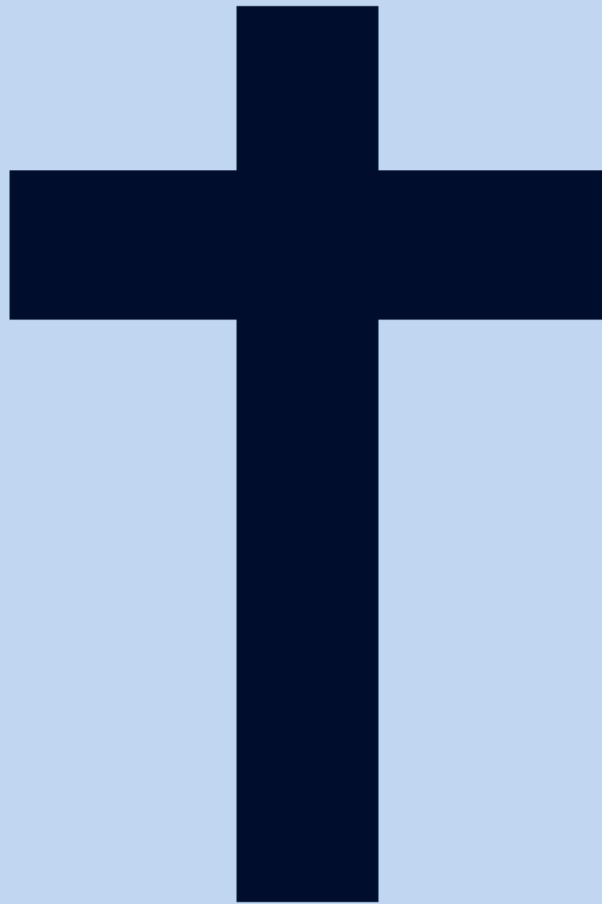

Ra 'da'yonhogui
nanguē ma Hmuhꞥ ra
Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi,
Eastern Highland)

Ra 'da'yonhogui nanguē ma Hmuhū ra Jesucristo

New Testament in Otomi, Eastern Highland (MX:otm:Otomi, Eastern Highland)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 22 Dec 2018
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	52
SAN LUCAS	83
SAN JUAN	133
HECHOS	172
ROMANOS	217
1 CORINTIOS	236
2 CORINTIOS	254
GÁLATAS	266
EFESIOS	273
FILIPENSES	280
COLOSENSES	285
1 TESALONICENSES	290
2 TESALONICENSES	294
1 TIMOTEO	296
2 TIMOTEO	301
TITO	305
FILEMÓN	307
HEBREOS	308
SANTIAGO	322
1 PEDRO	327
2 PEDRO	332
1 JUAN	335
2 JUAN	340
3 JUAN	341
JUDAS	342
APOCALIPSIS	344

MATEO

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Mateo

Yám bombøta ra Jesucristo

¹ Guehna n'da ra søcuq i ja ua im ma to'o yú ngurpa bøta ra Jesucristo. Nu'a n'da ra Abraham ne man'da ra David ne xun ngu mi'da gätho yú ngurpa bombøta u.

² Nu ra Abraham bim 'bu a n'da rá ts'unt'u ngue ra Isaac. Nu ra Isaac xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Jacob a. Ne nu ra Jacob xø bim 'buh yú ts'unt'u. Nu'a n'da ra Judá a ne'u yún 'yohu. Ne gue'u bi xandgahe u dyu ja'i israelgähe, dyu judíohe. ³ Ne nu ra Judá bim 'bu i yoho yú ts'unt'u. N'dam'bui thoho yoho. Nu'a n'da ra Fares. Nu'a man'da ra Zara. Ne nu'a rá mbe u rá thuhu ra Tamar a. Ne nu ra Fares bim 'bu a n'da rá ts'unt'u ngue ra Esrom. Ne nu ra Esrom, xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Aram a. ⁴ Ne nu ra Aram bim 'bu a n'da rá ts'unt'u ngue ra Aminadab. Ne nu ra Aminadab, xø bim 'bu a n'da rá ts'unt'u, ra Naason a. Ne nu ra Naason, xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Salmón a. ⁵ Nu ra Salmón xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Booz a. Ne nu ra Booz, rá mbe a ra Rahab. Ne nu ra Booz xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Obed a. Ne nu rá mbe ra Obed, ra Rut a. Ne nu ra Obed xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Isái a. ⁶ Ne nu ra Isái xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra David a. Ne nu ra David gue'a bin ts'ut'abi a. Ne nu ra David xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Salomón a. Ne nu rá mbe ra Salomón, gue'a xí du rá ndø rá thuhu Urías.

⁷ Ne nu ra Salomón xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Roboam a. Ne nu ra Roboam xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Abías a. Ne nu ra Abías xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Asa a. ⁸ Ne nu ra Asa xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Josafat a. Ne nu ra Josafat xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Joram a. Ne nu ra Joram xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Uzías a. ⁹ Ne nu ra Uzías xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Jotam a. Ne nu ra Jotam xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Acáz a. Ne nu ra Acáz, xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Ezequías a. ¹⁰ Ne nu ra Ezequías xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Manasés a. Ne nu ra Manasés, xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Amón a. Ne nu ra Amón, xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Josías a. ¹¹ Ne nu ra Josías, xø bim 'buh rá ts'unt'u ra Jeconías a, ne'u yún 'yohu. Ne gue'u yu pa bi ts'ix u ma mi israhelhe dyu judíohe bu ja ra häi Babilonia. Bi zix yún sähü.

¹² Ne nubüya nu ra Jeconías bin xand bu ra häi Babilonia a, ne'a rá ts'unt'u ngue ra Salatiel. Nu ra Salatiel xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Zorobabel a. ¹³ Ne nu ra Zorobabel xø bim 'buh rá ts'unt'u ra Abiud a. Ne nu ra Abiud xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Eliaquim a. Ne nu ra Eliaquim xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Azor a. ¹⁴ Ne nu ra Azor xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Sadoc a. Ne nu ra Sadoc xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Aquim a. Ne nu ra Aquim xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Eliud a. ¹⁵ Ne nu ra Eliud xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Eleazar a. Ne nu ra Eleazar xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Matán a. Ne nu ra Matán xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra Jacob a. ¹⁶ Ne nu ra Jacob xø bim 'buh rá ts'unt'u, ra José a. Gue'a rá ndø ra María a. Ne gue'a rá mbe ra Jesús a, ngue ra Cristo a büya, rá thahni Oja.

¹⁷ Ne gue'u gätho yám bombøta ra Jesucristo u. Mbüdi tho ra Abraham, ná 'de'magoho a ra David. Ne xø bim 'buh mi 'de'magoho yám bombøta ne gue'u yu pa bi ts'ix pu Babilonia. Ne xø bim 'buh mi 'de'magoho, ná 'de'magoho a ra Cristo büya.

Nu'a bin ja 'bu mim 'buh ra Jesucristo

¹⁸ Ne nu 'bu mim 'buh ra Jesucristo, nu'a rá mbe ngue ra María bi 'yän'na ra José, ne ya in nde din that'ui, pe nu 'bu hin ním 'buhmi, ya bi hnu ngue in hat'uhni ra María, pegue bi nequi zehé rá t'uhni nangue rá Hogandähi Oja. ¹⁹ Ne nu ra José büya bi bëni hanja bin hat'uhni a ra María. Pegue ra hocja'i a ra José ne him mi nde di yap'a ra María bu 'buh ra ze'mi pegue bi bëni da hyetho. ²⁰ Ne nu ra José, nu 'bu ngubu mim bëni, bi 'uj n'da ra t'i 'bu min apu rán ngunse, bi nu rám 'behni Oja bi 'yëmbi:

—Nu'i, hague José, rám bom'beto i ra David, xun ho 'bu gam 'buhmi a ra xisu, nguetho nu ra 'uere dim 'bui, dim 'bui nangue rá Hogandähi Oja a. ²¹ Ne dim 'bu a n'da rá ts'unt'u ra María, gui xip rá thuhu ra Jesús. Nu'a ra Jesús nam bëni ngue da yäni gätho yú

mijudíohu, yu israel, nangue yú ts'oqui u, bi 'yemp'a rá m 'behni Oja a ra José 'bu min aha.

²² Nguetho maya'bu thoho bi zän Oja a ra María 'bu mi man'a ra pøngahya ngue bi 'yena:

²³ N'da ra hmute ngue hin jam'bu n'dandj bi zo a n'da ran 'yohu, ne din hat'uhni.

Ne nu'a rá t'uhni dim 'bui da t'embu ra Emanuel, bi 'yena ra pøngahya maya'bu.

Ne nu'a ra Emanuel in nde da ma: “Dí 'buhmbu Oja.”

²⁴ Janangue'a nu'bu mi hyax buya a ra José, bi 'yot'e 'be'a bi xi a rá m 'behni Oja, ne 'bex bi zin'a ra María. ²⁵ Pe him 'bexque njuantho bim 'buhmi, ja gue'bu bim 'buh rá ts'unt'u ra María. Ne nu ra José buya bi xih rá thuhu ra Jesús a ra t'uhni bim 'bui.

2

Nu'u 'da yun 'yohu bi dande ra Jesús 'bu min 'uere

¹ Ne nu ra Jesús bäm 'buru ra hnini Belén gueru ra häi Judea. Ne min ts'ut'abi bu ja a ra xequi a ra Herodes, ne mí zam bu ra dahnini Jerusalén. Ne bi zom bu Jerusalén 'da yun 'yohu ngue yú 'befi mí hand yu sø. Ne nu'u bí nexru mbe ní bõx ra hyadi u. ² Ne nu'bu mi zom bu Jerusalén bi 'yän'du 'buru:

—Hapu i 'bucua a rá hmuts'ut'abi yu judío ja bim 'bui, bi 'yena. Nguetho dán nuhe n'da ra sø njam'bu dá nuhe n'dandj. Ne gue'a ra hmerpa bi 'yurcahe ngue ya bim 'bui, ne bá xhmbe ya ga thandehe a, bi 'yena bi nu ra sø.

³ Ne nu ra ts'ut'abi Herodes, nu'bu mi sifi 'be'a bi man'u yun 'yohu bi zom bu, bi hyonya thoho nangue a ram hma ngue bim 'buh man'da ra ts'ut'abi. Ne gätho 'buru Jerusalén bin su nguetho im beni: “Masque i ja 'be'a din ja ya,” en u. ⁴ Ne nu'a ra ts'ut'abi Herodes buya bi zon'du yu hmumbäjä ne'u yu xänbate nija, bi 'yänni hapu im man yú søcuu yu pøngahya dim 'bu a rá hmuts'ut'abi yu judío, ngue ra Cristo. ⁵ Ne nu'u bi 'yembi:

—Gueru Belén ra häi Judea dim 'bui, nguetho gue'a bi man ra pøngahya 'bu maya'bu 'bu mi hma ngue,

⁶ Nu ra hnini Belén bu ra häi Judea,
ra t'uhnini a, pegue din ja tengu n'da ra dahnini
nguetho gueru dim 'buru ra Hmu
di jamansu ma t'uhni yu ja'i israel,
i en Oja, bi 'yena ra pøngahya maya'bu, bi 'yena u yu mbäjä.

⁷ Nu'bu mi mbenc'u yu mbäjä ne yu xänbate nija, nu ra Herodes bi zon'du bi nu ra sø, pe njon mi ndepe da nu 'bu mam bá ts'i. Ne nu'bu mam bá ts'i bu 'buh ra Herodes, bi 'yänni:

—Ma njam'bu bi nequi a ra sø, bi t'emp'u.

⁸ Ne nu'bu mi xifi, nu ra Herodes buya bi 'yemp'u bi nu ra sø:

—Ní mbähä bu Belén, gui hyomhu hapu bim 'bu a ra 'uere, ne nu'bu gá tihmbu hapu i 'bui, gua xhmbe gui xiju, necä ga mba ga thande a, bi t'emp'u bi nu ra sø. Pe hinga gue'a mim ben a.

⁹ Ne nu'u yun 'yohu buya bi mba da hyoni hapu bim 'bu a ra 'uere, ne xõ bi nequi mahøn'a a ra sø xpí nu bu yú häi. Ne i 'bet'o a. Ne nu'bu mi zom bu Belén, bin säya a ra sø bu din 'yett'ui a ra ngu nubu mí 'bu a ra 'uere. ¹⁰ Ne nu'u yun 'yohu 'bu mí nu bin säya a ra sø, bin johya yú mbui buya. ¹¹ Ne bi yat'ambo, bi nu a ra 'uere ne ra María rá mbe. Ne bin danyahmu, bi dande a ra 'uere. Ne 'bexque bi xo't' yú 'beni bá tu, ne bi un yun t'unni a ra 'uere ngue emme xun ngu di muui. Bi unna n'da ra oro, ne rá ndega ra za bi unni, ne n'da ra 'yethi yuman'u. ¹² Ne nu'bu min a u yun 'yohu ngue bi nu ra sø, Oja bi 'yut'a n'da ra t'i ngue nu'bu bi mbengui hin dí mba bu bí 'buh ra Herodes. Janangue'a n'danni n'da ra 'yu bi hyax 'bu mi mbeng bu yú häi buya.

Ra Jesús bi ts'ix bu Egipto

¹³ Ne nu'bu mí mba u yun 'yohu buya, n'da rá m 'behni Oja bi xi a ra José 'bu min aha:

—Dami ndants'i. Dami six'a ra 'uere ne a rá mbe. Gui' dahmbu, ni mbähä bu ra häi Egipto ne gam 'buhmbu bu 'da yu pa. Ne him 'bex gua pengüi, jague'bu dá xi'auí gua pengüi. Nguetho nu ra Herodes da hyon'a ra 'uere, ne nu'bu da djini da hyo, bi 'yemp'a rá m 'behni Oja a ra José.

¹⁴ Ne 'bex bi ndanc'a ra José a ra xui a. Bi zix a ra María ne rá t'uhni, ne bi mba bu ra häi Egipto. Him bi dømí 'be da hyats'i. ¹⁵ Ne bám 'buru Egipto jague'bu mi du ra Herodes, ja bá penc'u büya. Ne bin ja 'be'a bi man Oja maya'bu, bi 'yena: “Gan zohn'na ma t'uhni bu Egipto,” i en Oja, bi 'yén'a rá pøngahya.

Ra ts'ut'abi Herodes bi manda dí ho yu t'uhni

¹⁶ Ne nu ra Herodes emme bin cue ngue ya bi thät'i, nguetho nu'u yun 'yohu bi nu ra sø hin í mbeng bu 'bu mi djn'a ra t'uhni. Janangue'a bi mben'ndu yú dofui ngue da hyo yu 'uere bu Belén ne yu hnini i hänbu. Ne gätho u yu t'uhni hinga na pe'ts'a nyojeya gätho bi hyo. Nguetho bi man u yun 'yohu, ya mbe má nyojeya ya bi nequi a ra sø. ¹⁷ Ne nu'a bin ja, maya'bu thoho bi man a ra pøngahya ra Jeremías ngue ngubu din ja 'bu mi 'yena: ¹⁸ Bin ja n'da ran ts'oni bu ra hnini Ramá,

nts'edi bi mbah yú xisu yu judío,

bin zoni ne him bi 'yø a bi xi u bi hyurpa yú mbui,

nguetho emme im ben'u yú t'uhni bi thopi, bi 'yén'a ra Jeremías 'bu maya'bu.

¹⁹ Ne nu'bu mi du ra Herodes büya bi 'uj man'da rá m 'behni Oja a ra José 'bu min xui, bu ra häi Egipto.

²⁰ —Dami ndants'i. Dami six a ra t'uhni ne a rá mbe. Dami penju bu ra häi Israel, nguetho ya bi du u mí nde xtá hyo a ra t'uhni, bi t'emp'a ra José.

²¹ Ne nu ra José büya bi hyax ra 'yu ní mba bu ra häi Israel 'bu mi hyats'i, ne bi zix a ra t'uhni ne'a rá mbe ra t'uhni bi zits'i, ena xtán zøm bu ra xequi Judea. ²² Pe nu'bu mí 'yø a ra José ngue in ts'ut'abi bu ra Arquelao, bi zu da zøm bu mahøn'a, nguetho nu ra Arquelao rá ts'unt'u ra Herodes a. Ne'a xí 'uj xø bi bøm büya, ngue'a hin da mba bu Judea. Janangue'a í mba bu ra xequi Galilea büya. ²³ Ne bi mba dim 'buru ra hnini Nazaret. Janangue'a bin ja 'be'a xmán t'o't'i bu ja yú søcuá yú pøngahya Oja, gue nu ra Jesús da t'embí ra mengu Nazaret.

3

Bi man rá m hma Oja bu ja ra dapo ra Xuua Nxixya

¹⁻² Ne nubüya nu ra Xuua Nxixya bi dømí bi xih yu ja'i ne bi 'yena:

—Dami päh nin 'yomfënihü nguetho ya mi ts'utho di manda ua rá ts'edi Oja, bi t'emb yu ja'i.

Ne mí 'buru ja ra dapo bu ra xequi Judea 'bu min yähü yu ja'i a ra Xuua.

³ Ne nu a ra Xuua gue'a bi man ra pøngahya Isaiás maya'bu ngue bi ma ba xhe, 'bu mi 'yena:

N'da ra ja'i din ya bu ja ra dapo ne da 'yena:

“Damin sähü ga simhbü ra Hmu mi ts'utho da zøcua,

dami hoc ni mbühü ga tømhbü xøn ho,” da 'yena, bi 'yén a ra Isaiás maya'bu.

⁴ Nu yú he ra Xuua ám 'be yú xingu yu camello, ne midín gut'u yu xifani, ne mi sa yu t'axi ne mi si yu t'afi t'asa dapo. ⁵ Ne nu'bu mi dømí bi man rá m hman a ra Xuua, bi mba u yu mengu bu Jerusalén, bi zøm bu 'buh ra Xuua, ne yu mengu bu ra xequi Judea, ne'u mi 'buru hänbu ra dæthe Jordán, ngue nde da 'yøde 'be'a da man'a ra Xuua. ⁶ Ne nu ra Xuua bi xixyába u to'o bi 'yømanho 'be'a bi ma, ne bin juanni nangue yú ts'oqui. Ne xøn ngu bi xixyába bu ja ra dæthe Jordán.

⁷ Ne xøn ngu ma ngurpihe dyu israelhe, dyu judíohe, bi zøm bu mí 'bäh ra Xuua ena din xixyá u. Nu'u 'da yu fariseo u, ne u 'da yu saduceo u. Ne nu ra Xuua büya bi 'yemp'u:

—Nu'ahü tengu'bu ni menihü yu pozü nguetho gyu tontohü. To'o bi xi ahü gua xhmbü ua ngue gua 'dahmbü bu ja ran ünbi xøn u tho, bi 'yena. ⁸ Ha guím bømhbü da zä gan

yamhbü 'bü hin gui 'yøthü a rán säui u to'o bi päh yú mbui, bi t'emp'ü ma ngurpihe. ⁹ Pe hin din ja ran 'yets'i ni mbuihü ngue gui 'yemhbü: “Nugähe yú t'uhnigähe ra Abraham, ya hin gan nuhe ran unbi,” hingui sä gui 'yemhbü, nguetho nehya yu do i 'bongua da zä din ja'i ngue da 'yembi yú t'uhni ra Abraham 'bü gue'a da nde Ojä da 'yøt'e, bi 'yæn'a ra Xuua. ¹⁰ Ne nu'a ra aza ya mahoqui xän ho ngue da 'yex u yu za hingui ho yün dät'ä, ne da thøspü ja ra sibi din zø. Ne nu'ahü tengu'bü gyü zahü ngue hingui ho yün dät'ä, bi t'emp'ü yu fariseo ne yu saduceo.

¹¹ Ne xø bi xi u mi'da:

—Nugä dí xixyá ahü nangué ra dehe 'bü ya gá päh ni mbuihü, pe nu'a man'da ba xhe, di hoc'ahü nangué rá Hogandähi Ojä tengu'bü n'da ra sibi. Ne nu'a, man'da i ja rá ts'edi xinda guécä. Hin dí sácä tengu a, i xän a ra Xuua. ¹² Ne da 'yøt' ran juänbi, tengu'bü i pa ma hoqui yu ju, ngue n'danni i pa m'be'ts'i u yu ju ne n'danni da t'en u yú häi. Ne nu u yú häi da t'upü ja ra sibi njäm'bü i huët'i, bi 'yemb yu ja'i a ra Xuua.

Bin xixyá ra Jesús

¹³ Ne nubüya bi nexpü ra häi Galilea ra Jesús, bi zøm bü ja ra dæthe Jordán guerpü ja ra dæpo bí 'büh ra Xuua. Bi zøm bü ngue bi nde din xixyá a ra Jesús. ¹⁴ Pe nu ra Xuua him mi ndehma di xixyábi ra Jesús, ne bi 'yembi:

—Pe nu'i guí xna ga xixyá i, pe go man sä'be go gui xixyágui, bi 'yæn'a ra Xuua.

¹⁵ —Pe nuya xän ho 'bü gui xixyágui, nguetho i jatho ga øthü 'be'a bi man Ojä, bi 'yæn'a ra Jesús.

—Da nde 'bü, bi 'yæn'a ra Xuua büya.

¹⁶ Ne nu'bü mi gua a bin xixyá ra Jesús ne bi bøx bü ja ra dehe, 'bex bi nu ngue bi xoh mahëts'i, ne bi nu bá çah rá Hogandähi Ojä tengu n'da ra t'azü, bi zøpü mí 'bä a ra Jesús.

¹⁷ Ne 'bex bi t'ø a n'da ra nde bí 'yëh mahëts'i, bi 'yëna:

—Nuna guehna ma Ts'ünt'ügä na, ngue xmmë dídi huécä ne dí numanho, bi 'yæn Ojä.

4

Bi mba nts'ä a ra Jesús nangué ra zïthu

¹ Ne nu rá Hogandähi Ojä büya 'bex bi zixpü ja ra dæpo, in ndepe da mba nts'ä a ra Jesús nangué ra zïthu.

² Ne nyote pa ne nyote nxui bim 'bupü ja ra dæpo, ne him bin sihme, ne xmmë bin tumanthuhu maha. ³ Ne nubüya, bi zøm bü a ra zïthu ngue da zäp rá mbui ra Jesús. Ne bi 'yembi:

—Nu'bü majuäni rá Ts'ünt'ü i Ojä, dami japi dim hme yu do i 'bongua ne gui si, bi 'yæn'a ra zïthu.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Hin ga øt'ä a, bi 'yëna. Nguetho män t'o't'i bü ja rá m hman Ojä, hinga hønt'a ra hme däm 'büh yu ja'i pe ne a gätho i ma Ojä, bi t'emp'a ra zïthu.

⁵ Nu ra zïthu xø bi zixpü Jerusalén a ra Jesús, ne bi 'yëxpü magäts'i rá 'bet'e ra danijä.

⁶ Ne bi 'yembi:

—Nu'bü majuäni gue'e rá Ts'ünt'ü i Ojä, damin säqui ne gui so nü häi, Ne Ojä ba pehn yüm 'behni mahëts'i ngue da mbäx'i'i ne da bent'i i, ne hin hapü gui 'uaqui nangué yu do, tengu'bü im mam bü ja rá m hman Ojä, bi 'yæn'a ra zïthu, bi t'emp'a ra Jesús büya.

⁷ Nu ra Jesús bi 'yëna:

—Häha, gue'a i hmam bü, pe ne a i hmam bü, ngue “Nu Ojä ma Hmuhü njongui sä da zä a ngue da bæ 'bü majuäni da 'yøt'a im man'a,” bi 'yæn'a ra Jesús.

⁸ Ne xø man'dandj büya, bi zix mahøn'a ra zïthu a ra Jesús bü rá nyä n'da ra t'øhø xän hëts'i, ne bi 'yuti gätho na ndoho ra ximhäi ne gätho 'be'a xän ho i ja bü ja yu hnini. ⁹ Ne bi 'yembi:

—Gätho ga 'da a ya 'be'a dá ut'i i 'bũ gan danyahmu gui thãndegui, bi t'ẽmp'a ra Jesús, bi 'yẽn'a ra zĩthu.

¹⁰ Nẽ bi dãh mahõn'a ra Jesús, bi 'yẽmbi:

—Nu'i grã zĩthu, dami 'dagui nanguecã, nguetho nu rãm hman Ojã i ẽna: “Hõnt'a Ojã ra Hmu ga thãndehũ ne ga ørpahũ rá 'befi a,” bi 'yẽn'a ra Jesús.

¹¹ Nẽ nubũya bi 'da'a ra zĩthu bũ 'bũh ra Jesús, ne bá ẽh yãm 'behni Ojã bi zøpũ mí 'bũ a ra Jesús bũ dãpo ne bi 'uĩn a.

Ra Jesús bi dũmp rá 'befi bũ ra xẽqui Galilea

¹² Nẽ bi bøm bũ ja ra dãpo a ra Jesús bũya. Nẽ nu'bũ mí bøm bũ, bi 'yøde ngue bi jot'a fãdi ra Xuua nxixyã. Janangue'a bi mbengda bũ ra häi Galilea. Guepũ ra hnini Nazaret bim 'bũpũ mahõn'a. ¹³ Pẽ hinga nya'a bim 'bũpũ ne bi mba bũ ra hnini Capernaum, nubũ ra ndendãdehe guepũ ra xẽqui yũ häi mam bombøtahe ra Zabulón ne mam bombøtahe ra Neftalí. ¹⁴⁻¹⁵ Nu'bũ mi zøm bũ a ra Jesús bin ja 'be'a bi 'yo't'a ra pøngahyã Isaías maya'bũ ngue din ja bũ ra häi Zabulón ne ra häi Neftalí, i hãnbũ ra dãdehe, 'danguadi ra dãthe Jordán, ngue ne a i t'ẽmbi Galilea, guepũ 'bũ ẽ i thãnde yũ ojãzẽhe. Nẽ bi 'yẽn'a ra pøngahyã ngue:

¹⁶ Nu yũ jã'i mi 'bũpũ tengu'bũ i bũpũ ja ra 'bexui, ne i ja bũ ran dãte,

pẽ nuya bi nequi n'da ran nequi ngue di yot'i,

bi 'yẽn'a ra Isaías 'bũ maya'bũ. Nẽ gue'a bin ja 'bũ mi zøm bũ ra Jesús.

¹⁷ Nẽ nu ra Jesús bi dũ'mi bi mam bũ rãm hma ne bi 'yẽna:

—Dami pãh nin 'yomfẽnihũ nangue yũ ts'oqui, ngue da zã di manda ua rá ts'edi Ojã bi zøcua guí 'bũhmbũ, bi 'yẽmb yũ jã'i a ra Jesús 'bũ mim 'bũpũ.

Goho yũ mbahuyã bi den'na ra Jesús

¹⁸ Nẽ n'da ra pa mí 'yo bũ ja ra ndendãdehe a ra Jesús nubũ ra häi Galilea, ne bi nu yoho yũn 'yohũ din 'yohũ zẽhe ẽ. Nu'a n'da ra Simón, gue'a ra Pedro a. Nẽ nu man'da ra Andrés. Nẽ nu'ũ yũ mbahuyã ẽ, ne mi ẽnxit'ã bũ ja ra dãdehe. ¹⁹ Nẽ nu ra Jesús bi 'yẽmp'ũ:

—Ba tengauĩ, gui xihmbũ yũ jã'i da 'yẽc'yẽigui, tengu thofo bũ gnĩ theui yũ huã guí øt'ui, bi 'yẽmp'ũ.

²⁰ Nẽ 'bex bi hyẽpũ yũ xit'ã ne bi den'na ra Jesús.

²¹ Nẽ bi thøpũya bin 'yo mi ts'ũ a ra Jesús, ne bi nu mi yoho yũn 'yohũ din 'yohũ zẽhe ẽ, ne nu n'da ra Jacobo, ne nu man'da ra Xuua, gãtho yoho yũ ts'ũnt'ũ ra Zebedeo ẽ. Nẽ mín 'yohũ a rá ta mi hu bũ 'ben yũ mbosa, mí 'uẽt yũ xit'ã. Nẽ xø bi xi ẽ da dẽnni mahõn'a.

²² Nẽ 'bex bi zøpũ rá ta ne'ũ yũ mbosa, 'bex bi den'na ra Jesús bũya.

Ra Jesús bi xãnbi xũn ngu yũ jã'i

²³ Nẽ nu ra Jesús mí 'yo gãtho ra häi Galilea ne mí xãnba ẽ yũ jã'i bũ ja yũ nijã ne bi ma 'bẽpũ dí manda ua rá ts'edi Ojã. Nẽ midí hoc yũ hyẽnni ngue 'be'a gã ní gẽhe mí hẽmp'a n'da ngu n'da. ²⁴ Nẽ gãtho yũ jã'i bũ ra xẽqui Siria bi 'yøde 'be'a øt ra Jesús, ne bá thunba ẽ yũ hyẽnni ngue 'dahma 'dan'yo yũn ẽ mí hẽmbi ne'ũ mín 'yohũ yũ zĩthu, ne'ũ zãnt'a mi sãndãte 'da yũ ora, ne'ũ xí ts'a rá jã'i, ne gãtho bi hoc'a ra Jesús. ²⁵ Nẽ xũn ngu yũ jã'i bi den'na ra Jesús. Mín numanho da dẽnthofo yũ jã'i nangue 'be'a bi 'yøt'e. Nu'ũ 'da yũ mengu bũ ra xẽqui Galilea, ne ẽ 'da yũ mengu bũ ra xẽqui Decápolis, ne'ũ 'da mí 'bũpũ Judea, ne'ũ 'da mí 'bũpũ 'danguadi ra dãthe Jordán, ne'ũ 'da mí 'bũpũ ra hnini Jerusalén. Gãtho bi zøm bũ mi 'bũ a ra Jesús.

5

Ra Jesús bi mba bũ ja ra nyuni

¹ Nẽ nu ra Jesús 'bũ mi nu yũ jã'i ẽmmẽ xũn ngu bi zøpũ, ne bi ndex bũ ja ra nyuni ne mi hupũ. Nẽ'ũ yũ xãdi bũya bi zøm bũ mí hudi, 'darpũ mi huhmbũ. ² Nẽ bi xãnba ẽ.

Nu'ũ i hãn rãn jãpi Ojã

³ Nẽ bi 'yẽmp'ũ yũ xãdi ra Jesús:

—Nu'u to'o p̄ase hingui ho yú mb̄ui bu na nu Oj̄a ne da hyon Oj̄a di zedi, nu Oj̄a da zimanho bu di manda rá ts'edi, janangue'a maj̄ari u buya.

⁴ Ne nu'u tu yú mb̄ui, Oj̄a da hyurpa yú mb̄ui, janangue'a maj̄ari u.

⁵ Ne nu'u im b̄eni i cose häi, da hyan a ra hogahäi bi man Oj̄a di unni, janangue'a maj̄ari u.

⁶ Ne nu'u i humbi da 'yot' ran ho, Oj̄a di japi da 'yot'e xun ho, janangue'a maj̄ari u.

⁷ Ne nu'u di huɛc yú mij̄a'ih̄u, xin di huɛc Oj̄a u, janangue'a maj̄ari u.

⁸ Ne nu'u n'dat'a im b̄eni, dim 'b̄uhmb̄u Oj̄a u, janangue'a maj̄ari u.

⁹ Ne nu'u ot' ran hocpate, nu Oj̄a da 'yɛmbi yú t'uhni u, janangue'a maj̄ari u.

¹⁰ Ne nu'u i nu ran unbi nangue ran ho i ot'e, da yurpu di manda rá ts'edi Oj̄a u, janangue'a maj̄ari u, i ɛn'a ra Jesús.

¹¹ Ne gan johyah̄u 'bu i u'ts'ah̄u yu ja'i ne i then'nah̄u ne i xi ah̄u yu fehni 'bu guí tengah̄u, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹² Ne da hyu ni mb̄uih̄u, gan johyah̄u, guim b̄emhb̄u ngue 'dat'a ran unbi guín nuh̄u u yu p̄ongahya mam 'bet'o, ne i ja 'be'a din 'da ah̄u ngue am 'be'ts'i mah̄ɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra u ua ja ra ximhäi

¹³ —Nu'ah̄u gyu uhu hapu 'b̄uh yu ja'i, nguetho nu'a ra u di hoqui 'be'a i pa njapi, ne ngutho ah̄u guídí hoju yu ja'i, i ɛn a ra Jesús. Pe nu'bu bi 'beh rá ts'edi ra u, ya hin'yu 'be'a sä dí hoqui, janangue da mba ma bunt'i thoho bu häi. Dami jamansuh̄u hin din ja bu gui 'yothu tengu a, bi 'yɛmp'u yú xädi ra Jesús.

Ran nequi ua ja ra ximhäi

¹⁴ Ne bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu ah̄u gyun nequih̄u bu 'b̄uh yu ja'i, bi 'yɛmp'u yú xädi. Dami jafu da hnu a ran nequi. Tengu n'da ra hnini i ja bu ja rá nya ra t'øhø, am 'batho xun ho ngue hin'yu 'be'a i juti. ¹⁵ Ngutho n'da ra sibi, hingui sä da mba ma c̄ut'i bu ja ra huada 'bu da mba ma søque, i jatho da t'ɛxp̄u m'batho, janangue'a di yot'i gätho 'b̄up̄u. ¹⁶ Ne ngutho gui 'yothu ngue tengu'bu gyu sibih̄u ɛmme di hyärpu i 'b̄uh yu ja'i. Janangue'a da hnut'ah̄u xun ho nin t'ot'eh̄u, ne u da 'yɛspa Oj̄a ma Tah̄u 'b̄up̄u mah̄ɛts'i u buya, bi 'yɛmp'u yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yurcah̄u 'be'a nam b̄on'u yún t'ɛdi ra Moisés

¹⁷ Ne xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guím b̄emhb̄u ngue ga 'becä yun t'ɛdi bi man ra Moisés ne 'be'a bin xänbate u yu p̄ongahya, pe bá ɛcä ngue ga ut'ah̄u 'be'a maj̄uani nam b̄on u. ¹⁸ Maj̄uani dí xi ah̄u, gätho 'be'a nt'o't'i bu, ne xinga n'da u ngue hin din ja, 'bu guexta'a i jatho ra ximhäi ne mah̄ɛts'i. ¹⁹ Janangue'a madí ts'utho maha a ram hma ngue hingui nde da 'yurpa ra güenda n'da, ne i xi u mi'da ngue din jabu da 'yot'e, pe zi ts'utho rá ts'edi di nequi bu bí ja rá ts'edi Oj̄a bu mah̄ɛts'i 'bu. Pe nu'u di ja'ts'i gätho u mam bu ja rá m hma Oj̄a, ne i xi u mi'da ngue din ja bu da 'yot'e, ne man'da xun ngu rá ts'edi di nequi bu bí ja rá ts'edi Oj̄a, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁰ Ne gue'a dí xi ah̄u a, nde'bu man'da xun ho gui 'yothu xinda gue ma ngurpih̄u yu fariseo ne yu xänbate nij̄a. Nguetho nu'bu hin gui 'yothu xun ho, njam'bu da zä gui c̄uthu hapu di manda rá ts'edi Oj̄a, bi 'yɛmp'u yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ra cue

²¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Gue'bu go maya'bu bi sih mam bombøtah̄u ran t'ɛdi ngue im ma: “O guí haɕpah̄u rá te ni mij̄a'ih̄u, ne nu to'o da hyaɕpa rá te rá mij̄a'iui, i jatho da ts'anba rá muui a bi 'yot'e,” bi t'ɛmp'u. ²² Pe i jagä man'da ga xi ah̄u, ngue nu'bu 'bo'o di cuep rá mij̄a'iui nangue'a bi 'yørpe, ngue im b̄eni di co'ts'i, guehma da nu ran ts'embi. Ne nu'a to'o da xih ra ts'ore bu ja rá hmi rá mij̄a'iui, da ts'ixpu 'b̄uh yu ngurpi da ts'embi. Ne nu to'o ɛmme then rá mij̄a'iui dí mba bu ja ran ts'embi ngue ra sibi njam'bu i huɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Janangue'a nu'bu guí pähä bu ja ra niја ngue guí ξna gui thāndehu Oја, pe nu'bu gá sōmhbu bu ne 'bex gá bēmhbū 'be'a xquín xihmi ni mija'ihu, ²⁴ gua peng thohu ne 'be gui mba bu i 'bu a ni mija'iu gam punbau, ja da zā gui thāndehu Oја buya, bi 'yēn'a ra Jesús.

²⁵ Ne nu'bu guí pāhmbū ja 'be'a guidín xihmbū n'da ni mija'ihu, pe gan hocpa zehēhu, ne hin gui tōmhbu da ts'ix ahū bu 'būh yu ts'ut'abi. Nguetho nu'bu gui sōmhbu bu, ²⁶ guehma da jo ahū ne hin da hyc'a thohohū ra zē'mi jague'bu gui unhdū ra mbeti hangū da 'yā ahū, ne xinga n'da centavo da nde gui 'yēspahū, bi 'yēn a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yēna hingui ho ran 'yomt'ēni

²⁷ Ne man'da bi xih yū xādi ra Jesús:

—Nu man'da ran t'ēdi maya'bu i ξna: “O guí ōthū ran 'yomt'ēni.” ²⁸ Pe i jagā man'da ga xi ahū, ngue nu'bu n'da ran 'yohū da hyant'a n'da ra xisu, ne im bēn'a n'da ran 'yomfēni xūn ts'o nangue a, madague'bu bi bēntho, tengu'bu ya bi 'yōt' ran 'yomt'ēni bu rá mbūi a buya, bi 'yēn a ra Jesús.

²⁹⁻³⁰ Janangue nu'bu i ja a i ut'ahū ra ts'oqui, pe gui samzēhe ni mbūihu madague'bu guím bēmhbū ēmmē xūn u 'bu gui 'yēshū. Tengu'bu xquí hyā'a n'da ni dāhū ne xquí 'yēmhbū bu ma'ueni ne xquí n'dadā thohohū, uague tengu'bu xquí hyc'a nin 'yēihu ne xquí 'yēmhbū bu ma'ueni ne xquí n'da'yē thohohū. Pe man'da xūn ho guin nuhū nangue gá 'bēhmbū yu ts'oqui, xinda gue'bu xquí 'yōthū yu ts'oqui ne xquí 'bēhmbū ran ho mazāi bu ja ra sibi.

Ra Jesús bi 'yēna hin da hycē rá xisu n'da ran 'yohū

³¹ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yēna:

—Ne a bi mam 'bu maya'bu gue: “Nu'bu n'da ran 'yohū in nde da hycē rá xisu, i jatho da 'yōt'a n'da ra sōcuā din xummi.” ³² Pe i jagā man'da ga xi ahū, ngue hingui sā da hycē rá xisu n'da ran 'yohū gue'bu hingui ōt' ran 'yomt'ēni a ra xisu. Nguetho nu'bu bi hycē rá xisu n'da ran 'yohū, di japi da 'yōt' ran 'yomt'ēni a ra xisu 'bu bi hycēgui ne dim 'būhmi man'da ran 'yohū. Ne 'bu n'da ran 'yohū dim 'būhmi n'da ra xisu bi thēgui, ra 'yomt'ēni a, bi 'yēn a ra Jesús.

Nte ga ndōnbahū rá thuhu, bi 'yēn'a ra Jesús

³³ —Ne guí pāhmbū ran t'ēdi mí hmam 'bu maya'bu ngue i ξna: “Pe nu'bu gá ndōnbahū rá thuhu Oја, guehma gui jā'ts'a gá mamhbū.” ³⁴ Pe nuya i jagā man'da ga xi ahū, bi 'yēn'a ra Jesús. Hin'yū 'be'a i sā gui ndōnbahū rá thuhu 'bu ja a guí xihmbū ni mija'ihu ngue guín ndefū da 'yēc'yēi a guí xihmbū. Hingui sā gui ndōmhbu Oја, pe ngutho hingui sā gui ndōmhbu mahēts'i, nguetho nu bu mahēts'i bí ja bu rá ts'ēdi Oја. ³⁵ Ne xingui sā gui ndōmhbu ra ximhāi, nguetho necua i ja ua rá ts'ēdi Oја. Ne xingui sā gui ndōmhbu ra hnini Jerusalén, nguetho rá hnini rá Thahni Oја a. ³⁶ Ne xingui sā gui ndōmhbu ni yāhū, nguetho 'dat'a Oја bi zān'na, ne xinga n'da ni xtāhū sā gui sänzēhēhu gue'bu xūn t'axi o gue xūm pothi da gohi. ³⁷ Pe nu'bu ja a guí xihmbū ni mija'ihu, “da zā,” ga ēmhbu 'bu da zā, “hin da zā,” ga ēnthohū 'bu hin da zā. Pe gātho mi'da yūm hma bí nexpū ja rán 'yomfēni ra zjthū, bi 'yēn'a ra Jesús.

Bi 'yēn'a ra Jesús hin ga cos'hū 'bu ja a da t'ōrcahū

³⁸ Ne xō bi 'yēn'a ra Jesús:

—Nu'ahū gá 'yōhmbū 'be'a bi sih mam bombōtahū ngue: “Nu'bu n'da ra jā'i di ts'onba rá dā rá mija'iu, pe ne a da mba ma ts'onbi rá dā. Ne nu'bu rá ts'i da 'yōcpe, ngutho ne'a xin da t'ōcpa rá ts'i.” ³⁹ Pe nuya i jagā man'da ga xi ahū ya, ngue nu'bu 'bu a n'da in nde di un'nahū, pe o guí sūhmbū a. Ne nu'bu 'bo'o da mbep'ahū 'danguadi ni hmihu, gui unhdū man'da nguadi da mbep'ahū. ⁴⁰ Ne nu'bu 'bo'o da zix ahū bu 'būh ra zē'mi ngue da gān'na ni pahnihu, pe ne a ni cotohū gui unhdū. ⁴¹ Ne nu'bu i si ahū gui tuspahū rá 'beni n'da ra jā'i n'da ora, xūn ho 'bu nyo ora gui tuxhū a rá 'beni. ⁴² Ne hōnt'a go to'o da

'yá ahú 'bé'a i honi, dami unhdá. Né nu'bu 'bo'o da mip'ahú 'bu ja a guí pes'hú, pé xún ho 'bu gui unhdá, bi 'yén'a ra Jesús.

Ga huęc man súihú, bi 'yén'a ra Jesús

⁴³ —Né a n'da ram hma maya'bu i éna: “Dami huęc ni amigohú né gui ucra nin súihú,” mí t'én'ahú. ⁴⁴ Pé i ja man'da ga xi ahú, ngue gui huęc nin súihú, gan yámanhohú ú man yú ts'ore nangue ahú, né gui 'yórpahú ran ho to'o dí uc'ahú. Né dami 'yáfu rá mate Ojá ú to'o i numan'ú ahú né ú di un'nahú, bi 'yén a ra Jesús. ⁴⁵ Né nu'bu ngubú gui 'yóthú, 'da'angu gá 'yóthú a ma Tahú 'búpú mahęts'i ngue bá penh ra 'ye né ra hyadi. Pé hinga hónbu 'bu ú yú hocjá'i gue i so ra 'ye né ra hyadi, pé népú i 'búh yú ts'om'bái, bi 'yéna. ⁴⁶ Pé nu'bu hont'ú to'o di huęc'ahú guidí huęjú, 'bé'a gue gá táhmbú 'bu ngubú gá 'yóthú. Pé né n'dat'a gá 'yóthú ú yú ziyate hyáčahái. ⁴⁷ Pé ha guí émhbú xún ho guí óthú 'bu hont'ú ni cuhú guidí zenguahú. Nu'bu guin jahú bú, 'da'angu guí óthú ú i thánde yú ojá zehé. ⁴⁸ Pé nde'bu xún hotho gui 'yóthú, nguetho xún hotho Ojá ma Tahú bí 'búpú mahęts'i, bi 'yém'p'ú yú xádi ra Jesús.

6

Hin ga óthú ran 'yęts'i 'bu dí óthú yún t'ót'e xún ho

¹ Né man'da bi man ra Jesús, bi 'yém'p'ú mi 'búpú:

—Pé nu'bu guí óthú rá 'befi Ojá, hin gui 'yóthú da 'yęs'a ni mija'ihú, nguetho hin te di 'da ahú ma Tahú 'búpú mahęts'i 'bu din jabú gui 'yóthú, bi 'yén'a. ² Né nu'bu guín nde gui fáxhú n'da ra hyoya, hin gui 'yóthú ngue da nu ahú yú já'i, tengú ót'ú di yorpa a im bęni 'bu di un'na n'da ran t'unni yú hyoya, ngue di um bú ja yú nija o guerpú ja yú 'yú ngue in nde da 'yęspa yú já'i 'bé'a i ót'e. Majuáni dí xi ahú, ya hont'a ran 'yęts'i bi dáha 'bu ngubú i ót'e, bi 'yéna. ³ Pé nu'bu i ja a guí nde gui unhdá n'da zi hyoya, nde'bu hin gui xihmbú ú mi'da 'bé'a gá 'yóthú. ⁴ Né man'da xún ho 'bu hin njon da nu 'bé'a guidí unhdá, pé go da nu Ojá ma Tahú, né i ja 'bé'a din 'da ahú búya, bi 'yén'a ra Jesús.

Hingui yoho guim bémhbú 'bu guí yáhu Ojá

⁵ Né man'da dí xi ahú:

—Nu'bu guí yáhu Ojá, o guí óthú tengú i ót'ú di yorpa a im bęni, bi 'yén'a ra Jesús. Nu'ú, i 'bápú ja yú nija népú ja yú xo'yú, éna i yáhu Ojá pé hont'a ran 'yęts'i im bęni. Majuáni dí xi ahú, hont'a ran 'yęts'i bi dáha nangue 'bé'a i ót'e. ⁶ Né nu'bu guí yáhu Ojá guí mbähá bú njon da nu ahú, pé Ojá ma Tahú go i nu ahú né di 'da ahú 'bé'a guí áfu a, i éna.

⁷ Pé hinga guexta'a ram hma gui mamhbú ngue nte ní mba tho 'bu guí yáhu Ojá, tengú i ót'ú ten yú ojá zehé. Né sä im bęni i ó'a Ojá 'bé'a im ma 'bu xún ngu i xifi. ⁸ Né o guí óthú tengú i ót'ú, nguetho nu Ojá ma Tahú ya i pádi 'bé'a gátho guí homhbú gue'bu hinga ná áfu, i éna. ⁹ Pé guim bémhbú 'bu guí yáhu Ojá 'da yúm hma tengú dí xi ahú ngue: Nuya ma Ta ahe guí 'búpú mahęts'i.

Da hnumansu ni thuhu.

¹⁰ Né dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

Né da t'ót' ua ni páhä ua ja ra häi tengú tho i t'órpú mahęts'i.

¹¹ Né dami 'daje ran ts'ihme dí homhbe ra pa i jabú ya.

¹² Dami punga ma ts'oquihe, tengú thoho bú na punbahe ú i órcahe ran ts'o.

¹³ Né o guí hégahe da daje ran ts'o, pé dami yánje nangue ran ts'o.

Nguetho nu'i gra hmuts'út'abi, gá di manda ua ja ra häi ni ts'edi, né i ja ni ts'edi mixte njám'bu da guadi gátho yú pa mazái.

Né hont'a dí xi'áhe ya.

¹⁴ Nguetho nu'bu gadí punbahú yú ts'oqui ni mija'ihú, ngutho da 'yót'ahú Ojá ma Tahú 'búpú mahęts'i, di pun'na ni ts'oquihe. ¹⁵ Pé nu'bu hin gadí punbahú ni mija'ihú, né ahú hin di pun'nahú Ojá ma Tahú 'búpú mahęts'i 'bu, bi 'yén'a ra Jesús.

Hin gui 'yuhmbú 'bu guí ét' yún ts'ihme 'bu guín yáhu Ojá

¹⁶ —Nε nu'ahũ, nu'bu guí nde gui 'yet' nin sihmehũ n'da ora ngue guim bẽmhbu Oja, o guí øthũ tengu øt'ũ di yorpa a im bẽni. Nu'ũ i ut yũ ja'i 'be'a øt'e, nde'a dí hnumanho, pẽ hõnt'a ran 'yets'i bi dĩa nanguẽ 'be'a bi 'yøzẽhẽ, bi 'yẽn'a ra Jesús. ¹⁷ Pẽ nu ahũ, 'bu guí øt' nin sihmehũ ngue guím bẽmhbu Oja, pẽ gan 'yomanhohũ tengu'bu ya gán sihmehũ. ¹⁸ N'dahma njon da baði 'be'a gá 'yøthũ gue gá 'yet' nin sihmehũ, nẽ hõnt'a Oja ma Tahũ i nu ahũ 'be'a gá 'yøthũ, nẽ i ja 'be'a di 'da ahũ buya, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Gui hyomhbũ 'be'a dí nẽcmanho bu mahẽts'i

¹⁹ Nẽ man'da bi man ra Jesús, bi 'yẽna:

—Hin gui muns'hũ 'be'a gdám mẽmbetihũ ua ja ra ximhãi, nguetho nuua i 'bũh yũ zu'uẽ ngue di ts'oni 'be'a gãtho guí pẽs'hũ, nẽ ja'bu da boxjua, nẽ ja'bu da bẽ ahũ yũ bẽ. ²⁰ Pẽgue gui hyoni gui xanthũ 'be'a dí hnumanho ahũ bu mahẽts'i. Nguetho hin te dim 'bẽpũ, hin da yũrpũ yũ bẽ ngue da bẽ ahũ 'be'a guí pẽs'hũ bu, nẽ hin da boxjua, nẽ njo'o bu yũ zu'uẽ ngue di ts'oni. ²¹ Nguetho hõnbũ i ja ním pẽ'ts'i n'da im bẽn rá mbũi n'da. Nu'bu guecua ja ra ximhãi i ja 'be'a i pẽ'ts'a n'da, hõnt'ua im bẽn a n'da, nẽ nu'bu guepũ mahẽts'i, guepũ im bẽn a n'da 'bu, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Ran nẽqui ní mbũi n'da

²² Nẽ xø bi 'yẽna:

—Nẽ nu'bu hõnt'a xũn ho guím bẽmhbu nẽ guí øthũ, din ja ahũ tengutho 'bu n'da ra ja'i xũn ho rá dã, i handi xũn ho ran nẽqui, din jabũ ni mbũihũ. ²³ Pẽ nu'bu hinga gue'a guím bẽmhbu, sã guí ẽmhbu i ja ahũ ran nẽqui, pẽgue xũm 'bexui thoho ni mbũihũ, tengutho 'bu n'da ra ja'i ngue hingui ho rá dã, nẽ xũm 'bexui thoho bu i handi, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Hin di yoho yũ hmu n'da

²⁴ Nẽ xø bi 'yẽna:

—Nẽ hingui sã dim 'bu i yoho yũ hmu n'da ra 'yẽhẽ. Nguetho nu'bu yoho yũ hmu i 'bu a n'da, nu'a n'da da numanho, nẽ nu'a man'da hin da numanho. Uague nu'a n'da da hyumbi dim pẽhmi a, pẽ nu'a man'da da zocpa thoho rá 'bẽfi a. Jananguẽ'a hingui sã yoho yũ hmu da dẽn'na n'da. Hingui sã da 'yẽmp Oja rá Hmu 'bu i numanho u yũ mbeti, nguetho tengu'bu rá hmu a ra mbeti, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Oja di jamansu yũ 'yẽc'yẽi

²⁵ —Jananguẽ'a dí xi ahũ, hin go guim bẽnsẽhũ 'be'a gui sihũ ngue gdám 'bũhmbũ, nẽ xín guim bẽmhbu 'be'a gui hyehũ. Pẽ guim bẽmhbu ngue man'da di muui ni tehũ xinda gue u nin ts'ihmehũ, nẽ man'da di muui ni ja'ihũ xinda gue u ni hehũ, bi 'yẽn'a ra Jesús. ²⁶ Dami nuhũ yũ doja i 'yo hõnbũ go hapũ, nẽ hin'yũ yũ huãhi, nẽ xín te i pẽ'ts'i, pẽ dí xi ahũ, nu Oja ma Tahũ bí 'bũpũ mahẽts'i gãtho i 'uĩn u. Nẽ nu ahũ, man'da di mu ahũ xinda gue u yũ doja, bi 'yẽn'a ra Jesús. ²⁷ Nẽ ha guím bẽmhbu man'da nya'a gam 'bũhmbũ ua ja ra ximhãi 'bu ẽmmẽ guím bẽndumbũihũ 'be'a gãtho guidí 'bẽhmbũ.

²⁸ Nẽ hanja ẽmmẽ go guím bẽnsẽhũ nanguẽ ni hehũ. Xøgue ts'ũtho guí ẽc'yẽihũ, bi 'yẽn'a ra Jesús. Pẽ dami nuhũ yũ dõni i ja bu dapo, nẽ nu'ũ hingui dim pẽfi nẽ xíngui di hoc yũ he. ²⁹ Pẽ dí xi ahũ, man'da mahotho yũ dõni xinda gue a rá he ra ts'ũt'abi Salomón ngue mí he 'bu mi ja rá ts'edi, bi 'yẽn'a ra Jesús. ³⁰ Nẽ ngubũ bi 'yøt'a Oja nanguẽ yũ dõni, mahotho nám pa ya, nẽ nixudi da mba nts'ẽqui nẽ da t'udi. Jananguẽ'a guim bẽmhbu, man'da xũn ho da 'yøt'ahũ Oja xinda gue u yũ dõni, bi 'yẽn'a. ³¹ Jananguẽ o guí ẽmhbu: “'Be'a hmaha ga sihũ.” Uague: “'Be'a hmaha ga hehũ.” ³² Nguetho nu'ũ i thãnde yũ oja zẽhẽ, gue'a zã i hon'ũ, pẽ nu'ahũ i 'bũpũ ni Tahũ bu mahẽts'i, nẽ i paði 'be'a gã guidí 'bẽhmbũ, bi 'yẽn'a ra Jesús. ³³ Janague'a nu ahũ, m'bet'o thoho gan umhbũ di manda ahũ rá ts'edi Oja, nẽ gui hyomhbũ n'da ra hogambũ nanguẽ rá pãhã Oja, nẽ nubũya di 'da ahũ 'be'a gãtho gui hyomhbũ. ³⁴ O guím bẽndumbũihũ, o guí ẽmhbu: “'Be'a da zã ga øthũ 'bu nixudi.” Pẽgue gui tømhbũ, 'bẽ nixudi ja gui paĩmbũ buya 'be'a da zã gui 'yøthũ. N'da pa ngu n'da pa i ja 'be'a din ja, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran yaqi

¹ —“Nuna bi 'yøt' yu ts'oqui,” hin gui 'yɛmhbu, n'dahma hinga gue'a dí ts'ep'ahu a, bi 'yɛngähe ra Jesús. ² Pɛ nu'bu guídi yaɸu u mi'da ngue guím bɛmhbu hønse ahu xun ho ahu, pɛ Oja hin da numanho ahu 'bu. Nɛ 'da'ingu da 'yøt'ahu Oja tengu gá 'yørpahu u gá yaɸu, bi 'yɛna. ³ Hanja bi zä gá nurpahu ra zi häi i o rá dä ni mijä'ihu, nɛ hin go guí pahmbu i o ra xecza ni däh. In jabu ní nequi ni ts'oquihu. ⁴ Nɛ ha da zä gui xihmbu ni mijä'ihu: “Mba ga hap'a ra häi o ni dä,” sä gui 'yɛmfu, nɛ go man'da xun ndoho ra xecza i o ni däh. ⁵ ɛmme guidí yorpahu a guí øthu. Pɛ nde'bu m'bet'o gan hoju nanguie yu ts'oqui guídi hosehu, jananguie'a da zä gui hyamp'ahu ra häi o rá dä ni mijä'ihu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ O guidí unhdu a xun ho u yu fo'yo, ndetho da za ahu. O gue'bu guidí unhdu a di muui u yu ts'udi, ndetho da nem bu häi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'bu ja da t'äp'a Oja di uni

⁷ Nɛ xø bi 'yɛmp'u:

—Dami 'yaɸu Oja 'bɛ'a guí homhbu, nɛ nu'a di 'da ahu. ⁸ Nguetho nu'a to'o da 'yädi, Oja di un'na bi 'yäpi. Nɛ nu'a to'o ja a i honi, di und Oja a i honi. Nɛ nu'a to'o da hyoni da socpa n'da ra goxthi njut'i thoho, Oja da xocpa a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁹⁻¹¹ Pɛ nu'ahu madague'bu gyä ts'om'bäihu, xinga n'da ahu guidí unhdu ra do ni t'uhnihu 'bu i ä'ahu ra hme, nɛ xing ra c'ɛya guidí unhdu 'bu i ä'ahu ra hua, pɛ hønt'a xun ho guidí unhdu ni t'uhnihu. Ha maguet'a Oja ma Tahu 'buru mahɛts'i ngue hin di 'da ahu xun ho 'bu ja a guí äfu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ nu'bu guí nde da 'yøt'ahu ran ho ni mijä'ihu, nde'bu gui 'yørpahu ran ho. Gue'a nam bøn'a rán t'ɛdi ra Moisés nɛ rá m hma yu pøngahya maya'bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti nanguie ra goxthi nɛ yu 'yu

¹³⁻¹⁴ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a ní yut'a n'da bu ja ra te mazai, tengu'bu n'da ra goxthi xun ts'it'i, uague n'da ra t'ä'yu, nɛ hingui ngu yu jä'i i numanho da thoru. Pɛ dami hyomhbu gui cuthu bu. Nguetho nu'a ra goxthi xun ndoho nɛ ra daj'yu ní zix a n'da bu ja ran unbi mazai, nɛ xun ngu u yu jä'i i numanho da thoru, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a u yu hyäte pøngahya

¹⁵ —Pɛ gam fähmbu nanguie yu hyäte pøngahya. Nu'bu i søm bu guí 'buhmbu, sä øt'e tengu'bu yu dɛ'yo ngue xun ho, pɛ nu yú mbui tengu'bu n'da ra zate. ¹⁶ Nɛ da zä gui pahmbu yu hyäte pøngahya nanguie yun t'øt'e i øt'e, tengu thoho yu za da ba a n'da nanguie yun dät'ä i zuru. Nguetho hin din zuru ja n'da ra za n'da ran dät'ä 'bu hinga gue'a rá za a. ¹⁷ Pɛ nu ra za xun ho i zuh yun dät'ä xun ho, nɛ ngutho ra za hingui ho i zuh yun dät'ä hingui ho. ¹⁸ Nguetho nu'a ra za xun ho hin da zä din zuru yun dät'ä ngue hingui ho, nɛ ngutho a ra za hingui ho hin njam'bu da zä din zuru yun dät'ä xun ho. ¹⁹ Nɛ nu yu za hingui ho u yun dät'ä, da mba nt'ets'i nɛ da t'udi. ²⁰ Jananguie'a da zä gui pahmbu u yu hyäte pøngahya nanguie 'bɛ'a da 'yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nda'a u di manda rá ts'edi Oja

²¹ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nɛ sä ɛna yú hmujhu u 'da, pɛ hin da yuru di manda rá ts'edi Oja u. Pɛ hønt'u majuaní i øt' rá pähä ma Ta mahɛts'i da yuru u. ²² Nɛ nu'bu bi zøn ra pa ran juanbi 'bu rán zegui, xun ngu da mbarqui da 'yɛngui: “Ma Hmu, nugähe dá mamhbe a nim hma, nɛ nanguie ni thuhu dá hømhbɛ thi yu zithu, nɛ nanguie ni thuhu xun ngu yun t'øt'e mixte dá øthe,” da 'yɛngui. ²³ Pɛ nugä ga ɛmp'u: “Njam'bu dá pa ahu. Dami 'uehmbu ua ja ma hmigä, gyu ts'om'bäihu,” ga ɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hønt'a go to'o in nde da 'yø a dí m ma, bi 'yɛn'a ra Jesús

²⁴ —Pε nu'a to'o i øh ma nde ne i øt'a ma pähägä, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu ngue mí ja rán 'yomfēni ne bi hyø a n'da rá ngu bu ja n'da ra dongu xun juani. ²⁵ Ne bin ja n'da ra da'ye, ne emme xun ngu yu dehe bi 'yugui, ne bá øh ran dahi xun ndoho mí nde xtí yøt'a ra ngu. Pε him bi yøt'a, nguetho nu'a ra ngu mí hørpu ja ra dongu xun ho. ²⁶ Pε nu'a to'o i ø'a dí ma ne hingui urpa ra güenda a, i øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ran 'yohu ngue ra 'yambui, ne bi hyøh rá ngu bu mi ja n'da ra 'bomu. ²⁷ Ne bin ja n'da ra da'ye ngue bi 'yuh yu dehe, ne ran dahi xun ndoho, ne bi yøt'a rá ngu. Ne emme nts'utho bin ja buya, bi 'yēn'a ra Jesús.

Nu yu ja'i bi numanho rán xädi ra Jesús

²⁸⁻²⁹ Ne nu'bu mi gua a bi ma ra Jesús 'bu mí hyurpu ja ra nyuni, nu yu ja'i mi huhmbu bu bi hyonya u.

—Haguen ja i xänbi xun ho, ne hinga ngubu i xängahu ma xänbatehu bu ja ra nija, bi 'yēn'u yu ja'i.

Nguetho nu'bu mi xänba ra Jesús, bi 'yuti ngue mi ja rá ts'edi xun ho a.

8

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohu mi hēmb ra t'axca'ya

¹ Ne nu'bu mi gua a bi man ra Jesús, ne bi gapu ja ra nyuni buya, ne emme xun ngu yu ja'i mí numanho da denthoho mahøn'a. ² Ne bá ø'a n'da ran 'yohu ngue mi hēmb ra t'axca'ya. Bin danyahmu bu mí 'bäh ra Jesús, ne bi 'yēmbi:

—Gra Hmu, nu'bu ni pähä, da zä gui 'uec'i ts'u ran u dí hēmbi.

³ Ne nu ra Jesús buya bi uat rá 'ye bi dädi ne bi 'yēmbi:

—I jagä ra pähä ngue 'bex da zä i. Dami yäni.

Ne nu'bu mí 'yēmbi, 'bexgue bi yan'a ran 'yohu. ⁴ Ne nu ra Jesús buya bi hecpa a ran 'yohu njon da xifi to'o a bi japi bi yäni, ne bi 'yēmbi:

—Ní mba bu 'buh yu mbäjä da nu i ngue ya bi yan i, ne gui un'na n'da ra 'bøts'e tengu i man yün t'ēdi ra Moisés, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ne ja bi thopu ra hnini Capernaum buya.

Ra Jesús bi hocpa rá 'yēhe n'da ra hmudofui

⁵ Ne nu'bu mí zøm bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, 'bex bá ø a n'da ra hmudofui ra mengu bu Roma, ne bin c'at'ui ne bi 'yöp ra mate, ⁶ bi 'yēmbi:

—Nu'i grá Hmu, nu n'da ma 'yēhe i 'bem bu ja ma ngu, i ts'a rá ja'i, hingui sä di 'yäni, emme xun 'doni, bi 'yēmbi.

⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yēmp'a:

—Ga mba bu ga hoqui.

⁸⁻⁹ Pε nu ra hmudofui buya bi 'yēmbi:

—Hingui jatho gui mba bu ja ma ngu, grá Hmu, nugä hin dí sücä tengu e ne hin drá judíogä. Pε dí pađi ngue i ja ni ts'edi zehē, ngue nu'bu guim ma da yäni, ne 'bexgue da yäni, bi 'yēna. Tengu thohogä bin 'dac'i ts'u man t'ēdi, ne nu'bu i ja 'be'a dí xi u ma dofui ne'u ma 'yēhe, 'bexgue 'dahmantho in ja. Ne ngutho i, da zä guim mantho ua ne 'bexgue da yam buya, bi 'yēn'a ra hmudofui.

¹⁰ Nu'bu mí 'yøh ra Jesús 'be'a bi man a ra hmudofui, bi hyonya thoho ne bi xi u min 'yohu:

—Majuani dí xi ahü, njam'bu xtá tįngä n'da ma menguhü yu ja'i israel dyu judíohü ngue xtám bađi i ja ma ts'edi xun ho tengu na ran 'yohu, bi 'yēn'a ra Jesús. ¹¹ Guim bēmhbu a dí xi ahü, xun ngu yu ja'i ngue gätho na ndoho ra ximhäi, ngue him ma mijudíohü, da 'yēc'yēigui ne da yurpu di manda rá ts'edi Oja, 'darbu dim 'buhmbu ma ngurpa bombøtahü ra Abraham, ne ra Isaac ne ra Jacob. ¹² Pε xun ngu ma mijudíohü ngue yän sähu xtán yurpu, pε man'da go da t'entpu ja ra 'bexui u, ne din zøm bu ne din guxpu yá ts'i, bi t'ēmp'u yu ja'i 'bu mi 'yēn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubuya bi t'ēmp'a ra hmudofui:

—Ní mba ni ngu, ya bin ja a gám ma nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'edi, bi 'yɛn'a ra Jesús. Nɛ 'bɛxgue bi yɛn a rá 'yɛhɛ bɛya.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Pedro

¹⁴ Nɛ nu'bu mí mbenc'a ra hmudofui bɛya, xɔ bi tho a ra Jesús, bi zɔm bu rá ngu ra Pedro. Nɛ bi nu 'bɛm bu rá oi a rá suto ra Pedro, mi hɛmb ra pa. ¹⁵ Nɛ nu ra Jesús bɛya bi bendba rá 'yɛ, nɛ 'bɛx bi bɔn a ra pa mi hɛmbi. Nɛ bi ndanc'a ra xisu bɛya, bi hyonba ra hme a ra Jesús nɛ ɛ mín 'yohɛ, nguetho ya bi yɛn'a ra xisu bɛya.

Xɛn ngu yɛ hyɛnni bi hoc'a ra Jesús

¹⁶ Nɛ nu'bu mín xui bɛya xɛn ngu yɛ ja'í bá ts'i bu mi 'bɛh ra Jesús ngue mín 'yohɛ yɛ zɪthu. Nɛ hɔnt'a n'dare bi man ra Jesús, 'bɛxgue gátho bi hyɔn a thi ɛ yɛ zɪthu, nɛ bi hoc'ɛ yɛ hyɛnni. ¹⁷ Gátho bin ja 'bɛ'a bi man a ra pɔngahyɔ Isaiás maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yɛna: “Da du zɛhɛ 'bɛ'a gátho xɛn hɛi dín nuhɛ, nɛ da nuse 'bɛ'a gá man ɛ dí hɛmfɛ,” bi 'yɛn'a ra Isaiás 'bu maya'bu.

Yoho yɛn 'yohɛ ɛna da dɛn'na ra Jesús

¹⁸ Nɛ nu'bu mín nu ra Jesús ngue ɛmmɛ xɛn ngu yɛ ja'í mi 'báɾɛ, bi 'yɛmp'ɛ yɛ xádi: —Masque xɛn ho 'bu ga thohmbu 'danguadi ra dɛdehe, bi 'yɛna.
¹⁹ Nɛ nu n'da ra xánbate nijá bi 'yɛmbi: —Xánbate i, dín nde ga ten'ni i hɔnbu go hapɛ gui mba, bi 'yɛmp'a ra Jesús.
²⁰ Nɛ bi dɛ a ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi: —Pɛ nu yɛ haho i ja yú ngu nɛ yɛ doja i ja hapɛ da 'yoi. Pɛ nugá ngue dán ja'igá ua ja ra ximhái, hin'yɛ ma ngungá ua, bi 'yɛmthoho ra Jesús.
²¹ Nɛ xɔ bi 'yɛn'a man'da ra ja'í mín 'yohɛ bɛya: —Ma Hmu, dami tɔcpi ts'ɛ, 'bɛ ga ácá ts'ɛ ma ta nɛ ga ten'na bɛya, bi 'yɛmbi.
²² Bi dɛ'a ra Jesús, bi 'yɛmbi: —Tɛnga maha, nu'ɛ xɛn du da 'yá ɛ 'bɛɾɛ, tengu'bu nɛ ɛ xɛn du ɛ, bi 'yɛna.

Ra Jesús bi säyaba ran dahi nɛ ra t'øthe

²³ Nɛ nu'bu mi gua'a man ra Jesús bɛya, 'bɛx bi hyu bu ja ra mbosa nɛ bi mbähä yá xádi, dí mba bu 'danguadi ra dɛdehe. ²⁴ Nɛ bi mbu'a n'da ran dahi ts'edi bi 'yɛn ra dehe, nɛ ɛmmɛ di thoni yɛ t'øthe, bi dons i ts'ɛ ra dehe a ra mbosa. Pɛ nu ra Jesús mí áha, him bi 'yɛɾpa ra güenda 'bɛ'a midí ja ra dehe. ²⁵ Nɛ bi 'yá ɛ yá xádi nɛ bi 'yɛmbi: —Gra Hmu, dami nuhu, guin yɛnje, nguetho ya in nde ga tonthɛ mbo ra dehe, bi 'yɛmbi.
²⁶ Nɛ nu ra Jesús bi dɛdi: —Hanja, ha ɛmmɛ zi ts'ɛtho guí ɛc'yɛigahɛ ngue i ja ma ts'edi, nɛ guín suhɛ. Nɛ nubɛya bi ndanc'a ra Jesús nɛ bi xi a ran dahi ngue din hɛ nɛ ra dehe, nɛ 'bɛxgue bin hɛ bɛya. ²⁷ Nɛ nu'ɛ yɛn 'yohɛ bɛya bi hyonya thoho 'bɛ'a bi 'yɔt'a ra Jesús. —'Bɛ'a di 'yɛt'ui na ran 'yohɛ, nguetho nɛ ran dahi i ø'a i xifi, nɛ ra dehe i ø'a i xifi, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

Ra Jesús bi hoc'i yoho yɛn 'yohɛ mín 'yohɛ yɛ zɪthu

²⁸ Nɛ nubɛya bi zɔm bu 'danguadi ra dɛdehe bɛya, ngueɾɛ ra xɛqui Gadara. Nɛ 'bɛx bá ɛɾɛ yoho yɛn 'yohɛ ngue mín 'yohɛ yɛ zɪthu, nɛ mán ts'utho ɛ, tengutho ɛ yɛ zate. Mí 'bɛɾɛ ja yɛn 'yágui ɛ, janangue'a nu yɛ ja'í i su da thopɛ hánbu ja ran 'yágui. Nɛ 'bɛx bá ɛ'ɛ yɛn 'yohɛ bin c'athɛ a ra Jesús, nɛ bi mbafi:
²⁹ —'Bɛ'a gní 'yɛcua gra Jesús, rá Ts'ant'ɛ i Ojá. Ha cpí 'yɛhɛ gui ungahe, nɛ hinga na sɔn ra pa gui ungahe, bi 'yɛn yɛ zɪthu mín 'yohɛ ɛ yɛn 'yohɛ.
³⁰ Nɛ hinga yatho bu mi 'bu i 'da yɛ ts'ɛdi. ³¹ Nɛ nu'ɛ yɛ zɪthu bɛya bi 'yɛmp'a ra Jesús: —Nu'bu guín nde gui hyɔnje thi, dami 'daje ran t'ɛdi ga cɛthe nu 'yo yɛ ts'ɛdi, bi 'yɛn'ɛ:
³² —Ni mbähä, dami cɛthɛ nɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ne nu yu zı̄thu buya bi bøm bu ja rá mbui u yun 'yohu, ne 'bexgue bi yurpu 'buh yu ts'adi. Ne nu yu ts'adi buya bin tihi ne bi gapu ja ra nguani, him bi zä bin säya, nin uem bu ja ra dehe, bim 'beru. ³³ Ne nu'u mi fá u yu ts'adi buya, 'bexgue bi mba n'dihi bu ja ra hnini, ne nu'bu mi zøm bu, bi mam buya ngue 'be'a bin ja nangue u yun 'yohu min 'yohu yu zı̄thu, ne nangue u yu ts'adi. ³⁴ Ne bá ɛh yu mengu bu ra hnini buya, bi zøpu 'bäh ra Jesús, ne nts'edi bi 'yap ra mate ngue da mbengui, nguetho him bi numanho 'be'a bi 'yot'a.

9

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohu xı́ ts'a rá ja'i

¹ Ne nu ra Jesús buya, xø bá hu mahøn'a ra mbosa, bá peng bu 'danguadi ra dadehe. Bi zøm bu ra hnini mi 'bui. ² Ne bá thunba bu man'da ra hyenni mahøn'a, ngue n'da ran 'yohu bá 'yox ra 'beza nguetho midı́ ts'a rá ja'i. Ne 'bexgue mí pa a ra Jesús mí ɛc'yei u ngue i jase rá ts'edi, janangue'a bi 'yemp'a ra hyenni:

—O te guım beıni n'yø, nguetho ya dá pun'na ni ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³ Ne nu'u 'da yu xänbate nija buya, nu'bu mi 'yøde 'be'a bi man ra Jesús, 'bex bi beı u: —Nuna ran 'yohu hingui ho i øt' na, ha hinga hønt'a Oja sä di punba n'da, mi ɛnse u.

⁴ Pe nu ra Jesús 'bex bi baııi 'be'a mim beı'u yu xänbate nija, ne bi 'yemp'a:

—Hingui ho guım beımbu mbo ni mbuihu, ngue guı ɛmbu hingui ho 'be'a dá øt'ä, bi 'yɛna. ⁵⁻⁶ Ha guım beımbu nte ní mbatho dá xicä ran 'yohu, ngue rá ts'oqui ya dá punbi. Ha guım beımbu man'da xquı paımbu i ja ma ts'edi 'bu ga xifi da ndants'i, din 'yo. Pe nuya ga ut'ahu ngue i ja man t'ɛdigä ua ja ra häi ga punba yú ts'oqui yu ja'i, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yemp'a.

Ne xø bi 'yemp'a ran 'yohu i ts'a rá ja'i buya:

—Dami ndants'i, caı ni fıııı, ní mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

⁷ Bex bi ndanc'a ran 'yohu mi ts'a rá ja'i, bi mba rá ngu. ⁸ Ne nu'bu mın nu yu ja'i 'be'a bi 'yot'a ra Jesús, bin su ne bi 'yɛspa Oja nangue a n'da ra ja'i bin t'un'na ran t'ɛııı ngue di punba yú ts'oqui yu ja'i.

Ra Mateo bi den'na ra Jesús

⁹ Ne nu'bu mi bøm bu ra Jesús, bi thopu mi hucä bu dí hacä ra renta, drá hyaçahäigä ngue drá Mateo, ne bi 'yɛngui:

—Dami tengui.

Ne nubuya dá ndangui ne dá tenni.

¹⁰ Ne nubuya 'darbu dán sihmegähe ra Jesús yú xäıııgähe a ya. Ne bi zøm bu xun ngu yu ziyate hyaçahäi ne yu ts'om'bäi, 'darbu dá huhmbe bu dán sihmehe. ¹¹ Ne nu yu fariseo buya, ngue im beıni høıııı xun ho, 'bu mi nu 'be'a bi 'yot'a ra Jesús, bi 'yängähe ngue yú xäıııgähe buya:

—Hanja in jabu ni xänbatehu 'darbu i sihmehu yu ziyate hyaçahäi ne yu ts'om'bäi, bi 'yɛn'u.

¹² Nu'bu mí 'yø'a ra Jesús 'be'a bi man u, bi 'yemp'a:

—Hingui honi to'o da mbäx u im beıııı xun zaqui tengu ahı, pe hønt'u i paııı xum bøca i honi to'o da mbäx u tengu ya i nde da dengui, bi 'yemp'a. ¹³ Nı mbähä bán xähmbu bu ja ni søcuahu 'be'a nam bøn'a ráııı hma Oja ngue i ɛna: “Pe nugä man'da dí numanho 'bu gui 'yøthu ran huɛcate xinda gue u yu 'bøts'e guidı́ 'dajı,” i ɛn Oja, i ɛm bu ja yú søcuı Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús. Ne nugä him bá ɛcä gan zon'du im beıııı xun ho, pe bá ɛcä gan zon'du i paıııı hingui ho, janangue da zä di päh yün 'yomfıııı, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yemp'a yu fariseo.

Ra Jesús bi ma nda'a ní pa da 'yɛ't' yün sihme yú xäııı

¹⁴ Ne n'da ra pa buya bi zøm bu 'buh ra Jesús yú xäııı ra Xuua Nxıııya, ne bi 'yänni:

—Hanja dí ɛ't'ähe man ts'ihme, ne yu fariseo, pe nu ni xäıııı hingui ɛ't' yün ts'ihme u, bi t'emp'a ra Jesús.

¹⁵ Ra Jesús bi man'a n'da ran t'uti 'bũ mi ðadi, bi 'yẽmbi:

—Pẽ nu'ũ i 'bũpũ ja ran thãti hin da du yú mbũi, nguetho 'bũpũ a ran 'yohũ din thãti. Pẽ da zõn ra ora da ts'ispa a ran 'yohũ, nẽ ja da 'yẽ't' yún ts'ihmẽ bũya, bi 'yẽn'a ra Jesús.

¹⁶ Pẽ nu'a din xã ẽ ma xãdigã hin da bõmanho 'bũ nẽ'a ram hma maya'bũ da ðen ya, bi 'yẽna. Tengutho'bũ n'da ra 'ya'bõ't'e 'bũ dí 'bõ't'a ra 'bõ't'e ma'da'yo, hin da bõmanho, nẽ nu'a ra 'bõ't'e ma'da'yo di ts'on a ra 'ya'bõ't'e. ¹⁷ Nẽ tengutho i øt' yũ ja' i 'bũ da xit' ra gui'uva ma'da'yo bũ ja ra 'yambot'asẽi, da fõ'a nẽ dim fãni. Janangue i xit'a ra gui'uva ma'da'yo bũ ja ra mbot'asẽi ma'da'yo, nẽ hin da fõgue nẽ hin dim fãni, bi 'yẽn'a ra Jesús, bi 'yẽmp'ũ yú xãdi ra Xuua.

Ra Jesús bi xoxa n'da ra hmute xí du, nẽ bi hoc'a n'da ra xisu mi hẽmb ra mbãji

¹⁸ Nẽ nu'bũ mí yãhũ ẽ, 'bexgue bi zõm bũ n'da ra ngũrpi bũ ja ra nija, nẽ bin ðanyahmu bũ mí 'bãh ra Jesús nẽ bi 'yẽmbi:

—Bi du n'da ma t'ixu, 'yõrqui ts'ũ ra mate ga mbe gui cãx ni 'yẽ, nẽ da ðambẽni.

¹⁹ 'Bex bi mba a ra Jesús, bi ðen'na bi du rá t'ũhni. Nẽ gãtho dá mbãcãhe dyũ xãdigãhe.

²⁰ Nẽ nu'bũ má mbãhmbe bũ 'yu, hin da ná sõmhbe bũ ja rá ngu a ra ngũrpi, bi zũje n'da ra xisu ngue ná 'ðe'mayo njeya min 'youi ra mbãji. Bi hyãn bũ rá xũtha ra Jesús nẽ bi ðãrpa rá nyãni rá pahni. ²¹ Nguetho mí ẽnse ra xisu: “Go hõntho ga thãrpa rá pahni, ya da yãngui.” ²² Nẽ nu'bũ mi ðãrpa rá pahni ra Jesús a ra xisu, 'bex bi nyẽ a ra Jesús, bi nu a ra xisu nẽ bi 'yẽmbi:

—Damin johya gra xisu, ya bi yãn i nguetho gá 'yẽc'yẽi i ja ma ts'edi, bi 'yẽmbi. 'Bexgue gue'a ra ora bi yãn'a ra xisu bũya.

²³ Nẽ bi tho a ra Jesús bũya, dá sõngãhe bũ rá ngun'a ra ngũrpi, nẽ mí 'bũpũ yũ mbe'bida nẽ xũn ngu yũ ja' i mi 'bũpũ ngue mí ẽna xtã 'yãh ra hmute xí du. ²⁴ Nẽ bi 'yẽn'a ra Jesús:

—Dami põmhũ thi, nguetho nuna ra hmute him bi du, nẽ i ãtho, bi 'yẽmbi.

Pẽ bin thetho ẽ yũ ja' i 'bũ mi 'yõ a bi xifi, nguetho mi pã ẽ ya xí du ra hmute. ²⁵ Nẽ nu'bũ mi bõn'ũ yũ ja' i bũya, bi thopũ mbo mi 'ben a ra hmute ra Jesús, nẽ bi bẽndba rá 'yẽ 'bex bi ndanc'a n'dihi ra hmute. ²⁶ Nẽ gãtho na ndoho ra xẽqui bũ bi 'yõ ẽ yũ ja' i 'bẽ'a bin ja.

Yoho yũ xãdã bi hoc'a ra Jesús

²⁷ Nẽ bi bõm bũ rá ngu a ra ngũrpi a ra Jesús. Nẽ bi ðenni yoho yũ xãdã, nẽ i mba't' bũ ní mba:

—Dami huẽgã'be, gram bom'betõ i ra David, bi 'yẽmbi.

²⁸ Nẽ bi zõm bũ ja ra ngu a ra Jesús, bi ðen'ndũ yũ xãdã. Nu ra Jesús bi 'yãnni:

—Ha gui ẽc'yẽiui i ja ma ts'edigã ngue ga xoc'a ni ðãui, bi 'yẽn a ra Jesús.

—Dí ẽc'yẽi'be ngue i ja ni ts'edi, gra Hmu, bi 'yẽn ẽ yũ xãdã.

²⁹ Nu ra Jesús bũya bi ðãrpa yú ðã nẽ bi 'yẽmbi:

—Din ja tengu a gá 'yẽc'yẽiui, bi 'yẽmbi.

³⁰ Nẽ 'bex bi xo ẽ yú ðã. Nẽ nu ra Jesús bũya bi hẽcpa ẽ yũn 'yohũ, bi 'yẽmbi:

—Njon gui xihmi 'bẽ'a dá øt'auí.

³¹ Pẽ hõntho bi bõm bũ yũ xãdã, 'bex bi xih yũ ja' i 'bẽ'a bi 'yõrpa ra Jesús.

Ra Jesús bi xocpa rá nde n'da ra gore

³² Nu'bũ mi bõn ẽ yũ xãdã, xõ bá ts'inba man'da ran 'yohũ a ra Jesús. Midí goreba n'da ra zĩthu min 'youi. ³³ Nu ra Jesús bũya bi hyõnba thi ra zĩthu min 'youi a ra gore, 'bex bi nyã a bũya. Nu yũ ja' i bũya bi hyõnya thoho 'bũ mi nu a bin ja, nẽ bi 'yẽna:

—Hinjãm'bũ xtã nuhũ ua ja ma hãihũ ra Israel tengu dí nuhũ ya, bi 'yẽn ẽ.

³⁴ Pẽ nu ẽ yũ fariseo sã i ẽna:

—Nuna ran 'yohũ i hõn a thi yũ zĩthu nangue rán t'ẽdi bi un'na rá hmu yũ zĩthu, sã i ẽn ẽ.

Bi huẽc yũ ja' i ra Jesús

³⁵ Ne nu ra Jesús nzai mi pa bu ja yu hnini ne min xänbate bu ja yu nija, ne mim mam bu ran ho ma'da'yo ngue 'beru ní manda rá ts'edi Oja. Ne midí hoqui hont'a go man u mi hemb yu ja'i. ³⁶ Ne bi huçc'u yu ja'i a ra Jesús nguetho mi 'bai tengu'bu yu de'yo 'bu njon midí jamansu, i 'yodumbai thoho. ³⁷⁻³⁸ Ne bi 'yengähe ngue yú xädigähe:

—Majuani dí xi ahü, xun ngu yu ja'i i 'bai ngue di dáp rá mbai Oja 'bu 'bo'o da xifi nangu'e'a, pe hingui ngu i 'bai ngue da xifi. Nde'bu gui 'yäfu Oja di un ra 'befi mi'da da mbäx'a rá 'befi. Tengu'bu i ja n'da ra huahi xu 'yot'i, ne hingui ngu yu mbefi, ne da 'yap'a ra mehuahi mi'da yu mbefi 'dahma da xoc'a n'dihi, bi 'yén'a ra Jesús.

10

Nu ra Jesús bi zänni 'de'mayoho yú xädi

¹ Ne nu ra Jesús buya bi zängahe dí 'de'mayoho gähe yú xädigähe, ne bi 'daje rán t'edi ga hómhbe thi yu zithu ne ga hoje 'be'a gä nín u i hemb yu ja'i.

² Ne nugähe 'de'mayoho bi zängahe, m'bet'o ra Simón, gue'a ra Pedro, ne'a ra Andrés rán 'yohu a ra Pedro. Ne ra Jacobo ne a ra Xuua rán 'yohu a ra Jacobo, ngue gätho yoho yú ts'unt'u ra Zebedeo u. ³ Ne ra Felipe, ne ra Bartolomé, ne ra Tomás, necä dra Mateogä ngue min haçahäigä, ne ra Jacobo rá ts'unt'u ra Alfeo, ne ra Lebeo ngue gue'a rá thuhu ra Tadeo; ⁴ ne ra Simón t'ëmbi ra cananista; ne ra Judas Iscariote, gue'a xí dä a ra Jesús. Ne guécähe 'de'mayoho bi Huangähe ra Jesús.

Bi mben'du yú xädi da mamp'a rá m hma

⁵ Ne nu'bu mí zängahe dí 'de'ma yohogähe bi 'yénje:

—Nuya hin gui mbähä bu i 'bu u him ma mijudíohu, dyu israelhu. Xínga guerü ra xequi Samaria gui mbähä. ⁶ Pe nuya gui mbähä bu 'bu u ma menguhu yu israel. Nu'u i 'bai tengu yu de'yo bi 'beh ra 'yu in nde xtán donspu ja ran däte. ⁷ Ne nubü haru gui mbähä gui 'yemfu: “Damin umhbu ya ngue di manda ahü rá ts'edi Oja,” bi 'yengähe ra Jesús. ⁸ Gui hoju u i hemp'a ra t'axca'ya, ne hont'a go man u i hemb yu ja'i, ne gui xoxhu u xon du, ne gui hyómhbu thi yu zithu in 'yohu 'da yu ja'i. Ne nu'bu gui 'yothu u, hin gui 'yäh nin zäbihu, nguetho hin dá pä ahü a ma ts'edigä, bi 'yengähe ra Jesús.

⁹ Ne hin te ma mbeti gui hyaxhu 'bu gá mbähä, bi 'yengähe. ¹⁰ Ne xín ni tu'doza gui tuxhu, ne hont'a ni he gui hehu ne hont'a ni thixfani gui 'yuthu, ne hin'yu 'be'a gui hyaxhu, nguetho nubü gui sómhbu i ja nin t'edi ngue da zimanho ahü u.

¹¹ Ne nu'bu gá sómhbu bu ja yú hnini ma mi israelhu gui 'yänhdü haru 'bu a n'da ran 'yohu ngue ra hocja'i ne nu'a gätho yu ja'i i numansu a. Ne guerü gam 'bühmbü bu, jague'bu gui thohmbü bu man'da ra hnini mahon'a, bi 'yengähe ra Jesús. ¹² Nu'bu gá sómhbu bu ja rá ngu, gui zenguahü, gui 'yäfu rán japi Oja nangu'e'a. ¹³ Ne nu'bu rán säui a da 'yot'ahü u yu mengu bu haru gui sómhbu, Oja di un rán japi gá 'yäfu buya. Pe nu'bu hin'na, tengutho 'bu nte gamí 'yäfu. ¹⁴ Ne nubü haru gui sómhbu, nu'bu hin da zimanho ahü ne hingui nde da 'yomanho a gui xihmbü, dami pómhbu bu ne gui huaju yu böhäi ni guahu. Nu'a nam bön'a gui sohmbü bu u. ¹⁵ Ne majuani dí xi ahü, nu yu mengu bu i ja n'da ra hnini hin da zimanho ahü, pe nu'bu bin ja ra pa ran juanbi, man'da emme xun u tho da nu, xinda gue'u mí 'buru maya'bu bu ja ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yénje a ra Jesús.

Yun unbi da nu yú xädi ra Jesús

¹⁶ Ne xö bi 'yena:

—Nuya hönbu go haru ga pen'nahü, emme di un'nahü u 'buru, tenguthoho yu zate di unba yu de'yo. Damim fähmbü tengu yu c'eya ne gui 'yothu tengu ot' yu t'azü, hont'a ran ho gui 'yothu. ¹⁷ Ne gam fähmbü, nguetho nu yu ja'i di dá ahü bu 'büh yu ngurpi bu ja yu nija, ne da mber'ahü. ¹⁸ Ne da zix'ahü bu 'büh yu ze'mi ne yu ts'ut'abi, nguetho gui çc'yeigahü, pe hinga ndetho da zix ahü bu. Nguetho nu'bu da zix ahü bu, da zä gui xihmbü yu ze'mi ne yu ts'ut'abi nangu'e ma thuhugä, n'dahma ne u yu judío ne u i thände yú oja zehé da 'yöde nanguécä. ¹⁹ Ne nu'bu da ts'ix ahü bu 'büh yu ts'ut'abi, o

guí hädumbuihü 'be'a guim mamhbü o gue'bü da zä gan yähü uague hin'na, nguetho Ojä di 'da ahü ran 'yomfëni 'be'a gui mamhbü 'bü bi mba ma juän'ni ahü. ²⁰ Nguetho hinga guesë ahü gan yähü 'bü bi mba ma juän'ni ahü, pë gue'a rá Hogandähi Ojä ma Tahü din yä, bi 'yëngähe ra Jesús.

²¹ Në dim 'bü i 'da di däse yün 'yohü da mba ntho. Në nu'ü 'da di däse yú ts'unt'ü bü 'büh ra zë'mi da tho. Në dim 'bü i 'da yü ts'unt'ü di yäp zehë yú ta ngue da tho. Në din jabü da t'örpa ü i ëc'yëigui, bi 'yën'a ra Jesús. ²² Në gätho na ndoho ra ximhäi da ts'an ahü nangue guí tengahü, pë nu'bü gui hyäthü gue'bü go ran zëgui, gui täha gan yämhbü büya, bi 'yën'a ra Jesús. ²³ Në nu'bü n'da ra hnini di üc'ahü, dami 'dahmbü bü, në gui mbähä bü man'da ra hnini büya. Në majuäni dí xi ahü, hin gní täthü gätho yü hnini Israel gui xihmbü rá m hma Ojä në gui 'dahmbü, 'bü bá pengä.

²⁴⁻²⁵ Në tengu thoho n'da ra xädi hin da t'ëmbi xün ho 'bü him bi t'ëmbi xün ho rá xänbate; në hin da hnumanho n'da ra 'yëhe 'bü him bi hnumanho rá hmu. Në din jabü da 'yöt'ahü, hin da numanho ahü yü jä'i, tengu thohogui him bi hnumanhogui, në i t'ëngui drá zithu, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hönt'a Ojä da ts'u

²⁶ —Janangue'a hin gui suhü 'be'a da 'yöt'ahü yü jä'i, guehma gui mamhbü a dí xi ahü. Hin gui cömhbü a. ²⁷ Nu'a dí xi ahü ua njonguin nu, dami mamhbü bü 'büh yü jä'i, në nu'a dí xi ahü njongui øde, dami mbahmbü bü ja yü hnini, da t'örpa 'be'a gätho dá xi ahü ya, bi 'yëngähe ra Jesús. ²⁸ Në o guí suhü ü in nde da hyo ahü, hin'yü yú ts'edi në'a ni mbuihü di juat'ahü. Man'da xün ho 'bü gui suhü a Ojä, në hönt'a i sä di ün'na ni jä'ihü në ni mbuihü bü ja ran ünbi mazäi, bi 'yëngähe ra Jesús.

²⁹⁻³¹ Janangue 'yo guí hädumbuihü, guim bëmhbü yü doja i 'bä bü ja yü täi, hingui ngu di muui, pë nu'ü xinga n'da da du 'bü hin rá pähä Ojä da du. Janangue'a guim bëmhbü, hin'yü 'be'a din ja ahü 'bü hin rá pähä Ojä din ja. Nguetho man'da di mu ahü bü na nu Ojä xinda gue ü yü doja, në i pädi gätho nangue ahü. Janangue'a hin gan suhü, bi 'yëngähe ra Jesús.

Da ma to'o tén ra Jesús

³² —Në gätho to'o da mam bü 'büh yü jä'i ngue i tengä, necä gam ma bü 'büh ma Ta nubü mahëts'i nangue ü. ³³ Pë nu'a to'o din cöm bü i 'büh yü jä'i nanguecä, necä xin ga cöm bü bí 'büh ma Ta bü mahëts'i, bi 'yëngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da ts'ü ü to'o da dënni

³⁴ —Në hin guim bëmhbü ngue bá ëcä da zeh yü süi, pë man'da din ja yü süi nanguecä. ³⁵⁻³⁶ Nu yü 'yëc'yëi da ts'ürpü ja rá ngusë, nu'bü hing yü 'yëc'yëi 'bäpü. Nu yün 'yohü din sühmbü yú ta, në nu yü xisu büya din sühmbü yú mbe në ü yú cä, nangue ü hingui ëc'yëigui, bi 'yëna.

³⁷ Pë nu'bü n'da ra jä'i man'da im bën'a rá ta në rá mbe xinda guecä, hin ga ëmbi ngue rá hmugui. Në nu'bü n'da ra jä'i man'da im bën'a rá ts'unt'ü në rá t'ixu xinda guecä, ngutho ü hin da zä ga ëmbi ngue rá hmugui, bi 'yën'a ra Jesús. ³⁸ Pë nu'bü 'bo'o ëna i tengui në hingui hä't' yün ünbi da t'örpe, necä xín ga ëmbi rá hmugui. ³⁹ Në nu'a to'o da zu da thäcpa rá te nanguecä, da mba ma ünbi bü ja ran däte rá te a, pë nu to'o hin da zu da thäcpa rá te nanguecä, hin da mba ma ünbi bü ja ran däte a, bi 'yëngähe ra Jesús.

Ra Jesús i man yün t'unni

⁴⁰ Në xø bi 'yën'a ra Jesús:

—Nu'a to'o da zimanho ahü, necä xin bi zimanhogui, në'a bá pengä xim bi zimanho a. ⁴¹ Në nu'a to'o da zimanho n'da rá pöngahyä Ojä nangue a ra 'befi i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a ra pöngahyä. Në nu'bü 'bo'o da zimanho n'da ra hocjä'i nangue a ran hocjä'i i øt'e, 'da'angu ran ho din t'unui a. ⁴² Në nu'bü n'da ra jä'i i ja 'be'a di un'na n'da ma xädigä ngue'a i tengui, madague'bü hönt'i ts'ü ra dehe di unni, pë në a i ja 'be'a din t'unni ngue man'da xün ho, bi 'yën'a ra Jesús.

11

Ra Xuua Nxixya bi manda dí änni to'o a ra Jesús

¹ Nu'bu mi gua a man ra Jesús buya, bi mbengähe dí 'de'mayohogähe. Ne n'danni bi mbase ra Jesús buya. Bi mba bin xänbate bu mi'da yu hnini bu ra häi Galilea.

² Ne mi ofädi ra Xuua Nxixya, ne bi sifi 'be'a gätho bi 'yot'a ra Cristo, janangue'a bi mben'ndu yoho yú xädi a ra Xuua. Ne nu'bu mi zom bu 'buh ra Jesús, ³ bi 'yänni:

—Ha gue'e gra Cristo, gra Thahni i Oja, ngue mi hma ba xhe, uague ga thoqui ga tømhbü, bi 'yæn'u yú xädi ra Xuua.

⁴⁻⁵ Nu ra Jesús buya bi 'yemp'u yú xädi ra Xuua:

—Ni mbe bu, gui xihmi a ra Xuua 'be'a gätho guí øhmi, bi 'yembi. Dami xihmi 'be'a guín nuui, ngue nu yu xädä bin zø yú dä ya, ne'u yu dogua i 'yo, ne'u mi hemb ra t'axca'ya ya bi yan u, ne'u yu gogu ya i øhnahyä ya, ne'u 'da xøn du i pa nsots'i, ne yu hyoya i si a ram hma ngue 'beru dí m pø u. ⁶ Majari u to'o hin di u't' yú mbui nanguecä, bi 'yæn'a ra Jesús 'bu mi 'yemp'u yú xädi ra Xuua.

⁷ Ne nu'bu mi mbenc'u yú xädi ra Xuua, nu ra Jesús bi xih yu ja'i 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yembi:

—'Be'a guí mbähä guin nuhu bu ja ra dapo 'bu mi 'buru ra Xuua. Ha gá mbähä gbá nuhu n'da tengu ra xithi i en ran dahi. ⁸ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da ran 'yohu mahotho rá he mí he. Pe guí pahmbu to'o mahotho yú he i 'buru ja yu ngunts'ut'abi u. ⁹ Uague gá mbähä gbá nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani ngue gán nuhu n'da rá pøngahya Oja, ne nu'a, man'da xun hets'i rá ts'edi a xinda gue'u gä mi'da yu pøngahya.

¹⁰ Nguetho gue'a ra Xuua a mí hmam bu ja rá m hman Oja maya'bu 'bu mí 'yena:

M'bet'o ga pèhna n'da ran 'yohu ngue mam 'behni

da xih yu ja'i ngue da døp'e'e xun ho,

bi 'yæn Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹¹ Majuani dí xi ahü, njon mí 'buh man'da ran 'yohu man'da xun hets'i nangué a rá 'befi bin t'unni xinda gue a ra Xuua. Pe hønt'a go to'o din uni ngue dí manda rá ts'edi Oja, madague'a hingui hets'i rá 'befi din t'unni, pe man'da xtán hets'i bu dí nequi, xinda gueru ni nequi a ra Xuua ya, bi 'yena.

¹² Asta gue'bu mi dæmp' rá 'befi ra Xuua ne guehya, i honi da yæru di manda rá ts'edi Oja yu ja'i. Ne nu'u i humbi i honi, da dæha da yæru, bi 'yæn'a ra Jesús. ¹³ Ne gue'a bi man u yu pøngahya maya'bu u bin ja, ne mí em bu ja yún t'edi Oja, ne gue'u mí man u 'bu hín nim 'buh ra Xuua. ¹⁴ Ne nu'bu guí x'yei a dí xi ahü, gui pahmbu ngue tengu'bu da gue a ra Elías a ra Xuua, ngue gue'a ra Elías guí tømhbü ngue mí 'buh maya'bu. ¹⁵ Ne nu'bu 'bo'o i ja rá zagu di jamansu a dí m mangä ya, bi 'yæn'a ra Jesús.

¹⁶ Ga xi ahü 'be'a guí øthu ya, ngue nte guí urpahu ra güenda. Guí øthu tengu i øt' yu t'uhni 'bu in èni. Din suse u, ne i xih yú mit'uhnihü: ¹⁷ “Dá pixt' mam 'bixt'i pe hin gá 'yærpahu ra güenda, ne hin gán nøyhmbu,” i èn'u 'da. “Pe nugähe dá pe'be n'da ra 'bei ngue tengu'bu xøn du n'da, pe nte gá bøyhmbu ne hin gán zøyhmbu,” i èn'u mi'da yu t'uhni. ¹⁸ Ne ngutho guí øthu, hin gá 'yærpahu ra güenda a ra Xuua, ngue him mi ho yún sihme ne him bi zi ra vino, pe gá 'yæmdahu in 'youi ra zithu. ¹⁹ Pe nugä, dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xun ho man ts'ihme 'bu n'dandü ne ma ts'itægä, pe xinga guécä guí urcahu ra güenda. Pe guí xijü yu fehni, guí ènjü: “Nuna ran 'yohu ran zäthu ne ra mihni na, ne yú amigo yu ts'om'bäi ne yu ziyate hyaçahäi,” guí ènjü. Pe Oja i paði 'be'a xun ho da 'yøt'e ngue bi zänga'be, bi 'yæn a ra Jesús.

N'da ram hma nangué ran ünbi da nu yu ja'i him bi päh yú mbui

²⁰ Ne man'da ram hma bi man ra Jesús nangué yu hnini bu bi 'yøt'e xun ngu yún t'øt'e mixte. Nguetho nu yu ja'i bu, njam'bu bi nde bi päh yú mbui, madague'a bi nu yún t'øt'e mixte. Ne bi 'yæn'a ra Jesús:

²¹ —Huèhi maha ahü gyu mænguhu bu ra hnini Corazín ne ra hnini Betsaida, nguetho nu'bu xcá øt'ä yun t'øt'e xcá ut'ahü bu ja ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón, xtán du yú

mbui nangué ran ts'o mí øt'u né xti päh yú mbui u. ²² Janangué'a nu'bu bi zøn ra pa din ja ran juanbi, man'da xun u tho ran unbi gui nuhu xinda gue u 'buru Tiro nepu Sidón, bi 'yembi. ²³ Ngutho ahü gyü menguhü ra hnini Capernaum. Masque guí emhbu man'da xun hets'i rá ts'edi ni hninihü xinda gue u mi'da. Pégue hin'na, guehma da mba ma juadi ahü. Nguetho nu'bu xcá øt'ä yan t'øt'e mixte bu ra hnini Sodoma tengu dá ørupa ja ni hninihü, hin xtán guadi nangué ra sibi, nguetho xtím päh yún 'yomfëni yu mengu bu, né guexta'a di jat'a ra hnini ya. ²⁴ Pë guehma majuani dí xi ahü, 'bu bin ja ran juanbi, man'da xun u tho ran unbi gui nuhu, xinda gue a da nu yu mengu bu ra hnini Sodoma, bi 'yën'a ra Jesús.

Ra Jesús i hurpa rá mbui n'da

²⁵ Né nubüya nu ra Jesús bin yaui Oja né bi 'yëna:

—Ma Ta i, gra Hmu mahets'i, né gra Hmu ua ja ra häi, jamadi ya ngue gá japi him bi ba'a ram hma nangué ni ts'edi u im bense ja yún 'yomfënisse, pé gá japi bi ba'di nangué'e u i hon'a'i, tengu yu t'uhni ngue hin te i pa'di. ²⁶ Né gue'a gá 'yøt'e ma Ta i, ngue gue'a gá numanhose guí øt'e, bi 'yën'a ra Jesús 'bu min yaui Oja rá Ta.

²⁷ Né xø bi 'yëmp'u yu ja'i büya:

—Gätho 'be'a i ja, bi 'dacä ma Ta. Né njon da baqui xun ho, hinda hont'a ma Ta i paqui. Né njon da ba'di xun ho ma Ta, hinda hængdä ngue rá Ts'unt'ugui dí paçä a, né u ngue ma pähä ga japi da ba'di, bi 'yën'a ra Jesús. ²⁸⁻³⁰ Né nu'bu gá yähmbu né gán xømbuihü nangué 'be'a gätho guí øthu, ba ehmbu gui tengahu, né nugä ga hut'a ni mbuihü. Né nu'a ra 'befi dí 'da ahü hingui hëi a, tengu'bu dí huthu ran thuyä dín hyanbahü ya. Né nugä dí set ma mbui né hin'yü ran 'yets'i ma mbui, né ga xän'nahü ngue njabu gui 'yøthu, né ga hut'a ni mbuihü, bi 'yën'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi 'yuti nda'a man'da xun ho xtá 'yøt'u yu fariseo

¹ Né nu'a n'da ra pa mi 'yo a ra Jesús bu ja yu huahi. Necähe dá mbähmbe yú xädigähe a, 'bu ra pa ran ts'äya. Dá ndehmehé né dá taje 'da yu trigo. Dá tënt' ma 'yehe u yu trigo né dá sahe. ² Nu yu fariseo bi nu 'be'a dá øthe né bi 'yëmp'a ra Jesús:

—Nu ni xädi bi 'yøt'a hin xtá 'yøt'e, nguetho bi 'yøt'a n'da ra 'befi ra pa ran ts'äya, 'bu mi duc yu trigo.

³ Né bi da'a ra Jesús, bi 'yembi:

—Ha hin gán nuhu bu ja ni søcuahu, ngue né a ra David bi mbesta a rán t'ëdi Oja 'bu mi mbähä u 'da, né bin tumanthuhu, má hin'yü 'be'a da zi u. ⁴ Janangué'a bi yurpu ja rá ngu Oja, bi zi u yu 'bøxthuhme him mi sä da zi u, pé hont'u yu mbäjä mi si u. Pé hin guí emhbu bi 'yøt' ra ts'oqui ra David, bi 'yën'a ra Jesús. ⁵ Uague hin guím bëmhbü 'be'a mam bu ja rán t'ëdi ra Moisés nangué yu mbäjä 'buru ja ra nija, ngue né'bu ra pa ran ts'äya i øt' yú 'befi. Pé hing ra ts'oqui a i øt'e, nguetho guepu ja ra nija dim pefi. ⁶ Né nugä dí xi ahü, man'da xun hets'i ma ts'edigä xinda gue ra nija, hanja guí emhbu bi 'yøt' ra ts'oqui ma xädigä, bi 'yembi. ⁷ Pé nu ahü hin guí pähmbü 'be'a nam bøn'a im ma bu ja rá m hman Oja ngue i ëna: “Nugä man'da dí nde dín ja nin huçcatehu, xinda gue gui hyohü yu zu'uë ngue gui pøscahu,” i ën Oja, bi 'yën'a ra Jesús. Nu'bu xquí pähmbü 'be'a nam bøn'a, hin xcami yafu u hin'yü yú ts'oqui, bi 'yën'a ra Jesús. ⁸ Né nugä guécä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, drá hmu, né i ja man t'ëdi ga mangä 'be'a da 'yøt' yu ja'i ra pa ran ts'äya, bi 'yembi.

N'da ran'yohü ra mbëdi rá 'ye bi hoc'a ra Jesús

⁹ Né bi thoh puya né bi yurpu ja ra nija. ¹⁰ Né nu yún süihü a ra Jesús mi nde xtán dínba n'da ra ts'oqui ngue mi sä xti yapi, né bi t'ëmp'a ra Jesús:

—Ha da zä da mba ma hoqui a ra pa ran ts'äya n'da ra hyënni, uague hin'na, bi 'yën'a. Nguetho mí 'buru n'da ran 'yohü ngue ra mbëdi rá 'ye.

¹¹ Né bi da'a ra Jesús:

—Ha i 'bɯ a n'da ahɯ ngue nu'bɯ ni de'yohɯ da dɔpɯ ja ra hyɔhɔi gue'bɯ ra pa ran ts'äya, ha hin gui jɔxhɯ. ¹² Ha má guet'a n'da ra ja'i ngue hin da zä da t'ørpa ran ho 'bɯ ra pa ran ts'äya. Ne nu'a, man'da di muui xinda gue yɔ de'yo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ne nubɯya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Dami juɔn ni 'yɛ, bi t'ɛmp'a ran 'yohɯ.

Ne bi juɔn bɯya. Ne 'bex bi gohi xɯn ho tengu man'da rá 'yɛ xɯn ho. ¹⁴ Ne nu yɔ fariseo ɛmme bin cue bɯya. Bi bɔm bɯ ja ra nija, bi nyɔse ɛ 'be'a dí zä da hyo ra Jesús.

Maya'bɯ bi hma 'be'a bi 'yɔt'a ra Jesús

¹⁵ Ne nu'bɯ mi bɛn'a ra Jesús 'be'a mi nde xtá 'yørpa ɛ yɔ fariseo, bi bɔm bɯ bɯya, bi mba n'danni, ne ɛmme xɯn ngu yɔ ja'i bi numanho da denthoho. Ne gátho midín hyɛnni bi hoc'a ra Jesús. ¹⁶ Ne bi xi ɛ njon da xifi to'o a bi hoqui. ¹⁷ Ne nu'a bi 'yɔt'a ra Jesús ngue njon bi ndepe da xifi, bin theui a mi hma maya'bɯ 'bɯ mi 'yɛn'a ra pɔngahyɔ Isaías:

¹⁸ Nuna guehna ma 'yɛhɛgä dá huahni

ngue ɛmme didí huɛcä ne i hurca ma mbɯi,

ga un ma Hogandɔhi

ngue da xi ɛ i thɔnde yú oja zɛhɛ, nangue ran juɔnbi ga ɔt'ä 'bɯ ran zɛgui ra pa.

¹⁹ Ne hin din sɔte a ne xín dim mbatho, ne hingan ts'edi din yɔ hapɯ din 'yo.

²⁰ Ne nu'ɛ in ja tengu'bɯ ra xithi bi domp' ran dɔhi, da xots'i mahɔn'a.

Ngutho ɛ in ja tengu n'da ra sibi mi ts'utho da huɛzɛhɛ, di japi ngue da de xɯn ho mahɔn'a, asta gue'bɯ bi zɔni dim hmu xɯn ho ua ja ra ximhɔi, ne din jabɯ da 'yɔt'e.

²¹ Ne gátho yɔ ja'i 'dahma 'dan'yo bɯ na yɔ da dɔmp' ran ho da 'yørpa ɛ, i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaías maya'bɯ.

Gue'a bi ma nangue ra Cristo rá Thahni Oja.

Bi t'ɛmbi n'youi rá ts'edi ra zɪthu a ra Jesús

²² Ne n'da ran 'yohɯ min 'youi ra zɪthu ne mi xädä ne mi gore, bi ts'ixpɯ 'bɯ a ra Jesús, ngue di hoqui. Ne 'bexgue bin zɔ yú dä, ne bi nyɔ bɯya. ²³ Nu'ɛ gátho bi nu 'be'a bi 'yɔt'e bi hyonya thoho ɛ, ne bi 'yɛna:

—Masque guehna mi man ɛ yɔ pɔngahyɔ, ngue rá m bom'beto ra David, ngue rá Thahni Oja, bi 'yɛn'ɛ yɔ ja'i.

²⁴ Ne nu yɔ fariseo 'bɯ mi 'yɔde 'be'a i man yɔ ja'i, bin cue ɛ, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɯ na i hɔn a thi yɔ zɪthu nguetho in 'youi rá ts'edi a yú hmu, sä ɛn'ɛ.

²⁵⁻²⁶ Ne 'bex bi bɔ'a ra Jesús 'be'a mim bɛn'ɛ yɔ fariseo ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Pɛ him majuɔni guí mamhbɯ, nguetho nu ra zɪthu hin da zä din sɔsehɯ yúm fäts'ihɯ. Nu'bɯ din sɔse din juase yú ts'edi ɛ 'bɯ, tenguthoho 'bɯ n'da ra ts'ut'abi din heque ne din tunhdɯ ɛ yúm fäts'ihɯ, di 'besɛ yú ts'edi 'bɯ. Ne ngutho n'da ra hnini o gue n'da ra ngu 'bɯ din heque, pɛ gä dim 'be ɛ. ²⁷ Nu'ahɯ guí ɛmhɔn dín 'yo'be rá ts'edi ra zɪthu, janangue'a i sä dí hɔn a thi yɔ zɪthu, sä guí ɛmhɔn. Pɛ xi'bɯ da gue'a dí ɔt'ä, ha in jabɯ ɛ guí xänbahɯ 'bɯ i hɔn a thi yɔ zɪthu ɛ. Ne guesɛ ɛ i ut'ahɯ ngue him majuɔni a guí mamhbɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁸ Pɛgue rá Hogandɔhi Oja dá hɔn a thi yɔ zɪthu ne dá ut'ahɯ ngue ya di manda rá ts'edi Oja ua guí 'bɔhmbɯ, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁹ Ne tenguthoho n'da ran 'yohɯ 'bɯ i 'bɔpɯ ja rá ngu, hin njongui sä da yɔrpɯ 'bɯ hinga m'bet'o da mba nthurpi yú 'yɛ, ne nuya sä da yɔrpɯ ne da hyɔspi 'be'a gátho i ja bɯ. Dín jagä bɯ, him mí sä xcá mispa yɔ zɪthu 'bɯ hin xcá tapä ɛ yú hmu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁰ Ne nu'a to'o hingui numansugui, man sɔi'be a. Ne nu'a to'o hingui ɔt' ma 'bɛfi i di japi dim 'be ɛ mi'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ Janangue'a dí xi ahɯ, hɔnt'a go má ts'oqui ne hɔnt'a go má ts'ore da man a n'da, i sä da mba ma punbi, pɛ nu'bɯ i man ra ts'ore nangue rá Hogandɔhi Oja n'da, ya hin da zä da mba ma punbi n'da 'bɯ. ³² Pɛ dí xi ahɯ, nu'bɯ 'bo'o da man ra ts'ore nanguecä, dán ja'igä

ua ja ra ximhäi, pɛ i sä da mba ma punbi a. Pɛ nu'a da man ra ts'ore nangue rá Hogandähi Oja, pɛ hin jam'bu da mba ma punbi a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'da'anguui a rá mbui n'da a rán t'ɔt'e n'da

³³ —Pɛ nu'bu xun ho ran t'ɔt'e ngue dá høn a thi u yu zithu, nde'bu gui numanhoju 'bu, nguetho gui 'yɛmfu xun ho ra za gue'bu xun ho rán dät'ä. Pɛ nu'bu hingui ho yün dät'ä gui 'yɛmfu hingui ho ra za 'bu. Nguetho nu yün dät'ä i zupɛ da bɛ a n'da nda'a ní za a, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁴ Nu ahɛ, tengu'bu yá meni ahɛ yu pozɛ. Hague dán zä gui mamhbɛ n'da ra nde xun ho 'bu xun ts'otho ahɛ. Nguetho nu'a i yupɛ rá mbui n'da, gue'a i pøn rá nde n'da, bi t'ɛmp'u yu fariseo. ³⁵ Nu'a ran 'yohu i yuh ran ho rá mbui, hønt'a xun ho im ma, pɛ nu'a ran 'yohu xun ts'o, hønt'a im ma, nguetho xun yuh ran ts'o rá mbui. ³⁶ Ne dí xi ahɛ ngue nu'a ra pa din ja ran juɛnbi, gätho yu ja'i da mba ma juɛnbi nangue a him bin 'yomfɛni 'be'a í mba a bi man u. ³⁷ Ne nangue yum hma gá mamhbɛ dí ts'an'nahɛ ran unbi 'da ahɛ ne dí mba ma thøgue 'da ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús nte ma hmɛpya bi 'yu 'bu mi t'äp yu hmɛpya

³⁸ Ne nubɛya, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛmp'u 'da ma ngurpihe yu fariseo ne yu xänbate nija:

—Gra xänbate, dami 'yurcahe n'da ra hmɛpya ngue'bu majuaɛni Oja bi 'da'a ni ts'edi.

³⁹ Bi dɛ'a ra Jesús:

—Nu'u xø 'uegue nangue Oja ne xun ts'o yú mbui, gue'u i äh yu hmɛpya u. Pɛ hin da t'ut yu hmɛpya u, pɛ hønt'a n'da ra hmɛpya da t'uti, tengu bi 'yøt'a ra Jonás. ⁴⁰ Ngue tengu thoho ra Jonás, hyu pa ne hyu xui bi 'yo bu mbo rá foho n'da ra dɛhua, ne ngutho din jacä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hyupa ne hyu xui ga o bu 'bu u xun du, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi 'yɛmp'u. ⁴¹ Ne dí xi ahɛ, nu'u mí 'bupɛ ra dɛhnini Nínive 'darbu gam 'bähmbɛ u 'bu bin ja ran juɛnbi 'bu ran zegui, ne da 'yut'ahɛ i ja ni ts'oquihɛ. Nguetho nu'u 'bex bi päh yú mbui 'bu mí 'yø a bi man a ra Jonás, pɛ nu ahɛ xø hin guín nde gui päh ni mbuihɛ nangue'a dí mangä. Ne nugä, man'da xun hɛts'i ma ts'edi xinda gue ra Jonás, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴² Ne'a ra xisu min ts'ut'abi bu Sur, 'darbu gam 'bähmbɛ a 'bu bin ja ran juɛnbi 'bu ran zegui. Ne da 'yut'ahɛ ngue i ja ni ts'oquihɛ. Nguetho nu'a yatho bá ɛhe ngue mi nde da 'yø a 'be'a bi man a ra ts'ut'abi Salomón nangue ran 'yomfɛni bi un Oja, pɛ nu'ahɛ hin guí nde gui 'yøhmbɛ a dí m mangä. Pɛ nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yɛmp'u yu fariseo a ra Jesús.

Nu rá mbui n'da da yut' ra zithu mahøn'a 'bu hin da bɛn Oja

⁴³ —Pɛ nu'a ran ts'o guidí hohɛ, din ja ahɛ tengu bi 'yøt'a n'da ra ja'i min 'youi n'da ra zithu. Ne bi bøn a ra zithu, bin 'yo bu ja ra 'yönhäi, mí honi hapɛ din säya pɛ him bi dɛni hapɛ din säya. Ne bi mbeng bu ja rá mbui ra ja'i bu bá nets'i. ⁴⁴ “Man'da xun ho 'bu ga peng bu bá nets'i,” bi 'yɛnɛ a ra zithu. Ne nu'bu mi mbeng buya, bi zøm bu ja rá mbui a ra ja'i mahøn'a, ne bi nu tengu'bu n'da ra ngu ngue mán joqui bu rá mbui, ne njom mí 'bupɛ nguetho him bin zøm bu rá m hman Oja. ⁴⁵ Ne xø bi mba buya bá si mí yoto yú minzithuhɛ ngue man'da ɛmme xun ts'o i ɔt'e, ne bi yurpɛ, bin säya bu rá mbui a ra ja'i. Ne man'da ɛmme xun ts'o bi 'yøt'a ra ja'i buya. Ne gan jahɛ bu, bi 'yɛmp'u yu ja'i a ra Jesús.

Nda'a u i din cuhɛ ra Jesús

⁴⁶ Ne nu ra Jesús mi yaɛhɛ yu ja'i 'bu mi zøm bu a rá mbe ne yün 'yohu. Bi zøm bu ja ra ngu mí 'bui. Pɛ him bi yurpɛ, bim 'bätho bu thi, mi nde xtín yaui a rá ts'unt'u. ⁴⁷ Ne nu'bu 'da buya bi xi a ra Jesús:

—I 'bäcua thi ni mbe ne nin 'yohu, ne in nde gan yaɛhɛ 'na, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴⁸ Ne bi dɛ a ra Jesús:

—Ga xi ahɛ to'o a ma mbe ne to'o u man 'yohu.

⁴⁹ Ne bi 'yut'u yú xädi buya:

—I 'bucua ya ma mbe ne ma cu, bi 'yena. ⁵⁰ Nguetho hont'a go to'o i ot' rá pähä ma Ta bí 'bupü mahçts'i, gue u man 'yohu u, ne gue'u man ju u, ne gue'u ma mbe u, bi 'yena' a ra Jesús.

13

Rán t'uti ra mbomhmudä

¹ Ne nubuya bi bøn'a ra Jesús bu ja ra ngu mí 'bui, ne bi mba nín hupü ja ra ndendeja. ² Ne emme bim peti bu yu ja'i, janangue'a nu ra Jesús bi ndexpu ja n'da ra mbosa ne bi hyu bu. Pe hingui 'yo a ra mbosa, bá copu ndenthe. ³ Ne bi xänba u yu ja'i, bi xi i 'da yün t'uti. Ne nu'a n'da ran t'uti bi mam bu, bi 'yena:

—N'da ra mbomhmudä bi mba bu huahi. ⁴ Ne nu'bu mi mbon yu hmudä, nu'u 'da bi zo bu ja ra 'yu, ne bá çh yu doja bi za u. ⁵ Ne nu mi'da yu hmudä bi zo bu ja yu 'bodo, 'bexgue bi bõts'e nguetho hingui pidi ra häi. ⁶ Pe nu'bu mambá pøx ra hyadi 'bexgue bi 'yot'u nguetho him mi ja yu 'yu xün ho. ⁷ Ne nu mi'da yu hmudä buya bi zo bu ja yu 'bo'uini, ne bi bõx'u yu hmudä. Pe nu'bu min te yu 'uini buya bi go'mi, ne bim 'bedi. ⁸ Pe nu'u 'da bi zo bu ja ra hogahäi, ne bin ja xün ho u. Nu 'da bi ndø'a n'da ciento, ne nu'u 'da bi ndø'i hyate, ne 'däte ma 'det'a bi ndø u 'da. ⁹ Pe nu'bu i ja ni zaguhü, dami jamansu 'be'a dí xi ahü, bi 'yemp'u yu ja'i a ra Jesús.

I än'du yú xädi ra Jesús hanja i xih yün t'uti yu ja'i

¹⁰ Ne dá xihmbe ra Jesús buya, dá emfe:

—Hanja gní xänba yün t'uti yu ja'i, ne hingui pø u 'be'a nam bøn u, dá emfe.

¹¹ Ne nu ra Jesús bi darcahe buya, ne bi 'yenje:

—Nu ahü bin ja ahü gá pøhmbu a njom mi pøh mam'bet'o 'beru ní manda rá ts'edi Oja, pe nu'u mi'da, him bin japi da baði, bi 'yengähe ra Jesús. ¹² Ne tengu thoho a ram hma i çna: “Nu'a i ja, man'da xün ngu din t'unni, ne nu'a zi ts'utho i ja, ne'a i ja da thänba a,” gan jahü bu. Nu'u i honi da baði, man'da xün ngu da baði. Pe nangue u hingui honi da baði, ne a zi ts'u mi pødi da thänba u. ¹³ Janangue'a yün t'uti thoho dí xi u, nguetho i øde pe çna gue'bu him bi 'yøde, ne i nu pe tengutho 'bu hin te xtá nu; him bi yat' yú mbui a dá xifi, bi 'yena' a ra Jesús. ¹⁴ Ne majuani i man'a ra pøngahya Isaiás nangue u 'bu mi 'yena:

Gui 'yøhmbu pe hin gui pøhmbu 'be'a gá 'yøhmbu.

Ne gui nuhü pe hin gui pøhmbu 'be'a nám bøn'a guin nuhü.

¹⁵ Nguetho nu ni mbuihü emme xüm meþho,

ne njam'bu gui 'yøhmbu, tengu'bu njot'i ni guhü,

ne njam'bu gui nuhü, tengu'bu guidí ts'ant' ni dähü,

ne hin jam'bu i sä da beñ ni mbuihü ngue dim pädi nangue ran ts'o, ngue ga nyän ahü,

i çn Oja, bi 'yena' a ra pøngahya Isaiás 'bu maya'bu, bi 'yena' a ra Jesús.

¹⁶ Pe nu'ahü majapi ahü nguetho i nu ni dähü ne i øh ni guhü, bi 'yengähe ra Jesús.

¹⁷ Majuani dí xi ahü emme xün ngu yú pøngahya Oja ne xün ngu yu ja'i ngue 'dat' Oja mim beñi, mí nde xtá nuna gätho guí nuhü ya, pe him bi zä bi nu; ne emme mí nde xtá 'yøhna guí øhmbu ya, pe him bi zä bi 'yøde, nguetho him mí zøn ra ora xtám baði, bi 'yengähe dyu xädigähe ra Jesús.

'Be'a rán theui a ran t'uti ra mbomhmudä

¹⁸ —Ne nuya ga xi ahü 'be'a nam bøn'a rán t'uti a ra mbomhmudä, bi 'yengähe ra Jesús. ¹⁹ Ne nu'a to'o bi sih ram hma ngue di manda ua rá ts'edi Oja, ne him bi baði 'be'a nam bøn'a, in ja tengu u yu hmudä bi zo bu ja ra 'yu, ne 'bex bá ç'a ra zithu bi hyax a ra hmudä bi thupü ja yú mbui u. ²⁰ Ne nu'u yu hmudä bi zo bu ja yu do, tengu'bu n'da ra ja'i emme di johya 'bu ja bi 'yø a ram hma, pe maxøts'e thoho. ²¹ Ne hinga gätho mbo yú mbui, nguetho hin'yü yú 'yu xün ho, ne go zi ts'u din ünbi nangue a ram hma, 'bexgue da 'uegue. ²² Ne nu'a ra hmudä dá xi ahü bi zo bu ja yu 'uini, nam bõni tengu n'da ra ja'i bi 'yø a ram hma, pe hont'a emme im beñ ra ximhäi ne ra mbeti ngue i hä't'i, janangue'a

bi japi bim 'be a ne hin te bin ja rá 'befi Oja nangue'a ra ja'i tengu a. ²³ Pe nu'a ra hmudä dá ma ngue bi zo bu ja ra hogahäi, nam bõni tengu u i ømanho a ram hma ne i paði 'be'a yün thehu a, ne din te xun ho u ne da ndøgue tengutho yu hmudä, ngue nu'u 'da bi ndø'a n'da ciento, ne'u 'da bi ndø a hyaþe, ne u 'da bi ndø a 'däte ma 'det'a.

Rán t'uti ra hmudä xun ho ne a hingui ho

²⁴ Ne nu ra Jesús buya bi xih mi'da yun t'uti u yu ja'i, ne bi 'yembi:

—Nu'bu bi 'yot' ran ts'ut'abi Oja, in ja tengutho 'bu n'da ra ja'i bi du a n'da yu hmudä xun ho bu ja rá huahi. ²⁵ Pe nu'bu mín xui ne gätho bin aha, bi mba a rán suiui ne 'darbu bi duhmi a n'da yu hmudä hingui ho bu ja rá huahi, ne bi mba buya. ²⁶ Ne nu'bu mí bõx buya, bi bõx'u xun ho ne u hingui ho, 'darbu bi bõts'e. ²⁷ Ne nu'u yá 'yeh buya bi mba bi xi u yá hmu: “Nu yu hmudä gá tupu ja ra huahi, xun ho 'bu gmi tuhu, hapu bi nequi u yu hmudä hingui ho,” bi 'yembi. ²⁸ Ne nu u yá hmu buya bi 'yembi: “Ne masque n'da man sui'be bá xhe bi ts'onga ma huahi,” bi 'yena. “Ha ga xathu u yu paxi hingui ho,” bi 'yenu yá 'yeh buya. ²⁹ Ne nu yá hmu bi 'yembi: “Hin'na, hin da zä gui mbähä gui xathu u yu paxi hingui ho, nguetho xõhma ts'urpu thoho ne u xun ho gui xathu. ³⁰ Man'da xun ho gui hyethohu 'darpu din te, ja gue'bu bin ja ran sofo. Ne nubuya ga xi u yu mbefi ngue nu'u hingui ho di peti ne da 'yudi, ne nu u xun ho buya da mbe'ts' bu ja ma ngu,” bi 'yenu u yá hmu, bi 'yenu a ra Jesús.

Ne guehna man'da ran t'uti bi mam 'bu mi xi u yu ja'i.

Rán t'uti rá hmudä ra mostaza

³¹ Ne man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús ne bi 'yena:

—Ne tengu n'da rá hmudä ra mostaza bi dupu ja rá huahi n'da ra ja'i. Ne zi ts'utho a, emme man'da zi ts'u xinda gue u mi'da yu hmudä. ³² Pe nu'bu bin te ne man'da xun ndoho bu ni nequi, madague'bu ra c'ani thoho, pe i te tengu'bu n'da ra za gueru da zä da 'yot' yá 'bafi yu doja bu ja yá 'ye. In jabu rá ts'edi Oja bu ni nequi ngue di manda ua, bi 'yenu a ra Jesús.

Rán t'uti rá íxi ra hocjuni

³³ Ne man'da ran t'uti bi ma ra Jesús ne bi 'yena:

—Ne tengu ra íxi 'bu din jap'a ra hocjuni, ne gätho bi nden a ra juni buya. In jabu rá ts'edi Oja bu ni nequi ngue di manda ua, bi 'yena.

Maya'bu bi ts'anni da man yun t'uti a ra Jesús

³⁴ Ne ngubu bi 'yot'a ra Jesús, hõnt'u yun t'uti bi 'yut'u yu ja'i 'bu mi xänbi. ³⁵ Ne gue'a bi man'a ra pøngahya maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yena:

Ga utä yu ja'i yun t'uti,

Ga xänba a njon mi paði asta gue'bu go mi mbuh ra ximhäi,
i en Oja, bi 'yenu a ra Isaías 'bu mim pøngahya.

'Be'a rán theui a rán t'uti ra hmudä xun ho ne'a hingui ho

³⁶ Ne nubuya bi xi u yu ja'i a ra Jesús ngue da mbengui. Ne nu'bu gätho mí mba u, bi mba ra Jesús bu ja ra ngu. Ne dá tendähe buya. Ne nu'bu mí hyupu ja a ra ngu, dá änhde:

—Dami xije ts'u 'be'a nam bõn'a ran t'uti gá ma nangue ra hmudä hingui ho bi dupu rá huahi a ran 'yohu, dá emfe.

³⁷ Ne bi 'yengähe ra Jesús buya:

—Nu'a nam bõni ngue yu hmudä xun ho u dí tucä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi.

³⁸ Ne nu a ra huahi nam bõni gue'a ra ximhäi. Ne nu'a ra hogahmudä nam bõni gue'u di manda rá ts'edi Oja u. Ne nu'a ra hmudä hingui ho nam bõni yu ja'i ngue rá mbeti ra zithu. ³⁹ Ne nu a rán suiui a rá mbeti ra huahi ngue bi dupu yu hmudä hingui ho, gue'a ra zithu a. Ne nu'a ran sofo nam bõni rán zegui ra pa. Ne nu'u yu mbefi da xoqui nam bõni ngue yám 'behni Oja mahets'i. ⁴⁰ Ne tengu thoho u yu hmudä bi bõts'e ngue hingui ho ne bi mba ma munts'i ne bi mba nt'udi, din ja bu 'bu ran zegui ra pa. ⁴¹ Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, 'bu rán zegui ra pa ga pen'du mam 'behni di peti gätho nangu

yu ja'i ra ximhäi. Ne gätho u bi 'yøt' ran ts'o da thøn a thi, ne u gätho midí parpa yú mijá'ihu da 'yøt' yu ts'oqui. ⁴² Ne da thøspu ja ra sibi njam'bu i huçt'i, guerpü din zoni ne din guxt' yú ts'i bu. ⁴³ Ne nubuya, nu'u to'o i øt' rá pähä Oja, di nec thoho tengu ra hyadi bu di manda rá ts'edi ma Tahu mahçts'i. To'o gätho ja yú zagu, di jamansu a dí m mangä ya, bi 'yçngähe ra Jesús.

Rán t'uti a ra mbeti man t'aqui

⁴⁴ Ne man'da ran t'uti bi man'a ra Jesús, bi 'yçna:

—Nu n'da ran 'yohu bi ðin'a n'da ra mbeti bu mbo ra häi ngue çmme di muui a. Ne bi gärpü mahøn'a. Ne midí johya, ne bi mba büya da mbä 'be'a gätho mi pe'ts'i guerpü bi zä bi dän'a ra xequi a guerpü bi ðin'a di muui, ngue mi paði man'da da ðapi bu. Ne din jabu gui 'yøthu ngue çmme gui hyomhbu ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'yçn'a ra Jesús.

Rán t'uti a ra do çmme di muui xum hmadi

⁴⁵ Ne xø bi 'yçna:

—Nu n'da ra pøhø ngue mi honi da dän yu do i thim bu mbo ra dehe xum hmadi di muui. ⁴⁶ Ne nu'bu mí ðin a n'da man'da mahotho xinda gue'u gä min nu mam'bet'o, bi mbä 'be'a gätho mí pe'ts'i ne bi dän'a çmme mahotho büya. Ne din jabu gui 'yøthu ngue çmme gui hyomhbu ngue di manda rá ts'edi Oja, bi 'yçn'a ra Jesús.

Rán t'uti n'da ra xit'q an t'ei bu ja ra ðaðaðehe

⁴⁷ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yçna:

—Nu'a ní 'yøt' ran ts'ut'abi Oja, in ja tengu n'da ra xit'q ngue i pa nt'ei bu ja ra ðaðaðehe, ne i the hønt'a go ní huç i 'bu ru mbo ra dehe. ⁴⁸ Ne nu'bu ya bi yu'a yú xit'q yu mbahua, da gux büya, da mba nín hu ru ja ra ndenthe ne da huan'du yu huç xun ho da 'yurpu ja yú 'bøts'e ne nu'u hingui ho büya di bunt'i. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ne din jabu 'bu rán zegu ra pa, 'darbu dim 'bähmbu u yu ts'om'bäi u xun ho bi 'yøt'e. Ne nu yüm 'behni Oja mahçts'i da huan'du yu ts'om'bäi ne da 'yentru ja ra sibi njam'bu i huçt'i, guerpü din zom bu u ne din guxt pu yú ts'i, bi 'yçngähe ra Jesús.

Mahyoni a mi pezehe ne'a xø bi ðim ma'da'yo

⁵¹ Ne nu'a ra Jesús büya bi 'yçngähe yú xädigähe:

—Ha guí pa hmbu a dí xi ahü ya.

—Ha ha, ma Hmu, ya dí pa hmbu a guím ma, dá çmbähe a.

⁵² Ne xø bi 'yçngähe büya:

—Nu'u midín xäh ram hma maya'bu, ne a ram hma ma'da'yo da hyumbi din xädi, ngue 'beru ní manda rá ts'edi Oja, hin te di 'beh rán xädi u büya, ne da zä da xänba u mi'da. Din ja tengu'bu n'da ra ja'i i ja 'be'a i pe'ts'i ngue gä mahyoni. Ne'a bi zocpa yüm bombøta ne'a bi ðinse. Janangue'a hin te di 'be u 'bu ru ja rá ngu, bi 'yçngähe ra Jesús.

Yu mengu bu rá hnini zehe him bi 'yç'yçi rá ts'edi ra Jesús

⁵³ Ne nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús büya bi bøm bu. ⁵⁴ Ne bi mba bu rá hnini zehe ngue Nazaret. Ne bin xäru ja ra nija, ne nu yu ja'i büya bi hyonya thoho 'be'a bi 'yøt'a, ne bi 'yçna:

—Haru bí hyä rán 'yomfçni na, ngue da zä da 'yøt'a i øt'e. ⁵⁵ Ha hinga guehna rá ts'unt'u ra yaxi na, ngue i 'bu cu rá mbe í María. Ne nu yün 'yohu ra Jacobo ne ra José ne ra Simón ne ra Judas. ⁵⁶ Ne u yün ju dí 'bähmbu ua. Pe haru bí hyä a ran 'yomfçni na, bi 'yçn u yú menguhü. ⁵⁷ Ne him bi numanho a ra Jesús. Pe nu ra Jesús bi 'yçmp'u:

—Gätho yu ja'i in jabu. Nubu ja yú hnini zehe hin da hnumanho n'da rá pøngahya Oja, xinga gue'u i 'bu ru rá ngu da numanho, bi 'yçn'a ra Jesús.

⁵⁸ Janangue'a hingui ngu yun t'øt'e mixte bi 'yøru, ngue him bi 'yç'yçi u 'bu ru.

¹ Nε min ts'ut'abi bu ra xequi Galilea a ra Herodes. Nε nu'bu mi sifi 'be'a gä bi 'yot'a ra Jesús 'bu min 'yo bu, bi 'yεn'a:

² —Masque ra Xuua Nxixya a, bi dambeni bu 'bu u xun du, janangue'a i ja rá ts'edi xun ho i ot' yan t'ot'e mixte, bi 'yεm buya.

³⁻⁵ Nguetho guese a ra Herodes bi hyo a ra Xuua Nxixya. Bin cue a ra Herodes 'bu mi sifi ngue hingui ho a bi 'yot'e ngue bi zinsε a rá 'bepo, nu'a ra xisu mi 'buhmi a ra Felipe 'bu mi sin'a ra Herodes. Nε nu'a ra xisu, ra Herodías a. Nε bi 'yεn'a ra Xuua: “Hingui ho gá 'yot'e ngue gá sinba rá xisu a nin 'yohu,” bi t'εmp'a ra Herodes. Bin cuetho ra Herodes buya bi got'a fädi a ra Xuua nε bi manda dí tu't'i con yu cadena. Nε mim beni xta hyo a ra Xuua, pε him bi hyo nguetho mi su din cue yu ja'i, ngue nu yu ja'i mi paði rá pøngahya Oja a ra Xuua. ⁶ Pε nu'bu mi zøn ra pa bin ja rá ngopa a ra Herodes 'bu mi dät ra jeya mahøn'a, bi 'yot'a n'da ran ts'ihme nε bin nε a rá t'ixu a ra Herodías. Nε bi numanho a ra Herodes a ran hnei bi 'yot' buya. ⁷ Nε bi 'yεmp'a ra hmute: “Dami 'yädi 'be'a gätho gui nde gui 'yäqui. Majuani dí xi i, ga 'da i 'be'a gätho gui 'yäqui,” bi 'yεn'a ra Herodes. ⁸ Nε nu'a ra hmute buya bi 'yä a rá ya ra Xuua Nxixya ngue di o ra mbohi, nguetho gue'a xí xi a rá mbe a da 'yöp'a.

⁹ Nε bi du rá mbui a ra Herodes buya, him mi ndehma da hyo a ra Xuua, pε hin'yu 'be'a sä da 'yot'e nguetho ya xí xifi di unni 'be'a gä da 'yäpi, nε ya xí 'yøh yu ja'i di unni 'be'a gätho da 'yäpi. ¹⁰ Nε bi manda buya ngue da mba ba thecpa rá ya ra Xuua Nxixya bu ja ra fädi, nε ba jät'a n'da ra mbohi din t'un'na ra hmute. ¹¹ Nε nu'bu min t'unni bi den a ra mbohi bi un'na rá mbe buya.

¹² Nε nu yú xädi ra Xuua buya, bá tunba a rá ngoc'yei bu ja ra fädi, bi 'yägüi. Nε bi mba buya bá xi a ra Jesús ngue ya bi du ra Xuua.

Bi 'uün'i cut'a mahuahi yan 'yohu ra Jesús

¹³ Nε nu ra Jesús 'bu mí 'yode bi du ra Xuua, 'bex dá mbähmbe dá huhe bu ja ra mbosa mí nde xcá sømhbe bu 'danguadi, mi εna xcám 'busehe n'da zi ora. Pε nu'bu mi pa u yu ja'i ngue dá mbähmbe bu a ra Jesús, nε u bá nεxpε ja yú hnini bi dengähe, bin 'yogua thoho gätho bu ja rá nyani a ra dadehe. ¹⁴ Nε nu'bu má çahmbe bu ja ra mbosa a ra Jesús, xun ngu u yu ja'i xí zøm bu. Nε εmme bi huεc'u buya nε bi hoqui hønt'a go to'o mí u. ¹⁵ Nε nu'bu min de buya dá εmbähe a ra Hmu:

—Ya bin de ya, nε njongui 'bucua ja ra xequi ua, dami xih yu ja'i da mba bu ja yu hnini nε da däm bu 'be'a da zi, dá εmbähe a.

¹⁶ Nε bi 'yεn'a ra Jesús:

—Pε hingui jatho da mba, pε guese ahu dami 'uimhbü, bi 'yεngähe.

¹⁷ Nε dá thahmbe buya:

—Pε hin'yu 'be'a da zi, nε hønt'i cut'a yu hme i ja ua nε yoho yu huä, dá εmfε buya.

¹⁸ —Bá cahu ua, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹⁹ Nε bi xih yu ja'i ngue din säya bu ja yu t'ei, nε bi hyan u cut'a yu hme nε yoho yu huä. Bi ndøs' mahεts'i nε bi 'yöp rán japi Oja, nε bi xem buya nε bi 'dacähe dá darpähe yu ja'i. ²⁰ Gätho bin sihme u yu ja'i nε bin niya nε bi bong mi'da yu xequi bi yu'i 'de'ma yoho yu 'bøts'e. ²¹ Nε nu'u gätho bin sihme í jua'i cut'a mahuahi u yan 'yohu, nε hin njon bi mbeh yu xisu xinga gue yu t'uhni.

Bin 'yo maxøts'e ra dadehe a ra Jesús

²² Nε nubuya, bi xije ga mbähmbe ngue ga 'daxhe ra dadehe mahøn'a. Dá huhe a ra mbosa dá mbähmbe buya. Go bi gose bu a ra Jesús, bin 'yεhmbu yu ja'i. ²³ Nε nu'bu mi mba u yu ja'i bi ndezehe bu ja ra nyuni nε bi nyai bu Oja. Bá hazεhe bu a. ²⁴ Nε nu'bu má mbähmbe ngue dá huhe ra mbosa, 'bu mi zøm made ra dehe, bi zeh ran dahi nε εmme bin ja yu t'øthe, nε ts'edi midí cos'a ra mbosa. ²⁵ Nε nu'bu ya mbe mí ts'utho da hyats'i, nε 'yo a ra Jesús bu maxøts'e ra dehe ngue da zu'a ra mbosa. ²⁶ Nε nu'bu mambá εpu ra Jesús, nε i 'yo bu maxøts'e ra dehe dá handähe buya, ba εpu nε hin dí pahmbe ngue gue'a. εmme dán suhe nε dá mbahmbe:

—Ba ɣhnɘ n'da ra ánima, dá ɣmhbe.

²⁷ Nɛ bi darcähe a ra Jesús:

—Dami hyuthɘ nzambɘi, o guín suhɘ, guecä, bi 'yɛngähe.

²⁸ Nɛ bi dät'a ra Pedro bɘya:

—Nu'bu gue'e ma Hmu i, dami jaqui necä dan 'yo maxøts'e ra dehe nɛ ga søm bu guí 'bäi, bi 'yɛn'a.

²⁹ —Ba ɣcua, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɣmp'a ra Pedro bɘya.

Nɛ nu'a ra Pedro bɘya bi ɣapɘ ja ra mbosa nɛ bi dɘ'mi bin 'yo maxøts'e ra dehe ngue in nde da zøm bu bí 'bä a ra Jesús. ³⁰ Pɛ bi nu ngue ɣmmɛ nts'edi ran dahi nɛ 'bex bin su bɘya, nɛ bi dɘ'mi bi dont'a mbonthe. Nɛ nts'edi bi mbah pɘya:

—Ma Hmu, dami ɣangui, bi 'yɛna.

³¹ Nɛ 'bex bi bendba rá 'yɛ a ra Jesús bɘya.

—Hanja ts'utho guí ɣc'yɛi ngue i ja ma ts'edi nɛ 'bexgue gá su 'be'a gán nu, bi 'yɛmp'a rá hmu.

³² Nɛ nu'bu mi hyu ra mbosa a ra Pedro nɛ ra Jesús bɘya, 'bex bin hɛ a ran dahi. ³³ Nɛ nugähe mí huhmbe bu mbo ra mbosa dán danyahmuhe bu mí 'bä a ra Jesús nɛ dá ɣmfe:

—Majuani maha, gue'e rá Ts'unt'u i Oja, dá ɣmfe.

Bi hoc'u yu hyɛnni bu ra hnini Genesaret a ra Jesús

³⁴ Nɛ dá thohmbe bɘya dá sømhbɛ bu 'danguadi ra dehe bu mi ja ra xɛqui Genesaret.

³⁵ Nɛ nu'u yu ja'i mi 'bɘpɘ, 'bu mi nu bi zøm bu ra Jesús, 'bexgue bi mbenh ra nde hønɘ go hapɘ ja yu hnini ngue ya mí 'bɘpɘ ra Jesús. Nɛ bá ts'inbi gätho yu hyɛnni bu mi 'bucähe a ra Jesús. ³⁶ Nɛ bi 'yäh ra mate u ngue bi därpa rá nyani rá pahni ra Jesús, nɛ 'bex bi ɣan u bɘya.

15

Ra Jesús bi ma 'be'a di ts'onba rá mbɘi n'da

¹ Nɛ nubɘya bá ɛ i 'da ma ngurpihe ngue yu fariseo nɛ yu xänbate nijä. Bá nɛxpɘ Jerusalén u, nɛ bi 'yän'na ra Jesús:

² —Hanja u ni xädi hingui ten yün t'øt'e mam bombøtahɘ nɛ him 'be i xət'yɛ 'bu i sihmɛ, bi 'yɛn'u.

³ Bi dɘ a ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Pɛ nɛ ahɘ guí festhohohɘ rán t'ɛdi Oja 'bu guí homhbɘ gui 'yøt' nin t'øt'e zɛhɛhɘ, bi t'ɣmp'u yu fariseo. ⁴ Nguetho i mam bu ja rá m hman Oja: “Gui numansu ni ta nɛ ni mbe.” Nɛ a i mam bu ngue: “Nu'a to'o san rá ta nɛ rá mbe i jatho da tho,” bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁵ Pɛ nu ahɘ, 'dan'yo thoho guí mamhbɘ, ngue guí ɣmhɘ xən ho 'bu di ɣarpa Oja a mi ja ngue xtá mbäx'a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohɘ. Nɛ hin gá xihmbɘ ngue him bi numansu rá ta 'bu ngubɘ bi 'yøt'e. ⁶ Gá 'yɛmhɘ nte ní mba tho yün t'ɛdi Oja 'bu guím bɛnsɛ nin t'ɛdihɘ, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɣmp'u yu fariseo. ⁷ Pɛ ɣmmɛ guidí yorɘahɘ a guím bɛmhɘ, bi 'yɛmp'a ra Jesús. Majuani bi man Oja bu ja rá søcuɘ ra Isaías 'be'a guí øthɘ ngue bi 'yɛna:

⁸ Nuya yu ja'i ya i ɛsqi nanguɛ yú nde, pɛ maxøts'e thoho nɛ hinga gätho yú mbɘi.

⁹ Nɛ säti thoho 'bu i thandegui, nguetho hønt'u yün t'ɛdi zɛhɛ i xänba u mi'da, i ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Isaías 'bu maya'bu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Nɛ nubɘya, nu ra Jesús bi zon'dɘ yu ja'i:

—Dami 'yømhɘ 'be'a dí xi ahɘ jananguɛ'a gui pähmbɘ 'be'a nam bøn'a. ¹¹ Hinga gue'a i ts'i di ts'onba rá mbɘi n'da, pɛ gue'a ní bøm bu rá nde n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ dá mbähmbe bu mi 'bäh ra Jesús.

—Nu'u yu fariseo bi bɛman'u a gám ma, dá ɣmfe.

¹³ Nɛ bi däh ra Jesús, bi 'yɛna:

—Hønt'a go 'be'a ma paxi him bi 'yεzehe ma Ta, i jatho da mba nsat'i. ¹⁴ Nte guim bεmhbu nanguε u nguetho tengu'bu i xädä u, ne εna da 'yut' ra 'yu yú mixädähu. Ne nu'bu n'da ra xädä i six'a rá mixädäui, thämbēni tho gätho yoho da zo bu ja n'da ra hyähäi, bi 'yεngähe ra Jesús 'bu má εmfe.

¹⁵ Nu ra Pedro büya bi xi a ra Jesús:

—Dami xije nanguε a ran t'uti gá ma mahε'bu, 'be'a nam bøn'a, bi 'yεmbi.

¹⁶ Ne bi dā'a ra Jesús:

—Ha ne ahü xingui ts'u guí pähmbu 'be'a nam bøn'a dí xi ahü, bi 'yεna. ¹⁷ Ha hin guí pähmbu nu 'be'a da zi n'da, da yurpu ja rá nde ne da mba bu ja rá foho, ne hingui zam bu, bi 'yεngähe. ¹⁸ Pe nu 'be'a gätho da bøn bu ja rá nde n'da í nεxpü rá mbui ne gue'a di ts'on'a n'da. ¹⁹ Nguetho guεpu mbo rá mbui n'da ni nεx'u yu ts'on'yomfēni, ran thodu, ran 'yomt'ēni madague'bu bin thät'a n'da o hin gana din thäti, ne yum fε, ne yu fehni, ne yun ts'ante, ne gue'u gätho ní nεxpü rá mbui n'da u. ²⁰ Ne gätho u gue'u ní ts'om'bäi n'da ra jā'i u. Pe nu'bu bin sihmε ne him bi 'yøt'a ran t'øt'e ngue din xät'yε, hinga gue'a dán ts'on'a, bi 'yεngähe ra Jesús.

N'da ra xisu hin rá mεnguhu a ra Jesús bi 'yεc'yεi a rá ts'edi ne bi yan'a rá t'ixu

²¹ Ne nubüya dá pømhbe bu a ra Jesús dá mbähmbe bu ja rá xεqui ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón. ²² Ne dán c'athe n'da ra xisu ra mεngu Canaan, hing ra israel a. Ne ts'edi bi mbafi, bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, rá m bom'βeto i ra David, din ja nin huεcate nanguε ma t'ixu in 'youi n'da ra zithu ngue εmme di unbi.

²³ Nu ra Jesús bi thotho, tengu'bu him bi 'yø a bi xifi. Nugähe büya dá xihmbe ra Jesús:

—Dami 'yørpa ra mate a ra xisu, jananguε'a da mbengui, ne i mbafi i tεngahü.

²⁴ Nu ra Jesús büya bi 'yεna:

—Nu Ojä bá pengui ga ørpa rá 'befi ngue hønt'u ma mεnguhu yu israel ga jamansu, nguetho i 'bui tengu yu dε'yo bi 'bεh ra 'yu, bi 'yεna.

²⁵ Pe nu ra xisu bi zøm bu 'bäh ra Jesús bin danyahmu ne bi 'yεmbi:

—Gra Hmu, dami zεqui.

²⁶ Pe nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Hingui ho 'bu n'da ran 'yohu da hyänba rá hmε yú t'ühni, go di un'du yu t'u'yo, bi 'yεmbi.

Ngubu bi xifi nguetho hing ra israel a ra xisu. ²⁷ Bi 'yεn'a ra xisu büya:

—Majuani guím ma gra Hmu, pε ne'u yu t'u'yo i si yu xεca hmε 'bom bu ja ra 'bimεxa ngue i hε u yu hmu.

²⁸ Ra Jesús büya bi 'yεmp'a ra xisu:

—Gra xisu, εmme guí εc'yεi xun ho a ma mate. Jananguε'a din ja a gá 'yädi, bi 'yεmbi. Ne 'bεxgue gue'a ra ora bi yan'a rá t'ixu.

Bi hoc mi'da yu hyēnni a ra Jesús

²⁹ Ne nubüya nu ra Jesús bi bøm bu. Dá mbähmbe bu ja ra ndendädehe bu Galilea ne dá texhe bu ja ra nyuni, ne bi hyupu a ra Jesús. ³⁰ Ne xun ngu yu jā'i bi zøm bu mi hudi, ne bá ts'inba yu dogua, ne yu xädä, ne yu gore, ne yu do'yε, ne xun ngu mi'da yu mbedi ne yu hyēnni bá ts'inba bu mi hu'a ra Jesús. Ne nu ra Jesús büya gätho bi hoc'u. ³¹ Ne nu yu jā'i bi hyonya thoho 'bu mi nu bin ya yu gore ne bin 'yo u mí dogua ne bi yan'u mi do'yε, ne bin zø yú dā u mi xädä. Ne nu'bu mi nu 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεspa Ojä, ngue ma Ojähe dyu israelhe. Ne hyu pa dán degähe bu yu jā'i.

Bi 'uün'i goho mahuqhi yun 'yohu a ra Jesús

³² Ne nu ra Jesús bi zongahe bi 'yεngähe:

—εmme dí m bεngä yu jā'i i 'bucua nguetho ya ná hyupa i 'bucua ne hin'yü 'be'a da zi yu. Ne nu'bu ga xifi da mba bu yú ngu, masque hin da hyät'i da zøm bu ja yú ngu, bi 'yεn'a ra Jesús.

³³ Nε dá εmhbe bɔya:

—Pε hin hapu ga tɪmhbu ra hme ga unhndu yu ja'i, nguetho εmme xun ngu i 'bucua, ne njongui 'bucua ngue ga tamfu ra hme, dá εmfe.

³⁴ —Hangui guí hahu ra hme tha, bi 'yɛn'a ra Jesús.

—Yoto thoho yu hme ne zi yoho yu t'uhua, dá εmfe.

³⁵ Nε nu ra Jesús bi xih yu ja'i din säya bu häi. ³⁶ Nε bi hyan'u yu hme a ra Jesús ne yu hua, ne bi 'yap rán japi Oja nanguε u bi hyani. Nubuya, nu ra Jesús bi xen yu hme ne yu hua ne bi dargähe ngue ga unhde yu ja'i bu mí hudi. ³⁷ Nε gätho u mí 'buru bin sihme u ne bin niya, ne bi bongui yoto yu 'bøts'e 'bu mi niya. ³⁸ Nε goho mahuahi u yun 'yohu bin sihme, ne njom bi mbeh yu xisu ne yu t'uhni. ³⁹ Nε nu ra Jesús bɔya bi xih yu ja'i da mbeng yu ngu. Nε nu'bu mi mbeng yu ja'i bɔya dá mbähmbe mahøn'a a ra Jesús, dá huhe ra mbosa mahøn'a ngue ga sømhbe bu ra xequi Magdala.

16

Yú ngurpi yu judío bi 'yäh mi'da yu hmerpya

¹ Nε nu'bu ma sømhbe bu, bi zøm bu 'da ma ngurpihe ngue yu fariseo ne yu saduceo, in nde da zäp rá mbui a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—'Yurcahe n'da ra hmerpya ngue ga pähmbe majuani Oja bá pen'ni i, bi 'yɛn'u.

² —Pε nu'ehu, bi 'yɛn'a ra Jesús, guí nuhu xun theni yu güi 'bu xøn de ne guí εmhbu bɔya ngue din hyadi 'bu bi hyats'i. ³ Nε nu'bu guí nuhu ts'utho xun theni yu güi 'bu xudi, guí εmhbu din da'ye bɔya. εmme guidí yorpahu a guím bεmhbu. Hanja ngue guí pähmbu 'be'a nam bøn'u yu güi guí nuhu ne hin go guí pähmbu 'be'a nam bøn yu hmerpya guí nuhu ya, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁴ Nu ahü guí 'bühmbu ya, gue ahü gyu ts'om'bäihü, xcá 'uehmbu bu rá 'yu Oja, ne sä guí ähmbu ra hmerpya ya pε hin da t'ut'ahu ra hmerpya. Pε hønt'a ra hmerpya da t'ut'ahu tengu bi 'yøt'a ra Jonás maya'bu, bi 'yɛn'a ra Jesús bi 'yɛmp'u yu fariseo. Nε xø dá mbäcähe a ra Jesús bɔya.

Ra Jesús bi xih yú xädi di jamansu nanguε rá íxi yu fariseo

⁵ Nε nubuya dá penje mahøn'a 'danguadi ra dadehe a ra Jesús. Nε dá pumbɛnihe a ra hme nzai mí sihe ngue min 'youi ra íxi. ⁶ Nu ra Jesús bɔya bi 'yɛngähe:

—Damim fähmbu nanguε yú íxi yu fariseo ne yu saduceo, bi 'yɛna.

⁷ Nε dá εnsɛhe:

—I man na ya ngue him bá hahu ra hme.

⁸ Nε nu ra Jesús bi baði 'be'a dá bεmhbe ne bi 'yɛnje:

—Hanja guí εmhbu: “Hin'yu ra hme ga sihu.” Pε ts'utho guí εc'yɛihü. ⁹ Ha gá pumbɛnihü 'bu má 'uɲgä goho mahuahi yun 'yohu ngue hønt'i yoto yu hme ne yoho yu t'uhua, ne bi bong thoho yoto yu 'bøts'e yu hme. ¹⁰ Nε'bu má 'uɲn'i cüt'a mahuahi yun 'yohu ngue hønt'i cüt'a yu hme mi ja, ne xun ngu yu 'bøts'e bi yu 'bu mi bongui. ¹¹ Hanja hin gá pähmbu 'bu má xi ahü nanguε yú íxi yu fariseo ne yu saduceo, pε hin nanguε u yu hme dá xi ahü, bi 'yɛngähe.

¹² Ja dá pähmbe bɔya 'be'a nam bøn'a bi xije ra Jesús. Dá pähmbe ngue gue'a yün xädi yu fariseo ne yu saduceo, ne hinga gue'a njuantho ra íxi bi ma.

Ra Pedro bi ma to'o a ra Jesús

¹³ Nε nubuya dá mbähmbe ra Jesús bu ra xequi Cesarea, guerpü min ts'ut'abi ra Felipe. Nε bi 'yängahe dyu xädigähe ra Jesús:

—'Be'a im bɛn'u yu ja'i ngue to'ogä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

¹⁴ Dá thätthe bɔya:

—Nu'u 'da yu ja'i im bɛni gue'e gra Xuua Nxixya, ne nu'u 'da im bɛni ngue gue'e gra Elías mi 'büh maya'bu. Nε nu'u 'da im bɛni gue'e grá Jeremías ngue maya'bu xøn du, uague man'da rá pøngahya Oja, i ɛn'u, dá εmfe bɔya.

¹⁵ Nu ra Jesús bɔya bi 'yängähe:

—Xi'ahu, 'be'a guím bεmhbu ngue to'ogä.

¹⁶ Ra Simón Pedro bɔya bi dɔti:

—Gue'e rá thahni i Ojaŋa ngue ra Cristo, rá Ts'unt'u i Ojaŋa i 'bui.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Majapi i gra Simón, rá ts'unt'u i ra Jonás, nguetho nu'a gá ma hinga n'da ra jaŋa i bi bɛn'ni i, pɛgue Ojaŋa ma Ta bí 'buh mahɛts'i bi bɛn'ni i. ¹⁸ Pɛ nɛ'a dí xi i, nu'i gra Pedro, nu'a ni thuhu nam bɔni gue ra do. Nguetho tengu 'bu da gue'e gra dongu guɛpɔ dí mbuh rán ngu Ojaŋa, nangue'e ga du'mä ga pɛt'u da 'yɛc'yɛigui. Nɛ hin'yɔ 'bɛ'a da zä di jua u, xíng ran dɔte, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹⁹ Nɛ ga 'da a n'da nin t'ɛdi ngue gui xih yɔ jaŋa i 'bɛpɔ dí yɛt'a n'da bu di manda Ojaŋa. Tengu'bu ga 'da a n'da ran sogui ngue gui xocpɔ di manda rá ts'edi Ojaŋa. Nɛ nu'a gui 'yɛmbi hingui ho ua ja ra ximhäi, nɛpɔ mahɛts'i da t'ɛmbi hingui ho a. Nɛ nguetho a gui 'yɛmbi xɛn ho, nɛpɔ mahɛts'i da t'ɛmbi xɛn ho a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Pɛ nubɔya, nu ra Jesús bi hɛgähe hin ga mamhbe bu 'buh yɔ jaŋa i ngue gueɛ a rá Thahni Ojaŋa, ngue ra Cristo.

Ra Jesús bi ma da tho nɛ da dambɛni

²¹ Nɛ nu'a ra pa a, bi du'mi bi xije jatho da mba bu Jerusalén di unba bu u ma ngurpihe, ngue yɔ dɔc'yɛi nɛ yɔ mbäjä nɛ yɔ xänbate nijä. Nɛ bi xije da tho nɛ da dambɛni 'bu ná hyupa. ²² Nɛ nubɔya bi zixpɔ ma'ueni a ra Pedro nɛ bi zɛi, bi 'yɛmbi:

—O guidí japi da bɛnt'i i, damin yɔni, bi t'ɛmp'a ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²³ Nɛ bi dɔ'a ra Jesús:

—Dami pɔni gra zithu. Ní mba, nguetho guí ɛngui hin ga ɔt'ä a bi zän Ojaŋa. Hin'yɔ nin 'yomfɛni tengu im bɛn Ojaŋa, pɛ hɔnt'a im bɛn yɔ jaŋa i guím bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro.

²⁴ Nɛ nubɔya, bi 'yɛngähe:

—Pɛ to'o gätho in nde da dɛngui i jatho hin da bɛn'a rá pähä zɛhe nɛ da hyät yɔn unbi madague'bu da tho. ²⁵ Nguetho nu'a to'o di huɛczɛhe rá te, da mba ma unbi rá te bu ja ran dɔte, pɛ nu'a to'o hingui su da thɔcpa rá te nanguecä, da dɛn'a ra te mazäi a. ²⁶ Pɛ nu'bu n'da ra jaŋa i, madague da 'yɔt'e rá mbeti 'bɛ'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, pɛ nte ní mbatho 'bu him bi pɔh rá te. Nguetho njo'o n'da ra jaŋa i da zä da guzɛhe rá te, bi 'yɛn'a ra Jesús. ²⁷ Nguetho nugä ngue dán jaŋa igä ua ja ra ximhäi, nɛ din jagä rá ts'edi ma Ta bu mahɛts'i 'bu bá pengä mahɔn'a, nɛ gätho yám 'bɛhni ban 'yohe 'bu bá ɛcä. Nɛ i ja 'bɛ'a ga undä nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'a n'da ngu n'da yɔ jaŋa i. ²⁸ Majuani dí xi ahɔ, hinga gä gní tuhɔ 'bu bi du'mi di manda ma ts'edi ua, guecä dán jaŋa igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

17

N'da ran t'uti bi 'yɔt' ra Jesús

¹ Nɛ nu'bu mi tho i 'dato pa nu ra Jesús bi zix ra Pedro nɛ ra Jacobo nɛ ra Xuua, rán 'yohɔ ra Jacobo, nɛ bi mbähä bu ja ra t'ɔhɔ. ² Nɛ nu'bu mí zɔm bu, bim pä'a ra Jesús. Nu rá hmi bi hyät'i tengu'bu ra hyadi, nɛ nu rá he bi t'axqui tengu'bu ran nɛqui. ³ Nɛ nu'u ma mixädihe min 'yohɔ, bi nu bi zɔm bu ra Elías nɛ ra Moisés, bin yɔhɔ ra Jesús.

⁴ Nɛ nu ra Pedro bɔya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, xɛn ho ngue dí 'buhmbe ua, nɛ ga hɔcähe hyu yɔ t'ungu. Nu n'da gam 'bɔɛ, nu n'da dim 'buh ra Moisés, nɛ nu'a man'da dim 'buh ra Elías, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Pɛ nu'bu mí yɔ ra Pedro, bi nɛqui n'da ra güi di fɛxni, ngue bi go'bu, nɛ bi 'yɔ'a n'da ra nde bin yɔ bu ja ra güi: “Guehna ma Ts'unt'ugä na, ɛmmɛ dídi huɛcä na nɛ dí numanho. Dami 'yɔhmbɔ 'bɛ'a i xi ahɔ.” Gue'a bi man'a ra nde bi 'yɔpɔ.

⁶ Nɛ nu'bu mí 'yɔ a ra nde u ma mixädihe 'bɛx bin dɔnyahmu bu häi nɛ bi nyetho nguetho bin su u. ⁷ Nɛ nu ra Jesús bɔya bi mba bu mín dɔnyahmu u nɛ bi 'yɛmbi:

—Dami ndanjɔ, o guín suhɔ.

⁸ Nɛ nu'bu mi ndɔx'u bɔya njom bi nu, pɛ hɔnt'a ra Jesús mí 'bäpɔ.

⁹ Nɛ nu'bu mam bá ɛpɔ 'yu bu ja ra t'ɔhɔ bɔya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nuya njon gui xihmbu 'be'a gá nuhu bu, jague'bu dá thambɛnigä bu 'bu u xon du, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi t'ɛmp'u.

¹⁰ Ne nu ma mixädihe buya bi 'yänni:

—Hanja i ɛn'u yu xänbate nija ngue m'bet'o thoho ba penc'a ra Elías, ne ja ba ɛ'a rá Thahni Oja ngue ra Cristo buya, bi 'yɛn'u.

¹¹ —Majuani im ma ngue m'bet'o ba ɛh ra Elías di hoqui gätho. ¹² Pe dí xi ahü, ya bi zøh ra Elías ne njon bi baði ngue gue'a. Pɛgue bi mba ma unbi ne bi mba ma ucpi, ne ngutho da t'ørcä ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ja bi ba u ma mixädihe buya gue tengu'bu ra Elías a ra Xuua Nxixya.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra sändate

¹⁴ Ne nu'bu mi zøm bu 'buh yu ja'i, bi zøm bu n'da ran 'yohu bu mí 'bäh ra Jesús, ne bi 'yɛmbi:

¹⁵ —Gra Hmu, dami 'yørqui ts'u ran huɛcate a ma ts'unt'u, jant'a thoho i sändate ne hønbu go i so 'bu xø 'yagui. Ja'bu i so bu ja ra sibi, ne ja'bu i so bu ja ra dehe, hønbu go haru 'yo 'bu xøn zändate. ¹⁶ Ne bá sigä bu mi 'bu u ni xädi, pe him bi zä bi hyacpa a ran u in 'youi, bi 'yɛn'a ran 'yohu.

¹⁷ Ne bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Gyu ts'om'bäihü, hin guí ɛc'yeyihü Oja xun ho. Hangu yu pa ga tøp'a thoho ahü ngue gui 'yɛc'yeyigahü, bi 'yɛn'a ra Jesús. Bá si ni ts'unt'u guím ma, bi t'ɛmp'a ran 'yohu.

¹⁸ Nu'bu mi zøpu buya, nu'a ra Jesús bi zu a ra zithu min 'youi, ne bi xifi da bøni. 'Bex bi yan'a ra ts'unt'u buya.

¹⁹ M'bejua buya bin yahu u ma mixädihe a ra Jesús nubü däm 'bushe.

—Hanja him bi zä dá høngähe thi a ra zithu min 'youi a ra ts'unt'u, bi 'yɛn'u.

²⁰ Bi da a ra Jesús ne bi 'yɛna:

—Him bi zä gá hyømhbü thi ra zithu, nguetho ts'utho guí ɛc'yeyihü. Man'da zi ts'utho ni t'ɛc'yeyihü xinda gue n'da rá hmudä ra c'u ngue ɛmme zicue. Ne nu'bu da zøni gui 'yɛc'yeyihü tengu n'da rá hmudä ra c'u, da zä gui xihmbu n'da ra t'øhø: “Dami 'uegue gui thän nu n'danni,” gui 'yɛmfu, ne da 'uegue. Hin te gui hyɛmfu 'bu majuani gui 'yɛc'yeyihü. Gätho xun hɛi i sä gui 'yøthu, bi 'yɛnje. ²¹ Pe nu'u 'da'u yu zithu tengu min 'youi a ra ts'unt'u, xun hɛi da hyøn a thi u, pe hønt'bu ɛmme hañ rá mbüi din yaui Oja ne da 'yɛ't' ran ts'ihme n'da, da zä da hyøn a thi u, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a da tho ne da dambɛni

²²⁻²³ Ne nu'bu män 'yohe bu ra häi Galilea, bi 'yɛnje mahøn'a a ra Jesús:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dan dägä bu 'buh yu ja'i ngue da thogä. Pe ga thambɛni 'bu ná hyu pa, bi 'yɛn'a ra Jesús. Ne ɛmme bi du ma mbwigähe buya.

N'da ran t'änni to'o i jut ra mbeti nanguie ra nija

²⁴ Ne nu'bu má sømhbe bu ra hnini Capernaum a ra Jesús, bi t'ɛmp'a ra Pedro:

—Xi ni xänbatehü, ha hingui jut'a ra mbeti dí hañähe nanguie ra nija, bi t'ɛmbi.

²⁵ Bi da a ra Pedro buya:

—Hañä i jut'i, bi 'yɛmp'u.

Ne nubuya nu'bu mi yurpu ja ra ngu xín säya a ra Jesús, 'bex bi t'än'na ra Pedro:

—'Be'a guím bɛni gra Simón, ha ne'u yú t'uhni yu ts'ut'abi i jut'a ra mbeti ua ja ma häihü, uague hønt'u yu ja'i thoho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Bi da a ra Pedro:

—Nu'u yu ja'i thoho.

—Jananguie'a hin män zähma'be ga jut'a 'bu hingui jut'u yú t'uhni yu ts'ut'abi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ —Pe ni mba bu ja ra dadehe, gui hyu'ts'a n'da ra huä, ne gui xemba rá nde. Gui tøm bu n'da ra mbeti, ngue'a xøt'a ga jut'ui a ra cota a ra nija, n'dahma hin da bɛman'u u i hañ ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

18

Ra Jesús bi ma to'o xtán hęts'i bę dán nu Oja

¹ Ne xø dá änhde a ra Jesús:

—Xiya, to'o man'da xęn hęts'i rán t'ędi bę na hnu bę di manda rá ts'edi Oja, dá ęmfe.

² Nu ra Jesús bęya bi zohna n'da ra t'ęhni ne bi gęts'i bi mbämp'ę made, ³ ne bi 'yęnje: —Majuęni dí xi ahę, nde'bę gui päh ni mbüihę gui cohmbę tengu'bę gyę t'ęhnihę, nu'bę hin'na hin gui sä gui cęthę bę di manda rá ts'edi Oja 'bę, bi 'yęnje. ⁴ Ne nu'a to'o da gohi tengu'bę ra t'ęhni ne da 'yøt'e ngue hin'yę rá ts'edi, gue'a xtán hęts'i rán t'ędi bę na hnu bę di manda rá ts'edi Oja. ⁵ Ne nu'a to'o da numanho n'da ra t'ęhni nangue ma thuhugä, nam bøni bi zingä bęya, bi 'yęngähe ra Jesús.

Yęn t'ęt'ate i ja ua

⁶ —Pe nu'bę 'bo'o di japi da 'ue a n'da ra t'ęhni ngue i ęc'yęigui, xęn ętho ran ęnbi da nu. Man'da xęn ę xinda gue'bę da t'ęrpa ra dojęni rá 'yęga ne da thørpę ja ra dędehe, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁷ —Nhuęcate ahę nangue yęm 'bepate xęn ngu da t'øt'ahę. Guehma gui nuhę ę, pe í huęhi maha to'o di 'bep'ahę, bi 'yęna.

⁸ Pe nu'bę guí ęmhbę gue'a ni 'yęhę o gue ni guahę di 'bep'ahę gui 'yøthę ra ts'oqui, pe xęn ho 'bę gui hyeję gui 'yemhbę bę yatho. Nguetho man'da xęn ho 'bę dan 'datho ni guahę o gue dan 'datho ni 'yęhę 'bę gá mba bę ja ra te mazęi, xinda gue'bę di yoho ni 'yę o gue di yoho ni gua ne gui mba bę ja ra sibi njam'bę da huęt'i. ⁹ Ne ngutho 'bę guí ęmhbę gue'a n'da ni dähę di 'bep'ahę gui 'yøthę ra ts'oqui, pe xęn ho 'bę gui hyähmbę gui 'yemhbę bę yatho. Nguetho man'da xęn ho 'bę dan 'datho ni dähę 'bę gui cęthę bę ja ra te mazęi xinda gue'bę di yoho ni dähę ne gui mba bę ja ra sibi njam'bę da huęt'i, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ran t'uti nangue ra de'yo bim 'bedi

¹⁰ —Dami jamansuhę a guí øthę. Hin gui 'yøthę tengu'bę nte di muui ę zicue, nguetho dí xi ahę nu yám 'behni Oja di jamansu ę, ne zęi i 'bęrpę ja rá hmi ma Ta bę mahętsi ę yám 'behni. ¹¹ Nguetho nugä, ngue dán ję'igä ua ja ra ximhäi, bá ęcä ngue ga nyęnba yá te ę xøm 'bedi nangue yę ts'oqui, bi 'yęn'a ra Jesús.

¹²⁻¹³ —'Be'a guím bęmhbę bi 'yøt'a n'da ran 'yohę ngue mí si n'da ciento yá de'yo. Ne bim 'be a n'da. Ha him bi hyon'a bim 'bedi. Pe bi zopę ę goho 'däte ma 'de'ma gęto bę mi sapaxi ę, bi mba bi hyon'a bim 'bedi. Ne nu'bę mi dęni, man'da bin johya nangue'a, xinda gue'ę mi'da ngue him bim 'bedi. ¹⁴ In jabę ma Tahę bí 'bęrpę mahęts'i, in ndepe xinga n'da dim 'bedi, madague'a hin te di muui bę na hnu, bi 'yęn'a ra Jesús.

N'da ran hocpi nangue yę 'yęc'yęi

¹⁵ Ne man'da ram hma bi man ra Jesús, bi 'yęngähe:

—Nu'bę n'da ni cuhę bę ja ram peti, 'bę hinga gue'a da 'yøt'e e, gui xi 'bę guí 'bęseui, janangue'a da będi hingui ho a bi 'yøt'e e, bi 'yęngähe ra Jesús. Ne nu'bę bi 'yømanho a gui xifi, ya gá taha gá hocpa rá mbęi a ni cu. ¹⁶ Pe nu'bę hingui ęrpa ra güenda a gá xifi, gui six man'da o gue mí yoho yę cu din testigo nangue'a guí mammi. ¹⁷ Pe nu'bę guexta'a him bi 'yęrpathoho ra güenda a guí mammi mahøn'a, gui mam bę ja ram peti bęya. Ne nu'bę him bi 'yęrpa ra güenda a 'be'a gá xihmbę bę, pęgue gui 'yøthę tengu'bę hin ni cuhę a bęya, bi 'yęngähe ra Jesús.

¹⁸ —Majuęni dí xi ahę, nu 'be'a guí ęmhbę hingui ho ua ja ra ximhäi, nęrpę mahęts'i i t'ęmbi hingui ho a. Ne ngutho a guí ęmfę xęn ho, nęrpę mahęts'i i t'ęmbi xęn ho a, bi 'yęngähe ra Jesús.

¹⁹ —Ne nu'bę guí yohmi 'bę n'dat'a guím bęmmi 'bę ja a guí ähui ma Tahę 'bęrpę mahęts'i, nu'a di 'da aui a gá 'yähui. ²⁰ Nguetho nu'bę dim peti nangue ma thuhugä 'da, madague'bę yoho o gue hyu, pęgue dí 'bä i nde bę, bi 'yęn'a ra Jesús.

²¹ Ne bi 'yän'na ra Pedro:

—Gra Hmu, xi'bu ja 'be'a da 'yorca n'da ra ja'i, hangu yu nidi ga punbi. Ha xot'a yoto nidi, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²² Bi da a ra Jesús:

—Hinga hont'i yoto nidi, pe nde'bu thocpa tho gui punbah, bi 'yɛn'a ra Jesús.

N'da ran t'uti a him bi punba rá mimbefiui

²³ —Janangue'a dí xi ah, nu'a nán ts'ut'abi Oja, i ot'e tengu bi 'yot'a n'da ra ts'ut'abi 'bu mi 'yurpa ra güenda hangu in dupate yám fäts'ih. ²⁴ Ne nu'bu mi nu rá søcu, 'bexgue bi manda ba ts'i a n'da ngue min dupate yu millone thoho. ²⁵ Pe nu'a ra ja'i, hin'y 'be'a mi ja ngue xtán zä xtán gut'a min dupate. Ne nu ra ts'ut'abi buya, mi nde xtá mbä a, ne yá t'uhni, ne rá xisu mí 'buru ja rá ngu, ne 'be'a gä mi pe'ts'i, ngue da gut'a ndupate. ²⁶ Ne nu'a ran 'yohu buya bin danyahmu ne nts'edi bi 'yap ra mate a rá hmu: “Gra hmu, tɔcpi ts'u, jante tho ga jut'i i.” ²⁷ Nu rá hmu buya bi huɛc'a, ne bi punba a rán dupate ne bi thoh puja. ²⁸ Pe nu'bu mi nexru, bin c'at'ui n'da rá mimbefiui xí hmit'i ts'u ra mbeti. Nu'a xí mba ma thogue buya, 'bexgue bim bent'ate, bi bendba rá 'yuga a bin c'at'ui, ne bi 'yɛmbi: “Curca a ma mbeti guí tuc ya,” bi 'yɛmbi. ²⁹ Ne nu'a rá mimbefiui buya bin danyahmu ne nts'edi bi 'yap rá mate, bi 'yɛmbi: “Tɔcpi ts'u, jante tho ga jut'i i,” bi 'yɛmbi. ³⁰ Pe nu'a xí mba ma punbi him bi dɔ'mi, bi got'a fädi, ɛmbi din ofädi jague'bu da gut'a in dupate. ³¹ Ne nu yá mimbefiui buya ɛmme bi bɛndumbui 'be'a bi 'yot'a xí mba ma punbi, ne bi mba bi xi a rá hmu 'be'a bi 'yot'a. ³² Nu yá hmu buya bi manda bá ts'i a ran 'yohu mahon'a ne bi 'yɛmbi: “Gra ts'om'bäi, nugä dá pun'ni i 'bu gmí 'yac ra mate, madague'a xun ngu guí tuqui. ³³ Nde'bu ne'e xquí huɛc'a ni mimbefiui,” bi 'yɛn'a rá hmu. ³⁴ ɛmme bin cue a rá hmu, bi manda da jot'i gue'bu go bi gut'a gätho yu millone min dupatese, bi 'yɛn'a ra Jesús, 'bu mi man a ran t'uti.

³⁵ Din jabu da 'yot'ahu ma Tahu 'buru mahets'i 'bu hin gui punbah ni mijá'ihu ngue gätho ni mbuihu, bi 'yɛngähe ra Jesús.

19

Man'da ram hma nangu ran hyegui

¹ Ne nu'bu mi gua'a man ra Jesús, bi bøm bu Galilea, bi hyax ra 'yu ni mba bu ra xequi Judea, 'danguadi ra dæthe Jordán. ² Ne xun ngu yu ja'i bi dentho ne bi hoqui xun ngu yu hyenni.

³ Ne nubuya, bi zøm bu'da ma ngurpihe ngue yu fariseo, bu mi 'bäh ra Jesús. Mí honi 'be'a dí yapi, ne bi 'yɛmbi:

—Ha sä da hyeh rá xisu n'da 'bu madí ts'utho 'be'a da 'yot'e, bi 'yɛn'u.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Ha hin gá nuhu bu ja rá m hman Oja, ngue'bu rá mbædi thoho ra ximhäi bi zän Oja n'da ran 'yohu ne n'da rá xisu. ⁵ Ne i mam bu: “Nu n'da ran 'yohu him man da den'na rá ta o rá mbe 'bu dim 'buhmi rá xisu, pe dim 'buhmi da gohi tengu'bu n'dan ja'itho,” i ɛm bu ja rá m hma Oja. ⁶ Janangue'a nu'bu n'da ran 'yohu i 'buhmi rá xisu, pe hingui yonja'i bu na hnu, n'datho. Ne nu'a bi zän Oja, dim 'bui tengu'bu n'dan ja'itho, pe hin njon da bɛni din hyegui, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi t'ɛmp'u yu fariseo.

⁷ —Hanja gní 'yɛnje, ne nu ra Moisés bi ma da t'ot'a n'da rá søcu ran xuni 'bu da hyeh rá xisu n'da ran 'yohu, bi 'yɛn'u yu fariseo.

⁸ Xø bi 'yɛn'a ra Jesús buya:

—Gue'a bi 'yo't'a ra Moisés, nguetho ɛmme xum me ni mbuihu. Pe nu'bu rá mbædi ra ximhäi him mín jabu. ⁹ Ne dí xi ah, nu'bu n'da ran 'yohu bi hyeh rá xisu ne him mi 'yomt'ɛni a rá xisu, pe nu'bu bin that'ui man'da ra xisu a ran 'yohu, ya i 'yomt'ɛni a buya. Ne ngutho 'bu n'da ran 'yohu din that'ui n'da ra xisu bi thegui, ne a ra 'yomt'ɛni a buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Ne nubuya, dá ɛmbähe ra Jesús:

—Nu'bu hingui sä da hyeh rá xisu n'da, man'da xun ho 'bu hin din that'a n'da 'bu.

¹¹ Ra Jesús bi 'yɛna:

—Pɛ hinga gätho da zä din jabu, pɛ hont'u bi zän Oja din jabu. ¹² Nguetho i 'bu i 'da ngue him bim 'buh rá xisu nguetho yu mbedi gue'bu go mim 'bui. Nɛ nu'u mi'da yun 'yohu him bim 'buh yú xisu nguetho bi mbocpa u yú hmu. Nɛ nu'u mi'da, yú pähä zehɛ him bim 'buh rá xisu nguetho gue'a í ts'anni ngue hin dim 'buh rá xisu, ngue nte di hɛni nangue rá 'befi Oja mahɛts'i da 'yot'e. Nu'a to'o da bɛn'na ram hma na, gue'a da ba a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi 'yáp rán japi Oja nangue'u yu t'uhni

¹³ Nɛ nubuya bá ts'inba 'da yu t'uhni bu mi 'buh ra Jesús, ngue'a mi hndepɛ da dospa yú ya yu t'uhni, nɛ da 'yáp rán japi Oja nangue u yu t'uhni. Nugähe buya, dá hɛcpähe u yú ta u yu t'uhni ngue hin da thopu 'bä a ra Jesús. ¹⁴ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—O guí hɛcpahu yu t'uhni ngue him ba thocua, pɛ dami jafu ba thocua, nguetho nu'u to'o di manda rá ts'edi Oja, tengu'bu yu t'uhni u, bi 'yɛna.

¹⁵ Nɛ bi dospa yú ya yu t'uhni buya nɛ bi 'yáp rá mfäts'i Oja. Nɛ nu'bu mi jua a bi 'yot'a ra Jesús, dá pɔngähe bu buya.

N'da ra mɛmbɛti bi nyäui ra Jesús

¹⁶ Nɛ man'da ra ts'unt'u bi mba bu 'bä a ra Jesús nɛ bi 'yɛna:

—Hoga xänbate i, 'bɛ'a nin ho da zä ga ot'ä ngue ga tɔngä ra te, bi 'yɛna.

¹⁷ Ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha guím bɛni 'bɛ'a guí ma ngue guí ɛngui xun hogui, nguetho hont'a xun ho a Oja. Pɛ nu'bu guín nde gui tɔn ra te, dami ja'ts'u yun t'ɛdi.

¹⁸ —Nda'a nín t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra ts'unt'u.

¹⁹ Bi da'a ra Jesús:

—O guí hacpa rá te ni mijä'iui, o guí 'yomt'ɛni, nɛ o guím pɛ, nɛ o guí man yu fehni, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gui huɛc ni mijä'iui tengu'bu da guesɛ i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ —Gätho u xtä ja'ts'i gue'bu go män t'uhni, 'bɛ'a man'da di 'bedi ga ot'e, bi 'yɛn'a ra ts'unt'u.

²¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bu guí nde gui tɔn ra te, ní mba bá pä 'bɛ'a gätho i ja i, nɛ gui darpa yu hyoya a rá muui 'bɛ'a gätho gä pä, nɛ din ja'a man'da di muui bu mahɛts'i buya, nɛ nubuya ba ɛhe gui tengui.

²² Pɛ nu ra ts'unt'u 'bu mí 'yot a bi xifi, ɛmme bi du rá mbui, nguetho ɛmme xun ngu 'bɛ'a gä mi ja, nɛ bi mbeng thoho buya.

²³ Nɛ nu a ra Jesús buya:

—Majuani dí xi ahɛ, bi 'yɛna, xun hɛi da yurpu di manda rá ts'edi Oja n'da ra mɛmbɛti.

²⁴ Dami 'yohmbu mahon'a. Man'da hingui hɛi da yut'a ra camello bu ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'a n'da ra mɛmbɛti da yurpu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛnje.

²⁵ Nɛ dá hyonya thohohe 'bu má ohmbe bi ma ra Jesús. “To'o maha da zä din yäni,” dán 'yɛm zehɛhe buya.

²⁶ Bi hyɛrcähe ra Jesús nɛ bi 'yɛnje:

—Hin da zä da 'yozehɛ yu ja'i, pɛ nu'a Oja hingui hɛmp'a da 'yörpa u yu ja'i.

²⁷ Nu ra Pedro buya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Gra Hmu, nugähe dá socähe gätho 'bɛ'a mí pɛts'ähe nɛ dá ten'nahe, 'bɛ'a maha ga tɔmhbe ya.

²⁸ Ra Jesús buya bi 'yɛnje:

—Majuani dí xi ahɛ, 'bu bin ja ma'da'yo mahɛts'i nɛ ma'da'yo ra ximhäi, din ja ma ts'edi mixte, ga hupu ja ma mɛxa ga ot' ran ts'ut'abi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ ahɛ guí 'dɛ'mayoho ahɛ, 'darbu ga huhmbu, ga comhbɛ ma ts'edigä, nɛ'ahɛ ga juanbahɛ ma mi israelhu dyu judiohu, bi 'yɛngähe ra Jesús.

²⁹ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'a to'o bi zoh rá ngu, o gue rán 'yohu o gue rán ju, o gue rá ta o gue rá mbe, o gue rá xisu o gue yú t'ahni bi zogui ngue bi dengui, o gue rá huahi, da dāha man'da xun ngu xinda guet'a n'da ciento nidi, ne a ra te mazai da hyani, bi 'yengähe ra Jesús. ³⁰ Pegue nu'u im beñi i 'bet'o dim 'bejua u. Pe nu'u t'ẽmbi i 'bejua, dim 'bet'o u, bi 'yengähe ra Jesús.

20

N'da ran t'uti bi 'yõt'a n'da ra me'befi

¹ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'bu bi 'yõt' ran ts'ut'abi Oja, din ja tengui bi 'yõt'a n'da ran 'yohu mí ja ra dāhuahi. Midi 'yonba yu mbefi 'bu xudi thoho. ² Ne 'bex bi xifi hangui da gu't'i, ne bi mba bu ja rá huahi u buya. ³ Nu'bu mbe guito xudi, xø i 'yo bu hnini a ra me'befi mahøn'a, ne bi nu 'da yun 'yohu mi 'yotho bu ne bi mben bu ja rá huahi. ⁴ “Ní mbähä, gam pehmbu, ga jut'ahu hangui dí nde ahui gui tãhmbu,” bi 'yẽmbi. Ne bi mba u buya. ⁵ Ne nu'bu mi hyuxyadi, xø 'yo bu ja ra hnini mahøn'a ra me'befi ne bi mbenh mi'da bu rá huahi. Ne'bu mi zøn'a hyu nde, xø bi mbenh mi'da. ⁶ Ne'bu mi zøn a cut'a nde, xø 'yo bu mahøn'a ne bi nu bu mi'da yu jã'i: “Hanja ngue xcán dethohu,” bi 'yẽmbi. ⁷ “Nguetho njon bi xije ra 'befi,” bi 'yẽn'u. Ne bi 'yẽmp'u: “Ní mbähä bu ja ma 'befigã gam pehmbu bu, ga jut'ahu hangui dín ndegã ga jut'ahu,” bi 'yẽmbi. ⁸ Nu'bu min de buya nu ra me'befi bi xi a rá ngurpa mbefi: “Dami zon'du yu mbefi, m'bet'o gui jut'u m'bejua bi zøni,” bi 'yẽmp'a. ⁹ Ne nu'bu mi mba nju't'i u xi zøm bu ja ra huahi 'bu cut'a nde, bin ju't'i tengui bu gã ra pa xtím pefi. ¹⁰ Ne nu'bu min ju't'u bi mbamxudi ra 'befi, bi beñi ngue man'da xtán dāha xun ho xinda gue'u n'da ora tho bim pefi. Pegue 'da'angu bi dāha. ¹¹ Janangu'e'a bin cue u 'da ¹² ne bi 'yẽmp'a ra me'befi: “Hanja ngue 'da'angu gã jurcahe u m'bejua bi zøhø, ne ts'utho bim pe u. Pe nugähe, gãtho ra pa dãm pehmbe, madague'a xum pa ra hyadi,” bi 'yẽmbi. ¹³ Pe bi dãti, bi 'yẽmp'a n'da mí 'bãpu: “Xi'e n'yø, nte man ts'o dá øt'e e. Ha hinga gue'a dá xi i dá jut'i i. ¹⁴ Dami hyan'a nin zãbi, ní mba. Nugã, i ja ma pähä 'da'angu ga jut'ahu u rán zegui bi zøhø. ¹⁵ Ha hin'yu man t'ẽdi ga øt'ã a dín nde ga øt'ã nangue ma mbeti, uague guí seya nguetho dá ørpa ran hocjã'i n'da,” bi 'yẽn'a ra me'befi buya, bi 'yẽn'a ra Jesús 'bu mi man a ran t'uti. ¹⁶ Ne ngubu din ja 'bu bin ts'ut'abi Oja. Nu'u m'bejua dim 'bet'o u, ne nu'u 'bet'o dim 'bejua u. Xun ngu bi zonhd Oja, pe hinga gãtho bi huahni, bi 'yengähe ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a ngue da du ne da dambẽni ra Jesús

¹⁷ Ne nu'bu mi ts'utho ga sømhbe bu Jerusalén, dí 'yohe bu ja ra nguani. Ne bi gugähe bu ma'ueni ts'u a ra Jesús, dí 'de'mayohohe, ne bi 'yẽnje:

¹⁸ —Nuya ga mbähä bu Jerusalén. Nu'bu dá sømhbu bu, da mba ma dägã bu 'buh yu hmumbãjã ne yu xãnbate nija, ngue da hyogã, guecã dán jã'igã ua ja ra ximhäi. ¹⁹ Ne di dägã bu 'bu u him ma mijudíohu, ne din thengui ne da thexcã ne di cuarcã bu ja ra za, ga tu bu, ne da t'ãgui. Pe nu'bu ná hyupa ga thãmbẽnigã, bi 'yengähe ra Jesús.

Rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua bi 'yãp rá mate ra Jesús nangue yú ts'unt'u

²⁰ Ne nu'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, ngue yú ts'unt'u ra Zebedeo u, bin danyahmu bu ja a rá gua ra Jesús, in nde 'be'a da 'yãpi. ²¹ Ne nu ra Jesús bi 'yẽmbi:

—'Be'a guí nde ga øt'e e, bi 'yẽmbi.

—Dami 'yørca ra mate ngue nu'bu gui 'yõt' ran ts'ut'abi, 'da xtí hyut'u ma t'ahni, bi 'yẽn'a ra xisu.

²² Bi dã a ra Jesús:

—Pe hin guí pãdi 'be'a nam bøn'a gã 'yãqui.

Ne bi 'yãn'na ra Jacobo ne ra Xuua:

—Ha guí ẽna ne'auí gui hyät'ui gui nuui ran unbi tengui gan nugã, bi 'yẽn'a ra Jesús.

Ne bi dã u buya:

—Hãha, ga hãt'be.

²³ —Majuṇi maha, ne'aui gui nuui ran unbi tengu gan nugä, pe hingui sä ga 'da'ra ran t'ḗdi guí ähmi. Pe gue'a ma Ta di un rán t'ḗdi to'o in ndepe 'da xti hyutho 'bū dán ts'ut'abigä, bi 'yḗn'a ra Jesús.

²⁴ Ne nugähe dí 'det'agähe baya dán cue 'bū má øhmbe a 'be'a bi man u yoho. ²⁵ Ne gä bi zongahe ra Jesús dí 'de'mayohohe, ne bi 'yḗnje:

—Nu'u yu ts'ut'abi ua ja ra ximhäi i øt' yú 'yḗhe to'o gätho di manda, ne tengu'bū maguese yú ts'edi u. ²⁶ Pe nu'ahu hinga gue'a gui 'yøthū a. Pegue gan 'yḗhe thohohū nangue u mi'da 'bū guí nde din ja ni ts'edihū. ²⁷⁻²⁸ Ne nu'ahu 'bū guín nde gam 'bet'ohū, gui 'yøthū ngue hin'yū ni ts'edihū ne gan 'yḗhe thohohū, tengu thohogä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá ḗcä dam hmugä, pe bá ḗcä dan 'yḗhegä ne ga dä ma te gan yaṇba yú te yu ja'i, bi 'yḗnje ra Jesús.

Yoho yu xädä bi hoc'a ra Jesús

²⁹ Ne nu'bū xø má nexhe bū ra hnini Jericó, xun ngu yu ja'i bi dentho na ra Jesús. ³⁰ Ne mí hupū yoho yu xädä bū ja ra nden'yu. Nu'bū mí 'yøde mba bū ra Jesús, bi mbafi:

—Grá Hmu, rá m bom'beto i ra David, dami huḗgä'be, bi 'yḗn'u yu xädä.

³¹ Ne nu yu ja'i min 'yohū ra Jesús bi hecra u yu xädä. Pe man'da bi mba u, bi 'yḗm mahøn'a:

—Grá Hmu, rá m bom'beto i ra David, dami huḗgä'be, bi 'yḗn'u.

³² Nu ra Jesús baya 'bū mí 'yø a man u yu xädä, bi 'yänni:

—'Be'a guín nde ga øt'aui, bi 'yḗmp'u.

³³ Nu'u bi dḗti:

—Grá Hmu, xoga ma dä'be, bi 'yḗn'u.

³⁴ ḗmme bi huḗc'a ra Jesús u, bi dārpa thoho yú dä, 'bex bi xoh yú dä ne bi den'na ra Jesús baya.

21

Yu ja'i bi 'yḗspa a ra Jesús 'bū mí yurpū Jerusalén

¹ Ne bi zøm bū ja ra ndehnini Betfagé, nubū ja ra nyuni Olivos, ne him ma yabū ra hnini Jerusalén. Nu ra Jesús baya bi mben'ndū yoho ma mixädihe, ² ne bi 'yḗmbi:

—Ní mbe nū ja ra t'uhnini, guehñū gua ṭimmi n'da ra buru in 'youi rá bāsi. Bá xocui, ne bá siui ua u. ³ Nu'bū da t'ḗn'aui 'be'a gui jahui, “Nu'a ra hmu da hyon'i ts'u ne 'bexgue ba sin'a thoho'be,” gui 'yḗm thohoui, bi 'yḗn'a ra Jesús.

⁴ Ne guehna bi man ra pøngahya maya'bū ngue din ja 'bū mi 'yḗna:

⁵ Gui 'yḗmfū yu mēngu bū Jerusalén:

“Dami nuhū ya ba ḗcua ni hmuts'ut'abihū,
ne hin din 'yḗts'i, ba hyux'a n'da zi buru thoho
bán 'youi rá bāsi,” gui 'yḗmfū,
bi 'yḗn'a ra pøngahya maya'bū.

⁶ Nu ma mixädihe baya bi mba ne bi 'yøt'a bi xih ra Jesús. ⁷ Ne bá si ra buru ne'a rá bāsi, ne bi gāspa yú coto ne bi hyux'a ra Jesús baya. ⁸ Ne nu yu ja'i ḗmme xun ngu u bi denni ne bi mbøh yú coto bū ja ra 'yu ne yú pahni, ne yú paxi yu za bi mbøcra bū ngue da thopū ra Jesús. Ne bi 'yḗt'inde ra Jesús. ⁹ Ne nu'u i 'bet'o ne'u bim 'bejua bi mbūh na thuhu baya, bi 'yḗna:

—Mixte thoho rá ts'edi rá m bom'beto ra David. Ne xun ngu rán ja'i in 'youi, nguetho bá ḗhe nangue rá thuhu Oja, ra Hmu. Mixte thoho Oja mahḗts'i, bi 'yḗn'u yu ja'i bū ní mba.

¹⁰ Ne nu'bū bi yurpū Jerusalén ra Jesús, gätho mi 'bupū ja ra hnini bi hyonya thoho, ne bi 'yän'ndū mín 'yohū ra Jesús:

—To'o nín 'yohū na, bi 'yḗn'u.

¹¹ —Guehna ra pøngahya, ra Jesús, ra mēngu Nazaret bū ra häi Galilea, bi 'yḗn'u bi t'änni.

Bi hyøn a thi ɛ mim pä bɛ ja ra nijä ra Jesús

¹² Nɛ nu'bu mi zøm bu Jerusalén a ra Jesús bi yærɛ ja rá danijä Ojä, bi hyøn a thi gätho ɛ mím pä bɛ nɛ'ɛ mín täi bu. Nɛ bi ndønɓa yá mɛxa ɛ midí päh yɛ mbeti, nɛ bi bantɓa yán thuts'i ɛ mi pä yɛ ts'äha, nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

¹³ “Í thø a ma ngu ngue da mba nthandegä bu,” i ɛn Ojä, i ɛm bu ja räm hma. Pɛ nu'ahɛ gá 'yørpadahɛ tengu'bu ra hyädo guɛɓ nín 'yän'ɛ yɛ bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nɛ nu'bu mí 'bɛɓɛ ja ra danijä, xø bi zøm bu mi'da yɛ xädä, nɛ'ɛ mi dogua. Nu ra Jesús bi hoc'ɛ bɛya. ¹⁵ Pɛ nu yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijä him bi numanho yán t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús bu. Nɛ bin cuɛ 'bu mí 'yø a bi man'ɛ yɛ t'ähni 'bu mí 'yɛna: “Majäri räm bom'beto ra David,” bi t'ɛmp'a ra Jesús:

¹⁶ —Ha hin guí ø'a 'bɛ'a man yɛ t'ähni ngue i ɛ'ts'i i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

—Dí øcä a i man'ɛ, bi 'yɛn'a. Pɛ xi ahɛ ha hin guím bɛmhbu a i mam bu ja räm hma Ojä ngue i ɛna:

Gá japi bi bømanko a i man

ɛ yɛ t'ähni 'bu i ɛ'ts'i i,

bi t'ɛmp'a Ojä 'bu mi t'ɛmbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ bi zotɓɛ ɛ yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate, dá mbäcähe a ra Jesús, bán oxähe bu ja ra hnini Betania.

Ra Jesús bi japi da 'yot'a n'da ra za

¹⁸ Nɛ nu'bu mí hyax bɛya, xø dá pengähe a ra Jesús bu Jerusalén. Nɛ bin tumanthuhu bu 'yu. ¹⁹ Nɛ bi nu n'da ra za bu ja ra nden'yu, bi mba ɛna da dæɓɓa n'da rán dät'ä. Pɛ hønt'ɛ yá paxi mi ja. Nɛ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nuya, njäm'bu dín züh nin dät'ä ya.

Nɛ 'bɛxgue bi 'yot'a ra za bɛya.

²⁰ Nu'bu mán nuhe bi 'yot'a ra za, dá hyonya thohohe nɛ dá änhde ra Jesús:

—Hanja í 'yot'a n'dihi ra za, dá ɛmfɛ.

²¹ Bi dā'a ra Jesús:

—Majuani dí xi ahɛ, nu'bu gui 'yɛc'yɛigahɛ xün ho, nɛ n'dat'a guim bɛmhbu a rá ts'ɛdi Ojä, hinga hønt'a dá øt'ä sä gui 'yøthɛ, pɛ sä gui 'yøthɛ man'da xün hɛi. Sä gui xihmbu nɛ ra t'øhø: “Dami 'uegue guin hyøzɛhe bu ja ra dejä,” gui 'yɛmfɛ, nɛ da 'ueh pɛya. ²² Nɛ nu Ojä di 'da ahɛ 'bɛ'a gä guí äfɛ 'bu n'dat'a guím bɛmhbu a rá ts'ɛdi Ojä, bi 'yɛngähe ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús to'o bi un rán t'ɛdi

²³ Nɛ nu'bu má sømhbe bu Jerusalén, xø bin xänbate bu ja ra danijä a ra Jesús. Nɛ xø bi mba bu yɛ hmumbäjä nɛ mi'da ma ngærpihe, nɛ bi 'yän mahøn'a:

—Hanja gní 'yøt'a njabu. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'yɛn'ɛ.

²⁴⁻²⁵ Bi 'yɛn'a ra Jesús bɛya:

—Nɛcä ga än'nahɛ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixyā. Hague Ojä uague yɛ jä'i. Nu'bu gui xijɛ, nɛcä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nɛ bin 'yɛmzɛhe ɛ yɛ hmumbäjä nɛ yɛ xänbate nijä:

—“Bɛ'a gue ga xihmbɛ, nguetho nu'bu ga ɛmfɛ, “Ojä bi un rán t'ɛdi a ra Xuua,” nɛ da 'yɛna: “Hanja hin gá 'yɛc'yɛihɛ thä.” ²⁶ Nɛ nu'bu ga ɛmfɛ, “yɛ jä'i thoho bi un rán t'ɛdi ra Xuua,” pɛ da zɛjɛ yɛ jä'i 'bu, nguetho im bɛn ɛ ngue rá pøngahyā Ojä a ra Xuua, bin 'yɛmzɛhe ɛ.

²⁷ Janangue'a bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Hin dí pähmbe, bi 'yɛntho ɛ.

Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛna:

—Xínga guɛcä ga xi ahɛ to'o bi 'dacä man t'ɛdi ga øt'ä a dí øt'ä, bi t'ɛmp'ɛ.

Ran t'uti a yoho yɛ ts'ant'ɛ bi sih ra 'bɛfi

²⁸ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu n'da ran 'yohu mí 'bu i yoho yú ts'unt'u. Ne bi 'yemp'a n'da rá ts'unt'u: “Ní mba bu huahi, bám pefi,” bi 'yembi. ²⁹ Ne bi da'a rá ts'unt'u: “Hin'na, hin ga mba,” bi 'yenthó. Pɛ m'bejua bin 'yomfɛni ts'u ne bi mba bim pefi. ³⁰ Ne'a man'da rá ts'unt'u bi xifi da mba mahon'a. “Haha, ga mba,” bi 'yena. Pɛ him bi mba, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Ne xø bi 'yän'ndu yu xänbate nija:

—Nuya, dami xiqui nangué ran t'uti dá xi ahü, nda'a ní ts'unt'u ngue njuantho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu'u bi dät:

—Masque nu'a ra ts'unt'u him mi nde da mba 'bu ra mbüdi, gue'a njuantho bi 'yøt'a rá pähä rá ta, bi 'yɛn'u.

Ne nubüya bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Guehma majuañi dí xi ahü, nu yu ziyate hyaçahäi ne yu xisu 'yomt'ɛni, man'da da yurpu di manda rá ts'edi Oja, pɛ nu ahü hin gui cuthu bu. ³² Nguetho nu'bu mi xi'ahü a ra Xuua Nxixya, bi xän'nahü a ra 'yu xun ho, ne nu ahü hin gá 'yɛc'yɛihü. Pɛ nu yu hyaçahäi ne yu xisu i 'yomt'ɛni, man'da go bi 'yɛc'yɛi u ne bi päh yú mbüi. Ne nu'bu gmí nuhü u, ne guexta'a hin gá nde gá päh ni mbüihü, bi t'emp'u yu hmumbäjä ne yu xänbate nija.

Rán t'uti yu ts'om'bäi mbefi

³³ Ne bi 'yem mahon'a ra Jesús:

—'Yøhmbu ts'u man'da ran t'uti ga xi ahü. Mí 'bu a n'da ran 'yohu mi ja rán uändät'ä, ne bi fø't'e, ne bi hyø a n'da ra ngu guerpü da themp' yu guindät'ä. Ne bi mbä'ma n'da ra jado xun hɛts'i, da ndex'u da nu rá häi.

Ne nubüya bi hmit yú häi u 'da yu mbefi, ne bi nde bi mba n'danni a ran 'yohu büya. ³⁴ Ne nu'bu mi ts'utho din ja yun dät'ä, bá pehn'i 'da yú 'yɛhe da duspa u yün dät'ä, nguetho gue'a án yahu a, ngue di un'ni ts'u 'be'a da bøm bu. ³⁵ Pɛ nu'u yu mbefi bi bent'u yüm 'behni a ra hmu. Nu'a n'da bi mbemthoho. Nu'a man'da bi hyotho. Ne nu'a man'da, bi hyøta dotho a. ³⁶ Ne xø mahon'a, bá pehn mi'da xun ngu yú 'yɛhe ngue xtan duspa yün dät'ä a rá mbeti ran uändät'ä. Pɛ nu'u yu mbefi xø bi bent mahon'a 'bu mi zøpu u, ne 'da'angu bi t'ørpe tengu bi t'ørpa u mbüdi bi zøpu.

³⁷ Ne nubüya bá pen'na rá ts'unt'u zehɛ a rá mbeti ra huahi. Bi bɛni: “Masque da numansu na ma ts'unt'u.” ³⁸ Pɛ nu'bu mí nu ba xpu rá ts'unt'u, nu yu mbefi xø bi bɛn'u: “Nuna, rá ts'unt'u zehɛ, da gohmi ra häi na 'bu bi du rá ta. Pɛ mbähä ga hohü, janangué ga cosehü ra häi büya.” ³⁹ Ne bi bent büya, bi zixpu ma'ueni ne bi hyo, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yän'ndu mí 'bäpu:

—Xi'bu da mbase na ra hmu, 'be'a da jap'u yú mbefi 'bu, bi 'yemp'u.

⁴¹ Bi da u büya:

—Masque da hyo u yú mbefi, nguetho emme yu ts'om'bäi u, ne nu rá häi büya di hmit'u i paði da gu't'a ra renta 'bu bi zøn ra pa da gu't'i, bi 'yɛn'u.

⁴² Ne xø bi 'yem büya:

—Ha njam'bu gá nuhü bu ja rá m hma Oja a ram hma i ɛna:

Nu'a ra do bi bünt'u yu gado 'bu mi hyøh ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yu guangu.

Gue'a bi zän Oja a,

ne gui hyonya thohohü,

i ɛm bu rá m hma Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ne gue'a i mam bu nangué a rá Thahni Oja ngue ra Cristo. ⁴³ Janangué'a dí xi ahü, Oja him bi numanho a gá 'yøthu ne da than'nahü a ra 'befi bu di manda rá ts'edi Oja, din t'un'du mi'da ngue da 'yøt'manho a ra 'befi gmí øthu. ⁴⁴ Ne nu'a ra do bi mba ma bünt'i, tengu'bu n'da ra xindo i ti bu ja ra 'yu. Ne hønt'a go to'o da dang bu ja ra do, din tñni, ne hønt'a go to'o da zɛ'ma ra do, 'bexgue da 'yɛt'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu'bu mi 'yø'a bi man a ra Jesús, bi ba u yu fariseo ne yu hmumbäjä, gue gueŋe u bi 'yøt'u bi sifi. ⁴⁶ Ne mí nde 'bexgue xtám bent'a ra Jesús, pe him bi bent'i, nguetho mi su u yu ja'i, ngue mi ŋn'u, rá pøngahya Ojä a ra Jesús.

22

N'da ran t'uti ngue ran thäti

¹ Ne xø bi thoqui bi xänba yu ja'i nangue yun t'uti thoho bi man a ra Jesús, ne bi 'yemp'u:

² —Nu'a ní manda rá ts'edi Ojä, i t'øt'e tengu bi 'yøt'a n'da ra ts'ut'abi. Nu'a ra ts'ut'abi bi zän'na n'da ra ngo 'bu min thäta n'da rá ts'unt'u. ³ Ne bi mben'du yám 'behni ngue ba sinba yú amigo, pe him bi nde bá ŋhe. ⁴ Ne xø bi mbehn mi'da, bi 'yembi: “Dami xihmbu ma amigo ba ŋhe, nguetho ya dá hoc ran ts'ihme. Dá manda bi tho 'da man dani xun zaqui ne ya gätho mahoqui, i ŋn'a ra hmu, gui 'yemfu.” Ne gue'a bi man u yám 'behni. ⁵ Pe him bi 'yurpatho ra güenda u yú amigo, ne bi mba da huähi a n'da, nu man'da bi mba bäm pätho, ⁶ ne nu'u mi'da bi bent thoho yám 'behni ne i thenthoho ne bi hyo u. ⁷ Nu'bu mí 'yø a bin ja, emme bin cue ra ts'ut'abi büya, bi mbenh yú dofui bá ho u yu hyote ne bi 'yump'a yú hnini. ⁸ Ne bi xih mahøn'a u yám 'behni: “Nuya him bá ŋ'u ma amigo nguetho hing yün sähu ba ŋhe. ⁹ Ní mbähä bu ja yu 'yu ne gbá sihu ua hønt'a go má ja'i gba tihmbu bu, nguetho ya ma hoqui 'be'a da zi ua ja ran thäti.” ¹⁰ Nu yám 'behni büya bi mba bu ja yu 'yu ne bá pen bu ja ran thäti to'o gätho bin c'athu bu, pe hinga mfädi 'bu yu ts'om'bäi o gue yu hocjä'i 'da. Ne bi yurpu ja rá ngu ra ts'ut'abi yu ja'i.

¹¹ Ne nu ra ts'ut'abi büya bi yurpu mbo da nu u yu ja'i bi zøm bu. Ne bi nu n'da ran 'yohu ngue him mi he u yú he i the 'bu in ja n'da ran thäti. ¹² Ne bi 'yæn'a ra ts'ut'abi büya: “Xi'i grän 'yohu, hanja gá cut'ua ne hin gui he yün säui da the ua ja ran thäti,” bi 'yembi. Pe nu ran 'yohu him bi zä bi däti. ¹³ Ne bi 'yemp'u yú 'yehre ra ts'ut'abi: “Dami turpahu yú gua na ran 'yohu ne yú 'ye, ne gui 'yenthu bu ja ra 'bexui. Din zøm bu ne din guxpu yú ts'i u,” bi 'yæn'a ra ts'ut'abi, bi 'yæn'a ra Jesús. ¹⁴ Nguetho xun ngu i ts'ohni pe hinga gä yün sähu ngue da yurpu, bi 'yena.

N'da ran t'änni nangue ra renta bi t'än'na ra Jesús

¹⁵ Ne nubüya bi mba u yu fariseo. N'danni bá nyäŋe u, bi hyoni 'be'a dí ucra ra Jesús ngue di yaŋi. ¹⁶ Janangue bi 'behn pu 'buh ra Jesús u mi'da yú mifariseohu, ne mi'da ma ngurpihe mi ten'na ra ts'ut'abi Herodes. Nu'bu mi zøm bu, bi 'yæn'u:

—Grá xänbate, dí pähmbe gätho majuäni guím ma, bi 'yemp'a ra Jesús u. Ne gui u a majuäni rá 'yu Ojä, ne hin gui su 'bu da hnumanho i ogue hin'na, bi 'yæn'u. ¹⁷ Pe dín ndehe gui xije ts'u 'be'a guím beñi. Ha din theui yün t'edi Ojä ngue dí juthe ra renta a ra ts'ut'abi Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na.

¹⁸ Pe nu ra Jesús bi badi 'be'a mim beñ'u ngue in nde da dñi 'be'a dí yaŋi. Janangue'a bi 'yembi:

—Emme guidí yorpahu a guím beñmbu. Høntho gui nde gui sägdahu. ¹⁹ Xi ni mbeti gní jut ni rentahu, ga nugä, bi 'yæn'a ra Jesús.

Bi un'na ra mbeti büya. ²⁰ Ne nu'bu mi nu a ra mbeti, bi 'yæn'a ra Jesús:

—To'o rá hmi na i cuat na ra mbeti, ne to'o rá thuhu mán t'o't'i ua, bi 'yæn'a ra Jesús.

²¹ —Rá hmi ra ts'ut'abi Roma ne rá thuhu a, bi 'yæn'u.

Nu ra Jesús büya bi 'yemp'u:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi gui unhdu a. Nu'a xin rá mbeti Ojä, gui unhdu Ojä a, bi 'yæn'a ra Jesús.

²² Ne nu'bu mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho u ngue mi nde xtí yaŋi. Ne xø bi mbatho u.

N'da ran t'änni gue'bu bi dambëni u xøn du

²³ Nε m'bejua bɔya xø bi zøm bu 'da ma ngurpihe ngue yu saduceo. Nu'u him mi εc'yɛi ngue da dambɛni u xøn du, nguetho mi εn'u, nu rá mbɛi n'da, ma zä dim 'be 'bu bi du. Nε nu'u bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

²⁴ —Xänbate i, dí m bɛnthohe ran t'ɛdi bi man ra Moisés, ngue nu'bu da du n'da ran 'yohu, 'bu 'buh rá xisu, nε hin ním 'bu a n'da rá t'uhni 'bu mi du, nu'a rán 'yohu din thətui a rá xisu a ra du, nε nu'bu dim 'buh rá mbɛdi t'uhni, da t'ɛmbi rá t'uhni a xí du.

²⁵ Pε mí 'bucua yoto yun 'yohu midín 'yohuzehε u. Nu'a ra mbɛdi n'yohu bin thətui n'da ra xisu, pɛgue bi du n'dihi a ran 'yohu. Nε hin ním 'buh yú t'uhni 'bu mi du, janangue'a bi zinba rá xisu a rán 'yohuzehε. ²⁶ Pε nε'a guexta'a bi du n'dihi, nε hin ní dɛntho rá t'uhni a ra xisu 'bu mi du. Janangue'a xø bim 'buhmi a man'da rá mbegue. Nε bin ja gue'bu go mi dät'i bim 'buhmi gätho u yú mbegue a ra xisu. ²⁷ M'bejua bɔya nεε ra xisu bi du, bi 'yɛn'u. ²⁸ Nuya, dami xije 'be'a din ja 'bu majuani da dambɛni u xøn du, ngue guí mamhbu. Nda'a nín 'yohu da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'buhmi, bi 'yɛmp'a ra Jesús 'bu mi dentho u.

²⁹ Bi dät'a ra Jesús:

—Nu ahɔ guídí 'bethohu, nguetho hin guím bɛmhbu 'be'a mam bu ja rá t'ohni Oja, nε xín guí pəhmbu rá ts'edi Oja. ³⁰ Nu'bu bi dambɛni u xøn du, ya him man ja ran thətui, pɛgue dim 'batho tengu yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹⁻³² Nε nangue'a ram hma ngue da dambɛni u xøn du. Ha hin gá nuhu bu ja rá t'ohni Oja 'be'a bi ma nangue u ma ndu mbombotahu 'bu mi 'yɛna: “Nugä drá Ojagä, nu ra Abraham nε ra Isaac nε ra Jacob, i εc'yɛigui,” bi 'yɛn Oja. Ngubu im ma nguetho guexta'a i 'buh yú mbɛi u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Nε nu'u yu ja i 'bu mí 'yø a bi man ra Jesús, bi hyonya thoho a bi xifi 'bu mi xänbi.

Ra Jesús bi ma nda'a nín t'ɛdi man'da mahyoni

³⁴ Nε nu mi'da ma ngurpihe ngue yu fariseo, 'bu mi nu hin'yu man'da sä da man'u yu saduceo, bin 'yänzehε 'be'a mí sä ngue dí yap'a ra Jesús. ³⁵ Nu'a n'da ra xänbate nangue u yu fariseo bɔya, bi 'yän'na ra Jesús:

³⁶ —Xänbate i, bi 'yɛna, nda'a rán t'ɛdi Oja hnehi thoho ga øt'ähe.

³⁷ Bi dā a ra Jesús bɔya:

—Nu'a ran t'ɛdi i ɛna: “Gam bɛmhbu Oja ngue gätho ma mbɛihu, nε gätho ma ja'ihu, nε gätho man 'yomfɛnihu.” ³⁸ Guehna ran t'ɛdi i 'bet'o na, nangue u gä mi'da yun t'ɛdi. ³⁹ Nε'a ɛna: “Dami huɛc ni mijä'ihu tengu bu gní huɛczehε ni ja'ihu.” Guehna ná yoho ran t'ɛdi guexta'a mahyoni na. ⁴⁰ Nε nu'bu gá 'yøthu ya yoho yun t'ɛdi, tengu'bu gá jashu gätho yun t'ɛdi ra Moisés nε yúm hman yú pøngahya Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

To'o rá 'yu a ra Cristo

⁴¹ Nε guexta'a mi 'bäpu yu fariseo, ⁴² nε bi t'ɛmp'u bɔya:

—'Be'a guím bɛmhbu, to'o rá 'yu a ra Cristo, rá Thahni Oja, bi 'yɛmp'u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi dā u yu fariseo bɔya:

—Nu rá Thahni Oja, rám bom'beto ra David a, bi 'yɛn'u.

⁴³ Nε xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Pε nε guesε ra David bi 'yɛmbi rá hmu a ra Cristo 'bu hin ním 'bui, nguetho bi 'yɛna:

⁴⁴ Nu Oja bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ja man 'yɛi ga conhui ma ts'edi gue'bu go dá tapä gätho u man sɛihu ngue gui manda u bɔya,” bi t'ɛmp'a ma Hmu, bi 'yɛn'a ra David, 'bu mi bɛnba rá Hogandahi Oja 'be'a bi ma.

⁴⁵ Hanja i ɛmbi rá hmu nε xin rám bom'beto a rá Thahni Oja, ngue ra Cristo, bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'u.

⁴⁶ Nε hin'yu 'be'a bi zä dí dät, janangue'a him man'dandı bi zä da 'yän'ndu yu fariseo bɔya.

23

Bi man ra Jesús 'be'a nam bøn'a øt'u yu fariseo ne yu xänbate nija

¹ Ne nu ra Jesús bi xi u yu ja'i, necähe büya:

² —I ja yün t'ëdi da xän'nahu u yün t'ëdi ra Moisés u yu xänbate nija ne yu fariseo.

³ Dami 'yøhmbu 'bu i xän'nahu u, pe hin gui 'yøthu tengu yün t'øt'e i sänzehe, nguetho 'dan'yo thoho gä mi'da i øt'e. ⁴ Ne xun he'i i xi ahü gui 'yøthu, tengu'bu n'da ra 'beni xun hyu i xi ahü gui tuxhu, pe nuse'u xingui ts'u in nde da 'yøt'a i sän zehë. ⁵ Ne hønt'a i honi da hnumanho yün t'øt'e i ørpü 'buh yu ja'i. Janangue'a di cuat yú dë yün t'ëdi Oja ngue xun ndoho ne i pä't' yú 'ye, ne emme di ho di hoc yün züdi yú nyampahni. ⁶ Ne emme di ho rá mbüdi din sihme bu i t'øt' yün ts'ihme; ne di ho da mipü ja ran thuts'i mahoqui bu ja ra nija. ⁷ Ne emme di ho da t'ësüpa 'bu din zenguate. Ne i honi da t'ëmbi yú xänbate u. Høntho in nde da hnumansu.

⁸ Pe nu ahü o guí ndehü da t'ën ahü gyu xänbatehü, nguetho høngdä ni Xänbateju ngue drá Thahnigä, ne nu'ahü guidín cuhü, bi 'yengähe ra Jesús. ⁹ Ne hin gui 'yëmfu ni tahü 'da u i 'bücuaja ra häi, nguetho nu'a ni Tahü bí 'büpü mahëts'i a. ¹⁰ Ne xín gui ndehü ngue da t'ën ahü gyu hmuhü, nguetho guecä drá Thahni Oja ngue ra Cristo, ni Hmuju. ¹¹ Nu'a to'o din 'yëhe thoho nangue yú mija'ihü, pe gue'a man'da xtán he'ts'i bu dá nu Oja a. ¹² Nguetho nu'a i øt'e ngue xun he'ts'i, man'da zi cuë bu dá nu Oja a, pe nu'a i øt'e ngue hingui he'ts'i, pe man'da xtán he'ts'i bu dá nu Oja a, bi 'yën'a ra Jesús.

¹³ Ne nubüya bi 'yëmp'u yu xänbate nija ne yu fariseo:

—Huëhi maha ahü, gyu xänbatehü bu ja ra nija, ne gyu fariseohü, emme guidí yorpahü a guím bëmhü, nguetho gá xihmbü u mín nde xtán yüpü di manda rá ts'edi Oja, ngue xquí 'yuthü ra 'yu, pe ne tengu'bu gá corpa zehëhü ra goxthi, nguetho 'dan'yo thoho gá xänbahü. Nese ahü hin da zä gui cuthü bu, bi 'yën'a ra Jesús.

¹⁴ Huëhi maha ahü, gyu xänbatehü ne gyu fariseohü, emme guidí yorpahü a guí øthü. Sä nya'a guí yahü Oja bu ja yú ngun yu xisu xøn du yú ndø, ngue guí ëmhü guí äfü rá m fäts'i Oja u, pe ne guí häspahü 'be'a bi zopa yú ndø. Janangue'a man'da xun ütho ran ünbi gui nuhü.

¹⁵ Huëhi maha ahü, gyu xänbatehü ne gyu fariseohü, emme guidí yorpahü a guí øthü. Säti thoho gán 'yohü hønbü go hapü ne yatho gá mbähä, ngue gá sømhü bu 'bu u i thände yú oja zehë, ngue gá xihmbü da den'na nin xädiü. Pe nu'a to'o bi den'nahu man'da gá jafu bim 'bedi, ne 'da gdí mbähä bu ja ran ünbi mazai, bi 'yëmp'u.

¹⁶ Huëhi maha ahü, gyu ngüpihü, pegue tengu'bu gyu xädähü ne guí xihmbü u guí xänbahü: “Nu'bu ja 'be'a bi ma n'da ra ja'i, ne bi ndønba rá thuhu ra nija, hingui jatho di ja'ts'a,” guí ëmfu. “Pe nu'bu bi ndønba a rá oro i ja bu ja ra nija, i jatho di ja'ts'a bi ma,” guí ëmhü. ¹⁷ Gyü 'yambüihü ne gyü xädähü. Guí ëmhü man'da di muui ra oro xinda gue ra nija, pegue hin'na maha nguetho gue'a ra nija ní t'ëmbi xun ho a ra oro i ja bu, bi 'yën'a ra Jesús. ¹⁸ Ne guí ëmhü: “Nu'bu ja 'be'a bi man a n'da ra ja'i, ne bi ndønba rá thuhu ran ts'äya bu ja ra nija, guí ëmhü hingui jatho di ja'ts'i. Pe nu'bu bi ndønba rá thuhu ran t'unni i høxpü ja ran ts'äya, ya ra ts'oqui a büya 'bu him bi ja'ts'i,” guí ëmhü. ¹⁹ Gyü 'yambüihü, tengu'bu gyü xädähü. Guí ëmhü man'da di muui u yu 'böts'e i ja bu xinda gue ran ts'äya. Pegue hin'na maha, gue'a ran ts'äya ní t'ëmbi xun ho u yu 'böts'e bí ja bu. ²⁰ Nguetho nu'a bi ndønba rá thuhu ran ts'äya bu ja ra nija, hinga hønt'a ran ts'äya, pe gätho í ndønba rá thuhu 'be'a gätho høxpü. ²¹ Ne nu'a to'o bi ndønba rá thuhu ra nija, hinga hønt'a ra nija bi ndønba rá thuhu, pe ne a rá thuhu Oja bi ndønbi, nguetho rá ngu Oja a ra nija. ²² Ne'bu n'da bi ndønba rá thuhu mahëts'i, pe hinga hønt' bu mahëts'i bi ndøni, pe ne a rá thuhu Oja bi ndønbi, nguetho bí 'büpü Oja bu mahëts'i.

²³ Huëhi maha ahü gyü xänbatehü ne gyü fariseohü, emme guidí yorpahü a guí øthü. Hin njäm'bu gá pumbëniü gá hyaxhü bu ja ra nija a ná 'det'a yú 'yëthi yu tuhü bi böxpü ja ni huähü, tengu bi man ra Moisés, pe gá pumbëniü u yün t'ëdi man'da mahyoni, ngue i ëna: “Da gdí numanhohü ni mija'ihü, ne din ja nin huëcatehü, ne gui 'yëc'yëihü

Oja.” Guehya nde'bu man'da gan xhya gui 'yothu, madague'bu gui thoqui gui 'yothu u mi'da. ²⁴ Pe ga 'yothu tengu'bu gam fahmbu ngue xinga n'da ra 'ue i sa di uashu 'bu ja a guí sihu, pe nu'a go ra fani ne man'da go hin ga nuhu 'bu gmí tuthu a, nguetho hin guí pahmbu nda'a nín t'edi man'da xun ndoho.

²⁵ Huçi maha ahü gyü xänbatehu ne gyü fariseohü, emme guidí yorpahu a guím bëmhbü. Gä 'yëmhbü xun hotho ahü, pe ga 'yothu tengu'bu n'da ra baso bi mba m'berpe bu maxots'e, pe hinga nepu mbo. Ne tengu'bu n'da ra mbohi hon bu ní ndi a häi bi 'berpe, ne guín jahü bu nguetho emme i yuh ni mbuihu nanguie ram fe ne ran ts'iyate. ²⁶ Gyü xädähu, nde'bu gui 'yothu tengu'bu nepu mbo bin sat'i n'da ra mbohi, ne majuani xtán ho ahü büya, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁷ Huçi maha ahü gyü xänbatehu ne gyü fariseohü, emme guidí yorpahu a guím bëmhbü. Ne guín jahü tengu'bu ra jado bu ja ran 'yägüi ngue xun t'axi maxots'e, ne mahotho, pe nubü mbo, yupu yu do'yodu ne ga mi'da xun xatho. ²⁸ Guín jahü bu. Nubu na nu ahü yu ja'i, xna xun ho ahü. Emme guidí yorpahu a guím bëmhbü ne emme yuh ran ts'o ni mbuihu, bi 'yën'a ra Jesús.

²⁹ Pe í huçi maha ahü gyü xänbatehu ne gyü fariseohü. Guidí yorpahu a guí othu. Gä hocpahu yü jaddon'yägüi u yü pøngahya Oja maya'bu bi hyo nim bombotahu, ne'u yü jaddon'yägüi u guí emfu yu hocja'i ga hocpahu. ³⁰ Ne sä guí emhbü: “Nu'bu di 'bühmbü u 'bu mi hyo yü pøngahya Oja u mam bombotahu, ne xcá uthu ngue hingui ho a bi 'yot'e, ne xcá 'uethohü,” guidín 'yëmfu. ³¹ Jananguie'a gadín juanzehehu ya ngue yü 'yu ahü yu hyote. ³² Dami juahmbü a ra 'befi bi 'yut'ahu nim bombotahu, bi 'yën'a ra Jesús.

³³ Tengü'bu gyü pozuhu. Hin da zä gui 'dahmbü bu ja ra sibi njam'bu i huçt'i. ³⁴ Nguetho, nu'bu ba pen'nahü ma pøngahya ne ma xänbate, hin gui simanhohü u, gui hyohü u 'da, ne gui cuathü bu ja ra za u 'da, ne gui fehmbü u 'da bu ja ni nijahu. Ne emme gui xpadahu u 'da 'bu i 'yo bu ja ni hninihu. ³⁵ Ne nanguie a gui 'yothu, tengü'bu ga hyosehu u ga yun hocja'i bi tho gue'bu go rá mbüdi ra ximhäi, 'bu mí tho ra Abel ngue man ra hocja'i ne asta gue'bu mi tho a ra Zacarías, rá ts'unt'u ra Berequías, ga hyohü bu ja rá goxthi ra nijä. ³⁶ Majuani dí xi ahü, tengü'bu ni ts'oqui zehehu u ga yun thote i jatho ya, ne da ts'an'nahü ran unbi nanguie u, bi 'yën'a ra Jesús, bi t'emp'u yu xänbate nijä ne yu fariseo.

Bi huçc'u yu mengu Jerusalén ra Jesús

³⁷ Ne nubüya bi xi a n'da ram hma u yu mengu bu Jerusalén, bi 'yëmbi:

—Emme dím bën ahü gyü menguhu Jerusalén. Nzäi guí hohü yu pøngahya, ne guidí bat'adohu u mi'da ba pen'nahü Oja. Ne xun ngu yu nidi dím bëngä xcá pet'ahu xcá jamansu ahü, tengü'bu n'da ra sumfo di pet yü t'uhni ne i comp' rá hua, pe nu'ahu, hin ga ndehu xcá ja ahü bu, bi 'yën'a ra Jesús. ³⁸ Dami nuhu ya, nu ni hninihu tengü'bu ya njongui 'bupu ya, ³⁹ nguetho hin gui nujü mahøn'a jaque'bu bi zøn ra ora ba pengä ua ne gui 'yëscahu. “Majäpi a ba xhe nanguie rá thuhu ma Hmuhu Oja,” gui 'yënjü, bi 'yën'a ra Jesús.

24

Bi ma ra Jesús da guah ra dänijä

¹ Ne nubüya, nu ra Jesús 'bu mi bøm bu ja ra dänijä, dá utähe 'be'a ga mí ja bu ja ra ngu. —Mahotho ua, dá emfe.

² Pe nu ra Jesús bi 'yënje:

—Guí nuhu ngue mahotho i ja ua, pe gätho da mba nso't'i, ne xinga n'da ra do din töcua ngue hin da mba ma juadi, bi 'yën'a ra Jesús.

M'bet'o din ja yu hmepeya 'bu ran zegui

³ Ne dá nexähe dá mbähmbe bu ja ra nyuni Olivos. Ne ní mipü ra Jesús dá ändähe 'bu njom mí øde, yü xädigähe:

—Dín ndehe gui xije nda'a ní pa din ja a gám mam bu ja ra nijá. 'Be'a ní hmeɸɸya din ja 'bu guá pengui mahøn'a ne'bu ran zegui ra pa, dá emfe buya.

⁴ Ne bi 'yɛngähe ra Jesús:

—Damim fähmbu 'dahma njon da hyä ahü. ⁵ Nguetho xun ngu yu hyäte ba ɛhe da 'yɛna: “Nugä, guecä, rá thahnigä Oja, drá Cristogä,” da 'yɛn ahü. Ne xun ngu da hyät'ü nangue ra fehni da man ü. ⁶ Ne nu'bu gui 'yøhmbu ngue din ja yu swi, o gue'bu gui 'yøhmbu i ja bu ja 'da yu hnini ya, pe o guín suhü, nguetho jatho din ja ü. Ne nu'bu bin ja ü, xinga gue'bu rán zegui'bu. ⁷ Nguetho da ndants'ü 'da yu ts'ut'abi din suhmbu ü yá mi ts'ut'abihü, ne da ndanc'ü 'da yu hnini din suhmbu mi'da yu hnini. Ne xun ngu yu nidj din ja ra thuhu, ne ra daɸɛɛɛ, ne din ja yu 'yámhäi bu ja yu xequi ua ja ra ximhäi. ⁸ Pe nu'ü, yá mbüdi thoho yun unbi din ja ü.

⁹ Ne da mba ma dä ahü ne da ts'ix ahü ngue din un'nahü, ne da tho ahü 'da ahü. Ne gätho yu jã'i da zan ahü nguetho guí tengahü. ¹⁰ Ne nu'ü 'da mí ɛc'yɛigui, m'bejua da 'uesɛ. Ne guesɛ ü di dä ü ma 'yɛc'yɛi da mba ma unbi. ¹¹ Ne dim 'büi xun ngu yu hyäte pøngahyá ne xun ngu yu jã'i da hyät'ü. ¹² Ne nangue a ran ts'o xtá ngu, him ma din ja yún huɛcate ü 'da. ¹³ Pe nu'a da hyät'i gue'bu go ran zegui, da daɸa dim pø a. ¹⁴ Ne gätho na ndoho ra ximhäi da hma 'be'a da zä dí yurpü di manda rá ts'edi Oja n'da. Ne gätho yu jã'i 'dahma 'dan'yo bu na yá da sifi, ne nubuya, gue'a ra pa ran zegui a buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ra pøngahyá Daniel maya'bu bi ma ngue din ja n'da ran ts'o di ts'oni gätho. Janangue'a nu'bu gá nuhü da mbüdi din ja bu ja ra danijá a, dami 'dahmbu bu ra xequi Judea, ní mbähä bu ja yu dapo. Nguetho nts'utho ran unbi din jabü. ¹⁷ 'Bex gui mbähä. Nu'bu gdi tøhmbu bu maxøts'e ra tøcangu, hin gui cüthü mbo ra ngu ngue gui hyaxhü 'be'a di ja bu. Dami 'dathohü. ¹⁸ Ne nu'bu gdi 'bähmbu bu ja ni huahihü, hin 'be gui mbähä bu ni ngumhbu ngue gba cã ni xi'yohü. Dami 'dathohü. ¹⁹ Huɛcate ü yu xisu in hæ'tühni ü yu pa ü, ne'ü i 'büh yá 'uere, nguetho xun hæi thoho da 'da ü. ²⁰ 'Yäfü rá mate Oja hinga gue'ü yu pa xtan sɛ din ja ahü ran 'dagui, ne xinga gue'bu ra pa ran ts'äya, nguetho i man ü yun t'ɛdi hinga yatho gan 'yohü a ra pa ran ts'äya. ²¹ Dami 'yäfü rá mate Oja, nguetho nu'a ran unbi din ja, hin jam'bu n'dandj xøn ja gue'bu go rá mbüdi ra ximhäi. Ne nu'bu ya bin ja, hin man'dandj din ja a ran unbi tengu a. ²² Ne nu Oja da zänba thoho ü yun unbi din ja nangue a di huɛc'ü xí huahni. Nu'bu hin'na, njon da bongui.

²³ Nu'ü yu pa ü, “Dami nuhü ua, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yɛn ahü. Ne nu'ü mi'da da 'yɛn ahü: “Dami nuhü i 'bähnu ra Cristo.” Pe o guí ɛc'yɛihü ü. ²⁴ Nguetho xun ngu yu hyäte dim 'büi, sä da 'yɛn'ü: “Guecä, rá thahni Oja, drá Cristogä,” sä da 'yɛn'ü. Ne xun ngu da 'yɛna ngue dim pøngahyá nangue Oja, ne da 'yøt' yu hyonya nt'øt'e ne yu hmeɸɸya ngue da nde da hyät yu jã'i. Ne da hyoni 'be'a da zä dí hyät'ü xí huahn Oja. ²⁵ Nuya gätho dá xi ahü guerü da zä gui pähmbu 'be'a din ja. ²⁶ Janangue nu'bu da 'yɛn ahü: “Ní mbähä, bí 'bäpü ma'ueni a ra Cristo,” da 'yɛn'ahü, pe o guí pähä. O gue da 'yɛn'ahü: “Bá cüthü ua, i 'bäcua ra Cristo,” da 'yɛn'ahü, pe o guí cüthü bu. ²⁷ Nguetho nu'bu bá pengä ua mahøn'a, nugä ngue dán jã'igä ua ja ra ximhäi, dan jagä tengu rán nequi ra huei ngue dam 'bathogä gätho ra ximhäi. ²⁸ Ne tengu i øt' yu pada, emme di peti bu 'ben ü xun du, din jabü a ran ts'embi din ja bu 'bu ü yu ts'om'bäi.

'Bu bá peng ra Jesús

²⁹ Ne xø bi thoqui bi man ra Jesús ne bi 'yɛna:

—Nu'bu bin ja a ran unbi buya, him man di nec ra hyadi ne ra zana, nu'ü yu sø 'bærü mahɛts'i da dägüi. Gätho bí ja bu mahɛts'i gä di 'beh yá ts'edi ü. ³⁰ Ne nubuya di nequi bu mahɛts'i ra hmeɸɸya nanguecä ngue dán jã'igä ua ja ra ximhäi, ne gätho yu hnini ua ja ra ximhäi din su. Ne da nugui ba ɛcä bu ja yu güi, dan 'yo'be ma ts'edi tate thoho, mixte thoho, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Ne nts'edi din yá ra thuxi. Ne ba penhdä yüm 'behni Oja di peti gätho ü bi huahn Oja, gä na ndoho ra ximhäi.

³² Guim bɛmhbɛ 'bɛ'a dí ɔthɛ ua ma häihɛ dyɛ israelhɛ, ngue nu'bu dí nuhɛ bi mbɛdi dim pɛh yú mbui 'da yɛ za, ya dí pɛhmbɛ mi ts'utho ba ɛpɛ yú pa ra pa'ye. ³³ Nɛ ngutho 'bɛ guín nuhɛ bin ja gätho ya yɛn ɛnbi dí xi ahɛ, gui pɛhmbɛ bɛya ngue mbɛ rán zɛgui. ³⁴ Nɛ majuɔni dí xi ahɛ, di 'bɛtho ua 'da ahɛ 'bɛ bi mbɛdi din ja. ³⁵ Nu ra ximhäi nɛ mahɛts'i da zɔni da gua ɛ, pɛ nu'a mam hmangä njam'bu da gua a.

³⁶ Pɛ njongui pɛdi nda'a ní pa din ja a dí m mangä ya, xínga gue'ɛ yám 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i nɛ xínga guengä rá Ts'unt'ugä Ojɔ dí pɛdi, pɛ hɔnt'a Ojɔ ma Ta i pɛ a ra ora din ja.

³⁷ Nɛ tengu thoho bin ja 'bɛ mí 'bɛh ra Noé, ngutho din ja 'bɛ bá pengä mahɔn'a, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³⁸ Nu yɛ pa ɛ ngue'bu mi ts'utho din ja ra dɛmbɛnt'i, nu yɛ ja'í mi 'bɛhmbɛ ra Noé hɔnt'a ran ts'ihmɛ mim bɛni nɛ hɔnt'a ran thɛti mí honi, gue'bu go mí yɛrpɛ ja ra mbosa ra Noé. ³⁹ Nɛ him bi 'yɛrpɛ ra güenda a bi sifi ngue din ja ra 'ye, jague'bu mi mbɛh ra 'ye, nɛ bi yuh ra dehe ua ja ra häi nɛ gätho bi gua ɛ. Nɛ din jabɛ 'bɛ bá pengä mahɔn'a, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁰ Nɛ dim 'bɛ i yoho yɛn 'yohɛ bu ja a ra huɔhi, nu'a n'da da mba nts'its'i nɛ man'da da ts'opɛ. ⁴¹ Nɛ'bu di cɛm bu ja n'da ra ngu yoho yɛ xisu, nu'a n'da da mba nts'its'i nɛ nu man'da da ts'opɛ.

⁴² Janangue'a dí xi ahɛ, o guí tonspahɛ ra t'ɔha, nguetho hin guí pɛhmbɛ 'bɛ'a ní ora ba ɛ a ni hmuhɛ. ⁴³ Nu'bu n'da ran 'yohɛ xtám bɛdi nda'a ní xui xtán yɛrpɛ yɛ bɛ bu ja rá ngu, xtín äthɔ, xtán dɔ'mi, nɛ hin xtá japi xtá nyɛrpɛ ja rá ngu ngue da bɛpi 'bɛ'a i ja bu. Pɛ hingui pɛdi 'bɛ'a ní pa, janangue'a i tɔ'mi gätho yɛ pa. ⁴⁴ Janangue'a dí xi ahɛ, damin sähɛ nguetho ts'ɛrpɛ thoho ga sɔcä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ngue ra ora njongui tɔcpä ga sɔcä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hogambɛfi nɛ ra ts'om'bäi mbɛfi

⁴⁵⁻⁴⁶ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Dami 'yɔthɛ tengu'bu gyɛ hogambɛfi. Nu'a ra ngɛrpambɛfi 'bɛ xɛn ho i ɔt'e, nɛ nu'bu da mba n'danni rá hmu da zopɛ ja rá ngu, da 'yɔt'e tengu'bu i 'bɛsɛ bu rá hmu. Nɛ nu'bu bá penc'a rá hmu, bi nu bi jamansu rá 'bɛfi, nɛ xɛn ngu ran japi da nu a bɛya. ⁴⁷ Majuɔni dí xi ahɛ, nu'a ra ngɛrpambɛfi, man'da din t'un ra ts'ɛdi, nɛ 'bɛ'a gätho i pɛ'ts'a rá hmu di jamansu a. ⁴⁸ Pɛ nu'bu ra ts'om'bäi a ra ngɛrpambɛfi, nɛ im bɛni ngue him 'bɛ ba penc'a rá hmu, ⁴⁹ nɛ di ɛnba yú 'yɛhɛ nɛ i tenthoho yɛ mihni, ⁵⁰ ts'ɛrpɛ thoho ba penc'a rá hmu n'da ra pa ngue hingui pɛ a ra ngɛrpambɛfi. ⁵¹ Nɛ nubɛya din t'un'na n'da ran ɛnbi xɛn ɛtho, nɛ n'dat'a ran ɛnbi da nuhɛ ɛ di yorpa a im bɛni. Nɛ din zom bɛya nɛ din guxtɛpɛ yú ts'i bu ja ran ɛnbi mazɔi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25

N'da ran t'uti nangue yɛ hmute xti hyɛn yɛn thɛti

¹ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Nu'bu bi 'yɔt' ran ts'ɛt'abi Ojɔ, din ja tengu bin ja 'bɛ min ja n'da ran thɛti. Nu'a to'o gä bin sä, bi thopɛ mbo, pɛ nu'ɛ him bin sä, bi gopɛ thi ɛ. Nu'bu min ja ran thɛti, 'dɛt'a yɛ hmute bi mba, ɛna xtín hyɛmhɛ ɛ din thɛti. Nɛ bá the yú bombilla mi tɔm'ma ran 'yohɛ din thɛti. ² Pɛ nu'ɛ cɛt'a yɛ hmute yɛ 'yɛmbɛi ɛ, nɛ nu'ɛ mi cɛt'a bin 'yomfɛni ɛ. ³ Nɛ nu'ɛ yɛ 'yɛmbɛi him bi dux man'da ra sibi ngue xta xirpa yú bombilla 'bɛ bin the a po bu. ⁴ Pɛ nu'ɛ bin 'yomfɛni, bi dux yú sibi ngue da xirba rá bombilla 'bɛ bin the a po bu. ⁵ Nɛ nu'a ran 'yohɛ him 'bɛ bi zɔm bu. Nɛ nu yɛ dɔ'mate bi zɔh ra t'ɔha ɛ. ⁶ Nu'bu made ra xui bi 'yɔ a n'da ra nde bi 'yɛna: “Ya ba ɛcua ran 'yohɛ, ndanshɛ, ba thɛhmbɛ,” bi 'yɛna. ⁷ Gätho bi ndang bɛya nɛ bi hoc yú sibi ɛ. ⁸ Pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛmbɛi, bi 'yɛmp'ɛ bin 'yomfɛni: “Daje ts'ɛ ni sibihɛ nguetho i nde da huɛt ma bombillahe,” bi 'yɛn'ɛ. ⁹ Pɛ bi dɔ ɛ bi dux yú sibi: “Hin da zä, nguetho nu'bu ga 'da ahe go da huɛt' ma sibihɛ 'bɛ. Pɛ xɛn ho 'bɛ gui mbähä gba tämhɛ.” ¹⁰ Pɛ nu'bu mi mba ba tän ra sibi, 'bɛxgue bi zɔm bu a ran 'yohɛ din thɛti. Nɛ nu'ɛ yɛ hmute bi dux yú sibi bi yɛrpɛ mbo ngue da nu ra ngo ran thɛti, nɛ 'bɛx bi mba njut'i ra goxthi bɛya. ¹¹ Nɛ nu'bu mi zɔm bu ɛ xí mba bá tän

ra sibi, bi nu ngue njut'i tho ra goxthi, ne bi mba ʉ, bi 'yɛn'ʉ: “Gra hmu, grá hmu, dami xoqui,” bi 'yɛn'ʉ. ¹² Pe nu'a ra hmu bi dɔt'ʉ: “Hin dí padi to'o ahʉ,” bi 'yɛmbi, ne him bi xocpi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹³ Ne bi 'yɛnje ra Jesús bɔya:

—Gue'a dí xi ahʉ, nde'bʉ gan áthahʉ nguetho hin guí pɔhmbʉ a ra pa ba pengä ua, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bʉ mí 'yɛngähe.

N'da rán t'uti yʉ 'yɛhe bi ts'ocpa ra mbeti

¹⁴ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, ne bi 'yɛna:

—Nu'bʉ bi 'yɔt' ran ts'ut'abi Oja, da 'yɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ran 'yohʉ 'bʉ mi zon'ndʉ yʉ 'yɛhe, bi 'yän'na rá mbeti xí zocpi. Nguetho nu'bʉ mí mba n'danni n'da ra häi, bi zon'ndʉ yʉ 'yɛhe da zocpa rá mbeti.

¹⁵ Nu n'da rá 'yɛhe bi zocpa cʉt'a mahuahi ngue di pepi; ne nu man'da, yo mahuahi bi zocpa a; ne nu man'da bi zocpa n'da mahuahi. Bi unni hangu xɔt'a di pepi n'da ngu n'da. Ne bi mba bɔya. ¹⁶ Ne nu'a bi unni cʉt'a mahuahi, bi pepi ne bi dɔh mi cʉt'a mahuahi. ¹⁷ Ne'a bi unni yomahuahi, yomahuahi xɔ bi dɔpi. ¹⁸ Pe nu'a bi un'na n'da mahuahi, bi mba bá cʉt'a häi a rá mbeti xi un'na rá hmu.

¹⁹ Ne him 'be bá penc rá hmu. Pe nu'bʉ mi zɔhɔ bi zon'ndʉ yʉ 'yɛhe mahɔn'a ngue da nu 'be'a xí 'yɔt'ʉ. ²⁰ M'bet'o bi zɔn'a xín t'unni cʉt'a mahuahi, ne bi dɔp'a rá hmu cʉt'a mahuahi ngue rá mbeti zehé rá hmu. Ne xɔ bi un'na xí dɔha ngue mi cʉt'a mahuahi, ne bi 'yɛmbi: “Grá hmu, i ja ua ni mbeti, nehna cʉt'a mahuahi dá taha,” bi 'yɛmbi. ²¹ “Xʉn ho,” bi 'yɛn'a rá hmu. “Nu'i grá hogambefi,” bi t'ɛm bɔya. “Xʉn ho gá 'yɔrpa a ts'ut'ho dá 'da i, janangue'a ga 'da i man'da xʉn ngu ya. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yɛn'a rá hmu. ²² Ne xɔ bi zɔm bʉ man'da xí unni yo mahuahi, ne bi 'yɛna: “Grá hmu, i ja ua ra mbeti gá 'daqui, nehna mi yomahuahi dá taha i ja ua,” bi 'yɛmp'a rá hmu. ²³ Ne nu'a rá hmu bɔya bi 'yɛmbi: “Xʉn ho, grá hogambefi, xʉn ho gá 'yɔt'e, madague'bʉ hingui ngu dá 'da i, nuya man'da xʉn ngu ga 'da i. Bá thocua mbo 'dat'ua dan johyau,” bi 'yɛmbi. ²⁴ Pe nu'bʉ mí zɔm bʉ a xi hyɔn'a n'da mahuahi, bi 'yɛmp'a rá hmu: “Grá hmu, mí pɔcä ngue hin'yʉ nin huɛcate ne nzai guí honi 'bepʉ gdí hyɔnba rá mbeti yʉ ja'i ne gui hyɔnba yʉ huahi ʉ 'da. ²⁵ Janangue'a dá pes' thoho a gá 'daqui, dí su gui sɔqui 'bʉ xcá 'betho, ne i ja ua ni mbeti gá 'dac ya,” bi 'yɛna. ²⁶ Ne nu'a rá hmu bɔya bi 'yɛmbi: “Gra ndɔdɔnhyɛi, hingui ho gá 'yɔt'e ngue hin gá pep'a ra mbeti. ²⁷ Nu'bʉ guí pɔdi ngue dí numanhogä ga tɔcä, sä xquí hmi a ra mbeti ne xtán dɔh rán zäbi, ne hin xtím 'beh pɔya,” bi 'yɛn'a rá hmu. ²⁸ Ne bi 'yɛmp'ʉ mi'da yʉ 'yɛhe mí 'bäpʉ: “Hyɔnba na ra mbeti, dami un'na bin t'unni 'det'a mahuahi. ²⁹ Nguetho nu'a bim pefi xʉn ho, man'da xʉn ngu din t'unni. Pe nu'a him bim pefi, pe da thɔnba a zi ts'ʉ mí pe'ts'i. ³⁰ Ne nuna ra ts'om'bäi mbefi na, bá hɔthʉ bʉ ja ra 'bexui guerpʉ din zom bʉ ne din guxtrʉ yʉ ts'i,” bi 'yɛn'a ra hmu bɔya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bʉ mi man na ran t'uti. Ne njabʉ din ja 'bʉ bi 'yɔt'a ran ts'ut'abi Oja.

Ran t'uti nangue ran ts'ɛmbi da t'ɔrpa yʉ ja'i

³¹ Ne bi 'yɛm mahɔn'a ra Jesús:

—Nu'bʉ bá pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä, dan ts'ut'abigä; dan 'yohe yʉm 'behni Oja ne ga hupʉ ja ma mexa ngue din ja ma ts'edi xʉn ho. ³² Ne dim peti gätho yʉ ja'i gä na ndoho ra ximhäi bʉ ga hucä. Ne gätho ga huan'dʉ tengu ɔt'a n'da ra mbände'yo, ngue n'danni ga fä'bʉ yʉ de'yo ne n'danni ga fä'bʉ yʉ denzu. ³³ Ne nu yʉ de'yo ga fämp'ʉ ja man 'yei ne nu yʉ denzu ga fämp'ʉ ja ma gaha. ³⁴ Ne ga ɛmp'ʉ dim 'bäpʉ man 'yei: “Ba ɛhmbʉ ua, bi jap'ahʉ Oja. Ga 'da ahʉ ra ts'edi án ts'anni ngue gui hyɔmhʉ gue'bʉ go rá mbudi ra ximhäi,” ga ɛmp'ʉ. ³⁵ “Nguetho gá 'dajʉ ra hmɛ 'bʉ mán tumanthuhu; ne gá 'dajʉ ra dehe 'bʉ mán tuthe; ne gá säyagahʉ 'da ahʉ 'bʉ mán 'yo bʉ n'danni ni hninihʉ. ³⁶ Ne gá 'dajʉ ma he 'bʉ gmí nuhʉ hin'yʉ ma hegä; ne gá nuc 'bʉ mán hyɛnni, ne gá zenguagahʉ 'bʉ mán ofädi,” ga ɛmp'ʉ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³⁷ Ne da 'yɛnc'ʉ: “Grá Hmu, 'be'a ní pa dá ɔt'ahe a guím ma. Hin dí m bɛmhbe ngue gán tumanthuhu n'dandj ne gamá 'ujn ahe. Ne hin dí m bɛmhbe ngue gán tuthe ne xcá 'da

ahe ra dehe. ³⁸ Ne hin dím bɛmhbe 'bɛ xcamá säya ahe, ne xcá 'da ahe ni he. ³⁹ Ne hin dím bɛmhbe 'bɛ gamán hyɛnni o gue gamán ofádi ngue xcá nu ahe,” da 'yɛngui. ⁴⁰ Ne nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmbä ɛ bɛya: “Majuani dí xi ahɛ, nu'a ran ho gá 'yɔrpahɛ n'da ma cuhɛ, madague'a nte di muui bɛ na hnu, pɛ guecä gá 'yɔrcä a,” ga ɛmp'ɛ bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴¹ —Ne nubɛya, nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmp'ɛ 'bäpɛ ja ma gaha: “Dami 'uehmbɛ ua ja ma hmi, ní mbähä bɛ ja ra sibi njam'bɛ da huɛt'i, nguepɛ dá sänni din zɔ a ra zɪthu ne ɛ yú mizɪthuhɛ. ⁴² Nguetho dán tumanthuhu ne hin gá 'uɪnjɛ, ne dán tuthe, ne hin gá sithegahɛ, ⁴³ ne hin gá säyagahɛ 'bɛ mán 'yo bɛ n'danni, ne hin te má he gá 'dajɛ 'bɛ gmín nuhɛ hin'yɛ ma hegä; ne hin gá nugui 'bɛ mán hyɛnni, ne hin gbán nuju 'bɛ mán ofádi,” ga ɛmp'ɛ. ⁴⁴ Ne nu'ɛ da 'yɛngui: “Grá hmu, 'bɛ'a ní pa dá nu ahe ngue gán tumanthuhu o gue gán tuthe o gue gán 'yo bɛ n'danni ra hnini. Ne 'bɛ'a ní pa dá nuhe hin mí he ni he; o gue xquín hyɛnni o gue xcamín ofádi,” da 'yɛn'ɛ. ⁴⁵ Pɛ nugä drá hmuts'ut'abigä, ga ɛmp'ɛ bɛya: “Majuani dí xi ahɛ, n'da ma cu madague'a nte di muui bɛ na hnu, 'bɛ hin gá 'yɔrpahɛ ran ho, necä hin gá 'yɔrchahɛ ran ho,” ga ɛmp'ɛ. ⁴⁶ Ne nu ɛ bɛya da nu ran ɛnbi mazai. Pɛ nu'ɛ bi 'yɔt' ran ho din ja ra te mazai ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

26

Nu yɛ ngɛrpi bi ma da bɛnt' ra Jesús

¹ Ne nu'bɛ mi gua a bi man ra Jesús, bi 'yɛngähe:

² —Nuya man yopa thoho di 'bɛdi ngue din ja ra dɛmpɛti a ran dɛbaxjua, ne nubɛya da mba ma dägä ngue da mba ma cuatigä bɛ ja ra za, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús.

³ Pɛ nu'ɛ ma ngɛrpihe ngue yɛ hmumbäjä, ne yɛ xänbate nija, ne yɛ dɛc'yɛi, bim pɛti bɛ mbo rá mbä't'i rá ngu ra Caifás, nu'a mi hmumbäjä a ra jɛya a. ⁴ Ne bi nyɛɛ ɛ, bi ma nda'a ní fehni da xi a ra Jesús ngue da bɛnt'i da hyo. ⁵ Ne bi ma, 'bɛ da gua a ra dɛmpɛti, ja da tho a. Nguetho bi zu din junthɛ yɛ ja' i mi 'yo bɛ ja ram pɛti.

N'da ra xisu bi hocpa rá ngɔc'yɛi ra Jesús

⁶ Ne nu'bɛ mi mbeng bɛ ra hnini Betania a ra Jesús, bi zɔm bɛ ja rá ngu a ra Simón mí hɛmb ra t'axca'ya mam'bet'o. ⁷ Ne bi hyupɛ mi ja a rá mɛxa a, ɛna din sihmɛ. Bi zɔm bɛ n'da ra xisu mí tu n'da ra xaro xɛm hmadi, án t'ɔt'e ra do ra alabastro. Ne mi po bɛ ra 'yɛthi yɛman'u, ne'a ɛmmɛ di muui a. Ne nu'bɛ mi zɔm bɛ a ra xisu bɛ i hudi, bi xo'ts'a rá 'yɛthi bi xispa rá yɛ ra Jesús. ⁸ Ne dán cuehe 'bɛ mán nuhe 'bɛ'a bi t'ɔrpa ra Jesús, ne dá ɛmhbe:

—Ndetho bi xispa ra 'yɛthi, ⁹ xɛn ho 'bɛ xta 'bä, xtá mba ma darpi yɛ hyoya a ra mbɛti, dá ɛmhbe bɛya.

¹⁰ Ne bi bɛ'a ra Jesús 'bɛ'a dá bɛmhbe, ne bi 'yɛnje:

—Hanja gní ɛnbahɛ rá mbɛi na ra xisu, ne xɛn ho 'bɛ'a bi 'yɔrque. ¹¹ Nu yɛ hyoya nzai gam'bɛhmbɛ ua ɛ, ne hɔnt'a go má pa da zä gui fäxhɛ ɛ. Pɛ nugä hin dan zangä ua, bi 'yɛngähe ra Jesús. ¹² Nuna ra xisu bi hoga ma ngɔc'yɛi 'bɛ mi xiscä ra 'yɛthi, ngue da mba nt'ägüigä bɛ ja ran 'yägüi. ¹³ Ne majuani dí xi ahɛ, hɔnbɛ go hapɛ da hman a rán ho ma'da'yo Oja, nehna da hman na bi 'yɔrcä na ra xisu, n'dahma hɔnbɛ go hapɛ da fɛn'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Judas bi ma di dä ra Jesús

¹⁴ Ne nubɛya, nu'a ma mixädihe ra Judas Iscariote, bi mba bi nyahɛ yɛ hmumbäjä ¹⁵ ne bi 'yɛmbi:

—Hangu gui 'dajɛ ngue ga dä ahɛ ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne 'bɛxgue bi unni 'däte ma 'det'a yɛ mbɛti ngue ra t'axi bɛya. Ne xɔ bi mbeng bɛ 'bɛ a ra Jesús bɛya. ¹⁶ Pɛ ɛmmɛ mí honi 'bɛ'a ní ora da zä dí dä a ra Jesús.

Rán ts'ihmɛ ra Hmu

¹⁷ Ne nu'a rá mbudi pa ra dāmpeti nangué ran dābaxjua 'bū zai dí sihe a ra hme hinguin 'youi ra íxi, ngue dyū judíohe, dyū israelhe, dá ānhde ra Jesús yá xädigähe:

—Harū guín nde ga hoje a rán ts'ihme ram baxjua ga sihū ya, dá εmfe.

¹⁸ Ne bi xi ũ yoho ma mixädihe a ra Jesús, ne bi 'yεmp'ū:

—Ní mbe bū ja ra hnini Jerusalén ne gui xihmi a ran 'yohū, gui 'yεnui: “Nugä, ya mi ts'utho da zōn ma ora, ne dí nde ga si rán sihme ram baxjua bū ja ni ngu, ne ũ ma xädigä, i εn'a bá pengähe,” gui 'yεnui.

¹⁹ Ne bi 'yot'a bi xi ũ būya, ne bi hoc'a rán zibde a ram baxjua ũ būya. ²⁰⁻²¹ Nu'bū mín de būya, dá sōmhbe bū Jerusalén, 'darpū dán sihmehe bū ja ra mēxa ra Jesús, ne bi 'yεnje:

—Majuāni dí xi ahū, i 'bū a n'da ahū ngue gui dājū, bi 'yεnje.

²² Ne εmme bi du ma mbūihe, ne n'da ngu n'dagähe dá εmfe:

—Grá hmu, ha guengä ga dä i, dá εmfe n'da ngu n'daje.

²³ Ne bi dā a ra Jesús:

—Gue'a dí com'be ma mbohi ua dí sihmehū, gue'a di dägä a, bi 'yεm būya. ²⁴ Guecä ngue dán jā'igä ua ja ra ximhäi, da t'ōrcä 'be'a gätho i mam bū ja rá m hma Ojā ya, pē í huçi maha a ran 'yohū ngue nu'a di dägä. Man'da xūn ho 'bū hin xtím 'bū a, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁵ Ne bi dā'a ra Judas būya:

—Xānbate i, ha guecä.

—Hāha, gue'e, bi 'yεmp'a ra Jesús.

²⁶ Ne nubūya bi hyaç'a ra hme ra Jesús ne bi 'yāp rán jāpi Ojā, bi xem būya, bi darcähe a.

—Dami sihū na, guehna nim bōni ma ngōc'yei na, bi 'yεnje.

²⁷ Ne bi dec'a ra vaso mi po rán gui ra uva būya, bi un ra jamadi Ojā mahōn'a, ne bi 'daje a ra vaso, bi 'yεnje:

—Gätho dami sihū, ²⁸ guehna nam bōni, ma jigä ngue bi hoc'a ra 'da'yo 'yu bi 'yot'ahū Ojā na. Ne dim fāni dí punba yá ts'oqui yū jā'i. ²⁹ Ne dí xi ahū, him man'dandī ga sigä ra guindät'ä jague'bū bi zōn ra pa ga sihū ma'da'yo bū di manda rá ts'edi ma Ta, bi 'yεngähe ra Jesús.

Ra Jesús bi bādi din cōn'a ra Pedro

³⁰ Ne dán tuhmbē a ra thuhu ne dá mbāhmbe bū ja ra nyuni Olivos būya. ³¹ Ne bi 'yεngähe ra Jesús mahōn'a:

—Dí pādi, nu'bū ni xui, gätho gui sogā thohohū, bi 'yεngähe ra Jesús. Ne gue'a nt'o't'i bū ja rá m hman Ojā, i εna: “Ga ho ra mbändē'yo ne din 'uεxt'ū yá de'yo būya,” i εn Ojā, bi 'yεn'a ra Jesús. ³² Pē nu'bū dá thāmbēnigä, ga mbagä bū Galilea ní tīn ahū bū, bi 'yεngähe ngue yá xädigähe.

³³ Ne bi 'yεn'a ra Pedro:

—Madague'bū gätho da 'uegue pē nugä, hin'nagä, bi 'yεn'a.

³⁴ Bi dā a ra Jesús:

—Majuāni dí xi i, guet'a ra xui i jabūya ná hyundī xquí cōnc 'bū bi mbah ra ōni.

³⁵ Nu ra Pedro bi dāti mahōn'a:

—Madague'bū 'darpū ga tuui, pē njām'bū ga cōn'i, bi 'yεna.

Ne n'dat'a gätho dá mamhbe ngue hin ga 'uehmbe ũ ma mixädihe.

Ra Jesús bi du rá mbūi bū ja ra nuāndät'ä Getsemaní

³⁶ Ne nu'bū má sōmhbe bū ra nyuni Olivos, dá cūthe a ra Jesús bū ja ra nuāndät'ä mí εmbi Getsemaní.

—Dami huhmbū ua ya, gā mbagä ua njongua ts'ū, da nyā'be Ojā ma Ta, bi 'yεnje.

³⁷ Ne hyū ũ ma mixädihe bi zits'i, bi zix'a ra Pedro ne'ū yoho yá ts'unt'ū ra Zebedeo. Ne εmme man'da bi du rá mbūi a ra Jesús. ³⁸ Ne bi 'yεmp'ū ma mixädihe min 'yohū:

—εna da fōh ma mbūi a ra dumbūi, εna ga tugä. Dami tōcpahū, 'dat'a dan äthāhū, bi 'yεmp'ū.

³⁹ Ne xø bi ðam mi ts'ɯ ra Jesús bɯ mi huhmbɯ ɯ, ne bin ðanyahmu bɯ, bi nye'ma häi, bi nyäui Oja, bi 'yɛmbi:

—Ma Ta i, nu'bɯ da zä, dami japi hin gan nugä a ra mbohi xcá sänni; pe hin dín nde ma pähä zehɛ pe hønt'a go ni pähä zehɛ gui 'yøt'e, bi 'yɛmp'a Oja.

⁴⁰ Ne bá peng bɯ mí hu ɯ xí zopɯ bɯya, ne mí ɶ ɯ. Ne bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Ha xínga n'da zi ora xquí sethɯ a ra t'áha, ngue 'be xcán hyɯmhɯ ts'ɯ. ⁴¹ Damin äthahɯ ne gui nyahɯ Oja, guerpɯ da zä hin hapɯ gui tãnjɯ 'bɯ bi ts'ä ahɯ ya, nguetho nu ní mbúi n'da i ja ra pähä nangue Oja, pe nu ní ngøc'yɛi n'da xɯn güent'i thoho.

⁴² Ne ná yondí bɯya bi mba bi nyäui Oja mahøn'a:

—Ma Ta i, nu'bɯ ya hin da zä ga socä a xcá sänni, pe hønt'a ni pähä zehɛ gui 'yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ Ne xø bi mbeng bɯ mi 'bɯ ɯ ma mixädihe. Xø mí ɶtho 'bɯ xø mi zøm bɯ mahøn'a, nguetho ɛmmɛ mí nde t'áha ɯ. ⁴⁴ Ne xø bi zopɯ ɯ mahøn'a, ya ná hyundí bɯya bi mbengui di nyäui Oja, ne guexta'a bi ma. ⁴⁵ Ne xø bi mbeng bɯ mí 'bɯh ma mixädihe mahøn'a, ne bi 'yɛmbi:

—Nuya, 'da'angutho 'bɯ gán ɶhmbɯ ya o hin'na, nguetho ya bi zøn ra ora da mba ma dägä bɯ 'bɯh yɯ ts'om'bäi, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴⁶ Dami ndanshɯ, ga mbähä ba nuhɯ ya ba ɛcua ngue di dägä, bi 'yɛmp'ɯ.

Bi fɛnt'a ra Jesús

⁴⁷ Ne guexta'a mí yahɯ ɯ ma mixädihe 'bɯ mi zøm bɯ a ra Judas, n'da ma mixädihe dí 'de'mayoho gähe. Ne bán 'yohɯ xɯn ngu yɯ ja'i ba hyä yá juai ne yɯ ts'áza. Ne gue'ɯ yúm 'behni yɯ hmumbäjä ne yɯ ðac'yɛi, ma ngurpa judíohe. ⁴⁸ Ne nu'a di dä ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti da 'yøt' 'bɯ bi zøm bɯ: “Nu'a ga sɯs 'bɯ dán zengua'be, gue'a guim benthɯ a,” bi 'yɛn'a ra Judas. ⁴⁹ Janangue'a nu'bɯ mí zøm bɯ 'bä a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Xɯde ya 'bɯ, grá xänbate, bi 'yɛmbi.

Ne bi zɯspa rá 'yogu bɯya. ⁵⁰ Ne bi ðä'a ra Jesús bɯya:

—Xi'e n'yø, ha gue'a gní 'yɛ a.

Ne nu'ɯ mí da bɯya bi hyäm bɯ 'bä a ra Jesús ne bi bent'i.

⁵¹ Ne nu'a n'da ma mixädihe min 'yohɯ ra Jesús, bi c'os' rá juai ne bi zɛcpa rá gu a rá 'yɛhe ra hmumbäjä. ⁵² Ne bi 'yɛn'a ra Jesús bɯya:

—Dami pe'ts'a ni juai bɯ ja rán t'o. Nu'ɯ dín tuhni nangue ra juai, ne'ɯ dí du ra juai ɯ, bi 'yɛmp'a. ⁵³ Ha guí ɛna hin xtan zä ga äp'a rá m fäts'i Oja ma Ta ne ba penhua 'de'mayo munts'i yúm 'behni da yangui, bi 'yɛmp'a n'da ma mixädihe. ⁵⁴ Pe nu'bɯ da gue'a xcá mangä a, hague dán zä ga ja'ts'ä a bi man rá t'ohni Oja, ngue 'be'a i jatho din ja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵⁵ Ne bi 'yɛmp'ɯ yɯ ja'i bɯya:

—'Be'a guí homhɯ ua ngue guí hɶ ni juaihe ne ni zahɯ. Ha guí ɛmhɯ drá bɛgä, ne nya'a thoho dá xän'nahɯ bɯ ja ra ðanijä ne njam'bɯ gá bendgahɯ bɯ, bi 'yɛmp'ɯ. ⁵⁶ Pe gue'a din ja a tengui bi man'ɯ yá pøngahyá Oja 'bɯ maya'bɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ne nugähe bɯya dyɯ xädigähe, 'bexgue dá 'dahmbe, dá sohmbe bɯ ra Hmu.

Bi juqnbä a ra Jesús ɯ yá ngurpi yɯ judío

⁵⁷ Ne bi bent'a ra Jesús, bá si bɯ 'bɯh ra Caifás, ngue ra ngurpa mbäjä. Ne ya xím peti gätho ma xänbate nijähe ne yɯ ðac'yɛi, ma ngurpihe dyɯ judíohe. ⁵⁸ Ne bi ðen'na ra Pedro bɯya pegue a ná 'bejua thoho, bi zøm bɯ ja rá ngun'yu a ra hmumbäjä bɯ hapɯ xí zøn'a ra Jesús. Ne 'darbɯ bi hyuhmbɯ ɯ yɯ asmayo, ngue in nde da nu a da t'ørpa a ra Jesús.

⁵⁹ Ne nu'ɯ yɯ hmumbäjä ne yɯ ðac'yɛi ne gä mí da ma ngurpihe dyɯ judíohe, dyɯ israelhe, mi hon'a n'da ra fehni ngue da zä dí yap'a ne da hyo. ⁶⁰ Pe guehma nte bi ðinbi, madague'bɯ xɯn ngu ɯ bin juanni, bi 'yɛmbi majuani ɯ yá fehni. Ne m'bejua bɯya, bi zøm bɯ yoho yɯn 'yohɯ din testigo, ⁶¹ ne bi 'yɛn'ɯ:

—Nuna ran 'yohu na bi 'yena: “Nugä da zä ga xo't'ra danija ne man hyupa thoho da zä ga hœ mahøn'a,” bi 'yena, bi 'yēn'u bin juan bu.

⁶² Ne bi ndanc'a ra hmumbäjä büya bim 'bäi, bi t'emp'a ra Jesús:

—Hanja hin guí thati 'be'a i man ya yun 'yohu.

⁶³ Pe nu ra Jesús bin hētho. Ne bi 'yēn'a ra hmumbäjä büya:

—Nangue rá thuhu Ojä mahęts'i, dami xije 'bu majuaņi gue'e grá Thahni, grá Cristo, rá Ts'ant'u i Ojä, bi t'emp'a ra Jesús.

⁶⁴ Bi da a ra Jesús büya:

—Gue'a gám ma. Ne dí xi ahü, guin nuju, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dam mixtegä ga com'be rá ts'edi Ojä tate thoho rá ts'edi. Ne guin nuju 'bu bá cacä mahęts'i mahøn'a, ba ecä bu ja yu güi, bi t'emp'a ra hmumbäjä.

⁶⁵ Ne nu ra hmumbäjä büya, bi dñse rá pahni. Nam böni embi hingui espa Ojä ra Jesús nangue'a bi ma. Ne bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu na, bi man ra ts'ore nangue Ojä. Him man ga homhbu yu testigo. Ne gätho gahu dá øhmbu a bi ma. ⁶⁶ 'Be'a guí ndehu ga øthu ya, bi t'emp'u yú mingurpihu.

Bi da u:

—Nuna i ja rá ts'oqui, i jatho da du, bi 'yēn'u.

⁶⁷ Ne nubüya, 'dahma 'dan'yo bi t'ørpa ra Jesús. Bi zox u 'da, bi mbe'mi u mi'da, bi mbenpa rá hmi u mi'da, ⁶⁸ bi 'yēmbi:

—Nu'bu majuaņi grá Thahni i Ojä, ngue ra Cristo, dami xije to'o bi mber'i i.

Ne emme bi denthoho.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁶⁹ Ne nu ra Pedro mi hupu thi bu ja ra ngun'yu, ne nu n'da ra xisu rá 'yēhe ra hmumbäjä, bi mba bu hu a ra Pedro, bi 'yēmbi:

—Ena ne'e gmín 'yohu na ra Jesús ra mengu Galilea, bi 'yēmp'a ra Pedro.

⁷⁰ Ne bi da'a ra Pedro, bin cöni:

—Hin dí pađi, bi 'yēn'a.

Ne gätho u mi 'buru bi 'yø a bi man ra Pedro.

⁷¹ Ne nu'bu mi nde da bö'n'a ra Pedro, bi nu man'da ra xisu büya ne bi 'yēmp'u mí 'buru:

—Nuna ran 'yohu na min 'youi ra Jesús, ra mengu bu Nazaret, bi 'yēn'a ra xisu.

⁷² Ne xø bin cøn'a ra Pedro:

—Majuani dí m angä ngue hin dí pačä a ran 'yohu guím ma, bi 'yēmp'a ra xisu.

⁷³ M'bejua büya nu u 'da mi 'yo bu, bi mba bu 'bäh ra Pedro, ne bi 'yēmbi:

—Majuani maha, ne'e gmín 'yohu a, mfađi thoho ni ndehu ne 'da'angu bu gna yađu a, bi 'yēmp'a.

⁷⁴ Ne nts'edi bi mam büya ne bin juanni, bi 'yena:

—Ojä i pađi majuaņi hin dí pačä a ran 'yohu guí mamhbu, bi 'yēn'a ra Pedro.

Ne 'bexgue bi mbah ra tamfø büya. ⁷⁵ Ne nu ra Pedro büya, ja bi bēn'a xí man a ra Jesús 'bu mi 'yēmbi: “Dí pađi hin ní mbah ra tamfø 'bu na hyundj xquí cøngui.” Ne bi nexpu büya ne emme bin zoni, xun u bi bēni nangue a bi 'yøt'e.

27

Ra Jesús bi mba ma dä bu 'buh ra ts'ut'abi Pilato

¹ Ne nu'bu mi hyax büya, gätho yu hmumbäjä ne yu dač'yēi, ma ngurpihe dyu judíohe, dyu israelhe, 'da'angu bi bēni ngue di dä ra Jesús bu 'bu a ra ts'ut'abi, ngue da hyo. ² Ne án thu't'i 'bu mi mba ma dä bu 'bu a ra Poncio Pilato, ra ts'ut'abi bu a.

Bi zut rá 'yuga ra Judas

³ Ne nu'a ra Judas xí dä a ra Jesús, 'bu mi 'yøde 'be'a bi man u ma ngurpihe ngue da hyo a ra Jesús, bi mba büya bi cospa a 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi xí un'ndu yu hmumbäjä, bi bēni 'be'a bi 'yøt'e. ⁴ Ne bi 'yēn'a ra Judas:

—Hingui ho hma a dá øt'e. Dá fänba rá ji n'da ran 'yohu hin'yü rá ts'oqui, bi 'yemp'u yu hmumbäjä.

Pε nu'u bi dāti:

—Him ma güendagähe 'be'a gá 'yøt'e. Ya guí pā'a guím bεnse bu, bi 'yεn'u yu hmumbäjä.

⁵ Bá en bu ra mbeti bu ja ra nijā a ra Judas büya, ne bi mba bá sut rá 'yuga bu ja ra ndehnini.

⁶ Ne nu'u yu hmumbäjä bi hyax'a ra mbeti ne bi 'yεna:

—Hingui sä ga pes'hü ua na ra mbeti ngue dim pecua mahøn'a, nguetho rán jut'iui ra ji na, bi 'yεn'u, ne gue'a i mam bu ja man t'xidihü.

⁷ Ne bin 'yänni 'be'a di jap'a ra mbeti. Ne bi bεni da damba n'da xequi rá häi a ra 'yøt'ats'øe, guerpü da t'äh yu 'damhnini 'bu da du bu. ⁸ Ne asta guetya ní huti “rá häi ra ji” a ra xequi bu. ⁹ Ne nu'a bin ja, maya'bu bi man'a ra pøngahyā Jeremías ngue din ja 'bu mí 'yεna ngue: “Da thax i 'däte ma 'det'a yu mbeti ngue ra t'axi, rá muui a ra jā'i. Gue'a bi man u yu mengu israel ngue di muui. ¹⁰ Ne bi dänba rá häi a ra 'yøt'ats'øe, ngubu bi xicā ra Hmu,” bi 'yεn'a ra Jeremías 'bu maya'bu 'bu mí ma.

Ra Pilato bi juqñba a ra Jesús

¹¹ Nu'bu mim 'bäpü ja rá hmi ra ts'ut'abi Pilato, bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha gue'e grá hmuts'ut'abi yu judío, bi t'εmbi.

Bi dā a ra Jesús:

—Gue'a guím ma.

¹² Ne nu'bu mi yap'u yu hmumbäjä ne mi'da ma ngurpihe a ra Jesús, pε hin te i tatho a ra Jesús. ¹³ Nu ra Pilato bi 'yemp'a ra Jesús:

—Ha hin guí ø'a i man'u di yap'i i, ne hin guí thāti.

¹⁴ Pε nu ra Jesús guexta'a hin te bi ma. Ne εmme bi hyonya thoho ra ts'ut'abi, him mi pādi 'be'a sä da bεni.

Bi hma da mba ma cuati bu ja ra pont'i ra Jesús

¹⁵ Ne nu ra ts'ut'abi nzai midi thø a n'da ra ofädi 'bu ra pa ra dāmpeti ran dābaxjua. Midi thø'a to'o bi huan'ndu yu jā'i. ¹⁶ Ne mi o bu n'da ran 'yohu í Barrabás, gätho mi fapü 'be'a mí øt'a. ¹⁷ Nu ra Pilato büya bi 'yän'ndu bim peti bu:

—To'o guí ndehü ga xocpahü ya. Ha gue ra Barrabás uague ra Jesús ngue nu'a εmbi ra Cristo, bi 'yemp'u.

¹⁸ Ngubu bi ma nguetho mi pādi yu zeya u yu yapate.

¹⁹ Ne nu'bu mi hupü ja ran ts'embate ra Pilato, bi mbenpa ra nde a rá xisu bi 'yεmbi: “Hin te gui 'yørpa a ra hogan'yohu, nguetho má xui dá 'uñ n'da ra t'ì nts'utho nangue a,” bi 'yemp'a ra nde bi mbenbi.

²⁰ Pε nu yu hmumbäjä ne u yu dāc'yeyi, bi 'bep'u yu jā'i da 'yāpi go da mba ma thøgue a ra Barrabás, ne go da mba ntho a ra Jesús. ²¹ Ne bi 'yän mahøn'a a ra ts'ut'abi:

—Nda'a guín ndehü ga thøcä, bi 'yemp'u yu jā'i.

Ne bi dā u büya:

—Gue'a ra Barrabás gui thøgue, bi 'yεn'u.

²² Ne bi dā a ra Pilato büya:

—Xi'a ra Jesús εmbi ra Cristo, 'be'a ga ørpä a thā.

Gätho bi 'yεn'u 'bupü:

—Dami cuatpü ja ra pont'i a.

²³ —Pε hin te mán ts'o dá tñba na, bi 'yεn'a ra Pilato.

Pε nts'edi bi dā u:

—Dami cuatpü ja ra pont'i.

²⁴ Min nu ra Pilato büya ngue hingui sä dim päh yú mbüi yu jā'i, pε man'da bin junthu u. Janangue'a bi manda bá thunba ra dehe büya, bin xut'yε bu yú hmi yu jā'i, ne bi 'yεm büya:

—Ne nugä hin ma ts'oquigä rán däte da nu na ran 'yohu hin te in dupate, pe go ni ts'oqui zehehu, bi t'emp'u yu ja'i.

²⁵ Ne bi dā u yu ja'i büya:

—Haha, madague'a i 'yose ma güendahe a rán däte na ran 'yohu, necähe ne mam bom'betohe dim 'bu 'bu niya'bu, bi 'yēn'u.

²⁶ Nu ra Pilato büya bi xocpa a ra Barrabás, ne bi manda dí fei a ra Jesús büya. Ne bi manda da mba ma cuati bu ja ra pont'i.

²⁷ Ne nu yu dofui büya bi zix'a ra Jesús bu mí ja yú ngun'u yu dofui bu ja ra ngunts'ut'abi. Ne gätho yu dofui mí 'bäpü bim peti, midi fäts'a ra Jesús. ²⁸ Ne bi mbocpa rá he büya ne bi het'a n'da ra he xun jüpoi tengu mi he yu ts'ut'abi. ²⁹ Ne nts'edi bi huspa n'da ra corona tengu mí hu'ts' yu ts'ut'abi, pegue ran thenni thoho bi 'yörpe, janangue'a ám 'be ra 'yu'uini a ra corona. Ne bi un'na n'da ra tōhø rán 'yei tengu mí hā yu ts'ut'abi. Ne bin danyahmu bu ja rá hmi ne bi 'yēmbi: “Grá hmuts'ut'abi yu judío.” Ne bi 'yens' yu biba, pegue ran thenni thoho bi 'yörpe.

³⁰ Ne bi ts'ots'i, ne bi hyänba a rá tōhø ne bi mbärpa rá ya. ³¹ Ne nu'bu mi gua'a bi 'yuspi bi mbocpa a ra he xí het päya, bi het'u yú hese mahøn'a. Ne bi zix büya ngue di cuatpü ja ra pont'i bu ndehnini.

Bi cuatpü ja ra pont'i ra Jesús

³² Ne nu'bu mi ts'ut'ho da bøm bu ja ra hnini, bin c'athu bu n'da ran 'yohu ra mengu bu Cirene, í Simón a. Ne bi t'örpa ra ts'edi da duspa rá pont'i ra Jesús.

³³ Ne bi zøm bu ja ra nyuni ξmbi Gólgota büya. Nu'a ra Gólgota in nde da ma “ra t'ōhø nyaxmu” a. ³⁴ Ne nubüya bi un'na n'da ra vino mauşpi ra 'yēthi xun ju. Nu'bu ya mí zä a ra Jesús, him bi nde bi zi.

³⁵ Ne nu'bu mi jua a bi cuatpü ja ra pont'i büya, nu'u yu dofui bi 'yöt'a n'da ran taha nangue rá he ra Jesús. Gue'a bi man'a ra pøngahya maya'bu ngue din ja 'bu mi 'yēna: “Da mba ma dat'i a ma he nangue n'da ran taha da 'yöt'e.”

³⁶ Ne mi hupü yu dofui mi fädi. ³⁷ Ne nubü rá ya a ra pont'i bi mba nt'o't'i bu ram hma bi ma 'be'a í ts'emba a ra Jesús, bi 'yēn'a ra t'ohni: “Nuna ra Jesús na, rá hmuts'ut'abi yu judío na.”

³⁸ Ne bi mba ma cuatihü ra Jesús yoho yu bē, 'da a n'da yú pont'i. Ne bi 'bämp'u ja rán 'yei a n'da ne bi 'bämp'u ja rá gaha a man'da. ³⁹ Ne nu yu ja'i mi thorpü, bi zani, ⁴⁰ ne bi 'yēmbi:

—Nu'i guí ξna gui xo't' ra dānijā ne xø man hyupa thoho gui hyøh mahøn'a, 'be'a guí øt' ya thā. Nu'bu majuāni gue'e rá Ts'unt'u i Ojā, dami çapü ja ra pont'i, gan yānse, bi 'yēn'u.

⁴¹ Ne'u yu hmumbäjä bi 'yuspi ne yu xänbate nija, ne yu fariseo, ne yu dāc'yēi, gätho ma ngurpihe, din 'yēmp'u:

⁴² —Bi yänba yú te u 'da, pe hingui sä din yānse ya. Pe nu'bu majuāni da guehna ma hmuts'ut'abihü, dyu israelhü, sä xtán gāse bu ja ra pont'i ne xcá ξc'yēihü büya. ⁴³ Bi ma, i ξna i töp'ma rá m fäts'i Ojā, da zä da yān a Ojā ya 'bu, nguetho ya bi ma, guese rá ts'unt'u Ojā na, bi 'yēn'u 'bu mi 'yuspi.

⁴⁴ Ne'u yu bē 'darbu bi guat'u bi zan a ra Jesús.

Bi du ra Jesús

⁴⁵ Ne nu'bu mi hyuxadi büya bim 'bexui ra häi, ne jague'bu hyunde bi nequi mahøn'a. ⁴⁶ Nu'bu mi ts'ut'ho da zøn a hyunde, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yēna:

—Elí, Elí, lama sabactani, bi 'yēna ngue ra nde ra arameo.

Nu'a nam böni: “Ma Ojā i, ma Ojā i, hanja gá hyega thoho,” bi 'yēna.

⁴⁷ Nu'bu mi 'yöt'a bi man ra Jesús 'da yu ja'i mi 'bäpü, bi 'yēna:

—Nuna ran 'yohu na, i mba't'a ra pøngahya Elías, mí 'bu 'bu maya'bu.

⁴⁸ Ne nu'a n'da mí 'bäpü 'bex bi mba bá hā n'da ξna ra funjo, bi dörpü ja ra vino ne bi ndøcta n'da ra xithi, ne bi 'uāspa a ra Jesús, ξmbi da zi. ⁴⁹ Ne bi 'yēn'u mí da mí 'bäpü:

—Dami hyehmbu. O te guidí unhdu. 'Be gan nuhu 'bu ba xh ra Elías da yāni, bi 'yēn'u.

⁵⁰ Ne xø bi mbafi nts'edi mahøn'a ra Jesús, ne 'bex bi du buya. ⁵¹ Ne nu'a ra ora a buya, nu'a ra 'bø't'e mi ndam bu man'da mbo ra dānijā bā fupū magāts'i bi xet'i ne 'bexgue bi zøt'a häi. Ne bi 'yān ra häi buya, ne bi fø'i 'da yu do hønbu go hapu. ⁵² Ne ru ja yūn 'yāgui bi føh yu jādo. Ne nu'bu mi dāmbēni ra Jesús, bi bøx u 'da yu 'yēc'yēi xi du, bi dāmbēni bu ja yūn 'yāgui u, ⁵³ bi mba bu ra hnini Jerusalén u ne bi nu u 'da yu jā'i u xi du. Pe hinga gātho yu pa.

⁵⁴ Ne nu'bu mi du ra Jesús, ne nu'a ra hmudofui mí fā a ra Jesús, ne'u mi'da min 'yohu, 'bu mi nu di 'yān ra häi, ne'u gā mi'da bin ja, ēmme bin su u, ne bi 'yēn'u:

—Majuāni maha, rá Ts'unt'u Ojā na ran 'yohu.

⁵⁵ Ne mí 'bāru njombu ts'u 'da yu xisu ngue man yūm fāts'ihu a ra Jesús 'bu mán 'yohe bu ja ra 'yu, 'bu mambá nexhe bu Galilea. Mi 'bāru u, nguetho mi nde da nu 'be'a da t'ørpa ra Jesús. Ne nu'u bi nu 'be'a gā bin ja. ⁵⁶ Ne nu'a n'da mi 'bāru, ra María Magdalena a; ne'a man'da ra María mi 'bāru, ngue rá mbe ra Jacobo ne ra José; ne nu man'da ra xisu mi 'bāru, gue'a rá mbe ra Jacobo ne ra Xuua, yú ts'unt'u ra Zebedeo u; ne'u mi'da yu xisu mi 'bāru.

Bi mba nt'āgui a ra Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Ne nu'a ra José, n'da ra membeti bu ra hnini Arimatea, bi mba bu 'buh ra Pilato 'bu mi ts'uttho da yuh ra hyadi. Bi 'yādi da 'yācpa rá ngøc'yēi ra Jesús, nguetho mi ēc'yēi a. Ne bi manda ra Pilato buya din t'unni. ⁵⁹ Nu ra José buya bi duspa rá ngøc'yēi a ra Jesús ne bi mbārpa n'da ra 'bø't'e xun ho. ⁶⁰ Ne bi gārpu ja rán 'yāgui zehē a ra José. N'da ra hyādo xí manda xí mba nthēqui. Nu'bu mi gua'a bi gārpu, bi juaspu n'da ra xīndo xun hu bu ja rá goxthi ra hyādo, ne bi mba buya. ⁶¹ Ne mi hupu ra María Magdalena, ne man'da ra María mi hupu ja rá goxthi ra hyādo.

Yu dofui bi mbāh ran 'yāgui

⁶² Ne nu'bu mi hyax a ra pa ran ts'āya buya, xudi thoho bi mba u yu hmumbājā ne yu fariseo, bá nu ra Pilato, ⁶³ ne sā bi 'yēmbi:

—Ma ts'ut'abi ahe, dá bēmhbe man'da bi man'a ra hyāte 'bu him maní du, bi 'yēna: “Nu'bu ná hyupa ga thāmbēni bu 'bu u xøn du,” bi 'yēna. ⁶⁴ Janangue'a xun ho 'bu gui pēhni to'o da mbāh ran 'yāgui an hyupa, xøhma ba ē u yú xādi 'bu bin xui da gūcpa a rá ngøc'yēi, ne da 'yēna bi dāmbēni buya. Man'da xun ts'o ra fēhni tengū a, xinda gue a bi manse 'bu mi 'bui, sā bi 'yēn'u yu hmumbājā ne yu fariseo.

⁶⁵ Bi dā a ra Pilato buya, bi 'yēmbi:

—Sixhu u n'dan ne'ts'i ni dofui dá 'da'ahu. Dami cothu xun ho bu ja rá goxthi a ra hyādo, ne njon da zā da xo't'i.

⁶⁶ Ne bi mbāhā u yu mbājā ne yu fariseo, bi got'i xun ho a ra hyādo ne bi mēpya, ne bá peng buya, bá copu yu dofui ngue da mbādi.

28

Bi dāmbēni ra Jesús

¹ Ne nu'bu ya mi thoh ra pa ran ts'āya, xø rá mbūdi ra semana, bi mba mxudi thoho u yoho yu xisu. Nu'a n'da ra María Magdalena ne'a man'da ra María. Nu'bu mí nets'i ní mba bu bí ja a ra hyādo. ² Ne nu'bu mí mba u, 'bexgue nts'edi bi 'yān ra häi mahøn'a. Nguetho bi 'yøt'a rām 'behni Ojā xí zøpu 'bu mí 'uec'a ra do mi juaxpu ja rá goxthi ra hyādo. ³⁻⁵ Ne nu'a rām 'behni Ojā di fēxni tengū n'da ra huei. Ne nu rá he buya, xun t'axi tengū n'da ran nequi. Ne nu'u yu dofui 'bu mín nu a rām 'behni Ojā ēmme bin su, bi fet'i, ne nte sā da 'yøt'e, tengū'bu xi du. Nu'a rām 'behni Ojā, mi hupu ja a ra do xí 'ueque, ne bi 'yēmp'u yu xisu 'bu mi zøm bu:

—O guín suui. Dí pādi ngue guí hommi a ra Jesús xí cuatpu ja ra pont'i u. ⁶ Pe njo'o ua, bi mba nsots'i tengū mi ma. Ba thohmi gui nuui ua mí 'beni, bi 'yēn'a rām 'behni Ojā 'bu mi 'yēmp'u yu xisu. ⁷ Nuya, ní mbe 'dahmantho, gui xihmi yú xādi: “Bi dāmbēni bu

'bɛ ɛ xɔn du ya," gui 'yɛnui. Nɛ nde'bɛ gätho ahɛ gui mbähä bɛ Galilea nɛ guɛpɛ guin c'athɛ bɛ. Nɛ gue'a bá ɛcä ua ngue ga xi aui, bi 'yɛmp'a rá m 'bɛhni Ojä mahɛts'i.

⁸ Nɛ bi bɔm bɛ ja ra hyädo ɛ yɛ xisu, bin su nɛ xim midi johya. Bin tihi, bi mba bá xi ɛ yá xädi ra Jesús 'bɛ'a bi sifi. ⁹ Nɛ bi zɛpɛ 'yu a ra Jesús ɛ yɛ xisu.

—Xíhats'i, bi 'yɛmp'ɛ.

Nu yɛ xisu bɛya bin danyahmu nɛ bi hyɛp'ɛ yá gua, bi dande bɛya. ¹⁰ Nɛ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—O guín suui, ni mbɛ ba xihmi ɛ ma cuhɛ, ní mbähä bɛ Galilea, ja nín tɛmhɛ bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra fɛhni bi man yɛ dofɛi

¹¹ Nɛ nu'bɛ mí mbenc'ɛ yɛ xisu, nɛ'ɛ yɛ dofɛi mí fäh ran 'yägui bi mba bá xi ɛ yɛ hmumbäjä 'bɛ'a gätho bin ja. ¹² Bim pɛti yɛ hmumbäjä bɛya, nɛ yɛ dɛc'yɛi. Bi ma 'bɛ'a da zä da 'yɔt'e. Nɛ nubɛya xɛn ngu ra mbɛti bi un'ndɛ yɛ dofɛi ¹³ nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Gui 'yɛmhɛ: “Bá ɛ ɛ yá xädi 'bɛ min xui 'bɛ mán ɛhmbe, bi bɛp'a rá ngɔc'yɛi,” gui 'yɛmhɛ, bi 'yɛmp'ɛ. ¹⁴ Nɛ nu'bɛ da 'yɔ'a ra ts'ut'abi ngue gán ɛhmɛ, nɛ da 'yɛna da zɛ ahɛ, nugähe dan yähe ga fäx ahe, bi 'yɛn yɛ hmumbäjä 'bɛ mi 'yɛmp'ɛ yɛ dofɛi.

¹⁵ Nɛ bi hyän a ra mbɛti ɛ yɛ dofɛi bɛya. Bi mba da 'yɔt'a bi sifi. Nɛ nu'a ra fɛhni bi man ɛ, xɛn ngu bi 'yɛc'yɛi ɛ ma mijudíohe dɛy israhelhe. Nɛ guexta'a ra fɛhni i man ɛ.

Yá xädi ra Jesús bi un yán t'ɛdi da mamp'a rá m hma

¹⁶ Nɛ dá mbähmbe bɛ ra häi Galilea bɛya, dí 'dɛ'ma'da gähe, yá xädigähe ra Jesús. Nɛ dá sɔmhɛ bɛ ja ra nyuni xí xije ra Jesús dan c'athe bɛ. ¹⁷ Nɛ nu'bɛ má nuhe, dá ɛspahe a, pɛ nu'ɛ 'da him mi ɛc'yɛi gue gue'a. ¹⁸ Nɛ bi hyäm bɛ dí 'bähmbe a ra Jesús nɛ bi 'yɛnje:

—Gätho ra ts'ɛdi bin 'dacä ga manda gätho ra ximhäi nɛ mahɛts'i, bi 'yɛnje. ¹⁹ Janangue'a ní mbähä ya hɔnbɛ go hapɛ 'bɛh yɛ jä'i gä na ndoho ra ximhäi, gui xihmbɛ da 'yɛc'yɛigui. Nɛ nu'ɛ to'o di dácä yá mbɛi, gui xixyabahɛ nangue rá thuhu ma Ta, nɛ nangue rá thuhu rá Ts'unt'ɛ, nɛ rá thuhu rá Hogandähi Ojä. ²⁰ Nɛ gui xänbahɛ da 'yɔt'e 'bɛ'a gätho dá xi ahɛ. Nɛ guim bɛmhɛ dín 'yohɛ gätho yɛ pa asta gue'bɛ da guah ra ximhäi, bi 'yɛngähe ra Jesús bɛya.

MARCOS

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't' ra Marcos

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mi ts'utho da zøh ra Hmu

¹ Ja ua rá mbudi ran ho ma'da'yo nangu'e'a ra Jesucristo, rá Ts'unt'ũ Oja. ² Bin ja a mán t'o't'i 'bũ maya'bũ bũ ja rá søcuã Oja 'bũ mí 'yẽna:

Nugã ga pehn'na n'da mam 'behni dim 'bet'o bũ gni mba.

Nu'a da xih yũ ja'i da døp'e'e,

bi 'yẽmp'a rá Ts'unt'ũ.

³ Ne'a ra pøngahya Isaías bi ma nguehna rá m 'behni 'bũ mi 'yẽna ngue:

N'da ra ja'i dín ya nts'edi bũ ja ra dapo ngue da 'yẽna:

“Damin sãhũ ga simhbũ ra hmu mi ts'utho da zøcuã,

Dami hoc ni mbũihũ ga tømhbũ xũn ho,” da 'yẽn a mam 'behni, i ẽn Oja, bi 'yẽn'a ra Isaías.

⁴ Ne gue'a ra Xuua bi 'yøt' ran xixya bũ ja ra dapo bi man Oja maya'bũ. Nu ra Xuua bi xih yũ ja'i dín xixya to'o di pãh yũn 'yomfẽni ne da mba ma punbi yũ ts'oqui bũya.

⁵ Gãtho yũ ja'i mi 'bũpũ ra xequi Judea, nepũ ra dahnihni Jerusalén, bi zøm bũ i øt' ran xixya ra Xuua. Ne nu'ũ 'da bi pãh yũn 'yomfẽni ne bi mam bũya ngue hingui ho 'be'a xí 'yøt'e. Ne bi mba ma xixyãba bũ ja ra dãthe Jordán ẽ bũya.

⁶ Nu ra Xuua mí he n'da ra mbapahni án t'øt'e ngue yũ xingu yũ camello ne mi ja rán gũt'i ra xifani. Ne hønt'ũ yũ t'ãxi nãn sihme ne ra t'afi t'asa dapo. ⁷ Ne bi 'yẽna:

—Ba ẽpũ n'da man'da ja rá ts'edi xinda guecã, hin dí søcã tengu a. ⁸ Nugã xtã xixya ahũ nangu'e ra dehe thoho, pe nu'a di 'da'ahũ rá Hogandãhi Oja, bi 'yẽmb yũ ja'i a ra Xuua.

Bi mba ma xixyãbi ra Jesús

⁹ Ne nu yũ pa bi 'yøt' ran xixya ra Xuua, bi nexpũ ra hnini Nazaret ra Jesús, ngue ra xequi Galilea. Ne bi zøm bũ ra Jesús bin xixya'a bũya bũ ja ra dãthe Jordán. Gue'a ra Xuua bi 'yøt' ran xixya. ¹⁰ Ne nu'bũ mí bøxpũ ja ra dehe bũya 'bex bi nu bi xoh mahẽts'i ne bá cãh rá Hogandãhi Oja, tengu n'da ra t'azũ, bi zøpũ 'bãh ra Jesús. ¹¹ Ne bi t'ø a n'da ra nde mahẽts'i bi 'yẽna:

—Ma Ts'unt'ũ i, dadí huẽc'i i ne dín numanho i, bi 'yẽn a ra nde.

Nu ra Jesús bi ts'ãp rá mbũi bũ ma'ueni

¹² Ne nubũya nu rá Hogandãhi Oja 'bex bi bẽnbi da mba bũ ma'ueni a ra Jesús. ¹³ Ne nyote pa bim 'bũpũ ne nyote xui. Ne nu ra zĩthu ra Satanás bi zãp rá mbũi a ra Jesús gãtho yũ pa bim 'bũpũ, ne mí 'bũhmbũ bũ yũ zate. Pe bi mbãx'ũ yũm 'behni Oja mahẽts'i a ra Jesús 'be'a gã bi nu bũ.

Nu ra Jesús bi dũ'mi bi man a rá m hma bũ ja yũ hnini

¹⁴ Ya xí jot'a fãdi ra Xuua Nxixya 'bũ mi bøm bũ ra Jesús bũ ra xequi Judea, bi mba bũ Galilea. Ne bi mam bũ ran ho ma'da'yo ngue 'bepũ dí manda rá ts'edi Oja n'da. ¹⁵ Ne bi 'yẽmb yũ ja'i:

—Mi ts'utho da zøn ra pa di manda ua rá ts'edi Oja, dami pãh nin 'yomfẽnihũ, damin unsehũ di manda ahũ Oja 'dahma dín ja ahũ ra te ma'da'yo. Gue'a bi man a ra Jesús 'bũ mí 'yẽmp'ũ yũ ja'i.

Ra Jesús bi zohni goho yũ mbahua

¹⁶ N'da ra pa mi 'yo bũ a ra Jesús bũ ndendãdehe t'ẽmbi Galilea. Ne nubũya bi nu a ra Simón n'yoi rá n 'yohũ i Andrés a, mi enxit'ã bũ ja ra dãdehe ẽ, ngue yũ 'bẽfi yũ mbahua ẽ. ¹⁷ Ra Jesús bi 'yẽmp'ũ:

—Ba tengauĩ ga ja aui gui xihmi yũ ja'i da 'yẽc'yẽigui tengu thoho bũ gní theui yũ hua ngubũ guĩ øt'ui, bi 'yẽmp'ũ.

¹⁸ 'Bex bi hyɛpɛ yá xit'a bɔya nɛ bi dɛnni.

¹⁹ Nɛ xø bi thogui bin 'yo mi ts'ɛ nɛ bi nu a ra Jacobo n'youi rán 'yohɛ i Xuua a, gátho ɛ yoho yá ts'unt'ɛ ra Zebedeo ɛ. Mi hubɛ ja yá mbosa ɛ, midi hoc yá xit'a. ²⁰ Nɛ xø bi xifi da dɛn'dɛ. 'Bex bi dɛn'dɛ bɔya bi zopɛ rá ta bɛ ja ra mbosa ɛ bɔya nɛ yá mbɛfi.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ min 'youi ra zɪthu

²¹ Nɛ nubɔya nu ra Jesús bi yúthɛ bɛ ja ra hnini Capernaum ɛ xí tɛnni. Nu ra pa ran säya mí cɛrpɛ ja ra nijá nɛ mi xánba bɛ yá jà'i. ²² Nɛ nu'ɛ bɔya, ɛmmɛ bi hyonya thoho 'bɛ mí 'yø a bi man ra Jesús, nguetho bi xánbi xɛn ho nɛ hinga ngubɛ mí man ɛ ma xánbate sɛhe ngue dyɛ israelhe, dyá judíohe. 'Bex gue bi badi ja rán t'ɛdi ra Jesús. ²³ Nɛ mi 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ n'youi ra zɪthu nɛ nts'edi bi mbah pɔya, bi 'yɛna:

²⁴ —'Bɛ'a guí nde gui 'yøcahe grá Jesús, grá mɛngu Nazaret. Ha gui juaje ya. Dí padi gue'e rá Thahni i Ojá gue xɛn hotho, bi 'yɛna.

²⁵ Pɛ nu ra Jesús bi dɛmhyá ra zɪthu, bi 'yɛmbi:

—Daman hɛ, dami pøm bɛ ja rá mbɛi na ran 'yohɛ, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nu ra zɪthu bɔya nts'edi bi huá'ts'a ran 'yohɛ, nts'edi bi mbafi, nɛ bi bøm bɔya.

²⁷ Gátho bi hyonya thoho ɛ 'bɛpɛ nɛ bin 'yɛmzɛhe ɛ:

—'Bɛ'a nam bøn'a dí nuhɛ ya. 'Bɛ'a ni 'da'yonxádi na, nguetho i ja rán t'ɛdi na i sɛh yɛ zɪthu nɛ i su ɛ, bin 'yɛmzɛhe ɛ.

²⁸ Nɛ 'bexque 'dahmantho bi hmam bɛ gátho ra häi Galilea 'bɛ'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Bi hoc'a rá suto ra Simón a ra Jesús

²⁹ Nu'bɛ mi bøm bɛ ja ra nijá a ra Jesús bi mbähä ra Simón, nɛ ra Andrés, nɛ ra Jacobo, nɛ ra Xuua. Bi zømhbɛ bɛ rá ngu ra Simón. ³⁰ Nɛ nu'a rá suto ra Simón 'bɛm bɛ rá oi, i hɛmb ra pa. Nɛ bi si a ra Jesús. ³¹ Nɛ bi nu bɛ i 'bɛn'a ra xisu bɔya, bi bɛnba rá 'yɛ nɛ bi xots'i. 'Bex bi bøn a ra pa, hin harɛ xɛn'ɛ, nɛ 'bex bi zä bi hoc yún sihme bɔya.

Ra Jesús bi hoqui xɛn ngu yɛ hyɛnni

³² Nɛ nu'bɛ mí yúh ra hyadi gátho ɛ mi ɛ bá ts'inba a ra Jesús bɛ mi 'bɛi, nɛ ɛ min 'yohɛ ra zɪthu bá ts'inbi. ³³ Bim peti bɛ ja ra goxthi gátho yɛ jà'i 'bɛpɛ ja ra hnini. ³⁴ Gátho na ngu yɛ hyɛnni bi hoqui, nɛ bi hyønba thi yɛ zɪthu min 'yohɛ ɛ 'da. Nɛ nu yɛ zɪthu, ɛmmɛ mi ndehma da ma to'o a ra Jesús, pɛ nu ra Jesús him bi japi dɪn yá ɛ.

Nu ra Jesús bi xánba yɛ jà'i bɛ ra xɛqui Galilea

³⁵ Nɛ nu'bɛ mi ts'útho da hyax bɔya, bi ndants'a ra Jesús bi bøm bɛ ja ra hnini, bi mba bɛ ma'uɛni bin yáui Ojá. ³⁶ Nɛ nu'bɛ mi hyats'i xɛn ho bɔya, bi mba ra Simón da hyoni, nɛ'ɛ mi'da mi 'bɛhmbɛ bi mbähä da hyomhbɛ ra Jesús. ³⁷ Pɛ nu'bɛ mí dɪm bɔya, bi 'yɛmbi:

—Mbähä bɛ ja ra ngu nguetho gátho yɛ jà'i hon'a bɛ mahøn'a, bi 'yɛmbi.

³⁸ —Hin'na, pɛ man'da xɛn ho 'bɛ ga mbähä bɛ ja mi'da yɛ hnini, nɛpɛ ga mangä bɛ mam hmam bɛ, nguetho gue'a bá ɛcä ua a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ 'Bex bi mbähä bɔya, bin 'yo gátho ra häi Galilea, bi man rá m hman Ojá bɛ ja yɛ nijá nɛ bi hyøn'a thi yɛ zɪthu mín 'yohɛ 'da yɛ jà'i bɛ bi thogui.

Bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi hɛmb ra t'axca'ya

⁴⁰ Nɛ bi zøm bɛ n'da ran 'yohɛ bɛ 'bäh ra Jesús, i hɛmb ra t'axca'ya. Bin danyahmu, bi 'yáp ra mate, bi 'yɛna:

—Nu'bɛ ni pähä da zä gui hogui ts'ɛ, bi 'yɛmbi.

⁴¹ Bin yeh rá mbɛi ra Jesús, bi dä'a ra hyɛnni, nɛ bi 'yɛmb bɔya:

—I jagá ra pähä da yán'a ya, bi 'yɛmbi.

⁴² 'Bex bim 'bɛ'ɛ yɛ 'ya mi hɛmbi. ⁴³⁻⁴⁴ Nu ra Jesús bɔya, nts'edi bi hɛcpi nɛ bi 'yɛmbi:

—Nuya, njon gui xifi 'bɛ'a dá øt'e'e. Ni mba, bán 'yupɛ 'bɛh ra mbäjä, gui un bɛ n'da ra 'bøts'e i man rán t'ɛdi ra Moisés da hyáxpɛ n'da 'bɛ ya bi yán ra t'axca'ya, nɛ da fáh bɔya ngue bi zä i, bi 'yɛmbi.

Nε bi xifi da mba bɔya. ⁴⁵ Pε nu ran 'yohɔ 'bɔ mi bɔm bɔ bi mbɔdi ɛmmε mma. Nε bi xih yɔ jɔ'i 'bε'a xɪ t'ɔrpe. Jannangue'a nu ra Jesús ya him bi zä da yɔrɔ ja yɔ hnini nε 'yotho bɔ ma'ueni nguetho ɛmmε bi muns yɔ jɔ'i 'bɔ i cɔrɔ ja ra hnini. Pε guehma xɔn ngu yɔ jɔ'i mi zɔm bɔ hapɔ mi 'yo ngue hɔn bɔ go hapɔ ní nets'i.

2

Bi hoc'a n'da ra jɔ'i mi ts'a rá jɔ'i

¹ Nu 'bɔ mi tho i ts'ɔ 'da yɔ pa bi yɔt mahɔn'a bɔ Capernaum ra Jesús. Nu 'bɔ mí 'yɔh yɔ jɔ'i ngue 'bɔrɔ ja ra ngu, ² 'bexque xɔn ngu bi zɔm bɔ yɔ jɔ'i gue 'bɔ go mi yɔrɔ mbo ra ngu nεrɔ thi. Nu ra Jesús bɔya, bi xih rám hman Oja ɔ yɔ jɔ'i. ³ Nε nubɔya, bi zɔm bɔ 'da yɔn 'yohɔ i tu n'da ra hyɛnni ngue mí ts'a rá jɔ'i. Goho ma 'yohɔ ɔ yɔn dute. ⁴ Nε hingui sä da thopɔ 'bɔh ra Jesús nguetho mi dɔ bɔ yɔ jɔ'i. Janangue'a bi xɔ'ts'a n'da xεqui ra 'bet'e, bi cɔmp'ɔ a ra hyɛnni con rá 'beza. ⁵ 'Bex bi bɔh ra Jesús ngue mi pɔ ɔ ngue i jase rá ts'edi, nε bi 'yɛmp'a ra hyɛnni bɔya:

—Nu'i, n'yɔ, ni ts'oqui ya xɔm pun'ni i, bi 'yɛmbi.

⁶ Nε nu'ɔ 'da yɔ xänbate nijɔ, mi hupɔ. Nε nu 'bɔ mí 'yɔ'a 'bε'a i man ra Jesús, ⁷ bi 'yɛnse mbo yɔ mbɔi n'da ngu n'da: “Xina, hanja ni man na tengu na. Pε hingui numansu Oja na, njo'o n'da ra jɔ'i da zä di punba yɔ ts'oqui n'da, hinda hɔnt'a Oja,” bi 'yɛnse yɔ mbɔi ɔ. ⁸ Pε nu ra Jesús 'bexque bi bɔtho 'bε'a mbɛn ɔ, nε bi 'yɛmp'ɔ:

—Hanja ngubɔ guím bɛmhɔ mbo ni mbɔihɔ. ⁹ Ha guím bɛmhɔ ngue nte ni mba tho a dá xicä na ran 'yohɔ ngue rá ts'oqui ya xɔm punbi. Ha guím bɛmhɔ man'da xqui pɔhmbɔ ngue i ja ma ts'edi 'bɔ ga xifi da ndants'i, da gɔx rá fidi din 'yo. ¹⁰ Pε nugä ngue dán jɔ'igä ua ja ra ximhäi, ga ut'ahɔ ya i ja man t'edi ua ja ra häi ngue ga punba yɔ ts'oqui n'da ra jɔ'i, jannangue'a ga japi din 'yo na ran 'yohɔ ya, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nε nubɔya, bi 'yɛmp'a mí ts'a rá jɔ'i:

¹¹ —Nu'i, dí xi i, ndants'i, cɔx ni fidi, ni mba ni ngu, bi 'yɛmbi.

¹² Nubɔya, 'bex bi ndants'i, bi gɔx rá fidi, bi bɔm bɔ i ja ra ngu. Nε bi nu ɔ gätho mi 'bɔrɔ. Nε bi hyonya thoho ɔ. Jannangue a bi 'yɛspa Oja ɔ bɔya nε bi 'yɛn ɔ:

—Njam'bɔ xtá nuhɔ tengu a bin ja ya, bi 'yɛn ɔ.

Nu ra Leví 'bex bi dɛn'na ra Jesús

¹³ M'bejua bɔya xɔ bi mba mahɔn'a bɔ ja ra ndendadehe a ra Jesús. Nε mi sɔm bɔ yɔ jɔ'i nε mi xänba bɔ ɔ. ¹⁴ Nu 'bɔ mi thopɔ 'bɔ a ra Leví, i hupɔ ja rá mɛxa gue'a ra hyaçahäi a. Nu'a ra Leví rá ts'ant'ɔ ra Alfeo a. Nu ra Jesús bɔya bi 'yɛmbi:

—Ba tengui.

'Bex bi ndants'a ra Leví bɔya, bi dɛnni.

Jesús bin sihmehɔ yɔ ts'om'bäi

¹⁵ Nε bin sihmehɔ ra Jesús nε yɔ xädi bɔ ja rá ngu a ra Leví. 'Darpɔ bin sihmehɔ 'da yɔ ziyate hyaçahäi nε mi'da yɔ ts'om'bäi. Xɔn ngu mi 'bɔrɔ nguetho xɔn ngu ɔ ya xɪ 'yɛc'yɛi a. ¹⁶ Nε nu'ɔ 'da ma xänbatehe bɔ nijɔ, yɔ fariseo ɔ, nε nu 'bɔ mi nu ra Jesús nε yɔ xädi sihmehɔ ɔ yɔ ziyate hyaçahäi nε yɔ ts'om'bäi nε bi 'yɛmp'ɔ yɔ xädi ra Jesús:

—Hanja ngubɔ ɔt' ni Hmuhɔ. Hingui ho ɔt'a ngue i sihmehɔ yɔ ziyate hyaçahäi nε yɔ ts'om'bäi, bi 'yɛn ɔ.

¹⁷ Nu 'bɔ mí 'yɔh ra Jesús 'bε'a bi man ɔ, bi 'yɛmp'ɔ:

—Nu'ɔ im bɛnse xɔn zaqui hingui honi to'o da mbäts'i, hinda hɔnt'ɔ i pɔse in zäman'ɔ i honi to'o da mbäx ɔ. Nε nugä bá ɛcä ga fäx ɔ i pɔdi ja yɔ ts'oqui, him bá ɛcä ga fäx ɔ im bɛnse yɔ hocjɔ'i, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ran t'änni nangue ɔ ε't' yɔn sihme

¹⁸ Nu'ɔ yɔ xädi ra Xuua Nxixyɔ nε yɔ xädi yɔ fariseo mí ε't' yɔn sihme ɔ. Nε bi zɔm bɔ ɔ 'da bɔ mí 'bɔh ra Jesús ngue bi 'yänni nε bi 'yɛmbi:

—Hanja hingui ε't' yún sihme ɯ ni xädi ne i ε't' yún sihme ɯ yú xädi ra Xuua ne yú xädi yu fariseo, bi 'yɛn ɯ.

¹⁹ Ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti ngue ran thəti 'bɯ mi dət'ɯ, bi 'yɛmbi:

—Pɛ nu'ɯ i 'bɯpɯ ja ran thəti hin da du yú mbɯi nguetho 'bɯpɯ a ran 'yohɯ din thəti. Hin da 'yɛna ngue hin din sihme ɯ. ²⁰ Pɛ da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohɯ ne ja da 'yɛ't' yún sihme bɯya, bi 'yɛn a ra Jesús. ²¹ Nɛ nu'a din xä ɯ ma xädigä hin da bɔmanho 'bɯ nɛ'a ra nyomhma da dɛn ya, tengu thoho ra naxca 'bɔ't'e hin da zä di 'bɔ't'a ra 'ya'bɔ't'e nguetho da xɛ thoho mahɔn'a. ²² Nɛ nguetho a ra vino ma'da'yo hin da zä da sirpɯ ja ra 'yambot'asɛi nguetho nu'a ra vino ma'da'yo da dɛn 'bɯ da sirpɯ ne dim fän a ra vino bɯya, gätho 'da dín ts'ontho bɯya. Nu'a ra vino ma'da'yo i pa nsi't'i bɯ ja yu mbot'asɛi ma'da'yo, pi 'yɛn'a ra Jesús 'bɯ mí dadi.

Bi t'ɛmbi i ɔt' ra 'bɛfi ɯ yú xädi ra Jesús a ra pa ran ts'äya

²³ Nɛ nu'a ra pa ran ts'äya bi mbähä yú xädi ra Jesús, bi thopɯ ja n'da rá huəhi yu trigo. Nu yú xädi bɯya i toc yu trigo bɯ bi thogui. ²⁴ Nu yu fariseo bi nu 'bɛ'a bi 'yɔt'ɯ yú xädi ra Jesús nɛ bi t'ɛmp'a ra Jesús bɯya:

—Hanja ngubɯ i ɔt'ɯ ni xädihɯ ya nɛ i ma man t'ɛdihɯ hin dam pɛhmbɯ a ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn'ɯ yu fariseo.

²⁵ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Ha hin guí nu bɯ ni sɔcuəhɯ ngue nɛ ra David bi mbesta rán t'ɛdi Oja 'bɯ n'dandɛ 'bɯ min tumanthuhu bɯ bin 'yo nɛ ɯ min 'yohɯ. ²⁶ Janangue'a bi yɛrpɯ ja rá ngu Oja nɛ bi zihɯ bɯ yu 'bɔxtuhmɛ. Pɛ him mi sä xtán zi ɯ nɛ hɔnt'ɯ yu mbäjä i sä da zi ɯ. Nɛ nu ra Abiatar, ra hmumbäjä bɯ a, bi 'yɛmp'ɯ.

²⁷ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—Í ts'an'na ra pa ran ts'äya nguetho bi ndep yu jə'i hin ε din ɯnbi, hin í ts'änni ngue da mba nts'upi. ²⁸ Nɛ nugä ngue dán jə'igä ua ja ra ximhäi, drá hmugä nɛ i ja man t'ɛdi gam mangä 'bɛ'a da 'yɔt' yu jə'i ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn a ra Jesús.

3

Bi hoc'a n'da ran 'yohɯ him mi sä di juən rá 'yɛ

¹ Nɛ nu ra Jesús bɯya bi yɛrpɯ ja ra nijə mahɔn'a. Nɛ mí 'bɯpɯ n'da ran 'yohɯ him mi sä di juən rá 'yɛ. ² Nɛ mi 'bɯpɯ 'da di əxtho ra Jesús 'bɯ di hocpa rá 'yɛ ran 'yohɯ. Nɛ nu'bɯ da nu di hocpi di yəp pɯya nguetho ra pa ran ts'äya a. ³ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ran 'yohɯ:

—Ndants'i, gam 'bähnu made i 'bɯh yu jə'i, bi 'yɛmbi.

⁴ Nɛ nubɯya, bi 'yän'dɯ 'bɯpɯ nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Dami xijɯ ya 'bɛ'a xɯn ho da t'ɔt' 'bɯ ra pa ran ts'äya. Ha da t'ɔt'a n'da ran ho uague da t'ɔt'a n'da ran ts'o. Ha xɯn ho 'bɯ da yənbə rá te rá mijə'iui n'da, uague xɯn ho 'bɯ da hyəcpə rá te rá mijə'iui n'da.

Pɛ nu'ɯ hin'yɯ 'bɛ'a sä dí dətɛ. ⁵ Nu ra Jesús bi hyanman'ɯ yu jə'i bɯya nɛ bi zɔt rá mbɯi nguetho hin'yɯ ran hocjə'i ɯ. Nubɯya bi 'yɛmp'a mi ɯ rá 'yɛ:

—Dami juən ni 'yɛ.

Nɛ 'bɛx bi juən rá 'yɛ bɯya, bi gomanho. ⁶ Bi bɔn yu fariseo bɯya nɛ in cuɛ. Bin yəhɯ mahɔn'a ɯ yún sɯihɯ ngue mi tɛn ra Herodes, nɛ mí hon ɯ 'bɛpɯ dí hyo a ra Jesús.

Xɯn ngu yu jə'i bim peti bɯ ja ra dədəhe mahɔn'a

⁷ Nu ra Jesús bi 'uegue bi mbähä yú xädi bɯ ja ra dədəhe nɛ xɯn ngu yu jə'i mi 'bɯpɯ ra häi Galilea bi dentho. ⁸ Nɛ ɯ yu mɛngu bɯ ja ra häi Judea, nɛpɯ ra hnini Jerusalén, nɛpɯ ra häi Idumea, nɛpɯ 'danguadi ra Jordán, nɛpɯ ra xɛqui Tiro nɛ Sidón, bi 'yɔ ɯ 'bɛ'a gätho bi 'yɔt'a ra Jesús. Janangue a gätho bi zɔm bɯ mi 'bɯ a. ⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ yú xädi:

—Damin sähɯ, gui jomhbɯ n'da ra t'ɯmbosa nɯ ja ra dehe, bi 'yɛmp'ɯ.

Ngubɔ bi xifi nguetho i nu man'da man'da ní zontho yɔ ja'i nɛ nu'bu bin dɔ bu yɔ ja'i da hyuxpɔ ja ra mbosa ra Jesús bɔya. ¹⁰ Nguetho ya xí hoqui xɔn ngu yɔ hyɛnni, janangue a din tonthoho ɔ yɔn zãman'ɔ in nde da benba rá pahni ra Jesús ngue mi pɔ ɔ, hontho ga thãrpa thoho rá pahni 'bex gue da yãngui, mi ɛn'ɔ. ¹¹ Nɛ nu'ɔ min 'yohɔ ra zĩthu bin danyahmu bu 'bɔh ra Jesús nɛ mbafi, ɛn ɔ:

—Nu'i gue'e rá Ts'unt'ɔ i Ojɔ, bi 'yɛn ɔ.

¹² Pɛ nu ra Jesús nts'edi bi hɛcpɔ ɔ nguetho hingui ndepe gue'ɔ yɔ zĩthu dí bɔ ɔ yɔ ja'i gue gue'a rá Ts'unt'ɔ Ojɔ a.

Ra Jesús bi huahni 'de'mayoho yú xãdi

¹³ M'bejua bɔya bi guam bu ja ra nyuni a ra Jesús. Nubɔya bi zohn'dɔ 'da yú xãdi nɛ nu'ɔ bi mba bu 'bɔh ra Jesús ɔ bɔya. ¹⁴ Nɛ nubɔya bi huahn'dɔ 'de'mayoho, bi zãnni din 'yohɔ ngue da zã da mbɛhni da xih yɔ ja'i rãm hman Ojɔ. ¹⁵ Nɛ bi un yú ts'edi di hoc yɔ hyɛnni nɛ da hyɔn a thi yɔ zĩthu n'yohɔ 'da yɔ ja'i. ¹⁶ Bi zãnna ra Simón, nɛ bi zãnbi dí huti ra Pedro a. ¹⁷ Nɛ ra Jacobo nɛ'a ra Xuua rãn 'yohɔ na ra Jacobo. Gãtho yoho yú ts'unt'ɔ ra Zebedeo ya. Nɛ bi zãnba yãn sospathuhu Boanerges, i nde da ma tengu n'da ra ngãni. ¹⁸ Nɛ'a ra Andrés bi zãnni, nɛ ra Felipe, nɛ ra Bartolomé, nɛ ra Mateo, nɛ ra Tomás, nɛ man'da ra Jacobo ngue rá ts'unt'ɔ ra Alfeo, nɛ ra Tadeo, nɛ man'da ra Simón, t'ɛmbi ra cananista. ¹⁹ Nɛ ra Judas Iscariote gue'a di dã a ra Jesús. Nɛ nu'bu mí gua'a bi un yú ts'edi ɔ, bá ɛh yú ngu.

Bi t'ɛmbi in 'youi rá ts'edi ra zĩthu a ra Jesús

²⁰ Nɛ xɔ bi zɔm bu xɔn ngu yɔ ja'i mahɔn'a xɔ him mi pongui din sihme ts'ɔ ra Jesús nɛ yú xãdi. ²¹ Nu'bu mí 'yɔ ɔ yú meni ra Jesús 'be'a gãtho i ɔt'a, ɛmbi in gɔt'i, nɛ bá ɛ ɔ bi zɔm bu 'bɔh ra Jesús i nde da zits'i.

²² Nɛ nu yɔ xãnbate nijɔ xpí 'yɛ a Jerusalén, sã ɛn ɔ n'youi ra zĩthu ra Jesús, nɛ ɛn ɔ nangue rá ts'edi yú hmu ra zĩthu gue'a ní zã i hɔn a thi yɔ zĩthu ra Jesús, sã bi 'yɛn ɔ yɔ xãnbate nijɔ.

²³ Nu'bu mí bɔh ra Jesús 'be'a bi man ɔ, bi zon'dɔ bɔya nɛ bi xih yɔn t'uti da bɔdi hinga gue'a man ɔ. Bi 'yɛmp'ɔ:

—Hin da zã a ra zĩthu din sɔsɛhɔ yú minzĩthuhɔ, nɛ xtí 'betho rá ts'edi. ²⁴ Tengɔ n'da ra ts'ut'abi bu ja ra hnini hingui sã da hyɔ rá ts'edi 'bu din sɔsɛhɔ ɔ yú ja'i. ²⁵ Nɛ ngutho n'da ra ngu 'darpɔ 'bɔhmbɔ yú ts'unt'ɔ n'da ran 'yohɔ da guasɛ ɔ 'bɔ hinga 'dat'a im bɛni. ²⁶ Ngutho ɔ yɔ zĩthu 'bɔ xtín sɔsɛhɔ yú hmu, xtan guasɛ ɔ 'bɔ hinga 'dat'a im bɛn'ɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nɛ xɔ bi xih man'da ran t'uti nangue 'be'a bi 'yɔrpa ra zĩthu, bi 'yɛmbi:

—Njon da zã da yɔrpa ja rá ngu n'da ran 'yohɔ i ja rá ts'edi gue'bu hinga m'bet'o da thu't'i. Pɛ nu'bu ya bi thu't'i, hingui hɛi da thɔspi 'be'a gãtho i pɛs' pɔya, bi 'yɛn a ra Jesús.

²⁸ Pɛ majuañi dí xi ahɔ hɔnt'a go ma ts'oqui bi 'yɔt' yɔ ja'i da mba ma punbi 'bɔ da hyon ra punbi, nɛ hɔnt'a go ma ts'ore bi ma. ²⁹ Pɛ nu'ɔ to'o im man ra ts'ore nangue rá Hogandahi Ojɔ njam'bu da zã da mba ma punbi ɔ, da nu ran unbi gãtho yɔ pa mazai, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁰ Ngubɔ bi xih yɔ xãnbate nijɔ ra Jesús nguetho bi 'yɛn'ɔ hinga gue'a rá ts'edi rá Hogandahi Ojɔ in 'youi ra Jesús, ngue mi hɔn a thi yɔ zĩthu.

Ra Jesús i ɛmbi rá mbe nɛ yãn 'yohɔ ɔ i ɔt' rá pãhã Ojɔ

³¹ Nɛ nubɔya bá ɛsɛ rá mbe ra Jesús nɛ yãn 'yohɔ. Pɛ mí 'bãtho bu thi nguetho him bi zã bi yɔt'a mbo. Nɛ bi xi ɔ 'bãpɔ mbo:

—Xihmi ts'ɔ ra Jesús ngue dín zohndãhe ua thi, bi 'yɛmp'ɔ.

³² Nɛ nu'ɔ 'darpɔ mí huhmbɔ ra Jesús bi 'yɛmp'ɔ bɔya:

—'Bãpɔ thi ni mbe nɛ nin 'yohɔ, i hon a i 'na.

³³ Nu ra Jesús bɔya bi dat'ɔ:

—Ga xi ahɔ te'o a ma mbe nɛ man 'yohɔ.

34-35 Nε bi hyant'ɯ 'darpɯ huhmbɯ bɯya, nε bi 'yɛna:

—'Bɯcua ya ma mbe, nε man 'yohɯ, nguetho hɔnt'a go te'o da 'yɔrpa rá pähä Oja, gue'a man 'yohɯ a, nε gue'a man ju a, nε gue a ma mbe a, bi 'yɛmp 'bɯ mi dadi.

4

Ran t'uti ra mbomhmudä

¹ Nε xø bi xänba yɯ ja'i mahøn'a bɯ ja ra ndendädehe a ra Jesús. Nε ɛmmε xɯn ngu yɯ ja'i bim pɛtihɯ bɯ. Janangue'a bi yurbɯ ja ra t'umbosa bi dän i ts'ɯ bɯ ja ra ndenthe. Nu yɯ ja'i bi gorɯ ndenthe bɯya. ² Nu ra Jesús bɯya xɯn ngu yɯn t'uti bi xih yɯ ja'i 'bɯ mí xänbi, nε bi 'yɛna:

³ —'Yøhmbɯ ts'ɯ ran t'uti ga xi ahɯ ya. Nu'a n'da ra uähi bi mba bá pon yɯ hmudä.

⁴ Nε bi zo 'da bɯ 'yu. Nubɯya bá ɛh yɯ doja bi jua'a nts'a yɯ hmudä xí zo bɯ. ⁵ Nu'ɯ mi'da yɯ hmudä bi zo bɯ ja yɯ ndaxnado nε ts'ɯtho ra häi bɯ. Janangue'a 'bex bi bɔxa n'dihi.

⁶ Pε nu'bɯ mam bá pøx ra hyadi 'bex bi 'yot'ɯ nguetho hin hapɯ sä da mba yú 'yɯ. ⁷ Nu'ɯ mi'da bi zo bɯ ja yɯ dapo, bi bɔts'e pɛgue bi gom' yɯ dapo, nε nte bi ndø'ɯ. ⁸ Pε nu'ɯ mi'da bɯya bi zo bɯ ja ra häi xɯn ho. Bi bɔts'e nε bin te, nε bi ndøgue. Nu'ɯ 'da 'däte ma'det'a bi ndøgue, nu'ɯ 'da hyäte, nu'ɯ 'da n'da ciento bi ndøgue ngue n'da 'bäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

⁹ Nε xø bi 'yɛmp'ɯ yɯ ja'i:

—Hɔnt'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma, bi 'yɛmbi.

Hanja i xih yɯn t'uti yɯ ja'i a ra Jesús

¹⁰ Nu'bɯ mi 'busehɯ 'dɛ'ma yoho yú xädi ra Jesús nε'ɯ mi'da yú 'yɛc'yɛi, bi xifi da xi ɯ 'bɛ'a na mbøn a ran t'uti bi ma. ¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ bɯya:

—Gue'ahɯ bi ja ahɯ gui pähmbɯ a him mam fadi mam 'bet'o ngue 'bɛpɯ ní manda rá ts'edi Oja. Pε nu'ɯ yɯ ja'i thoho gue'ɯ da sänba yɯn t'uti, ¹² madague da nu pε hin da 'yɔrpa masu 'bɛ'a da nu, nε madague da 'yøde pε hin da badi 'bɛ'a ní mba a, nε hin da bɛni di päh yú mbui ngue da hyon ra punbi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán thɛui a ran t'uti a ra mbomhmudä

¹³ Nε xø bi 'yɛmp'ɯ mahøn'a:

—Nu'bɯ hin guí pähmbɯ 'bɛ'a na mbøn'a ran t'uti dá mangä, ha da zä gui pähmbɯ gätho mi'da ga xi ahɯ 'bɯ. ¹⁴ Nu'a na mbøn'a dá mangä, nu'a ra uähi que'a bá man rá m hman Oja hønba go hapɯ. ¹⁵ Guehya bi zo bɯ ja ra 'yu na mbøni bi 'yømanho rá m hman Oja ya. Pε nu ra zithu 'bex bi japi bi pumbɛni a ram hma bi sifi. ¹⁶ Ximangutya bi zo bɯ ja yɯ ndaxnado na mbøni bi 'yøh ram hma nε bin johya. ¹⁷ Pɛgue hinga gätho rá mbui bi bɛni. Janangue'a nu'bɯ bi nu yɯn ɯcpi nε yɯn ɯnbi nangue rá m hman Oja him bi hyät'i, 'bex gue bi zu nε bi 'uegue. ¹⁸ Nε nuya bi zo bɯ ja ra dapo na mbøni bi 'yømanho ram hma ¹⁹ pε ɛmmε di ho ra ximhäi nε ra mbeti i hät'i, nε di ho da 'yøt' yú pähä zɛhɛ. Tengu'bɯ bi gomba ram hma, nε hin di japi din te yú mbui. ²⁰ Pε nuya bi zo bɯ ja ra häi xɯn ho, na mbøni bi 'yømanho rá m hman Oja, bi hyäni, nε bin te yú mbui xɯn ho, nε bi xant'a ram hma xɯn ho, tengutho yɯ hmudä, gue bi ndø'a 'däte ma'det'a ɯ 'da, nε hyäte ɯ 'da, nε n'da ciento ɯ 'da, bi 'yɛmp'ɯ yú xädi 'bɯ mi xifi 'bɛ'a na mbøn'a ran t'uti bi ma.

Gätho him mam fadi da zøni da fadi

²¹ Nε xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'a mam hmangä nts'änni gätho yɯ ja'i da 'yøde, tengu n'da ra nyot'i nts'änni di yot'i gätho bɯ mbo ra ngu, hingan ts'änni da mba ma cɯ't'i bɯ ja ra 'bihuanza o ra 'bit'ots'i. ²² Nguetho gätho 'bɛ'a him mam fadi da zøni da fadi, nε gätho 'bɛ'a him midí nequi da zøni da hnu. ²³ Hɔnt'a go to'o ja yú zagu bi 'yø a dá ma. ²⁴ Nε nu'a di jamansu a i øde da badi xɯn ho nε Oja di japi man'da xɯn ngu da zøni da badi. Pε nu'a hin ε di jamansu a i øde, pε nε'a zi ts'ɯ mi padi dim 'bedi, nε tengu ni t'eni gnán ɛmhɯ gue'a dí t'en'nahɯ, nε man'da mbongui thoho din 'da ahɯ. ²⁵ Din ja ahɯ tengu ram hma i ɛna: “Nu'a xɯn ngu i ja man'da xɯn ngu din t'unni pε nu'a ts'ɯtho i ja man'da da thanba a.”

Rán t'uti ra hmudä i te

²⁶⁻²⁷ Nu ra Jesús bi 'yεmp'ɯ mahøn'a:

—Nuya di manda ua rá ts'edi Ojå madague'bu hin di nequi, tengu thoho n'da ra hmudä 'bu bi du a n'da ran 'yohɯ, madague'bu hingui nu hague ám bøts'e pegue i paði da bøts'e, nte im bεntho. ²⁸ Nguetho nu'a ra häi dí tesc yɯ thuhu a. Nu'bu bi mbüdi bi bøts'e, yɯ paxi thoho, m'bejua büya da ndøh yú dæxi, ne nubüya din thå ɯ. ²⁹ Ne nu ran 'yohɯ büya da xoqui nguetho bi zøn ra ora da 'be'ts'i, bi 'yεn a ra Jesús. In jabu rá ts'edi Ojå ngue di manda ua ne njongui nu hague na te.

Ran t'uti rá hmudä ra mostaza

³⁰ Ne man'da ran t'uti bi xih yú xädi ra Jesús mahøn'a, ne bi 'yεmp'ɯ:

—'Bεpɯ dá bεmhbu hague di manda ua rá ts'edi Ojå. Ga xi ahɯ n'da ran t'uti nangue'a. ³¹⁻³² In ja tengu n'da rá hmudä ra mostaza i pa m'boni, ne εmme zicue tho, εmme man'da zicue xinda gue mi'da yɯ hmudä, pε man'da i te xɯn ngu yú 'yε, xinda gue gä mi'da yɯ paxi ne xøgue sä da 'yøt' yú 'bafi yɯ doja bu ja yú xaha. Njabu rá ts'edi Ojå bu ni nequi ngue di manda ua, bi 'yεn'a ra Jesús.

Hanja bi xih yɯn t'uti ɯ yɯ ja'i

³³ Ne xɯn ngu mi'da yɯn t'uti bi xänba yɯ ja'i a ra Jesús 'bu mi xänbi tengu ya i hmangua, pε hønt'ɯ hingui hεi bu dá faði bi xifi. ³⁴ Ne nte bi xih mi'da yɯm hma, hønt'ɯ yɯn t'uti bi xifi. Pε nu'bu mi 'busehɯ yú xädi bi xih pɯya 'be'a na mbøn'ɯ yɯn t'uti bi mam bu 'buh yɯ ja'i.

Bi xifi din hε ran dahi ra Jesús

³⁵ Nu'bu mín de büya nu ra Jesús bi 'yεmp'ɯ yú xädi:

—Nuya ga thohmbu nɯ 'danguadi ra dædehe, bi 'yεmp'ɯ.

³⁶ Ne nubüya bi xih yɯ ja'i da mbeng bu yú ngu. Nu yú xädi büya bi 'yon a ra mbosa mi huhɯ ra Jesús, bi mbähä büya. Ne xɯn ngu mi'da yɯ ja'i bi denni ngue bi hyuse yú mbosa ɯ. ³⁷ Ne nu'bu ya i 'yo bu ja ra dehe ne nts'edi ran dahi bin ja, ne bi donts' ra dehe ra mbosa ne mi ts'utho xtán yudi. ³⁸ Pε nu ra Jesús mi hunh ra huhni, ne mi apɯ ja ra mbosa. Nu yú xädi bi 'yá ra Jesús ne bi 'yεmbi:

—Xänbate i, ha nte guím bεni ne nde ga tuhɯ, bi 'yεmp'ɯ.

³⁹ Bi ndants'a ra Jesús büya ne bi 'yεmp'a ran dahi ne a ra dehe:

—Daman hε, bi 'yεmbi.

'Bex gue bin hε ran dahi ne ra dehe büya him mam bi 'yani. ⁴⁰ Nubüya, bi 'yεmp'ɯ yú xädi:

—Guím suhɯ nguetho ts'utho guí εc'yεigahɯ.

⁴¹ Nu yú xädi büya bi zu a ra hmu, ne bi hyonya thoho a bin ja. Bin 'yεmzehe n'da ngu n'da ɯ:

—'Be'a di 'yεt'ui na ran 'yohɯ, ne ya 'bex gue in hε a ran dahi ne ra dehe di hecpi.

5

Ra Jesús bi hyønba thi yɯ zĩthu a ra mengu bu Gadara

¹ Nubüya nu ra Jesús ne yú xädi bi zøm bu 'danguadi ra dædehe nubü ja ra häi Gadara. ²⁻⁶ Ne mi 'bupɯ n'da ran 'yohɯ min 'youi yɯ zĩthu. Nu'a mi zøm bu ja ran 'yägüi, ne njo'o to'o mi sä da zømmi nguetho gä i xεcthoho yɯ cadena mi pa nthat'i. Xɯn ngu yɯ nĩdi bi thurpa yú 'yε ne yú gua nangue yɯ cadena, pε gätho i xεcthoho. Njon mi sä di hecpi. Gätho ra pa ne ra xui mi mbapɯ ja ra dapo o guerpɯ ja ran 'yägüi, ne midu ünba zεhe nguetho mi hezehe rá ja'i nangue yɯ do. Nu'bu mí bøm bu ja ra mbosa a ra Jesús ne yú xädi, 'bex bá ε a ran 'yohɯ bin c'athɯ, bí 'yεpɯ ja ran 'yägüi, bin danyahmu bu 'bäh ra Jesús, bi dande, ⁷ ne nts'edi mbafi, bi 'yεna:

—'Be'a guí nde gui 'yørcahe grá Jesús, rá Ts'unt'ɯ i Ojå mahεts'i. Nuya dí ä a ra mate hin gui ungahe, ⁸ bi 'yεn'ɯ yɯ zĩthu 'bu mi sifi da bøm bu rá mbüi ran 'yohɯ. ⁹ Ne nubüya nu ra Jesús bi 'yän'nɯ yɯ zĩthu:

—'Be'a ní thuhu, bi 'yɛmbi.

—Ma thuhu “N'dan nets'igähe” ne ɛmmɛ xən ngu gähe, bi 'yɛna. ¹⁰⁻¹² Ne nts'edi dí ä a ra mate gue'bu ga pømhbɛ hin gui pɛngahe bu n'danni i ja yu häi, dami 'yørcahe ra mate gui pɛngahe nu 'buh yu ts'udi ga cæthe nu, bi 'yɛn'u. Nguetho hinga yatho mí 'yo u yu ts'udi xən ngu, mi sapaxi bu.

¹³ Nu ra Jesús ya bi un ran t'ɛdi da yurpu 'buh yu ts'udi. Nu'bu mí yurpu ya 'bex bán tih yu ts'udi bá capu ja ra nguani u 'bex bi yurpu ja ra dehe u, ne gä bi du bu u buya. Mbe yo mahuahi i jua u.

¹⁴ Nu u yun 'yohu midi jamansu yu ts'udi, 'bex bi 'da 'bu min nu 'be'a bi 'yot'u yu ts'udi. Bi mba bá mam bu ja ra hnini nepu huahi a bin ja. 'Bex bi mba yu ja'i buya da nuse u 'be'a bi man u yú mbädi yu ts'udi. ¹⁵ Nu'bu mí zom bu, bi nu i hupu a ran 'yohu madí unba ra zithu, ya xí zä ne i he rá zi pahni. ɛmmɛ bi mbidi yu ja'i buya. ¹⁶ Nu'u xí nu yu ts'udi, xø bi xifi xən ho yu ja'i mahøn'a 'be'a xín ja. ¹⁷ Ne nubuya, nu yu mɛngu bu ɛmmɛ bi 'yap ra mate ngue 'bex gue da bøn a ra Jesús bu ja yú häi u.

¹⁸ Bi mba da ndex ra mbosa a ra Jesús buya. Ne nu'a ran 'yohu xí unba ra zithu ɛmmɛ i nde da den'na ra Jesús gue 'darpu din 'yohu. ¹⁹ Pe nu ra Jesús him bi un ran t'ɛdi ne bi hecpi.

—Ni mba bu ni ngu, ne gui xi u nim 'buihu ran ho bi 'yot'a Oja ra Hmu ngue bi huɛc'a i, bi 'yɛmp'a ran 'yohu.

²⁰ Nu'a min 'youi ra zithu buya, bi mba rá ngu. Bi dæ'mi bi mam bu gätho ra xequi Decápolis 'be'a xí 'yørpa ra Jesús. Ne gätho u bi xifi bi hyonya thoho u.

Ra Jesús bi 'yá'a rá t'ixu ra Jairo ne bi hoc'a n'da ra xisu mi hɛmb ra mbeji

²¹ Ne nu'bu ya mi zøn ra Jesús bu ná 'danguadi ra dædehe, ɛmmɛ xən ngu yu ja'i bim peti bu ndenthe mahøn'a gueru bin säya ra mbosa. ²² Bi zø'a n'da rá ngurbi ra nijä i Jairo a, bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús. ²³ Ne ɛmmɛ bi 'yap ra mate, bi 'yɛmbi:

—'Yørqui ts'u ra mate ga mbähä ba cäx ni 'ye ma t'ixu nguetho ɛmmɛi, janangue'a da yañi ne hin da du, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu ra Jesús bi mbe buya, ne xən ngu yu ja'i bi den'ndu, xøgue bin dæ bu ni mba u. ²⁵ Ne bi zurpu 'yu n'da ra xisu ná 'de'mayon jeya mi hɛmb ra mbeji. ²⁶ ɛmmɛ xí nu ran unbi nanguɛ xən ngu yu 'yøthebate xí 'yøthe. Xi juadi gätho rá mbeti mi ja, ne xingui ts'u bi dits'i, xøgue man'da ɛmmɛi. ²⁷ Pe nuya i hon a ra Jesús nguetho xí 'yø'am man yu ja'i ngue di hoqui hont'a go 'be'a man u. Janangue nu'bu mi zædi 'bex bi yut'i nde bu ní mba u, bi därpa rá xuthapahni ra Jesús buya. ²⁸ Nguetho mí ɛnse ra xisu, “Høntho ga thärpa rá pahni, ya da yañgui,” mi ɛna. ²⁹ Ne nu'bu mi därpa rá pahni ra Jesús 'bex bin hɛ a rá mbeji mí hɛmb buya. 'Bex bi bə a ra xisu ngue ya bi zä xən ho. ³⁰ 'Bex bi bəh ra Jesús ngue bi hoc'a n'da ra ja'i rá ts'edi 'bu mí därpa rá pahni. Janangue bi nyɛ'a ra Jesús, bi hyɛt'u yu ja'i min 'yohu ne bi 'yɛna:

—To'o bi därca ma pahni, bi 'yɛna.

³¹ Nu yú xädi buya bi 'yɛmbi:

—Guín nuhma ɛmmɛ du ua yu ja'i, “To'o bi därca ma pahni,” ne guí ɛna.

³² Nu ra Jesús i tø'mi da manse to'o xí därpa rá pahni. ³³ Ne nu ra xisu buya, bin su ne di fet'i nguetho pa a xí t'ørpe. Ne bi mba bu 'bäh ra Jesús bin danyahmu bu ja rá hmi ne bi xifi gätho 'be'a xí 'yøt'e. ³⁴ Nu ra Jesús buya bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá zi xisu, bi zä i nguetho gá 'yɛc'yɛigui. Ni mba da hyu ni mbui, him man di un'a a gmi hɛmbi.

³⁵ Gätho na yañi a ra xisu 'bex bi zøpu mi'da yu ja'i bí 'yɛpu ja rá ngu a ra Jairo, bi t'ɛmp'a ra Jairo:

—Nu'a ni t'ixu ya bi du. Säti thoho man'da gadi pah na ra xänbate.

³⁶ Pe nu ra Jesús 'bu mí 'yø a bi man'u, bi 'yɛmp'a ra Jairo buya:

—O di tu ni mbui, høntho gui 'yɛc'yɛi ngue majuani i ja ma ts'edi, bi 'yɛmp'a.

³⁷ Guehma bi thoh p̄aya ne njom bi japi da d̄enni. H̄ont'a ra Pedro, ne ra Jacobo ne ra Xuua rán 'yoh̄u ra Jacobo, bi xifi da mbähä bu rá ngu ra Jairo. ³⁸ Nu'bu mi z̄om bu ja rá ngun a ra Jairo b̄aya, bi nu ngue i zon'u yu ja'i 'b̄ur̄u, ne ɛmme di mbahni na ts'oni. ³⁹ Bi ȳur̄u mbo ra Jesús b̄aya, bi 'yɛmp'u 'b̄ur̄u:

—Hanja ɛmme gadi h̄ih̄u na ts'oni. Nuna ra hmute hingui tu p̄egue i aha.

⁴⁰ Nu'bu mi 'ȳoh̄u yu ja'i 'be'a bi man a, bi den thoho b̄aya. Nu ra Jesús b̄aya, bi 'yɛmp'u yu ja'i:

—Dami p̄omhb̄u thi, bi 'yɛmbi.

H̄ont'a rá ta ne'a rá mbe ra hmute xí du ne yú xädi, bi yuth̄u ra Jesús bu 'ben a ra hmute.

⁴¹ Nu'a ra Jesús b̄aya bi benba rá 'ye a ra hmute ne bi 'yɛmbi:

—Talita cumi, bi 'yɛmbi. I nde da ma: “Nu'i grá hmute dí xi i, dami ndants'i.”

⁴² Nu'a ra hmute b̄aya 'bex bi ndants'i ne bin 'yo. 'De'mayon j̄eya mi p̄e'ts'a. Nu'u bi yuth̄u mbo bi hyonya thoho. ⁴³ Nu'a ra Jesús b̄aya nts'edi bi 'yɛmp'u:

—Njon gui xihmb̄u 'be'a dá ɔt'ä, bi 'yɛmp'u. Ne nub̄aya bi 'yɛmp'a ra Jairo:

—Dami 'uj̄n na ni t'ixu ya, bi 'yɛmbi.

6

Ra Jesús bi z̄om bu rá hninizeh̄e

¹ Bi b̄om bu ra Jesús b̄aya, bi mba bu ja rá hnini zeh̄e Nazaret. Bi mbähä yú xädi. ² Ne nu'a ra pa ran ts'äya, bi mbähä yú xädi bu ja ra nij̄a. Nu ra Jesús b̄aya bi xänba bu yu ja'i. Nu'bu mi 'ȳoh̄u yu ja'i a bi man'a ra Jesús, bi hyonya thoho ne din 'yɛmzeh̄e u:

—'Be'a nin xädi im man na. 'Be'a ni ts'edi i ja na, ngue i sä i ɔt' yun t'ɔt'e mixte na.

³ Ha hinga guehna ra yaxi na, rá ts'unt'u ra María. Ne yún 'yoh̄u ra Jacobo, ne ra José, ne ra Judas, ne ra Simón, ne u yún ju dí 'b̄uhmb̄u ua, bi 'yɛn u.

Ne bi u't' yú mb̄ui zeh̄e u. ⁴ Janangue'a nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Gätho yú p̄ongah̄ȳa Oj̄a i hnumansu, p̄e h̄onbu ja rá häizeh̄e nepu 'b̄uh yú meni, nepu ja rá nguse hingui hnumansu bu, bi 'yɛn'a.

⁵ Ne hingui ngu yun t'ɔt'e bi 'ȳor̄pu ngue xtá 'yut rá ts'edi. H̄ont'u zi yoho yun z̄aman'u bi gäx rá 'ye bi japi bi ȳan'u. ⁶ Ne bi hyonya thoho a ra Jesús nguetho him bi 'yɛc'yei u ngue i ja rá ts'edi u yú menguh̄u. Ne nub̄aya bi mba bu ja yu t'uhnihni jomb̄u Nazaret, ne bi xänba bu u yu ja'i.

Bi mb̄ehn'du 'de'mayoho da mamp'a rá m hma

⁷ M'bejua b̄aya bi xi u 'de'mayoho yú xädi ngue da mba bu ja yu hnini. Ne 'da i yoho bi z̄anni, ne bi un yú ts'edi da hȳon'a thi yu z̄ithu in 'yoh̄u u 'da yu ja'i. ⁸⁻⁹ Ne bi xi u nte da hȳax 'bu bi mba u. H̄ont'a n'da ra t̄oh̄o da hȳats'i n'da ngu n'da u. Ne h̄ont'u yu th̄ixfani da 'yut'i. Xing yun ju'd̄oza, xing yun zedi da hȳats'i, xing ra mbeti, ne xín da ḡax u yojo'ts'i yú pahni.

¹⁰ Ne man'da bi 'yɛmp'u:

—H̄onbu go har̄u da mba ma säya ah̄u 'bu gá s̄omhb̄u bu ja yu hnini, gam 'b̄uhmb̄u bu gue'bu go gá nexhu bu. ¹¹ Ne nub̄u har̄u gui s̄omhb̄u ngue hin da zin ah̄u ne hin da 'ȳomanho a guí mamhb̄u, dami p̄omhb̄u bu, dami huaj̄u ra häi ja ni x̄inguah̄u, ra hm̄epya ngue gui sohmb̄u bu u. Ne majuani dí xi ah̄u, nu'a ra hnini hin da zin ah̄u, man'da x̄un ngu ran unbi da nu a 'bu bi z̄on ra pa ran juanbi, xinda gue'a ra hnini Sodoma ne ra hnini Gomorra, bi 'yɛmp'u yú xädi.

¹² Ne bi b̄om bu 'de'mayoho b̄aya, bi mba. H̄onbu go har̄u bin 'yo bi xih yu ja'i di p̄ah yún 'yomf̄eni nangue yu ts'oqui bi 'ȳot'e. ¹³ Ne bi hȳon a thi x̄un ngu yu z̄ithu mín 'yoh̄u 'da yu ja'i ne x̄un ngu yun z̄aman'u bi gox ra aceite ne bi japi bi z̄ä u.

Rán d̄qte ra Xuua Nxixȳq

¹⁴ Mí ɔ a ra ts'ut'abi Herodes ngue mí man yu ja'i 'be'a mí ɔt'a ra Jesús bu mí 'yo, ne bi 'yɛmb̄u b̄aya:

—Masque gue'a ra Xuua Nxixya a bi dambɛni, janangue'a i ɔt yɛn t'ɔt'e ngue i uh rá ts'edi, bi 'yɛna.

¹⁵ Pɛ nu'ɛ 'da yɛ ja'i, mi ɛna:

—Ra Elías a ra Jesús.

Nɛ nu'ɛ 'da i ɛna:

—Ra pɔngahya tengu mi 'bɛh maya'bu.

¹⁶ Pɛ nu ra Herodes 'dat'a im ma, bi 'yɛna:

—Gue'a ra Xuua Nxixya a ngue dá manda da ts'ɛcpa rá 'yuga, masque bi dambɛni, bi 'yɛn a ra Herodes.

¹⁷⁻¹⁸ Nguetho gueɛ ra Herodes bi mbɛnh'du bá bent ra Xuua, bi du't'i nɛ bi got'a fädi. Nguetho in cue ra Herodes 'bu mí t'ɛmbi hingui ho a bi 'yɔt'e ngue xí zin a rá 'bɛpɔ. Nɛ nu'bu mí zin'a ra xisu, mi 'bɛhmi a ra Felipe. Nɛ nu'a ra Felipe, rán 'yohɛ zɛhɛ a ra Herodes. Nɛ nu ra xisu i Herodías a. Nɛ gue'a ra Xuua Nxixya bin yaui ra Herodes, bi xifi hingui ho a bi 'yɔt'e. Him bi 'yɔmanho ra Herodes buya, janangue bi manda dí cot'a fädi ra Xuua Nxixya.

¹⁹ Nɛ a ra Herodías bin cue nɛ ɛmme honi 'bɛpɛ dí hyo a ra Xuua. Pɛ him 'bɛx bi zä bi hyo. ²⁰ Nguetho nu ra Herodes mi paði ra hocja'i a ra Xuua, nɛ bi xi ɛ yɛ mbängoxthi njon da japi da yɛrpɛ ngue di ɛnba ra Xuua. Nɛ nu ra Herodes, ja'bu di manda bá ts'inba ra Xuua ngue i nde da 'yɔ i ts'ɛ rá m hman ra Xuua. Nɛ bi 'yɔmanho tho madague'bu hinga gätho i paði 'bɛ'a nam bɔn'a i man ra Xuua.

²¹ Nu'bu mi zɔn ra pa rá ngopa ra Herodes, nu ra Herodías buya bi dɔni 'bɛpɛ dí hyo ra Xuua buya. Bi 'yɔt'a n'da ra dɔnsihme ra Herodes bá si yám fäts'ihɛ, nɛ yú hmudofui nɛ'ɛ yɛ ngurpi bu ja ra häi Galilea. ²² Nu'bu min sihme ɛ bi yɛrpɛ rá t'ixu ra Herodías, bin nɛɛ a ra hmute. Nu ra Herodes nɛ ɛ gä mi huhmbɛ bu ɛmme bi numanhop rán hnei ra hmute.

—Nuya gui 'yäqui 'bɛ'a gui nde gui 'yäqui, nugä ga 'da i, bi 'yɛmbi.

²³ Nɛ xɔ bi 'yɛmbi:

—'Yɛc'yɛi Oja majuani ga 'da i 'bɛ'a gui 'yäqui madague a gui 'yäc made gätho 'bɛ'a dí pɛ'ts'ä, bi 'yɛmbi.

²⁴ Nu'a ra hmute buya bi bɔni nɛ bi 'yän'na rá mbe ngue ra Herodías, bi 'yɛmbi:

—'Bɛ'a sä ga äpi, mbe.

Nu'a rá mbe buya bi 'yɛmbi:

—'Yäp'a rá ya ra Xuua Nxixya.

²⁵ Bi mbenga n'dihi ra hmute buya bi 'yɛmp'a ra Herodes:

—Dí nde 'bɛxque guehya gui 'dac'a rá ya ra Xuua Nxixya, gui cärcä ra mbohi, bi 'yɛmbi.

²⁶ Nu ra Herodes buya bi du rá mbɛi 'bu mi 'yɔ a bi man a ra hmute, pɛ hingui sä 'bɛ'a da mam buya nguetho hupɛ ja ran sihme ɛ xí 'yɔde 'bɛ'a bim ma ngue ya xi ma majuani di unni 'bɛ'a da t'äpi. ²⁷ Janangue a guehma bi mbɛnhna n'da ra dofui bá hanba rá ya ra Xuua. ²⁸ Nu'a ra dofui buya bi mba bá ɛcpa rá ya ra Xuua nubɛ ja ra fädi nɛ bá cät'a n'da ra mbohi, bi unna ra hmute buya. Nu ra hmute buya, bi unna rá mbe a rá ya ra Xuua. Nɛ gue'a bin ja 'bu mi du ra Xuua Nxixya.

²⁹ Nu'bu mí 'yɔh yú xädi ra Xuua ngue bi ts'ɛcpa rá ya, bá ɛ ɛ, bi duspa rá ngɔc'yɛi nɛ bi mba bi 'yäpɛ ja ran 'yägui buya.

Bi un ran ts'ihme cät'a mahuahi a ra Jesús

³⁰ Nu'bu jam bá penc ɛ yú xädi a ra Jesús, bi xifi 'bɛ'a gätho xi 'yɔrpɛ bin 'yo, nɛ bi ma 'bɛ'a gätho bi mam bu 'bɛh yɛ ja'i 'bu mi xih rá m hman Oja ɛ. ³¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Ga mbähä ts'ɛ nɛ n'danni ngue dan säyahɛ ts'ɛ nɛ, xɔhma gui yähmbɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

Nguetho xɛn ngu yɛ ja'i i sɔm bu, ní mba nɛ ní 'yɛhɛ, nɛ xingui ts'ɛ im bongui din sihme ɛ. ³² Janangue a bi hyu ra mbosa ɛ im bɛni da zɔm bu ma'ueni ɛ guerpɛ da zä dim 'bɛɛ ɛ. ³³ Pɛ xɛn ngu mi'da yɛ ja'i bi hyant'a ra mbosa bu ni mba nɛ bi baði i hu bu ra Jesús. Nɛ bá nɛxpɛ ja yú hnini ɛ, nɛ ɛmme bin ti ɛ nɛ 'yogua thoho nɛ m'bet'o bi zɔm bu da zɔn'a ra mbosa. ³⁴ Nu'bu mi gah ra mbosa ra Jesús nɛ yú xädi, bi nu xɛn ngu yɛ ja'i ya

xí zòm bɛ, nɛ bi huɛc'ɛ ngue in ja tengu yɛ dɛ'yo njo'o di jamansu. Nɛ 'bɛx bi dɛ'mi bi xih yɛ ja'i rám hman ra Jesús mahɔn'a asta gue'bɛ go mín de. ³⁵⁻³⁶ Nu'bɛ mín de bɛya bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ bin de ya, nɛ hinga nan sihmɛ yɛ ja'i, dami pɛnpɛ ja yɛ t'ɛhnini ya da dän yɛ hmɛ bɛ nguetho ma'ueni ua nɛ hin'yɛ 'bɛ'a da zi, bi 'yɛn'ɛ yú xädi.

³⁷ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛna:

—Gue'ahɛ gui 'uɛmhɛ yɛ ja'i, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi 'yɛn'ɛ yú xädi:

—Pɛ ha guí ɛnje gua tämhbe yociento ra hmɛ ngue ga unhde yɛ ja'i da zi, bi 'yɛn'ɛ.

³⁸ Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'ɛ:

—Bá nuhɛ bɛ hangu yɛ hmɛ ja bɛ.

Nu'bɛ mí badi, bi 'yɛmbi:

—Cɛt'a mhmɛ nɛ yoho yɛ huɔ ja ua, bi 'yɛn'ɛ.

³⁹ Nɛ bi xih pɛya:

—Dami xihmbɛ yɛ ja'i din säya nɛ i ja yɛ 'bot'ei.

⁴⁰ Nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ n'da ciento, nɛ 'darpɛ bi hyu ɛ mi yote ma 'dɛt'a, nɛ njabɛ bi 'yɔt'e gätho ɛ mi'da. ⁴¹ Nu'bɛ mi gɛn'ɛ cɛt'a yɛ hmɛ nɛ ɛ yoho yɛ huɔ ra Jesús, bi ndɔs mahɛts'i, bi 'yäp rán japi Oja nɛ bi xɛn'ɛ yɛ hmɛ. Nɛ ɛ yɛ huɔ bɛya. Nubɛya bi un'dɛ yú xädi di darpa yɛ ja'i. ⁴² Gätho bin sihmɛ ɛ 'bɛpɛ nɛ bin niyɔ xɛn ho ɛ. ⁴³ Nɛ nu'bɛ mi jua'a bi pɛt'ɛ bi bongui, 'dɛ'mayo 'bɔts'e bi yudi. ⁴⁴ Nɛ nu'ɛ bin sihmɛ cɛt'a mahuɔhi ma 'yohɛ ɛ.

Ra Jesús bin 'yo maxɔts'e bɛ ja ra dadehe

⁴⁵⁻⁴⁶ Nu ra Jesús bɛya bi xih yú xädi m'bet'o da mba ɛ da zòm bɛ ra hnini Betsaida, nɛ bi yɛt'a n'dihi bɛ ja ra mbosa ɛ bɛya. Nu ra Jesús him 'bɛx gue bi mba nɛ nu'bɛ min 'yɛhmbɛ gätho yɛ ja'i, bi ndɛxpɛ ja ra nyuni bin yɔui Oja bɛ. ⁴⁷ Nu'bɛ min xui, ya i 'yo bɛ ra mbosa bɛ made ra dehe. Nu ra Jesús mi 'bɛtho bɛ bán ts'ogui. ⁴⁸ Nɛ nu'bɛ mí hyant'ɛ 'bɛ'a ɔt'ɛ yú xädi, bi nu ngue xɛn hɛi bɛ ni 'yon yú mbosa nguetho di costa'a ran dahi a ra mbosa. Nɛ nu'bɛ maguembɛ da hyax pɛya bá ɛh ra Jesús bɛ ní mba yú xädi, ba 'yo maxɔts'e ra dehe. Nɛ nu'bɛ mi zädi ɛna da mi'ts'a ra mbosa. ⁴⁹⁻⁵⁰ Nu'ɛ yú xädi 'bɛ mi nu bi bɛn ɛ: “N'da ra du i mba bɛ,” ɛn'ɛ. Nɛ ɛmmɛ bi mba ɛ nguetho bin su. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Guecä o te guím bɛmhɛ. Damin johyahu, bi 'yɛmp'ɛ.

⁵¹ Nɛ bi ndɛxpɛ ja ra mbosa bɛya. 'Bɛx bin hɛ ran dahi, nɛ ɛmmɛ bi hyonya tho ho yú xädi 'bɛ mi nu 'yo maxɔts'e ra dehe ra Jesús, nɛ bin hɛ n'dihi ran dahi. ⁵² Bi hyonya tho ho nguetho him bi bɛni 'bɛ'a bi nu 'bɛ mi 'uɛn'i cɛt'a mahuɔhi yɛn 'yohɛ bɛ ndenthe, nguetho hinganä padi xɛn ho ɛ.

Ra Jesús bi hoc'ɛ yɛn zäman'ɛ bɛ ja ra xɛqui Genesaret

⁵³ Nɛ bi zòm bɛ 'danguadi ra dadehe bɛya, nubɛ ra häi Genesaret, bi zopɛ yú mbosa. ⁵⁴ Nu'bɛ mi gapɛ ja ra mbosa, gätho yɛ ja'i bi badi gue gue'a ra Jesús. ⁵⁵ Nɛ nu yɛ ja'i bɛya 'bɛx bi mba bá si yɛ hyɛnni, bi zixpɛ da thoh ra Jesús. Mi oxpɛ ja yú 'beza 'da, hɔnbɛ go hapɛ ní nets'i. Nɛ nu'bɛ mi thopɛ ra Jesús bɛ ja yú häi ɛ, ⁵⁶ hɔnbɛ go hapɛ bi thogui, o gue yɛ t'ɛhnini o gue yɛ dahnini, o guerpɛ ma'ueni yɛ hnini, ya xí 'bom bɛ yɛn zäman'ɛ. Nɛ gätho bɛ bi thogui bi si a ra Jesús: “Mada hɔnt'a ni pahni ga thät'i i,” bi t'ɛmbi. Nɛ hɔnt'a go to'o bi därpa rá nyampahni 'bɛx bi zä bɛya.

7

Ra Jesús bi ma nda'a dí ts'onba rá mbɛi n'da ra ja'i

¹ Nɛ bi nɛxpɛ Jerusalén 'da yɛ fariseo nɛ yɛ xänbate nija, bi zòm bɛ mi 'bɛh ra Jesús. ² Nɛ bi nu ɛ 'da yú xädi ra Jesús i sihmɛ nɛ hin nin xɛ'yɛ tengu rán sɛ'yɛ bi zänzɛhe yún t'ɛtizɛhe ɛ. Nɛ bi 'yɛmbi ɔt ra ts'oqui ɛ. ³ Nguetho nu'ɛ yɛ fariseo nɛ gätho mi'da ma mijudíohe ɛmmɛ i tenda'ɛ yún t'ɛdi yɛ dɔc'yɛi. Nɛ nu'bɛ hin nin xɛ'yɛ tengu man yún

t'ɛdi, ya hin din sihme 'bɛ. ⁴ Nɛ ngutho 'bɛ xpá mbenga tái, him 'bɛx gue i sihme, 'bɛ din xɛ'yɛ xɛn ho tengu yán t'ɛdizehe i ten'dɛ. Nɛ man'da xɛn ngu yɛn sɛt'i i ten'dɛ, tengu yán t'ɛdi yɛ dɛç'yɛi. Yán sɛt'i ngue yɛ tasa, nɛ yɛ xaro, nɛ yɛ t'ɛgui, nɛ yám 'bɛ't'e yɛ t'ots'i. ⁵ Janangue nu yɛ fariseo nɛ yɛ xánbate nijá bi 'yánna ra Jesús:

—Hanja ɛ ni xádi hingui ten yán t'ɛdi yɛ dɛç'yɛi nɛ i sihme nɛ hin nin xɛ'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

⁶ Bi dɛh ra Jesús, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ yoho nin 'yomfɛniɛ, bi 'yɛmp'ɛ. Nɛ majuani bi man ra Isaías nangueehɛ 'bɛ mim pɔngahya, bi 'yɛna:

Nuya yɛ jɛ'i nangue yú nde i ɛscagui,

pɛ maxɔts'e thoho, hinga gátho mbo yá mbɛi im bɛngui.

⁷ Sáti thoho i ɛscagui nguetho hɔnt'ɛ

yán t'ɛdi zɛhe i xánba ɛ mi'da,

i ɛn Ojɛ, bi 'yɛn a ra Isaías, bi 'yɛn a ra Jesús. ⁸ Gue'a gá 'yɔthɛ a nguetho gá hyɛhmbɛ yán t'ɛdi Ojɛ nɛ gá tenhdɛ yán nt'ɛdi zɛhe yɛ jɛ'i nangue yán sɛt'i yɛ xaro, nɛ yɛ tasa nɛ xɛn ngu mi'da guí ɔthɛ, bi 'yɛmp'ɛ.

⁹ Nɛ man'da bi xi ɛ, bi 'yɛmp'ɛ:

—Nɛ hɔnt'a ram fɛ'ts'i guí ɔthɛ nangue yán t'ɛdi Ojɛ, tengu 'bɛ nte di muui, nguetho hɔnt'ɛ nin t'ɛdi zɛheɛ guí nde gui tenhdɛ. ¹⁰ Gue'a gní festahɛ rán t'ɛdi Ojɛ bi xi a ra Moisés a guí ɔthɛ, nguetho nu a ra Moisés bi 'yɛna: “Guí numansu ni tahɛ nɛ ni mbehɛ” Nɛ man'da ram hma bi ma: “Nu'a to'o da zan rá ta o gue rá mbe, jatho da tho a.” ¹¹⁻¹² Pɛ nu'ahɛ 'dan'yo thoho guí mamhbɛ ngue guí ɛmhɛ hing ra ts'oqui 'bɛ bi yɛrba Ojɛ a mi ja ngue xtá mbäx a rá mbe o gue rá ta n'da ran 'yohɛ. Nɛ hin gá xihmbɛ ngue him bi numansu yá ta 'bɛ ngubɛ bi 'yɔt'e. ¹³ Gue'a gní combahɛ rá m hman Ojɛ a, nangue ni t'ɛç'yɛi zɛheɛ guí xánbahɛ mi'da yɛ jɛ'i. Nɛ xɛn ngu mi'da guí ɔthɛ, bi 'yɛmp'ɛ yɛ fariseo a ra Jesús.

¹⁴ Nɛ nubɛya bi zohni gátho yɛ jɛ'i bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami 'yɔhmbɛ, gátho ahɛ, nɛ dami pɛhmbɛ na ga xi ahɛ ya. ¹⁵ Hin'yɛ 'bɛ'a da yɛrpu mbo rá mbɛi n'da, gue di ts'onba bɛ, pɛgue nu'a ní bɔm bɛ ja rá mbɛi n'da gue a dí ts'onba rá jɛ'i n'da a. ¹⁶ Hɔnt'a go to'o ja yá zagu bi 'yɔ a dí m mangä, bi 'yɛmp'ɛ yɛ jɛ'i a ra Jesús.

¹⁷ Nɛ bi 'uɛpɛ 'bɛh yɛ jɛ'i a ra Jesús, bi mbähä yú xádi bɛ ja ra ngu. Nɛ nubɛya bi 'yán'dɛ yú xádi:

—'Bɛ'a gue na mbɔn'a ran t'uti gá ma.

¹⁸ Nɛ bi 'yɛmp'ɛ yú xádi bɛya:

—Ha nɛ ahɛ hin guí pɛhmbɛ a dá mangä. Ha hin guí pɛhmbɛ hin'yɛ 'bɛ'a da yɛrpu mbo rá mbɛi n'da, gue hinga gue'a dí ts'onba bɛ a. ¹⁹ Nguetho nu'a 'bɛ'a gátho i si n'da, hin din zɛm bɛ rá mbɛi n'da, pɛ da mba bɛ rá foho n'da nɛ da thotho a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ngubɛ bi man ra Jesús i ndepe da fadi ngue xɛn ho 'bɛ'a gátho i ja ua ngue da zi n'da.

²⁰ Nɛ mi ɛn'a ra Jesús:

—Nu'a ní bɔm bɛ rá mbɛi n'da ra jɛ'i, gue a dí ts'on'a n'da a. ²¹ Nguetho nubɛ ja yú mbɛi yɛ jɛ'i ní bɔm bɛ gátho yɛ ts'on'yomfɛni, nɛ'bɛ i 'yomt'ɛni thoho n'da, nɛ'bɛ di 'yomt'ɛniba n'da ra xisu nɛ i 'bɛh rá xisu, nɛ'bɛ i hɛçpa rá te rá mijá'ui. ²² Nɛ'bɛ ɔt' ram fɛ, nɛ'bɛ ɔt' ran ts'iyate, nɛ'bɛ nzai ɔt ran ts'o, nɛ'bɛ i häte, nɛ'bɛ ra 'yásä o gue ran ts'ɛya, o gue yɛn c'ate, o gue yɛn 'yɛts'i, o gue'bɛ i ɔt'e tengu 'bɛ hin'yɛ rán 'yomfɛni n'da. ²³ Gue'ɛ gátho ní bɔm bɛ yú mbɛi yɛ jɛ'i nɛ gue'ɛ ní ts'onba yú mbɛi yɛ jɛ'i ɛ, bi 'yɛmp'ɛ yú xádi ra Jesús.

N'da ra xisu ngue hing yɛ judío bi 'yɛç'yɛi ra Jesús

²⁴ Nu'bɛ mi jua a bin yɛhɛ yú xádi a ra Jesús, bi mbähä bɛ ra xɛqui yɛ hnini Tiro nɛ Sidón. Nɛ nu'bɛ mi dɛni hapɛ din säya bi nde ngue njon da badi, pɛ njam'bɛ bi zä bin 'yagui. ²⁵⁻²⁶ Nguetho 'bɛx bi zɔm bɛ n'da ra xisu mi 'bɛ a n'da rá t'ixu min 'youi ra zɛthɛ. Bi zɔm bɛ ngue ya xí 'yɔde nangue rá ts'edi ra Jesús. Nu ra xisu, hin ma mijudíohe a, ra

mengu bꞑ ra xequi Sirofenicia. Bin dꞑyahmu bꞑ ja rá gua ra Jesús ne nts'edi bi 'yǎp ra mate ngue da hyønba thi a ra zĩthu in 'youi a rá t'ĩxu. ²⁷ Nu'a ra Jesús bi 'yẽmbi:

—Hĩn nin sǎui ga øt'a a guĩm ma nguetho him ma menguhꞑ. Tenguthoho bꞑ ja n'da ra ngu hin rán sǎhꞑ rá mbꞑdi da t'ĩn ꞑ yꞑ t'ꞑ'yo, yꞑ mbꞑdi ꞑ go yꞑ t'ꞑhni, bi 'yẽmbi.

²⁸ Bi dꞑ a ra xisu bꞑya:

—Majuꞑni guĩm ma, gra Hmu, pꞑ ne'ꞑ yꞑ t'ꞑ'yo i sip yꞑ xeni yꞑ ts'ꞑnt'ꞑ i hꞑpꞑ 'bimexa.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yẽmp'a:

—Xꞑn ho ngue ngubꞑ gá bꞑni, janangue nu ra zĩthu min 'youi ni t'ĩxu ya bi bøni. Ni mba ya.

³⁰ Nu'bꞑ mi zøm bꞑ rá ngu bi nu a rá t'ĩxu 'bꞑm bꞑ ja rá oi, ya xĩ 'ue a ra zĩthu bꞑya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohꞑ i gogu ne i 'bare

³¹ Ne bi bøm bꞑ ra hǎi Tiro a ra Jesús bi thotho bꞑ ra hnini Sidón, nꞑpꞑ yꞑ hnini ra hǎi Decápolis, ne bi zøm bꞑ ja ra dꞑdehe Galilea mahøn'a. ³² Bá ts'inba n'da ra gogu ne i 'bare, bi t'ǎp ra mate ra Jesús da dospa rá yꞑ a. ³³ Nu'a ra Jesús bi zixa ra gogu bꞑ ma'ueni ts'ꞑ nguꞑpꞑ njongui 'bꞑh yꞑ jꞑ'i, ne bi dĩmba rá saha bꞑ ja yꞑ zagu, ne nu rá jĩni bi gospa rá jꞑni. ³⁴ Ne nubꞑya, bi ndøts' mahçts'i a ra Jesús ne bin gꞑ'ts'i ne bi 'yçna:

—Efata, bi 'yçn a ra Jesús.

Nu'a i nde da ma: “Dami xoqui.”

³⁵ Ne 'bex bi xoh yꞑ zagu, ne bi xoh rá nde ne bin yꞑ xꞑn ho bꞑya. ³⁶ Nu ra Jesús bꞑya nts'edi bi xifi njon da xifi 'bꞑ'a bi 'yørpe. Pꞑ nu'bꞑ mi sifi hin da ma pꞑ man'da bi ma.

³⁷ Ne gǎtho ꞑ bi xifi çmmꞑ bi hyonya thoho ꞑ, ne bi 'yçn'ꞑ:

—Xøgue xꞑn ho tho gǎtho i øt'a ra Jesús. Di jap yꞑ gogu da 'yøhnahyꞑ ne di japi din yꞑ yꞑ gore, bi 'yçn ꞑ.

8

Ra Jesús bi un ran ts'ihmꞑ ꞑ goho mahuꞑhi

¹ Nu'ꞑ yꞑ pa ꞑ, xꞑn ngu yꞑ jꞑ'i bim peti mahøn'a bꞑ ma'ueni mi 'bꞑh ra Jesús, ne nte mi ja bꞑ 'bꞑ'a da zi, nguetho ma'ueni bꞑ. Janangue a bi zohn'dꞑ yꞑ xǎdi ra Jesús ne bi 'yẽmp'ꞑ:

² —Nhuçcate tho yꞑ jꞑ'i nguetho ná hyupa dí 'bꞑhmbꞑ ua ya, ne hin'yꞑ da zi. ³ Ne nu'bꞑ ga pꞑpꞑ yꞑ ngu yꞑ jꞑ'i ngue ban sihmꞑ bꞑ masque da güent ra thuhu bꞑ 'yu nguetho nu'ꞑ 'da yabꞑ bá nets'i, bi 'yçn a ra Jesús.

⁴ Bi dꞑ ꞑ yꞑ xǎdi bꞑya:

—Ma'ueni ua, hapꞑ da zǎ da thĩn a da zi ya 'bꞑcua.

⁵ Nu ra Jesús bi 'yǎn'dꞑ:

—Hangu yꞑ hmꞑ guĩ cꞑhꞑ, bi 'yẽmp'ꞑ.

—Yotomhmꞑ, bi 'yçn ꞑ.

⁶ Nu ra Jesús bꞑya bi xifi da hyupꞑ hǎi yꞑ jꞑ'i. Ne bi hyꞑn ꞑ yotomhmꞑ bi 'yǎp ra jamadi Ojꞑ ne bi xꞑm bꞑya, bi un'dꞑ yꞑ xǎdi di darpa ꞑ yꞑ jꞑ'i i hupꞑ. ⁷ Ne yꞑ t'ꞑhuꞑ mi cꞑ ꞑ, bi jꞑpi ne bi un'dꞑ yꞑ xǎdi bꞑya bi darpa yꞑ jꞑ'i hupꞑ. ⁸ Gǎtho bin sihmꞑ ꞑ ne bin niyꞑ xꞑn ho. Ne nu'bꞑ mi mba ma peti ꞑ bi bongui, bin ja yoto 'bøts'e. ⁹ Ne nu'ꞑ bin sihmꞑ mi jua'i goho mahuꞑhi. Ne nubꞑya, bi xih yꞑ jꞑ'i da mba yꞑ ngu. ¹⁰ Ne bi yꞑpꞑ ja ra mbosa ra Jesús bꞑya ne yꞑ xǎdi, bi zøm bꞑ ra hǎi Dalmanuta.

Yꞑ fariseo i ǎp ra hmꞑpya a ra Jesús

¹¹ 'Bex bi zøm bꞑ yꞑ fariseo bꞑya bi zǎ ra Jesús 'bꞑ majuꞑni Ojꞑ bi un rá ts'edi ne bi 'yǎp yꞑ hmꞑpya mahçts'i. ¹² Pꞑ nu ra Jesús bin gꞑ'ts'i, bi du rá mbꞑi nguetho guexta'a hingui çc'yçi gue ja rá ts'edi, ne bi 'yẽmp'ꞑ:

—Hanja ngue guexta'a guĩ äjꞑ yꞑ hmꞑpya. Majuꞑni dí xi ahꞑ hin te ma hmꞑpya ga ut'ahꞑ ya.

¹³ Ne bi zopꞑ ꞑ bꞑya, bi mba bi yꞑpꞑ ja ra mbosa mahøn'a ꞑ, bi mba bꞑ 'danguadi.

Yú xädi ra Jesús bi xifi di jamansu nangué yún xädi yu fariseo

¹⁴ Pɛ nu yú xädi ra Jesús bi pumbɛni him bi hyax ra hme. Ne hont'a zi n'dam hme mi o bu ja ra mbosa. ¹⁵ N'da ran t'uti bi xih yú xädi ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Dami jamansuhu nangué rá íxi yu fariseo ne rá íxi ra Herodes, bi 'yɛmp'u.

¹⁶ Pɛ yú xädi buya sä bin 'yɛmzɛhe n'da ngu n'da u:

—Masque i xiju nguetho him bá hahu ra hme.

¹⁷ Pɛ nu ra Jesús 'bex bi badi ngue him mi pa u ngue gue'u yún t'ot'e yu fariseo ne'u mi ten ra Herodes bi xifi, ne bi 'yɛmp'u:

—Ha gue'a gnín 'yänhdü a, ngue nte bá hahu ra hme. Hin gadin 'yomfɛnihü, xum me tho ni mbuihu. ¹⁸ Ja ni dähü ne hin guím bɛmhü 'be'a gá nuhu, ja ni zaguhu ne hin guím bɛmhü a gá 'yøhmbü. ¹⁹ Ne nu'bu má xengä cut'a yu hme dá japi bin xandi janague bin niya xun ho cut'a mahuahi dá 'uɔngä, ha'mi 'bøts'e yu xequi gá pethu tha.

Ne bi 'yɛn u:

—'De'mayo 'bøts'e.

²⁰ Ne nu'bu má xengä yoto yu hme dá japi bin xandi janangué a bin niya xun ho goho mahuahi dá 'uɔngä, ha'mi 'bøts'e gá pethu yu xequi tha.

Ne bi 'yɛn'u:

—Yoto 'bøts'e.

²¹ —Ha guexta'a hin guí pahmbu a díim mangä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä bu ra hnini Betsaida

²² Nu'bu mi zøm bu ra hnini Betsaida ra Jesús ne yú xädi, 'bex bá ts'inba n'da ra xädä, ne bi t'ap ra mate da dädi. ²³ Nu ra Jesús buya bi benba rá 'yɛ ra xädä ne bi zix bu ma'ueni ts'u ra hnini. Bi zorpa yú dä ne bi därpa yú xidä, ne nubuya bi 'yän 'bu in nu ts'u ran nequi. ²⁴ Ne nu'bu min hanni ra xädä bi 'yɛna:

—Dín nugä yu ja'i ya, ɛna yu za, pɛ i 'yo, bi 'yɛna.

²⁵ Ne bi därpa yú dä mahøn'a ne bi japi bi nu xun ho ran nequi buya. ²⁶ Ne nu ra Jesús buya bi mbenpu rá ngu bi 'yɛmbi:

—Hin gui mba bu hnini ne njo'o to gui xifi nangué a dá øt'e'e, bi 'yɛmp'a mí xädä.

Ra Pedro bi ma gue gue'a rá Thahni Oja a ra Jesús

²⁷ Ne nu'bu mi bøm bu ra hnini Betsaida a ra Jesús ne yú xädi, bi mbähä bu ja yu hnini ra xequi Cesarea Filipino. Nu'bu mi mba bu 'yu bi 'yän'ndü yú xädi ne bi 'yɛmp'u:

—'Be'a i man yu ja'i nanguécä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu'u bi datí:

—ɛn u 'da yu ja'i gue'e grá Xuua Nxixya. Ne nu'u mi'da i ɛn u gue'e grá Elías. Ne mi'da i ɛn u, gue'e 'da u yu pøngahya mi 'buh maya'bu, bi 'yɛn u yú xädi.

²⁹ Nu ra Jesús bi 'yänzɛhe yú xädi mahøn'a:

—Xi ahü, 'be'a guí mamhü nanguécä.

'Bex bi da a ra Pedro, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gue'e grá Cristo, rá Thahni i Oja, bi 'yɛn'a. ³⁰ Ne nu'a ra Jesús bi hecua yú xädi ngue hin da ma to'o a.

Bi man ra Jesús nangué rán dɛzɛhe

³¹ Nu ra Jesús bi dü'mi bi xi u yú xädi 'be'a da t'ørpe ngue gue'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a, ne bi xi'u ngue hin da numanho ma ngurbihe yu dɛc'yɛi, ne yu ngurba mbäjä ne yu xänbate nija, ne bi xi u jatho da nu xun ngu ran unbi ne da tho, ne da dambɛni 'bu ná hyupa. ³² Ne bi xifi xun ho 'be'a da t'ørpe, hin'yu 'be'a bi gøn'dü. Pɛ nu ra Pedro bi zixmanhɛ ne bi hecpi, bi 'yɛmbi:

—Njon gui japi da bent'i i, damin yani, bi 'yɛmbi. ³³ Nu ra Jesús bi hyand bu mi 'bäh mi'da yú xädi 'bu mi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Dami 'uegue nangué ma hmigä grá zıthu Satanás. Nu'i hingui sä guim bɛni tengu im bɛn Oja, hont'a guím bɛn a guín nu ua ja ra ximhäi, bi 'yɛmbi.

³⁴ Nu'a ra Jesús buya bi zohn'dü yu ja'i ne yú xädi ne bi 'yɛmp'u:

Hønt'a go to'o i nde da dengui, hin da zän zehε 'be'a da 'yøt'e ne da hyät yun unbi madague da tho, ne da bēni tengu dím bengä. ³⁵ Nguetho nu'ε to'o i su da du nanguecä, pe gätho yu pa da nu ran unbi mazai ε, pe nu'ε hingui su da du nanguecä ne nanguie mam hmangä, gätho yu pa mazai dim 'bu ε. ³⁶ Hin'yε 'be'a xun ho da nu ε yu ja'i 'bu xti peti gätho 'be'a i ja ua ja ra ximhäi, ne hønt'a ran unbi mazai da nu ε. ³⁷ Hin'yε 'be'a sä da 'yøt'a n'da ra ja'i ngue da 'yεna di pøse rá te, bi 'yεn a ra Jesús.

³⁸ Ne xø bi 'yεna:

—Ne nu'a to'o i pe'ts' rá sä nanguecä ne nanguie mam hmangä bu 'bu ε hingui εc'yēi Oja, necä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, xín ga εmbi ma t'uhn' 'bu rán zegui ra pa a, 'bu bá pengä mahøn'a. Ne din jagä rá ts'edi ma Ta bu mahεts'i ne gätho yúm 'behni ban 'yohe 'bu bá εcä mahøn'a, bi 'yεn a ra Jesús.

9

Ra Jesús bim pä a n'da ora bu ja ra nyuni

¹ Ne man'da bi xi ε, bi 'yεmbi:

—Majuani dí xi ahε, 'bu i 'da ahε ngue hin gni tuhε 'bu bi dε'mi di manda ua rá ts'edi Oja.

² Nu'bu mi tho'a n'dato pa xím man ra Jesús na, bi zixa ra Pedro ne'a ra Jacobo ne ra Xuua bu ma'uēni bu bí ja n'da ra t'øhø xun hεts'i. Nu'bu mí zøm bu, bi nu yú xädi bim pä'a ra Jesús. ³ Ne rá pahni bim pädi bi fεxni, ne εmme bi t'axqui xinda gue'ε gätho mi'da t'εmbi xun t'axi. ⁴ Ne bi nequi bu ra Elías n'youi ra Moisés, bin yähε ra Jesús, mi 'buh maya'bu ε. ⁵ Nu ra Pedro buya bi xih ra Jesús:

—Ma xänbate i, xun ho ngue gätho dí 'buhmbu ua ya, bi 'yεna. Ga høhmbe hyu yu t'ungu. N'da'e ne n'da Moisés, ne n'da Elías, bi 'yεna.

⁶ Ngubu bi ma nguetho him mi pädi 'be'a bi ma nguetho εmme bi mbidi. ⁷ Ne nubuya, bá εh yu güi bi gomp'ε mi 'bä ε ne bi 'yø a n'da ra nde ε ngue bin yä bu ja yu güi, bi 'yεna:

—Guehna ma Ts'unt'ε εmme dadí huεqui, dami 'yømanhohu 'be'a da man na, bi 'yεn a ra nde bin yä.

⁸ Ne nu'bu min hanni ε yú xädi ra Jesús, njon mam bi nu, hønt'a ra Jesús bi nu i 'bäpε.

⁹ Ne nu'bu mi gapu ja ra t'øhø, bi 'yεmp'ε yú xädi ngue njo'o to da xifi 'be'a xi nu bu, jague'bu bi dambεnise a ra Jesús gue nu'a bin ja'i ua ja ra ximhäi a. ¹⁰ Jananguie a bi bεntho a ram hma bi sifi ne him bi ma. Ne bin 'yänzεε ne bin 'yεmp'ε:

—Be'a ní mba a ram hma bi ma ra Jesús ngue da dambεni.

¹¹ Ne bi 'yän'na ra Jesús ε buya:

—'Be'a ní mba a i man yu xänbate nijä ngue jatho duam 'bet'o ra Elías ne m'bejua ra Cristo, bi 'yεmbi.

¹² Mi dā a ra Jesús, bi 'yεmp'ε:

—Majuani im man ε, bam 'bet'o ra Elías di hoqui gätho 'be'a ja ua. Ne ha guím bεmhbu 'be'a man rám hman Oja ngue din ja buya, ngue da zøh man'da din ja'i ua ja ra ximhäi, da nu xun ngu ran unbi ne da t'εmbi nte di muui. ¹³ Pe dí xi ahε ngue bi zøcua a gue bi thocpa rá 'bēfi ra Elías, ne bi 'yørpe gätho mí ndese yu ja'i da 'yørpe, tengu nt'o't'i nanguie a, bi 'yεna.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhn' min 'youi ra zīthu

¹⁴ Ne nu'bu mi zøpε 'buh mi'da yú xädi bi nu n'da munts'i yu ja'i ngue madi thε'ts'ε. Ne nu'ε 'da yu xänbate nijä ngue madin junthu yú xädizεε ra Jesús. ¹⁵ Gätho yu ja'i mi 'bupε bi hyonya thoho 'bu min nu ba εpε ra Jesús ne bin 'yεmp'ε: “Be'a din ja ya.” Ne 'bex bin tih' bi mba bí zengua. ¹⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yän'dε ne bi 'yεmp'ε:

—'Be'a gue gnín junthu, bi 'yεmp'ε.

¹⁷ 'Bex bi dā a n'da ran 'yohε mín 'yohε yu ja'i:

—Xänbate i, nugä bá sigä ua n'da ma ts'unt'u ngue in 'youi ra zïthu di japi i gore. ¹⁸ Ne hönbu go hapu i sits'i, ne i hua'ts'i, ne i pøn yu fuguí rá nde büya. Ne di cuxt' yú ts'i ne di bocabi. Ne dá xi u ni xädi büya gue da hyønba thi ra zïthu pe him bi zä, bi 'yæn'a.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'ehu guexta a hin guí εc'yehü 'be'a dí xi ahü. Ha'mi pa ngue ga töp'a thoho ahü ngue gui 'yεc'yεigahü. Nu'a ni ts'unt'u ba singa ya, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁰ Bá ts'i büya. Nu'a ra zïthu 'bu mi nu ra Jesús 'bex bi dexa häi ra ts'unt'u min 'youi. Ne nu'bu mi zo bu häi din dan büya, ne i pøn yu fuguí rá nde. ²¹ Nu ra Jesús bi 'yän'na rá ta ra ts'unt'u:

—Man jam'bu bi mbüdi.

Bi da a rá ta ra ts'unt'u büya:

—Bi mbü 'bu min t'uhni. ²² Ne xün ngu yu nidi di japi i apu ja ra sibi nepu po ra dehe 'bu i 'yo bu, i nde dí du a. Nu'bu da zä, dami zεc'be gui huεga'be, bi 'yεmbi.

²³ Nu ra Jesús bi dadi:

—Hähä, nu'bu guí εc'yehü gue i ja ma ts'edi. Gätho din ja a da nde n'da ra ja'i 'bu i εc'yehü i ja rá ts'edi Oja, bi 'yεmbi.

²⁴ Nu'a rá ta ra t'uhni 'bex bi dadi nts'edi:

—Majuani dí εc'yehü pe dami jaqui man'da ga εc'yehü xün ho, bi 'yεna.

²⁵ Ne min nu ra Jesús, man'da ni zötho yu ja'i, janangue a 'bex bi hyøn a thi ra zïthu min 'youi ra ts'unt'u, bi 'yεmbi:

—Grá gore zïthu ne grá gogu, dami pøm bu ne him man gui cæpu rá mbüi na ra ts'unt'u, bi 'yεmbi.

²⁶ Ne nu'a ra zïthu bi mbafi ne nts'edi bi huaspa rá ja'i ra t'uhni, ne bi bøm büya. Nu'a ra t'uhni bi gohi tengu 'bu xi du. Ne xün ngu u εna: “Bi du.” ²⁷ Pe nu'a ra Jesús bi benba rá 'yε, ne bi xots'i, ne bim 'bäh ra t'uhni büya.

²⁸ Ne bi mbähä yú xädi ra Jesús bu ja ra ngu büya. Nu'bu mi zøm bu bi 'yän bu ma'ueni ts'u:

—Hanja him bi zä dá hømhbhe thi ra zïthu min 'youi ra t'uhni, bi 'yæn'u yú xädi.

²⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nuna ra zïthu tengu na, hin da zä gui hyømhbü thi 'bu hinga m'bet'o gui 'yε't' nin sihmehü ne εmme gan yahu Oja, bi 'yemp'u yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús im ma mahøn'a rán dæte

³⁰ Nu'bu mi bøm bu ra Jesús ne yú xädi, bi mbähä bu Galilea, ne nu ra Jesús njom bi ndepe da badi ngue i 'yo bu. ³¹ Nguetho mí xänba yú xädi ne mí εmbi:

—Nugä nque dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu ja yú 'yε yün 'yohü ne da thogä. Ne nu'bu dá tu, ga thæmbænigä 'bu na hyupa. ³² Pe nu yú xädi him bi badi 'be'a nam bøn'a bi ma ne mí su da 'yänni.

Nu'a i nde dim 'bet'o din 'yεhe thoho a

³³ Ne bi zøm bu Capernaum büya. Ne nu'bu mi zøm bu ja yú ngu, nu ra Jesús bi 'yän 'du yú xädi:

—'Be'a gnín junthu bu 'yu.

³⁴ Ne him bi da u nguetho xin junt pu 'yu, xin 'yänni nangue'a to'o dim 'bet'o. ³⁵ Nu'bu min säya ra Jesús,

—Bá thæmhü ua, bi 'yemp'u 'de'mayoho yú xädi. Ne nubüya bi 'yemp'u:

—To'o nde di ngærbu da 'yöt'e ngue dim 'bejua thoho ne din 'yεhe nangue gätho u mi'da, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁶ Ne nubüya bi japi dim 'bä inde n'da ra t'uhni, ne bi dospa rá xixi ne bi 'yemp'u:

³⁷ —Nu'a te'o i simanho n'da ra t'uhni nangue ma thuhugä, necä i simanhogui. Ne nu'a to'o i simanhogui, hinga hængdä i simanhogä a pe ne'a Oja bá pengä ua i simanho a, bi 'yæn a ra Jesús.

Nu'a i ten rá ts'edi ra Jesús rá m fäts'iui a

³⁸ Nu ra Xuua bi 'yemp'a ra Jesús:

—Xänbate i, xtán nuhe n'da ran 'yohu i ndon'na ni thuhu 'bu i hön a thi yu zithu in 'youi 'da yu ja'i, ne dá hecpahe, nguetho hin dín 'yohu.

³⁹ Pe nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nde'bu hin xqui hecpahu nguetho hin di c'aman'uga to'o ot' yan t'ot'e mixte nangué ma ts'etigä. ⁴⁰ Ne nu'u to'o i 'bui ngue him man suihü, gue'u mam fäts'ihü u. ⁴¹ Hönt'a go te'o di 'da ahü ts'u ra dehe ngue i paði guí tengahu, majuani dí xi ahü i ja 'be'a di un Oja a nangué ran ho bi 'yot'ahu, bi 'yén a ra Jesús.

Nu'a da 'yot' ran ts'o xun ngu ran unbi da nu a

⁴² Ne xø bi 'yén'a ra Jesús:

—Hönt'a te'o di 'bepi da 'yot' ran ts'o n'da ra t'uhni i ec'yeyigui, xun utho ran ts'embi da nu a. Man'da xun u xinda gue'bu da thurpi rá 'yuga bu ja ra do ngue ra juni xun hyu, ne da t'en bu mbonthe ja ra deja. ⁴³ Nu'bu ni 'yehü di ja ahü gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengü 'bu gui hyejü. Madague gan do'yehü pegue gui timhbu ra te mazai, xinda gue'bu di ja yoho ni 'yehü ne gui nuhu ran unbi mazai gueru ja ra sibi njam'bu i huët'i. ⁴⁴ Xun utho guin nuhu bu 'bu, tengü tho 'bu i sa a ni ngøhu yu zu'uë, ne njam'bu din he a dí zapi gätho yu pa, ne tengü 'bu n'da ra sibi njam'bu da huët'i.

⁴⁵ O nu'bu ni guahu di ja ahü gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengü 'bu gui hyejü. Madague gan doguahu pegue gui timhbu ra te mazai xinda gue'bu di ja yoho ni guahu ne gui nuhu ran unbi mazai. ⁴⁶ Xun u tho guin nuhu bu 'bu, tengü tho n'da ra du ngue 'buh yu zu'uë sap yu ngø ne njam'bu din he a ni zapi gätho yu pa, ne tengü 'bu n'da ra sibi njam'bu da huët'i.

⁴⁷ O nu'bu ni dähü di ja ahü gui 'yothu ran ts'o, xun ho 'bu gui 'yothu tengü 'bu gui hyahmbu. Madague gan 'dadä thohohü, pegue gui cuthu bu di manda rá ts'edi Oja, xinda gue'bu di ja yoho ni dähü ne gui nuhu ran unbi mazai. ⁴⁸ Xun u tho guin nuhu bu 'bu, tengü tho n'da ra du ngue 'buh yu zu'uë sap yu ngø ne njam'bu din he a ni zapi gätho yu pa, ne tengü 'bu n'da ra sibi njam'bu da huët'i.

⁴⁹ Gätho ahü din ja ahü yan unbi 'dahma gui pømanhohü, tengü tho u yu 'bøts'e din t'un Oja i pa ma japi ra u ngue da bømanho. ⁵⁰ Nu ra u xun ho. Pe nu'bu bi 'beh rá ts'edi ya hin'yu 'be'a sä dín hoqui. Ne nguetho ahü o guidi jafu gui 'behmbu ran ho i ja ahü. Pe guim 'bømanhohü ni mija'ihü.

10

Ra Jesús bi ma njon da hyeh rá xisu

¹ Nu'bu mam bá eru Capernaum ra Jesús bi zøm bu ra xequi Judea, ne bin 'yo bu rá nyani ra häi Judea neru 'danguadi ra dæthe Jordán. Bi mbuh yu ja'i bim peti mahøn'a bu mi 'bäh ra Jesús, ne bi xänbi mahøn'a tengü nzai mi ot'e. ² Ne nu'bu mi zøm bu yu fariseo, bi 'yän 'bu da zä da hyeh rá xisu n'da ran'yohu, nguetho i nde da dñbi 'be'a dí yap'a ra Jesús. ³ Nu'bu mi da a ra Jesús:

—'Be'a mam bu ja rán t'edi ra Moisés nangué ran hyegui.

⁴ Bi da'u yu fariseo buya:

—Nu ra Moisés bi ma ngue nu'bu n'da ran 'yohu in nde da hyeh rá xisu, da t'ørpa ra søcuu ngue ran xuni.

⁵ Nu'bu mi da a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nangué'a xum me ni mbühü janangué a gue a ran t'edi bi man ra Moisés a. ⁶ Pe nu'bu rá mbüdi ra ximhäi, Oja bi zänna n'da ran 'yohu ne rá xisu. ⁷ Janangué a nu'bu n'da ran 'yohu da zin a n'da ra xisu him man i 'yo rá güenda rá ta o gue rá mbe, ⁸ pegue dim 'bühmi rá xisu ne din ja tengü 'bu n'dan ja'itho. Nu mam 'bet'o mí yonja'i, pe nu'bu bi zini din ja tengü 'bu n'dan ja'itho. ⁹ Ne nu'u di penba Oja u, njon da zä di xunba u, bi 'yén a ra Jesús.

¹⁰ M'bejua bi zøm bu ja n'da ra ngu ne bi 'yän'du yu xädi:

—'Be'a nam bøn a gám ma, bi 'yɛn ɱ.

¹¹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɱ:

—Gátho te'o da hyeh rá xisu nɛ da zim man'da, nu'a øt' ra 'yomt'ɛni a. ¹² Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bɱ da hyeh rá ndø nɛ da zim man'da ran 'yohɱ nɛ'a øt' ra 'yomt'ɛni a, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu ra Jesús i numanho yɱ t'ɱhni

¹³ Nu'ɱ 'da yɱ jã'i bi zix yú t'ɱhni bɱ 'bɱh ra Jesús, i ndepe da dospa yú yã. Pɛ nu yú xãdi bi hɛcpa ɱ ngue hin da zix yɱ t'ɱhni bɱ 'bɱh ra Jesús. ¹⁴ Nu'bɱ mi nu ra Jesús 'bɛ'a bi 'yøt' yú xãdi bin cue bɱya, nɛ bi 'yɛna:

—Dami jafɱ yɱ t'ɱhni ba thocua, 'yo gui corpahɱ bɱ, nguetho hønt'ɱ to'o da gohi tengu n'da ra t'ɱhni ngue din unse di manda rá ts'edi Ojã, da yɱrpɱ di manda rá ts'edi Ojã ɱ. ¹⁵ Majuãni dí xi ahɱ, nu'bɱ hin gui cohmbɱ tengu n'da ra t'ɱhni hin da zã gui cɱthɱ bɱ di manda rá ts'edi Ojã 'bɱ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Nɛ nubɱya i thɛx'ɱ yɱ t'ɱhni nɛ bi dospa yú yã nɛ bi 'yãp rá m fãts'i Ojã nangue ɱ.

Ra mɛmbeti ts'unt'ɱ bi si a ra te mazã

¹⁷ Nu'bɱ mi bøn'a ra Jesús bɱ mí 'bɱi, 'bɛx bá ɛ a n'dihi n'da ra ts'unt'ɱ. Bi zɱpɱ 'yu, bin danyahmu bɱ ja rá gua ra Jesús nɛ bi 'yɛmbi:

—Hoga xãnbate i, 'bɛ'a ga øt'ã ngue din jagã ra te mazã, bi 'yɛn a.

¹⁸ —Ha guím bɛni 'bɛ'a guím ma ngue guí ɛngui xɱn hogui. Nguetho hønt'a Ojã xɱn ho. ¹⁹ Ha guí pã ɱ yún t'ɛdi Ojã ngue i ɛna: “O guí 'yomt'ɛni, o guí hãcpa rá te ni mija'iuí, o guím pɛ, o guí man yɱ fɛhni, hin gan siyate, nɛ gui numansu ni ta nɛ ni mbe, nɛ gue'a man yɱn t'ɛdi a,” bi 'yɛn a ra Jesús.

²⁰ Nɛ bi dã a ra ts'unt'ɱ bɱya:

—Xãnbate i, gátho yɱn t'ɛdi dá øt'ã gue'bɱ go man t'ɱhnigã.

²¹ Nu ra Jesús ɛmmɛ bi huɛc 'bɱ min hyɛtui nɛ bi 'yɛmbi:

—I ja a man'da di 'bɛdi gui 'yøt'e. Ni mba, bá pä 'bɛ'a gátho i ja i, nɛ gui darpa yɱ hyoya ni mbeti bɱya. Nɛ din ja a 'bɛ'a m'bɛ'ts'i bɱ mahɛts'i gue di muui. Nɛ nubɱya ba ɛhɛ gui tengui, nɛ gui hyät' yɱn ɱnbi madague gui tu, bi 'yɛmbi.

²² Pɛ nu ra ts'unt'ɱ bi du rá mbɱi 'bɱ mi 'yø a bi man a ra Jesús nguetho ɛmmɛ ra mɛmbeti a. Janangue a bi 'uetho.

²³ Nu ra Jesús bi hyant'ɱ gátho mi 'bãpɱ nɛ bi xih yú xãdi bɱya:

—ɛmmɛ xɱn hɛi n'da ra mɛmbeti da yɱrpɱ di manda rá ts'edi Ojã, bi 'yɛna.

²⁴ Nɛ nu yú xãdi bi hyonya thoho a bi man ra Jesús. Pɛ nu ra Jesús xø bi 'yɛmp'ɱ yú xãdi mahøn'a:

—Ma zɱ t'ɱhni ahɱ, xɱn hɛi da yɱrpɱ di manda rá ts'edi Ojã n'da 'bɱ i hu rá mbɱi nangue ra mbeti. ²⁵ Man'da hingui hɛi ra camello da yɱrpɱ ja rá zagu ra 'yofani, xinda gue n'da ra mɛmbeti da yɱrpɱ di manda rá ts'edi Ojã, bi 'yɛmp'ɱ.

²⁶ Nɛ xø man'da bi hyonya tho ɱ yú xãdi nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɱ:

—To'o maha da zã da dɪn a ra te mazã 'bɱ, bi 'yɛn ɱ.

²⁷ Nu ra Jesús bin hyɛthɱ yú xãdi nɛ bi 'yɛmp'ɱ:

—Hingui sä da dɪnse ra te mazã n'da ra jã'i pɛ nu Ojã gátho da zã da 'yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nu ra Pedro bɱya bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Nugãhe, gátho 'bɛ'a mi jaje xtã sohmbe nɛ dá tɛn'nahe.

²⁹⁻³⁰ —Majuãni, ɛn a ra Jesús, nɛ dí xi ahɱ ya, hønt'a go to'o bi zoh rá ngu, o gue yú cu, o gue rá ta, o gue rá mbe, o gue rá xisu, o gue yú t'ɱhni, o gue yú häi, ngue da dengui, pɛ ɛmmɛ man'da xɱn ngu din ja ngue yú ngu, o gue yún 'yohɱ, o gue yún ju, o gue yú mbe, o gue yú t'ɱhni, o gue yú häi, xinda gue ɱ gátho mi ja mam 'bet'o, pɛ nɛ'ɱ yɱn ɱnbi da nu, nɛ da nu ran ho gátho yɱ pa mazã 'bɱ rán zɛgui ra pa. ³¹ Nɛ xɱn ngu ɱ mi 'bet'o dim 'bejua nɛ nu'ɱ mi 'bejua dim 'bet'o ɱ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma mahøn'a rán dãte

³² Nu'bu mi mba bu 'yu Jerusalén ra Jesús, xun ngu yu ja'i bi denni. Nu ra Jesús mi 'bet'o, min 'yohu yú xädi, ne mí 'bejua yu ja'i. Ne min su u yú xädi, midi hyonya thoho u ngue nde da mba bu Jerusalén ra Jesús. Ne nu ra Jesús bi zix bu ma'ueni ts'u yú xädi nde da xifi 'be'a da t'ørpe. ³³ Ne bi 'yemp'u:

—Nuya ná mbähä bu Jerusalén. Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ngurpa mbäjä ne'u yu xänbate nija, ne da 'yørcä ran juanbi u ngue ga tu, ne di dägä bu 'bu u him ma mijudíohu. ³⁴ Ne da mba nthengui ne da mba m'be'migui, ne da mba nts'ots'igä, ne da thogui. Pe nu'bu ná hyupa ga thambenigä, bi 'yemp'u yú xädi.

Äh ra mate ra Jacobo ne ra Xuua

³⁵ Nu ra Jacobo ne ra Xuua, yú ts'unt'u ra Zebedeo, man'da bi hyäm bu mí 'bäh ra Jesús ne bi 'yembi:

—N'da ra mate dí nde ga ä'a'be.

³⁶ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—'Be'a guí nde ga øt'aui.

³⁷ Ne bi 'yemp'u buya:

—Dí nde'be 'darpu ga huhmbu ngue 'da xtá hutho'be bu ja ni mexa 'bu gán ts'ut'abi, bi 'yembi.

³⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'aui, hin guí pähmi 'be'a nam bøn'a guí ähmi. Ha da zä ne'aui gui säui ran unbi ga sägä. Ha da zä ne aui gui hyät'ui ra dumbui ga hät'ä.

³⁹ —Da zä, bi 'yæn u.

Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani, nu ran unbi ga sägä gui säui a, ne nu a ra dumbui ga hät'ä ne aui gui hyät'ui a. ⁴⁰ Pe hinga gue'a man t'edigä gam mangä to'o dan hyuhmbe bu ja ma mexa. Pegue gue'a Oja di un ran t'edi to'o xan zänni, bi 'yæn a ra Jesús.

⁴¹ Nu'bu mi 'yø u yú mixädiu 'be'a bi man ra Jacobo ne ra Xuua, bi mbädi bin cue u.

⁴² Janangue'a nu ra Jesús bi 'yemp'u gätho 'de'mayoho yú xädi buya:

—Nu'u i ja yú ts'edi ua ja ra häi emme xun hej i ørpa u to'o di manda u, ne emme din 'yex'u. ⁴³ Pe nu'ahu hinga ngubu gui 'yøthu. Pe hont'a go to'o da nde din ja rán t'edi xun ho, pegue jatho din 'yøhe ngue gätho mi'da. ⁴⁴ Ne nu'bu 'bu a n'da ahu ngue i nde dim 'bet'o, pegue din 'yøhe thoho ngue gätho mi'da. ⁴⁵ Tengu thohogä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, him bá ecä ngue dam hmugä, pe bá ecä ngue dan 'yøhe thohogä, ne ga dä ma te gan yanba yú te yu ja'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoc'a ra xädä i Bartimeo a

⁴⁶ Ne mi thopu ja ra hnini Jericó ra Jesús ne yú xädi, n'yohu xun ngu yu ja'i. Ne mi hupu nden'yu n'da ra xädä rá thuhu ra Bartimeo, rá ts'unt'u ra Timeo. Mí äh ra mbeti a. ⁴⁷ Ne nu'bu mi 'yøde ngue gue'a ra Jesús ra mengu Nazaret ní mba bu, bi mba't'i, bi 'yembi:

—Hague Jesús, rám bom'бето i ra David, dami huøgui, bi 'yæna.

⁴⁸ Pe nu yu ja'i bi hecpi, bi xifi din he. Pe nu'a ra xädä man'da nts'edi mbafi:

—Rám bom'бето i ra David, dín ja a nin huøcate nanguecä, bi 'yæna.

⁴⁹ Nu ra Jesús bim 'bäh puja, bi zonhna ra xädä. Nu yu ja'i mí 'bejua bi xi a ra xädä:

—Dami ndants'i, gan johya, nguetho in zon'na i ra Jesús, bi 'yemp'u.

⁵⁰ Bi tonts'a rá coto ra xädä buya, bi ndants'i ne bi mba bu mi 'bäh ra Jesús. ⁵¹ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—'Be'a guí nde ga øt'a i.

Ne nu ra xädä bi 'yembi:

—Xänbate i, dí nde gui xoga ma dä.

⁵² Ne nu ra Jesús bi 'yembi:

—Ni mba, bi zä i nguetho gá 'yøc'yøigui, bi 'yæna.

Ne 'bex bin zø yú dä ne 'bex bi den bu ni mba ra Jesús.

11

Bi hyux ra buru a ra Jesús ne bi t'ɛspi

¹ Ne mi ts'utho da zòm bu Jerusalén ra Jesús ne u mín 'yohu. Bin 'yo bu hämbu ra hnini Betfagé ne ra hnini Betania, hɛrpɔ ja ra nyuni Olivos. Ne nubɔya bi mbəhn'du yoho yá xädi ra Jesús.

² —Ni mbɛ nu njon nu bí ja ra hnini ne nu'bu gá sɔmmi, gui tɔmmi bu n'da ra buru nthat'i ngue njo'o to xí hyux'a n'dandj, ne gua xoc pɔya ne gua siui ua. ³ Ne nu'bu da t'ɛn'au: “Hanja ngubu guí ɔt'ui,” 'bu da t'ɛn aui, gui 'yɛnui: “Nu'a ra Hmu i honi ne xø ba si'be ua mahøn'a,” gui 'yɛnui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴ Ne bi mba bɔya, ne bi dɔm bu a ra buru, nthat'i bu ja ra goxthi nguɛpɔ i thoh ra 'yu. Ne bi xoc'u bɔya.

⁵ Nu'u mi 'bɔpɔ bi 'yɛn'u:

—'Be'a guí ɔt'ui bu, hanja guí xocui ra buru.

⁶ Nu'u yu xädi bi dɔt'u ne bi xifi tengu xi xih ra Jesús.

—Dami sixui 'bu, bi t'ɛmp'u yu xädi bɔya.

⁷ Bá ts'inba a ra buru a ra Jesús bɔya ne bi mbøh yá coto u bá si ra buru, ngue bi gɔspi ne bi hyuxa ra Jesús bɔya. ⁸ Ne'u yu ja'i bi mbøh yám 'bexøts'e pahni bi ximba bu 'yu, ne nu'u mi'da yu ja'i bi xɛc yu paxi ne bi mbøcpa bu ja ra 'yu.

⁹ Nu'u mi 'bet'o bu ní mba a ra Jesús, ne u mi 'bejua, gätho í mba u bi 'yɛn'u:

—Majapi a bá penhd Oja, bi 'yɛn u. ¹⁰ Din ts'ut'abi a tengu tho ma mbombøtahe ra David. Mixte rá ts'edi Oja, bi 'yɛm bu ní mba u.

¹¹ Bi yuthu bu Jerusalén ra Jesús bɔya. Ne bi yurpɔ ja ra dɔnija, ne bi nu 'be'a gätho i t'ørpɔ ne bi bøm bɔya nguetho ya bin de. Bi mba bu ra hnini Betania ne u 'de'mayoho yá xädi bi mbähä.

Ra Jesús him bi numanho ra za him mi zuh yá ndät'ä

¹² Nu'bu mi hyax bɔya bi bøm bu Betania ra Jesús, bi mbeng bu Jerusalén. Ne bin tumanthuhu bu 'yu a. ¹³ Ne mi hant'a n'da ra za ja yá paxi, bi mba da nu 'bu i zuru yá ndät'o. Pe nu'bu mi zòm bu, nte bi dɔm bu, hønt'u yá xi nguetho hinga gue'u yu pa i zuh yá ndät'o, ne säti tho ja yá xi. ¹⁴ Nu ra Jesús bɔya bi 'yɛmp'a ra za:

—Njam'bu to da zi mahøn'a u ni ndät'o, bi 'yɛmbi.

Ne bi 'yøh yá xädi a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi hyøn a thi u yu mbä ne u yu däi bu ja ra dɔnija

¹⁵ Ne bi thopɔ Jerusalén ra Jesús ne yá xädi. Ne bi yurpɔ ja ra dɔnija mahøn'a. Ne bi hyøn a thi gätho yu mbä ne yu däi mi 'bɔpɔ. Ne bi ndønba yá mexa yam pämbeti ne yün thuts'i yu mbät'azɔ. ¹⁶ Ne njon di japi da thopɔ nija 'bu i tu yá 'beni. ¹⁷ Ne bi 'yɛmp'u yu ja'i bɔya:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja rá sɔcuɔ Oja ngue bi 'yɛna: “Í thø a ma ngu nguɛpɔ da dandegui gätho yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi,” i ɛn Oja, bi 'yɛn a ra Jesús. Pe nu'ahu, xçá 'yørpahɔ tengu 'bu rá hyädo nguɛpɔ nin yan u yu bɛ, bi 'yɛmp'u bɔya.

¹⁸ Bi 'yø u yu xänbate nija ne yu ngurpa mbäja 'be'a xí man'a ra Jesús, ne i honi Hague dán zä da hyo, nguetho bin su 'bu mi nu gätho yu ja'i madi hyonya thoho nangue a 'be'a bi xänba ra Jesús. ¹⁹ Nu'bu mín de bi bøm bu a ra Jesús bu ja ra dɔhnihi Jerusalén ne yá xädi. Bi mbähä bu ra hnini Betania mahøn'a.

Bi 'yot'a ra za

²⁰ Nu'bu mi hyax bɔya bi thoh mahøn'a bu 'bä a ra za ngue mi ɛna xtán zip yün dät'o ra Jesús. Nu'bu mi nu'u, ya xí 'yot'i gätho yá 'yu. ²¹ Nu ra Pedro bɔya bi bɛn a xí man ra Jesús ne bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, ne nunu ra za gá 'yɛmbi him man'dandj da ts'ip yün dät'o ne ya xø 'yot' ya, bi 'yɛn a ra Pedro.

²² Ne nu'bu mi dɔh ra Jesús, bi 'yɛmp'u:

—Dami 'yɛc'yɛihɯ ngue gätho da zä da 'yɔt' Oja a xɯn hɛi. ²³ Janangue'a nu'bu ya gá xihmbɯ n'da ra t'òhò da 'uegue din hyòzɛhɛ bu ja ra deja, din ja a gá mamhbɯ 'bu hingui yoho guím bɛmhbu, nɛ guí pɔhmbɯ majuaɲi gätho sä da 'yɔt' Oja a xɯn hɛi. ²⁴ Janangue'a dí xi ahɯ ngue nu'bu ja a guí äfɯ Oja, dami 'yɛc'yɛihɯ ngue di 'da ahɯ a guí äfɯ nɛ din ja a buya. ²⁵ Nɛ nu'bu guí yaɲɯ Oja him man guim bɛmhbu a bi 'yɔt'ahɯ ni mija'ihɯ, gam punbahɯ ɯ nɛ'a Oja di pun'nahɯ buya. ²⁶ Nguetho nu'bu hin gadim punbahɯ ni mija'ihɯ xinga gue'a ni Tahɯ bí 'bɯpɯ mahɛts'i di pun'nahɯ, bi 'yɛmp'ɯ yú xädi ra Jesús.

Ran t'änni nangue rán t'ɛdi ra Jesús

²⁷ Bi zòm bu Jerusalén ra Jesús nɛ yú xädi, nɛ xò bi zòm bu ja ra danija. Nɛ nu yɯ ngurpa mbäjä bi zòm bu mi 'bäh ra Jesús, n'yohɯ yɯ xänbate nija nɛ yɯ dɔc'yɛi. ²⁸ Nu'ɯ bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi 'da a ran t'ɛdi gui 'yɔt'a guí øt'e.

²⁹⁻³⁰ Nɛ nu ra Jesús 'bu mi dɔdi bi 'yɛna:

—Nɛcä ga ä'n'nahɯ to'o bi un rán t'ɛdi ra Xuua Nxixya, Hague Oja uague yɯ ja'ithoho. Nɛ nu'bu gá xijɯ, nɛcä ga xi ahɯ to'o bi 'dacä man t'ɛdi buya. ³¹ Nu'ɯ bin 'yɛmzɛhɛ ɯ buya:

—Xi'bu ga xihmbɯ ngue gue'a Oja bi un rán t'ɛdi, nɛ da 'yɛnjɯ: “Hanja hin gá 'yɛc'yɛihɯ tha,” da 'yɛnjɯ buya. ³² Nɛ nu'bu ga ɛmhbu yɯ ja'i thoho bi un ran t'ɛdi ra Xuua, pɛ hingui sä ga xihmbɯ tengu a, bi 'yɛn ɯ, nguetho gätho yɯ ja'i mi ɛspa ra Xuua nɛ bi 'yɛc'yɛi ngue rá pɔngahya Oja a. ³³ Nɛ nu'bu mi dɔ ɯ yɯ xänbate nija nɛ ɯ gätho min 'yohɯ,

—Hin dí pɔhmbɛ, bi 'yɛntho ɯ.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Xinga guécä ga xi ahɯ to'o bi 'dacä man t'ɛdi, bi 'yɛn'a.

12

Rán t'uti yɯn ts'ombefi

¹ Nu ra Jesús 'bex bi dɔ'mi bi xi a n'da ran t'uti nɛ bi 'yɛmp'ɯ:

—Nu n'da ran 'yohɯ bi 'yɔt'a n'da ra nuandät'o, nɛ bi fòt'e nɛ bi 'ya'ma n'da ra hyähäi guepɯ da 'yɔt'a n'da ran the'ma guindät'o, nɛ bi hyò a n'da ra jaɔo xɯn hɛts'i da ndɛx ɯ da nu rá häi.

Nɛ bi hmit'ɯ yɯ mbefi a rá häi ngue dim pɛpɯ, nɛ bi mba n'danni a ran 'yohɯ. ² Nu'bu bi zòn ra pa din ja ɯ yɯn dät'o, bá pɛhna n'da rá 'yɛhɛ ba tu a xí mamhbɯ di unni. ³ Pɛ nu'ɯ yɯ mbefi bi bent'a ra 'yɛhɛ, nɛ bi mbɛ'mi nɛ bi mbenthoho buya nɛ nte bi unni. ⁴ Nu rá mbeti ra nuandät'ä bá pɛhn man'da rá 'yɛhɛ buya. Pɛ nɛ'a bi mba ma bat'a do a, nɛ bi mba ma unba rá ya, nɛ bi zantho, nɛ xò bi mbenthoho buya. ⁵ Nɛ bá pɛhn man'da, nɛ xò bá tho a. Nɛ xɯn ngu mi'da bí 'bɛhni. Nu'ɯ 'da bi unba thoho nɛ nu mi'da bi hyo.

⁶ Mi 'bu a n'da rá ts'unt'ɯ a rá mbeti ra nuandät'o nɛ ɛmme di huɛc'a. “Nu yɯ mbefi masque da numansu ma ts'unt'ɯ,” bi 'yɛnɛ, nɛ bá pɛn'na buya. ⁷ Pɛ nu ɯ yɯ mbefi 'bu mi nurpa a rá ts'unt'ɯ, bin 'yɛmzɛhɛ ɯ: “Nuna, guehna da gohmi ra häi 'bu bi du rá ta. Mbähä ga hohɯ nɛ nubuya ma mbeti zɛhɛhɯ ra nuandät'o,” bin 'yɛmzɛhɛ ɯ. ⁸ Nɛ bi bent'i nɛ bi hyo nɛ bi 'yɛm bu ma'ueni bu ja ra nuandät'o, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi man a ran t'uti.

⁹ —Nuya guim bɛmhbu 'bɛ'a da 'yɔt'a rá mbeti ra nuandät'o, bi 'yɛmp'ɯ. Guehma ba ɛsɛ nɛ da hyo ɯ xí hmit'a rá nuandät'o nɛ di un ra nuandät'o ɯ mi'da, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹⁰ Ha hin gán xähmbɯ rá t'ohni Oja ngue i ɛna:

Nu'a ra do bi bunt'ɯ yɯ gɔdo,

gue'a man'da mahyoni tengutho bu ná thon yɯ guangu.

¹¹ Gue'a bi zänd Oja,

hanja gní hyonya thohohɯ,

ɛm bu rá m hman Oja, bi 'yɛn a ra Jesús.

¹² Nu yɯ ngurba mbäjä nɛ'ɯ min 'yohɯ, bi nde da bent'a ra Jesús nguetho bi baɔi ngue go yán t'uti ɯ nangue a bi man ra Jesús, pɛgue bi zutho din cue yɯ ja'i, janangue him bi bent'i. Bi mbatho ɯ buya.

Ran t'änni nangue ra renta im man ra ts'ut'abi Roma

¹³ Ne bi 'benpɛ 'bɛh ra Jesús ɛ mi'da yɛ fariseo ne ɛ 'da ma ngɛrpihe mi ten'na ra ts'ut'abi Herodes. Bi 'behni ngue da 'yän'na n'da ran t'änni ne nu'bɛ hinga gue a da ma, 'bex gue di yapi. ¹⁴ Nu'bɛ mi zɔm bɛ bi 'yɛn ɛ:

—Xänbate i, dí pɛhmbɛ gätho majuani guím ma ne njon guí su, nguetho hin guí ɔrpa masu a man yɛ ja'i ne guí xänba a majuani rá m hman Oja ɛ yɛ ja'i. Dín nde gui xije, ha din theui yún t'ɛdi Oja 'bɛ dí ɔthɛ ngue dí juthɛ ra renta im man ra ts'ut'abi bɛ Roma in ts'ut'abi ua, uague hin'na. Ha xɛn ho 'bɛ ga thoqui ga juthɛ uague hin'na, bi 'yɛn ɛ. ¹⁵ Pɛ nu'a ra Jesús mi paði hɔntho i nde da dɛnbi 'bɛ'a dí yap'a, janangue a bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja gní 'yängahɛ, xi'a ni mbeti gní juthɛ ra renta im man ra ts'ut'abi, gan nugä.

¹⁶ Ne bi un bɛya.

—To'o rá pɔte ne rá thuhu i cuat na ra mbeti, bi 'yɛn a ra Jesús.

Ne nu'ɛ bi 'yɛn ɛ:

—Rá pɔte ne rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

¹⁷ Mí daɛh ra Jesús ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Oja gui un'na Oja a, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne nu'ɛ bi hyonya thoho nangue a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni nangue ɛ da dambɛni

¹⁸ Ne bá ɛ ɛ 'da yɛ saduceo bɛya ngue mi ɛn ɛ njo'o to da dambɛni. Ne bi 'yän'na ra Jesús, bi 'yɛmbi:

¹⁹ —Xänbate i, nu'a n'da ran t'ɛdi bi man'a ra Moisés i ɛna, ngue nu'bɛ da du n'da ran 'yohɛ ne njo'o rá t'ɛhni 'bɛ bi du, ne nu'a rán 'yohɛ zɛhɛ da zinba a rá xisu a rán 'yohɛ bi du. Ne nu'a rá t'ɛhni dim 'bɛi da t'ɛmbi rá t'ɛhni a xí du. ²⁰ Ne mi 'bɛ i yoto yɛn 'yohɛ i din 'yohɛ zɛhɛ ɛ. Ne nu'a ra 'bet'o n'yohɛ bi zin'a n'da ra xisu, ne nu'bɛ mi du njo'o yá t'ɛhni. ²¹ Janangue'a nu a rán 'yohɛ a bi du bi zin a ra xisu mahɔn'a. Ne'a bi du a, ne xinga gue a bim 'bɛh yá t'ɛhni a. Ne ná hyu nguetho. ²² Ne gätho ɛ yoto ma 'yohɛ ne 'dat'a ra xisu bi zini, ne xinga n'da mí m 'bɛh yá t'ɛhni 'bɛ bi du ɛ. Ne nzɛgui nɛɛ ra xisu bi du. ²³ Nuya dami xije nu'bɛ majuani da dambɛni yɛ ja'i, nda'a nin 'yohɛ dim 'bɛhmi ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bɛhmi, bi 'yɛn ɛ yɛ saduceo. ²⁴ Mi daɛh ra Jesús ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'ahɛ 'dan'yo thoho guí mamhbɛ nguetho hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a mam bɛ ja rá t'ohni Oja xín rá ts'edi Oja guí pɛhmbɛ. ²⁵ Nu'bɛ bi dambɛni ɛ xɛn du him man ja ran sini bɛ pɛgue dim 'bɛtho yɛ ja'i tengu yám 'behni Oja 'bɛpɛ mahɛts'i. ²⁶ Ne nu'a ram hma ngue da dambɛni ɛ xɛn du, majuani a ne guin nuhɛ bɛ ja rá m hman Oja ngue nu'bɛ min yapi Oja ra Moisés bɛ ja ra t'ɛza bi 'yɛmbi: “Nugä drá Ojagä, nu ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob ngue nim bombɔtahɛ, i ɛc'yɛigui,” bi 'yɛn Oja. ²⁷ Ngubɛ bi ma nguetho guexta'a i 'bɛh yá mbɛi ɛ. Pɛ hin guím bɛmhɛ, nguetho 'dan'yo thoho guí mamhbɛ, bi 'yɛn a ra Jesús.

Rán t'ɛdi Oja man'da ja ts'editho

²⁸ Nu'bɛ min yaphɛ yɛ saduceo ra Jesús, mi 'bɛpɛ n'da ra xänbate nijá bi 'yɔde 'bɛ'a bi man ra Jesús ne bi baði ngue xɛn ho a bi ma. Janangue'a bi 'yänni:

—Nda'a rán t'ɛdi Oja ngue man'da ja ts'editho ga ɔthɛ, bi 'yɛn'a.

²⁹⁻³⁰ Bi da'a ra Jesús:

—Nu'a rán t'ɛdi Oja man'da jats'editho ga ɔthɛ, gue'a ran t'ɛdi ngue i ɛna: “Dami 'yɔhmbɛ gyú ja'i israelhɛ, nu'a Oja ra Hmu, n'datho a. Ne guim bɛmhɛ a nangue gätho ni mbɛihɛ, ne gätho ni tehɛ, ne gätho nin 'yomfɛnihɛ, ne gätho ni ts'edihɛ,” i ɛn rá t'ohni Oja. Pɛ guehna ran t'ɛdi man'da ja ts'edi tho ga ɔthɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús. ³¹ Ne 'da'angutho ui ná yoho ran t'ɛdi ga ɔthɛ i ɛna: “Gui huɛc ni mijá'ihɛ tengu bɛ gnin huɛc zɛhɛhɛ,” i ɛn rá t'ohni Oja. Guehya yɛn t'ɛdi man'da ja ts'editho ga ɔthɛ xinda gue ɛ mi'da, bi 'yɛn a ra Jesús.

³² Ne nu'a ra xänbate nija, bi 'yem büya:

—Xänbate i, majuañi xän ho guím ma, ngue hont'a n'da Oja i 'bui ne njo'o man'da tengu a. Ne ja ts'edi tho da ben Oja n'da ngue gätho rá mbui, ne gätho rá te, ne gätho rán 'yomfëni, ne gätho rá ts'edi, ³³ ne di huëc rá mijá'iuu tengu bü nin huëczehë n'da. Man'da ja ts'editho da 'yot'a n'da u xinda gue u gätho yu 'bøts'e ne yän t'unni dí mbøspa Oja n'da, bi 'yën a ra xänbate nija.

³⁴ Ne nu ra Jesús 'bü mí 'yø a bi man ra xänbate nija bi badi ngue n'dat'a Oja im bëni janangue a bi 'yëmbi:

—Nu'i ts'utho di 'be i ngue da zä gui cærpü di manda rá ts'edi Oja, bi 'yëmp'a.

Ne nubüya njom man'da bi zäpi da 'yän mi'da yän t'änni.

To'o gue rá Ts'unt'u a ra Cristo

³⁵⁻³⁶ Ne mí xänba yu jä'i a ra Jesús bü ja ra dänija, ne bi 'yëmp'a:

—Hanja ën u yu xänbate nija ngue nu ra Cristo rá m bom'бето ra David a, ne xim mi ëmbi rá Hmu 'bü hin ním 'bui, nguetho mi ën'a ra David:

Nu'a Oja bi 'yëmp'a ma Hmu:

“Dat'ua ga huhmi ga conhui ma ts'edi

gue'bü go dá tapä nin süihü ua ja ra ximhäi

ne gui manda u büya,”

bi t'ëmp'a ma Hmu, bi 'yën a ra David 'bü mí bënba rá Hogandähi Oja nangue 'be'a da 'yot' ra Cristo. ³⁷ Guesë ra David bi 'yëmbi rá Hmu a ra Cristo. Hague nja pe ne rá m bom'бето a, bi 'yën a ra Jesús.

Pe nu yu jä'i, bi 'yømanho gätho a bi man ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a i øt'u yu xänbate nija

³⁸ Ne bi thoqui bi xänba yu jä'i a ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Gam fähmbü nangue a i xi ahü yu xänbate nija, nguetho hont'a ran 'yëts'i i øt'u ne di ho da hye yu pahni xü mba guerpü i 'yo, ne di ho da mba ma zengua bü ja yu täi, ³⁹ ne di ho da hyux bü ja yän thuts'i xän ho bü ja yu nija, ne di ho yá mbüdi din sihme bü ja yän sihme u, ⁴⁰ ne i häspi 'be'a gätho bi ts'ocpa u yu xisu xøn du yá ndø, ne sä nya'a thoho in yähü Oja ngue i nde da t'ëmbi xän ho tho yá mbui. Man'da xän ngu ran ünbi da nu ya, bi 'yën'a ra Jesús.

Ran t'unni man'da di muui bü na nu Oja

⁴¹ Ne mi hupü ra Jesús bü mí ja ra huada guerpü i pa njät'i ra mbeti rán t'unni Oja. Ne in nu bü i cät' ra mbeti u yu jä'i bü ja ra huada. Ne bi nu xän ngu yu membeti bi thopü ngue xän ngu ra mbeti bi gärpü ja ra huada n'da ngu n'da u. ⁴² Ne bi zøm bü n'da ra hyoya xisu xi du rá ndø, ne bi gät'i yocentavo thoho. ⁴³ Ne nu'bü mi nu a bi 'yot'a ra xisu büya ne bi 'yëmp'a:

—Majuñi dí xi ahü nuna zü hyoya xisu man'da xän ngu di muui a bi gärpü ja ra huada xinda gue'u gätho mi'da. ⁴⁴ Nguetho gätho u mi'da bi gät'a i pongui, pe nuna ra xisu madague i hyoya na, pe bi gät'i gätho mi pe'ts'i, bi 'yëmp'a yá xädi a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi ma ngue da mba nso't'i ra dänija

¹ Nu'bü mi bøm bü ja ra dänija ra Jesús ne yá xädi, nu'a n'da bi 'yën'a:

—Xänbate i, hyandi ts'u nü ra nija, ëmme xü ndoho yu do n'yohü ne ëmme mahotho.

² Mi däh ra Jesús ne bi 'yëmp'a:

—Guín nuhü ngue mahotho ne ëmme ndoho yu do, pegue da zøn ra pa da so't'i, bi 'yëmp'a.

Yá hmepya ngue rán zegui

³ Ne nu'bü mi zøm bü ja ra nyuni Olivos, bi hyupü ra Jesús, hë't ra dänija. Ne hont'u yá xädi mi 'bühmbü bü. Ne nubüya ra Pedro ne ra Jacobo ne ra Xuua ne ra Andrés:

⁴ —Nda'a ní pa da mba nso't'i ra nija' gá xije, bi 'yɛn ɛ. Nda'a ni hmɛpya da hnu 'bɛ din ja a guím ma, t'ɛmp'a ra Jesús.

⁵ Mi dɔ a ra Jesús nɛ bi 'yɛmp'a:

—Gam fáhmbɛ njon da hyä ahɛ, ⁶ nguetho xɛn ngu ba ɛhe ngue sä da 'yɛna: “Nugä, guecä drá Cristogä,” da 'yɛn'ɛ. Nɛ xɛn ngu ɛ da hyät'i.

⁷ Nɛ nu'bɛ gui 'yøhmbɛ yɛ sɛi nɛ'bɛ da hma ngue din ja yɛ sɛi, o guin suhɛ nguetho jatho din ja ɛ. Pɛ nu'bɛ din ja ɛ xinga gue'bɛ ran zɛgui 'bɛ. ⁸ Nguetho nu yɛ ja'i bɛ 'da yɛ häi din suhmi yú mija'ihɛ. Nɛ nu 'da yɛ ts'ut'abi din suhmbɛ yú mits'ut'abiɛ, nɛ din ja yɛ 'yañhäi, nɛ xɛn ngu yɛ niði din ja ra thuhu nɛ yɛn 'yo'ts'i. Nɛ guehya yú mbɛdi yɛn ɛnbi ya, bi 'yɛmp'a.

⁹ Nɛ xø bi 'yɛn'a:

—Nɛ gam fáhmbɛ njon di 'uec'ahɛ bɛ ja rá 'yu Oja, nguetho da mba ma dä ahɛ bɛ ja ran juɛnbate, nɛpɛ ja yú nija' ma mijudíohɛ da 'bɛp'ahɛ, nɛ nangue guí ɛc'yɛigahɛ da ts'on'nahɛ bɛ 'bɛh yɛ ts'ut'abi, nɛpɛ 'bɛh yɛ dɛts'ut'abi ngue da ts'ɛp'ahɛ. Nɛ xɛn ho 'bɛ din jabɛ nɛ gue'a dí zä gui xihmbɛ mam hmangä ɛ. ¹⁰ Pɛ m'bet'o thofo da mba nsifi gätho yɛ ja'i 'bɛcua ja ra ximhäi ran ho ma'da'yo dí pø ɛ. ¹¹ Nɛ nu'bɛ da zix ahɛ di dä ahɛ bɛ 'bɛh ra ts'ut'abi, pɛ him 'bɛ gui hyonsehɛ 'bɛ'a gui mamhbɛ 'bɛ da mba ma juɛn'ni ahɛ, nguetho nu'bɛ bi zøñ ra ora da t'än'nahɛ, hønt'a rá Hogandahi Oja da zä di bɛn'nahɛ 'bɛ'a gui mamhbɛ. ¹² Nɛ nu n'da ran 'yohɛ di manda da tho rán 'yohɛ, nɛ nu'a rá ta di manda da tho rá ts'unt'ɛ. Nɛ da ndants'ɛ yú ts'unt'ɛ din tunhdɛ ɛ yú ta nɛ yú mbe nɛ di manda da tho rá ta nɛ rá mbe 'da yɛ ts'unt'ɛ. ¹³ Nɛ gätho yɛ ja'i da zan ahɛ nangue a guí ɛc'yɛigahɛ. Nɛ nu'ɛ to'o gätho da hyät yɛn ɛnbi gue'bɛ go rán zɛgui, gue ɛ dim pø ɛ, bi 'yɛmp'a.

¹⁴ Nɛ bi thoqui bi xi ɛ:

—Ba ɛ a n'da ra ts'ɛdi xɛn ts'o ngue di ts'oni gätho. Ngubɛ bi man ra Daniel gue rá pøngahya Oja. Nɛ nu'bɛ gá nuhɛ dim 'bäpɛ guepɛ hin rán säui dim 'bäi, dami 'dahmbɛ gyú mɛnguhɛ bɛ Judea, gui mbähä bɛ ja yɛ t'øhø guin 'yañhbɛ bɛ. Nu a to'o da nu ra søcuä i ja ua, da 'yɛ't'ambɛi na. ¹⁵ Nɛ nu'bɛ bin ja a, to'o i 'bäpɛ goxthi hin da yɛrpɛ mbo rá ngu, hin da bɛni ja 'bɛ'a 'bɛ da hyäts'i, 'bɛx gue da 'dagui. ¹⁶ Nɛ nu'a to'o 'bäpɛ ja yú huɛhi hin da mbeng bɛ ja yú ngu ngue ba cɔ yú coto, 'bɛx gue da 'datho bɛ. ¹⁷ Huɛcate ɛ yɛ xisu in haɛ'uhni nɛ ɛ 'bɛh yú 'uere yɛ pa ɛ. ¹⁸ Yäfɛ rá mate Oja ngue hin din ja ahɛ ran 'dagui 'bɛ yɛ pa xɛn sɛ xøhma hin da zä gui 'dahmbɛ. ¹⁹ Nɛ nu'ɛ yɛ pa ɛ, din ja xɛn ngu yɛn ɛnbi hin jam'bɛ n'dandj xøñ ja gue'bɛ go rá mbɛdi ra ximhäi. Nɛ nu'bɛ ya bin ja, him man'dandj din ja yɛn ɛnbi tengu ɛ. ²⁰ Pɛ nangue ɛ yú 'yɛc'yɛi, Oja di japi hingui ngu yɛ pa din ja yɛn ɛnbi, nu'bɛ hin'na njon xtam bongui, bi 'yɛn a ra Jesús.

²¹ Nɛ bi thoqui bi ma, bi 'yɛna:

—Nɛ nu'bɛ da si ahɛ: “Dami hyanthɛ, 'bɛcua ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'ɛn ahɛ. O gue da t'ɛn'ahɛ: “Ba nuhɛ 'bɛpɛ ra Cristo ya, rá Thahni Oja,” da t'ɛn ahɛ, pɛ o guí ɛc'yɛihɛ. ²² Nguetho xɛn ngu dim 'bɛ ɛ yɛ hyäte Cristo nɛ yɛ hyäte pøngahya da 'yøt' yɛ hyonya nt'øt'e nguetho i nde da hyät yɛ 'yɛc'yɛi gue bi huanh Oja, 'bɛ da zä da hyät'ɛ. ²³ Pɛ nde'bɛ gam fäsehɛ nguetho ya dá xi ahɛ 'bɛ'a gätho din ja m'bejua, bi 'yɛn a ra Jesús.

Nu'a din ja 'bɛ bi zøcua mahøn'a ra Jesús

²⁴ Nɛ xø bi 'yɛmp'a yú xädi a ra Jesús:

—Nɛ nu'bɛ ya bi guah yɛn ɛnbi, nu a ra hyadi di 'bɛh rá ts'ɛdi nɛ ra zana him man ja rán nequi. ²⁵ Nɛ nu yɛ sø da dägui. Nɛ gätho mi'da di 'bɛh yú ts'ɛdi ɛ gä bí ja bɛ mahɛts'i, di 'yañi. ²⁶ Nɛ nubɛya da hnugui ba ɛcä ua ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ba ogä bɛ ja yɛ güi, dan 'yo'be xɛn ngu ma ts'ɛdi nɛ dam mixte xɛn ho. ²⁷ Ga pen'du yém 'bɛhni Oja mahɛts'i bɛya, di pɛt'ɛ gätho xtá huahni guecua gätho na ngɛni ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Nuya da zä gui pañmbɛ 'bɛ'a gue nin t'uti i ut'ahɛ 'da yɛ za. Nu'bɛ bi bøx yú 'dogui ɛ yú 'yɛ guí pañmbɛ mi ts'utho din ja ra hyethe bɛya. ²⁹ Nguetho 'bɛ ya bin ja gätho ɛ dá

xi ahɯ, gui p̄ahmbɯ ngue mi ts'ʉtho ba pengä ua mahøn'a bɯya, bi 'yɛna. ³⁰ Majuani dí xi ahɯ di 'bʉtho ua 'da ahɯ 'bɯ bi mbɯdi din ja a dí xi ahɯ. ³¹ Mahɛts'i da guadi, nɛcua ja ra häi, pɛ nu'a mam hmangä hin jam'bɯ da gua a.

³² Pɛ nu'a ra pa a, njongui p̄adi 'be'a ní ora din ja a dí mangä, xinga gue ɯ yám 'bɛhni Oja 'bɯpɯ mahɛts'i, xinga guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi dí p̄adi. Hønt'a Oja ma Ta i p̄adi, bi 'yɛn a ra Jesús.

³³ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Thocpa thofo gan nuhmbɯ tengu'bɯ hin gui tonspahɯ ra t'aha. Nɛ xinga n'da zi ora gui pumbɛnihɯ Oja nɛ thocpa thofo gan yaha a, nguetho hin gui p̄ahmbɯ nda'a ni pa ba pengä mahøn'a. ³⁴ Tengu n'da ran 'yohɯ bi mba yatho bi zoh rá ngu, bi un yán t'ɛdi yú 'yɛhɛ ngue di jamansu bɯ, n'da ngu n'da bi xi a da 'yøt'e. Nɛ bi xi a ra mbängoxthi ngue hin di tonspa ra t'aha. ³⁵ Nɛ nguetho dí xi ahɯ, dami tømhbɯ tengu 'bɯ gan äthahɯ nguetho hin gui p̄ahmbɯ 'be'a ní pa ba pengä ua, o gue'bɯ bin de, o gue'bɯ made ra xui, o gue'bɯ bi mbah yá øni, o gue'bɯ bi hyats'i. ³⁶ Nguetho hin gui p̄ahmbɯ nda'a ni ora ba ɛcä, xi'bɯ ba ɛcä nɛ ga t̄in ahɯ bɯ gdi ahmbɯ. ³⁷ Nɛ nu'a dí xi ahɯ, nguetho dí xicä gätho mi'da: “Dami tømhbɯ,” bi 'yɛmp'ɯ yú xädi a ra Jesús.

14

Yú ngurbi yá judío i nde 'bex gue da bent'a ra Jesús

¹ Nɛ man yopa da dät ra pa 'bɯ mi bɛn a xí 'yøt' ma mbombøtahe bɯ Egipto dyɯ judíohe. Nu yá ngurpa mbäja bɯya nɛ yá xänbate nijä bi bɛni 'be'a ni fɛhni da xi a ra Jesús guepɯ da zä da bent'i ngue da hyo. ² Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ɯ:

—Hinga gue a ra pa ra d̄ampɛti gam benthɯ nɛ xøhma din cue yá ja'i, bi 'yɛn ɯ.

N'da ra xisu bi naspa ra 'yɛthi rá yá ra Jesús

³ Nɛ mi 'bɯpɯ ra Jesús bɯ ja rá ngu ra Simón bɯ ja ra hnini Betania. Gue'a ra Simón mi hɛmb ra t'axca'ya 'bɯ mam 'bet'o. Nɛ nu'bɯ mi sihme bɯ ra Jesús bi zøpɯ n'da ra xisu i tu n'da ra xito nt'øt'e ngue ra do'yaxi, mi po ra 'yɛthi ɛmme yáman'u a, nɛ xun ngu di muui a. Bi xɛcpa rá nde bɯya nɛ bi naspa rá yá ra Jesús. ⁴ Nu'ɯ 'da mí 'bɯpɯ, bin cue ɯ bɯya nɛ bi 'yɛn ɯ:

—Hanja bim 'bɛtho ra 'yɛthi nɛ xum hmadi di muui. ⁵ Mi sä xtá 'bä xtin t'un yá hyoya a hyu ciento rá muui a ra 'yɛthi, bi 'yɛn ɯ.

Nɛ bi numan'ɯ ra xisu ɯ. ⁶ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja guín jahɯ bɯ, o guidi pahmbɯ ra xisu nguetho xun ho bi 'yørcä na. ⁷ Nu'ahɯ thocpa thofo gam 'buhmbɯ yá hyoya nɛ hønt'a go ma pa da zä gui fäxhɯ ɯ. Pɛ nugä hinga thocpa thofo dam 'buhmbɯ. ⁸ Bi 'yørcä ra xisu a mi sä da 'yøt'e, bi hoga ma ngøc'yɛi ngue da t'ägä bɯ ja ran 'yägüi. ⁹ Majuani dí xi ahɯ gue hønɯ go hapɯ da hman ran ho ma'da'yo gätho na ndoho ra ximhäi, nehna bi 'yørcä ra xisu da hman na, 'dahma nɛ'a da fɛn a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Judas im ma di dä a ra Jesús

¹⁰ Nu'a ra Judas Iscariote bɯya, ngue'a n'da yú xädi ra Jesús, bi mba bɯ 'buh yá ngurpa mbäja bi xifi di d̄ap'a ra Jesús. ¹¹ Nɛ bi hyu yú mbui ɯ yá ngurpa mbäja nɛ bi xifi di un ra mbɛti. Nɛ bi mbenc'a ra Judas bɯya mi honi jam'bɯ di dä a ra Jesús.

Bin sihmehɯ ra Hmu ɯ yú xädi

¹² Nu rá mbɯdi ra pa ra d̄ampɛti ngue ran d̄abaxjua i ts'i ra thuhme hin'yá rá ixi, nɛ i ho ra t'udɛ'yo. Nɛ nu yú xädi ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Hapɯ guí ndeje ga hoje ran ts'ihme ra mbaxjua ga sihɯ, bi 'yɛn ɯ.

¹³ Nɛ nubɯya bi xi ɯ yoho yú xädi:

—Ni mbɛ bɯ ja ra d̄ahnihni Jerusalén, nɛ nu'bɯ gá nuui bɯ n'da ran 'yohɯ i tu n'daxaro ra dehe gui tɛnuu bɯ da zøni. ¹⁴ Nɛ nu'bɯ gá sømhbɯ gui 'yɛnuu a ra mɛngu bɯ: “Nu'a ra Hmu bá pengähe ngue ga än'nahe hapɯ i ja a ra cuarto ngue ga sihe ran ts'ihme ra

mbaxjua,” gui 'yɛnui. ¹⁵ Nɛ nu'a bɔya da 'yut'au i n'da ra cuarto i ja bɔ magats'i xɛn ndoho nɛ mahoqui. Guɛpɔ ja gui hocui bɔ a ran sihmɛ ga sihɔ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Bi mba yú xádi bɔya nɛ bi zɔm bɔ ja ra dahnihni Jerusalén nɛ bi dɔm bɔ gátho 'bɛ'a xi sifi. Gátho bi hocpɔ 'bɛ'a da zi bɔ 'bɔ bin de, nɛ bi mbeng bɔ 'bɔh ra Jesús bɔya. ¹⁷ Nu'bɔ min de ts'ɔ, bi mbähä ra Jesús 'dɛ'mayoho yú xádi bɔya. ¹⁸ Gátho bin sihmɛ ɔ. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɔ:

—Majuani dí xi ahɔ, dí sihmɛhɔ ua n'da gue di dägä, bi 'yɛmp'ɔ.

¹⁹ Nu yú xádi bɔya bi du yú mbɔi, n'da ngu n'da bi 'yänni:

—Ha guecä, bi 'yɛn'ɔ.

²⁰ Nɛ nu'a ra Jesús bi dät'ɔ:

—Go gue'a n'da gue gue'ahɔ guí 'dɛ'mayoho ahɔ gue dí comh ma mbohi'be. ²¹ Majuani nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tugä tengu nt'o't'i nanguecä. Pɛ í huɛhi maha a ran 'yohɔ ngue di dägä. Man'da xɛn ho 'bɔ hin xtim 'bɔ a, bi 'yɛn a ra Jesús.

²² Gátho na sihmɛ ɔ bi hyac man'da ra hmɛ ra Jesús, bi un ra jamadi Oja, bi xeni nɛ bi darpa yú xádi bɔya.

—Dami sihɔ na. Guehna nam bɔn'a ma ngɔc'yɛigä na, bi 'yɛmp'ɔ.

²³ Nɛ bi dɛc'a ra vaso mi po a nzai mi si ɔ. Bi un ra jamadi Oja nɛ bi un'dɔ bɔya, bi zi n'da ngu n'da ɔ.

²⁴ —Guehna tengu 'bɔ ma jigä na, i ɔt' ra 'da'yo nhogui, dim fäni dí yɔnba yú te yɔ ja' i 'bɔcua ja ra ximhäi. ²⁵ Majuani dí xi ahɔ, hin ga si man'da ra gui uva ja gue'bɔ bi zɔn ra pa ga si ma'da'yo bɔ di manda rá ts'edi Oja, bi 'yɛn a ra Jesús.

Jesús bi badi gue a ra Pedro da gɔn'a

²⁶ Nɛ bin tu a n'da rá thuhu Oja ɔ bɔya. Bi bɔm bɔ mi sihmɛ ɔ nɛ bi mba bɔ ja ra nyuni Olivos. ²⁷ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɔ yú xádi:

—Nu'ahɔ dí pácä ngue gui 'dahmbɔ, gui sogahɔ nán xui ya, tengu nt'o't'i bɔ ja rám hman Oja i ɛna: “Ga ho ra mbändɛ'yo nɛ din 'uɛxt'ɔ yú dɛ'yo,” i ɛm bɔ ja rá t'ohni, bi 'yɛna. ²⁸ Pɛ nu'bɔ dá thambɛnigä dan tɔmhɔ bɔ Galilea, bi 'yɛmp'ɔ yú xádi a ra Jesús.

²⁹ Nu'a ra Pedro bi 'yɛn'a:

—Madague a gátho da 'dah ya 'da, pɛ nugä hin ga soc'i'i.

³⁰ Nu ra Jesús bi dät'a bɔya:

—Haha, dí pacä 'bɛ'a gui 'yɔt'a ra xui jabɔya, ná hyundɔ xqui cɔngä 'bɔ bi mbah ná yondɔ ra ɔni, bi 'yɛn a.

³¹ Pɛ nu'a ra Pedro man'da nts'edi bi 'yɛn'a:

—Nugä hin ga cɔn'a i madague'bɔ 'darpɔ ga tuui, bi 'yɛmbi.

Nɛ 'da'angu bi ma gátho ɔ mi'da yú xádi bɔya.

Ra Jesús i tu rá mbɔi nɛ gue'a ra ora da nu yɔn ɔnbi a

³² Nɛ bi yɔrpɔ ja ra nuadɔni Getsemaní guɛpɔ ja ra nyuni Olivos. Nu ra Jesús bɔya bi 'yɛmp'ɔ yú xádi:

—Hyuhmbɔ ua gátho ahɔ, 'bɛ dán yağä'be Oja ua nan jongua ts'ɔ, bi 'yɛn'a.

³³ Nɛ nubɔya bi zixa ra Pedro, nɛ ra Jacobo, nɛ ra Xuua. Nɛ nu ra Jesús ɛmmɛ bi hyundumbɔi nɛ bin su. ³⁴ Nɛ bi 'yɛmp'ɔ:

—ɛmmɛ tu ma mbɔi, ɛna da hyog ra dumbɔi. Gui cohmbɔ ua nɛ gan äthahɔ, bi 'yɛmp'ɔ.

³⁵ Nɛ bi mba bɔ njom bɔ ts'ɔ. Bin danyahmu bɔ ja ra häi bin yaui Oja, gue'bɔ da zä hin da nu ran ɔnbi a da nu. ³⁶ Nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta i, hin te guí hɛmbi, gátho da zä gui 'yɔt'e. Dami 'uegä a ran ɔnbi. Pɛ hin dín nde gue gue'a ma pähä zɛhɛ ga ɔt'ä pɛ gue'a go guí nde da t'ɔt'e, bi 'yɛna.

³⁷ Nɛ bi mbeng bɔ xi go ɔ hyu nɛ bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Hague grá Simón, ha guí aha. Ha hingui sä xquin äthä n'da ora. ³⁸ Damin äthahɔ nɛ gui 'yäfɔ Oja ngue gui serbahɔ 'bɛ'a di bɛn'nahɔ ra zɔthu. Nu rá mbɔi n'da ja ra pähä nanguɛ ran ho, pɛ nu rá ngɔc'yɛi n'da xɛn güent'i a, bi 'yɛn a ra Jesús.

³⁹ Nε bi mbeng mahøn'a ra Jesús bin yaui Oja ne guexta'a bi xifi. ⁴⁰ Nε nubuya bi mbeng bu bá co u hyu ne bi dim bu i aha nguetho εmme mí ndet'aha u. Janangue nu'bu mi zo u hingui paði 'be'a dí da u. ⁴¹ Ná hyundi bán yaui Oja, 'bu mam bá pengbu bá co u hyu, ne bi 'yεmp'u:

—Aħmahu ya, damin säyahu ya, bi 'yεn'a. Nuya bi zøn ra ora ngue da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁴² Dami ndanshu, ga mbähä dan c'athu a di dägä, ya häntua, bi 'yεmp'u yä xädi a ra Jesús.

Ra Jesús bi bent'u yün suihu

⁴³ Gätho ná yahu yä xädi 'bex bi zøm bu ra Judas, gue'a n'da rá xädi. Nε xun ngu yu ja'i bi zix'a, mi ha yä juai ne yu ts'at'εgui. Nε gue'u yüm 'behni yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate ni ja ne yu daç'yei. ⁴⁴ Nε nu'a ra Judas ya xí xi u: “Nu'a ga sɔspa rá 'yogu gue a ra Jesús a, 'bex guim benthu buya ne gui sixhu, ne hin gui thøhmbu,” xi 'yεmp'u min 'yohu. ⁴⁵ Janangue a nu'bu mi zøpu mi 'bäh ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, bi 'yεmbi.

Nε bi zɔspa rá 'yogu. ⁴⁶ 'Bex bi bent puya. ⁴⁷ Nε 'bex bi c'o'ts' rá juai a n'da min 'yohu ra Jesús ne bi zεpa rá zagu rá 'yεhe ra dambäjä. ⁴⁸ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'u bi bent'i:

—Ha guí εmhbu drá bεgä ngue guá hahu ni juaihu ne ni zahu ngue gui bentcahu.

⁴⁹ Gätho yu pa däm 'buhmbu, dá xän'nahu bu ja ra danija ne hin gá bentcahu bu. Pe ja xi jabu thoho, ngue din ja a nt'o't'i bu ja rá hman Oja ngue mi hma din ja, bi t'εmp'u yüm 'behni yu mbäjä.

⁵⁰ Pe nu'u yä xädi buya gätho bi 'dagui, bi zøpu a ra Jesús.

Ra ts'unt'u ngue bi 'dagui

⁵¹ Hønt'a n'da ra ts'unt'u bi den'na 'bu mi ts'ix a ra Jesús, dim pä't'a ra the'bø't'e, ne mí εn u ne'a xtám bent'a. ⁵² Pe nu'a hønt'a ra the'bø't'e bi bentpa a, ne bi 'dah puya ne bin 'yo máxni bu ní mba.

Ra Jesús bi mba ma dä bu 'buh yu mbäjä

⁵³ Nu'bu mi mba ma dä bu 'buh ra dambäjä, bim peti u ma ngurbihe ngue yu ngurpambäjä ne yu daç'yei ne yu xänbate ni ja. ⁵⁴ Nε nu ra Pedro bin tet'i, i 'bejua thoho bu ni mba, gue'bu go mi zøm bu mbo rá mbä't'i rá ngu ra dambäjä, ne bi hyuhmbu bu u yu asmayo ni ja, bin taspihu u. ⁵⁵ Nu yu ngurba mbäjä ne gätho u mi'da i øt' ran juanbate, mi honi to'o da ma xun ho 'beru dí yap'a ra Jesús ngue da hyo, ne madague'a xun ngu u bin ya pe xinga n'da u bi ma njuantho. ⁵⁶ Xun ngu bi man yu fehni pe him bin tün yüm hma. ⁵⁷ Xø bi ndants'u 'da mahøn'a bi zänba man'da ra fehni u, ne bi 'yεn u:

⁵⁸ —Nuna ran 'yohu bi ma ne bi 'yεna, “Nugä ga yø't' ra ni ja ua, nt'øt'e yä 'ye yu ja'i, ne nu'bu ná hyupa ga høcä n'da ngue hinga nt'øt'e yä 'ye yu ja'i,” bi 'yεnna ran 'yohu, ne nugähe dá øhmbe 'bu mí 'yεnna, bi 'yεm buya.

⁵⁹ Pe xinga gue'u bin tün u yüm hman u. ⁶⁰ Pe nu ra Jesús bin heθho. Njo'o to bi daði. ⁶¹ Nu'a ra ngurpa mbäjä bi 'yän mahøn'a:

—Ha gue'e grá Cristo. Ha gue'e rá Ts'unt'u i Oja nuixte rá ts'edi.

⁶² Nu ra Jesús bi daði:

—Guecä, ne guin nuju, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga com'be rá ts'edi Oja madä rá ts'edi. Nε guin nuju 'bu bá pengä, ba εcä bu ja yu güi, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶³ Pe nu'a ra dambäjä bi danse rá pahni, εmbi hingui εspa Oja ra Jesús nangue a bi ma. Nε bi 'yεm buya:

—Ya hin ga homhbu mi'da yu testigo, ⁶⁴ ne dá øhmbe ya ngue hingui εspa Oja na ran 'yohu. 'Be'a guí mamhbu ga ørpahu ya, bi 'yεn a ra dambäjä.

Nε gätho 'da'angu bi man u ngue di un ran ts'embi ngue da hyo. ⁶⁵ Nu'u 'da buya bi zox'a ra Jesús, ne bi gorpa rá dä, ne bi mbe'mi ne bi 'yεmbi, “Grá pøngahya, man ya, to'o bi mber'a'i,” bi 'yεn u. Nε nu yu asmayo bu ni ja εmme bi mbemp'a rá hmi.

Ra Pedro bi gøn a ra Jesús

⁶⁶ Nu'bu mim 'bäpü ra Pedro bu mbo ra mbä't'i, bi thopü n'da ra xisu ngue rá 'yêhe ra dambäjä. ⁶⁷ Ne bi nu'a ra Pedro din taşpi, bi hyê't'i ne bi 'yêmbi:

—Éna ne'e gmín 'yohü ra Jesús ra mēngu bu Nazaret, bi 'yêmp'a ra Pedro.

⁶⁸ Pē nu'a ra Pedro bin cōni.

—Hīn dī pādi 'bē'a nam bōn'a guīm ma, bi 'yēn a ra Pedro.

Ne bi 'uegue bi mba bu hänt ra goxthi. Ne bi mbah ra tamfō büya. ⁶⁹ Ná ya'a ts'ü büya xō bi thopü ra 'yêhexisu bu 'bäh ra Pedro, ne bi 'yêmp'ü 'bäpü:

—Nuna ran 'yohü, min 'yohü ü mi tēn'na ra Jesús.

⁷⁰ Pē nu'a ra Pedro bin cōni mahōn'a. Ná ya'a ts'ü büya, gueſe ü mí 'bäpü mi 'bäh ra Pedro bi 'yēn ü:

—Majuāni guīm 'yohü ü nguetho grá mēngu Galilea ne 'da igu bu gná yāhü ü, bi t'ēmp'a ra Pedro.

⁷¹ Nu'a ra Pedro büya bi 'yêmp'ü:

—Nu'bu him majuāni dī xi ahü, Ojä da zegbä, janangue dī xi ahü, hīn dī pācä a ran 'yohü guí mamhbü, bi 'yēn a.

⁷² 'Bex bi mbah ná yondī ra tamfō büya. 'Bex bi bēn a ra Pedro 'bē'a xī xih ra Jesús ngue xī 'yêmbi: “Dī pācä ngue ná hyundī xqui cōngä 'bū bi mbah ná yondī ra ōni,” xī 'yêmp'a ra Jesús. Ne nu'bu mi bēn a xī 'yōt'e, bi du rá mbūi ra Pedro ne 'bex bin zoni.

15

Ra Jesús bi mba ma dä bu buh ra ts'üt'abi ra Pilato

¹ Nu'bu t'uxudi tho, nu yu ngurba mbäjä ne yu dāc'yēi ne yu xānbate nijä ne gātho ü mi'da ma ngurbihe dyú judíohe, bin yāſe ü. Ne nubüya bi zix a ra Jesús ngue di dāp'a ra Pilato. Bin thā't' 'bū mi zits'i. ² Ne nu ra Pilato bi 'yān'na ra Jesús:

—Ha gue e grá hmuts'üt'abi yu judío, bi 'yêmp'a.

Bi dā a ra Jesús:

—Gue'a guīm ma, bi 'yēna.

³ Ne nu yu ngurpa mbäjä ēmme bi yāpi. ⁴ Janangue a nu ra Pilato bi 'yān'na ra Jesús mahōn'a, bi 'yêmbi:

—Hanja hīn ni thātya i di yāpi'i. Ne xūn ngu 'bē'a gātho i xi'i, bi 'yêmbi.

⁵ Pē nu ra Jesús guexta'a him bi dāt'a ra Pilato. Janangue'a nu ra Pilato bi hyonya thoho.

Ra Jesús bin t'un ran ts'ēmbi ngue da du

⁶ Nu'a ra pa ram peti ra mbaxjua, zāi di thō a n'da ra ofādi ra Pilato hōnt'a go nda'a da man yu jā'i. ⁷ Ne min ofādi n'da ran 'yohü i Barrabás, 'darpü mi ofādihü ü 'da'ingu bi 'yōthü ngue bin hote ü, bi dām'ma n'da ra sui. ⁸ Nu'bu mi zōh yu jā'i xūn ngu bu mi 'būh ra Pilato, nu'ü bi xih ra Pilato di thōcpa n'da ra ofādi tengu nzāi bi 'yōt' 'bū ra pa ram peti. ⁹ Janangue a nu ra Pilato bi 'yêmp'ü:

—Ha gue'a ni hmuts'üt'abihü gyú israelhü, gyú judíohe, ga thōc'ahü, bi 'yêmp'ü.

¹⁰ Nguetho mi pāh ra Pilato di ſeya thohoba ra Jesús yu ngurpa mbäjä 'bū mi dāp'a. ¹¹ Pē nu yu ngurpa mbäjä bi parpa yu jā'i gue'a ra Barrabás da 'yāh yu jā'i. ¹² Nu ra Pilato xō bi 'yêmp'ü mahōn'a:

—Xina ni hmuts'üt'abihü, gyú israelhü, gyú judíohe, 'bē'a ga ōrpä na büya, bi 'yēn'a.

¹³ Nu yu jā'i büya nts'ēdi bi 'yēn ü:

—Go guí cuarpü ja ra pont'i na ra Jesús.

¹⁴ Pē nu ra Pilato bi 'yêmp'ü:

—'Bē'a gue man ts'o xü 'yōt'na, bi 'yêmp'ü.

Ne nu'ü yu jā'i man'da nts'ēdi bi 'yēn ü:

—Go cuarpü ja ra pont'i na, bi 'yēn ü.

¹⁵ Nu ra Pilato bi nde da 'yōrpa rá pähä yu jā'i, janangue guehma go bi thōcpa a ra Barrabás. Ne bi manda da mba m'bei a ra Jesús ne da mba ma cuati bu ja ra pont'i.

¹⁶ Nu yu dofui baya, bi zixa ra Jesús bu mbo gueru ja yun säya yu dofui, ne bi zo u gätho yá mindofuihu 'buru. ¹⁷ Ne bi mba ma hete n'da ra pahni xun jupoi a ra Jesús ngue tengu he yu ts'ut'abi, ne nts'edi bi mba ma huspi n'da ra corona á m'be yu 'yu'uini nguetho bi den thoho. ¹⁸ Ne bi zengua u ne bi 'yenspa yá biba u: “Damim 'bumanho gra hmuts'ut'abi yu judío,” bi 'yemp 'bu mi denthoho. ¹⁹ Ne bi despa rá ya yu za ne bi zots'i, ne bin danyahmu, ena i thande pegue bi denthoho. ²⁰ Nu'bu mi jua'a bi denni bi tonspa a ra pahni xun jupoi ne bi het'a rá pahni zehé. Bi guc puya ngue bi zits'i da 'døm'pu ja ra pont'i.

Ra Jesús bi mba ma cuati bu ja ra pont'i ne bi du

²¹ Ne nu'bu mi mba bu 'yu, bin c'athu ra Simón, ra mengu bu Cirene, rá ta ra Alejandro ne ra Rufo, bí 'yè a huahi a. Ne nu yu dofui baya bi 'yørpa ra ts'edi a ra Simón da duspa rá pont'i a ra Jesús. ²² Ne gueru ja ra nyuni Gólgota ní ts'ixa ra Jesús. Nu'a Gólgota in nde da ma “ra Nyuni Yaxmu.” ²³ Ne nu'bu mi zøm bu, bin t'un ra vino ngue ma uants'i n'da ra 'yèthi xun ju a ra Jesús. Pe nu'a him bi zi a. ²⁴ Ne nu'bu mi 'døm'pu ja ra pont'i baya, nu yu dofui bi 'yøt'a n'da ran taha u nangue yá he ra Jesús ngue i nde da badi nda'a ní 'bøt'e da gaxa n'da ngu n'da. ²⁵ Gato xudi 'bu mi mba n'døm'bu ja ra pont'i a ra Jesús. ²⁶ Ne mán t'o't'i bu ja ra pont'i a í yap'a bi 'yena, “Rá hmuts'ut'abi yu judío na,” em bu.

²⁷ Ne bi mba ma cuatihü ra Jesús yoho yu be. 'Da a n'da yu pont'i. Ne bi 'bäm'pu ja rán 'yei a n'da ne bi 'bäm'pu ja rá gaha a man'da. ²⁸ Ne nuna bin ja, mi mam bu ja rá t'ohni Oja maya'bu, bi 'yena: “Da t'èmbi ngue 'da'anguui u yu dädits'oqui a.” ²⁹ Ne nu yu ja'i bi thoru, bi ucpi ne bi denthoho, bi 'yembi:

—Ha hinga gue e gá ma ngue gui xo't' ma nijahu ne hyupa tho gui hyöh mahøn'a. ³⁰ Sä gui capu ja ra pont'i ya 'bu, ne gan yanse, bi 'yembi.

³¹ Ne ximangutho bi man u yu ngurba mbäjä bin 'yemp'u:

—Nuna, bi yanba yá te u 'da, pe hingui sä din yanse ya. ³² Gan nuhu ra Cristo, rá hmuts'ut'abi yu judío 'bu ba capu ja ra pont'i, gan nugahu, ne ga ec'yeihu baya, bi 'yem 'bu mi denthoho. Ne u mi cuathu bu, bi ucpa ra Jesús.

Bi du ra Jesús

³³ Nu'bu mi zøn a huxhyadi baya bim 'bexui gätho ra häi, ja gue'bu mi zøn a hyunde bin nequi mahøn'a. ³⁴ Ne nu'a ra ora a e xo i huxhyadi, nts'edi bi mbah ra Jesús, bi 'yena: —Eloi, Eloi, lama sabactani, bi 'yena. Nde da ma: “Ma Oja i, ma Oja i, hanja xcá hyega thoho.”

³⁵ Nu'bu mi 'yø u 'da 'buru, bin 'yemp'u:

—Nuna, nzo a ra Elías, bin 'yemp'u.

³⁶ Ne bán ti a n'da mí ha n'da tengu ra fanjo xí 'yot'i, bi fospu ja ra vino xun ju, ne bi ndøct'a n'da ra xithi. Pi uaspa ra Jesús embi da zi, ne bi 'yemp'u min 'yohu:

—Pe 'be ga undä na, ga nuhu 'bu da zøh ra Elías di tongui, bi 'yemp'u.

³⁷ Pe nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi ne 'bex bi du. ³⁸ Ne nubu mbo ra danijä 'bex gue bin xengui nde ra 'bøt'e mi ndam bu. Bá fuh magats'i ne bi zøtahäi a bin xeni. ³⁹ Ne nu'a rá hmu yu dofui, mi het'a ra Jesús bi mba 'bu mi du, ne bi 'yena:

—Majuani nuna ran 'yohu na, rá Ts'unt'u Oja na, bi 'yèn a ra hmudofui.

⁴⁰ Ne mi 'buru 'da yu xisu bu ma'ueni ts'u, mi hant'a ra Jesús. Nu'a n'da ra Salomé a, ne nu'a man'da ra María, ra mengu Magdala, ne nu'a man'da ra María, rá mbe ra Jacobo ne ra José. ⁴¹ Guehya yu xisu mi ten ra Jesús 'bu mi 'buru Galilea ne mi fäts'i. Ne u mi'da yu xisu bi den 'bu mi mba bu Jerusalén, mi 'bäpu.

Jesús bi mba nt'ägui

⁴²⁻⁴³ Ne ya bin de, ne mim beñi da 'yäcpa n'dihi rá ngøc'yei ra Jesús nguetho mi ts'utho da du'ma ra pa ran ts'äya, ne nu ra pa ran ts'äya njongui sä da t'ä a. Janangue a nu ra José ra mengu Arimatea, bi hyut'anzambu bi mba bán yäui ra Pilato, bi 'yap a rá ngøc'yei ra Jesús. Nu ra José n'da rá ngurbi yu ja'i israel, pe gue'a n'da majuani mi ec'yei Oja ne mi tøm'ma ra pa di manda ua rá ts'edi Oja. ⁴⁴ Nu ra Pilato bi hyonya thoho 'bu mi sifi bi du

ra Jesús. Ne nubɔya bi mbɛhna n'da ba si a rá hmu yɛ dofɛi ngue da 'yän 'bɛ majuani ya bi du. ⁴⁵ Ne nu'bɛ mi man a rá hmu yɛ dofɛi gue bi du, nu ra Pilato bi 'yɛmp'a ra José:

—Da zä gui tuxa rá ngɔc'yɛi ra Jesús 'bɛ.

⁴⁶ Nu a ra José bɔya, bi dän a n'da ra 'bø't'e ne bi mba bi tongba rá ngɔc'yɛi ra Jesús, ne bi mbant'a ra 'bø't'e xi däi ne bi cɔ't' pɔ ja n'da ra hyädo gue ran 'yägüi xí mba nthɛqui bɛ ja n'da ra t'ɔmba'ye. Ne bi juaspa n'da ra xindo xɛn ndoho bɛ ja rá goxthi ran 'yägüi.

⁴⁷ Ne nu'a ra María, ra mɛngu bɛ Magdala, ne man'da ra María ngue rá mbe a man'da ra José, bi nu hapɛ bi jät'i.

16

Bi dɔmbɛni ra Jesús

¹ Nu'bɛ mi thoh ra pa ran ts'äya, nu'a ra María ra mɛngu bɛ Magdala, ne ra María rá mbe a man'da ra José, ne man'da ra xisu ngue ra Salomé, bi dän yɛ 'yɛthi ngue yɛman'u ngue da mba bɛ ja ran 'yägüi da gɔspa rá ngɔc'yɛi ra Jesús, tengu man t'ɔt'ehe dyú judíohe. ² Ne nt'ɔxudi dɔ ndomingo 'bɛ mi bɔx ra hyadi bi mba bɛ ja ran 'yägüi ɛ bɔya.

³ Ne bin 'yɛmzɛhe ɛ:

—To'o da zä di 'uec'a ra do bí juaxpɛ ja ra hyädo, bi 'yɛn ɛ.

⁴ Ne nu'bɛ mi zɔm bɛ bi nu bɔya, ya ma 'ueque a ra do, ngue xɛn ndoho. ⁵ Ne nu'bɛ mi yɛrpɛ ja ra hyädo bɔya, bi nu n'da ran 'yohɛ mi hupɛ rá hyo ngue rán 'yɛi ra hyädo, mi he n'da ra pahni xɛn t'axi. Ne nu'ɛ yɛ xisu bin su 'bɛ mi nu. ⁶ Pɛ nu'a, bi 'yɛmp'ɛ:

—O guín suhɛ. Dí paçä guí homhbɛ ra Jesús ra mɛngu Nazaret, ngue bi 'dɔm'pɛ ja ra pont'i, pɛ bi dɔmbɛni a, njo'o ua ya. Dami nuhɛ ua mí 'bɛni, bi t'ɛmp'ɛ yɛ xisu.

⁷ Ne xø bi 'yɛna:

—Pɛ nuya ni mbähä gui xihmbɛ ra Pedro ne'ɛ mi'da yú xädi ne gui 'yɛmfɛ gui tɛmhɛ bɛ Galilea a ra Jesús tengu tho bi xi ahɛ,” bi t'ɛmp'ɛ yɛ xisu.

⁸ Ne nu'ɛ yɛ xisu bɔya 'bɛx bi bøn'a n'dihi bɛ ja ran 'yägüi ne bá ɛ ɛ, ɛmme di fet'ɛ nguetho bin su, ne njo'o to min nde din yɛhɛ ngue bin su.

Ra Jesús bin tɛmɛni ra María Magdalena

⁹ Nu'a ra Jesús bi dɔmbɛni 'bɛ xudi thoho ndomingo. M'bet'o thoho bin tɛmɛni ra María ra mɛngu bɛ Magdala, ngue gue'a xí hyønba thi yoto yɛ zɛthu. ¹⁰ Ne nubɔya bi mba a ra María, bá xip'ɛ yú xädi ngue bi dɔmbɛni a ra Jesús, ne mí zon'ɛ ngue tu yú mbɛi, ngue bi du ra Jesús. ¹¹ Ne nu'bɛ mi 'yøde ngue bi dɔmbɛni ne bi man a ra María ngue bi nuse, pɛ him bi 'yɛc'yɛi ɛ.

Ra Jesús bin tɛmhɛni yoho yú xädi

¹² Nubɔya bin tɛmhɛni mi yoho yú xädi a ra Jesús bɛ 'yu, 'dan'yo ts'ɛ bɛ án nu ɛ. ¹³ Ne nu'ɛ, bi mba ɛ bɔya, bá xi ɛ mi'da ngue xø bi nu mahøn'a, pɛ nguetho him bi 'yɛc'yɛi a bi man ɛ.

Ra Jesús bi xi ɛ yú xädi da mamp'a rá m hma 'bɛ mí ndɛx mahɛts'i

¹⁴ Rán zɛgui thoho bin tɛmhɛni gätho 'de'ma'da yú xädi ra Jesús. Mi hupɛ ja ra mɛxa ɛ. Ne bi zɛ ɛ nguetho him bi 'yɛc'yɛi a xi sifi ngue bi dɔmbɛni a. ¹⁵ Ne nubɔya bi 'yɛmp'ɛ:

—Ni mbähä gätho na ngɛni ra ximhäi, gui mamhbɛ ran ho ma'da'yo. Hønɛ go hapɛ i 'bɛh yɛ jɔ'i gui xihmbɛ. ¹⁶ Nu'a to'o da 'yɛc'yɛi ne din xixyɔ, gan yɛnba rá te a. Pɛ nu'a hin da 'yɛc'yɛi, da nu ran ɛnbi gätho yɛ pa mazai a. ¹⁷ Ne nu'ɛ to'o da 'yɛc'yɛigui xɛn ngu yɛ hmɛpya ga japi da 'yɔt'ɛ. Nanguɛ ma ts'ɛdigä da hyøn a thi yɛ zɛthu in 'yohɛ 'da yɛ jɔ'i, ne din yɔ 'dahma 'dan'yo yɛ nde, ¹⁸ ne nu'bɛ da bent'ɛ yɛ pozɛ nte da ja ɛ, nguetho 'bɛ da zi ra 'yɛthi ngue ran dɛte, nte da ja ɛ. Ne di japi da yɛn ɛ yɛn zäman'ɛ 'bɛ da gäspa yú 'yɛ, bi 'yɛmp'ɛ yú xädi a ra Jesús.

Bi ndɛx mahɛts'i a ra Jesús

¹⁹ Ne nu'bɛ mi gua a bi xih yú xädi, bi ts'ix bɛ mahɛts'i a ra Hmu, ne 'darɛ ní conhui rá ts'edi Oja. ²⁰ Nu'ɛ yú xädi bi mba bɔya bi man rá m hman Oja hønɛ go hapɛ bi mba.

Ne nu ra Hmu bi japi da zä da ma xun ho ne bi japi da 'yøt' yu hmeɣya 'dahma da 'yɛc'yɛi
yu ja'i yim hman u. Ne hont'a dí xi ahɛ ya.

LUCAS

Ran ho Ma'da'yo bi 'Yo't'a ra Lucas

'Be'a í 'yo't' rá sœcuã ra Lucas

¹ Dí pãcã xun ngu yu ja'i bi 'yo't' yu sœcuã ngue i man'a bin ja 'bu mím 'bucua ja ra ximhäi ra Cristo. ² Nu'bu bi 'yo't'bu, tengu thoho bi xãngahbu u bi nuse 'bu mi 'yot' rá 'befi ra Cristo, ne tengu thoho bi man'bu hõnbu go hapu. ³ Necã dra Lucasgã dí o't'na ra sœcuã ngue im man'a bin ja, ne dí pen'na i, hague Teófilo, ma amigo i xun ho. Ne dá änzehẽ yu ja'i to'o bi nu 'be'a gã bin ja. Ne emme dá hongã 'be'a nt'o't'i gã mi'da yu sœcuã, janangue'a da bõmanho 'be'a dí o't'ã. ⁴ Nguetho dín nde gui pãdi xun ho ngue majuañi a bi sãn'na i.

Rám 'behni Oja bi ma dim 'buh ra Xuua

⁵ Nu'bu yu pa min ts'ut'abi ra Herodes bu ja ra xequi Judea, mi 'bupru n'da rá mbäjä yu judío, ra Zacarías a. Madim pẽhmbu n'dan nets'i yu mbäjä bi dãm'ma ra mbäjä Abías. Nu'a ra Elisabet, rá xisu ra Zacarías, gue'a n'da rám bom'beto ra Aarón a, ngue ra hmumbäjä maya'bu. ⁶ Nu'a ra Zacarías ne ra Elisabet, gãtho yonja'i, Oja bi numanho u, nguetho xun ho yu mbui, ne mi ot'e gãtho yun t'edi Oja. ⁷ Nu ra Elisabet ne ra Zacarías, xun dác'yeyi u ne xinga n'dandj mi 'buh rá t'uhni a ra Elisabet.

⁸⁻⁹ Ne nu'bu xõn zõn ra pa dim pẽpu ja ra dãnija u n'dan nets'i yu mbäjä bi dãm'ma ra Abías, janangue'a madim pẽpu ra Zacarías. Ne zaji mi thahna n'da ra mbäjä, ngue da yurpu man'da mbo ra dãnija da 'yuh yu xiza yumanho. Ne gue'a ra Zacarías bi mba nthahni ngue da yurpu mbo. ¹⁰ Ne xun ngu yu ja'i mi 'bãpu thi mi yãhu Oja 'bu ra ora bi 'yuh ra xiza ra Zacarías. ¹¹ Ne 'bex bi zõ a n'da rám 'behni Oja bu mi 'bãh ra Zacarías. Ne mi 'bãpu rá hyo rán 'yeyi ra mexa guẽpu mí uh yu xiza. ¹² Nu'bu mi nu a buya, emme bin su ne hingui pãdi 'be'a da bẽni. ¹³ Ne nu'a rám 'behni Oja bi 'yẽmbi:

—O guín su Zacarías, nguetho bi 'yõ Oja 'be'a guí ãpi, nangue ni xisu ra Elisabet din hat'uhni ne dim 'bu a n'da rá ts'unt'bu, ne gui xip rá thuhu dí Xuua. ¹⁴ Ne gan johya ne emme da hyu ni mbui, ne xun ngu yu ja'i din johya 'bu bim 'bui. ¹⁵ Nguetho Oja di un ra 'befi nuixte a. Ne nu'a, hin da zi ra vino xinga gue'a ra sõi, ne din 'youi rá Hogandãhi Oja gue'bu go bim 'bui. ¹⁶ Ne nu'a rá 'befi da 'yot'e, gue'a dí japi xun ngu yu ja'i israel di pãh yun 'yomfẽni ne da 'yẽc'yeyi Oja ra Hmu. ¹⁷ Ne nu'a ni t'uhni bam 'bet'o a 'bu bá ẽh ra Hmu mahẽts'i, ne din ja rá ts'edi tenguthoho ra põngahya Elías, ne di japi din hocpahẽ yu t'uhni u yu ja'i. Ne nu'bu nzaji hingui õde 'be'a pa nsifi, di japi da 'yõde. Ne nangue rám hman ra Xuua di pãh yun 'yomfẽni yu ja'i n'dahma da zã da zimanho ra Hmu 'bu bá ẽhe, bi t'ẽmp'a ra Zacarías 'bu min yaui rám 'behni Oja.

¹⁸ Nu ra Zacarías buya:

—Hague dán zã ga pãcã a guí xiqui nguetho xtãn dác'yeyigã ne'a ma xisu, bi 'yẽna.

¹⁹ Nu rám 'behni Oja bi 'yẽmp'a buya:

—Nugã dí Gabriel ne dí 'bãcã bu ja rá hmi Oja, ne Oja bá pẽngã gue ga xi a ran ho din ja ahũ. ²⁰ Pẽ nuya, gan gore ya, nguetho hin guí ẽc'yeyi a dí xi i. Nuya hin da zã gan ya astague'bu go bin ja a dá xi a i, nguetho gãtho din ja a dá xi a i, bi 'yẽn'a rám 'behni Oja.

²¹ Nu yu ja'i mi 'bãpu thi, mi tõ'ma ra Zacarías, ne him mi pã'u hanja him 'bexque põni. ²² Ne nu'bu mi bõm bu ra Zacarías hingui sã din ya, hõnt'a bi uãnda rá 'yẽ. Nu yu ja'i bi bãh pãya ngue bi nu n'da ran t'uti bu mbo.

²³ Ne nu'bu mi guah yu pa dim pẽpu ra Zacarías bi mba rá ngu buya. ²⁴ Ne bin hat'uhni ra Elisabet, ne nubuya hin hapu í mba an cut'a zãna, bim 'bũtho bu rá ngu. Ne bi 'yẽna:

²⁵ “Xun ngu rá mate bi 'yõrcã Oja, nuya him man da zangã yu ja'i nguetho dim 'bu'a n'da ma t'uhni ya,” bi 'yẽnse.

Rám 'behni Oja mahẽts'i bi ma dim 'buh ra Jesús

²⁶ Nu 'bũ mi tho i cõt'a zana, nu'a Ojã bi mbehn mahøn'a a rãm 'behni ngue í Gabriel. Bi mbehn pũ ra hnini Nazaret bũ ra xequi Galilea. ²⁷ Nu'a, bi zøm bũ mi 'bũ a ra María. Nu ra María xinga n'dandj bin yaui n'da ran 'yohũ, pẽ ya mi än'na ra José, n'da rãm bom 'beto ra ts'ut'abi David a. ²⁸ Nu rãm 'behni Ojã bi zengua, bi 'yẽmbi:

—Nu'i María ya bi 'yõt'a n'da rá mate Ojã ne guín 'youi a. Pẽ man'da bi jap'a Ojã xinda gue'ũ gãtho mi'da yũ xisu, bi 'yẽmbi.

²⁹ Nu'a ra María 'bũ mi nu rãm 'behni Ojã, bin su ne bin 'yomfẽnĩ 'bẽ'a ním bøn'a bi sifi. ³⁰ Nu rãm 'behni Ojã bi 'yẽmp'a bũya:

—O guín su María nguetho guín 'youi rá mate Ojã, ³¹ ne dim 'bũ'a n'da ni Ts'unt'ũ ne gui xip rá thuhu ra Jesús. ³² Ne nu'a, dín ja rá ts'edi ne da fãdi ngue rá Ts'unt'ũ Ojã tãte thoho rá ts'edi. Ne nu'a Ojã di japi dín ts'ut'abi tengu rãm bombõta ngue ra David. ³³ Ne di manda yũ jã'i israel gãtho yũ pa ne hin jam'bũ da guah rá ts'edi a, bi 'yẽn'a rãm 'behni Ojã.

³⁴ Nu ra María bi 'yẽn'a:

—Hague dán zã dín jabũ ne hin jam'bũ dán yã'be n'da ran 'yohũ, bi 'yẽna.

³⁵ Pẽ nu rãm 'behni Ojã bi 'yẽmp'a:

—Nu rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã di ja i gui tĩn ni t'ũhni, ne nu'a dim 'bũi, rá Ts'unt'ũ Ojã a. ³⁶ Nẽ'a ni meni ra Elisabet xũn ðaç'yẽi a, pẽ dim 'bũ a n'da rá ts'unt'ũ. N'dato zana ya i hã'a rá t'ũhni ne mi ẽn yũ jã'i ngue hin jam'bũ da dĩn rá t'ũhni. ³⁷ Nu Ojã gãtho sã da 'yõt'a, hin'yũ 'bẽ'a gue hingui sã da 'yõt'e, bi 'yẽn'a rãm 'behni Ojã.

³⁸ Nu'a ra María bi 'yẽn'a:

—Nugã rá 'yẽhẽgã Ojã, nu'bũ gue'a in nde Ojã, da 'yørque gãtho guím ma, bi 'yẽna. 'Bex bi mbeng mahẽts'i rãm 'behni Ojã bũya.

Ra María bi mba bí zengua ra Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Nu'a ra María bũya, 'bex bi mba bí zengua yũ meni mí 'bũpũ ja yũ nyuni bũ ra xequi Judea, gue'a ra Zacarías ne rá xisu ra Elisabet. ⁴¹ Ne nu'bũ mi mba ma zengua ra Elisabet, 'bexque bi 'yãn'a rá t'ũhni mí o rá mbũi. 'Bex bin 'youi rá Hogandãhi Ojã ra Elisabet bũya, ⁴² ne bi 'yẽna:

—Ojã man'da bi jap'i i María, xinda gue'ũ mi'da yũ xisu. Ne nu'a ni ts'unt'ũ dim 'bũi, majãpi a. ⁴³ Pẽ xũn ngu ra mate gã 'yørque ngue gã zenguagui, nguetho gue'e rá mbe a ma Hmu. ⁴⁴ Nẽ dí pãdi gue'e rá mbe a ma Hmu nguetho nu'bũ má øcã nin zengua, 'bex bin johya a ra t'ũhni o ma mbũi ne bi 'yãni. ⁴⁵ Bi jap'a Ojã nguetho gã 'yẽc'yẽi a bi xi i, ne majuañi da 'yõt' Ojã a bi xi i, bi 'yẽn'a ra Elisabet, bi 'yẽmp'a ra María.

⁴⁶ Nu ra María bũya bi 'yẽspa Ojã ne bi 'yẽna:

Ëmmẽ dí ẽspa Ojã ma Hmu,

⁴⁷ ne dín johya ma mbũi nangue Ojã mam pørpate.

⁴⁸ Nguetho Ojã bi bẽngã ngue dra hyoya 'yẽhẽgã, ne gãtho yũ jã'i da 'yẽnui dá tĩngã rá mate Ojã.

⁴⁹ Xũn ngu ran ho bi 'yørca Ojã madã rá ts'edi, ne xũn hotho a. ⁵⁰ Nẽ da nu rá yembũi to'o gãtho da numansu a.

⁵¹ Nu Ojã nũjxte tho yũn t'õt'e, bi 'berpa yũ ts'edi ẽ dín yẽzẽhe ngue im bẽnĩ jase yũ ts'edi.

⁵² Nẽ bi 'berba yũ ts'edi yũ ts'ut'abi,

ne go bi un yũ ts'edi yũ jã'i thoho.

⁵³ Nẽ bi japi da bã ẽ to'o i honi da bãdi,

pẽ nu'ũ to'o him bi hyoni da bãdi bi japi di 'bẽ'ũ.

⁵⁴ Nẽ nu Ojã bi mbãxchũ ya ngue dyũ jã'i israelgãhũ,

ngue bi 'yẽnũ yũ t'ũhnigãhũ a,

ne him bi pumbẽnĩ a ran ho bi ma da 'yørchãhũ.

⁵⁵ Pẽ bi 'yõt'e tenguthoho bi si a ra Abraham ta t'ørchãhũ,

yũm bom'betojũ, gãtho yũ pa mazãi, bi 'yẽn'a ra María 'bũ mi 'yẽspa Ojã.

⁵⁶ Nẽ nu'a ra María hyuzna bi gopũ rá ngu ra Elisabet, m'bejua bi mbeng bũ rá nguse.

Bim 'buh ra Xuua Nxixya

⁵⁷ Ne bi zøn ra pa dim 'bu a rá ts'unt'u ra Elisabet. ⁵⁸ Ne gätho yú meni ne yú menguhu bin johya 'be'a bi 'yørpa Oja a ra Elisabet, ne bi zøm bu rá ngu bi zengua a. ⁵⁹ Nu'bu mi gua'an hyato pa xím 'bu a ra t'uhni, bi mba nts'its'i da thecua rá xifani. Ne gätho u mi 'bupü, bi ma da hyänba rá thuhu rá ta ngue dí Zacarías. ⁶⁰ Pe nu rá mbe bi ma ngue hin da zä, pegue jatho da hyux rá thuhu ngue dí Xuua. ⁶¹ Ne gätho mi 'bupü bi 'yena:

—Pe njo'o n'da ni menihu í Xuua, bi 'yembi.

⁶² Ne nu'u, bi uän yú 'ye, bi 'yän'na rá ta: “'Be'a rá thuhu a ni t'uhni,” bi 'yembi. ⁶³ Nu rá ta büya bi 'yäh ra söcuä ne bi 'yo't'a n'da ram hma ngue bi 'yena: “Dí Xuua a ma t'uhni.”

⁶⁴ 'Bex bi zä bin ya mahøn'a ra Zacarías büya, ne bi 'yëspa Oja a. ⁶⁵ Ne bi hyonya thoho gätho mi 'bupü. Ne gätho yu jä'i mi 'bupü ja yu nyuni a ra xequi Judea bi 'yø a bin ja.

⁶⁶ Ne gätho bin 'yomfëniße 'be'a da 'yøt'a ra t'uhni, nguetho Oja bi jäpi.

Bi 'yëspa Oja ra Zacarías 'bu mim 'buh rá t'uhni

⁶⁷ Ne bin 'youi rá Hogandahi Oja ra Zacarías, ne bim pøngahya a, bi 'yena:

⁶⁸ Emmë dí ësra Oja ra Hmu nguetho bi bënju

dyu jä'i israelgähü, dyu judío hü, ngue da yänju.

⁶⁹ Ne nanguehna ma t'uhni bim 'büi, janangue'a dí pädi him ma ya'a ba penga mam pørpatehü i ja rá ts'edi,

rám bom'beto ra ts'ut'abi David a.

⁷⁰ Gue'a bi bënba Oja u yú pøngahya maya'bu thoho,

⁷¹ ngue bi ma da yänju nanguë man süihü,

ne nanguë gätho u i numan'uju.

⁷² Pe nu Oja bi huëc'u mam bombøtahü,

ne him bi pumbëni ran ho mi ëna da 'yørcahü.

⁷³ Ne majuäni da 'yøt' Oja a bi xih mam bombøtahü ra Abraham,

⁷⁴ ngue bi xifi da yänju nanguë u man süihü,

ne hin ga su ga thändehü a Oja büya.

⁷⁵ Janangue da gohi xün ho ma mbüihü bu dá nu a Oja, ne ga øthü ra hogam'büi bu ja rá hmi.

⁷⁶ Ne nuna ma t'uhni, da 'yëmb yu jä'i rá pøngahya Oja mahëts'i,

ne da xih yu jä'i di päh yün 'yomfëni, da dø'ma ra Hmu.

⁷⁷ Ne da xi u da mba ma punbi yú ts'oqui,

ne da mba nhyäni.

⁷⁸ Gätho da 'yøt' Oja nguetho di huëgahü

ne ba pengahü ra Hmu ngue guesë rán nequi ma mbüihü.

⁷⁹ Ne gue'a di yørpa yú mbüi u i 'bupü ja ra 'bexui

ne i 'yo bu ja rá 'yu ran däte,

ne da zixpü ja ran nequi, bi 'yën'a ra Zacarías 'bu mim pøngahya.

⁸⁰ Ne nu rá t'uhni, ngue ra Xuua, bin te män zaqui ne bin te rá mbüi nanguë Oja. Ne nu'bu min te, bim 'bupü ja ra dapo asta gue'bu go bi zøn ra pa bi dämp' rá 'bëfi bi xi Oja, guerpü 'büh yú mi'israelhü.

2

Bim 'bu'a ra Jesús

¹ Nu'bu mím 'büh ra Jesús, gue'u yu pa bin ja ra dapede bi 'yøt'a ra hmuts'ut'abi ngue ra Augusto César. ² Ne gue'u yu pa bin ts'ut'abi ra Cirenio bu ja ra xequi Siria, ne gue'u yu pa ja bi dü'mi bi 'yøt' ra pede u. ³ Gätho yu jä'i bi mba bu ja rá hnini zehë yüm bombøta ngue da thuspa bu yú thuhu. ⁴ Janangue nu ra José bi nexpü ja ra hnini Nazaret ngue ra xequi Galilea, ne bi mba bu ja ra hnini Belén ngue ra xequi Judea, nguetho guerpü rá hnini a rám bombøta a ra José, ngue ra David. ⁵ Ne bi mba da thuspa bu rá thuhu. Bi mbe a ra María rá xisu. Pe nu'a ra María ya min hät'uhni a. ⁶ Ne nu'bu mi zøm bu ja ra hnini Belén, bi zøn ra pa dim 'büh rá t'uhni büya. ⁷ Ne bim 'bu a rá mbüdi ts'unt'u a ra

María ngue ra Jesús. Ne bi mbant yu bazu, ne bi cärpu ja rán ts'adetha yu fani bu ja ra ngumfani, nguetho hin'yu bu din säya bu ja n'da ra ngu.

Yúm 'behni Oja bi xih yu mbände'yo ngue bim 'buh ra Jesús

⁸ Nu'a ra xui a buya, mi 'buru hántho ra hnini Belén 'da yu mbände'yo, madí jamansu yú de'yo u. ⁹ 'Bex bi nu n'da rám 'behni Oja u, ne bi yorpu rán nequi Oja bu 'bui, ne emme bin su'u. ¹⁰ Pe nu'a rám 'behni Oja bi 'yemp'u:

—O guín suhu, nguetho bá xcä ga xi ahü n'da ram hma gue di ja ahü gan johyahü gyú ja'ihü ua ja ra ximhäi. ¹¹ Nu bu ra hnini Belén, ngue rá hnini ra David, ja bim 'bu'a nim pörpatehu, gue'a ra Cristo ra Hmu bi ma ba pen'nahü Oja. ¹² Ne nu'bu gá tımhbü n'da ra 'uere xí järpu ja rá yänza yu fani m'bant'i yam 'bahni, gue'a gdí pıhmbü a buya, bi 'yén'a rám 'behni Oja 'bu mi 'yemp'u yu mbände'yo.

¹³ 'Bex bi nequi n'dan nets'i yúm 'behni Oja, bi 'yęspa Oja ngue bin tuhu, ne bi 'yén'u: ¹⁴ Nuixte rá ts'edi Oja mahęts'i.

Oja da hyurpa yú mbui gátho u i 'bucua ja ra häi, hont'a go to'o da hyän'a rá mate, bi 'yem 'bu min tuhu.

¹⁵ Ne bi mbeng mahęts'i yúm 'behni Oja buya. Ne nu'u yu mbände'yo bin 'yemp'u buya: —Ga mbähä bu ja ra hnini Belén, ga nuhu a bin ja ngue bi jajü ra Hmu ga pıhmbü.

¹⁶ Bi mba n'dihi u buya, ne bi dım bu a ra María ne ra José ne ra 'uere. Ne nu'a ra uere mi o bu ja rá yänza ra fani. ¹⁷ Ne nu'bu mi nu'u yu mbände'yo buya, bi mam bu a xí xih rám 'behni Oja nangue ra t'uhni bim 'bui. ¹⁸ Ne gátho u bi 'yö'a bi man'u yu mbände'yo, bi hyonya thohe u. ¹⁹ Pe nu'a ra María, bi bęm bu mbo rá mbui 'be'a gátho bin ja. ²⁰ Ne nu yu mbände'yo bi mbeng buya, ne bi 'yęspa Oja, ngue gátho bin ja'u 'be'a gátho bi sifi, ne xí nu.

Bi mba ma däpi Oja a ra 'uere Jesús bu ja ra dąniją

²¹ Nu'bu mi gua'an hyato pa xım 'bui, bi thecua rá xifani ra 'uere, ne bi thuspa rá thuhu dí Jesús, ne ngue'a xí xih rám 'behni Oja a ra María 'bu hin ní hya rá t'uhni.

²² Ne nu'bu mí gua'a ra pa nts'änni da dō'ma ra María, tengu bi man yún t'ędi ra Moisés, ya i sä da mba bu ja ra dąniją bu Jerusalén. Ne bi zixa rá t'uhni u ngue di dąp Oja. ²³ In ja bu bi 'yöt'e nguetho ne'a i mam bu ja rán t'ędi ra Moisés, ngue: “Gátho yu mbudi ts'unt'u da mba ma däpi Oja,” i em bu ja yun t'ędi. ²⁴ Ne bi hyaxa n'da ra 'bōts'e bu ja ra dąniją tengu bi mam bu ja rán t'ędi ra Moisés ngue i ęna: “Yoho yu t'azü uague yoho yu ts'ąha ngue da hyo bu ja niją to'o im 'buh yú t'uhni.”

Nu ra Simeón i thex ra 'uere Jesús

²⁵ Ne mi 'buru Jerusalén n'da ran 'yohü i Simeón, ra hocja'i a, mi numansu Oja ne mi tō'ma ra pa ngue da mba nhyani u yu ja'i israel, ne min 'youi rá Hogandąhi Oja a. ²⁶ Nu rá Hogandąhi Oja bi bęnba ra Simeón gue hin da du asta gue'bu go da nu'a rá Thahni Oja ba pehni ngue ra Cristo a. ²⁷ Ne nu'a rá Hogandąhi Oja bi bęnbi da zōm bu a ra Simeón bu ja ra dąniją 'bu mi zōm bu rá ta ne rá mbe di dą'a ra Jesús. ²⁸ Nu ra Simeón bi dęxa ra 'uere ne bi 'yęspa Oja buya, bi 'yęna:

²⁹ Ma Hmu i, pe hin te dım bęngä 'bu ga tugä ya, nguetho dá nugä na gá xiqui ngue ga nugä, ni 'yęhegä.

³⁰ Nuya dá nusegä mam pörpatehe,

³¹ ngue gá sänni ngue da yąnba yú te u to'o da bąh na.

³² Nuna di japi da nu ran nequi u hing yu judío,

ne gue'a dí t'ęscahe dyu ja'i israelgähe, dyu judíohe, bi 'yén'a ra Simeón 'bu mi dęxa ra 'uere Jesús.

Bim pąngahya ra Simeón 'bu mi nu ra Jesús

³³ Nu ra José ne rá mbe ra Jesús bi hyonya thohe 'be'a bi man ra Simeón nangue'a ra 'uere. ³⁴⁻³⁵ Nu ra Simeón buya, bi 'yáp Oja da 'yęnsa rán japi ra José ne ra María, ne bi 'yęna:

—Nuna ra t'uhni 'bɛ din dɔn'yohɛ nts'anni xɛn ngu ɛ yú mi'israelhɛ dim 'bɛdi 'bɛ hin da numanho. Pɛ nu'ɛ to'o da numanho da yɔn'a. Guehna dí fɔdi 'bɛ'a im bɛm bɛ mbo yú mbɛi n'da ngu n'da yɛ jɔ'i. Nɛ nu'i María, gui nu ra dumbɛi xɛn ɛ tho ngue 'bɛ'a da t'ɔrpa na ni ts'ɛnt'ɛ, bi 'yɛn'a ra Simeón.

Nɛ'a ra Ana bim pɔngahyɔ 'bɛ mi nu ra Jesús

³⁶ Nɛ'a n'da ra dɔc'yɛi xisu ngue í Ana mi 'bɛpɛ ja ra dɔnijɔ, nɛ'a xin rá pɔngahyɔ Ojɔ a. Nu'a, rá t'ixu ra Fanuel a, rɔm bom'bɛto ra Aser ngue n'da rá ts'ɛnt'ɛ ra Israel. Nu ra Ana, nu'a nyoto jɛya bim 'bɛhmi rá ndɔ nɛ 'bɛx bi du. ³⁷ Nɛ bim 'bɛsɛ goho 'dɛte ma goho njɛya, ya xɛn dɔc'yɛi a. Nɛ nu ra Ana, mi zɔm bɛ ja ra dɔnijɔ a. Min yɔui Ojɔ ra pa nɛ ra xui, nɛ ja yɛ pa him mi sihmɛ 'bɛ i thɔnde Ojɔ. ³⁸ Nu'bɛ min yɔhɛ ra Simeón ra María nɛ ra José, bi zɔm bɛ ra Ana, nɛ 'bɛx bi xi Ojɔ jamadi 'bɛ mi nu'a ra 'uere, nguetho bi bɔdi gue yú yɔnte ɛ. Janangue'a bi 'yɛmp'ɛ to'o mi tɔmp' yú yɔnte ngue ya bi zɔh ya.

Bi mbenc'a ra José bɛ ra hnini Nazaret nɛ rá xisu

³⁹ Nu'bɛ mi 'yɔt'ɛ gátho mi man rán t'ɛdi Ojɔ ngue da 'yɔt'e, nu ra José nɛ ra María bi mbeng bɛ ja ra hnini Nazaret bɛ ja ra xɛqui Galilea. ⁴⁰ Nɛ nu'a ra t'uhni bin te mán zaqui a, nɛ mi ja rán 'yomfɛni xɛn ho. Nɛ ɛmmɛ bi jɔp Ojɔ a.

Dɛ'mayon jɛya pɛ'ts'a ra Jesús 'bɛ mi mba bɛ ja ra dɔnijɔ

⁴¹ Nu ra José nɛ ra María zɔi n'dandj n'da jɛya i pa bɛ ja ra hnini Jerusalén da nu ra dɔmpɛti ngue ran dɔbaxjua. ⁴² Nɛ nu'bɛ mi mbɛ'ts'a 'dɛ'mayon jɛya ra Jesús, bi mbähä bɛ ja ra hnini Jerusalén ngue da nu ra dɔmpɛti bɛ. ⁴³ Nu'bɛ mi gua'a ram pɛti, bi mbeng bɛ yú ngu yɛ jɔ'i. Nɛ nu'bɛ mi mba bɛ 'yu ra José nɛ ra María, him mi pɔ'ɛ ngue bá copɛ a ra Jesús. ⁴⁴ Pɛ mim bɛni min 'yohɛ yú amigo. Nɛ n'dapa bin 'yo bɛ ja ra 'yu. Nɛ nu'bɛ mín de bin säya bɛya, nɛ njo'o bɛ ra Jesús. Nɛ nu rá mbe nɛ rá ta bi 'yän'dɛ yú amigo: “Ha gbán 'yohɛ a ra Jesús,” nɛ'ɛ yú meni bi 'yänni. ⁴⁵ Pɛ him bi dɔni, janangue'a bi mbeng bɛ Jerusalén, bi hyom bɛ.

⁴⁶ Nɛ ná hyupa bɛya ja bi dɔm bɛ ja ra dɔnijɔ. Mi 'bɛhmbɛ bɛ yɛ xänbate nijɔ. Nɛ nu'a ra Jesús mi ɔde 'bɛ'a mi man'ɛ nɛ bi 'yän yɛn t'änni 'bɛ'a bi 'yɔde. ⁴⁷ Nu yɛ xänbate nijɔ bɛya bi hyonya thoho nangue gátho 'bɛ'a mi pɔ'a ra Jesús. ⁴⁸ Nɛ nu'a rá mbe nɛ ra José, bi hyonya thoho 'bɛ mi nu i yɔhɛ yɛ xänbate. Nu'a rá mbe bi 'yɛmbi:

—Ts'ɛnt'ɛ, hanja in jabɛ gá 'yɔrca'be, nguetho nu'a ni ta necä ɛmmɛ dá hon'a'be nɛ mi tu ma mbɛi'be.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dɔdi:

—Pɛ ndɛ'bɛ hin xquí hyongüi, nguetho guí pɔhmi ngue jatho ga ɔt'ä rá 'bɛfi ma Ta.

⁵⁰ Pɛ nu'ɛ, him bi bɔdi 'bɛ'a nam bɔn'a bi man'a.

⁵¹ Pɛ nu'a ra Jesús 'bɛx bi mbähä bɛ ja rá ngu bɛ ra hnini Nazaret, nɛ nzɔi mi ɔt'a i pa nsifi. Pɛ nu'a rá mbe mim bɛntho bɛ ja rá mbɛi 'bɛ'a gátho bin ja. ⁵² Nu ra Jesús, in te rá jɔ'i nɛ in te rán 'yomfɛni. Nɛ gátho yɛ jɔ'i mi numanho a nɛ'a Ojɔ mi numanho a.

3

Xuua Nxixyɔ bi dɛ'mi bi man rɔm hma Ojɔ bɛ ma'ueni

¹⁻² Nu'bɛ ná 'dɛ'ma cɛt'a njɛya in ts'ɛt'abi ra hmuts'ɛt'abi Tiberio, nɛ bin yɔui Ojɔ ra Xuua bɛ ja ra dɔpo mi 'bɛi, bi xifi di dɔmp'a rá 'bɛfi. Nɛ gue'a ra Xuua rá ts'ɛnt'ɛ ra Zacarías a. Nɛ guet'a ra jɛya bin ts'ɛt'abi ra Poncio Pilato bɛ ja ra xɛqui Galilea, nɛ n'dat'a ra jɛya bin ts'ɛt'abi a ra Felipe bɛ ja ra xɛqui Iturea nɛ ra xɛqui Traconite. Nu'a ra Felipe ngue rán 'yohɛ ra Poncio Pilato. Nɛ guet'a ra jɛya a bin ts'ɛt'abi ra Lisantias bɛ ja ra xɛqui Abilinia. Nɛ 'dat'a ra jɛya mi ngurpa mbäjä ra Anás nɛ ra Caifás bɛ Jerusalén. ³ Nɛ nubɛya, bi dɔmp' rá 'bɛfi ra Xuua Nxixyɔ, bin 'yo bɛ n'danguadi ra dɔthe Jordán nɛ bi xih yɛ jɔ'i di päh yän 'yomfɛni nangue yú ts'oqui, n'dahma da mba ma punbi. Nɛ bi xifi din xixyɔ bɛya. ⁴ Nɛ guehna ra Xuua bi man'a ra Isaiás 'bɛ mi 'yɛna:

N'da ra jɔ'i din yɔ bɛ ja ra dɔpo nɛ da 'yɛna:

“Dami päh nin 'yomfɛnihɛ, ga simhbɛ ra Hmu mi ts'ɛtho da zɔcua.

Dami hoc ni mbuih, ga tømhb xun ho.

⁵ Tengu yu mbothäi ne yu t'øhø din juani

tengu n'da ra 'yu i pa ma hoqui, hingui ndaxni, i uenthø, din ja bu ni mbuih.

⁶ Ne gätho yu ja'i da nu'a ram pørpate ba pænd Oja," da 'yena, bi 'yæn'a ra Isaías.

⁷ Ne bi zøm bu yu ja'i bu 'buh ra Xuua ngue in nde din xixy a. Ne nu ra Xuua bi 'yemp'a:

—Nu'ahu tengu thoho 'bu gyú pozuh, ne guí ensch hin guin nuh rá muui ni ts'oquih 'bu gan xixyahu, ne hin gui hoc ni mbuih. ⁸ Pe nte di muui 'bu guí emhb gan yamhb ngue ya nim bombøtah ra Abraham. Pe nehya yu do i 'bongua mi sä xtá 'yena yú t'uhni ra Abraham gue'bu gue'a xtán nde Oja a. ⁹ Ne nu'a to'o gätho him bi päh yún 'yomfæni nangue yú ts'oqui, tengu'bu yu za ngue hingui ho yún dät'o. Ne nu rán ts'onza Oja ya mahoqui xun ho ngue da 'yex'u yu za hingui ho yún dät'o, ne da thøspru ja ra sibi din zø, bi 'yæn a ra Xuua.

¹⁰ Nu yu ja'i buya, bi 'yæn'a:

—'Be'a sä ga øt'ähe 'bu, bi 'yemp'a ra Xuua.

¹¹ Nu ra Xuua bi dæti:

—Nu'a to'o i ja yoho yú pahni, di un'na n'da to'o hin'yú rá pahni. Ne nu'a to'o i ja 'be'a da zi, di unni ts'u a to'o hin'yú da zi, bi 'yena.

¹² Ne'u da yu hyaçahäi xí zøm bu ngue in nde da mba ma xixyabi, bi 'yän'dæ:

—Xänbate i, 'be'a sä ga øt'ähe.

¹³ Nu ra Xuua bi dæti:

—'Yo guí huspah man'da ra renta, pe hønt'a i man rán t'ædi ra häi gui hyaju.

¹⁴ Ne'u da yu dofæi bi 'yänni:

—Necähe, 'be'a sä ga øt'ähe, bi 'yæn'a.

Nu ra Xuua bi dæti:

—O guí haçuah ra mbeti yu ja'i nangue ni ts'edizeheh. Ne o gadí yafu n'da ra ja'i 'bu guí pahmbu him majuani a guí mamhb. Ne hin guim bæmhbu ngue man'da emme xun ngu gui tåhmbu, pe hønt'a nin zäbi gui tåhmbu, bi 'yæn'a ra Xuua.

¹⁵ Ne xun ngu u ngue mi tøm'a ra Cristo mim bænsæ u ngue embi ra Cristo a ra Xuua.

¹⁶ Pe nu'a ra Xuua bi 'yemp'a:

—Nugä dí xixy ahu ngue ra dehe thoho, pe ba æ'a n'da ja rá ts'edi xinda guecä, hin dí sæcä tengu a. Nu'a di hoc'ahu nangue rá Hogandahi Oja tengu'bu xtí hoc'ahu ra sibi.

¹⁷ Ne da huahn'dæ yu ja'i tengu 'bu i pa nt'ei yu trigo. Nu rá xi di 'uec ran dahi, ne nu yu trigo da mba m'be'ts'i, pe nu yú xi da t'upru ja ra sibi njam'bu i huæt'i, in jabu da 'yøt' 'bu bi huahn yu ja'i a ra Cristo, bi 'yæn a ra Xuua.

¹⁸ Ne xun ngu mi'da yum hma bi xi u yu ja'i nangue ran ho ma'da'yo. ¹⁹ Pe nu ra Xuua bi damhya ra ts'ut'abi Herodes nguetho nu ra Herodes bi zin'a rá 'bepozeh, ngue rá xisu ra Felipe, í Herodías a ra xisu. Ne hinga hønt'a pe xun ngu mi'da yun ts'o bi 'yøt'a, janangue bi damhya. ²⁰ Pe nu ra Herodes man'da xun ngu rá ts'oqui bi 'yøt'e nguetho bi got'a fædi a ra Xuua.

Ra Jesús bin xixy a

²¹ Nu'bu mi xixyaba yu ja'i a ra Xuua, ne'a ra Jesús bi mba bu, bin xixy a. ²² Ne nu ra Jesús 'bu mi yæui Oja, 'bex bá xoh mahæts'i ne bá çá a rá Hogandahi Oja tengu n'da ra t'azæ, ne bi zøpru ja rá ja'i ra Jesús. Ne bi t'ø'a n'da ra nde mahæts'i bi 'yena:

—Nu'i ma Ts'unt'u i, emme dadí huæc'i i, ne dí numanho i, bi 'yæn Oja.

Nu'u yám bombøta ra Jesús

²³ Nu ra Jesús mi pe'ts'a n'dæte ma'det'a njeya 'bu mi dæmp' rá 'bæfi ua ja ra häi. Nu yu ja'i mim bæni rá ts'unt'u ra José a ra Jesús. Ne nu ra José rá ts'unt'u ra Elí a. ²⁴ Nu ra Elí, nu'a rá ta, gue'a ra Matat a. Nu ra Matat, nu'a rá ta gue'a ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta gue'a ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta gue'a ra Jana a. Nu ra Jana, nu'a rá ta gue'a ra José a. ²⁵ Nu ra José, nu'a rá ta ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Amós

a. Nu ra Amós, nu'a rá ta ra Nahum a. Nu ra Nahum, nu'a rá ta ra Esli a. Nu ra Esli, nu'a rá ta ra Nagai a. ²⁶ Nu ra Nagai, nu'a rá ta ra Maat a. Nu ra Maat, nu'a rá ta, ra Matatías a. Nu ra Matatías, nu'a rá ta ra Semei a. Nu ra Semei, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Judá a. ²⁷ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Joana a. Nu ra Joana, nu'a rá ta ra Resa a. Nu ra Resa, nu'a rá ta ra Zorobabel a. Nu ra Zorobabel, nu'a rá ta ra Salatiel a. Nu'a ra Salatiel, nu'a rá ta ra Neri a. ²⁸ Nu ra Neri, nu'a rá ta ra Melqui a. Nu ra Melqui, nu'a rá ta ra Adi a. Nu ra Adi, nu'a rá ta ra Cosam a. Nu ra Cosam, nu'a rá ta ra Elmodam a. Nu ra Elmodam, nu'a rá ta, ra Er a. ²⁹ Nu ra Er nu'a rá ta ra Josué a. Nu ra Josué, nu'a rá ta ra Eliezer a. Nu ra Eliezer, nu'a rá ta ra Jorim a. Nu ra Jorim, nu'a rá ta ra Matat a. ³⁰ Nu ra Matat, nu'a rá ta ra Leví a. Nu ra Leví, nu'a rá ta ra Simeón a. Nu ra Simeón, nu'a rá ta ra Judá a. Nu ra Judá, nu'a rá ta ra José a. Nu ra José, nu'a rá ta ra Jonán a. Nu ra Jonán, nu'a rá ta ra Eliaquim a. ³¹ Nu ra Eliaquim, nu'a rá ta, ra Melea a. Nu ra Melea, nu'a rá ta, ra Mainán a. Nu ra Mainán, nu'a rá ta ra Matata a. Nu ra Matata, nu'a rá ta, ra Natán a. ³² Nu ra Natán, nu'a rá ta, ra David a. Nu ra David, nu'a rá ta, ra Isaí a. Nu ra Isaí, nu'a rá ta, ra Obed a. Nu ra Obed, nu'a rá ta, ra Booz a. Nu ra Booz, nu'a rá ta ra Salmón a. Nu ra Salmón, nu'a rá ta, ra Naasón a. ³³ Nu ra Naasón, nu'a rá ta ra Aminadab a. Nu ra Aminadab, nu'a rá ta ra Aram a. Nu ra Aram, nu'a rá ta ra Esrom a. Nu ra Esrom, nu'a rá ta ra Fares a. Nu ra Fares, nu'a rá ta ra Judá a. ³⁴ Nu ra Judá, nu'a rá ta ra Jacob a. Nu ra Jacob, nu'a rá ta ra Isaac a. Nu ra Isaac, nu'a rá ta ra Abraham a. Nu ra Abraham, nu'a rá ta, ra Taré a. Nu ra Taré, nu'a rá ta ra Nacor a. ³⁵ Nu ra Nacor, nu'a rá ta ra Serug a. Nu ra Serug, nu'a rá ta ra Ragau a. Nu ra Ragau, nu'a rá ta, ra Peleg a. Nu ra Peleg, nu'a rá ta, ra Heber a. Nu ra Heber, nu'a rá ta, ra Sala a. ³⁶ Nu ra Sala, nu'a rá ta, ra Cainán a. Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Arfaxad a. Nu ra Arfaxad, nu'a rá ta, ra Sem a. Nu ra Sem, nu'a rá ta, ra Noé a. Nu ra Noé, nu'a rá ta, ra Lamec a. ³⁷ Nu ra Lamec, nu'a rá ta, ra Matusalén a. Nu ra Matusalén, nu'a rá ta, ra Enoc a. Nu ra Enoc, nu'a rá ta, ra Jared a. Nu ra Jared, nu'a rá ta, ra Mahalaleel a. Nu ra Mahalaleel, nu'a rá ta ra Cainán a. ³⁸ Nu ra Cainán, nu'a rá ta ra Enós a. Nu ra Enós, nu'a rá ta ra Set a. Nu ra Set, nu'a rá ta ra Adán a. Ne nu ra Adán, bi zänd Oja a.

4

Ra Jesús bi nu rán ts'äte ra zïthu

¹ Nu ra Jesús bi nexpu ja ra dæthe Jordán ne min 'youi rá Hogandahi Oja. Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi bænbi da mba bu ma'ueni bu ja ra dapo. ² Ne nyote pa ne nyote xui bim 'bupu ja ra dapo ra Jesús. Ne bi ts'äp rá mbui, bi zä'a ra zïthu. Ne xingui ts'u bin sihme gätho yu pa bim 'bupu, ne bin tumanthuhu buya. ³ Ne bi 'yæn'a ra zïthu:

—Nu'bu majuani gue'e rá ts'unt'u Oja, dami japi dim hme ra do 'bengua, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Jesús bi dæti:

—Nt'o't'i bu ja rá m hman Oja: “Hinga hont'a ra hme dí m 'buh yu ja'i pe ne'a gätho i man Oja,” bi t'emp'a ra zïthu. Ne him bi 'yot'a bi sifi.

⁵ Pe nubaya, nu ra zïthu bi zix a ra Jesús bu ja n'da ra t'ohø xun hets'i, ne bi 'yuti hapu gätho 'bu'u ja yú ts'edi yu ts'ut'abi ua ja ra häi, ⁶ ne bi 'yæmbi:

—Gätho gui nu ya ga 'da'a'i, nguetho ma mbetigä. Ya bin'daqui ne sä ga unni to'o gätho dín nde ga unni. ⁷ Ne nu'bu gan danyahmu bu ja ma gua ne gui thandegui, ga 'da a i gätho guín nu ya, i æn'a ra zïthu.

⁸ Nu ra Jesús bi dæti:

—“Hont'a Oja, ra Hmu, ga thandehu ne ga ørpahu rá 'befi a,” i æm bu ja rá m hman Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁹ Nubaya, nu ra zïthu bi zix mahøn'a a ra Jesús bu ra hnini Jerusalén, ne bin tøpu magats'i thoho ra danija. Ne bi 'yæmbi:

—Nu'bu majuani gue'e rá ts'unt'u i Oja, damin säqui, gui sonu häi, ne hin hapu gui 'uaqui, ¹⁰ nguetho nt'o't'i bu ja rá m hman Oja:

Nu'a Oja ba pen'du yúm 'behni da mbäx'i i.

¹¹ Ne da bent'i i ne hin hapu gui 'uaqui, i æm bu ja rá t'ohni Oja, bi 'yæn'a ra zïthu.

¹² Nu ra Jesús bi dæti:

—Pε ne'a i mam bε ngue: “Nu Ojā ma Hmuhε njongui sä da zä'a ngue da bā 'bε majuāni da 'yøt'a im man'a,” i εm bε ja rá t'ohni Ojā, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹³ Nu'bε mi gua'a bi man yún ts'äte ra zīthu, bi 'uepεya, bi zo'a ra Jesús 'da yε pa.

Ra Jesús bi dεmp' rá 'bεfi bε ja ra xεqui Galilea

¹⁴ Nu ra Jesús bi mbeng bε ja ra häi Galilea, min 'youi rá Hogandāhi Ojā. Ne gātho yε jā'i mi 'bεpε bi 'yø'a i øt' ra Jesús. ¹⁵ Ne bi xänba yε jā'i bε ja yε nijā, ne gātho bi numanho a.

Nu ra Jesús bi mba bε ja ra hnini Nazaret guerpε bin te

¹⁶ Nu ra Jesús bεya bi mba bε ja ra hnini Nazaret, guerpε bin te. Nu ra pa ran säya bi mba bε ja ra nijā tengu zāi mi ørpε hapε mí 'yo. Ne bim 'bāi ngue da neh rām hman Ojā.

¹⁷ Ne bin t'un'na rá søcuā bi 'yo't'a ra pøngahyā Isaías, ne bi tants'a ra søcuā guerpε i εna:

¹⁸ Nu'a Ojā bi 'yεnscā rá Hogandāhi

nguetho bi huangä ne bá pεngä ga xih yε hyoya ran ho ma'da'yo.

Bā pεngä ngue ga hurpa yú mbúi to'o i ja yε dumbúi.

Ne ga xocua ε to'o xí bent'a ra zīthu tengu'bε i ofädi ε.

Ga xocpa yún 'yomfεni yε jā'i ne da bā'a majuāni rá 'yu Ojā ε.

Ne ga japi him man zä ran ε ε di unba yú hmu.

¹⁹ Ne ga xih yε jā'i ngue bi zøn ra ora da 'yørpa rá mate Ojā ε, i εm bε ja rá søcuā ra Isaías guerpε bi neh ra Jesús.

²⁰ Nu ra Jesús 'bε mi gua'a bi neh ra søcuā, bi mbants'i, bi uni da 'bes' mahøn'a ra søcuā. Ne bi hyuh pεya ngue da xi ε 'be'a mí mam bε. Ne gātho yε jā'i mi 'bεpε ja ra nijā bi hyët'a ra Jesús. ²¹ Nu'a bi 'yεna:

—Nu'a dá necä ya, mi mam bε ja rá søcuā ra Isaías ngue mi ma din ja, ne bin ja a ya, nguetho dí 'bücä ua, bi 'yεna.

²² Ne gātho yε jā'i bin yāmanho nangue ra Jesús ne bi hyonya thoho nguetho mahotho a bi man ra Jesús bε ja ra nijā. Ne εn'ε:

—Hanja ngubε i øt'e, εn'ε nguetho im bēni gue ra Jesús rá ts'unt'ε ra José.

²³ Nu ra Jesús bεya bi 'yεmp'ε:

—Masque guí nde gui xijε a ram hma i εna: “Grá 'yøthebate, damin hoczεhe,” masque guí nde gui xijε a, nguetho guím bεnsehε, hin dí øt'ua ja ma hnini zεhe ε yün t'øt'e nujxte tengu dá øt'ä bε ja ra hnini Capernaum, bi 'yεna. ²⁴ Majuāni dí xi ahε, n'da rá pøngahyā Ojā hingui hnumansu bε ja rá häizehe. ²⁵ Njabε bi 'yøt' ra pøngahyā Elías 'bε maya'bε. Xøn ngu yε xisu xí du yú ndø mi 'búi ngue yú mijudíoε, gue'bε him bin 'ye hyu jεya made, ne bin ja ra thuhu bε. ²⁶ Pε him bi mbäx'a n'da ra xisu xí du rá ndø bε ja rá häizehe, pεgue bi 'ben bε ra hnini Sarepta guerpε ra häi Sidón, da mbäx a n'da ra xisu mi 'bεpε, bi 'yεna. ²⁷ Ne ngutho bi 'yøt' ra pøngahyā Eliseo, guexta'a xøn ngu yú mijudíoε mi hεmb ra t'axca'ya, pε xinga n'da bi hoc'a ra pøngahyā ngue yú menguzεhehε, hønt'a ra hmudofúi Naamán, ra mengu bε ra häi Siria, bi hoqui, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁸ Ne nu'bε mi man'a ra Jesús a bi ma, nu yε jā'i mi 'bεpε ja ra nijā εmme bin cue bεya.

²⁹ Ne bi ndants'ε bi bent'a ra Jesús ne bi zixpε mayā ra nyuni, im bēni da hyøm bε ja ra mba'ye. ³⁰ Pε nu'a ra Jesús bi tho in de bε 'büh yε jā'i, ne bi zopε ε, ne hin te bin jap'a.

Bi hoc'a n'da ran 'yohε min 'youi ra zīthu a ra Jesús bε ja ra nijā

³¹ Ne nu'a ra Jesús bi mbeng bε ja ra hnini Capernaum bε ja ra häi Galilea, ne i xänba yε jā'i 'bε ra pa ran säya. ³² Ne gātho yε jā'i bi hyonya thoho nangue rán xädi a, nguetho ra Jesús bi 'yuti xøn ho ngue mi ja rán t'ēdi gue'bε mi xänbi.

³³ Nu n'da ra pa mi 'bεpε ra Jesús bε ja ra danijā ne mi 'bεpε n'da ran 'yohε min 'youi ra zīthu, ne εmme nts'edi bi mbafi, ne bi 'yεna:

³⁴ —Gra Jesús, ra mengu Nazaret, 'be'a guí nde gui 'yørcahe, ha gui juaje ya. Nugä dí pācä to'o i, rá Hogam 'behni Ojā i.

³⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Damin hε ne gui pøm bε ja rá mbúi na ran 'yohε.

Nε nu'a ra zı̄thu nts'edi bi hyomma häi ran 'yohu bu 'bäh yu ja'i ne bi bøm bu rá mbui ran 'yohu büya, pe hin haru bi unba ran 'yohu. ³⁶ Nε bi hyonya thoho yu ja'i 'be'a bin ja na ran 'yohu. Nε bin 'yεmzehe n'da ngu n'da: “Be'a ní ts'edi i ja na ran 'yohu ne i sä i høn'a thi yu zı̄thu,” bin 'yεmzehe u.

³⁷ Nε bi t'øde gätho ra xequi bu 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hocpa rá suto ra Simón Pedro

³⁸ Nu ra Jesús büya bi bøm bu ja ra nijä, bi mba bu ja rá ngu ra Simón Pedro. Nε nu'a rá suto ra Simón Pedro, xun u, nts'edi ra pa mi ja. Nε bi si a ra Jesús ngue xun u a ra xisu. ³⁹ Nu ra Jesús bim 'bäpu mi 'ben'a ra hyenni, ne bi ma ngue da bøn'a ra pa. 'Bex bi bøn'a ra pa, hin haru xun u büya. 'Bex bi ndants'a ra xisu ne bi hoc ran sihme, bi 'ujn'u.

Nu ra Jesús bi hoqui xun ngu yu ja'i

⁴⁰ Nε nu'bu mí yuh ra hyadi, gätho yu hyenni bi ts'ixpu 'buh ra Jesús. Nε 'bex bi yan'u yu hyenni 'bu mi mba nthädi n'da ngu n'da u, bi dä'a ra Jesús. ⁴¹ Nε yu zı̄thu min 'yohu 'da yu ja'i bi japi da bøn'u. Nε nts'edi i mba'u, i εn'u:

—Nu'i, rá Ts'unt'u i Ojä, bi t'εmp'a ra Jesús.

Pe nu ra Jesús him bi japi din ya nguetho mi pä'u gue ra Cristo a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi man rá m hma bu ra xequi Galilea

⁴² Nε nu'bu mi hyax büya, t'uxuditho bi mbase bu ma'ueni ra Jesús. Nu yu ja'i bi hyoni gue'bu go mi dı̄ni, ne him min nde'u da mba ra Jesús. ⁴³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nugä jatho ga mbagä mi'da yu hnini, ga mam bu ran ho ma'da'yo, ga xih yu ja'i 'beru ní manda rá ts'edi Ojä ua, jananjabu bá pengä Ojä, bi 'yεna.

⁴⁴ Nε bi thoru ja mi'da yu hnini ja ra xequi Galilea büya, ne bi mam bu rá m hma bu ja yu nijä.

5

'Da yu mbahuä bi jap'a ra Jesús xun ngu bi de yu huä

¹ Nε man'da ra pa, ra Jesús mi 'bäpu ja ndendädehe Genesaret. Nε εmme mi du bu yu ja'i in nde da 'yøh rá m hman Ojä, ne hingui sä bu dim 'bä'a ra Jesús. ² Nε bi nu, i hørpu yoho yu mbosa hin te i ja bu mbo. Nε bi zo'u yú mbeti bu ndenthe gue'bu mi mben yú xit'ä. ³ Nu'a n'da, rá mbeti ra Simón Pedro, ne bi hyu'a ra Jesús. Nε bi xi'a ra Simón da gon'i ts'u ra mbosa. Nε nu yu ja'i bim 'bäpu ndenthe u. Nu ra Jesús bi xänba u yu ja'i büya. ⁴ Nε nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús bi 'yεmp'a ra Simón:

—Dami thäm bu xun he ra dehe, ne gui 'yem bu ni xit'ä. Guepu da zä gui the yu huä.

⁵ Pe bi 'yεn'a ra Simón:

—Xänbate, gätho ra xui däm pehmbe ne hin te dá thehe yu huä, pe nu'bu guím ma, ga emhbe mahøn'a, bi 'yεna.

⁶ Nε bi 'yem büya, ne xun ngu bi de yu huä gue'bu go mi mbudi bin tun yú xit'ä. ⁷ Nε bi xi'u yú mimbahuähu di ze'i ts'u. Nε bi yuts'i gätho yoho yú mbosa, ne in nde da dom bu mbo ra dehe yu mbosa nangué nán hyu yu huä. ⁸ Nε nu'bu mi nu ra Simón Pedro 'be'a bin ja, bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yεmbi:

—Dami 'ue'i ts'u nanguecä nguetho nugä drá dädits'oquigä, bi 'yεn'a ra Pedro.

⁹ Ngubu bi ma nguetho bi hyonya thoho ngue xun ngu yu huä bi de. ¹⁰ Nε'a ra Jacobo ne ra Xuua ngue yú ts'unt'u ra Zebedeo, bi hyonya thoho u. Nε nu'u mi comhbü rá 'befi a ra Pedro. Pe nu ra Jesús bi 'yεmp'a ra Simón:

—O guín su ne nuya gui du'mi gui hyon yu ja'i to'o da 'yεc'yεigui, bi 'yεmbi.

¹¹ Nε nu'bu mí zøm bu ndenthe u yú mbosa büya, bi den'na ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mí hεmb ra t'axca'ya

¹² Nu n'da ra pa mi 'bupu ja n'da ra hnini ra Jesús. Nε'a n'da ran 'yohu mi 'bupu, mi hεmb ra t'axca'ya gätho rá ja'i. Nε nu'a ran 'yohu 'bu mi nu a ra Jesús, 'bex bim 'bemfo bu ja rá gua ra Jesús, ne bi 'yöp ra mate ran 'yohu ngue in nde da yäni, bi 'yεmbi:

—Ma Hmu i nu'bu guín nde, da zä gui jaqui da yängä.

¹³ Nu ra Jesús bi dāti ne bi 'yēmbi:

—Nugä, dín nde ngue 'bex da zä i. Nuya bi yān'a ya, bi 'yēmbi.

'Bex bi zä'a ran 'yohu büya.

¹⁴ Ne nu ra Jesús bi hecua a ran 'yohu gue hin da mam bu 'buh yu jā'i, pe da mam bu 'buh yu mbäjä. Ne bi 'yēmbi:

—Ní mba bu 'buh yu mbäjä, gui 'yot'a rán t'ēdi ra Moisés ngue da 'yot'a n'da 'bu bi yān'a ra t'axca'ya, n'dahma da bah yu jā'i ngue majuañi bi yān'i, bi 'yēn'a ra Jesús.

¹⁵ Pe nu'bu yu jā'i guemhma mi ma hōnbu go haru ja yu hnini 'be'a gātho ot'a ra Jesús, ne man'da xun ngu bi mba bu mi 'bui ngue da 'yose u 'be'a i man'a, ngue in nde din hocpa yún u i hēmp'i 'da'u. Ne xun ngu bi hoc'a ra Jesús, madague'a hōnt'a go mán u mi hēmp'u. ¹⁶ Nu'a ra Jesús büya mi pa bu ma'ueni gueru hingui 'buh yu jā'i, din yaui Oja.

Nu ra Jesús bi hoc'a n'da mi ts'a rá jā'i

¹⁷ Nu n'da ra pa bi xānba yu jā'i ra Jesús. Ne mi 'buru 'da yu fariseo ne 'da yu xānbate nija, xpí 'yē'u hōnbu go haru i ja yu hnini bu ra xequi Galilea ne ra xequi Judea, neru ra dāhnini Jerusalén. Ne nu'a ra Jesús bi 'yut'u ngue min 'youi xun ngu rá ts'edi Oja 'bu mi hoc yan zāman'u. ¹⁸ Ne bi zōm bu 'da yan 'yohu, bá tu n'da ran 'yohu xun u, mi ts'a rá jā'i a, ox ra 'beza. Ne min nde xtán yuru mbo 'buh ra Jesús. ¹⁹ Pe emme du yu jā'i bu ja ra goxthi, ne hin haru sä dí yut'i. Janangue'a bi zix ra dārgēhe bu maxots'e ra ngu, ne bi xospa rá 'bet'e ne bi çá'ma ran 'yohu bu made i 'bä'a ra Jesús. Ne ox ra 'beza 'bu mi çamp'u. ²⁰ Bi bah ra Jesús büya gue i ēc'yēi xun ho u yan 'yohu gue i ja rá ts'edi a, 'bu mi nu'a bi 'yot'u. Janangue'a bi 'yēmp'a ra dārgēhe:

—Amigo, ya ma punbi ni ts'oqui, bi 'yēmbi.

²¹ Pe nu'bu yu fariseo ne yu xānbate nija bin 'yēmzehe u: “Hanja na ran 'yohu ngue ñna da 'yot'a i ot' Oja, ne ya ñna sä di punba rá ts'oqui n'da ra jā'i. Hingui numansu Oja na,” bi 'yēmp'u yu xānbate ne yu fariseo.

²² Pe nu'a ra Jesús i pađi 'be'a im bēn'u, ne bi 'yēmp'u:

—Hanja in jabu guím bēmhb. ²³ Ha guím bēmhb ngue nte ní mbatho dá xicā ran 'yohu, ngue rá ts'oqui ya xam punbi. Ha guím bēmhb man'da xquí pañmbu ngue i ja ma ts'edi 'bu ga xifi da ndants'i, din 'yo. ²⁴ Pe ga ut'ahu ngue i ja man t'ēdi ua ja ra häi ga punba yú ts'oqui n'da ra jā'i, ngue ga japi din 'yo na ran 'yohu, guēcä gue dán jā'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ne nubüya bi 'yēmp'a mí ts'a rá jā'i:

—Dami ndants'i, gui çax ni fidi ne gui mba ni ngu, bi t'ēmbi.

²⁵ 'Bex bi ndants'a ran 'yohu bi gaç rá fidi ne bi mba rá ngu, ne bi 'yēspa Oja bu ní mba. Ne gātho yu jā'i mi 'buru bi nu 'be'a bin ja. ²⁶ Ne gātho bi hyonya thoho u, ne bin su, bi 'yēspa Oja ne bi 'yēn'u:

—N'da ran t'ot'e nuixte dá nuhu ra pa jabu ya, bi 'yēn'u yu jā'i.

Ra Jesús bi xih ra Leví da dēnni

²⁷ M'bejua büya, bi bōm bu ja ra ngu ra Jesús, ne bi thopu mi hu'a ra Leví, gueru mí haç rán ju't'i ra häi, nguetho ra hyaçahäi a. Ne nu'a ra Jesús bi 'yēna:

—Dami tengui, bi t'ēmp'a ra Leví.

²⁸ Nu ra Leví büya, 'bex bi ndants'a, bi zopu gātho mi ja ne bi den'na ra Jesús.

²⁹ Ne nu'a ra Leví büya, bi 'yot'a n'da ran sihme xun ndoho bu ja rá ngu, ngue bin sihme bu ra Jesús. Ne bi zōm bu ja ran sihme xun ngu yu hyaçahäi ne xun ngu mi'da yu jā'i, 'darpu bin sihmehu ra Jesús. ³⁰ Pe nu'bu yu fariseo ne yu xānbate nija bi 'yēna:

—Hanja gní sihmehu yu dađits'oqui ne yu ziyate hyaçahäi, bi t'ēmp'u yú xädi ra Jesús.

³¹ Nu ra Jesús bi xi a n'da ran t'uti 'bu mi dat'u:

—To'o i 'buh mán zaqui hingui hon'a to'o da 'yøthe, pe hōnt'a to'o xun u i hon'a da 'yøthe. ³² Nugä ma 'befigä ngue ga xih yu dađits'oqui di päh yún 'yomfēni. Pe nu'bu to'o ñne mahoqui yú mbui, ne hingui sä ga zē'u, bi 'yēn'a ra Jesús.

Bi t'än'na ra Jesús hanja him bi 'ye't' yún sihme yú xädi

³³ Ne bi t'ɛmp'a ra Jesús:

—Nu yú xädi ra Xuua Nxixya nzaɪ ɛ't' yún sihme 'bɛ i yaui Oja, ne'ɛ yú xädi yɛ fariseo, pɛ nu ni xädi hin jam'bu ɛ't' yún sihme. Hanja ngue in jabɛ, bi 'yɛmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi ɔti:

—Pɛ nu'ɛ i 'bɛpɛ ja ran thɔti, hin da du yú mbui nguetho 'bɛpɛ a ran 'yohɛ din thɔti. Hin da 'yɛna ngue hin din sihme ɛ. ³⁵ Pɛ da zɔn ra ora da ts'ispa a ran 'yohɛ, ne ja da 'ye't' yún sihme bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁶ Ne xɔ bi xih man'da ran t'uti, ngue da 'yuti hingui sä yú xädizehe ra Jesús da den'na ran yonxädi, ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Njo'o n'da ra ja'i da xen ma'da'yo rá pahni ngue da mbɔrba rá 'yapahni, nguetho nu'bu da mbɔrba a, hin da bɔmanho ne di ts'ontho a ma'da'yo. ³⁷ Ne njo'o to da xirpɛ ra 'yaxfani mbot'asɛi ra vino ma'da'yo, nguetho nu'bu bin hogui, da fɔh ra 'yaxfani bɛya. Ne dim fän ra vino ne di ts'on'a ra 'yaxfani, gätho dim 'bedi. ³⁸ Nu'a ra vino ma'da'yo da sirpɛ ma'da'yo ra xifani, ngue hin dim 'bɛh ra vino, ne xín din ts'on'a ra xifani.

³⁹ Ne to'o in zaɪ i si ra nyomvino, pɛ hingui nde a ra vino ma'da'yo, nguetho man'da xɛ cɛhi ra nyomvino, ɛn'ɛ. Guín jahɛ bu ngue hin guí numanhohɛ man xädigä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

6

Nu ra Jesús bi ma 'be'a da t'ɔt' ra pa ran säya

¹ Nu n'da ra pa ran säya, nu ra Jesús ne yú xädi bi thopɛ ja n'da ran uɔtrigo. Nu ɛ yú xädi bi dɛc'i 'da yɛ trigo. Bi dɛnt yú 'ye'ɛ yɛ trigo, bi za bɛya. ² Ne nu'ɛ 'da yɛ fariseo bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja in jabɛ guí ɔthɛ, nguetho i mam bu ja man t'ɛdihɛ hingui sä gui 'yɔthɛ ra 'befi a ra pa ran säya, bi 'yɛn'ɛ.

³ Nu ra Jesús bi ɔti:

—Ha hin guí pɔhmbɛ 'be'a mam bu ja rá sɔcuɔ Oja ngue ne'a ra David bi mbɛsta man'da rán t'ɛdi Oja, ne'ɛ min 'yohɛ, nu'bu mi tumanthuhu. ⁴ Nu'a ra David bi yɛrpɛ ja rá ngu Oja ne bi zi yɛ thuhme rán t'unni Oja oxpɛ ja ra mexa, ne bi un'dɛ min 'yohɛ. Ne hɔnse yɛ mbäjä i sä da zi ɛ. Pɛ hin guím bɛmhɛ ra ts'oqui bi 'yɔt'a ra David ne yɛn 'yohɛ nguetho xɛn ho bi 'yɔt'ɛ, bi 'yɛn'a.

⁵ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Ne nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dra Hmugä, ne ja man t'ɛdi ga mangä 'be'a da 'yɔt' yɛ ja'i ra pa ran säya.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ mi mbedi rá 'ye

⁶ Ne xɔ man'da ra pa ran säya, nu ra Jesús bi xänba yɛ ja'i bu ja ra nijä. Ne mi 'bɛpɛ n'da ran 'yohɛ ra mbedi rán 'yei. ⁷ Ne'ɛ 'da yɛ xänbate nijä ne 'da yɛ fariseo mi 'bɛpɛ, mi tɔmthoho, in nde da nu 'be'a da 'yɔt'a ra Jesús ra pa ran säya, nguetho in nde di yap'a.

⁸ Pɛ nu ra Jesús i pɔdi 'be'a im bɛn'ɛ. Ne bi xi'a ran 'yohɛ mi ja rá mbedi'ye:

—Ba ɛcua, damim 'bäcua da nu'a yɛ ja'i, bi 'yɛmbi.

Ne 'bɛx bi mba bu ran 'yohɛ. ⁹ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ bɛya:

—'Be'a i mam bu ja man t'ɛdihɛ, nda'a xɛn ho ga ɔthɛ. Ha i mam bu ga ɔthɛ ran ho uague ran ts'o ga ɔthɛ ra pa ran säya. Uague i man bu gan yɔnbahɛ rá te n'da uague i mam bu ga jafɛ da du n'da a ra pa ran säya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Nubɛya, nu ra Jesús bi hyɛt'ɛ yɛ ja'i, ne bi 'yɛmp'a ran 'yohɛ:

—Dami juɔn ni 'ye.

Nu'a ran 'yohɛ bi juɔn rá 'ye, ne bin hogui xɛn ho. ¹¹ Pɛ nu yɛ fariseo ne yɛ xänbate nijä ɛmme bin cue'ɛ ne bi hyoni 'be'a sä da 'yɔrpa ra Jesús.

Ra Jesús bi huahn'dɛ 'de'mayoho yú xädi

¹² M'bejua baya bi mba bu ja n'da ra nyuni ra Jesús, haxa ín yaui Oja. ¹³ Nu'bu mi hyats'i bi zohn'du yú xádi ngue i ja a da xifi mahøn'a. Ne bi huahni 'de'mayoho din 'yohu ngue yú 'bäihü. ¹⁴ Ne nu'u bi huahni, gue'a ra Simón t'ëmbi ra Pedro, gue'a rá thuhu bi xih ra Jesús a. Ne'a ra Andrés, rán 'yohu a ra Simón, ne ra Jacobo, ne ra Xuua, ne ra Felipe, ne ra Bartolomé. ¹⁵ Ne ra Mateo, ne ra Tomás, ne man'da ra Jacobo rá ts'unt'u ra Alfeo, ne ra Simón Zelotes, ¹⁶ ne ra Judas rán 'yohu ra Jacobo, ne ra Judas Iscariote, gue'a xí dā'a ra Jesús 'bu m'bejua. Ne gue'u bi huan'na ra Jesús u ngue yú 'bäihü.

Xun ngu ya ja'i bi xänba a ra Jesús

¹⁷ Nubaya, nu ra Jesús ne yú xádi bi gapu ja ra nyuni ne bin thehu xun ngu ya ja'i bu xun juani, bí nexpu ya hnini ra xequi Judea, nepu ra dahnini Jerusalén, nepu ndendadehe, gueru i ja ra hnini Tiro ne ra hnini Sidón. Ne nu'u, bi zom bu ngue in nde da 'yode 'be'a man ra Jesús, ne nu'u mi'da baya, in nde da mba ma hoqui u. Ne nu ra Jesús bi hoc'u. ¹⁸ Ne xun ngu u min 'yohu ra zithu bi zom bu, ne nu'a ra Jesús bi hyøn'a thi u. ¹⁹ Ne gätho u min nde da därpa rá ja'i ra Jesús, nguetho gätho ya hyenni bi hoc'a nangué rá ts'edi.

Ra Jesús bi ma to'o din johya ne to'o da nu ra dumbui

²⁰ Ne nubaya, nu ra Jesús bi hyet'u yú xádi ne bi 'yemp'u:

—Guí hyoyahu, pe ya gá cuthu bu di manda rá ts'edi Oja janangué'a majapi ahü.

²¹ Ne guí tumanthuhü, pe Oja di ja ahü gui tihmbu a guí homhbu, janangué'a majapi ahü.

Ne guí sähu ra dumbui ya, pe Oja da hyut'a ni mbuihü, janangué'a majapi ahü.

²² Ne nguetho 'bu i san ahü ya ja'i, ne'bu i 'uegue nangué ahü, ne'bu di c'aman'u ahü, ne'bu da ndom mants'o ni thuhuhü ngue guí tengahü, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, guemhma majapi ahü. ²³ Gan johyahü, da hyu ni mbuihü 'bu din jabu da 'yot'ahü ya ja'i, nguetho nguetho bi t'örpa u ya pöngahya mam'bet'o, ne i ja 'be'a din 'da ahü ngue am 'be'ts'i mahets'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁴ Ne xø bi 'yemp'u:

—Pe í huçi maha ahü gyu membetihü ngue hont'a ni mbeti guím bëmhbü, nguetho ya hin guin nuhu man'da ran johya njam'bu da guadi.

²⁵ Ne í huçi maha ahü, ngue guí emhbü hin te gadí 'behmbü, pegue gan tumanthuhü.

Í huçi maha ahü, ngue ja nin johya zehéhü, nguetho m'bejua da du ni mbuihü.

²⁶ Í huçi maha ahü ngue gätho i mamanho nangué ahü ya ja'i. Bin jabu ya hyäte pöngahya bi numanho gätho ya ja'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

Dami huçc nin säihü, bi 'yæn'a ra Jesús

²⁷ Pe dami 'yøhmbü na ga xi ahü ya, bi 'yæn'a ra Jesús:

—Gui huçc nin säihü ne gui 'yörpa ran ho u to'o i numan'u ahü. ²⁸ Ne dami 'yöp Oja da mbäx'u di c'aman'u ahü, ne gui 'yöp Oja da 'yenspa rán japi u di un'nahü. ²⁹ Ne nu'bu n'da da mber'a ni 'yoguhü, gui 'bät ni hmihü da mber'a man'da nguadi ni 'yoguhü. Ne nu'bu n'da da gan'na ni cotohü, ne'a ni pahni gui unhdü. ³⁰ Dami unhdü 'be'a gätho da 'yä ahü, ne nu'a da thän'nahü hingui 'yähmbü. ³¹ Nu'bu guí ndehü da 'yot'ahü ran ho ni mijä'ihü nde'bu gui 'yörpahü ran ho.

³² Pe nu'bu hont'u di huçc'ahü gui huçju, hin te di muui a 'bu, 'da'angu gá 'yøthu u him mahoqui yú mbui. ³³ Ne nu'bu hont'u bi 'yot'ahü ran ho guí örpahü ran ho, hin te di muui 'bu, nguetho in jabu øt'u him mahoqui yú mbui. ³⁴ Ne nu'bu hont'u guí pähmbü i jut'i guí hmit ni mbetihü, hin te di muui 'bu, nguetho gue'a i øt' ya ts'om'bäi, di hmit yú mits'om'bäihü ngue im bëni da mba ma cospi rá mbeti. ³⁵ Pe dí xi ahü, dami huçc nin säihü, ne gui 'yörpahü ran ho u, ne gui hmithü madague'a guí paði hin di cos'ahü. Nu'bu ngubu gui 'yøthu, gue'a nám faði gue yú t'ühni ahü Oja. Ne i ja 'be'a di 'da ahü Oja baya. Nguetho gue'a i øt' Oja, gätho i örpä ran ho madague'a hin da 'yæn'u: “Jamadi Oja.” Ne gätho i örpä ran ho madague ya ts'om'bäi u. ³⁶ Dami huçc ni mijä'ihü tengutho bu í huçc'ahü Oja ma Tahü, bi 'yæn'a ra Jesús.

Hin gui 'yɛmhbu bi 'yɔt' yu ts'oqui u mi'da yu ja'i

³⁷ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—“Nuna bi 'yɔt' yu ts'oqui,” hin gui 'yɛmhbu, ne hin da t'ɛn'ahɛ gá 'yɔthɛ yu ts'oqui 'bu. Ne 'yo gadí yafu ni mija'ihɛ ne hin da zɛp'ahɛ Oja, pɛ gam punbahɛ ne Oja di pun'nahɛ buya. ³⁸ Dami un'du 'be'a i hon ni mija'ihɛ, ne Oja man'da xun ngu di co'ts'ahɛ ne dim fons thoho a di 'da ahɛ xinda gue'a gadí un ni mija'ihɛ. Nguetho da 'yɔt'ahɛ Oja tengu guí ɔrpahɛ ni mija'ihɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Ne xɔ bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Hingui sä n'da ra xädä da 'yut ra 'yu rá mixädäui, ts'urpu thoho da däpu ja ra hyɛ u. Ne nguetho n'da ra ja'i hingui sä da 'yut ran ho rá mija'iu 'bu hingui paɛ ran ho. ⁴⁰ Ne nguetho n'da ra xädi, man'da hingui ngu paði xinda gue'a rá xänbate, ne nu'bu bi juah rán xädi, 'da'ingu i pañmi a. Nu'bu ts'utho i pa'a ra xänbate ne ts'utho i pa'a rá xädi.

⁴¹ Ne hingui sä gui mamhbɛ nangue to'o i ja zu ts'u ran ts'o 'bu xun ts'o ni mbuihɛ.

⁴² Hanja gní 'yɛmhbu gui zehmbɛ u mi'da yu ja'i di hoc yú mbui, ne ɛmme go xun ts'o ni mbuizehɛ. Jatho 'be gui hoczehɛ ni mbuihɛ, ja da zä gui zehmbɛ u mi'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nangue rán dät'o dí fa'a ra za

⁴³ Ne man'da bi man'a ra Jesús ngue bi 'yɛna:

—Nu n'da ra hogaza hingui sä din zuh yún dät'o ngue hingui ho. Ne nguetho a n'da ra za hingui ho, hingui sä din zuh yún dät'o xun ho. ⁴⁴ Nu yún dät'o i zuru, gue'a ctí pañmbɛ 'be'a ní za a ra za, nguetho hingui sä din zuh yún dät'o ngue yu higo bu ja ra 'uñza. Ne xín din zuh yún dät'o ngue yu uva bu ja yu t'ax'uñi. ⁴⁵ Nguetho n'da ra ja'i xun ho rá mbui, i ɔt' ran ho tengu i ja bu mbo rá mbui. Ne nguetho n'da ra ts'om'bäi i ɔt' ran ts'o tengu i ja bu mbo rá mbui, nguetho gätho a i ja bu mbo rá mbui n'da, gue'a ní bɔn rá nde n'da a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Rán t'uti u i ɔt'a man ra Jesús ne'u hingui ɔt'e

⁴⁶ Ne xɔ bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hanja gní 'yɛnjɛ ni hmujɛ ne hin guí ɔthɛ 'be'a dí xi ahɛ. ⁴⁷ Ga xi ahɛ rán t'uti u i ɔt'a dí mangä. ⁴⁸ Nu'u, i ɔt'e tengu bi 'yɔt'a n'da ran 'yohɛ bi hyɔ'a n'da rá ngu, ne xun hɛ bi 'yamp' ra häi ngue da mbämp'u yu jaɔo. Ne nu'bu mam bá ɛh ra mboxthe, nte bi jap'a ra ngu, nguetho mbo bim foxa ra jaɔo. ⁴⁹ Pɛ nu'u i ɔh ma nde ne hingui ɔt'a dí mangä, rán t'uti u tengu n'da ran 'yohɛ bi hyɔh rá ngu ne bi 'yɛx maxɔts'e yu jaɔo, ne nu'bu mambá ɛ'a n'da ra mboxthe, 'bex bi yɔt rán ngu buya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

7

Ra Jesús bi hocpa rá 'yɛhe n'da ra hmudofui

¹ Ne nu'bu mi gua'a man'a ra Jesús, bi mba mahɔn'a bu ja ra hnini Capernaum. ² Ne mi 'buru n'da ra hmudofui, ra mɛngu bu Roma a. Ne xun'u n'da rá 'yɛhe, nde da du. Ne nu'a ra hmudofui ɛmme madi huɛc'a rá 'yɛhe. ³ Ne nu'bu mi 'yɔde 'buru ra Jesús bá pɛhni 'da yu ngurbi bu ja ra hnini ngue da zix'a ra Jesús di hocpa rá 'yɛhe. ⁴ Ne nu'bu mi zɔm bu 'buh ra Jesús, bi 'yäp ra mate da mba, ne bi 'yɛmbi:

—Dín nde gui 'yɔrcahe ra mate gui mba, nguetho nu'a ra hmudofui ra hocja'i a, ⁵ ne ɛmme di huɛgahɛ ngue dyu judíohɛ. Ne nu'a bi guzehɛ a í thɔh ma nijahɛ, madague hing ra judío a, bi 'yɛmbi.

⁶ Nu ra Jesús bi mbähä, ne nu'bu mi ts'utho da zɔm bu ja rá ngu a ra hmudofui, pɛ nu'a ra hmudofui bá pɛhni 'da yú amigo mahɔn'a, din c'athɛ a ra Jesús, da 'yɛmbi:

—Hingui jatho gui sɔm bu ja ma ngu, nguetho nugä hin dí sucä tengu i, ⁷ xingui sä ga ɛna ga mba gan yaui, ne hin drá judíogä. Pɛ dí paði ngue i ja ni ts'edizehɛ, ngue nu'bu guim ma da yaui, ne 'bex gue da yaui. ⁸ Tengu thohogä bin 'dac'i ts'u man t'ɛdi, ne nu'bu i ja 'be'a dí xi u ma dofui, ne'u ma 'yɛhe, 'bexgue 'dahmantho in ja. Ne nguetho i, sä guim mantho bu guí 'bäi ne 'bexgue da yañ buya, bi 'yɛn'a ra nde bá pɛhna ra hmudofui ngue

bi man'ua yú amigo. ⁹ Nu ra Jesús bi hyonya thoho 'bua mi 'yø'a bi man'ua yun 'yohua ngue bá pehna ra hmudofui, ne bin yegui bi xi'ua mí tenni, ne bi 'yena:

—Xínga n'da ma mijudíohua dá tĩngá ngue i ec'yei i ja ma ts'edi tengu a ran 'yohua, bi 'yən'a ra Jesús. Nuya bin ja a bi 'yáqui, bi 'yena.

¹⁰ Ne bi mbeng bu ja ra ngu u yú amigo a ra hmudofui buya, ne bi nu'a rá 'yēhe ra hmudofui ngue ya xí zä.

Nu ra Jesús bi xox rá ts'unt'ua n'da ra xisu xí du rá ndø

¹¹ Man'da ra pa buya, ra Jesús bi mbähä yú xädi bu ja ra hnini Naín. Ne xun ngu yu ja'i mi tenni. ¹² Ne nu'bu mi zøm bu ndehnini, ba epu yu 'yágui, ba tu rá ts'unt'ua n'da ra xisu xí du rá ndø. Ne njo'o man'da rá ts'unt'ua. Ne xun ngu yu ja'i min 'yohua yu 'yágui. ¹³ Ne nu ra Jesús 'bu mi nu a ra xisu buya, bi huéc'a ne bi 'yēmbi:

—O guí zoni, en'a.

¹⁴ Ne nubaya, bi dá'a ra huada mi o ra du a ra Jesús ne bim 'bä'ua yun dute. Nu ra Jesús bi 'yēmp'a ra du buya:

—Grá ts'unt'ua, dami ndants'i, bi 'yēmbi.

¹⁵ Ne nu'a xí du 'bex bi ndants'ua ja rá huada ne bin ya. Nu ra Jesús buya, bi xi'a rá mbe da zits'i. ¹⁶ Ne gátho yu ja'i mi 'bäpu bin su, ne bi 'yēspa Oja u.

—Nuya, n'da ra pøngahya nuixte dí 'buhmbu ua, ne Oja da yanju ya, yú ja'igähua Oja ya, bi 'yən'ua.

¹⁷ Ne gátho yu ja'i mi 'bäpu, nepu ra xequi Judea, bi ma 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús.

Ra Xuua Nxixya bi mbēhni 'da da 'yänni to'o a ra Cristo

¹⁸ Ne bi si'a ra Xuua Nxixya 'be'a bi 'yøt'a ra Jesús, bi man u yú xädi. ¹⁹ Janangue'a nu ra Xuua bi zon'da yoho yú xädi ngue da mben bu 'buh ra Jesús ne da 'yänni: “Ha gue'e ra Cristo mi hma ba ēhe, uague ga thoqui ga tømhbē,” gui 'yēnui, bi 'yən'a ra Xuua. ²⁰ Ne nu'bu mi dīn'a ra Jesús u yúm 'behni ra Xuua, bi 'yēmbi:

—Nu'a ra Xuua Nxixya bá pēngä'be nguetho in nde da bađi gue'bu gue'e ra Cristo i hma ba ēhe, uague ga thoqui ga tømhbē, bi 'yən'ua.

²¹ Ne 'bex bi hoc'ua 'da ya hyēnni a ra Jesús buya, ne bi hyøn'a thi yu zĩthu ngue mín 'yohua 'da yu ja'i, ne bi xocpa yú dá yu xädä. ²² Ne nubaya, bi 'yēmp'ua yú xädi ra Xuua:

—Ní mbē ya, gui xihmi ra Xuua 'be'a gá nuui ua, ne 'be'a gá 'yøhmi ya. Gui 'yēnui: “Nu yu xädä i nu ran nequi ya, ne yu dogua i sä i 'yo ya, ne nu'ua mi hēmb ra t'axca'ya bi yan'ua ya, ne yu gogu i øhnahya ya, ne'ua xí du bi ndants'i, ne yu hyoya i ø'a ran ho ma'da'yo ya. ²³ Din johya u to'o i ec'yei xun ho, ne hin di u't' yú mbai u,” gui 'yēnui, bi 'yən'a ra Jesús.

²⁴ Ne nu'bu mi mbenc'ua yúm 'behni ra Xuua buya, nu ra Jesús bi ma 'be'a øt' ra Xuua, ne bi 'yēmp'ua yu ja'i:

—Nu'bu gá mbähä bu ma'ueni ngue gá nuhu ra Xuua, 'be'a gá bēmhbu ngue gua nuhu bu. Ha guá nuhu n'da ran 'yohua xun güent'i tengu n'da ra xithi i en ran dahi. ²⁵ Uague gá nuhu n'da ran 'yohua mi he ra pahni xum hmadi. Pe nu'ua, 'bäpu ja ra ngunts'ut'abi u. ²⁶ Uague guá nuhu n'da rá pøngahya Oja. Majuani a gá nuhu, ne hinga hønt'a n'da rá pøngahya Oja, pe nu'a, xun hēts'i rá ts'edi xinda gue'ua mi'da yu pøngahya. ²⁷ Gue'a ra Xuua i hmam bu ja rá søcuä Oja, gue i ena:

Nugä, ga pehn'na n'da mam 'behni dim 'bet'o bu gní mba, da xih yu ja'i da døp'e xun ho, i em bu ja rá m hman Oja, bi 'yən'a ra Jesús.

²⁸ Xínga n'da ra ja'i mi 'bui ngue nuixte rá 'befi tengu ra Xuua. Pe nu'a to'o dim 'bäpu di manda rá ts'edi Oja, nu rá 'befi da 'yørpu madague'a ts'utho, pe man'da nuixte a xinda gue'a ra 'befi i øt' ra Xuua ya, bi 'yən'a ra Jesús.

²⁹ Ne nu yu hyaçahäi ne mi'da yu ja'i xí xixyaba ra Xuua Nxixya, 'bu mi 'yø a bi man ra Jesús, bi ba'ua xun ho i øt' Oja. ³⁰ Pe nu yu fariseo ne yu xänbate nija, ngue him bi nde'a ran xixya bi 'yøt' ra Xuua, him bi numanho'a bi nde Oja da 'yørpa'ua. ³¹ Ne xø bi 'yən'a ra Jesús:

—'Be'a nín t'uti ga xi ahɛ ngue gui p̄ahmbɛ 'be'a guí øthɛ. ³² Guí øthɛ tengu øt' yɛ t'uhni 'bɛ in ɛni nɛ i ɛmp'a yá mit'uhniɛ: “Nugähe, dá pɛhmbɛ ra 'bida pɛ nu'ahɛ hin gán nɛhmbɛ,” ɛn'a 'da. Nɛ xø ɛn'a mi'da bɛya: “Pɛ nugähe, dá pɛhmbɛ yɛ thuhu tengu'bɛ xɛn du n'da, nɛ nu ahɛ hin gán zomhbɛ,” ɛn'a mi'da. ³³ Nɛ ngutho guí øthɛ tengu øt' yɛ t'uhni, ngue nu ra Xuua Nxixya bi zøcua, nɛ him bin sihmɛɛ yɛ ja'í nɛ xím bi zi ra vino. Pɛ nu ahɛ gá 'yɛmdahɛ in 'youi ra zĩthu. ³⁴ Pɛ nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, nɛ bá ɛcä nɛ dí sihmɛɛ yɛ ja'í, nɛ nu ahɛ sä guí ɛnjɛ drá hyugugä nɛ drá mihnigä, nɛ guí ɛnjɛ dín amigogähe yɛ ziyate hyacahäi nɛ yɛ ts'om'bäi. ³⁵ Pɛ nu'bɛ majuɛni i ja rán 'yomfɛni n'da, da b̄adi to'o ɛ ngue majuɛni bi un rán 'yomfɛni Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bin sihmɛ bɛ ja rá ngu n'da ra fariseo í Simón

³⁶ Nɛ n'da ran 'yohɛ mí tɛn rán xädi yɛ fariseo, bi xi'a ra Jesús din sihmɛ bɛ ja rá ngu. Nɛ bi mbähä ra Jesús bɛya, din sihmɛ bɛ. ³⁷ Nɛ nu'a n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni a, nɛ nu'bɛ mi 'yøde 'bɛpɛ ra Jesús, bi yɛrpɛ mi hu a ra Jesús, i tu n'da ra xito án t'øt'e ra do alabastro, mi po ra 'yɛthi yɛmanho, xɛm hmadi di muui. ³⁸ Nɛ nu'a ra xisu mi hupɛ ja rá gua ra Jesús, nɛ mi zoni. Janangue bi mboxpɛ ja rá gua ra Jesús a rá guidä, nɛ bi ducua rá gua yú xtä, nɛ ɛmmɛ zɛspa rá gua ra Jesús, nɛ bi xispa rá gua ra 'yɛthi yɛmanho. ³⁹ Nɛ nu'a ra mɛngu bɛ, 'bɛ mi nu 'be'a i øt'a ra xisu, bi bɛnse: “Him majuɛni rá pøngahya Oja a ra Jesús,” nguetho ɛmbi hingui p̄adi ra 'yomt'ɛni a ra xisu. ⁴⁰ Nu ra Jesús bɛya, bi 'yɛmp'a:

—Nu'í grá Simón i ja'a ga xi'í.

Nu ra Simón bi 'yɛna:

—Gra xänbate, dami xic 'bɛ.

⁴¹ Nu ra Jesús bɛya, bi xih ra Simón n'da ran t'uti, nɛ bi 'yɛmbi:

—Mi 'bɛ a n'da ran 'yohɛ zäi di hmih ra mbeti. Nɛ mi 'bɛ'a n'da ran 'yohɛ bi hmiti cɛt'a ciento, nɛ man'da bɛya bi hmiti yote ma'det'a thoho. ⁴² Nɛ nu'ɛ gätho yoho hin'yɛ 'be'a dí co'ts'a ra mbeti xí mba ma hmiti. Janangue nu'a xí hmih ra mbeti bɛya, bi punba thoho ɛ. Dami xic ya, Simón, nda'a man'da da bɛn'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ Nu ra Simón bi dāh p̄aya, nɛ bi 'yɛna:

—Masque gue'a ran 'yohɛ min dupate xɛn ngu, man'da da bɛn'a ra mate bi t'ørpe, bi 'yɛna.

—Majuɛni a guím bɛni, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁴ Nu ra Jesús bɛya, bi hyɛt'a ra xisu nɛ bi 'yɛmp'a ra Simón:

—Guí nu na ra xisu 'bɛcua, nu'bɛ má cɛt'ua ja ni ngu xíngui ts'ɛ gá 'dac ra dehe gue xcá pe't'ä ma gua, pɛ nu ra xisu i hucua, rá guidä í mbercä ma gua nɛ yú xtä í dugä ma gua. ⁴⁵ Pɛ nu'í, hin gá sɛsca ma 'yogu ngue xquí zenguagui, pɛ nuna ra xisu him bin hɛ a ní zɛsca ma gua. ⁴⁶ Nɛ nu'í, hin gá cosca ma ya ra aceite, pɛ nuna ra xisu i hucua, bi xisca ma gua ra 'yɛthi yɛman'u. ⁴⁷ Guehna dí xi a i na, xɛn ngu rá ts'oqui na ra xisu nɛ xɛn ngu rá punbi ya, janangue ɛmmɛ im bɛngä na. Pɛ nu'ɛ im bɛnse ts'atho ra punbi i honi, man'da ts'atho im bɛngä ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁸ Nɛ nubɛya, bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Ya ma punbi ni ts'oqui ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁹ Nɛ nu'ɛ i sihmɛ bɛ bin 'yɛmzɛɛ ɛ:

—To'o nín 'yohɛ na, gue í ɛna sä di punba yú ts'oqui n'da, bin 'yɛmzɛɛ ɛ.

⁵⁰ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra xisu:

—Gá 'yɛc'yɛigui, janangue ya ma punbi ni ts'oqui ya. Ní mba ya nɛ gan johya, bi 'yɛmbi.

8

Yɛ xisu bi mbäxa ra Jesús

¹ Nu'bɛ mi tho'í 'da yɛ pa, nu ra Jesús bi mbähä 'de'mayoho yú xädi bɛ ja yɛ hnini, nɛ bi mam bɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Oja. ² Nɛ bi mbähä a ra Jesús 'da yɛ xisu xí hoc 'bɛ mí ɛ, nɛ'ɛ 'da xí hyønba thi yɛ zĩthu min 'yohɛ, nɛ'a ra María ra mɛngu bɛ ra hnini Magdala, gue mín 'yohɛ yoto yɛ zĩthu 'bɛ mi hoc'a ra Jesús. ³ Nɛ'a ra Juana, rá xisu ra

Chuza, n'da ran 'yohu im hmu bu ja rá ngu ra ts'ut'abi Herodes. Ne'a ra Susana, ne xun ngu mi'da yu xisu bi mbähä, mi fax'a ra Jesús ne yú xädi nangu yú mbeti zehē.

Rán t'uti ra mbomhmudä

⁴ Ne xun ngu yu ja'i bi nexpu i ja mi'da yu hnini, ne bim peti bu 'buh ra Jesús. Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yemp'u:

⁵ —Nu n'da ran 'yohu bi mba bu ja rá huahi bá pom bu yu hmudä. Nu'u 'da yu hmudä bi zo bu ja ra 'yu, ne nu yu ja'i bi nem büya ne yu doja bi za. ⁶ Ne 'da'u yu hmudä bi zo bu ja yu ndaxnado, ne nu'bu mi bõts'e 'bex bi hmanc'a n'dihi, nguetho hin'yu ra dehe bu ja yu do. ⁷ Nu'u mi'da yu hmudä bi zo bu ja yu 'uini, ne nu'bu mi bõts'e, bi gom' yu 'uini u, ne him bin te. ⁸ Ne'u 'da yu hmudä bi zo bu ja ra hogahäi ne bin te xun ho bu, ne bin xandi, xun ngu bin ja, bi 'yem 'bu mi man ran t'uti.

Nu'u i ja yú zagu, bi 'yø'a dá ma, bi 'yemp'u yu ja'i ra Jesús.

Hanja bi xih yun t'uti yu ja'i a ra Jesús

⁹ Nu'u yú xädi, bi 'yän'na ra Jesús:

—'Be'a nam bøn'a ran t'uti gá ma.

¹⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'ahu, Oja bi ja ahu gui pãhmbu 'beru ní manda rá ts'edi. Pe nu'u mi'da, dí xih yun t'uti u, nguetho in nu yú dá pe hingui paði 'be'a in nu, ne i ja yú zagu, pe hingui paði 'be'a i øde, bi 'yøn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a nam bøn'a rán t'uti ra mbomhmudä

¹¹ —Nuya, ga xi ahu 'be'a nim bøn'a ran t'uti dá mangä. Nu'u yu hmudä, ra hmerpya rám hman Oja u. ¹² Nu'u bi zo bu ja ra 'yu, ra hmerpya u to'o bi 'yøh rám hman Oja, pe nu ra zithu bi japi 'bex bi pumbëni, ne him bi zä bi 'yec'yei ngue da mba nhyani. ¹³ Ne nu yu hmudä bi zo bu ja yu do, ra hmerpya u to'o bi 'yøh rám hman Oja ne bin johya 'da yu pa. Pe him bi goru mbo yú mbui rá hman Oja ne nu'bu bi zä ra zithu u, 'bex bi 'ueh pãya. ¹⁴ Ne nu'u yu hmudä bi zo bu ja yu 'uini, ra hmerpya u to'o bi 'yøh rám hman Oja, pe hont'a bi bëni 'be'a dí hyuse yú mbui, ne 'be'a i ja ua, ne 'be 'a bi numanhose, hinga xõt'a din te bu yoho yu hmudä, ne nte bin ja a ra hoga hmudä. ¹⁵ Ne nu'u yu hmudä bi zo bu ja ra hogahäi, ra hmerpya u to'o bi 'yøh rám hman Oja, ne bi mbes'pu mbo rá mbui, ne bi xi'u mi'da yu ja'i, ne xun ngu mi'da bi 'yec'yei nangu'u, bi 'yøn'a ra Jesús.

Ran nequi hinga nt'agui

¹⁶ Ne man'da ran t'uti bi ma ra Jesús, bi 'yena:

—Xinga n'da ra ja'i di søc yu bombilla ngue da go'mi, o gue da mbøxpu 'bit'ots'i, pe da 'yexpu m'batho ngue di nec bu mbo ra ngu. ¹⁷ Ngutho mam hmangä. 'Be'a gätho dí xi a zehēu, pe jatho gui xihmbu mi'da yu ja'i, janangu'e'a din ja ran nequi yú mbui.

¹⁸ Dami jamansuhu xun ho 'bu gui øhmbu mam hmangä, nguetho nu'bu gui øhmbu xun ho, sä gui pãhmbu xun ho a mam hmangä. Pe nu'u to'o hingui øde xun ho, di pumbëni a zu ts'u bi 'yøde, bi 'yemp'u yú xädi ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o rá mbe ne yú cu

¹⁹ N'da ra pa bi mba bu rá mbe ne'u yú cu ngue da nu'a ra Jesús. Pe him bi zä da nu nguetho emme du yu ja'i bu mi 'bui. ²⁰ Ne bi si'a ra Jesús i 'bãpu thi rá mbe ne yú cu, in nde da nu a. ²¹ Nu ra Jesús bi daði, bi 'yena:

—Nu ma mbe ne ma cu, gue'u to'o i øh rám hman Oja, ne øt'a i mam bu, bi 'yøn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús di japi din hē ran daði ne ra dehe

²² Nu'a ra Jesús n'da ra pa bi hyu n'da ra mbosa, bi mbähä yú xädi, ne bi 'yemp'u:

—Ga mbähä bu 'danguadi ra daðehe, bi 'yena. Ne 'bex bi mba büya.

²³ Pɛ nu'bu i 'yo'a ra mbosa bu ja ra dehe, bin a'a ra Jesús. Nɛ ɛmme nts'edi ran dahi bi 'yen'a ra dehe, gue'bu go mi mbo ra dehe bu mbo ra mbosa, nts'utho a bin ja. ²⁴ Pɛ nu'bu yá xädi, bi 'yents'a ra Jesús:

—Xänbate i, xänbate i, nde da goguahɛ ra dehe, bi 'yɛmbi.

Bi ndants'a ra Jesús, bi hecua ran dahi nɛ ra dehe, bin hɛ'ɛ buya, nɛ xun ho ra dehe buya. ²⁵ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ yá xädi:

—Hanja, ha zu ts'utho guí ɛc'yɛigahɛ.

Pɛ nu'ɛ yá xädi bin su, nɛ bi hyonya thoho. Nɛ bin 'yɛmzɛɛ ɛ:

—'Be'a din 'yɛt'ui na ran 'yohɛ, nɛ ya 'bexque in hɛ'a ran dahi nɛ ra dehe di hecpi, bi 'yɛn'ɛ.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ran 'yohɛ min 'youi ra zɪthu

²⁶ Nɛ nu'bu min hɛ ran dahi, bi thopɛya, bi zom bu ja ra häi Gadara, din hyant'ui bu 'danguadi ra häi Galilea. ²⁷ Nɛ nu'bu mi ga'a ra Jesús bu ja ra mbosa, bin c'at'ui n'da ran 'yohɛ ra mɛngu bu, min 'yohɛ yɛ zɪthu a. Nɛ nu'a ran 'yohɛ, him mí he rá he, nɛ him mi 'burɛ ja rá ngu, pɛ mi 'burɛ ja yun 'yägüi. ²⁸ Nɛ nu'bu mi nu'a ra Jesús buya, 'bex bin danyahmu bu ja rá gua nɛ nts'edi bi mba'a ra zɪthu:

—Nu'i Jesús, rá ts'ant'ɛ i Oja nujxte, 'be'a gui 'yorcähe ya. 'Yorcähe ts'ɛ ra mate, o gadí ungahe, ²⁹ bi 'yɛn'a ra zɪthu 'bu mi xifi da bɛm bu rá mbui ran 'yohɛ.

Nguetho na ya'a thoho bi unba ran 'yohɛ nɛ i xecta yɛ cadena i pa thu't'i, nangue rá ts'edi ra zɪthu, nɛ i sixpɛ ma'ueni mahon'a. ³⁰ Nu ra Jesús bi 'yänba rá thuhu a ran 'yohɛ.

—Dí n'dan nets'igähe, bi 'yɛm 'bu mi dadi.

Nguetho min 'yohɛ xun ngu yɛ zɪthu. ³¹ Nɛ nu'ɛ yɛ zɪthu bi 'yöp ra mate ra Jesús hin da 'yentpɛ hapɛ bí nets'i, nguɛpɛ ja ra mba'ye xun hɛtho nɛ nts'utho. ³² Nɛ mi 'burɛ xun ngu yɛ ts'udi mi sihmɛ bu. ³³ Nɛ nu yɛ zɪthu bi bɛm bu ja rá mbui ran 'yohɛ nɛ bi yurpɛ 'buh yɛ ts'udi. Nɛ gätho yɛ ts'udi 'bex bin tih, bin gɔxpɛ ja ra nguani, gätho bi zo bu dehe, bim 'bedi.

³⁴ Nu'ɛ yun 'yohɛ mi fäh yɛ ts'udi, 'bex bi 'dah pɛya 'bu mi nu 'be'a bi 'yöt'ɛ yɛ ts'udi. Bi mba bu ja ra hnini nɛpɛ ja yɛ huähi, bi ma 'be'a bin ja. ³⁵ Nɛ xun ngu bi mba bu, ba nuse 'be'a bin ja. Nɛ bi nu'a ran 'yohɛ min 'yohɛ yɛ zɪthu, mi hupɛ ja rá gua ra Jesús, mí he rá he. Ya xí yam buya. Nɛ gätho yɛ ja'i bin su 'bu mi nu 'be'a bi t'ørpa ran 'yohɛ. ³⁶ Nɛ nu'ɛ yɛ ja'i in 'yohɛ a ra Jesús, 'bu mi hoc'a ran 'yohɛ, bi xi'ɛ m'bejua bi zom bu 'be'a gätho bi 'yöt'a ra Jesús. ³⁷ Nɛ gätho mi 'burɛ ja ra häi Gadara bi 'yöp ra mate ngue hin din 'yo bu ja ra xequi a, nguetho ɛmme min su gätho ɛ. Janangue'a nu ra Jesús, bi hyu ra mbosa mahon'a nɛ bi mbähä yá xädi buya. ³⁸ Nu'a ran 'yohɛ min 'yohɛ ra zɪthu, ɛmme in ndehma da den'na ra Jesús. Pɛ nu'a ra Jesús him bi japi da mba. Pɛ bi 'yɛmbi:

³⁹ —Ní mba ni ngu nɛ gui mam bu 'be'a bi 'yöt'a'a Oja.

Nɛ nu'a ran 'yohɛ bi mba rá ngu buya, nɛ bi mam bu rá hnini a ran ho bi 'yørpa ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xoxa rá t'ixu ra Jairo, nɛ bi hocpɛ 'yu n'da ra xisu mi hɛmb ra mbeji

⁴⁰ Nu'bu mi mbeng bu ra Jesús 'danguadi ra dadehe, ɛmme bin johya yɛ ja'i nguetho xun ngu mi tɔmp'ɛ. ⁴¹ Nɛ 'bex bi zom bu 'buh ra Jesús a ra Jairo, n'da ra ngurpi bu ja ra nija, nɛ bin danyahmu bu ja rá gua, nɛ bi 'yöp ra mate da mba ra Jesús bu ja rá ngu. ⁴² Nguetho hont'a n'datho rá t'ixu mi 'bui, ngue 'de'ma yonjeya mi pɛ'ts'i, nɛ in nde da du. Nɛ nu'bu mi mbähä ra Jesús, ɛmme du bu yɛ ja'i bu ní mba.

⁴³ Nɛ nu'bu mi mba bu 'yu, hin ní zom bu ja rá ngu ra Jairo, bi zu'a n'da ra xisu mí hɛmb ra mbäji, ngue 'de'ma yonjeya mí hɛmp'a ran ɛ. ⁴⁴ Pɛ nu'a ra xisu buya bi därpa rá nyampahni bu ja rá xuthä ra Jesús, nɛ 'bex bin hɛ'a ran ɛ mi hɛmbi.

⁴⁵ 'Bex bi 'yän'na ra Jesús:

—To'o bi därca ma pahni, bi 'yɛna.

Pɛ gätho ɛ mi 'bäpɛ bi 'yɛmbi: “Njom bi dä'i.” Nɛ'a ra Pedro nɛ mi'da yá xädi bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní 'yɛna 'bo'o bi dä'a i, nɛ ɛmmɛ i dɜ yɜ ja'i bɜ gní mba, bi 'yɛmbi.

⁴⁶ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɜ:

—Pɛ dí pɔdi ngue n'da ra ja'i bi däqui nguetho ma ts'edigä ín ho'a, bi 'yɛna.

⁴⁷ Nɛ nu'bɜ mi bɔ'a ra xisu hingui sä din cɔni, ɛmmɛ bin su, nɛ di fet'i, nɛ bin danyahmu bɜ ja rá gua ra Jesús, nɛ bi xifi 'bɛ'a í dädi. Nɛ bi 'yɛna ngue 'bɛx bi yɔm 'bɜ mi dädi. ⁴⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmthoho:

—Grá xisu, bi zä bi yɔn'i nguetho gá 'yɛc'yɛi i ja ma ts'edi. Ní mba ya nɛ da hyu ni mbɜi, bi 'yɛmbi.

⁴⁹ Nɛ yɔi ra xisu a ra Jesús 'bɜ mi zɔm bɜ 'da yú 'yɛhɛ ra Jairo xí nɛxpɜ ja rá ngu, nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu ni t'ixu ya bi du'a, säti thoho guí pah na ra Hmu, bi t'ɛmp'a ra Jairo.

⁵⁰ Pɛ nu'a ra Jesús mi øde 'bɛ'a bi man'a, nɛ bi 'yɛmp'a ra Jairo bɜya:

—O guín su, pɛ dami 'yɛc'yɛi nɛ din nu'a ni t'ixu, bi 'yɛmbi.

⁵¹ Nɛ nu'bɜ mi zɔm bɜ ja rá ngu a ra Jairo bɜya, nu ra Jesús him bi japi da tho'a mbo yɜ ja'i bɜ 'bɛn'a ra hmute xí du. Hɔnt'a ra Pedro nɛ ra Jacobo nɛ ra Xuua, nɛ rá mbe nɛ rá ta ra hmute bi thopɜ. ⁵² Nɛ mi 'bɜpɜ xɔn ngu yɜ ja'i mi zoni ngue xí du'a ra hmute. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɜ:

—O guí zomhbɜ nguetho hingui tu na, i aɔho na, bi 'yɛn'a.

⁵³ Pɛ nu yɜ ja'i bi den'na ra Jesús nguetho mi pɔdi ya xí du'a ra hmute. ⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi bentpa rá 'yɛ ra hmute nɛ bi 'yɛmbi:

—Nu'i grá hmute, dami ndants'i.

⁵⁵ Nɛ 'bɛx bi ndants' pɜya, bin ja rá te, bim 'bɜi mahɔn'a.

Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Dami 'uɔmmi na ni t'ixuui ya, bi t'ɛmp'a rá ta nɛ rá mbe.

⁵⁶ Nu rá ta nɛ rá mbe bi hyonya thoho ngue bi dɔmbɛni rá t'ixu. Pɛ nu'a ra Jesús bi xifi njon da xifi 'bɛ'a bin ja.

9

Nu ra Jesús bi mbɛhni 'dɛ'mayoho yú xädi da mamp'a rá m hma

¹ Nu ra Jesús bi zohn'dɜ 'dɛ'mayoho yú xädi nɛ bi un yún t'ɛdi ngue da hyɔn'a thi yɜ zɔthu in 'yohɜ 'da yɜ ja'i, nɛ di hocua yɔn ɜ i hɛmb yɜ ja'i. ² Nɛ bi mbɛhn'dɜ yú xädi din 'yo bɜ ja yɜ hnini bɜ, nɛ da mam bɜ 'bɛpɜ ní manda rá ts'edi Ojɔ, nɛ di hoc yɔn zäman'a. ³ Nɛ bi xi'ɜ hin te da hyɔts'i, nɛ hin da hyɔx rá tɔhø xíng ra mbɛti xínga gue mi'da yú pahni. Da mbatho. ⁴ Nɛ bi 'yɛmp'ɜ:

—Hɔnt'a to'o rá ngu bɜ guí cɜthɜ, gam 'bɜhmbɜ bɜ gue'bɜ go gá thohmbɜ bɜ ja man'da ra hnini. ⁵ Nɛ nu'bɜ gá cɜthɜ bɜ ja 'da yɜ hnini nɛ hin da 'yɔmanho yɜ ja'i bɜ 'bɛ'a guí mamhbɜ bɜ, nɛ 'bɛx gui pɔmhbɜ bɜ ja yɜ hnini nɛ gui huajɜ rá häi i pät ni mbonguahɜ, ra hmɛpya ngue gui zohmbɜ bɜ ɜ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ Nu yɜ xädi bɜya bi mba hɔnbɜ go hapɜ ja yɜ hnini nɛ bi mam bɜ ran ho ma'da'yo. Nɛ bi hoc yɜ hyɛnni.

Nu ra Herodes bi ma bi hyɛcpa rá 'yɛga ra Xuua Nxixyɔ

⁷ Nɛ mí ø'a ra ts'ɛt'abi Herodes 'bɛ'a gätho i øt'a ra Jesús, nɛ bi hyonya thoho. Nguetho nu'ɜ 'da yɜ ja'i bi bɛni gue'a ra Xuua Nxixyɔ a, gue bi ndants' mahɔn'a. ⁸ Nu'ɜ mi'da bi bɛni gue gue'a ra Elías a ra Jesús, uague man'da rá pɔngahyɔ Ojɔ ngue bi dɔmbɛni. ⁹ Pɛ nu'a ra Herodes bi 'yɛna:

—Nugä dá manda bi thecpa rá 'yɛga ra Xuua Nxixyɔ, janangue'a dí pɔdi hinga gue'a ra Xuua a guí mamhbɜ. Pɛ to'o maha a, bi 'yɛn'a ra Herodes.

Janangue ɛmmɛ min nde da nuse a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi 'ujn'ɜ cɛt'a mahuɔhi yɜ ja'i

¹⁰ Nu yú xädi bɜya bá peng bɜ xí 'bɛhni, nɛ bi xih ra Jesús 'bɛ'a bi 'yɔrpɜ bin 'yo. Nɛ nu'a ra Jesús bɜya bi mbäsehɜ yú xädi bɜ ja ra hnini Betsaida. ¹¹ Pɛ nu'bɜ mi bɔ'ɜ yɜ ja'i

hapu ní mba a ra Jesús, bi denni. Ne nu'a ra Jesús bi zomanho u 'bu mi zadi, ne bi xi'u buya 'beru ní manda rá ts'edi Oja, ne bi hoc'u gátho yun zäman'u.

¹² Pe nu'bu mi ts'utho da yuh ra hyadi, gátho u 'de'mayoho yú xädi ra Jesús bi xifi da 'yet' yu ja'i, da mba bu n'danni ja yu hnini, din sihme bu ne bá opu 'bu bin xui. "Nguetho hin'yu 'be'a da zi ua ma'ueni," en'u.

¹³ Pe nu'a ra Jesús bi 'yemp'u yú xädi:

—Pe nu'a zehhu gui 'uimbu.

Nu'u yu xädi buya bi 'yemp'a ra Jesús:

—Pe hont'u cut'a yu hme ne yoho yu t'uhua i ja ua. Pe hinda hon 'bu ga tämhbe mi'da yu hme, sä ga 'uimhbe gátho yu ja'i i 'bucua buya.

¹⁴ Nguetho mbe cut'a mahuhi mi 'buru yun 'yohu. Nu'a ra Jesús buya bi xi'u yú xädi di japi 'da n'danni da hyu'i yote ma 'det'a yu ja'i. ¹⁵ Ne bi hyu pu ya gátho tengu xi xifi.

¹⁶ Ne nu'a ra Jesús bi hyan'a ra hme ne yu hua, bi ndos' mahets'i, ne bi jap'u. Ne bi xeni bi un yú xädi di darpa u yu ja'i. ¹⁷ Ne gátho na ngu yu ja'i bin niya ne bi bong thoho, 'de'mayo 'bots'e bi mbes'u yú xädi.

Nu ra Pedro bi ma gue'a ra Jesús ra Cristo

¹⁸ N'da ra pa bin yaseui Oja ra Jesús, min 'yohu u yú xädi. Nu'bu mi gua'a bin yaui Oja, bi 'yan'du yú xädi:

—'Be'a man yu ja'i nanguca, 'be'a im ben'u to'ogä.

¹⁹ Nu yú xädi bi 'yemp'a:

—Nu'u 'da i ma gue'e gra Xuua Nxixya. Ne nu'u mi'da i ma gue'e gra Elías, ne nu'u mi'da i ma gue'e man'da ra pongahya mi 'buh maya'bu ngue bi dambeni, bi 'yen'u.

²⁰ Ne nu'a ra Jesús bi 'yanzehe yú xädi:

—Pe xi ah, 'be'a guim bemhu to'ogä.

Ne nu'a ra Pedro bi 'yembi:

—Nu'i gra Cristo rá Thahni i Oja, bi 'yembi.

²¹ Ne nu'a ra Jesús buya bi hecpa yú xädi njon da xifi to'o a.

Nu ra Jesús bi man rán däte

²² Ne bi 'yemp'u:

—Nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, i jatho ga nu ran unbi xun ngu. Nu ma ngurpihu yu dac'yei ne yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nija hin da 'yec'yeyigui. Ne nu'u da hyogä u, pe ná hyu pa ga thambenigä ne dam 'bui mahon'a, bi 'yena ra Jesús.

²³ Ne man'da bi xi'u yú xadi, bi 'yemp'u:

—To'o gátho in nde da dengui da hyeh rán t'edi zehhe ne da hyät yun unbi n'da pa ngu n'da pa, madague da tho. Ne da beni tengu dímbengä. ²⁴ Pe nu'bu 'bu a n'da im ben rá te, ne i su da nu yun unbi, pe da nu ran unbi mazai a. Pe nu'a hinguim ben rá te madague da tho 'bu da dengä, di poh rá te a. ²⁵ Hin te di muui n'da ran 'yohu 'bu da 'yot'e rá mbeti 'be'a gä i ja ua ja ra ximhäi, 'bu hin da din'a ra temazai.

²⁶ Ne nu'a gátho to'o i pes' rá sä nanguca ne nangu mam hmangä, necä hín ga embi ma t'uhni u 'bu bá ecä ua ne gan 'yohe yú hoga m'behni Oja mahets'i, ne din jagä rá ts'edi Oja ma Ta, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁷ Pe majuani dí xi ah, 'bucua 'da hin da nu ran däte asta gue'bu go di du'mi di manda rá ts'edi Oja ua ja ra ximhäi.

Ra Jesús 'dan'yo bu í nequi bu ja ra t'ohø

²⁸ Mbe ná hyato pa buya, ra Jesús bi mbähä bu ja n'da ra nyuni ra Pedro, ra Jacobo ne ra Xuua, ngue din yaui Oja. ²⁹ Ne nu'bu min yaui Oja a ra Jesús, 'dan'yo bu í nequi a rá hmi ne nu rá pahni emme xun t'axi, di fexni a. ³⁰ Ne 'bex bi nequi bu ra Moisés ne ra Elías bin yahhu ra Jesús, mi 'buh maya'bu u. ³¹ Ne bi hyärru n'da ran nequi hapu mi 'bä u. Ne nu'u bi mamhu 'be'a da t'ørpa 'bu bi tho bu Jerusalén a ra Jesús. ³² Pe nu'a ra Pedro ne'u min 'yohu bi zuh ra t'aha u, pe nu'bu min nuhu bi nu di hyärru n'da ran nequi bu 'bäh

ra Jesús ne ra Moisés ne ra Elías. ³³ Ne nu'bu ma gueru da mba ra Moisés ne ra Elías, nu ra Pedro bi 'yena:

—Ma Hmu i, emme xun ho ngue dí 'buhmbu ua ya, ga hocähe hyu yu t'angu, 'da'a n'da ni mbetih. Nu'i, ne ra Moisés ne ra Elías, bi 'yena.

Pe him mim ben'a mi man'a. ³⁴ Ne nu'bu mi 'yena ra Pedro, 'bex bá ça n'da ra güi bi go'ma ra Moisés ne ra Elías, ne emme bin su'u yá xadi ra Jesús. ³⁵ Ne bi t'oru n'da ra nde bu ja ra güi ngue bi 'yena:

—Nuna ma ts'unt'u dadí huécä na, dami 'yohmbu 'be'a i man na, bi 'yena ra nde.

³⁶ Ne nu'bu mi gua'a bi man'a ra nde bu ja ra güi, nu yu xädi bi nu 'bäse bu ra Jesús. Ne nu'u yu xädi, njom bi xi'u 'be'a bi nu'u.

Ra Jesús bi hoc'a n'da ra t'uhni min 'youi ra zithu

³⁷ Nu'bu mi hyax buya, bi gapu ja ra nyuni ra Jesús ne'u hyu yá xädi min 'yohu. Ne xun ngu yu ja'i bin c'athu ra Jesús. ³⁸ Nu n'da ran 'yohu nts'edi bi mbafi:

—Xänbate i, nurqui ts'u ma ts'unt'u nguetho honna zu n'datho dí si. ³⁹ Ne ja'bu im bent ra zithu ne emme di unba a, i texa hai, ne emme mbafi, ne di fet rá ja'i, ne i soh yu fugui. Ne zai di ja bu ra zithu. ⁴⁰ Ne dá xi'u ni xädi di hoqui, pe nu'u him bi zä bi hoqui, bi 'yena ran 'yohu.

⁴¹ Nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'ahu guexta'a hin guí ec'yehu 'be'a dí xi ah. Ham'mi pa ngue ga töp'a thohohu ngue gui 'yec'yegahu.

Ne xø bi 'yemp'a ran 'yohu buya:

—Bá si ua ni ts'unt'u.

⁴² Ne nu'bu bá si ra ts'unt'u, bi bent mahon'a a ra zithu, bi dexa häi ne nts'edi bi unbi. Pe nu'a ra Jesús bi xi'a ra zithu da bõni, ne bi hoc'a ra ts'unt'u buya. Bi xi'a rá ta da zix buya. ⁴³ Ne gätho yu ja'i bi hyonya thoho a rá ts'edi Oja.

Ra Jesús bi ma mahon'a rán däte

Ne guexta'a i ya u yu ja'i ne i ma 'be'a gätho i øt'a ra Jesús. Nu ra Jesús buya, bi 'yemp'u yá xädi:

⁴⁴ —Dami 'yohmbu xun ho a dí xi ah ya, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da mba ma dägä bu 'buh yu ts'om'bäi, bi 'yembi.

⁴⁵ Pe nu'u yá xädi him mi paði 'be'a nam bøn'a i man'a ra Jesús, nguetho Oja hin ní japi da ba'u, ne bi zu da 'yän'na ra Jesús 'be'a nam bøn'a bi man'a.

Ra Jesús bi 'yut yá xädi nda'a dim 'bet'o

⁴⁶ Nu'u yá xädi bin junzeh u nangue'a to'o dim 'bet'o. ⁴⁷ Ne nu'a ra Jesús mi paði 'be'a mim ben u, ne bá si n'da ra t'uhni bi mbämp'u i 'bäi, ⁴⁸ bi 'yemp'u yá xädi:

—Hont'a go to'o da zimanho n'da ra t'uhni tengu na ngue i ec'yehui, necä bi zimanhog 'bu ya bi 'yøt'a. Ne to'o bi zimanhogä nam bõni bi zimanho ma Ta. Ne nu'a to'o i øt'e ngue nte di muui, gue'a dim 'bet'o a, bi 'yena ra Jesús.

Nu'u hingui saju, ma amigohu u, bi 'yena ra Jesús

⁴⁹ Nu ra Xuua buya bi xi'a ra Jesús, bi 'yembi:

—Nugähe dá nuhe n'da ran 'yohu bi ndon'na ni thuhu 'bu mi hyon'a thi yu zithu, ne dá hecuahe nguetho him man 'yogähe a ran 'yohu.

⁵⁰ Pe nu'a ra Jesús bi 'yembi:

—Nde'bu hin xquí hecuahe, nguetho nu'u hingui saju ma amigohu u, bi 'yembi.

Nu ra Jesús bi damhya ra Jacobo ne ra Xuua

⁵¹ Ne ya mi ts'utho da zøn ra pa da mba mahets'i ra Jesús. Ne bi nde bi mba bu Jerusalén, madague i paði da mba ma unbi bu. ⁵² Nu'bu mi mba bu 'yu, bi xifi da tho'u 'da yá xädi, da hyonbi hapu din säya. Ne nu'u yá xädi buya, bi yarpu ja n'da ra hnini bu ra xequi Samaria.

⁵³ Pe nu yu ja'i bu hinguin ndepe din säya bu'a ra Jesús, nguetho him bi numanho ngue

ní mba ba nu ra d̄amp̄eti b̄u Jerusalén. ⁵⁴ Nε nu ra Jacobo nε ra Xuua εmme bin cue 'bε'a bi man yu ja' i b̄u b̄uya. Nε bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ha guín nde ngue ga mandaḡa'be ra sibi ba çah mahçts'i, nε din zø'u ḡätho 'b̄ucua, bi 'yεn'u.

⁵⁵ Pε nu ra Jesús bi d̄amhyä u yá xädi b̄uya, gue hingui ho a im b̄εn'u. ⁵⁶ Nε bi thopu man'da ra hnini b̄uya.

Hyu yun 'yohu εna da den'na ra Jesús

⁵⁷ Nε nu'b̄u mi 'yo b̄u 'yu ra Jesús bi 'yεn'a n'da ran 'yohu:

—Ma Hmu i, nugä ga ten'ni i høn̄b̄u go hapu guí mba, bi 'yεmbi.

⁵⁸ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu yu haho i ja yú oi b̄u ja yu hyädo, nε yu doja i ja hapu din säya u, pε nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin hapu i jase ma oigä ua, bi 'yεmbi.

⁵⁹ Nu ra Jesús b̄uya, bi 'yεmp'a man'da ran 'yohu:

—Dami tengui, bi 'yεmbi.

Pε nu'a ran 'yohu bi 'yεm b̄uya:

—Grá Hmu, 'bε ga äcä ma ta 'b̄u bi du.

⁶⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Pε gue'u hingui ja ra te ma'da'yo, da 'yä'u xøn du. Pε nu'i gui tengui, gui xih yu ja' i 'bεpu ní manda rá ts'edi Ojä.

⁶¹ Xø man'da ran 'yohu bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, dín nde ga ten'ni i, pε 'bε ga mbagä b̄u ma ngu dan 'yε'be ma ta nε ma mbe.

⁶² Pε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Gätho to'o εna da dengui nε im b̄εn'a bi zogui, hing yün sähu b̄u di manda rá ts'edi Ojä u. Nu'a i øt'u tengu øt'a n'da ran 'yohu 'b̄u i henhäi nε in yεh rá xüthä, hingui uεntho yá the i hequi.

10

Ra Jesús bi mb̄en'du hyäte ma'det'a b̄u ja yu hnini

¹ Nub̄uya nu'a ra Jesús bi huan'du hyäte ma 'det'a yá xädi nε bi mb̄ehni 'da'i yoho b̄u ja yu hnini guerp̄u da those ra Jesús. ² Nε bi 'yεmbi:

—Tenguthoho 'b̄u ya xø 'yo't'a n'da ra huahi, pε zu yonja' i tho u yu xofo, xun ngu u yu ja' i da 'yεç'yεi, pε go zu yoho thoho u da xifi. Dami 'yäf̄u Ojä ra Hmu ba penh mi'da yu mb̄efi da xih yu ja' i da 'yεç'yεi.

³ Bex gui mbähä ya, nε nugä dí pen'nahu tengu'u yu dε'yo 'b̄u da mba b̄u 'b̄uh yu zate.

⁴ Nε o guí hax ni mbetih̄u, xín ni buxah̄u, xín gui cuxh̄u ná yopare ni thixfanih̄u, gui mbäthoh̄u nε hinga nya'a gui zenguah̄u yu ja' i b̄u 'yu.

⁵ Nε nu'b̄u guí cuth̄u b̄u ja n'da ra ngu ngue di säya ah̄u a ra mēngu b̄u, gui zenguah̄u, nε gui 'yäf̄u Ojä da 'yēns̄pa rán j̄api a ra mēngu b̄u. ⁶ Nε nu'b̄u in nde rán j̄api Ojä a ra mēngu b̄u, da gohmi a rán j̄api Ojä 'b̄u, pε nu'b̄u hinguin nde, nte da gohmi 'b̄u. ⁷ Nε nu'b̄u gá s̄omhb̄u b̄u ja n'da ra hnini, gam 'b̄uhmb̄u b̄u hapu rá mb̄edi da mba ma säya ah̄u. Hin gui p̄äpu gam 'b̄uhmb̄u. Nε gui sih̄u 'bε'a ḡätho din 'da ah̄u, nε hin gui pes' ni sä gui sih̄u nguetho gue'a guí t̄ahmb̄u a ngue guí xihmb̄u rām hman Ojä u. Nε njo'o n'da ra mb̄efi ngue hin da mba njut'i. ⁸ Nε h̄ont'a go má hnini nguerp̄u da ts'in ah̄u, gui sih̄u 'bε'a ḡätho di 'da ah̄u yu ja' i.

⁹ Nε gui hoc'u yun zāman'u i 'b̄up̄u, nε gui xihmb̄u yu ja' i ngue mi ts'ütho di manda rá ts'edi Ojä ua. ¹⁰ Pε h̄ont'a go nda'a má hnini gui cuth̄u, nε nu'b̄u hin da zin ah̄u yu ja' i b̄u, gan 'yohu b̄u ja ra hnini, nε gui 'yεmf̄u yu ja' i: ¹¹ “Nugähe dí huac ma guahe ra fonthäi ua ja ni hninih̄u, ra hmēpya ngue ga sogae ua. Pε gui p̄ahmb̄u εna x̄tí manda maha ua rá ts'edi Ojä,” gui 'yεmf̄u u. ¹² Nε dí xi ah̄u, nu'b̄u bi zøn ra pa ran juanbi, man'da xun u

tho ran unbi da nu'u, xinda gue'u mi 'bupɔ ja ra hnini Sodoma, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi 'yɛmp'u yú xädi.

Da ts'änba rá muui yú ts'oqui u him bi 'yɛc'yɛi ra Jesús

¹³ Í huɛhi gätho ahɔ guí 'buhmbu bu ja ra hnini Corazín, ne gätho ahɔ guí 'buhmbu bu ja ra hnini Betsaida, nguetho ya gá nuhu yun t'ot'e nuixte dá ot'ä ne hin gá päh nin 'yomfɛnihɔ. Nu yu ja'i mi 'bupɔ ja ra hnini Sidón ne'u mi 'bupɔ ja ra hnini Tiro, nu'bu xtá nu'u yun t'ot'e nuixte gá nuhu ya, xtí päh yün 'yomfɛni u, ne xtá hye yu pahni tengu yu 'dɔzɔ ne xtá 'yux yu 'bospi yú ja'i, ra hmeɔpya ngue ɛmme tu yú mbui nangue yú ts'oqui u. ¹⁴ Ne nu'a ra pa rán juanbi Oja, nu ahɔ man'da da zän'nahɔ ran unbi xinda gue'u mi 'bupɔ ja ra hnini Tiro neɔɔ ja ra hnini Sidón. ¹⁵ Ne ahɔ guí 'buhmbu bu ja ra hnini Capernaum, gnín 'yɛxhu a ngue guí ɛmhbu gui sɔmhbu bu mahɛts'i, pe hin'na, pe guere ja ran unbi mazai gui mbähä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁶ Ne bi 'yɛmp'u yú xädi buya:

—Nu'u i øh ni ndehɔ, tengu'bu ma ndeseɔä bi 'yø'u. Nu'u to'o hin da zin ahɔ tengu tho'bu him bi zingä'u, ne nu'u him bi zingä, xím bi zin'a ma Ta bá pengä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bá penc'u hyate ma 'det'a xí mben'na ra Jesús

¹⁷ Nu'bu mambá penc'u hyate ma'det'a yú xädi a ra Jesús bu bi mbehni, ɛmme bin johya u. Ne bi 'yɛmp'u:

—Grá Hmu, hinga hønt'u yun zäman'u dá hoje pe ne'u yu zithu dá hømhbe thi 'bu má ndømhbe ni thuhu, bi 'yɛmbi.

¹⁸ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'u buya:

—Dá nugä rá hmu yu zithu 'bu gmí tafu, bi mba häi tengu ra huei 'bu xun gai, bi 'yɛna, ne ya dá 'da ahɔ ra ts'edi gui tafu rá ts'edi man suihu. ¹⁹ Pe madague gui nes'hɔ yu pozu bu gui thohmbu, ne yu mbozɔ, pe nte da ja ahɔ. ²⁰ Pe hin gan johyahɔ ngue bi zä guí hømhbu thi yu zithu, pe nu'a gdín johyahɔ ngue bi zin ahɔ Oja ne bi hyux ni thuhuhɔ bu mahɛts'i, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi 'yɛmp'u yú xädi.

Bin johya ra Jesús

²¹ Nubɔya nu rá Hogandahi Oja bi japi ɛmme di johya ra Jesús, ne bi 'yɛna:

—Dí ɛ'ts'a i nguetho gá japi bi ba'a ni ts'edi u i hon'i, tengu yu t'uhni ngue hin te i paɔi, ne hinga gue'u im bɛnse ja yün 'yomfɛnise gá japi bi ba'u. Ne gue'a gá 'yøt'e ma Oja i, ngue gue'a gá numanhose guí øt'e, bi 'yɛmp'a Oja.

²² Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Gätho i ja a ma Ta bi 'daqui. Ne hønse ma Ta i paçä xun ho ngue rá Ts'unt'ugä, ne hønsegä rá Ts'unt'ugä dí paçä xun ho a ma Ta, ne'u to'o ga japi da ba'a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Ne bi 'yɛmp'u yú xädi:

—Gan johyahɔ ngue guín nuhu a dí øt'ä ya. ²⁴ Majuani dí xi ahɔ, xun ngu yú pøngahya Oja ne xun ngu yu ts'ut'abi mi 'bui, mi nde da nu'a guín nuhu ya, ne da 'yø'a guí øhmbu ya, pe him bi zä, bi 'yɛmp'u yú xädi ra Jesús.

Rán t'uti a ran 'yohu bi huɛc rá mijá'iui

²⁵ Ne bi zøm bu 'buh ra Jesús n'da ra xänbate nijä, im bɛni da zä'a ra Jesús, ne bi 'yänni:

—Xänbate i, 'be'a sä ga øt'ä n'dahma din jagä ra te mazai, bi 'yɛna.

²⁶ —Be'a mam bu ja yün t'ɛdi ra Moisés, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra xänbate nijä bi 'yɛna:

—I mam bu: “Gam bɛmhbu Oja ra Hmu ngue gätho ma mbuihu ne gätho ma tehɔ, ne gätho ma ts'edihu, ne gätho man 'yomfɛnihɔ, ne ga huɛc ma mijá'ihu tengu bu nan huɛc zehɛhu,” i ɛn rán t'ɛdi Oja, bi 'yɛn'a ra xänbate nijä.

²⁸ Bi da'a ra Jesús buya:

—Majuani guí ma. Nuya gui 'yøt'u ne din ja'a ra te mazai, bi 'yɛmbi.

²⁹ Nu ra xänbate nijä mi paɔu mbo rá mbui ngue hinga gue'a mí øt'e, ne bi 'yɛmthoho:

—Pε to'o ma mijā'i'be ga huɛcä, bi 'yɛn'a.

³⁰ Nε nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nε bi 'yɛmbi:

—Nu n'da ran 'yohu mi 'yo bu ja ra 'yu, bí nεxpɔ Njerusalén ní mba bu Jericó. Nε nu'u 'da yu bε bi gorpa'yu nε bi unba'a ran 'yohu, nε gätho u yá pahni mi he bi gɔspi nε'a rá mbeti. Nε bi zopu nden'yu a ran 'yohu buya, ɛna da du. ³¹ Nε bi thopu n'da ra mbäjä, nε bi nu'a ran 'yohu 'bem bu pε bi mbäctho. ³² Nε'a man'da ran 'yohu, ra mbefi bu ra nijā a, bi thopu, bi nu'a ran 'yohu 'bem bu, nε'a bi mbäctho tengu bi 'yot' ra mbäjä. ³³ Pε nu'a n'da ran 'yohu, ra mengu Samaria, 'bu mi thopu buya, bi nu mi 'bem bu a ran 'yohu, nε bi huɛc'a. ³⁴ Nε bi xispa ra aceite nε ra vino bu xí ts'ɛrbi, nε bi mbantpa ra 'bø't'e. Nε bi 'yɛxa rá fani buya, bi zixpu ja n'da ra ngun'oi nε bi jamansu'a. ³⁵ Nε nu'bu mi hyats'i, bi thopu ní mba, nε bi zocpi ts'u ra mbeti a ra mengu bu, nε bi xifi di jamansu'a ran 'yohu, nε da gurpa rá gasto 'bu hin dí gua'a 'bu bá peng bu ní mba, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bu mi man ran t'uti.

³⁶ Nubuya bi 'yän'na ra xänbate nijā:

—Xiya, nda'a nín 'yohu bi 'yɔrpa ran huɛcate rá mijā'iui.

Bi dā'a ra xänbate nijā:

³⁷ —Nu'a bi mbäts'i.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a buya:

—Ní mba din jabu gui 'yɔrpa ni mijā'ihu, bi 'yɛmbi.

Ra Jesús bi mba bá nu'a ra Marta nε ra María

³⁸ Ra Jesús nε'u yá xädi mi 'yo bu ja ra 'yu ní mba bu ja ra hnini Jerusalén, nε bi zom bu ja n'da ra hnini guerp 'bu'a n'da ra xisu í Marta a. Nε nu'a ra Marta bi xi'u din säya bu ja rá ngu. ³⁹ Nε mi 'bupu n'da rá juhue í María. Nu'a mi hupu i yā ra Jesús, bi 'yø'a bi man'a. ⁴⁰ Pε nu'a ra Marta, xun ngu ra 'befi i øt'e. Nε bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu'i, ha hin guí urpa ra güenda 'be'a øt' ma cu, nde'bu gui xifi di zεqui, bi 'yɛmbi.

⁴¹ Nu ra Jesús bi dāt'a:

—Ma zu Marta, ɛmme guím bɛn'a ni 'befi. ⁴² Pε n'datho a mahyoni xun ho, nε gue'a bi huan'na ra María, nε njon di 'uecpa'a mam hmangä i øde, bi 'yɛn'a ra Jesús.

11

Ra Jesús bi xänba yá xädi din yāhu Ojä

¹ N'da ra pa bi 'ue'a ra Jesús nε bin yāui Ojä. Nε nu'bu mi gua'a bin yāui Ojä, n'da rá xädi bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu'i, dami xängahe dan yāhe Ojä tengu thoho ra Xuua bi xänba yá xädi.

² Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Ngubu gui mamhbu 'bu guí yāhu Ojä:

Ma Ta ahe,

Da hnumansu ni thuhu

Nε dín ndehe din ja ua n'dihi ni ts'edi ngue di manda ua.

³ Nε dami 'daje ra hme dí homhbe ra pa i ja bu ya.

⁴ Dami punga ma ts'oquihe tengu thoho bu na punbahe u i ørcahe ran ts'o.

O guí hεgähe da daje ran ts'o,

pε dami yānje nangue ran ts'o, gui 'yɛmhbu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵ Nε xø bi xih man'da ran t'uti u, bi 'yɛna:

—Xi'bu n'da ran 'yohu xtí mba bu rá ngu n'da rá amigo, made ra xui, nε xtá 'yɛmbi: “Hmiqui ts'u hyun thuhme, ⁶ nguetho nu'a n'da ma amigo ja bi zom bu ja ma ngu, nε hin'yü 'be'a ga unni da zi,” xtá 'yɛmbi. ⁷ Nε xi'bu xtá 'yɛmp thoho: “Yo gadí paqui, nguetho ya án thü't'i ma ngu nε ya dá ohmbe gätho ma t'uhni, nε hingui sä ga ndants'i ngue ga 'da'i,” xtá 'yɛntho. ⁸ 'Be'a hmaha xtá 'yøt'a ran 'yohu 'bu. Nu'bu hingui pes' rá sä di thoqui da 'yäpi, nε guehma da ndants'a rá amigo nε di un'na bi 'yädi, bi 'yɛn'a ra Jesús. ⁹ In ja bu 'bu guí yāhu Ojä, gui thoqui gui 'yäfu nε sä thocua thoho gui hyāmhbu. Thocua

thoho gui hyombu ne thocua thoho da zä gui t̃mhbu. Thocua thoho guin zohmbu ne Oja da xoc'ahu. ¹⁰ Nguetho gätho to'o da 'yädi da hyani, ne gätho to'o da hyoni, da d̃ini, ne gätho to'o da zofu da xocpi, bi 'yena.

¹¹⁻¹³ Ne nu ahü madague gyú ts'om'bäihü, xinga n'da ahü gadí unhdü ra pozü ni t'ähniü 'bü i ä ahü ra huä, ne xing ra mbozä gadí unhdü 'bü i ä'ahü ra do'öni, pe hont'a xün ho gadí un ni t'ähniü. Ha maguet'a Oja ma Tahü 'bupü mahets'i ngue him ba pen'nahü rá Hogandahi 'bü guí äfü a, bi 'yena ra Jesús.

Bi t'emp'a ra Jesús in 'youi ra z̃ithu

¹⁴ Ne mi 'bupü n'da ran 'yohü hingui sä din yä, nguetho madi goreba ra z̃ithu. Ne nu ra Jesús bi hyon'a thi ra z̃ithu ne bin yä ran 'yohü büya. Nu yä jä'i emme bi hyonya thoho.

¹⁵ Pe nu'ü 'da bi 'yena:

—Nuna ran 'yohü sä i hön'a thi yä z̃ithu, nguetho gue'a rá hmu yä z̃ithu bi un rán t'edi na, sä en'ü 'da.

¹⁶ Ne nu'ü mi'da bi zä ra Jesús 'bü ya majuani Oja bi un rá ts'edi, ne bi 'yap ra hmepeya mahets'i. ¹⁷ Pe nu ra Jesús mi parpa yün 'yomfeni n'da ngu n'da'ü ne bi 'yemp'ü:

—Nu'bü din hecche yä jä'i 'bupü ja n'da ra hnini, ne ba xh yün süihü, hin da zä din tunhdü yün süihü 'bü. Da mba ma juadi ü. Ne ngutho ü 'bupü ja n'da ra ngu, 'bü din süse ü dim 'bedi. ¹⁸ Ne ngutho rá ts'edi ra z̃ithu, ha da zä din süse ü ngue di 'beh yú ts'edi, ne sä guí emhbü, ngue'a rá ts'edi ra z̃ithu a ná hön'a thi yä z̃ithu ü. ¹⁹ 'Be'a ni ts'edi guí emhbü i ja ni xädhü 'bü i hön'a thi yä z̃ithu. Gues'ü i ut ahü ngue him majuani guim mamhbü. ²⁰ Nugä dí hön'a thi yä z̃ithu nangue rá ts'edi Oja, gue'a ctí pahmbü ngue ya di manda rá ts'edi Oja ua guí 'bühmbü, bi 'yena ra Jesús.

²¹ Ne man'da ran t'uti bi ma, ne bi 'yena:

—Nu'bü 'bü'a n'da i ja rá ts'edi ne i ja 'be'a däm fädi xün ho bü ja rá ngu, hin te da ja.

²² Pe nu'bü da zöm bü n'da ngue man'da i ja rá ts'edi ne da dapi, da hyanba a nám fädi ne da duspi 'be'a gätho i ja bü ja rá ngu büya.

²³ Nu'a to'o hinga 'da'ingu dí mam'be, man süi'be a. Ne nu'a to'o hingui öt' ma 'befi, di japi dim 'be'ü mi'da.

Rán t'uti ra z̃ithu bá peng bü ja rá mbüi n'da ra jä'i

²⁴ Ne man'da ran t'uti bi ma, bi 'yena:

—Nu'bü bi böm bü ja rá mbüi n'da ra jä'i ra z̃ithu, bin 'yo bü ja ra 'yonhäi, bi hyoni harü sä dim 'büi, ne nu'bü him bi d̃ini, bi bense ba peng mahön'a harü mi 'büi. ²⁵ Ne nu'bü mi zöm bü, bi nu njongui 'bupü, ne ma hoqui xün ho. ²⁶ Ne nubüya, bi mba bá hom mi yoto yä z̃ithu man'da xün ts'o xinda guese'a bin honte, ne gätho bim 'bühmbü bü. Ne nu'a ra jä'i büya, bi gohi man'da xün ts'o xinda gue'bü mi 'bupü n'datho ra z̃ithu, bi 'yena ra Jesús 'bü mi man ran t'uti. Din ja bü ü hinga gätho rá mbüi i ec'yei.

Ran japi majuani

²⁷ Gätho na yä ra Jesús ne bi dā'a n'da ra xisu, bi 'yena:

—Majapi'a ra xisu bi te'e, bi 'yembi.

²⁸ Pe nu ra Jesús büya bi 'yemp'a:

—Pe ne'ü man'da majapi gätho to'o i øh rám hman Oja ne i öt'a gätho i mam bü, bi 'yembi.

Yü ts'om'bäi bi 'yäh yä hmepeya mahets'i

²⁹ Bi munts'ü yä jä'i bü 'bäh ra Jesús, ne nu ra Jesús bi xi'ü man'da ram hma, ne bi 'yemp'ü:

—Nu'ahü guí 'bühmbü yä pa ja bü ya, gyú ts'om'bäihü, guí äjü ra hmepeya mahets'i, pe hin te ma hmepeya da t'ut'ahü, pe hont'a n'da ra hmepeya da t'ut'ahü tengu bi 'yöt'a ra Jonás. ³⁰ Ne gue'a ra hmepeya bi 'yöt' ra Jonás, bi bah yä jä'i bü ja ra hnini Nínive majuani Oja bí mbehn'na. Ngutho ahü, sä guí pahmbü majuani bá pengä Oja 'bü gá nuhü 'be'a din jacä, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yena. ³¹ Ne dí xi ahü, nu'a ra xisu min

ts'ut'abi bə Sur, 'dat'a gui ndans'hə a 'bə bin ja ran juənbi 'bə ran zəgui. Nə da 'yut'ahə ngue i ja ni ts'oquihə. Nguetho nu'a yatho bá ɛhe ngue mín nde da 'yø'a bi man'a ra ts'ut'abi Salomón nangué rán 'yomfəni bi und Oja, pə nu ahə, hin guín nde gui 'yøhmbə a dí mangä ngue dí 'bəhmbə ua. Pə nugä man'da i ja rá ts'edi mam hmangä xinda gue ra Salomón, bi 'yən'a ra Jesús.

³² Nə xø bi 'yən'a:

—Nə'ə mi 'bəpə ja ra hnini Nínive 'dat'a gui ndans'hə ə 'bə bin ja ran juənbi 'bə ran zəgui, nə da 'yut'ahə ngue i ja ni ts'oquihə, nguetho nu'ə 'bex bi päh yú mbəi 'bə mí 'yø'a bi man'a ra Jonás, pə nu ahə, xø hin guín nde gui päh ni mbəihə nangué ni ts'oquihə. Nə nugä, man'da xən hət'si mam hmangä xinda gue ra Jonás, bi 'yən'a ra Jesús.

Nu'a dá pəhmbə rán nəqui Oja

³³ Nə xø bi 'yən'a ra Jesús:

—Pə njon di səc'a n'da ra sibi ngue da go'mi, uague di cə't' pə ja ra huada. Pə i tixpə ja ra mbəxasibi, ndepe di yot'i gätho to'o ba ɛhe. ³⁴ Gue'a ni dāhə di ja ahə gui hyanthə ran nəqui. Nu'bə xən ho ni dāhə, guí hanthə xən ho ran nəqui, nə nu'bə hingui ho ni dāhə, xəm 'bexuitho bə guí hanthə. ³⁵ Nə ngutho ni mbəihə di ja ahə gui pəhmbə rán nəqui Oja. Nu'bə i hon ni mbəihə rán ho Oja, i ja ahə ran nəqui 'bə, nu'bə hin'na, sä guí ɛmhə i ja ahə ran nəqui, pə hont'a ra 'bexui i ja ahə. ³⁶ Nguetho hont'bə guín ndehə bə ni mbəihə, di 'uec'ahə ra 'bexui a Oja nə di 'da ahə rán nəqui, nə nubəya gui 'yøthə tengu'bə gyú sibihə nə gui 'yuthə mi'da rá 'yu Oja, tengu ra nyot'i di yorpə ní mba n'da, bi 'yən'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi xi'ə yə fariseo nə yə xənbate nija maxøts'e thoho i yə'ə

³⁷ Nə nu'bə mi gua'a man ra Jesús, n'da ra fariseo bi xih ná ts'ihme a ra Jesús, nə bi mba bin sihmehə. ³⁸ Nə nu ra fariseo bi nu him bin xə'yə ra Jesús, tengu i man yən t'ɛdizehə yə fariseo, nə bi hyonya thoho. ³⁹ Pə nu'a ra Jesús bi 'yəmp'a:

—Nu ahə gyú fariseohə, guí pethə xən ho ni ja'ihə, pə guexta'a xən ts'o ni mbəihə. Hont'a ran ts'iyate guím bəmhə, gyú ts'om'bäi thohohə. ⁴⁰ Xøgue, xəm me tho ni mbəihə. Nu Oja i pədi 'be'a gadí jafə ni ja'ihə, pə nə'a ni mbəihə i pədi 'be'a im bəni, nguetho Oja gätho bi zän'də, bi 'yən'a. ⁴¹ Pə nu'bə gui huɛc ni mija'ihə nə gui fəxhə, da fəh pəya mahoqui ni mbəihə.

⁴² Í huɛhi maha ahə, gyə fariseohə, nguetho guí həxhə bə ja ra nija a ná 'dət'a yú 'yɛthi yə təhə bi bəxpə ja ni huəhə, pə go hin gá 'yøthə a man'da in nde Oja ngue 'da xquín numanhohə ni mija'ihə nə xquí huɛjə ə. Guehya nde'bə man'da gui 'yøthə, madague'bə gui thoqui gui 'yøthə ə mi'da. ⁴³ Huɛhi maha ahə, gyú fariseohə, ɛmme guí homhbə ngue da hnumansu ahə bə ja ra nija, nə gadí hohə yən zəngua 'bə guí 'yohə bə ja ra täi. ⁴⁴ Í huɛhi maha ahə, nu'ahə tenguthoho n'da ran 'yägü hingam fədi, nə nu'a da thopə hin da bədi o bə xə 'ya. Ngutho ahə, im bən yə ja'i ngue xən ho ahə, pə him majuəni.

⁴⁵ Nə mi 'bəpə n'da ra xənbate nija, nə bi 'yən'a:

—Nu'i grá Jesús, gra xənbate i, ɛmme gadí ɛnga ma mbəihe a gá ma, bi 'yəmbi.

⁴⁶ Bi dət'a ra Jesús:

—Nə ahə, gyə xənbatehə, í huɛhi maha ahə, nguetho ɛmme xən hɛi a gá hyuspahə yən t'ɛdi ra Moisés ngue guí xihmbə yə ja'i da 'yøt'e, pə nuse ahə xingui ts'ə guí øthə a guí xihmbə da 'yøt'ə. ⁴⁷ Í huɛhi maha ahə, guí hocpahə yú jaɔon'yägü ə yú pəngahyə Oja bi hyo'ə nim bombøtahə, ngue guí nde da 'yən'ahə yə ja'i xən ho ahə. ⁴⁸ Pə gue'a gní 'yuhmbə ngue guín numanhohə yən t'øt'e ə nim bombøtahə, bi hyo'ə yú pəngahyə Oja nə go gadí hocpahə yú jaɔon'yägü bi 'yo ə.

⁴⁹ Pə nu Oja i pədi 'be'a gätho din ja, janangué'a bi 'yən'a: “Ga pəhdä ə ma pəngahyə, nə'ə mi'da da mam mam hmangä. Nu'ə 'da da tho, nə nu'ə 'da da t'ethoho,” bi 'yən Oja. ⁵⁰ Janangué'a gue'a ctí nuhə rán ts'əmbi Oja nangué gätho yú pəngahyə Oja nə yüm 'bəhni bi mba ntho gue'bə go rá mbədi ra ximhäi. ⁵¹ Nu rá mbədi ra Abel bi tho asta

gue'bu ne'a ra Zacarías bi tho bu mbo ra danija, tengu thoho 'bu ni ts'oquihu a gätho í tho'u yú pøngahya Oja, ne gue'a dí un'nahu a.

⁵² Í huçi maha ahü gyú xänbatehu, guí pañmbu 'be'a nam bøn'a rá hman Oja pe hinga gue'a guí xänbahü yu ja'i. Him majuani guí tenhdü a ne hín gadí jafü da den'dü in nde da denni, bi 'yæn'a ra Jesús. ⁵³⁻⁵⁴ Ne bi bøm bu ra Jesús büya. Pe nu yu xänbate nija ne yu fariseo emme bin cue, ne xø bi dü'mi emme bi 'yän yun t'änni, ngue i honi 'beru dí yap'a ra Jesús.

12

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja to'o i mam maxøts'e thoho

¹ Ne bim peti bu 'buh ra Jesús xun ngu yu ja'i, ne emme din tønthoho. Nu ra Jesús bi 'yemp'u yú xädi:

—Gam fähmbu nangue yú ixi yu fariseo ngue hin gui tenbahü yün t'øt'e, ñna xun ho bu na hnu u pe n'dan'yo thoho im bæn yú mbui. ² Hin gui 'yøthu tengu'u nguetho gätho 'be'a im bøm bu mbo rá mbui n'da, da faði. Madague'bu ñn'u njon da baði, pe guehma din c'a yú ts'oqui. ³ Ne gätho a i man'a n'da bu njongui øde, da hmam bu 'buh yu ja'i. Ne gätho i mam mant'agui n'da bu ja rá ngu, da faþu 'buh yu ja'i, bi 'yemp'u yú xädi ra Jesús.

Gui suhu Oja, bi 'yæn'a ra Jesús

⁴ Ne xø bi 'yæna:

—Nu'ahu, ma amigo ahü, o guí suhu u in nde da hyo ahü. Nu'u, sä da hyo'a ni ja'ihu pe hin'yü 'be'a man'da i sä da 'yøt'e. ⁵ Ga xi ahü to'o a gui suhu. Dami suhu Oja nguetho nu'a, i sä da hyo ahü ne i ja rá ts'edi da 'yent'ahu bu ja ran unbi mazai. Majuani dí xi ahü, jatho gui suhu Oja.

⁶ Ne njom man'da gui suhu. Guim bømhbü yu doja, ts'utho di muui, hønt'a zü yocentavo di muui u cut'a ndoja, pe guexta'a i pa mfæni u, Oja im bæn'u. ⁷ Ne nu ahü man'da di mu ahü xinda gue yu doja bu ní bæn Oja, ne asta i paði hangu na ngu i ja ni xtahu. Janangue'a o guín suhu.

To'o hingui su da ma nangue ra Jesús

⁸ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yæna:

—Majuani dí xi ahü, gätho to'o hingui su da mangua ja ra häi gue i paqui, nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga mam bu ja yú hmi yüm 'behni Oja, gue dí paçä u. ⁹ Pe nu'a to'o da gøngä ua ja ra häi, necä ga cøngä bu mahçts'i a.

¹⁰ Nu'a to'o di c'aman'ugä nguecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, sä da mba ma punbi 'bu da bæn'a bi ma. Pe nu'u to'o di c'aman'u rá Hogandahi Oja, hin'yü rá punbi u.

¹¹ Nu'bu pa ma yap'i'ahu ne da ts'ix ahü bu 'buh yu ngurpi ja ra nija o gueru 'buh yu ze'mi ne yu ts'ut'abi, pe o emme guím bømhbü 'be'a sä gui mamhbü 'bu da mba ma juanni ahü, ¹² nguetho nu'bu gám 'bähmbü bu ja rá hmi u, nu'a rá Hogandahi Oja 'bex di bæn'nahu gui mamhbü, bi 'yæn'a ra Jesús.

Rán t'uti ra membeti bi bænse 'be'a da hyoni

¹³ Ne nu'bu min ya'a ra Jesús, mi 'bä inde bu 'buh yu ja'i n'da ran 'yohü, ne bi 'yæmbi:

—Xänbate i, dami xih man 'yohü da xegäts'u ra häi bi zoh ma ta'be.

¹⁴ Nu ra Jesús bi 'yæna:

—Nu'i, grán 'yohü, hin dra ze'migä ngue ga øt'ä a guí ma, bi 'yæmbi.

¹⁵ Ne xø bi 'yemp'u 'beru:

—Dami jamansu ni mbuihu hin din ja ahü ran 'yüya. Nguetho hinga gue'a i ja n'da däm 'bu'a n'da, madague'a xun ngu i ja.

¹⁶ Ne nubüya, bi xi'a n'da ran t'uti, ne bi 'yemp'u:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohü ra membeti. Ne nu'a rá häi emme xun ho, ne xun ngu 'be'a gätho bin ja bu. ¹⁷ Ne nu'u yú ngump'e'ts'i, emme bi yudi ne bi bongthoho 'be'a mi ja bu ja

rá huąhi. Ne nu'a ran 'yohu buya, bi bęni 'be'a sä da 'yot'e. ¹⁸ Ne bi bęnse: “Nuya, ga xo't' ma ngump'e'ts'i ne ga hoh mi'da xun ndoho, n'dahma din ja hapu ga pe'ts'ä 'be'a gätho i jagä. ¹⁹ Ne nubaya, dam 'butho, hont'a dí hyu ma mbui ga ot'ä,” bi 'yense ran 'yohu. ²⁰ Pe nu'a Oja bi 'yemp'a: “Nu'i, hin guí pađi 'be'a guím ma, nguetho nán xui ya gui tu. Ne to'o hmaha da gohmi 'be'a gätho guím bęni gui hyonse,” bi 'yęmbi, bi 'yęn'a ra Jesús.

²¹ Ngubę din ja gätho yu 'yaya, ngue'a hont'a i ja ua ja ra ximhäi im bęni, pe hinga gue'a rá mbeti dí yanba yú te u, bi 'yęn'a ra Jesús.

Nu Oja di jamansu yú t'uhni

²² Ne nubaya, bi 'yemp'u yú xädi:

—'Yo ęmme gui hyadumbuihu 'be'a gui sihu ne 'be'a gui hyehu. ²³ Ne man'da xun ho guim bęmhbu ni tehu xinda gue nin sihmeu, nguetho man'da di muui ni tehu, ne'a ni ja'ihu man'da di muui xinda gue ni hehu. ²⁴ Damin 'yomfęnihu ts'u 'be'a i ot' yu ca. Nu'u, hingui ot' yú huąhi ne hin te i pe'ts'i 'be'a i honi, pe nu Oja di jamansu'u. Pe man'da di jamansu ahę Oja xinda gue yu doja, nguetho man'da di mu ahę. ²⁵ Nte sä gui tįnsehu, xinga gue nin sihmeu, xinga gue ni hehu, xinga gue ni tehu, gue gam 'buhmbu ua nya'a thoho. ²⁶ Janangue'a hin gui hyadumbuihu u nte di muui.

²⁷ Dami nuhu yu dōni. Hin te má 'befi i ot'e, pe guehma i te. Ne nu'a ra ts'ut'abi Salomón mi he rá pahni mahotho ne xum hmadi. Pe nu yu dōni man'da mahotho xinda gue rá pahni mi he ra Salomón. ²⁸ Nu'a Oja di jamansu yu dōni ne di japi din te, madague n'da pa thoho i dōni. Xi ahę, ha hin guím bęmhbu ngue man'da xun ho di 'da ahę Oja. Xogue ts'utho guí ęc'yehi. ²⁹ Janangue o guí hędumbuihu 'be'a gui sihu n'da pa ngu n'da pa, ³⁰ nguetho nu'u hingui ęc'yehi Oja, gue'a i ot'u. Pe nu'ahę ni Tahu 'buru mahęts'i i pađi 'be'a gätho guí homhbę. ³¹ M'bet'o thoho guin unsehu di manda ahę rá ts'edi Oja, ne nubaya di 'da ahę Oja 'be'a gätho guí homhbę, bi 'yęn'a ra Jesús.

To'o di męmbeti bu mahęts'i

³² Xø bi 'yęn'a ra Jesús:

—O guín suhu, madague'a hingui ngu ahę, nguetho i hu rá mbui Oja ngue ya gui 'buhmbu bu di manda rá ts'edi. ³³ Dami pahu 'be'a i ja ahę, gui unhdę yu hyoya, ne din ja ahę xun ngu bu mahęts'i. Nubu, nte dim 'beru ne njam'bu din thegue, hingui sä n'da ra bę da yurpu, xinga gue'u yu zu'ue. ³⁴ Nu'bu guecua ja ra ximhäi i ja 'be'a pe'ts'a n'da, hont'ua im bęn'a n'da, ne nu'bu gueru mahęts'i, gueru im bęn'a n'da bu, bi 'yęn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma da thō'mi xun ho

³⁵ Ne xø bi 'yęn'a ra Jesús:

—Dami tōgbahu ne gan sähę tengu'bu i sō ni sibihu. ³⁶ Tengu i ot' yu 'yęhe 'bu i tōm'bu yú hmu da mbeng bu xín sihme bu ja ran thęti, n'dahma 'bex da xocpa n'dihi 'bu bi zofo. ³⁷ ęmme din johya u bi dō'mi, nguetho da xi'u da hyupu ja rá mexa, go gues'a ra hmu din 'yęhe buya, ngue da 'uįn'u yú 'yęhe. ³⁸ Din johya u bi dō'mi madague'a made nxui uague t'uxuditho 'bu bi zōh ra hmu. ³⁹ Nu n'da ran 'yohu 'bu xtám bađi 'be'a ní pa da yurpu ra bę bu ja rá ngu, xtán dō'mi, hin di japi da fępi 'be'a pe'ts'i. Pe hingui pađi 'be'a ní pa da yurpu ra bę, janangue i tō'mi gätho yu pa. ⁴⁰ Ngutho ahę gui tōgbahu nguetho hin guí pahmbu 'be'a ní ora ba pengä, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yęn'a ra Jesús.

Rán t'uti yu 'yęhe xun ho ne'a hingui ho

⁴¹ Nu'a ra Pedro buya, bi 'yänni 'be'a bi man ra Jesús, bi 'yęmbi:

—Ma Hmu i, ha hōngdähe guí xije ran t'uti, uague gätho u mi'da guí xifi.

⁴² Nu ra Jesús bi dęti:

—Nu'a ra 'yęhe xun ho, nzai i ot' rá 'befi xun ho, ne di manda bu ja rá ngu rá hmu, ne di darpa yú mi'yęhehu. Ne nu'bu bi zōn ra ora din sihme ts'u yú mi'yęhehu, i 'uįni xun ho. ⁴³ Ne nu'a ra 'yęhe, da dįn'a rá hmu bu dim peh 'bu bi zōhø, da nu ran johya

a baya. ⁴⁴ Nguetho majuañi dí xi ahü, nu rá hmu di un man'da ra 'befi ngue di manda baya 'be'a gátho i pe'ts'i. ⁴⁵ Pe nu'bu n'da ra 'yêhe im bense him ba é'a n'dihi rá hmu, ne di dá'mi di unba yá mí'yêhehü, madague yá xisu o gue yan 'yohü, ne i sihmezehe ne i mihni, ⁴⁶ ts'arpu thocho ba éh rá hmu ne bi ðin'a rá 'yêhe bu hin di jamansu rá 'befi, ne da zé'a rá 'yêhe baya. Ne da hyon'a thi, ne da 'yembi nte rán jauri a. Ne da mbenpu ba nu ran unbi bu 'buh mi'da guexta'a him bi 'yot'a xí sifi, bi 'yén'a ra Jesús.

⁴⁷ Ne man'da ran t'uti bi xi'ü, ne bi 'yemp'ü:

—Nu n'da ra 'yêhe 'bu mi baði 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yot'e, pe xun ü tho ram fei din jap'a. ⁴⁸ Pe nu'a n'da ra 'yêhe 'bu hingui paði 'be'a in nde rá hmu, ne him bi 'yot'a i numanho rá hmu, pe ts'utho ram fei din jap'a. Nu'a to'o bin japi da baði xun ngu, jatho da 'yot'e xun ngu. I jatho da 'yot'e n'da ngu n'da hangu na ngu bin japi da baði, bi 'yén'a ra Jesús.

Din ja yan heque

⁴⁹ Ne xø bi 'yén'a ra Jesús:

—Nugä bá écä, pe hinga gátho yá ja'i da numanhogui, janangue din sü'ü 'da. Pe guexta'a hinga nan ja xun ho. ⁵⁰ M'bet'o ga nu xun ngu yan unbi, ne nu'bu bi zøn ra pa din ja'a dí m ma, n'da ran unbi xun ütho ga nugä baya. Ne xun ho 'bu ga nu n'dihi. ⁵¹ Pe o guí emhbü din hé yá süi ngue bá écä ua, pe man'da din ja yá süi. ⁵² Nuya din hec yán 'yomfëni ü 'bupu ja n'da ra ngu. Tengu'bu hyu'ü 'bupu da dengui, yoho ü hin da dengui. ⁵³ Ne din hec yán 'yomfëni yan 'yohü ne din sümbü yá ts'ant'ü nanguécä. Ne yá xisu din sümbü yá t'ixu ne din sümbü yá ts'ihue, hinga 'da'angu da bëmhbü, bi 'yén'a ra Jesús.

Nu yá ja'i him bi ba'a rá hmerpa ra Jesús

⁵⁴ Ne xø bi 'yén'a ra Jesús:

—Nu'bu guí nuhü n'da ra güi ní böxpu ní yuh ra hyadi, guí emhbü din 'ye, ne din 'ye baya. ⁵⁵ Ne nu'bu guí nuhü ba éh ran ðahi bu sur, guí emhbü xtám pa ra pa baya, ne xtám pa baya. ⁵⁶ Maxots'e tho guím mamhbü, guí paumbü 'be'a din ja ra pa, pe ne hin guí paumbü 'be'a ní hmerpa guí nuhü ya, bi 'yén'a ra Jesús.

Damin hocpazehé nin süihü

⁵⁷ —Hanja ngue hingui sä gan 'yomfëni 'be'a xun ho gui 'yothü, bi 'yén'a ra Jesús. ⁵⁸ Nu'bu 'bu'a n'da da zix ahü bu 'buh ra zé'mi in nde di yap'ahü, nu'bu gá mbe bu 'yu, gan hocuazehé bu 'yu. Nu'bu hin'na, guehma gui sømmi bu 'buh ra zé'mi, ne di manda da jo ahü. ⁵⁹ Ne hin da zä gui pømhü bu asta gue'bu go gá juthü gátho bi zänni gui juthü, bi 'yén'a ra Jesús.

13

Hnehi thocho di päh rán 'yomfëni n'da

¹ Ne bi si'a ra Jesús 'be'a xí t'ørpa 'da yá mengu bu Galilea ne bi t'ëmbi:

—Nu'a ra Pilato bi manda dí ho'ü 'da nu'bu mim böx yá 'bøts'e bu ja ra ðanija Njerusalén, bi 'yembi.

² Nu'a ra Jesús bi 'yemp'ü:

—Ha guím bëmhbü man'da i ja yá ts'oqui ü to'o bi mba ntho xinda gue'ü mi'da yá menguhü. ³ Pe hin'na maha. Pe dí xi ahü, ngubü dí n'nahü. Gui nuhü ran ts'embi mazai 'bu hin gui päh nin 'yomfënihü. ⁴ Ne'ü 'de'ma hyato bi du bu Siloé 'bu mi yot' ra jado, ha guí emhbü man'da mi ja yá ts'oqui ü xinda gue'ü mi'da 'bupu Jerusalén. ⁵ Hin'na maha, ne ngutho ahü guin nuhü ran unbi 'bu hin gui päh nin 'yomfënihü, bi 'yén'a ra Jesús.

Ra hmerpa ra za him bin züh yán dät'o

⁶ Ne nubaya, bi xi'a n'da ran t'uti, bi 'yëna:

—Mi 'bɛ'a n'da ran 'yohɛ mi ja n'da rá huɔhi. Nɛ bi 'yɛt'a n'danza ra higo. Nɛ mi pa ran 'yohɛ da nu 'bɛ di zɛpɛ yún dät'o, pɛ xínga n'dandj bin zɛh yún dät'o ra higo. ⁷ Janangue bi zon'na rá mbɛfi bɛ ja rá huɔhi nɛ bi xifi da 'yɛxa ra za: “Nuya, ná hyu jɛya ya ngue dí tɔ'mi din ja yún dät'o na ra za, pɛ hin te i zɛdi. Dami 'yɛx ya, ndetho í sɛnba yú dehe ra häi a ra za,” bi 'yɛmbi. ⁸ Pɛ nu'a rá mbɛfi bi 'yɛna: “Dím 'bäpɛ man'da jɛya, ga zɛnsɛpa ra häi bɛ rán dɛi, nɛ ga ponbä xɛn ho yɛ häi. ⁹ Xɔhɛma din zɛh yún dät'o bɛya. Pɛ nu'bɛ hin din zɛdi, ga exä 'bɛ,” bi 'yɛn'a ra mbɛfi bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man'a ran t'uti.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra mbɛdi xisu

¹⁰ N'da ra pa ran säya bɛya, min xänbate bɛ ja ra nijä ra Jesús. ¹¹ Nɛ mi 'bäpɛ n'da ra xisu ngue ná 'dɛ'ma hyäto jɛya madí ɛnba ra zj̄thu, him madí japi di juän rá j̄'i. ¹² Nɛ nu'bɛ mi nu'a ra Jesús, bi 'yɛmbi:

—Grá xisu, ya bi zä ni j̄'i ya, bi 'yɛmbi.

¹³ Nɛ bi mba nthädi ra xisu bɛya, bi dä'a ra Jesús, 'bɛx bi juän rá j̄'i a bɛya. Nɛ nu'a ra xisu bi 'yɛspa Ojä. ¹⁴ Pɛ nu'a ra ngɛrpi bɛ ja ra nijä ɛmmɛ bin cɛɛ nguetho bi nu ra Jesús bi hoc'a n'da ra j̄'i ra pa ran säya. Nɛ bi 'yɛmp'ɛ mi 'bɛpɛ:

—Nts'änni 'dato pa gam pɛhmbɛ n'da semana, nɛ gue'ɛ yɛ pa gua ɛhmbɛ ngue din hoc'ahɛ ua, pɛ hinga gue ra pa ran säya gua ɛhmbɛ da mba ma hoc'ihɛ ua, bi 'yɛn'a ra ngɛrpi bɛ ja ra nijä.

¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Xi ahɛ, ha hin guí xojɛ nin dɛnihɛ nɛ guí sixhɛ bɛ ja ra dehe madague ra pa ran säya. ¹⁶ Nɛ mi 'bäcua n'da ra xisu rá m bom'beto ra Abraham, ná 'dɛ'mahyäto njɛya madí ɛnba ra zj̄thu tengu'bɛ án thu't'i, nɛ guí ɛmhɛbɛ hingui ho ngue dá xocpä a nangue rá ts'edi ra zj̄thu, nguetho ra pa ran säya ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁷ Bin hɛtho ɛ yún sɛihɛ ra Jesús bɛya, nɛ bi mbɛs' yú sä. Pɛ nu'ɛ yɛ j̄'i bin johya 'bɛ mi nu yɛn t'ɔt'e nuj̄xte bi 'yɔt'a ra Jesús.

Rán t'uti ra hmudä ra mostaza

¹⁸ Nɛ xɔ bi 'yɛn'a:

—'Bɛ'a ní hmɛpya sä ga xi ahɛ ngue ga ut'ahɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojä ua. ¹⁹ Nu'a, tengu rá hmudä ra mostaza. Zɛ ts'ɛ 'bɛ xɛ 'boni, pɛ nu'bɛ xɛm bɔts'e, i te tengu n'da ra za, nɛ yɛ doja i ɔt' yú 'bafi bɛ ja yú 'yɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti rá íxi ra thuhmɛ

²⁰ Nɛ xɔ bi 'yɛna:

—'Bɛ'a man'da ra hmɛpya sä ga xi ahɛ ngue ga ut'ahɛ 'bɛpɛ ní manda rá ts'edi Ojä ua. ²¹ Nu'a, tengu ra íxi 'bɛ din jap'a ra j̄uni, nɛ gätho bi nden'a ra j̄uni bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra goxthi xɛn ts'jt'i

²² Nu ra Jesús i 'yo ra 'yu ní mba bɛ Jerusalén, nɛ bi xänba yɛ j̄'i bɛ ja yɛ hnini bi thogui. ²³ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ j̄'i bi 'yänni:

—Ha hin ɛ ngu'ɛ yɛ j̄'i dim pøhø, gue da mba nhyäni, ɛn'ɛ.

²⁴ Nu'a ra Jesús bi dät'i:

—Nu'a ní yɛt'a n'da bɛ mahɛts'i, tengu n'da ra goxthi xɛn ts'jt'i. Dami hyomhɛbɛ gui cɛthɛ bɛ, nguetho dí xi ahɛ, da zɔn ra ora xɛn ngu da nde da yɛrɛpɛ, pɛ ya him man zä. ²⁵ Nguetho da zɔn ra ora da gut ra goxthi ra Hmu, nɛ dim 'bäpɛ thi ɛ 'da da zo'a, da 'yɛmbi: “Ma Hmu i, dami xogahe.” Pɛ nu'a ra Hmu da 'yɛmda'ɛ: “Hin dí p̄a ahɛ,” da 'yɛmbi. ²⁶ Nɛ nu'ɛ da 'yɛn'ɛ: “Pɛ dán sihmɛhɛ, nɛ gá xängahe bɛ ja ma hninihe,” da 'yɛmbi. ²⁷ Pɛ nu'a ra Hmu da 'yɛna: “Pɛ dí xi ahɛ, hin dí p̄a ahɛ, ní mbähä bɛ, hin da zä gui cɛthɛ ua, gyú ts'om'bäihɛ,” da 'yɛmthoho ɛ.

²⁸ Nɛ ɛmmɛ da bɛndumbɛi ɛ 'bɛ dim 'bäpɛ thi bɛ di manda rá ts'edi Ojä. Nɛ din zom bɛ di cuxt' pɛ yú ts'i ɛ nangue ran ɛnbi da nu bɛ. Nɛ da hyant'a ra Abraham 'bɛpɛ mbo, nɛ ra Isaac, nɛ ra Jacob, nɛ gätho mi'da yú pøngahyä Ojä, ²⁹ nɛ da hnu ɛ xɛn ngu mi'da

yɔ̃ ja'i ngue bi nɛxpɔ̃ gä na ngɔ̃ni ra ximhäi i hupɔ̃ di manda rá ts'edi Oja. ³⁰ Nɛ dí xi ahɔ̃, to'o ɛna i 'bet'o ua, dim 'bejua bɔ̃ ɔ̃, nɛ nu'ɔ̃ t'ɛmbi i 'bejua ua, dim 'bet'o bɔ̃ ɔ̃, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús min nde xti huɛc'ɔ̃ 'bɔ̃pɔ̃ Jerusalén

³¹ Nu'bɔ̃ mi man'a ra Jesús, bi zɔ̃'i 'da yɔ̃ fariseo nɛ bi 'yɛn'ɔ̃:

—Nde'bɔ̃ gui pɔ̃n'a n'dihi ua di manda rá ts'edi ra Herodes, nɛ in nde da hyo'a i.

³² Bi da'a ra Jesús:

—Nu ra Herodes ra hyäte a. Ní mbähä gui xihmbɔ̃ ngue nuya nɛ nixudi ga thoqui ga øt' ma 'befi, ga hɔ̃n'a thi yɔ̃ zɔ̃thu, nɛ ga hoc yɔ̃ hyɛnni bɔ̃ ga thogui. Nimani bɔ̃ya ga juacä ma 'befi, gui 'yɛmfɔ̃, bi 'yɛmbi. ³³ Nuya, nɛ nixudi, nɛ nimani dan 'yogä, i jatho ga sɔ̃m bɔ̃ Jerusalén, nguetho guerpɔ̃ i tho bɔ̃ yá pɔ̃ngahya Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁴ Nɛ ɛmmɛ bi du rá mbɔ̃i ra Jesús nangue'ɔ̃ i 'bɔ̃pɔ̃ Jerusalén, nɛ bi 'yɛna:

—Nu ahɔ̃ gyɔ̃ mɛnguhɔ̃ Jerusalén, guí hohɔ̃ yá pɔ̃ngahya Oja, nɛ gadí bat'adohɔ̃ ɔ̃ bí pɛn'nahɔ̃ Oja. Hangu yɔ̃ pa dá nde ga jamansu ahɔ̃ tengutho n'da ra c'ɔ̃ni i comp' yá bɔ̃si 'bɔ̃ xɔ̃n de, pɛ nu ahɔ̃ hin gá ndehɔ̃. ³⁵ Nuya njon da mbäh ni hninihɔ̃ nɛ hin din ja ahɔ̃ rán japi Oja. Nɛ dí xi ahɔ̃, hin gui nuju mahɔ̃n'a jague'bɔ̃ bá ɛcä mahɔ̃n'a. Nɛ nu'bɔ̃ gá nuju, gui 'yɛnjɔ̃: “Majapi a bá ɛhe nangue rá thuhu ra Hmu,” gui 'yɛnjɔ̃, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɔ̃ mi 'yɛmp'ɔ̃ yɔ̃ mɛngu bɔ̃ Jerusalén.

14

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da xɔ̃n nden rá ja'i

¹ Nu n'da ra pa ran säya, bi mba bán sihme bɔ̃ rá ngu n'da ra ngɔ̃rpa fariseo a ra Jesús. Nɛ gätho i 'bɔ̃pɔ̃ ja ran sihme ɛmmɛ bi dɔ̃'mi da nu 'be'a da 'yɔ̃t'a ra Jesús. ² Nguetho mi 'bɔ̃pɔ̃ n'da ran 'yohɔ̃ xɔ̃ nden rá ja'i. ³ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yän'dɔ̃ yɔ̃ fariseo nɛ yɔ̃ xänbate nijä bɔ̃ya:

—Ha din theui yɔ̃n t'ɛdi 'bɔ̃ di hoc'a n'da ra hyɛnni 'bɔ̃ ra pa ran säya, ɛn'a.

⁴ Pɛ xínga n'da'ɔ̃ bi dat'a. Nu ra Jesús bɔ̃ya, bi hoc'a ran 'yohɔ̃ nɛ bin 'yɛhmi. ⁵ Nɛ nubɔ̃ya, bi 'yɛmp'ɔ̃ yɔ̃ fariseo nɛ yɔ̃ xänbate nijä:

—Xi'bɔ̃ n'da ahɔ̃, 'bɔ̃ xtan däh nin danihɔ̃ ogue ni buruhɔ̃ bɔ̃ ja ra hyähäi a ra pa ran säya, ha hin guí juxhɔ̃ madague ra pa ran säya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁶ Pɛ xínga n'da bi zä bi dadi.

Ra Jesús bi ma hin da hyoni din nujxte zɛhe n'da

⁷ Nu ra Jesús bɔ̃ya, bi nu'ɔ̃ 'da i hon yün thuts'i, in nde 'darpɔ̃ da hyuhmbɔ̃ ɔ̃ i pa nt'ɛspi bɔ̃ ja ran sihme, nɛ bi 'yɛna:

⁸⁻⁹ —O guí homhbɔ̃ ngue 'darpɔ̃ gui hyuhmbɔ̃ ɔ̃ ja yá ts'edi, nguetho nu'bɔ̃ 'darpɔ̃ guí huhmbɔ̃ ɔ̃, xi'bɔ̃ da zɔ̃m bɔ̃ n'da ngue man'da da t'ɛspi, nɛ da xi ahɔ̃ ra mɛngu bɔ̃, “Gui ndanjɔ̃ nguetho rán säui da hyupɔ̃ na,” da 'yɛn'ahɔ̃. “Bá huhnɔ̃,” da 'yɛn'ahɔ̃, nɛ ɛmmɛ gui pɛs' ni sähu bɔ̃ya. ¹⁰ Man'da xɔ̃n ho gui hyuxhɔ̃ bɔ̃ ma'ueni ts'ɔ̃ 'bɔ̃ gá cɔ̃thɔ̃ bɔ̃ ja ran sihme, nɛ nu'bɔ̃ bi nu ahɔ̃ ra mɛngu bɔ̃, da xi ahɔ̃: “Amigo ahɔ̃, ba ɛhmbɔ̃ ua, gui hyuxhɔ̃ ua man'da xɔ̃n ho,” da 'yɛn'ahɔ̃. Nɛ gätho'ɔ̃ 'bɔ̃pɔ̃ da numanho ahɔ̃ bɔ̃ya, bi 'yɛn'a ra Jesús. ¹¹ Nguetho gätho'ɔ̃ din 'yɛzɛhe, da zɔ̃n ra pa da go'ahäi. Pɛ gätho to'o hin din 'yɛzɛhe, da zɔ̃n ra pa da t'ɛspi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ xɔ̃ bi 'yɛn'a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra mɛngu bɔ̃:

—Nu'bɔ̃ gui 'yɔ̃t'a n'da ran sihme, o guí zon'dɔ̃ ni amigo, xínga gue'ɔ̃ ni cu, xínga gue'ɔ̃ ni mení, xínga gue'ɔ̃ yɔ̃ mɛmbeti guin tɔ̃t'am'bɔ̃ihɔ̃, nu'ɔ̃, m'bejua da zix'i i gan sihme, tengu gá 'yɔ̃rpe. ¹³ Pɛ nu'bɔ̃ gui 'yɔ̃t'a n'da ran sihme, dami zon'dɔ̃ yɔ̃ hyoya, nɛ yɔ̃ mbɛdi, nɛ yɔ̃ dogua, nɛ yɔ̃ xädä, ¹⁴ nɛ di jap'ahɔ̃ Oja bɔ̃ya. Nguetho nu'ɔ̃, hin da zä di co'ts'a'i 'be'a gá 'yɔ̃rpa ɔ̃. Pɛ Oja di co'ts'a 'bɔ̃ bi zɔ̃n ra pa da xox'ɔ̃ yá 'yɛc'yɛi xɔ̃n du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra dɔ̃nsihme

¹⁵ N'da ran 'yohu mi sihmehu bu, 'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Majapi gätho to'o din sihme bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yæn'a ran 'yohu.

¹⁶ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti nangue'u to'o njuantho din sihme bu di manda rá ts'edi Oja, ne bi 'yemp'u:

—Mi 'bu'a n'da ran 'yohu bi 'yøt'a n'da ra dānsihme, ne emme xun ngu u bi xifi din sihme bu. ¹⁷ Ne nu'bu mi gua'a bi hoc ran sihme, bi mben'na rá 'yēhe da xi'u 'bex ba ēhe.

¹⁸ Pe gätho u bi ma hingui sä da mba. Nu n'da ran 'yohu bi 'yena: “Nugä ja dá tängä n'da ma huāhi, jatho ga mba ba nugä. Dami pungagui, hingui sä ga mba,” bi 'yæn'a n'da. ¹⁹ Ne nu'a man'da ran 'yohu xø bi 'yena: “Nugä ja dá tängä cut'a pare yu mbundani, jatho ga säpi ga pepi, dami pungagui, hingui sä ga mba,” bi 'yæn'a man'da. ²⁰ Ne xø man'da buya bi 'yena: “Ja dá singä n'da ma xisu ne hingui sä ga mba bu,” bi 'yæn'a.

²¹ Nu'a ra 'yēhe buya, bi mbengbu ja rá ngu'a rá hmu, ne bi xifi 'be'a gätho bi man'bu yun 'yohu. 'Bex bin cue'a rá hmu buya, ne xø bi mbenh mahøn'a ngue da mba n'dihi bu ja yú 'yu ra hnini, ne ba si'u yu hyoya, yu mbedi, ne yu xädä, ne yu dogua da dīm bu, ba ēhe din sihme. ²² Nubuya, nu ra 'yēhe bi 'yemp'a rá hmu: “Bucua ya bá sigä ya, pe him bi yuh ni ngu.” ²³ Nu rá hmu buya, bi 'yēmbi: “Ní mba bu ma'ueni ts'u ra hnini, ne dami 'yørpa ts'edi ba ē'u hōnt'a go to'o gui tīm bu 'yu, da yuh ma ngu. ²⁴ Pe xinga n'da ran 'yohu rá mbedi dá zohndä da zi na man sihmegä,” bi 'yæn'a rá hmu, bi 'yæn'a ra Jesús 'bu mi man na ran t'uti. Bi ma nangue'u t'ēmbi hin yün sähu, pe man'da go da yurpu di manda rá ts'edi Oja u.

Da nu yun unbi to'o da den'na ra Cristo

²⁵ Ne xun ngu yu jā'i mi ten bu 'yu ra Jesús. Nu ra Jesús buya, bi nyēgui ne bi 'yemp'u:

²⁶ —To'o gätho in nde da dengui, jatho man'da xun ngu da bēngä xinda guerpu nam bēn'a rá ta o gue rá mbe, oque rá xisu, oque yú t'uhni, o gue yú cu. Jatho man'da da bēngä xinda guerpu nín huēczehe. Nu'bu hin'na, hin da zä da dengui. ²⁷ Ne to'o gätho hin da hyät yun unbi, ngue i su da tho 'bu da dengui, hin da zä da dengä u.

²⁸ Ne 'be gan 'yomfēnihu ts'u 'bu gui hyäthu gui tengahu, tenguthoho n'da ran 'yohu 'bu da 'yena da hyøh rá ngu. ²⁹ M'bet'o din 'yomfēni 'be'a da 'yøt'e, nu'bu hin'na, ts'urpu thoho hinga xøt'a dí jua'a rá ngu. Nu yu jā'i buya da denthoho, ³⁰ ne da 'yēn'u: “Nuna ran 'yohu bi du'ma rá ngu, pe hinga xøt'a bi juadi,” da 'yēn'u, bi 'yēn'a ra Jesús. ³¹ Ne ngutho n'da ra ts'ut'abi 'bu i 'bu'i 'det'a mahuāhi yú dofui, pe m'bet'o din 'yomfēni 'bu da zä din tunhui a man'da ra ts'ut'abi 'bu'i 'däte mahuāhi yú dofui. ³² Ne nu'bu im bēni hingui sä da dāpi, pe da mbehna n'da rām 'bēhni da 'yän 'bu da zä din hocpadahu.

³³ Ne ngutho ahū, pe jatho 'be gan 'yomfēnihu 'bu da zä gui 'yē'ts' ni pähä zehēhu, ne him man guim bēmhbu 'be'a i ja ahū, janangue da zä gui tengahu buya, bi 'yēn'a ra Jesús.

Hingui ho ra u 'bu di 'beh rán ho

³⁴ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yena:

—Nu ra u mahyoni a, pe nu'bu di 'beh rán ho, hin'yū 'be'a din hogui. ³⁵ Ne nte da mbehi, xinga gue ra häi sä di hoqui, ne da mba ma bunt'i thoho. Guín jahū bu 'bu hin'yū nin hohū, bi 'yēn'a ra Jesús.

15

Ran t'uti ra de'yo bim 'bedi

¹ N'da ra pa, xun ngu yu hyācahäi ne mi'da yu ts'om'bäi bim peti bu, da 'yøde 'be'a i man'a ra Jesús. ² Janangue'a nu'u yu fariseo ne yu xānbate nijā bi c'aman'u ra Jesús, ne bi 'yēn'u:

—Hingui ho øt'na ran 'yohu, nguetho i yāhu ne i sihmehu yu ts'om'bäi, sä bi 'yēn'u.

³ Ne nu'a ra Jesús bi xi'a n'da ran t'uti, ne bi 'yemp'u:

⁴ —Xi'bu n'da ran 'yohu i 'bu'a n'da ciento yú de'yo, ne xtim 'be'a n'da, ne hōnt'u goho 'däte ma'de'ma guto di 'burpu, 'be'a da 'yøt'a. Ha hin da zopu goho 'däte ma'de'ma guto, ngue da mba ba hon'a bim 'bedi gue'bu go bi dīni. ⁵ Ne nu'bu bi dīni, da gāx rá

xixi, din johya bɔya. ⁶ Da duxpɔ ja rá ngu, da zon'du yú amigo, ne'ɔ din tɔt'am'bɔihɔ, ne da 'yɛmp'ɔ: “Dan johyahɔ ya, nguetho dá tɔngá na ma de'yo bim 'bedi,” da 'yɛmp'ɔ. ⁷ Ngutho bɔ mahɛts'i, ɛmmɛ di johya ɔ bí 'bɔpɔ 'bɔ bi páh rán 'yomfɛni n'da ra dɔdits'oqui ua ja ra ximhái. Man'da di johya nangue'a, xinda gue'ɔ mbɛni hingui dim 'bedi, ngue ɛna hin'yɔ yú ts'oqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra xisu bi 'bɛh rá mbeti

⁸ Ne man'da ran t'uti bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Ne ximanguetho n'da ra xisu mi ja 'det'a yú mbeti ne bi 'bɛ a n'da, pɛ 'bɛ'a hmaha da 'yɔt' ra xisu bɔya. Ha hin di sɔc rá sibi ne da goc rá ngu, da hyoni gue'bɔ go bi dɔni.

⁹ Ne nu'bɔ bi dɔm bɔya, da zon'du yú amigo ne'ɔ din tɔt'am'bɔihɔ, ne da 'yɛmbi: “Dan johyahɔ nguetho dá tɔngá ma mbeti dá 'bɛcá,” da 'yɛmbi. ¹⁰ Ngutho ɔ yúm 'bɛhni Ojɔ bí 'bɔpɔ mahɛts'i, ɛmmɛ di johya 'bɔ bi páh rá mbɔi n'da ra jɔ'i ua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ran 'yohɔ bi huɛc rá ts'unt'ɔ

¹¹ Ra Jesús bi ma man'da ran t'uti 'bɛpɔ ní huɛgahɔ Ojɔ ne bi 'yɛna:

—Mi 'bɔ'a n'da ran 'yohɔ yoho yú ts'unt'ɔ mi 'bɔi. ¹² Nu'a ná yoho rá ts'unt'ɔ bi 'yɛmp'a rá ta: “Dami 'dac ya 'bɛ'a guím bɛni gui sogá 'bɔ gá tu,” bi 'yɛmbi. Janangue nu'a ran 'yohɔ bɔya, bi unni 'bɛ'a gátho in ndepe da gohmi'ɔ yú ts'unt'ɔ. ¹³ Mi tho'i ts'ɔ yɔ pa bɔya, bi hyaxa bin t'un'na to'o xí 'yáh ra erencia, ne bi mba. Bi mba n'danni ra hái, yatho, ne 'bɛxque 'dahmantho bi jua'a bi hyats'i, nguetho bi 'yɔt'e 'bɛ'a bi numanhosɛ. ¹⁴ Gátho bi juadi, xíngui ts'ɔ nte bi 'yɛgui. Ne guɛpɔ ra hái xí zɔni bin ja n'da ra dɔthu, ne xíngui ts'ɔ 'bɛ'a da zi.

¹⁵ Pɛ nubɔya bi hyon ra 'bɛfi ra ts'unt'ɔ. Ne nu n'da ran 'yohɔ, ra mɛngu bɔ, bi xifi di jamansup yú ts'ɔdi. ¹⁶ Pɛ njon bi 'ujn'a ra ts'unt'ɔ ne in nde da zi'a mi si yɔ ts'ɔdi, nguetho ɛmmɛ tumanthuhu. ¹⁷ Ne nu'bɔ mi thoh yɔ pa, bin 'yomfɛni bɔya, bi bɛni: “Nubɔ ja rá ngu ma ta, mbongui thoho 'bɛ'a da zi yú 'yɛhɛ, ne nugá dí ságá ran ɔnbi ngue hin'yɔ ga sigá ua. ¹⁸ Pɛ man'da xɔn ho 'bɔ ga pengá ne ga xi'a ma ta: “Nu'i ma ta'i, nugá dá ɔt'á ram fe'ts'i nangue'e ne nangue Ojɔ, ¹⁹ ne him man sá'be gui 'yɛngui ni ts'unt'ɔgá ya. Gui 'yɛngui ni 'yɛhethohogá ya, ga ɛmbi,” bi 'yɛnɛ a ra ts'unt'ɔ.

²⁰ 'Bɛx bi mba bɔya bi hyax ra 'yɔ í mba bɔ 'bɔh rá ta. Pɛ nu'bɔ mi ts'ɔtho da zɔn rá ngu, 'bɛx bi hyant'a rá ta ngue ba ɛpɔ, ne ɛmmɛ bin johya, bi huɛc'a rá ts'unt'ɔ. Bin ti'a rá ta, bin c'at'ui bɔ 'yɔ, bi hyufi ne bi zɔspa rá 'yogu. ²¹ Pɛ nu'a ra ts'unt'ɔ bi xi'a rá ta: “Nugá, dá ɔt'á ram fe'ts'i nangue'e ne nangue Ojɔ. Ne him man sá'be gui 'yɛngui ni ts'unt'ɔgá ya,” bi 'yɛmbi.

²² Pɛ nu'a rá ta, bi xih yú 'yɛhɛ: “Dami hethɔ ra pahni man'da xɔn ho, ne dami cãrpahɔ n'da ram fo'ye rá xá, ne gui 'yãrpahɔ yú zapato. ²³ Ne ba sihɔ ra t'undani xɔn zaqui ne gui hyohɔ, gui hoju ran sihme ne dan johyahɔ. ²⁴ Nguetho nuna ma ts'unt'ɔ tengu'bɔ bi du, pɛ nuya, tengu'bɔ bim 'bɔi mahɔn'a. Bim 'bedi pɛ nuya dá tɔn ya,” bi 'yɛn'a rá ta.

Ne 'bɛx bin ja ran sihme.

²⁵ Pɛ nu'a ra 'bɛt'o ts'unt'ɔ mi 'yɔ bɔ huɔhi, ne nu'bɔ mi mba bɔ ja rá ngu, i ɔh ra 'bida ne ran johya mi ja bɔ ja rá ngu rá ta. ²⁶ Ne nu'a, bi zohn'na n'da rá 'yɛhɛ bi 'yãnni: “'Bɛ'a i ja bɔ ja rá ngu ma ta,” bi 'yɛmbi.

²⁷ Ne nu ra 'yɛhɛ bi 'yɛmbi: “Nu'a nin 'yohɔ bi zɔhɔ, ne ni ta bi hyo ran dani xɔn zaqui, bi 'yɔt'a n'da ran sihme xɔn ndoho. Nguetho bin johya ngue ya bá penc'a nin 'yohɔ,” bi 'yɛmbi.

²⁸ Pɛ nu'a rá mbɔdi ts'unt'ɔ bin cuɛ ne him bi nde bi yãrpɔ mbo ra ngu. Ne nu'a rá ta bi bɔni, bi 'yɔrpa ts'ɛdi da yãrpɔ mbo. ²⁹ Pɛ nu rá ts'unt'ɔ bi 'yɛmp'a: “ɛmmɛ xɔn ngu yɔ jɛya dá ɔt'á ni 'bɛfi ne xínga n'dandɔ dá festhoho a gá xiqui. Ne hin jam'bɔ xcá 'dac'a n'da ra t'uchibo ngue dan sihme ma amigo. ³⁰ Pɛ nu'bɔ go mi zɔ'a ni ts'unt'ɔ bi juat'a ni mbeti ne xɔn ts'o bi 'yɔt'e, 'bɛx gá hyo ra t'undani xɔn zaqui,” bi 'yɛmbi.

³¹ Pɛ nu'a rá ta bi 'yɛmbi: “Pɛ ma zɔ ts'unt'ɔ i, thocua thoho dí 'bɔhmi ua, ne gátho 'bɛ'a i jagá, gátho ni mbeti. ³² Pɛ xɔn ho 'bɛ'a dá ɔt'á nguetho nu nin 'yohɔ tengu'bɔ ya

xí du ne i 'bui mahøn'a, nu'a bim 'bedi pe ya dá tĩmhbu," bi 'yɛn'a rá ta, bi 'yɛn'a rá Jesús 'bu mi man ran t'uti.

16

Ra nt'uti ra ngurpa 'yɛhe hinga gue'a bi 'yøt'e

¹ Ne xø bi ma man'da ran t'uti a ra Jesús, ne bi 'yɛna:

—Mi 'bu'a n'da ra mɛmbeti, ne mi si n'da rá ngurpa 'yɛhe bi xifi di manda 'be'a gátho i pe'ts'i. Pe bi si'a ra mɛmbeti hingui ho øt' rá ngurpa 'yɛhe nguetho i hãczehɛ 'be'a i ndese. ² Janangue'a bi zon'na rá 'yɛhe ne bi 'yɛmbi: “Dá øcã hingui ho'a guí øt'e. Nuya, dami dãqui hangu din theui ma 'befi nguetho ya him man gam pecua,” bi 'yɛmbi.

³ Nu'a ra 'yɛhe bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e. Bi 'yɛnse: “Nuya him man zã dam pecua ya, ne hingui sã dam peh na huãhi, ne dí pe'ts' ma sã ga átho ra mbeti, 'be'a hmaha ga øt'ya,” bi 'yɛnse. ⁴ Bi bɛm buya 'be'a da 'yøt'e n'dahma dim 'buh yú amigo di ze 'bu hin'yũ rá 'befi.

⁵ Ne nu ra ngurpa 'yɛhe bi zon'da to'o i tup'a rá hmu. Ne bi 'yãn'na n'da hangu in dupate. ⁶ Ne bi ðati, bi 'yɛna: “N'da ciento dãmbot'egui ra aceite dí tupi.” Ne nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami ts'on ni søcuã ne gui 'yo't' ma'da'yo gui hyuxpũ ngue hønt'a yote ma'det'a yũ dãmbot'egui guí tupa ma hmu,” bi 'yɛmbi. ⁷ Ne xø bi 'yãn'na man'da ran 'yohũ hangu xø in dupate a. Nu'a bi ðati: “N'da ciento t'eni ra trigo dí tupi.” Ne nu'a ra 'yɛhe bi 'yɛmbi: “Dami pãh ni søcuã, ne dami hyuxpũ goho 'dãte t'eni thoho guí tupi.”

⁸ Ne nu'bu mi pã'a rá hmu 'be'a bi 'yøt' rá 'yɛhe, bi 'yɛmbi: “Èmme guí pãdi 'be'a sã gui 'yøt'e ngue din jase 'be'a gátho gui hyoni,” bi 'yɛn'a rá hmu. Nu yũ jã'i 'buh ya, èmme i pãdi da hyät' yú mijã'ihũ n'dahma da ðase. Pe nu'ũ i 'yo bu ja ran nequi, hingui pãdi da 'yøt'e tengua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁹ Ne dí xi ahũ ngue nu ra mbeti di ts'onba rán 'yomfɛni ɩ 'da, pe da zøn ra pa ngue hin te di muui a, pe nu ni mbetiũ xũn ho 'bu gui fãxhũ yũ jã'i, ne dim 'buh ni amigohũ ngue 'darpũ gnĩm 'buhmbũ bu mahɛts'i.

¹⁰ 'Bu'i 'da zũ ts'ũtho i ja da 'yøt'e, pe i pãdi di jamansu a, janangue'a mfãdi da bãdi di jamansu 'bu di ja xũn ngu 'be'a da 'yøt'e. Pe 'bui 'da zũ ts'ũtho i ja da 'yøt'e, ne hingui pãdi di jamansu a, janangue mfãdi ngue hin da bãdi di jamansu 'bu di ja xũn ngu 'be'a da 'yøt'e. ¹¹ Nu'bu hingui pãdi di jamansu 'be'a i ja ua ja ra ximhãi, ne xĩn da bãdi di jamansu rá 'befi Ojã. ¹² Ne nu'bu hingui pãdi di jamansu a hin rá mbeti zehɛ, njon da zã di un'na njuãntho rá mbeti 'bu.

¹³ Njo'o n'da ra jã'i sã dim 'bu'i yoho yú hmu, nguetho nu'a n'da ra hmu hin da numanho a, ne nu man'da di huɛc'a. Uague da 'yørpa rá 'befi a n'da ne da zocpada bu rá 'befi a man'da rá hmu. Ngutho n'da ra jã'i hingui sã da 'yɛmbi rá hmu a Ojã 'bu èmme di ho ra mbeti, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁴ Nu yũ fariseo èmme di ho ra mbeti ɩ, ne nu'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, bi denthoho.

¹⁵ Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ũ:

—Nu ahũ gyú fariseohũ, guí øthũ 'be'a ní numansu ahũ yũ jã'i, pe nu Ojã i pãdi 'be'a i ja bu mbo ni mbuihũ. Ne nu'ũ gátho im bɛnse yũ jã'i ngue di muui, pe hin te di muui bu na nu Ojã ɩ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma din theui ɩ yũn t'ɛdi a rá ts'edi Ojã

¹⁶ —Nu mam 'bet'o gãn xãhmbũ yũn t'ɛdi ra Moisés, ne gãn xãhmbũ 'be'a bi 'yo't' yũ pøngahyã maya'bu, bi 'yɛmp'ũ. Pe nu ra Xuua Nxixyã bi ðu'mi bi man ran ho ma'da'yo ne bi ma 'bepũ ní manda rá ts'edi Ojã. Ne xũn ngu yũ jã'i ya i øt'ra ts'edi da yũrpũ di manda rá ts'edi Ojã.

¹⁷ Pe madague'a, pe xĩnga n'dant'ohni dim 'be'ũ yũn t'ɛdi. Nu ra ximhãi ne mahɛts'i da guadi, pe hin dim 'be'ũ yũn t'ɛdi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hingui ho ran hyegui

¹⁸ —Nε nu'a to'o da hyeh rá xisu nε da zim man'da, ra 'yomt'ɛni a. Nε nu'a to'o da zin'a ra xisu bi thegui, nε gue'a dín 'yomt'ɛni a bɔya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti ra membeti nε ra hyoya í Lázaro

¹⁹ Nε bi ma man'da ran t'uti ra Jesús, bi 'yɛna:

—Mi 'bɛ'a n'da ra membeti nε mahotho rá pahni xɛm hmadi a mi he, nε ɛmme mi 'bɛmanho bɛ ja rá ngu, tengu thoho 'bɛ i ja ra ngo. ²⁰ Nε i 'bɛ'a n'da ra hyoya, ɛmme mi sä ran ɛnbi, í Lázaro a. Nε gátho rá ja'i mi ja yɛ 'ya. Nε mi hupɛ ja rá goxthi ra membeti, ²¹ ngue mim bɛni da zi 'bɛ'a da hyɛpɛ ja rá mɛxa a ra membeti. Nε nu'ɛ yɛ xɔ'yo bi decpa yá 'ya bɛ i hudi.

²² Bi zɔn ra pa bi du'a ra hyoya. Nε nu yám 'bɛhni Oja bi zixpɛ mahɛts'i nguɛpɛ 'bɛ'a ra Abraham. Mbɛjua bɔya bi du'a ra membeti. ²³ Nε nu'bɛ mi du'a ra membeti bɔya, ɛmme bi nu ran ɛnbi bɛ bi mba.

Nε bi ndɔts'e, bi nu yabɛ bí 'bɛ'a ra Abraham nε ra Lázaro 'darpɛ bí 'bɛhmi. ²⁴ Nu ra membeti bi mbafi, bi 'yɛmp'a ra Abraham: “Nu'i mam bombɔta i Abraham, dami huɛgui ts'ɛ, ba penhua ra Lázaro da dut'ra dehe rá xá, da dárca ma jaɛni, nguetho ɛmme di ɛng na ra sibi i ja ua.” ²⁵ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmp'a: “Nu'i, mam bom'beto i, dami bɛn'i ts'ɛ 'bɛ'a gá 'yɔt'e 'bɛ gmi 'bɛpɛ ja ra ximhái. Gátho xɛn ho 'bɛ'a mi ja i, pɛ nu'a ra Lázaro hɔnt'a ran ɛnbi bi nu bɛ. Pɛ nuya dín johya ua ra Lázaro ya, pɛ go hɔnt'a ran ɛnbi guí nu ya. ²⁶ Nε man'da dí xi'i, hingui sä n'da da nɛxua da zɔrpɛ guí 'bɛi, nguetho i ja inde n'da ra mba'ye xɛn ndoho. Nε nu'i hingui sä gua nɛxpɛ guí 'bɛi gui sɔcua, nguetho i cot'a ra mba'ye bɛ,” bi 'yɛn'a ra Abraham.

²⁷ Nu ra membeti xɔ mahɔn'a bi xi'a ra Abraham: “Pɛ nu'bɛ hin da zä ba penhua, pɛ gui pɛn'na ra Lázaro bɛ ja rá ngu ma ta da xi'ɛ 'bɛpɛ 'bɛ'a dí sägä. ²⁸ Nguetho i 'bɛpɛ cɛt'a man 'yohɛ, nε dí ndepe nɛ'ɛ da zɔm bɛ guí 'bɛhmi 'bɛ bi du, nε him ba ɛcua ja ran ɛnbi,” bi 'yɛn'a. ²⁹ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmp'a: “Nubɛ 'bɛh nin 'yohɛ, i ja bɛ rá m hman ra Moisés nε yá pɔngahya Oja, i sä da 'yɔxɛ 'bɛ'a i man'ɛ.” ³⁰ Pɛ nu ra membeti bi 'yɛn'a: “Pɛ nu'i ma ta Abraham, hinga xɔt'a rá m hman ra Moisés ngue da 'yɔ'ɛ man 'yohɛ, pɛ nu'bɛ da ndants'a n'da xɛn du ngue da xifi, da 'yɔ 'bɛ.” ³¹ Pɛ nu ra Abraham bi 'yɛmbi: “Nu'bɛ hin da 'yɛrpa ra güenda 'bɛ'a i man ra Moisés nε yá pɔngahya Oja, xín da 'yɛrpa ra güenda 'bɛ da ndants'a n'da xɛn du,” bi 'yɛn'a ra Abraham, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man ran t'uti.

17

Xɛn dɛxqui ra ts'oqui

¹ Nu'a ra Jesús bi xih yá xädi, bi 'yɛmp'ɛ:

—Hin'yɛ n'da ra pa hin da ts'ä a ni mbɛihɛ gue i nde di 'bɛp aɛ guí 'yɔthɛ ra ts'oqui. Pɛ ndumbɛitho da nu'a to'o di japi da 'yɔt' yɛ ts'oqui rá mija'iui. ² Dí xi aɛ, to'o di japi da 'yɔt' ran ts'o n'da hinga na te rá mbɛi, man'da xɛn ho 'bɛ xtín thɛrpa n'da ra dojɛni rá 'yuga nε xtá t'ɛntrɛ ja ra deja, xinda gue'bɛ xtí japi xta 'yɔt' ran ts'o a n'da hinga na te rá mbɛi. ³ Dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthɛ. Nu'bɛ 'bɛ'a n'da ni mija'ihɛ bi 'yɔt'ahɛ ran ts'o, dami xihmbɛ hingui ho'a bi 'yɔt'ahɛ. Nε nu'bɛ da 'yɔmanho a guí xihmbɛ, damim punbahɛ 'bɛ. ⁴ Nε nu'bɛ yoto nidi n'dapa da 'yɔt'ahɛ ran ts'o, nε n'dandj ngu n'dandj da 'yá aɛ ra punbi, dami punbahɛ gátho, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Gátho xɛn hɛi sä da 'yɔt'a n'da 'bɛ i ɛc'yɛi xɛn ho

⁵ Nu'ɛ yɛ xädi bi 'yɛm bɔya:

—Grá Hmu, dami jaje ga ɛc'yɛihe xɛn ho, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Madague'a ɛmme zɛ ts'utho gui 'yɛc'yɛigahɛ, tengu bɛ ni nequi rá hmudä ra c'u, sä gui xihmbɛ ra za 'bäcua da 'uegue dím 'bäpɛ ja ra deja nε da 'ueh pɛya. Hin'yɛ 'bɛ'a xɛn hɛi 'bɛ gui 'yɛc'yɛigahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Hin ga ɛmfɛ xɛn ho dí ɔthɛ 'bɛ dí ɔthɛ'a i sija

⁷—Nu'bu n'da ran 'yohu 'buh rá 'yēhe di jamansup yú de'yo uague dim pēpu rá huāhi, ne nu'bu bin de bá ēpu ja rá ngu baya, ha da sifi din sihme. ⁸Pe hin'na, pe da sifi di hocpa rán sihme rá hmu, ne nu'bu bi niya, ja din sihme ra 'yēhe baya. ⁹Nu'a ra 'yēhe 'bu bi 'yōt' rá 'befi bi xih rá hmu, hingui t'ēmbi “jamadi gá 'yōrca ma 'befi,” hingui t'ēmbi, ngue ya ra 'yēhe thoho. ¹⁰Ne ngutho ahū 'bu gá 'yōthū rá 'befi Oja, gui 'yēnthohū baya: “Hin nte dá øthe ngue dí hnumanhoje, nguetho hōnt'a bi xije Oja dá øthe,” gui 'yēmhbū, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi hoqui 'det'a yun 'yohu mí hēmb ra t'axca'ya

¹¹Nu'a ra Jesús 'bu mi 'yo bu ja ra 'yu ní mba Jerusalén, bi tho inde bu ja yún yāni yu xequi Samaria ne Galilea. ¹²Ne nu'bu mi ts'utho da yut'a n'da ra hnini, ba ēpu 'det'a yun 'yohu i nde din c'athū ra Jesús. Gātho mi hēmb ra t'axca'ya. Ne nu'ū yun 'yohu yabū ts'ū bim 'bāi ne nts'edi bi mbafi, bi 'yēn'ū:

¹³—Nu'i Jesús, grá xānbate i, dami huēgahe ts'ū, bi 'yēmbi.

¹⁴Nu ra Jesús 'bu mi nu'ū baya, bi xi'ū da 'yut yú jā'i ū yū mbāja. Ne nu'bu mi mba ū, nu'a ra Jesús bi japi bin hoc yú jā'i bu ní mba. ¹⁵Ne nu n'da, 'bu mi bādi bi zā rá jā'i, 'bex bá peng bu 'bāh ra Jesús ne nts'edi bi 'yēspa Oja. ¹⁶Bin danyahmu bu ja rá gua ra Jesús, bi 'yāp ra jamadi nguetho bi yān'a. Ne nu'a, ra mēngu Samaria a, hing rá mijudíohū ra Jesús. ¹⁷Pe nu ra Jesús bi 'yēna:

¹⁸—Ha hinga gue'ū 'det'a dá hoqui. Hapū i 'bu'ū mi gūto. Ha hingui sā ba ē'ū 'da xtí un ra jamadi Oja. Pe hōnna n'da ran'yohu hing ra judío bi bēn'a ra mate bi 'yōrpa Oja, ne im bēnse ū mi'da ngue ēna i pā Oja ū, bi 'yēna.

¹⁹Ne xō bi 'yēmp'a ran 'yohū:

—Damim 'bāi, ní mba ya. Bin yān'a ya nguetho gá 'yēc'yēi gue i ja ma ts'edi, bi 'yēn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a di ja bu di manda rá ts'edi Oja

²⁰Nu'ū 'da yū fariseo bi 'yān'na ra Jesús:

—'Be'a ní pa di manda ua rá ts'edi Oja, bi 'yēn'ū.

Nu ra Jesús bi 'yēmp'ū:

—Hin da fā 'bu bi manda rá ts'edi Oja ua. ²¹Hingui sā n'da da 'yēna: “Guecua di manda ua rá ts'edi Oja,” xingui sā n'da da 'yēna: “Guembū di manda rá ts'edi Oja bu,” njon da zā da 'yēna, nguetho guepu ja ní mbūi n'da di manda rá ts'edi Oja, bi 'yēn'a ra Jesús.

²²Ne nubaya, bi 'yēmp'ū yú xādi:

—Da zōn ra pa ēmme guin ndehū ba pengā, nugā ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi. Pe di 'betho yū pa ba pengā. ²³Pe nu'ū 'da da 'yēn'ahū: “Guecua i 'būcua ya,” da 'yēn'ahū. Ne nu'ū mi'da da 'yēn'ahū: “Guembū i 'būpu a.” Pe 'yo guí øhmbū 'be'a da man'ū. ²⁴Nguetho nu'bu bá pengā, nugā ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, di nequi tengu ra huei ngue di hyāt'i gātho na ngūni ra ximhāi. ²⁵Pe m'bet'o thoho ga nugā xūn ngu ran ūnbi, nguetho yū jā'i 'būcua ya, hin da 'yēc'yēigui.

²⁶Nu'a ra pa ba pengā, nugā ngue dán jā'igā ua ja ra ximhāi, nu yū jā'i dim 'būi da 'yōt'ū tengu bi 'yōt' yū jā'i mi 'būhmbū a ra Noé. ²⁷Nu'ū yū pa mi 'bū'a ra Noé, gātho yū jā'i mi øt'e 'be'a mi numanhose, mi sihme, mi mihni, ne mi sin yú xisu, ne gue'a mi øt'ū gātho yū pa gue'bu go mi zōn ra pa bi yut ra dambosa ra Noé. Ne bin dā'ye baya, bi go'mi gātho ra hāi a ra dehe, bi du gātho ū yū jā'i mi 'būi. Din jabū da 'yōt' yū jā'i 'bū bá pengā.

²⁸Ne tengu bi 'yōt' yū jā'i yū pa mi 'bū'a ra Lot, ne ngutho da 'yōt' yū jā'i dim 'bū 'bū bá pengā. Gātho yū jā'i bi 'yōt'e 'be'a mi numanhose da 'yōt'e, bin sihme, bim mihni, bim pā, ne bin tāi, bi 'yōt' yú huāhi, bi hyōh yú ngu. ²⁹Gue'bu go mi zōn ra pa bi bōn ra Lot bu ja ra hnini Sodoma, ne bá caḥ mahēts'i ra sibi ma uānspi ra azufre, bi juah ra hnini, ne gātho mi 'būpu bi du baya. ³⁰Ne din jabū da 'yōt' yū jā'i 'bū bi zōn ra pa gua pengā.

³¹Ne to'o i 'bāpu maxōts'e ra zets'angu, hin da yūrpū mbo rá ngu ngue da hyāts'i 'be'a ja bu, da mba tho. Ne gātho to'o dim pēpu ja rá huāhi, hin ba peng bu ja rá ngu. ³²Dami bēmhbū ts'ū 'be'a bi 'yōt'a rá xisu ra Lot 'bū mi sifi da 'da'ū, ne man'da bi bēnse rá ngu,

ne gue'a í du'a baya. ³³ Ne gátho to'o in nde da yanse rá te, da nu ran unbi mazai a. Pe gátho to'o hin da beñi da yanse rá te, din ja ra te mazai a.

³⁴ Nu'bu bi zøn ra ora gua pengä, di apu yoho bu ja rá oi, nu'a n'da da ts'ix'a, ne nu'a n'da da gopu. ³⁵ Ne nu'bu yoho yu xisu 'darpu i jüni, nu'a n'da da ts'ix'a, ne nu'a man'da da gopu. ³⁶ Ne nu'bu yoho yun 'yohu i 'yo bu ja yú huahi, nu'a n'da da ts'ixa, ne nu'a man'da da gopu, ne hont'a to'o da 'yεc'yεi, da ts'its'i, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁷ —Grá Hmu, haru din ja'a guim ma, bi 'yεmp'u yú xädi.

—Nubu haru di peti yu pada, gui pähmbu gue di 'bom bu xun du, bi 'yεn'a ra Jesús.

18

Ran t'uti ra xisu ne ra ze'mi

¹ N'da ra pa, bi xi'a n'da ran t'uti yú xädi ra Jesús, ra hmeppya jatho thocua thoho din yaui Oja ne hin din xombui da 'yädi gue'bu go din ja 'be'a ädi. ² Ne bi 'yεna:

—Mi 'bu a n'da ra ze'mi bu ja n'da ra hnini, him bi numansu Oja xinga gue yú mija'ihu.

³ Ne mi 'buru n'da ra xisu xí du rá ndø. Ne thocua thoho mi som bu ne mi äpi da mbäts'i nangue rán suiui i 'bui. ⁴ Ne him 'be bi 'yurpa ra güenda 'be'a bi man ra xisu a ra ze'mi. Jague'bu min xombui ne bi 'yεnse: “Nugä, hin dí numansu Oja, xinga gue'u yu ja'i. ⁵ Pe εmme di pac na ra xisu, masque ga øt'ä 'be'a in nde n'dahma hin di thoqui da zocua ngue di xuhnanyagui,” bi 'yεnse ra ze'mi, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁶ Nubaya, bi 'yεmp'u yú xädi:

—Dami beñmbu 'be'a bi 'yøt'a ra ze'mi. Madague ra ts'om'bäi. ⁷ Dí xi ahü, man'da da 'yø'a Oja 'bu gui hyumbi gui 'yäfu rá m fäts'i ngue yú t'uhni ahü a. Nu'a Oja hingui tø'mi 'be din xombuizehe a. ⁸ Pe dí xi ahü, 'bexque da mbäx ahü 'bu gui äfu rá m fäts'i. Janangue'a gui 'yäfu Oja di zet'a ni mbuihu, ne hin da du ni mbuihu ngue him 'be ba pengä ua. Ne nu'bu bá pengä nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ga tün ahü bu gui εc'yεigahü, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ran t'uti n'da ra fariseo ne ra hyaçahäi

⁹ Ne xø bi xih man'da ran t'uti u im beñi xun hose, ne i numan'u u yú mija'ihu. Ne bi 'yεna:

¹⁰ —Yoho yun 'yohu bi mba bu ja ra danija, din yaui Oja. Nu'a n'da ra fariseo, ne nu'a man'da ra hyaçahäi. ¹¹ Nu'a ra fariseo, bim 'bäi ne bin ya, bi 'yεna: “Jamadi Oja, nguetho nugä xingui ts'u xun ts'o ma mbui, nugä hin drá siyategä, ne hin drá hyätegä, ne hin drá 'yomt'εnigä tengu'u gátho mi'da. Jamadi ngue nugä hin dí øt'ä tengu øt'na ra hyaçahäi i 'bäcua. ¹² Nugä zai dí ε't' man sihme yondj n'da semana, ne dí un'a ná 'det'a a dí tãh pu ja ra nija,” sä bi 'yεn'a ra fariseo 'bu min yaui Oja.

¹³ Pe nu'a ra hyaçahäi, n'danni ts'u mi 'bäi, ne i su da ndøts' mahεts'i, bi hyε'mahäi, ne εmme tu rá mbui. Ne bi 'yεmp'a Oja: “Ma Oja i, dín yeh ni mbui, nguetho drá dädits'oquigä,” bi 'yεn'a ra hyaçahäi. ¹⁴ Pe dí xi ahü, nu'a ra hyaçahäi ya xí punba Oja 'bu mi mbeng bu ja rá ngu. Pe hin'na a ra fariseo, guexta'a xun ts'o rá mbui 'bu mi bøm bu. Nguetho to'o din 'yεts'i, gue'a dín unba u. Pe gátho to'o hin din 'yεts'i, gue'a dí t'εspa u, bi 'yεn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi jap yu t'uhni

¹⁵ N'da ra pa, nu 'da yu ja'i bá si yú t'uhni bu 'buh ra Jesús ngue da mba nthädi u yú t'uhni. Pe nu'bu mi nu'u yú xädi 'be'a øt' yu ja'i, him bi japi da ts'ix u yu t'uhni bu 'bä'a ra hmu, bi damyhä thoho u. ¹⁶ Pe nu'a ra Jesús bi zon'du yu t'uhni ne bi 'yεmp'u yú xädi:

—Dami jafu ba thocua ya yu t'uhni, o gadí hecuahe, nguetho gátho to'o da yurpu di manda rá ts'edi Oja, jatho 'be da gohi tengu n'da ra t'uhni. ¹⁷ Dami 'yøhmbu 'be'a dí xi ahü: Jatho gui 'yøthu tengu'bu gyú t'uhnihu 'bu gui εc'yεihü. Nu'bu hin'na, hin gui cuthu bu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

N'da ra membeti i yaui ra Jesús

¹⁸ Ne nu'a n'da rá ngurpi yu judío, bi 'yän'na ra Jesús:

—Grá hogaxänbate, 'be'a sä ga øt'ä ngue din jagä ra te mazai.

¹⁹ Bi dah ra Jesús:

—Ha guím bæni 'be'a guím ma ngue guí engui xun hogui, nguetho hønt'a Oja xun ho.

²⁰ Guí paði 'be'a i mam bu ja yun t'ëdi ngue i em bæ: “O guí 'yomt'ëni, o guí hodu, o guím pë, o guí man ra fehni, ne gui numansu ni ta ne ni mbe,” i mam bu, bi 'yæn'a ra Jesús.

²¹ Nu ran 'yohu bi ðati:

—Gätho dí øt'ä u gue'bu go män t'uhnigä, bi 'yæn'a ran 'yohu.

²² Ne nu'a ra Jesús'bu mi 'yøde 'be'a bi ma, bi 'yëmp'a:

—Gadí 'be'i ts'u. Ní mba, gui pä gätho 'be'a i ja i, ne gui darpa yu hyoya. Gua ëh puya, gui tengui. Ne nubuya, xun ngu din ja i bu mahëts'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²³ Pe nu'a ran 'yohu 'bu mi 'yø'a bi man ra Jesús, emme bi du rá mbui, nguetho emme ra membeti a. ²⁴ Nu'a ra Jesús 'bu mi nu bi du rá mbui a ran 'yohu, bi 'yëna:

—Xun hëi yu membeti da yurpu di manda rá ts'edi Oja. ²⁵ Man'da hingui hëi n'da ra camello da yurpu ja rá gu ra 'yofani, xinda gue'u yu membeti da yurpu di manda rá ts'edi Oja, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁶ Ne nu'u yu ja'i 'bäpu bi 'yæn'u:

—Pe nu'bu in jabu, to'o maha da zä dim pøhø 'bu, bi t'ëmp'a ra Jesús.

²⁷ Nu'a ra Jesús bi ðat'u:

—Nu'a Oja sä da 'yøt'a hingui sä da 'yøzehe yu ja'i, bi 'yæn'a ra Jesús.

²⁸ Nu'a ra Pedro büya, bi 'yëmbi:

—Nugähe, gätho a mi jaje dá sohmba ne dá ten'nahe.

²⁹⁻³⁰ Nu ra Jesús bi 'yëna:

—Guehma dí xi ahü, gätho to'o bi zoh rá ngu, ogue rá xisu, ogue yú cu, ogue rá ta, ogue rá mbe, ogue yú t'uhnü, ngue bin unse di manda rá ts'edi Oja u, Oja di unni man'da xun ngu xinda gue'a mí ja. Pe ne'a ra te mazai büya, bi 'yæn'a ra Jesús.

Xø bi ma mahøn'a rán ðate ra Jesús

³¹ Nu ra Jesús, bi zixpu ma'ueni gätho 'de'mayoho yú xädi, ne bi 'yëmp'u:

—Dami 'yøhmbu ya. Ga mbähä bu Jerusalén, ne din ja bu 'be'a gätho bi man yu pøngahya maya'bu nanguecä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ³² Nu yu ja'i di dägä bu ja rá ts'edi u hing yu judío, ne nu'u da dengui, ne di c'aman'ugui, ne da zoxqui. ³³ Ne da mbegbä, ne da hyogä. Pe ná hyu pa büya ga ndants'i mahøn'a, bi 'yæn'a ra Jesús.

³⁴ Pe nu'u yú xädi, him bi baði 'be'a nam bøn'a bi man ra Jesús. Nguetho njo'mitho yün 'yomfëni u.

Nu'a ra Jesús bi hoc'a n'da ra xädä mi haxta'a mi

³⁵ Ne mi 'yo bu häntho bu ja ra hnini Jericó a ra Jesús, ne mi hupu nden'yu n'da zu xädä mi haxta'a mí si. ³⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a ra xädä ngue xun ngu yu ja'i mba bu, bi 'yänni 'be'a øt'u. ³⁷ Ne bi sifi mba bu ra Jesús ra mengu Nazaret. ³⁸ Ne nu'a ra xädä büya, nts'edi bi mbafi, bi 'yëna:

—Nu'i gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huëgui ts'u.

³⁹ Ne nu'u yu ja'i mi 'bäpu, bi xifi din hë. Pe madague him mi ndepe din ya, pe man'da nts'edi bi mbafi, bi 'yëna:

—Gra Jesús, rám bom'beto i ra David, dami huëgui ts'u.

⁴⁰ Nu'a ra Jesús bim 'bäh puya ne bi manda ba ts'inba a ra xädä. Ne nu'bu mim 'bähmi ra Jesús a ra xädä, bi 'yän'na ra Jesús büya:

⁴¹ —'Be'a guí nde ga øt'a'i, bi 'yëmbi.

Ne nu ra xädä bi ðati:

—Dín nde ga nu ran nequi.

⁴² —Sä guin nu ya, bi zä ni dä nguetho gá 'yëc'yei i ja ma ts'edi, bi 'yëmp'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi zä bi nu ran nequi rá dä büya. Ne bi ðen'na ra Jesús. Bi 'yëspa Oja bu ní mba. Ne'u gätho yu ja'i mi 'bupu, bi 'yëspa Oja büya.

19

Ra Jesús nɛ ra Zaqueo

¹ Nu'a ra Jesús bi yǝrɸa ja ra hnini Jericó, mi 'yo bɛ, ɛna da thogui. ² Nɛ mi 'bǝrɸa n'da ra ngǝrɸa hyaçahäi, ɛmmɛ ra mɛmbɛti a, í Zaqueo a. ³ Nɛ nu'a ra Zaqueo, ɛmmɛ min ndehma da nu'a ra Jesús, pɛ him mi sä nguetho hingui hɛts'i, nɛ ɛmmɛ dɛ yɸ ja'i bɛ mi 'yo'a ra Jesús. ⁴ Janangue'a, bin tihi bi ndɛxa n'da ra za ra sicómoro, ngue da zä da nu ra Jesús 'bɛ bi thorɸ. ⁵ Nɛ nu'bɛ mi zɔn'a ra Jesús bɛ 'bä'a ra za mi huxa ra Zaqueo, bi ndɔts'e nɛ bi 'yɛmbi:

—Zaqueo, bá cǝ n'dihi nguetho ga sɔm bɛ ja ni ngu ra pa ya, bi 'yɛmbi.

⁶ Nɛ nu'a ra Zaqueo bin johya, 'dahmantho bi gǝi, bi mba rá ngu nɛ bi zimanho a ra Jesús 'bɛ mi zɔm bɛ rá ngu. ⁷ Pɛ nu'ɸ yɸ ja'i him bi numanho nguetho bin säya bɛ ra Jesús bɛ ja rá ngu n'da ra ziyate. ⁸ Nɛ nu'a ra Zaqueo bim 'bäi bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nuya ga undä yɸ hyoya made 'bɛ'a gätho i jagä. Nɛ nu'bɛ mi siyagä n'da ra ja'i ngue hin rá 'yu 'bɛ'a mi ɔt'ä, goho nidi ga cospa a dá siyabi, bi 'yɛn'a ra Zaqueo.

⁹ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Gá päh nin 'yomfɛni nɛ i ja ra punbi ni ts'oqui ya, nɛ gätho i 'bɛcua ja ni ngu, gra Zaqueo, rá m bom'bɛto i ra Abraham. ¹⁰ Nɛ gue'a ná ɛcä, ngue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, ngue gan yǝnba yú te'ɸ i pǝdi ja yú ts'oqui, nɛ hin da nu ran ɸnbi mazǝi, pɛgue din ja ra te mazǝi ɸ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran t'uti yɸ 'yɛhɛ him bi xǝnd ra mbɛti

¹¹ Nu ra Jesús bi xih man'da ran t'uti ɸ yɸ ja'i, nguetho bi bɛn'ɸ yɸ ja'i ngue nu'bɛ da zɔm bɛ Jerusalén ra Jesús, 'bɛx di japi di manda bɛ rá ts'ɛdi Oja. ¹² Nɛ bi 'yɛmp'ɸ:

—Mi 'bɛ'a n'da ran 'yohɸ, ra ts'ɸt'abi rá ta. Nɛ bi mba bɛ n'danni n'da ra hnini ngue bin nde bín t'un bɛ rá 'bɛfi ngue din ts'ɸt'abi bɛ rá häizɛhɛ. ¹³ Pɛ nu'bɛ mi nets'i, bi zon'dɛ 'dɛt'a yú 'yɛhɛ, 'da'a n'da bi un ra mbɛti ngue ra oro xɸn ngu di muui. Nɛ bi 'yɛmp'ɸ: “Gui hyomhbɛ 'bɛ'a da zä gui 'yɔthɸ ngue di xǝnd ma mbɛti,” bi 'yɛmbi.

¹⁴ Nɛ nu'ɸ yɸ ja'i mi 'bǝrɸa ja rá häi, him mi numanho a ran 'yohɸ. Janangue bi mbɛhni 'da yúm 'bɛhni ngue m'bɛt'o da zɔni da ma ngue hin din t'un rá ts'ɛdi a ran 'yohɸ. ¹⁵ Pɛ nu'a ran 'yohɸ, bin t'un ran t'ɛdi din ts'ɸt'abi nɛ bi mbɛng bɛ rá häi bɸya. Nu'bɛ mi zɔm bɸya, bi zon'dɛ yú 'yɛhɛ xí un ra mbɛti, nde da bǝdi hangu bi hyuxa rá mbɛti xí un'na n'da ngu n'da ɸ.

¹⁶ Nu ra mbɛdi 'yɛhɛ bi 'yɛmp'a: “Nuya bin ja 'dɛt'a a ni mbɛti,” bi 'yɛn'a. ¹⁷ Bi 'yɛmp'a rá hmu bɸya: “Xɸn ho gá 'yɔt'e, gra 'yɛhɛ xɸn ho, gá xǝnda zɸ ts'ɸ dá 'da'i, pɛ nɛ ga 'da'a nin t'ɛdi ngue gui manda 'dɛt'a yɸ hnini,” bi 'yɛmbi. ¹⁸ Nu ná yoho ra 'yɛhɛ bi 'yɛmp'a: “Nuya bin ja cɸt'a a ni mbɛti gá 'daqui ga xǝndä,” bi 'yɛn'a. ¹⁹ “Nu'i, ga 'da'a nin t'ɛdi ngue gui manda cɸt'a yɸ hnini 'bɸ,” bi 'yɛmp'a rá hmu bɸya.

²⁰ Nɛ xɔ man'da ra 'yɛhɛ bi 'yɛmp'a rá hmu bɸya: “I ja ua ni mbɛti gá 'daqui. Dá pɛ'ts'ä xɸn ho. ²¹ Nguetho dí pǝcä 'bɛ'a nim 'bäi, ngue ya hin'yɸ nin huɛcate. Gui honi 'bɛrɸ gdí hyǝnba rá mbɛti yɸ ja'i. Nɛ gui hǝnba yú huǝhi, janangue dá pɛ'ts'ä ni mbɛti ngue dí su ga 'bɛdi,” bi 'yɛn'a. ²² Nu'a rá hmu bi 'yɛmbi: “Nu'a gá ma i udi ngue grá ts'om'bäi. ²³ Hanja hin gá hmi'a ma mbɛti n'dahma xtí hyux'i ts'ɸ,” bi 'yɛmbi.

²⁴ Nɛ bi 'yɛmp'ɸ mi 'bǝrɸ: “Dami hyǝnbahɸ rá mbɛti na ran 'yohɸ nɛ gui unhdɸ a ra mbɛdi 'yɛhɛ, nu'a to'o bi dǝha xɸn ngu,” bi 'yɛmbi. ²⁵ Pɛ nu'ɸ mi 'bǝrɸ, him bi nde da 'yɔt'e 'bɛ'a bi man yú hmu, nguetho xɸn ngu i ja a ra mbɛdi 'yɛhɛ. ²⁶ Pɛ nu'a ra hmu bi 'yɛmp'ɸ: “Nu'a to'o i humbi i ɔt' ma 'bɛfi, hinga hɔnt'a rán zäbi da dǝha, pɛ man'da xɸn ngu ga unni. Pɛ nu'a hingui nde da 'yɔt' ma 'bɛfi, hin te da dǝha, nɛ ga hǝnba'a dá unni,” bi 'yɛna. ²⁷ “Nɛ nu'ɸ him mi ndeje dán ts'ɸt'abi ua, ba sihɸ, gui secpahɸ yú 'yɸga ua,” bi 'yɛn'a ra hmu bɸya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi man ran t'uti.

Ra Jesús bi yǝrɸa ja ra hnini Jerusalén

²⁸ Ne nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús, bi thopuya, ní mba bu Jerusalén. ²⁹ Ne nu'bu mi ts'utho da zom bu ja ra nyuni guerpu i ja ra hnini Betfagé ne ra hnini Betania, ³⁰ bi mbéhni yoho yá xádi, bi 'yɛmbi:

—Ní mbe bu nán jombu ja ra hnini. Ne gui tɔmmi bu n'da ra t'uburu án that'i bu ja ra nden'yu, ne xínga n'da ra ja'i ní hyuts'i. Bá xocui ne ba siui ua. ³¹ Ne nu'bu 'bo'o da 'yän'nau: “Hanja gní xocui ra buru,” gui 'yɛnui: “Nu'a ra hmu i hon'a ra buru,” gui 'yɛnui, bi 'yɛmp'u yoho yá xádi.

³² Ne bi mba buya, ne bi dɔn'a 'be'a xí xi'a ra Jesús. ³³ Ne nu'bu mi xoc ra buru, bi 'yän'na rá mbeti:

—Hanja gní xocui na ra buru, bi 'yɛmbi.

³⁴ Bi dɔh yu xádi buya:

—Nu'a ra Hmu i honi, bi 'yɛn'u. Ne bi ndepe da zix buya.

³⁵ Ne nu'u yu xádi bá si ra buru buya, ne bi gaspa yá coto bu ja rá xuthä ra buru ne bi hyuxa ra Jesús. ³⁶ Ne nu'bu mi mba bu 'yu ra Jesús, nu'u yu ja'i 'bex bi mbøcua yá pahni bu ja ra 'yu ngue da thopu a ra Jesús. ³⁷ Ne nu'bu mi gapu ja ra nyuni ní mba bu Jerusalén, gátho u min 'yohu nts'edi i mbafi, bin johya ne bi 'yɛspa Oja nangue yun t'øt'e nuixte bi nu. ³⁸ Bi 'yɛn'u:

—Majapi ra ts'ut'abi bá ɛhe nangue rá thuhu ra Hmu. Ne din ja rán johya Oja yá mbui yu ja'i. Nuixtetho rá ts'edi Oja, bi 'yɛn'u.

³⁹ Ne nu 'da'u yu fariseo bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Dami hecua ni xádi din he.

⁴⁰ Pe nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—Nu'bu ga hecpä yu ngue i ɛspa Oja, pe go da 'yɛspa Oja ya yu do bongua, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bin zoni nangue yu ja'i 'buru ja ra hnini Jerusalén

⁴¹ Ne nu'bu mi hyän bu ra hnini Jerusalén a ra Jesús, bin zoni. ⁴² Ne bi 'yɛn'a:

—Min ndegä ngue xquí pahmbu a dí yan'ahu bu ja ran unbi mazai, pe hin gán nde gá pahmbu, pe nuya him man zä, nguetho tengu'bu njo'mi ni däh. ⁴³ Ne da zøn ra pa ba ɛh nin suih di mbät'a ni hninih ne njon da zä da bøni ngue din yani, ne gan tunhdu u buya. ⁴⁴ Ne gátho ahu ngue guí 'buhmbu nu, da hyo ahu ne da guah ni hninih. Ne da mba nso't'i, ne xínga n'da ra jado da gopu. Nguetho nu ahu xíngui ts'u gá pahmbu a ra pa xti pø ahu Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nu ra Jesús bi hyøn'a thi yu mbä bu ja ra danija

⁴⁵ Ne nu'a ra Jesús buya, bi mba bu ja ra danija ne bi hyøn'a thi gátho yu mbä mi 'buru.

⁴⁶ Ne nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'u:

—I mam bu ja rá m hman Oja: “Í thø'a ma ngu ngue da mba nthandegä bu,” i ɛn Oja. Pe nu ahu gá 'yørpadah tengu'bu ra hyado guerpu nín 'yan'u yu bɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bi t'ømanho a bi man ra Jesús

⁴⁷ Nu'a ra Jesús thocua thoho min xänbate bu ja ra danija. Pe nu'u yu ngurpa mbäjä, ne yu xänbate nija, ne yu dác'yei, min nde da hyo'a ra Jesús. ⁴⁸ Pe hin'yu 'be'a da 'yøt'e ngue da hyo. Nguetho gátho yu ja'i bi 'yurpa ra güenda 'be'a bi man ra Jesús. Njon bin nde bi u't' yá mbui u 'da.

20

Rán t'ɛdi ra Jesús

¹ Ne nu ra Jesús n'da ra pa bi xänba yu ja'i bu ja ra danija nangue ran ho ma'da'yo. Ne'u yu ngurpa mbäjä ne yu xänbate nija, ne yu dác'yei, gátho bi zom bu. ² Ne bi t'än'na ra Jesús:

—Hanja sä guí øt'e 'be'a guí øt'e. To'o bi 'da'a nin t'ɛdi, bi 'yɛmbi.

³ Pe nu ra Jesús bi dati:

—Necä, ga än'nahü, ⁴ to'o bi un rán t'ëdi ra Xuua ngue bi 'yøt' ran xixya, hague Oja uague yu ja'i, bi 'yëna.

⁵ Pe nu'ü bin 'yänzëhe ü 'be'a dí dätí. Ne bi 'yënsë:

—Nu'bü ga ëmfü ngue Oja bi un'na rán t'ëdi a ra Xuua, ne da 'yënjü büya: “Hanja hin gá 'yëc'yëihü 'bü.” ⁶ Pe nu'bü ga ëmfü, yu ja'i thoho bi un rán t'ëdi, dí bat'adojü yu ja'i nguetho xün ngu yu ja'i ëc'yëi rá pøngahya Oja ra Xuua, bin 'yëmzëhe ü.

⁷ Janangue'a bi t'ëmp'a ra Jesús:

—Hin dí pähmbe to'o bi un rán t'ëdi ra Xuua, bi 'yëntho.

⁸ Necä hin ga xi ahü to'o bi 'dacä ran t'ëdi ga øt'ä 'be'a dí øt'ä, bi 'yëna.

Ran t'uti yu ts'ombëfi

⁹ Ne bi xih man'da ran t'uti a ra Jesús, bi 'yëna:

—Mi 'bü'a n'da ran 'yohü bi 'yøt'a n'da ra nuandät'o, ne bi hmit'i 'da yu mbëfi. Nu'a rá mbëti bi mba n'danni büya, ne nya'atho bäm 'büpü. ¹⁰ Ne nu'bü mi zøn yu pa da thuc yün dät'o, nu'a rá mbëti bá pëhna n'da rá 'yëhe da duspa 'da yün dät'o, ngue'a án yähu a. Pe nu'ü bi zocpa a ra nuandät'o, bi mbëmba thoho ra 'yëhe ne bi 'yët'i, xín te bi unni. ¹¹ Ne ná yoho rá 'yëhe bá pëhna rá mbëti ra nuandät'o, pë ngutho bi 'yørpa ra 'yëhe, ne'a bi mbëmba thoho mahøn'a, bi 'yer büya ne nte bi unni. ¹² Ne ná hyu rá 'yëhe xø bi mbëhni mahøn'a a ran 'yohü, ngutho bi t'ørpe, bi ünba yu mbëfi ne bi 'yët'i, xíngui ts'ü bi unni.

¹³ Ne nubüya, nu ra mendät'o bi bëni 'be'a da 'yøt'e. Ne bi 'yëna: “Masque ga pëhn'na ma ts'ünt'ü, dadí huëqui, xøhma da numansu na,” bi 'yënsë. ¹⁴ Pe nu'bü mi nurpa rá ts'ünt'ü ü yu mbëfi, bi mam büya ngue da hyo, bi 'yëñ'ü: “Mbähä ga hohü rá ts'ünt'ü, janangue da zä ga cosehü ra nuandät'o,” bi 'yëñ'ü. ¹⁵ Janangue'a bi zix pü ma'ueni, bi hyøn'a thi ra ts'ünt'ü, ne bi hyo bü, bi 'yëñ'a ra Jesús.

Ne xø bi 'yän'dü yu ja'i mi 'bäpü:

—'Be'a guím bëmhbü da 'yøt'a rá mbëti ra nuandät'o ya, bi 'yëna.

¹⁶ Pe dí xi ahü, ba ëse ne da hyo'ü, ne n'dan'yo di un'na rá nuandät'o büya, bi 'yëñ'a ra Jesús.

Ne nu'bü mi 'yø'ü yu ja'i 'be'a bi man ra Jesús, nu'ü bi 'yëñ'ü:

—Oja da 'yøt'e hin din ja a guím ma, bi 'yëñ'ü.

¹⁷ Pe nu'a ra Jesús bi hyët'ü, ne bi 'yëmbi:

—Pe 'be'a nam bøn'a rá m hman Oja nt'o't'i maya'bü 'bü, ngue i ëna:

Nu'a ra do bi bünt'ü yu gädo 'bü mi hyøh ra ngu,

gue'a ra do man'da mahyoni, tengu thoho yu guangu, i ëm bü ja rá m hman Oja.

¹⁸ Ne tengu'bü da guesëgä a ra do i hmam bü. Hønt'a go to'o hingui ëc'yëigui, din ünbazëhe, tengu'bü da däng bü ja ra do din tüní, ne go ga sempä a tengu'bü ra do da zë'mi ne da 'yët'i, bi 'yëñ'a ra Jesús.

Bin t'än'na ra Jesús 'bü din jut' ra renta ogue hin'na

¹⁹ Nu yu ngürpa mbäjä ne yu xänbate nijä 'bü mi 'yø'a ran t'uti bi man ra Jesús nangue'ü yu hyote mbëfi, min nde da got'a fädi ra Jesús, nguetho bi badi tengu'bü guesë ü yu hyote mbëfi ü yu mbäjä ne yu xänbate nijä. Pe him bi got'i nguetho bi zutho yu ja'i. ²⁰ Janangue bi bëm mahøn'a büya ne bi mbëhni 'da yün 'yohü ngue da 'yän yün t'änni a ra Jesús, n'dahma din ja 'be'a sä dí fënt'a ra Jesús ngue di dä bü 'büh ra ts'üt'abi. ²¹ Ne nu'ü yün 'yohü bi xi a ra Jesús:

—Xänbate i, dí pähmbe hønt'a majuani guí ma. Ne dí pähmbe guí xänbi xün ho hønt'a go to'o má ja'i ne hin guí huahni to'o guí xänbi, pë guí xifi xün ho nangue Oja. ²² Dami xije ya, ha din theui man t'ëdihü bi 'dajü Oja 'bü ga juthü ra renta a ra ts'üt'abi Roma, uague hin'na, bi 'yëñ'ü.

²³ Pe nu'a ra Jesús mi pädi i ts'ämhyä thoho. ²⁴ Ne bi 'yëmp'ü:

—Hanja gní 'yängui, xi ni mbëti gní juthü ra renta ra ts'üt'abi, gan nugä, bi 'yëna.

Ne bi un büya.

—To'o rá pøte ne rá thuhu i cuat na ra mbëti, bi 'yëñ'a ra Jesús.

Ne nu'ɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Rá pøte ne rá thuhu ra ts'ut'abi Roma i cuat na.

²⁵ Bi dɔh ra Jesús bɔya ne bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a rá mbeti ra ts'ut'abi Roma, gui un'na. Nu'a xin rá mbeti Ojɔ, gui un'na Ojɔ a, bi 'yɛmp'ɛ.

²⁶ Janangue nu yɛn 'yohɛ him bi zä xtá hyät'a ra Jesús, pɛ bi hyonya thoho ɛ 'bɛ'a bi man'a ra Jesús.

Ran t'änni 'bɛ da ndants'ɛ xɛn du

²⁷ Ne nu'ɛ 'da yɛ saduceo, bi zøm bɛ 'bɛh ra Jesús, gue'ɛ hingui ɛc'yei da ndants'ɛ xɛn du. Nu'ɛ bi 'yɛmp'a ra Jesús:

²⁸ —Nu'a ra Moisés bi 'dajɛ n'da man t'ɛdihɛ ne bi 'yɛna: “Nu'bɛ bi du n'da ran 'yohɛ ngue mi 'bɛh rá xisu ne njo'o yú t'ɛhni, nu'a rán 'yohɛ da zinba a rá xisu. Ne nu'a rá mbɛdi t'ɛhni dim 'bɛi, da thuspa rá thuhu a ran 'yohɛ bi du ne da 'yɛmbi rá ta a,” bi man ra Moisés.

²⁹ Pɛ gue'a ga ä'n'nahe. Bim 'bɛ'i yoto yɛn 'yohɛ din 'yohɛ zɛhɛ. Nu'a ra mbɛdi n'yohɛ bi zin'a n'da ra xisu, ne m'bejua bɔya bi du a ran 'yohɛ ne him bim 'bɛh rá t'ɛhni. ³⁰ Ne nu'bɛ mi du ran 'yohɛ bɔya, ná yoho rán 'yohɛ bi zin'a ra xisu mahøn'a, ne xø bi du a. ³¹ Ne xø bi zin'a man'da rán 'yohɛ bɔya, 'da'ingu bi 'yøt'ɛ gätho yoto yɛn 'yohɛ, gätho bi du ne xínga n'da bim 'bɛh yú t'ɛhni. ³² Mbejua bɔya, bi duse ra xisu, bi 'yɛn'ɛ. ³³ Nuya, dami xije 'bɛ'a din ja a ra pa da ndants'ɛ xɛn du. To'o da 'yɛmbi rá xisu a ra xisu, nguetho gätho yoto bim 'bɛhmbɛ ra xisu ua ja ra häi, bi 'yɛn'ɛ yɛ saduceo.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi dɔti:

—Hønt'ua ja ra häi din thət'ɛ yɛ jɔ'i. ³⁵ Ne gätho to'o yún sähɛ da mba bɛ mahɛts'i 'bɛ bi ndants'ɛ xɛn du, ne him man ja ran thət'i bɛ. ³⁶ Nguetho da gohi tengu tho yám 'bɛhni Ojɔ ɛ, ne him man da du bɛ. Ne ma'da'yo da gohi 'bɛ bi xoxa Ojɔ ɛ ngue yú t'ɛhnise Ojɔ ɛ.

³⁷ Pɛ ne'a ra Moisés bi ma da ndants'ɛ xɛn du 'bɛ mi 'yo't'i 'bɛ'a bin ja, nu'bɛ mi nu mí zø ra za 'bɛ maya'bɛ. Ne i mam bɛ ngue nu Ojɔ rá Ojɔ ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob, ne nu'ɛ, ná ya'a thoho xí du ɛ 'bɛ mi 'yɛmp'a Ojɔ ra Moisés. ³⁸ Ngubɛ bi ma nguetho guexta'a i 'bɛh yú mbɛi. Nubɛ na nu Ojɔ 'da'ingutho 'bɛ i 'bɛ'a n'da ogue xɛn du n'da. Guexta'a i jatho yú te ɛ xɛn du, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Ne nu'ɛ 'da yɛ xänbate nijɔ, bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—ɛmmɛ xɛn ho a gá ma, bi 'yɛn'ɛ.

⁴⁰ Ne nu'ɛ yɛ saduceo ya him mi sä da 'yän mi'da yɛn t'änni.

To'o rám bom'beto a ra Cristo

⁴¹ Ne nubɔya, bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Hague nán zä guí ɛmfɛ ra Cristo rám bom'beto ra David a. ⁴² Nguetho bi manse ra David bɛ ja ra søcuɔ bi 'yo't'a:

Nu'a Ojɔ bi 'yɛmp'a ma Hmu:

“Hyucua ga conhui ma ts'edi,

⁴³ gue'bɛ go dá tapä gätho ɛ nin sɛihɛ,” i ɛn Ojɔ, bi 'yɛn'a ra David 'bɛ mi ma nangue ra Cristo.

⁴⁴ Hanja i ɛmbi rá Hmu, ne rám bom'beto a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma hinga gue'a bɛ nán xänbate ɛ yɛ xänbate nijɔ

⁴⁵ Nu'a ra Jesús bɔya, ní jat'a nyɔhɛ yú xädi, gätho mi 'bäpɛ mi øde 'bɛ'a bi man ra Jesús. Bi 'yɛmp' ɛ bɔya:

⁴⁶ —O guí ɛrpahɛ masu 'bɛ'a da man'ɛ yɛ xänbate nijɔ, nguetho i he yú mbapahni xɛm hmadi ngue da t'ɛspi, ne ɛmmɛ di ho da mba ma zengua ngue da 'yɛspa yɛ jɔ'i. Ne ɛmmɛ i honi da hyurɛ ja yɛn thuts'i xɛn ho bɛ ja yɛ nijɔ, nɛpɛ ja yɛn sihmɛ. ⁴⁷ Ne i siyabi 'bɛ'a i pɛ'ts' yɛ xisu xɛn du yún ndø, ne i tunba yú ngu, ne ní jat'i nya'a thoho i yɔhɛ Ojɔ bɛ ja yɛ nijɔ. Pɛ nu'ɛ, man'da xɛn ɛtho ran ɛnbi da nu, bi 'yɛn'a ra Jesús.

21

Nu'a ran t'unni man'da di muui

¹ Nu'a ra Jesús mi 'bäpɛ ja ra ɔɔnija ne bi nu yɛ membeti i cät yú mbeti bu ja ra huada, ngue rán t'unni Oja. ² Ne bi nu n'da zɛ hyoya xisu bi gärrɛ yoho yɛ t'ɛc'axt'i. ³ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ mi 'bäpɛ buya:

—Majuɔni dí xi ahɛ, nuna ra hyoya xisu man'da di muui bi uni xinda gue'ɛ gätho mi'da. ⁴ Nguetho gätho yɛ membeti 'bu ya bi gät'a n'da ra mbeti ja ra huada, pɛ ya mbongui thoho yú mbeti, pɛ nu'a zɛ hyoya xisu, bi uni gätho mi ja, xingui ts'ɛ bi bongui 'be'a da hyonse, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra ɔɔnija

⁵ Nu'a ra Jesús mi ø'a man yɛ ja'i: “Mahotho ra ɔɔnija, ne mahotho yɛn t'unni i zɛpɛ.” Pɛ ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

⁶ —Nuna gätho guín nuhɛ ya, da zɔn ra pa hin te din ja ua, xingui ts'ɛ da bonga n'da zɛ xequi ngue hin da yøt'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ran unbi din ja ua ja ra häi

⁷ Ne nu'ɛ 'da yɛ ja'i mi ø'a bi man ra Jesús, ne bi 'yänni:

—Gra xänbate i, nda'a ní pa din ja a guím ma, 'be'a ní hmɛpɛya din ja sä ga pɔhmbɛ.

⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Dami jamansu 'be'a guí ɛc'yɛihɛ. Nguetho da zɔn ra pa ba ɛh yɛ hyäte da hyä ahɛ: “Nugä drá Cristogä,” da 'yɛn'ahɛ. Ne da 'yɛn'ɛ: “Ya bi zɔn ra pa ran zɛgui,” da 'yɛn'ɛ. Pɛ o guí ɛc'yɛihɛ 'be'a da man'ɛ. ⁹ Ga xi ahɛ 'be'a gätho din ja ua ja ra häi gue'bu go ba ɛcä mahøn'a. O guí suhɛ 'be'a guí 'yøhmbɛ, nguetho din ja yɛ ɔɔsui, ne yɛ ja'i hinga 'da'angu da bɛni. Pɛ hinga gue'bu ran zɛgui din ja ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁰ Ne xø bi 'yɛna:

—Ne 'da'a n'danni yɛ häi din ja yɛ sui. Ne din suse n'da ngu n'da yɛ ts'ɛt'abi. ¹¹ Ne din ja yɛ 'yɔmhäi nts'utho, ne din ja ra ɔɔthu, ne ra ɔɔɛɛɛ, ne din ja yɛ hmɛpɛya nts'utho bu mahɛts'i.

¹² Pɛ hin nín ja a dí m mangä 'bu bim fent'ahɛ ne da mba ma un'ni ahɛ. Ne da ts'ix ahɛ bu ja yɛ nija, di un'nahɛ bu. Ne da mba ma dä ahɛ bu 'buh yɛ ts'ɛt'abi nɛpɛ 'bu'ɛ ja yú ts'edi. Gätho ngubɛ da t'øt'ahɛ ngue guí tengahɛ. ¹³ Pɛ nu'bu da ts'ix ahɛ bu, da zä gui mamhbɛ bu ran ho ma'da'yo. ¹⁴ Ne 'yo gadín 'yomfɛnihɛ 'be'a gui mamhbɛ 'bu bi mba ma juan'ni ahɛ.

¹⁵ Nguetho nugä, ga bɛn'nahɛ 'be'a da zä gui mamhbɛ ra ora gam 'bähmbɛ bu. Ne nu'a ga bɛn'nahɛ, xinga n'da nin suiɛ da zä da ɔɔti 'be'a gui mamhbɛ bu. ¹⁶ Ne madague'bu, ni tahɛ ogue ni mbeɛɛ, ogue ni cuhɛ, ogue ni menihɛ, ogue ni amigohɛ, pɛ guemhma di dä ahɛ bu 'buh yɛ ts'ɛt'abi. Ne 'da'ahɛ da tho ahɛ ngue guí ɛc'yɛigahɛ. ¹⁷ Ne gätho da ts'an ahɛ nanguécä. ¹⁸ Pɛ o guín suhɛ nguetho xinga n'da ni xtɔhɛ dim 'bɛpɛ ja ni yɔhɛ. ¹⁹ Pɛ nu'bu gui hyäthɛ yɛn unbi, Oja di 'da ahɛ ra te mazai, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma 'be'a din ja ra ɔɔhnini Jerusalén

²⁰ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu'bu guin nuhɛ xí mbät ra hnini Jerusalén yɛ dofui, gui pɔhmbɛ mi ts'ɛtho da guah ra hnini. ²¹ Ne nu'bu bin ja bu Njerusalén, gätho ɛ 'bɛpɛ ja ra xequi Judea xɛn ho 'bu da 'dagui da mba bu ɔɔpo bu ja yɛ nyuni. Ne'ɛ i 'bɛpɛ ja ra hnini, xɛn ho 'bu da bøni, ne gätho i 'bɛpɛ ɔɔpo hin da 'yɛna da mba bu ja ra hnini. ²² Nguetho gue'a ra pa di un rán unbi Oja ɛ, ne gätho din ja tengu tho i mam bu ja rá hman Oja din ja. ²³ Ne nu'bu bin ja a, huɛcate ɛ in hɔt'ɛhni, ne'ɛ gätho ɛ 'buh yú 'uere. Nguetho ndumbũitho rán ts'embi Oja din ja ua ja ra häi ne xɛn ngu yɛn unbi da nu yɛ ja'i. ²⁴ Ne nu'ɛ 'da'ɛ dí mba ntho ra juai, ne nu'ɛ mi'da da ts'ixpɛ n'danni yɛ häi ne da gohi tengu'bu i ofädi. Gue'ɛ hing yɛ judío di ts'on na ra ɔɔhnini ne di manda ua, gue'bu go da zɔn ra pa da hyanba yú ts'edi Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

'Bɛ bi zɔn ra pa ba ɛh ra Cristo

²⁵ Nɛ man'da bi man ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nu Oja da 'yɔt' yɛ hmɛpya bɛ ja ra hyadi, nɛpɛ ja ra zana nɛpɛ ja yɛ sɔ. Nɛ yɛ ja'i 'bɛcua ja ra hãi ɛmmɛ din su'ɛ 'bɛ da 'yɔde nts'ɛdi da 'yɛn ran dahi yɛ dejã. ²⁶ Nɛ ɛmmɛ da güent yú mbɛi nangue ra mbidi din ja. 'Nɛ da zu 'bɛ da bɛni 'bɛ'a din ja gãtho ua ja ra ximhãi. Nɛ gãtho 'bɛ'a bí ja bɛ mahɛts'i di 'yani. ²⁷ Nɛ nu'bɛ bin ja a dí xi ahɛ, 'bɛx gua ɛcã, ngue dán ja'igã ua ja ra ximhãi, ba ɛcã bɛ ja yɛ güi, ban 'yo'be ma ts'ɛdi xɛn ngu ngue dán nuixtegã. ²⁸ Nɛ nu'bɛ gán nuhɛ da mbɛdi din ja, dami hyuthɛ nzambɛi nɛ gui ndɔs'hɛ mahɛts'i, nguetho ba ɛh ni pɔrpatehɛ da yan ahɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁹ Nɛ man'da bi man ra Jesús ngue bi man'a n'da ran t'uti, bi 'yɛna:

—Gan 'yomfɛnihɛ ts'ɛ 'bɛ'a di ja ra za ra higo nɛ'ɛ mi'da yɛ za. ³⁰ Nu'bɛ guín nuhɛ i pɔx yú paxi yɛ za, guí paɛmbɛ 'bɛx ba ɛh yɛ pa xɛm pa. ³¹ Ngutho 'bɛ bi mbɛ'a dí xi ahɛ, gui paɛmbɛ mi ts'utho di manda rá ts'ɛdi Oja ua bɛya.

³² Majuani dí xi ahɛ, nu yɛ ja'i 'bɛcua ya, hinga gãtho xtí du 'bɛ bi mbɛdi din ja a dí xi ahɛ. ³³ Nu bɛ mahɛts'i nɛ ra ximhãi da guadi, pɛ nu'a mam hmangã hin da gua'a, bi 'yɛna.

³⁴ Janangue dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthɛ, o guín nde gui 'yɔthɛ ni pãhã zehɛhɛ, nɛ hinga hɔnt'a guim bɛmhɛ nin sihmɛhɛ. Dami jamansu a gui 'yɔthɛ, hin ga tɛn'nahɛ ngue gdí ɔthɛ a 'bɛ bá pengã. ³⁵ Nguetho njon da ba'a ra ora ba ɛcã, pɛ gãtho yɛ ja'i 'bɛcua ja ra ximhãi da nu. ³⁶ Dami tɔm thohohɛ nɛ thocua thoho gan yaɛhɛ Oja, n'dahma din ja ni ts'ɛdihɛ gui hyãthɛ yɛn ɛnbi din ja. Nu'bɛ ngubɛ gui 'yɔthɛ, hin gui pɛs' ni sãhɛ 'bɛ gá 'bãhmbɛ bɛ ja ma hmigã, nugã ngue dán ja'igã ua ja ra ximhãi, bi 'yɛn'a ra Jesús 'bɛ mi xih yú xãdi 'bɛ'a gãtho din ja.

³⁷ Nɛ nu'a ra Jesús 'bɛ mi 'bɛpɛ Jerusalén, gãtho yɛ pa mi xãnba ɛ yɛ ja'i bɛ ja ra danija. Pɛ nu'bɛ ra xui bɛya, mi pa bɛ ja ra nyuni Olivos. ³⁸ Nɛ gãtho yɛ xudi mi pa bɛ yɛ ja'i bɛ ja ra danija, da 'yɔ'a i man ra Jesús.

22

Bi hma da tho ra Jesús

¹ Nuya mi ts'utho da zɔn ra pa da ts'i ra hmɛ hin'yɛ rá íxi. Gue'ɛ yɛ pa ra dãmpeti ran dãbaxjua. ² Nu'ɛ yɛ ngɛrpa mbãja nɛ yɛ xãnbate nija, mi honi 'bɛ'a dí hyo ra Jesús. Pɛ mi su'ɛ 'bɛ'a da 'yɔt' yɛ ja'i 'bɛ da hyo'a.

³ Nɛ nu'a ra zɛthu bi yɛt' rá mbɛi ra Judas Iscariote, gue'a n'da rá xãdi ra Jesús. ⁴ Nu'a ra Judas bi mba, bin yaɛhɛ yɛ ngɛrpa mbãja nɛ yɛ hmu dofɛi, nɛ bi xifi 'bɛ'a da 'yɔt' 'bɛ di dã'a ra Jesús. ⁵ Nu'ɛ bi hyu yú mbɛi 'bɛ mi man'a ra Judas 'bɛ'a da 'yɔt'e. Nɛ bi xifi da gut rán zãbi ra Judas. ⁶ Nɛ nu ra Judas bɛya, bi dɔ'ma ra ora 'bɛ njongui 'bɛpɛ yɛ ja'i ngue di dã'a ra Jesús.

Rán sihmɛ ra Hmu

⁷ Nɛ mi sɔn ra pa bin ja ra dãnts'ihmɛ i ts'i ra hmɛ hin'yɛ rá íxi, nɛ i ho ra t'udɛ'yo. ⁸ Nɛ nu'a ra Jesús bi mben'na ra Pedro nɛ ra Xuua nɛ bi xifi di hoc ran sihmɛ ran dãbaxjua, da zi 'bɛ bin de. ⁹ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɛya:

—Hapɛ guín nde ga hoc'be, ɛn'ɛ.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'bɛ gán 'youi bɛ ja ra ndenhnini nɛ gui nuui n'da ran 'yohɛ i tu n'da ra xaro ra dehe, dami tendui a ran 'yohɛ, nɛ gui cãt'ui bɛ ja ra ngu da yɛt'a. ¹¹ Nɛ gui xihmi a ra mɛngu bɛ: “Nu'a ra xãnbate bá penga'be ngue gui xic'be hapɛ i ja ra cuarto ngue ga sãgãhe ra dãnsihmɛ,” gui 'yɛnui. ¹² Nɛ nu'a ran 'yohɛ da zix aui bɛ magãts'i hapɛ i ja ra cuarto xɛn ndoho. Guerɛ gui hocui rán sihmɛ ran dãbaxjua, bi 'yɛmp'ɛ yú xãdi.

¹³ Nu ra Pedro nɛ ra Xuua bɛya bi mba bi dɛni tengutho bi man'a ra Jesús. Nɛ bi hocpɛ ran sihmɛ bɛya.

¹⁴ Nu'bu mi zøn ra ora buya, nu'a ra Jesús ne mi'da yú xädi bi zøm bu ne bin sihmeu. ¹⁵ Nu ra Jesús bi 'yemp'u yú xädi:

—Emme dán ndegä ga sihu na ran sihme ran dɔbaxjua 'bu di 'bedi ga tugä. ¹⁶ Ne dí xi ahü, him man'dandj ga sigä na ran sihme jague'bu bi zøn ra pa ngue gán yamhbu xun ho 'bu gám 'buhmbu bu di manda rá ts'edi Oja.

¹⁷ Nu ra Jesús buya bi deca n'da baso ra vino ne bi un ra jamadi Oja, ne bi 'yemp'u yú xädi buya:

—Dami comhbu na po na ra baso, gui sihu. ¹⁸ Nguetho dí xi ahü, hin ga sigä mahøn'a asta gue'bu go da zøn ra pa di manda ua rá ts'edi Oja xun ho.

¹⁹ Ne nubuya, bi hyac ra hme ne nu'bu mi gua'a bi un ra jamadi Oja buya, bi xeni ne bi darpa u yú xädi, bi 'yena:

—Nuna ra hme na, ma ngoc'yeigä na, ga ungä nangue ahü. Ne n'dandj ngu n'dandj 'bu guí sihu, guim bɛnjü, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Ne nu'bu mi guadi bin sihme u, nu ra Jesús bi dec'a ra baso ra vino ne bi un'du yú xädi ne bi 'yemp'u:

—Nuna, ran hoqui ma'da'yo, guehna nam bœni ma jigä ngue bi hoc'a ra 'da'yo'yu bi 'yot'ahü Oja na, bi 'yena.

²¹ Pe dí huhmbu ua n'da di dägä. ²² Ne nugä, ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, da thogä, ngue gue'a bi zänd Oja, pe í huɛhi maha a di dägä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²³ Nu yú xädi, 'bex bin 'yänzehe to'o di dä'a ra Jesús.

Ra Jesús bi ma to'o dim 'bet'o

²⁴ Ne man'da ran junt'i bi 'yot'u yú xädi ngue to'o dim 'bet'o nanguese u. ²⁵ Pe nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nuua ja ra häi, nu yu ts'ut'abi ne'u i ja yú ts'edi, xun he i ørpa yu ja'i 'bu di manda u, i øt'e yú 'yɛhe u, ne i t'ɛmbi xun ho a i øt'e. ²⁶ Pe nu ahü, hin gan jahü bu. Nu'a to'o dim 'bet'o, da 'yot'e dim 'bejua thoho. Ne nu'a to'o din ngurpi, da 'yot'e din 'yɛhe thoho a. ²⁷ Nu yu hmu 'bucua ja ra häi, hin dim pe'u, pe gue i tøm'i da mber'u yú 'yɛhe, pe nugä madague dí m hmugä, pe dí øt'ä ngue ni 'yɛhegahü, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁸ Ne man'da bi xifi, bi 'yena:

—Pe nu'ahü, dán hyamhbu 'bu má nugä yun unbi ua ja ra ximhäi. ²⁹ Janangue ga 'da'a nin t'ɛdihü, tengutho bi 'dacä ma Ta. ³⁰ Ne nu'bu bi zøn ra pa ga øt' ran ts'ut'abi, 'darpü dan johyahü, ne gui comhbu ma ts'edi gui juanbahü ma mi'israelhü, dyú judíoü, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús i padi 'be'a da 'yot'a ra Pedro

³¹ Ne bi t'emp'a ra Pedro:

—Ma zu Pedro, nu'a ra zjthu bi 'yäh ran t'ɛdi ngue da zä'a ni mbuihü, in nde ahü gan 'uɛxthu tengu'bu i 'uɛxt ran dahi yú häi ra trigo. ³² Pe nugä, ya dá äp ma Ta him má zä gui pumbɛni ni t'ɛc'yɛihü. Ne nu'bu gán 'yomfɛni ts'u, gui 'yɛc'yɛi xun ho mahøn'a, ne gui zerpa yú mbui ni mi'yɛc'yɛihü, bi 'yɛmbi.

³³ Ne nu'a ra Pedro bi daj puya:

—Nugä, ga ten'na i madague dan ofädiui ogue ga tuui, bi 'yena.

³⁴ Bi daj'a ra Jesús buya:

—Gra Pedro, dí xi'i, nu'bu hin ní mbah ra øni, ná hyundj xquí cøngui, bi t'emp'a ra Pedro.

Ra Jesús bi ma mi ts'utho da nu ran unbi

³⁵ Xø bi 'yemp'u yú xädi buya:

—Nu'bu ra mbudi dá pen'nahü bu gá mamhbu ran ho ma'da'yo, ne hin te gá hyaxhü. 'Be'a gá 'yothü, ha bin ja 'be'a gätho gá hyomhbu, uague hin'na.

Ne gätho yú xädi bi 'yena:

—Hin te dá 'behmbe.

³⁶ Pɛ nuya n'dan'yo gui 'yøthɯ, gui tux ni buxahɯ, nɛ gui hyax ni mbetihɯ. Nɛ nu'bu hin'yɯ ni espadahɯ, gui pä ni pahnihɯ gui tämhbu n'da. ³⁷ Nguetho i jatho din jagä tengu i mam bu ja rá hman Oja, i ɛm bu: “Yɯ ja' i da 'yɛmbi ra ts'om'bäi a,” i ɛm bu ja rá hman Oja nanguecä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁸ Nɛ nu'ɯ yú xädi bi 'yɛmbi:

—Gra Hmu, i jaje yoho yɯ espada, bi 'yɛn'ɯ.

—Dí gua'ɯ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Jesús in yqui Oja bu ja ra nyuni Olivos

³⁹ Nu'a ra Jesús buya, bi bøm bu ja ra cuarto mi sihme ɯ, bi mba bu ra nyuni Olivos, bi mbähä yú xädi. ⁴⁰ Nɛ nu'bu mi zøm bu, nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Dami 'yäfu rá ts'edi Oja gue da zä gui hyäthɯ yún ts'äte ra zithu, bi 'yɛmbi.

⁴¹ Nɛ nu'a ra Jesús bi 'ue' i ts'ɯ bu mí 'bäh yú xädi, nɛ bin danyahmu, bin yaui Oja. ⁴² Nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta'i, nu'bu ni pähä, dami japi ngue hin ga sigä a ra mbohi gá sänni ga sigä, pɛ hin dín nde ma pähazɛɛ pɛ go ni pähä dín nde ga øt'ä, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴³ 'Bex bi nequi bu n'da rá m 'behni Oja mahɛts'i ngue bá hanba a í zerpa rá mbui. ⁴⁴ Pɛ nu'a ra Jesús ɛmme bi du rá mbui, nɛ man'da nts'edi bin yaui Oja. Xøgue ra ji a rá xänthe mi täpɯ häi.

⁴⁵ Nɛ bi ndants'a ra Jesús buya, bi mba bu 'buh yú xädi. Pɛ nu'ɯ, gätho min aha nguetho bi güent yú ja' i ɯ nangue ra dumbui mim bɛni. ⁴⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Hanja gnán aħmbɯ. Dami nuhmbɯ, gan yaħɯ Oja janangue'a da zä gui täħmbɯ rán ts'äte ra zithu, bi 'yɛmbi.

Bi fɛnt'a ra Jesús

⁴⁷ Nɛ nu'bu min yaħɯ yú xädi, 'bex bá ɛpɯ n'da nets'i yɯ ja' i, nɛ bá 'bet'o ra Judas, gue'a n'da rá xädi ra Jesús. Nɛ nu'a bi zøm bu 'buh ra Jesús nɛ bi zɯspa rá 'yogu 'bu mi zengua.

⁴⁸ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Grá Judas, ha ran ts'ɯts' i guí dägui, nugä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁴⁹ Nɛ nu'ɯ mi'da yú xädi 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha ga japähe ma espadahe, ɛn'ɯ.

⁵⁰ Pɛ him bi dø'mi 'be'a da si'a n'da ɯ, 'bex bi zɛcua rán 'yɛizagu rá 'yɛɛ ra ngurpa mbäjä. ⁵¹ Pɛ nu'a ra Jesús 'bex bi hecua yú xädi:

—O guí øthɯ a, bi 'yɛmbi.

Nɛ 'bex bi hocua mahøn'a a rá zagu a ran 'yohɯ. ⁵² Nɛ nu'a ra Jesús 'bex bin yaħɯ yɯ ja' i ngue bá ɛɛ da zits'i. Min 'yohɯ yɯ ngurpa mbäjä nɛ yɯ ngurpa mbädi bu ja ra danija, nɛ mi'da yú ngurpi yɯ judío. Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ha drá bɛgä ngue guá haħɯ ni espadahɯ nɛ ni zahɯ ngue gui sixcaħɯ, bi 'yɛna.

⁵³ Hanja hin gá bentcaħɯ bu ja ra danija, nɛ zant'a min xänbategä bu. Pɛ nuya bi zøn ra ora din ja a bi zänd Oja nɛ n'da ora thoho gui tajɯ, nɛ'a ra dãmants'o n'da ora thoho da daqui, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

⁵⁴ 'Bex bi fɛnt'a ra Jesús nɛ bi ts'ixpɯ ja rá ngu ra hmumbäjä. Nɛ nu'a ra Pedro bi denni a na 'bejua thoho. ⁵⁵ Nɛ mi zø bu n'da ra sibi bu mbo rá mbä't' i rá ngu ra hmumbäjä. Nɛ nu ra Pedro madin täspihɯ bu yɯ ja' i. ⁵⁶ Nɛ mi 'bäpɯ n'da ra hmute ngue ra 'yɛɛ bu. Nɛ nu'bu mi nu'a ra Pedro, bi 'yɛna:

—Nuna ran 'yohɯ hucua, min 'yohɯ ra Jesús.

⁵⁷ Pɛ nu'a ra Pedro bin cøni, nɛ bi 'yɛna:

—Nu' i grá xisu, xøgue hin dí paçä to'o a guí ma, bi 'yɛna.

⁵⁸ Nu'bu mi tho n'da zɯ t'ɯ ora, n'da ran 'yohɯ bi nu'a ra Pedro nɛ bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Nu' i grán 'yohɯ, gue'e gmin 'yohɯ ra Jesús.

Pε nu'a ra Pedro bin cøni:
—Hinga guecä, bi 'yεna.

⁵⁹ Nε nu'bu mi thoh man'da ora, xø man'da ran 'yohu bi 'yεmbi:
—Nugä, dí paçä na ran 'yohu. Guehna n'da rá xädi ra Jesús. Nehna ra mengu Galilea na, bi 'yεna.

⁶⁰ Pε nu'a ra Pedro bi dätì:

—Nu'i grán 'yohu, hin dí paçä 'be'a guím ma, bi 'yεna.

Nε 'bex bi mbah ra øni buya. ⁶¹ Nu'a ra Jesús 'bex bin yεgui nε bi hyant'a ra Pedro. 'Bex bi bεn'a ra Pedro xí xi'a rá Hmu, ngue bi 'yεmbi: “Dí paçä nu'bu hin ná mbah ra øni, hyundi xquí cøngui,” ngue xí 'yεmbi. ⁶² Nε nu'a ra Pedro buya, bi mba bu thi nε bin zoni, bi bεnman'u 'be'a bi 'yøt'e.

Ra Jesús bi t'uspi

⁶³ Nε nu'u yun 'yohu mi fä'a ra Jesús, bin uspate tho'u. ⁶⁴ Nε bi gorpa rá dä ra Jesús, nε bi mbemp' puya, nε bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Grá pøngahya, xije to'o bi mbep'a'i, bi 'yεmbi.

⁶⁵ Nε εmme xun ngu ran ts'o bi xi'a ra Jesús.

Ra Jesús bi juqnbu yá ngurpi yu judío

⁶⁶ Nε nu'bu mi hyax puya, bim peti bu yu dác'yεi, nε yu ngurpa mbäjä, nε yu xänbate nijä. Nε nu'u bi zixpu madím peti gätho yá ngurpi yu judío, ngue di juqnbu ra Jesús. Nε bi 'yεmp'a:

⁶⁷ —Dami xije ya, ha majuani gue'e grá Cristo, rá Thahni i Ojä.

Nε nu'a ra Jesús bi dätì:

—Madague'a ga xi ahü, hin gui 'yεc'yεigahü. ⁶⁸ Nε ngutho'bu ga än'nahü n'da ran t'änni, hin gui thähmbü, bi 'yεn'a ra Jesús. ⁶⁹ Pε nuya, bi zøn ra ora ga com'be rá ts'edi Ojä nuixte thoho, nugä ngue dán jä'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁷⁰ Nε nu'u mi hupü bi 'yänni:

—Ha gue'e rá Ts'unt'u e Ojä 'bu.

Nε nu'a ra Jesús bi dätì:

—Gue'a guí mamhbü, bi 'yεna.

⁷¹ Pε nu'u buya, 'bex bi 'yεn'u:

—Hingui jatho ga homhbü mi'da yu testigo, nguetho ya bin juanzεhe, nε dá øhmbü a bi ma, bi 'yεn'u.

23

Ra Pilato bi juqnbu ra Jesús

¹ Janangue'a bi ndants'u, bi zix'a ra Jesús bu 'buh ra ts'ut'abi Pilato. ² Nε gätho u bi yap'a ra Jesús. Nε bi 'yεmp'a ra Pilato:

—Nuna ran 'yohu i 'bäcua, εmme i hät yu jä'i, nε bi xih yu jä'i ngue hin din jut yu renta im man ra ts'ut'abi Roma, nε bi manse ngue guese ra Cristo, ra hmuts'ut'abi na, bi 'yεn'u madí yap'a ra Jesús.

³ Nε nu'a ra Pilato buya, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ha majuani gue'e rá hmuts'ut'abi yu judío.

Ra Jesús bi dätì:

—Gue'a gá ma, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴ Nu ra Pilato buya bi 'yεmb yu ngurpa mbäjä nε yu jä'i mi 'bäpü:

—Xínga n'da ra ts'oqui dá tñbä na ran 'yohu, bi 'yεna.

⁵ Pε εmme man'da nts'edi bi man'u yu yapate:

—Nuna ran 'yohu bi du'ma n'da ran heque nangue 'be'a bi xänba yu jä'i. Gue'a bi 'yørpü ja ra häi Galilea, nεpü ra xεqui Judea, nε nuya bi zøcua ja ra hnini Jerusalén, ngue da 'yøt'ua, bi 'yεn'u.

Ra Herodes bi juqnbu ra Jesús

⁶ Nu'bu mi 'yøde 'be'a bi man yu ja'i, nu ra Pilato bi 'yänni:

—Ha ra mengu bu Galilea na ran 'yohu 'bu.

⁷ Ne nu'bu mi baði gue ra mengu bu Galilea a ra Jesús, bi manda da ts'ixpu 'buh ra Herodes. Nguetho ra Herodes ra ts'ut'abi bu ja ra häi Galilea, ne gue'a ra pa i 'buru ja ra dahnini Jerusalén a. ⁸ Ne nu'a ra Herodes, 'bu mi nu'a ra Jesús, bin johya, nguetho mi øde 'be'a gätho mi øt' ra Jesús, ne in nde da nu n'da ran t'øt'e nuixte. ⁹ Ne nu'a ra Herodes, xun ngu bi 'yän yun t'änni, pe nu'a ra Jesús him bi 'yurpatho ra güenda, xingui ts'u bi daði. ¹⁰ Ne hinga yatho mi 'bäh yu ngurpa mbäja, ne yu xänbate nija, ne emme ts'edi bi mbafi, di yap'a ra Jesús. ¹¹ Pe nu'a ra Herodes ne yú dofui, emme bi denthoho a ra Jesús, ne xingui ts'u bi numansu'a. Ne nu'u yu dofui bi het'a ra pahni tengu yú pahni yu hmuts'ut'abi, ne bi mbenh mahøn'a bu 'buh ra Pilato. ¹² Ne madín sühmi a ra Herodes a ra Pilato, pe nu ra pa a, bin amigoui buya.

Nu ra Pilato bi manda dí ho ra Jesús

¹³ Ne nu'a ra Pilato bi zon'du yu ngurpa mbäja ne'u mi'da yú ngurpi yu judío. ¹⁴ Ne bi 'yembi:

—Guá sihu na ran 'yohu 'bäcua, ne gá xiju ra hyäte na. Pe xun ngu yun t'änni xtá ändä ne xinga n'da ra ts'oqui dá tijnbä na, bi 'yena. ¹⁵ Ne xinga gue'a ra Herodes bi ma xtän djnba n'da rá ts'oqui, ne bá pentho ua mahøn'a. Ne hin'yu 'be'a bi 'yøt'na ran 'yohu gue dí nu ran daþe. ¹⁶ Nuya, ga manda da 'bei ne nubuya ga thøtho, bi 'yena.

¹⁷ Nguetho nu ra Pilato nzai di thø'a n'da ra ofädi 'bu i ja ram peti ran dabaxjua. ¹⁸ Pe nu yu ja'i emme bi mbafi ne n'dat'a bi man u:

—Dami hyo na ran 'yohu, ne go gui thø'a ra Barrabás, bi 'yen'u.

¹⁹ Ne nu'a ra Barrabás, ra hyodu a, ne mi ofädi nguetho bi parpa yu ja'i din sühmbu ra ts'ut'abi. ²⁰ Pe nu'a ra Pilato, emme min nde di thø'a ra Jesús, ne bi zápi din yapu yu ja'i mahøn'a. ²¹ Pe nu'u yu ja'i emme i mbafi. Ne bi 'yen'u:

—Cuarpu ja ra pont'i, bi 'yen'u.

²² Ne ná hyundi buya, bi 'yän'na ra Pilato:

—'Be'a ní ts'oqui bi 'yøt'na ra Jesús, xinga n'da ra ts'oqui xtá tijnbä ngue dí nu ran daþe, pe 'be da gua'a m'bei ga xocä buya, bi 'yen'a.

²³ Pe man'da nts'edi bi mbah yu ja'i, ne n'dat'a bi ma ngue di cuarpu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi dāha 'be'a min nde buya. ²⁴ Nguetho nu'a ra Pilato bi manda da t'øt'a 'be'a go i nde yu ja'i. ²⁵ Go bi thø'a ra Barrabás, ngue bi man yu ja'i, madague'a ín ofädi a nam parpate ne ne'a ín hodu. Pe nu'a ra Jesús, go bi dāp'u yu ja'i da 'yørpe tengu mim beñi da 'yørpe.

Nu ra Jesús bin cuatpu ja ra pont'i

²⁶ Ne nubuya, bi ts'ixa ra Jesús bu ndehnini. Ne bin c'athu n'da ran 'yohu, í Simón, ra mengu bu ra hnini Cirene, ngue ní mba bu ja ra hnini Jerusalén. Ne bi fent'i ne bin japi da duspa rá pont'i ra Jesús. ²⁷ Ne n'dan nets'i yu ja'i bi den'na ra Jesús. Ne nu'u 'da yu xisu zom bu ní mba, i tu yú mbui 'be'a da t'ørpa ra Jesús. ²⁸ Pe nu'a ra Jesús bi hyet'u ne bi 'yemp'u:

—Gyú zu xisuhu, ngue gyú menguhu Jerusalén, o guí zomhu ngue ga tugä, pe man'da go gui zomhu nangue 'be'a gui nusehu, gyu menguhu Jerusalén, ne ni t'uhnihu.

²⁹ Nguetho da zøn ra pa xun u tho ran unbi guin nuhu. Ne him man gui samhu u yu xisu him bi djn yú t'uhn, pegue guim beñhu majapi u, nguetho ya njo'o yú t'uhn da nu'a ran unbi xun u tho tengu da nu ni t'uhnihu. ³⁰ Ne da 'yen'i 'da: “Man'da xun ho 'bu xtan yøt' yu t'øhø ne yu nyuni xtan gogbahu, xinda gue'bu ga thoqui ga nuhu ran unbi xun u tho,” da 'yen i 'da. ³¹ Ne gui pahmbu, nu'bu xun u tho ran unbi bi t'ørpa n'da ngue hin'yu rá ts'oqui, man'da xun u tho da t'ørpa u ja yú ts'oqui, bi 'yen'a ra Jesús 'bu mi xih yu xisu i zoni.

³² Ne'u yoho yun 'yohu bi ts'its'i ngue 'darpu da thohu a ra Jesús. Pe gätho u yoho mi ja yú ts'oqui u. ³³ Ne gätho bi zøm bu ja n'da ra nyuni t'embi ra yaxmu. Guerpu bi mba

ma cuati bu ra Jesús ne'u yoho yan 'yohu. N'da a n'da bi guarpu ja yu pont'i. ³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yena:

—Ma Ta'i, dami punba a i ørcä ya yu ja'i, nguetho hingui paði 'be'a i øt'e, bi 'yena ra Jesús.

Ne nu'u yu dofui bi 'yøt'a n'da ran taħa to'o da gaħa rá pahni ra Jesús. ³⁵ Ne mi hand thoho yu ja'i. Ne nu yú ngurpi, emme bi den thoho ne bi 'yena:

—Nuna ran 'yohu bi ø'i 'da, i sä dim øse ya gue'bu gue'a ra Cristo rá Thahni Oja nu, bi 'yena.

³⁶ Ne'u yu dofui emme bi denthoho ne di säti di un'na ra vino xun ju, embi da zi a ra Jesús. ³⁷ Ne bi 'yembi:

—Nu'bu gue'e rá Hmuts'ut'abi yu judío, damim øse 'bu, bi 'yena yu dofui.

³⁸ Ne män t'o't'i n'da ra xithe bu ja ra pont'i bu ja rá ya ra Jesús. Ne nt'o't'i bu: “Nuna rá Hmuts'ut'abi yu judío na.”

³⁹ Ne nu'a n'da ran 'yohu mi cuat rá pont'i mi 'bäpu nán ja rá hyo ra Jesús, bin sante thoho. Ne bi 'yena:

—Nu'bu majuañi gue'e grá Cristo, hanja hin gám øse, necä'be xquí øc'be, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴⁰ Pe nu'a man'da ran 'yohu mi cuarpu buya, bi hecpa a bin sante ne bi 'yembi:

—Ha xingui ts'u guí su Oja, ne 'dat'a man unbihu, bi 'yena. ⁴¹ Pe nugüi, ran ðate rán säui a dá øt'ui. Pe nuna ra Jesús, xingui ts'u ran ts'o bi 'yøt'na, bi 'yembi.

⁴² Pe nubuya, bi 'yemp'a ra Jesús:

—Dami bænc 'bu bin ja ni ts'edi ngue gui manda ua, bi 'yena.

⁴³ Nu ra Jesús bi 'yembi:

—Majuani dí xi'a'i, ga sømmi nám pa ya bu mahçts'i, bi 'yembi.

Bi du ra Jesús

⁴⁴ Pe nu'bu huxyadi, bim 'bexui gätho ra ximhäi, asta gue'bu hyunde. ⁴⁵ Ne nu'bu mim 'bexui, bin xengui nde ra 'bøt'e i ndam bu mbo ra ðañija. ⁴⁶ Ne nu'a ra Jesús nts'edi bi mbafi, ne bi 'yena:

—Ma Ta i, dadí dá'a ma te ya, bi 'yena.

Ne 'bex bi du buya.

⁴⁷ Ne nu ra hmudofui mi 'bäpu, 'bu mi nu 'be'a bin ja, bi 'yæspa Oja, ne bi 'yense:

—Majuani nuna ran 'yohu hin te mi ja ra ts'oqui, bi 'yena.

⁴⁸ Ne gätho na ngu yu ja'i 'bäpu ngue yu nute, 'bu mi nu 'be'a bin ja, 'bex bi mba yú ngu, bi bændumbui ne bi hyonya thoho. ⁴⁹ Pe nu'u yú amigo ra Jesús n'danni ts'u mi 'bäi. Ne'u 'da yu xisu mi ten'na ra Jesús 'bu mambá nexpu ja ra häi Galilea, gätho bi nu 'be'a bi t'ørpa ra Jesús.

Bi t'ä'a ra Jesús

⁵⁰⁻⁵¹ Ne mi 'bu'a n'da ran 'yohu, í José, ra mengu bu ra hnini Arimatea, n'da rá hnini yu judío bu ra xequi Judea. Nu'a, ra hoc'ja'i a, ne mi hnumansu. Ne mi tøm' ra pa di manda ua rá ts'edi Oja. N'da rá ngurpi yu judío a, pe hinga 'da'ingu bi bæmhbu u bi juanba ra Jesús. ⁵² Ne nu'a ra José bi mba bu bí 'buh ra Pilato ne bi 'yäp rá ngøc'yei ra Jesús ngue da 'yägüi. ⁵³ Ne bi tong bu ja ra pont'i a ra Jesús. Ne bi mbantpa rá ja'i ra Jesús n'da ra hoc'bøt'e xun ho, ne bi gärpü ja n'da ra hyädo xinga n'dandü bi 'yo n'da ra du. ⁵⁴ Ne nu'bu mi 'yägüi, gue'a ra pa din sä yu ja'i ngue da nu ra pa ran säya.

⁵⁵ Ne nu'u yu xisu, mi ten'na ra Jesús 'bu xí nexpu ja ra häi Galilea, bi den'na ra José ne bi nu hapu bi jät'a ra Jesús, ne mi nu hapu án ja rá ya. ⁵⁶ Ne nu yu xisu bi mba buya, di hoc ra 'yæthi i yuman'u, ne ra aceite da gospa rá ja'i ra Jesús. Pe nu'bu mi mbu'a ra pa ran säya, bin säya tengu thoho bi mam bu ja yún t'ædi.

¹ Ne t'uxuditho ra pa ndomingo, nu'u yu xisu bi dux ra 'yε̄thi bi hoqui, ne bi mba bu ja ran 'yāgui ngue ra hyādo guerpu mi o ra Jesús. ² Ne nu'bu mi zom bu, bi nu, ya xí mba njunni a ra do mi juaxpu ja ra hyādo. ³ Ne 'bex bi yurpu mbo, pe him bi dīm bu rá ja'i ra Jesús. ⁴ Ne nu'bu mi 'bāpu ne din 'yomfēni 'be'a bin ja, 'bex bim 'bāhmbu yoho yúm 'behni Oja, mi he yú pahni di fexni. ⁵ Ne nu'u yu xisu, emme bin su ne bi hyε̄'t'u yun 'yohu. Ne bi 'yε̄mp'u:

—Hanja gní hyomhbu ua n'da ran 'yohu i 'bui, guecua ja ran 'yāgui. ⁶ Nu'a guí homhbu, bi ndants'a, njo'o ua a. Nde'bu guim bε̄mhbu a bi xi ahū 'bu gām 'buhmbu bu ja ra hāi Galilea. ⁷ Ngue bi ma jatho da nu ran unbi, ne da mba ma dā bu 'buh yu ts'om'bāi, ne da du bu ja ra pont'i, ne nu'bu ná hyu pa da dāmbēni, bi 'yε̄n'ahu, bi 'yε̄n'u yúm 'behni Oja.

⁸ Ne nu'u yu xisu bi bε̄m buya 'be'a xí man'a ra Jesús. ⁹ Ne bi nexpū ja ran 'yāgui, bi mba bu 'bu'u 'de'ma'da yú xādi ra Jesús ne'u gātho mi'da, ne bi xi'u 'be'a bin ja bu ja ran 'yāgui. ¹⁰ Ne nu'u yu xisu, ra María Magdalena a n'da, ne ra Juana a man'da, ne ra María rá mbe ra Jacobo a man'da, ne'u mi'da min 'yohu gue' u bi xi'u yú xādi a ra Jesús 'be'a bi nu bu ja ran 'yāgui. ¹¹ Pe nu'u yú xādi, him bi 'yε̄c'yēi 'be'a bi man yu xisu, ne bi 'yε̄mbi bi bε̄nse 'be'a bi man'u.

¹² Pe nu'a ra Pedro, bi mba n'dihi bu ja ran 'yāgui ne bi nu bu mbo. Ne bi nu mi 'bontho bu ra 'bø't'e má mbant'i ra Jesús. Ne bi mbeng bu ja rá ngu buya, bi hyonya thoho 'be'a bin ja.

Ra Jesús bin 'yohu bu 'yu 'da yú 'yε̄c'yēi

¹³ Ne gue'a ra pa bi mba yoho yu 'yε̄c'yēi bu ja ra hnini Emaús ngue hinga yatho, hyu ora tho ná 'yo. ¹⁴ Ne i mam bu ní mba 'be'a bin ja bu Jerusalén. ¹⁵ Ne gātho ná ya'u, bi zupu 'yu a ra Jesús ne bin 'yohu. ¹⁶ Ne nu'u bi nu a, pe him bi bādi to'o a. ¹⁷ Ne nu'a ra Jesús bi 'yān'du:

—'Be'a guí mammi.

Ne nu'u yoho bim 'bāpu buya, ne emme tu yú mbui.

¹⁸ Ne nu'a n'da í Cleofas bi dāti, bi 'yε̄na:

—Masque hōn'a zε̄he hin guí pādi 'be'a bin ja bu Jerusalén yu pa i ja buya, bi 'yε̄mbi.

¹⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yānni:

—'Be'a bin ja bu.

Ne bi xih puya 'be'a bin ja, bi 'yε̄mbi:

—Nu ra Jesús, ra mengu Nazaret, n'da rá pōngahya Oja emme mi ja rá ts'edi, bi 'yōt' yun t'ōt'e nuixte ne bi hoc yun zāman'u. Ne bi 'yōt' ran ho bu na nu Oja, ne nu yu ja'i bi numansu a. ²⁰ Ne nu'u yu ngurpa mbajā ne mi'da ma ngurpihu, bi dā'a ra Jesús bu 'buh ra ts'ut'abi ngue da tho. Ne bi mba ma cuati bu ja ra pont'i buya. ²¹ Ne nugāhe, dá bε̄mhbe gue'a da yānjū dyú ja'i israelgāhu, ne xtín jase ma ts'edi zε̄hehu mahōn'a. Pe ya ná hyu pa ya bi tho. ²²⁻²³ Pe nu'u 'da yu xisu ma mi 'yε̄c'yēihe, mán t'uxuditho bi mba bu ja rán 'yāgui, guerpu bí o ra Jesús, pe him bi dīm bu a, ne bá peng bu ja ra ngu bi xije 'be'a bi nu, ne bi man'u bi nu 'da yúm 'behni Oja mahε̄ts'i, bi xifi i 'bu'a ra Jesús. Ne emme dadí hyonya thohe. ²⁴ Pe nu'u 'da man 'yohe, bi mba bu ja ran 'yāgui ne ngutho bi man'u ngue hin'yu bu rá ja'i, bi 'yε̄n'u yu 'yε̄c'yēi.

²⁵ Pe nubuya, nu'a ra Jesús bi xi'u min 'yohu:

—Nu'aui, guí 'yāmbūiui ne xingui ts'u guí ε̄hya guí 'yε̄c'yēiui 'be'a gātho bi man yú pōngahya Oja. ²⁶ Nguetho gātho u bi ma jatho da nu ran unbi ra Cristo, gue'bu go bi gonhui rá ts'edi Oja, bi 'yε̄n'a ra Jesús.

²⁷ Ne nubuya, bi xi'u 'be'a gātho bi man yu pōngahya ngue din ja, ne 'be'a nam bōn'a nt'o't'i bu. Bi du'mi bu rá mbūdi rá sōcuā ra Moisés ne bi xifi gātho u mi'da yú sōcuā Oja.

²⁸ Ne nu'bu mi ts'utho da zom bu ní mba, nu ra Jesús bi 'yōt'e tengu 'bu da thogui. ²⁹ Pe nu'u yoho min 'yohu bi zāmmi din oxhu bu, nguetho bin de. Ne nu'a ra Jesús buya, bi gohmbu bu u.

³⁰ Nε nu'bu min sihmehu, nu ra Jesús bi hyac ra hme, ne bi un ra jamadi Oja, bi xeni, bi un'du mi 'bapu buya. ³¹ 'Bexgue 'dahmantho bi badi to'o a ra Jesús tengu'bu ja bin zø yú dá. Pε nu'a ra Jesús 'bexque bim 'betho bu, him bi nu hapu í mba. ³² Nε nu'u yoho bin yase u, bi 'yεn'u:

—Pε hanja hin dá pahmi 'bu man c'athu bu ja ra 'yu. Ha him bin johya ma mbaiui 'bu mí xicui 'be'a nam bon'a ram hma Oja, bin 'yεmzehe u.

³³ 'Bex bi ndants'i, bi mbeng bu Jerusalén, ne bi dim bu u 'de'ma'da ngue madim petihu mi'da yu ja'i. ³⁴ Nε emme madí johya u, ne i ma ngue bi ndants'i mahon'a ra Hmu ne bin yau ra Pedro. ³⁵ Pε nu'u bi zøhø ngue min 'yohu ra Jesús bu 'yu, bi xi'u mi'da 'be'a bi 'yørpø 'yu. Nε bi xi'u ngue gue'a í ba'a ngue bi xen ra hme ra Jesús.

Ra Jesús bin 'yuse bu 'buh yú xädi

³⁶ Nε nu'bu gätho na ya'u yu xädi, ya xí 'bapu ra Jesús 'bu mi nu. Nε bi zengua u, bi 'yεmbi:

—Gan johyahu.

³⁷ Nε emme bin su, bi beni gue i nu n'da ran dahi, ngue him majuani. ³⁸ Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Hanja ngue in jabu nin 'yomfēnihu, ne hingui sä gui 'yεc'yεigahu. ³⁹ Dami hyεtcahu, ne guin nuhu ma 'ye ne ma gua, ne gui nuhu ngue gueczehögä. Dami thäqui, janangue da zä gui pahmbu ngue i ja a ma ngoc'yεi. Pε nu'a n'da ran dahi tengu guim bεmhbu, hinguin 'youi rá ngoc'yεi a, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁰ Nε nubuya, bi 'yut'u yú 'ye ne yú gua. ⁴¹ Pε guexta'a him 'bexque bi 'yεc'yεi nguetho bi hyonya thoho, ne xin di johya u. Nu ra Jesús buya, bi 'yäpi 'be'a da zi. ⁴² 'Bex bi un'na n'da xequi ra huä. ⁴³ Bi hyam buya ne bi za, ne gätho yu ja'i mi 'bapu bi nu. ⁴⁴ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'u:

—Nuya bin ja 'be'a gätho dá xi ahü 'bu mam 'buhmbu. Ya dá xi ahü gue din ja a nt'o't'i bu ja yün t'ēdi ra Moisés, nepu ja yú søcuä yu pøngahya, ne'a nt'o't'i bu ja yu thuhu, yu salmo, ne ya bin ja, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴⁵ Nu ra Jesús buya, bi xocpa yün 'yomfēni ngue da zä da ba'u 'be'a nam bon'a ram Hman Oja. ⁴⁶ Nε bi 'yεmp'u:

—Nt'o't'i bu ja ram Hman Oja gue da nu ran unbi ra Cristo, ne da tho, ne ná hyu pa da dambēni. ⁴⁷ Nε nt'o't'i bu ngue dí mbapu Jerusalén da hman ran ho ma'da'yo, ne gätho ná nguni ra ximhäi, ne da sih yu ja'i di pah yün 'yomfēni ne da mba ma punbi yú ts'oqui, ngue nangue rá thuhu ra Cristo. ⁴⁸ Nu ahü, sä guim mamhbü majuani ran ho ma'da'yo, nguetho gá nuhu 'be'a gätho bin ja. ⁴⁹ Nε gua pen 'nahü rá Hogandahi Oja bi mam ma Ta di 'da ahü. Pε jatho gui tömhbu ua Jerusalén, gue'bu go bá εh mahεts'i rá ts'edi gan 'yohu, bi 'yεn'a ra Jesús, bi 'yεm'bu min yahü yú xädi.

Bi ndex mahεts'i ra Jesús

⁵⁰ Nu'bu mi gua'a bi man ra Jesús, bi zix u yú xädi bu ja ra 'yu ní mba bu Betania, ne gueru bi 'ua'ts' yú 'ye ne bi jap'u buya. ⁵¹ Pε nubuya bi zopu u yú xädi ne bi ndex mahεts'i. ⁵² Nε gätho u mi 'bapu bi 'yεspi ne emme bin johya yú mbai u. Nε bi mbeng bu Jerusalén buya. ⁵³ Nε gätho yu pa bin de bu ja ra danija, mi numansu Oja ne bi un ra jamadi Oja bu. Nε hont'a dí xi'a ya.

Xuua

Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuua rá xädi ra Jesús, nε xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengu'bu ram hma nguetho di jajū ga pāhmbū Ojā a. Nε ya xmi 'bu 'bu hin te mī ja ra ximhäi, nε i 'būhmi Ojā a, nε nu'a Ojā a. ² Nε gue'a mī 'būhmi Ojā 'bu rá mbūdi thoho. ³ Gätho bi 'yōt'e 'bε'a i ja. Nu'bu hin xtá 'yōt'a, hin te di ja 'bu. ⁴ I jase rá te, nε gue'a ní ja yá te u yū jā'i, ngue di 'yomfēnip yá mbūi u. ⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nequi di yorpū ja ra 'bexui. Pε nu'a ra 'bexui hin da zā di huε't'a ran nequi.

⁶ Nu Ojā bi huahna n'da ran 'yohū gue'a ra Xuua Nxixyā a. ⁷ Nu'a ra Xuua Nxixyā bi thahni da ma nangue'a ran nequi majuāni, ndepe gätho da 'yεc'yēi ran nequi yū jā'i, nangue'a bi man'a ra Xuua. ⁸ Pε nu'a ra Xuua Nxixyā hinga gue'a ran nequi a, pε bi ma nangue'a ran nequi. ⁹ Nu'a ran nequi majuāni, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nequi yá mbūi yū jā'i.

¹⁰ Nu'a ran nequi majuāni bi 'yōt' ra ximhäi, nε bim 'būcua, pε nu yū jā'i ua ja ra ximhäi him bi bādi gue gue'a. ¹¹ Í zōcua dí 'būhmbe ngue ma mēngugāhe a. Pε xūn ngu u him bi 'yōmanho a. ¹² Pε gätho to'o bi zim bu mbo yá mbūi a ra Cristo, nε bi 'yεc'yēi gue yá yānte a, gue'a í zā bi xānd mahōn'a Ojā u ngue bi 'yōt'e yá t'ūhni zεhe u. ¹³ Pε nu'bu bi xānd mahōn'a Ojā n'da, hinguin ja tengu'bu xūm 'bu a n'da ra 'uere, ngue bi ndese yū jā'i nε nangue yá jā'i zεhe, pε bim 'būi mahōn'a nangue Ojā.

¹⁴ Nε nu'a tengu'bu ram hma bin jā'i a, nε mī 'būhmbe a. Nε dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'ūnt'ū Ojā a, hin hapū i se a rá mate, nε gätho majuāni bi ma. ¹⁵ Nu'a ra Xuua Nxixyā bim pōngahyā nangue'a. Nε ts'edi bi ma bi 'yēna:

—Nuna guehna dá mangā 'bu má xi ahū, m'bejua ba εhe, pε man'da nuixte xinda guecā, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbūdi thoho, nε hin'na gā, mī εngā, bi 'yēn'a ra Xuua Nxixyā.

¹⁶ Nε gätho gahū dyū 'yεc'yēihū, dá hāmhbu rá mate xūn ndoho, nε thocua thoho di 'dajū man'da rá mate. ¹⁷ Nu ra Moisés bi xāngahū yūn t'ēdi Ojā. Pε nu ra Jesucristo bi 'dajū rá mate ngue majuāni dí zingdahū Ojā a. ¹⁸ Njo'o n'da ra jā'i da zā da nu Ojā ngue xtām bāse, hinda hōnt'a rá 'dats'ūnt'ū dim pāseui a rá Ta, nε gue'a bi jajū dá pāhmbū a.

Ra Xuua Nxixyā bi ma to'o a

¹⁹ Nu'ū ma ngūrpīhe dyū judíohe dyū israelhe ngue mī 'būpū ja ra dāhnini Jerusalén, bi mba u 'da yū mbājā nε'ū 'da yūm fāts'ihū, bi zōm bu 'būh ra Xuua Nxixyā da 'yānni to'o a. ²⁰ Nε nu'a bin juānni, him bin cōni, nε bi 'yēna:

—Hinga guecā dra Cristo gue xū huand Ojā, bi 'yēn'a.

²¹ Nε bi t'ānni mahōn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecā, bi 'yēn'a.

—Ha gue'e gra pōngahyā bi man ra Moisés gue ba εhe.

Nε bi dāti:

—Hin'na, bi 'yēntho.

²² Nε bi t'ānni mahōn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bu gui xije nε da zā ga xihmbe u bá pēngāhe būya.

²³ Nε bi dā'a ra Xuua Nxixyā būya:

—Nugā guecā bi man ra pōngahyā Isaías 'bu mi ma: “Dim 'bu a n'da dim 'bāpū ma'ueni ra hnini, nε ts'edi da ma di hoc yá mbūi yū jā'i gue da 'yōmanho ra Hmu 'bu bi zōhō,” bi 'yēn'a ra Isaías, bi 'yēn'a ra Xuua Nxixyā.

²⁴ Nε nu'ū bi zōm bu, yūm 'behni yū fariseo u. ²⁵ Nε bi t'ēmp'a ra Xuua:

—Hanja gnī 'yōt' ran xixyā 'bu hinga gue'e grā Cristo, xínga gue'e grā Elías, xínga gue'e man'da ra pōngahyā bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua b̄uya bi ɗat'u, bi 'yɛna:

—Nugä, ra dehe thofo ná xixyába yu ja'i, pɛgue i 'bä inde n'da ran 'yohu ua dí 'bähmbu, ngue hin guí p̄ahmbu 'be'a di 'yɛt'ui a. ²⁷ Nuna guehna dá mangä ngue m'bejua di ɗump' rá 'befi, pɛ man'da nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí s̄ucä tengu a, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyá.

²⁸ Ne guehya gätho yun t'änni bi hmam bu ja ra xequi Betábara, n'danguadi ra ɗathe Jordán, guepu bi 'yot' ran xixyá ra Xuua.

Tengu ra t'ude'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bu mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyá bi nu ba epu ra Jesús, ne bi 'yɛmp'u mí 'bähmbu bu:

—Dami hyanthu ya, tengu'bu ra t'ude'yo, nguetho bi zänba Oja dim 'bots'e zehɛ, gue di hocpa yú ts'oqui yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi. ³⁰ Nunu guehnu mí mangä nu 'bu má ɛngä: “Ba ɛ a n'da ran 'yohu m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'bu 'bu rá mbudi thofo, ne hin'nagä.” ³¹ Ne nugä him mí p̄acä to'o a t'ɛmbi ra Cristo. Pɛ bi siqui ga xixyá ah̄u nangue ra dehe, ngue guí p̄ahmbu to'o a ni yanteh̄u, ma mi israel ah̄u, bi 'yɛna.

³² Ne bi ma majuani ra Xuua Nxixyá, bi 'yɛna:

—Dá nugä rá Hogandahi Oja bá çah mahɛts'i, tengu n'da ra t'azu, ne bi gohmi ra Jesús 'bu má ɔrpa ran xixyá. ³³ Ja dá p̄acä b̄uya ngue gue'a. Nguetho nu Oja ngue bi xiqui ga ɔt' ran xixyá nangue ra dehe, ne bi xiqui: “Nu'bu guin nu ma Hogandahi da gai ne da gohmi n'da ran 'yohu, guí p̄adi ngue gue'a di un ma Hogandahi yu ja'i,” bi 'yɛngui. ³⁴ Ne gue'a dá nugä a b̄uya, janangue dí mangä: “Guehna rá Ts'unt'u Oja na,” dí ɛngä, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyá.

Yú mbudi yú xädi ra Jesús

³⁵ X̄o man'dapa b̄uya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixyá yú xädigä'be a. ³⁶ Nu ra Xuua Nxixyá b̄uya bi hyandi ngue 'yo bu ra Jesús, ne bi 'yɛnc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a rá m 'behni Oja, bi 'yɛna.

³⁷ Nu'bu má ɔ'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸ Ne nu'a ra Jesús bin yɛ 'bu má ten'be ne bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yɛnc'be.

Ne dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hapu guí 'bui.

³⁹ Ne bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui bu dí 'bucä.

Dá mbähmbe b̄uya ne dá nu'be hapu mi 'bui. Ne man'da ora däm 'bu'be bu 'bu má s̄mhbe bu, nguetho mbe goho nde 'bu má s̄mhbe bu.

⁴⁰ Ne nu'a man'da gue min 'yohe 'bu mi xic'be ra Xuua Nxixyá ga ten'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yohu ra Simón Pedro. ⁴¹ Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yohu.

—Ya dá t̄im'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oja a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴² Ne nu ra Andrés b̄uya, bi zix'a ra Simón guepu bí 'bä a ra Jesús. Ne nu ra Jesús 'bu min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'u i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe ne ra Natanael

⁴³ X̄o man'dapa mahøn'a b̄uya bi b̄ɛn a ra Jesús da mba bu ra häi Galilea. Ne nu'bu má mbähmbe bin t̄immi ra Felipe.

—Dami tengui, bi 'yɛmp'a.

⁴⁴ Nuna ra Felipe ra m̄engu bu Betsaida, ne ra Andrés, ne ra Pedro. ⁴⁵ Ne nu'bu mi mba ra Felipe ne bi ðin'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá t̄ngähe a gue mi hmam bu ja rá s̄ocuꝯ ra Moisés, neꝯu ja yú s̄ocuꝯ yú p̄ongahya Oja mi hma, ne gue'a ra Jesús ra mengu Nazaret, rá ts'unt'ũ ra José, bi 'yɛn'a.

⁴⁶ Nu ra Natanael buya bi 'yɛna:

—Hague dán zä di nequi n'da ra hocja'i bu Nazaret.

Nu ra Felipe buya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbe gua nuse.

⁴⁷ Ne nu'bu min nu ra Jesús gue ba ɛꝯu ra Natanael, bi 'yɛnje bu mi 'bähmbe:

—Dami nuhũ nu ran 'yohũ ba ɛhnũ ya, gue rán säui njuantho da t'ɛmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfɛni, bi 'yɛna.

⁴⁸ Bi 'yɛn'a ra Natanael buya:

—Hanja guí p̄adi gue hingui yoho man 'yomfɛnigä ne njam'bu gá nugui, bi 'yɛna.

Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nu'bu hin ní zo a ra Felipe, dí p̄adi 'be'a gnám bɛm 'bu gmi hupũ ja ra za, bi 'yɛmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'ũ i Oja, gue'e bi zän'na Oja gam hmuts'ut'abi nanguecähe dyũ israelhũ, dyũ judíohe.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Ha gue'a guí 'yɛc'yeigä a dá xi i, gue'bu má xi i: “Dí p̄adi 'be'a gnám bɛm 'bu gmi hupũ ja ra za.” Pe man'da nuixte guin nu 'bu m'bejua xinda guehna dá xi i. ⁵¹ Nguetho majuañi dí xi i, guin nuhũ da xoh mahɛts'i, ngue guin nuhũ yám 'behni Oja ba çah mahɛts'i, ne da z̄oꝯu hapũ gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yɛn a ra Jesús.

2

N'da ran th̄ati bin ja bu Caná

¹ Ne nu'bu mí tho'a nyopa buya bin ja n'da ra d̄ants'ihme 'bu mín th̄ata n'da ra ts'unt'ũ bu Caná ra häi Galilea. Ne bi z̄om bu rá mbe ra Jesús, bi mbäx'ũ bi hoc ran ts'ihme. ² Ne ra Jesús necähe yú xädigähe bi ts'oncahe bu ja ran ts'ihme. ³ Ne nu'bu min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yɛn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yɛmp'a ra Jesús.

⁴ Bi d̄a'a ra Jesús buya:

—Ma mbe i, 'be gám b̄ense 'be'a ga ɔt'ä, nguetho hinga na s̄on ra ora ga ɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuixte, bi 'yɛmp'a rá mbe.

⁵ Ne nu'a rá mbe ra Jesús buya bi xi u yu 'yɛhe 'bupũ:

—Hont'a go 'be'a da xi ahũ ra Jesús, dami 'yøthũ, bi 'yɛna.

⁶ Ne mí h̄oꝯu 'dato yu xaro ngue yu do, mbe goho 'däte litro i hät'ũ. Nguetho i ja ran t'ɛdi ma mi judíohe gue i jatho din xut'yɛ. ⁷ Ne nu'bu mí z̄on ra ora bi man ra Jesús, bi xi u yu 'yɛhe 'bupũ:

—Dami yus'hũ yu xaro nanguie ra dehe.

—Ne bi yus' p̄aya. ⁸ Ne bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Dami 'yä i ts'ũ ra dehe ne gui un'na ra ngurpa 'yɛhe, bi 'yɛna.

Ne bi un buya. ⁹ Ne nu'bu mí zä a ra ngurpa 'yɛhe gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancähi. Pe him bi b̄adi hapũ bi nequi, pe nu yu 'yɛhe gue bi 'yä a ra dehe mi p̄a u. Jananguie'a nu ra ngurpa 'yɛhe bi ma bá ts'i a ra ts'unt'ũ da 'yänni nanguie ra gui'uva, gue nu'a ra ts'unt'ũ go din th̄ati. ¹⁰ Ne bi t'ɛmp'a:

—Pe hanja 'be bin niya u yu ja'i, gá un'na ra gui'uva xun çahi, ne hinga gue'a z̄ai ɔt' yu ja'i a. Pe z̄ai rá mb̄adi thoho di un a xun çahi bu ja n'da ran ts'ihme, ne nu'bu bin niya yu ja'i din t'un'na hin ɛ ho, bi 'yɛn'a ra ngurpa 'yɛhe. Ne xinga gue'a mí p̄a a.

¹¹ Ne guehna rá mb̄adi ran t'ɔt'e nuixte bi 'yøt' ra Jesús bu Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Ne man'da dá ɛc'yeihe buya yú xädigähe a.

¹² M'bejua buya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yún 'yohũ. Pe hinga nya'a dām 'buhmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra dānijā

¹³ Dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén 'bu ma guerpu da dāt' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'bu mi hyo ra t'ude'yo bu Egipto mam bombōtahe. ¹⁴ Ne nu'bu mí yurpu mbo má mbä't'i ra dānijā, bi nu ngue 'burpu yu mbāndani ne yu mbāde'yo ne yu mbäts'āha mim pä bu. Ne mí 'burpu u yam pämbeti øt' yú 'befi bu. ¹⁵ Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xāhi gue í dex'u yu mbä. Ne gātho bi hyøn a thi yu mbä ne yün dāni ne yú de'yo. Ne bi 'uønba yú mbeti yam pämbeti, bi ndønba yú mexa. ¹⁶ Ne bi t'emp'u yu mbäts'āha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahu. Hingui sä gui 'yøthu ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yøn'a ra Jesús.

¹⁷ Ne 'bex dá bēmhbē a mán t'o't'i ja rá t'ohni Ojā: “Èna da guah ma mbui nangue ra dumbui 'bu má nu a ni ngu, nguetho emme dín ndepe xtán hotho bu,” bi 'yemp a rá Ta ra Cristo, bi 'yøn rá t'ohni.

¹⁸ Nu'u ma ngurpihe dyu judíohe bi 'yän büya, ne bi 'yēmbi:

—'Be'a ní hmerpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bu i ja nin t'ēdi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gá hyøn a thi yu mbä, bi 'yøn'u.

¹⁹ Nu ra Jesús bi dāt'u:

—Ga xi ahü ra hmerpya gá 'yäjü. Nu'bu gui xothu ra nijā ua, ne hyupa thofo dá hōh mahøn'a, bi 'yemp'u.

²⁰ Bi 'yøn'u ma ngurpihe büya:

—Pe yote ma 'dato njeya án guahna ra nijā, ne guí èna, nhyupa thofo gdí hyōh mahøn'a, bi 'yøn'u.

²¹ Pe nu'a ra nijā bi man a ra Jesús, bi ma nangue rá ngøc'yēi zehē. ²² Nu'bu mí zøn ra ora bi du ne bi dāmbēni, 'bexgue dá bēmhbē 'be'a xí man'a, ne man'da dá pähmbe majuāni a bi man rá t'ohni Ojā ne yüm hman ra Jesús.

Gātho i pāse ra Jesús

²³ Ne nu'bu mám 'bühmbe bu Jerusalén, gue'u yu pa ran dābaxjua, xün ngu èna bi 'yēc'yēi ra Jesús 'bu mín nu yün t'øt'e nuixte bi 'yørpü. ²⁴ Pe nu'a ra Jesús hinga gātho bi xi u 'be'a mím bēni, nguetho bi bādi 'be'a di ja yú mbui gātho yu jā'i, bi bādi hin da 'yømanho u. ²⁵ Ne hinga hñehi tho da sih ra Jesús 'be'a im bēn yu jā'i nguetho ya i pä a ra Jesús 'be'a di ja yú mbui.

3

Bin yāqui ra Jesús a ra Nicodemo

¹ Mí 'bu a n'da ran 'yohü, n'da ra fariseo, gue'u min èhya da 'yøt' yün t'ēdi Ojā, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngurpi ma mijudíohe. ² N'da ra xui bi zøm bu 'büh ra Jesús, ne bi 'yēmbi:

—Xānbate i, dí pähmbe Ojā bi zän'ni i gui xāngahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yøt' yün t'øt'e nuixte 'bu hin di zē a Ojā, bi 'yēna.

³ Nu ra Jesús bi dādi, bi 'yemp'a:

—Majuāni dí xi a i, nu'a hin dim 'bui ma'da'yo, hin da zä da yurpu di manda Ojā, bi 'yēmbi.

⁴ Nu ra Nicodemo bi 'yēm büya:

—Hague dán zä dim 'bui ma'da'yo n'da gue'bu xün dāc'yēi n'da. Ha da zä da yüt' mahøn'a bu ja rá mbui rá mbe ne dim 'bui mahøn'a.

⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Majuāni dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bui ma'da'yo nangue ra dehe ne rá Hogandāhi Ojā, hin da zä da yurpu di manda Ojā. ⁶ Nguetho nu'bu din xänd yu jā'i, xø yu jā'itho yú t'ühni, pe nu'u di xänd rá Hogandāhi Ojā, gue'u i ja rá te Ojā bu ja yú mbui u. ⁷ Janangue'a o gadi hyonya thofo a dí xi a i, jatho gam 'bui ma'da'yo. ⁸ Ne tengu ran dāhi i 'yo hōnbu go hapu in nde, ne guí øde di hij, pe hin guí pādī hapu ní 'yēhe o hapu

ní mba. Njabu i ot' rá Hogandahi Oja 'bu bi xand mahøn'a n'da, hingan 'batho ha bin ja 'bu mí un ra 'da'yote, pe mfaði ngue i ja a, bi 'yøn a ra Jesús.

⁹—Hín dí paði 'be'a nam bøn a guí man ya, bi 'yøn'a ra Nicodemo.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'i grá xänbete, zaji guí xänba räm Hman Oja u ma mi israelhu, hanja hin guí paði 'be'a dí xi a i. ¹¹ Majuani dí xi i, dí m mangä a dí pača, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pe hin guí hamhbu mam hmangä. ¹² Dá xi'a rá 'befi Oja i ot' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yəc'yei. Pe dami 'yəc'yei a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfëni Oja, ngue 'beru ní nequi rá 'befi i ot' ua.

¹³ Ne hængdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bu mahëts'i ne bá ëcä bu, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra ja'i ngue bi yat mahëts'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a ot' Oja. ¹⁴ Ne tengu thoho bi 'yöt' ra Moisés, gue bi cuarpu magats'i n'da ra pozu nt'ot'e ra t'egui, nu'bu mín 'yo bu ja ra uhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magats'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Ne nu'bu bin jacä tengu a, ne hont'a go to'o da 'yəc'yei 'be'a dá tugä bu, hin da nu ran unbi mazai, pegue din ja ra 'da'yote mazai a, bi 'yøn a ra Jesús, bi 'yemp'a ra Nicodemo.

Oja di huëc'u 'buca ja ra ximhäi

¹⁶ Nguetho emme di huëgahu Oja gue dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'daju rá 'dats'unt'u ngue ma yantehü, n'damhma hin da nu ran unbi mazai to'o gätho di döp rá mbui a, pegue din t'un ra 'da'yote mazai. ¹⁷ Nguetho in nde Oja da yanju gueju dí 'buhmbu ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'daju rá muui ma ts'oquihü, ne gue'a bí mbenhua rá Ts'unt'u ua ja ra ximhäi a.

¹⁸ Ne nu'a to'o di döp rá mbui a rá Ts'unt'u Oja, hin da nu a rá muui yu ts'oqui. Pe nu'a to'o hin di döp rá mbui a, pe guehma da nu a xí ts'änbi da nu nangue yu ts'oqui, nguetho hingué ëc'yei a rá 'dats'unt'u Oja. ¹⁹ Ne gue'a bí mben Oja ran nequi ua ja ra ximhäi, gue ní nequi 'be'a di ho yu ja'i. Nu'u to di ho ra 'bexui hingué sòm bu ja ran nequi, nguetho ot' ran ts'o. Mfaði xän ho din unba u. ²⁰ Nguetho gätho u i ot' ran ts'o hin di ho ran nequi, ne hingué sòm bu ja ran nequi, ngue i su hin da hnumanhu 'be'a ot'u. ²¹ Pe nu yu ja'i i honi da 'yöt'a ran ho, i pa bu ja ran nequi, n'dahma da hnu gue gue'a Oja di zë u da 'yöt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixya bi ma mahøn'a nangué ra Jesús

²² M'bejua dá mbähmbe ra Jesús dyü xädihe, dá mbähmbe bu ja ra häi Judea, ne däm 'buhmbe bu 'da yu pa ne dá xixyabahe yu ja'i bu. ²³ Ne'a ra Xuua Nxixya mí ot' ran xixya bu Enón 'darpu ra xequi Salim, nguetho xän ngu yu mbøthe i ropu, ²⁴ ngue'bu hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixya.

²⁵ Bin junthü 'da u yu mijudíoü u yu xädi ra Xuua, gue bi bëni man'da di muui rán xixya i ot'a ra Jesús. ²⁶ Bi zòm bu 'bä'a ra Xuua Nxixya u yu xädi büya, ne bi 'yëmbi:

—Xänbete i, nu'a ran 'yohu gmín 'yoi bu 'danguadi ra dätthe Jordán, gue gá xije to'o a, pe nuya i ot' ran xixya, ne gätho yu ja'i i tenni.

²⁷ Nu ra Xuua Nxixya büya bi 'yemp'u:

—Guesë Oja bi zänni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yöt'a n'da. ²⁸ Nu'ehu guí paümbu 'be'a gätho däm mangä gue dá xi ahü, hinga guecä drá Cristo, pe nugä bäm 'bet'ogä, gue dá xih yu ja'i din sä da den ra Cristo. ²⁹ Tengubü n'da ra hmute din thät, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yohu bin thät, i 'bäpu i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dí n jadä büya, dadín johyagä 'bu dí n nu i ten yu ja'i a ra Jesús. ³⁰ Nu'a ra Jesús jatho da daha gue nugä, pe nugä jatho ga 'becä, bi 'yøn a ra Xuua Nxixya.

Bí 'yëh mahëts'i ra Jesús

³¹ Nguetho nu'a ra Jesús bá ëh mahëts'i, man'da nuixte a xinda gue u gäthogahu. Pe nuju däm 'buhmbu nangué yu ja'i ua ja ra ximhäi, dyu menguhü ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga paümbu, hont'a 'be'a da zä da ba'a n'da ua ja ra ximhäi. Pe nu'a bá

ğh mahęts'i man'da xun ho ngue gätho mi'da, ³² ne im ma 'be'a bi nu bu ne 'be'a bi 'yörpu. Pe hingui ngu bi hyanba rám hman a. ³³ Nu'a to'o bi hyanba rám hma, bi badi majuanı bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'ı a. ³⁴ Nguetho bá penh Oja a, ne guese Oja i ya 'bu i ya a, nguetho nte di 'beh rá Hogandahi Oja a. ³⁵ Nu'a ra Ta emme in numanho rá Ts'unt'ı, janangue'a bi un ran t'ędi gätho di manda rá 'befi. ³⁶ Nu'a to'o i ęc'yei rá Ts'unt'ı Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pe nu'a hingui ęc'yei rá Ts'unt'ı Oja, hin da nu ra te pe guexta'a da nu rá cue Oja mi ja da nu, ne gätho yu pa mazai.

4

Nu ra Jesús bi 'yap ra dehe ra xisu bu Samaria

¹ Ne nubuya nu yu fariseo bi 'yø a man yu ja'i ngue man'da xun ngu i ten ra Jesús ne man'da xun ngu di xixyaı, xinda gue'a ra Xuua Nxixyaı. ² Pe nu ra Jesús him bi 'yøzehe ran xixyaı, pe hængdähe yú xädigähe dá øthe ran xixyaı. ³ Ne nu'bu mi ba'a ra Jesús 'be'a mi 'yø u yu fariseo, bi beni da 'uetho, ngue hin da ben yu fariseo din sühmi ra Xuua. Bi bøm bu ja ra häi Judea büya, ne dá mbähmbe mahon'a bu ra häi Galilea.

⁴ Pe guemhma bá thohmbe bu ja ra häi Samaria. ⁵ Ne nu'bu má thohmbe bu, dá sømhbe bu ja ra hnini Sıcar, mbe häntho ra xequi bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'ı. ⁶ I jabu n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bu. Ne gueru bin säya ts'u ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbe huxhyadi 'bu má sømhbe bu. ⁷ Ne bi zøm bu n'da ra xisu ra mengu Samaria, da gux ra dehe. Bi 'yęn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'u ni dehe, ga sigä ts'u, bi 'yęmp'a.

⁸ Ne gätho gähe dyu xädigähe xtá sohmbe bu ra Jesús, ne dá cüthe bu ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yęna:

—Hanja gnı zoqui ne guı äc ra dehe, nguetho nu'i grá judıo, ne nugä drá mengu Samaria, bi 'yęmbi.

Ngubu bi man ra xisu nguetho nu ma mijudıohe hinguin zomanho yu mengu bu Samaria. ¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yęmbi:

—Nu'bu xquı pa a rá mate Oja in nde di 'da'i, ne'bu xquı paqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquı 'yäc ra dehe di un ra te, ne nugä xcá 'da'a 'bu, bi 'yęna.

¹¹ Ne nu ra xisu bi 'yęna:

—Nu'i grán 'yohu, hin'yu nin juxthe, ne xun hę ua po na ra dehe. Haru ja a ra dehe di un ra te guım ma. ¹² Pe nu mam bombøtahu ra Jacob bi zi ra dehe i po ua ne u gätho yú t'uhni ne yün dani. Ne bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guı ęna man'da xun ho ra dehe gui 'daje, bi 'yęn'a ra xisu.

¹³ Ne nu ra Jesús bi dät'a büya:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'bu u yu pa ja büya, pe i tuthe mahon'a. ¹⁴ Pe hønt'a go to'o da zi ra dehe dadı ungä, njam'bu din tuthe mahon'a, pe din ja tengu n'da ra mbøthe bu mbo rá mbui njam'bu din thegue, ne gue'a nám 'buh mazai n'da a, bi 'yęna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yęmbi:

—Grán 'yohu, 'daqui ts'u ra dehe guım ma gue hin dan tuthe mahon'a, ne hin gua ęcä mahon'a ua ja ra pozo ga jux ra dehe büya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷ Nu'a ra xisu bi dät'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yęntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yęmp'a:

—Majuanı guım ma, njo'o ni ndø. ¹⁸ Nguetho ya hin guı 'buhmi 'da u cät'a yun 'yohu xcán thätu, pe nu'a guı 'buhmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a majuanı njo'o ni ndø, bi 'yęn'a ra Jesús.

¹⁹ Bi dät'a ra xisu büya:

—Nu'i grán 'yohu, masque grá pøngahya Oja. ²⁰ Xiqui ts'u 'be'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thande Oja ua ja ra t'øhø, pe nu ahu gyu judío ahu guí ðmhbu, jatho da mba n'da bu Jerusalén da dande Oja bu, bi 'yena.

²¹ Nu ra Jesús buya bi 'yemp'a:

—Grá xisu, dami 'yæc'yei a ga xi i, ε magueru da zøn ra pa hinga hont'ua ja ra t'øhø, xinga hønba Jerusalén din thande ra Ta. ²² Sä guí ena guí thandehu Oja, pe hin guí thandehu tengu bi zän zehø Oja ngue din thande. Nugähe dyu judíohe dí thandehø a bi zän Oja nguetho bi zän Oja ma t'æc'yeihe, ne'a ra Yante bi zän'na Oja ra judío a. ²³ Pe bi zän Oja n'da ra xequi bu din thande, guerpu ja ní mbui n'da. Ne mi ts'utho da zøn ra ora, pe ya bi zøni, ngue da dande Oja nangue yú mbui u to majuañi da dande, ne hin nangue yan t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Oja i honi to'o da dande nangue yú mbui. ²⁴ Nguetho hin di nequi Oja. Janangue'a hont'a go to'o da dande Oja, jatho da dande nangue rá mbui ne nangue i ten'na ram hma majuañi, bi 'yen'a ra Jesús.

²⁵ Nu'a ra xisu buya bi 'yembi:

—Dí paçä ba ε a rá Thahni Oja ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá æhe da xångahu xun ho gätho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yembi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yembi.

²⁷ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ε xø dí sømhbe bu dyu xädigähe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pe xinga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi. ²⁸ Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu ja'i:

²⁹ —Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtá øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yemp'u.

³⁰ Bi mba yu ja'i buya da zøm bu 'bä a ra Jesús. ³¹ Pe nu'bu hin ni zøm bu yu ja'i, nugähe dá xihme ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá æmfe.

³² Pe bi dā'a ra Jesús, ne bi 'yænje:

—Ja man'da ní niya ma mbuigä, pe hinga ná pañmbu, bi 'yænje.

³³ Dán 'yänzehøhe:

—Ha 'bui to'o bi 'uñi, dán 'yæmfe buya dyu xädigähe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yænje:

—Tengu'bu man ts'ihmegä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbuigä a. ³⁵ Janangue'a gue'a dí xi ahu a ya, nguetho ya ba æhnu yu ja'i. Ne ha guí æmhbu di 'beh man goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanthu yu ba æhnu, tengu'bu n'da ra huñhi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuñhu bu di manda Oja yu. ³⁶ Ne nu'u to i pa ma cu't'i bu din zam bu hont'bu go njam'bu. Janangue'a nu'u to da xoqui di johya, ne nu'u to bi duhu ne'u bi xoqui 'da dán johya thoho. ³⁷ Nguetho majuañi rán theui rá 'befi Oja a bi 'yøt'a n'da ra ja'i, “bi zopu rá huñhi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man yu ja'i. ³⁸ Ya xtá xi ahu gui xoju hapu hin gá tuhmbu, xín gá uafu, pe n'dan'yo bi 'yøt' ra 'befi bu, pe guehma gui comhbü 'be'a da dā u, bi 'yængähe ra Jesús.

³⁹ Ne nu'bu mí mam bu ja ra hnini ra xisu, xun ngu yú menguhu bi 'yæc'yei gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'be'a xí 'yøt'e. ⁴⁰ Nu'bu mí zøm bu yu mengu Samaria bu 'bäh ra Jesús, bi 'yæn'u:

—Dami 'bæcua ja ma hninihe, bi t'emp'a ra Jesús.

Ne dán dehe bu nyopa buya. ⁴¹ Ne æmme man'da xun ngu bi 'yæc'yei yu ja'i bu, nangue rá m hmanse ra Jesús. ⁴² Bi t'emp'a ra xisu buya:

—Ya dí æc'yeihe ya, pe hinga hont'a gá xije ná æc'yeigähe ya, pe ne'a dá øsehe bi man na ra Jesús. Ne dí pañmbe majuañi ra Cristo na, rá m pørpate yu ja'i 'bæcua ja ra ximhäi, bi 'yæn'u yu ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'bu mí gua'a nyopa dá pømhbë bu ra hnini Sicar, dá haxhe ra 'yu mahøn'a ní mba bu Galilea. ⁴⁴ Ne bi manse ra Jesús, nubü rá häi zehë n'da ra pøngahya hin da hnumansu bu. ⁴⁵ Pe nu'bu má sømhbe bu ra häi Galilea, bi numanho ma menguhe bu. Nguetho xí nu yæn t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Jesús bu Jerusalén 'bu mín ja ra dæmpeti ran dæbaxjua, ngue ne'u xí mba bu u.

Bi yañ rá ts'unt'u rá m fäts'iui ra ts'ut'abi

⁴⁶ Ne dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bu ra hnini Caná ra häi Galilea, gueru xí päh ra dehe bin gui'uva. Ne mí 'bupu n'da rá m fäts'iui ra ts'ut'abi xun u rá ts'unt'u, ne i 'bem bu ja rán oi nubü ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷ Nu'bu mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bu ra häi Galilea ra Jesús ne i 'bupu ra hnini Caná, ne bá eru 'buh ra Jesús buya, bi 'yørpa ra ts'edi dá zixru Capernaum bu ná 'ben a rá ts'unt'u, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸ Ne bi dá a ra Jesús:

—Pe ha jatho m'bet'o guin nuhu yu hmerpa ne yæn t'øt'e nuixte, ja gui 'yæc'yæigahu buya.

⁴⁹ Pe man'da i humbi sits'i, ne bi 'yæmbi:

—Pe mbëhma ts'u cuø, xøhma da du ma t'uhnigä.

⁵⁰ Ne bi dät'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'uhni.

Ne nubuya bi 'yæc'yæi a rá m hman a ra Jesús, ne bi mba buya. ⁵¹ Ne bá thä u 'da yú 'yæhe 'bu mí mba bu 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'u ya, en'u.

⁵² Ne bi 'yänni:

—'Be'a ma ora bi zä.

Ne bi t'æmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yæn'u.

⁵³ Ne 'bex bi bā'a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bu mí 'yæmbi da yañ a rá ts'unt'u. Janangue'a nu'a ran 'yohu bi dæp rá mbüi ra Jesús buya, ne'u gätho mi'da 'bupu rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bu mambá penje bu Judea dá sømhbe bu Galilea. Ya ná yondj ra hmerpa bi 'yørpu ja ra häi Galilea.

5

Bi yañ ran 'yohu bu Betesda

¹ M'bejua buya bin ja man'da ra dæmpeti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. ² Nubü Jerusalén mí po bu n'da ra mbothe mbë håntho bu ja rá goxthi yu de'yo, gue ma ndehe dyu judíohe dí æmfe Betesda. Ne jabu cüt'a yu 'døzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³ Ne xun ngu i 'bom bu yu mbedi, 'da u yu xädä ne u yu dogua ne u bi ts'a yú jå'i. Ne gätho u i tøm'i di 'yañ ra dehe. ⁴ Nguetho ja'bu bí æh mahæts'i n'da rá m 'behni Ojå ne i añ ra dehe. Ne nu'bu xun nu di 'yañ ra dehe, ne nu'a rá mbüdi da yupu ja ra dehe din ho a rá mbedi i ja. ⁵ Ne mí 'bem bu n'da ran 'yohu, ya ná 'däte ma 'de'ma hyäto njeya madí ts'a rá jå'i, him mi sä din 'yo. ⁶ Ne nu'bu min nu a ra Jesús, ne bi badi nya'a thoho mi hæmbi, bi 'yæmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yæmp'a.

⁷ Bi dät'a ra mbedi:

—Dín ndehma thä, n'yø, pe njongui 'bæcua da zixcä nu ja ra dehe. N'dandj ngu n'dandj dí æna ga cuhnü ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o u 'da.

⁸ Bi 'yæmp'a ra Jesús buya:

—Dami ndants'i jux ni fidi ne gan 'yo, bi 'yæmbi.

⁹ 'Bex bin hoh rá jå'i 'bu mí ndants'i, ne bi gax rá fidi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰ Nu'u 'da ma mijudíohe bi 'yæmp'a ran 'yohu xín hoh rá jå'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui çax ni fidi, bi t'æmp'a.

¹¹ Bi dɔ'a ran 'yohɰ:

—Pɛ nu'a bi hoga ma ʒa'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yɛngui: “Dami ndants'i gui ɔɰ ni fiɖi nɛ gan 'yo,” bi 'yɛngui, bi 'yɛn'a mí ts'a rá ʒa'i.

¹² Nɛ nu'ɤ 'da ma mijudíhohe bi 'yǎnni:

—To'o nín 'yohɰ bi xi i gui ɔɰ ni fiɖi nɛ gan 'yo, bi 'yɛn'ɤ.

¹³ Pɛ nu'a him mi pɔɖi to'o xí hocpa rá ʒa'i, nguetho nu ra Jesús bi yʉt'inde bʉ 'yo yʉ ʒa'i xʉn ngu.

¹⁴ M'beɟua bi mba ra Jesús bʉ ja ra ɖanija. Nɛ nu'bʉ mi ɖɪn'a ran 'yohɰ bʉya, bi 'yɛmbi:

—Bin ho a ya, nde'bʉ hin gmi 'yɔt' mi'da yʉ ts'oqui. Man'da ts'edi ran ɰnbi guin nu 'bʉ gui 'yɔt' mi'da yʉ ts'oqui, bi 'yɛmbi.

¹⁵ 'Bex bi mba a ran 'yohɰ bʉya, da xi ɤ ma mijudíhohe xí 'yǎnni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui. ¹⁶ Janangue'a bi ɖɛp'ɤ ma nɠɔɔpihe dʉɤ judíhohe di ɤcpa ra Jesús, nɛ im bɛni da hyo. Nguetho ɛn'ɤ: “I ɔt' rá 'bɛfi a ra pa ran ts'äya.” ¹⁷ Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɤ:

—Nɰɔi dim pɛh ma Ta, janangue'a nɛcä jatho dam pɛcä, bi 'yɛmp'ɤ.

¹⁸ Pɛ nanguehna bi man ra Jesús, nu'ɤ ma nɠɔɔpihe bʉya man'da bi bɛni da hyo, nguetho hinga hɔnt'a bim pɛfi ra pa ran ts'äya í ɤcpɪ, pɛ nɛ'a í ma gue gue'a Oɟa rá Ta, nam bɔni 'da i guui Oɟa.

I ʒa rá ts'edi rá Ts'ɰnt'ɤ Oɟa

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Majuɔni dí xi ahɤ, nte sä ga ɔzɛhɛgä pɛ hɔnt'a 'bɛ'a dín nu ɔt' ma Ta. Nɛ gätho 'bɛ'a i ɔt' ma Ta, gue'a dí ɔt'ä a. ²⁰ Nguetho nu ma Ta ɛmme in numanhogui ngue rá Ts'ɰnt'ɤgä a, nɛ i urqui 'bɛ'a gätho i ɔt'e. Nɛ da 'yurcä mi'da yʉn t'ɔt'e man'da nuixte xinda gue ɤ gán nuhɤ, nɛ gui hyonya thohohɤ. ²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'ɤ xʉn du nɛ di un ra te mahɔn'a, nguthogä, rá Ts'ɰnt'ɤgä a, dadí un ra te mahɔn'a ɤ to'o gätho dín nde ga unni. ²² Nɛ nu ma Ta hingui juɔnbatesɛ, pɛ bi 'dacä ra ts'edi go dan juɔnbategä rá Ts'ɰnt'ɤgä a. ²³ Nguetho in nde ma Ta gätho yʉ ʒa'i da numansugui gue rá Ts'ɰnt'ɤgä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bʉ 'bʉ a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuɔni dí xi ahɤ, nu'a ɔh mam hmangä nɛ i ɛc'yei ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazɔi a. Nɛ hin da nu rá muui rá ts'oqui pɛ tengutho 'bʉ xí thɔmbɛni bʉ 'bʉ ɤ xʉn du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazɔi a. ²⁵ Majuɔni dí xi ahɤ, ya bi zɔn ra ora da 'yɔh mam hmangä ɤ xʉn du nangue yá mbɔi, pɛgue dín t'un ra 'da'yote 'bʉ da 'yɔmanho mam hmangä rá Ts'ɰnt'ɤ Oɟägä. ²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbɔi, nɛ bi 'dacä ra ts'edi dín jase ra te ma mbɔigä, nɛ gue'a ra 'da'yote dí un yʉ ʒa'i. ²⁷ Nɛ bi 'dac ra ts'edi dan juɔnbategä, nguetho dán ʒa'igä ua ja ra ximhäi, dí pɔɖi 'bɛ'a i sä n'da. ²⁸ O gadi hyonya thohohɤ a dá xi ahɤ, nguetho da zɔn ra ora gätho yʉ ʒa'i xʉ t'ägui da 'yɔh ma nde 'bʉ dá zohni. ²⁹ Nɛ da bɔx'ɤ bi 'yɔt' ran ho, dín ja ra 'da'yote mazɔi. Nɛ da bɔx'ɤ bi 'yɔt' ran ts'o, da nu ran ɰnbi mazɔi.

Di dä majuɔni nangue ra Jesús

³⁰ Nɛ man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yɛna:

—Nugä hin te dí m mangä nangue man 'yomfɛnise. Pɛ nu'a i xic ma Ta gue'a dí m mangä a. Nɛ'a 'bɛ'a dí sändä, xʉn ho a, nguetho him ma pähä zɛhe dí honi ga ɔt'ä, pɛ hɔnt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹ Nu'bʉ hɔngdä xcä däɛ majuɔni gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'bʉ. ³² Pɛ nɛ a ma Ta di dä majuɔni ngue rá Ts'ɰnt'ɤgä a, nɛ dí pɔcä ngue majuɔni im ma 'bʉ im ma nanguecä.

³³ Nu ahɤ gá pɛnhɤ 'da da 'yǎn'na ra Xuua Nxixyɔ nanguecä. Nɛ nu'a ra Xuua bi ma majuɔni a. ³⁴ Nɛ madague'bʉ hin xtí dä majuɔni, pɛ guemhma ja ma ts'edigä. Pɛ dadí bɛn'nahɤ a bi man ra Xuua Nxixyɔ ngue man'da da zä gui 'yɛc'yeigahɤ nɛ gan yɔmhɤ bʉya. ³⁵ Nɛ tengu ra sibi di hyät'i nɛ i fät yʉ zu'uɛ, bin ja bʉ ra Xuua Nxixyɔ, gá numanhohɤ 'da yʉ pa. ³⁶ Nɛ nu'a ra Xuua Nxixyɔ bi ma nanguecä. Pɛ i ja 'bɛ'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rám hman ra Xuua, nɛ gue'a ra 'bɛfi bi 'dacä ma Ta

gue ga juacä. Ne gue'a ε xø i uh majuañi bá pengä ma Ta. ³⁷ Ne'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuañi nanguecä, pe nu'ahü njam'bu gá 'yømanhohü 'bü mín ya, xín gá 'yørpahü ra güenda 'bü mín 'yuse.

³⁸ Mfädi hin gá hyamhbü rá m hma bü ja ni mbüihü, nguetho nu'bü xquí hyamhbü a, xquí 'yεc'yεigahü gue bá pengä a. ³⁹ Nu ahü thocpa thoho guidín xähmbü yá søcuä Oja, nguetho guí εmhbü gue'a gní tñmbü ra te mazai a. Pe nu'ü gätho yü søcuä guidín xähmbü gätho im ma nanguecä. ⁴⁰ Nu ahü hin guín nde gui xijü gan yañ'na ni tehü, pe hinda hønt'bü gui xijü gan yañ ahü din ja ahü ra te mazai 'bü, bi 'yεñ a ra Jesús.

⁴¹ Ne xø bi 'yεña:

—Pe madague'bü njon da numansugui, pe guexta'a rá Ts'unt'ügä Oja. ⁴² Pe dí pañi hanja hin guí pañü, nguetho hín guín numansuhü Oja nangué ni mbüihü. ⁴³ Bá εcä nangué rá thuhu ma Ta, pe nu'ehü hin guín numanhojü. Pe nu'bü ba ε a n'da nangué rá thuhu zεhe, man'da guín numanhohü a. ⁴⁴ Njam'bü da zä gui 'yεc'yεigahü, nguetho guí homhbü da numanho ahü yü ja'i, ne hin guí homhbü da numanho ahü Oja ngue hønt'a i 'büi. ⁴⁵ Ha guí εmhbü guécä ga yap'ahü bü 'büh ma Ta. Pe dí xi ahü gue gue'ü yüm hman ra Moisés gue'ü dí nequi i ja ni ts'oquihü ü, pe sä guím bæmhbü gue'ü dí yañ'ahü ü. ⁴⁶ Pe nu'bü xquí 'yεc'yεihü yüm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yεc'yεigahü ya, nguetho bi ma nanguecä. ⁴⁷ Pe hin guí εc'yεihü 'be'a bi 'yo't' ra Moisés, janangué'a xín guí εc'yεihü 'be'a dí mangä ya, bi 'yεñ'a ra Jesús 'bü min yañü ma ngürpihe dyü judíohe.

6

Ra Jesús bi 'ujñ ü cüt'a mahuahi

¹ Ne nu'bü mí tho i 'da yü pa, m'bejua büya, dá mbähmbe ra Jesús bü 'danguadi ra dadehe Galilea, n'dat'a ra dadehe Tiberias. ² Ne xün ngu yü ja'i bi dengähe nguetho bi nu yün t'øt'e nüixte bi 'yøt'a ra Jesús nangué ü mín zäman'ü. ³ Ne dá mbähmbe ra Jesús bü ja n'da ra nyuni, ne dá huhmbe bü. ⁴ Ne nu'ü yü pa ü mí ts'ütho da zøn ra pa ga øt'ähe ra dämpeti ran dābaxjua, dyü judíohe. ⁵ Ne nu'a ra Jesús bin hanni ne bi hyandi xün ngu yü ja'i ba εpü. Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a ra Felipe büya:

—Bεpü dí zä ga tämhbü 'be'a da zi yü ba εhnü.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da bañi 'be'a dí dät'a a ra Felipe. Pe nu ra Jesús mí pañε 'be'a da 'yøzεhe. ⁷ Ne bi dät'a ra Felipe:

—Pe hin dí gua'ü yü mahuahi tho dá tämhbü a da zi yü ba εhnü 'bü di ja, madague'bü zü ts'ütho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεña.

⁸⁻⁹ Ne nubüya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohü ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—Bücua n'da ra ts'unt'ü i ha zü ts'ü rán zedi, gue cüt'a yü hme ra cebada, ne yoho yü t'ühü. Pe hin dí gua'ü yü ja'i nguetho xün ngu ü, bi 'yεñ'a ra Andrés.

¹⁰ Ne bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafü din säya yü ja'i, bi 'yεña.

Nguetho mi ja bü ra 'bot'ei. Ne bi hyupü häi büya, ne mí jua i cüt'a mahuahi ü yün 'yohü. ¹¹ Ne nu'a ra Jesús bi hyañ'a ra hme, ne bi 'yäp rán jañi Oja nangué ra hme ne bi 'daje yá xädigähe. Ne nugähe dá darpähe ü yü ja'i büya, ne ü yü huä, ne bin niyā gätho yü ja'i. ¹² Ne nu'bü mín niya yü ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthü ü gätho 'be'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεñje.

¹³ Ne nu'bü má pεthe büya bi yü ü gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yü xequi, 'bü mín niyā yü ja'i nangué cüt'a yü hme. ¹⁴ Nu'bü mín nu ran t'øt'e nüixte ü gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεñ'ü büya:

—Masque majuañi guehna ra pøngahyā mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yεñ ü.

¹⁵ Pe nu'a ra Jesús bi bañi 'be'a mbεñ ü yü ja'i ngue nde da bent'i, im bæñbi din ts'üt'abi. Janangué'a bi zoh yü ja'i büya, bi mbase, ne man'da bi guam bü ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

¹⁶ Nu'bu mín de baya dá mbäsehe bu ja ra dadehe. ¹⁷ Ne dá hux ma mbosahe, gue ga sómhbe bu ja ra hnini Capernaum. Ne hin ná nuthe ra Jesús 'bu mí zaje ra 'bexui. ¹⁸ Ne nts'edi bi 'yen ran dahi a ra dehe baya. ¹⁹ Nu'bu mí dan i ts'u ra mbosa mí huxhe ne dá sómhbe made ra dadehe, dá nuhe ba xpu ra Jesús, ba 'yo maxots'e ra dehe, ní 'yexpu ja a ra mbosa mí huxhe. Ne emme dá suhe nguetho him min nuhe xun ho, him mi pámbe ngue gue'a ra Jesús. ²⁰ Nu ra Jesús bi 'yenje:

—Guecä, o guín suhu.

²¹ Ne bi hyu ma mbuihe, ne dá xihmbe a ra Jesús da hyuxpu ja ra mbosa. Ne xna ya xmi 'bähmbe bu ndenthe ná mbähmbe baya nubü ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'bu mí nec puya, nu'u yu ja'i 'buru haru xi 'uün a ra Jesús, bi bém baya gue hont'a n'da ra mbosa mí hõpu a ran de dán sihmehe, ne hin dá mbähmbe ra Jesús 'bu má huhe ra mbosa, pe dá mbäsehe. ²³ Pexue m'bejua thohe bi zõm bu mi'da yu mbosa bí nexpu Tiberias, ne bi zõm bu jom bu dán sihmehe 'bu mí 'yap rán japi Oja ra Jesús. ²⁴ Ne nu'u yu ja'i 'bu mí hyon'a ra Jesús ne him bi dím bu, xinga guecähe, bi hyux'u mi'da yu mbosa baya ne bi zõm bu ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hme däm 'buh mazai n'da a

²⁵ Ne nu'u yu ja'i 'bu mí dím bu ra Jesús bu 'danguadi ra dadehe, bi 'yänni:

—Mán jam'bu gá søcua, bi 'yemp'u.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü, hin gní hyonju gue gui pámbe a ran t'uti dá ut'ahü, pe nu'a guín niyahü 'bu gmín sihmehe gue'a gní hyonju a. ²⁷ Pe dami 'yes'hü ngue hont'a gní hyomhbu ra hme nám 'buhmbu yu pa ja baya. Pe m'bet'o thohe dami hyomhbu a ra hme nám 'buh mazai n'da a gue ga 'da ahü, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'edi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yena.

²⁸ Nu yu ja'i baya bi 'yän'na ra Jesús ne bi 'yembi:

—'Be'a sä ga øt'ähe gue ga tımhbe a guım ma, bi 'yexn'u.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dadi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yõthü gui sinju bu ni mbuihü, guecä bá pengä Oja, bi 'yena.

³⁰ Ne bi t'emp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hmeypa gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe bu ma mbuihe. Ha da zä gui 'yõt'e tengu bi 'yõt'a ra Moisés. ³¹ Nguetho nu'u mam bombõtahu bi zi ra maná 'bu mí 'yo bu ja ra ühäi, tengu mán t'o't'i bu ja rá søcuä Oja, i xna: “Nu'a ra Moisés, bi un yu ja'i ra hme bí 'yex mahets'i,” i xna, bi 'yexn'u yu ja'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hme bí 'yex mahets'i, pe Oja bi un a. Ne hinga gue'a ra hme nám 'buh mazai n'da a ra maná mi si u. Pe nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hme mahets'i gue nám 'buh mazai n'da a. ³³ Ne nu'a njuantho ra hme di un Oja, bí 'yex mahets'i a, gue däm 'buh mazai u yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yena.

³⁴ Ne bi 'yexn'u:

—'Daje thocpa thohe a ra hme guım ma, n'yõ.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'u:

—Guecä drä hme däm 'buh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä bu ja yú mbui tengu'bu i sihme, ne njam'bu din tumanthuhu yú mbui ne xın din tuthe baya. ³⁶ Pe tengu dá xi ahü, hin gui x'yeigahü, madague'bu gá nuhü 'be'a dá øt'ä. ³⁷ Pe nu'u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'u di dácä yú mbui u. Ne nu'u di dác yú mbui, njon ga embi hin da zä ga sini. ³⁸ Nguetho bá xca mahets'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, ne him bá xca ga øt' ma pähä zehü. ³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pe ga xoxä u 'bu rán zexui ra pa, ne dim 'bui mazai. ⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue hont'a go to'o da badi rá Ts'unt'ugä Oja, ne da 'yex'yeigui, din ja ra te mazai u. Janangu'e'a ga xoxä u 'bu rán zexui ra pa, bi 'yexn'a ra Jesús.

⁴¹ Ne bi mbudi bi ucpa a ra Jesús u ma mijudíohē 'bū mí 'yø a bi ma, gue bi 'yɛna: “Nugä drá hme majuañi gue bá çah mahɛts'i.” ⁴² Ne bin 'yɛmzɛhɛ u:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'u ra José na, rá ta ne rá mbe dí pañmbu. Hanja ní 'yɛna bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛn u.

⁴³ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmp'u buya:

—O gadí c'aman'ujū n'da ngu n'da ahū. ⁴⁴ Xínga n'da sä da dengui 'bū hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'bū rán zɛgui ra pa u, ga undä ra te mazai. ⁴⁵ Tengu män t'o't'i bu ja yá søcuä yá pøngahya Oja, bi 'yɛna: “Gätho yū ja'i da xänba Oja,” bi 'yɛn'u. Janangue'a nu'u to'o gätho bi hyañi xun ho a bi xänba Oja, ne gue'u di däc yá mbui u.

⁴⁶ Pe hin dí ɛna 'bo'o xun nu Oja, hinda høngdä gue bá nexä bu, dín nugä a. ⁴⁷ Majuañi dí xi ahū, nu'a to'o ɛc'yɛigui i ja ra 'da'yote mazai a. ⁴⁸ Nugä drá hme majuañi gue nám 'buh mazai n'da. ⁴⁹ Nu'u mam bombøtahū bi zi ra maná bí 'yɛh mahɛts'i 'bū min 'yo bu ja ra uhäi, pe guehma bi du u. ⁵⁰ Pe nugä drá hme majuañi, bá nexä bu mahɛts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bu i sihme, ne njam'bu da du. ⁵¹ Nugä drá hme majuañi, bá ɛcä mahɛts'i, tengu ra hme i si n'da i ja rán zaqui yū pa i ja bu ya. Pe nu'a ra hme dím mangä, din ja ran zaqui mazai to da zi. Ne gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote u 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzɛhɛ u ma mijudíohē buya, bin 'yɛmzɛhɛ u:

—Hague nja ran 'yohū sä di 'daju rá ja'i ga sahu, bin 'yɛmp'u.

⁵³ Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Majuañi dí xi ahū, nu'bu hin gui sihu ma ngøc'yɛi ne ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin'yū mbo ni mbuihu ra 'da'yote mazai. ⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, ne ga xox 'bū rán zɛgui ra pa. ⁵⁵ Nguetho nu ma ngøc'yɛi ne ma ji njuantho ran ts'ihme ngue däm 'buh mazai n'da. ⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngøc'yɛi ne da zi ma ji dí çam bu ja yá mbui, ne i ja ra te nanguecä. ⁵⁷ Tengu thohe dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangue'a buya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä. ⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ahū gue bá çah mahɛts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtahū, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dím mangä ya, gue'a dím 'buh mazai a, bi 'yɛn'a ra Jesús.

⁵⁹ Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bū mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yūm hma di un ra 'da'yote mazai

⁶⁰ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn'u mí tenni:

—Hingui ho a bi xijū nu ya, to'o da hyät'i da 'yøde, xun ngu u bi 'yɛna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi baði 'be'a bi bɛn'u yū ja'i, gue him bi numanho rám hma, ne bi 'yɛmp'u:

—Ha guím bɛmhbu hingui ho a dá xi ahū. ⁶² 'Be'a guim bɛmhbu 'bū gá nuju ga texä bu mahɛts'i guepu bá nexä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁶³ Pe nu'a nam bøn'u yūm hma dá xi ahū, hingan juantho gui saju, pe gui 'yɛc'yɛihū ngue ga un ma te nangue ahū, ne din ja ahū ra te buya. ⁶⁴ Pe 'bu i 'da ahū hin guí ɛc'yɛigahū, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmí paði to'o hin da 'yɛc'yɛi, ne xmí paði to'o di dä a. ⁶⁵ Ne bi 'yɛmp'u mahøn'a:

—Janangue'a dá xi ahū, hingui sä n'da ra ja'i ba ɛhe da dengui 'bū him bi jap'a ma Ta bi däc rá mbui.

⁶⁶ Nu'bu mí 'yøh mahøn'a u mí tenni, xun ngu bi 'ue u ne him bin 'yohū mahøn'a.

⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'de'mayohogähe:

—Ha ne ahū gui sogahū, bi 'yɛnje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pe njo'o man'da da zä ga tenhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazai. ⁶⁹ Ne nugähe dí ɛc'yɛi ahe ne dí pañmbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'unt'u i Oja i 'bui, bi 'yɛna.

⁷⁰ Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nahü guí 'de'mayohohü, pe nu'a n'da ahü i ten ra zı̄thu, bi 'yɛnje.

⁷¹ Pe nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'unt'ü ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dá a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'de'mayohogähe.

7

Hingui ɛc'yɛi yún 'yohuzɛhe a ra Jesús

¹ M'bejua büya, bin 'yo bü mi'da yü hnini bü Galilea. Him bi nde bi mba bü ja ra xequi Judea, nguetho nu ma ngurpihe dyü judíohe, dyü israelhe, nde xtá hyo bü. ² Ne ma guerü da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudiohe, 'bü xü hyöh yü t'ungu, im bɛni 'be'a bi 'yörpa Oja ü mam bombötahe 'bü min 'yo bü ja ra ühäi. ³ Nu yún 'yohü a ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nde'bü gui pøngua ní mba bü ja ra xequi Judea, ba nu a bü i ten'ni i nangu'e'a guí øt'e. ⁴ Nguetho njo'o to da 'yäh rá 'bɛfi 'bü in nde da t'ɛspi. Nu'bü majuañi guí øt' yün t'øt'e nuixte bá ut yü ja'i, ne gätho ra ximhäi da ba'a i, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁵ Ngubü bi xih yún 'yohü nguetho him mi ɛc'yɛi ü. ⁶ Nu a ra Jesús bi 'yɛmp'ü büya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bü, pe nu'ahü hønt'a go 'be'a má ora da zä gui mbähä bü. ⁷ Nu'ü 'bücua ja ra ximhäi hin di üc'ahü nguetho 'da i gu guí øthü ü, pe go di ügä ü nguetho díim mangä gue hingui ho øt'ü. ⁸ Ní mbäsehä 'bü guín ndehü, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bü, bi 'yɛna.

⁹ Nu'bü mí gua'a bi man büya bim 'bat pü mi'da yü pa bü ra xequi Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bü ja ra dämpeti

¹⁰ Nu'bü mí mba bü Jerusalén ü yún 'yohü, m'bejua bi mba bü ra Jesús. Mbe bin 'yäntho nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹ Ne nu ma ngurpihe dyü judíohe i 'büpü, bi hyon'a ra Jesús bü ja ram peti. Ne bin 'yɛm zɛhe ü:

—Hapü i 'büi 'bü, bin 'yɛmp'ü.

¹² Ne xün ngu yü ja'i bin yänjo'dre nangu'e'a ra Jesús, nu'ü 'da im ma ngue xün ho a, ne nu'ü 'da i ɛna: “Häte a.”

¹³ Pe xinga n'da bin yä ts'edi nangu'e'a ra Jesús nguetho i su ma ngurpihe 'büpü.

¹⁴ Nu'bü mí tho'i ts'ü yü pa, ya bi zo i nde yüm peti i t'örpü, ja bi mba bü ja ra dänija ra Jesús büya ne bin xänbate bü. ¹⁵ Ne nu ma ngurpihe bü ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yɛn'ü:

—Hague nja i sä da ma xün ho ráim hman Oja na ran 'yohü, ne him bi zü'a man xädiñü, bin 'yɛm zɛhe ü.

¹⁶ Bi dā a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansegä a pegue ráim hman a to bá pøngä. ¹⁷ Nu'bü 'bü a n'da gue nde da 'yøt' rá pähä Oja, da ba 'bü rán xädi Oja, o gue da ba 'bü mam hmansegä.

¹⁸ Nu'bü 'bü a n'da im ma 'be'a mbɛñse, i honi da hnumansuse. Pe nu'bü 'bü a n'da i honi da t'ɛspa rá hmu, im ma majuañi a ne hingui häte a.

¹⁹ Ne xø bi 'yɛna:

—Bi 'dajü yün t'ɛdi ra Moisés, pe xinga n'da ahü guí øthü nguetho bi ma njon din hote, ne guín nde gui hyojü, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁰ Ne bi dā'ü yü ja'i thoho:

—Masque bi bɛn'na ra zı̄thu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yɛn'ü.

²¹ Nu ra Jesús bi dät'ü:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'bɛfi 'bü ra pa ran ts'äya, ne gätho ahü gá hyonya thohohü. ²²⁻²³ Pe ne'ahü, nu'bü din tın i yoho yün t'ɛdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue guí hɛcpahü yü ja'i yü 'uere, ne nu man'da büya ra pa ran ts'äya, guí huanhdü nda'a guí øthü, gue guí hɛcpahü yü ja'i yü 'uere. Nguetho hin guín nde gui festahü a rán t'ɛdi ra Moisés. Ne hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thɛcpa yü ja'i yü 'uere, pe ne'ü mam bombötahü bi ma. Ne ngutho dá øt' 'bü má hoc'a n'da ra hyɛñni 'bü ra pa ran ts'äya. Hanja gní sɛjü ne gue'a n'youi bü rán t'ɛdi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴ Pe damin 'yomfɛñihü xün

ho 'bɛ guí ɛna gui juɔnbahɛ n'da ra ja'i. Jatho 'bɛ gui paɥmbɛ 'bɛ'a nam bɔn'a i ɔt'a n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bin 'yän'dɛ 'bɛ gue'a ra Cristo

²⁵ Nɛ nu'ɛ 'da yɛ mɛngu bɛ Jerusalén bin 'yɛmp'ɛ:

—Ha hinga guehna ran 'yohɛ im ma ma ngɔrpihɛ da hyo. ²⁶ Pɛ hague in ja, in xänbate ua bim peti gätho yɛ ja'i nɛ nte i xih ya. Uague bi bɛn'ɛ ma ngɔrpihɛ gue majuaɥi ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua. ²⁷ Pɛ nuna ran 'yohɛ, dí paɥmbɛ hapɛ bá nɛxna, pɛ nu'ɛ bá ɛ a majuaɥi ra Cristo, njo'o to da baɗi hapɛ dí nɛx'a, bin 'yɛm zɛhɛ ɛ.

²⁸ Nu'ɛ mín xänbate ra Jesús bɛ ja ra ɗanija, nts'edi bi 'yɛna:

—Guím bɛmhɛ guí paɥɛ nɛ guím bɛmhɛ guí paɥmbɛ hapɛ bá nɛxä. Pɛ hin bá ɛcä nanguesɛgä, pɛgue bá pɛngä a majuaɥi i ja rá ts'edi. Nu'ehɛ hin guí paɥmbɛ a. ²⁹ Nugä dí paɗä a nguetho bá nɛxä bɛ i 'bɛ a, nɛ gue'a bá pɛngä a, bi 'yɛna.

³⁰ Nɛ 'bɛxque nde da bent pɛya, pɛ njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zɔn ra ora da bent'i. ³¹ Nɛ xɛn ngu yɛ ja'i bi 'yɛc'yɛi gue majuaɥi ra Cristo a. Nɛ bi 'yɛn'ɛ:

—Guehma majuaɥi ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba ɛhɛ, nguetho njon da zä da 'yɔt' yɛn t'ɔt'e man'da nuixte, bi 'yɛn'ɛ.

Bi 'bɛnh yɛ asmayo da bent'a ra Jesús

³² Nu'ɛ mí 'yɔh yɛ fariseo nɛ yɛ ɗambäjä 'bɛ'a bi man yɛ ja'i nangue'a ra Jesús, bi xi ɛ 'da yɛ asmayo bɛya da bent'a ra Jesús ngue da got'i. ³³ Nu'a ra Jesús 'bɛ mí thoqui bin xänbate, bi 'yɛna:

—Mi ts'ɛtho dí 'bɛmhɛ ua nguetho ga mba bɛ bí 'bɛ a bá pɛngä. ³⁴ Nɛ nu'ahɛ bɛya gui hyonjɛ pɛ hin da zä gui tɥnjɛ, nɛ hin da zä gui sɔmhɛ bɛ hapɛ dam 'bɛcä, bi 'yɛna.

³⁵ Nɛ bin 'yɛmzɛhɛ ma ngɔrpihɛ:

—Hapɛ da mba gue hin da zä ga tɥmhɛ. Ha da mba bɛ n'danni 'bɛ ɛ ma mijudíohɛ, nɛ da xänba ɛ, nɛ'ɛ n'dan'yo yɛ ja'i gue yɛ griego. ³⁶ 'Bɛ'a ním bɔn'a man'a: “Gui hyonjɛ nɛ hin gui tɥnjɛ, nɛ hin da zä gui sɔmhɛ hapɛ ga mba,” ɛnjɛ, bin 'yɛmzɛhɛ ɛ.

Tengu n'da ra ɗathe da nɛxpɛ ní mbɛi n'da

³⁷ Nu rán zɛgui ra pa nangue yɛm peti mí ɔt'ɛ, gue'a ra pa ɛmb yɛ ja'i man'da xɛn ndɛxqui a. Nɛ 'bäpɛ ra Jesús nɛ nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'bɛ a man'da mahyoni thoho rá mbɛi, tengu'bɛ i tuthe, ba ɛhɛ ga un'na mahyoni thoho, tengu'bɛ da zi ra dehe. ³⁸ Nɛ nu'a to'o da zi ra dehe dí m mangä, din ja tengu n'da ra ɗathe da nɛxpɛ rá mbɛi gue di un mahɔn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Oja, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³⁹ Nɛ gue'a bi ma nangue rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yɛc'yɛi. Pɛ hin ní zɔh rá Hogandahi Oja 'bɛ mím ma nguetho hin ní ndɛx mahɛts'i ra Jesús gue tpa pɛngahɛ a.

'Dahma 'dan'yo bi bɛn yɛ ja'i

⁴⁰ Nu'ɛ mí 'yɔh yɛ ja'i 'bɛ'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn i 'da:

—Masque majuaɥi rá pɛngahɛ Oja mí hma ba ɛhɛ.

⁴¹ Nɛ nu mi'da bi 'yɛna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pɛ nu mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ ha dí 'yɛpɛ Galilea ra Cristo. ⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba ɛhɛ nangue rá 'yɛ ra David, nɛ di nɛqui bɛ ra hnini Belén guepɛ mí 'bɛh ra David, ɛn'ɛ.

⁴³ 'Bɛx bin hec yɛ ja'i nangue'a bi man'ɛ, nɛ 'dahma 'dan'yo 'bɛ'a mím bɛni ngue to'o a ra Jesús. ⁴⁴ Nɛ 'da ɛ nde da bent'i ngue da got'i, pɛ xínga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yɛc'yɛi yɛ ngɔrpi

⁴⁵ Nu'ɛ mbɛnc'ɛ yɛ asmayo bɛ 'bɛ ɛ yɛ ɗambäjä nɛ yɛ fariseo, nu'ɛ bi 'yänni:

—Hanja hin guá sihɛ a dá xi ahɛ, bi 'yɛn'ɛ.

⁴⁶ Nε nu yu asmayo buya bi dadi:

—Pε him mí 'bu a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yεn'u.

⁴⁷ Nε bi dā u yu fariseo buya:

—Ha nε ahū bi hyä ahū. ⁴⁸ Pε xínga n'dagähe dyu fariseohe dí εc'yεihe a, xínga gue'u mi'da ma mingurpihe. ⁴⁹ Pε nu u yu ja'i thoho gue hingui paḥ yun t'εdi, hont'u i εc'yεi a ran 'yohu u, pε da nu ran unbi mazai u, bi 'yεn u.

⁵⁰ Nε nubuya nu ra Nicodemo, gue'a xí zom bu 'buh ra Jesús 'bu n'da ra xui, bi 'yεmp'u yá mifariseohu:

⁵¹ —Nu'a man t'εdihū, hingui sä ga juanbahū n'da ra ja'i 'bu hin dá øhmbu 'be'a da manse, nε'bu hin dí paḥmbu majuani 'be'a i øt'e, bi 'yεna.

⁵² Nε bi dā u, bi 'yεmbi:

—Nu'i tengu 'bu nε'i guí 'yεpu Galilea, nguetho nε'i guím ma tengu im man yu 'yambui. Pε dami hyomhu ja rá søcuā Oja gue'bu di nequi bu Galilea n'da rá pøngahya Oja.

⁵³ Nε n'da ngu n'da bi mba yá ngu buya.

8

Ra xisu ra 'yomt'εni

¹ Pε nu ra Jesús bi mba bu ja ra nyuni Olivos. ² Nε nu'bu t'uxudi tho bi mbeng bu ja ra danija mahøn'a nε bi hyupu. Nε gätho nan ngu yu ja'i bá εhe nangu'e a nε bi xänba u.

³ Ya xí ya bu ra Jesús 'bu mí zom bu yu fariseo nε yu xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bu mín yaui n'da ran 'yohu hing rá ndø. Nε bi mbä'minde bu 'buh yu ja'i. ⁴ Bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tihbe bu i øt' ran 'yomt'εni. ⁵ Nε nu ran t'εdi bi xijū ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, nε i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'be go guí xije ya, bi 'yεn'u yu fariseo nε yu xänbate nija.

⁶ Pε guehna bi man u nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'bεpu dí yaḥi. Nε 'bex bi mbom thoho a ra Jesús nε bi 'yo't' rá saha bu häi tengu 'bu hin xtá 'yø'a bi man'u. ⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bäh puya nε bi 'yεmp'u:

—Nu'bu 'bu a n'da ahū hin'yū ni ts'oquihū, gue'a di dū'mi da 'yemba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahøn'a bu häi nε bi 'yo't' rá saha bu ja ra häi. ⁹ Nε nu'bu mí 'yø'u 'be'a bi man ra Jesús, bi dū'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín dāc'yεi asta gue'bu go mín the u yu yaḥate, nguetho bi bāse mbo yá mbui i ja yá ts'oqui. Nε hont'a ra Jesús bi gohmbu bu u mí xänbi, nε'a ra xisu. ¹⁰ Nε nu'bu mí 'bä'a ra Jesús nε bi nu njo'o bu yu yaḥate, pε hont'a ra xisu bi gopu, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, haru bi mba u bi yaḥ'i i. Ha njo'o ua u in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi dā'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nεcä, xínga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin gui 'yøt' mi'da yu ts'oqui.

Rá nyot'i yá mbui yu ja'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba yu ja'i mahøn'a, bi 'yεna:

—Nugä, drá nyot'i yá mbui yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui him man 'yo bu ja ra 'bexui, pε din ja ran nequi yá mbui gue ra 'da'yote mazai, bi 'yεmp'u.

¹³ Janangu'e a nu'bu mi dā u 'da yu fariseo mi 'bapu, bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guím manse 'be'a guí øzehe, janangu'e a säti thoho a guím ma, sä bi 'yεn'u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús buya bi dāt'u nε bi 'yεmp'u:

—Madague'bu dí m manse nanguesegä, pε di muui a, nguetho dí pačä haru bá nexä nε haru ná mbagä. Pε nu ahū hin guí paḥmbu haru bá nexä o haru ná mbagä. ¹⁵ Nu'ehu sä gadí juanbahū n'da 'bu hin guí paḥmbu xun ho 'be'a øt'a n'da. Pε nugä madague'bu dí paḥi 'be'a øt'a n'da, pε njon dadí juanbä ya. ¹⁶ Pε nu'bu dí m mangä 'be'a øt'a n'da,

majuani dí m ma, nguetho hin dí 'dase pe n'dat'a dí m mam'be ma Ta gue bá pengä ua. ¹⁷ Nt'o't'i bu ja yun t'ëdi zai guidín xähmbu, gue nu'bu yoho yun 'yohu 'da'angu da ma 'bu xun juanni, mfaði gue ya majuani a buya. ¹⁸ Nugä dí xi ahü to'ogä, n'dahma gui pajü, ne'a ma Ta bá pengä di jaqui da faqui, bi 'yëna.

¹⁹ 'Bex bi 'yëñ'ü:

—Harü 'büh ni ta, bi 'yëmbi.

Ne nu ra Jesús bi dät'ü:

—Hin gui pajü, xinga gue'a ma Ta gui pähmbu. Nu'bu xquí pajü, ne'a ma Ta xquí pähmbu 'bu, bi 'yëna.

²⁰ Ne gühna bi man ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra danijä guerü i pa m'be'ts'i ra mbeti. Ne njom bi bent'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fent'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

²¹ Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ü:

—Nugä ga mbagä, ne m'bejua gui hyonju, ne gui tuhü 'bu hin nín hotho ni ts'oquihü. Nubü harü ga mbagä hin da zä gui mbähä bu, bi 'yëna.

²² Ne bi 'yëñ ü ma ngürpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nubü ga mbagä, hin da zä gui mbähä bu,” bi 'yëñju, bi 'yëñ'ü.

²³ Ne nu'a ra Jesús bi 'yëmp'ü:

—Nu'ahü i ja ahü rán 'yomfëni ra ximhäi nguetho gyü menguhü ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dí m bëm'be Ojä, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Janangue'a dí xi ahü, nu'bu hin gui 'yëc'yëihü 'be'a dí m manse gue to'ogä, gui tuhü ne njam'bu din hoh ni ts'oquihü, bi 'yëna.

²⁵ Ne bi 'yän'ndü buya:

—To'o i, bi 'yëñ'ü.

Nu'a ra Jesús buya bi 'yëmp'ü:

—Ya xtá xi ahü to'ogä ne guexta thohogä. ²⁶ I ja man'da xun ngu ga xi ahü 'berü nín ja ni ts'oquihü. Pe majuani a dí m ma nguetho majuani a bá pengä. Ne nu'ü yüm hma di bëngä a, gue'ü dí m mangä ua ja ra ximhäi ü, bi 'yëna.

²⁷ Pe nu'ü ma ngürpihe 'bu mí xi ü, him bi bā ü gue'a bi ma ra Jesús gue Ojä bá penhua.

²⁸ Janangue'a xø bi 'yëñ'a ra Jesús:

—Nu'bu gä cuarcähü bu magäts'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua buya ja gui pähmbu to'ogä. Ne ja gui pähmbu buya nte dí m manse, pe gätho xtá ma bi xänga ma Ta. ²⁹ Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dí m bëm'be, ne njam'bu i sogä a nguetho zai gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'yëñ'a ra Jesús.

³⁰ Nu'bu mí man na, xun ngu ü mi'da bi 'yëc'yëi mahøn'a.

Yü 'yëhe a ra ts'oqui

³¹ Ne nu ra Jesús bi 'yëmp'ü 'da ma mijudíohe ngue ëna bi 'yëc'yëi a:

—Nu'bu gui thoqui gui tenhdü mam hmangä, majuani ma 'yëc'yëi ahü 'bu. ³² Ne da zä gui pähmbu 'be'a nam bøn'ü yüm hma majuani, ne gue'a dí yan ahü gue da zin ahü Ojä, bi 'yëna.

³³ Ne bi dā ü:

—Pe nugähe, dyüm bom'betoje ra Abraham janangue'a ya yü t'ühnigähe Ojä. Ne njam'bu midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gní xije da mba nhyänigähe gue da zinje Ojä, bi 'yëñ'ü.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yëmp'ü:

—Majuani dí xi ahü, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵ Nehna man'da guim bëmhbü, hin gui sä gui comhbü ran ho ra Abraham, pe tengu'bu yü 'yëhe thoho ahü a. Pe hönt'ü njuantho yü t'ühni da gomhbü ran ho mazai. ³⁶ Nugä njuantho rá Ts'unt'ü Ojägä. Ne nu'bu guecä ga jüc'ahü bu ja yu ts'oqui, majuani da zin ahü ma Ta ne yü t'ühni ahü a 'bu. ³⁷ Ne madague'bu bi xänt'ahü ra Abraham, tengugä, pe guín nde gui hyoju, nguetho

hin hapu da zä da yut' mam hma bu ja ni mbuihu. ³⁸ Hont'a bi 'yurcă ma Ta dím mangä. Ngutho ahü, hont'a bi 'yut'a ni tahü guí øthu, bi 'yemp'u.

³⁹ Ne bi dā u ma mijudíohe mí 'bäp:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yemp'u:

—Nu'bu majuani yú t'uhni ahü ra Abraham xquí comhbu ran 'yomfëni ra Abraham 'bu. ⁴⁰ Pe nuya guín nde gui hyojü, guecă dí xi ahü a majuani gue'a bi xänga ma Ta. Pe hinga ngubü bi 'yøt' ra Abraham tengü guín nde gui 'yørcahü. ⁴¹ Janangue'a dí xi ahü, guí øthu rá 'befi man'da ni tahü, bi 'yëna.

Ne 'bex bi 'yëni'u:

—Hin dyü 'betat'uhni gähe, pëgue n'datho ma tahe 'bui, Ojä a, bi t'emp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi dät'u:

—Nu'bu da gue'a Ojä ni tahü, xquí numanhoju 'bu, nguetho bá êcă bu bí 'bu Ojä. Ne hin bá êcă nangue ma ts'edi zehë pe gue'a Ojä bá pengä ua. ⁴³ Hanja hingui sä gui pähmbü 'be'a dím mangä. Nguetho hin guín nde gui pähmbü a. ⁴⁴ Nguetho ra zïthu ni tahü, ne guí honi gui 'yøthu rá pähä a. Ne nu'a, rá mbüdi thoho bi dü'mi bin hote, ne guet'u yu pa i ja bu ya i øthoho. Ne nu'a, him bin zämmi a majuani nguetho him bi numanho a. Ne hont yu fehni man'a nguetho rá m 'bäi a. Ne in ta nangue gätho yu fehni. ⁴⁵ Pe nugä dím ma majuani, janangue'a hin guí êc'yëigahü. ⁴⁶ To'o ahü da ma majuani dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fehni. Pe nu'bu gätho majuani a dí xi ahü, hanja hingui sä gui 'yëc'yëihü. ⁴⁷ Nu'a to'o bim 'bui nangue Ojä, i ømanho rá m hman Ojä a, pe nu'ahü hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gám 'bühmbü nangue Ojä, bi 'yëni'a ra Jesús.

Ya xmi' buh ra Cristo 'bu hin ním 'buh ra Abraham

⁴⁸ 'Bex bi dā'u ma mijudíohe büya:

—Ha him majuani dím mamhbe, gue nu'i grá mengü bu Samaria, gue him majuani grá mbom'betö ra Abraham. Ne guí 'bühmi n'da ra zïthu, sä bi 'yëni'u.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dät'u:

—Nugä hin dí 'bu'be n'da ra zïthu pe dí numansu ma Ta. Nu'ahü hin guí numansuju.

⁵⁰ Ne hin dí honi gue da hnumansugui pe i 'bu a n'da gue i honi da hnumansugui, ne di ünbi to'o hingui numansugui. ⁵¹ Majuani dí xi ahü, nu'a to'o da 'yëc'yëi a dím mangä hin da nu ran däte a, bi 'yëna.

⁵² 'Bex bi dā'u ma mijudíohe:

—Nuya dí pähmbe go gue'e guí 'bühmi a ra zïthu, nguetho bi du ra Abraham ne gätho yú pøngahya Ojä, pe sä guí ëna, hin da du to'o da 'yëc'yëi i. ⁵³ Ha guí ëna man'da guín nuixte xinda gue'a ma tahe ra Abraham ne u yu pøngahya, ne maya'bu xün du u. To'o guí ëna gue gue'e 'bu, bi 'yëni'u.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi dät'u:

—Nu'bu xcá honi dan nuixte zehëgä, säti thoho 'bu. Pe nangue a rá ts'edi ma Ta, gue'a nán nuixtegä a, gue'a guí ëmfu ni Ojahü. ⁵⁵ Pe njäm'bu gá pähmbü a. Pe nugä dí pęcä a, ne nu'bu xcá mangä hin dí pęcä a, xcám fehni gä 'bu, tengü ahü. Pe majuani dí pęcä a ne dí øt'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, zäi guí ëmfu ni tahü, pe bin johya 'bu mi badi da zøn ra pa ba êcă ua. Ne bi t'uti gue ga søcă ua, ne bin johya 'bu mi nugui, bi 'yëna.

⁵⁷ Ne sä 'bex bi 'yemp'u ma mijudíohe:

—Hin guí pe'ts'i yote ma 'det'a njeya ne guí ëna gá nu ra Abraham, bi 'yëni'u.

⁵⁸ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Majuani dí xi ahü, nu'bu hin ním 'büh ra Abraham, xmi' bucä, nguetho zäi dí 'bui, bi 'yemp'u.

⁵⁹ 'Bex bi gux yu do u, ëna di bat'i, pe nu ra Jesús 'bex bi yut'i nde bu 'büh yu jä'i, bin 'yani ne bi bøm bu ja ra dänija büya.

¹ Nu'bu má mbähmbe bu 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yohu, ra xädä gue'bu go mim 'bui. ² Ne nugähe dyu xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yöt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zehé gue bin xädä, dí emfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yengähe:

—Xínga guehna ran 'yohu ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pe hont'a ran t'öt'e nuixte da 'yörpa Oja gue da nu yu ja'i. ⁴ Nuj i jatho ga humbi ga örpahü rá 'befi Oja ya tengu'bu ma patho ya, nguetho da zön ra pa ga tuhu, ne hin man da zä ga öthu ra 'befi ua ja ra ximhäi büya. ⁵ Nu'bu dí 'bücuja ja ra ximhäi dí xänba yu ja'i, tengu'bu dí xocpa yä dä da nu ran nequi, bi 'yenje.

⁶ Nu'bu mí jua'a bi ma, bi zoh rá jini bu häi, ne í 'yöt' ra böhäi rá jini ne gue'a í gospa rá dä ra xädä a büya. ⁷ Ne bi 'yemp'a ra xädä:

—Ní mba bán xüdä nü ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xüdä. Ne nu'bu mam bá pengui in nu ran nequi büya. ⁸ Ne nu'bu din töt'am'büihü ne'ü mi'da yu ja'i gue zai mín nu 'bu mín xädä, nu'bu mín nu ü, bin 'yemp'ü:

—Ha hinga guehnü ra xädä nü mí haxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ü bi ma:

—Guehnü.

Ne nu'ü mi'da bi 'yena:

—Ena ngunü a pe hinga guehnü.

Pe nu ra xädä bi dädi:

—Gecä, bi 'yén'a.

¹⁰ Ne bi 'yän'dü büya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

¹¹ Ne nu ra xädä bi dädi:

—Nu'a ran 'yohu rá thuhu ra Jesús bi 'yöt' ra böhäi ne bi gosca ma dä. Ne bi 'yengä: “Ní mba bu ja ra mbothe Siloé ne guan xüdä bu,” bi 'yengä a. Ne dá mba dán xüdä, ne bi zä dá nu ran nequi ma dä büya, bi 'yena.

¹² Ne bi t'emp'a:

—Harü i 'bü a.

Ne bi dah püya:

—Hin dí pädi, bi 'yenthö.

Bi t'örpa ran t'änni a mí xädä

¹³ Ne bi zix bu 'büh yu fariseo büya. ¹⁴ Nu'a ra pa bi 'yöt' ra böhäi ra Jesús ne bi xocpa rá dä ra xädä, ra pa ran ts'äya a. ¹⁵ Nu yu fariseo bi 'yänni mahön'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dä.

Ne bi 'yemp'ü:

—Bi gosca ra böhäi ma dä, ne bán xüdä, ne nuya dín nu ran nequi, bi 'yena.

¹⁶ Janangue'a bi 'yén'ü 'da yu fariseo:

—Nu'a ran 'yohu guím ma, hingui numansu Oja nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yén'ü.

Pe nu'ü mi'da ü bi 'yena:

—Pe nu'bu ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'yöt' yun t'öt'e nuixte gue i öt'a.

'Bex bin hec'ü büya. ¹⁷ Ne bi t'än'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dä.

Ne bi 'yena:

—Nu'a, n'da rá pöngahya Oja a, bi 'yena, ne bi böm büya.

¹⁸ Pe nu'ü him bi 'yéc'yei gue gue'a mí xädä, jague'bu mí zonpa a rá ta ne rá mbe. ¹⁹ Ne bi 'yän'dü:

—Ha gue'a ni ts'ünt'üui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'yén'ü.

²⁰ Bi dä'a rá mbe ne rá ta:

—Dí pã'be gue gue'a ma ts'unt'u'be gue mí xädä 'bu mim 'bui. ²¹ Pɛ hin dí pã'be hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí pã'be to'o bi xocpa rá dä. Nu'a xun dan'yohu ya, dami 'yänhdü, da manse to'o.

²² Ngubü bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyu judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bu ja ra nija u to'o da ma bá penh Oja a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yú hnini. ²³ Janangue'a bi 'yenthó rá ta ne rá mbe: “Xun dan'yohu ya, dami 'yänhdü,” bi 'yenthó u.

²⁴ Janangue'a bi zonh mahøn'a ran 'yohu mí xädä, ne bi 'yemp'a:

—Pɛ dami ma majuañi gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pɛ nu'a ran 'yohu gá ma, dí pãhmbe ra ts'om'bäi a, bi 'yən'u.

²⁵ Ne nu'a mí xädä bi dadi:

—Hin dí pãcä 'bu ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pɛ hont'a dí pãdi mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

²⁶ Ne bi 'yembi mahøn'a:

—'Be'a bi 'yøt'a i 'bu mí xoc'a ni dä.

²⁷ Ne bi dã'a:

—Nugä ya xtá xi ahü ne hin gá 'yɛc'yɛihü. Ha gui 'yɛc'yɛihü 'bu ga xi ahü mahøn'a. Ha ne ahü guín nde gui tenhdü a 'bu, bi 'yɛna.

²⁸ 'Bex bin sante thoho u 'bu mí 'yemp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pɛ nugähe yú xädigähe a ra Moisés. ²⁹ Dí pãhmbe Oja bin yaui ra Moisés, pɛ nu'a ran 'yohu guí ɛspi hin dí pãhmbe hapü bi nex'a rán t'ɛdi a, bi 'yən'u.

³⁰ Bi dã'a mín xädä büya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangu'e'a gá mamhbü, gue hin guí pãhmbe hapü bí 'yɛ a rán t'ɛdi, ne ya bi xoga ma dã a. ³¹ Ne dí pãhmbe hin da 'yømanho Oja 'bu da 'yãp rá ts'edi n'da ra ts'om'bäi, pɛ nu'bu 'bu a n'da i thãnde Oja ne ørpa rá pähä, i ø Oja 'bu i äp rá ts'edi. ³² Ne gãtho yu jeya xu thogui njãm'bu bim 'bu a n'da bi xocpa rá dä n'da mi xädä 'bu mí m'bu. ³³ Nu'a ran 'yohu dím ma, nu'bu hin di fãx Oja a, hin te sä da 'yøt yu nuixte 'bu, bi 'yən'a mí xädä.

³⁴ Ne bi t'emp' mahøn'a:

—Nu'i grã dãdits'oqui, janangue'a guí xädä 'bu gmím 'bui. Ha go gui xãngahe, bi 'yən'u.

Ne bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe büya.

I xädä yú mbui u 'da

³⁵ Nu'bu mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dñi ne bi 'yänni:

—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'unt'u Oja, bi 'yembi.

³⁶ Ne bi dãt'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'u, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

³⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Guecã guín nug ya, ne dí yaui ya.

³⁸ Ne bi 'yembi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Ne bin danyahmu bu ja rá hmi büya. ³⁹ Ne nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Janangue'a dãm 'bucã ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nequi 'be'a mbɛni n'da ngu n'da. Ne nu'u i xädä da nu ran nequi, ne nu'u in nu ran nequi din xädä, bi 'yɛna.

⁴⁰ Ne nu'u 'da yu fariseo bi 'yøh rá m hman a, bi 'yən'u:

—Ha necãhe dí xädähe, bi 'yən'u.

⁴¹ Ne nu ra Jesús bi 'yemp'u:

—Nu'bu xquí pãhmbe gue guí xädähü, xtán zä xtím pun'nahü 'bu ne njon xtá xi ahü gue ja ni ts'oquihü büya. Pɛ guí ɛnsehü guín nuhü ran nequi, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihü, bi 'yən'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangué rá mbä't'i yu de'yo

¹ —Majuani dí xi ahü, bi 'yén'a ra Jesús, nu'ü hin dí yurpu ja rá goxthi a rá mbä't'i yu de'yo, ne dí dons pu ja ra mbä't'i, yu bë ü. ² Pe nu'ü dí yurpu ja ra goxthi, njuantho yu mbände'yo ü. ³ Ne da xocpa a ra mbängoxthi ne da yut'ambo ra mbände'yo büya. Ne nu'ü yú de'yo i örpa rá nde a rá mbädi ne i øt'a i xifi. Ne i ndønba yú thuhu nguetho i pa ü yú mbeti a. Ne i sixpu ja yu 'bot'ei. ⁴ Ne nu'bu mí güc pu thi gätho ü yú de'yo, di 'bet'o 'bu i sít's'i, ne nu'ü yú de'yo i tenni nguetho i parpa rá nde 'bu im mba't'i. ⁵ Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pe i 'dagui, nguetho hingui parpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yëna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pe hingui pa ü 'be'a nam bøn'a bi si ü.

Ra Jesús ra hogambände'yo

⁷ Janangue'a 'bex bi 'yëmbi mahøn'a:

—Majuani dí xi ahü, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i gueru i 'büh yu de'yo. ⁸ Pe gätho ü im bëni dim 'bet'o zehë xinda guecä, ne gue'ü yu bë ü. Pe nu'ü yu de'yo hingui örpa yú nde ü. ⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da yut'i nanguécä, ma zä da ts'imanho bu. Ne da badi gue rá ngu bu, janangue i 'yo ne da ðini 'be'a dí zerpa yú mbüi, tengutho ra de'yo i tjin yu t'ei.

¹⁰ Nu'ü yu bë ní 'yëhe dim pe ne din hodu ne di ts'onbi gätho rá 'befi Oja. Pe nugä ná ëhe gue dí tjin ra te n'da ne din ja ra te i juadi xün ho. ¹¹ Nugä drá hogambände'yo ne ga 'beh ma te gue gan yan ü ma de'yo. ¹² Pe nu'ü 'da yu mbefi, hønt'ü yün zäbi nde da ðaha, ne him majuani yu mbände'yo, gue hin yú mbeti ü yu de'yo. Janangue'a nu'bu in nu ba ëpu n'da ra zate, i soppu yu de'yo ne i 'dagui. Ne nu ra zate büya im bent'ü yu de'yo ne im maxt'i. ¹³ Nu'ü yu mbefi i 'dagui nguetho hin'yü yün huëcate nangué yu de'yo, ne hønt'ü yün zäbi ní hyu yú mbüi.

¹⁴ Nugä drá hogambände'yo, ne dí pah ma de'yo ne nu'ü i paqui. ¹⁵ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, i paqui ne dí paçä a. Ne ga ungä ma te ngue gan yan ü ma de'yo. ¹⁶ I 'büh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'bäcua. Ne'ü jatho gua sigä. Ne da 'yø 'bu dá mba't'i. Janangue'a 'darpü din 'yo gätho ma de'yo. Ne gätho ga fäh puja nguetho hængdä drá mbände'yogä.

¹⁷ Èmme numanho ma Ta 'be'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nangué ma de'yo. Pe ga thambëni gä mahøn'a. ¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pe nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni ne ja ma ts'edi ga thambëni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yén'a ra Jesús.

¹⁹ Nangué'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahøn'a. ²⁰ Xün ngu ü bi 'yëna:

—Nuna 'bühmi ra zithu ne ran gät'i na. Hanja gní 'yøhmbü 'be'a man na, bi 'yén'ü 'da.

²¹ Pe nu'ü mi'da bi 'yëna:

—Pe hinguin jabü rá m hman a in 'youi ra zithu. Ne mfadi hin'yü rá ts'edi ra zithu da xocpa yú dä yu xädä, bi 'yén'ü mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²² Nu yu pa xün se bin ja ran ts'ihme bu Jerusalén ngue ra ðampeti bi 'yøt' ma mijudíohe. ²³ Nu ra Jesús mí 'yo bu ja rá ngun'yu ra ðanija ní hu ra Salomón. ²⁴ Nu'ü 'da ma mijudíohe büya bi mbä't's'a ra Jesús, ne bi 'yëmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yänhde nangué'e, pe dami xije njuantho 'bu gue'e grá Cristo, bi 'yén'ü.

²⁵ Ne nu ra Jesús bi ðät'ü:

—Ya xtá xi ahü pe hin gá 'yëc'yëigahü. Ne'a ra 'befi dí øt'ä nangué rán t 'ëdi ma Ta, i udi to'ogä. ²⁶ Pe nu ahü hin guí ëc'yëihü nguetho him ma de'yo ahü, tengu xtá xi ahü.

²⁷ Nu'ü ma de'yo i ømanho ma nde, ne dí parpa yú mbüi ü ne i tengui. ²⁸ Ne dí un ra 'da'yote mazai ü ne njam'bu dim 'bedi. Ne njo'o to'o da zä da huä't's'ü i o ma 'yë. ²⁹ Nu a ma Ta bi 'dacä ü, man'da nuixte a, ne njo'o man'da tengu a. Ne njo'o to da zä da huä't's'ü i o rá 'yë ma Ta. ³⁰ Nugä ne ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yén'a ra Jesús.

³¹ 'Bex bi güx yu do mahøn'a ëna di bat'i ngue da hyo. ³² Pe nu ra Jesús bi 'yëmp'ü:

—Xun ngu yu 'befi xun ho xtá ut'ahü ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'befi guín nde gdí bajü yu do, bi 'yena.

³³ Ne bi 'yemp'ü yu judío:

—Hin nangue yu 'befi xun ho dí ena ga ba ahe, pe nangue hin guí espa Oja gue gá 'yena, n'datho guí cohmi Oja, ne grá ja'i thoho, bi t'emp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi dat'ü:

—Ha hinga nt'o't'i bü ja yün t'edi gadín xähmbü, gue bi 'yén Oja: “Nu ahü tengü'bü gyú ojahü,” i em bü ja ra t'ohni. ³⁵ Gue bi 'yembi tengü'bü yu oja ü bi un rán t'edi Oja. Ne hingui sä dim 'beh rá T'ohni Oja. ³⁶ Pe hanja gní 'yénjü hin dín numansugä Oja 'bü dím mangä, rá Ts'unt'ü Ojagä, guecä gue bi huangä ma Ta ne bá pengä ua. ³⁷ Nu'bü hin dí ot'ä tengü ot'a ma Ta, hin gui 'yéc'yéigahü 'bü. ³⁸ Pe nu'bü dí ot'ä tengü ot'a ma Ta, dami pahmbü ngue hont'a Oja sä i ot'ü yu nuixte dí ot'ä. Janangue'a da zä gui 'yéc'yéihü gue n'datho ran 'yomfëni dí com'be ma Ta, bi 'yena.

³⁹ Janangue'a bi 'yena da bent'i mahøn'a ü ma mijudíohe mí 'bäpü. Pe nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰ Ne bi mbeng mahøn'a bü 'danguadi ra dathe Jordán, guerü rá mbüdi mí ot' ran xixya ra Xuua, ne bim 'büpü 'da yu pa. ⁴¹ Ne xun ngu yu ja'i bá epü 'büh ra Jesús. Ne bi man ü:

—Madague'bü nte man t'ot'e nuixte bi 'yöt' ra Xuua Nxixya, pegue gätho majuani a bi mam 'bü mi xijü nanguehna ra Jesús, bi 'yén'ü.

⁴² Ne xun ngu ü bi mba bü, bi 'yéc'yéi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

¹ Mí 'büpü Betania n'da ran 'yohü in zäman'ü, í Lázaro. Ne mí 'bühmbü yoho yün ju, ra María ne ra Marta. ² Ne nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yéthi rá gua ra Jesús emme yüman'u ne bi 'yonbi nangue yú xtá. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xun ü. ³ Janangue'a nu'ü yün ju bi mbéhna n'da ra nde bü 'büh ra Jesús ne bi 'yemp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'be'a ga othü ya, xun ü a guidí huéqui, bi 'yembi.

⁴ Ne nu'bü mí 'yöh ra Jesús, bi 'yena:

—Nu'a ran ü hing ran date a pe hont'a gue da hnu rá ts'edi Oja nuixte thoho, necä rá Ts'unt'ü Ojagä, bi 'yena.

⁵ Nu ra Jesús emme madi huéc'a ra Marta ne rá juhue ne'a ra Lázaro. ⁶ Pe nu'bü mí 'yöde xun ü ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'be bi döm' man yopa guerü mí 'bühmbe.

⁷ M'bejua büya bi xije dyü xädigähe a:

—Ga mbähä bü Judea mahøn'a, bi 'yénje.

⁸ Pe dá emfe büya:

—Xänbate i, ha gui mba bü mahøn'a, nguetho nu ma mijudíohe 'büpü him maya'bü gue nde di bat'a do i, dá emfe.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti büya:

—Ha hinga gue'a 'de'mayo ora n'da pa. Nu'bü ma pa i 'yo n'da ra ja'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapü i pa. ¹⁰ Pe nu'bü 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hingui nu hapü i pa. Nu'a bi ma gue hinganä sön ra ora da du.

¹¹ Ne m'bejua bi 'yénje mahøn'a:

—Nu'a ma amigohü ra Lázaro i äha. Ne ga mbähä ga ents'ä a, bi 'yena.

¹² 'Bex dá embähe a büya:

—Ma Hmu ahe, nu'bü i äha da yam 'bü, dá emfe.

¹³ Pe nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bü mí ma i äha. Pe dá bëmhbé gue i ätho. ¹⁴ 'Bexque njuantho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. ¹⁵ Pe nangue ahü, xun ho gue hin dá nugä 'bü mín hyen'na, gue man'da gui 'yéc'yéigahü 'bü guin nuhü 'be'a ga ot'ä ya. Nuya ga mbähä ba nuhü.

¹⁶ Pe nu'a ra Tomás ne i t'embi ra Go, ma mixädihe, bi 'yénje:

—Mbähmahü 'bü, madague'a 'darpü ga tuhü.

Nu ra Jesús di un ra te ɯ xɯn du

¹⁷ Nu 'bɯ má sɔmhbe bɯ ra Jesús bɯya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro. ¹⁸ Nu bɯ Betania hinga ya bɯ Jerusalén, mbɛ made ora na 'yo. ¹⁹ Janangue'a xɯn ngu ma mijudíohe bi mba bɯ rá ngu ra Marta nɛ ra María gue da hyurpa yá mbɯi ɯ, nangue'a rá ida bi du. ²⁰ Nu 'bɯ mí 'yøh ra Marta gue ba ɛpɯ ra Jesús, bi mba nɛ bin c'at'ui bɯ 'yu. Pɛ nu ra María bi gotpɯ ja rá ngu. ²¹ Nɛ nu'a ra Marta bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu 'bɯ xquím 'bɯque ua, hin xtán du ma ida. ²² Pɛ madague'bɯ ya bi du ya, pɛ dí pɔcä di 'da'a Oja hont'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yɛna.

²³ Nu a ra Jesús bi dät'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahøn'a, bi 'yɛna.

²⁴ Nu ra Marta bi 'yɛna:

—Dí pɔcä da ndants'a rán zɛgui ra pa a, nɛ ɯ gätho xɯn du, bi 'yɛna.

²⁵ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te ɯ xɯn du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du, pɛ ga japi da ndants'i nɛ din ja ra 'da'yote mazäi. ²⁶ Nɛ nu'a to'o 'bɯi nanguecä nɛ ɛc'yɛigui, njam'bɯ da du a. Ha guí ɛc'yɛi a dí xi i, bi 'yɛmbi.

²⁷ Nɛ bi 'yɛmp'a:

—Häha ma Hmu i, dí ɛc'yɛi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'unt'ɯ i Oja, gue'e mí hma gua ɛcua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Nɛ nu 'bɯ mí gua'a bin yäui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bɯ rá ngu nɛ bin yajodreui a rá juhue ra María, nɛ bi xi a:

—Bí 'bäpɯ ra xänbate nɛ in zon'na i, bi 'yɛna.

²⁹ Nɛ nu 'bɯ mí 'yø a 'be'a bi sifi, bi ndants'a nɛ bi mba n'dihi guerpɯ 'bäh ra Jesús. ³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi zøm bɯ ja ra hnini, pɛ bim 'bätho bɯ ndehnini guerpɯ xín yäui ra Marta. ³¹ Nu ma mijudíohe mí hupɯ mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbɯi, nu 'bɯ mí nu bi ndants'a ra María nɛ bi mba n'dihi, bi den'dɯ ma mijudíohe bɯya, nɛ bi 'yɛn ɯ: “Masque ní mba ban zøm bɯ ja ran 'yägui na.”

³² Nu 'bɯ mí zøm bɯ ra María bɯ bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bɯ ja rá gua, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Nu 'bɯ xquím 'bɯque ua, hin xtán du ma ida 'bɯ, bi 'yɛna.

³³ Nu 'bɯ mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, nɛ ɯ ma mijudíohe zoni gue'ɯ bi dɛnni, bin gɔs' pɯya nɛ bi hyundumbɯi. ³⁴ Nɛ nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hapɯ bi t'ä a ra Lázaro.

Nɛ bi t'ɛm bɯya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ɛmbi.

³⁵ Nɛ a ra Jesús bin zøm bɯya. ³⁶ 'Bex bin 'yɛm zɛhɛ ma mijudíohe bɯya:

—Nunɯ ya mfädi ɛmmɛ madi huɛc'a, bin 'yɛmp'ɯ. ³⁷ Nɛ nu 'ɯ 'da bi 'yɛn'ɯ:

—Nuna guehna bi xocua yú dä ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'bɯ.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bɯ ja rán 'yägui

³⁸ Nu 'bɯ mí zøm bɯ ja ran 'yägui ra Jesús, bin gä'ts' mahøn'a. Nu ran 'yägui n'da ra hyädo a nɛ bi juaspa n'da ra xïndo. ³⁹ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɯ:

—Dami 'uejɯ ts'ɯ na ra xïndo.

Pɛ nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, masque xɯn xä ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ dí xi i mahøn'a, nu 'bɯ gui 'yɛc'yɛi gue i ja ma ts'edi, guin nu rá ts'edi Oja nuixte, bi 'yɛmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do bɯya. Nɛ nu ra Jesús bi ndøts'e nɛ bi 'yɛna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bũ má äp'i'i nanguethna ra Lázaro. ⁴² Nε dí pãdi thocpa thoho guí øh ma nde. Pε nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yεc'yεi gue gue'e bá pεngä ua.

⁴³ Nε nu'bũ mí jua'a bin yaui Ojä bin ya nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Nε nu'a xí du bá pøm bũ ja rán 'yägüi bũya, nsøt'e thoho ra 'bøt'e rá 'yε nε rá gua, nε nu rá ya n'dan'yo ra 'bøt'e mán søt'e. Nu ra Jesús bi 'yεmp'ũ:

—Xothũ, da zä din 'yo bũya, bi 'yεn'a ra Jesús.

I hma da fεnt'a ra Jesús

⁴⁵ Nε xũn ngu ma mijudíohe ngue xí den'na ra María, bi 'yεc'yεi ra Jesús 'bũ mí nu a bi 'yøt'e. ⁴⁶ Pε nu mí'da bi mba bá xih yũ fariseo 'bε'a bi 'yøt' ra Jesús. ⁴⁷ Janangue'a bi man yũ dambäjä nε yũ fariseo ngue 'darpũ dim pεtihũ u yú mi ngurpihũ, nε bin 'yεm zεhε u:

—'Bε'a sä ga øthũ, nguetho nu'a ran 'yohũ i øt'e xũn ngu yũn t'øt'e nuixte. ⁴⁸ Nu'bũ hin ga hεcpahũ, gätho yũ jä'i da 'yεmbi yú ngurpi. Nε nubũya nu yũ romano da zũju ngue da bεni ya dá tenhdũ man'da ra Hmu, nε hinga hønt'ũ dí tenhdũ u, nε di juarca ma dũxca nijahũ nε di juajũ bũya.

⁴⁹ Nε nu'a n'da í Caifás, ra dambäjä a ra jeya a, bi 'yεna:

—Ha hin guí pãhmbũ 'bε'a da zä ga øthũ ya. ⁵⁰ Ha hin guí pãhmbũ man'da xũn ho 'bũ n'datho da du n'dahma hinga gätho na nguju ga juahmbũ, bi 'yεna.

⁵¹ Pε him bi bεnsε a bi ma, pε nangue'a ra dambäjä a ra jeya a, janangue'a bi jap Ojä da ma 'bε'a da t'ørpa ra Jesús, gue da du da yañje dyũ judíohe. ⁵² Pε nu ra Jesús 'bũ mí du, hinga høngdähe in nde da yañje, pε nε u gätho mí'da i 'bũi hønbnũ go bi zä gätho na ndoho ra ximhäi, 'darpũ dam 'bũhmbũ a. ⁵³ Nε nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bεn u gätho ma ngurpihe bũya. Nε gue'a ra pa bi ma njuantho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'ũ bũ 'bũh ma ngurpihe, nε bi mba bũ ja rá nyani n'da ra uhäi, nε dãm 'bũhmbe bũ 'da yũ pa bũ ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Nε mí ts'ũtho da zøn ra pa ran dãbaxjua, n'da ra dants'ihmε bi zãngahe Ojä maya'bũ dyũ judíohe. Janangue'a xũn ngu yũ jä'i 'da'a n'danni bi nets'i bi mba bũ Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma jä'ihe bũ, nangue ra dehe. ⁵⁶ Nε nu'bũ mí zøm bũ ja ra dãnijã u 'da ma mijudíohe, bi hyom bũ a ra Jesús nε bin 'yän'dũ n'da ngu n'da u:

—'Bε'a guím mamhbũ, ha ba εh ra Jesús da nu ram pεti ua uague hin'na, bin 'yεmp'ũ.

⁵⁷ Nu yũ dambäjä nε yũ fariseo bi 'yεn'ũ:

—Nu'bũ 'bũi to i pãdi harũ i 'bũi, jatho da ma, n'dahma da zä gam benthe, bi 'yεmp'ũ yũ jä'i.

12

Pa nsispi ra 'yεthi rá gua ra Jesús

¹ Di 'bεh man 'dato pa din ja ra dants'ihmε bũ Jerusalén nangue ran dãbaxjua, nε bi mba mahøn'a bũ Betania a ra Jesús, nguepũ rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi dambεni bũ ja rán 'yägüi ngue xí du. ² Nu'bũ mín de, nu ra Marta bi 'yørpa n'da ran ts'ihmε ra Jesús. Nε'a ra Lázaro 'darpũ bin sihmehũ bũ ja ra mεxa. ³ Nε bi mba ra María bũ mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yεthi εmmε yũman'u nε xũm hmadi, nε í 'yonba ra 'yεthi nangue rá xtã. Nε gätho ra ngu bi yũn'a ra 'yεthi. ⁴ Nε mí 'bũpũ rá ts'unt'ũ ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, nε gue'a bi dä a ra Jesús. Nε nu'bũ mín nu a bi 'yøt'a ra María, bi 'yεna:

⁵ —Hanja him bi 'bä a ra 'yεthi, yũ mahuãhi thoho xtín ja rá muui gue xtín t'un yũ hyoya, sä bi 'yεn a ra Judas.

⁶ Ngubũ bi man a nguetho ra bε a, nε him majuãni di huεc yũ hyoya. Pε rá 'befi a gue ní mbεsca ma mbetihe dyũ xädihe nε'a rá mbeti ra Jesús. Nε nzãi hac zεhε ra mbeti 'bũ in nde. ⁷ 'Bex bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guidí hecpa na ra xisu, nguetho bi 'yørca a rán säui da 'yørque, nguetho mi ts'utho ga tu ngue da t'ägagui. Janangue'a mí pesta'a ra 'yęthi na, xtí jacä ma ja'i 'bu dá tu. ⁸ Pę thocpa thoho gam 'bühmbu yu hyoya, pę nugä hinga thocpa thoho dam 'bühmbu ua, bi 'yęn'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'bu mi 'yøde xun ngu ma mijudíohe, gue 'bupu ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, pę hinga hont'a ra Jesús in nde da nu, pę ne'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús bu ja ran 'yägui. ¹⁰ Janangue'a nu yu dambäjä bi bęni ne'a ra Lázaro da hyo. ¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da xun ngu bi 'yęc'yęi a ra Jesús u ma mijudíohe.

Bi t'ęspa ra Jesús 'bu mí yut'a Jerusalén

¹² Nu'bu mi hyax büya dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. Ne nu'u yu ja'i xun ngu xí zom bu Jerusalén gue in nu ra dämpeti, bi 'yøde da mba bu ra Jesús. ¹³ Janangue'a bi gax yu xi yu yaxiza ne bi mba bá thapü 'yu. Ne nts'edi bi 'yęn'u:

—Nuixte tho rá ts'edi Ojä di jap na ma Hmuts'ut'abihü dyu israelhü, dyu judíohe, bi zocua ya nangué rá thuhu Ojä, bi 'yęn u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'uburu xí dıni, tengu män t'o't'i bu ja räm hman Ojä. ¹⁵ Gue män t'o't'i:

Him man gan suhü ya gyu menguhü ua Sión,
nguetho ba ęh ni hmuts'ut'abihü,
da hyux'a n'da ra t'uburu, mí ęn rá t'ohni maya'bu.

¹⁶ Pę nuje dyu xädihe him 'bexque dá pähmbe 'be'a nám bøn na bin ja, pę nu'bu mí mbeng mahęts'i ra Jesús dá bęmhbe büya gue guehna bi t'ørpa ra Jesús gätho män t'o't'i maya'bu.

¹⁷ Nu'u yu ja'i mí 'bühmbu ra Jesús 'bu mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸ Janangue xun ngu yu ja'i bi mba bá thä a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja. ¹⁹ Janangue'a nu yu fariseo bin 'yęmzehe u:

—Nte ts'u ní mbatho 'bu dadí hecpahü yu ja'i. Ha hin guín nuhü ya gätho ra ximhäi i tennu ra Jesús, bin 'yęmp'u.

I hon ra Jesús u yu mengu bu Grecia

²⁰ Ne nu'u 'da bi mba bu Jerusalén da nu ram peti bu, yu mengu bu ja ra häi Grecia u. ²¹ Ne bin tımhbü ra Felipe u 'bu mám 'bühmbe bu Jerusalén. Ne nu ra Felipe, ma mixädihe a, ra mengu bu Betsaida ra xęqui Galilea. Ne nu yu mengu bu Grecia bi 'yęn'u:

—Hague n'yø, dın nde dan yähe ts'u ra Jesús, bi 'yęn'u.

²² Nu'a ra Felipe büya bi xi a ra Andrés, ne nu'u büya bi xi a ra Jesús. ²³ Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Ya mi ts'utho da zøn ra pa dan uixtegä 'bu dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Majuani dí xi ahü, tengu n'da ra hmudä, nu'bu hin da thupü ja ra häi ngue dim 'berü, hin dın xandı. Pę nu'bu da thuhu, da zä dın xandı xun ho. ²⁵ Nu'a to'o i su dın unba 'bu da dengui, da mba ma unbi rá te a, pę nu'a hingui su dın unba 'bu da dengui guecua ja ra ximhäi, dın ja ra te mazai a. ²⁶ Nguetho nu'bu 'bu a n'da in nde dın 'yęhe nanguecä, jatho da bęni tengu dım bęngä, ne ga com'be ma ts'edi bu mahęts'i büya. Nu'bu 'bu a n'da dın 'yęhe nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

²⁷ —Pę nuya ęmme tu ma mbui, bi 'yęn'a ra Jesús. 'Be'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'be'a dın jacä ya. Pę hingui sä, nguetho gue'a bá ęcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yęn'a ra Jesús.

²⁸ Ne nubüya bin yäui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hont'a go nda'a dí t'ęs'i i, bi 'yęmbi.

'Bexque bi t'ø'a n'da ra nde bu mahęts'i, bi 'yęna:

—Pę ya dí ja'i guín nu, ne guín nu mahøn'a, bi 'yęna.

²⁹ Nε nu'ε yε jǎ'i mí 'bähmbε bε, bi 'yøh rá nde Ojǎ nε bi 'yεn'ε 'da:

—Bin gǎni.

Nε nu'ε mi'da:

—Masque n'da rá m 'behni Ojǎ mahεts'i bi zofo, bi 'yεn ε.

³⁰ Pε nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nu'a ra nde gǎ 'yøhmbε, nts'edi bi zocǎ Ojǎ, hin nanguε ga pǎcǎ bi 'yøh ma nde, pε guepε gui pǎhmbε ya i øh ma ndegǎ a. ³¹ Nuya mi ts'utho ga øt'ǎ a dí fǎdi nda'ε da mba ma unbi, nε nda'ε hin da mba ma unbi. Nε mi ts'utho ga tap ra zǐthu, gue in ts'ut'abi ua ja ra ximhäi a, nε da ts'änba ya da t'erbε ja ran unbi. ³² Nu'bε dá cuat'ǎ bε ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dε gǎtho yú mbúi yε jǎ'i ga xifi di dǎc yú mbúi gan yǎn'ε, bi 'yεn'a ra Jesús.

³³ Nε guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bah yε jǎ'i 'be'a nín dǎte dí tho a. ³⁴ Nε nu yε jǎ'i bεya bi dǎt'a:

—Nugǎhe ya dá øhmbe im mam bε ja rán t'εdi Ojǎ, i 'búi mazǎi a ra Cristo. Nε guí εnse jatho gui tu bε ja ra pont'i, gán jǎ'i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí εnse gán jǎ'i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bε.

³⁵ Nu ra Jesús 'bex bi 'yεmp'ε:

—Him min ngu yε pa ga xǎn'nahε ya, ngue drán nequigǎ. Nde'bε gan 'yohε bε ja ran nequi ya, nε hin da zε ahε ra 'bexui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bε ja ra 'bexui hingui pǎdi harε i 'yo. ³⁶ Damí hyǎmhε ran nequi ya, janya i ja ya, nε din ja ran nequi ni mbúi hε bεya, bi 'yεmp'ε.

Nε nu'bε mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yǎnse.

Hinguin nde da 'yεc'yei ε ma mijudíohe

³⁷ Pε guexta'a him bi 'yεc'yei xεn ngu ma mijudíohe, madague'a xεn ngu yεn t'øt'e nuǐxte bi nu bi 'yøt' ra Jesús. ³⁸ Pεgue bin ja tengu thoho bi man ra pøngahyǎ Isaías 'bε mí ma 'be'a din ja, bi 'yεna:

Ma Hmu i, to'o maha bi 'yεc'yei a dá mamhbe

nε to'o bi bǎ 'bε gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yεna.

³⁹ Him bi zǎ bi 'yεc'yei ε 'da nguetho nu'bε him mín nde ε, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bε mí ma mahøn'a:

⁴⁰ Nu'a Ojǎ bi gomba yú dǎ ε nε bi mεp yú mbúi ε,

gue din ja tengu'bε din xǎdǎ,

nε hin din ja yún 'yomfεni yú mbúi,

nε hin da zǎ di pǎh yú mbúi gue xtí punba Ojǎ ε, bi 'yεn a ra Isaías.

⁴¹ Guehna bi man ra Isaías 'bε mí 'yut Ojǎ din ja rá ts'edi nuǐxte ra Cristo, nε bi mam bεya 'be'a da 'yøt'a ra Cristo.

⁴² Pε xεn ngu ma ngurpihe mim bεnse ngue εc'yei ra Jesús. Pε him bi ma gue εc'yei ε, nguetho i su xtá hyøn a thi yε fariseo bε ja yú nijǎ, gue má zǎ da zan'ε. ⁴³ Nguetho man'da bi bεni 'be'a da man yú mijǎ'ihε, gue da 'yεmbi xεn ho ε, xinda gue'bε go xtá 'yεmp Ojǎ xεn ho ε.

Dí mba ma juǎnbi n'da ε yúm hman ra Jesús

⁴⁴ Pε nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i εc'yeigui, i εc'yei a bá pεngui. ⁴⁵ Nguetho nu'ε to'o i pǎqui, i pǎ a bá pεngǎ.

⁴⁶ Nu'a bá εcǎ gue ga yorba yú mbúi ε 'bεcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bε ja ra 'bexui a. ⁴⁷ Nu'a to'o da 'yøh mam hmangǎ nε hingui εc'yei, pε hinga guecǎ ga juǎnbǎ a, nguetho hin ná εcǎ ga øt' ran juǎnbate, pε ná εcǎ ua gan yǎn ε 'bεcua ja ra ximhäi. ⁴⁸ Nu'a to'o hin da 'yεc'yeigui nε hin da 'yø a dí m mangǎ ya, nu'a mam hma dá mangǎ ya, gue'a dí juǎnba ε 'bε rán zεgui ra pa. ⁴⁹ Nguetho him mam hmanse a dá ma, pε nu'a ra Ta gue bá pεngǎ bi xiqui 'be'a dá mangǎ nε 'bεpε ná xǎnba yε jǎ'i. ⁵⁰ Nε dí pǎcǎ da dǐn ra te mazǎi ε to'o da hyǎn rá m hma ma Ta. Nε gue'a i xicǎ a nε dí mangǎ a bεya, bi 'yεn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xuguaba yú xädi

¹ Nu'bu mi ts'utho da mbuh ra dämpeti nangué ran dābaxjua, ne mí pāh ra Jesús ya mi ts'utho da zōn ra ora da bōngua ja ra ximhäi, da mbeng bu bí 'buh rá Ta. Ne gātho yu pa mi 'bucua, midí huɛc'u to gātho bi 'yɛc'yɛi a, ne nuya man'da di huɛc'u di huɛqui.

² Ne nu'bu mán sihmehe ra Jesús 'bu bin de, nu'a ra zīthu buya bi bēnba ra Judas rá ts'unt'u ra Simón Iscariote gue di dā a ra Jesús. ³ Nu ra Jesús i pādi bí nɛxp'u 'buh rá Ta ne da mbeng bu mahōn'a, ne i pādi gue rá Ta bi unni gātho 'be'a i ja gue di manda zɛhɛ.

⁴ Pɛ guehma bin 'yɛhɛ nanguécāhe. Nguetho bi ndants' 'bu mín sihme ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hēni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yɛ. ⁵ Ne nu'bu mí xit' ra dehe ra ximbo, bi du'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nangué'a ran thu'yɛ mim bongui bu rá foho.

⁶ Ne nu'bu mí zōm bu huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a buya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷ Nu ra Jesús bi dāti ne bi 'yɛmbi:

—Majuāni hingui sã gui pāh ya 'be'a nam bōn'a dí øt'ä, pɛ m'bejua da zã gui pādi, bi 'yɛmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pɛ nu ra Jesús bi dāt'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jai 'bu, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Simón Pedro buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hōnt'a ma gua 'bu, ne'a ma 'yɛ ne'a ma ya, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ ya ma zã bi bo ahɛ nangué ni ts'oquihɛ, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá jā'i. Pɛ hōnt'u ni guahɛ zāi da 'be't'e ngue pārpɛ yu fonthäi hapɛ guí 'yohɛ. Pɛ nu n'da ahɛ him bin hi, bi 'yɛna.

¹¹ Ngubɛ bi ma nguetho bi bādi i hupɛ a di dā a. Janangué'a bi ma hinga gātho dán hihe.

¹² Nu'bu mí jua a bi xuguagahe, bi hye mahōn'a rá pahni ne bin säya. Bi 'yɛnje buya:

—Ha guí pāhmbɛ 'be'a nam bōn'a dá øt'ahɛ ya. ¹³ Nu ahɛ guí ɛnjɛ drá xānbategä ne guí ɛnjɛ drá Hmugä. Xɛn ho guím mamhbɛ nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴ Dã pe't'ä ni guahɛ, guécã ni xānbatejɛ ne ni Hmujɛ. Janangué'a ne ahɛ gam perpa ni guahɛ n'da ngu n'da ahɛ, ngue gui 'yøthɛ gui cohmbɛ häi ne 'da gdám fāxtahɛ. ¹⁵ Nuya dá ut'ahɛ 'be'a gui 'yøthɛ nguetho dín nde ahɛ gui 'yøthɛ tengu dá øt'ahɛ. ¹⁶ Majuāni dí xi ahɛ, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'u yú mbefi, man'da nuixte a i pēhnate xinda gue'a ram 'behni. ¹⁷ Nu'bu guí pāhmbɛ a dím mangä ya ne thocpa thofo gui 'yøthɛ a, gan johyahɛ nangué Ojã 'bu.

¹⁸ Pɛ hín dím mangä gātho ahɛ da zã gan johyahɛ nangué Ojã, nguetho dí pāt'a ni mbuihɛ n'da ngu n'da ahɛ gue dá huan'nahɛ. Pɛ guehma dá huahni gātho ahɛ, n'dahma dín ja 'be'a bi man rá t'ohni Ojã ngue bi 'yɛna: “Nu'a n'da dí sihme'be, gue'a di dägä a.”

¹⁹ M'bet'o dí xi ahɛ 'be'a da t'ørcã, janangué'a da zã gui thoqui gui 'yɛc'yɛigahɛ gue drá Cristogã 'bu ya bin ja. ²⁰ Majuāni dí xi ahɛ, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'behnigä, i simanhogä a ne i simanho a bá pengä, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i pādi di dā a ra Judas

²¹ Nu'bu mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mbui, ne bi xije mahōn'a:

—Majuāni dí xi ahɛ, i 'bu a n'da ahɛ di dägä, bi 'yɛnje.

²² Nugähe buya dyu xädigähe, dán hyɛthe n'da ngu n'daje ne dán 'yänhde: “To'ogahɛ di dā 'bu,” dán 'yɛmfe. ²³ Ne nugä 'darpɛ mi hu'be ra Jesús nguetho ɛmmɛ midí huɛgä.

²⁴ Nu ra Simón Pedro buya bi uānga rá 'yɛ, ndeque ga änni nda'a di dā a. ²⁵ Nugä buya gue 'darpɛ mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ɛmbi.

²⁶ Bi 'yɛngä a ra Jesús buya:

—Nu'a ga cärpa a ra hme ra tũhũ gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yɛngä a buya.

Nɛ 'bex bi un'na ra hme a ra Judas Iscariote rá ts'unt'ũ ra Simón. ²⁷ Nɛ nu'bu mí zi ra hme, 'bex bi yut' ra zĩthu rá mbui. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yot'e dami 'yot'a n'dihi ya, bi 'yɛna.

²⁸ Nɛ xínga n'dagähe mi huhmbe bu ja ra mexa gue dá p̃ahmbe 'be'a nám bøn a bi xifi.

²⁹ Pɛ 'dagähe dí m bɛmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'be'a ga homhbe 'bu bin ja ra dants'ihmɛ. Nɛ nu mi'da gähe dí m bɛmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ũ ra mbeti yũ hyoya, nguetho mí hã ra buxa i o ma mbetihe. ³⁰ Nɛ nu'bu ya xí zi ra hme, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui buya.

Ra 'da'yont'ɛdi

³¹ Nu'bu ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yɛngähe:

—Nuya di nequi dan uixtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'a ga ot'ä ya, gue'a man'da dí nequi gue xũn hotho Ojã. ³² Ga udi nuixte xũn hotho Ojã, nɛ nu Ojã da 'yudi gue nuixte xũn hogä guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Nɛ mi ts'ũtho ya din ja a dí m mangä.

³³ Ma zũ t'ũhni ahũ, man'da zũ ora dam 'bũhmbũ ya. Nɛ m'bejua guim bɛnjũ. Nɛ ga xi ahũ ya tengu dá xi ɛ ma ngũrpihũ, hingui sã 'darbũ ga mbähã hapũ ga mbagã. ³⁴ Nuya ga xi ahũ n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctahũ n'da ngu n'da ahũ. Tengu thoho bu dá huɛc'ahũ, ngubũ gan 'yørpahũ n'da ngu n'da ahũ. ³⁵ Nanguie 'da gdín huɛctahũ n'da ngu n'da ahũ, gätho yũ ja'i da bãdi guí tengahũ, bi 'yɛnje.

Ra Jesús i p̃adi din cøn'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hapũ gui mba.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hingui sã 'bex gui tengä ya hapũ ga mba. Pɛ m'bejua da zã gui mba bu ga mbagã.

³⁷ Jananguie'a nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Hanja hingui sã 'darpũ ga mbe ya, madague'a necä da thogã nanguie'a ga ten'ni i, bi 'yɛna.

³⁸ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha majuãni gui tengui madague'bu da tho i, nguetho ná hyundĩ xquí cøng 'bu bi mbah ra tamfø, bi 'yɛmbi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní zøm bu bí 'bũh rá Ta

¹ —Pɛ o di tu ni mbuihũ. Guí ɛc'yɛihũ Ojã jananguie'a necä dami 'yɛc'yɛigahũ. ² Nubũ rá ngu ma Ta bí ja bu xũn ngu yũ ngu mahotho. Nu'bu hin te di ja bu, xcã xi ahũ 'bu. Pɛgue i ja bu, jananguie'a nu'bu dá mbagã gua hoc'ahũ hapũ dam 'bũhmbũ. ³ Nɛ nu'bu dá mbagã ba hoc'ahũ bu dam 'bũhmbũ, nɛ ba pengã mahøn'a ga six ahũ bu ngue 'darpũ dam 'bũhmbũ buya. ⁴ Nubũ ga mbagã guí p̃ahmbe nɛ guí p̃ahmbe ra 'yu, bi 'yɛnje.

⁵ Pɛ nu'a ra Tomás bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p̃ahmbe hapũ gui mba, xín dí p̃ahmbe a ra 'yu, bi 'yɛna.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Nugã drã 'yugã nɛ guecã ní fã a majuãni nɛ dadí ungã ra 'da'yote mazã. Njon da zã da zøm bu 'bũh ma Ta hinda hont'bu da 'yɛc'yɛigui. ⁷ Nu'bu majuãni xquí pajũ nɛ'a ma Ta xquí p̃ahmbe 'bu. Pɛ ja gã p̃ahmbe ya nguetho ya guín nuhũ a ya, bi 'yɛnje.

⁸ Pɛ nu ra Felipe bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, pɛ hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe nɛ nte ga 'bɛhmbɛ, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guexta'a hin guí p̃aqui nɛ nya'a tho xtám 'bũhmbũ. Nu'a to'o xũn nugui, ya xũn nu ma Ta. Hanja gní 'yɛngui: “Yurcahe ni Ta.” ¹⁰ Ha hin guí ɛc'yɛi gue n'datho dí com'be

ma Ta. Nu'u yúm hma dí xi ahú him mam hmansegä u, pe yúm hman a ma Ta i 'bucua ja ma mbuigä, ne gue'a di jacä ga øt'ä a dí øt'ä. ¹¹ Dami 'yεc'yεigahú gue n'datho dí com'be ma Ta. Pe nu'bu xún hxi gui pəhmbu, dami pəhmbu gue hont'a Oja sä i øt'u yu nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä gui 'yεc'yεihú gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹² Majuani dí xi ahú, nu'bu gui 'yεc'yεigahú, nu ra 'befi dí øt'ä, ne ahú da zä gui 'yøthu 'bu. Ne man'da nuixte yu 'befi da zä gui 'yøthu nguetho ga mba bu bí 'buh ma Ta. ¹³ Nguetho hont'a go 'be'a gui 'yähmbu 'bu 'da angu dí m bəmhbu, ga øt'ä, janangue'a da t'εspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a. ¹⁴ Hont'a go 'be'a gui 'yäqui 'bu n'dat'a dí m bəmhbu, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandahi Oja

¹⁵ Ne man'da bi man ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'bu majuani hængdä guín numanhoju, dami pes'hú 'be'a gätho dí xi ahú. ¹⁶ Ne ga äp ma Ta ba pen'nahú man'da nim fäts'ihú da mbäx ahú tengu dá øt'ahú, ne gam 'buhmbu mazai a buya. ¹⁷ Gue'a rá Hogandahi Oja a, ne di ja ahú gui pəhmbu a majuani. Pe nu'u di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'yú 'be'a dí bə a, xingui pədi 'be'a rá 'befi a. Pe nu ahú gui pəhmbu a nguetho dí 'buhmbu a, ne da zøn ra pa dí n zəm bu mbo ni mbuihú. ¹⁸ Hin gan jahú tengu yu hyoya t'uhni 'bu dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'bucä bu mbo ni mbuihú. ¹⁹ Mi ts'uttho ya him man da nuc'u di ho ra ximhäi. Pe nu ahú da zä guin nujə nangue ni mbuihú, ne zai gam 'buhmbu nguetho zai dí 'bucä. ²⁰ Ne nu a ra pa da zøh rá Hogandahi Oja, da zä gui pəhmbu gue dam 'buru mbo ni mbuihú, ne gam 'buhmbu bu ja ma mbuigä buya. Ne da zä gui pəhmbu dí 'bui nangue ma Ta. ²¹ Hont'a go to'o i øt' man t'εdigä ne pe'ts'a mam hmangä, gue'a majuani hængdä i numanhogä a. Ne nu'a ma Ta necä ga huεc'be a, ne ga japi da bədi xún ho ma ts'edi, bi 'yεnje.

²² Nu'a ra Judas, pe hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na buya:

—Haguen ja hængdähe gui jaje ga pəhmbu xún ho ni ts'edi, ne hin'na u di ho ra ximhäi, bi 'yεna.

²³ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Nu'bu i 'bu a n'da ahú majuani hængdä i numanhogui, da mbesca mam hmangä a 'bu. Ne di huεc'a ma Ta buya, ne ba ε'be, ne dan zəm'be bu mbo rá mbui a. ²⁴ Pe nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pe'ts' mam hmangä a. Ne nu'a mam hmangä, him mam hmansegä pe räm hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'yεna.

²⁵ Ne xø bi 'yεna:

—Nuya yúm hma dá xi ahú gätho yu pa däm 'buhmbu ua ja ra ximhäi. ²⁶ Pe nu'a nim fäts'ihú rá Hogandahi Oja gue ba penh'nahú ma Ta, tengu'bu da guεcsegä a, nu'a di bən'nahú yúm hma xtá xi ahú, ne da xän'nahú 'be'a gätho mi'da.

²⁷ Dadín 'yεhmbu ya, dami hyəmhbu ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ahú ya, ne thocpa thoho din ja ahú. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mbuihú ne hin din su ni mbuihú. ²⁸ Ne nu'bu majuani guín numanhoju, din johya ni mbuihú nanguehna dí xi ahú: “Ga mba bu bí 'buh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guεcä. ²⁹ Nugä xtá xi ahú 'be'a gätho din ja guεpu da zä man'da gui 'yεc'yεigahú 'bu ya bin ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan yəhu ya, nguetho ba εpu rá ngurpi ra ximhäi. Pe njam'bu bi dəcpä a, janangue hin'yú rá ts'edi da dəcpä a ya. ³¹ Pe jatho ga øt'ä a ma 'befi ga øt'ä ya, n'dahma da bə u 'bucua ja ra ximhäi hont'a ma Ta dí n numanhogä, ne zai dí øt'a i xiqui. Janangue'a ga ndanshu ya ga mbähä, bi 'yεnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuani ne'u yú 'yε

¹ Nu ra Jesús bi 'yεna:

—Nugä drá za majuani, ngue i zuh yún dät'o. Ne nu'a ma Ta di jamansu a. ² Ne nu'u yú 'yε hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyequi, ne da mbøgue. Pe nu'u yu 'yε i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o. ³ Nu'ahú ya mahoqui ahú nangue mam hmangä dá xi ahú. ⁴ Dami thojə ngue thocpa thoho dam 'buhmbu. Nguetho hingui sä gui 'yøthu rá

'befi Oja 'bu hin gui thoqui gui hyamhbu ma tegä, tengu n'da rá 'ye ra za hingui sä din jase yán dät'o 'bu hin da nexpu rá te a rá za.

⁵ Nugä tengu'bu drá za, nu ahü tengu'bu yá 'ye ahü ra za i züh yán dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyanga ma ts'edi ne din züdi xün ngu yán dät'o. Pe nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja. ⁶ Nu a to'o da hyegä din ja tengu n'da ra 'yeza 'bu bi dase, da 'yot'i, da mba ma bant'i ne i pa ma peti da t'upu ja ra sibi.

⁷ Nu'bu gui thoqui gui cuathu nanguecä ne'bu din zam bu ja ni mbuihu mam hmangä, dami 'yähmbu 'be'a guín nde gui 'yähmbu ne din ja büya. ⁸ Ne nu'bu din ja xün ngu nin dät'ohü, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tahü a, ne gue'a dí fadi majuañi ma 'yəc'yei ahü a. ⁹ Tengü thocho bu ni huégä ma Ta, ngubu na huəc'ahü. Dami thoqui guin ndehü man huécate. ¹⁰ Nu'bu gui pespu ni mbuihu gätho dí xi ahü ne gui 'yøthü a, da zä thocpa thocho gui pahmbu man huécate 'bu. Tengü bu na pe'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thocho dí pah rán huécate.

¹¹ Gätho ya dí xi ahü n'dahma ga comhbu a man johyagä, ne da yupu ni mbuihu ne da bonts' thocho büya. ¹² Nu'a man t'edi dí xi ahü, gan huéju n'da ngu n'da ahü, tengü bu na huəc'ahü. ¹³ Nu'a ran huécate man'da xün ho, gue di un rá te n'da nangue u yú amigo da yañi. ¹⁴ Nu ahü ma amigo ahü 'bu guí øthü 'be'a gätho dí xi ahü. ¹⁵ Him ma xi ahü ma 'yèhe ahü, nguetho nu a ra 'yèhe hingui paði 'be'a i øt' rá hmu. Pe nuya dí xi ahü ma amigo ahü, nguetho ya dá xi ahü gätho bi xicä ma Ta. ¹⁶ Nu'ahü hin gá huangahü, pe go dá huan'nahü ne dá sän'nahü din züh nin dät'ohü, nangue gui 'yøthü ma 'befigä ne da hyät' mazai. Janangue'a hønt'a go 'be'a gui 'yähmbu ma Ta nangue n'dat'a dí m bëmhbü, din ja büya. ¹⁷ Nuna man t'edigä dí xi ahü, gan huéju n'da ngu n'da ahü.

Nu ra ximhäi di ucpa ra Jesús ne'u i tenni

¹⁸ Ne xø bi 'yæn'a ra Jesús:

—Nu'bu di uc'ahü u di ho ra ximhäi, dami pahmbu m'bet'o thocho bi ugä. ¹⁹ Nu'bu da 'da angu guí øthü u di ho ra ximhäi, nu'u da numanho ahü u 'bu. Pe hin guí øthü tengü øt'u nguetho dá huan'nahü. Janangue'a di uc'ahü ya. ²⁰ Pe guim bëmhbü a ram hma dá xi ahü: “Pe man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'u yú mbefi.” Ne nugä hingui hnumanhogui, janangue'a ha ma gue'adahü, da hnumanho ahü. Ne him bi t'ømanho a dá ma, janangue'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamhbü. ²¹ Ne din ja bu da t'øt'ahü nangue guí tengahü. Nguetho nu'u di ho ra ximhäi hingui pa a bá pengä.

²² Nu'bu hin xcä søcä ua gue xcä zofo, hin xtám baði gue ja yú ts'oqui 'bu. Pe nuya hingui sä da gøn yú ts'oqui u ya. ²³ Nu'a to i pøh rá cue nanguecä, ne a ma Ta i numan'ü. ²⁴ Nu'bu hin xcä øt' yün t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám baði gue ja yú ts'oqui 'bu. Pe nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pe bi cuethohogä u. Pe nu'u bi ugä gue'a ma Ta bi up'ü. ²⁵ Pe gue'a mán t'o't'i bu ja rán t'edi Oja maya'bu, bi 'yæna: “Din ja ra cue nanguecä, pe hin'yü 'be'a dín cue u,” mí æn ra t'ohni zai din xä u.

²⁶ Pegue ga xicä ma Ta ba pen'nahü rá Hogandahi, ne da mbäx ahü di ja ahü gui pahmbu a majuañi ne da xi ahü nanguecä. ²⁷ Ne ahü da zä guim mamhbü majuañi nanguecä, nguetho gätho yu pa xtám'buhbü gue'bu go má tøm' ra 'befi ne guehya, bi 'yæn'a ra Jesús.

16

¹ Ne man'da bi man ra Jesús bi 'yæna:

—Guehya dí xi ahü n'dahma hin gui hyegahü 'bu gá nuhu yün ünbi. ² Nguetho da hyøn ahü thi bu ja yú nijä ma mijudíohe, ne da zøn ra pa da hyo ahü ne da bæni gue'a ní 'yørpa rá 'befi Oja a. ³ Ne din ja bu da 'yøt'ahü, nguetho him bi bæcä, xinga gue'a ma Ta. ⁴ Pe nuna dí xi ahü, janangue'a nu'bu bin ja, guim bëmhbü büya gue gue'a xtá xi ahü. Ne nuna dí xi ahü ya, hin dá xi ahü mám'bet'o, nguetho hin ní zøn ra ora ga mba.

Nu rá 'befi rá Hogandahi Oja

⁵ —Nuya ga mbagä bu bí 'bu a bá pengä. Ne xinga n'da ahü guí ängahü ya hapü ga mbagä. ⁶ Nguetho i tu ni mbüihü ngue dá xi ahü ga mbagä. ⁷ Pe guehma majuani dí xi ahü, man'da xün ho nangue ahü ngue ga mbagä. Nguetho nu'bu hin ga mbagä, hin da zä ba ģh nim fäts'ihü 'bu. Pe nu'bu dá mbagä, ba pen'nahü nim fäts'ihü gue rá Hogandähi Oja. ⁸ Ne nu'bu bi zöcua ja ra ximhäi rá Hogandähi Oja, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da badi i ja yú ts'oqui, ne di japi da badi drá 'yugä nangue ran ho, ne di japi da badi din ja rá muui ran ts'o. ⁹ Nu rá Hogandähi Oja di bēnba yu ja'i gue i jatho yú ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yānba yú te. ¹⁰ Ne di bēnba yu ja'i gue drá 'yugä nangue ran ho. Da fadi nguetho ga thāmbēni ne da zingä ma Ta bu bí 'bui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi. ¹¹ Ne nu rá Hogandähi Oja di bēnba yu ja'i ngue din ja ran unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'änba rá muui a rá 'befi ra zithu gue nu'a rá ngurpi ra ximhäi.

¹² Guexta'a i jagä xün ngu dín nde ga xi ahü, pe hin gui hyäthü gui 'yöhmü mi'da 'bu ga xi ahü. ¹³ Pe nu'bu bi zöcua rá Hogandähi Oja, da xän'nahü gätho a majuani. Ne nte da mansē nanguesē, pe hont'a 'be'a da xi Oja, gue'a da xi ahü a. Ne da xän'nahü 'berü gdí 'yöthü rá 'befi Oja, ne da xi ahü 'be'a gätho man'da din ja. ¹⁴ Ne di japi da fadi i ja ma ts'edi xün ho, nguetho ga un mam hma da xän'nahü nanguecä. ¹⁵ Nu'a nam bōni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangue'a dá xi ahü, ga un mam hma da xän'nahü nanguecä.

Ni dumbüihü dim pommi ran johya

¹⁶ —Ne hin guin nujü man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nujü mahōn'a mi'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta, bi 'yēna.

¹⁷ 'Bex bin 'yän'du 'da ma mixädihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne ģna: “Hin guin nujü man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nujü mahōn'a 'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta,” bi 'yēnjü. ¹⁸ 'Be'a ní mba gue bi xijü na, 'be'a da 'yöt'e 'da yu pa. Hingui sä ga pähmü 'be'a man na, bin 'yēmzehe ma mixädihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi pädi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam bōn'a xí man a, ne bi 'yēnje:

—Ha gadín 'yänzeheü 'be'a nám bōn'a dām mangä 'bu má xi ahü: “Hin guin nujü man'dapa o manyopa, pe sä guin nujü mahōn'a mi'da yu pa,” gue dá ģngä. ²⁰ Majuani dí xi ahü, da du ni mbüihü ne gan zomhbü, pe nu'ü yu ja'i i ten ra ximhäi din johya ü. Pe m'bejua büya nu ni dumbüihü dim pommi ran johya. ²¹ Tengu n'da ra xisu 'bu bi zōn ra ora dim 'buh rá t'ühni, i tu rá mbüi nguetho in nu ran unbi, pe m'bejua din johya 'bu bim 'buh rá t'ühni büya, ne him mam bēn a ran unbi mín nu. ²² Ne ngutho ahü i tu ni mbüihü ya. Pe gan nu ahü mahōn'a ne da hyu ni mbüihü, ne njon da zä da hyac'a nin johyahü büya.

²³ Ne nu'bu bi zōn ra ora a dím mangä ya, nte gui 'yängahü. Pe majuani dí xi ahü, hont'a go 'be'a gui 'yäfü ma Ta 'bu 'dat'a dím bēmhbü, ne din ja büya. ²⁴ Nte ganä äfü ma Ta nangue ma thuhugä, pe nuya dami 'yäfü ya ne din ja ahü, janangue'a da yuh ni mbüihü ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya yam hma dá xi ahü, yun t'uti ü, bi 'yēn'a ra Jesús. Pe da zōn ra ora hin ga xi ahü mi'da yun t'uti, pe njuantho ga xi ahü xün ho nangue Oja. ²⁶ Ne nu'bu bi zōn'a ra pa dím mangä, da zä gui 'yäpzeheü ma Ta nangue ya guí päjü, ne him man ga thocpä a guí äfü ma Ta. ²⁷ Nguetho gueše ma Ta di huēc'ahü nangue guín numanhojü, ne gá 'yēc'yēihü gue guerü bí 'buh ma Ta bá nexä. ²⁸ Nugä bá nexä bu 'buh ma Ta, ne dá söcua ja ra häi. Ne ga pōngä mahōn'a ua ja ra häi, ga mba bu bí 'buh ma Ta, bi 'yēnje.

²⁹ —Nuya mfadi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá ģmfe büya.

³⁰ Nuya dí pähmbe nte guídí 'bedi gui pädi, nguetho m'bet'o thoho guí pädi 'be'a dím bēmhbē 'bu ya ja a dín nde ga än'nahe. Ne gue'a ná pähmbe gue guerü bí 'bu Oja gbí 'yēque, dá ģmfe.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yēnje mahōn'a:

—Ha majuaṇi guí ɛc'yɛigah. ³² Pɛ nuya bi zɔn ra ora gan 'uɛxth, gui 'dahmb, n'da an 'danni gui mbähä. Nɛ gätho ah, gui sogah. Pɛ hin dan 'dase nguetho dí 'b'be ma Ta. ³³ Nuya yam hma dá xi ah, n'dahma guexta'a gan johyah nanguécä, madague'b guin nuh ran unbi nangué ra ximhäi. Pɛ o di tu ni mbüh, pɛ guim bɛmhba dá tapä ra ximhäi.

17

Bin yaqui rá Ta ra Jesús

¹ Nu'b mí jua a man ra Jesús, bi ndòts'e, nɛ bin yaqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zòm ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya ɛmme da bomanho 'b'e'a ga øt'ä ya, ni ts'unt'ugui, nɛ gue'a dí fadi nuixte xun ho i buya. ² Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'b'e'a xcá sänba u gätho i 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a ga un ra 'da'yote mazai u gätho gá 'daqui. ³ Nɛ nu'a to'o i ja ra 'da'yote mazai, majuaṇi dí m pahmb u, gue gue'e høn'a thoho i majuaṇi grá Oja, nɛ nugä drá Jesucristogä gue guá pengä dan yantegä ua.

⁴ Ya ní mba bu ga juacä ra 'befi gá 'daqui, gueru da bah yu ja'i ua ja ra ximhäi ɛmme xun hotho i. ⁵ Ma Ta i, nu'b ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte bu guí 'bui, tengu tho mín jai 'bu má hin'y u ra ximhäi. ⁶ Nuya dá xih yu ja'i nangué e, gue nu'u gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti u, nɛ gá 'daqui, nɛ bi mb'e'ts'a nim hma dá xänba u. ⁷ Nɛ i pa u ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'befi dá øt'e, nɛ u yam hma dá mangä. ⁸ Nguetho bi hyän'a ram hma gá xiqui dá xifi. Janangue'a i paḍi majuaṇi bá nexä bu guí 'bui, nɛ bi 'yɛc'yɛi gue gue'e guá pengä dan yantegä ua.

⁹ Nugä dí äp'a ya guí fäx'i ts'u u, nɛ hin dí ä a nim fäts'i nangué u i ten ra ximhäi. Pɛ hont'u gue gá 'daqui nguetho ni mbeti u. ¹⁰ Nɛ nu'u gätho ma mbeti ni mbeti u, nɛ nu'u gätho ni mbeti ma mbeti u. Nɛ gue'u i udi nuixte xun hogä u.

¹¹ Nuya him man dam 'bucua ja ra ximhäi. Ga mbagä bu guí 'bui. Pɛ nu'u go di thoqui dim 'bucua u. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu u gätho gá 'daqui nangué ni ts'edi zehɛ, gue da gohi tengu'b n'danjä'itho tengu gauí. ¹² Gätho yu pa däm 'buhmbe u gá 'daqui, dá jamansu u nangué ni ts'edi gá 'daqui. Nɛ xinga n'da bim 'bedi, hont'a n'da nts'änni dim 'bedi, tengu män t'o't'i bu ja ni søcuä maya'b ngue ngubu din ja.

¹³ Nɛ nuya mi ts'utho ga mba bu guí 'bui, pɛ nuna dí m mangä ya ngue dí 'bucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yá mbui u i øh ya nangué man johyagä. ¹⁴ Nugä dá un'na nim hma nɛ bi hyam buya. Janangue'a di ucpa ra ximhäi u, nguetho hing yú mengu ua ja ra ximhäi u, tengugä hind rá mengugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Hin dí ä'a i gue gui 'uec'u nanguécua ja ra ximhäi u, pɛ dí ä'a i gui jamansup yú mbui hin da dap ra zithu u. ¹⁶ Nu'u hing yu mengu ua ja ra ximhäi u, tengu thohogä. ¹⁷ Dami xänbi xun ho a nim hma majuaṇi, janangue'a da 'uegue xun ho nangué yun ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Tengu tho bu guí 'dac ra 'befi dá jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da ba i, nguthogä dí un ra 'befi u, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da ba'a i. ¹⁹ Dan unse janangue'a nɛ'u tengu'b da du nangué yá nyombui, nɛ da zä da den'na ram hma majuaṇi.

²⁰ Nɛ nu'b bi mam mam hmammi u i ɛc'yɛigä ya, nɛ nu'b bi 'yɛc'yɛigä u da sifi, nɛ'u dí äp'a nim fäts'i nangué gätho u buya. ²¹ Janangue'a gätho da gohi tengu'b n'danjä'itho, tengu thohogauí ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bɛn u, nguetho n'dat'a man 'yomfɛniui dá unui gätho u. Janangue'a da 'yɛc'yɛi u i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi. ²² Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä u, gue da zä da gohi tengu'b n'danjä'itho, tengu gauí. ²³ Nugä dí 'buhmbe u, nɛ'e dí 'buhmi, janangue'a majuaṇi da zä gätho 'dat'a gam bɛmhba. Nɛ da nu u i ten ra ximhäi, da baḍi gue gue'e guá pengä dan yantegä ua ja ra ximhäi, nɛ da ba u i ten ra ximhäi gue ɛmme guidí huɛc'u tengu bu gní huɛgagui.

²⁴ Ma Ta i, dí n de 'darp u dan zamhba u gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tate thoho gá 'daqui. Nguetho zaí guidí huɛgä nɛ gue'b go má hin'y u ra ximhäi. ²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pa'a i. Pɛ nugä dí pa'a i, nɛ'u 'da gá 'daqui i paḍi gue gue'e guá pengä.

²⁶ Nugä dá japi bi bə'a i, ne man'da man'da ga japi da bədi gätho nin ho, gue da zä din ja xən ho nin huçcate bə mbo yú mbəi ɛ, tengu tho bə nan jagä nin huçcate. Ne dan zəm bə ja yú mbəi ɛ, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fɛnt'a ra Jesús

¹ Nu'bə mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús bəya dyə xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyɛ gue ra Cedrón, ne dá cətthe bə ja n'da ra nuəndät'o. ² Nu'a ra Judas, gue'a di dä a ra Jesús, mí pəpə ja ra nuəndät'o nguetho zai mí pähmbe bə ra Jesús. ³ Nu yə fariseo ne yə dəmbäjä bá pəhn'də 'da yə dofəi ne mi'da yən 'yohə gue bán 'yohə ra Judas. Gätho i hə yə sibi ne yú juai. ⁴ Nu ra Jesús i pədi gätho 'be'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athə, ne bi 'yän'də:

—To'o guí homhbə, bi 'yɛmbi.

⁵ Ne bi də ɛ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bə Nazaret, bi 'yɛn'ɛ.

—Guecä, bi 'yɛn'a ra Jesús bəya.

Ne i 'bähmbə bə ra Judas gue di dä. ⁶ “Guecä,” 'bə mí 'yɛn'a ra Jesús, 'bex bi goh yú xətə ɛ yən hyonte ne bi 'ya ɛ bəya nangue ra mbidi. ⁷ Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbə.

Ne bi də ɛ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bə Nazaret, bi 'yɛn'ɛ.

⁸ Nu ra Jesús bi dət'ɛ bəya:

—Ya dá xi ahə, guecä. Pɛ nu'bə hɔngdä guí honjə, hinga nəhya ma xädi gui sixhə, bi 'yɛna.

⁹ Ne guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'bə mín yaui, ngue xí 'yɛmbi: “Gätho gá 'daqui xínga n'da ga 'bedi,” xí 'yɛmbi. ¹⁰ Nu ra Simón Pedro bəya bi gəx a rá juai mí hə ne bi 'yespa rán 'yeizagu a rá 'yɛhe ra dəmbäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi xən zənga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yɛmbi.

Bi ts'ix bə 'bəh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹² 'Bex bi bent'ɛ yə dofəi ne'ɛ yú hmu ne yə policía bi mbən ma mijudíohe, ne bi du't'i. ¹³ M'bet'o bi zixpə 'bəh ra Anás rá ndøhyə a ra Caifás, ne nu'a ra Caifás, ra dəmbäjä a ra jeya a. ¹⁴ Guehna ra Caifás ngue xí xi ɛ yú mi ngərpəhə, gue man'da xən ho 'bə n'datho da du, xinda gue'bə gätho ga juahmbə.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

¹⁵ Nu ra Simón Pedro, necä bəya, dá ten'be ra Jesús. Ne madím pə'be a ra dəmbäjä, janangue'a bi zä dá cət'ä bə bi mba ma cət'i a ra Jesús bə mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dəmbäjä. ¹⁶ Pɛ nu ra Pedro mí 'bäpə thi bə ja ra goxthi. Pɛ dá pəngä bəya gue dá äp ra mate a ra mbəngoxthi, janangue'a bi zä bi yət'ambo ra Pedro bəya. ¹⁷ Nu'a ra mbəngoxthi bəya, gue n'da ra xisu, bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i nə ran 'yohə, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pedro bi dət'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yɛna.

¹⁸ Madín təspəhə ɛ yú 'yɛhe ra dəmbäjä ne yə policía a ra Pedro, nubə ja ra sibi xí 'yudi, nguetho xən sɛ.

Nu ra hmumbäjä bi juənbə ra Jesús

¹⁹ Nu ra dəmbäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i tenni, ne bi 'yänni 'be'a ním hma im ma 'bə in xənbate. ²⁰ Nu ra Jesús bi dət'a:

—Nugä zai dá mam bu ja ma nijahu nepu ja ra danija, guepu zai dim peti gätho ma mijudíohu. Njam'bu dá mangä bu njongui 'buh yu ja'i. ²¹ Ne ndetho guí ängui 'be'a dá mam 'bu män xänbate. Nde'bu gui 'yän'du bi 'yøh mam hmangä. Nu'u i paði 'be'a dá mangä u, bi 'yena.

²² Ne nu'a ra Jesús 'bu mí dat'a ra dambäjä, ne nu'a n'da ra ngurpa dofui bi mbemp'a rá hmi, bi 'yembi:

—Hanja ngubu gá xih ra dambäjä, bi 'yembi.

²³ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'bu ja 'be'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. Pe nu'bu nte dá mangä, hanja gní pegbi, bi 'yembi.

²⁴ Nu ra Anás buya bi mbenhna ra Jesús bu 'buh ra Caifás, rá mi dambäjäui.

Nu ra Pedro bi gom mahøn'a ra Jesús

²⁵ Ne mí 'bäpu ra Simón Pedro madín taspí a. Ne än'du i 'bähmbu:

—Ha ne'e rá xädi'i nu.

'Bex bin cøni:

—Hinga guecä, ena.

²⁶ Nu'a n'da rá 'yehu ra dambäjä buya, gue dim meniui a ra 'yehu xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'bu mí 'yena da yan'a rá Hmu, bi 'yembi:

—Ena gue'e dá nu a bu ja ra nuandät'o, bi t'emp'a ra Pedro.

²⁷ Ne bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juqnbu ra Jesús

²⁸ T'uxuditho bá ts'i bu ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, ne bi ts'ix bu ja ra nguts'ut'abi. Pe nu ma ngurpihe dyu judíohu dyu israelhe, him bi yuzehu bu mbo nguetho en yün t'edi din ts'on yú ja'i 'bu da yurpu ja yú ngu u hing yu judío, ne hin da zä da zi ran ts'ihme nangue ran dabaxjua 'bu xtán yurpu mbo. ²⁹ Janangue'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba bu thi gue da zo u yu yapate, ne bi 'yän'du:

—'Be'a gní yafu a ran 'yohu, bi 'yena.

³⁰ Ne bi da u ma ngurpihe:

—Nu'bu hin gra ts'om'bäi, hin xcá dä ahu 'bu, bi 'yenu.

³¹ Ne nu ra Pilato bi 'yemp'u:

—Dami sixhu 'bu, ne gui juqnbahu nangue nin t'edi zehehu, bi 'yena.

Ne nu ma ngurpihe bi dat'a:

—Pe hin'yu man t'edizehehe gue'a ga hohe n'da, bi 'yenu.

³² Nu'a bi man'u bin theui a bi man a ra Jesús 'bu mí ma 'be'a män date dí du a, gue da mba ma cuati bu ja ra pont'i. ³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a bu ja ran ts'embate ne bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi yu judío, bi 'yembi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Ha guím bense 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguecä, bi 'yembi.

³⁵ Nu ra Pilato bi 'yem buya:

—Hin drá judíogä. 'Be'a gá 'yøt'e tha, ngue bi dä'a ua ni mijudíohu ne ni dambäjähu.

³⁶ Nu ra Jesús bi dat'a:

—Hin däm hmuts'ut'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bu xcám hmuts'ut'abigä ua, xtín tunhdu u ma ja'igä u bi bendgui 'bu, ne hin xtí dägä ua 'bu. Pe nu ma ts'edigä him bi nequi ua ja ra ximhäi a, bi 'yena.

³⁷ Nu ra Pilato bi 'yembi mahøn'a:

—Ha majuani grá hmuts'ut'abi 'bu, bi 'yembi.

Nu ra Jesús bi dat'a:

—Majuani guím ma gue drá hmuts'ut'abigä ne gue'a däm 'bucä ua ja ra ximhäi, ne gue'a ná ecä ua gue ga u'a majuani. Nu'u to'o in nde da ba'a majuani, da 'yømanho a dím mangä u, bi 'yena.

³⁸ Nu ra Pilato i ɛna:

—'Be'a maha a majuaɲi, njon da zä da baɲi nda'a a majuaɲi, bi 'yɛmthoho.

Bi ts'änba rán unbi ra Jesús

Nɛ nu'bu mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bu thi din yaɲu u yá yáɲate mahøn'a, nɛ bi 'yɛmp'u:

—Nte mán ts'o dá tɲbi. ³⁹ Pɛ nu'ahu zai guí xiju ga thøc'ahu n'da ra ofädi 'bu bi dät' ra pa ran dɔbaxjua. Ha guín ndehu ga thøc'ahu ni hmuts'ut'abihu, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nɛ bi mbuɲi bi mbafi nts'edi u, bi 'yɛn'u:

—Hin'na, hinga gue'a, pɛ nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yɛn'u ma ngurpihe. Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹ Nu ra Pilato bi manda dí fei a ra Jesús. ² Nu yu dofui buya bi 'yørpa n'da ra corona gue yu 'yu'uɲni, nɛ nts'edi bi huspa rá ya ra Jesús. Nɛ bim pärba n'da ra 'bø't'e xun juɲoi tengu dim pä't' yu hmuts'ut'abi. ³ Nɛ bi den buya nɛ bi 'yɛnsɲa yá biba, bi 'yɛmbi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi yu judío, bi 'yɛmbi. Nɛ bi mbɛ'mi buya ngue yú 'yɛ.

⁴ Bi mba bu thi mahøn'a a ra Pilato, bin yaɲu ma ngurpihe:

—Nuya ga dä ahɛ na ran 'yohu, dami paɲmbu nte dá tɲba n'da ran ts'o gue xu 'yøt' na, bi 'yɛna.

⁵ Bi ts'ix bu thi ra Jesús buya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'øt'e yu 'yu'uɲni, nɛ he ra 'bø't'e xun juɲoi.

—I 'bäcua na ran 'yohu ya, bi 'yɛn'a ra Pilato.

⁶ Nu'u yu dambäjä nɛ ma ngurpihe 'bu mín nu a ra Jesús, nts'edi bi mbafi, nɛ xun ngu yu nidi bi 'yɛna:

—Dá du, dá 'døm'pu ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'yɛmp'u buya:

—Dami sizehɛhu 'bu guín nde gui cuathu bu ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá tɲbä n'da ran ts'o xu 'yøt' na, bi 'yɛmp'u.

⁷ Nu'u ma ngurpihe bi dɔɲya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi manse gueɛe rá Ts'unt'u Ojä, bi 'yɛn'u.

⁸ Nu'bu mí 'yø a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'unt'u Ojä a, man'da bi zu a. ⁹ Nɛ bi zix pu mbo ja ran ts'embate mahøn'a a ra Jesús, bi 'yänni:

—Haru ɛ majuaɲi guí nets'i.

Pɛ nu ra Jesús him bi dɔti.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'yɛmp'a:

—Hanja hin gní thɔrcagui. Ha hin guí paɲi ja ma ts'edi ga cuat'a bu ja ra pont'i, nɛ ja ma ts'edi ga xoc'a bu, bi 'yɛmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi dɔdi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nɛ nte sä gui 'yørque 'bu hin xtán zän Ojä 'be'a gui 'yørque. Pɛ nu'u bi dägä ua, man'da ja yú ts'oqui u xinda gue'e, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹² Nɛ nubya nu ra Pilato ɛmme bi hyoni 'bɛpu dí hyetho a ra Jesús. Pɛ nu ma ngurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yɛn'u:

—Nu'bu gui hyet na, nin swiui a ma hmuts'ut'abihu ra César 'bu. Nguetho nu'bu 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zehɛ din suhmi a ra César 'bu, bi 'yɛn'u.

¹³ Nu'bu mí 'yøhna ra Pilato, bá si bu thi mahøn'a a ra Jesús bu ja rá ngun'yu ran juanbate magats'i, dí ɛmfɛ ma ndehɛ Gabata. Nɛ bi hyux ra Pilato bu ja rá mexa ran juanbate. ¹⁴ Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui yun ts'ihme da ts'i 'bu bi hyats'i, nangue ran dɔbaxjua. Nɛ di 'beh mits'u da zøn i huxhyadi. Nɛ nu ra Pilato bi 'yɛmp'u ma ngurpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abihu, bi 'yɛmp'u.

¹⁵ Pɛ nts'edi bi mba u:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'pu ja ra pont'i, bi 'yɛn'u.

Ne nu ra Pilato bi 'yɛmp'ɛ:

—Hanja gní 'yɛnjɛ gam ma da 'dɔm'pɛ ja ra pont'i ni hmuts'ɛt'abihɛ, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu yɛ dɔmbájɔ bi dɔdi:

—Njongui 'bɛcua man'da ma hmuts'ɛt'abihe, hɔnt'a ma hmuts'ɛt'abihɛ bɛ Roma ngue ra César, bi 'yɛn'ɛ.

¹⁶ Nu ra Pilato bɛya bi 'yɔt'a bi nde yɛ mbájɔ, bi manda dí cuati bɛ ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ts'ix bɛya.

Bi mba n'dɔ'mi bɛ ja ra pont'i ra Jesús

¹⁷ Ne bi zix yɛ dofɛi a ra Jesús bɛya, ne i tuzehɛ rá pont'i bɛ ní mba, da zɔm bɛ ja n'da ra nyuni t'ɛmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu. ¹⁸ Ne nu'bɛ mí zɔm bɛ, bi mba n'dɔ'mi ra Jesús bɛ ja ra pont'i. Bim 'bá inde rá pont'i, ne n'da an 'danguadi bim 'bá ɛ mi'da yɛ pont'i, bi guarpɛ ɛ mi yoho. ¹⁹ Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yɛna: “Nuna ra Jesús ra mɛngu bɛ Nazaret, rá hmuts'ɛt'abi yɛ judío na,” bi 'yo't'i. Ne nu'a ra t'ohni bi mba n'dɔ'mi bɛ ja ra pont'i. ²⁰ Xɛn ngu ma mijudíohe dyɛ israelhe bi nu bɛya 'bɛ'a nt'o't'i bɛ, nguetho mbɛ ndehnini tho bɛ. Ne nt'o't'i nangue ma ndesɛhe ra hebreo, ne yá nde yɛ mɛngu bɛ Grecia gue ra griego, ne yá nde yɛ mɛngu bɛ Roma gue ra latín.

²¹ Nu'ɛ yɛ dɔmbájɔ bɛya bi 'yɛmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ɛt'abihe. Pɛ dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugá drá hmuts'ɛt'abi yɛ judío,” da 'yɛna, bi 'yɛn'ɛ.

²² Pɛ nu ra Pilato bi dɔt'ɛ:

—Ya nt'o't'i 'bɛ'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yɛmthoho.

²³ Nu'bɛ mí cuar bɛ ja ra pont'i ra Jesús, nu yɛ dofɛi bɛya bi gɔspa yá he, goho munts'i bin ja yá he, n'da ngu n'da yɛ dofɛi n'da n'da munts'i bi gɔx'ɛ. Pɛ nu rá pahni rám 'bɛxɔts'e hin hapɛ ma zɔte a. ²⁴ Janangue'a bin 'yɛmzɛhe ɛ:

—Nde'bɛ ga ɔthɛ n'da ran tɔha to'o da bɔni din theui rá pahni na.

Ne nu'a bi man'ɛ bin theui a mán t'o't'i bɛ ja rá t'ohni Ojɔ gue njabɛ da 'yɔt'ɛ, mi ɛna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gɔx'ɛ 'da. Pɛ nu'a mam 'bɛxɔts'e bi t'ɔt'a n'da ran tɔha to'o da gɔts'i,” mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yɛ dofɛi a.

²⁵ Nuya mí 'bäpɛ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús ne a rá juhɛ, ne'a ra María rá bɔmbe a ra Cleofas, ne'a ra María ra mɛngu bɛ Magdala a. ²⁶ Ne nu'a ra Jesús 'bɛ mín nu a rá mbe, necä gue madí huɛgä, bi xi a rá mbe bɛya:

—Ma mbe i, dami 'yɛmbi ni ts'ɛnt'ɛ nɛ ma xädi guí 'bähmi, bi 'yɛmbi.

²⁷ Ne bi 'yɛngä ra Jesús bɛya:

—Dami bɛni tengu'bɛ ni mbe nɛ ma mbegä, bi 'yɛngui.

Ne 'bɛx dá sixä bɛ ja ma ngu bɛya, ne dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

²⁸ Ne nu'bɛ mí man a ra Jesús bi bɔh pɛya gue bi juah rá 'bɛfi mí mam bɛ ja rá T'ohni Ojɔ gue din ja. Ne bi 'yɛm bɛya:

—Dí tuthe, bi 'yɛna.

Ne'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma. ²⁹ Ne mí hɔpɛ n'da ra t'ɛxaro i po ra guindät'o xɛn ju. Nu'ɛ mí 'bäpɛ bɛya bi gärpɛ ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fanjo gue bi zinni, bi fospa rá yɔ ra xithi bɛya ne bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɛ'ts'i. ³⁰ Nu'bɛ mí zɛ'ts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'bɛfi, bi 'yɛna.

'Bɛx bin ye'mahäi rá yɔ, ne bi unse rá te bi du bɛya.

Bin sɛnba rá 'bɔts'e ra Jesús

³¹ Nu ma ngurpihe hingui ndepe da guathoho bɛ ja yɛ pont'i ɛ yɛ jɔ'i 'bɛ ya xɛ hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tɔte nangue ra dɔmpeti. Janangue'a bi t'äp ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yá juɔngua gue da du n'dihi ɛ, ne da mba ma tongui bɛya. ³² 'Bɛx bi mba ɛ yɛ dofɛi, ne bi 'uacpa yá juɔngua ɛ yoho mí cuarpɛ ja yá pont'i guerpɛ mí 'bäh rá pont'i ra Jesús. ³³ Pɛ nu'bɛ mí zɔm bɛ cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangue'a him bi 'uacpa yá juɔngua a.

³⁴ Pe nu'a n'da ra dofui bi sũaba rá 'bi'bòts'e ra Jesús a ra ts'at'egui. 'Bex bi bøn ra ji ne ra dehe. ³⁵ Ne nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'ørpa ra Jesús. Janangue'a majuani na dí o't'ä ya. Ne guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yęc'yeyihũ. ³⁶ Ne nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a mán t'o't'i bũ ja rá sœcuã Ojã gue din ja. Ne man t'o't'i: "Xínga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mi ɛn ra t'ohni. ³⁷ Ne man'da bi hmam bũ ja rá T'ohni Ojã, bi 'yęna: "Nu'ũ di ɛcpi da nu gue gue'a bi mba ma sũabi ra ts'at'egui rá 'bòts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Ne nubũya nu ra José ra mangu bũ Arimatea, nu'a n'da rá 'yęc'yeyi ra Jesús, pe him mi ma gue mí ɛc'yeyi nguetho mí su ma ngurpihe, pe nuya bi 'yãp ran t'ɛdi ra Pilato di tongba rá ngœc'yeyi ra Jesús bũ ja ra pont'i da 'yãgui. Ne nu'bũ min t'un ran t'ɛdi ra José, bi mba bũya ne bi tongba rá ngœc'yeyi ra Jesús. ³⁹ Ne bá ɛh ra Nicodemo bũya, gue gue'a xí zøm bũ mí 'bũh ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yęthi ɛmme i yũman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hũ, ma thãspi ra mirra a ra áloes. ⁴⁰ Nu'bũ mi mbantpa rá ngœc'yeyi ra Jesús ra hoc'bøt'e xũn ho, ne bi 'yũrpa ra 'yęthi guepũ ním fĩx ra 'bøt'e, tengu zãi dí øthe dyũ judíohe 'bũ dí ähmbe n'da ra du. ⁴¹ Ne i ja bũ n'da ra mba'ye jombũ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, ne nubũ häi oqui bũ n'da ra hyãdo ngue ran 'yãgui, mahoqui pe njon ní 'yo bũ n'da ra du. Ne jabũ n'da ra nuãndät'o bũ rá goxthi a ra hyãdo gue ran 'yãgui. ⁴² Ne nu'a ra pa man'da tãte thoho nangue ran dãbaxjua ɛ ma guepũ da mbũdi. Janangue'a bi cũt'a n'dihi bũ ja ra hyãdo a rá ngœc'yeyi ra Jesús, nguetho hinga yatho bũ.

20

Bi dãmbeɲi a ra Jesús

¹ T'ũxuditho domingo hin ní nec ra häi nu ra María ra mangu bũ Magdala bi zøm bũ ja ran 'yãgui. Bi nu gue xí mba njũnni a ra xĩndo mi juax bũ ja rá goxthi ran 'yãgui. ² Bá pengui ne bán tihi, bi zøm bũ mí 'bũ'be ra Simón Pedro ne bi 'yęnc'be:

—Bin jũc ma Hmuhũ. Ne hin dí pãdi hapũ bi thux ya, bi 'yęnc'be.

³ Dã mbẽ'be bũ ja ran 'yãgui bũya. ⁴ ɛmme dán ti'be, bin ts'ogui ts'ũ ra Pedro, ne m'bet'o go dá sœngã bũ ja ra hyãdo. ⁵ Dã c'ã't'ä bũ mbo dá nu hœnt'ũ yũ 'bøt'e çãx bũ ngue xí 'bant'i. Pe him 'bex dá cũt'ä mbo. ⁶ Ne nu'bũ mí zøm bũ ra Simón Pedro, 'bex bi uęntho bũ mbo, ne'a bi nu çãx bũ yũ 'bøt'e. ⁷ Ne nu'a n'da ra 'bøt'e xí 'banba rá yã ra Jesús n'danni mí çãts'i, ma do'mi a. ⁸ Necã dá cũt'ä mbo bũya, madague'ũ m'bet'o dá sœngã bũ. ⁹ Ne nu'bũ má nu 'be'a di ja bũ, dá ɛc'yeyigã gue majuani bi dãmbeɲi a ra Jesús. ¹⁰ Dã peng'be bũ ma ngu'be bũya.

Nu ra Jesús bi nequi bũ mi 'bã a ra María

¹¹ Pe nu'a ra María bi gotho bũ ja rá goxthi ra hyãdo ne i zoni ne di c'ãrpũ mbo. ¹² Ne bi nu yoho yũm 'bẽhni Ojã mahęts'i i he yũ t'axcahe. I hupũ n'da bũ mí ja rá yã ra Jesús ne hupũ man'da bũ mí ja yũ gua. ¹³ Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gnã zoni, bi 'yęmp'a.

Ne nu ra María bi dãt'ũ:

—Nguetho bin jũc'a ma Hmu ne hin dí pãdi hapũ bi thuts'i, bi 'yęna.

¹⁴ Ne nu'bũ mín hanni ra María, bi nu ra Jesús i 'bãpũ. Pe him mi pãdi gue gue'a. ¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yęmp'a:

—Grá xisu, hanja gnã zoni, to'o guí honi, bi 'yęmbi.

Pe nu ra María mím beɲi gue gue'a ran 'yohũ di jamansu ra nuãndät'o. Janangue'a bi 'yęmbi:

—Nu'bũ gue'e gã jũga ma Hmu, dami 'yurqui ts'ũ hapũ gã pegui ne ga tuxã, bi 'yęmbi.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yęmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bã't'i xũn ho bũya, bi nu ne bi 'yęna:

—Raboni, nde da ma, "Xãnbate i," bi 'yęmbi.

¹⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yęmbi:

—Pε hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'ü ga mba bu bí 'büh ma Ta. Janangue'a 'be ní mbahma bá xi ü ma cuui ga pengbu bí 'büh ma Tagä, ne ahü ni Tahü a, nu'a ma Ojägä a, ne ahü ni Ojahü a, bi 'yεmbi.

¹⁸ Nu'a ra María ra mengu bu Magdala bi mba büya, ne bi xije dyü xädihe gue bi nu ra Hmu ne bi xije 'be'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nequi bu mí 'bu ü yä xädi

¹⁹ Ne nu'bu mín de guet'a ra pa domingo, nthu't'i yä jut'i ra ngu bu däm 'bühmbe nguetho dá su ma ngurpihe, ne nu'bu má nuhe, 'bä inde bu dí 'bühmbe ra Jesús. Ne bi 'yεna:

—Daman johyahü, bi 'yεnje.

²⁰ Ne nubüya bi 'yurcahe yä 'yε guerü xí 'dömbi, ne rán zu'böts'e guerü xín sünba ra ts'ät'εgui. Ne nu'bu má nuhe, dá pähmbe majuäni ma Hmuhe a, ne εmme dán johyahe büya. ²¹ Ne bi ma mahön'a ra Jesús:

—Daman johyahü. Ne tengu tho bu í 'dac ra 'befi ma Ta dá jap yu jä'i ua ja ra ximhäi da baädi, nguthogä dí 'da ahü ra 'befi gui jafu yu jä'i ua ja ra ximhäi da baädi, bi 'yεnje.

²² Ne nu'bu mí jua a bi man na, bi huigähe ran dähi n'da ngu n'dagähe büya.

—Dami hyämhbü rá Hogandähi Ojä, bi 'yεnje. ²³ Nu'a to'o di päh yä mbui nangue yä ts'oqui, i ja nin t'εdihü gui xihmbü ma punbi a. Pε nu'a hin di päh yä mbui nangue yä ts'oqui, i ja nin t'εdihü gui xihmbü him ma punbi a, bi 'yεnje.

Bi hyaxanjuäni a ra Tomás

²⁴ Pε nu ra Tomás gue'a i t'εmbi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bu 'bu mí nequi ra Jesús. ²⁵ M'bejua büya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pε nu ra Tomás bi 'yεna:

—Pε nugä dí εna him majuäni a guí xijü hinda hönt'bu gan nuse hapü bim fospa yu clavo yä 'yε, ne ga fospa ma saha hapü bim fox yu clavo ne ga fot ma 'yε bu ja rá 'bi'böts'e, sä ga εc'yεi 'bu, bi 'yεnje.

²⁶ Nu'bu mí dät'an hyäto pa büya däm petihe mahön'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i yu jut'i tengu mam'bet'o, pε xø bi nequi bu ra Jesús mahön'a, bim 'bä inde bu dí 'bühmbe.

—Daman johyahü, bi 'yεnje mahön'a.

²⁷ Nu'a ra Jesús büya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yu clavo ne guin nu ma 'yε, ne bá 'uät ni 'yε gui fo'ts'ua ja ma 'böts'e. O guí εna him majuäni pε dami 'yεc'yεi, bi 'yεmbi.

²⁸ Nu ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojä i, bi 'yεna.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Tomás, guí εc'yεi ya nguetho ya gá nugui. Pε nu'ü to da 'yεc'yεigui 'bu nte ní nu, man'da di jap Ojä ü, bi 'yεmbi.

'Bεpü án t'o't' na ra söcuä

³⁰ Pε nu'ü yu hyonya nt'öt'e dá nuhe bi 'yöt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra söcuä. ³¹ Pε hönt'ü 'da dá o't'ä dí ja ahü gui 'yεc'yεihü gue majuäni ra Cristo a ra Jesús rá Ts'ünt'ü Ojä a. Ne nu'bu gue'a gui 'yεc'yεihü din 'da ahü ra 'da'yote mazäi.

21

Bi nequi ra Jesús bu ndenthe

¹ M'bejua büya dá nuhe ra Jesús mahön'a, bi jaje dá pähmbe man'da xün ho bu ja ra dādehe Tiberias, n'dat'a ra dādehe Galilea. Ne ga xi ahü gätho bin ja. ² Mín 'yohe ra Simón Pedro ne ra Tomás i t'εmbi ra Go, ne ra Natanael ra mengu bu Caná ra xequi Galilea, ne man 'yohügä yä ts'ünt'ü gä'be ra Zebedeo, ne mí yoho ma mixädihe. ³ Ne nubüya bi 'yεnje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahuä, bi 'yɛnje.

—Ga mbähä 'bɛ, dá ɛmfɛ.

Dá mbähmbe bɛya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pɛ gätho ra xui nte dá thehe yɛ huä. ⁴ Nɛ nu'bɛ mí hyax bɛya mí 'bäpɛ ndenthe a ra Jesús. Pɛ nugähe him 'bexque dá pähmbe gue gue'a. ⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyɛ ts'unt'ɛhɛ, ha nte gá thehɛ yɛ huä.

—Hin'na, dá ɛmfɛ.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje bɛya:

—Pɛ dami 'yɛnt ni xit'ähɛ bɛ ja rán 'yɛi ra mbosa, nɛ 'bex gui thehɛ bɛya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu dá thehe yɛ huä, him mí sä ga juxhe ra xit'ä. ⁷ Nɛ nugä gue madi huɛgä ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehnɛ ma Hmuhɛ nɛ.

Nu'bɛ mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Nɛ bin säcpɛ ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bɛ i 'bäh ra Jesús. ⁸ Pɛ nuje dá cohmbɛ bɛ ja ra mbosa, zɛn jante dá sømhbe bɛ ndenthe nguetho dí jüt'ähe ra xit'ä nɛ yurɛ yɛ huä. Nɛ hinga yatho ndenthe, mbɛ n'da ciento metro. ⁹ Nɛ nu'bɛ mí zøm bɛ ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bɛ, nɛ n'da ra huä i oxpɛ ja yɛ despi, nɛ mí oxpɛ ra hmɛ. ¹⁰ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bá cɛ 'da ni huähɛ xcá thehɛ.

¹¹ Nu ra Simón Pedro bɛya, bi mba bá jüt'a ra xit'ä bɛ ja ra häi i yuh yɛ huä, n'da ciento nɛ yote ma 'dɛ'ma hyu yɛ huä xɛn ndoho. Pɛ hin hapɛ bi xɛt'a ra xit'ä. ¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ɛhmbɛ dan sihmehɛ, bi 'yɛnje.

Pɛ xínga n'daje xcá änhde to'o a, nguetho dá pähmbe gue gue'a ma Hmuhe. ¹³ Nɛ bi mba bɛ zø ra sibi a ra Jesús bi hyac ra hmɛ, nɛ bi 'daje, nɛ ra huä.

¹⁴ Nɛ ná hyundj dá nuhe ra Jesús bɛya gue bin 'yuse, gue'bɛ go mí dambɛni bɛ ja rán 'yägüi.

I yäqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'bɛ mán niyähɛ, nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Hähɛ ma Hmu i, guí pädj gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'yɛmb bɛya:

—Dami 'ujn ɛ ma t'udɛ'yo, nangue mam hmangä gui xänba yɛ jä'i i ɛc'yɛigüi.

¹⁶ Ná yondj xø bi 'yɛmp'a:

—Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás, ha majuani guí numanhogui.

—Hähɛ ma Hmu i, guí pädj gue dí numanho i, bi 'yɛmbi.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Dami fäh ma dɛ'yo 'bɛ.

¹⁷ Nɛ ná hyundj bɛya bi 'yɛmbi:

—Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'yɛmbi.

Nɛ bi du rá mbɛi ra Pedro, nguetho ya ná hyundj bi 'yän 'bɛ i numanho. Nɛ bi dätj:

—Ma Hmu i, gätho guí pädj, guí pädj dí numanho i.

Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi mahøn'a:

—Dami 'ujn'ɛ ma zɛ dɛ'yo dadí huɛcä. ¹⁸ Nu'bɛ gmín ts'unt'ɛ zäi gán 'yose hønɛ bɛ go hapɛ guín nde gui mba, nɛ guí tuzehɛ rá ngüt'i ni foho. Pɛ nu'bɛ gán dæc'yɛi gui jng ni 'yɛ nɛ n'dan'yo da tut'i i, nɛ da zix'i i hapɛ hin guín nde gui mba, bi 'yɛmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bäh ra Pedro 'bɛ'a nín dätɛ da nu a, nɛ gue'a dí 'yudi xɛn hothon Ojä a. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro mahøn'a:

—Dami tengui gui thoc'a ma 'bɛfigä, bi 'yɛmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nangue a ra Xuua

²⁰ Ne nu'bu mí du'mi bi den buya bi nyɛgui, bi nugä gue nequi dí tet'i, guecä madí huɛgä ra Jesús, ngue 'darpu xtá hu'be bu ja ra mexa 'bu mán sihmehe gue'bu má änni to'o di dä a. ²¹ Ne nu'a ra Pedro 'bu mín nugui dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'be'a nín däte xin da nu na ra Xuua, bi 'yɛmbi.

²² Nu ra Jesús bi dāti:

—Nu'bu ma pähä di 'butho ua gue'bu go dá sɔcä mahøn'a, hin ni 'befi gui 'yängui. Pe nu'a ni 'befi gui tengui gui thoc'a ma 'befi, bi t'ɛmbi.

²³ Pe janangue'a mi manse yu 'yɛc'yɛi gue njam'bu ga tugä. Pe hinga ngubu bi man ra Jesús, pe bi 'yɛna: “Nu'bu ma pähä di 'butho ua gue'bu go dá sɔcä mahøn'a, hin ni 'befi gui 'yängui,” xí 'yɛmp'a.

²⁴ Guecä rá xädigä gue bi man ra Jesús, ne guecä xin dí o't' na ra sɔcuɔ 'be'a dá nu gue majuani bin ja. Ne dí pahmbe majuani na dí o't'ä ya. ²⁵ Ne xun ngu mi'da yan t'ɔt'e bi 'yɔt'a ra Jesús. Pe nu'bu gätho xcá o't'ä, hinga xɔt'a gätho xtín ja ua ja ra ximhäi 'bu. Ne hɔnt'a dí xi ahɔ ya.

HECHOS

Yún t'ot'e yú 'bäihü ra Jesucristo

Bi man ra Jesús ba ξη rá Hogandähi Oja

¹ Nu'i Teófilo, rá mbüdi ra söcuä dá o't'a'i mám'bet'o, dá xi'i gätho bi 'yot' ra Jesús nu'bu mi dümp' rá 'befi. Ne dá xi'a'i gätho ngue bi ma 'bu mín xänbate. ² Ne dá xi'a'i gätho bi 'yot'a ra Jesús asta gue'bu mi mba mahęts'i. Ne nu'bu mi 'bücuä ja ra häi, nu rá Hogandähi Oja bi xih ra Jesús 'be'a da xih yú 'bäihü gue da 'yot'e. Nu'ü yú 'bäihü, gue'ü yün 'yohü bi huanh ra Jesús ngue man yú xädi ü. ³ Nu ra Jesús bi nu ran ünbi ne bi du. Ne gätho nyote pa 'bu mí ndants'i mahön'a, bin 'yuse bu 'büh yú 'bäihü, ja'bu bi hnu, ja'bu hin'na. Ne bi 'yuti xün ngu yün t'ot'e guepü bi nde da fädi gue i 'büi. Ne bi xi'ü nangué rá 'befi i ot' Oja ua ja ra ximhäi, ne 'berü dí manda Oja ü gätho dim 'büi.

⁴ Nu'bu mí mím 'bühmbü yú 'bäihü mahön'a a ra Jesús, ne bin sihmehü, bi xi'ü da dömp'ü Jerusalén 'be'a bi ma majuañi rá Ta gue ba ξhe. Ne ξn'a ra Jesús:

—Ya xcá 'yohmbü dá mangä mam'bet'o ngue ba penh Oja rá Hogandähi. ⁵ Nu'a ra Xuua bi 'yot'ahü ran xixyä nangué ra dehe thoho, pe mi ts'ütho ya ga 'da ahü rá Hogandähi Oja, bi 'yén'a ra Jesús.

Bi ndex mahęts'i ra Jesús⁶ Nu'bu mim peti ü, bi 'yänni:

—Ma Hmu ahe, hague guehya yu pa jabüya gui 'yot'e din ja ma ts'edi zehéhü mahön'a, dyü israelhü.

⁷ Bi dā'a ra Jesús:

—Hingui sä gui pähmbü nda'a ní pa xün zän ma Tahü da 'yot'a 'be'a gätho da 'yøzehe. Hin ni 'befihü gui pähmbü. ⁸ Pe nu'bu bá ξh rá Hogandähi Oja, ne gam 'bühmbü, din ja ni ts'edihü. Ne nu'bu bin ja, gui xihmbü yu ja'i ua ra dahnini Jerusalén nanguécä, ne gätho ua ra häi Judea, nepü ra häi Samaria, ne gätho na ngüni ra ximhäi.

⁹ Nu'bu mi gua'a man ra Jesús bi mba mahęts'i. Nu yú 'bäihü bi nu nu'bu mi ndex mahęts'i. Ne n'da ra güi bi go'mi ne him bi nu yú 'bäihü mahön'a. ¹⁰ Ne mi 'bäpü, mi ndø'ts' mahęts'i, 'bex mi 'bähmbü yoho yüm 'behni Oja mahęts'i, i he yu t'axca pahni.

¹¹ Ne bi 'yęmbi:

—Nu'ahü gyü menguhü Galilea, hanja gní 'bähmbü ua ya ne gni ndøs'hü mahęts'i. Nu ra Jesús bi ndex ua gui 'bähmbü, ne tengutho bu á ndets'e, ngutho 'bu bá çah mahön'a, ne guet'a ra Jesús a.

Bi thahn'na ra Matías räm poniui ra Judas

¹² Nu yú 'bäihü ra Jesús bi nexpü ja ra nyuni Olivos büya, bi mba bu ra hnini Jerusalén, ne hinga yatho, ndehnini. ¹³ Ne nu'bu mi yäpü ja ra hnini bi ndexpü n'da ra cuarto magäts'i guepü i 'bü'ü. Gue'ü i 'büpü ü, ra Pedro, ne ra Xuua, ne ra Jacobo, ne ra Andrés, ne ra Felipe, ne ra Tomás, ne ra Bartolomé, ne ra Mateo, ne ra Jacobo rá ts'ünt'ü ra Alfeo, ne ra Simón gue t'ęmbi ra Zelote, ne ra Judas rán 'yohü ra Jacobo. ¹⁴ Gätho ya 'darpü bim peti ne zäi min yähu Oja. Ne bi zöpü 'da yu xisu ne ra María rá mbe ra Jesús, ne'ü yün 'yohü ra Jesús.

¹⁵ 'Darpü madím peti ü n'da ciento ne 'däte njä'i. Ne nu'ü yu pa'ü bi ndants'a ra Pedro ne bi 'yęna:

¹⁶ —Ma cu ahü nangué ra Cristo, nu rá Hogandähi Oja maya'bu bi jap'a ra David da 'yo't' ra söcuä, ne bi ma 'be'a da 'yot' ra Judas, nguetho mí pä Oja 'be'a da 'yot'a. Gue'a ra Judas ngue bi dā'a ra Jesús nu'bu mi fent'i. Ne gue'a bin ja nguetho gätho 'be'a mán t'o't'i bu räm hman Oja din ja. ¹⁷ 'Dat'a ra 'befi dá øthe ra Judas nguetho ra Jesús bi huahn'na ra Judas tengü bu á huancähe. ¹⁸ Ne bi thän'a n'da ra häi nangué'a í mbä'a ra Jesús. Nu'bu mi zohäi ra Judas, bi nyepü häi, ne bi föh rá foho, ne bi böni gätho yú xęfo. ¹⁹ Gätho yu ja'i

mi 'bɔpɔ Jerusalén bi 'yøde 'be'a bin ja. Jananjabu bi mba ma huti ra häi ngue yú nde'u, Acéldama, gue nde da ma bim fäm bu ra ji. ²⁰ Nguetho nt'o't'i bu ja rá søcuá ra Salmos: Din häitho ra häi ne njon dim 'bɔpɔ, ne nt'o't'i ngue n'dan'yo da hyän rá 'befi mi ja xtá 'yøt'a.

²¹ Janangue'a jatho ga huahndu a dam pɛhmbe. Jatho ga huahndu n'da rá m poniui ra Judas, gue'a n'da madí hyänje gátho yu pa mí 'bɔhmbe ra Hmu, ra Jesús. ²² Ne ga huahndu n'da bi nu 'bu mi xixyába ra Jesús a ra Xuua, ne madí hyänje gátho yu pa dám 'bɔhmbe ra Jesús, gue'bu go mí mba mahɛts'i, bi nu, nguetho n'dat'a ga mamhbe ngue bi ndants' mahøn'a ra Jesús 'bu mi du, bi 'yɛn'a ra Pedro.

²³ Ne nubuya bi ndønba yú thuhu to'o da thahni, gue yoho yun 'yohu bi hndøni. Nu'a n'da ra José Barsabás ne í Justo, ne nu'a man'da ra Matías. ²⁴ Ne nu'u yu já'i bin yáhu ra Hmu buya, ne bi 'yɛna:

—Ma Hmu ahe, guí pɔpɔ yú mbui gátho, dami 'yurcahe ya yoho nda'a xcá huahni. ²⁵ Nu'a ga comhbe ra 'befi ngue ma 'bäigáhe ra Jesucristo, ngue'a xtá 'yøt'a ra Judas. Nguetho xí 'uepɔ ja rá 'befi nangue rá ts'oqui, bi mba da nu'a rán säui da nu, bi 'yɛm 'bu min yáhu Ojá.

²⁶ Nu yu 'yɛc'yɛi buya bi 'yøt'e tengu'bu n'da ran táha, ngue nde da bá'u nda'a bi nde Ojá. Bi bøni gue gue'a ra Matías. Ne nu yu 'yɛc'yɛi buya bi huanh ra Matías, ne bi gomhbu yú 'befi u 'de'ma da yú 'bäihɔ ra Cristo.

2

Bi zøh rá Hogandáhi Ojá

¹ Pɛ guexta'a di thoqui dim peti gátho yu 'yɛc'yɛi, din ja'a mí tø'mi, gue bá penh Ojá a rá Hogandáhi, ne bin theui n'da ra dɔmpeti mí sänba Ojá u yu israel, t'ɛmbi Pentecostés. ² 'Dahmantho bi zøpɔ di hi, tengu'bu n'da ra ndønthi gue bí 'yɛh mahɛts'i a. Ne nu'a ní hi bu, bi yus'pɔ ja ra ngu guerpɔ mi hu'u. ³ Bi nequi tengu yu t'usibi ne 'da'i ts'u bi zox yú yá yu já'i n'da ngu n'da u mi 'bɔpɔ. ⁴ Ngue n'da ngu n'da mi 'bɔpɔ, gátho bin t'un rá Hogandáhi Ojá, ne bi hát ra ts'edi xun ho u. Ne bi mbudi 'dahma 'dan'yo bu án yá'u n'da ngu n'da'u nangue rá ts'edi rá Hogandáhi Ojá in 'yohu.

⁵ Ne nu'u yu pa'u bi zøm bu Jerusalén u yu judío, da 'yøt'a ra dɔmpeti mí xi Ojá maya'bu, ngue bá nexpɔ gátho yu häi ua ja ra ximhäi. ⁶ Ne nu'bu mi 'yø'a di hi u yu já'i, bim peti bu, ne n'da ngu n'da u bi zo'u yu 'yɛc'yɛi nangue yú ndese, ne him bi zä bi bøni ha bin ja. ⁷ Ne bi hyonya thoho ne him bi badi 'be'a nam bøni, ne bin 'yɛmb zehɛ u:

—Hague án zä bin ja bu, bin 'yemp'u. Ha hinga gue'u yu mɛngu bu Galilea gátho i yá ua ya. ⁸ Hanja sä i siju ma ndesehu n'da ngu n'daju. ⁹ Ne nuju n'da'a n'danni bá nexhu, ne 'daju, 'bu'i 'da bá nexpɔ Partia, nepɔ Media, nepɔ Elam, nepɔ Mesopotamia, nepɔ Judea, nepɔ Capadocia, nepɔ Ponto, nepɔ ra häi Asia. ¹⁰ Nepɔ Frigia, nepɔ Panfilia, nepɔ ra häi Egipto, nepɔ ra häi Africa jom bu Cirene. Ne nu'u mi'da yu romanos u, madague'bu gátho yu judío u, ne nu mi'da u gue ɛc'yɛi tengugahu dyu judío, ne 'buh mi'da bá nexpɔ Creta, nepɔ Arabia. ¹¹ Ne dí øhmbu i mam ma ndehu nangue yún t'øt'e gue i øt' rá ts'edi Ojá, bin 'yemp'u.

¹² Ne gátho madi hyonya thoho, ne hingui padi 'be'a da bøni. Ne n'da ngu n'da bi manse u:

—'Be'a ní mba na in ja ya.

¹³ Pɛ nu'u mi'da bi ma:

—Iti u.

Bi zoh yu já'i ra Pedro

¹⁴ Ne nu ra Pedro buya 'darpɔ mí 'bähmbu u mi 'de'ma da yú 'bäihɔ ra Cristo, ne nts'edi bin yá, bi 'yɛna:

—N'yohu ahü dyu judío hu ne gätho ahü guí 'bühmbu ua Jerusalén, dami 'yøhmbu xun ho 'be'a ga xi ahü ya. ¹⁵ Nuje hin dí itihe tengu guím bëmhbü, nguetho ja guto ya. ¹⁶ Pe nuna guehna gue bin ja ya, gue'a bi man ra Joel rá pøngahya Oja, bi 'yëna:

¹⁷ Din ja bu n'da ra pa ba ðhe, ðn Oja,

gue ga pen'nahu ma Hogandahi gätho nangu yu ja'i 'bucua ja ra ximhai.

Ne nu'u ni ts'unt'uhu ne ni t'ixuhu dim pøngahya.

Ne ni ts'unt'uhu da nu'u yun t'uti tengu yu t'i

ne ni dac'yehü da 'uj yu t'i.

¹⁸ Nu'bu bin ja, nu'u ma 'yehü, yun 'yohu ne yu xisu, ga penpä ma Hogandahi u, ne dim pøngahya nanguca.

¹⁹ Ne ga uh yu hmeþya bu magats'i,

neþu ja ra hai, yu hmeþya ra ji, ne ra sibi ne ra 'bifi.

²⁰ Ne nu'a ra hyadi ya hin din ja rán nequi,

ne ra zana xtan theni tengu ra ji.

M'bet'o nja bu din ja, m'bejua da zøn ra pa dua ðh ra Hmu mahets'i,

ne nu'a ra pa a, nuixte thoho ne nts'utho 'be'a din ja.

²¹ Ne nu'a ra pa dua ðhe, din ja gue hønt'a to'o xí mba't'a ra Hmu da yan Oja a.

Ngubu bi 'yo't'a ra Joel 'bu maya'bu, bi 'yën'a ra Pedro.

²² Nu ra Pedro xø bi 'yemp'u mahøn'a:

—N'yohu ahü dyu israelhu, dami 'yøhmbu ma nde. Dí m angä nangu ra Jesús ra mengu Nazaret. Oja bi japi ngue bi 'yøt' yun t'øt'e nuixte nangu rá ts'edi Oja, ne yu hyonya nt'øt'e, ne yu hmeþya, gueþu da zä gui þahmbu ngue Oja bi ze'a. ²³ Ne maya'bu Oja mi paði 'be'a gá 'yøpahu rá Ts'unt'u. Ne Oja mi sänni gue gá cuathu bu ja n'da ra pont'i nangu yu 'ye yu tonto, ne gá hyohu. ²⁴ Pe nu'a Oja bi xox 'bu mí du, ne bi hyacua ran ðate, nguetho hin'yü rá ts'edi ran ðate xtán zä xtán zam'ma ra Jesús. ²⁵ Nguetho bi man ra David gue 'be'a da nu ra Jesús, 'bu mí 'yëna:

Nugä thocua thoho dí nugä Oja bu ja ma hmi.

Ne di 'dac ra ts'edi, janangu'e a njon da zä di 'uegagui.

²⁶ Janangu'e a i hu ma mbui, ne dadín johya 'bu dí m angä nangu'e a.

Ne nu'bu din sunya ma ja'i bu ja ran 'yägüi, dí tøp'ma ran ho da t'ørcagui.

²⁷ Nguetho hin gui hyegä ma te da gopu gueþu o'u xun du,

Ne hin gui japi da 'ya ma ngøc'yei, guecä, ni Hoga t'uhnigui.

²⁸ Ne gá 'yurqui 'beþu däm 'bühmi mazai mahøn'a,

ne nu'i gui jaqui ngue din ja ran johya ma mbui nu'bu dá nut'a ni hmi,

bi 'yën ra Pedro tengu bi man ra David.

²⁹ Ne xø bi 'yën'a ra Pedro:

—N'yohu ahü, da zä ga xi ahü majuani nangu ma ngurpa mbombøtahü ra David mi 'bui maya'bu, him bi manse nanguese 'be'a da t'ørpe, nguetho bi du, ne guexta'a i o bu rán 'yägüi i ja ua dí 'bühmbu. ³⁰ Pe nu ra David bim pøngahya 'bu mí man na, ne mí paði majuani 'be'a bi xi'a Oja, gue n'da rá m bom'бето ra David din ts'ut'abi nangu yu israel tengu ra David, ne guehna ra Cristo na. ³¹ Ne mi þah ra David 'be'a din ja, janangu'e a bi ma nangu da ndants' mahøn'a ra Cristo, ne hin da ts'opu nidu rá te, ne xín da 'ya rá ngøc'yei a. ³² Nguetho ra Jesús, Oja bi xox 'bu mí du, ne nu'a dí þahmbe majuani gätho gahe, ne dí mamhbe nguetho dá nuhe 'be'a bi t'ørpe. ³³ Oja bi xots'i ne bi zixpu ja rá ts'edi, ne bi un'na rá Hogandahi tengu xí man Oja, janangu'e a bi 'dacähe buya. Gue'a rá Hogandahi i øt'e 'be'a gätho guín nuhu ya, ne guí øhmbu ya. ³⁴ Nguetho ra David him bi ndex mahets'i, pe gue'a im manse a:

Nu'a ra Hmu bi xi'a ma Hmu:

“Dami hyucua ja ma ts'edi,

³⁵ asta gue'bu ga tåhui man suiui,”

bi 'yën'a ra David, bi 'yën'a ra Pedro.

³⁶ Ne xø bi 'yëna:

—Gätho ahü ma mi israel ahü, gui pähmbü ya majuani bi jap Ojä dim hmu a gá cuathü bü ja ra pont'i, ne guehna ra Jesús, ne gui pähmbü gue bi huan Ojä a, bi 'yén'a ra Pedro.

³⁷ Nu'bü mi 'yøh yu jä'i 'b'e'a bi man'a ra Pedro, xmmé bi du yü mbüi, 'bü mí 'yøde gue rá Ts'unt'ü Ojä a xí hyo. Ne bi t'än'na ra Pedro ne yün 'yohü:

—Man 'yohü ahü, 'b'e'a da zä ga øthe ya, én'ü.

³⁸ Nu ra Pedro bi dätü:

—Gui päh nin 'yomfënihü nangué ran ts'o, ne gan xixyähü n'da ngu n'da ahü nangué rá thuhu ra Jesucristo. Ne din ja ra punbi ni ts'oquihü, ne di 'da ahü rá Hogandähi Ojä.

³⁹ Nguetho bi man Ojä di 'da ahü ran t'unni gue'a rá Hogandähi Ojä, ne ni t'ühnihü din t'unni, ne gätho ü hønübü go hapü i 'büi din t'unni, gue hönt'a go to'o da zohn'na Ojä ra Hmu, bi 'yén'a ra Pedro.

⁴⁰ Ne nu ra Pedro man'da xün ngu bi xifi ne bi hécui, ne bi 'yëmbi:

—Damin yämhbü nangué'a ran ünbi da nu'ü yu ts'om'bäi i 'bücua ya, bi 'yén'a ra Pedro.

⁴¹ Ne gätho to'o bi 'yømanho a bi man ra Pedro bi mba ma xixyäbi. Nu ra pa gue bi man ra Pedro, mbé hyu mahuähi yu jä'i bi 'yëc'yëi. ⁴² Ne nu'ü bi thocta'a bi xänba yü 'bäihü ra Cristo ü, ne bi hyu yü mbüi nguetho 'da'angu im bëni. Ne thocua thoho bim peti gue din yähü Ojä, ne da zi ra xecahmé, ngue bi bën rán däte ra Hmu.

Yüm 'büi ü mbüdi bi 'yëc'yëi

⁴³ Gätho yu jä'i bi numansu Ojä ne xmmé bi hyonya thoho 'b'e'a bin ja nangué yün t'øt'e nüjxte ne yu hmëpya bi 'yøt' yü 'bäihü ra Cristo. ⁴⁴ Ne gätho gue bi 'yëc'yëi n'dat'a in numanho n'da ngu n'da, ne nu'a 'b'e'a mí pë'ts'i n'da ngu n'da, 'da nan gomthoho.

⁴⁵ Ne nu'bü n'da mí honi 'b'e'a madí 'bedi, nu'a man'da büya bi mbä 'b'e'a mí pë'ts'i, bi un'na büya. ⁴⁶ Ne mpa 'bü mpa 'bü madím peti bü ja ra dänijä. Ne nu'bü xün sihmé, bin sänbi bi mba bü ja yü ngu yü mi'yëc'yëihü, ne bin johya yü mbüi, ne 'dat'a im bëni. ⁴⁷ Ne bi 'yëspa Ojä, ne bi hnumansu ü nangué gätho yu jä'i. Ne nu Ojä bi japi n'dapa ngu n'dapa i cürpü ja rá ts'edi mi'da yu jä'i, gue bi zin'ü.

3

Bi zä ra dogua

¹ N'da ra pa 'bü hyunde, gue'a ra ora 'bü nzäi mí yähü Ojä yu jä'i, bi mba bü ra dänijä ra Pedro ne ra Xuua. ² Mi 'büpü n'da ran 'yohü ra dogua gue'bü go mim 'büi. Ne nzäi bi thuxpü ja rá goxthi ra dänijä. Nu ra goxthi t'ëmbi mahotho. Nu ran 'yohü da 'yöp yün t'unni yu jä'i i thopü mbo. ³ Nuna, nu'bü min nu ra Pedro ne'a ra Xuua ní mba bü ja ra dänijä, bi 'yöp ran t'unni. ⁴ Nu ra Pedro n'yoi ra Xuua, nu'bü min nu i hupü, bi 'yëmbi: —Hyandgä'be.

⁵ Nu ra dogua bi hyant'ü, mi tø'mi da hyäni 'b'e'a di un'dü. ⁶ Pë nu ra Pedro bi 'yëmbi: —Xíng ra t'axi xíng ra c'axt'i dí hägä, pë nu'a i jagui dadí 'da'a'i. Nangué rá ts'edi ra Jesucristo mengü bü Nazaret, damí ndants'i ne gan 'yo, bi 'yëmbi.

⁷ Nu ra Pedro bi bentpa rán 'yëi, bi xots'i. 'Bex bin häts'edi rá gua, ne rá hyudi xíngua.

⁸ Ne n'da sägui thoho bi 'yøt' 'bü mi ndants'i ne bin 'yo. Ne'a bi yüthü bü ja ra dänijä, sägui ne 'yo, ne ëspa Ojä. ⁹ Gätho yu jä'i bi nu ran 'yohü ngue bin 'yo ne bi 'yëspa Ojä.

¹⁰ Ne mi pädi gue nu'a mi hupü ja ra goxthi mahotho bü ja ra dänijä mi äh ra mbeti. Ne gätho bi hyonya thoho 'b'e'a bin ja ran 'yohü.

Nu ra Pedro im mam bü ja ra ngun'yu t'ëmbi Salomón

¹¹ Nu'a mi dogua hingui nde da hye'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bá ëpü xün ngu yu jä'i guerpü ja ra ngun'yu mi 'bä ü, t'ëmbi Salomón, ne madí hyonya tho'ü. ¹² Nu'bü mí hyant'ü yu jä'i a ra Pedro, bi 'yëmbi:

—N'yohü ahü dyü israelhü, hanja gadí hyonya thohü nanguéhna ra dogua, ne hanja gní hyandgä'be. Ha guí ëmhbü gue ma ts'edisë'be ne man hose'be gue xtá jap'be bin 'yo na. ¹³ Hin'na maha, pë ga xi ahü hague bin ja. N'dat'a Ojä gue mí ëspa mam bombøtahü

ra Abraham ne ra Isaac ne ra Jacob, bi zixpu mahets'i a rá Ts'unt'u, ne bi un rá ts'edi. N'dat'a ra Jesús gue gá dähü bü ja rá hmi ra Pilato ne gá cõmhbü bü. Nu ra Pilato mim ma xtá mba nthegui. ¹⁴ Pë nu'ehü gá cõmhbü n'da xun ho, ne gue'a rá Thahni Oja a. Ne gá 'yähmbü n'da ra hyodu da soc'ahü. ¹⁵ Ne gá mamhbü gue da mba ntho ra Hmu gue di un ra te. Pë Oja bi xoxpu 'bü'u xun du, gue'a dá nuhe ne dadín juanhde. ¹⁶ Bi zä na ran 'yohü nguetho bi 'yëc'yëi ra Jesús. Ne guehna ran 'yohü guín nuhü ya, ne guí pähmbü to'o na.

¹⁷ Pë nuya, n'yohü ahü, dí paçä ngue hin gmí pähmbü 'be'a xcá 'yõthü 'bü gmí hyohü ra Jesús, ne ximangutho ni ngurpihü. ¹⁸ Pë Oja bi japi bin ja 'be'a gätho bi ma maya'bü, gue bi man yu pøngahya nangue ran unbi bi nu ra Cristo rá Thahni Oja. ¹⁹ Janangue'a nuya, damí päh nin 'yomfënihü ne gui döp ni mbühü Oja. Ne nu Oja büya da zä da duc'a ni ts'oquihü ne di 'da ahü ran johya ni mbühü. ²⁰ Ne nu Oja ba penhua mahõn'a ra Jesús ne gue'a ra Cristo xa ts'änni di jaçuahü. ²¹ Nu ra Jesús jatho da gopü mahets'i jague'bü da zõn ra pa da mba ma hoqui gätho ua ja ra ximhäi, tengu bi man Oja maya'bü, nangue yú nde yú hoga pøngahya. ²² Pë bi 'yënsë a ra Moisés: “Nu'a ra Hmu ma Ojahü, da zänna n'da rá m 'behni ngue gue'a nin 'yohühü tengugä. Damí 'yõhmbü 'be'a gätho da man'a. ²³ Ne din ja, hõnt'a go to'o má ja'i hin da 'yõmanho a, da mba ma 'ueque nangue yú t'ühni Oja, ne da mba ma 'bëpi rá te,” bi 'yën'a ra Moisés.

²⁴ Ne majuani, gätho bi man yú pøngahya Oja gue'bü mí man ra Samuel ne gätho mi'da yu pøngahya m'bejua mí 'büi, gätho bi ma 'be'a gätho da 'yõt' Oja, ne gue'u dí nuhü yu pa jabüya. ²⁵ Gueju dyam bom'betøjü yú pøngahya Oja, ne ndeju Oja ga comhbü rán hogui bi 'yõrpa ma ngurpa bõtahü nu'bü mi t'ëmp'a ra Abraham: “Nangue n'da nim bom'betõ dim 'büh niya'bü, dí mba ma japi gätho yu ja 'i guecua ja ra häi,” bi t'ëmp'a. ²⁶ Janangue'a nu'bü mi xoxa Oja a rá Ts'unt'u gue bi du, m'bet'o thoho bá penhua dí 'bühmbü, ngue nde di 'uegahü n'da ngu n'dajü nangue ma ts'oquihü, bi 'yën'a ra Pedro.

4

Pa ma juanbi ra Pedro ne ra Xuua

¹ Nu'bü mi xänba yu ja'i ra Pedro ne ra Xuua, bá ëh yu mbäjä ne'u yu hmu bü ja rá dänijä yu judío, ne yu saduceos. ² Nu'u ëmme bin cue u, nguetho bi xänba yu ja'i gue bi ndants'a ra Jesús bü 'bü'u xun du. ³ Nu'u bi bent'a ra Pedro ne ra Xuua, ne bi got'a fädi, jague'bü mi hyats'i bi juanbi, nguetho xun de 'bü mi got'i. ⁴ Pë xun ngu u xí 'yõh ram hma bi ma, bi 'yëc'yëi. Mbe í jua'i cõt'a mahuahi yun 'yohü ngue bi 'yëc'yëi.

⁵ Nu'bü mi hyats'i bim peti bü Jerusalén yu ngurpa mbäjä ne yu dác'yëi ne yu xänbate nijä. ⁶ Mi 'büpu ra Anás ra dambäjä a, ne ra Caifás, ne ra Xuua, ne ra Alejandro, ne gätho mi'da yú meni ra dambäjä, bim peti ngue di juanba ra Pedro ne ra Xuua. ⁷ Ne bi manda da ts'ispa ra Pedro ne ra Xuua, ne bim 'bäpu ja yú hmi ne bi 'yänni:

—'Bë'a má ts'edi o gue to'o rán t'ëdi ngue xcá 'yõt'ui na.

⁸ Nu ra Pedro büya n'youi xun ngu rá ts'edi rá Hogandahi Oja, bi 'yëmbi:

—Gyú ngurpihü yu ja'i ne gyu dác'yëihü dyu ja'i israelhü. ⁹ Ha guí ängahe nam pa ya nangue ran ho bi t'õrpa na ran 'yohü, ne hague nja bi zä na ran 'yohü ngue mi u. ¹⁰ Nu'bü majuani guí ängahe, gui 'yõhmbü ya, ne gätho ma mi'israelhü, ngue nangue rá ts'edi ra Jesucristo, gue'a í zä ín 'yo na ran 'yohü ya. Gue'a ra Jesús ra mengu bü Nazaret, gue gá cuathü bü ja ra pont'i, ne nu Oja bi xoxpu 'bü'u xun du. ¹¹ Guehna ra Jesús hin gá nde gá pähmbü, ngue tengu'bü gyu gädohü gá samhbü n'da ra do. Pë nuya Oja bi japi ngue tengu'bü n'da ra do man'da mahyonidä bü pa nthõe ra ngujädo. ¹² Njo'o man'da da zä di pø'a n'da hinda hõnt'a ra Jesús. Nguetho him bi zän Oja man'da ra ts'edi ua ja ra ximhäi gue da zä di pøjü, hinda hõnt'a ra Jesús, bi 'yën'a ra Pedro.

¹³ Ne madi hyonya thoho u yu juanbate 'bü mí badi him bi zu din yahü ra Pedro ne ra Xuua, gue mí paði him bin xädi. Pë bi bëm büya, bin 'yohü ra Jesús ra Pedro ne ra Xuua.

¹⁴ Ne nu'bü min nu ran 'yohü xí zä gue mi 'bühmbü u, hin'yü 'be'a man'da sä da xifi. ¹⁵ Ne

bi mbehn bu thi u yoho n'da zu ora, ngue nde din 'yän'du 'be'a da zä da 'yörpe. ¹⁶ Ne bin 'yän'du:

—'Be'a sä ga øth u nangu yän 'yoh u, nguetho majuani n'da ran t'øt'e nuixte bi 'yøt'u. Ne gätho 'bäcua Jerusalén i paði, hingui sä ga cømhbu. ¹⁷ Pe guehma nde'bu ga sühmbu n'dahma njon da xifi nangu ra Jesús, gue him man'da di thoc ram hma bu 'büh yu ja'i, bi 'yän'u.

¹⁸ Bi zohn mahøn'a u, bi xih püya, gue him man'dandj da ma, xín da xänba yu ja'i nangu ra Jesús. ¹⁹ Bi dah ra Pedro ne ra Xuua, bi 'yëmbi:

—'Be'a go guím bënseh u ngue i nde Oja ga øt'be, ha gue'a guím mamhbu o gue'a man Oja a ga øt'be. ²⁰ Nguetho jatho ga mamhbe 'be'a xtá nuhe ne 'be'a xtá øhmbe, bi 'yän'u.

²¹ Nu'bu man'da mi damhya u, bi hyegui nguetho him mi tjini 'be'a dí ünba u. Nu'u i supi din cue yu ja'i 'bu xtí ünba ra Pedro ne ra Xuua, nguetho gätho yu ja'i mí εspa Oja nangu'a xín ja. ²² Nguetho nu ran 'yoh u mi ponga nyote njeya mi pe'ts'i, ngue bi t'ørpa ran t'øt'e nuixte, gue bi zä.

Nu yu 'yęc'yeyi bi 'yöp Oja hin din su

²³ Nu'bu mi theh ra Pedro ne ra Xuua, bá εpu gueru mi 'büh yu 'yęc'yeyi. Ne bi xifi gätho xí xi'u yu mbäja ne yu dác'yeyi. ²⁴ Nu'u, nu'bu mí 'yøde, bi zo Oja, n'dat'a im bëni, ne bi 'yän'u:

—Ma Oja ahe, gue gra Hmu, gá 'yøt' mahęts'i necua ja ra häi ne ra deja ne gätho u i jabu. ²⁵ Ne nu ní Hogandahi bi bënba mam bombøtahe ra David, ni 'yęhe, 'bu mí 'yęna: Hanja nín 'yo'ts'u yu ja'i gue hingui ten'na Oja, ne im bën'u gue him majuani.

²⁶ Yú hmuts'üt'abi yu häi ya bi du'mi bi zä bi dämp' ra sui.

Ne yu ts'üt'abi bim peti

din sühmbu ra Hmu Oja ne ra Cristo rá Thahni Oja,

bi 'yän'a ra David.

²⁷ Nguetho majuani bim peti ua ja ra hnini ra Herodes, ne ra Poncio Pilato, ne yu ja'i ngue hing yu judío, ne ma mi 'israelhe, ne bi züh ni hoga Ts'ünt'u Jesús, gue'a gá huahni.

²⁸ Nu'u bi 'yøt'u gätho 'be'a xcá sän mam'bet'o gue bin ja. ²⁹ Nuya ma Hmu ahe, damí nu'u gue nde di ünje, ne damí 'daje ni ts'edi, ni 'yęhegähe, ga huthe ran zambui ga mamhbe nim hma. ³⁰ Ne ga uthe yu ja'i ni ts'edi gue da zä'u yän zäman'u. Ne gui 'yut yän t'øt'e nuixte ne yu hmepya nangu ni Hoga ts'ünt'u ra Jesús, bi 'yëm 'bu min yähu Oja u.

³¹ Ne nu'bu mí jua'a bin yähu Oja, nu ra ngu gueru xím peti bin huani, ne gätho u man'da bi hyä yú ts'edi nangu rá Hogandahi Oja. Ne gätho yu 'yęc'yeyi bi hyut'an zambui, bi mamp'a rá mhan Oja.

Bi gohmi 'be'a gätho mi ja

³² Gätho yu 'yęc'yeyi i 'bui tengu n'danja'i tho, 'dat'a i øt'e, 'dat'a im bëni. Xínga n'da bi ma gue jase yú mbeti, ne gätho 'be'a mi ja mi cohmi. ³³ Ne nu yú 'bäih u ra Cristo, nu'bu mí thoqui bi ma gue bi ndants'a ra Hmu Jesús 'bu mi du, ne bi jap Oja bin ja rá ts'edi yüm hma, ne xün ngu rá mate Oja bin t'un'ndu n'da ngu n'da u. ³⁴ Gätho yu 'yęc'yeyi nte madi 'bedi 'be'a gätho mi honi, nguetho xün ngu bi mbä yú häi o gue yú ngu mí ja, ne bi un ra mbeti yú 'bäih u ra Cristo. ³⁵ Ne nu'u bi darpa u to'o di 'be a da hyoni. ³⁶ Ne gue'a bi 'yøt'a n'da ra 'yęc'yeyi, ra José na, ra mēngu Chipre, rá 'yu ra Leví, pe nu'u yú 'bäih u ra Cristo bi zänba man'da rá thuhu gue dí Bernabé, nde da ma i hurpa rá mbui n'da. ³⁷ Ne gue'a bi 'yøt'e, bi mbä n'da rá huahi mi ja, ne bá hā ra mbeti, ne bi dä bu 'büh yú 'bäih u ra Cristo, ngue di un'du nte mi ja.

¹ Pɛ nu'a man'da ra 'yɛc'yɛi í Ananías mi 'bʊpʊ, nɛ rá xisu, bi mbä yú häi. Nu'a rá xisu ra Safira a. ² Nɛ bi gɔn'i ts'u ra mbeti nɛ 'dat'a bi bɛ mmi rá xisu. Nɛ bá həc made ra mbeti, bi gäpʊ 'bʊ'u yú 'bäihʊ ra Cristo. ³ Pɛ nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Nu'i grá Ananías, hanja guí cʉ't' ni mbʊi ra zɪthu, ra Satanás, gue di 'bɛp'i'i gui xih ra fɛhni rá Hogandəhi Oja, ngue gá hyac'i ts'u ra mbeti guí pä ni häi. ⁴ Nu'bu hin xquí pä ni häi, ha hin xquí cohmi gue ni mbeti zɛhɛ. Nɛ nu'i gá pä ni häi, ha hinga gue ni 'bɛfɛzɛhɛ xquí 'yɔt'e nangue ni mbeti. Hanja ngubʊ guím bɛni. Hinga gue'u yʊn 'yohʊ gá xih ra fɛhni, pɛgue Oja gá xih ra fɛhni, bi 'yɛn'a ra Pedro.

⁵ Nɛ nu'bu mí 'yɔ'a ra Ananías 'bɛ'a bi man'a ra Pedro, 'bɛx bi du. Nɛ gätho to'o bi 'yɔde nangue'a ɛmmɛ bin ja ra mbidi yú mbʊi ʉ. ⁶ Nu'u yʊn 'yohʊ mi 'bʊpʊ bi ndants'i, bi mbant'a ra ánima Ananías, bi duts'i, bi 'yägʊi.

⁷ Nɛ nu'bu mi tho'i ts'u nhyu ora, bi zɔh ra Safira, rá xisu ra Ananías, nɛ him mi pədi 'bɛ'a bi thogui. ⁸ Nu ra Pedro bi 'yän'na ra xisu:

—Xiqui hangʊ guí päui ni häi, tengu man ni ndø, bi 'yɛn'a ra Pedro.

—Həha ngubʊ rá muui, bi 'yɛntho ra Safira.

⁹ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a bɛya:

—Hanja 'dat'a gá bɛmmi, hanja sä gá cɔn rá Hogandəhi Oja. Nuya 'bäcua ja ra goxthi ʉ gue bá äc'a ni ndø, nɛ'e da dux'a ya, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nɛ 'bɛx bi yɔrpʊ ja rá gua ra Pedro, nɛ bi du. Bi yʊt'u yʊn 'yohʊ, bi nu, ya xí du, nɛ bi duts'i, nɛ bi 'yägʊi, 'darpʊ thoho bi 'youi rá ndø. ¹¹ Nɛ ɛmmɛ bi mbidi gätho ʉ yʊ 'yɛc'yɛi, nɛ'u gätho mi'da bi 'yɔde bi mbidi.

Xʊn ngu yʊn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' yú 'bäihʊ ra Cristo

¹² Xʊn ngu yʊ hmɛpʊya, nɛ yʊn t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' yú 'bäihʊ ra Cristo bu 'bʊh yʊ ja'i. Nɛ gätho madim pɛti bu ja ra danija guerpʊ t'ɛmbi rá ngun'yu ra Salomón, nɛ 'dat'a im bɛn'u. ¹³ Nɛ nu'u mi'da ʉ gue hingui ɛc'yɛi, bi zu din uəns'hʊ yʊ 'yɛc'yɛi, nɛ bi hnumansu yʊ 'yɛc'yɛi. ¹⁴ Pɛ man'da man'da xʊn ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu, yʊn 'yohʊ nɛ yʊ xisu. ¹⁵ Nɛ nangue bi 'yɔt' yʊn t'ɔt'e nuixte yú 'bäihʊ ra Cristo, jananjabu i ts'opʊ ja 'yu yʊ hyɛnni guerpʊ da tho'u, i oxpʊ ja yú t'ots'i nɛ yú fidi. Nɛ nu'bu da thopʊ rá xudi ra Pedro da yañi. ¹⁶ Nɛ xʊn ngu bi bɔm bu ja yʊ hnini guerpʊ hən bu Jerusalén, bi mba bu Jerusalén, bi zix'u yʊn zäman'u, nɛ'u min 'yohʊ yʊ zɪthu. Gätho bi zä.

Ra Pedro nɛ ra Xuua bi hnuman'u

¹⁷ Janangue'a yʊ dambäjä nɛ gätho min 'yohʊ, nu'u ɛmbi yʊ saduceos, ɛmmɛ bin ja yʊn ts'ɛya yú mbʊi ʉ. ¹⁸ Janangue'a bi bent'u yú 'bäihʊ ra Cristo nɛ bi got'a fädi. ¹⁹ Pɛ nu'a n'da ram 'bɛhni bí 'yɛh mahɛts'i 'bʊ min xui, bi xocua ra jut'i yʊ ofädi nɛ bi zixpʊ thi. Nɛ bi xifi:

²⁰ —Ní mba, damam 'bähmbʊ bu ja ra danija, dami xihmbʊ yʊ ja'i gätho nangue ram 'bʊi ma'da'yo, bi 'yɛna.

²¹ Nu'u, nu'bu mí 'yɔh na, bi yʊrpʊ ja ra danija 'bʊ mi t'ɛxuditho, nɛ bi xänba yʊ ja'i.

Nɛ nu'bu mí pɛti yʊ hmumbäjä bu ja n'da ra ngu, nɛ'u min 'yohʊ, nɛ madin zohni yʊ ngʊrpi nɛ yú dəc'yɛi yʊ israel, nɛ sä bi mbɛnpʊ fädi yʊ asmayo gue ba si yú 'bäihʊ ra Cristo. ²² Pɛ nu'bu mi zɔm bu ja ra fädi yʊ asmayo, njom bi dɪm bu ʉ. Bi mbeng mahɔn'a bu bí 'bʊh yʊ hmumbäjä, ²³ nɛ bi 'yɛmbi:

—Dá tɪm'be ra goxthi xø man thʉ't'i thoho nɛ yʊ mbädi mi 'bäpʊ thi ja ra goxthi. Nɛ nu'bu ma xoc'be, njo'o to'o dá tɪm'be bu mbo, bi 'yɛn'u.

²⁴ Nɛ nu'bu mi 'yɔ'a rá hmu yʊ mbädi bu ja ra danija, nɛ yʊ hmumbäjä, bi hyonya thoho. ɛmmɛ bi du yú mbʊi: “Hapʊ maha nín sɛ'a ɔt'u,” din 'yɛmp'u. ²⁵ 'Bɛx bi zɔn'a n'da, bi xifi:

—Nu'u yʊn 'yohʊ gá cothu fädi bí 'bäpʊ ja ra danija ya, nɛ i xänba ʉ yʊ ja'i, bi t'ɛmp'u.

²⁶ Nɛ bi mba rá hmu yʊ mbädi bɛya, nɛ in 'yohʊ yʊ mbädi. Nɛ xø bá si yú 'bäihʊ ra Cristo, nɛ him bi ʉnbi, nguetho mí su xtí mba ma bat'ado. ²⁷ Nɛ nu'bu bá ts'i bu ja ra junta, bi 'yän yʊn t'änni a ra hmumbäjä. Bi 'yɛmp'u:

²⁸ —Ha hin dá hec'ahũ gue hin gui xänbahũ yũ ja'i nangue ra Jesús. Pɛ hin guí øhmbũ 'be'a dá mangähe. Nuya gätho yũ ja'i 'bæcua Jerusalén i paḥ ram hma guí mamhbũ. Ha guí ɛnje go ma ts'oquihe bi du ra Jesús.

²⁹ Nu'a ra Pedro ne'ũ mi'da yún 'yohũ bi daṭi:

—Jatho ga øthe 'be'a i xije Oja xinda gue i xije yũ ja'i. ³⁰ Nu Oja gue bi dānde ma ngurpa bøtahũ, bi xox'a ra Jesús, nu'a gue'a gá hyohũ 'bũ gmí cuathũ bũ ja ra za. ³¹ Pɛ Oja bi zixpu bi gonhui rá ts'edi, ngue dim hmu ne dim pørpate. Ne da japi di päh yú mbui yũ ja'i israel ne di punba yú ts'oqui. ³² Ne nugähe dí mamhbe majuṇi nanguehna. Ne'a rá Hogandahi Oja im ma majuṇi nanguehna. Ne nu Oja bi un rá Hogandahi to'o gätho bi 'yɛc'yɛi, gue da bæse gue majuṇi a, bi 'yɛn'a ra Pedro.

³³ Ne nu'bũ mí 'yø'ũ hupũ, ɛ mme bi de ra cue, ne min nde xtá hyo ɛ. ³⁴ Pɛ bi ndants'a n'da ran 'yohũ mi hupũ ja ra junta, nuna n'da ra fariseo rá thuhu ra Gamaliel. Gue'a n'da ra xänbate yún t'ɛdi yũ judío. Ne gätho yũ ja'i in numansu a. Nu'a bi manda da ts'ixpu thi n'da zũ ora ɛ i pa ma juṇbi. ³⁵ Ne bi 'yɛna:

—N'yohũ ahũ, dyũ israelhũ, dami jamansu 'be'a guí ørpahũ ya yũn 'yohũ. ³⁶ Nguetho hin ɛ huṇ maya'bũ bi ndants'a n'da ran 'yohũ ra Teudas, mi ɛna mi jase rá ts'edi. Ne xũn ngu yũ ja'i bi denni, mbe goho ciento. Ne nte dá ørpahũ pɛ bi tho, ne gätho mi tenni bin 'uɛxt'i 'da'a n'danni bi mba. ³⁷ M'bejua bũya, bi ndants' ra Judas ra mengu ra häi Galilea. Nu yũ pa bin ja ra pede bin tet'i 'da yũ ja'i. Pɛ ne'a bi mba ntho, ne gätho mi tenni bin 'uɛxt'i. ³⁸ Janangue'a dí xi ahũ, dami hyehmbũ ya yũn 'yohũ, nguetho nu'bũ rá ts'edi zehɛ gue ra 'befi i øt'e, da mba ma juadi 'bũ. ³⁹ Pɛ nu'bũ rá 'befi Oja i øt'e, hingui sä gui hecpahũ. Nu'bũ guí ɛna gui hecpahũ, gan sũhmbũ Oja 'bũ, bi 'yɛn'a ra Gamaliel.

⁴⁰ Nu'ũ, bi 'yømanho 'be'a bi man ra Gamaliel, ne nu'bũ mí xifi da yũt'a mbo mahøn'a yú 'bäihũ ra Cristo, bi mba m'bei, ne bi xi'ũ hin din xänbate nangue ra Jesús, ne bi hyetho bũya. ⁴¹ Nu'bũ mí bøm bũ ja ra junta ɛ, bin johya yú mbui, nguetho ya bi nu ran unbi nangue ra Jesús. ⁴² Ne xinga n'da ra pa mi ɛ't'i gue him mi mamp'a ra hogam hma nangue ra Jesucristo, ne bi xänba yũ ja'i nubũ ja rá danija yũ judío, ne pɛ ja yũ ngu.

6

Bi thahni yoto má 'yohũ ngue dim fäxte

¹ Nu'ũ yũ pa ɛ man'da xũn ngu bi 'yɛc'yɛi. Nu'ũ 'da bũya gue i ya ra griego, bi du'mi bi zũ'ũ i ya ra hebreo, i ɛna hingui pa ma peti xũn ho ɛ 'da yú menguhũ, gue yũ xisu xũn du yú ndø, gue'bũ pa ma dat'i yũn ts'ihme n'da pa ngu n'da pa. ² Nu'ũ 'de'mayoho yú 'bäihũ ra Cristo bi ma gue dim peti yũ 'yɛc'yɛi bũya, ne bi xifi:

—Hingui sä yoho ga øt'ähe, hingui sä ga thoqui ga unhde yũn ts'ihme yũ ja'i, nguetho jatho ga mamhbe rá m Hman Oja. ³ Janangue'a ma zũ cu ahũ nangue ra Cristo, dami huahndũ 'da gue gue'ahũ yoto yũ hogan'yohũ gue i hã ra ts'edi xũn ho nangue rá Hogandahi Oja in 'yohũ, ne xũn ho yún 'yomfɛni, di darpa yún ts'ihme yũ ja'i ngue nte i ja. ⁴ Pɛ nugähe ga thoje dan yahe Oja ne ga mamhbe rá m Hman Oja.

⁵ Ne gätho ɛ gue madi peti bũ, bi 'yømanho ɛ 'be'a bi man'ũ yú 'bäihũ ra Cristo. Ne bi than'na ra Esteban, n'da ran 'yohũ ɛmme ɛc'yɛi xũn ho ne in 'youi xũn ho rá Hogandahi Oja. Ne bi than'na ra Felipe, ne ra Prócoro, ne ra Nicanor, ne ra Timón, ne ra Parmenas, ne ra Nicolás, nu'a mí tenba yú t'ɛc'yɛi yũ judío 'bũ hin ní 'yɛc'yɛi ra Cristo, nu'a bá nexpu ja ra hnini Antioquía. ⁶ Ne gätho bi ts'ixpu 'bũh yú 'bäihũ ra Cristo. Ne nu'ũ bi gäs pa yú 'yɛ yú ya ɛ bũya, ne bin yahe Oja ngue da mbäx'ũ nangue ra 'befi bin t'un'dũ.

⁷ Ne man'da man'da bi hman rá m hman Oja, janangue'a man'da xũn ngu yũ ja'i bũ Jerusalén bi 'yɛc'yɛi. Ne'ũ yũ mbäja bũ ja yú nija yũ judío, xũn ngu bi 'yɛc'yɛi ne bi denni.

Bi fɛnt'a ra Esteban

⁸ Nuna ra Esteban, xũn ngu rá m fäts'i Oja bi unni ne rá ts'edi, ne bi 'yøt' yũn t'øt'e nuixte ne yũ hmɛpya nangue rá ts'edi Oja bũ 'bũh yũ ja'i. ⁹ Pɛ nu'ũ 'da yũn 'yohũ bi du'mi bin junthũ ra Esteban, gue'ũ i pa bũ ja n'da rá nija yũ judío guerpũ i pa yũ ja'i min 'yɛhɛ,

ne'u 'da yu mengu bu ra häi Cirene, nepu ja ra hnini Alejandría, nepu ja ra häi Cilicia, ne 'da yu mengu bu ra häi Asia, gätho bin junthu ra Esteban. ¹⁰ Pe him bi zä bi dap'a ra Esteban, nguetho xun ngu rán 'yomfëni mi ja, ngue mi ya con rá ts'edi rá Hogandähi Oja. ¹¹ Janangue'a nt'agui thoho bi 'bep'i 'da da man ra fehni, da 'yëna: “Dá øhmbe a bi ma, bi c'aman'u ra Moisés gue bi 'dac man t'ëdihü, ne bi c'aman'u Oja,” bi t'ëmp'u 'da. ¹² Bi parpa yu jä'i büya, ne yu dác'yëi, ne yu xänbate nija, bi fent'a ra Esteban ne bi ts'ixpu bí ja ra junta nguëpu i ja rán juanbate yu hmumbäjä. ¹³ Ne bi mba nthoni 'da da man yu fehni, ne bi 'yëna:

—Hingui ε'ts'a ní c'aman'u na ra danija ne'u yün t'ëdi ra Moisés. ¹⁴ Nguetho dá øhmbe bi man na ran 'yohü, bi 'yëna: “Nu ra Jesús ra mengu Nazaret da xo't' ra danija ne di päh yun t'öt'e gue bi xiju ra Moisés,” bi 'yëna na ra Esteban, sä bi 'yënu.

¹⁵ Gätho mi hupu ja ra junta bi hyand ra Esteban, ne bi nu ngue majuani in 'youi xun ngu rá ts'edi Oja.

7

Din juan ra Esteban

¹ Nu'a ra dambäjä bi 'yän'na ra Esteban:

—Ha majuani 'be'a si'a ya.

² Nu ra Esteban bi dadi:

—N'yohü ahü, gyu ta ahü, dami 'yøhmbe ya 'bu majuani guecä dí øt'a a i sicä. Nu'a Oja nuixte thoho bin yäui ma ngurpa bøtahü ra Abraham, nu'bu mí 'bupu Mesopotamia, ne hin ní mba bu ra häi Harán. ³ Oja bi xifi: “Dami pøngua ni häi, ne gui socua ni meni, ne gua epu n'da ra häi ga ut'a'i,” bi 'yëmbi. ⁴ Janangue'a bi bøm bu ra häi Mesopotamia, ne i t'ëmbi Caldea, ne bim 'bupu ra häi Harán. Nu'bu ya bi du rá ta, bi nepu Harán ne Oja bá si ua ja ra häi dí 'buhmbu ya. ⁵ Pe nu ra Abraham hinga gue'a ra ora bi xi Oja di un'na ra häi, xinga n'da xequi da ma gue rá häi zehë. Pe majuani bi xifi di un ra häi gue da gomhbu yüm bom'beto. Nu'bu mi xifi, män jo'o yú t'uhni ra Abraham.

⁶ Nu'a Oja bi 'yëmbi: “Nu nim bom'beto ban 'yëhe bu n'danni ra häi, ne da mba ma unbi goho ciento njeya.” ⁷ Ne xø bi 'yëmbi: “Nugä ga unbä u yu jä'i 'bupu ja ra häi guëpu din 'yëhe, ne m'bejua büya nu'u ba pøm bu guëpu min 'yëhe, ne ba ëcua ja ra häi, ne guecua da dandegui,” bi 'yëna Oja. ⁸ Oja bi 'yøt'ui ran hoqui ra Abraham, nu rá hmëpya a gue da mba nthëqui rá xifani, ne'u yú xifani yú ts'unt'u. Bin jabu 'bu mim 'buh ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ná hyäto pa bi mba nthëqui rá xifani. Ne nu'bu mín dan'yohü ra Isaac, bim 'buh ra Jacob rá ts'unt'u, ne nu'bu min te ra Jacob bim 'bu'i 'de'mayoho yú ts'unt'u, nu'u gue'u ma ngurpa bøtahü u, bi 'yëna ra Esteban.

⁹ Ne xø bi 'yëna:

—Nu'a n'da rá ts'unt'u ra Jacob, ra José a. Ne nu yün 'yohü ra José bi seyabi, ne bi mbä. Ne nu'a to'o bi däi bi zixpu ja ra häi Egipto. Pe Oja min 'youi ra José. ¹⁰ Nu Oja bi zeh ra José nanguë gätho yun unbi bi nu, ne bi un rám fäts'i ne bi un rán 'yomfëni xun ho. Ne nu'a ra Faraón, ra hmuts'ut'abi bu ja ra häi Egipto, bi numanho a ra José, ne bi japi di manda gätho ra häi bu nepu ja rá ngu.

¹¹ Ne bin ja n'da ra dathu bu gätho ra häi Egipto, nepu ra häi Canaán, ne nu yu jä'i bi nu ran unbi nguetho xø ma hin'yü 'be'a da zi ma bøtahü bu mí 'bupu. ¹² Ne nu'bu mi 'yøh ra Jacob gue mi pa m'be'ts'i bu 'be'a da ts'i bu ja ra häi Egipto, bi mben'du 'da yú ts'unt'u, gue'u ma bøtahü u. ¹³ Ne nu'bu mi mba mahøn'a yün 'yohü, guexta'a him mi pa'a ra José. Nu ra José bi 'yëmp'u: “Dadín 'yohü.” Ne nu'a ra José bi xi'a ra Faraón gue gue'u yün 'yohü u. ¹⁴ Nu ra José büya bi ma din zohni rá ta, ra Jacob, ne gätho ná ngu mi 'bupu ja rá ngu, gue í jua'i hyäte ma'de'ma cut'anjä'i. ¹⁵ Janangue'a nu ra Jacob bi mba bu ja ra häi Egipto ne bi du bu. Ne'u yú ts'unt'u mam bombøtahü bá tu bu u. ¹⁶ Pe nu'u, him bá t'äpu, pe bi thuxpu Siquem nubü ra häi mí 'bui, ne bi t'äpu ja n'da ra jado. Nu ra jado gue'a bi dän'a ra Abraham gue bi mbä yú ts'unt'u ra Hamor, ra mengu Siquem.

¹⁷ Nu'bu mi ts'utho da hyän yu pa tengu bi xi Oja ra Abraham, gue di un rá häi yúm bom'бето, емме bin xand yu ja'i buya, gue ma mi'israelhu, nubu ja ra häi Egipto. ¹⁸ Ne nubuya bi ndants' man'da ra Faraón bu Egipto, nguetho gätho ní huti yu Faraón yu ts'ut'abi Egipto. Ne nuna man'da ra Faraón him mí pah ra José. ¹⁹ Janangue'a bi ucpi ne bi unba u mam bombotahu. Ne bi manda da mba ma bunbi gätho yú ts'unt'u a ra pa dim 'bui, gue da du, nguetho in ndepe him man'da din xand yu ja'i israel. ²⁰ Nu'u yu pa'u bim 'bu'a ra Moisés. Nu'a, n'da ra t'uhni madi nequi din hocja'i, ne mi numanho Oja. Nhyuzna bi jamansu rá ta ne rá mbe bu ja yú nguse. ²¹ Pe nu'bu mi thon'a thi ra 'uere Moisés, nu rá t'ixu ra Faraón bi dñi. Ne bi zini ne bi tede tengu'bu e rá t'uhni zeh. ²² Nu'a ra Moisés buya gätho mi sänbi 'be'a mí pah yu mengu Egipto. Ne gätho i pomanho 'be'a mi ma, ne xun ngu mi sä da 'yot'e.

²³ Ne nu'bu mi mbe'ts'a nyote njeya, bi beni da mba bí zengua hapu madim pex yu menguhu gue yu ja'i israel. ²⁴ Nu'a n'da u, bi nu ran unbi ngue bi unba n'da ra ja'i egipto. Nu'bu mi nu'a ra Moisés, bi yäni, bi cospa ra pengui bi hyo ngue bi du ra ja'i egipto. ²⁵ Nu ra Moisés mim beni gue mi pa'u yu ja'i israel 'be'a da 'yot' Oja, gue ra Moisés da yan'u, di japi him man da nu ran unbi. Pe him mi pa'u yu ja'i. ²⁶ Man'da pa buya bi nu mahon'a ra Moisés gue bin tuhni yoho yan 'yohu israel, ne nu ra Moisés bi zä bi hocua yú mbui, bi 'yembi: “N'yohu aui gadin cuui, 'be'a guí enui a guí ot'ui gadin sühmi,” bi 'yembi. ²⁷ Pe nu'a gue mi ja rá ts'oqui bin cue, ne bi ndon'na ra Moisés, bi 'yemp'a: “Ha i ja nin t'edi guí hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi ngue gui hogä'be. ²⁸ Ha guí ena gui hyogui tengu'bu gmí hyo ra mengu Egipto män de,” bi 'yembi. ²⁹ Nu ra Moisés nu'bu mi 'yode 'be'a bi man'a ran 'yohu, bi 'dagui, bi mba bu 'danguadi ra häi Madián. Ne mí 'bupu tengu bu nam 'bu'u yu 'dan'yo ja'i, ne gueru ja bim 'bupu yoho yú ts'unt'u.

³⁰ Ne nu'bu mi tho'a nyote njeya ngue mi 'bupu, bi nequi n'da rá m 'behni Oja mahets'i bu ja ra t'aza mi zø ra sibi, nubu ja ra uhäi, jombu ra t'ohø t'embi Sinaí. ³¹ Nu'bu mín nu ra Moisés, madi hyonya thoho, bi mba bi hyän'i ts'u bu ja ra t'aza ena da nu 'be'a i ja bu. Bi 'yörpa rá nde ra Hmu mahets'i buya, ³² bi 'yembi: “Nugä drá Oja gue i thande ni ngurpa mbombotahu. Nugä dra Oja gue i thande ra Abraham, ne ra Isaac, ne ra Jacob,” bi 'yembi. Pe nu ra Moisés bi fet'i ne bin su, him bi hyanzambu gue xpi hyandi. ³³ Nu'a ra Hmu bi 'yembi: “Dami c'oc ni thixfani nguetho nuua guí 'bäi, xun ho ua, ngue ya dí 'bäcä ua,” bi 'yex Oja. ³⁴ Ne xø bi 'yex Oja: “Dá nu ma t'uhni 'bupu ra häi Egipto ngue i pa ma unbi. Ne dá ocä yú hmbafi u. Bá ecä ya gue ga japi da thegui. Ne nuya gui mba bu Egipto,” bi 'yex Oja, bi t'em'p'a ra Moisés, bi 'yex'n'a ra Esteban.

³⁵ Nu ra Esteban xø bi xi'u yu juanbate mahon'a, bi 'yena:

—Guehna ra Moisés bi ts'u 'bu mí 'yena xtí hecua yoho yan 'yohu ma mi'israelhu, ne bi t'embi: “Ha i ja nin t'edi guí hegä'be, to'o bi xi'i gan ts'ut'abi.” Guehna ra Moisés, Oja bi mbenpu ngue din ts'ut'abi nangue yu ja'i israel, ne bi japi bi mba nthegui. Ne nu'a 'be'a bi 'yot'a ra Moisés, bi 'yot'e nangue rá m 'behni Oja mahets'i bi nequi bu, nu'bu mi de ra t'aza. ³⁶ Nuna ra Moisés bi 'yot' yan t'ot'e nuixte ne yu hme'pya nubu ja ra häi Egipto. M'bejua buya bi gucpu thi yu ja'i bu ja ra häi Egipto, nepu ja ra thenga dejä bi 'yot'a n'da ran t'ot'e nuixte, nepu ma'ueni nguepu bin 'yo yote njeya yu ja'i. ³⁷ Guehna ra Moisés bi xih yu ja'i israel: “Oja da huan'nahu n'da ra pongahya gueru 'buh nin 'yohuhu, tengutho bu bi huancä. Nu'a jatho gui 'yohmbu 'be'a da man'a,” bi 'yena, bi 'yex'n'a ra Esteban.

³⁸ Nu ra Moisés gue'a bin 'yohu yu ja'i bu ma'ueni. Ne nubu ja rá ya ra t'ohø Sinaí bin yaui rá m 'behni Oja mahets'i, 'bu mi gopu ja rán dui ra t'ohø mam bombotahu. Ne bi hyanba rá m hman Oja ra Moisés gue njam'bu da guadi, ne gue'a bi thogahu a ya.

³⁹ Pe nu'u mam bombotahu him bi nde bi 'yex'yei a ra Moisés, him bi nde bi denni xun ho, pe bi numan'utho ne bi goh yú mbui, mí m bex bu Egipto. ⁴⁰ Nu'u bi 'yemp'a ra Aarón, ra hmumbäjä: “Dami 'yörcahe 'da yu oja da zixcahu. Nguetho hin dí pahmbe 'be'a bi ja a ra Moisés gue bá jugähe bu ja ra häi Egipto,” bi 'yex'u. ⁴¹ Nu'u bi 'yot'a n'da ra t'undani buya, embi yú oja, ne bi hyo yan dani ne bi mbøx yú 'bøts'e. Ne madin johya a bi 'yot'e

nangue yá 'yese. ⁴² Pɛ nu Oja bi 'uegue nangue'ɥ, nɛ bi hyɛgui da dɔnde ra hyadi, ra zana, nɛ yɥ sɔ, nguetho nt'o't'i bɥ ja rá sɔcuɔ yɥ pɔngahya:

Pɛ hanja hinga guecä gá pɔscahɥ 'bɥ gmí hyohɥ yɥn dɔni 'bɥ gmí 'bɥhmbɥ nyote njeya bɥ ma'ueni,

i ɛn Oja, bi 'yɛn'ɥ yɥ pɔngahya.

⁴³ Pɛ hinga guecä gá thɔndegahɥ pɛ guá tuhɥ n'da ra ngu'bɔ't'e guepɥ gá thɔndehɥ a gá sánba zɛhɛ rá thuhu, gá ɛmfɥ ra Moloc.

Nɛ guá tuhɥ n'da rá hmite ra sɔ gá 'yɛmb zɛhɛhɥ ra oja Renfán,

ngue gá nde gá thɔnde zɛhɛhɥ.

Janangue'a ga ɥn'nahɥ nɛ ga pɛn'nahɥ man'da yatho xínda guepɥ ra häi Babilonia,

i ɛn Oja, bi 'yɛn'ɥ yɥ pɔngahya.

⁴⁴ Pɛ guehma mi tu n'da ra ngu'bɔ't'e gue mí sánba Oja ɥ ma ngɔrpa bombɔtahɥ 'bɥ mín 'yo bɥ ma'ueni, guepɥ da dɔnde Oja ɥ, bi 'yɔt'e tengu xí xi Oja ra Moisés, nu'bɥ min yaui bɥ ja ra t'ɔhɔ. Bi xifi da 'yɔt'e tengu ra hmɛpya xí nu. ⁴⁵ M'bejua bɥya, nu'bɥ mí ngɔrpi ra Josué, pɛ guexta'a ra ngu'bɔ't'e bá tu'ɥ ma ngɔrpa bombɔtahɥ 'bɥ mí zɔm bɥ ja ra häi xí xi Oja. Nɛ mí 'bɔpɥ mi'da yɥ ja'i gue hing yɥ israel. Nu Oja bɥya bi hyɔn'a thi yɥ 'dan'yo ja'i nɛ bim 'bɔpɥ yɥ israel bɥya. Nɛ guexta'a mí jatho ra ngu'bɔ't'e nu'bɥ min ts'ɥt'abi ra David. ⁴⁶ Nu'a Oja ɛmmɛ mí numanho ra David, gue 'dat'a Oja mí thɔnde ra Jacob. Nu'a ra David bi 'yɔp rán t'ɛdi Oja da hyɔmba rá ngu gue rá m poniui ra ngu'bɔ't'e.

⁴⁷ Pɛ nu ra Salomón rá ts'ɥnt'ɥ ra David a, gue'a bi hyɔmba rá ngu Oja. ⁴⁸ Pɛ nu'a Oja nuixte thoho hingui 'bɔpɥ ja yɥ ngu nt'ɔt'e ngue yú 'yɛ yɥn 'yohɥ. Ngubɥ bi man ra pɔngahya 'bɥ mi thocpa rá m hma ra Hmu mahɛts'i, nɛ bi 'yɛna:

⁴⁹ Nuua mahɛts'i i ja ma ts'edi,

nɛcua ja ra ximhäi ja ma ts'edi,

'bɛ'a ní ngu guín nde gui hyɔguahɥ,

o hapɥ guí ɛmhɥ ja ma säya.

⁵⁰ Ha hinga guesegä dá ɔt'ä gátho ja ua ya,

ɛn Oja, bi 'yɛn'a ra pɔngahya, bi 'yɛn'a ra Esteban.

⁵¹ Nɛ bi thoc'a ra Esteban bi xi'ɥ yɥ mbäjä i ɔrpa ran juɔnbi:

—Nu'ahɥ xíngui ts'ɥ guí ɔhmbɥ 'bɥ ja'a si ahɥ, nɛ xɥm mɛ ni mbɥihɥ, xíngui ts'ɥ di cɥ't' ni zaguhɥ. Thocua thoho guí säman'ɥhɥ rá Hogandahi Oja tengutho mam bombɔtahɥ, guín jahɥ bɥ. ⁵² Xínga n'da rá pɔngahya Oja gue him bi hyo mam bombɔtahɥ, n'dat'ɥ yɥ pɔngahya gue bi ma dua ɛh ra Hoga Cristo, gue'a gá dähɥ nɛ gá yaɔɥ nɛ xin gá hyohɥ. ⁵³ Nu'ɥ yúm 'bɛhni Oja mahɛts'i bi 'dajɥ rán t'ɛdi Oja, pɛ hin guí ɥrpaɥ ra güenda a 'bɛ'a bi ma, bi 'yɛn'a ra Esteban 'bɥ mi 'yɛmp'ɥ yɥ ngɔrpi.

Bi tho ra Esteban

⁵⁴ Nɛ nu'bɥ mí 'yɔh ya 'bɛ'a bi ma ra Esteban, bi dɛ ra cuɛ yú mbɥi nɛ bi yɛxpɔ yú ts'i.

⁵⁵ Pɛ nu ra Esteban mí hɔ ra ts'edi xɥn ho rá mbɥi nangue rá Hogandahi Oja in 'youi, nɛ bi ndɔs' mahɛts'i nɛ di nɛc thoho hapɥ 'bɥ Oja. Nɛ bi nu ra Jesús 'darɥ 'bɥhmi Oja nɛ i ja rá ts'edi. ⁵⁶ Nɛ bi 'yɛna:

—Pɛ dami ndɔs'hɥ nɥ dín nugä, n'yɔ, nsoqui mahɛts'i nɛ dín nugä a bin ja'i ua ja ra ximhäi, i 'bɥhnhɥ ja rán 'yɛi Oja, bi 'yɛna.

⁵⁷ Pɛ nu'ɥ bɥya man'da bi got yú zagu, nɛ bi mbafi nangue yú cuɛ, gátho bi muxpɥ 'bäh ra Esteban. ⁵⁸ Nɛ bi guɛpɥ ja ra hnini nɛ bi bat'ado bɥ ma'ueni. Nɛ nu'ɥ gue bim bate, bi mbɔh yú coto nguetho in nde nte di hɛn'ɥ. Bi mbɔpɥ ja rá gua n'da ran 'yohɥ ní huti ra Saulo, nɛ bi 'yɛn'ɥ:

—Gui jamansu ts'ɥ ma cotogähe, bi t'ɛmp'a. ⁵⁹ Nɛ nu'bɥ gátho ní mba ma bat'ado ra Esteban, bi zo'a Oja, bi 'yɛmbi:

—Nu'i ma Hmu Jesús, dami hyɔnga ma te ya.

⁶⁰ Nɛ bin danyahmu, nts'edi bi mbafi, bi 'yɛna:

—Ma Hmu i, o guí ɥrpa ra güenda nanguehna ra ts'oqui bin ja ya.

Nε nu'bu mi man na, bi du buya.

8

Nu ra Saulo bi un ran unbi yu 'yεc'yεi

¹⁻³ Nε nu'a ra Saulo 'da'angu bi mamhbu u bi hyo'a ra Esteban. Janangue'a nu ra pa ngue bi nu ran unbi ra Esteban, nu yu 'yεc'yεi mi 'buru Jerusalén bi mba ma ucpi. Nε xun ngu u bi mba bu mi'da yu hnini bu ra häi Judea, nepu ra häi Samaria, pe bi goru u 'de'mayoho yu 'bäihu ra Cristo. Nε 'da'u yu 'yεc'yεi bi 'yäh ra Esteban, ne emme bin zoni nangue'a. Nu ra Saulo emme madi ucra yu 'yεc'yεi, ne mi curpu ja yu ngu mi six yan 'yohu ne yu xisu, ne bi got'a fädi.

I hman ran ho ma'da'yo nub ra häi Samaria

⁴ Pe nu'u bi 'dagui, bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo bu n'danni ním pa. ⁵ Nu'a ra Felipe bi mba bu ja n'da ra hnini ra häi Samaria, ne bi xih yu ja'i nangue ra Cristo. ⁶ Gätho yu ja'i bi 'yomanho 'be'a bi man na ra Felipe 'bu mi nu yan t'ot'e nuixte bi 'yot'a. ⁷ Nguetho xun ngu yu ja'i bi hyonba thi yu zithu, ne nts'edi bi mba 'bu mí bön'u. Nε nu'u mí 'ue'ts' yu ja'i ne'u yu dogua gätho bi zä. ⁸ Janangue'a emme bin ja ran johya bu ja ra hnini.

⁹ Nε mí 'buru n'da ran 'yohu í Simón, mi ot' ran thäte, ne nu'u yu mengu Samaria madi hyonya thoho. Nu ra Simón min ndep yu ja'i da beñi jase rá ts'edi. ¹⁰ Nε gätho na ngu'u, yu t'uhni ne yu dác'yεi, nu'bu mi 'yot'u 'be'a bi man a, bi 'yεna:

—Nuna ran 'yohu na, ja ra ts'edi tengu Oja, εn yu ja'i.

¹¹ Nu'u mi numansu ra Simón nguetho nya'a thoho mi häte. Nε bi hyonya thoho u 'be'a bi 'yot'a. ¹² Pe nu yu ja'i bi 'yεc'yεi 'be'a bi man'a ra Felipe nu'bu mí ma ra Hogamhma 'beru ní manda rá ts'edi Oja, ngue bi ma nangue ra Jesús. Nε bi mba ma xixyabi yan 'yohu ne yu xisu. ¹³ Ne'a ra Simón εna bi 'yεc'yεi, ne nu'bu mín xixya, bi den'na ra Felipe. Nε nu'bu mín nu yu hmerpa ne yan t'ot'e nuixte bi 'yot' ra Felipe, bi hyonya thoho ra Simón.

¹⁴ Nε nu'bu mi 'yot'u yu 'bäihu ra Cristo 'buru Jerusalén gue bi 'yεc'yεi yu mengu Samaria, bi mberpu ra Pedro ne ra Xuua u mi'da yu 'bäihu ra Cristo. ¹⁵ Nu'bu mi zom bu buya, bin yahu Oja, bi 'yap rá ts'edi ngue da hyan rá Hogandahi Oja yu 'yεc'yεi 'buru. ¹⁶ Nguetho hin ní zoh rá Hogandahi Oja bu ja yu mbui u, pe hont'a nangue rá thuhu ra Hmu Jesús bin xixya u. ¹⁷ Nu ra Pedro ne ra Xuua buya, bi gaspa yu 'ye yu ya yu 'yεc'yεi, ne bi hyan rá Hogandahi Oja buya.

¹⁸ Pe nu ra Simón, nu'bu mi nu bi hyan rá Hogandahi Oja u bi gax yu 'ye yu 'bäihu ra Cristo, bi 'yut ra mbeti buya. ¹⁹ Bi 'yεmbi:

—Dami 'dac ma ts'edi gue hont'a to'o ga cax ma 'ye da hyan rá Hogandahi Oja tengu guí ot'ui, ma gá jut'aui, bi 'yεna.

²⁰ Pe nu ra Pedro bi 'yεmbi:

—Di jua Oja ni mbeti, ne'e, nguetho guím beñi nangue ra mbeti sä gui tän'a 'be'a di un Oja. ²¹ Nguetho hinga gue'e ga comhbu na ra 'befi, mfađi ya him mahoqui ni mbui bu ja rá hmi Oja. ²² Dami päh ni mbui nangue ran ts'o. Dami 'yap rá punbi ra Hmu, ne da zä di pun'na'i nangue ran ts'o gá beñi. ²³ Nguetho dí pađi emme ja ran ts'eya ni mbui, ne emme xun ngu ran ts'o ja ni mbui guím beñi.

²⁴ Nu ra Simón bi dađi:

—Nu'aui gui 'yähmi ts'u rá ts'edi ra Hmu nanguecä, ngue hin gan nugä a guí mammi, bi 'yεmp'u.

²⁵ Nu'bu mim 'bu'i ts'u bu ra Xuua ne ra Pedro, ne xí mamp'a rám hma ra Hmu mahets'i, bi mbeng bu Jerusalén. Pe him 'bex bi zom bu, ne m'bet'o gätho ná ngu ra häi Samaria bi man'a ran ho ma'da'yo bu bi thogui.

Nu ra Felipe ne ra mengu Etiopía

²⁶ Nu'a n'da rám 'behni Oja mahets'i bi zom bu bí 'bu'a ra Felipe, ne bi 'yεmbi:

—Ní mba 'danguadi guepɔ bí thoh ra 'yu ní mba Gaza, gue ní bɔm bɔ Jerusalén. Nuna ra 'yu ní mba bɔ ra huenhäi na, bi 'yɛmp'a rá m 'bɛhni Ojɔ.

²⁷ Bi ndants'a ra Felipe 'bex bi mba bɔ. Bi nu, i 'yo bɔ 'yu n'da ran 'yohɔ xɛn hɛts'i rá 'bɛfi, di jamansup rá mbɛti ra xuts'ɛt'abi Candace bɔ ra häi Etiopía. Janangue'a i t'ɛmbi ra eunuco, ngue nde da ma, m'boqui. ²⁸ Nu'a xpí mbeng bɔ Jerusalén guepɔ bá thɛnde Ojɔ. ²⁹ Nu rá Hogandɔhi Ojɔ bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Gui mba gui sɔ'a ran 'yohɔ i hux ra carro.

³⁰ Nu ra Felipe bin tih pɔya nɛ bi zɔdi. Nu'bɔ mí zɔm bɔ, bi 'yɔde gue mi nɛh ra sɔcuɔ ran 'yohɔ, gue rá sɔcuɔ ra Isaiás rá pɔngahyɔ Ojɔ. Ra Felipe bi 'yän bɔya:

—Ha guí pɔdi 'bɛ'a nam bɔn'a ra sɔcuɔ gadín xäh ya.

³¹ Bi dɔ'a ran 'yohɔ:

—Hague dán zä ga pɔcä nu'bɔ njon da xängui.

Nɛ bi xih ra Felipe da ndets'e din hyɔmmi bɔ.

³² Nɛ nu'a ra sɔcuɔ madin xäh ran 'yohɔ mim ma gue:

I ts'ix'a n'da ran 'yohɔ tengu n'da ra dɛ'yo i ts'its'i ngue da hyo.

Nɛ tengu n'da ra t'ɛdɛ'yo nu'bɔ i ɔxpɔ rá xɛngu, hin di c'uɛhɛ,

nɛ ngutho a ran 'yohɔ hin din yɔ.

³³ Nɛ nu'bɔ mín nu ran ɛnbi, njom bi yɔni, njom bi mbäts'i.

Nɛ njon da zä da ma hangu da dɛnni,

nguetho bi thɔcuɔ rá te ua ja ra ximhäi.

Gue'a bi man ra sɔcuɔ bi nu ran 'yohɔ.

³⁴ Nu ran 'yohɔ bɔya bi 'yän'na ra Felipe:

—Dami xiqui ts'ɛ to'o nín 'yohɔ na da nu ran ɛnbi, uague gueɛ na ra pɔngahyɔ bi nu, uague n'dan'yo, bi 'yɛmbi.

³⁵ Nu'a ra Felipe bɔya, bi dɛ'mi bi ma 'bɛ'a nam bɔn'a ra sɔcuɔ nubɔ madín xäh na ran 'yohɔ, nɛ bi xifi nangue ra Jesús bi t'ɔrpa na im man ra sɔcuɔ, nɛ bi thoqui bi xifi xɛn ho.

³⁶ Nɛ nu'bɔ mí zɔm bɔ po ra dehe, nu'a ran 'yohɔ bi 'yɛmp'a ra Felipe:

—Ha hin da zä dan xixyɔgä 'bɔ, nɛ po ua ra dehe ya, bi 'yɛn'a.

³⁷ Bi dɔ'a ra Felipe:

—Da zä, nu'bɔ guí ɛc'yɛi a dí xi'i nangue ra Jesús, gue gätho ni mbui.

Bi dɔ'a ran 'yohɔ:

—Dí ɛc'yɛi gue gue'a ra Jesucristo rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɔ a.

³⁸ Nɛ bi säyabi rá carro bɔya. Nɛ bi gɔpɔ ja ra carro nɛ bi mba bɔ mi po ra dehe. Nu ra Felipe bɔya bi 'yɔrpa ran xixyɔ a ran'yohɔ. ³⁹ Nɛ nu'bɔ mí bɔxpɔ mí po ra dehe, 'dahmantho bi 'bɛrɔpɔ ra Felipe gue bi zix rá Hogandɔhi Ojɔ. Nɛ nu ra mɛngu Etiopía him man'dandɔ bi nu'a. Nɛ nu'bɔ mí thogui, bin johya rá mbui. ⁴⁰ Pɛ nu ra Felipe ní nɛqui mahɔn'a bɔ ra hnini Azoto. Nɛ nu'bɔ mambá thopɔ ja yɔ hnini, bi mam bɔ ran ho ma'da'yo asta gue'bɔ mi zɔm bɔ ja ra hnini Cesarea.

9

Nu'a ra Saulo bi päh rán 'yomfɛni

¹ Pɛ nu'a ra Saulo mim man yɛn ɛcuatɛ, nɛ ran dɛtɛ nangue yɔ 'yɛc'yɛi, gätho ná 'yɔt'a bi 'yɔt' ra Felipe. Nɛ bi mba bɔ bí 'bɔh ra hmumbäjä. ² Nɛ bi 'yäp ra sɔcuɔ ngue ran t'ɛdi da mba bɔ ja yú nijɔ yɔ judío nubɔ ra hnini Damasco. Nɛ nu'bɔ 'bo'o da dɔm bɔ gue i ten ra Cristo, ogue ran 'yohɔ ogue ra xisu, da bent'i nɛ da zixpɔ Jerusalén nthu't'i din ofädi bɔ. ³ Nɛ nu'bɔ mí mba bɔ 'yu, mí ts'ɛtho da zɔm bɔ Damasco, 'bɛx bí 'yɛh mahɛts'i n'da ra nyot'i ɛmme bi hyärpɔ i 'bä'a ra Saulo. ⁴ Bi dɔng bɔ häi ra Saulo bɔya, nɛ bi 'yɔ'a n'da ra nde bi 'yɛna:

—Saulo, Saulo, hanja gní ɛngui.

⁵ Bi dɔ'a ra Saulo:

—To'o i, gra Hmu.

Nu ra Hmu bi dɔt'a:

—Nugä dra Jesús, guecä gadí ungui, ne xun hçi guí øt'e tengu n'da ra mbændani i pa ma suni ra t'o ndepe dim pefi xun ho, ne i nete thoho.

⁶ Nu'a ra Saulo xmmē bin su ne bi fet'i, bi 'yēna:

—Ma Hmu, 'be'a guín nde ga øt'ä.

Nu ra Hmu bi 'yēmbi:

—Dami ndants'i gui mba bu ja ra hnini, nubū, da si'i 'be'a gui 'yøt'e, bi t'ēmbi.

⁷ Ne nu'ū gätho mín 'yohū him mi sä din ya nguetho bin su. Nu'ū mí øh ra nde pe him min nu to'o min ya. ⁸ Nu'bu mi ndants'a ra Saulo bi zøt' rá dä pe him mi nu, mi xädä thoho. Nu'ū mín 'yohū bi bentpa rá 'ye bi zixpu Damasco. ⁹ Ne hyupa bām 'bupu, ne mi xädä, ne him mi sihme, xing ra dehe mi si.

¹⁰ Ne mi 'bupu Damasco n'da ra 'yēc'yei rá thuhu ra Ananías. Nu ra Hmu mahęts'i bin 'yuse bu ne bi zofu tengu'bu bin 'uj.

—Ananías, bi 'yēmbi.

Nu ra Ananías bi dādi:

—Dí 'bucä ua gra Hmu.

¹¹ Nu ra Hmu bi 'yēmp'a:

—Dami ndants'i gui mba bu ja ra 'yu t'ēmbi xun juani, ne gui hyom bu n'da ran 'yohū ra Saulo, ra mengu Tarso, i 'bupu ja rá ngu ra Judas. Nuya in zocä ya. ¹² Ne'a ra Saulo in nu tengu'bu ra t'j ngue guí mba bu ne guí cāx ni 'ye, ne da nu ran nequi mahøn'a, bi 'yęn Oja.

¹³ Bi dät'a ra Ananías:

—Ma Hmu i, xun ngu yū jā'i bi xiqui 'be'a øt'na ra Saulo, xun ngu yūn ts'o xū 'yørpa yū 'yēc'yei 'bupu Jerusalén. ¹⁴ Ne nuna bá äp rán t'ędi yū hmumbäjä da bent'i ne da got'a fädi gätho to'o da ndøn'na ni thuhu, bi 'yēna.

¹⁵ Pe nu'a ra Hmu bi xi'a ra Ananías:

—Ní mbahma nguetho dá huahndä da ma nanguecä bu 'bu'ū hing yū judío, ne yū hmuts'ut'abi, ne yū jā'i israel ngue yū judío. ¹⁶ Ne ga xifi xun ngu yūn unbi da nu nanguecä, go bi 'yęn Oja.

¹⁷ Bi mba ra Ananías buya, ne nu'bu mi yørpu ja ra ngu, bi gāx rá 'ye rá ya ra Saulo ne bi 'yēmbi:

—Ma cu'i Saulo, nu ra Hmu Jesús, nu'a gue gá nu bu 'yu 'bu guá ģhe, bá pęcä ua ya gue di ja i da xoh ni dä. Ne di ja i gui hyā ra ts'edi xun ho nanguie rá Hogandāhi Oja gan 'youi, bi 'yēna.

¹⁸ Ne 'bex bi hyø'ū mi comba yú dä tengu ra xihuā. Ne 'bex bi hyand ran nequi yú dä ra Saulo, 'bex bi ndants' puya ne bin xixyā. ¹⁹ Ne nubūya, bin sihme ne bi zac mahøn'a rá jā'i. Ne bām 'bu'i ts'ū bu bí 'bu'i 'da yū 'yēc'yei bu ra hnini Damasco.

Nu'a ra Saulo bi mam bu rām Hman Oja bu Damasco

²⁰ Ne nu ra Saulo buya 'bex bi dū'mi bá mam bu rām Hman Oja bu ja yú ni jā yū judío. Ne bi xifi gue nu ra Jesús rá Ts'unt'ū Oja a. ²¹ Gätho mi øde bi hyonya thoho ne bi 'yēna:

—Ha hinga guehna ran 'yohū na mi cot'a fädi gätho mi ndønba rá thuhu ra Jesús bu Jerusalén. Ne ha him bá ģcua ngubū da 'yøt'e, ne da zits'i nthu't'i bu 'buh yū hmumbäjä, bin 'yēmp'ū.

²² Pe nu ra Saulo man'da bi hyā ra ts'edi bi ma xun ho. Ne nu yū judío 'bupu Damasco nte mi sä da ma, nguetho bi xifi, nu 'be'a gätho mán ts'änni da 'yøt'a rá Thahni Oja gue ra Cristo, pe gue'a bi 'yøt'a ra Jesús, guerpū bi 'yuti n'dat'a.

Nu'a ra Saulo bi 'dagui, ģna xtām bent yū judío

²³ Ne nu ra Saulo 'bu mím 'bupu nya'a ts'ū yū pa, n'dat'a mí man'ū yū judío hing yū 'yēc'yei, ngue da hyo. ²⁴ Pe nu ra Saulo mi øde 'be'a mbęn'ū yū judío. Nu'ū mí fāh yū goxthi bu ja ra ndehnini, guerpū ma mbät't'i ra jādo. Ma pa ne ra xui mí fāh yū goxthi ngue nde da hyo. ²⁵ Pe nu yū 'yēc'yei bi zix ra Saulo gue ra xui, í cā'ma n'da ra 'bøts'e bu thi bu ja ra jādo ngue ma føt'e ra hnini. Gue'a í 'da'a.

Ra Saulo 'bʊpʊ ja ra hnini Jerusalén

²⁶ Nu'bu mí zòm bu Jerusalén ra Saulo, mim bəni gue xtín 'yohu yu 'yɛc'yɛi. Pɛ nu'u mín su'u nɛ him mi ɛc'yɛi gue ra 'yɛc'yɛi ra Saulo. ²⁷ Pɛ nu ra Bernabé bi zix'a ra Saulo guerpʊ 'buh yú 'bäihʊ ra Cristo. Nɛ bi xifi ngue bi nu ra Hmu bu 'yu, nɛ bin yaui ra Hmu. Nɛ bi xifi bi hyut' ran zambui bu Damasco nu'bu mí ma nangue ra Jesús. ²⁸ Nu yu 'yɛc'yɛi bi zim buya, nɛ bin 'yohu bu Jerusalén. ²⁹ Nɛ nu ra Saulo bi hyut' ran zambui bi mamp'a rá m Hman Oja nangue ra Jesús. Pɛ nu'u 'da yú mijudíohu gue i ya ra nde ra griego, madin junthʊ ra Saulo, nɛ'u nde da hyo'u. ³⁰ Nu'bu mí 'yøh yu 'yɛc'yɛi gue nde da tho ra Saulo, bi zixpʊ Cesarea nɛ bi mbɛnpʊ Tarso.

³¹ Nuya bin hɛ yún unbi yu 'yɛc'yɛi gätho ra häi Judea, nɛ ra häi Galilea nɛ ra häi Samaria. Nɛ bin te yú mbui nangue Oja. Bi numansu ra Hmu nɛ bi nu rá m fáts'i rá Hogandahi Oja. Nɛ man'da xun ngu bi 'yɛc'yɛi.

Bi zä'a ra Eneas

³² Nu'a ra Pedro mí 'yo mi nu u yu 'yɛc'yɛi 'bʊpʊ ja yu hnini, nɛ bi zòm bu ja ra hnini Lida gue da nu yu 'yɛc'yɛi 'bʊpʊ. ³³ Nɛ bi dɪm bu n'da ran 'yohu ní hu Eneas, nhyäto njɛya xí 'yoi gue xun u, xín t'ɛ'ts' rá ja'i. ³⁴ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'a:

—Eneas, da zä'i nangue ra Jesús, dami ndants'i pants' ni fidi, bi 'yɛmbi.

'Bex bi ndants'a ra Eneas buya. ³⁵ Nɛ gätho ngue 'bʊpʊ Lida nɛpʊ Sarón bi 'yɛc'yɛi ra Hmu 'bu mín nu'a bin ja, nɛ bi hyɛɛ yú t'ɛc'yɛi.

Nu'a ra Dorcas bi dambɛni 'bu mi du

³⁶ Nɛ nu'u yu pa u, mí 'bʊpʊ ja ra hnini Jope n'da ra xisu gue ra 'yɛc'yɛi, í Tabita, nɛ í Dorcas ngue rá nde yu griego. Nuna ra xisu ɛmmɛ xun ngu ran huɛcate mí ørpa yú mijä'ihʊ. ³⁷ Pɛ nuya bin zäman'u, nɛ bi du. Nu'bu mi 'berpa rá ja'i, bi jäxpʊ bí ja n'da ra t'ots'i magäts'i. ³⁸ Nu ra hnini Lida mí hän bu Jope. Nu'bu mí 'yøh yu 'yɛc'yɛi, gue 'bʊpʊ Lida ra Pedro, bi mbɛhn'du yoho yun 'yohu gue ba ørpa ra ts'edi ba ɛhɛ. ³⁹ Nu ra Pedro buya 'bex bán 'yohu u. Nu'bu mí zøhø, 'bex bi ts'ixpʊ magäts'i ja a ra cuarto guerpʊ mí 'bä'u yu hyoya xisu mí zoni. Nɛ bi 'yut yú he xí t'ørpabi, gue bi 'yørpa ra Dorcas 'bu mí 'bui. ⁴⁰ Pɛ nu ra Pedro bi xifi:

—Dami pømhbu ts'u n'da zə ora gätho ahʊ.

Nɛ bin danyahmu nɛ bin yaui Oja. Nɛ bi hyant'a gue bi du, bi 'yɛmbi:

—Tabita dami ndants'i, bi 'yɛmbi.

'Bex bi zøt' rá dä, nɛ nu'bu mín nu ra Pedro, bi hyudi. ⁴¹ Nu ra Pedro buya bi bɛntrá rá 'yɛ nɛ bi xots'i, bim 'bäi. 'Bex bi zohn'du yu 'yɛc'yɛi nɛ yu hyoya xisu buya:

—Dami nuhʊ na xí du, nɛ bi dambɛni ya, bi 'yɛmp'u.

⁴² Nu'bu mí 'yø'u gätho ra hnini Jope, xun ngu bi 'yɛc'yɛi ra Hmu. ⁴³ Nɛ nu ra Pedro xun ngu ts'u yu pa bá copʊ Jope, bán 'bʊpʊ rá ngu ra Simón. Nu ra Simón ra hoca xindani a.

10

Ra Pedro nɛ ra hmudofui Cornelio

¹ Mí 'bʊpʊ n'da ran 'yohu í Cornelio, nubʊ ra hnini Cesarea. Gue nuna ran 'yohu im hmu nangue'u n'da munts'i yu dofui gue'a ní t'ɛmbi Italiano u. ² Nuna ra Cornelio madague'bu hing ra judío a, pɛ nu'a nɛ gätho 'bʊpʊ rá ngu mi thənde Oja nɛ mí numansu a. Nzai mi un yun t'unni yu hyoya nɛ nzai min yaʊu Oja. ³ N'da ra pa mbɛ hyunde, tengu'bu bi 'uj 'bu mí nu n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i, bi yərpʊ ja ra cuarto mí 'bäi, bi zofu:

—Cornelio, bi 'yɛmbi.

⁴ Nɛ nu'bu mí hyandi, bin su nɛ bi dadi:

—'Bɛ'a ma Hmu.

Nu ram 'bɛhni bi 'yɛmbi:

—Nu'a Oja im bɛn'i, nɛ i ø'bu guí yaui, nɛ in nu Oja 'bu gdí un yun t'unni yu hyoya.

⁵ Nuya, gui pɛhn'du 'da yun 'yohu bu Jope da dɪm bu n'da gue ra Simón, nɛ guet'a ra

Pedro a, ne gua penhua. ⁶ Nu'a ra Pedro i 'buhmbu n'da ran 'yohu í Simón gue ra hoca xindani a, ne i 'buru ndendeja. Nu'a da xi'a'i 'be'a gui 'yot'e, bi 'yɛn'a rá m 'behni Oja.

⁷ Nu'bu mí gua'a im ma, 'bex bi mbeng mahɛts'i ram 'behni. Nu ra Cornelio buya bi zohni yoho yú 'yɛhe ne n'da ra dofui ngue i numansu Oja, ngue rá 'yɛhe a. ⁸ Ne nu'bu mi xifi gátho 'be'a bi xih rá m 'behni Oja mahɛts'i, bi mbenru Jope u buya.

⁹ Man'da pa buya mbe huxyadi nu'bu bá eru 'yu yúm 'behni ra Cornelio, hántho Jope, nu ra Pedro bi ndexru thi bu ja ra ze'ts'angu bu mí 'bui, gueru din yaui Oja. ¹⁰ Nu'a ra Pedro xmmɛ bin tumanthuhu, ne gátho ní mba mahoqui ran ts'ihme, nu ra Pedro buya bi nu n'da ran t'uti, tengu'bu bi 'ui. ¹¹ Ne bi nu nsoqui mahɛts'i, ne bá cai tengu n'da ra the'bø't'e xun ndoho gue mfent'i yú ts'at'i. ¹² Ne ba 'yo bu ja ra 'bø't'e hont'a go 'be'a má zu'uɛ i ja goho yú gua, ne yu zate, ne yu pozu, ne yu doja. ¹³ Nu ra Pedro bi 'yø'a n'da ra nde, bi t'ɛmbi:

—Dami ndants'i gui hyo gue gui sa.

¹⁴ Bi da'a ra Pedro:

—Hin'na ma Hmu, nguetho njam'bu xtá sagä xun ts'o, gue'a i man nin t'ɛdi hingui ho 'bu ga sa.

¹⁵ Ne bi 'yɛmbi mahøn'a:

—'Yo guí ɛna hingui ho 'be'a dá sändä da ts'a, ngue gátho dí hocä u, bi 'yɛmp'a ra nde.

¹⁶ Ná hyundi bi sifi, bi ndex mahøn'a mahɛts'i ra 'bø't'e. ¹⁷ Nu ra Pedro, nu'bu gátho madí hyonya thoho ne im bɛni 'be'a ní mba'a xí nu tengu ra t'i, 'bex bi zøh yúm 'behni ra Cornelio. Ne mí 'bäru thi ja ra goxthi rá ngu ra Simón, ne xí 'yänni haru ja'a ra ngu.

¹⁸ Nu'bu mí zøm bu, bi 'yänni:

—Ha 'bucua ra Simón Pedro.

¹⁹ Ne gátho nín 'yomfɛni ra Pedro 'be'a ní mba a xí nu, nu'a rá Hogandahi Oja bi 'yɛmbi:

—'Buru hyu yun 'yohu i hon'i. ²⁰ Dami ndants'i, gui cai ne gui mbähä u yun 'yohu, gui tenni ne hin gan su, nguetho nugä bá penhdä u, bi 'yɛmbi.

²¹ Nu ra Pedro buya bi gapu mi 'bäh yun 'yohu gue bá penh ra Cornelio, ne bi xifi:

—Nugä guí hongui. 'Be'a gní hyonju.

²² Bi da'u:

—Nu ra Cornelio ra ngurpa dofui bá pencähe. Nu ra Cornelio n'da ra hocja'i gue i numansu Oja. Ne gátho yu judío i ndømanho nangu'e'a. Ne n'da ram 'behni mahɛts'i bi xi'a da zonh'na'i, gue gui mba bu rá ngu, ne da t'ømanho 'be'a gátho gui xifi, bi 'yɛn'u.

²³ Nu ra Pedro bi xifi da yaru mbo ra ngu, bin oxru buya. Nu'bu mi hyats'i bi mbähä ra Pedro. Ne'u da yu 'yɛc'yei mí 'buru Jope bi mbähä.

²⁴ Man'da pa buya bi zøm bu ra hnini Cesarea. Nu ra Cornelio xí zohni gátho 'buru ja rá ngu ne yú amigo, ngue dim peti bu ja rá ngu. Gátho i tøm'bu. ²⁵ Nu'bu mí zøm bu ja ra goxthi ra Pedro, bá pøn ra Cornelio, bi dadi ne bin danyahmu bi dande. ²⁶ Pe nu ra Pedro bi gu'ts'i ne bi 'yɛmbi:

—Dami ndants'i nguetho nugä dran 'yohu thohogä tengutho i, bi 'yɛna.

²⁷ Ne i yaui gátho án yut'a mbo rá ngu. Ne bi nu xun ngu xím peti bu. ²⁸ Nu ra Pedro bi 'yɛmp'u buya:

—Guí pahmbu hin 'yu man t'ɛdihe dyu judíohe gue dan uans'hu o gue ga cuthe bu ja ni ngumhbü, nguetho hin gyu judío ahü. Pe Oja xu 'yurcagui gue xinga n'da yu ja'i ga ɛmhbe hin da zä dan yamanhohe, ogue ga ɛmfe hingui ho. ²⁹ Janangu'e'a nu'bu gmí zoncagui, bá ɛcä ne nte mán t'änni dá änni. Nuya dín nde ga paði hanja gá zoncagui, bi 'yɛn'a.

³⁰ Nu ra Cornelio bi 'yɛm buya:

—Ná goho pa tengu ra ora jabuya, dá ɛ't' man ts'ihme 'bu mán yagä'be Oja, 'bex bi zø'a n'da ran 'yohu ua dí 'bui, mí he ra pahni di fɛxni. ³¹ Ne bi 'yɛngui: “Cornelio, Oja bi 'yøde 'be'a gám ma ne bi nu yun t'unni gá un yu hyoya, ne im bɛn'a'i. ³² Nuya guin zohna ra Simón Pedro 'buru Jope bu ja rá ngu ra Simón ra hoca xindani a, ne i ja rá ngu bu ndendeja. Ne nu'bu da zøcua gan yaui,” ɛn'a ram 'behni mahɛts'i 'bu min zoqui.

³³ Jananjabu dá zonha'na 'i ne xun ho guá x̣e. Nuya gäthogähe dí 'b̄hmbe ua ngue da nuje Oja, ga øhmbe 'be'a gätho da xije Oja, gue gui xije, x̄n'a ra Cornelio.

Bi sih ran ho ma'da'yo a ra Cornelio

³⁴ Nu ra Pedro bi 'ȳmp'x̄:

—Nugä dí paçä ya hingui huahna Oja to'o da numanho gue'b̄u ra judío o hing ra judío.
³⁵ Nu Oja da zini hønt'a go nda'a ní nde i ya, ngue to'o gätho da numansu'a, ne to'o i øt' ran ho. ³⁶ Guí pāhmbu ram hma bá p̄ncähe Oja dyu israēlgähe, dyu judíogähe, bi ma nanguie ra Jesucristo, gue nu'a di hocpa ní mb̄i n'da, guehna rá Hmu x̄ gätho hønt'a go 'be'a ní nde i ya. ³⁷ Ne guí pāhmbu ram hma nanguie ra Jesucristo bi hmam bu gätho ra häi Judea, bí mb̄p̄ Galilea, gue'b̄u ya xí juah rá 'befi ra Xuua Nxixya gue bi ma di xixyaba yu ja'i. ³⁸ Ne guí pāhmbu Oja bi un rá ts'edi rá Hogandahi Oja ra Jesús, ra m̄ngu bu Nazaret. Nu ra Jesús hønbu go hap̄u bin 'yo mí øt' ran ho, ne gätho x̄ mín 'yohu ra z̄ithu bi hyønba thi ra z̄ithu. Gätho bi 'yøt'x̄ nguetho min 'youi Oja. ³⁹ Ne nugähe ma 'bäigähe a ra Jesús, dí mamhbe majuani, nguetho dá nuhe 'be'a gätho bi 'yøt' ra Jesús nub̄u ma häihe dyu judíohe, nep̄u ma ngurpa hninihe Jerusalén. Ne m'bejua bi tho, bi guarpu ja ra pont'i. ⁴⁰ Pe Oja bi xox'a ná hyupa, ne bi japi dá nugähe xun ho. ⁴¹ Pe njom mi'da bi nu, høngdähe gue xí huancähe Oja. Jananguie dí mamhbe majuani, gue ya majuani dán sihmegähe ra Jesús 'bu mi ndants' 'bu mi du. ⁴² Ne nu'a bi mb̄ncähe gue ga xihmbe yu ja'i ne ga mamhbe, gue gue'a bi huahn'na Oja da 'yørpa ran juanbi yu ja'i 'b̄i ne'x̄ xun du. ⁴³ Ne guehna mí m̄ man'x̄ gätho yú p̄ngahya Oja, gue gätho to'o da 'ȳc'ȳei nanguie ra Jesús, da hyan ra punbi nanguie yú ts'oqui, bi 'ȳen'a ra Pedro.

Nu'x̄ hing yu judío bin t'un rá Hocandahi Oja

⁴⁴ Ne i ya ra Pedro, 'bex bá x̄ rá Hogandahi Oja, gätho bi gohmbu yu ja'i i øh rá m̄ hma ra Pedro. ⁴⁵ Ne nu'x̄ yu judío min 'yohu ra Pedro madí hyonya thoho 'bu mí bādi bin t'un rá Hogandahi Oja x̄ hing yu judío. ⁴⁶ Nguetho bi 'yøde bin ya 'da yu nde hing yú ndese x̄, gue bi 'ȳspa Oja 'bu mí ya. ⁴⁷ Ne bi 'ȳen'a ra Pedro, bi 'yänni:

—Ha sä da mba ma hecpi ya 'b̄cua gue hin din xixya, ne ya x̄ hyan rá Hogandahi Oja tengugahu, bi 'ȳna.

⁴⁸ Ne bi ma di xixyabi nanguie rá thuhu ra Jesucristo. M'bejua buya bi 'ȳp̄ ra mate ra Pedro da gohmbu bu mi'da yu pa.

11

Nu ra Pedro i xih yu 'ȳc'ȳei bu Jerusalén Hague án zä bi 'ȳc'ȳei x̄ hing yu judío

¹ Ne nu'x̄ mi'da yú 'bäih̄u ra Cristo ne yu 'ȳc'ȳei bu ra häi Judea mí øde gue yu ja'i hing yu judío bi hyan rá m̄ hman Oja. ² Pe nu'bu mí mb̄ng bu Judea ra Pedro, ne bi zøm bu Jerusalén, nu'x̄ 'da yu judío yu 'ȳc'ȳei bu, bi z̄'a ra Pedro. ³ Nu'x̄ bi xi'a ra Pedro, bi 'ȳmbi:

—Hanja gá mba bu yú ngu yu ja'i ngue hing yu judío, ne gán sihmeh̄u x̄.

⁴ Nu ra Pedro buya bi xifi 'be'a gätho x̄in ja, gue'b̄u mí d̄'mi bi xi Oja gue da zøm bu rá ngu ra Cornelio. Bi 'ȳna:

⁵ —Mí 'b̄cä bu ra hnini Jope, ne mí yağä'be Oja. Dá nugä tengu'b̄u dá 'ui, bá çah mah̄ts'i tengu n'da ra the'bøt'e. Ne bá çai mfent'i goho yú ts'at'i, ne bi zøp̄u dí 'b̄i. ⁶ Nu'bu má handi dá nu hønt'a go 'be'a má zu'ūe 'b̄cua ja ra häi. Dá nu'x̄ ja goho yú gua, yu zu'ūe ne yu zate ne mi'da. Ne dá nu yu poz̄u ne yu doja. ⁷ Ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Pedro, dami ndants'i gui hyo gue gui sa,” bi 'ȳngui. ⁸ “Hin'na ma Hmu,” dá x̄mbi, “nguetho njam'bu dá sagä a man nin t'x̄di ngue hin ga sahe.” ⁹ Pe nu ra nde mah̄ts'i bi xiqui mah̄n'a: “Pe 'yo guí x̄na hingui ho 'be'a dí sändä da ts'a, ngue gätho dá hocä yu,” bi 'ȳngä a ra nde. ¹⁰ Nhyund̄i bi 'yøt'e njabu, bi mba ra 'bøt'e bu mah̄ts'i buya. ¹¹ Ne 'bexque gue'a ra pa bi zøp̄u hyu yun 'yohu bu ja ra goxthi guerp̄u dām 'b̄cä, gue yum 'behni bá nexp̄u Cesarea, ne bi hyongui. ¹² Ne nu'a rá Hogandahi Oja bi xiqui ga tenni, ne nte mán t'anni ga anni. Ne 'b̄cua ya 'dato yu 'ȳc'ȳei ngue dá mb̄hmbe. Ne dá c̄the

bɯ ja rá ngu n'da ran 'yohɯ í Cornelio. ¹³ Nɛ nu'a bi xije gue bi nu n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i mí 'bäpɯ ja rá ngu, gue bi xifi da mbenpɯ ja ra hnini Jope 'da yɯn 'yohɯ, da 'yänni nanguécä. ¹⁴ Nɛ bi xifi gue ga xifi hague dán zä dim pøhø, nɛ'ɯ 'bɯpɯ rá ngu. ¹⁵ Nɛ nu'bɯ mí jua'a bi xic ra Cornelio, dá dɯ'mi dá zocä bɯya. Nɛ nu'bɯ má dɯ'mi dá mangä, nu rá Hogandahi Oja bá ɛhe nɛ bi gohmbɯ ɯ mí 'bɯpɯ bɯya, tengutho bi 'yørcahɯ rá mbüdi thoho. ¹⁶ Nɛ nubɯya dá bɛngä rá m hma ra Hmu Jesús nu'bɯ mim ma: “Nu ra Xuua bi xixyá ahɯ ra dehe, pɛ nugä ga 'da ahɯ rá Hogandahi Oja,” bi 'yɛngähe ra Jesús, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹⁷ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Nu'bɯ n'dat'a ran t'unni bi un Oja ɯ, tengutho bi 'dajɯ 'bɯ ya xtá ɛc'yɛihɯ ra Hmu Jesucristo, ha da zä ga serpä a in nde da 'yøt' Oja, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹⁸ Nu'bɯ mí 'yø'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯpɯ Jerusalén 'bɛ'a bi man ra Pedro, him mam bi zai pɛ bi 'yɛspa Oja, nɛ bi 'yɛn'ɯ:

—A, njabɯ øt Oja 'bɯ, gue nɛ'ɯ yɯ ja'i hing yɯ judío di japi di päh yán 'yomfɛni nangué yú ts'oqui, ngue nɛ'ɯ din ja ra temazai ɯ, bi 'yɛn'ɯ.

Nu yɯ 'yɛc'yɛi dim peti bɯ Antioquía

¹⁹ Nu'ɯ 'da yɯ 'yɛc'yɛi ngue bi nu ran ɯnbi bɯ Jerusalén 'bɯ mí mba ntho ra Esteban, bin 'uɛxt'ɯ. Nu'ɯ 'da bi mba bɯ n'danni yɯ häi Fenicia nɛpɯ Chipre nɛpɯ ja ra hnini Antioquía. Bi man rán ho ma'da'yo ra Cristo bɯ bim 'bɯi, pɛ hønt'ɯ yú mijudíoɯ bi xifi.

²⁰ Pɛ nu'bɯ mí zø m bɯ Antioquía 'da yɯ mɛngu bɯ Chipre nɛpɯ Cirene, bi zo'ɯ hing yɯ judío, gue nɛ'ɯ bi xifi nangué ra Hmu Jesús. ²¹ Nu'ɯ mí ja ra ts'edi xɯn ho nangué Oja ɯ, janangué'a xɯn ngu yɯ ja'i hing yɯ judío bi 'yɛc'yɛi, bi hyɛsɛ yú t'ɛc'yɛi, nɛ bi dɛn'na ra Hmu.

²² Nɛ bi 'yø'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯpɯ Jerusalén gue bi 'yɛc'yɛi ɯ 'da hing yɯ judío bɯ Antioquía. Janangué'a bi mbenpɯ a ra Bernabé. ²³ Nɛ nu'bɯ mí zø m bɯ, bi nu ngue i nu rá mate Oja yɯ ja'i i 'bɯpɯ. Bin johya rá mbɯi ra Bernabé bɯya, nɛ bi zofo, bi xifi hin da hyɛgui, pɛ din 'yomanho bɯ ja rá 'yu Oja, nɛ da 'yørpɯ rá 'bɛfi Oja ngue gätho yú mbɯi. ²⁴ Nuna ra Bernabé n'da ra hocja'i na, nɛ mí hɔ rá ts'edi xɯn ho rá mbɯi nangué rá Hogandahi Oja in 'youi, nɛ mí ɛc'yɛi xɯn ho. Janangué'a xɯn ngu mi'da yɯ ja'i bi 'yɛc'yɛi ra Hmu.

²⁵ Nubɯya, bá pø m bɯ ra Bernabé, bi mba bɯ Tarso bi hyom bɯ ra Saulo. Nɛ nu'bɯ mi dɯni, bi zixpɯ Antioquía. ²⁶ Nɛ n'dajɛya bäm 'bɯhmi bɯ, nɛ mi pa bɯ ja ram peti nɛ bi xänbi xɯn ngu yɯ ja'i. Guerɯ ra mbüdi bi t'ɛmbi yɯ cristiano ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, gue mí nde da ma, i ten ra Cristo ɯ.

²⁷ Nu'ɯ yɯ pa ɯ, bá nɛxpɯ Jerusalén 'da yɯ pøngahya, bi mba bɯ Antioquía. ²⁸ Nu'a n'da í Agabo, bi ndants'i bim 'bäpɯ madím peti yɯ 'yɛc'yɛi, nɛ bi ma con rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Bi ma gue din ja ra thuhu gätho ra ximhäi. Nɛ nuna bin ja 'bɯ mim hmuts'ɯt'abi bɯ Roma a ra Claudio. ²⁹ Nɛ nu'bɯ mín ja ra thuhu, nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ Antioquía bi zänni hangu na ngu ts'ɯ ra mbeti da badi n'da ngu n'da, gue da 'benpa ɯ yú mi 'yɛc'yɛihɯ 'bɯpɯ ra häi Judea, ngue da mbäx'i ts'ɯ. ³⁰ Nɛ ngubɯ bi 'yøt'e, bi mbenpa ra mbeti ɯ yú ngɯrpi yɯ 'yɛc'yɛi bɯ Judea, bi hyax'a ra Bernabé nɛ ra Saulo.

12

Bi tho ra Jacobo nɛ bi mba mfent'i ra Pedro

¹ Nu'ɯ yɯ pa ɯ, nu ra ts'ɯt'abi Herodes bi manda da mba mfent'i yɯ 'yɛc'yɛi, bi dɯ'mi di ɯnba ɯ. ² Nɛ bi manda ngue bi tho ra Jacobo rán 'yohɯ ra Xuua, ra juai í tho a. ³ Nu'bɯ mi bäh ra Herodes gue i numanho yɯ judío hing yɯ 'yɛc'yɛi gue bi hyo ra Jacobo, bi bent'a ra Pedro, nɛ bin thɛui n'da ra dämpeti mí sänba Oja ɯ yɯ israel, t'ɛmbi dābaxjua.

⁴ Janangué'a him 'bex bi tho ra Pedro, pɛ bi jot'a fädi. Nɛ bi manda 'dɛ'ma 'dato yú dofui ra Herodes di jamansu ra goxthi, 'da'i goho n'da cüt'i. Mím bɛn'a ra Herodes xtán zixpɯ 'bɯh yɯ ja'i, mí ɛna xtá hyo bɯ 'bɯ mí gua'a ram peti ran dābaxjua. ⁵ Nu ra Pedro guexta'a

mí pa m'bädi xun ho bu ja ra fädi, pe nu yá mi 'yεc'yεihε bim peti, ne εmme bin yaħu Oja nangu ra Pedro.

Oja bi guc'a ra Pedro nu'bu mí ofädi

⁶ Nu ra xui a gue mi εn'a ra Herodes xtán guc 'bu mí hyats'i, nu ra Pedro mi cät'inde yoho yε dofui, ne nu'a, nthu't'i yoho yε cadena, ne bin aħa. Ne xø mí 'bäpε mi'da yε dofui bu ja rá goxthi ra fädi. ⁷ N'dahmantho bi zøpε 'buh ra Pedro n'da rá m 'behni ra Hmu mahεts'i. Ne bi necpε mbo ra fädi. Nu ram 'behni bi 'yaħba rá hyo ra Pedro, bi 'yá'a, ne bi 'yεmbi:

—Ndants'a n'dihi, bi 'yεmbi.

Nu yε cadena bi xose gue'a mán thu't'i rá 'yε. ⁸ Ne nu ram 'behni bi 'yεmp'a mahøn'a:

—Dami tε't' ni ngu't'i ne gui 'yε't' ni thixfani.

Nu ra Pedro bi 'yøt'e tengu bi si'a. Ne xø bi 'yεmbi:

—Hye ni dαpahni ne gui tengui.

⁹ Nu ra Pedro bi den'na ram 'behni, bi bøm baya. Pe him mí pα 'bu majuani gue'a rá m 'behni Oja bi zits'i, uague tengu'bu bi 'uitho. ¹⁰ Ne nu'bu mi thopε bí 'bäh rá mbädi yε mbädi, ne bi thopε ná yoho 'bäh yε mbädi, bi zøm bu bí ja ra jut'it'εgui bu ja ra 'yu ní mba bu hnini. Bi xose ra jut'i ne bi bøm baya. Ne nu'bu min 'yo bu 'yu, bi 'ue'a rá m 'behni Oja, bi ts'o'a ra Pedro baya. ¹¹ Nu'a ra Pedro, nu'bu mi badi 'be'a gätho bin ja, ngue majuani ne hing ra t'j, bi 'yεnse:

—Dí pαsegä ya gue ra Hmu mahεts'i bá peħna n'da rá m 'behni, ne bá juğä bu ja rá ts'edi ra ts'ut'abi Herodes, ne bi yaħgä nangu 'be'a nde xtá 'yørcä ma mijudíohe, bi' yεnse ra Pedro.

¹² Ne nu'bu mín 'yomfεni ts'ε, bi mba bu ja rá ngu ra María, rá mbe ra Xuua Marcos, ne xun ngu madím peti bu, i yaħu Oja nangu ra Pedro. ¹³ Ne nu'bu madí jät ra jut'i bu thi ja ra mbä't'i, bi mba bu n'da ra hmute, ra 'yεħε, í Rode, gue da badi to'o i 'bäpε. ¹⁴ Ne nu'bu mí 'yørpα rá nde ra Pedro, bi badi to'o, ne εmme madí johya. Pe him 'bex bi xocuabi nguetho in nde m'bet'o bi xi'a n'dihi yε ja' i 'bupε, gue 'bäpε ra Pedro bu ja ra goxthi. ¹⁵ Nu yε ja' i bi 'yεmbi:

—Guí häte.

Pe nu'a ra hmute guexta'a mi ma gue gue'a ra Pedro. Ne nu'ε bi ma:

—Gue'a rán dαhi a.

¹⁶ Pe nu ra Pedro bi thoc thoho di jät ra jut'i, ne nu'bu mi xocpi ne bi nu gue gue'a ra Pedro, bi hyonya thoho ε. ¹⁷ Pe nu'a ra Pedro bi uαħba rá 'yε, ndepe din hε. Ne bi xifi ha án zä bi gucpε ja ra fädi ra Hmu. Ne bi 'yεmp'ε yε ja' i:

—Dami xihmbu a man'da ra Jacobo, gue ra Santiago a, ne'ε mi'da yε 'yεc'yεi 'be'a bin ja, bi 'yεna.

Ne bi bøn'a ra Pedro bi mba n'danni.

¹⁸ Nu'bu mi hyats'i, εmme bin ja ran cui, gue'da xnin 'yänthoho yε dofui, nguetho him bi badi 'be'a bin ja ra Pedro. ¹⁹ Ne nu ra Herodes bi manda dí honi pe him bá thini. Ne nubaya bi 'yän'da yε mbängoxthi Hague bin ja, ne bi manda ngue da tho'ε baya. M'bejua bi bøn'a ra Herodes ra häi Judea, bi mba bu ja ra hnini Cesarea, ne bäm 'bupε.

Bi du a ra Herodes

²⁰ Ne nu ra Herodes εmme mí numan'ε yε ja' i 'bupε ra hnini Tiro nepε Sidón. Pe nu yε ja' i bim peti, pe m'bet'o bin amigohε ra Blasto, rá m fäts'iui ra ts'ut'abi Herodes. Ne bi sih ra Blasto din hocpahε a ra Herodes, nguetho jatho dí nepε 'be'a da zi yε ja' i bu bí ja rá häi ra Herodes. ²¹ Janangu'e'a bi zän man'da ra pa baya, nu yε ja' i bim peti. Nu ra Herodes bi hye rá pahni εmme xun ho, ne bi hyupε ja rá meħa, ne bin høt'ahya. ²² Ne εmme bi mbahni yε ja' i ne bi 'yεn'ε:

—Hing rá nde n'da ran 'yohε bu na yaħ nε, pεgue rá nde n'da ra oja, sä εn'ε.

²³ 'Dahmantho n'da ráam 'behni Ojã mahęts'i bi japi 'bex bin zãman'ũ ra Herodes, nguetho him bi ma ngue hinga gue'a Ojã a, him bi 'yęspa Ojã. 'Bex bi nequi yũ zu'uę mbo rá foho, bi du bũya.

²⁴ Pę nu ráam Hman Ojã bi thoqui bi hma, gãtho bũ n'danni bi 'yøh ráam Hman Ojã yũ jã'i.

²⁵ Nu ra Bernabé ne ra Saulo, nu'ũ mi guah yú 'befi, gue bi sifi da hyãx ra mbeti bũ Jerusalén, bá peng bũya, bán 'yohũ ra Xuua Marcos, bi zøpũ Antioquía mahøn'a.

13

Nu ra Bernabé ne ra Saulo bi dũmp' yũ 'befi ngue bi mamp ráam hman Ojã bũ n'danni yũ häi

¹ Nubũ ra hnini Antioquía mi 'bũpũ yũ 'yęc'yęi ngue nzãi dim peti. 'Da'ũ yũ pøngahyã, ne 'da'ũ yũ xãnbate. Mí 'bũpũ ra Bernabé, ne Simón t'ęmbi Negro, ne ra Lucio ra męngu bũ Cirene. Ne mí 'bũpũ ra Manaén, nu'a 'darpũ bi mba ma tedeui ra Herodes rá ts'ũt'abi ra häi Galilea, ne mí 'bũpũ ra Saulo. ² N'da ra pa nu'ũ mí 'yøt' ram peti Ʃ, ne mí ę't' yún ts'ihme, ne nu'a rá Hogandãhi Ojã bi 'yęmp'ũ:

—Dami 'uejũ ya yoho yũn 'yohũ, ra Bernabé ne ra Saulo, nguetho xtã huanhdã Ʃ da 'yøt' ra 'befi dá xifi, bi 'yęmbi.

³ Nu'ũ mí 'yę't' yún ts'ihme mahøn'a, bi 'yãp ráam fãts'i Ojã 'bũ mí dospa rá yã ra Bernabé ne ra Saulo.

Bin 'yęhmbũ bũya:

—Ojã da zix ahũ, bi 'yęmbi.

Nu'ũ bi 'behni bi mam bũ ráam Hman Ojã bũ Chipre

⁴ Nubũya nu rá Hogandãhi Ojã bi zix'a ra Bernabé ne ra Saulo, bi mba bũ ra hnini Seleucia. Nu'ũ mí nęxpũ, bi hyu ra barco, bi mba bũ ra häi Chipre, ra t'ũhäi i ja bũ made ra dejã. ⁵ Ne nu'ũ mi zøm bũ ra hnini Salamina, bi mam bũ ráam Hman Ojã bũ ja yú nijã yũ judío. Ne ra Xuua Marcos mín 'yohũ ne bim fãxpũ. ⁶ Nu'ũ mi thopũ gãtho ra häi Chipre, bi zøm bũ ja yú hyodi ra hnini Pafos. Ne bin tįmhbũ n'da ra judío gue ra bãdi, ęna rá pøngahyã Ojã pęgue ra hyãte a, nu rá thuhu í Barjesús. ⁷ Nu'a mín 'youi bũ ja rá 'befi ra Sergio Paulo, rá ts'ũt'abi ra häi bũ. Nu'a ra Sergio Paulo n'da ran 'yohũ ęmme mí ja rán 'yomfęni xũn ho. Nu'a bi zohna ra Bernabé ne ra Saulo nguetho nde da 'yøh ráam Hman Ojã. ⁸ Pę nu ra bãdi Barjesús, n'dat'a ra Elimas, bi 'yũ't'a ra ts'ũt'abi, nguetho hingui ndepe da 'yęc'yęi a i sifi, ne bin junthũ a ra Bernabé ne ra Saulo. ⁹ Nu ra Saulo, n'dat'a ra Pablo a, n'youi xũn ngu ra ts'ędi nangue rá Hogandãhi Ojã a, ęmme bi hyęt'a ran 'yohũ ngue ra bãdi. ¹⁰ Ne bi 'yęmp'a:

—Nu'i gra ndøhyãte ęmme guín 'youi gãtho 'be'a xũn ts'o. Nu'i gra ts'ũnt'ũ i ra dãmants'o. Nu'i gadí Ʃcua 'ũ gãtho xũn ho. Ha njãm'ũ gui 'yę'ts'a gní xih yũ jã'i hingui ho 'bũ da den Ojã. ¹¹ Nuya da 'yøt'a'i ran Ʃnbi ra Hmu mahęts'i. Gan xãdã gue hin da zã gui nu ran nequi 'da yũ pa, bi 'yęmp'a ra Pablo.

'Bex bin xãdã, bi gã 'bexui rá dã, ne bi hyoni to'o da gũrpa rá 'yę'a bũya. ¹² Nu'ũ mí nu'a ra ts'ũt'abi 'be'a bin ja, bi hyonya thoho, 'bex bi 'yęc'yęi bũya, nguetho ya bi bãdi majuãni a rán xãdi ra Hmu mahęts'i ngue mím man'a ra Pablo.

Ra Pablo ne ra Bernabé nubũ ra hnini Antioquía, gue ra häi Pisidia

¹³ Nu ra Pablo ne'ũ mín 'yohũ bi hyu ra barco, bi nęxpũ Pafos ne bi zøm bũ Perge bũ ja ra häi Panfilia. Pę nu ra Xuua Marcos bá ę'a, bá sotho Ʃ mín 'yohũ, ne bá peng mahøn'a bũ Jerusalén. ¹⁴ Nu ra Pablo ne'a ra Bernabé mín 'youi, bi nęxpũ Perge bi mba bũ man'da ra hnini Antioquía bũ ra häi Pisidia. Ne nu'ũ mi zøn ra pa ran säya, bi yũrpũ ja rá nijã yũ judío ne bi hyurpũ Ʃ. ¹⁵ Nu'ũ mi gua'a man'ũ 'bũpũ, ngue rá søcuã yún t'ędi yũ judío ne rá søcuã yũ pøngahyã, nu'ũ di jamansu bũ ja ra nijã bi xi'a ra Pablo ne ra Bernabé:

—N'yohũ aui, nu'ũ ja aui ts'ũ n'da ran zofo, dami xije ts'ũ.

¹⁶ Bi ndants'a ra Pablo bɔya, bim 'bäi, bi uan rá 'yε ngue ndepe da 'yøh yu ja'i, ne bi 'yεmbi:

—N'yohu ahɔ ma mi'israelhu, ne gätho ahɔ guín numansuhu Oja, dami 'yøhmbu ya. ¹⁷ Nu'a Oja gue dí tenhdɔ dyu israelhu, bi huan'du mam bombøtahɔ ne bi japi bin xandi xun ngu nu'bu mí 'bɔpu ra häi Egipto, ne mí 'bɔpu tengu yu n'dan'yo ja'i. Ne nu Oja bɔya bá jɔc'u nangue rá ts'edi bu mi 'bui. ¹⁸ Ne madague'a him madí dɔp Oja yú mbui u 'bu min 'yo mbe nyote njeya bu ma'ueni u, pe guehma bin ja rá yembui Oja. ¹⁹ Ne bi un'na ra häi Canaan u ma mi'israelhu gue di manda zehɛ, 'bu mí jua'a bi hyo'u yoto yu nde xmi 'bɔpu. Ne bin zam bu ma mi'israelhu bɔya. ²⁰ Nu Oja bɔya bi japi bim 'buh yú zε'mi, ne goho ciento ne yote ma'det'a njeya madí manda ma mi'israelhu, asta gue'bu go mí m'bu ra pøngahya Samuel. ²¹ M'bejua bi ndese yu ja'i n'da ra hmuts'ut'abi di manda u. Ne bi jap Oja a ra Saúl dim hmuts'ut'abi bɔya. Nu ra Saúl, rá ta a ra Cis, gue rá m bombøta ra Benjamín mí 'buh maya'bu. Ne nu'a ra Saúl bim hmuts'ut'abi yote njeya. ²² Nu'bu mi 'uec Oja ra Saúl bɔya, bi japi bim hmuts'ut'abi ra David. Ne mi man Oja, bi 'yεna: “Nuna ra David, rá ts'unt'u a ra Isaí, εmme dín numanho, nguetho da 'yørca a ma pähä ne 'be'a gätho dín nde,” bi 'yεn Oja, bi 'yεn'a ra Pablo 'bu mín zo'u yú mijudíohu bu ra hnini Antioquía, ra häi Pisidia.

²³ Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yεna:

—Ne gue'a ra David rá m bom'betu na ra Jesús gue bá pencahu Oja, ma pørpatehu dyu israelhu, dyu judíohu, tengu mí man Oja maya'bu. ²⁴ Ya ma guepu di dɔmp'rá 'befi ra Jesús, nu ra Xuua mí xih ma mi'israelhu gue din xixya to'o gätho bi päh yú mbui nangue yú ts'oqui. ²⁵ Nu'bu mi ts'utho da du a ra Xuua, nu'a mí mam buya: “Nu'a gá bεmhbu gue guécä pe hinga guécä. Pe m'bejua ba εhe, ne hin dí sɔcä tengu a, nguetho εmme xun hets'i rá ts'edi a,” mí εn'a ra Xuua, bi 'yεn'a ra Pablo.

²⁶ Ne bi thoqui bi man ra Pablo, bi 'yεna:

—Man 'yohu ahɔ, yúm bom'betu ra Abraham, ne mi'da ahɔ gue ne'ahɔ guí numansuhu Oja, gueju bá pencahu na rá m hma Oja, ne i ma hague dán zä di pøju. ²⁷ Pe nu ma mɛnguhu mí 'bɔpu Jerusalén, ne yú ngurpi u, him mi paði gue gue'a ra Jesús mí o't' yu pøngahya, madague'bu i hmam bu ja ma nijahu gätho yú pa ran säya. Janangue'a bi 'yørpa ra Jesús tengu mán t'o't'i 'bu mí yapi gue da hyo. ²⁸ Nu ra Jesús nte min dupate, pe bi si'a ra Pilato gue di manda da tho. ²⁹ Ne nu'bu mí 'yørpe 'be'a gätho mán t'o't'i bu ja rá m hman Oja, ne m'bejua bɔya bi mba ma çami bu ja ra pont'i, ne bi t'ägui. ³⁰ Pe nu Oja m'bejua ts'u bi xoxpu 'bu'u xun du. ³¹ Ne nu yun 'yohu mín 'yohu mam'bet'o a ra Jesús 'bu mí nɛxpu ra häi Galilea, ne bi mba bu ra dahnini Jerusalén, ne guet'u i xih yu ja'i u ya.

³² Necä'be dí xi ahɔ ya nangue ra Jesús, ran ho ma'da'yo gue'a mí xi Oja u ma bøtahɔ 'bu mí ma gue 'be'a majuani din ja. ³³ Ne gue'a bin ja a ya. Gue bi jaquahu 'bu mí xox'a ra Jesús, gue gueju dyum bom'betu u bi xi Oja majuani. Tengu mán t'o't'i bu ja rá m Hman Oja, ná yoho ra Salmo, i εna: “Nuya nam pa ya, dí ε'ts'i'i, da nu'u yu ja'i ya gue majuani ma Ts'unt'u i,” mí εn Oja 'bu mí 'yεna, bi 'yεn'a ra Pablo.

³⁴ Ne xø bi 'yεn'a ra Pablo:

—Ne bi xox Oja a ra Jesús 'bu mí du, ne hin da du mahøn'a. Ne gue'a bi man Oja, 'bu mi 'yεna: “Dat'a ra hoganjapi ga 'da'i tengu dá xih majuani ra David,” bi 'yεn Oja, bi 'yεn'a ra Pablo.

³⁵ Ne xø bi 'yεna:

—Ne gue'a bi mam bu man'da ra Salmo gue bi 'yo't'a ra David, bi xi Oja: “Hin gui jap'a ni Hoga Ts'unt'u da 'ya a rá ngøc'yeyi,” bi 'yεmbi. ³⁶ Pe nu ra David nu'bu mí jua'a rá 'befi ngue bi 'yørpa rá pähä Oja gätho mí 'bucua ja ra häi, bi du. Ne 'darpu yún 'yägui yú bøta bi t'ägui, ne bi 'ya bu rá ngøc'yeyi a bɔya. ³⁷ Pe nu'a rá ngøc'yeyi ra Jesús, bi xox Oja a, him bi 'ya a. ³⁸ Ma cu ahɔ, dín nde ahɔ gui pahmbu, nangue ra Jesús i jajɔ ra punbi nangue ma ts'oquihu, ne gue'a dí xi ahɔ a ya. ³⁹ Hønt'a go to'o gahu ga dɔp ma mbuihu a ra Jesús, din jajɔ ra punbi gätho ma ts'oquihu. Ne madague'a dí øthu yún t'εdi ra Moisés bi xi Oja,

pe hinga gue'u dí punga ma ts'oquihũ u. ⁴⁰ Dami 'yɛc'yɛihũ ra Cristo ya, janangue'a hin gui nuhũ 'be'a bi man yu pɔngahya bũ ja rám Hman Oja, nu'bũ mí ma:

⁴¹ Damin 'yomfɛnihũ ts'u a gnán thennate thohũ, nguetho dí ɔt'ä n'da ra 'befi nuixte yu pa jabũya gui 'bũhmbũ.

Pe nu'bũ hin gui 'yɛc'yɛihũ 'bũ 'bo'o i xi ahũ, gui hyonya thohohũ 'bũ bi mba ma un'ni ahũ, ne gui tuhũ bũya.

Gue'a mí man yu pɔngahya 'bũ mí 'yɛn Oja, bi 'yɛn'a ra Pablo.

⁴² Ne nu'bũ mí bɔm bũ ja ra nija ra Pablo ne'a mín 'youi, ne nu'u 'da gue madim peti bũ bi 'yãp ra mate gue da xih mahɔn'a 'bũ ni yoto u, tengu xí xih ya. ⁴³ Ne nu'bũ mí gua'a ram peti bũ ja ra nija, xun ngu yú mijudíohũ ne'u i ɛc'yɛi tengu yu judío, bi den'na ra Pablo ne ra Bernabé. Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi xifi ngue di thoqui da 'yɛc'yɛi ra Jesús, gue dí 'dajũ rá mate Oja a.

⁴⁴ Janangue'a nu'bũ mí zɔn'a hyato pa bũya, ngue ra pa ran säya, mbe gätho na ngu yu ja'i 'bũpũ ja ra hnini bim peti bũ, ngue da 'yøh rám Hman Oja mahɔn'a. ⁴⁵ Pe nu'bũ mí nu'u yu judío ngue ní mba bũ ja yú nija gätho yu ja'i, ne bin seya u bũya. Ne bin junthu ra Pablo ne mí ɛn'u him majuani a bi ma, ne bi c'aman'u a. ⁴⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé bi hyut'ran zambũ ne nts'edi bi ma:

—Bi zän Oja m'bet'o thoho bi siju rám Hman Oja dyu judíohũ, ne hin gá hyãmhbũ. Janangue'a hin nin sähu gui hyãmhbũ ra temazai. Pe ga mbähmbe ga xihmbe yu ja'i hing yu judío ya. ⁴⁷ Nguetho ra Hmu mahɛts'i bi mbencähe ne mi ma:

Ya dá penh'nahũ gui xihmbũ yu ja'i hing yu judío, din ja ran nequi yú mbũi.

Ne gätho ra ximhäi gui mamhbũ hague dán zä ga yãba yú te yu ja'i,

ne gue'a bi xije ra Hmu a, bi 'yɛn'a ra Pablo.

⁴⁸ Ne nu'bũ mí 'yøh yu ja'i ngue hing yu judío 'be'a bi man ra Pablo, bin johya yú mbũi, ne bi 'yɛna:

—Xun ho rám Hman Oja, bi 'yɛn'u.

Ne bi 'yɛc'yɛi to'o gätho män thahni gue din t'un'na ra temazai. ⁴⁹ Ne nu rám Hman Oja, ya gätho bũ ja ra häi Pisidia bi hma. ⁵⁰ Pe nu'u 'da yu judío bi parpa u 'da yu xisu, gue'u 'da mí sɔm bũ ja yú nija ne mí pa nt'ɛspi bũ ja ra hnini, ne'u mi'da yun 'yohũ gue yu ngurpi bũ ja ra hnini. Ne nu'u bi ucpa ra Pablo ne ra Bernabé bũya, ne bi xifi da bɔm bũ ja yú häi. ⁵¹ Janangue'a nu ra Pablo ne ra Bernabé bi huac yú gua yu fonthäi, ngue n'da ra hmɛpya nde da ma, da nu rán thɛui a bi 'yɔt'u. Ne bi mba bũ ja ra hnini Iconio bũya. ⁵² Pe nu yu 'yɛc'yɛi bũ Pisidia ɛmme bin johya, ne bi hya ra ts'edi xun ho nangué rá Hogandahi Oja.

14

Ra Pablo ne ra Bernabé nubũ ra hnini Iconio

¹ Nubũ Iconio, bi yũrpũ ra Pablo ne ra Bernabé bũ ja yú nija yu judío, ne bi mam bũ a rám Hman Oja. Ne bi ma xun ho, janangue'a xun ngu yú mijudíohũ bi 'yɛc'yɛi, ne'u yu ja'i gue hing yu judío. ² Pe nu'u 'da yu judío ngue him bi 'yɛc'yɛi ɛmme madin 'yũthu u hing yu judío, bim parbi da zũ'u yu 'yɛc'yɛi. ³ Pe nu ra Pablo ne ra Bernabé nya'a bim 'bũpũ, nguetho xun ngu bi 'yɛc'yɛi bũ, ne bi hyut' ran zambũ bi ma nangué ra Hmu mahɛts'i. Nu ra Hmu bi un yú ts'edi u ngue da 'yɔt' yu hmɛpya ne yun t'ɔt'e nuixte, guerpũ da bäh yu ja'i, Oja in 'yohũ ra Pablo ne ra Bernabé. ⁴ Pe nu yu ja'i bũ ja ra hnini bin heque. 'Da'u bi den yu judío hing yu 'yɛc'yɛi, ne 'da'u bi den ra Pablo ne ra Bernabé. ⁵ Janangue'a, nu yu ngurpi bũ ja ra hnini bi un ran t'ɛdi u hing yu 'yɛc'yɛi, yu judío u'da, hing yu judío u 'da, gue da zũ'u, ne di bat'ado u. ⁶ Pe nu ra Pablo ne ra Bernabé, 'bũ mí badi 'be'a nde da 'yørpe, bi 'dagui, bi mba bũ ja ra hnini Listra, nerpũ ra hnini Derbe nubũ ra häi Licaonia. Ne bin 'yo gätho ra xequi bũ. ⁷ Nerpũ bá mam bũ rán ho ma'da'yo ra Cristo bũ u.

Bi mba ma bat'ado ra Pablo bũ Listra

⁸ Nubũ ja ra hnini Listra mí 'bũpũ n'da ran 'yohũ, ra dogua, ngue ya xín jabũ 'bũ mim 'bũi. Ne mí hurpũ nguetho hin jam'bũ bin 'yo. ⁹ Nu ran 'yohũ i øde 'be'a bi man ra Pablo. Nu'bũ mí hyæt a ra Pablo, mí paði 'be'a mím bẽn'a zũ dogua, ngue ya i æc'yei gue dí hocpa rá gua ya. ¹⁰ Janangue'a nu ra Pablo nts'edi bi ma:

—Ndants'i gam 'bãi.

Nu ran 'yohũ bũya 'bex bi zãgui bin 'yo. ¹¹ Ne nu'ũ yũ ja'i, nu'bũ mín nu 'be'a bi 'yøt'a ra Pablo, nts'edi bi mbafi, ne bin ya yũ nde 'ũ licaonia, bi 'yẽna:

—Nuya yũ oja ya, pe bi nequi tengu'bũ yũn 'yohũ, bi zøcua ja ra häi dí 'bũhmbũ, bi 'yẽn'ũ.

¹² Nu ra Bernabé bi 'yẽmbi tengu rá thuhu yũ oja zehẽ ra Júpiter, ximangutho a ra Pablo bi 'yẽmbi tengu rá thuhu yũ oja zehẽ ra Mercurio. Nguetho man'da mi ya'a ra Pablo, ne i ẽmbi rá pøngahya ra Júpiter a ra Mercurio. ¹³ Nu'a ra mbãja bũya, ngue mí pep'a yũ oja Júpiter, mí ja bũ n'da ra ngu bũ ndehnini, guerpũ mí thãnde ra Júpiter yũ ja'i. Nu'a ra mbãja ne'ũ 'da yũ ja'i bá si yũn ðani guerpũ 'bũh ra Pablo ne ra Bernabé, ẽmbi ra Mercurio ne ra Júpiter, gue da hyo yũn ðani da mbøspe. Ne bá cã yũ ðoni, gãtho da mbøspe. ¹⁴ Pe nu'bũ mí bãh ra Bernabé ne ra Pablo 'be'a i nde da 'yøt'ũ yũ ja'i, bi yũrpũ 'bũh yũ ja'i, bi ðũn yũ pahni, ndepe da bãh yũ ja'i hingui numanho 'be'a nde da 'yøt'ũ, ne bi 'yẽmbi:

¹⁵ —N'yohũ ahũ hanja ngubũ gní 'yøthũ. Nguetho dyũn 'yohũ thoho'be, pe bá ẽ'be ua gue dín nde ga xi a'be gui 'yes'hũ 'be'a guí øthũ, nguetho sãti thoho 'be'a guím bẽmhũ. Nde'bũ gui 'yes'hũ gní thãndehũ ẽ guí ẽmfũ yũ oja ua ja ra häi, ne gui thãndehũ majuãni Oja. Nguetho gue'a bi 'yøt' mahẽts'i necua ja ra häi ne ra deã ne gãtho i ja ua. ¹⁶ Nu'ũ yũ pa bi thogui, Oja bi hyetho yũ ja'i da 'yøzẽhẽ yũ pãhã zehẽ. ¹⁷ Pe nu Oja bũya zã i urcahũ rá hogan 'yomfẽni i ørcahũ, gue bí penh ra 'ye ne di japi din ja ma huãhihũ, ne di 'dajũ 'be'a dí sihũ ne di 'dajũ ran johya ma mbũihũ, bi 'yẽn'a ra Pablo.

¹⁸ Madague'bũ ngubũ mí man ra Pablo, pe xũn hẽi bũ í hecpa yũ ja'i gue hin da mbøspe.

¹⁹ Pe bi zøm bũ 'da yũ judío bá nexpũ ra hnini Antioquía bũ ja ra häi Pisidia, nepũ Iconio, ne nu'ũ bi parba yũ ja'i da zũh ra Pablo ne ra Bernabé. Nu yũ ja'i bũya bi bat'ado ra Pablo ne bi gũrpũ häi, bi hyøn'a thi bũ ja ra hnini, ne ẽmbi gue ya bi du. ²⁰ Pe nu'bũ mí zøh yũ 'yẽc'yei bũ 'ben'a ra Pablo, bi ndants' pũya, ne bi mba mahøn'a bũ ja ra hnini. Nu'bũ mí hyax bũya bi mbe ra Bernabé bũ ja ra hnini Derbe.

²¹ Nubũ ja ra hnini Derbe bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ne xũn ngu bi 'yẽc'yei. Ne nubũya, nu ra Pablo ne ra Bernabé bá nexpũ, bi thoh mahøn'a bũ ja yũ hnini Listra ne Iconio nepũ Antioquía bũ ra häi Pisidia. ²² Guerpũ bi thoqui bi hæť ra ts'edi yũ mbũi yũ 'yẽc'yei, ne bi xifi di thocta a dí 'yẽc'yei, nguetho gãtho to'o da yũrpũ di manda rá ts'edi Oja, jatho da nu xũn ngu yũn ũnbi. ²³ Ne nubũya nu ra Pablo ne ra Bernabé bi 'ye't' yũn ts'ihme 'bũ mí huan'dũ din ngũrpi n'da ngu n'da bũ ja yũm peti. Ne bi 'yãp Oja ngue da mbãx'ũ yũ ngũrpi. Ne bi ðãp'a Oja ẽ gãtho na ngu ẽ yũ 'yẽc'yei gue di jamansu, nguetho bi 'yẽc'yei Oja ẽ.

Bá peng bũ ra Pablo ne ra Bernabé bũ Antioquía ra häi Siria

²⁴ Ne nubũya ra Pablo ne ra Bernabé bi thopũ ra häi Pisidia ne bi zøm bũ ra hnini Perge nubũ ra häi Panfilia. ²⁵ Ne guerpũ bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. M'bejua bũya bi mba bũ ra hnini Atalia. ²⁶ Guerpũ bi hyu ra barco bi mba bũ Antioquía bũ ra häi Siria, guerpũ ra mbũdi xí un Oja yũ 'bẽfi ẽ, ne xí t'ãp rá m fãts'i Oja ẽ. Ne nuya bi juah ya. ²⁷ Nu'bũ mi zøm bũ, bi ma dim peti yũ 'yẽc'yei, ne bi xifi gãtho bi 'yøt'e ngue bi zẽ'a Oja, ne bi xifi ne'ũ hing yũ judío bi jap Oja bi 'yẽc'yei. ²⁸ Ne nu ra Pablo ne ra Bernabé, nya'a bim 'bũhmbũ yũ 'yẽc'yei bũ bũya.

15

Bim peti yũ ngũrpi bũ Jerusalén

¹ Nu'ũ yũ pa ẽ bi zøm bũ Antioquía 'da yũn 'yohũ bi nexpũ ra häi Judea. Ne sä bi xi'ũ yũ 'yẽc'yei hing yũ judío ngue hingui sä dim pø'a n'da 'bũ hinga nthequi yũ xifani, tengu bi

xänba ra Moisés ɱ yɱ judío. ² Nu ra Pablo nɛ ra Bernabé nts'edi bin junthɱ ɱ, janangue'a bi t'ɛmbi da mba bu Jerusalén, nɛ'ɱ mi'da yɱ 'yɛc'yɛi, din yɱhɱ bu yú 'bäihɱ ra Cristo nɛ'ɱ mi'da yɱ ngurpi bu, nangue 'bɛ'a bi man'ɱ yɱn 'yohɱ.

³ Janangue'a nu'ɱ yɱ 'yɛc'yɛi bu Antioquía bin 'yɛhmbɱ buya, bi mbenpɱ ja ra 'yu ɱ. Nɛ nu'bu mi hyax ra 'yu ní mba Jerusalén, bi thopɱ ja ra häi Fenicia nɛpɱ ra häi Samaria. Nɛ nubɱ bi thogui, bi xih yɱ 'yɛc'yɛi ngue bi hyɛ'ɱ yú t'ɛc'yɛi zɛhɛ ɱ hing yɱ judío, nɛ bi dɛn ra Cristo. Nɛ nu'bu mí 'yø'ɱ yɱ cu nangue ra Cristo 'bɛ'a bi man ra Pablo, bin johya buya.

⁴ Nu ra Pablo nɛ ra Bernabé nɛ'ɱ mín 'yohɱ buya, bi zøm bu Jerusalén. Nɛ nu yú 'bäihɱ ra Cristo nɛ'ɱ mi'da yɱ ngurpi mi 'burɱ, nɛ gätho mi'da yɱ 'yɛc'yɛi, bin johya 'bu mín nu'ɱ, nɛ bim petihɱ. Nɛ nu ra Pablo nɛ ra Bernabé bi ma gätho 'bɛ'a bi 'yøt'e, ngue bi zɛ'a Ojɱ 'bu mí xi'ɱ hing yɱ judío. ⁵ Pɛ 'da'ɱ yɱ judío, yɱ fariseo ɱ ngue mí ɛc'yɛi, bim 'bäi nɛ bi 'yɛna:

—Jatho da mba nthɛqui yú xifani yɱ 'yɛc'yɛi gue hing yɱ judío, nɛ da sifi da 'yøt' yún t'ɛdi ra Moisés, bi 'yɛn'ɱ.

⁶ Nu'ɱ yú 'bäihɱ ra Cristo buya, nɛ'ɱ mi'da yɱ ngurpi, bim peti ngue bin 'yän'dɱ 'bɛ'a man'da xün ho da 'yøt'e. ⁷ Nɛ nu'bu nya'a thoho madín 'yomfɛni ɱ, bim 'bä'a ra Pedro, nɛ bi 'yɛna:

—N'yohɱ ahɱ, guí pɱhmbɱ gue maya'bu ts'ɱ bi xicä Ojɱ n'dandɱ gue ga xi'ɱ 'da yɱ jɱ'i hing yɱ judío ran ho ma'da'yo. Nɛ nangue dá mangä, bi zä bi 'yøde nɛ bi 'yɛc'yɛi. ⁸ Nu Ojɱ gue i pɱrpa yú mbɱi yɱ jɱ'i, bi jajɱ ga pɱhmbɱ i sin'ɱ hing yɱ judío, nguetho bi un rá Hogandɱhi Ojɱ ɱ, tengu bi 'dajɱ dɱɱ judíoɱhɱ. ⁹ Nu Ojɱ him bi 'yøt'a n'da ran heque nanguejɱ dɱɱ judíoɱhɱ nɛ'ɱ hing yɱ judío, pɛ nɛ'ɱ bi japi bi bo yú mbɱi ngue bi 'yɛc'yɛi. ¹⁰ Nuya hanja guí ɛmhbu hin da zin Ojɱ ɱ gue him bi 'yøt' yún t'ɛdi ra Moisés, pɛ ya bi zin Ojɱ ɱ. Nguetho guí ɛmhbu i jatho da 'yøt'ɱ yɱn t'ɛdi, tengu'bu gui hyøspahɱ n'da ra 'beni, gue hin dá häthɱ, xínga gue'ɱ mam bombøtahɱ xtá hyät'i, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹¹ Nɛ xø bi 'yɛna:

—Pɛ nujɱ dí ɛc'yɛihɱ ngue da mba ma pøhøgähɱ nangue rá mate ra Hmu Jesús, ngutho'ɱ hing yɱ judío, bi 'yɛn'a ra Pedro.

¹² Nɛ nubuya bi yɱ ra Bernabé nɛ ra Pablo, nɛ bi xi'ɱ 'bɛ'a gätho bi 'yøt'e nangue rá ts'edi Ojɱ, yɱ hmɛpya nɛ yɱn t'øt'e nuixte ngue bi 'yørpɱ 'buh yɱ jɱ'i hing yɱ judío. Nɛ gätho ná yɱ'ɱ njom bin yɱ. ¹³ Nu'bu mí gua'a bi ma ra Pablo nɛ ra Bernabé, nu ra Jacobo Santiago bi 'yɛmp'ɱ madim peti bu:

—N'yohɱ ahɱ gui 'yøhmbɱ ya 'bɛ'a dí mangä. ¹⁴ Nu ra Simón Pedro ya bi xijɱ ha ín ja Ojɱ ra mbɱdi bi huahn'ni 'da yɱ jɱ'i hing yɱ judío ngue da 'yɛc'yɛi. ¹⁵ Nɛ ngutho bi man yɱ pøngahyɱ 'bu maya'bu, 'bu mi 'yo't'i 'bɛ'a bi man Ojɱ.

¹⁶ Bi 'yɛna:

M'bejua gua pengä mahøn'a, nɛ ga japi din thændegui mahøn'a tengu mi thændegui nu'bu mí 'buh ra David. Tengutho 'bu di hoc mahøn'a n'da ra nijɱ gue xün yøt'e.

¹⁷ Nɛ gätho mi'da yɱ jɱ'i da hyongui, guecä dra Hmu mahɛts'i. Gätho to'o yɱ jɱ'i hing yɱ judío ngue ma mbɛti ɱ, da hyongui.

¹⁸ Njabɱ bi man Ojɱ maya'bu nɛ bi japi bi fɱhya gue'bu go maya'bu.

¹⁹ Janangue'a dí xi ahɱ ya, ɛn'a ra Jacobo, nde'bu hin te ga xihmbɱ da 'yøt'a xün hɛi ɱ hing yɱ judío, gue nu'ɱ xí hyɛɛ yú t'ɛc'yɛi nɛ i tɛn'na Ojɱ. ²⁰ Pɛ ga othɱ n'da ra søcuɱ, nɛ ga xihmbɱ ɱ da hyɛgui gätho yún t'øt'e yɱ hmite, nɛ hin da 'yøt' yɱn 'yomt'ɛni, nɛ hin da za ra ngø gue him bi bøn rá ji 'bu mí tho, nɛ hin da zi ra ji. ²¹ Janangue'a hin di unba yú mbɱi to i tɛn yún t'ɛdi ra Moisés, nguetho xün ngu yɱ jɛya xí thogui i hmam bu ja yú nijɱ yɱ judío yún t'ɛdi ra Moisés, gätho yɱ hnini i hma 'bu ra pa ran ts'äya, bi 'yɛn'a ra Jacobo.

²² Gätho yɱ 'yɛc'yɛi nɛ yú 'bäihɱ ra Cristo nɛ mi'da yɱ ngurpi bi numanho 'bɛ'a bi man'a ra Jacobo. Nɛ mi ɛn'ɱ gue da thanh'ni 'da da 'bɛhni da mbähä ra Pablo nɛ ra Bernabé bu

Antioquía. Ne bi thanh'na ra Judas t'ẽmbi Barsabás ne ra Silas, ne gue'ũ 'da yú ngurpi yũ 'yẽc'yeyi Ʃ. ²³ Ne nu ra sœcuã ngue bi gats'i bi ma:

“Nugãhe, ma 'bãigãhe a ra Jesucristo, ne mi'da gãhe gue dyú ngurpigãhe, ne gãtho ni cuje nanguê ra Cristo, dí pen'nahũ ra sœcuã, ma cu ahũ, ne dadí zengua ahe. Dadín cuhũ nanguê ra Cristo gyũ jã'ihũ ngue hin gyũ judíohũ guí 'bũhmbũ bũ Antioquía, ne pũ gãtho ra hãi Siria ne pũ ra hãi Cilicia. ²⁴ Nugãhe dá øhmbe ngue 'da yũn 'yohũ bi nexua bi mba bũ, ne bi pat'ahũ ne bi xi ahũ ngue jatho da mba nthequi ni xifanihũ ne gui 'yøthũ rán t'ẽdi ra Moisés. Pẽ nu'ũ hin dá penhdãhe Ʃ. ²⁵ Nugãhe dãm petihe ne dá sãnhde 'da yũn 'yohũ da mbãhã ra Pablo ne ra Bernabé. ²⁶ Nu ra Pablo ne ra Bernabé ẽmmẽ dí numanhohe, nguetho hingui su din 'yo bũ hapũ ẽna da tho, ngue da ma nanguê ma Hmuhũ ra Jesucristo. ²⁷ Ne dá penhde ra Judas ne ra Silas da xi'asẽhũ 'be'a dá othe. ²⁸ Nguetho rá Hogandãhi Ojã bi xije, ne dá numanhohe, ngue hin ga 'da ahũ mi'da yũn t'ẽdi xũn hẽi gui 'yøthũ nanguê yũn t'ẽdi ra Moisés. Hønt' ya zũ ts'ũ yũn t'ẽdi dá ot'ahe. ²⁹ Nuya dí xi ahe ya, ngue hin gui sihũ 'be'a bi 'bøspa yũ hmite, xínga gue ra ji gui sihũ, xínga gue gui sahũ ra ngø gue him bi bøn ra ji 'bũ mi tho. Ne hin gui 'yøthũ yũn 'yomt'ẽni. Nu'bũ gui hyehmbũ gãtho 'be'a dí xi ahe, xũn ho 'bũ. Ojã da mbãx ahũ. Ne hønt'a dí xi ahe ya,” bi 'yẽn'a ra sœcuã bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago 'bũ mi ja ram peti bũ Jerusalén, bi gãx ra Pablo.

³⁰ Ne nubũya, bi mbãhã ra Pablo, ra Bernabé, ne ra Judas, ne ra Silas bũ ja ra hnini Antioquía. Nu'bũ mí zøm bũ, bi ma dí peti yũ 'yẽc'yeyi ne bi dã ra sœcuã bũya. ³¹ Ne nu'bũ mí nu'ũ 'be'a mí mam bũ ja ra sœcuã, bin johya yú mbũi nanguê ran zofo bi sifi, ngue bi hyurpa yú mbũi. ³² Nu ra Judas ne ra Silas, ne'ũ, yũ pøngahyã Ʃ. Ne nanguê rán zofo Ʃ bi hyurpa yú mbũi yũ 'yẽc'yeyi. Ne bi mbãts'i da 'yẽc'yeyi xũn ho. ³³ Nu ra Judas ne ra Silas bim 'bũpũ Antioquía 'da yũ pa. M'bejua bin 'yẽte yũ 'yẽc'yeyi, bi mbẽhni da mbeng bũ 'bũ'ũ ngue bá penh'dũ. ³⁴ Ne m'bejua him bi nde bi mbeng bũ ra Silas, ne bá copũ Antioquía. ³⁵ Ne ra Pablo ne ra Bernabé bi gopũ Antioquía. Nu'ũ ne'ũ gãtho mi'da yũ xãnbate bin xãnbate bũ, ne bi mamp'a rãm Hman ra Cristo.

Ná yondj bi mba n'danni ra Pablo, bi man rãm Hman Ojã

³⁶ Nu'bũ mí tho'i 'da yũ pa, ra Pablo bi 'yẽmp'a ra Bernabé:

—Ga mbe bũ ja n'da ngu n'da yũ hnini xtán 'youi xtãm mammi rãm Hman Ojã. Ga nuui ma cuhũ nanguê ra Cristo 'be'a di ja'ũ.

³⁷ Nu ra Bernabé bi nde da zix'a ra Xuua Marcos. ³⁸ Pẽ nu ra Pablo him mi nde da zix'a, nguetho nu'a bi 'dapũ Panfilia, ne him bi thoc rá 'befi bũ. ³⁹ Ne hinga 'da'angu bi bẽmmi ne bin heque. Nu ra Bernabé bi zix'a ra Marcos bi hyu ra barco í mba bũ ra t'ũhãi Chipre. ⁴⁰ Nu ra Pablo bi huanh'na ra Silas ngue da mbe. Ne nu yũ 'yẽc'yeyi bũ Antioquía bin yãhũ Ojã, bi 'yãp rá mate Ojã nanguê'ũ. Bi mba bũya. ⁴¹ Ne nu'ũ bi thopũ ra hãi Siria ne pũ Cilicia, ne nya'a ts'ũ bim 'bũpũ hapũ bi thogui, gue bi hãt ra ts'edi xũn ho yũ 'yẽc'yeyi bũ.

16

Nu ra Timoteo bin 'yohũ ra Pablo ne ra Silas

¹ Nu ra Pablo ne ra Silas bi mba bũ ra hnini Derbe ne pũ Litra. Ne bin tĩmhũ bũ n'da ra 'yẽc'yeyi, ra Timoteo na. Nu rá mbe ra judío, ne ra 'yẽc'yeyi a, pẽ nu rá ta, ra mẽngu bũ Grecia a. ² Nu yũ 'yẽc'yeyi bũ Litra ne pũ Iconio bi mamanho nanguê ra Timoteo. ³ Ne nu ra Pablo bi nde din 'youi a, jananguê'a bi hyẽcpa rá xifani, gue hin di Ʃ't' yú mbũi yũ judío. Nguetho gãtho yũ judío 'bũpũ i pađi ngue rá ta ra mẽngu bũ Grecia a. ⁴ Ne gãtho yũ hnini bũ bi thogui bi xih yũ 'yẽc'yeyi da 'yøt'e 'be'a bi man ra Jacobo ne yú 'bãihũ ra Cristo ne yú ngurpi yũ 'yẽc'yeyi bũ Jerusalén, ngue 'be'a xũn ho da 'yøt'ũ hing yũ judío. ⁵ Ne gãtho yũ 'yẽc'yeyi bi thoctatho bin te yú mbũi nanguê 'be'a bi 'yẽc'yeyi. Ne mpa 'bũ mpa 'bũ man'da i hux'a ná ngu yũ 'yẽc'yeyi.

Nu ra Pablo bi 'uj tengu' bũ n'da ra mẽngu Macedonia

⁶ Nu'ɸ bi thocpɸ ra häi Frigia nepɸ ra häi Galacia bɸya, nguetho him bi jap'a rá Hogandahi Oja xtá man ram hma bɸ ra häi Asia. ⁷ Nu'bɸ mi zøm bɸ ra häi Misia ɸna xtá mba bɸ ra häi Bitinia, pɸ nu rá Hogandahi Oja xínga guerpɸ bi japi da mba bɸ. ⁸ Bi thorpɸ ja ra häi Misia bɸya, bi mba bɸ ra hnini Troas bɸ ndendeja. ⁹ Ne nubɸya nu ra Pablo bi nu n'da ran t'uti 'bɸ mín xui, tengu'bɸ ra t'j, ɸna gue'bɸ n'da ran 'yohɸ ra mengu Macedonia mí 'bäpɸ ja rá hmi, ne bi 'yɸmbi: “Ba ɸcua ja ra häi Macedonia ne gui zeje ts'ɸ,” bi 'yɸna. ¹⁰ Ne nugä dra Lucas, dí o't'ä ra søcuɸ i ja ua, dín nde ga mbähmbe bɸ ra Pablo. Ne nangu'e'a bi t'ut'a ra Pablo, janangu'e'a 'bex dán sähe ga mbähmbe bɸ ja ra häi Macedonia, nguetho dá haxhe njuani ngue'a Oja bi zoncähe bɸ, in ndeje ga mamhbe bɸ ran ho ma'da'yo dí yanjɸ a.

Bi zøm bɸ Filipos ra Pablo ne ra Silas

¹¹ Nu'bɸ má pømhbɸ bɸ Troas dá huhe n'da ra barco ne njuantho dá uɸnthɸ bɸ ja ra t'uhäi Samotracia gue i jabɸ made ra deja. Nu'bɸ mi hyats'i dá thohmbe bɸ Neápolis. ¹² Dá nexhe bɸ Neápolis bɸya ne dá sømhbe bɸ ra dahhini Filipos, rán guat'i ra häi Roma. Nu ra hnini Filipos man'da ja rá ts'edi xinda gue mi'da yɸ hnini bɸ ra häi Macedonia. Ne dám 'bɸhmbe bɸ 'da yɸ pa. ¹³ Ne nu'bɸ ra pa ran säya dá pømhbɸ bɸ ja ra hnini, dá mbähmbe bɸ ja ra ndendathe guerpɸ zant'a min yajɸ Oja yɸ ja'i. Ne dá huhmbe bɸ, dá xihmbe ráman Oja ɸ yɸ xisu ngue madím peti bɸ. ¹⁴ Ne nu n'da ra xisu í Lidia ra mengu bɸ Tiatira, bi 'yøde 'bɸ'a dá mamhbe. Nu'a ra Lidia ra mbä'bø't'e na, i pä ra 'bø't'e xɸn jɸpoi ngue xɸn ho. Nu'a i ɸc'yɸi ne mi numansu Oja, janangu'e'a bi xocua rá mbɸi da 'yøde xɸn ho 'bɸ'a bi man'a ra Pablo. ¹⁵ Nu ra Lidia bin xixyɸ bɸya ne gätho 'bɸpɸ rá ngu. M'bejua bi xicähe:

—Nu'bɸ guí ɸna majuani dí ɸc'yɸi ra Hmu mahɸts'i, ba ɸhmbɸ ua ja ma ngu gam 'bɸhmbe ua 'da yɸ pa, bi 'yɸnje.

Ne bi 'yørcahe ts'edi janangu'e'a dá mbähmbe.

¹⁶ N'da ra pa nu'bɸ má mbähmbe bɸ zai bi yajɸ Oja yɸ ja'i, dán c'athe n'da ra hmute ra 'yɸɸe. Nu'a man ra 'yøde nangu'e ra zithu min 'youi, ne mí taha xɸn ngu ra mbɸi di un'dɸ yú hmu. ¹⁷ Nu'a ra hmute mi ten'na ra Pablo necähe. Bi mbafi bi 'yɸna:

—Nuya yɸn 'yohɸ, yú mbɸfi Oja nuixte thoho, i xängahɸ hague dán zä dam pømhbɸ, bi 'yɸna.

¹⁸ Ne xɸn ngu yɸ pa ngubɸ mi øt' ra hmute. Madí xømmbɸi ra Pablo ne bi xi'a ra zithu min 'youi ra hmute:

—Nangu'e rá thuhu ra Jesucristo dami pøm bɸ rá mbɸi na ra hmute, bi 'yɸmbi.

'Bexque bi bøn ra zithu bɸya.

¹⁹ Nu'bɸ mí pajɸ yú hmu ra hmute gue him man zä da dap rán zäbi, bi bent'a ra Pablo ne ra Silas, ne bi zixpɸ ja ra täi guerpɸ 'bɸh yɸ ze'mi. ²⁰ Ne nu'bɸ mi dä bɸ 'bɸh yɸ ze'mi, bi 'yɸn'ɸ:

—Nuya yɸn 'yohɸ 'bɸcua, yɸ judío ya. Ne in nde di ts'on yɸ ja'i 'bɸcua ja ma hninihɸ.

²¹ Ne i man yɸn t'øt'e gue hingui sä ga øthɸ, nguetho nujɸ dyɸ romanohɸ. Ne hin'yɸ man t'ɸdi ga øthɸ a i xijɸ, sä bi 'yɸn'ɸ yɸ yapate.

²² Ne bi munts' yɸ ja'i ngue nde da zɸ'ɸ. Nu yɸ ze'mi bɸya, bi manda da 'bøcua yú pahni, da mba m'bei ra Pablo ne ra Silas. ²³ Ne nu'bɸ mi juadi ngue ɸmmɸ xí 'bei, bi mba njot'i bɸ ja ra fädi. Ne bi sih ra mbängoxthi da mbädi xɸn ho. ²⁴ Nu'bɸ min t'un ran t'ɸdi ra mbädi bi zixpɸ man'da mbo. Ne bi zemba yú gua bɸ ja ra fädiza.

²⁵ Nu'bɸ mi zøm made ra xui bɸya, nu ra Pablo ne ra Silas min yajɸ Oja ne bin tuh yú thuhu Oja. Ne gätho mi'da yɸ ofädi mi øde. ²⁶ Ne 'dahmantho 'bɸ mi mbadi bin ja n'da ra 'yänhäi, gue'bɸ go mi guhni yú guangu ra fädi. Gätho yɸ jut'i bin xozehe ne gätho yɸ t'ɸgui man thät'i yɸ ofädi bin xozehe. ²⁷ Ne nu'bɸ mi nuh rá mbängoxthi ra fädi, bi nu gätho nsoqui yɸ goxthi, bi gɸx rá juai bɸya gue nde xtín hyose, nguetho mim bɸni ngue ɸmbi gätho xí 'da'ɸ yɸ ofädi. ²⁸ Pɸ nu ra Pablo nts'edi bi mba't'i, bi 'yɸmbi:

—O gadín unba zɸhe nguetho gätho dí 'bɸcähe ua.

²⁹ Ne nu'a ra mbängoxthi baya bi 'ya'a n'da ra sibi, bi yörpü mbo, ne emme di fet'i nguetho min su. Ne bi yörpü ja rá gua ra Pablo ne ra Silas. ³⁰ Ne bi gürpü thi u, ne bi 'yänni:

—N'yohu aui 'be'a sä ga ot'a nguepü da zä dam pöcä, bi 'yena.

³¹ Nu ra Pablo ne ra Silas bi 'yembi:

—Dami döp ni mbui ra Hmu, ra Jesucristo, di pun'na ni ts'oqui, ne da zimanho i, ne'ü gätho 'bupü ni ngu, 'bu di döp yü mbui a, bi 'yembi.

³² Nubaya bi xih rán ho ma'da'yo ra Cristo ne gätho 'bupü rá ngu. ³³ Ne nu'a ra mbängoxthi ne gätho 'bupü ja rá ngu bin xixya a ra xui a. ³⁴ Nu'a ra mbängoxthi baya bi zix'a ra Pablo ne ra Silas bu ja rá ngu, ne bi 'ujni. Ne'a, ne gätho 'bupü ja rá ngu emme bin johya nguetho bi 'yec'yeyi Oja.

³⁵ Nu'bu mí hyats'i, nu'ü yu ze'mi bi mbenh'du yu asmayo da xih ra mbängoxthi da böm bu ja ra fädi ra Pablo ne ra Silas. ³⁶ Ne nu'a ra mbängoxthi bi xi'a ra Pablo baya:

—Nu yu ze'mi bá penh ra nde ga xoc'au. Nuya sä gui pömmi ne nte gui jai, bi 'yembi.

³⁷ Pe nu ra Pablo bi 'yembi:

—Nugä'be dí ca'be ran t'edi bi böm bu Roma, pe guehma bi 'benzagä'be bu 'buh yu ja'i, ne him 'be bi juängä'be pe bi goctä'be. Nuya ha en'ü gui jugä'be ngue njon da nu. Hin'na, hingui sä. Bá xifi ba xese da xogä'be, bi 'yena.

³⁸ Nu yu asmayo baya bi mba bi xih yu ze'mi 'be'a bi ma ra Pablo. Nu yu ze'mi nu'bu mi 'yöde ngue i ca yun t'edi bu Roma a ra Pablo ne ra Silas baya, emme bin su. ³⁹ Ne nu'bu bá xh yu ze'mi baya, bi xocuabi ne bi 'yöp ra punbi, ne bi xi'ü:

—'Yorcahe ra mate gui pömmi ua ja ra hnini, bi 'yembi.

⁴⁰ Pe nu ra Pablo ne ra Silas 'bu mí böm bu ja ra fädi, bi mba bu ja rá ngu ra Lidia. Ne nu'bu mi nu yu cu nangu ra Cristo, bi hat ra ts'edi yü mbui u, ne bi mba baya.

17

Ran 'yo'ts'i bu Tesalónica

¹ Nu'a ra Pablo ne ra Silas bi thopü ja ra hnini Anfípolis nepü Apolonia ne bi zöm bu ja ra hnini Tesalónica. Guepü Tesalónica bí ja bu n'da rá nijä yu judío. ² Ne nhyu semana bim 'bupü, ne nu'bu xun dät yu pa ran säya, bi mam bu rá m Hman Oja a ra Pablo. ³ Ne jante thoho bi xifi xun ho nangu ram hma män t'o't'i maya'bu, gue gue'a ra Cristo jatho da nu ran unbi ne da du, ne m'bejua da ndants' mahøn'a bu 'bu'ü xun du.

—Ne gue'a bi nu ra Jesús a män t'o't'i tengu dí xi ahü, janangu'e'a ga pahmbu gue gue'a ra Cristo rá Thahni Oja a, bi 'yem 'bu mi xänbi.

⁴ Ne nu'ü 'da yu judío bi döp yü mbui ra Cristo, ne bi den'na ra Pablo ne ra Silas. Ne emme xun ngu yu mengu bu Grecia ngue mi numansu Oja bi 'yec'yeyi. Ne xun ngu yu xisu yu mengu bu grecia gue mí hnumansu, bi 'yec'yeyi. ⁵ Pe 'da yu judío ngue him mí ec'yeyi bin seya, ne bi zonh'nu yu ts'om'bäi bi xifi di parba yu ja'i, asta gue'bu gätho ra hnini bi parbi. Ne nu'ü bi mba bu rá ngu ra Jasón, bi 'uexpa bu rá ngu, i hon'a ra Pablo ne ra Silas, xna da guqui gue di dä bu 'buh yu ja'i. ⁶ Ne nu'bu him mi dñn ra Pablo ne ra Silas, bi zix'a ra Jasón, nts'edi bi gats'i, ne mi'da yu 'yec'yeyi, bi zixpü 'buh yu ze'mi bu ja ra hnini. Bi mbafi ne bi 'yena:

—Guehna n'dat'a mbemhbu u yun 'yohu gue ya bi ts'oni gätho ra ximhäi, ne bi zocua ya. ⁷ Ne nuna ra Jasón bi säyaba bu rá ngu. Ne nu'ü hingui numansu rán t'edi ma ts'ut'abihü bu Roma, nguetho en'ü i 'buh man'da ra ts'ut'abi guehna ra Jesús, bi 'yeyn'ü yu ts'om'bäi.

⁸ Nu yu ja'i ne yu ze'mi bin cue 'bu mí 'yöde 'be'a bi man'ü. ⁹ Ne nubaya nu ra Jasón ne'ü mi'da bi thäcua ra mbeti gue da böm bu ja ra hnini ra Pablo ne ra Silas, ne bi mba ma thögue baya.

Bi zöm bu Berea ra Pablo ne ra Silas

¹⁰ 'Bexque guet'a ra xui a bin 'yɛhmbu yu 'yɛc'yɛi a ra Pablo ne ra Silas. Bi mba bu ja ra hnini Berea. Ne nu'bu mí zòm bu, bi mba bu ja rá nijá yu judío. ¹¹ Nu yu judío gue 'buru, man'da xun ho yú mbui xinda gue'u 'buru Tesalónica. Nguetho 'bexque bi xoc yú mbui, mí ja ra pähä ngue da hyän a bi man ra Pablo. Ne gätho yu pa bi neh yú søcuä Ojä maya'bu, ngue nde bu da badi 'bu din theui u i man'a ra Pablo. ¹² Ne xun ngu u bi 'yɛc'yɛi. Ne yu xisu, yu mengu bu grecia, ngue mi hnumansu, xun ngu bi 'yɛc'yɛi, ximangut yun 'yohu bi 'yɛc'yɛi. ¹³ Ne nu yu judío bu Tesalónica nu'bu mi badi gue i man ran ho ma'da'yo bu Berea a ra Pablo, bi mba bu buya ngue di parba yu ja'i. ¹⁴ Pe nu yu 'yɛc'yɛi 'bex bi zix'a ra Pablo bu ndendeja. Pe nu ra Silas ne ra Timoteo bi goru Berea. ¹⁵ Nu'u min 'yohu ra Pablo bi zixru ja ra hnini Atenas buya. Ne bi mbeng bu, ne bi xi'a ra Silas ne ra Timoteo gue ra Pablo ndepe da mba bu n'dihi bu 'bui.

Bi zoh yu mengu Atenas a ra Pablo

¹⁶ Ne nu'bu min døm'ate ra Pablo bu Atenas, emme bi du rá mbui 'bu mín nu gätho ra hnini xí muns' yu nyogui. ¹⁷ Janangue'a nu ra Pablo bin yahu yu judío bu ja ra nijá, ne'u mi'da ngue mi thände Ojä. Ne gätho yu pa mi yahu yu ja'i ngue gätho mi tım bu ja ra tai. ¹⁸ Ne'u 'da yun 'yohu gue i tenba yú t'ɛc'yɛi zehɛ yu Epicúreos, ne mi'da i tenba yú t'ɛc'yɛi zehɛ yu Estoicos, bin yahu ra Pablo. Nu'u 'da bi ma:

—'Be'a ní mba i man na ra ndemhya n'yohu.

Ne'u mi'da bi ma, bi 'yɛna:

—Masque im ma ngue 'buh mi'da yu ojä, bi 'yɛn'u.

Ngubu bi ma nguetho bi man ra Pablo nangue ra Jesús, ne bi ma ngue bi ndants' 'bu mi du. ¹⁹ Nu'u bi zix'a ra Pablo bu ja ra nyuni t'ɛmbi Areópago bu ja ra hnini gueru zai i hman yun zofo. Ne bi xi'a ra Pablo:

—'Be'a nım hma guın nde gui xije, dın nde ga pähmbe. ²⁰ Nguetho guı xije 'dan'yo yun hma ngue hin dí pähmbe, ne dın nde ga pähmbe 'be'a nám bøn'a, bi 'yɛn'u.

²¹ Nguetho yu mengu bu Atenas ne'u mi'da yu 'damhnini mí 'buru, hont'a numanho da 'yot'a, gue da 'yode 'be'a gue ma' da'yo, ne da ma.

²² Ne nu ra Pablo bi 'bä'inde bu ja ra junta gueru Areópago. Ne bi xi'u:

—N'yohu ahı gyu menguhı ua Atenas, dá nugä emme guı thändehı yu ojä. ²³ Nu'bu män 'yogä bu ja ni hninihı dá nugä 'be'a guı thändehı. Ne dá nugä n'da ra mexado gueru guı thändehı man'da ra Ojä, ne man t'o't'i bu: “Ra Ojä ngue njongui pađi to'o a.” Nuya ga xi ahı ya nangue ra Ojä guı thändehı pe hin guı pähmbu to'o.

²⁴ Nu'a Ojä ngue bi 'yot' ra ximhäi ne gätho 'be'a i ja ua, nu'a gue'a ra Hmu mahɛts'i necua ja ra häi. Nu'a hingui 'buru ja yu ngu i hoh yu ja'i. ²⁵ Ne nte di 'bedi, hingui jatho da hyani 'be'a da 'yörpa yu ja'i nguetho gue'a di un ra te ne di un ran zaqui gätho to'o i 'bui. Ne gätho mi'da mahyoni di uni.

²⁶ Ne 'dat'a ra ji bi 'yot' Ojä gätho yu ja'i ngue gätho yu nde, ndepe dim 'bui gätho na nguni ra ximhäi, ne bi zänba yu pa dim 'bucua ja ra häi, ne bi zänbi hapu dim 'bui.

²⁷ Njabu bi 'yot' Ojä, ndepe gätho yu ja'i da hyon'a Ojä gueru da dıni. Pe majuani hinga yatho i 'bu Ojä 'bu ga homhbu ga pähmbu a. ²⁸ Nguetho nu Ojä bi jajı däm 'buhmbu, ne bi jajı dí 'yohu, ne dadı 'yähmbu. Tengu bi man'i 'da ni 'yosøcuahı nu'bu i ɛna: “Nujı yú ja'igähı Ojä nguetho bi zänni däm 'buhmbu ua,” bi 'yɛn'u. ²⁹ Nu'bu gue'a Ojä di 'dajı ma tehı, hanja gni 'yɛmfı Ojä a ra hmite ra c'axt'i o gue ra t'axi o gue ra do nt'ot'e ngue yú ye yun 'yohu, nangue yun 'yomfɛnise. ³⁰ Pe nu Ojä him bi 'yörpa ra güenda 'be'a mim bɛnse u yu ja'i 'bu him mi bā Ojä mam'bet'o. Pe nuya Ojä bi ma ngue gätho yu ja'i di päh yun 'yomfɛni. ³¹ Nguetho xun zän Ojä n'da ra pa dın ja ran t'änni nangue ra ximhäi. Da 'yot'ran t'änni xun ho n'da ran 'yohu ngue bi huanh Ojä. Nuna ran 'yohu, Ojä bi xox 'bu mi du, janangue'a da bah yu ja'i hingui hɛi da 'yot' ran juanı, bi 'yɛn'a ra Pablo.

³² Ne nu'bu mí 'yot'u yu ja'i 'be'a mí man'a ra Pablo, gue bi ndans' 'bu mi du, 'da'u bin thennate ne 'da'u mí ɛna:

—Ga øhmbu mahøn'a nanguehna bi ndants'i.

³³ Nu ra Pablo bi 'uepɸ bɸya. ³⁴ Pɛ nu'ɸ 'da bi den'na ra Pablo nɛ bi 'yɛc'yɛi. Nuna n'da, ra Dionisio na, gue n'da ra zɛ'mi bɸ guɛpɸ madím pɛti yɸ jɸ'i bɸ Areópago. Nɛ n'da ra xisu, ra Dámari, nɛ'ɸ mi'da bi den'na ra Pablo.

18

Bi zɔm bɸ Corinto ra Pablo

¹ M'bejua bɸya nu ra Pablo bi bɔm bɸ Atenas, bi mba bɸ ra hnini Corinto. ² Nɛ bin tɪmmi bɸ n'da ra judío í Aquila, ra mɛngu ponto. Ja ní sɔhɔ bí 'yɛpɸ Roma bɸ ra häi Italia ra Aquila nɛ rá xisu Priscila, nguetho nu ra hmuts'ɸt'abi Claudio bá hɔn'a thi gátho yɸ judío bɸ ra dɸhnini Roma. Nu ra Pablo bi mba bá nu'a ra Aquila nɛ ra Priscila bɸya. ³ Nɛ bin zɸm bɸ yú ngu, nguetho 'dat'a ra 'bɛfi i ɔt'e, i ɔt' yɸ ngu'bɔt'e. ⁴ Nɛ gátho yú pa yɸn sáya mí pa bɸ rá nijɸ yɸ judío a ra Pablo, nɛ bi mam bɸ rám Hman Ojɸ nɛ bi hyoni 'bɛpɸ dí 'yɛc'yɛi yɸ judío nɛ'ɸ hing yɸ judío.

⁵ Nu'bu bá ɛpɸ ra häi Macedonia ra Silas nɛ ra Timoteo, bi nu ra Pablo gue gátho yɸ pa ɛmme mí mam rám Hman Ojɸ. Mí xánba yɸ judío ngue gue'a ra Jesús majuañi ra Cristo mí tɔ'bɸ yɸ judío ngue din yante a. ⁶ Pɛ nu yɸ judío bi dɸ'mi bi ɸcpa a, nɛ bi man yɸ ts'ore nanguɛ ra Pablo. Nɛ nu ra Pablo bɸya bi huɸc rá pahni, n'da ra hmɛpya gue hingui numanho 'bɛ'a i ɔt'ɸ. Bi 'yɛmbi:

—Ya ni ts'oqui zɛhɛɸ ngue hin gá hyɸn ra te mazɸi, tengu'bu gán hyosɛɸ. Nuya hingui pa ma güendagá, nguetho ya dá xi ahɸ. Pɛ nuya ga mbagá ga xih yɸ jɸ'i hing yɸ judío, bi 'yɛn'a ra Pablo.

⁷ Nɛ má zä bi bɔm bɸ ja rá nijɸ yɸ judío a ra Pablo, bi mba bɸ ja rá ngu ra Justo. Nu'a, n'da ran 'yohɸ ngue i thɸnde Ojɸ, nɛ nu rá ngu, 'darpɸ jai rá nijɸ yɸ judío, nɛ guɛpɸ din xánbate bɸ mahɔn'a. ⁸ Nu ra Crispo, n'da ra ngurpi bɸ ja rá nijɸ yɸ judío, bi 'yɛc'yɛi nɛ gátho 'bɸpɸ rá ngu. Nɛ xɸn ngu yɸ mɛngu corinto mi ɔh ran ho ma'da'yo, nɛ bi 'yɛc'yɛi, nɛ bi mba ma xixyɸbi. ⁹ Nu ra Hmu mahɛts'i bi zo'a ra Pablo bɸya, nu'bu min xui, tengu'bu bi 'uj n'da ra t'í. Nɛ bi xifi:

—O guín su, pɛ dami thoqui gan yɸ, hin gan hɛtho, ¹⁰ nguetho dadí hyɸn'a'i, nɛ njon da zä di ɸn'na'i, nɛ xɸn ngu i 'bɸcua ja ra hnini da 'yɛc'yɛigui, bi 'yɛn Ojɸ.

¹¹ Nubɸya nu ra Pablo bi gorɸ ja ra hnini Corinto n'da jɛya made, nɛ bi xánba rám Hman Ojɸ ɸ yɸ jɸ'i.

¹² Pɛ nu'bu mín ts'ɸt'abi ra Galión nubɸ ra häi Acaya, nu 'da'ɸ yɸ judío bim pɛti ngue nde da zɸ'a ra Pablo. Nɛ bi zix'a ra Pablo bɸ 'bɸh ra ts'ɸt'abi. ¹³ Bi 'yɛmbi:

—Nuna ran 'yohɸ na bi xánba yɸ jɸ'i ngue da dɸnde Ojɸ, pɛ n'dan'yo im ma, hinga gue'a tengu man t'ɛdihɸ, ɛn'ɸ.

¹⁴ Nɛ nu ra Pablo in nde din yɸ, pɛ nu ra ts'ɸt'abi ra Galión 'bɛx bi 'yɛmp'ɸ yɸ judío:

—Nu'bu xcuá sihɸ na ran 'yohɸ nanguɛ n'da ran ts'o xtá 'yɔt na, xcá ɔcá a guim mamhɸ. ¹⁵ Pɛ guín cuɛhɸ nanguɛ rá t'ɛc'yɛi na, ngue nde da xi ahɸ to'o gui thɸndehɸ, nɛ nanguɛ nin t'ɛdi zɛhɛɸ. Hin dí nde dan juɸnbate nanguɛ nin t'ɛdi zɛhɛɸ, jananguɛ'a dami hocpa zɛhɛɸ, bi 'yɛn'a ra Galión.

¹⁶ Bi 'yɛt'i, bi hyɔn'a thi bɸya. ¹⁷ Nubɸya gátho yɸ mɛngu bɸ ja ra hnini gue hing yɸ judío bi bent'a ra Sóstenes, ra ngurpi bɸ ja rá nijɸ yɸ judío, nɛ bi 'benza bɸ ja rá hmi ra ts'ɸt'abi. Pɛ nu ra ts'ɸt'abi ra Galión him bi 'yɔrpamasu.

Bi mbeng bɸ ra häi Siria a ra Pablo

¹⁸ Nu ra Pablo bɸya bi thoqui bim 'bɸpɸ nya'a ts'ɸ yɸ pa mahɔn'a bɸ Corinto. M'bejua bí 'yɛ'ɸ yɸ 'yɛc'yɛi, bin 'yohɸ ra Aquila nɛ ra Priscila, nɛ bi hyu ra barco bi mba ra häi Siria. Nɛ nu'bu mí jua'a ra hmɛpya gue bi te rá xtɸ, bi 'yɸx rá yɸ bɸya, gue'a bi 'yɔrpɸ Cencrea. N'da ra hmɛpya nanguɛ ram hma xí man ra Pablo gue bi xi Ojɸ di jɸ'ts'i. ¹⁹ Nu'bu mi zɔm bɸ ra hnini Éfeso ra Pablo, bi zopɸ ra Priscila nɛ ra Aquila nɛ bi mba bɸ rá nijɸ yɸ judío. Nɛ bi xih yɸ judío bɸ rán ho ma'da'yo ra Cristo. ²⁰ Nu yɸ judío mi ndepe xtán gorɸ 'da yɸ pa, pɛ nu ra Pablo him bi nde. ²¹ Bin 'yɛtɛ nɛ bi 'yɛmbi:

—Jatho ga mba bu Jerusalén ga nu bu ra dampeti da 'yøt' ma mijudíohu. Pe nu'bu rá páhä Oja gua pengä mahøn'a, bi 'yëna.

Bi næxpü, bi hyu n'da ra barco büya.

Ná hyundj bi mba n'danni ra Pablo

²² Nubu Cesarea bi gapu ra Pablo bu ja ra barco, ne bi mba bu Jerusalén, bi zengua yu 'yëc'yeyi bu ja ra nija, ne 'bex bi mba bu Antioquia. ²³ Nu'bu mim 'bupü 'da yu pa, bi mba bu ja n'da ngu n'da yu hnini bu ja ra häi Galacia næpu Frigia, bi hat ra ts'edi yu mbui yu 'yëc'yeyi 'bupü.

Ra Apolos bi mamp ráam Hman Oja bu Éfeso

²⁴ Nu'u yu pa u bi zøm bu Éfeso n'da ra judío, rá thuhu Apolos, ra mangu bu ra hnini Alejandría. Nu'a bi badi xun ho ráam Hman Oja maya'bu. ²⁵ Ne bi sänbi zu ts'u nangu ra Hmu, ra Jesucristo. Ne emme bin johya ne nts'edi bi ma xun ho 'bu min xänbate, bi ma majuañi nangu ra Jesús. Pe hont'a ráam hma ra Xuua Nxixya mí pañi, ne rán xixya. ²⁶ Ne nu ra Apolos bi hyut'an zambui him bi zu bi mam bu ja rá nija yu judío. Pe nu'bu mí 'yøh ra Priscila ne ra Aquila 'be'a man'a, n'danni bi zits'i ne bi xänbi man'da xun ho ngue rá 'yu Oja. ²⁷ Ne nu'bu mí nde da mba ra Apolos ra häi Acaya, guerpü Corinto, nu yu cu nangu ra Cristo bi xifi ngue xun ho da mba. Bi 'yøpü n'da ra søcuä da gats'i, bi xih yu 'yëc'yeyi bu ngue da zini. Ne nu'bu mi zøm bu, bi hat ra ts'edi yu mbui yu 'yëc'yeyi bu, ne bi mbäts'i gätho bi 'yëc'yeyi rá mate ra Cristo. ²⁸ Nguetho nu'bu min yähu yu judío gue hing yu 'yëc'yeyi, bi daña, ngue ya mí yä con rá ts'edi Oja. Bi 'yuti nangu ráam Hman Oja maya'bu, gue gue'a ra Jesús ra Cristo mí hmam bu, gue mí tø'bu.

19

Bi zøm bu Éfeso ra Pablo

¹ Nu'bu mí 'bupü Corinto ra Apolos, ne nu ra Pablo büya i 'yo gätho yu hnini maxøts'e, ne bi zøm bu ra hnini Éfeso. Ne bin tñmhbu bu 'da yu 'yëc'yeyi. ² Nu ra Pablo bi 'yän büya: —Ha bin 'da ahü rá Hogandahi Oja nu'bu gmí 'yëc'yeyihü, bi 'yëna.

Nu'u bi dati:

—Hin'na, njam'bu dá øhmbe gue i 'büh rá Hogandahi Oja, bi 'yëñ'u.

³ Nubüya bi 'yän'na ra Pablo:

—'Be'a ním hma gá hyamhbü 'bu gmín xixyähü, bi 'yëmp'u.

Ne bi 'yëñ'u büya:

—Tengu thoho bi man ra Xuua Nxixya, bi yëñ'u.

⁴ Ne nu ra Pablo bi 'yëmbi:

—Guim bëmhbü 'be'a bi man ra Xuua, nguetho nu'a ra Xuua bi xixya yu ja'i to'o bi päñ yün 'yomfëni nangu yu ts'oqui, ne bi xih yu ja'i da 'yëc'yeyi n'da ba ðhe m'bejua, gue ra Jesús ra Cristo na, bi 'yëna.

⁵ Ne nu'bu mí 'yøh ráam hman ra Pablo, nu'u bi mba ma xixyabi nangu rá thuhu ra Hmu Jesús. ⁶ Ne nu'bu mí dospa yu yä yu ja'i ra Pablo, bi hyän rá Hogandahi Oja u. Ne n'dan'yo yu nde bin yä'u büya, ne bim pøngahya bi man ráam Hman Oja. ⁷ Ne nu'u yu ja'i gue bi 'yëc'yeyi, í jua'i 'de'mayoho u.

⁸ Nu ra Pablo bim 'bupü nhyuzna bu Éfeso büya. Bi hyut'an zambui bin yä bu ja rá nija yu judío, bi xih yu ja'i hague dán zä di manda Oja bu ja yu mbui, ne bi hyoni 'berpü dí 'yëc'yeyi yu ja'i. ⁹ Pe nu'u 'da bi u't' yu mbui, hingui nde da 'yëc'yeyi, ne bi man ra ts'ore nangu rá 'yu Oja, guerpü madím peti yu ja'i. Janangu'e'a bi 'ue'a ra Pablo büya ne bi mbähä yu 'yëc'yeyi bu ja n'da ra nguxädi, nu'a ra Tiranno ra xänbate bu. Nu'bu xam pøn yu xädi, i cut'a ra Pablo büya ne gätho yu pa mín xänbate bu. ¹⁰ Nyo jeya njabu bi 'yøt'a ra Pablo. Ne gätho yu ja'i 'bupü ja ra häi Asia, yu judío ne'u hing yu judío mí øh ran ho ma'da'yo nangu ra Hmu, ra Jesús. ¹¹ Ne xun ngu yün t'øt'e nuixte bi 'yøt'a ra Pablo, ngue bi 'yøt' Oja. ¹² Nguetho bi dä'u yu bayu o gue yu 'bøt'e a ra Pablo, gue'u bi mbenpa u yün zäman'u büya, ne gätho bi zä, ne bi bøn'u yu zñthu min 'yohü.

¹³ Nubuya 'da yu judío ngue zai yu mbonni, ξna pađi da hyøn'a thi yu zı̄thu, ne sä i ndønpa rá thuhu ra Jesús. Bi du'mi bi xih yu zı̄thu:

—Dami pøni nangué rá thuhu ra Jesús, gue'a ra Jesús i man ra Pablo, sä ξn'ü.

¹⁴ Ne nuya guehya yoto, yú ts'unt'ü n'da ra judío, ra Esceva, ra hmumbäjä a. Ne nu'ü yú ts'unt'ü ξna da hyøn'a thi n'da ra zı̄thu. ¹⁵ Pe nu ra zı̄thu bi dađi:

—Nu ra Jesús dí paçä ngue ja rá ts'edi, ne ra Pablo dí paçä ngue ja rá ts'edi, pe nu'ehü, to'o ehü, bi 'yξn'a ra zı̄thu.

¹⁶ Ne nuna ran 'yohü min 'youi ra zı̄thu, bi zäs pa maxøts'e guepü mi 'bä'ü yoto má 'yohü, bi daħa bin tunhdu ne bi ünbi, gätho di dänba yú pahni. Ne bi bøm bü thi yün 'yohü, ya xí ünbi gätho, nte he yú he. ¹⁷ Ne nu'a bin ja, gätho bi t'øpü ja ra hnini Éfeso. Gätho yu judío ne'ü hing yu judío bi 'yøde ne gätho mí ja ra mbidi. Ne gätho bi 'yξspa ra Jesús, ra Hmu büya.

¹⁸ Ne xün ngu ü gue mí ξc'yeyi, bi zøm bü, bi nde da gomanho yú mbui, ne bi dä ra güenda a xí 'yøt'e. ¹⁹ Ne'ü 'da mí m badi bá çä yú søcuä, ngue yu libro yün xädi yu badi, ne bi hyøspü ja ra sibi, gätho da nu'ü mí 'büpü. Ne nu'bü mi mbede hangü gätho di muui, mbe mí jua'a yote ma 'det'a mahuähi yu mbeti gue ra t'axi. ²⁰ Ne man'da xün ngu bi 'yξc'yeyi rá m hman Ojä yu jä'i bü Éfeso, man'da bi fađi ja rá ts'edi Ojä.

²¹ M'bejua büya bi ξen'a ra Pablo da mba bü Jerusalén, pe m'bet'o da zøm bü ra häi Macedonia, nepü ra häi Acaya. Ne bi 'yξna:

—Dam 'bücä ts'ü bü Jerusalén, m'bejua ga mbagä bü ja ra daħnini Roma, bi 'yξna.

²² Ne bi mbenpü Macedonia ü yoho yüm fäts'ihü, ra Timoteo ne ra Erasto, pe gueße ra Pablo bim 'büpü mi'da yu pa bü Éfeso gue ra häi Asia.

Ran 'yo'ts'mahyq bü Éfeso

²³ Nu yu pa ü, xün ngu bi ndesüi nangué rá 'yu Ojä bü Éfeso, ²⁴ Nguetho nu'a n'da ran 'yohü í Demetrio, rá 'befi da 'yøt' yu zu t'ungu ngue ra t'axi, ngue yú pøte ra dañijä guepü i pa nthände ra ojä Diana. Nu'a, ne'ü madím pëhmü, xün ngu bi daħa nangué ra 'befi í øt'ü. ²⁵ Nu ra Demetrio büya bi zonh'du 'da'angu ra 'befi mí øthü, ne bi xifi:

—N'yohü ahü guí paħmbü nangué ma 'befihü xün ngu ra mbeti dí taħmbü. ²⁶ Dí nuhü ne dí øhmbü hinga hønt'ua ra hnini Éfeso pe gätho ra häi Asia, 'be'a øt' na ra Pablo, i xih yu jä'i gue nu'ü yu ojä nt'øt'e yú 'ye yün 'yohü embi ngue hing yu ojä ü. Ne xün ngu yu jä'i bi päh yün 'yomfëni ne bi 'yξc'yeyi a bi man ra Pablo. ²⁷ Nuya dán thehü n'da ra 'yänthj, ngue nu ma pøte dí øthü njon da däi. Ne dim 'beh rá ts'edi rá ngu ra ojä Diana, ngue i nuixte. Ne da t'ëmbi nte di muui. Pe nu'a ra Diana gue'a ojä a, ne gätho yu jä'i 'bücua ja ra häi Asia ne gätho ra ximhäi i thände a, sä bi 'yξn'a ra Demetrio.

²⁸ Ne nu'bü mí 'yø'ü, ξmme bi de ra cué. Ne nts'edi i mbafi:

—Xün ngu rá ts'edi ra Diana gue ma ojähü dyü menguhü ua Éfeso.

²⁹ Ne gätho bi yüntonto gue 'büpü ja ra hnini. Ne gätho bin tihü 'darpü ní muxpü ja n'da ra ngu xün ndoho, ne bá bent' ra Gayo ne ra Aristarco, bi zixpü, ne nu ra Gayo ne ra Aristarco, yu mengü bü Macedonia min 'yohü ra Pablo bü 'yu. ³⁰ Ne'a ra Pablo nde xtá mba bü 'büh yu jä'i, pe nu yu 'yξc'yeyi bi japi hin da mba. ³¹ Ne 'da'ü gue mi ja yú ts'edi bü ja ra häi Asia madin amigohü ra Pablo, bi mbenpa ra nde gue hin da mba bü bí mux yu jä'i. ³² Ne 'dahma 'dan'yo bi man'ü n'da ngu n'da nguetho gätho bi yüntonto. Ne xün ngu ü hingui pađi hanja bim peti bü. ³³ Nu ra Alejandro mi 'bä'inde bü 'büh yu jä'i, bi mba njëqui bü ja yú hmi yu jä'i büya, nguetho ndep'ü yú mijudíoħü din yä. Nu'a ra Alejandro büya bi uänba rá 'ye ndepe din hë yu jä'i, nguetho nde da xifi nte män ts'o mí øt' yu judío. ³⁴ Pe nu'bü mi nu yu jä'i ngue ra judío ra Alejandro, mbe ma nyo ora bi mbafi, ne 'da'ingu bi ma:

—Xün ngu rá ts'edi ra Diana ma ojähü dyü menguhü ua Éfeso.

³⁵ Nu ra secretario bü ja ra hnini büya, bi japi ngue bin hë yu jä'i, bi xifi:

—Dyün 'yohühü, dyü me'efesohü, hingui 'bücua n'da ran yohü gue hingui pađi dí jamansuhü ra ojä Diana, guejü dyü me'efesohü, ne gätho dí ξspahü ra do bi däh mahëts'i,

gue rá pøte ra Diana. ³⁶ Ne nuna njo'o da zä da gøni. Janangue'a daman 'yomfënihu ts'ü ne hin gui 'yøthu a hin da bømanho. ³⁷ Nu yæn 'yohu ngue guá sihu ua, him bim pë bu ja rá nijä ra ojä Diana. Ne him bi man ra ts'ore nangue'a ma ojähu ra Diana, bi 'yëna.

³⁸ Ne xø bi 'yën'a ra secretario:

—Nuna ra Demetrio ne'ü mi'da gue dim pëhmbu, nu'bu i ja 'be'a i nde dí yapa n'da, nde'bu gue din yäui bu ja ra dangu n'dahma n'da ngu n'da da zä din yäse. ³⁹ Ne nu'bu ja man'da guí nde gui 'yøthu, dami xihmbu ra zë'mi da 'yøt'a n'da ra junta, guerpü da mba ma hoqui. ⁴⁰ Nguetho dí su da hnercahu häi 'bu da t'ängahu nangue ra mbahni dá øthu ra pa jabuya, nguetho hin'yü 'be'a sä ga mamhbu nangue'a dá øthu ya, bi 'yëna.

⁴¹ Ne nu'bu mi gua'a im ma, bi 'yet' yü jä'i.

20

Nu ra Pablo bi mba bu ra häi Macedonia nepu ra häi Grecia

¹ Ne nu'bu min hë nín 'yo'ts'mahyá bu ra hnini Éfeso, nu ra Pablo bi zonh'du yü 'yëc'yëi. Ne nu'bu mí un ran zofo, bin 'yëte büya, bi mba bu Macedonia. ² Ne gätho bi zengua yü'yëc'yëi gätho ra häi Macedonia, bi hat ra ts'edi yü mbui nangue rá m hman Ojä bi xi'ü. Ne m'bejua bi zøm bu ja ra häi Grecia mahøn'a. ³ Hyuzna bim 'bupü, ëna xtá hyu ra barco, gue xtá mba bu ra häi Siria, pë nu'ü 'da yü judío ëna xtán däqui. Ne nu'bu mí badi 'be'a nde xtá t'ørpe, bin 'yomfëni ne bá peng bu ja ra häi Macedonia. ⁴ Ne min 'yohu ra Pablo ra Sópater ra mengu berea a, ne'a ra Aristarco ne ra Segundo, yü mengu tesalónica ü, ne nu ra Gayo ra mengu derbe a, ne nu'a ra Timoteo ne ra Tíquico ne ra Trófimo, yü mengu asia ü. ⁵ Nu'ü bim 'bet'o bi mba ní tøguahe bu ra hnini Troas, ne nugä dra Lucascä, dí o't' ra søcuá jaua, dín hyunbahe ü. ⁶ Nu'bu mí guah yüm peti nangue ran dābaxjua, dá huhe ra barco dá nexhe bu ra hnini Filipos, ncüt'a pa dán 'yohe dá sømhbe bu Troas guerpü i tøguahe ü mi'da. Ne nyoto pa dām 'bühmbe bu.

Nu ra Pablo i 'bupü Troas

⁷ Nu'a ra pa domingo dām petihe yü 'yëc'yëi bu ja ra hnini Troas, dá sihe ra xecahme, gue dá bëmhbë rán däte ra Hmu. Ne nu'a ra Pablo bi man rá m hman Ojä. Ne nya'athoho bin yä gue'bu go mi zøm made ra xui, nguetho da mba 'bu bi hyats'i. ⁸ Ne ëmme xæn ngu ra sibi mí zø bu ja ra cuarto magäts'i guerpü bim peti yü jä'i. ⁹ Ne huxpü ja n'da ra ventana n'da ra ts'ünt'ü í Eutico, ne ëmme bi ndet'äha, nguetho ra Pablo nya'a bin yä. Nu ra ts'ünt'ü bi dop ra t'äha, bi dägui, ná hyu tøque ra ngu bu bi dägui. Ya xí du 'bu mi thäts'i. ¹⁰ Ne bi gäh ra Pablo, ní nyexpü 'ben'a ra ts'ünt'ü ne bi hyüfi, ne bi xi'ü büya:

—O di tu ni mbühü, ya bi dāmbëni na.

¹¹ Nu ra Pablo bi ndex mahøn'a bu ja ra cuarto büya, ne dán sihmehe. Ne nya'a thoho bin yä ra Pablo mahøn'a, gue'bu go mi bøx ra hyadi, ja bi mba büya. ¹² Ne nu'bu mí ts'ix'a ra ts'ünt'ü gue bi dägui, ne i te 'bu mí zøm bu rá ngu, gätho bin johya ü.

Bi mba bu Mileto ra Pablo

¹³ Nugähe dá hugähe ra barco ne dá mbähmbe bu ra hnini Asón nguetho nubü dan c'athe ra Pablo, ngubü bi xije mam'bet'o, gue xí 'yën ra Pablo din 'yogua thoho. ¹⁴ Ne nu'bu mán tīmhbë bu Asón a ra Pablo, dá sixhe dá huhe ra barco ne dá sømhbe bu ja ra hnini Mitilene. ¹⁵ Ne dá nexhe bu, ne man'da pa dá sømhbe bu ní hë't'a ra t'ühäi Quío gue i jabu made ra dejä. Ne man'da pa büya dá sømhbe bu ra t'ühäi Samos gue i jabu made ra dejä. Ne dán säyahe ts'ü bu ra hnini Trogilio, ne man'da pa büya dá sømhbe bu ra hnini Mileto. ¹⁶ Nguetho nu ra Pablo bi nde bi thochtho bu ra hnini Éfeso, hingui nde din säya bu ra häi Asia. Nguetho di xøni da zøn'a n'dihi bu Jerusalén, ya dí 'bupü 'bu ra pa ra dāmpeti t'ëmbi Pentecostés.

Nu ra Pablo bi zonh'du yü ngurpi yü 'yëc'yëi bu Éfeso

¹⁷ Ne nu'bu má sømhbe bu Mileto, ra Pablo bi ma dín zonh'du yü dāc'yëi, ngue yü ngurpi yü 'yëc'yëi dim peti bu ra hnini Éfeso. ¹⁸ Ne nu'bu mi zøpü ü, bi 'yëmp'a ra Pablo:

—Nu'ehu guí p̄ahmbu 'be'a gätho mam 'bui dá ot'ä ua ra häi Asia, asta gue'bu go rá mbudi dá söcä ua. ¹⁹ Gätho yu pa däm 'bucä ua dá örpa rá 'befi ra Hmu mahets'i, ne hin dadín 'yets'i. Ne xun ngu ma guidä dá fäni gue'bu má hah ma mbui dá äp Oja nanguue ahü. Ne xun ngu ran unbi dá nu ngue bi 'yörcä yu judío. ²⁰ Pe nugä hin te dá cön'nahü pe dá xi ahü gätho 'be'a da mbäx ahü. Ne dá xän'nahü bu dim peti yu ja'i, ne dá xän'nahü bu ja ni ngumhbü. ²¹ Ne dá xifi xun ho yu judío ne'ü hing yu judío, ngue di päh yün 'yomfëni nanguue Oja, gue da 'yëc'yëi ma Hmuhü ra Jesucristo. ²² Pe nuya, rá Hogandahi Oja i örca ra ts'edi ga mbagä bu Jerusalén, ne hin dí p̄adi 'be'a gua thocä bu. ²³ Pe hont'a dí p̄acä gue dan ofädi bu Jerusalén, ne ga nugä xun ngu yun unbi, nguetho guesë rá Hogandahi Oja bi xiqui hönbu go hapü dá thocä bu ja yu hnini. ²⁴ Pe hinga guet'a dím bën'a, hin te di muui ma tesegä nanguuec zehëgui. Hont'a ran johya dí nde ga nu 'bu dá juah ra 'befi bi 'dacä ma Hmuhü ra Jesús, gue'a ga mangä ran ho ma'da'yo nanguue rá mate Oja.

²⁵ Ne gätho ahü dá xi ahü rá m Hman Oja gue 'berü ní mandagahü Oja, ne dí p̄acä xinga n'da ahü gui nurcahü ma hmi mahön'a. ²⁶ Nuya nam pa ya dí xi ahü, hingui pa ma güendagä 'bu gui 'behmbü rán ho Oja ya. ²⁷ Nguetho hin te dá cön'nahü, gätho dá xi ahü 'be'a nde Oja gui p̄ahmbü. ²⁸ Nuya gui jamansu 'be'a gui 'yöthü, ne da zä bu gui jamansufü yú mbui ni mi 'yëc'yëihü büya. Ne gue'a ra 'befi bi 'da ahü rá Hogandahi Oja, gue gui jamansufü yú 'yëc'yëi ra Hmu, gätho ná ngu'ü i 'bühmbü ra Cristo, nguetho rá jise ra Cristo í gurpa yú ts'oqui 'bu mí du. ²⁹ Pe nu'bu dá mbagä, dí p̄acä m'bejua ba ë'i 'da tengü yu zate, nde da za'ü yu de'yo, din jabü da 'yöt'ahü gue di un'na ni mbuihü gyü 'yëc'yëihü. ³⁰ Ne 'da'ü gue guesë ahü da ndants'i, ne hinga njuantho da man rá m Hman Oja, gue da ndep'a dí ten'dü mí da. ³¹ Jananguue'a gui jamansu ni mbuihü ngue hin da hyä ahü ü. Ne guim bëmhbü gue nhyu jeya, ma pa ne ra xui, dá xän'nahü n'da ngu n'da ahü, ne ëmme dán zoni nanguue ahü.

³² Nuya dadí dá ahü Oja. Ne ga soc'ahü rá m Hman Oja, nu'a i ma nanguue rá mate Oja, gue'a ram hma di zet'a ni mbuihü, ne gue'a dín ja ahü gätho i ja Oja, tengü tho ü gätho mí da i pa nthahni. ³³ Nugä hin dá nde a ni mbetihü, xinga gue ni pahnihü. ³⁴ Pe guí p̄ahmbü däm pepzehe ne dá undä 'be'a gätho mí hon'ü dán 'yogähe. ³⁵ Dá ot'ä gue dá honse man ts'ihme, dá ut'ahü gue dam pehmbü ne ga fäxhü ü hin 'yu 'be'a da hyoni. Ne gam bëmhbü 'be'a bi ma ma Hmuhü ra Jesús 'bu mí 'yëna: “Man'da di johya ní mbui n'da 'bu di uni, xinda gue'bu din t'unna n'da,” ngubü bi man ra Hmu, bi 'yën'a ra Pablo.

³⁶ Ne nu'bu mi gua'a rá m hma ra Pablo, bin danyahmu gätho mí 'bupü, ne bin yähu Oja. ³⁷ Ne nu'ü gätho bin zoni, ne bi hyü'a ra Pablo ne bi zäspa rá 'yogu. ³⁸ Nu'ü ëmme bi du yú mbui, nguetho ra Pablo bi xi'ü him man'dandj da nu mahön'a. Ne nu'ü bi zix'a ra Pablo bu ja ra barco büya.

21

Bi mba bu Jerusalén ra Pablo

¹ Ne nu'bu mán hyëhmbe yu 'yëc' yëi, dá huhe ra barco, ne njuantho 'bex dá sömhbe bu ja ra t'ühäi Cos ngue i ja bu made ra deja. Ne man'da pa büya dá thohmbe bu ja ra hnini Pátara. ² Nubü, dá tïmhbe n'da ra barco ní mba bu ra häi Fenicia, dá huhe büya dá mbähmbe. ³ Ne nu'bu má thohmbe nthandi thoho ra t'ühäi Chipre i ja bu made ra deja, ngaha dá mbähmbe dá sömhbe bu ra häi Siria nubü ra hnini Tiro, guerpü da zoh rá 'beni ra barco. Ne dá çahmbe büya, dá mbähmbe bu ja ra hnini. ⁴ Nu'bu má tïmhbe bu yu 'yëc'yëi büya, däm 'bühmbe nyoto pa. Ne nu rá Hogandahi Oja bi bënba yu 'yëc'yëi 'be'a da thoh ra Pablo 'bu da mba bu Jerusalén. Jananguue'a bi xifi hin da mba. ⁵ Ne nu'bu mí gua'a nyoto pa, dá pömhbe bu. Ne gätho yu 'yëc'yëi, yun 'yohü ne yu xisu ne yu t'ühni, dá mbähmbe asta gue dá pömhbe bu ja ra hnini. Dán danyahmuhe bu ja ra ndendeja büya, ne dán yähe Oja. ⁶ Nubüya dán 'yëhmbe ne nugähe dá huhe ra barco, pe nu'ü bi mbeng bu ja yú ngu.

⁷ Bá nëxhe bu Tiro, dá mbähmbe ne dá çahmbe 'bu má sömhbe bu Tolemaida. Nu'bu má zenguahe yu cu, dán tehe bu n'da pa. ⁸ Nu'bu mi hyats'i, gätho gahe ngue dín 'yohe

ra Pablo dá thohmbe bu ra dahnnini Cesarea. Ne dán säyahe bu ja rá ngu ra Felipe. Nu'a ra Felipe zai mi mam bu rán ho ma'da'yo Oja. Nu'a, n'da gue'u yoto má 'yohu nthahni mín 'yohu ra Esteban. ⁹ Ne nu ra Felipe mi 'bui goho yú t'ixu him bin thati, ne nu'u, yu pøngahya u, bi man rám Hman Oja. ¹⁰ Ne nu'bu mám 'buhmbe bu 'da yu pa bi zø'a n'da rá pøngahya Oja í Agabo, bá nexpu ra häi Judea. ¹¹ Nu'bu mi zøm bu dí 'buhmbe a, bi gaspa a rá ngut'i ra Pablo ne bi duzehe yú gua ne yú 'ye ra Agabo, ne bi ma:

—Nu rá Hogandahi Oja bi bængä ngue ngubu da 'yøpra yu judío a rá mbeti na ra ngut'i bu Jerusalén, ne din dä bu 'buh yu ja'i ngue hing yu judío.

¹² Nu'bu má øhmbe 'be'a bi man ra Agabo, gätho gahe ne yu mengu bu, dá ørpahe ra ts'edi hin xtá mba ra Pablo bu Jerusalén. ¹³ Nu ra Pablo bi 'yem büya:

—'Be'a guí øthu guí zomhu. O gadí unghu ma mbui. Nugä dadín sägä hønt'a go 'be'a da t'ørcagui, o gue da thurqui o gue da thog bu Jerusalén nangue ra Jesús, ma Hmu.

¹⁴ Ne him bi zä dá sambahbe, dá hethe büya ne dá emhbe:

—Nu'a rá pähä Oja da t'øt'e.

¹⁵ Ne m'bejua büya dán sähe ne dá mbähmbe ra Pablo bu Jerusalén. ¹⁶ Ne 'da'u yu 'yəc'yei bu Cesarea dá mbähmbe. Ne nu'bu má sømhbe bu Jerusalén, nu'u bi zixcähe bu rá ngu ra Mnasón, ra mengu chipre. Ne maya'bu thoho mí əc'yei ra Mnasón. Guerpu rá ngu dán säyahe.

Bi zengua ra Jacobo ra Pablo bu Jerusalén

¹⁷ Nu'bu má sømhbe bu Jerusalén, nu yu cu nangue ra Cristo bu, bi hyu yú mbui 'bu mi nuje, ne bi zimanhoje. ¹⁸ Man'da pa büya dá mbähmbe ra Pablo dá nuhe ra Jacobo Santiago, ne'u gätho mí 'bupu, yú mingurpihu, yu dəc'yei. ¹⁹ Nu ra Pablo bi zengua u ne 'bex bi dü'mi 'dahmi'datho bi ma 'be'a gätho bi 'yøt' Oja nangue rá 'befi ra Pablo, nubu 'buh yu ja'i ngue hing yu judío. ²⁰ Ne nu'bu mi 'yø'u 'be'a bi man ra Pablo gue bi 'yømanho 'bu mí sih rám Hman Oja, emme bin johya ne bi 'yøspa Oja. Pe nu'u, bi 'yømbi:

—Pe guí paði, ma zu cu'i Pablo gue yu mahuahi thoho yu judío i əc'yei ya, ne gätho i ɛna jatho da 'yøt' yún t'ɛdi ra Moisés. ²¹ Ne nu'u bi sifi 'be'a gätho gá 'yøt'e. Ne sä ɛn'u gá xänbi gue gätho da hych yún t'ɛdi ra Moisés u yu judío gue 'bupu 'buh yu ja'i hing yu judío, ne gá xifi ngue hin da mba nthequi yú xifani, ne hin da 'yøt' yún t'øt'e yu judío, ɛn'u. ²² Nuya 'be'a sä ga øthu ya, guehma dim peti u ma mi 'yəc'yeyihu yu judío, gue da gohmahya'a'i, nguetho da 'yøde ya gá søhø, bi 'yømbi. ²³ Nuya nde'bu gui 'yøt'e 'be'a ga xi ahe. Nuya 'bucua goho yun 'yohu ngue bi ma da 'yøt'a n'da ran hogui nangue Oja, ne jatho da 'yøt'e. Nuya gui 'yøt'e 'be'a da 'yøt'u. ²⁴ Nu'i gue'e gui six büya yun 'yohu, ne gui 'yøt'e tengu jatho da 'yøt'u, ngue mí ma n'da ran hogui nangue Oja. Ne gätho gui jurpa yú gasto u, gui tämb yu de'yo ngue da mbøts'e. Ne nubüya sä gui 'yax ni yahu tengu i øt' yu ja'i nu'bu xan guah yu pa yun hogui. Ne gätho yu ja'i sä da baði ngue him majuani'be'a bi man'u 'da nangue'e. Ne da bah puya ne'e guí ten'na rán t'ɛdi ra Moisés. ²⁵ Pe nangue yu ja'i hing yu judío ngue bi 'yəc'yeyi, ya dá penpahe n'da ra søcuu, ne dá xihmbe hin da zi 'be'a bi 'bøspa yu hmite, xín da za'a ra ngø ngue him bi bøn rá ji, xín da zi ra ji. Ne hin da 'yøt' yun 'yomt'ɛni, bi 'yø'n'a ra Jacobo Santiago.

Bi mba mfent'i ra Pablo bu danija Jerusalén

²⁶ Nu ra Pablo bi zix'u yun 'yohu büya, ne bi 'yøt'e tengu bi 'yøt'u. Ne bi mbähä bu mbo yú danija yu judío, ngue da ma nda'a ní pa da guah yú pa ran hogui. Ne bi ma nda'a ní pa di un yu 'bøts'e.

²⁷ Hin ɛ ní zøn'a yoto pa mi juah ran hogui, nu yu judío gue hing yu 'yəc'yeyi, yu mengu ra häi Asia, bi nu bu mbo ra danija ra Pablo. Nu'u bi parba yu ja'i ne bi bent' ra Pablo.

²⁸ Bi mbafi:

—N'yohu ahü dyu israelhu, dami zeje gam benthü na ran 'yohu 'bäcua, i xänba yu ja'i hønbu go hapu i pa ngue hingui hoju, ne ɛna nte di muui yún t'ɛdi ra Moisés ne nte di muui ma danijahu. Ne hinga hønt'a bi 'yøt'e, pe man'da, bá si ua mbo ra danija yu ja'i ngue hing yu judío. Janangue'a bi ts'on'a ra hoganija ngue majapi, sä ɛn'u.

²⁹ Nguetho mi nu min 'youi ra Pablo bu ja ra hnini n'da ra mangu éfeso í Trófimo. Ne mi manse ngue embi bi zixpu mbo ra danija.

³⁰ Ne nubuya gätho ra hnini bin ja n'da ran 'yo'ts'i, ne gätho ní muxpu 'bäh ra Pablo, bi bent'i, bi guppu thi ra danija. Ne 'bex bi gut' yú nija. ³¹ Ne nu'bu mí zápi éna xtá hyo ra Pablo, nu ra hmudofui mí øde ngue gätho ra hnini Jerusalén bin 'yo'ts'i. ³² Nu'a 'bex bi zix'u yu dofui ne gätho yu hmudofui, ne bi mba n'dihi bu 'bäh yu ja'i. Ne nu'bu mi nu yu ja'i gue mba bu yu dofui ne yu hmudofui, 'bex bin he ním 'benza ra Pablo. ³³ Ne nu'a ra hmudofui buya bi bent' ra Pablo éna da got'i, ne bi manda ngue da mba nthat'i yoho yu cadena. M'bejua bi t'än'du, ne bi t'emp'u:

—To'o na, 'be'a bi 'yøt'na.

³⁴ Pe nu yu ja'i emme madí mbahni ne gätho 'dahma 'dan'yo bi ma. Janangue'a nu ra hmudofui him mi sä da badi hanja bin 'yo'ts'i. Bi manda ngue da zixpu ja ra ngundofui a buya. ³⁵ Ne nu'bu mí zøm bu ja rá 'dede ra ngu, bi dux'u yu dofui a ra Pablo, nguetho nu yu ja'i man'da nde da bent'i mahøn'a. ³⁶ Nguetho xun ngu yu ja'i bi deni bi mbafi:

—Dami hyohu, én'u.

Nu ra Pablo bin juqn zeh bu ja yú hmi yu ja'i

³⁷ Ne nu'bu manguepu da zixpu mbo ja rá ngu ra Pablo bi 'yän'na ra hmudofui:

—Dami 'yøqui ts'u ra mate dan yaui ts'u, bi 'yéna.

Nu ra dofui bi dadi:

—Ha guí pa'a rá nde yu griego.

—Haha, bi yén'a ra Pablo.

³⁸ —Oh, ha hinga gue'e gra mangu Egipto, ngue gá dup'a n'da ran 'yo'ts'i ne gá sixpu ma'ueni goho mahuhi yun 'yohu ngue yu hyodu, bi 'yémbi.

³⁹ Nu ra Pablo bi dadi:

—Hin'na, hinga guecä. Nugä dra judiógä ne dra mangu Tarso, n'da ra dahni ngue ja rá ts'edi bu ja ra häi Cilicia. Nuya dí ä'a n'da ra mate ngue ga xicä ts'u yu ja'i.

⁴⁰ Nu ra hmudofui bi un ran t'edi. Nubuya, nu ra Pablo bí 'bäpu ja ra 'dede, ne bi uat's' rá 'ye ndepe din he yu ja'i. Ne nu'bu min he, bi zofo nangue yú ndese u, gue yú nde ra hebreo, bi 'yéna:

22

¹ —N'yohu ahü, gyu ta ahü, gui 'yøhmbu 'be'a ga xi ahü ya, bi 'yén'a ra Pablo 'bu mi du'mi bin ya.

² Ne nu'bu mi 'yø'u ngue bi ts'ofu nangue yú ndese ra hebreo, man'da bin he. Nu ra Pablo bi 'yém buya:

³ —Nugä dra judiógä, dám 'bucä bu Tarso, nubü ra häi Cilicia, ne bi mba ma tedegä ua Jerusalén. Ne dán xäcä rán xädi ra Gamaliel, ne dán xäcä xun ho yün t'edi u ma ngurpa bøtahü. Ne emme mi éhyagä nangue rá 'befi Oja ngue gätho ma mbui, tengutho ahü ya.

⁴ Ne madí undä ran unbi to'o gätho mi éc'yei ra Jesús, ne 'da'u dá ho ne'u mi'da, yun 'yohu ne'u yu xisu dá sixpu fädi. ⁵ Nu ra hmumbäjä ne yu dac'yei da zä din juanni 'be'a xtá øt'ä, nguetho dá çanba yú søcuä bi 'dacä, gue mí éna xcä un yu ngurpi bu ja yú nija ma mijudíohu bu Damasco. Ne dá hax ra 'yu dá mba bu Damasco. Nu ra søcuä dá jucä ngue'a ran t'edi ga cot'a fädi yu 'yéc'yei, ne dí éna xcuä si ua Jerusalén, ngue xtá nu ua ran unbi.

Nu ra Pablo bi ma ha bin jabu í 'yéc'yei

⁶ Ne nu'bu mán 'yogä bu 'yu hänbu Damasco, tengu'bu mbe huxyadi, bá çä n'da ra nyot'i mahets'i, ngue nts'edi bi hyärpü dí 'bäi. ⁷ Nugä dá tang bu häi, ne dá ø'a n'da ra nde bi xiqui: “Saulo, Saulo, hanja gní unguai,” bi 'yengu. ⁸ Ne dá thati: “To'o i ma Hmu.” Ne nu'a bi xiqui: “Nugä dra Jesús, dra mangu nazaret, guecä gadí unguai.” ⁹ Ne nu'u 'da min 'yogähe bi nu'a ra nyot'i, pe him bi 'yø'a ra nde ngue bi zocä. ¹⁰ Ne dá änni: “Ma Hmu 'be'a sä ga øt'ä.” Ne nu ra Hmu bi 'yengu: “Dami ndants'i ní mba bu Damasco,

nubɛ, da si'a bu 'be'a gätho dá sän'ni'i gui 'yøt'e." ¹¹ Ne nugä 'bex dán xädä nangu'e'a ra nyot'i, ne nu'u mín 'yogähe bi gurca ma 'ye, ne dá sømhbe bu ja ra hnini Damasco.

¹² Ne mi 'bɛpɛ n'da ra hocjã'i í Ananías, ngue mi tenni xun ho yún t'ɛdi ra Moisés. Ne gätho yɛ judío mi 'bɛpɛ mi numanho a. ¹³ Nu ra Ananías bi zøpɛ dãm 'bucã, ne bi xiqui: "Ma cu'i Saulo, dami hyand ran nequi ni dã ya." Ne 'bex bi zø ma dã, ne bi zã dá nu a ran 'yohɛ bɛya. ¹⁴ Ne bi xiqui: "Nu'a Ojã mi thãnde ma ngurpa bøtahɛ bi huahn'na'i ngue gui pãdi 'be'a rá pähä a. Ne bi ja'a'i gã nu rá Hoga Ts'unt'ɛ, ne bi ja'a'i ngue gã 'yørpã rá nde a. ¹⁵ Nuya gui mam bu 'bɛh yɛ jã'i 'be'a gã nu ne 'be'a gã 'yøde. ¹⁶ Ne hin'yɛ 'be'a man'da gui tø'mi, dami ndants'i gan xixyã, gui 'yɛc'yɛi majuãni a ra Hmu ngue di 'uec'a'ɛ ni ts'oqui nangu'e rá thuhu a ra Hmu," bi 'yɛngã ra Ananías, bi 'yɛn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo hanja bi mba bu 'bɛ'ɛ hing yɛ judío

¹⁷ Ne xø bi 'yɛna:

—Ne nu'bɛ jãmbã pengã ua Jerusalén, dán yã'be Ojã bu mbo ra dãnijã, ne nu Ojã bi jacã dá nu tengu n'da ra t'j. ¹⁸ Ne dá nugã ra Hmu, bi 'yɛngui: "Dahmantho dami pøngua Jerusalén, nguetho hin da t'ørpamasu 'be'a gui ma nangu'eã." ¹⁹ Ne dá xi'a: "Ma Hmu, nu'ɛ ma mænguhe ua gätho i pãdi 'be'a gätho dá øt'ä, dá mba bu gätho ma nijãhe, ne dá ɛnba ɛ gätho bi 'yɛc'yɛi i, ne dá cot'a fãdi ɛ. ²⁰ Ne nu'bɛ mi mba ntho ra Esteban mi 'bãcã bu, ne 'da'angu dá bɛmhbe ɛ bin hote, ne dá jamansup yã pahni ɛ." ²¹ Pɛ nu ra Hmu bi xiqui: "Ní mba, nguetho ga pɛnh'na bu yabɛ guerpɛ 'bɛh yɛ jã'i ngue hing yɛ judío," ngubɛ bi xiqui, bi 'yɛn'a ra Pablo.

Nu ra Pablo bi mba ma dã bu 'bɛh yɛ hmudofɛi

²² Nu'ɛ bi 'yømanho 'be'a bi man'a ra Pablo, asta gue'bɛ mí ma da mba bu 'bɛh yɛ jã'i hing yɛ judío. Nubɛya bin cuɛ'ɛ yɛ judío i 'bãpɛ gue hing yɛ 'yɛc'yɛi, bi mbafi ne bi 'yɛna:

—Dã tho na ran 'yohɛ, man'da xun ho 'bɛ hin di thoqui dim 'bɛi, bi 'yɛn'ɛ.

²³ Man'da bi mbafi bi huã't' yã pahni ne bi 'yents' yɛ fonthãi. ²⁴ Nu ra hmudofɛi bi manda da ts'ixpɛ mbo ra Pablo, ne bi manda da mba m'bei, ngue ndep'a dín juãn'na ra Pablo hanja ná mba'ɛ yɛ jã'i. ²⁵ Ne nu'bɛ i pa nthãt'i ra Pablo ngue ra xifani, bi 'yãn'na ra dofɛi ngue mi 'bãpɛ:

—Ha i ja nin t'ɛ dihɛ gui fe'a n'da ra romano nu'bɛ hin ní t'ørpã ran juãnbi, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁶ Ne nu'bɛ mi 'yø'a ra dofɛi a bi man ra Pablo, bi mba bá xi'a rá hmu ne bi 'yɛmbi:

—Dami jamansu 'be'a guí ørpã na ran 'yohɛ, n'da ra romano na.

²⁷ Ne bá ɛ'a ra hmudofɛi bɛya, bi 'yãn'na ra Pablo:

—Ha majuãni gue'e gra romano.

Nu ra Pablo bi dãdi:

—Hãha, bi 'yɛna.

²⁸ Nu ra hmudofɛi bi 'yɛmp'a:

—Xun ngu ra mbeti dá jut'ä ngue dán romanogã.

Nu ra Pablo bi xi'a:

—Pɛ nugã mbudi thoho ma ta bin t'un ran t'ɛdi gue din romano, janangu'e'a man'da dra romanogã.

²⁹ Ne nu'a ra hmudofɛi bin su nguetho ya xí du't'i ne nu'a ra Pablo ra romano na. Janangu'e'a nu'ɛ nte bi 'yørpã ra Pablo, ɛna xtã mbei.

Nu ra Pablo mi 'bãpɛ ja rá junta ɛ yã hmumbãjã yɛ judío

³⁰ Ne nu'bɛ mi hyats'i, nu ra hmudofɛi nde da bãdi hanja í yãp'ɛ yɛ judío, bi xocta'a ra Pablo mán thu't'i, ne bi manda dim peti yɛ hmumbãjã ne yã ngurpi yɛ judío. Ne bi zix'a ra Pablo bu dim peti.

23

¹ Nu ra Pablo ɛmme madín hyɛthɛ bu, ne bi xifi:

—N'yohu ahü, nugä zai dí øt'a'a i xicpa ma mbui Oja, asta gue ra pa jabüya, bi 'yem 'bu mí du'mi din ya.

² Pe nu ra Ananías, ra dambäjä, bi xi'u gue 'darpu mi 'bähmbu ra Pablo, da mberpa rá nde. ³ Nu ra Pablo bi xi'a ra Ananías büya:

—Oja da mberpa'a i nguetho yoho ni mbui. Sä guí emhbu hin dá øt' yun t'ëdi, pe go gue'ahu hin guí øthu yun t'ëdi, ngue gadí manda da 'berca ma nde.

⁴ Ne nu'u 'darpu mi 'bähmi bi 'yëmbi:

—Hanja gni thät'a ra dambäjä ngue bi huahn'na Oja.

⁵ Ra Pablo bi dädi:

—Cu ahü, hin dí paçä ngue ra dambäjä a, nu'bu xcá paçä hin xcá thätä 'bu, nguetho nt'o't'i gue hin ga c'aman'u ma ngurpihu, bi 'yëmbi.

⁶ Ne nu'a ra Pablo 'bu mí nu'u 'da gue hupu ja ra junta, bi badi hinga 'da'ingu yá t'ëc'yei u, nguetho 'da'u bi den'du i man yu saduceo ne nu mi'da bi den'du i man yu fariseo. Janangue'a nu ra Pablo bi 'yëmp'u 'buru ja ra junta:

—N'yohu ahü, nugä dra fariseogä, ne xin rá ts'unt'ugä n'da ra fariseo. Nugä dí 'bäcua ne guí ørcahu ran juanbi nguetho dí ëc'yei gue i ndants' mahøn'a u i tu, bi 'yën'a ra Pablo.

⁷ Ne nangue'a xí man na ra Pablo bin junthu yu fariseo u yu saduceo, ne gätho bin hecpu ja ra junta. ⁸ Nguetho i man'u yu saduceo gue hingui ndants' mahøn'a u i tu, ne i ma ngue njo'o yüm 'behni Oja mahëts'i, ne i ma ngue njo'o yun dahi. Pe nu yu fariseo gätho i ëc'yei. ⁹ Bin ja n'da ra mbahni, ne nubüya bin ndants'i 'da'u yá xänbate u yu fariseo, bi 'yën'u:

—Nuna ran 'yohu 'bäcua, nte män ts'o bi 'yøt'e. Xi'bu majuañi n'da ran dahi o gue n'da rám 'behni Oja mahëts'i bin yaui, nde'bu hin ga sühmbu Oja, bi 'yëna.

¹⁰ Pe nu'u 'buru ja ra junta, emme bin sü'u, asta gue'bu mí zu ra hmudofui da sen'inde ra Pablo. Bi xih yá dofui büya gue ba jücpu 'buh yu ja'i, ne da zix mahøn'a bu ja ra ngundofui.

¹¹ Ne nu'bu min xui, ra Hmu mahëts'i bim 'bähmi ra Pablo ne bi 'yëmbi:

—O di tu ni mbui Pablo, nguetho ngutho gui ma bu ja ra dahnini Roma nanguecä, tengutho gá mangua Jerusalén.

Mi ëna xtá tho ra Pablo

¹² Nu'bu mi hyats'i, 'da'u yu judío 'da'ingu bi bën'u da hyo ra Pablo, ne bi ma jatho di ja'ts'a bi man'u. Ne bi 'yën'u ngue hin din sihme, xíng ra dehe da zi, asta gue'bu go bi hyo. ¹³ Ne mi pongui yote má 'yohu u 'da'angu bi ma ngue da hyo ra Pablo. ¹⁴ Nu'u bi mba bu 'buh yu hmumbäjä ne yu dác'yei, ne bi xifi:

—Nugähe dá mamhbe majuañi 'be'a ga øthe, ne hin dan sihmehe asta gue'bu go dá hohe ra Pablo. ¹⁵ Janangue'a nu ahü ne'u mi'da guín 'yohu bu ja ra junta, nu'bu nixudi gui xihmbu ra hmudofui ba si'a ra Pablo, gui 'yëmbi gue gui 'yänhdü mi'da yun t'änni. Janangue'a nugähe büya, dan sähe gua täcuahe bu ja ra 'yu, ga hohe, bi 'yën'u.

¹⁶ Pe nu rá 'be'ue ra Pablo bi 'yøde 'be'a nde da 'yøpa yun 'yohu. Bi mba bu ja ra ngundofui ne bi xi'a ra Pablo. ¹⁷ Nu ra Pablo bi zonh'na n'da ra dofui büya, bi 'yëmbi:

—Dami six na ra ts'unt'u bu bí 'buh ra hmudofui, nguetho i ja 'be'a da xifi.

¹⁸ Nu ra dofui bi zixpu 'bu'a rá hmu, ne bi xifi:

—Nu'a ra Pablo ngue i ofädi, bi zoncagui ne bi 'yác ra mate gua siua na ra ts'unt'u, nguetho ja 'be'a da xi'i.

¹⁹ Nu ra hmudofui bi bentpa rá 'ye ra ts'unt'u, n'danni bá änni:

—'Be'a guín nde gui xiqui.

²⁰ Nu'a ra ts'unt'u bi xi'a ra hmudofui büya:

—Nu'u 'da yu judío bin yaše'u, bi ma da 'yä'a ra mate 'bu nixudi, ngue gui sixpu mahøn'a bu ja ra junta ra Pablo, nguetho da 'yën'i, da 'yän mi'da yun t'änni. ²¹ Pe 'yo guí øt'e 'be'a da xi'i, nguetho i pongui yote má 'yohu yu judío ngue xun jot' ra 'yu, i

täcua bu ra Pablo. Nu'u, 'da'angu xum ma ngue xín din sithe xín din sihme asta gue'bu go bi hyo ra Pablo. Ne i tɔp'a thoho 'be'a go gui ma, bi t'ɛmp'a ra hmudofui.

²² Nu ra hmudofui bi hecua ra ts'unt'u ngue njon da xifi, ngue ya xí xi'a ra hmudofui. Ne nubuya bi xifi da mba.

Nu ra Pablo bi mba m'behni bu 'buh ra Félix

²³ Nubuya nu ra hmudofui bi zohn'du yoho yu ngurpa dofui, bi xifi din sä yociento ndofui da mba bu ra hnini Cesarea 'bu guto nxui. Ne da mbähä mi hyate ma 'det'a yu dofui ngue din tɔgue, ne da mbähä mi yociento yu dofui ngue i cu yan ts'at'egui. ²⁴ Ne bi manda da thɔspa yu fani ngue da hyux a ra Pablo. Ne bi xifi di jamansu xun ho bu 'yu, asta gue'bu go bi dä bu 'buh ra ts'ut'abi Félix. ²⁵ Ne bi 'yo't'a n'da ra søcuä ra hmudofui, bi mbenpa ra ts'ut'abi Félix.

²⁶ Ne bi 'yɛn'a ra søcuä:

“Nugä dra Claudio Lisias, dadí zengua'i, gra Félix, gra hoga ts'ut'abi. ²⁷ Nuna ran 'yohu na, nu'bu mi bent' yu judío, nde xtá hyo. Pe dá yamhbe nangue xun ngu yu dofui, nguetho dá øcä ngue ra romano na. ²⁸ Nugä him mí paði hanja bi mba ma yaði, dá sixpu ja rá junta yu judío. ²⁹ Pe nubuya dá øde ngue hønt'u yún t'ɛði zehɛ yu judío ngue í mba ma yaði, ne hin'yü 'be'a dí tho, o gue dín ofädi. ³⁰ Ne nu'bu mi sicä 'be'a nde da 'yɔt' yu judío, ngue nde da hyo, 'bex dá penh'na bu guí 'bui. Ne dá xi'u yu nyapate gue da xi'i 'be'a ní mbespa ra hnuman'u. Ne hønt'a dá xi'a ya,” bi 'yɛn'a rá søcuä ra hmudofui.

³¹ Nu yu dofui buya bi 'yɔt'e tengu bi xi'u yá hmu. Nu'u bi zix'a ra Pablo 'bu min xui, asta gue'bu mí zøm bu Antípatris. ³² Nu'bu mí hyax buya, bá peng bu yu dofui gue him madín tɔgue. Pe nu'u gätho madín tɔgue bi thoqui bi zix'a ra Pablo u. ³³ Nu'bu mí zøm bu ra hnini Cesarea, bin dáp ra søcuä ra ts'ut'abi, ne bi mba ma dä bu ra Pablo. ³⁴ Ne nu'bu mi nu'a ra ts'ut'abi a ra søcuä, bi 'yän'na ra Pablo:

—Hapu ni häi.

Ne nu ra Pablo bi xifi gue ra mengu bu ra häi Cilicia. ³⁵ Nu ra ts'ut'abi buya bi xi'a ra Pablo:

—Nugä ga øcä 'be'a gui mam 'bu bi zø'u di yaði'i.

Ne bi manda da mba m'bädi bu ja rá nguts'ut'abi ndudan Herodes.

24

Nu ra Pablo bin juan zehɛ bu 'buh ra Félix

¹ Ne nu'bu mi jua'a cut'a pa, bi mba bu ra Ananías, ra hmumbäjä, ne 'da yu dác'yeyi, ne ra Tértulo ran hocpate. Ne bi xi'a ra ts'ut'abi 'be'a í mba ma yaði ra Pablo. ² Nu'bu mí ts'onh ra Pablo, bi du'mi bin yapate a ra Tértulo. Nu'a bi xi'a ra Félix:

—Nugähe dí pahmbe ngue nangue'e i ja ran johya ua ra häi dí 'buhmbe. ³ Ne gäthogähe man'da dí 'buhmbe xun ho nangue 'be'a guí øt'e. Ne gätho yu pa dí xi'ahe ra jamadi nangue'e. ⁴ Nuya hingui ngu 'be'a ga xi'a'i, pe gui 'yørca ra mate gui 'yøde 'be'a dí xi ahe. ⁵ Nuna ran 'yohu, ɛmme ra ts'om'bäi na, ne ɛmme di parba yu judío hønbu go hapu 'bui ngue gätho ra ximhäi. Ne nuna, rá ngurpi 'da'u yu ja'i t'ɛmbi yu nazareno. ⁶ Nu'a mí nde xtí ts'on ra danijä bu Jerusalén, pe nugähe dá benthe, ne dí ɛmhbe xcä juanbahe tengu im mam bu ja man t'ɛdihe. ⁷ Pe nu ra hmudofui, ra Lisias a, con rá ts'edi bá jucpu mi 'buhmbe. ⁸ Ne bi xije dan yafe ua. Nuya, nu'bu gui 'yän zehɛ a, gui paði gue majuani 'be'a gätho ní mba ma yaði, bi 'yɛmp'a ra ts'ut'abi a ra Tértulo.

⁹ Ne nu'u yu judío min 'yohu, 'da'angu bi man'u. ¹⁰ Ne nu ra ts'ut'abi bi un ran t'ɛdi ra Pablo gue dín ya buya. Nu ra Pablo bi ma, bi 'yɛna:

—Nugä i hu ma mbui ngue sä dan juandä ua, nguetho guí paði 'be'a nám 'buhmbe dyu judíohe, gue xun ngu yu jeya guín ts'ut'abi ua. ¹¹ Nu'bu guí nde gui paði, sä gui paði, ja mán 'de'mayo ma pa ya gue dá mba bu Jerusalén, dá thande Ojä bu. ¹² Ne nu'u ma mijudíohe him bi nu 'bu 'bo'o xcán junthe, xím bi nu 'bu 'bo'o xcä parbi, xínga gueru ja ma danijähe, xínga gueru ja ma t'unijähe, xínga gueru gätho ra hnini. ¹³ Nuya hingui sä dín juanni xun ho nguetho him majuani 'be'a ní yäcpä ya. ¹⁴ Pe nuya dadín juandä

gue dí tendä ra 'yu ma'da'yo, ne gue'a εmbi him majuani u. Pe guet'a ra 'yu mí ten'du ma ngurpa botahe, gue mí numansu Oja nguetho dí εc'yei 'be'a gätho män t'o't'i bu ja rá søcuä yün t'εdi ra Moisés ne yá søcuä yu pøngahya. ¹⁵ Ne nugä dí tøm'i 'be'a nín ho da 'yøt' Oja, tengu i tøm'p' ya i 'bäcua. Nugähe dí εc'yeihe ngue gätho xun du da ndants'i, ne'u bi 'yøt' ran ho, ne'u bi 'yøt' ran ts'o. ¹⁶ Janangue'a gätho dí øt'ä 'be'a di bεngä Oja n'dahma hin hapu da tþinga ma ts'oqui, xinga gueru 'bu Oja xinga gueru 'buh yu ja'i, bi 'yεna.

¹⁷ Ne xø bi 'yεna:

—Ne nu'bu mi thogui xun ngu yu jeya, bá pengä bu Jerusalén ngue ga un yun t'unni ma menguhe, ne ga un yun t'unni bu ja ma danijahe. ¹⁸ Ne ngubu dá øt'ä bu danija, dá thande Oja. 'Da'u yu judío, yu mengu bu ra häi Asia dán tþmhbe bu buya. Ne njom mí 'bupu xun ngu yu ja'i, xing ra sui mi ja bu. ¹⁹ Nu'u gue dán tþngähe bu, nde'bu gue'u xtambä 'yεcua u, xtá mangua 'bu ja 'be'a dá øt'ä bu. ²⁰ O gue guehya yun 'yohu 'bäcua da ma 'bu ja 'be'a bi nura 'bu má mbagä bu ja ra junta. ²¹ Hønt'a nts'edi dá mangä bu, ne dá εmbä u: “Nu ahü guí ørcä ran ts'εmbi nam pa ya nguetho dí εc'yei ngue i ndants'u i tu,” dá εngä, bi 'yεn'a ra Pablo.

²² Ne nu'bu mi 'yø'a ra Félix 'be'a bi man ra Pablo, 'bex bi ma da guah ra junta, nguetho xun ngu ts'u mi pa'a ra Félix nangue rá 'yu Oja. Ne bi xi'u:

—Nu'bu dambä εcua ra hmudofui, ra Lisias, sä ga paçä 'be'a gätho bin ja.

²³ Ne nu'a ra Félix bi manda da thoqui da mba m'bädi ra Pablo. Ne bi manda ngue da t'ørpa ran ho nangue'a, ne nu'u yá amigo sä da mba bu ne di unni 'be'a gätho da hyoni.

²⁴ Nu'bu mí tho'i ts'u 'da yu pa, nu ra Félix bá peng bu ja ra hnini Cesarea, bán 'youi rá xisu í Drusila, nu'a ra judío a. Ne bi zon'na ra Pablo, ndepe da ma Hague dán zä n'da da 'yεc'yei ra Jesucristo. ²⁵ Ne nu'bu mi man ra Pablo nangue ram 'bui njuantho, ne bi ma ngue di jamansu 'be'a da 'yøt'a n'da, ne bi ma din ja ran t'änni 'bu ran zεgui nangue yu ts'oqui, nu ra Félix bin su buya, ne bi xifi:

—Hønt'a gá xic ya, 'be ním 'bähma bu ja ra fädi mahøn'a, ne nu'bu da bongui ga zon'na'i mahøn'a, bi t'εmp'a ra Pablo.

²⁶ Nu ra Félix mí εna xtän gu't'i ts'u, n'dahma xtí thø'a ra Pablo. Janangue'a njant'a thoho min zohni ne min yaui. ²⁷ Ne nu'bu mi gua'a nyojeya bi mba ma poni a ra Félix, ne bi hyu'a ra Porcio Festo. Nu ra Félix 'bu mí bøm buya, bi zopu ra Pablo bu ja ra fädi, nguetho mí su da numan'u yu judío 'bu xtí hocpi.

25

Nu ra Pablo din juqn bu 'buh ra Festo

¹ Nu ra Festo bi mba bu ra häi gueru din ts'ut'abi, ne hyupa bim 'bupu ra hnini Cesarea, bi mba bu ra hnini Jerusalén buya. ² Nubu Jerusalén, yu hmumbäja ne yá ngurpi yu judío bi xi'a ra Festo, bi nyapi nangue ra Pablo. ³ Ne bi 'yørpa ts'edi bi 'yap ra mate ngue da zohna ra Pablo ngue da zøm bu Jerusalén, nguetho im bεn'u da gorpa bu 'yu, gue nde da hyo. ⁴ Pe nu ra Festo bi xifi ngue ofädi bu Cesarea ra Pablo, ne “mi ts'utho ga mbagä ya,” bi 'yεmbi.

⁵ Ne bi xifi:

—Nde'bu ga mbähä 'da ahü gue ja ni ts'edihü, ne nu'bu ja män ts'o bi 'yøt'a, sä gui ya'fu.

⁶ Nu ra Festo, masque mbe man 'det'a pa bim 'bupu Jerusalén, bi mba bu Cesarea buya. Nu'bu mí hyax buya, bi mba bu ja rán juqbate, ne bi manda ba ts'i ra Pablo. ⁷ Ne nu'bu mi zøm bu ra Pablo, nu yu judío ngue bá nexpu Jerusalén bi mbä'ts'i. Ne εmme xun ngu 'be'a xun ts'o í ya'pi. Pe hingui sä da bøm majuani 'be'a bi man'u. ⁸ Nu ra Pablo bi ma nanguesε buya:

—Nte dá øt'ä ngue hingui ho nangue man t'εdihe dyu judíohe, xinga gue'a ra danija, xinga gue'a rán t'εdi ra hmuts'ut'abi bu Roma, bi 'yεn'a ra Pablo.

⁹ Nu ra Festo nde da 'yøt'a dí numanho u yu judío, janangue'a bi 'yän'na ra Pablo:

—Ha guí nde gui mba bu Jerusalén, guepu ba ot'a ran juanbi bu, nangué 'be'a í yap'a yu judío.

¹⁰ Nu ra Pablo bi dadi:

—Hin'na, guecua rán säui da t'orcä ran juanbi ua, nguetho bi 'da'a ran t'edi ra hmuts'ut'abi 'bupu Roma gue gui 'yorcä ran juanbi ua. Ne nte män ts'o xtä orpa yu judío, gue gui sixcä bu. Nu'i guí paði xun ho ngue te dá ot'ä. ¹¹ Pe nu'bu xtä ot'ä n'da ran ts'o gue i man nin t'edi gui hyogui, jatho ga tu 'bu, hin ga 'dagui nangué man date. Pe nu'bu him majuañi 'be'a ní yapä u, njo'o n'da i ja rán t'edi di dägä bu ja yú 'ye u. Nugä dí ä'a ran t'edi gui thocä bu 'buh ra hmuts'ut'abi bu Roma, bi 'yén'a ra Pablo.

¹² Nu'bu min yapu yúm fäts'ihu a ra Festo, bi xi'a ra Pablo:

—Nu'bu guí éna ga dä ahe bu Roma, da zä 'bu, bi 'yëmbi.

Nu ra Festo i yqui ra ts'ut'abi Agripa

¹³ Nu'bu mi tho'i 'da yu pa, n'da rá ts'ut'abi yu judío, ra Agripa na, ne'a rán ju, Berenice, bi zom bu Cesarea di zengua a ra ts'ut'abi Festo. ¹⁴ Ne nu'bu mi 'bupu 'da yu pa, nu ra Festo bi xi'a ra Agripa nangué ra Pablo, bi 'yëmbi:

—O bu n'da ran 'yohu, i ofädi, ngue bi zocua ra Félix, í Pablo a. ¹⁵ Ne nu'bu má mbagä bu Jerusalén, nu yu hmumbäjä ne yu dác'yei ngue yu judío bi xicä nangué ra Pablo. Nu'u mi ap ran unbi nangué'a. ¹⁶ Ne nugä dá xi'u: “Pe nugähe dyu romanogähe hingui sä ga hohe n'da 'bu hinda nadí juanbähe u, ne dim 'bäpu ja yú hmi to'o di yapí, din yäse.” Ngubu dá xifi. ¹⁷ Ne nu'bu mi zocua yun yapate, nu'bu mi hyats'i, 'bex dá mba bu ja man juanbate ne dá manda da ts'ixpu a ra Pablo. ¹⁸ Nu'bu mí 'bähmbe bu u yun yapate, pe xinga n'dare bi ma gue yu ts'oqui tengu mím bëngä ngue xtä ma. ¹⁹ Pe hont'a n'da ram hma madín junthu nangué 'be'a mi éc'yei zehé u yu judío. Ne nangué n'da ran 'yohu í Jesús nín junt'u, ngue bi du, pe nu ra Pablo nts'edi bi ma ngue i 'bui, bi 'yëna.

²⁰ Nu ra Festo bi thoqui bi ma:

—Ne nugä hin dí paçä ga ot'ä ran juanbi nangué 'be'a éc'yei yu judío. Janangué'a dá än'na ra Pablo 'bu nde da mba bu Jerusalén, da mba ma juanbi bu. ²¹ Pe nu ra Pablo bi 'yác ran t'edi, nde ga dä bu 'buh ra hmuts'ut'abi Augusto bu Roma. Dá manda buya da 'bädi asta gue'bu bi zä ga pëhdä bu 'buh ra hmuts'ut'abi, én'a ra Festo.

²² Nu ra ts'ut'abi Agripa buya, bi xi'a ra Festo:

—Nugä dín nde ga øde 'be'a da man'a ran 'yohu.

Bi dā'a ra Festo buya:

—Nixudi da zä gui 'yøde.

²³ Man'da pa buya bi mba bu ja rá ngu ran juanbate ra Agripa ne ra Berenice. Ne bi mba bu mbo gätho ja yú ts'edi, min 'yohu yu hmudofui ne yu ngurpi bu ja ra hnini Cesarea. Ne bi ts'ini xun ho nguetho i ja yúts'edi. Ne nu'a ra Festo bi manda da ts'ixpu ra Pablo.

²⁴ Ne nubuya bi 'yén'a ra Festo:

—Nu'i gra ts'ut'abi Agripa, ne ahü gyun 'yohuhu gätho guí 'buhmbu ua ya, guí nuhu na ran 'yohu. Ne gätho yu judío 'bupu Jerusalén ne'u 'bucua Cesarea madín yapí nanguéhna. Nu'u njam'bu mi é't'a mi xiqui ngue mi ädi da mba ntho. ²⁵ Pe nu'bu má paçä ngue nte bi 'yøt'a rán säui dí tho, dá éngä ga pënpu 'buh ra hmuts'ut'abi bu Roma, nguetho mí manse da mba ma dä bu. ²⁶ Pe hin'yü 'be'a sä ga o't'ä a xu 'yøt'e ngue ga pënpa ma hmu. Janangué'a dá zonhdä na ran 'yohu, gui 'yøhmbu ts'u 'be'a da man ya, ma ts'ut'abi Agripa i. Ne nu'bu gá 'yøhmbu, masque da zä gui xijü buya 'be'a da zä ga o't'ä nangué ran yapí. ²⁷ Nguetho dí éna hingui ho ga pënpu n'da ra ofädi, ne nte má søcuä da jats'i ngue da mam bu hanja i ofädi, bi 'yén'a ra Festo buya.

26

Nu ra Pablo bin juqn zehé bu 'buh ra ts'ut'abi Agripa

¹ Nu'a ra Agripa bi xi'a ra Pablo:

—Da zä gui manse nangué'a zehé, bi 'yëmbi.

Nu ra Pablo bi uan rá 'ye ne bi ma nanguese. Bi 'yena:

²—I jagä ran johya, nguetho sä dam 'bäcä ua ja ni hmi, gra ts'ut'abi Agripa, ne sä gam mangä nangué 'be'a í yaçpä ma mijudíohe. ³ Nguetho guí paði xun ho 'be'a gätho yün t'öt'e yu judío, ne guí paði 'dahma 'dan'yo ma t'ęc'yeyihe dyu judíohe. Janangué'a dí ä'a ra mate, gui 'yø'i ts'u xun ho 'be'a gam mangä.

Rám 'bui ra Pablo 'bu hin ní 'yęc'yeyi

⁴ Nu'u gätho ma mijudíohe i paði 'be'a ním 'bui dá öt'ä bu 'buh ma menguhe, 'bu män t'uhniägä ne'bu mám 'bucä bu Jerusalén, asta guehya. ⁵ Nu'u hin'yü ra pähä da ma, pe maya'bu mi paði ngue nya'a thoho dá tenni xun ho tengu man yu fariseo. Nu yu fariseo man'da ghya da 'yöt' man t'ędihe dyu judíohe xinda gue'u mi'da. ⁶ Nuya dí 'bäcua ja ran juanbate, nangué'a 'be'a dí ęc'yeyi. Nugä dí ęc'yeyi 'be'a bi xi'a Oja ma ngurpa bombötahe, ngue da xox'u xun du. ⁷ Nugähe yüm bom'betö u 'de'mayoho yú ts'unt'u ma ngurpa bombötahe ra Jacob, dí ghyahe ma pa ne ra xui nangué rá 'befi Oja. Ne nugähe dí tömhbe 'be'a bi man Oja, gue da xox'u xun du. Nugä dí ęc'yeyi gue majuani bi dü'mi bi 'yöt'a, ne gue'a ní yaçpä ya ma mijudíohe, ma ts'ut'abi Agripa i. ⁸ Hanja gní bęmhbu ngue hingui sä Oja da xox'u xun du, bi 'yęn'a ra Pablo.

Bi man ra Pablo madí unba yu 'yęc'yeyi

⁹ Ne xø bi 'yęm mahøn'a:

—Guec zehögä, nya'a thoho dá bęngä ngue mi ęngä xun ho 'bu ga súcä ra Jesús, ra mengu Nazaret. ¹⁰ Nuba Jerusalén xun ngu yu 'yęc'yeyi dá cot'a fädi, nguetho bi 'dacä ran t'ędi yu hmumbäjä. Ne nu'bu mi t'ęna da mba ntho, 'da'angu dá bęmhbe. ¹¹ Ne xun ngu yu niđi dá unba u yu 'yęc'yeyi bu ja ma nijähe dyu judíohe. Ne dá säpi dá serpa yú t'ęc'yeyi. Ne nugä ęmme min cuęgä nangué'u, nepu ja yu hnini yatho dá mbagä, dá un ran unbi u, bi 'yena.

Bi mam mahøn'a ha bin jabu bi 'yęc'yeyi

¹² Ne xø bi 'yęm mahøn'a:

—Ne dá çaxä ra søcuä, ngue rán t'ędi yu hmumbäjä, ngue ga unba yu 'yęc'yeyi. Dá ha ra 'yu ná mba bu ra hnini Damasco. ¹³ Nu'i ma ts'ut'abi Agripa i, nu'bu mbe huxyadi dá nu bu 'yu n'da ra nyot'i bí 'yęh mahęts'i, ne man'da madí hyät'i xinda gue ra hyadi. Ne nu'a bi hyärpü dí 'bähmbe. ¹⁴ Ne nu'bu gätho má tanje bu häi, dá öcä n'da ra nde ngue ma ndese í ts'oqui, ra hebreo, i ęna: “Saulo, Saulo, hanja gní ungui. Xun hej guí öt'e, tengu n'da ra mbundani i pa ma suni ra t'o hndepe dim pefi xun ho, ne i nete thoho,” bi 'yęngui. ¹⁵ Ne nugä dá änni: “To'o i, ma Hmu.” Nu ra Hmu bi daði: “Nugä dra Jesús, guecä gadí ungui. ¹⁶ Nuya dami ndants'i, gui 'bäi. Nuya dán 'yusegä ua n'dahma gui ma ne gan juanni nangué gätho 'be'a gá nu ya, ne gätho 'be'a ga ut'a m'bejua.” ¹⁷ Ne bi 'yęngui: “Nuya ga pehn'na'i bu 'buh yu ja'i hing yu judío, ne ga jamansu i nangué 'be'a da nde da 'yöt'a'i yu judío, ne yu ja'i ngue hing yu judío. ¹⁸ Ne nangué nim hma, ga japi da xoc yú mbui yu ja'i ne him man din 'yo bu ja ra 'bexui, pe din ja ran nequi yú mbui. Ne ga japi da 'uepu ja rá ts'edi ra zıthu, ne din 'yo bu ja rá ts'edi Oja ma Ta. Ne din ja ra punbi yú ts'oqui. Ne da nu ra te mazaı u, ne gätho ran japi ga unni, tengu mi'da dá 'uecä,” bi 'yęngä ra Jesús, bi 'yęn'a ra Pablo.

Ra Pablo him bi mbesta a bi man ra Hmu 'bu mín 'yuse

¹⁹ Ne nu ra Pablo bi thoqui bi xi'a ra ts'ut'abi Agripa:

—Nugä hin dá festhoho 'be'a bi xicä ra nde gue bá ęh mahęts'i. ²⁰ Rá mbudi dá xi'u 'buru Damasco, gue di päh yün 'yomfęni ne din 'yo bu rá 'yu Oja. Ne dá xifi da 'yöt' ra 'befi xun ho nguepu da fađi xu päh yün 'yomfęni. Ngutho dá mangä bu Jerusalén, nepu gätho ra häi Judea, ne dá xicä yu ja'i ngue hing yu judío. ²¹ Pe nangué'a 'be'a dá mangä, nu'u 'da yu judío bi bentcä bu ja ra danija, mi nde xta hyogui. ²² Pe asta gue yu pa jabuya i fäxcä Oja. Ne dí xi'u ja yú ts'edi, ne dí xi'u hin'yü yú ts'edi. Ne hont'a dí xänbi 'be'a bi man ra Moisés ne 'be'a bi man yu pøngahya, ngue bin ja. ²³ Nu'u, bi ma ngue jatho da

nu ran unbi ra Cristo, ne gue'a ra mbudi da mba nsots'i bu 'bu'u xun du. Da mba nsots'i guepu da za di un ran nequi yu mbui u yu judio, ne'u hing yu judio, bi 'yexn'a ra Pablo.

Ra Pablo ndepe da 'yex'yei ra ts'ut'abi Agripa

²⁴ Ne nu'bu ngubu mi man ra Pablo, nu ra Festo nts'edi bi mbafi:

—Nu'i gra Pablo, guin gat'i, emme xun ngu gui pah ra socua janangue'a guin gat'i.

²⁵ Bi da'a ra Pablo buya:

—Hin di jat'a, gra hoga ts'ut'abi gra Festo. Pe gatho di mangä majuani a. ²⁶ Nu ra Agripa in ts'ut'abi bu 'buh yu judio, i 'bucua, i padi nangue 'be'a gatho dim mangä. Janangue'a hin di su ga mangua ja ra hmi. Ne di haxa njuani ngue i padi, nguetho him bi t'agui 'be'a bin ja, bi 'yexn'a ra Pablo.

²⁷ Ne xø bi xih ra ts'ut'abi Agripa:

—Ma ts'ut'abi Agripa i, ha gui ex'yei 'be'a bi man yu pongahya Oja. Nugä di pacä gue gui ex'yei, bi 'yembi.

²⁸ Nu ra Agripa buya bi dat'a ra Pablo:

—Nu'i, gui nde 'bex ga pacä man 'yomfeni, ngue ga ex'yei ra Cristo.

²⁹ Nu ra Pablo bi 'yemp'a:

—'Bexgue guehya, oque niya'bu ts'u, Oja i padi 'be'a din ndegä. Din nde gue gui 'yex'yei, ne ahü gatho gui 'buhmbu ua gui øhmbu 'be'a dim mangä ya. Ne din nde gue cohmbu tengugä, pe hont'u yu cadena hin'na u, bi 'yembi.

³⁰ Ne nu'bu ngubu mi man ra Pablo, ra Festo ne ra Agripa bim 'bäi, ne'a ra Berenice ne'u mi'da mi hupu. ³¹ Ne nu'bu mi mba bu thi, n'da ngu n'da bin yase u:

—Nu'a ran 'yohu ra Pablo, nte bi 'yot'a ngue da du, xinga gue'a din ofadi, bin 'yemzehe u.

³² Nu ra Agripa bi 'yemp'a ra Festo:

—Nu'bu hin xta ma din da bu 'buh ra hmuts'ut'abi bu Roma, sä da mba nso'ts'i 'bu, bi 'yembi.

27

Bi 'benpu Roma a ra Pablo

¹ Nu'bu ya xi hma ngue ga huhe ra barco, ne ga mbäcähe bu Roma, ra häi Italia, nu ra Pablo ne mi'da yu ofadi bi mba ma däpi a ra ngurpadofui, ra thuhu ra Julio, ra ngurpadofui ra hmuts'ut'abi Augusto bu Roma. ² Da huhe ra barco ngue bi nexpu ra hnini Adramitio, ne en'u da thopu ja yu hnini bu ja ndendeja bu ra häi Asia. Da nexhe bu buya, ne da mbähmbe ra Aristarco, ra mengu ra hnini Tesalónica bu ra häi Macedonia. ³ Nu man'da pa da sömhbe bu ra hnini Sidón, dán säyahe bu. Nu ra Julio min yamanhoui ra Pablo, ne bi un ran t'edi da mba bu 'buh yu amigo. Ne nu yu amigo bi un ran säya. ⁴ Ne nu'bu ma nexhe bu, da thohmbe bu nthet'i ra t'uhäi Chipre i ja bu made ra deja. Da thothe bu n'danguadi nguetho emme ts'edi ran dahi bu njombu. ⁵ M'bejua da thohmbe bu ja ra häi Cilicia ne ra häi Panfilia ja bu ndendeja. Da sömhbe bu ra hnini Mira bu ra häi Licia.

⁶ Guepu bi dim bu n'da ra barco a ra hmudofui ngue ba nexpu Alejandría, ni mba bu ra häi Italia. Ne nu'a ra hmudofui bi jaje da huhe ra barco. ⁷ Ne xun ngu yu pa zu njante thoho dán 'yohe bu ja ra deja, ne xun hei da thohmbe bu gatho ra nyani ra t'uhäi Gnido. Nu ran dahi him bi jaje njuantho da uenthe, janangue'a yabu da cäthe njombu ja ra t'uhäi Creta, guepu nthet'i ra t'uhäi Salmón. ⁸ Ne xun hei da thohmbe bu gatho ra nyani ra t'uhäi Creta, ne da sömhbe bu ja yun säya yu barco, t'embi Buenos Puertos. Ne hinga yabu ja ra hnini Lasea.

⁹ Ne xun ngu yu pa ya da 'behmbe nangue ran dahi, ne nts'utho bu din 'yo ra barco bu ja ra dehe, nguetho yu pa ya i ja yun dahi. ¹⁰ Nu'a ra Pablo bi xi'u min 'yohu:

—N'yohu ahü di xi ahü, nu'bu ga thohmbu, ga nuhu n'da ra 'yanthi nguetho xun hei thoho bu di mba ma 'yoni ra barco. Ne hinga hont'a ra barco ne ra 'beni ga 'behmbu, pe ts'urpu thoho necähu ga tuhu, bi 'yemp'u.

¹¹ Pɛ nu ra hmudofwi man'da mi ɛc'yɛi 'bɛ'a bi ma rá mbeti ra barco nɛ ra hmu ngue madí 'yoni, xinda gue'a 'bɛ'a mi man ra Pablo. ¹² Nubɛ Buenos Puertos hingui ho ngue da gopɛ ra barco yɛ pa xɛ sɛ. Janangue'a nu'ɛ mbɛ gátho ɛ mi ɛna xcá sɔmhbe bɛ ra hnini Fenice, guerpɛ xcám 'bɛhmbe yɛ pa xɛ sɛ. Nubɛ Fenice, ra hnini bɛ ra t'uhäi Creta, man'da ja yún säya xɛn ho bɛ yɛ barco, nguetho hin ɛ ts'edi thopɛ ran dahi.

Ran dahi bi 'yɛn ra dejɔ

¹³ Nɛ n'da ra pa bi pom bɛ bí 'yɛh ran dahi, nɛ hinga nts'edi i 'yo. Nɛ ɛn'ɛ xɛn ho 'bɛ da thogui. Janangue'a bi gɛx'a ra t'ɛgui mi o bɛ mbo ra dehe, ngue rán ts'ammi ra barco. Dá thohmbe bɛya, zɛ njante thoho á tho'a ndendejɔ ra barco bɛ ra t'uhäi Creta. ¹⁴ Nɛ 'bɛx bá ɛ'a n'da ran dahi ɛmmɛ nts'edi, bá nɛxpɛ Creta. ¹⁵ Nɛ nu'bɛ mí mbɛdi bi ndɔn ra barco ran dahi, him mí sä da mba ma 'yoni bɛya, dán unthe bɛya, nɛ dá tɛndahe ran dahi bɛ í mba. ¹⁶ Nɛ dá cäthe bɛ hɛrpɛ ja ra t'uhäi Clauda i ja bɛ made ra dejɔ, nguetho bi tãc'i ts'ɛ ran dahi ra häi. Nɛ xɛn hɛi bɛ dá juxhe bɛ mbo a n'da zɛ t'ubarco ngue mí jɛt'a ra barco. ¹⁷ Nɛ nu'bɛ mi cɛrpɛ mbo ra t'ubarco, bi mba m'bänba yɛ xahi a ra barco ngue hin da xɔ'ts' yɛ xithɛ. Nɛ nu'ɛ bɛya mí supi da 'yɛn ran dahi ra barco bɛ ja ra 'bomu, nɛ da dontrɛ guerpɛ t'ɛmbi Sirte. Janangue'a bi gacua yún thäcan dahi ra barco. Nɛ bi duxtho ran dahi ra barco bɛ ja ra dehe. ¹⁸ Man'da pa bɛya bi dɛ'mi bi hyɔrpɛ ja ra dehe yɛ 'bɛni mi hɔrpɛ mbo ra barco, ndɛpe hin di hyɛ ra barco, nguetho ɛmmɛ nts'edi mi ɛnje ran dahi. ¹⁹ Nɛ ná hyu pa bɛya dá sosegähe, dá hɔmhbe thi 'bɛ'a gátho mí honi 'bɛ di 'yon ra barco. ²⁰ Nɛ xɛn ngu yɛ pa ɛmmɛ mi ja yɛ güi, nɛ nya'a him bin c'a ra hyadi, xínga gue yɛ sɔ 'bɛ xɛn xui. Nɛ dá nuhe n'da ran dätendahi ɛmmɛ nts'utho. Nɛ dí su ga tuhe.

²¹ Nɛ nya'a thoho njom bin sihmɛ. Nu ra Pablo bim 'bäi bi 'yɛna:

—N'yohɛ ahɛ nde'bɛ xquí 'yɔde 'bɛ'a dá mangä. Nde'bɛ xcambán säyahɛ bɛ Creta, nɛ hin xcá nuhɛ ran ɛnbi ya, nɛ hin xquí 'bɛh ni 'bɛnihɛ. ²² Pɛ nuya, o di tu ni mbɛihɛ, nguetho xínga n'da ahɛ gam 'bɛhmbɛ, pɛ hɔnt'a ra barco dim 'bedi. ²³ Nguetho dám 'bä'be n'da rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i má xui, gue nugä rá mbɛtigä Ojɔ nɛ dí thãnde a. ²⁴ Nɛ nu'a ram 'bɛhni bi xiqui: “O guín su Pablo, nguetho jatho da mba ma dá'i bɛ 'bɛh ra hmuts'ɛt'abi bɛ Roma. Nɛ nu'a Ojɔ hin di japi da du ɛ guí 'bɛhmbɛ ua ja ra barco, tengu gá 'yäpi,” ɛn'a rá m 'bɛhni Ojɔ mahɛts'i. ²⁵ Nuya, n'yohɛ ahɛ, dan johyahɛ, nguetho dí ɛc'yɛi gue majuañi da 'yɔt' Ojɔ tengu bi xic rá m 'bɛhni. ²⁶ Pɛ nu ran dahi da 'yɛnjɛ bɛ ja n'da ra t'uhäi i ja bɛ made ra dehe, bi 'yɛn'a ra Pablo.

²⁷ Nɛ nu'bɛ ya xí gua'i 'dɛ'ma goho ma pa dí 'yohe, nubɛya bi 'yɛngähe ran dahi bɛ ja rá xɛqui ra dejɔ t'ɛmbi Adria, 'bɛ min xui. Nɛ nu'ɛ yɛ mbɛfi gue di 'yon ra barco, mí m bɛni hinga yabɛ ja n'da ra häi. ²⁸ Nɛ bi 'yɛni hangu nan hɛ ra dehe, 'däte ma 'dɛ'ma'dato metro nan hɛ. Nɛ bi dɔn'i ts'ɛ ra barco, bi 'yɛni mahɔn'a, nɛ nuya hɔnt'i 'däte ma yoto metro nan hɛ ra dehe. Janangue'a bi badi him ma yatho bɛ ndenthe. ²⁹ Nu'ɛ mi supi da zɔm bɛ ndenthe ra barco, gue din thehɛ yɛ do. Janangue'a bi 'yɛnt'i goho yɛ t'ɛgui ngue yún ts'ammi ra barco, bi 'yɛntɛpɛ ja rá xuthä ra barco, ndɛpe hin din 'yo. Nɛ ɛmmɛ mi xɔnni din nɛqui. ³⁰ Nu yɛ mbɛfi di 'yon ra barco mim bɛni xtá 'dagui, bi cã'ma man'da ra t'ubarco bɛ ja ra dehe. Pɛ bin häte, nguetho ɛna gue'ɛ yɛ t'ɛgui xtá 'yɛnt' mi'da bɛ ja rá yɔ ra barco, gue yún ts'ammi. ³¹ Pɛ nu ra Pablo bi 'yɛmp'a ra hmudofwi, nɛ'ɛ yɛ dofwi:

—I nde da 'dah yɛ di 'yon ra barco, pɛ nu'bɛ da 'dah yɛ, hin da zä gui ponjɛ 'bɛ.

³² Nu yɛ dofwi bɛya bi hyɛcua yún thãt'i ra t'ubarco, nɛ bi dux ra dehe, janangue'a njom bi 'dagui.

³³ Nɛ nu'bɛ t'ɛnɛqui tho nu'a ra Pablo bi xifi nde'bɛ din sihmɛ. Bi 'yɛna:

—Nuya, ná 'dɛ'magoho ma pa ya ngue mí tutho ni mbɛihɛ, nɛ hin gán sihmɛhɛ.

³⁴ Nuya dí ɔt'ahɛ ra ts'edi gui sihɛ ts'ɛ ra hmɛ. Nu'a dí zac ni jã'ihɛ a, nɛ guerpɛ da zä xínga n'da gam 'bɛhmbɛ nɛ njon din ɛnbi, xíngui ts'ɛ.

³⁵ Nɛ nu'bɛ mi jua'a bi man'a ra Pablo bi hyãca n'da ra thuhmɛ, bi un ra jamadi Ojɔ bɛ ja yú hmi gátho mí 'bɛpɛ, nɛ bi xeni bi dɛ'mi bi zi. ³⁶ Nu'a bi man ra Pablo bi hyurpa yú mbɛi ɛ, bin sihmɛ ts'ɛ bɛya. ³⁷ Nɛ nugähe í juaje yociento nɛ hyãte ma 'dɛ'ma 'dato njã'i

mi 'buhmbe bu ja ra barco. ³⁸ Ne nu'bu mi juadi bin sihme u, nu'a ra trigo mi hõpu ja ra barco bi hyõm bu ja ra dehe, ndepa dí çah nan hyu ra barco.

Bi xen ra barco ra dehe

³⁹ Ne nu'bu mí hyats'i, him mi paði 'be'a rá thuhu ra häi bi hyandi. Nu'bu mi nu mi ja bu n'da ra 'yethe gue him mí ja yu do, guerpu mim beñi mi sä xtí cu't' ra barco. ⁴⁰ Bi hyecua yún thät'i yun ts'ammi buya, bi zõpu dehe. Ne bi xocua yún thu't'i yún thäcadehe ngue yüm 'bä't'i ra barco. Ne bi 'yõspa mahõn'a n'da ran thäcandahi. Nu ran dahi buya bi 'yon ra barco, ne bi du'mi bi hyäm bu ja ra ndendeja. ⁴¹ Pe nu'bu má sømhbe hapu hingui hẽ ra dehe, dán tĩmhbe bu yoho yu 'yethe, n'da n'danni ní yẽhe. Nu'a rá yã ra barco bi yurpu ja ra 'bomu ne bin du bu, ne him mi sä da thõgui. Pe nu rá xuthä buya bi mbudi bi xen ra dehe, nguetho nts'edi din the bu yu dehe. ⁴² Nu yu dofui buya, ẽna da hyo yu ofädi, ngue mi supi din xaha, da 'dagui. ⁴³ Pe nu ra hmudofui him mi ndepe gue ne ra Pablo da tho, him bi japi da 'yõt'e 'be'a mim beñ'u yu dofui buya. Bi manda ngue to'o pañ nan xaha, ra mbudi da zo bu ja ra dehe ne din xaha, da zõm bu ja ra häi. ⁴⁴ Ne'u mi'da ngue him mi pañ nan xaha, bi 'yõxpu ja yu xithe o gue yu xeca barco. Ne gätho bi zõmanho bu ja ra häi.

28

Bi zõm bu ra häi Malta a ra Pablo

¹ Ne nu'bu má søhmbe bu ja ra häi, bi sije ngue rá thuhu ra t'uhäi Malta, i ja bu made ra dehe. ² Nu yu mengu bu ẽmme bi 'yõrcahe ran ho, nguetho bi 'yurcahe n'da ra sibi nguerpu dán taõpihe. Bin 'ye bu ne xu seje. ³ Nu ra Pablo bi pet yu 'yont'o, bi 'yurpu ja ra sibi, 'bex bi bõn'a n'da ran date pozu bu ja ra t'o, nu'bu mi zä ra sibi. Ne nuna ra pozu bi zap rá 'ye ra Pablo, ne bin zurpu. ⁴ Nu'bu mi nu yu mengu bu ngue i zurpu ja rá 'ye ra Pablo ra pozu, bi 'yõn'u:

—Masque ra hyodu na ran 'yõhu, masque him bi du bu ja ra dehe, pe nuya m'bejua da gut'a 'be'a xí 'yõt'e.

⁵ Pe nu ra Pablo bi huac rá 'ye, ne bi däh ra pozu, nín so bu ja ra sibi, ne nte män unbi bi nu ra Pablo. ⁶ Ne nu'u 'bäpu, mi tõ'mi nde da nu 'bu da nden bu bi zapi, o gue da 'yagui ne 'bex da du. Ne nu'bu ná nya'a mi tõ'mi, hin te bi ja, bi pä'a mim beñ'u. Ne ẽn'u: “Masque n'da ra oja na.”

⁷ Nu'a rá ts'ut'abi ra t'uhäi Malta, í Publio a, mí jase n'da xequi rá häi jõmbu dán taõpihe. Ne bi xije ga mbähmbe bu rá ngu. Ne hyu pa däm 'buhmbe bu, ne ẽmme xun ho bi 'yõrcähe. ⁸ Nu rá ta a ra ts'ut'abi Publio ya xmi u 'bu má sømhbe bu, mi ja ra pa ne ra mbõni. Nu ra Pablo bi mba bu da nu, bin yaui Oja ne bi gäx rá 'ye, ne 'bex bi zä buya. ⁹ Ne nu'bu min ja 'be'a bi 'yõt'a ra Pablo, gätho mi 'burpu ja ra häi ngue mín zäman'u bi zõm bu, ne gätho bi hoqui, bi zä buya. ¹⁰ Ne xun ngu yun t'unni bi 'daje, ne nu'bu má mbäcähe, xõ bi 'daje gätho 'be'a ga homhbe bu ja ra barco.

Bi zõm bu Roma ra Pablo

¹¹ Nhyuzna däm 'buhmbe bu ja ra t'uhäi Malta, dá huhe n'da ra barco buya. Nu ra barco mi hõ bu gätho yu pa xu se, ngue bá nexpu Alejandría. Nu rá thuhu ra barco t'ẽmbi yu gon'yõhu Cástor ne Pólux. ¹² Ne dá huhe ra barco, dá nexhe bu ra t'uhäi Malta buya, ne dá sømhbe bu n'da ra hnini Siracusa, ngue 'dan'yo ra häi, ne hyupa dán dehe bu. ¹³ Dá nexhe bu, ne dá cäthe bu ja ndendeja asta gue'bu go má sømhbe bu ra hnini Regio. Ne man'da pa buya bin 'yo xun ho ran dahi, ne ná yopa dá sømhbe bu ra hnini Puteoli, gue ra häi Italia, ne dá çacähe buya. ¹⁴ Nubü, dá tĩmhbe 'da'u yu cu nangue ra Cristo. Nu'u bi xije dan säyahe bu nyoto pa. M'bejua buya dá haxhe ra 'yu í pa bu ra dahnini Roma. ¹⁵ Ne nu'u yu cu nangue ra Cristo mi 'burpu Roma, mi øde ba ẽhmbe bu 'yu. Bá ẽh puya, bi daje bu ja ra hnini Foro de Apio, ne bi daje mi'da bu ra hnini Tres Tabernas. Ne nu ra Pablo 'bu mí nu, bi xi Oja jamadi, ne nu Oja bi hyurpa rá mbui buya. ¹⁶ Ne nu'bu má sømhbe bu

ja ra dahnini Roma, nu ra hmudofui bi dä bu yu ofädi bu 'buh rá hmu yu mbädi. Pe nu'a ra Pablo bin t'un ran t'ëdi dim 'buse bu ja n'da ra ngu, ne hont'a n'da ra dofui da mbädi.

Bi man rá m Hman Ojã ra Pablo bu Roma

¹⁷ Ne nu'bu mi tho'an hyupa, nu ra Pablo bi zon'du yú ngurpi yu judío ngue mí 'buru. Ne nu'bu mim peti bu 'bu'a ra Pablo, bi 'yëmbi:

—Man 'yohu ahü, nte man ts'o dá ørpä u ma mijudíohu, xín dá festa yún thãnde bi thocta u ma ngurpa bombøtahü, pe guehma bi mba ma dägä bu 'buh yu romano bu Jerusalén. ¹⁸ Ne nu'bu mi 'yørcä ran juãbi, nu'u mi nde xtá hyega thoho, nguetho nte dá øt'ä ngue da thogui. ¹⁹ Pe nu ma mijudíohu him mi nde xtá hyega thoho, janangue'a dá äh ran t'ëdi di dägä ua Roma. Pe hin'yü 'be'a dím bëni dá yãpã u ma mijudíohu. ²⁰ Janangue'a dá zohn'nahü dan nuhü ne dan yãhü. Nujü dyu israelhü, dí tømhbü din ja 'be'a bi man Ojã gue din ja. Pe dí ëc'yeyi ngue ya bi du'mi bin ja 'be'a bi man Ojã, jananjabu nthu't'igã ra t'ëgui ja ua, bi 'yëñ'a ra Pablo.

²¹ Nu'u bi xi'a ra Pablo:

—Nugãhe nte má søcuã bi 'bengãhe ní 'yëpü Judea nangue'e. Xínga n'da man 'yohuhü bí nexpü, bi man ran ts'o nangue'e, njo'o to'o bi yãp'a'i. ²² Pe dín nde gui xije ts'u 'be'a guím bëni, nguetho hønbu bi zä i hma hingui ho 'be'a guí ëc'yeyihü, bi 'yëñ'u.

²³ Ne nu'u bim peti man'da ra pa nangue'a xí ma, ne xun ngu u bi zøm bu mi 'bu'a ra Pablo. Nu ra Pablo buya gãtho ra pa bi xifi nangue rá 'befi i øt' Ojã ua ja ra ximhäi, ne 'beru ní manda Ojã u yu jã'i. Bi hyoni 'beru dí 'yëc'yeyi ra Jesús, ne bi 'yuti hapu nt'o't'i nangue ra Jesús bu ja rá søcuã ra Moisés, ne yú søcuã yu pøngahyã. ²⁴ Nu'u 'da bi 'yëc'yeyi 'bu mí man ra Pablo, pe 'da'u him bi 'yëc'yeyi. ²⁵ Ne nu'bu him mí sä'u ngue 'da'angu da bëni, bi mbüdi bi mba. Pe nu ra Pablo man'da ram hma bi xi'u:

—Nuna rá Hogandãhi Ojã majuãni bi ma nu'bu mim pøngahyã ra Isaías, ne bi xi'u ma ngurpa bombøtahü. ²⁶ Ne bi t'ëmp'u:

Ní mba bu 'buh ni mijudíohu, ne gui 'yëmbi:

“Nu ahü zã guí øhmbü nangue ni zaguhü, pe hin guí pãhmbü 'be'a guí øhmbü.

Ne guín nuhü nangue ni dãhü, pe hin guí pãhmbü 'be'a guín nuhü,”

ngubü bi 'yëmb yu jã'i.

²⁷ Nguetho nu yu jã'i xum me yú mbüi,

ne xíngui ts'u cã't' yú zagu 'be'a øde.

Ne tengu'bu di ts'ãnt' yú dä,

nguetho su da nu,

su da 'yøde,

nguetho hingui nde di pãh yú mbüi

guerü da zä xcá hocpa yú mbüi,

ëñ'a rá Hogandãhi Ojã 'bu mí m pøngahyã ra Isaías, bi 'yëñ'a ra Pablo.

²⁸ Ne bi thoqui bi 'yëmbi:

—Dami pãhmbü ngue nuya da si'u hing yu judío 'beru da zä dí zin Ojã u, ne gãtho yu pa dí mba bu. Ne nu'u, man'da da 'yø'u, bi t'ëmp'u yu judío.

²⁹ Ne nu'bu mí gua'a bi ma ra Pablo, nu yu judío bi mba, ne bin junzehe u 'bu mí mba'u, nangue 'be'a bi man'a ra Pablo.

³⁰ Ne nu'a ra Pablo bim 'buru nyo jeya bu ja ra ngu xí mihi. Ne gãtho to'o bi mba bu, bi numanho. ³¹ Ne nu ra Pablo bi ma 'beru dí manda Ojã u, ne bi xãmbi nangue ma Hmuhü ra Jesucristo. Ne nu'a ra Pablo him mi supi to'o da 'yøde, ne njo'o to bi hecpi.

ROMANOS

Ra søcuə bi 'yorba ra Pablo ɯ yu 'yɛc'yɛi bu ja ra ngɯrpa dɔhnini Roma

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä, drá 'yɛhɛgä ra Jesucristo. Nɛ bi xic Ojə ma 'bäigä'be ra Cristo, nɛ bi huangui gam mangä rán ho ma'da'yo Ojə. ² Nɛ guet'a ram hma mi man Ojə bu ja rá hoga t'ohni bi 'yo't'ɯ yú pɔngahya maya'bu. ³ Nɛ n'dat'a ram hma im ma nanguɛ ra Jesucristo rá Ts'unt'ɯ Ojə a, nɛ nanguɛ'a bim 'bucua ja ra ximhäi, rá m bom'beto ra David a. ⁴ Pɛ nu'bu mi dambɛni bu 'bu ɯ xun du, ja bi 'yu Ojə xun ho gue rá Ts'unt'ɯ Ojə a buya nte hɛmbi nanguɛ rá Hogandəhi in 'youi. Gue'a ma Hmuhɯ a. ⁵ Nɛ rá mate zɛhɛ bi xiqui ma 'bäigä'be ra Cristo, ga japi da'yɛc' yɛi yu ja'i gätho yu hnini, nɛ gue'a dí hnumanho ra Cristo a buya. ⁶ Jananguɛ'a in ndec Ojə ga mba ga fäx'a ni t'ɛc'yɛihɯ, nguetho bi zon'nahɯ Ojə bi ja'ahɯ yú mbeti ahɯ ra Jesucristo. ⁷ Guehna dí ot'ahɯ na ya gätho ahɯ guí 'buhmbɯ bu ja ra dɔhnini Roma, ngue bi huɛc'ahɯ Ojə nɛ bi zon'nahɯ, nɛ bi 'uec'a ni mbuihɯ in nde ahɯ hont'a guim bɛmhbu a. Dí äp Ojə ma Tahɯ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɯ da hyut'a ni mbuihɯ nanguɛ rá mate zɛhɛ.

ɛmmɛ in nde da zɔm bu Roma a ra Pablo

⁸ M'bet'o thoho dí xi ahɯ ɛmmɛ dadí johyagä, nguetho dí ø'a man yu ja'i hɔnbu go haru dí 'yo ngue guí ɛc'yɛihɯ xun ho. Jananguɛ'a dí xi Ojə jamadi nanguɛ gätho ahɯ. Nɛ di thocpa ra jamadi ma Ojəhɯ ra Jesucristo. ⁹ Nɛ i pə Ojə hin dí ɛ'ts'a ná ya'be nanguɛ ahɯ. Nɛ dí hah ma mbui dí ørpa rá 'befi 'bu dí m man a ran ho ma'da'yo nanguɛ rá Ts'unt'ɯ. ¹⁰ Nɛ dí äp rá mate Ojə ngue hin da ya'a ga mbagä bu guí 'buhmbɯ. Nɛ hin dí pədi 'be'a da zä dá sɔm bu, pɛ go pə Ojə, nɛ xɔmhma thoho da nde Ojə ga mba bu. ¹¹ Nguetho ɛmmɛ dín nde gan nu ahɯ, ga fäx ahɯ din ja ahɯ man'da xun ngu rá ts'edi Ojə, nɛ man'da gam 'buhmbɯ xun ho buya. ¹² Necä da zä gui fäxcahɯ, jananguɛ'a da zä 'da xtám fäxtahɯ nanguɛ ma t'ɛc'yɛihɯ dí comhbɯ. ¹³ Ma zi cu ahɯ dín nde gui pəhmbɯ ngue xun ngu yu nidí mí ɛna xcá mba bu, pɛ hinga na sä. Pɛ guehma dín nde ga mbagä bu nɛ da hnurca ma 'befi bu guí 'buhmbɯ, tengu bu mi'da yu hnini xtá mba. ¹⁴ Nguetho i 'yo ma güenda ga xänba yu ja'i, nɛ ɯ 'bupɯ ja yu hnini nɛ ɯ yum 'bundəpo ja'i, nɛ'ɯ pəh ra søcuə nɛ ɯ hingui pədi, gätho ga xänbi. ¹⁵ Jananguɛ'a nɛ ahɯ ɛmmɛ jag ra pähä ga xän'nahɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo, gätho ahɯ guí 'buhmbɯ bu ja ra dɔhnini Roma.

Nu ran ho ma'da'yo ní yəɲ ɯ to'o gätho da hyəɲ a

¹⁶ Nɛ hin dí pɛs' ma sä gam mangä ran ho ma'da'yo, nguetho gue'a ram hma rá ts'edi Ojə a dí yəɲ ɯ to'o gätho da hyəɲ a. Nɛ mbudi bi sije dyu israelgähe, nɛ xø bi si ɯ mi'da buya. ¹⁷ Nguetho nu ran ho ma'da'yo i xijɯ 'be'a ní hogahɯ, gue ga hənthohɯ rá mate, nɛ hin'yu 'be'a man'da dí zinju Ojə a. Tengu mán t'o't'i: "To'o bi 'yɛc'yɛi rá mate Ojə, bi hocpa yú ts'oqui, bin t'un ra 'da'yote buya."

Gätho yu ja'i in dupate yu ts'oqui

¹⁸ Nguetho nu'bu hin da yəɲ Ojə yu ja'i i jatho di unbi, nanguɛ'a 'dan'yo thoho i thənde, nɛ i øt'e 'be'a gä má ts'oqui. Nɛ nu'a majuaɲi nde di bɛnba Ojə ɯ, pɛ di hecpada ɯ, nguetho man'da in numanhosɛ yú ts'oqui. ¹⁹ Pɛ i pəhma 'be'a sä da fədi nanguɛ Ojə, nguetho guesɛ Ojə di bɛnbi. ²⁰ Nɛ madague'bu hin di nɛqui Ojə, pɛ da zä da bəh yu ja'i gue maguesɛ Ojə nɛ i ja rá ts'edi mazai a, nguetho in nu 'be'a gätho bi 'yøt'ua ja ra häi. Nɛ gue'bu go rá mbudi ra ximhäi mi sä xtá fədi xun ho. Nɛ mi sä xtám bəh yu ja'i xtá numansu Ojə. Jananguɛ'a njon da zä da xi Ojə nte in dupate. ²¹ Nɛ mi sähma xtám bə Ojə, pɛ him mi nde xtá numansu a nɛ him bi xifi jamadi 'be'a gätho bin t'un'du. Pɛ bi du'mi bi bɛn a n'da ran 'yomfɛni nte ní mba tho. Jananguɛ'a bi 'be'h ra hogan'yomfɛni. Nɛ njəm'bu bi zä da bɛni 'be'a xun ho da 'yør pəya. ²² Sä ɛna pəɛ ɯ, nɛ guerpɯ í 'bɛpɯ ra hogan 'yomfɛni buya.

²³ Nu Ojã tãte xũn ho a, gue i 'bũi mazãi. Pẽ nu'ũ bi 'yøzẽhẽ yũ jã'i bi bõni tengu yũ pøte yũ jã'i dim 'bedi, nẽ yũ doja nẽ yũ zate nẽ yũ pozũ, man'da bi 'yẽmbi ojã ẽ. ²⁴ Janangue'a bi hyẽ Ojã ẽ. Nẽ man'da bi 'yøzẽhẽ 'bẽ'a gãtho bi numanhosẽ bũya gue ran 'yomt'ẽni. Nẽ bi ts'onse yũ jã'i n'da ngu n'da ẽ. ²⁵ Bi hyẽ a majuãni Ojã nẽ go bi 'yẽc'yẽi ẽ him majuãni Ojã. Bi dãnde gãtho bi 'yøt' Ojã ua ja ra ximhãi xinda gue'a Ojã gue bi 'yøt'ũ. Pẽ hõnt'a Ojã mixte xũn ho a gãtho yũ pa mazãi. Janangue'a hõnt'a ga ẽspahũ a. ²⁶ Nẽ gue'a í hyẽ Ojã ẽ. Nẽ nubũya bi zã bi 'yøt' ran ts'o, gue'bũ go mí 'yøt' man'da xũn ts'o, nẽ yũ xisu bi pã a bi zãnba Ojã xtã 'yøt'e, gue bi 'yãsäba yũ mixisuhũ tengu'bũ ran 'yohũ zẽhẽ. ²⁷ Nẽ yũn 'yohũ bi hyẽh yũn t'ẽdi mi sãn Ojã xtín thãt'ũ yũ xisu ngue xtí manda, nguetho ẽmmẽ in nde di 'yãsäba yũ min'yohũhũ, nu'a him mi sä xtã 'yøt'e. Pẽ bi hyõnse ran ẽnbi gue yũ jã'i zẽhẽ ẽ 'bũ mí 'uegue. ²⁸ Nẽ nu'bũ him mi numanho a ran 'yomfẽni majuãni nangue Ojã, ngutho bi hyẽ Ojã ẽ, nẽ man'da bi bẽn ẽ yũ ts'on 'yomfẽni nẽ bi 'yøt' yũn ts'o him mi sä xtã 'yøt'e. ²⁹ Nẽ ẽmmẽ di yus' yũ mbũi gãtho yũ ts'oqui, ran 'yomt'ẽni, ra ts'om'bãi, ran ts'iyate, ra nexmate, ran ts'eya, ran thote, ran sui, ran thãte, ran ẽcpate, ran c'ãte. ³⁰ Nẽ yũ zãnfẽhni ẽ, nẽ i san Ojã, nẽ hingui su n'da ra jã'i, nẽ din 'yẽx'ũ, nẽ ma maguesẽ ẽ, thocpa thoho i honse mi'da yũ ts'oqui hingui pãdi da 'yøt'e, nẽ i fẽsta'a 'bẽ'a man yũ ta nẽ yũ mbe. ³¹ Nẽ hingui nde din 'yomfẽni ẽ, nẽ hin di jã'ts'a man ẽ, nẽ hin'yũ yũn huẽcate, nẽ hin'yũ yũ yembũi. ³² I pãhma di ẽnba Ojã ẽ gãtho yũ pa mazãi, gue'a yũn sãhũ a nguetho i øt' ya i hmangua. Pẽ man'da guexta'a i øt'e nẽ man'da di johya 'bũ xũn ngu ẽ 'da'angu øthũ ẽ.

2

Di ẽnba Ojã ẽ to'o di ho yũ ts'oqui

¹ Janangue'a hingui sä ga ẽmhũ him man sãhũ a ran ẽnbi hõnt'a go to'o gahũ. Nguetho nu'bũ dí numan'ũhũ ẽ 'da nangue yũ ts'oqui, nẽ dí ẽmhũ go yũn sãhũ da nu ran ẽnbi ẽ, pẽ gue'a nãn juãnba zẽhẽhũ a 'bũ gue n'dat'a dí øthũ. ² Pẽ dí pãhmbũ gue yũn sãhũ 'bũ di ẽnba Ojã ẽ øt' yũ ts'oqui. ³ Pẽ sä dí ẽmhũ ngue go ga ponjũ rán juãnbi Ojã, ngue go dí ẽmfũ hingui ho øt'ũ 'da, nẽ ya 'da'angu dí øthũ ẽ. ⁴ Ha hin dí pãhmbũ hanja him 'bexque di ẽngahũ Ojã nangue ma ts'oquihũ. Pẽ gue'a ní jajũ ga pãh ma mbũihũ xũn ho a. Pẽ nujũ dí festahũ rá yembũi i ørcahũ. ⁵ Pẽ nu'bũ xũm mẽ ní mbũi n'da, nẽ xĩngui ts'ũ coh rá mbũi nangue yũ ts'oqui, pẽ ẽmmẽ di pet yũn ẽnbi da t'ørpa 'bũ bi zõn ra pa, ngue rá muui a bi 'yøt'e, nẽ da zemp Ojã a. ⁶ Nẽ n'da ngu n'da din t'un'na rán theui 'bẽ'a bi 'yøt'e. ⁷ Nu Ojã di unt'a ra temazãi 'bũ 'bo'o zãi øt'a ran ho, nguetho honi dim 'bũhmi Ojã, nẽ i honi da 'yøt'a i numanho Ojã, nẽ i honi da t'ørpa ran ho njãm'bũ din thegue. ⁸ Pẽ nu'bũ dadín sũhmbũ Ojã, nẽ hin dí numanhohũ a ra 'yu majuãni pẽ hõnt' yũ ts'oqui go dí numanhohũ, pẽ gue'a dí 'dajũ ra cue Ojã a 'bũ, ngue ẽmmẽ nts'utho. ⁹ Nts'edi yũn ẽnbi nẽ 'bẽ'a gãtho má dumbũi da nu'ũ n'da ngu n'da to'o gãtho nzãi øt' yũ ts'oqui, neje dyũ israelhe, nẽ ahũ hin gyũ israelhũ. ¹⁰⁻¹¹ Pẽ hõnt'a go to'o da hyoni da 'yøt' ran ho, di japi 'darpu dim 'bũhmi Ojã nẽ da numanho Ojã a, nẽ da hyurpa rá mbũi thocpa thoho, necãhe dyũ israelgãhe, nẽ ahũ hing yũ israelhũ. Nguetho gãtho 'da'angujũ bũ na nujũ Ojã. ¹² Nẽ nu'ũ hing yũ israel him bi sih yũn t'ẽdi Ojã. Nẽ madague'bũ him bi sifi, pẽ guehma da nu yũn ẽnbi to'o di thocta yũ ts'oqui. Nẽ ngutho ẽ yũ israel ngue bi sih yũn t'ẽdi Ojã, nẽ gue'ũ yũn t'ẽdi Ojã dí juãnba ẽ to'o di thocta yũ ts'oqui. ¹³ Nguetho nu'bũ da bãtho yũn t'ẽdi Ojã n'da, hin da numanho Ojã a 'bũ, hinda hõnt'bũ da 'yøt'a hmam bũ. ¹⁴ Nu'ũ hing yũ israel, him bin t'un yũn t'ẽdi Ojã ngue ran hocjã'i xtã 'yøt'e. Pẽ guehma i pãse mbo yũ mbũi nda'a xũn ho, nguetho ja'bũ i øt'a rán theui ẽ yũn t'ẽdi Ojã ngue ran hocjã'i. ¹⁵ Nẽ madague'bũ him bi sih yũn t'ẽdi Ojã ẽ 'da, pẽ tengu 'bũ mán t'o't'i bũ ja yũ mbũi ẽ yũn t'ẽdi Ojã, nẽ guesẽ yũ mbũi i xifi ngue hingui ho a bi 'yøt'e, o ja'bũ xũn ho. ¹⁶ Nẽ gue'a dí juãnba Ojã ẽ gãtho yũ jã'i, nangue ra Jesucristo 'bũ bi zõn ra pa. Nẽ di juãnba ẽ nangue ẽ i açẽ mbo yũ mbũi ẽ. Nẽ gue'a i mam bũ ja ran ho ma'da'yo ngue dímm mangã.

Sã in 'yẽx'ũ 'da yũ israel ẽ yũn t'ẽdi Ojã

¹⁷ Pɛ nu ahɯ ma mi'israel ahɯ, guidín 'yɛxhɯ nguetho gyɯ mɛngu israelhɯ, nɛ, "hønsɛgahɯ i numanhojɯ Ojɔ, nguetho bi 'dajɯ ɯ yún t'ɛdi," sä guí ɛmhɯ. ¹⁸ Nɛ gá pɔhmbɯ rá pähä Ojɔ, nguetho gán xähmbɯ yún t'ɛdi, nɛ gá pɔhmbɯ nda'a xɯn ho da zä da 'yøt'a n'da. ¹⁹ Nɛ guím bɛnsɛhɯ guí uthɯ ra 'yu ɯ yɯ xädä, guím bɛmhɯ yú nyot'i ahɯ ɯ i 'yo bɯ ja ra 'bɛxui. ²⁰ Nɛ sä guí ɛmhɯ ja nin t'ɛdi gui xänbahɯ yɯ 'yambɯi, nguetho guí pɔhmbɯ ɯ yún t'ɛdi Ojɔ ngue majuani, ngue di un ran 'yomfɛni n'da. ²¹ Pɛ nu'bɯ gue'a guí øthɯ ma mi'israel ahɯ guí xänbahɯ mi'da, hanja hin gán xäsehɯ thɔ. Guí xihmbɯ mi'da ngue hin dim pɛ, pɛ hanja go guím pɛsehɯ thɔ. ²² Guí xihmbɯ mi'da ngue hin din 'yomt'ɛni, pɛ hanja go guí 'yomt'ɛni zehɛhɯ. Guí xihmbɯ mi'da hin da 'yɛspa ɯ yɯ hyäte oja, pɛ ha hin guím bɛmhɯ ngue go guí cɛzɛhɛhɯ bɯ i thɔnde yú ojaɛ ɯ, nɛ guí pɛfɯ 'bɛ'a guí numanhohɯ bɯ. ²³ Gná yáthɯ a ngue'a guí ɛmhɯ guí pɔhmbɯ yún t'ɛdi Ojɔ. Pɛ man'da gadí jafɯ hin da numansu Ojɔ ɯ mi'da, nguetho guí festahɯ ɯ yún t'ɛdi bi ma. ²⁴ Janangue'a bin ja tengu mán t'o't'i, ngue di c'aman'ɯ Ojɔ ɯ hing yɯ israel 'bɯ i nu a ran ts'o guí øthɯ, gyɯ israelhɯ. ²⁵ Pɛ nu'bɯ xcá øthɯ yún t'ɛdi Ojɔ bi man ra Moisés, xɯn ho ngue am hmɛpya ma jɔ'ihɯ, ngue dyɯ israelhɯ. Pɛ nu'bɯ hin dí tɛnhɯ ɯ, säti thoho am hmɛpyagahɯ 'bɯ, nɛ nte ja bɯ a uh ma hmɛpyahɯ. ²⁶ Nɛ nu'ɯ hing yɯ israel ngue him bi mba ma hmɛpyabi yú jɔ'i, nu'bɯ øt' yún thɛhɯ ɯ yún t'ɛdi Ojɔ, nu'ɯ i numanho Ojɔ ɯ, tengu'bɯ xtá hmɛpya bɯ na nu Ojɔ ɯ. ²⁷ Nɛ nu'ɯ hing yɯ israel ngue nte ma hmɛpya i ja, pɛ nu'bɯ i øt' yún t'ɛdi Ojɔ, gue'ɯ dí jajɯ din c'ɔ ma ts'oquihɯ ɯ, dyɯ israelhɯ. Nguetho sä dá mɛpya ma jɔ'ihɯ, tengu man'a ran t'ɛdi, nɛ hin dá øthɯ a rán säui ma hmɛpyahɯ. ²⁸ Nɛ madague'bɯ n'dat'a mam bombøtahɯ ra Abraham, pɛ hinga gue'a ní 'yøt'e rá t'ahni Ojɔ n'da a. Nɛ xín nangue'a am hmɛpya maxøts'e rá jɔ'i n'da. ²⁹ Pɛ hinda hønt'bɯ hmɛpya ma mbɯihɯ nangue rá Hogandahi Ojɔ, nu'a njuantho ra hmɛpya i nu Ojɔ a. Nɛ nu'bɯ njabɯ ma mbɯihɯ, hin gam bɛmhɯ ngue da numanhojɯ ma mijɔ'ihɯ, pɛ hønt'a Ojɔ gam bɛmhɯ da numanhojɯ.

3

¹ Nu'bɯ 'bo'o da 'yɛngui: "Pɛ hanja bi huand Ojɔ ɯ yɯ israel thɔ, nɛ 'bɛ'a nam bøn'a ra hmɛpya bi si ɯ," gue'bɯ 'bo'o da 'yɛngui. ² Pɛ xɯn ngu 'bɛ'a í huand Ojɔ ɯ. M'bet'o thoho gam bɛmhɯ bin t'un rám hman Ojɔ maya'bɯ ɯ ndu mam bombøtahɯ. Nɛ gue'a ga xi ɯ to'o da 'yängui. ³ Pɛ xɯn ngu ɯ him bi nde. Pɛ ha gam bɛmhɯ bi zɛpɯ a mí ɛna xtá 'yøpɔ Ojɔ yɯ jɔ'i 'bɯ. ⁴ Hin'na maha, pɛ guehma guessɛ Ojɔ di jɔ'ts'a rám hma, madague'bɯ gätho xtín hɛtho yɯ jɔ'i nangue rá 'bɛfi. Nɛ tengu bi man rá t'ohni Ojɔ, gätho di jɔ'ts'a bi ma, nɛ hin hapɯ ga tɪmhɯ ngue him bi 'yøt' Ojɔ a mí ma, 'bɯ ga änhɯ. ⁵ Pɛ sä ɛn ɯ 'da hingui øh rám hman Ojɔ: "Hingui ho 'bɯ di ɯngahɯ Ojɔ nangue ma ts'oquihɯ, nguetho man'da di necmanho rán ho Ojɔ 'bɯ gätho xɯn ts'otho ga øthɯ," ɛn'ɯ yɯ jɔ'i. ⁶ Pɛ hingui sähma ngubɯ ga mamhɯ, nɛ xɯn ho 'bɯ di ɯngahɯ Ojɔ nangue ma ts'oquihɯ, nguetho jatho da 'yøt' ran ts'ut'abi nangue gätho ra ximhäi. ⁷ Nɛ sä ɛn ɯ 'da: "Man'da dí ɛspahɯ Ojɔ nangue ma fɛhnihɯ dí mamhɯ. Pɛ hanja di ɯngahɯ 'bɯ, tengu'bɯ dyɯ 'yøt'a ts'oquihɯ, nɛ man'da dí uhmbɯ ngue njam'bɯ dim fɛhni Ojɔ," sä ɛn ɯ 'da. ⁸ "Nɛ mbähä ga øthɯ ran ts'o, n'dahma di nɛqui a ran ho," i ɛnjɯ dí ɛmhɯ ɯ 'da 'bɯ dí ɛna hin ní yanjɯ Ojɔ ɯ yún t'ɛdi, gue'ɯ to i sanjɯ. Pɛgue da ts'ɛmba ɯ nangue yúm hman ɯ.

Gätho dín dupatehɯ yɯ ts'oqui

⁹ Pɛ ha gam bɛmhɯ man'da xɯn hojɯ dyɯ israelhɯ. Pɛ hin'na, tengu thoho dá xi ahɯ 'bɯ rá mbɯdi, nguetho 'da'angu dyɯ 'yøt'a ts'oquihɯ, nɛ'ɯ yɯ israel nɛ'ɯ hin yɯ israel.

¹⁰ Nɛ mán t'o't'i:

Njo'o n'da xɯn ho, xinga n'da.

¹¹ Njo'o n'da i ja rán 'yomfɛni,

nɛ njo'o i hon Ojɔ ngue nde da dɛnni.

¹² Gätho gahɯ dá 'uethohɯ, nɛ 'da án ts'ontho 'bɛ'a dá øthɯ.

Xínga n'dajɯ dí øthɯ ran hocjɔ'i.

¹³ ξμμε χυν ts'o ma ndeh, tengu'bu n'da ra hyähäi bu ja ran 'yägüi ngue hingan jo'mi, χυν xä, in jabu ma ndeh.

Nguetho ξμμε dí mamhbü yu fehni, ne ran ðate i pøm ma ndeh, tengu'bu dyu pozuh.

¹⁴ Nu ma ndeh ξμμε yupu ran ts'ante ngue χυν ju.

¹⁵ Nu ma guahu, ξμμε i ξhya na 'dihí ngue dan hoteh.

¹⁶ Πε í huçhi thoho u 'bäpu hapu dí 'yohu, ngue χυν ts'o 'be'a dí ørpahu u.

¹⁷ Ne hin dadí hocpahü yú mbüi ma mijá'ihü, xínga gue'a ma mbüi zehéh.

¹⁸ Ne xíngui ts'u dí m bëmhbü ngue ga numansuhü Ojä.

Ne gue'a bi man rá t'ohni Ojä 'bu maya'bu a. ¹⁹ Ne nu'a mí hmam bu ja ram hma maya'bu ngue bi xije Ojä dyu israelgähe, ga pahmbü gätho i ja ma ts'oquihü bu na nuju Ojä. Janangue'a gätho ra ximhäi din hëtho 'bu bi 'yørpa ran juanbi Ojä. ²⁰ Ne nu'u yún t'ëdi Ojä, xínga n'da ra ja'í dí 'yëmbi χυν ho u ngue bi xijü ran hocjä'i xcá øthü. Πε nu'u yün t'ëdi, ja ga tímhbü bu 'be'a dá øthü.

Da yänju Ojä 'bu ga hãmhbü rán hoqui

²¹ Janangue'a nuya bi t'urcahu man'da ran hoqui ngue dí 'yënjü χυν hoju Ojä, ne hin nangue u yún t'ëdi ngue bi xijü xcá øthü ran ho, madague'bu midí nequi ts'u bu ja ram hma maya'bu a ran hoqui dí xi ahü ya. ²² Gue ga hãnthohü a rán hoqui Ojä nangue ra Jesucristo di hoga ma ts'oquihü hont'a go to'o gahü. ²³ Nguetho njo'o gahü dá jas'hü gätho ran ho nguepu xtá numanhoju Ojä, pe gätho dá øthü yu ts'oqui bu án nuju. ²⁴ Janangue'a bi zänni di hogazehéhü Ojä ngue rán t'unni thoho, nguetho bi gurca ma ts'oquihü ra Cristo Jesús. ²⁵ Nguetho bi zän Ojä a ra Cristo ngue bim 'bøts'e zehé, bi gurca ma ts'oquihü nangue rá ji. Ne gue'a ní yan u to'o da hyän'a bi 'yørpe.

Ne ngutho nangue u mí 'büh maya'bu, nu'bu mi du ra Cristo, ja bi nequi a í punba yú ts'oqui u to'o mí nde rá punbi Ojä. Ne ja bi 'yu Ojä büya 'be'a í thøtho u. ²⁶ Ne ja bi 'yu Ojä a rán jut'i ma ts'oquihü, janangue'a da zä di hogahü ya, ne da zimanhoju ngue gueju dá ëc'yëihü rá mate ra Jesús. ²⁷ Πε xiya, hapu bi go'a man 'yëts'ihü. Bi mba ma 'berquigahü. Πε hague nja. Nguetho hin dá jas'hü yún t'ëdi Ojä, pe bin 'dactahü rá mate 'bu má ëc'yëihü a. ²⁸ Ne dí pahmbü ngue bi hogahü Ojä 'bu má hãnthohü rám hma nangue rán hoqui. Ne hin da 'yãngahü 'bu xcá jas'hü, o hin'na. ²⁹ Πε sä dí ëmhbü dyu israelhü høngdahü i numanhoju Ojä. Πε i jatho ga pahmbü ngue ne'ü hin yu israel in nde da numanho Ojä. ³⁰ Nguetho n'datho a Ojä, ne gätho to'o da hyän rá mate gätho 'da ni hocpada Ojä u ne da zimanho, ne u yu israel, ne u hing yu israel. ³¹ Πε ha dí ën ahü nte di muui yún t'ëdi Ojä ngue dí ën ahü ga hãnthohü rá mate. Πε hin'na, pe man'da dí jas'hü yún t'ëdi Ojä ya, nangue ra Cristo rá mate Ojä i fäxcahü.

4

Ran t'uti nangue ra Abraham

¹ Xi a mam bombøtahü ra Abraham ngue dyu israelhü, 'be'a í hocpa yú ts'oqui Ojä a thä, ne 'be'a í 'yëmbi χυν ho a. ² Πε hinga gue'u 'be'a gätho bi 'yøt'e í t'ëmbi χυν ho a, nguetho nu'bu da gue u, ya mí ja 'be'a xtín 'yëzéhé 'bu. Πε hin te ín 'yëx'a ra Abraham bu án nu Ojä a. ³ Πε tengu man rá t'ohni Ojä, nu ra Abraham bi 'yëc'yëi tho a ram hma 'bu mí xifi 'be'a da 'yørpa Ojä. Ne gue'a í 'yëmbi χυν ho a büya. ⁴ Nu'bu xtá xijü Ojä ngue gue'a rá 'befi ga øthü dí 'yënjü χυν hoju a, pe hing ra mate thoho a dí 'yënjü χυν hoju 'bu, pe tengu'bu man zäbithohü a 'bu. ⁵ Πε nu Ojä hingui xijü n'da ra 'befi dí 'yënjü χυν hoju, nguetho hingui zaqui ma mbühü nangue ma ts'oquihü. Janangue'a i xijü ga hãnthohü a rá mate di hoga ma ts'oquihü, ne gue'a dí 'yënjü χυν hoju a büya. ⁶ Ne'a ra David ngubü bi 'yørpu ja rá t'ohni Ojä maya'bu ngue:

ξμμε di johya n'da ra ja'í ngue da 'yëmp Ojä χυν ho, ne hin da 'yørpa ra güenda 'bu χυν ho xtá 'yøt'e o hin'na.

⁷ Nguetho bi mba ma punbi yú ts'oqui, ne him man din c'a, bi 'yëna.

⁸ Ne ɛna:

Di johya ɛ to'o bi mba ma hoqui yá ts'oqui ne nte da thɛnba 'bɛ bi mba ma juɛnbi, bi 'yɛn'a ra David. ⁹ Pɛ ha guím bɛmhɛɛ ngue hɔnt'a am hmɛpya yá ja'i da nu na ran johya i hmangua. Ha hin guím bɛmhɛɛ ngue ne ɛ hin gam hmɛpya, da zin Oja, ngue 'bɛ 'da'angu im bɛmhɛɛ a ra Abraham 'bɛ mi hyɛntho a ra mate bi man Oja, ne gue'a í t'ɛmbi xɛn ho a bɛya. ¹⁰ Pɛ ga ɛn'nahɛ, ha m'bejua bi t'ɛmbi xɛn ho a ra Abraham, 'bɛ mi hmɛpya rá ja'i. Uague m'bet'o thoho bi t'ɛmbi xɛn ho. Pɛ hinga m'bejua maha, pɛ 'bexque bi t'ɛmbi xɛn ho 'bɛ hin ní hyɛc rá ja'i. ¹¹ Ne m'bejua bi sifi da hyɛc rá ja'i, ngue ra hmɛpya ya xí 'yɛmp Oja xɛn ho a. Pɛ bi 'yɛmbi xɛn ho 'bɛ mi hyɛntho a ram hma 'bɛ hin ní hyɛc rá ja'i. Janangue'a i ɛmbi rá ta ra Abraham ɛ to'o gátho i ɛc'yɛi tho a bi man Oja. Ne'ɛ hing yɛ israel, ngue him bi mba nthequi yá ja'i, ne'ɛ da t'ɛmbi xɛn ho ɛ. ¹² Neju dyɛ israelhɛ gue dá hɛc ma ja'ihɛ, da'igu bɛ na 'yɛnɛ xɛn hoju Oja a ra Abraham, 'bɛ 'da'angu dímbɛmhɛɛ ra Abraham 'bɛ hin ní hyɛc rá ja'i.

Ga hɛmhɛɛ rám hma Oja nangue ran japi i xijɛ

¹³ Ne nu Oja bi mam majuɛni a da 'yɔrpa ra Abraham, ngue bi 'yɛmbi: “Ga 'da'a ran japi ne'ɛ nim bom'betɔ gátho ná ndoho ra ximhái, ne ga 'da ahɛ ra 'da'yo hái,” bi 'yɛmp Oja a ra Abraham. Pɛ hin nangue n'da ra 'befi nín t'un na ran japi na, pɛ nangue bi t'ɛmbi xɛn ho 'bɛ mí hyɛntho na ram hma bi sifi. ¹⁴ Pɛ nu 'bɛ dímbɛmhɛɛ gue gue'ɛ yún t'ɛdi dí jap Oja n'da, pɛ dímbɛmhɛɛ nte ní mba tho a man'da ran hogui 'bɛ, ngue ga hɛnthohɛ a rám hma, ne hin da zá di jɛpahɛ Oja 'bɛ. ¹⁵ Nguetho nu 'bɛ dí ɛna gue gue'ɛ yún t'ɛdi Oja ga homhɛɛ, o gue'ɛ dí pɛshɛ xɛc ɔthɛ, pɛ dí festahɛ ɛ, ne hɔnt'a ran ɛnbi ga nuhɛ 'bɛ. Pɛ nu 'bɛ hin xtín ja yɛn t'ɛdi, o gue'ɛ hin xɛc pɛshɛ mbo ma mbuihɛ, hin xtí nequi yɛ ts'oqui 'bɛ. ¹⁶ Pɛ hingui ma nangue yún t'ɛdi dí jɛpahɛ o gue'ɛ dí pɛshɛ, nguetho hin xɛc nuhɛ ran ho 'bɛ. Pɛ i ma ga hɛnthohɛ rám hma nangue rá mate, ne nubɛya da zá majuɛni gátho gahɛ ga nuhɛ ran ho bi sih ra Abraham da nu yám bom'betɔ. Ne madague'ɛ njuɛntho dyɛm bom'betɔju ra Abraham o hin'na, pɛ 'da'angu dímbɛmhɛɛ ra Abraham. Janangue'a ma tahɛ ra Abraham bɛ nam bɛn Oja. ¹⁷ Ne gue'a nam bɔn'a mí xi Oja ra Abraham 'bɛ mí 'yɛmbi: “Nu'i grá Abraham, ga ɔt'e'e ngue grá ta xɛn ngu nim bom'betɔ gátho nan ndoho ra ximhái.” Ne nu'a ra Abraham bi hyɛn'a ram hma bi sifi, nguetho bi badi jase rá ts'edi Oja, gue da zá di un ra ts'edi ɛ xɛn dɛc'yɛi ne ɛ xɛn du. Ne tengui'ɛ ya bin ja 'bɛ mí ma Oja, nguetho majuɛni da 'yɔt'e. Ne gue'a bi bɛn'a ra Abraham. ¹⁸ Ne nu ra Abraham him mi sá xtín ta nangue ɛ yám bom'betɔ dim 'bɛi. Pɛ bi hyɛn a ram hma 'bɛ mi sifi: “Xɛn ngu nim bom'betɔ dim 'bɛi gátho nan ndoho ra ximhái.” Ne bi dɔ'mi din ja, janangue'a bin ja bɛya. ¹⁹ Ne madague'ɛ xí thoh yɛ pa i 'bɛi ngue xtím 'bɛh yá t'ɛhni, nguetho ya xí ndɔ, xí mbe'ts'a n'da ciento nɛya, ne 'da'angu xín dɛc'yɛiui a rá xisu ra Sara, him mí sá xtím 'bɛh yá t'ɛhni, pɛ him bi 'bɛh rá ts'edi rá t'ɛc'yɛi, bi badi majuɛni dim 'bɛh rá t'ɛhni. ²⁰ Ne xingui ts'ɛ bi bɛni ngue hin da 'yɔt' Oja a bi ma, nguetho bi badi hingui hɛmp'a da 'yɔt' Oja. Janangue'a bi hyɛn rá ts'edi Oja a bɛya, ne gue'a í 'yɛspa Oja a. ²¹ Ne n'dat'a mim bɛni ngue jase rá ts'edi Oja di ja'ts'a bi ma. ²² Ne nu'a bi hyɛntho a ram hma 'bɛ mí sifi 'bɛ'a da 'yɔrpa Oja, ne gue'a í hocpa Oja a, ne bi 'yɛmbi xɛn ho, i ɛm bɛ ja rám hman Oja. ²³ Pɛ hinga hɔnt'a ra Abraham bi t'ɛmbi xɛn ho 'bɛ mi hyɛntho a ram hma bi man Oja. ²⁴ Pɛ neju, bi hogahɛ Oja ne bi 'yɛnɛ xɛn hoju 'bɛ má hɛnthohɛ a ram hma bi xijɛ Oja, ngue bi xox'a ma Hmuhɛ ra Jesús 'bɛ mi du. ²⁵ Nu'a bi un rá te bi gurca ma ts'oquihɛ, ne bi t'águi. Ne bi xox Oja a, janangue'a dí pɛmhɛɛ majuɛni bi dɛha bi xogahɛ.

5

Dí yɛmanhohɛ Oja nguetho bi pungahɛ rá Ts'ɛnt'ɛ

¹ Bi hogahɛ Oja 'bɛ má hɛmhɛɛ rán hoqui bi ma. Midín sɛmhɛɛ Oja, pɛ nuya dí yɛmanhohɛ, ngue bi hogahɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ² Ne bi zixcahɛ ra Jesucristo bɛ i ja rá mate Oja, nguetho dá hɛmhɛɛ rán hoqui, ne dí 'bɛmhɛɛ bɛ. Ne dadín johyahɛ

gue dí tømhbũ a ran ho tate thoho da 'yørcahũ. ³ Ne hinga hont'a ran ho dí tømhbũ nán johyahũ ya, pe ne u yũn unbi dín nuhũ ya, guexta'a dadín johyahũ. Nguetho nu'u yũn unbi ní jajũ ga hãthũ xũn ho u. ⁴ Ne nu'bu dí hãthũ xũn ho, gue'a dín te ma mbũihũ a. Ne nu'bu bin te ma mbũihũ, gue'a ná tømhbũ a ran ho di 'dajũ Ojã bũya. ⁵ Ne dí pãhmbũ hin da hyãjũ Ojã nangue ran ho dí tømhbũ, nguetho di huẽgahũ. Ne nu'a rá Hogandãhi bi 'dajũ, di jajũ dí sãhũ rán huẽcate Ojã ãmmẽ xũn ngu. ⁶ Ne him mí sã xcãn yãnẽ ma teshũ, nguetho bi güendga ma mbũihũ nangue ma ts'oquihũ. Pe bi du ra Cristo 'bũ mi zõn ra pa bi man Ojã, ngue bi yãnjũ dyũ ts'om'bãihũ. ⁷ Pe hinga ngubũ rán huẽcate n'da ra jã'i, hont'bu ra hocjã'i rá amigo, da nde di 'beh rá te ngue xtãn yãn a, pe nu'bu ra ts'om'bãi, hin da nde di 'beh rá te 'bũ. ⁸ Pe nu Ojã i urcahũ tate thoho xũn ho rán huẽcate, nguetho hin dyũ hocjã'ihũ, pe bi du ra Cristo bi yãnjũ 'bũ man dyũ ts'om'bãihũ. ⁹ Nuya bi hoga ma ts'oquihũ nangue rá ji ra Jesucristo, ne bi zimanhojũ Ojã. Janangue'a dí pãhmbũ majuãni da yãnjũ ra Jesucristo nangue rá cue Ojã 'bũ rán zegui. ¹⁰ Ne nu'bu midín sũhmbũ Ojã, pe bi hogahũ rá Ts'unt'u zehẽ 'bũ mi du. Ne i 'bũh ya, janangue'a bi zã di thoqui di 'dajũ ra hogambũ ya, ne da xoxcahũ 'bũ rán zegui. ¹¹ Pe ne a i ørcahũ ya dadín johyahũ nangue dadín amigohũ Ojã ya. Nguetho bi 'uegahũ 'be'a midín sũhmbũ Ojã a ma Hmuhũ ra Jesucristo.

Ra Adán bim pommi ra Jesucristo

¹² Pe n'datho maha ran 'yohũ bi dũmp' ra ts'oqui ua ja ra ximhãi, gue nu ra Adán. Ne bi dũmp' ran dãte nangue rá ts'oqui a bũya. Ne gue'a gãtho ran dãte bi thoc'u yũ jã'i a bũya. Nguetho tengu'bu 'dat'a dá øthũ ra ts'oqui ra Adán. ¹³⁻¹⁴ Ne ngutho bin ja u bi xãnd ra Adán, guehma bi du nangue yũ ts'oqui, madague'bu him bi si'a n'da ran t'ẽdi tengu bi sih ra Adán. Gue gãtho yũ jã'i mi 'bũ 'bũ him mi hman yũn t'ẽdi Ojã, gue hin nám 'bũh ra Moisés, pe bi du, nguetho yũ hmu a ra Adán. Pe bi zõh man'da ra hmu ngue rãm poniui ra Adán, nu'a ra Jesucristo a, gue mí hma ba ãhe. ¹⁵ Pe n'dan'yo thoho bi 'yõt' ra Adán ne ra Jesucristo. Nu'a ra Adán, bi un ran dãte gãtho yũ jã'i, nangue rá ts'oqui a. Pe nu ra Jesucristo ãmmẽ man'da xũn ngu rá ts'edi, nguetho rá mate zehẽ bi punga ma ts'oquihũ hont'a go to'o da hyãn a. Ne gue'a rán t'unni Ojã bi 'dajũ. ¹⁶ N'dat'a rá ts'oqui ra Adán, ín unba yũ jã'i. Pe nu ra Cristo bi gut'i xũn ngu yũ ts'oqui nangue rá mate zehẽ, janangue'a da zã da xocpa yũ jã'i. ¹⁷ Ne nangue ra ts'oqui bi 'yõt'a n'da ra jã'i ngue ra Adán, gue'a án ja rá ts'edi ran dãte a nangue gãtho yũ jã'i a bũya. Pe nu to'o gãtho da hyãn rá mate Ojã, da mba ma hoqui yũ mbũi, 'darpũ dim hmuhũ a ra Jesucristo, ne din ja bũ dim 'bũhmbũ gãtho yũ pa mazãi. ¹⁸ Nu'u bi xãnt'a ra Adán gãtho bi ts'ãnba ran unbi nangue rá ts'oqui ra Adán. Pe nu ran ho bi 'yõt'a ra Jesucristo, da zã da xocpa yũ jã'i, ne di un ra temazãi. ¹⁹ Nu'a ra Adán bi mbesta'a rãm hman Ojã, gue'a ín ts'om'bãi gãtho u bi xãndi. Pe nu ra Jesucristo 'bũ mi 'yõt'a bi man Ojã, gue'a ín hocjã'i u to'o gãtho bi xãnt'a. ²⁰ Nu Ojã bi un yũn t'ẽdi, da fãdi ãmmẽ xũn ngu yũ ts'oqui i ja. Nguetho nu'bu dí pãhmbũ ngue ãmmẽ xũn ngu yũ ts'oqui i jajũ, ga pãhmbũ bũya, ãmmẽ man'da xũn ndoho rán huẽcate Ojã ngue di pũgahũ. ²¹ Tengu thoho a ra ts'oqui bim hmu, ne mí nde xtí 'dajũ ran dãte. Ne ngutho a rá mate Ojã, bim hmu ne gue'a bi pũgahũ, ne bi 'yẽnjũ xũn hojũ, ne di 'dajũ ra te mazãi nangue ma Hmuhũ ra Jesucristo.

6

Bi 'berca man 'yomfẽnishũ a rán dãte ra Cristo

¹ 'Be'a maha gam bẽmhmbũ bũya, ha ga thoqui ga øthũ yũ ts'oqui 'bũ, n'dahma man'da xtãn ndoho rán huẽcate Ojã di pũgahũ. ² Pe hingui sãhma ngubũ gam bẽmhmbũ, ngue xõ ga thoqui ga øthũ yũ ts'oqui. Pẽgue dín jahũ tengu n'da ra du hingui ø 'bũ sifi da 'yõt' yũ ts'oqui. Hague dán zã ga thoqui ga øthũ yũ ts'oqui 'bũ. ³ Ha hin dím bẽmhmbũ 'be'a nám bõn'a ran xixyã dí øthũ. Nám bõni bi 'berca ma ts'on 'yomfẽnihũ 'bũ mí du ra Cristo. ⁴ Ne nu'a ran xixyã nam bõni bi t'ã a ma ts'on 'yomfẽnihũ 'bũ mí t'ã a ra Cristo. Ne bi 'dajũ ran 'yomfẽnĩ ma'da'yo 'bũ mi xoxa rá Ta nangue rá ts'edi mixte. Janangue'a bi zã

'darbũ dí 'bũhmbũ bã ja ra 'da'yote nẽ dí øthũ yũn thehũ a. ⁵ Nu'bũ mí du ra Cristo, nẽ'a ma ts'on 'yomfẽnihũ bi du bãya. Janangue'a nu'bũ mi xox Ojã a ra Cristo, dãm 'bũhmbũ ma'da'yo nẽ ma'da'yo dím bẽmhbũ ya. ⁶ Nẽ dí pãhmbũ tengu'bũ mi mba ma cuati ma ts'on 'yomfẽnihũ bã ja ra pont'i 'bũ mi du bã ra Cristo. Janangue'a bi thãcpã rá ts'edi man 'yomfẽnisehũ, ngue hin di mandagahũ yũ ts'oqui. ⁷ Nguetho tengu'bũ n'da ra du, ya him ma 'yøt' ra ts'oqui, pẽ ya bi mba ma thøgue bã ja rá ts'edi ra ts'oqui. ⁸ Bi du ma ts'on 'yomfẽnihũ nangue bi du ra Cristo, janangue'a dí pãhmbũ 'darbũ dí 'bũhmbũ ra Cristo ya. ⁹ Nẽ dí pãhmbũ ngue bi ndants' mahøn'a ra Cristo 'bũ mi du, nẽ him man'dandj da du mahøn'a, him man ja rá ts'edi ran dãte mahøn'a nangue ra Cristo. ¹⁰ Nguetho má zãt'a n'dandj bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihũ, nẽ nuya nám 'bũi di japi da fãh rá ts'edi Ojã ya. ¹¹ Janangue'a i jatho ga pãhmbũ tengu'bũ dá tuhũ nguetho bi thãgahũ rá ts'edi ra ts'oqui nanguejũ, nẽ hin dín nde ga øhmbũ yũ ts'oqui ya. Nẽ nuya nám 'bũhmbũ dí jafũ da fãh rá ts'edi Ojã, nangue ra Cristo Jesús dí 'bũhmbũ. ¹² Janangue'a hingui sã dan hyehmbũ ngue di mandagahũ ra ts'oqui mahøn'a, ngue di 'bẽcpahũ ga øthũ 'bẽ'a im mam man 'yomfẽnisehũ. ¹³ Nẽ hingui sã ga un ma jã'ihũ da 'yøt' yũm pefi ra zĩthu, ngue ga øthũ yũ ts'oqui. Pẽgue dan unsehũ bã 'bũ Ojã ngue bi 'dajũ ra 'da'yote 'bũ mí du man 'yomfẽnisehũ. Nẽ ga un ma jã'ihũ da 'yøt' yũm pefi Ojã, ngue ga øthũ ran ho. ¹⁴ Nẽ hin man sãhũ di mandagahũ ra ts'oqui ya, nguetho dín 'yohũ a rá mate Ojã ngue di zerca ma mbũihũ. Nẽ hin di mandagahũ yũn t'ẽdi Ojã, nu'ũ hingui sã di zerca ma mbũihũ ẽ.

Hin ga ẽc'yẽihũ yũ ts'oqui, pẽ ga ẽc'yẽihũ Ojã

¹⁵ Pẽ nu'bũ rá mate thoho Ojã dín 'yohũ ya, nẽ hin di mandagahũ yũn t'ẽdi Ojã, ha da zã ga øthũ yũ ts'oqui 'bũ. Pẽ hingui sã ngubũ gam bẽmhbũ. ¹⁶ Ha hin dí pãhmbũ nu'bũ dadí dãp ma mbũihũ a n'da ra hmu ngue ga ørpahũ rá 'befi, ma hmuhũ a 'bũ, nẽ dí tenhdũ a bãya. Nu'bũ gue'a ra ts'oqui ma hmuhũ, hønt'a ran ẽnbi mazãi di 'dajũ a. Pẽ nu'bũ da gue'a Ojã ma hmuhũ, dí øthũ a i xijũ, nẽ di 'dajũ ra hogambũi, nẽ dam 'bũmanhohũ a Ojã gãtho yũ pa bãya. ¹⁷ Pẽ jamadi Ojã nangue ahũ. Nẽ madague'bũ gá pẽp ni hmuhũ ra ts'oqui mãm'bet'o, pẽ nuya i ja ni pãhã gui thoctahũ 'bẽ'a bi 'yut'ahũ 'bũ gmín dãhũ bã ja rán xãdi Ojã. ¹⁸ Nẽ bi mba njuc'i ahũ nangue rá ts'edi ra ts'oqui, janangue'a guín 'yẽhehũ rá ts'edi ran ho ya. ¹⁹ Dí xi ahũ yũn t'uti, n'dahma hingui hẽi bã dí pãhmbũ. Ngue tengu bã dán dãhũ bã ja yũ ts'oqui, gue dá øthũ gãtho yũn ts'o dím bẽmhbũ. Pẽ ngutho ya, mbãhã dan dãhũ bã ja ran ho, gue dam 'bũhmbũ ga øthũ gãtho rá hoga'befi Ojã. ²⁰ Pẽ nu mãm'bet'o xíngui ts'ũ mí ndehũ ran ho 'bũ mín 'yẽhehũ yũ ts'oqui. ²¹ Pẽ nte mán ho bi bøn'a ma 'befi dá øthũ. Nẽ nuya dí pes' ma sãhũ 'bũ dím bẽmhbũ 'bẽ'a dá øthũ mam'bet'o, nẽ gue'ũ mí sixcahũ bã ja ran ẽnbi mazãi ẽ. ²² Nẽ nuya bi mba njũguigahũ nangue rá ts'edi ra ts'oqui, nẽ dín 'yẽhehũ bã 'bũ Ojã ya. Janangue'a man'da da hnurca ma hoga 'befihũ bã. Nẽ i ts'ixcahũ bã dan zãmhbũ bã, gãtho yũ pa mazãi. ²³ Nu'a rán zãbi da dã ẽ to'o øt' yũ ts'oqui, ran ẽnbi mazãi a. Pẽ nu'ũ to'o i 'bũhmbũ ra Cristo Jesús ma Hmuhũ, di unda Ojã ra te mazãi ẽ, nẽ hingui jut'ũ.

7

Tengu'bũ dán thãthũ ra Cristo

¹ Ma zi cu ahũ, ga xi ahũ n'da ran t'uti ya. Guim bẽmhbũ hague in ja ẽ yũn t'ẽdi, di manda n'da 'bũ i 'bũi, pẽ nu'bũ bi du, ya ma hin'na. ² Tengu'bũ n'da ran 'yohũ i 'bũh rá xisu. Nẽ nu rá xisu i jatho din zãmmi a rá ndø gãtho yũ pa i 'bũi. Pẽ nu'bũ bi du rá ndø, him man zã di manda a rá xisu. ³ Pẽ nu'bũ hinga na tu rá ndø, nẽ nu'bũ dím 'bũhmi man'da ran 'yohũ ra xisu, da t'ẽmbi ra 'yomt'ẽni 'bũ. Pẽ nu'bũ bi du rá ndø, bi mba ma thøgue bã mi 'bũhmi rá ndø. Nuya da zã dím 'bũhmi a man'da ran 'yohũ, nẽ hin da t'ẽmbi ra 'yomt'ẽni bãya. ⁴ N'da ran t'uti nanguejũ, ngue bi mba ma thøguegahũ nangue ma hmuhũ mí 'bũhmbũ, ngue yũn t'ẽdi Ojã, nguetho tengu'bũ dá tuhũ 'bũ mi du ra Cristo. Nẽ gue'a ma hmuhũ dán thãthũ 'bũ mí xox Ojã a ya. Nẽ 'darbũ dí 'bũhmbũ a ya, pẽ gue'a ní zã ga øthũ xũn ho rá 'befi Ojã ya. ⁵ Pẽ nu'bũ mi 'bũthohũ a man 'yomfẽnisehũ

εμμε xət yu ts'oqui midí hohu. Janangue'a nu'bu mi xiju u yún t'ɛdi Oja ngue hin ga øthu u dí numanhosehu, man'da dá øthu u buya. Ne nu'u bin ja ma 'befihu, ran dæte ne ran unbi a buya. ⁶ Pe nuya ma thøguegahu nangue u yún t'ɛdi Oja nguetho bi du man 'yomfɛnisehu mi pa ma hecpi. Janangue'a dí ørpahu rá 'befi Oja ya, nangue ma'da'yo ra ts'edi, ne gue'a rá Hogandahi Oja a. Ne hin dí tenthohohu u maya'bu nt'o't'i nangue yún t'ɛdi Oja.

Nán c'q ma ts'oquihu u yún t'ɛdi Oja

⁷ 'Be'a gam bɛmhbu buya, ha ga ɛmfu hingui ho u yún t'ɛdi Oja. Hin'na maha, xun ho yún t'ɛdi Oja, nguetho gue'a dá paçä ngue i ja ma ts'oquigä. Nugä hin jam'bu xcä paçä gue dí øt' ra ts'oqui ngue ran ts'eya. Pe nu'bu má bɛngä a ran t'ɛdi ngue i ɛna: “O gadí seyaba ni mija'iui,” ja dá paçä i ja ma ts'oqui. ⁸ Pe nu'bu má bɛngä 'be'a man na rán t'ɛdi Oja, man'da dá øt'ä ran ts'eya mí o ma mbuigä buya. Pe nu'bu hin xcä cu't' ma mbui a ran t'ɛdi, hin xtí nequi xun ho yu ts'oqui o ma mbuigä 'bu. ⁹ Janangue'a nu'bu him ma ná bɛngä nangue rán t'ɛdi Oja, him mi paçä ngue drá ts'om'bäigä. Xø mi 'butho, dá bɛnse ngue xun hogä. Pe nu'bu má bɛngä nangue'a ran ho xcä øt'ä, dá festä a. Ne ja dá paçä buya ngue ran dæte mazai a man zäbi. ¹⁰ Janangue'a nu yá hogant'ɛdi Oja, ngue xtí 'dac ra te 'bu xcä ja'ts'ä u, pe nangue hin dá ja'ts'ä u, mí ja xtí 'dac ran dæte. ¹¹ Ne mí ɛngä xcám 'bumanho nangue yún t'ɛdi Oja. Pe bi mu't'u yun t'ɛdi a ma ts'oqui, janangue'a mí ja xtí ɛngä u yún t'ɛdi Oja buya. ¹² Pe xun hohma u yún t'ɛdi Oja, ne n'da ngu n'da ran t'ɛdi gätho xun hotho u, ne i ma nangue rá pähä Oja u, ne hin hapu di 'bedi. ¹³ Pe ha gue'a rá hogant'ɛdi Oja í zixcä bu ja ran dæte 'bu. Hin'na. Pe nu'u yun t'ɛdi nán c'q ma ts'oqui i o ma mbuigä, ngue n'dan'yo thoho dí øt'ä. Ne mí ja xtí 'dac ran unbi nangue a. Da zä ga pahmbu buya ngue majuani xun ts'o u ma ts'oquihu, nguetho di jap'a rá hogant'ɛdi Oja da 'yørcahu ran unbi.

Iørcahu ran sui a man 'yomfɛnisehu

¹⁴ Dí pahmbu bi man yún t'ɛdi Oja a rá Hogandahi. Pe n'dan'yo thoho dím bɛmhbu. Nugä dán dæse bu ja ra ts'oqui, ne dá øt' ma hmu a. ¹⁵ Pe xingui ts'u dí paçä 'be'a dí øt'ä, nguetho hin dí øt'ä a majuani dín nde. Pe nu'a xingui ts'u dí numanho, go dí øt'ä a. ¹⁶ Ne dín juan zehegä 'bu hin dí øt'ä yún t'ɛdi Oja, pe nu'a nán juan zehegä gue'a ná paçä xun ho yún t'ɛdi Oja a buya. ¹⁷ Pe hinga gucä dí øt'ä 'bu dí øt'a xun ts'o, pegue ma nyon 'yomfɛnigä i 'bupu mbo ma mbuigä gue'a di 'hecpi ga øt'ä a. ¹⁸ Ne dí paçä ngue nu ma nyon 'yomfɛnigä, hin te manho i ja. Dín ndehma thocpa thoho ga øt'ran ho, pe ja'bu hingui sä. ¹⁹ Dín nde ga øt'ä ran ho, pe hin dí øt'ä a, ne hin dín nde ga øt' ran ts'o, pe go dí øt'ä a. ²⁰ Nubuya, dí paçi ngue hinga gucä dá øt'ä a him ma pähä 'bu dí øt'e, pegue gue'u yu ts'oqui o ma mbuigä. ²¹ Ne njabu dí øt'ä, ngue nu'bu dín nde ga øt'ä ran ho, pe man'da hingui hej ga øt'ä yu ts'oqui. ²² Ne nu'a ε ma mbuigä, gue εmme dadí hohma a rán t'ɛdi Oja. ²³ Pe dín nugä man'da ran t'ɛdi gue rán t'ɛdi ra ts'oqui i o ma ja'igä, ngue din suhmi a rá hogant'ɛdi Oja ngue dí numanhogä. Nguetho ne'a xø in nde da xiqui ga ørpa rá pähä. ²⁴ Pe í huɛhi mahagä nangue ma nyon 'yomfɛnisegä, i ørca ran sui, in nde da zixcä bu ja ran dæte, ngue gätho yu dumbui gätho yu pa mazai. To'o maha da zä da yangui. ²⁵ Pe jamadi Oja, da yangui nangue ma Hmuhu ra Jesucristo. Ne nuya dí ørpa rán t'ɛdi Oja nangue ma 'da'yon 'yomfɛnigä, madague'bu numanho ra ts'oqui a ma nyon 'yomfɛnigä.

8

Hønt'a rá Hogandahi Oja nám 'buhmbu ya

¹ Janangue'a, nuya, hin te da gugbahu a rá muui a ma ts'oquihu, nguetho dí 'buhmbu ra Cristo Jesús, ne hin dím bɛmhbu man 'yomfɛnisehu ya, pe dím bɛmhbu rá Hogandahi Oja. ² Dí comhbu ra 'da'yote ra Cristo Jesús nangue rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Ne gue'a í thøgahu bu ja rá ts'edi ra ts'oqui, ngue mí ɛna xtí 'dajū ran unbi mazai. ³ Nu yún t'ɛdi Oja hin dá hä't'i dá øthu, janangue'a him bi zä bi 'dajū ra hogambui u guerpä xtá numanhojū

Oja. Pegue bi 'dactahũ ra hogambũ Oja 'bũ mam bá penhua rá Ts'unt'ũ zehẽ, ngue bin ja' i a, tengu'bũ n'da ma mi ts'om'bãihũ, bin dãse, bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihũ. Ne gue'a í yãnjũ nangue ra ts'oqui midí mandagahũ. ⁴ Ne gue'a í zã bi 'dajũ ra hogambũ tenguthoho 'bũ dá jas'hũ yún t'ẽdi bũ án nuju Oja. Janangue'a hin dím bẽmhũ man 'yomfẽnishũ ya, pẽ nuya hont'a rá Hogandãhi Oja dím bẽmhũ ya. ⁵ Pẽ nu'a to'o 'bũ nangue rán 'yomfẽnise, im bẽni da 'yõt'e 'be'a i numanhose, pẽ nu'a to'o i 'bũ nangue rá Hogandãhi Oja, im bẽn a rán 'yomfẽni Oja di un'na rá Hogandãhi. ⁶ Ne nu'a to'o i ten'na rán 'yomfẽnise, ra dumbũ a ngue gãtho yũ pa ne ran unbi mazã. Pẽ nu'a to i ten rá Hogandãhi Oja, ra te a ne ran johya gãtho yũ pa mazã. ⁷ Nguetho nu man 'yomfẽnishũ rán swiui Oja a, ne hin jam'bũ da hyãt'i da 'yõt'ũ yún t'ẽdi Oja, ne hingui nde da 'yõt'ũ. ⁸ Janangue'a nu'ũ to'o i ten thoho yún 'yomfẽnise, hingui hãt'i da 'yõt'a i numanho Oja. ⁹ Pẽ nuju hin dím bẽmhũ a man 'yomfẽnishũ ya, nguetho 'bũpũ mbo ma mbũihũ a rá Hogandãhi Oja. Pẽ nu'bũ 'bũ a n'da hingui 'bũhmi rá Hogandãhi ra Cristo, hin te rán jaurã ra Cristo a 'bũ. ¹⁰ Ne madague'bũ o tho ran ẽ ne ran dãte ma ja'ihũ nangue ma ts'oquihũ, pẽ nangue ra Cristo i 'bũpũ mbo ma mbũihũ, dí 'bũmanhohũ ngue ya bi hogahũ Oja. ¹¹ Ne nu'bũ 'bũpũ mbo ma mbũihũ rá Hogandãhi Oja, gue n'dat'a rá Hogandãhi bi xox'a ra Cristo Jesús 'bũ mi du, janangue'a ne'a ma ja'ihũ di un ra 'da'yote 'bũ bi xoxcahũ. ¹² Janangue'a ma zi cu ahũ, hin'yũ ran t'ẽdi ga tenhdũ a man 'yomfẽnishũ ngue rá pãhã ma ngõc'yẽihũ. ¹³ Nguetho nu'bũ dí õthũ rá pãhã man 'yomfẽnishũ, ga tuhũ 'bũ. Pẽ nu'bũ thocpa thoho dan samzẽhẽhũ nangue rá Hogandãhi Oja, tengu'bũ ga hosehũ man 'yomfẽnishũ, ne dam 'bũhmbũ 'bũ. ¹⁴ Nguetho nu'ũ din uni di manda rá Hogandãhi Oja, hont'ũ yú t'ũhni Oja. ¹⁵ Ne nu rá Hogandãhi Oja dá hãmhbũ hin di jajũ dan suhũ mahõn'a. Ne hinga ngu 'bũ min 'yẽhẽhũ bũ ja yũ ts'oqui min suhũ bũ. Pẽ bi zinjũ yú t'ũhniyahũ a, nangue rá Hogandãhi. Janangue'a, "ma zi Ta ahe," dí ẽmfũ Oja ya. ¹⁶ Ne nu rá Hogandãhi Oja di bẽnga ma mbũihũ, gue majuãni yú t'ũhniyahũ Oja. ¹⁷ Ne nangue yú t'ũhniyahũ Oja, ga comhbũ rá herencia Oja bin t'un ra Cristo. Nguetho nu'bũ ga comhbũ rán unbi ra Cristo, ne ga comhbũ rá herencia bũ bí ja rá ts'edi bũya.

Ne'a ma ngõc'yẽihũ di pãrchã Oja

¹⁸ Pẽ gam bẽmhũ ẽmme zi ts'ũtho ran unbi dín nuhũ ya, pẽ nu'ũ yũn ho gan nuhũ m'bejua ẽmme mixte thoho. ¹⁹ Ne gãtho 'be'a bi 'yõt' Oja ẽmme i tõ'mi 'be'a da t'õrpa ẽ 'bũ bi zõn ra pa din t'un yũn ho mixte thoho ẽ yú t'ũhni Oja. ²⁰ Nguetho nu 'be'a gãtho bi 'yõt' Oja, gãtho him bi gohi xũn ho, pẽ hin yú ts'oquizehẽ ẽ, pẽ nangue rá ts'oqui ra Adãn. Pẽ bi zãnd Oja gue hin da gohi xũn ho ra ximhã, nguetho ndep'ũ yũ ja' i da hyon'a ran ho da 'yõrpa 'bũ m'bejua. ²¹ Nguetho nu yũ ximhã bi 'yõt' Oja, gãtho da mba ma hoqui nangue'a ran ts'oni bin ja, ngue him man ja yũ 'yãnthi ne yũn unbi, ne 'be'a gã i ja. Ne gãtho ẽ 'dat'a da mba ma hoquigahũ yú t'ũhniyahũ Oja, 'bũ bi pãrca ma ja'ihũ. ²² Nguetho dí pãhmbũ gãtho 'be'a bi 'yõt' Oja, tengu'bũ gãtho 'da na mbahni thoho gue'bũ go maya'bũ ne asta guehya, tengu'bũ xũn ẽ, ne tu yú mbũ, tengu'bũ in nde dim 'bũh rá 'uere n'da ra xisu. ²³ Nesẽgahũ tengu thoho 'bũ 'da na mbahni thohohũ gãtho 'be'a i ja, madague'bũ bi dũ'mi bi ts'inju ya, gue dí 'bũhmbũ rá Hogandãhi Oja, gue'a rá mbũdi a ran ho da 'yõrchã Oja. Pẽ dí sãhũ ran ẽ nangue ma mbũihũ gãtho yũ pa dín dõ'matehũ ua, gue'bũ go ne'a ma ngõc'yẽihũ da yãngahũ. ²⁴ Ne gue'a dá pãhmbũ 'bũ mí zinjũ, ngue him 'bex da mba mahoqui gãtho ma ngõc'yẽihũ. Janangue'a dí tõmhũ ya. Pẽ nu'bũ 'bexque xcã nuhũ a dí tõmhũ, ya hin di tõmhũ a ya 'bũ, ne hingui jatho ga tõmhũ a ya bin ja. ²⁵ Pẽ nuya dí tõmhũ a hinga nan ja, ne dí hãthũ yũn unbi, gue'bũ go bi pãjũ xũn ho Oja. ²⁶ Ne gãtho yũ pa dín dõmthohohũ, di zẽjũ rá Hogandãhi Oja, nguetho xũn güent'igahũ, gue hin dí pãhmbũ dan yãhũ Oja xũn ho, ja'bũ dí castahũ bũ nam bẽn Oja. Pẽ guesẽ rá Hogandãhi i yãui a Oja bũ ja ma mbũihũ 'bũ dí yãhũ a. ²⁷ Ne nu Oja di asca ma mbũihũ 'bũ dí yãhũ a. Ne i pãdi 'be'a dí ãfũ, nguetho din theui rá pãhã zehẽ a bi bẽngahũ rá Hogandãhi Oja.

Pẽ dí tafũ xũn ho yũn unbi nangue ra Cristo

²⁸ Nε dí p̄ahmbu di jap Oj̄a dí 'ȳorcahu ran ho a 'be'a gä dí thohmbu ua, ngue nuju εmme dí numanhohu a Oj̄a. Nguetho ya bi zänni 'beru dá cohmbu m'bejua. ²⁹ Ngue nu'u to'o bi huanh Oj̄a mam'bet'o, guet'u bi zänni da gohi tengu rá Ts'unt'u zehε. Janangue'a dim 'bet'o rá Ts'unt'u zehε ngue xun ngu yú cu dim 'bejua. ³⁰ Nε nu'u bi zänd Oj̄a mám'bet'o, nε guet'u in zonzh Oj̄a u ya ngue da yurpu bí 'bui. Nε nu'u in zonzh Oj̄a, gue'u i εmbi xun ho u ya, ngue bi hocpa yú ts'oqui. Nε guet'u da gohi tengu rá Ts'unt'u zehε. ³¹ 'Be'a gam bεmhbu buya, nguetho guesε Oj̄a i numanhoju. To'o maha da zä da 'ȳorcahu ran ts'o. ³² Nu Oj̄a xinga gue rá Ts'unt'u zehε bi huεqui, pε bi dāp ran dāte nangueju. Janangue'a gātho di 'daju 'be'a i ja, nte da gongahu. ³³ Pε nuju to'o maha a da xi Oj̄a ngue hingui ho dí øthu, ngue yú thahnigahu Oj̄a. Nguetho guesε Oj̄a thocpa thoho di hoga ma ts'oquihū. ³⁴ To'o gue da zä da xi Oj̄a ngue dan unbahu nangue ma ts'oquihū, nguetho guesε ra Cristo bi du, bi nu ran unbi nangueju, nε xø bi xox Oja buya, nε bí 'buru guerp i conhui rá ts'edi Oj̄a. Nε thocpa thoho i äp rá mate Oj̄a nangueju. ³⁵ 'Be'a maha da zä di 'uegahu, gue hin gan nuhu a rán huεcate ra Cristo. Ha gue'u yun unbi, uague yu dumbui, uague yun ucpi, uague ra thuhu, uague ra 'yāhe, ua gue'bu nts'utho hapu dí 'yohu, uague da thojū nangue ra juai. Ha gam bεmhbu ngue hin di huεgahu ra Cristo 'bu dín nuhu u. ³⁶ Pε hin'na, nguetho ya nt'o't'i:

Thocpa thoho t'εna da thojū nangue Oj̄a dí εc'yεihū,
nε im bēni tengu'bu dyu de'yohu gue nts'änni da tho.

³⁷ Pε nu gātho yun unbi, dí tafu xun ho, nangue ra Cristo di huεgahu. ³⁸ Nε dí p̄ahmbu majuani hin'yū n'da ra ts'edi da zä di 'uegahu gue hin ga nuhu a rán huεcate ra Cristo. Xinga guehya gue dí 'bahmbu, nε xinga gue'bu dá tuhū. Nε xinga gue'a n'da rám 'behni Oj̄a mahεts'i, nε xinga gue'a n'da rám 'behni ra zithu, xinga gue man'da ra ts'edi. Nε xinga gue'a 'be'a gātho i ja ya, o din ja nixudi o nimani, da zä di 'uegahu. ³⁹ Nε xinga gue'u 'buru mahεts'i, nε xinga gue'u 'bucua ja ra häi, nε hin'yū 'be'a gātho i ja ngue da zä di 'uegahu gue hin ga nuhu rán huεcate Oj̄a i ørcahu ra Cristo Jesús ma Hmuhū, nguetho gātho bi 'yøzehε Oj̄a u.

9

Bi huand Oj̄a yu israel maya'bu

¹ Nu ra Cristo dí 'bu'be, i p̄adi majuani dí xi ahū ya, ngue εmme dadí huεcmahagä ma mijudíohe yu israel. Pε ne'a rá Hogandāhi Oj̄a i xicpa ma mbui ngue majuani dīm mangä. ² Nε thocpa thoho dín nu ran unbi ngue ma mbui nε εmme tu ma mbui nangue ma mijudíohe. ³ 'Be'a sä ga øt'ä ngue xtím pø'u ma mi'israelhe. Ha ga xi Oj̄a di 'berca ma te ngue njam'bu ga nu ra Cristo. Ngue gue'a ga øt'ä 'bu gue'a dí pø u. ⁴ Nguetho nuje dyu israelhe bi thahn ma ngurpa bøtahe ngue bi nde dyu t'uhni Oj̄aje, nε bi nu rá Thai Oj̄a ma bøtahe nε bi bah puya ngue Oj̄a mí 'bahmbu. Nε gue'u bi 'yøthu ran hoqui a Oj̄a u, nε gue'u bin t'un yún t'εdi Oj̄a nangue 'beru dām 'bumanhohe. Nε bi sih yun t'øt'e dí dānde Oj̄a. Nε bi sih majuani nangue 'be'a gä da 'yørpe. ⁵ Nε nu'u ma mi'israelhe i 'bah ya, yú t'uhni ndu ma ngurpa bombøtahe ngue bin yāui Oj̄a maya'bu. Nε guet'u yu israel bu ám 'bu'a ra Cristo 'bu min ja'i ua ja ra ximhäi. Pεgue Oj̄a a, rá Hmu ngue gātho 'be'a i ja, janangue'a gātho yu pa mazai ga numansuhū a. Nε hont'a gam bεmhbu a ya. ⁶ Pε xun ngu hingui εc'yεi u ma mijudíohe yu israel. Pε hin gam bεmhbu ngue bi zεpu a bi man Oj̄a, ngue hin di ja'ts'a ran hoqui bi ma. Pεgue gam bεmhbu ngue'a hinga gātho majuani yu israel u yú t'uhni ra Israel bu nam bεn Oj̄a, gue'bu mí ma di jap yu israel. ⁷ Nε hinga gātho yú t'uhni ra Abraham bu nam bεn Oj̄a u bim 'bui, pε hont'a bi xi a Oj̄a ngue dim 'bui. Tengū bi man Oj̄a: “Pε hont'u di xant'a ra Isaac, ngue ni ts'unt'u, ga εmbi ni t'uhni,” bi 'yεmp Oj̄a a. ⁸ Nu'a in nde da 'yurcahu ngue njo'o n'da rá t'uhni Oj̄a bim 'bui nangue rá ta o gue rá mbe. Pε hont'u bim 'bui nangue'a bi man Oj̄a, da 'yεmbi yú t'uhni. ⁹ Nε guehna bi xi a Oj̄a a ra Abraham: “Ni jeya, tengū ya, ga ut'au ma ts'edi nε din ja a dí xi i, gue dim 'bu a n'da rá ts'unt'u ra Sara,” bi 'yεmp Oj̄a a. ¹⁰ Nε ngutho nangue yú ts'unt'u ra Isaac, Oj̄a bi ma nda'a da numanho. Bin ja ngue bim 'bu i yoho yú ts'unt'u

ra Rebeca, nangue a ra Isaac a rá ta u. ¹¹ Pɛ nu'bu hin ním 'bu u yoho, hin ní 'yot' ran ho, nɛ xín ni 'yot' ran ts'o, pɛ Ojɔ mí sänni 'be'a din jap'u. Janangue'a bi zä bi japi nda'a bi nde di japi, nangue bi ndese, nɛ hin nangue yán t'ot'e bi 'yot'u. ¹² Nɛ nu'bu hin ním 'buh yú t'uhni, bi xi Ojɔ a ra Rebeca: “Nu'a m'bet'o dim 'bui, din 'yɛɛ nangue'a m'bejua dim 'bui.” ¹³ Nɛ tengu nt'o't'i, man'da ram hma i ɛna: “Dá numanho a ra Jacob ngue ra Israel, pɛ nu ra Esau hin dá numanho,” bi 'yɛn Ojɔ. ¹⁴ Xiya, ha gam bɛmhbu hingui ho 'be'a bi 'yot' Ojɔ, ngue bi huahna n'da, nɛ hin'na a man'da. Pɛ hingui sä ga ɛmhbu hingui ho ot' Ojɔ. ¹⁵ Pɛ tengu bi xi Ojɔ a ra Moisés: “Ga un ra mate to'o dín nde ga unni, nɛ ga huɛqui to'o dín nde ga huɛqui,” bi 'yɛn Ojɔ. ¹⁶ Dí pɔhmbu ya, nangue in ndese Ojɔ di un rá mate nɛ hin nangue bi ndese n'da, o gue bi 'yot' yɔn t'ot'e ngue bi bɛni dí dɔh rán japi Ojɔ. ¹⁷ Nɛ tengu bi man ra t'ohni, bi sih ra ts'ut'abi bu Egipto, ngue ra Faraón: “Dá sän'ni i ngue gan ts'ut'abi, nɛ ga mɛp'a ni mbui ngue hin gui 'yot'a ga xi i. N'dahma da zä ga ut'a ma ts'edi 'bu ga pɛnh yu 'yɔnthi bu ja ni häi. Nɛ da farca ma ts'edigä gätho na nguni ra ximhäi buya,” bi 'yɛn Ojɔ. ¹⁸ Janangue'a ga pɔhmbu ya, Ojɔ di un rá mate to'o in ndese di unni, nɛ guesɛ Ojɔ di mɛp rá mbui n'da to'o in nde di mɛp rá mbui, tengu thoho bi 'yörpa a ra Faraón. ¹⁹ Pɛ ha 'bo'o da 'yängä buya: “Nu'bu in jabu i ot' Ojɔ, hague dán zä da 'yɛna i ja rá ts'oqui n'da 'bu, nɛ njon da zä da zɛrpa a in nde Ojɔ gue xtám bɛni 'be'a xun ho xtá 'yot'e.” ²⁰ Pɛ hingui sä ngubu gui mamhbu, gyu jɔ'ihu, to'o ahɔ ngue gui xihmbu hingui ho ot' Ojɔ. Xi'bu n'da ra ts'oe ngue ra jahäi, ha da zä da 'yänni to'o bi 'yot'e: “Hanja ngubu gá 'yörque,” ha da zä da 'yɛna. ²¹ Ha hin'yɔ rá ts'edi a to i ot' ra ts'oe, ha hingui sä da zän zɛɛ 'be'a da 'yörpa n'da ra böhäi 'bu, ngue da zän'na n'da mahotho, nɛ'a man'da him mahotho, nɛ n'dat'a ra böhäi ní 'yot'e. ²² Nguetho in ndese Ojɔ da 'yuh rá cue nangue u to yún sähu di unbi. Nɛ madague'bu i hä't'i set rá mbui nangue u to di unbi. Pɛ nu'bu hingui bɛni 'bɛpɔ nan dɔ'ma Ojɔ, gue'a man'da dí nequi xun ho rá cue Ojɔ nɛ rá ts'edi 'bu bi unba u buya. ²³ Janangue'a da fadi tate xun ho rá mbui Ojɔ 'bu bi un rá mate u mi'da yu jɔ'i, madague'bu nɛ'u yún sähu xtí unbi, tengu thohogahu. Nɛ nuya m'bet'o thoho di hogahu Ojɔ, ngue da zä ga comhbu rán ho. ²⁴ Ngue gueju bi zongahu Ojɔ, nangue ma 'yuhu 'dahma 'dan'yo, nɛ u yu judío, nɛ u hin yu judío, pɛ hont'u bi numanhose bá si. ²⁵ Nɛ gue'a bi mam bu ja rá søcuɔ ra Oseas, bi 'yɛna: Nu'u him mi ɛmbä ma t'uhni, gue'u ga ɛmbi ma t'uhni u ya. Nɛ nu'u him madí huɛcä, pɛ nuya ga huɛcä u ya, bi 'yɛn Ojɔ.

²⁶ Nɛ mi ɛn ra t'ohni:

Nubu haru bi t'ɛn ahɔ: “Him ma t'uhni ahɔ,”

guerpɔ da t'ɛn ahɔ buya ngue yú t'uhni ahɔ Ojɔ i 'bui.

²⁷ Pɛ nangue yu israel bi man ra Isaías: “Madague'bu ɛmme xtá ngu u yám bom'bet'o ra Israel, tengu yu 'bomu bu ja ra deju, pɛ hont'u zi yoho dim pøhø,” bi 'yɛna. ²⁸ Nguetho Ojɔ di juamba ra ximhäi, nɛ di jua'a n'dihi rán ts'ɛmbi bi ma. ²⁹ Nɛ tengutho mi ma mam'bet'o ra Isaías, bi 'yɛna:

Nu'bu hin xtá 'yɛ Ojɔ 'da yu hmudä nangueju, dyu israelhu,

gätho xtí juaju 'bu, tengu ra hnini Sodoma, nɛ ra hnini Gomorra, ngue bi jua Ojɔ, bi 'yɛna.

Xun ngu yu israel him bi nde bi hyän rá mate Ojɔ

³⁰ Pɛ xiya, hague bin ja nangue yu jɔ'i hin yu judío. Bi t'ɛmbi xun ho nguetho bi hyäntho rá mate Ojɔ ngue bi hocpa yú ts'oqui, madague'bu him mím bɛni xtá 'yot' ran hocjɔ'i i mam bu ja yún t'ɛdi Ojɔ. ³¹ Pɛ nu yu israel gue mí honi xtá 'yot' ran hocjɔ'i i mam bu ja yún t'ɛdi Ojɔ, pɛ him bi zöni ngue xtá t'ɛmbi xun ho u. ³² Pɛ hanja him bi t'ɛmbi xun ho u yu israel. Nguetho him bi nde bi hyäntho rá mate Ojɔ guerpɔ xtá t'ɛmbi xun ho u. Pɛ bi bɛni xtá hnumanho 'bu mi 'yøzɛɛ yún t'ɛdi Ojɔ u. Nɛ nu ra Cristo buya tengu'bu n'da ra do 'bem bu ja ra 'yu, guerpɔ di fet rá gua n'da, nɛ bi dɔng bu yu israel 'bu mi 'yɛna xtán dɔh ra 'dih. ³³ Nɛ gue'a mán t'o't'i bu rá m hman Ojɔ, i ɛna:

Dami bɛmhbu, dí hørpɔ n'da ra do bu Sión, guerpɔ da dɔng bu n'da, nɛ dim 'bedi.

Pɛ nu'a to'o da 'yɛc'yɛi a, hin da mbes' yú sä, pɛ guehma da hnumanho.

10

¹ Ma zi cu ahꞰ, ɛmmɛ dí hah ma mbui dí äp rá mate Ojã di pø Ʞ ma mi'israelhe. ² Ne dí paði ngue majuaꞰi ɛmmɛ ɛhya Ʞ nangue Ojã, pɛgue hingui paði ndana majuaꞰi rá 'yu Ojã Ʞ. ³ Nguetho hingui nde da baði 'bɛpꞰ dí 'yɛmp'a Ojã ngue xtán ho. Im bɛni din hoc zɛhɛ nangue yún hose, nguetho im bɛni dí numanho Ojã 'bɛ'a øt'Ʞ. Janangue'a hingui nde din uni xtí hoc Ojã Ʞ, nangue ran hoqui bi zänd Ojã. ⁴ Pɛ gätho to'o bi 'yɛc'yɛi ngue gue'a ra Cristo bi hoqui, bi 'yɛ'ts'a ní hyoni ngue xtín hoqui nangue yün t'ɛði.

To'o gätho da 'yãp rá m fáts'i ra Hmu, da yãn Ʞ

⁵ Nu ra Moisés bi 'yo't'i 'bɛ'a da 'yøt'a n'da nangue yün t'ɛði nguɛpꞰ xtán zøni xtá numanho Ojã n'da. Ngue bi 'yɛna: “Nu'Ʞ yu ja'i 'bꞰ di ja'ts'Ʞ yün t'ɛði, gue'Ʞ dí japi dim 'bꞰ'Ʞ,” bi 'yɛna. ⁶ Pɛ nu'a ran hoqui ga hamhbꞰ rá mate Ojã, o guí ɛmhꞰ xün hɛi bꞰ dá tĩmhꞰ a, gue ba sønsehꞰ bꞰ mahɛts'i ba sisehꞰ ua ra Cristo. ⁷ Ne o guí ɛmhꞰ ga mbähã bꞰ 'bꞰ Ʞ xün du ngue ba sisehꞰ bꞰ a ra Cristo. ⁸ Pɛ 'bɛ'a i man'a ran hoqui 'bꞰ. Pɛ hingui hɛi bꞰ dá tĩmhꞰ a. Ne ɛna: “Gui hyãnthohꞰ rá mate Ojã, nɛ da zã da 'yo ni mbuihꞰ bꞰya, nɛ da zã da 'yo ni ndehꞰ bꞰya.” Ne gue'a ram hma dí m mamhbe a. ⁹ Ngue nu'bꞰ ga ɛmhꞰ ma HmuhꞰ ra Jesús, nɛ ga ɛc'yɛihꞰ mbo ma mbuihꞰ ngue bi xox Ojã a 'bꞰ mi du, da yãnjꞰ Ojã 'bꞰ. ¹⁰ Nguetho gue'a ní 'yɛnjꞰ xün hojꞰ Ojã a ga ɛc'yɛihꞰ mbo ma mbuihꞰ, nɛ gue'a ní pøjꞰ Ojã a gam mamhbꞰ nangue ma ndehꞰ. ¹¹ Ne mí ɛn rá t'ohni Ojã: “To'o gätho da 'yɛc'yɛi a bá penh Ojã, hin da thãda Ʞ,” bi 'yɛna. ¹² Ne hin gam bɛmhꞰ ngue n'dan'yo yú hmu i 'bꞰ Ʞ yu judío nɛ Ʞ hing yu judío. Pɛ n'dat'a yú hmu ngue gätho yu ja'i i 'bꞰi, nɛ 'da dí unthoho xün ngu to'o gätho da 'yãp rá m fáts'i. ¹³ Nguetho nu'Ʞ to'o gätho da 'yãp rá m fáts'i ra Hmu, di pø Ʞ, mi ɛn ra t'ohni maya'bꞰ. ¹⁴ Pɛ hague dán zã da 'yãp rá m fáts'i ra Hmu 'bꞰ him bi bã a rá mate bꞰ ja rá mbui. Ne hague dán zã da hyãn rá mate 'bꞰ him bi 'yøde. Ne hague dán zã da 'yøde 'bꞰ njon da xifi nangue ra Cristo. ¹⁵ Ne hague dán zã da mba n'da da xifi 'bꞰ hingam 'bɛhni. Janangue'a i ɛn rá m hman Ojã: “Mahotho i øt'a n'da 'bꞰ i man ran ho ma'da'yo di 'dajã ran johya, hapꞰ i 'yo,” bi 'yɛna. ¹⁶ Pɛ hinga gätho i ømanho Ʞ i sih ran ho ma'da'yo. Tengu bi man ra Isaías, bi 'yɛna: “Ma Hmu i, nda'a Ʞ bi 'yømanho a dá mamhbe ya.” ¹⁷ Pɛ nu'bꞰ 'bꞰi to'o da sih ram hma nangue ra Cristo, da zã da hyãn rá mate Ojã 'bꞰ. ¹⁸ Pɛ dí än 'bꞰ hin xtamá 'yø Ʞ yu judío. Pɛ hagen ja ngue him bi 'yɛc'yɛi ra Cristo. Bi 'yøhma, nguetho hønꞰ go hapꞰ bi mba rá m hman Ojã, bin 'yo gätho ná ngüni ra ximhäi. ¹⁹ Ne xø dí än'nahꞰ, ha him mí pã Ʞ yu israel ngue man'da da t'ɛmbi yú t'ũhni Ojã Ʞ hing yu israel. Bi bãhma, nguetho nubꞰ ja rá søcuã ra Moisés mí ɛn Ojã:

Ga ja ahꞰ gan scyahꞰ 'bꞰ ga simanho 'da yu ja'i him mí ɛmbã ma t'ũhni.

Ne ga ja ahꞰ gan cuhꞰ 'bꞰ ga simanho 'da yu 'yãmbui ja'i, bi 'yɛmp Ojã Ʞ yu israel.

²⁰ Ne bi xifi xün ho bꞰ ja rá søcuã ra Isaías, bi 'yɛn Ojã: “Bi ðĩngã Ʞ 'da him mí hongui, nɛ dá japi da bãc'Ʞ him mi ängui,” bi 'yɛna. ²¹ Pɛ nangue yu israel bi 'yɛn Ojã, “Gätho ra pa dá 'uãrpa ma 'yɛ, dá zon'ndꞰ, pɛ bi mbesca thoho ma 'yɛ, nɛ bi ɛgã thoho Ʞ,” bi 'yɛn Ojã.

11

'Da Ʞ yu israel bim pøh ya

¹ Pɛ ga än'nahꞰ mahøn'a, ha gätho bi hyɛ Ʞ yú t'ũhni Ojã, gue nu Ʞ yüm bom'betto ra Israel. Pɛ hin'na. Nguetho gueczehɛgã drã mɛ'israel, ngue mam bombøtagã ra Abraham, nɛ ra Benjamín. ² Pɛ Ojã hingui hɛ Ʞ njuãntho yú t'ũhni ngue'Ʞ bi huan 'bꞰ mam'bet'o. Ha hin guím bɛmhꞰ 'bɛ'a bi man rá t'ohni Ojã, gue bi sih ra Elías 'bꞰ mí yãp'Ʞ yú mi israelhꞰ. Ne bi 'yɛna: ³ “Ma Hmu i, bi hyo ni pøngahyã Ʞ yu israel, nɛ bi xot'a bꞰ ja ni mɛxa mí pa m'bøts'e ni 'bøts'e, nɛ høngdã dá pongã, nɛqui nde da hyogui,” sã bi 'yɛn a ra Elías. ⁴ Pɛ ha hin guím bɛmhꞰ 'bɛ'a í ðã Ojã bꞰya ngue bi t'ɛmb ra Elías. “Pɛ hin'na, hin guí 'dase,” bi 'yɛmbi. “Pɛ dá jamansup yú mbui Ʞ yoto mahuãhi yün 'yohꞰ israel, gue'Ʞ him bin ðãnyahmu bꞰ 'bãh ra pøte ra Baal,” ngue mi t'ɛmbi oja. ⁵ Ne ngutho ya, 'bꞰ i 'da yu israel him bi 'uegue nangue Ojã, ngue gue'Ʞ to bi huand Ojã nangue rá mate thoho.

⁶ Ne gam bɛmhbu nu'bu rá matethoho Oja bi huan'ndu, ga paɥmbu buya hin nanguye yun t'ot'e i ot'a n'da ní huan'na n'da. Nguetho nu'bu xtá hnumanho nanguye yun t'ot'e bi sifi, hin xtín ja rá mate tho Oja 'bu, ne nte nam bɔn'a rá mate Oja 'bu. ⁷ Xiya, 'be'a gam bɛmhbu nanguye yu israel, ne hinguin ngu u bi dɔni 'be'a mí honi, gue da t'ɛmbi xun ho. Pe hont'u nthahni bi dɔni, ne bim pøhø. Pe nu'u mi'da bi mɛp yú mbui u. ⁸ Ne gue'a mán t'o't'i: "Oja bi pumbɛnip yú mbui, tengu'bu bin aha. Ne bi japi him bi zä bi nu ne him bi zä bi 'yøhnahya. Ne guexta u yu pa i jabu ya," bi 'yɛn rá t'ohni Oja. ⁹ Ne nguetho bi man ra David:

Da mbøspa Oja, pe hin da bɛni 'be'a nam bɔn u yu 'bøts'e da 'yøt'u,
ne gue'a dán unba u.

¹⁰ Ne din xädä, hin da nu ran nequi.

Ne nu yú xutha dim mboqui ma zä, nanguye yú ts'oqui xun ngu i tuts'i, bi 'yɛn a ra David.

Ne'u 'da hing yu israel bim pøh ya

¹¹ Pe dí än'nah mahøn'a, nu'bu mí 'ue'u yu israel, ha bi bɛn Oja him man'dandj da 'yenspa rán japi u 'bu. Pe hin'na. Pe nanguye'a bi zan rá mate Oja u yu israel, ne gue'a í zä bim pø u hing yu israel buya. Pe gue'a bi 'yøt' Oja, n'dahma din seya yu israel 'bu bi nu u bi hyan rá mate Oja, ne da hyon Oja mahøn'a. ¹² Nu Oja bi zä bi jap'u 'da yu ja'i hing yu israel gätho ná ndoho ra ximhäi, nanguye bi 'ue'u yu israel. Ne bi dɔn rá mate Oja u hin yu israel 'bu mi thaçpa rán japi Oja u yu israel. Jananguye'a man'da xun ngu ran japi da nu u hing yu israel 'bu bá peng bu 'bu Oja u yu israel mahøn'a. ¹³ Guehna dí xi ahü na ya, ngue hin gyu israel ahü, nguetho drám 'behnigä nanguye ahü. Ne dín nde ga ja ahü gui pømanhohu nanguye ra Cristo, ¹⁴ n'dahma din 'yomfɛni u ma mijudíohe yu israel 'bu bi nu a ran ho gá tɔmhbu, jananguye'a man'da xtá ngu dim pø u buya. ¹⁵ Ne nu'bu mí hye Oja u yu judío, bi zä bi hocpa u hing yu judío 'bucua gätho ua ja ra ximhäi. Pe ɛmme man'da xun ho din ja ua gätho ra ximhäi 'bu bi ts'im mahøn'a xun ngu u yu judío. Ne din ja tengu'bu ya bi ndants'u yu du. ¹⁶ Nu mam bombøtahe mí yaɥu Oja maya'bu, yú mbeti Oja u, tengu'bu yú 'bøts'e Oja u. Ne tengu'bu mí 'bøspa Oja ra mbudi thuhme 'bu øt ra thuhme, jananguye gätho a ra jani rá mbeti Oja buya. Ne nu'bu mí huand Oja a ra Abraham, ne gue'a í than'ndu yú 'yu a buya, tengu'bu n'da ra za xun zaqui rán dui, ne'u yú 'ye xun zaqui u. ¹⁷ Pe bi ts'ɛcpa 'da u yú 'yese a ra hogaza. Ne nu ahü hing yu israel ahü ne tengu'bu bá ts'ɛc'ahü bu gmi tøhmbu tengu n'da ra za hingui ho. Ne bi t'ɛs'ahü bu bi ts'ɛcpa u 'da yú 'ye ra hogaza. Ne gá comhbu rán zaqui a ra za, gue bá nɛxpü rán dui, ngue nu ra Abraham bi huand Oja maya'bu. ¹⁸ Pe hingui sä gdá yaɥu a ngue bi t'ɛs'ahü bu bi ts'ɛc u 'da yú 'ye ra za. Dami bɛmhbu ngue hinga gue ahü guidí unhdü rán zaqui a rán dui ra za, pe gue'a rán dui ra za i øt'ahü rán ho Oja bu guí tøhmbu. ¹⁹ "Pe man'da xun hoje, nguetho bi ts'ɛc'u 'da yu 'ye, ne go bi t'ɛscähe ua," masque guí ɛmhbu. ²⁰ Majuani bi ts'ɛc'u 'da yu israel nguetho him bi nde rá mate Oja. Bi bɛni xun hose. Ne guí tøhmbu bu 'da ahü ngue hing yu israel ahü, nguetho guí paɥmbu hont'a rá mate Oja nán ho ahü. Pe o guím bɛmhbu gán tøschu bu, pe gan jamansuhü. ²¹ Damí bɛmhbu him bi yan Oja u 'da yú 'yese ra za. Ha má gue'adahü da yan ahü 'bu guím bɛmhbu xun hose ahü. ²² Pe nu'bu 'bo'o hinguin nde rá mate Oja, pe da nuse a rán säui a to'o da 'uepu ja rá mate. Pe nu ahü gui nuhü rá mate Oja 'bu gui thoqui guim bɛmhbu a. Pe nu'bu hin'na, ne ahü da ts'ɛc'ahü mahøn'a bu ja ra za 'bu. ²³ Ne nu'u yú 'yese a ra hogaza, ngue yu israel, nu'bu da 'yɛc'yɛi rá mate Oja, da t'ɛs' mahøn'a bu ja yú zase. Nguetho ja rá ts'edi Oja da 'yɛs' mahøn'a bu bi zɛqui. ²⁴ Nu'bu mam bá ts'ɛc'ahü bu gmi tøhmbu ja n'da ra za hingui ho, ne bi t'ɛs'ahü bu ja man'da ra za ngue hin ni zasehü, pe man'da hingui hej da ndøpu mahøn'a u yú 'yese nguetho rá zase.

Da zøni n'dat'a dim pøhø xun ngu yu israel

²⁵ Ma zi cu ahü, dín nde ahü gui paɥmbu a ja bi t'uhya, n'dahma hin gan 'yɛzehɛhu hing yu judío ahü. Dín nde gui paɥmbu, 'da yu patho bi mɛh yú mbui u 'da u yu israel, ja

gue'bu bi zøn ra pa xti cuthu xun ngu ahu hont'a go to'o hing yu judío ahu. ²⁶ Ne m'bejua buya, xun ngu dim pø u yu israel. Ne gue'a bi man rá t'ohni Oja, bi 'yena:

Di nequi n'da yá yante ngue yá mi'israelhu bu Sión,
da yan'a ra Jacob nangu yá ts'oqui. Ngue ra Israel a ra Jacob.

²⁷ Ne ja gue'bu ga ja'ts'a dá xifi,
ga punba yá ts'oqui, bi 'yem bu ja rá t'ohni Oja maya'bu.

²⁸ Nu'u yu israel i øt'e ngue yún swihu Oja ya, ngue'a hingui øc'yeyi ra hogamhma. Pe gue'a í zä bi zin ahu Oja a. Pe guehma di huøc Oja u yu israel, nguetho bi than 'bu maya'bu u yá ngurpa bombøta. ²⁹ Nguetho njam'bu da goh rá mbui Oja nangu u to xí zohni, pe majuani di un'na bi ma, tengu'bu ya xí um 'bu mí ma 'be'a di unni. ³⁰ Ne nu ahu hin gyu israel ahu gmí øthu ram fe'ts'i nangu Oja mam'bet'o. Ne m'bejua ne u yu israel bi mbesthoho Oja. Janangu'e'a bi zä gá tìmhbu rá mate Oja. ³¹ Ne gue'a in ja ya, ngue i festa a rá mate Oja u yu israel, ne gui tìmhbu rá mate Oja ya. Pe gue'a dí dìn rá mate Oja mahøn'a u yu israel. ³² Oja bi ma, njo'o n'da ra ja'i bi 'yøc'yeyi a nguetho ja yá ts'oqui. Ne bi 'yøt' Oja buya gue njon da hyät'i din hoc zehø, nguetho in nde gätho di un rá mate di hoqui to'o gätho in nde dim pøhø. ³³ ðmme xun ngu rá mate Oja, ne ðmme xun ndoho rán 'yomfèni. Ne hin'yu ngue hingui pa Oja. Njo'o n'da ra ja'i da baði 'be'a nam bøn'a i øt' Oja, ne njongui sä da baði 'be'a gätho i sänd Oja da 'yøt'e. ³⁴ Njo'o n'da ra ja'i da baði da 'yøt'e tengu rán t'øt'e Oja, ne njon da 'yut Oja 'be'a da 'yøt'e. ³⁵ Ne njo'o n'da ra ja'i da hyoni 'be'a di un Oja ne ngue'a dí 'yembi dìn dupate Oja a. ³⁶ Nguetho gätho bí 'yøpø 'bu Oja, ne gätho di 'yonse Oja u, ne gätho bi 'yøt'u gue di pepzehø u. Janangu'e'a nde'bu ga øspahu Oja gätho yu pa mazai. Ne hont'a gam bømhbø a ya.

12

Dam 'buhmbu ngue hont'a Oja gam bømhbø

¹ Ma zi cu ahu, ts'edi dí xi'ahu, nu'bu dí pahmbu rá mate Oja, pe nde'bu gätho ma ja'ihu dan umhbø bu 'bu Oja gue ga ørpahu rá 'befi. Ne gue'a majuani ná thandehu Oja a, ne gue'a ra 'bøts'e in numanho Oja a. ² Ne hin gam bømhbø ga homhbø 'be'a gätho xun ho nangu yu pa i jabu ya, tengu i øt'u 'bucua ja ra ximhäi. Pegue thocpa thoho ga päh man 'yomfènihø gam bømhbø ma'da'yo. Janangu'e'a thocpa thoho ga homhbø ga pahmbø nda'a rá pähä Oja, ngue nda'a xun ho ga øthu, ne nda'a numanho Oja buya. ³ Bi 'dacä rá ts'edi Oja ga ørpa rá 'befi nangu rá mate. Janangu'e'a dí xi ahu, ngue 'ne ahu gätho n'da ngu n'da ahu bin tat'ahu rá mate Oja nangu rá 'befi. Janangu'e'a hin gan 'yøxhu, pegue gui pøsehø nda'a ní 'befi bi zän'nahø n'da ngu n'da ahu, nangu rá m fäts'i Oja. ⁴ Tengui ní ja'i n'da, ngue an ts'änni xun ngu yá xequi. Ne hinga gätho 'dat'a ra 'befi øt'e, pe 'dahma 'dan'yo yú 'befi u yu xequi. Ngutho dí øthu. ⁵ Ne madague'bu xun nguju, pe tengu'bu n'danja'itho ma ja'i dí comhbø ra Cristo. Ne tengu ní ja'i n'da, 'da nam fäxta n'da ngu n'da yu xequi, ngutho dí øthu ngue dí comhbø rá 'befi ra Cristo. ⁶ Bi 'daju ra ts'edi Oja gue ga øthu rá 'befi 'dahma 'dan'yo, nangu rá mate zehø. Pe nde'bu ga øthu xun ho. O nu'bu n'da dim pøngahya da hyoni 'bøpø dí ma xun ho a di bønba Oja, nangu rá m fäts'i. ⁷ O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi dí m fäxte 'be'a di 'be a n'da, pe di ja'ts'i xun ho, ngue da mbäx yú cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi dí m xänbäte, dí m xänbäte 'be'a nam bøn'a rá m hman Oja. ⁸ O nu'bu n'da ra zote, pegue da xifi nda'a xun ho da 'yøt'u yú cu. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi di un rá mbeti, pe hin da bøn da hnumanhøse. O nu'bu yu ngurpi ngue di manda rá 'befi Oja, di ja'ts'i xun ho nangu ra ts'edi bin t'unni. O nu'bu n'da bin t'un ra 'befi da mbäx u yu hyoya ne yun zäman'u, mpähä thoho da mbäts'i.

Gam bømhbø nda'a xun ho dá tenhdø Oja

⁹ Ne hingui yoho gam bømhbø 'bu ga huøju n'da, pe majuani ga øthu ran huøcate. Ne xingui ts'u gam bømhbø ga øthu a hingui ho, pe dan øhyahu ga øthu a 'be'a gätho xun ho, ne nzai ga øthu a. ¹⁰ Dan huøju n'da ngu n'daju nguetho dadín cuhu. Ne n'da ngu n'da man'da da bøn da 'yøspa rá mijai'ui, xinda gue'bu da t'øspa zehø. ¹¹ Ne hin ga cuthu ran

danhyei ma mbuihu, pe dan xhya ga orpahu rá 'befi ma Hmuhu. ¹² Dan johyahu nangu'e'a ran ho dí tømhbhu, ne hin dan xømmbuihu nangu'e yun unbi. Ne thocpa thoho yu ora thoho dan yahu Oja. ¹³ Ga faxhu yu 'yex'yei 'bu ja 'be'a di 'bedi. Ne mpähä thoho ga säyabahü yu ja'i bu ja ma ngumhbü. ¹⁴ Pe ga äfu ran japi nangu'e u to di ugahu, ne hin ga äfu ra 'yanthi. ¹⁵ Ne 'dat'a dan johyahü to'o di johya, o nu'bu 'bo'o tu rá mbui, 'da dán du ma mbuihu büya. ¹⁶ Ne gätho 'dat'a gam bëmhbü. Ne hin da bën'a n'da man'da xun ho xinda gue rá mijä'iui, pe din amigohü u yu ja'i hin'yü yú ts'edi. Ne hin gam bëmhbü ngue jase man 'yomfënihu. ¹⁷ Nu'bu 'bo'o orcahu ran ts'o, hin ga cospahu ran ts'o. Pe gam bëmhbü nda'a xun ho ga orpahü, ngue 'be'a gätho i hnumanho. Ne nubüya da nu gätho yu ja'i ngue xun ho ma mbuihu. ¹⁸ Ne dam 'bumanhohü u gätho yu ja'i 'bu da zä. ¹⁹ Ma zi cu ahü, hin ga cos'hü ra pengui 'bu ja'a da t'orcahu. Pe 'be ga tømhbü ts'u di unba Oja 'bu gue'a in nde di unba u. Nguetho nt'o't'i: "Ma 'befi zehëgä ngue ga unba n'da ne ga un rán theui a bi 'yöt'e," bi 'yex Oja. ²⁰ Janangu'e'a nu'bu tumanthuhu man süihu, ga 'ujmhü. Ne nu'bu tuthe, ga sithebahü. Nguetho nu'bu njabu dí orpa man süihu, xun u da bëni ngue'a midí ugahu, ne xøhma thoho da goh yú mbui büya. ²¹ Hin ga cos'hü ran ts'o pe ga orpahü ran ho, gue'a dá tafu a ran ts'o a büya.

13

Ga øthu yün t'ëdi yu ts'ut'abi

¹ Gätho gahu ga x'yeihu ra ts'ut'abi ua ma häihu. Nguetho njo'o n'da ra ts'ut'abi ua ja ra häi ngue bi zän zehë yün t'ëdi. Pe Oja bi zänni ngue din ja yú ts'edi. ² Janangu'e'a nu to din sühmi ra ts'ut'abi, din sühmi a to bi zänba rá ts'edi a, ne i honse rán use. ³ Nguetho nu'u yu ts'ut'abi ua ma häihu, hin ga suhu 'bu dí øthu ran ho, hinda hont'bu ga øthu ran ts'o ga suhu 'bu. Pe nu'bu dín nde hin ga suhu ra ts'ut'abi, pe ga øthu ran ho, ne da numanhoju büya. ⁴ Nguetho nu'u yu ts'ut'abi, Oja bi zänni da mbäxcahu. Pe nu'bu dí øthu ra ts'oqui, ga suhu 'bu, nguetho i ja rán t'ëdi di unba n'da. Ne Oja bi un yün t'ëdi di unba u to'o øt' ra ts'oqui. ⁵ Janangu'e'a i jatho ga x'yeihu yün t'ëdi u yu ts'ut'abi, n'dahma hin di unghahu. Ne gue'a di bengahü Oja 'bu in zoc ma mbuihu. ⁶ Ne janangu'e'a ga juthu 'be'a gätho i äju yu ts'ut'abi, n'dahma di thoqui da 'yöt' yú 'befi ngue bi zänba Oja, ne i tah yün zäbi u. ⁷ Mpähä thoho ga juthu xun ho to'o gä i ja yün t'ëdi da 'yädi 'be'a gä da 'yäju. Ga jut'a ma häihu, ne ga juthu yu puesto, ne mi'da yu cota i äh ra ts'ut'abi. Ne ga numansuhu yün t'ëdi u to'o gätho i ja yün t'ëdi.

Ga orpahü ran ho ma mijä'ihu

⁸ Ne ga juthu 'be'a gätho dín dupatehu, ne hin te gam bëmhbü ngue dín dupatehu büya. Pe gam bëmhbü ngue dan huëju n'da ngu n'dajü. Nguetho nu to gätho ja yün huëcate bi ja'ts'i gätho yün t'ëdi Oja u. ⁹ Nguetho gue'a bi man'u yün t'ëdi Oja bi 'yëna: "O guí 'yomt'ënihu, ne o guí hācpahu rá te ni mijä'ihu, ne o guím pëhu, ne o guidí seyabahü 'be'a pe'ts' ni mijä'ihu." Ne nu 'be'a gätho mi'da yun t'ëdi i man yun t'ëdi, nu'u gätho n'dat'a i ma: "Gui huëc ni mijä'ihu tengu bu gní huëczehë ni ja'ihu." ¹⁰ Nu'a øt' ran huëcate, hingui orpa ran ts'o rá mijä'iui a. Janangu'e'a di ja'ts'u yün t'ëdi Oja a ran huëcate i øt'a n'da. ¹¹ Ne man'da ga humbi ga øthu na, nguetho dí pahmbü ya bin de, ya bi thoh yu pa. Damin 'yomfënihu xun ho ya ngue daná hāmhbü yu pa gan nuhu ra Hmu, xinda gue'a dá øthu 'bu ja má dū'mi dá x'yeihu. ¹² Ya bi thoh ra xui, ya maguepu da hyats'i. Mbähä ga bünthu yün t'øt'e ra 'bexui, ga he man thäquihu, ngue dan samzehëhu janangu'e'a da dah ran nequi. ¹³ Mbähä ga øthu a rán säui ran nequi, hin dan itihu, ne hin dam muns'hü bu ja yün johya zehë yu ja'i. Ne xín dan 'yomt'ënihu, xinga gue'a ma pähä zehëhu ga øthu, xín ga øthu yu sui, xín ga øthu yun ts'ëya. ¹⁴ Pe jatho gam bëmhbü ga hāmhbü rá ts'edi a ma Hmuhu ra Jesucristo, ngue ga øthu tengu bi 'yöt'e, ne him ma gam bëmhbü ga øthu rá pähä ma ngøc'yëihu.

14

'Dahma 'dan'yo bu na εc'yειhα

¹ Nu'bu 'bu a n'da ra 'yεc'yει gue hin ε pađi xun ho, pe ga simanhohu bu ja mam petihu α. Ne hin dan junthu nanguε 'be'a im beđi ngue xun ho da 'yot'e. ² Nguetho 'dahma 'dan'yo im beđense 'beru ni 'yεc'yει Oja. Nu'α 'da im beđi xun ho da zi gađho 'be'a i ts'i. Pe nu mi'da im beđi hingui ho 'bu da za α 'da yu ngø. ³ Ne nu ra 'yεc'yει gue i si ne i sa gađho 'be'a i ja, pe hin da zan'a n'da to'o mbeđi hingui ts'i. Ne ximangutho a n'da to'o hingui si, pe hin da 'yεmbi hingui ho ot'a i si gađho 'be'a i ts'i. Nguetho Oja 'da nan zintho. ⁴ Nu'i, to'o e, gue guí εmbi hingui ho ot' ni mi'yεhehα. Nu rá hmuse n'da da mam 'bu xun ho 'be'a ot'a n'da rá 'yεhe, o hin'na. Pe guehma da bømanho n'da ngu n'da ra 'yεc'yει, nguetho i ja rá ts'edi ra Hmu di japi da bømanho. ⁵ Ne i 'bu i 'da yu 'yεc'yει im beđi din säya 'da yu pa. Ne nu mi'da büya im beđi xun ho 'bu hin din säya 'da yu pa. Pegue n'da ngu n'da da beđense 'be'a xun ho da 'yøzehe. ⁶ Nguetho nu to din säya 'da yu pa, din säya nanguε da beđen Oja. Ne ngutho 'bu hinga gä i si yun ts'ihme α 'da, njabu ot'e nguetho im beđen Oja, ne i xifi jamadi Oja nanguε α 'da i si. Ximangutho a to gađho i si, njabu i ot'e nguetho im beđi Oja bi un'na, ne di un ra jamadi Oja. ⁷ Njo'o gahu gue gam beđmhbu dyú hmusehα. Pe yú mbetigahα a ma Hmuhα. Ne ngutho 'bu dí 'buhmbu ne ngutho 'bu dá tuhα. ⁸ Nguetho dán dāsehα bu 'bu Oja gađho yu pa dí 'buhmbu. Ne ngutho 'bu dá tuhα, dan dāhu bu 'buh ma Hmuhα ne guexta'a yú mbetigahα a. ⁹ Ne gue'a í du ne í ndants'a ra Cristo mahøn'a, ngue dim hmu nanguε α xun du ne'α i 'bui. ¹⁰ Pe 'da ahα hanja gní numan'α a ni cuhα ngue guí xihmbu hingui ho 'be'a i si. Ne nu mi'da ahα guí pađmhbu xun ho 'be'a gađho i ts'i, pe hanja gní numan'α 'da ni cuhα guí εmfα nte di muui 'bu hingui nde da zi 'da yun ts'ihme. Nguetho gađho gahu dam 'bāhmbu bu ja rá hmi ra ze'mi ngue'a ra Cristo. ¹¹ Nguetho nt'o't'i 'be'a bi man Oja gue'bu mí 'yεna:

Guehma majuađi din ja a dí m ma, ngue gađho yu ja' i din dađyahmu bu dí 'bui, ne gađho din juan bu ja ma hmi ngue guecä drá Oja, bi 'yεn Oja.

¹² Jananguε'a dí pađmhbu, gađho gahu ga dáfu ra güenda Oja nanguε man t'ot'e zehēhα.

Hin ga jafα da dađng bu ja ra ts'oqui n'da ma cuhα

¹³ Him ma numan'uhα n'da ngu n'dajα. Pe hont'a gam beđmhbu hin ga jafα n'da ma cuhα di fet rá gua bu ja yu ts'oqui. ¹⁴ Dí pačā nanguε ran 'yomfēni bi 'dac ma Hmuhα ra Jesús, gue hin'yα 'be'a da ts'i ngue hingui ho. Pe nu'bu mbeđense n'da hingui ho da ts'i, ra ts'oqui a 'bu da zi 'bu. ¹⁵ Pe nu'bu 'da ni cuhα hingui numanho nin ts'ihme zehēhα, nde'bu hin gui thoqui gui sihu, nguetho hin guí ørpahα ran huεcate 'bu guidí thoqui gui sihu. Pe o guí øthα nanguε ran ts'ihme dí 'ue α 'da ni cuhα bi pøh ra Cristo 'bu mi du. ¹⁶ Pe gui 'yes'hα a ní jafα da ts'an'a guí pađmhbu xun ho. ¹⁷ Ne hin gam beđmhbu nanguε ran ts'ihme ná øthα rá 'befi Oja. Pe nu rá 'befi Oja, ga øthα ran hocja'i, ne 'dat'a gam beđmhbu, ne dan johyahα nanguε rá Hogandāhi Oja dí 'buhmbu. Gue'a nam bøni gue rá 'befi Oja a. ¹⁸ Ne nu'bu njabu i ot'a n'da, majuađi i ørpa rá 'befi ra Cristo a 'bu. Ne Oja da numanho a, ne'α yú mijā'ihu da numanho a. ¹⁹ Mbāhā dan εyahα dan hocpa ma mbuihα n'da ngu n'dajα, ne 'da dām faxtahα din te ma mbuihα n'da ngu n'dajα. ²⁰ Ne hin ga ts'onbahα rá 'befi Oja nanguε man ts'ihmehα. Mfađi gue gađho xun ho da ts'i. Pe hingui ho 'bu dadí unbahα rá mbui n'da ma cuhα nanguε 'be'a dí sihu. ²¹ Man'da xun ho 'bu ga es'hα a na unbahα yú mbui 'da ma cuhα nanguε ra ngø dí sahu, o ra vino o 'be'a gā ní dehe dí sihu. ²² Nu'bu bi beđen'nahα Oja ne guí pađmhbu gue xun ho 'be'a guí sihu, xun ho a 'bu. Ne'a Oja in numanho. Pe hin dá yađhα a. Ne di johya n'da 'bu xise rá mbui xun ho 'be'a gađho i ot'e, ne hin te mbeđm büya. ²³ Pe nu'bu n'da im beđi hingui ho da ts'i 'be'a gađho i ja, pe nu'bu bi zi büya, ya ra ts'oqui a bi 'yot' 'bu. Nguetho 'bexque bi beđi bi mbesta'a rá pähä Oja 'bu mi zi. Ne'α 'be'a gađho dí øthα, nu'bu hin dí pađmhbu majuađi rá pähä Oja a, ra ts'oqui 'bu dí øthα a 'bu.

15

Ga homhb 'bepu dí zac yá mbui ma cuhu

¹ Pɛ nuja 'bu dí p̄hmbu xun ho 'be'a da zä da 'yot'a n'da, pɛ nde'bu man'da gam bɛmhbu ga fäxhu u hin ε p̄adi xun ho, xinda gue'bu ga othu 'be'a gätho dím bɛnsehü xun ho. ² Pɛ n'da ngu n'daju ga othu 'be'a i numanho ma mi 'yɛc'yɛihü gue 'be'a dín te yá mbui u. ³ Tengu ra Cristo, him bi 'yot'e 'be'a di hose pɛ bi 'yot'e 'be'a bi numanho Oja. Janangue'a bi 'yɛmp'a rá Ta: “Go dá tuxä yun ts'ante bi si i,” bi 'yɛn a ra Cristo. ⁴ Nɛ 'be'a gätho bi t'o't' maya'bu bu ja rá m hman Oja, bi t'o't'i ngue da xängahü, nɛ di zerca ma mbuihü, di jaju ga tømhbü rá m fäts'i Oja, hin dan xømmbuihü. ⁵ Oja di jaju dan zamhbü bu, nɛ di zerca ma mbuihü. Nɛ dí äp rá mate di ja ahü 'da'angu guim bɛmhbu n'da ngu n'da ahü, nguetho 'darbu guí 'bühmbü ra Cristo Jesús. ⁶ Nɛ janangue'a da zä n'dat'a guim bɛmhbu 'bu guí thandehü Oja, ngue nu rá Oja nɛ rá Ta ma Hmuhü ra Jesucristo.

Gä da sih ra hogamhman u hing yu judío

⁷ Janangue'a n'da ngu n'da ahü gan numanhohü, nɛ u yu judío nɛ u hing yu judío, tengu thoho ra Cristo 'da nan zimanhogdahü n'da ngu n'daju. Nɛ gue'a ná ɛspahü Oja a. ⁸ Nguetho bí 'yɛh ra Cristo ngue din 'yɛhɛ nangue yu judío. Nɛ bi ja'ts'a mi man Oja maya'bu ngue bi sih yám bombøta yu judío ba ɛh ma yantehü. Janangue'a bi fadi majuani bi man Oja. ⁹ Pɛ nɛ u hing yu judío nɛ u yu judío bi jap ra Cristo 'darbu bi 'yɛspa Oja u nangue rá mate. Tengu mán t'o't'i 'be'a bi xih rá Ta ra Cristo:

Ga xi u hing yu judío nangue ni mate,
nɛ ga xifi ɛmmɛ xun ho i, bi 'yɛmb rá Ta a ra Cristo.

¹⁰ Nɛ man'da bi man ra t'ohni:

Gan johyahü ya gyü ja'i gue hin gyü judío ahü, gan 'yohü u bi huand Oja ngue yu judío.

¹¹ Nɛ man'da bi mam bu:

Dami 'yɛspahü ra Hmu Oja gyü ja'ihü ngue 'dahma 'dan'yo bu gná yähu gätho ná nguni
ra ximhäi,
gätho guí numansuhü Oja.

¹² Nɛ bi 'yɛn a ra pøngahyá Isaías:

Dim 'bu a n'da rá m bom'betu ra Isaí gue nɛ'u hing yu judío da 'yɛmbi rá Hmu,
ngue da dø'bu rá m fäts'i a, bi 'yɛna.

¹³ Nu'a Oja di jaju dí tømhbü ran ho bi xiju. Janangue'a dí äp Oja da hyut'a ni mbuihü nangue guí ɛc'yɛihü a. Nɛ xingui ts'u nte guim bɛmhbu, pɛ thocpa thoho guí tømhbü da mbäx ahü rá Hogandahi Oja nangue rá ts'edi.

I man ra Pablo hanja bi 'yo't' na ran zofo

¹⁴ Ma zi cu ahü, dí p̄acä gue xun ngu ni hogambuihü, nɛ i ja nin 'yomfɛnihü xun ho, nɛ guí p̄hmbü 'da gdín xänba thohohü n'da ngu n'da ahü. ¹⁵ Pɛ guehma dá hut'anzambui dá ot'ahü na, ngue dadí bɛn'nahü 'be'a gá p̄hmbü. Nguetho gue'a ran t'ɛdi bi 'dacä Oja nangue rá mate. ¹⁶ Nguetho rá mbɛfigä ra Cristo Jesús bu 'bu u hing yu judío, dím mangä ran ho ma'da'yo. Nɛ tengu'bu drá mbäjä dadí hocpa rá 'bøts'e Oja, nu'a nám bøni dadí hoc'a ni mbuihü ngue hing yu judío ahü n'dahma da numanho ahü Oja. Nɛ mahoqui ahü nangue rá Hogandahi Oja guín 'yohü. ¹⁷ Janangue'a ɛmmɛ i hu ma mbuihä nangue 'be'a gätho bi 'yörpa u hing yu judío a ra Jesucristo, bi jaqui bi bømanko rá 'bɛfi Oja dá øt'ä bu i 'bu u. ¹⁸ Pɛ hingui sä gam mangä 'be'a bi 'yot'a ra Cristo nangue u mi'da yá mbɛfi. Pɛ hont'a da zä gam mangä 'be'a bi 'yörpü däm pecä. Nɛ bi jap u hing yu judío da den'na ra Cristo nangue ram hma dá xifi nɛ nangue yun t'øt'e bi 'yuti. ¹⁹ Nguetho bi 'yot' yu hmɛpya, nɛ yun t'øt'e mixte nangue rá ts'edi rá Hogandahi Oja. Nɛ dá ja'ts'ä ma 'bɛfi dá mangä ran ho ma'da'yo nangue ma yantehü ra Cristo. Dá dū'mi dá mangä bu Jerusalén, nɛ dá mangä gätho yu xequi nán zant'i ra häi gue'bu go má søm bu Ilírico, gätho dá mangä bu ram hma. ²⁰ Nɛ guehna dá nde ga øt'e, gue dá mba dá mamp'a ram hma guerpü him mi f̄arpa rá thuhu ra Cristo. Ngué hin dá nde dá mba bu ja yá 'bɛfi u mi'da bi mben'na ra Cristo. ²¹ Pɛ dá øt'ä tengu bi mam bu ja rá t'ohni, ngue i ɛna:

Nu'u 'da gue njam'bu mi sifi pe nuya da bah ya.
Ne nu'u 'da njam'bu mi øde da zøni da baði nangué rá 'yu Oja.

Im bɛni da mba bu Roma a ra Pablo

²² Ne janangué'a him 'bexque bi zä dá mba bu guí 'buhmbu. Nguetho guexta'a mi ja ma 'befi ua bí ja ra xequi ua nán jongua. ²³ Pe nuya ya nte mi ja ua ma 'befi ya. Ne xun ngu yu nidi mín nde xcá mba bu guí 'buhmbu bu Roma. ²⁴ Ne mí ts'utho ya ga mbabu ga zengua ahü ne dam 'buhmbu bu 'da yu pa. Ne nu'bu dá thopu España, da zä dan hyumhbu ts'u bu ja ra 'yu ní mba bu. ²⁵ Pe 'be ga mba bu Jerusalén, ne ga dá bu a ra mbeti dí mbäx u yu 'yɛc'yɛi bí 'bupu. ²⁶ Nguetho bi bɛn u yu cu bí 'bupu Macedonia nepu Acaya ngue da mbäx'i ts'u yu hyoya 'yɛc'yɛi bí 'bupu Jerusalén, ngue ga haɣ 'bu dá mba bu. ²⁷ Ne gue'a bi zänni da 'yøt'u hing yu judío, nguetho in nde di co'ts'a ra mate bi t'ørpe. Nguetho bi gomhbu rán japi Oja u hing yu judío u yu judío gue yú mi 'yɛc'yɛihü 'bupu Jerusalén. Janangué'a nde da mbenbi ts'u ra mbeti u. ²⁸ Ne nu'bu ya dá dá a 'be'a bi 'behni, ja ga mba bu Roma ga nu ahü bu, ne ga thocä bu España buya. ²⁹ Ne nu'bu dá songä bu guí 'buhmbu, dí paçä da 'yenscahü rán japi xun ngu a ra Cristo nangué dí paɣmbu rá m hma. ³⁰ Ma zi cu ahü 'yørcahü ts'u ra mate ɛmme gui 'yäfu rá m fäts'i Oja nanguécä, nangué 'dat'a ma Hmuhü ra Jesucristo ne nangué rá Hogandahi Oja bi jaju dan huɛju. ³¹ Dami xihmbu Oja da yangui nangué u hing yu 'yɛc'yɛi bu ra häi Judea, guet'a ra xequi bu Jerusalén. Ne dami 'yäfu rá mate Oja nangué u yu cu bí 'bupu Jerusalén, ngue da hyamanho a ra mbeti ga haɣ bu ga unni, ngue bi mben'ndu hing yu judío bu Macedonia nepu Acaya, ngue'u yú cu. ³² Ne nu'bu da nde Oja dan johyagä 'bu dá mbagä bu, dan säya ts'u bu guí 'buhmbu. ³³ Ne nu Oja nzai i hurpa rá mbui n'da, pe ne ahü da hyut'a ni mbuihü. Ne hønt'a gam bɛmhbu a ya.

16

Nu ra Pablo i penba ran zengua yú amigo

¹ Nuna man juhü ra Febe, mi ts'utho da mba bu guí 'buhmbu ya ne di zengua ahü na. Nuna, rá 'befi im fäxte ram peti bu Cencrea. ² Ne dami simanhohü na, nangué rá thuhu ma Hmuhü, ngue nujü dyu 'yɛc'yɛihü gue'a man sähü ga øthü. Ne dami fäxhü 'be'a gätho ní 'befi da 'yøt'a ra Febe, nguetho gueſe bi mbäx u xun ngu mi'da, necä bi mbäxqui. ³ Dami zenguagui ts'u bu ra Priscila, ne ra Aquila rá ndø, ma mimbefihe nangué rá 'befi ra Cristo Jesús. ⁴ Ne nugä 'bu mi t'ɛna xtá thogä, ne u mi t'ɛna xtá tho u 'bu mí yängä 'bu n'dandj. Gue'a ná undä ra jamadi Oja nangué u. Pe hinga høngdä pe ne u gätho yám peti yu 'yɛc'yɛi ngue hing yu judío, 'da xna undähe ra jamadi Oja nangué u. ⁵ Ne dami zenguagui ts'u u gätho dim peti bu rá nguse ra Aquila. Ne'a ma amigogä ra Epeneto dami zenguagui ts'u bu a. Nu'a ra mbuði 'yɛc'yɛi bu ja ra häi Acaya a. ⁶ Ne'a ra María, dami zenguagui ts'u bu. Nu'a ɛmme xun ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangué ahü. ⁷ Ne a ra Andrónico ne ra Junias ma mijudíohe, ne 'darbu dá sähe ran unbi. Nu'u gätho yú 'bäihü ra Cristo i numanho u, ne m'bet'o bi 'yɛc'yɛi ra Cristo u xinda guécä. ⁸ Ne a ra Amplias dami zenguagui ts'u bu. Dadí huɛçä a nangué rá thuhu ra Hmu. ⁹ Ne dami zenguagui ts'u bu ra Urbano, ma mimbefi'be nangué ra Cristo, ne ra Estaquis ngue dadí huɛqui. ¹⁰ Ne a ra Apeles dami zenguagui ts'u bu. Nu'a ɛmme bi ts'ä rá t'ɛc'yɛi, ne bi bømanho. Ne u 'bupu ja rá ngu ra Aristóbulo dami zenguagui ts'u bu. ¹¹ Ne a ra Herodión ma mijudío'be, ne u 'bupu ja rá ngu ra Narciso, gue nu yu 'yɛc'yɛi 'bupu, dami zenguagui ts'u bu. ¹² Ne a ra Trifena ne ra Trifosa dim pefi nangué ra Hmu, gätho dami zenguagui ts'u bu. Ne a ra Pérsida mahuɛqui a, ne a xun ngu ra 'befi bi 'yøt'e nangué ra Hmu. ¹³ Ne dami zenguagui ts'u a ra Rufo, an thahni da 'yørpa rá 'befi ra Hmu, ne a rá mbe tengu'bu ma mbegä a. ¹⁴ Ne a ra Asíncrito, ne ra Flegonte, ne ra Hermas, ne ra Patrobas, ne ra Hermes, ne u yun 'yohü bí 'buhmbu u, dami zenguagui ts'u bu. ¹⁵ Ne a ra Filólogo, ne ra Julia, ne ra Nereo ne a rán ju a, ne'a ra Olimpás, ne'u gätho mi'da yu 'yɛc'yɛi bí 'bupu. ¹⁶ Ne damín zenguahü n'da ngu n'da ahü nangué ran huɛcate. Ne gätho yám peti yu 'yɛc'yɛi ja ua i pen'nahü ran zengua.

N'da ran zofo rán zεgui bi man ra Pablo

¹⁷ Pε dí xi ahũ ma zi cu ahũ, damim fásehũ nanguε Ʃ to'o in nde di hec'ahũ gue di 'uec'ahũ nanguε a ra hogamhma gán xánbahũ. Pε hin gui 'yǽrbahũ ra güenda Ʃ. ¹⁸ Nε nu'ũ yũ 'yũ't'ate, hingui ørpa rá 'bεfi ma Hmuhũ ra Jesucristo Ʃ. Nε i häte thoho nanguε εmme xũn ho 'bε'a mma nε i sixmanho ahũ. Pε i härpa yũ mbũi Ʃ 'da hingui pãdi dim fáse. Nε gue'ũ yũ 'bεfi zεhe i øt'ũ. ¹⁹ Pε nu'ũ mi'da gãtho i pãdi hin gui festahũ rá m hman Ojã. Jananguε'a i hu ma mbũigã. Pε dadí hec'a thohohũ ngue'a dín nde ahũ gui pãhmbũ gãtho 'bε'a xũn ho, pε nu'a hingui ho hin dín nde ahũ gui pãhmbũ a. ²⁰ Nε nu Ojã ngue'a nzã di hoc ra sũi, nu'a di ja ahũ 'dahmantho gui 'yethũ bũ häi ra zĩthu nanguε Ʃ to in nde di hec'ahũ. Jananguε'a gui comhbũ rá mate ma Hmuhũ ra Jesucristo. Nε hønt'a gam bεmhũ a ya. ²¹ Nuna ra Timoteo i pen'nahũ ran zengua, ma mimbεfi'be na. Nεhna ra Licio nεhna ra Jasón, nεhna ra Sosípater, ma mijudíohe ya, gãtho i pen'nahũ ran zengua. ²² Nugã dí Terciogã rá 'yosøcuagã ra Pablo, dí o't'ã ra søcuã ja ua, dadí zengua ahũ nanguε ma Hmuhũ. ²³ Nεhna ra Gayo, i pen'nahũ ran zengua, nuna di säyagui ua rá ngu drã Pablogã, nε Ʃ gãtho yũ 'yεc'yεi di säyabi ua rá ngu. Nεhna ra Erasto i ja rá 'bεfi i hæx ra mbeti ua ja ra hnini, nεhna man 'yohũhũ ra Cuarto, gãtho i pen'nahũ ran zengua. ²⁴ Dami comhbũ rá mate ma Hmuhũ ra Jesucristo gue gãtho ahũ.

Hønt'a Ojã ga εspahũ gãtho yũ pa mazã

²⁵ Zã ga εspahũ Ojã, nu'a i ja rá ts'edi di zet'a ni t'εc'yεihũ 'bũ guím bεmhũ ran ho ma'da'yo ngue 'bε'a bi 'yøt' ra Jesucristo, tengu dím mangã. Nguetho nuya i si ahũ ram hma ngue maya'bũ thoho him mí fãdi. ²⁶ Pε nuya i pa mhman ya, nε i sifi gãtho yũ jã'i hønbũ go hapũ i 'bũi gãtho ra ximhäi. Nε nu'a ram hma i hman ya, guet'ũ yũm hman Ʃ yũ pøngahyã Ojã maya'bũ. Nε i hman ya nanguε rán t'εdi Ojã gue i 'bũi mazã, in ndepe gãtho yũ jã'i da 'yεc'yεi ra hogamhma. ²⁷ εmme xũn ho rá 'yu Ojã bi 'dajũ, jananguε'a ga εspahũ Ojã gãtho yũ pa mazã nanguε ga εspahũ ra Jesucristo. Nε hønt'a dí xi ahũ ya.

1 CORINTIOS

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra ɔɔhnini Corinto

Ran zɛngua

¹ Ma zi cu ahɛ guí 'bɔhmbɛ bɛ ra ɔɔhnini Corinto, dí ot'ahɛ ra sɔcuɔ i jaua. Dí zɛngua ahɛ gátho gyɛ 'yɛc'yɛihɛ Ojɔ. Nɛ nugä drá Pablogä, bi huangä Ojɔ, nɛ rá pähä zɛhɛ bi xiqui gam mangä rá m hman ra Jesucristo hɔnbɛ go hapɛ. Nɛ'a man 'yohɔhɛ ra Sóstenes dí 'bɔ'be ua, di zɛngua ahɛ. ² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbɔihɛ bɛ ja ra ts'oqui. Nɛ bi zon'nahɛ guí 'yɔrpahɛ rá 'bɛfi Ojɔ. Nɛ tengu'bɛ 'darpɛ guí 'bɔhmbɛ ɛ mi'da to'o gátho i thãnde ma Hmuhɛ ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbɛ ɛ. ³ Nɛ dí äpä Ojɔ ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo ngue di 'da ahɛ yún japi, nɛ'a rán johya guí hyãmhɛ a.

Bi ðin yún japi Ojɔ nguetho i 'bɔhmbɛ ra Cristo

⁴ Bi 'da ahɛ yún japi Ojɔ nguetho 'darpɛ guí 'bɔhmbɛ ra Cristo Jesús. Gue'a ná undä ra jamadi Ojɔ a ya. ⁵ Nɛ nte di 'bɛpɛ ja nim petihɛ, nguetho 'darpɛ guí 'bɔhmbɛ ra Cristo. Pɛ gä i ja ahɛ ran 'yomfɛni da zä guí pämhɛ xɛn ho a ya, nɛ da zä guim mamhbɛ xɛn ho rá 'bɛfi Ojɔ ya. ⁶ Nɛ gue'a rá m hman ra Cristo gä hyãmhɛ, gue'a gní bɔmanhohɛ a ya. ⁷ Janangue'a i juadi xɛn ho rá ts'edi bi 'da ahɛ Ojɔ nangue rá 'bɛfi guí øthɛ gátho gní tɔmhɛ dí 'yɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁸ Nɛ di ja ahɛ Ojɔ gan zãmhɛ bɛ gue'bɛ go rán zɛgui yɛ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da ðin'nahɛ 'bɛ bá peng ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ⁹ Nguetho dí pämhɛ nzai di ja'ts'a im man Ojɔ, nɛ guesɛ Ojɔ bi zoncahɛ dam 'bɔhmbɛ rá Ts'ant'ɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bin sɔh yɛ 'yɛc'yɛi

¹⁰ Dí äcä ra mate n'dat'a guim bɛmhɛ, nguetho guí tɛnhɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Nɛ 'yo guidín hejɛ, pɛ jatho n'datho guim bɛmhɛ nɛ n'dat'a guí 'yøthɛ. ¹¹ Gue'a dí xi ahɛ a, ma zi cu ahɛ, nguetho bi xicä 'da yɛ cu ngue yú menguhɛ ra Cloé, bi xiqui 'bɛ'a guí øthɛ. ¹² Nguetho guí ɛmhɛ 'da ahɛ guí tɛngahɛ, nɛ ɛn'i 'da tɛn ra Apolo, nɛ ɛm mi'da tɛn ra Pedro, nɛ ɛm mi'da ngue tɛn'na ra Cristo. ¹³ Pɛ ha guím bɛmhɛ gä xɛmhɛ ra Cristo. O xigä ha dá tugä bɛ ja ra pont'i nangue ahɛ. Uague guím bɛmhɛ ngue gán xixyãhɛ nangue ma thuhugä. ¹⁴ Pɛ jamadi Ojɔ ngue njo'o to dá xixyã ahɛ, hɔnt'a ra Crispo nɛ ra Gayo. ¹⁵ N'damhɛ njon da zä da ma bin xixyã nangue ma thuhugä. ¹⁶ Nɛ hɔnt'ɛ gátho 'bɔpɛ rá ngu ra Estéfano dá xixyãbi. Pɛ hin dí m bɛngä 'bɛ 'bo'o xcamá xixyãbi mi'da, uague hɔnt'ɛ. ¹⁷ Nguetho hinga gue'a ra 'bɛfi bi xicä ra Cristo ga øt' ran xixyã, pɛ bi xiqui gam mangä ran ho ma'da'yo. Pɛ nu'bɛ dí m mangä a, pɛ hin dí yã tengu bɛ na yã yɛm bãmhyã, nguetho hɔnt'a dí honi da bãh yɛ ja'i ma ts'oquihɛ í du ra Cristo bɛ ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yú ts'oqui ɛ.

Gue'a ra Cristo ní 'dajɛ ran 'yomfɛni Ojɔ

¹⁸ Pɛ nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bɛ ja ra pont'i, ɛmbi nte ní mbatho ɛ ní mba bɛ ja ran ɛnbi mazai. Pɛ nujɛ ná mbähä bɛ ja ra temazai, dí pämhɛ gue'a ram hma ní zinjɛ Ojɔ ngue bi du ra Cristo bɛ ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihɛ. ¹⁹ Nɛ i ɛm bɛ rá t'ohni Ojɔ:

Ga uti ngue nte ní mbatho ɛ im ma jase yún 'yomfɛni,

nɛ ga hæpa yú ts'edi zɛhɛ yɛ ja'i, ga ɛm bɛ ma'ueni, bi 'yɛn Ojɔ.

²⁰ Nguetho bi zãn Ojɔ hin te ní mbat ɛ to'o ɛna jase yún 'yomfɛni, nɛ'ɛ ɛmmɛ bin xãse yúm hmanse yɛ ja'i, nɛ'ɛ ɛna paði da ðãh yɛm hma. Nguetho hingui sä da yãn a n'da ɛ nangue yúm hman ɛ. ²¹ Nɛ bi bɛnse Ojɔ, bi zãn bɔya ngue hin dí bã Ojɔ n'da ɛ yún 'yomfɛnise. Pɛ bi zãnni da yãn ɛ to da hyãn'a rá m hma nangue ra Cristo bi du, madague'bɛ t'ɛmbi nte ní mbatho. ²² Nguetho nu ma mijudíohe im bɛni gue'ɛ yɛn t'øt'e mixte da nu 'bɛ gue'a n'da ram hma ngue majuãni. Nɛ nu'ɛ 'da ni menguhɛ ngue hing yɛ judío ahɛ nzai i honse

n'da ram hma ngue i ɛmb zehɛ majuani. ²³ Pɛ nu'a ram hma dím mamhbɛ ngue bi du bɛ ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhosɛ a. Nɛ'ɛ yɛ judío i san tho 'bɛ i sifi, nɛ'ɛ hing yɛ judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bɛ i sifi. ²⁴ Pɛ nuju ngue bi zoncahɛ Oja, madague'bɛ dyɛ judío hɛ ogue hin dyɛ judío hɛ, pɛ n'dat'a dí pɔhmbɛ i ja rá ts'edi Oja di hoga ma ts'oquihɛ nangue'a ra Cristo bi du. Janangue'a bi nɛqui ɛmmɛ xɛn ndoho rán 'yomfɛni Oja. ²⁵ Nɛ nuna ra 'yu bi zán Oja, pɛ man'da di muui na, madague'bɛ t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'ɛ yú 'yusɛ bi zán zehɛ yɛ ja'i. Ngue gue'a í t'ɛmbi hin'yɛ rá ts'edi Oja a, ngue bi du ra Cristo, pɛ man'da xɛn ngu bɛ ní nɛqui a, xinda gue'ɛ gátho yún t'ɔt'e zehɛ yɛ ja'i. ²⁶ Ma zi cu ahɛ ngue bi zoncahɛ Oja, gam bɛmhɛ hague dín jahɛ bɛ na nuju ra ximhäi, ngue xɛn nguju dyá 'yambɛihɛ, nɛ xɛn nguju hin'yɛ ma ts'edihɛ, nɛ xɛn nguju ngue bin hyoya ma tahɛ. ²⁷ Pɛ bi huan Oja ɛ i t'ɛmbi yɛ 'yambɛi, n'damhɛ da mbɛ'ts' yú sä ɛ i jase yún 'yomfɛni. Pɛ gue'a í huan Oja ɛ hin'yɛ yú ts'edi bɛ na nu ra ximhäi, janangue'a da mbɛ'ts' yú sä ɛ i jase yú ts'edi. ²⁸ Nɛ bi huan Oja ɛ nte di muui bɛ na nu ra ximhäi, nɛ'ɛ to'o i pa nts'ani, pɛ man'da in numanho Oja ɛ, nɛ gue'a dí 'bɛrpa yú ts'edi ɛ to'o ɛna i ja sɛ yún t'ɛdi. ²⁹ Janangue'a njon di jap Oja dín 'yɛzɛhɛ. ³⁰ Nɛ bi jajɛ Oja 'darpɛ dám 'bɛmhɛ ra Cristo Jesús, nɛ gue'a ní 'dajɛ rán 'yomfɛni Oja a, nɛ nangue'a ra Cristo ní zimanhoju Oja, nɛ gue'a í 'yɔrcahɛ Oja ngue yú t'uhni gahɛ a, nɛ gue'a ní yanju bɛ ja ran ts'o. ³¹ Nguetho i mam bɛ ja rá t'ohni Oja, hin'yɛ 'bɛ'a man'da ran ho da zä da man'a n'da, hinda hont'a ran ho bi 'yɔrpa Oja.

2

Hont'a ram hma 'bɛ'a í du ra Cristo i ja rá ts'edi

¹ Ma zi cu ahɛ, nu'bɛ má mbagä bɛ guí 'bɛmhɛ, ngue dá xi ahɛ rá m hman Oja majuani, pɛ hin dá huan thohogä yɛm hma guɛpɛ da numanhogä ra ximhäi, nɛ hin te dá ma nangue man 'yomfɛnisɛ. ² Nɛ nu'bɛ má bɛni ga mba bɛ guí 'bɛmhɛ, pɛ dá bɛni hont'a ga xi ahɛ 'bɛ'a ín ɛnba ra Jesucristo 'bɛ mí du bɛ ja ra pont'i. ³ Nɛ nu'bɛ má m 'bɛmhɛ bɛ, dá ɔt'ä hin'yɛ ma ts'edi, nguetho dá su Oja hin da numanho 'bɛ xɛá uɛspa mam hmanse, nɛ dá fet'i. ⁴ Nɛ nu'bɛ mán yá hɛ bɛ ngue dá xi ahɛ ram hma, hinga gue'a mam hmanse ngue mahotho bi pät a ni mbɛihɛ, pɛ hont'a rá ts'edi rá Hogandahi Oja bi zä bi hoc a ni mbɛihɛ. ⁵ Janangue'a hinga gue'ɛ yún 'yomfɛni 'da yɛn 'yohɛ bi ja ahɛ gá 'yɛc'yɛihɛ Oja, pɛ hont'a rá ts'edi zehɛ Oja bi ja ahɛ gá 'yɛc'yɛihɛ.

Rá Hogandahi di japi dí fq Oja

⁶ Pɛ nu'a ram hma dím mamhbɛ nangue ra Cristo, go i pɔ ɛ xɛn ho yú t'ɛc'yɛi, ngue ran 'yomfɛni majuani a. Nɛ hinga gue'a rán 'yomfɛni ra ximhäi bi bɔ ɛ xɛn ho yú t'ɛc'yɛi, xinga gue'ɛ yúm hmanse ɛ yú ngurpi ra ximhäi, nɛ nu'ɛ mi ts'utho di 'bɛh yú ts'edi. ⁷ Pɛ nu ran 'yomfɛni dím mamhbɛ him mán fadi, pɛgue urcahɛ Oja ya, nangue ra Cristo mi sänni da yanju 'bɛ him mani 'yɔt' ra ximhäi, nɛ da zixcahɛ bɛ mahɛts'i ní comhbɛ rán ho buya. ⁸ Pɛ xinga n'da ɛ i ɛna jase yú ts'edi ua ja ra ximhäi ngue i pɔrpa rán 'yomfɛni Oja. Nu'bɛ xtám bɔ'ɛ 'da, hin xtí cuarpɛ ja ra pont'i a ra Hmu mixte. ⁹ Pɛ tengu mán t'o't'i bɛ ja rá t'ohni Oja:

Hin da zä da bɛsɛ n'da a ran ho bi zán Oja da 'yɔrpa ɛ to'o hont'a Oja im bɛni,

nɛ njám'bɛ da zä da 'yɔsɛ n'da,

nɛ njám'bɛ da zä da nuse n'da, bi 'yɛn rá t'ohni Oja.

¹⁰ Pɛ nuju dí pɔhmbɛ a, nguetho bi xiju rá Hogandahi Oja. Nɛ nu rá Hogandahi Oja di ɔts'i xɛn ho bɛ ja rán 'yomfɛni Oja, nɛ gue'a i xiju a buya. ¹¹ Tengu yɛ ja'i hin jon da zä da bɔrpa rá mbɛi rá mijá'iu, pɛ hinda hont'a rá mbɛi zehɛ n'da i padi. Nɛ in jabɛ Oja, njon da bɔrpi 'bɛ'a mbɛni, pɛ hinda hont'a rá Hogandahi zehɛ i padi. Nɛ di bɛngahɛ a. ¹² Nguetho bi 'dajɛ rá Hogandahi Oja, nɛ hinga gue'a rán 'yomfɛni ra ximhäi, ngue in nde di bɛngahɛ rán 'yomfɛni Oja, nɛ gátho yú hogant'unni bi 'dajɛ nangue rá mate xɛn ndoho. ¹³ Pɛ nu'bɛ dím mamhbɛ rán 'yomfɛni Oja, pɛ hin dí uɛspahɛ yɛm hma nangue man 'yomfɛni sɛhɛ, pɛ hont'ɛ yɛm hma bi xángahɛ rá Hogandahi Oja, nɛ da zä dí xihmbɛ xɛn ho ɛ

to'o bin t'un rá Hogandahi Oja. ¹⁴ Pe nu'a hingui 'buhmi rá Hogandahi Oja, hingui sä da hyani 'be'a gätho i xängahü rá Hogandahi Oja, ne ðmbi rá m hman a n'da ra 'yambui. Ne njam'bu sä da badi, hinda hont'bu dim 'buhmi rá Hogandahi Oja. ¹⁵ Pe nu'a ra ja'i ngue 'buhmi rá Hogandahi Oja da zä da badi 'be'a nam bön'a 'be'a gä i ja, ngue nda'a da numanho ne nda'a hin da numanho. Pe nu'a hing ra 'yëc'yëi hin da zä da bärpa yün 'yomfëni u yu 'yëc'yëi. ¹⁶ Njon da 'yënsë da bärpa rán 'yomfëni Oja ra Hmu, njo'o da xifi xun ho 'be'a da 'yöt' Oja. Pe nuju dí comhbu a rán 'yomfëni a ra Cristo.

3

I comhbu Oja rá 'befi u yú mbefi

¹ Ma zi cu ahü, nu'bu mám 'buhmbu bu him bi zä dá xi ahü u xun hëi tengu i si u in 'youi xun ho rá Hogandahi Oja. Pe dá xi ahü tengu'bu gmí 'yothohü ua ja ra ximhäi, uague tengu'bu ja gním 'buhmbu nanguë ra Cristo. ² Pe dá xi ahü a hingui hëi tengu'bu ra xi'ba thoho dá 'da ahü, nguetho tengu'bu hin ní zä gui sihü xun ho ra hme. Ne nguetho ya, guexta'a hont'a ra xi'ba da zä gdín sihmehü. ³ Nguetho hin guín zac ni mbühü. Ne guín nde gam mixte zehëhü, jananjabu gadín sühmbü. Pe ha hin guí øthü tengu'bu gyü ja'i thohohü ua ja ra ximhäi. ⁴ Nguetho guím mamhbu to'o guí tenhdü, ne 'da'ahü guí ðmhbu guí tengahü, ne mi'da ðna ten ra Apolo. Pe gue'a gní 'yøthü tengu'bu gyü ja'i thohohü. ⁵ 'Be'a dadí mu'be a ra Apolo. Ha hin guí pähmbu ngue yú mbefi thoho gä'be Oja, ngue dá fáxa'be gä 'yëc'yëihü ra Hmu, nanguë ra 'befi bin 'dac'be n'da ngu n'da gä'be. ⁶ Nugä dá tuh ra hmudä bu, ne nu'a ra Apolo bi uapi, pe nu'a Oja bi japi bin te ne bi bøx u yu hmudä. ⁷ Jananguë'a hin'yü rá ts'edi a bi duh ra hmudä, xinga gue'a bi uapi, pe hont'a Oja i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yu hmudä a. ⁸ Ne nugä dí comhma'befi'be a ra Apolo, ne nugä dá tuhu, ne nu'a ra Apolo bi uapi. Ne di 'dac'be Oja 'be'a in nde di 'dac'be nanguë ra 'befi dá øt'be n'da ngu n'da gä'be. ⁹ Nese Oja dí comhbe rá 'befi. Ne nu'ahü tengu'bu yú huahi ahü Oja ngue bi thuhu.

Ne nu'ahü tengu'bu n'da ra ngu ngue i hø a Oja. ¹⁰ Ne nugä tengu'bu n'da drá ngurpagaðo nanguë rá mate zehë Oja, ngue dá fá'mi xun ho yú guangujaðo a ra ngu. Ne nu man'da pe di thoqui dim pepu ja a ra ngu. Pe n'da ngu n'da ra mbefi 'bu dim pepu ja a ra ngu, pe i jatho dim pefi xun ho. ¹¹ Ne njon da zä di pärrpa a rá guangujaðo ra ngu, ne hont'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Oja. ¹² Pe nu'u to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni xun ho 'be'a da japi. Xun ho 'bu xøtho yu do dí føt'a ra ngu, ne nu rá 'bet'e, xøtho yu t'egui u. Pe 'bo'o im bëni dí føt' yu za, o gue yu 'yox'yo, ne 'bo'o im bëni dí mbet' yu paxi. ¹³ Ne nu yú 'befi n'da ngu n'da yu 'yëc'yëi da hnu hangu nangu di muui 'bu bi zøn ra pa dín ja ran juanbi. Nguetho da zøn ra pa da ts'ä nanguë ra sibi, ne da fáh püya gue'bu xun ho bi 'yøt rá 'befi n'da ngu n'da yu 'yëc'yëi. ¹⁴ Ne nu'bu n'da ra mbefi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyøe, da dah rán zäbi büya. ¹⁵ Pe nu'bu bin zø a ra ngu bi hyøe, ne nte da dah rán zäbi büya nanguë rá 'befi bi 'yøt'e. Ne magueru hin xtám bongui, tengu u 'da bi 'da 'bu min zø yú ngu. ¹⁶ Pe ha hin guí pähmbu ngue gue ahü yú ngu ahü Oja, ne nu rá Hogandahi Oja i 'bäru mbo ni mbühü. ¹⁷ Ne nu'a to'o da 'yëna di ts'onba rá ngu Oja, ðmme xun ngu yun unbi da 'yørpa Oja. Nguetho nu rá ngu Oja xun nduxqui a, ne guese ahü rá ngu ahü Oja. ¹⁸ Ne hin da zä gui thoqui gan hyäzehëhü ngue guim bëmhbu jase nin 'yomfënihü. Pe jatho gam pumbënihü a guím bënsëhü, jananguë'a da zä gui tühmbu a njuantho ran 'yomfëni xun ho. ¹⁹ Pe nu rán 'yomfëni ra ximhäi nte di muui bu na nu Oja. Ne gue'a män t'o't'i bu rá m hman a, ngue nu'a nín 'yomfënisë n'da 'bu i ðna dim mixte, pe di jap Oja dim 'besë bu n'da büya. ²⁰ Ne man'da bi man ram hma, ngue nu'a to'o ðna jase yün 'yomfëni, pe go i pä a ra Hmu ngue nte di muui u yün 'yomfëni. ²¹ Jananguë'a hin guim bëmhbu man'da di muui n'da ra ja'i. Pe Oja bi 'da ahü gätho ni ngurpihü ngue da mbäx ahü. Ne gätho u i jaua ja ra ximhäi ne'u 'be'a gä i 'bui, ne bi zän Oja di ze ahü u. ²² Necä ngue drá Pablogä dí fáx ahü, ne ra Apolo, ne ra Pedro. Pe ne'a 'be'a gätho dín nuhü ua ja ra ximhäi i fáxahü ga pähmbu Oja, ne ra te i fáxahü, ne ran däte, ne ra pa i

jabu ya, ne ra pa ba xhe. Ne janangue'a gätho ni mbetihü u. ²³ Nguetho yú mbeti ahü ra Cristo ne nu ra Cristo rá mbeti Ojä a.

4

Yú 'befi i øt' yú 'bäihü ra Cristo

¹ Pe nugä ne ra Apolo, ne jatho guim bëmhbü ngue yú 'yēhe gä'be ra Cristo, bin 'dac'be ra 'befi ngue ga xi a'be rām hman Ojä him mām fādi. ² Pe damím bëmhbü, n'da ra 'yēhe thoho 'bü bin t'un ra 'befi, i jats'edi tho di ja'ts'a sifi. ³ Pe hin dí ǝrpä a ra güenda a guím bëmhbü, ximangutho u mi'da yu ja'i xngui hin dí ja'ts'i. Ne xínga guecä i sä ga pāse 'bü dí ja'ts'i uague hin'na. ⁴ Pe nu ma mbüigä dí m bēni hin dá soh ma 'befi. Pe madague'bü ngubü dí m bēnse, pe jatho ga tō'mi gue'bü go da nuse Ojä 'be'a dá øt'ä. ⁵ Pe hin go m'bet'o gui 'yēmfü hingui ho bi 'yøt'a n'da. Pe 'be gui tōmhbü ba xh ra Hmu, ne gätho di nequi büya 'be'a mim bëmhbü mbo ma mbüihü n'da ngu n'dajü. Ne di un Ojä büya 'be'a rán säui a bi 'yøt'a n'da ngu n'da ra 'yēc'yēi. ⁶ Nu ram hma dí xi ahü, ma zi cu ahü, nanguecä'be ra Apolo, pe n'da ran zofo ngue hin da donts'i 'be'a gui 'yøthü. Ne him man guim bëmhbü i ja rá ts'edi n'da ra xänbate, ne xín guim bëmhbü n'datho xün ho xinda gue'u mi'da. Janangue'a hin gui thoqui gan 'yēxhü. ⁷ Pe to'o bi ja ahü ngue xün ho ahü xinda gue'u mi'da. Gätho 'be'a i ja ahü bi 'da ahü Ojä. Ne nu'bü guí pāhmbü bin 'da'adahü 'be'a gä i ja ahü, pe hanja gnán 'yēzēhēhü, tengu'bü gá tñschü a ran ho i ja ahü. ⁸ Pe guí øthü tengu'bü gám hmuschü, ngue hin te guidí 'bēhmbü, ne tengu'bü ya bin 'da a ni ts'edihü ngue guidí mandahü gätho mi'da. Pe nuya tengu'bü ya gá sogähe. Pe hyøcta hmaha 'bü xquí søni ngue xtín ja ni ts'edihü, nguetho necähe n'dat'a xtín 'dac ma ts'edihü 'bü. ⁹ Pe nugähe ngue ma 'bäihe ra Cristo, dí m bēmhbē Ojä bi 'yørcähe ngue i hnuhäigähe xinda gue gätho mi'da. Ne tengu'bü dyú ofädihe i pe'ts'i da thoje. Ne i pa ma unguigähe 'bü i thengähe ra ximhäi. Ne'u yüm 'bēhni Ojä mahçts'i di hyonya thoho nangue 'be'a dí sähe. ¹⁰ Ne nuje t'ēnje dyú 'yāmbüihe, nguetho dí tēnhde ra Cristo. Pe nu'ahü ēmmē guí homhbü da t'ēn ahü i ja nin 'yomfēnihü nguetho guí ēna guí tēnhdü ra Cristo. Pe nugähe hin'yü ma ts'edihe bü na hnuje, pe nu bü na hnu ahü tengu'bü ēmmē i ja ni ts'edihü. Ne ēmmē i pa nt'ē'ts'i ahü, pe nugähe i pa nts'ani gähe. ¹¹ Ne gätho yu pa xü thogui, ne gätho yu pa i jabu ya, ēmmē dí sähe ra thuhu, ne ra tuthe, ne dyú 'yāhehe, ne pa m'be'migähe, ne hin hapü pōni i ja ma ngumhbe. ¹² Ne ēmmē dí yāhmbe ngue dadím pesche nangue ma 'yēhe. Ne ēmmē i ts'anje, pe man'da dí äfe rán japi Ojä nangue u i sante. Ne ēmmē pa ma ungui gähe, pe mpähä thoho dí häthe 'be'a i t'ørcahe. ¹³ Ne di c'āman'ūje, pe man'da dín zomanhohe. Ne ngutho yu pa jabu ya, i t'ørcahe tengu'bü dyú ngohäihe ra ximhäi ngue hin'yü 'be'a dadí muje. ¹⁴ Pe hin dín nde ahü gui pe'ts' ni sähü nanguehna dí xi ahü. Pe dadí 'da ahü n'da ran zofo, nguetho tengu'bü ma t'ühni ahü ēmmē dadí huç'ahü. ¹⁵ Pe madague'bü xquín nuhü 'det'a mahuāhi ni ngärpihü i xän'nahü nangue ra Cristo, pe hōnt'a n'datho ni tahü i 'büi, ngue guecä, nguetho rá mbüdi thoho dá xi ahü nangue ra Cristo, jananjabu gá 'yēc'yēihü büya. ¹⁶ Janangue'a dí ä'ahü ra mate ngue gui 'yøthü tengu dí øt'ä. ¹⁷ Ne gue'a dá pēhdä bü ra Timoteo, ngue di ze ahü. Ne nu'a tengu'bü majuāni ma ts'unt'u ngue ēmmē dadí huçqui, ne di ja'ts'i xün ho, nguetho çc'yēi xün ho a ra Hmu. Ne di bēn'nahü ngue 'be'a dí øt'ä ngue dí tēnni xün ho ra Cristo Jesús. Ne ngutho dí m mangä bü hapü gätho i ja yüm peti yu 'yēc'yēi. ¹⁸ Nu bü guí 'bühmbü, i 'büpü 'da im bēni jase yú ts'edi, im bēni ngue hin ga mba bü. ¹⁹ Pe mi ts'utho ga mba bü gan nu'ahü 'bü da nde Ojä. Ne ga pādi to'o gätho i ēna i jase yú ts'edi. Ne hinga hōnt'u yüm hma ga øts'e, pe gan nu 'bü majuāni i ja yú ts'edi nangue Ojä. ²⁰ Nguetho nu'bü majuāni di manda Ojä bü ja rá mbüi n'da, hinga hōntho da bādi din yā xün ho, pe din ja ra ts'edi njuāntho. ²¹ Ha guín ndehü ga femhyā ahü 'bü dá mbagä bü, uague guín nde ga huç'ahü 'bü dá søngä bü.

5

Da thøn'a thi n'da ra 'yɛc'yɛi bi 'yɔt'e tengu'bɘ ran 'yomt'ɛni

¹ Nɛ dí ɔcä bin thätui rá hømbe n'da ra cu. Pɛ n'da ran thätì gá 'yøthɘ ɛmmɛ xɘn ts'otho, tengu'bɘ ran 'yomt'ɛni. Nɛ njo'o to'o numanho tengu a, xínga gue'ɘ yɘ jà'i hingui ɛc'yɛi Ojå. ² Nɛ sä ɛmmɛ guídín 'yɛxhɘ guí ɛmhɘ nte guídí 'bɛhmbɘ. Pɛ xingui ts'ɘ tu ni mbũihɘ nangue 'bɛ'a bi 'yɔt'a. Hanja ngue hin guí hømhbɘ thi a. ³ Pɛ madague'bɘ njo'ogä bɘ guí 'bũhmbɘ, pɛ tengu'bɘ 'darpɘ dí 'bũhmbɘ, ngue dá sändä a ran ɘnbi da nu a bi 'yɔt' ra ts'oqui, tengu tho 'bɘ ya dí 'bɘcä bɘ. ⁴ Pɛ i jatho gätho gam pɛtihɘ nangue rá thuhu ma Hmuhɘ ra Jesucristo. Nɛ tengu tho ho 'bɘ nɛcä dí 'bɘcä bɘ, janangue'a dá 'da ahɘ ran t'ɛdi i ja ua. Pɛ gan 'yohɘ rán t'ɛdi ma Hmuhɘ ra Jesús. ⁵ Nɛ nu'a ran 'yohɘ, dami hyømhbɘ thi da bɛnt'a ra zĩthɘ, di ɘnba rá ngøc'yɛi, n'damhɘ da 'yäp rá punbi Ojå nangue rá ts'oqui. Nɛ da zä da yän Ojå nangue rá mbũi 'bɘ bi zøn ra pa bá peng ra Hmu bɘya. ⁶ Pɛ hingui sä gan 'yɛxhɘ. Ha hin guí pãhmbɘ n'da ram hma, ngue ts'ũtho ra íxi pɛ i sinni gätho ra jũni. ⁷ Dami hyømhbɘ thi a ra nyo'ixi ngue ran ts'o guí 'bũhmbɘ di ts'on'na nim pɛtihɘ. Janangue'a xtán ho ahɘ, tengu ra thuhmɛ an t'øt'e nangue ra jũni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbɛ, i ts'i 'bɘ ndãbaxjua. Nɛ i jatho dan hojɘ, gue'a bi nde a ra Cristo 'bɘ mim 'bøts'e zɛhɛ bi hoga ma ts'oquihɘ. Nɛ gue'a ra hmɛpya mi u ɘ yɘ jà'i 'bɘ ndãbaxjua mi pøxa n'da ra t'ũdɛ'yo. ⁸ Janangue'a thocpa tho ho hønt'a xɘn ho ga øthɘ, nɛ hønt'a ra 'yu majuani ga tɛnhɘ. Nɛ gue'a ra thuhmɛ a ngue hin'yɘ ra íxi. Pɛ hin ga øthɘ tengu ra nyo'ixi, ngue 'bɛ'a gätho dín numanhosɛ nangue man 'yomfɛnisɛhɘ, nɛ 'bɛ'a gätho mi'da xɘn ts'o. ⁹ Pɛ nu ra søcuã dá pɛn'nahɘ mam'bet'o, nɛ hin gá pãhmbɘ 'bɛ'a dín nde xcä xi ahɘ, ngue dá xi ahɘ hin gan 'yohɘ n'da ra 'yomt'ɛni. ¹⁰ Pɛ hin dí ɛn ahɘ him man zohmbɘ ɘ hinga na pãdi, madague'bɘ yɘ 'yomt'ɛni, nɛ yɘ ziyate, nɛ yɘ bɛ, nɛ'ɘ thãnde yɘ hyäte ojå. Nguetho nu'bɘ gui sothohɘ ɘ, nɛ gui 'uehmbɘ ua ja ra ximhäi 'bɘ. Pɛ hinga gue'a dá xi ahɘ a. ¹¹ Pɛ nu'a mi nde xcä xi ahɘ, ngue hin gui 'yɛmfɘ ni cuhɘ ɘ 'da, nɛ xín gui comhbɘ rá 'bɛfi Ojå n'da 'bɘ ɛmbi ra cu 'bɘ guɛxta'a ran 'yomt'ɛni øt'e o gue'bɘ bin thätui a him mi sä xtín thätui, o ran ts'iyate, o i thãnde yɘ hyäte ojå, o nɛ'ɘ yɘ ɘcuate, o gue ra ïti, o gue ra bɛ. Pɛ o guín 'yohɘ ɘ tengu ɘ, xínga 'darpɘ gan sihmɛhɘ ɘ. ¹²⁻¹³ Nguetho ni 'bɛfihɘ gui juãnbahɘ ni mi'yɛc'yɛihɘ 'bɘpɘ ja nim pɛtihɘ. Janangue'a gui hyømhbɘ thi a bi 'yɔt' ra ts'oqui bɘ guí 'bũhmbɘ. Pɛ nu'ɘ hinga ná ɛc'yɛi, hingui sä ga juãnbahɘ ɘ, hønt'a Ojå di juãnba ɘ.

6

Sä din hocpa zɛhɛ yɘ 'yɛc'yɛi

¹ Hanja gnín yãp zɛhɛhɘ bɘ 'bũh ra zɛ'mi, nu'a hing ra 'yɛc'yɛi. Hanja hinga gue'ɘ ni mi'yɛc'yɛihɘ guí xihmbɘ di hoc'ahɘ. ² Ha hin guí pãhmbɘ ngue ga juãnbahɘ ra ximhäi 'bɘ rán zɛgui yɘ pa, nguetho yú t'ũhni gahɘ Ojå. Hague má guet'ɘ yɘn sũi dí øthɘ hin ga hojɘ, nguetho man'da hingui hɛi dan hocpahɘ. ³ Nɛ asta gue'ɘ yúm 'bɛhni Ojå mahɛts'i ga juãnbahɘ. Ha má guet'ɘ yɘn junt'i dí øzɛhɛhɘ yɘ pa i jabɘ ya ngue hin da zä ga hojɘ. ⁴ Janangue'a nu'bɘ ja n'da ran junt'i, pɛ hin ga xihmbɘ n'da ra zɛ'mi, nguetho hin dí comh ma 'bɛfihɘ a. ⁵ Gue'a dí xi ahɘ a, janangue'a jatho gui pɛ'ts' ni sãhɘ 'bɛ'a guí øthɘ. Ha njo'o n'da ahɘ i ja ts'ɘ ran 'yomfɛni ngue'a di hoc'ahɘ nangue ran sũi guí øthɘ. ⁶ Ha i jatho da zix rá cu bɘ 'bũh ra zɛ'mi n'da ra 'yɛc'yɛi, nɛ hing ra 'yɛc'yɛi a ra zɛ'mi. ⁷ Nɛ nu'a gní 'yøthɘ yɘn junt'i, nɛ gue'a gním 'bɛhmbɘ a. Hanja hin gní hyäthɘ a ran ts'o i t'øt ahɘ, nɛ hin guídí jafɘ da fɛ ahɘ 'bɛ'a guí pɛshɘ. ⁸ Hin guí häthɘ, nguetho guesɛ ahɘ guí ørpahɘ ran ts'o ni cuhɘ, nɛ guí pɛfɘ 'bɛ'a i pɛ'ts'i. ⁹ Pɛ ha hin guí pãhmbɘ ngue hin da zä da yãrpɘ di manda Ojå n'da ra ts'om'bäi. Nɛ o sä guim bɛmhɘ da zin Ojå ɘ yɘ 'yomt'ɛni, o gue'ɘ i thãnde yɘ hyäte ojå, o gue'ɘ in nutonto yú xisu yú mim 'yohɘhɘ, o gue'ɘ di 'yãsäba yú mim 'yohɘhɘ tengu'bɘ ra xisu. ¹⁰ Nɛ hin da yãrpɘ di manda Ojå ɘ yɘ bɛ, o yɘ ziyate, o yɘ ïti, o yɘ ɘcuate, o yɘ nɛxmate. ¹¹ In jabɘ gá 'yøthɘ 'da ahɘ, pɛ bi

mba m'be't'e ni ts'oquihũ, nɛ gueɛ Ojã bi 'yɔt'e yú t'ũhni ahũ. Nɛ bi hoc'ahũ nangue a guí ɛc'yɛihũ ra Hmu Jesús, nɛ nangue a guí 'bũhmbũ rá Hogandãhi ma Ojãhũ.

Rá mbeti Ojã ma jã'ihũ

¹² Majuãni a ram hma ngue i ja man t'ɛdihũ ga ɔthũ 'bɛ'a gãtho dín ndehũ. Pɛ m'batho a da bɔmanho ga ɔthũ. Majuãni ngue i ja man t'ɛdihũ ga ɔthũ 'bɛ'a gãtho dín ndehũ. Pɛ hin gan nde ga ɔthũ a da dãcpa ma mbũihũ. ¹³ Nɛ majuãni a ram hma nangue ran ts'ihmɛ, ngue nu'bũ in ndehmɛ ma fohohũ, dan sihmɛhũ. Pɛ hin'yũ 'bɛ'a man'da nts'ãnni nangue ma fohohũ, nɛ da zɔn ra pa ngue da man Ojã him man dan sihmɛhũ. Pɛ nu'bũ in nde ran 'yomt'ɛni ma jã'ihũ, hingui sã ga ɔthũ a, nguetho nu ma jã'ihũ bi zãn Ojã dim 'bũpũ ra Hmu. ¹⁴ Nɛ da xox Ojã ma jã'ihũ nangue rá ts'ɛdi, tengu thofo a ra Cristo bi xox 'bũ mi du. ¹⁵ Ha hin guí pãhmbũ ngue nu ma jã'ihũ, gue'a rá jã'i ra Cristo a. Ha da zã ga hajũ n'da xɛqui rá jã'i ra Cristo, ngue ga ɔt' ran 'yomt'ɛni, tengu'bũ n'danjã'i tho ga ɔt'be n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni. Pɛ hingui sã ga ɔthũ tengu a. ¹⁶ Pɛ gue'a i ɔt' ra 'yomt'ɛni bũ na nu Ojã, tengu bi mam bũ ja rá t'ohni, ngue nu'ũ mi yonjã'i, pɛgue bi 'yɔt'e tengu'bũ n'danjã'i tho bi gohi. ¹⁷ Pɛ nu'a ra jã'i 'bũ in 'youi ra Cristo, tengu'bũ n'danjã'i tho da 'yɔt'ui. ¹⁸ Janangue'a da zã gui 'dahmbũ bũya nangue'a ran 'yomt'ɛni. Nguetho nu mi'da yũ ts'oqui di ts'onba bũ maxɔts'e rá ngu Ojã, pɛ nu ran 'yomt'ɛni di ts'onba bũ mbo rá ngu Ojã. ¹⁹ Ha hin guí pãhmbũ ngue nu ni jã'ihũ rá ngue rá Hogandãhi Ojã a, nguetho 'bũpũ mbo ma jã'ihũ a, gue'a bi 'dajũ Ojã a. Nɛ nu ni jã'ihũ hin ni mbeti zɛhɛhũ a. ²⁰ Nguetho Ojã bi 'yɔt'e rá mbeti ahũ, nɛ tengu'bũ xũm hmadi bi gut'i. Janangue'a ga ɔrpahũ rá 'befi Ojã nangue ma jã'ihũ nɛ nangue ma mbũihũ.

7

Ran zofo nangue ran thãti

¹ Pɛ nuya ga xi ahũ a guí ãngahũ. Nɛ ya dí xi ahũ ngue xũn ho 'bũ da zet'a n'da ran 'yohũ, hin da hyon rá xisu. ² Pɛ ɛmmɛ xũn ngu ran 'yomt'ɛni i ja. Janangue'a man'da xũn ho 'bũ dim 'bũh rá xisu n'da ran 'yohũ, nɛ dim 'bũh rá ndɔ n'da ra xisu. ³ Nu ran 'yohũ i jatho dim 'bũhmi xũn ho rá xisu. Nɛ ngutho ra xisu, i jatho dim 'bũhmi xũn ho rá ndɔ. ⁴ Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zɛhɛ a rá jã'i zɛhɛ, pɛgue di manda a rá ndɔ. Nɛ ngutho n'da ran 'yohũ hin di manda zɛhɛ a rá jã'izehɛ, pɛgue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'bũi ɔt'e. ⁵ Pɛ hin da 'ue'a n'da nangue rá xisu, nɛ xín da 'ueh ra xisu nangue rá ndɔ. Pɛ hinda hɔnt'bũ gã bɛmhmbũ gan yãhũ Ojã 'da yũ pa da zã gui sethũ. Pɛ i jatho 'da'angu guim bɛmhmbũ ni xisuhũ. Nɛ m'bejua bũya da zã gan yãhũ ni xisuhũ mahɔn'a. Nguetho nu'bũ nya'a ts'ũ yũ pa hin gui yãhũ ni xisuhũ, xɔmhma thofo da hyã ahũ ra zĩthu 'bũ hingui sã gui sethũ. ⁶ Nu'a dí xi ahũ, tengu'bũ n'da ran t'ɛdi. Pɛ hin dadí hɛc'ahũ 'bũ guín nde gan thãthũ o xin guín nde gam 'bũsɛhũ. ⁷ Pɛ dí ɛnsegã ngue xũn ho 'bũ gãtho dim 'bũsɛ tengugã. Pɛ hingui sã, nguetho n'da ngu n'da bin 'dajũ ra ts'ɛdi nangue Ojã, ngue 'dahma 'dan'yo ga ɔthũ n'da ngu n'dajũ. ⁸ Pɛ dí xi ahũ, nu'ũ to'o hinga na din thãti, nɛ'ũ xũn du yú xisu, nɛ'ũ xũn du yú ndɔ, man'da xũn ho 'bũ ya hin gan simhbũ, tengu thohogã. ⁹ Pɛ nu'bũ hingui sã da zethoho n'da, man'da xũn ho da hyon rámpɛpiui, ngutho n'da ra xisu, nɛ ngutho n'da ran 'yohũ. Nguetho ɛmmɛ di xɔmbũi ngue njongui 'bũhmi. ¹⁰ Nɛ dí xi ɔ to'o i 'bũhmi yú ndɔ, hingui sã da zogui. ¹¹ Nɛ nu'bũ bi zoh rá ndɔ n'da ra xisu, i jatho dim 'bũsɛ, o gue dim 'bũhmi mahɔn'a a rá ndɔ. Nɛ ximangutho n'da ran 'yohũ, hingui sã din xummi a rá xisu. Nɛ nuna ran t'ɛdi i jaua dí xi ahũ, him mam hmansegã, pɛgue rámpɛ hma ma Hmuhũ ra Jesucristo 'bũ mi'bũcua ja ra ximhãi. ¹² Nɛ nu man'da ram hma dí xi ahũ him bi man'a ma Hmuhũ 'bũ mi 'bũcua. Nɛ nu'a ram hma dí xi ahũ, nu'bũ n'da ra cu, ngue hing ra 'yɛc'yɛi a rá xisu, pɛ nu ra xisu 'bũ in nde ma zã dim 'bũpũ, pɛ man'da xũn ho 'bũ di thoqui dim 'bũhmi. ¹³ Nɛ ngutho n'da ra xisu 'bũ ra 'yɛc'yɛi, nɛ hing ra 'yɛc'yɛi a rá ndɔ, pɛ nu rá ndɔ 'bũ ma zã in nde dim 'bũhmi a rá xisu, pɛ man'da xũn ho 'bũ di thoqui dim 'bũhmi. ¹⁴ Nɛ nu Ojã di jamansu n'da ran 'yohũ ngue hing ra 'yɛc'yɛi, ngue'bũ ra 'yɛc'yɛi a rá xisu. Nɛ ngutho n'da ra

xisu ngue hing ra 'yɛc'yɛi, pɛ Oja di jamansu ngue'bu ra 'yɛc'yɛi a rá ndø. Nu'bu hin xtan jabu, ya hin xti jap Oja ni t'uhnihu 'bu. Pɛgue ya majapi nangue Oja u. ¹⁵ Pɛ nu'a ran 'yohu hing ra 'yɛc'yɛi, o gue n'da ra xisu, nɛ nu'bu in nde da zo a ra 'yɛc'yɛi mi 'buhmi, man'da xun ho 'bu di thøtho da mba. Nɛ hingui sä da 'yørpa ra ts'edi dim 'buhmi 'bu ya hingui nde. Nguetho Oja bi zangahu dam 'bumanhohu ngue nte man sui din ja. ¹⁶ Nɛ nu'bu gui 'buhmbu u hing yu 'yɛc'yɛi, xomhma thofo da yan yú mbui 'bu gui faxhu da din ra 'yu, nɛ'ahu gyú xisuhu, nɛ'ahu gyun 'yohuhu. ¹⁷ Pɛ jatho gui 'yøthu a dí bomanho a rá ts'edi bi 'da ahú Oja, n'da ngu n'da ahú, ngue nda'a bi zän Oja gdám 'buhmbu, tengu gmí øthu 'bu hin ní zon'nahu Oja. Nɛ ngutho dí xicä mi'da ngue hønbu go hapu i ja yúm pɛti yu 'yɛc'yɛi. ¹⁸ Nɛ nu'u to'o nthequi yú xifani 'bu mi 'yɛc'yɛi Oja, pɛ i jatho guexta'a rá hmɛpya yú ja'i nguetho yu judío. Nɛ nu'bu n'da ngue him mán thequi rá xifani, pɛ hin da bɛni ngue m'bejua tho da hyequi. ¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'bu am hmɛpya uague hin'na. Pɛ man'da i jats'editho ga øthu a i xijü Oja. ²⁰ Pɛ n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a da zä däm 'bui, tengu mi øt 'bu hin ní 'yɛc'yɛi. ²¹ Nu'bu gmín 'yɛhehu bu 'buh yu ja'i 'bu gmí dáp ni mbuihu Oja, pɛ hingui jatho gui päh ni 'befihu. Pɛ nu'bu da xi a ni hmuhu ngue gui pømhbü, pɛ man'da xun ho 'bu gui pømhbü büya. ²² Nɛ nu'bu n'da ra 'yɛhe, 'bu mi dáp rá mbui ra Cristo, bi mba ma thøgue bu na nu Oja. Nɛ ximangutho n'da ra ja'i ngue him bin 'yɛhe, pɛ bin 'yɛhe nangue ra Cristo. ²³ Ngue nu Oja bi 'yøt'e yú t'uhni gahu, nɛ tengu'bu xum hmadi bi gut'i. Janangue'a 'yo gui tenthohohu 'be'a di 'bep ahú gui 'yøthu yu ja'i 'bu i xi ahú gui 'yøthu yu ts'oqui. ²⁴ Nɛ n'da ngu n'da ahú, ma zi cu ahú, gui thoqui gui 'yøthohohu ni 'befihu, tengu gmí øthu 'bu hin gní 'yɛc'yɛihu Oja. Pɛ man'da gui thoqui gui 'yøthu xun ho guɛpü da numanho Oja. ²⁵ Nɛ nu man'da ram hma gui ängahu nangue'u njo'o yú xisu o yú ndø, pɛ hin'yu n'da ram hma bi manse a ma Hmuhu ra Jesucristo 'bu mim 'bucua ja ra häi. Pɛ ga xi ahú a dí m bɛngä. Nɛ xun ho 'bu gui 'yøthu a dí m mangä, nangue a rá mate ma Hmuhu bi 'dac ran 'yomfɛni. ²⁶ Nɛ nu mam hmangä dí xi ahú ya, nangue njo'o yú xisu o njo'o yú ndø, xun ho 'bu din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu'u yu pa jabu ya, xun hɛitho 'bu gan nuhu yun unbi 'bu dán simhbü. ²⁷ Nɛ nu'bu n'da i 'buh rá xisu, hin da bɛni ngue da hyequi, nɛ nu'bu n'da njo'o rá xisu, hin da bɛni da hyoni. ²⁸ Pɛ nu'bu guín ndehu gan simhbü, hin guim bɛmhbu ngue ra ts'oqui a. Nɛ ngutho 'bu n'da ra hmute da bɛni din thäti, pɛ hin da 'yɛmbi ra ts'oqui a. Pɛgue nu'bu gan simhbü, man'da xun hɛi ram 'bui gui 'yøthu, xinda gue'bu njon xtim 'bu ahú. Nɛ dín nde gan yan ahú nangue u xun hɛi. ²⁹ Ma zi cu ahú, nu'a nam bøn a dí xi ahú, him min ngu yu pa dam 'buhmbu ua ja ra ximhäi. Janangue'a i jatho ga humbahu ga juahmbu n'dihi rá 'befi Oja yu pa ní mba bu. Nɛ nu'u to'o i 'buh yú xisu büya, nɛ xingui ts'u da bɛni da 'ye'ts'a rá 'befi Oja nangue a rá xisu. ³⁰ Nɛ hingui sä nya'a ga eshu rá 'befi Oja 'bu ya dín nuhu ra dumbui, nguetho dí xønhdü ga juahmbu n'dihi rá 'befi Oja. Nɛ xingui sä nya'a dan johyahú nangue ma amigohu, xinga gue'u dí tämhbu nya'a gan numanhohu. ³¹ Nɛ ngutho u to'o gätho i øt' yú 'befi zehu ua ja ra ximhäi, pɛ man'da zi ts'utho da bɛni. Nguetho mi ts'utho da guadi 'be'a gätho dín nuhu ya. ³² Janangue'a dín nde ahú ngue man'da ts'utho guim bɛmhbu 'be'a di hɛn ahú ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'bu n'da ran 'yohu ngue njo'o rá xisu, pɛ man'da ɛmme da bɛn a rá 'befi Oja, nguetho 'buse, nɛ i honi 'be'a da numanho Oja. ³³ Pɛ nu'bu ya i 'buh rá xisu, nɛ hinga hønt'a rá 'befi Oja da hyom büya, nɛ'a rá xisu da numanho nɛ da hyonbi 'be'a gätho da hyoni. ³⁴ Nɛ nu'a n'da ra xisu ngue njo'o rá ndø, pɛ man'da da zä hønt'a rá 'befi Oja da bɛni da 'yøt'e. Pɛ nɛ'a rá ja'i nɛ'a rá mbui hønt'a rá 'befi Oja øt'e. Pɛ nu'a ra xisu 'bu ya i 'buh rá ndø, nɛ da 'yøt'e dí numanho a rá ndø. ³⁵ Nɛ nuna dí xi ahú dín nde ga fax ahú, nɛ hin dín nde ga un'nahu. Nɛ dín nde ahú gui 'yøthu a xun ho, ngue hin di hɛi ni mbuihu 'bu gui 'yøthu rá 'befi Oja. ³⁶ Pɛ nu'bu n'da ran 'yohu ngue i 'bu a n'da rá t'ixu, nɛ ya bi zøn ra ora din thäti. Nɛ im bɛni hingui ho 'bu da zammü, nɛ ɛmme in nde rá t'ixu din thäti, xun ho 'bu di tharpa a rá t'ixu, nɛ hin da 'yɛmbi ra ts'oqui a. ³⁷ Pɛ nu'bu n'da ran 'yohu hin te im bɛn rá mbui ngue din thät'a rá t'ixu, nɛ nu'bu ja rán t'ɛdi rá ta da zä da xifi, pɛgue man'da xun ho 'bu dim 'bupru. Nɛ n'dat'a im bɛni ngue gue'a xun ho da 'yøt'a. Nɛ da badi xun ho

a bi 'yør bɔya. ³⁸ Janangue'a nu'u to'o di tharpa yú t'ixu, xun ho i øt'e, pe ne'u to hingui nde di tharpa yú t'ixu, pe man'da xun ho i øt'u. ³⁹ Pe nu'bu n'da ra xisu bi hyon rá ndø, pe i jatho dim 'buhmi gátho yu pa i 'bu a rá ndø. Ne nu'bu ya bi du a rá ndø, 'bu in nde din thət mahøn'a, xun ho ngue din thəti, pegue n'da rá mi'yəc'yeyiui din thətui mahøn'a. ⁴⁰ Pe dí ɛnsɛgä ngue man'da din johya 'bu hin din thətui mahøn'a. Ne dí m bɛni ngutho di bɛngä rá Hogandahi Oja.

8

Da yun t'anni nangue yu 'bøts'e

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahɔ a gá 'yängahɔ, 'bu da zä gui sahɔ a ra ngø xí 'bøspa u yu hyäte oja, uague hin'na. Ne majuani guím mamhbu ngue gátho gahɔ dí pəhmbu xun ho a. Pe nu'a gní pəhmbu, gue'a gnín 'yɛxtahɔ a. Pe man'da gue'a ran huɛcate nan te rá 'befi Oja a. ² Pe nu'bu guí ɛnsɛhɔ guí pəhmbu ran 'yomfɛni, pe guerɔ na fəpɔ bɔya ngue hinga ná pəhmbu xun ho, nguetho guidín 'yɛxhɔ. ³ Pe nu'bu majuani dín numanhohɔ Oja, ne dí comhbu rán 'yomfɛni Oja 'bu. ⁴ Nuya, nu'u 'be'a gátho bí 'bøspa u yu hmite, pe dí pəhmbu hing yu oja u ɛmbi n'yoi. Ne dí pəhmbu n'datho Oja 'bui, ne hont'a i ja rá ts'edi a. ⁵⁻⁶ Ne madague'bu t'ɛmbi 'buh yu oja ua ja ra häi nɛpɔ mahɛts'i, ne t'ɛmbi xun ngu yu oja ne yu hmu, pe nuju, hont'a n'datho a Oja dí 'buhmbu, ngue ra Ta, ne bi zänni 'be'a gátho i ja, neju bi zängahɔ ga ørpahɔ rá 'befi. Ne hont'a n'datho a ra Hmu dí 'buhmbu, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yøt' Oja 'be'a gátho i ja, ne gue'a bi 'daju ra te xun ho ma mbuihɔ a. ⁷ Pe hinga gátho yu cu guí 'buhmbu i pədi xun ho nangue u yu hyäte oja, ne zai mi thənde u, janangue'a ɛna guexta'a im bɛm 'bu ya bi za a ra ngø xí 'bøts'e. Ne i ɛnse ngue'a ra ts'oqui a 'bu ya bi za, nguetho hinguin zaqui yú t'ɛc'yɛi. ⁸ Pe hinga gue yun ts'ihme dí sihu nan numanhohɔ Oja. Xín gam bɛmhbu ngue'a nan numanhohɔ a 'bu dí sihu o hin dí sihu. ⁹ Pe i jatho gui jamansufu yú mbui ni cuhu. Ne mamí jafu da dəng bu ja ra ts'oqui, nguetho hinga na pədi 'be'a guí øthɔ 'bu guí øthɔ a guí pəhmbu xun ho. ¹⁰ Pe xi'bu da nu ahɔ 'da ni cuhu gue'a guí sihmehɔ bu ja yú nijə yu hmite. Ne guí pəhmbu xun ho 'be'a guí sihu. Pe nu'u ni cuhu im bɛnse gue'a ra ts'oqui a 'bu da ts'i. Ne xi'bu sä da 'yɛna da hyut'an zambui da zi u xí 'bøx bɔya. ¹¹ Jananjabu nu nin 'yomfɛnihɔ gue'a nam 'bɛh ni cuhu a, nguetho hinga na pədi xun ho. Pe nu'u ni cuhu, gue'a í du ra Cristo a ngue da yənbə yú te. ¹² Janangue'a nu'bu ngubu guí øthɔ, pe guí ørpahɔ ra ts'oqui ra Cristo 'bu, nguetho guí ørpahɔ ra ts'oqui ni cuhu ngue hinguin zaqui yú t'ɛc'yɛi, ne guidí ts'onbahɔ yú mbui. ¹³ Ne nugä drá Pablogä, nu'bu gue'a ra ngø dí sagä nin unba rá mbui n'da ma cu, pe man'da xun ho 'bu him man ga sagä ra ngø 'bu, janangue'a hin ga japi da mbeng bu ja yu ts'oqui n'da ma cu.

9

Da bɛni nda'a xun ho da 'yøt' yú 'bäihɔ ra Cristo

¹ Ne nugä man'da ja man t'ɛdi xcá øt'ä 'be'a gátho dín numanho ga øt'ä, nguetho majuani ma 'bäigä'be a ra Cristo, ngue dá nusegä a ra Hmu. Ne mfədi majuani bin 'dac man t'ɛdi nguetho dá ja ahɔ gá 'yɛc'yeyihɔ Oja nangue rá m fäts'i ra Hmu. ² Ne masque i 'buh mi'da ɛngui him ma 'bäigä'be ra Cristo, pe nu'ahɔ guí pəhmbu, ne mfədigui nangue ahɔ. ³ Ne gue'a ga xicä u to'o da 'yängui nangue man t'ɛdi. ⁴ Ne i ja man t'ɛdi xcá təh man zäbi o xtín 'dac man ts'ihme. ⁵ Ne i ja man t'ɛdi xcán thət'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yəc'yɛi'be, ne xcá sits'i hønbu go hapɔ dí 'yo, tengu i øt'u yún 'yohɔ ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yú 'bäihɔ ra Cristo. ⁶ Pe ha guím bɛmhbu hin'yu man t'ɛdi'be a ra Bernabé ngue xcá ɛ'ts' ma 'befi zɛhɛ'be ngue'a ná təh man ts'ihme'be. ⁷ Nguetho njo'o n'da ra dofui i juzehɛ yú gasto zɛhɛ. Ne n'da ra ja'i 'bu i øt' ran uəndät'ä i jant'ɛdi da zi. Ne yu ja'i 'bu di 'yɛh yú de'yo, i jant'ɛdi da zip yú xi'ba u yú de'yo 'bu in nde. ⁸ Pe hinga hont'u yu ja'i im ma tengu na dí xi ahɔ, pe ne'a Oja im ma tengu na, ne gue'a mán t'o't'i bu ja rán t'ɛdi Oja a. ⁹ Nguetho nu'a rán t'ɛdi Oja bi 'yo't'a ra Moisés: "Pe nu'bu n'da ra mbundani i pɔ, hingui sä da thurpa rá nde, n'damhma da zä da za u yu xi'yømpøhø i

jabu," bi 'yena. Pe ha gam bɛmhbu hɔnt'u yun dani in nu Oja. ¹⁰ Ha hin dí pɔhmbu ngue neju da t'ɔcahu a i hmangua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o't'i nangueju. Ne tengu'bu dadim pɛhmbu bu ja ra hai, ngutho u yu duju ne'u yu mbeju, ne xun ho 'bu da beni da dah yun zabi nangue yu 'befi ot'e. ¹¹ Ne nugä'be tengu'bu ya dá tu'be ra hmudä bu gui 'buhmbu nangue ra te. Pe xiya ha guim bɛmhbu hingui ho 'bu xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bɔn'a dí xi ahɔ, tengu'bu ya xqui jurca'be. ¹² Pe nu'u mi'da yu xänbate i hani 'be'a guidi unhdɔ, ne man'da i ja man t'ɛdi'be xcá ham'be 'bu xcá nde'be. Pe hinga gue'a dí hongä'be ngue'a ga ta'be. Xun ngu u gätho dadin 'yɛpta'be, nguetho dí su'ahɔ hin xqui hyamhbu a rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹³ Pe gui pɔhmbu 'be'a i ot'u to'o dim pɛpu ja yu nija ma mijudíohe, hɔnt'a i tɔm bu ja ra nija i si, ne gue'a nam pɛp u yun t'unni din t'un'na Oja bu. ¹⁴ Ne nguthogähe ya, ngue'a dim mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zän ra Hmu ngue gue'a dám pɛpähe a rám hma. ¹⁵ Pe hin dí ot'u yun t'ɛdi gä bin 'daqui. Ne hinga gue'a nam bɔn'a dá ot'ahɔ a, ngue gui 'daju man zäbigä. Pe man'da xun ho 'bu ga tugä, xinda gue'bu 'bo'o da 'uɔngui, ne ndetho dí 'uega man johya. ¹⁶ Pe nu'bu hɔnt'a ga ot'ä ngue ga mangä rám hman ra Cristo, pe hin dí guah man johyagä a 'bu, nguetho gue'a in 'dac ma 'befi a. Nguetho jats'edi tho gam mangä a ram hma. ¹⁷ Pe nu'bu mpähä thoho dí ot'ä rá 'befi ma Hmu, ne i ja 'be'a dí taha. Pe nu'bu dats'edi tho ga ot'e ts'utho, pe guemhma 'yo ma güenda ga juadi. ¹⁸ Pe 'be'a nin jurca 'bu mpähä thoho dim man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pe man'da dí tah ran johya 'bu nte dí tacä ra hme. Janangue'a man'da xun ho 'bu nte ga taha, madague'bu i ja man t'ɛdi ngue xcá taha nangue'a ma 'befi. ¹⁹ Ne madague'bu hingan ts'anni ngue dan 'yɛhɛgä, ne njo'o n'da ra ja'i ngue'a ma hmu, pe dí cohi tengu'bu drá 'yɛhɛgä u gätho yu ja'i, nguɛpu da zä ga zedi da din ra 'yu xun ho u mi'da xun ngu. ²⁰ Janangue'a nu'bu dí 'buhmbe ma mijudíohe, ngue i ot' yun t'ɛdi bi xi Oja yu judío, necä dí ot'ä u, madague'bu hin di mandagä u. Janangue'a da zä ga zɛpa yu mbui da 'yɛc'yɛi ra Cristo. ²¹ Pe nu'bu dí 'buhmbe u hingui pɔh yun t'ɛdi bi xi Oja yu judío, necä hin dí ot'ä u. Janangue'a da zä bu ga zedi da 'yɛc'yɛi ra Cristo. Pe hingui nde da ma ngue dí sotho u yun t'ɛdi Oja, nguetho dí tendä a im man ra Cristo. ²² Ne nu'bu dí 'buhmbe u xun güent'i thoho yu t'ɛc'yɛi, pe necä dí ot'ä tengu'bu xun güent'i thohogui, janangue'a i sä bu dí zedi da 'yɛc'yɛi ra Cristo. Ne gue'a dí ot'ä, ngue 'da'iguje n'da ngu n'da yu ja'i, ne dí honi xun ho 'bɛpu dí 'yɛc'yɛi yu ja'i. ²³ Guehna gätho dí ot'ä na, janangue'a da zä ga comhbu rán japi ra Cristo hɔnt'a go to'o ní ja'i da hyan'a ran ho ma'da'yo. ²⁴ Pe guin nuhu yun t'uti nangue'u i tihi, madague'bu i tihi, pe n'datho a i tah ran t'unni. Pe dami tihmbu ya nguɛpu da zä gui tahmbu. ²⁵ Ne tengu thoho yun 'yɛni ua ja ra ximhai, ɛmme din jamansuse, ne hingui nde da 'yot'a di hɛni. Pe hɔnt'a dim 'bedi i ta u. Pe nu'bu in jabu ga othu, ga tahmbu a da hyät'i mazai. ²⁶ Ne nugä tengu'bu dí ot' ra 'dih, dí hax ra 'yu i uɛntho bu hapu i ja ran taha. Ne tengu'bu 'bo'o dadin tun'be, pe hinga ha sätho dí pɛcpi, pe dí paði hapu dí täpi xun ho. ²⁷ Pe dí sam zehɛ ma ngoc'yɛi, din ndepe da 'yot'a dí xifi, n'damhma hin go ga 'becä a 'be'a dí xi'u mi'da ngue da dahɔ.

10

Ma hɛcpi yu 'yɛc'yɛi nangue yu hmite

¹ Ne gue'a din nde ahɔ gui pɔhmbu a, ma zi cu ahɔ, ngue 'be'a bi 'yot' mam bombotahe maya'bu, gätho mi cot ra güi bu ní mba u, ne bi zits'i. Ne gätho bi 'daxpu 'danguadi ra thengdeja. ² Ne gätho bin yam bu ja ran unbi 'bu mi den ra Moisés, tengu'bu ya yu yante a. Ne janangue'a i t'ɛmbi tengu'bu bin xixya nangue'a ra deja bu bi thogui ne ra güi. ³ Ne gätho 'da'an zitho ra maná ngue ra hme bi un Oja hapu ní mba. ⁴ Ne gätho bi zi ra dehe bi bɔm bu ja ra do, tengu'bu bi zip rán zaqui a ra Cristo, ne tengu'bu ya bin 'yohu ra Cristo bu ní mba u. ⁵ Ne madague'bu bi t'ɔrpe gätho u, pe ɛmme xun ngu u him bi numanho Oja a bi 'yot'e. Ne hɔnbu go hapu bin c'uaxt' yu do'yo bu ja yu dapo bi thogui. ⁶ Ne gue'a urcahu a, janangue'a hin gan ndehu ga othu yu ts'oqui, tengu mi ot'u 'bu mi 'yo bu ja ra dapo. ⁷ Janangue'a o gui thandehu yu hyäte oja, tengu mi ot'i 'da u, tengu man t'o't'i, ngue bin sihme u ne bim mihni, bi ndants'i bin ne 'bu mi dande ra pɔte xí 'yɔzehɛ.

⁸ Janangue'a hin ga øthü ran 'yomt'ëni tengu mi øt'i 'da, ne n'dapa thoho án du 'däte ma hyu mahuahi njá'i. ⁹ Pë hingui sä ga sähü ra Hmu nangue ma ts'oquihü, tengu mi øt'i 'da, ne xün ngu bi du, bi za yu c'ëya. ¹⁰ Janangue'a hin ga säman'ühü nangue Ojä, tengu bi 'yøt'ü 'da, ne gue'a bí mbenh Ojä n'da ram 'behni mahçts'i ngue'a bi hyo ü. ¹¹ Ne gue'a bin ja a tengu'bü ya n'da ran t'uti ngue i sujü dan jahü bü. Ne gue'a xmán t'o't'i 'be'a däm 'bühmbü yu pa i jabü ya ngue rán zëgui. ¹² Janangue'a nu'bü dím bëmhbü tengu bi 'yøt'ü, pë hingui sä ga ëmhbü, nangue ra ts'edi bi 'dajü Ojä hin'yü 'be'a ga suhü. Pë i jatho ëmme dam fäsehü, ngue hin ga tãnjü bü ja yu ts'oqui. ¹³ Pë nu'bü i ts'äc ma mbühü ga øthü yu ts'oqui, tengu'bü i ts'äp yü mbüi gätho mi'da yu jä'i. Pë dí pãhmbü di zerca ma mbühü Ojä ga tafü ran ts'äte. Pë nu'bü ëna da sijü mi'da xün hçi ngue hin da zä ga tafü, hin di jajü Ojä gan nuhü ü. Ne i urcahü 'bepü dá tafü ü dín nuhü. ¹⁴ Ne nuya, ma zi cu ahü, ne xingui ts'ü guim bëmhbü gui thãndehü yu hyäte ojä. ¹⁵ Ne guehna dá xi'ahü na ya, nguetho i ja nin 'yomfënihü, ne sä gui pãsehü 'be'a nam bøn'a dá xi ahü. ¹⁶ Ne zäi dí äfü Ojä rán japi 'bü dí sihü ran ts'ihme bi zän'na ra Cristo bü ja ram peti. Ne nu'bü dí sihü rán gui ra uva, ha hin dím bëmhbü ngue dí comhbü rá ji ra Cristo ngue bi hogahü. Ne'bü dí xëmhbü ra hme ne dí sihü a, ha hin dím bëmhbü ngue dí comhbü rá jä'i ra Cristo ngue bi ünba 'bü mi hogahü. ¹⁷ Madague'bü ëmme xün nguju ngue dá sihü ü, pë n'dat'a ra hme, ne gue'a ní 'yørcahü n'datho ma jä'i dí comhbü a ra Cristo. ¹⁸ Ne tengu bi 'yøt' ma mi'israelhe, gä bi zi yün t'unni mí pa nt'unni Ojä, ne gue'a í gomhma rá te Ojä a. ¹⁹ Janangue'a hin nin sähü gui comhbü a i si ü pa m'bøspe yu hmite, madague'bü hingui nduxqui ü yu ngø i pa m'bøspe ü, ne hin'yü yü ts'edi ü yu hmite. ²⁰ Pëgue dí xi ahü, nu'ü 'da ngue hingui pä Ojä, i pøspa yu hmite, pëgue yu zïthu i hãni. Janangue'a hin dín nde'ahü gui com'ma gui sihü ü yü 'bøts'e, n'damhma hin gui comhbü rá 'befi yu zïthu. ²¹ Hingui sä ga thecpahü rá tasa ra Cristo 'bü dí thecpahü rá tasa yu zïthu. Ne hingui sä ga comhbü rá ngøc'yëi ra Cristo 'bü dí comhbü yü 'bøts'e yu zïthu. ²² Uague guím bëmhbü go gui muthü a Ojä. Ha man'da i ja ni ts'edihü xinda gue Ojä.

I sä 'be'a da 'yøt' yu 'yëc'yëi, pë da bën ran huëcate

²³ Majuani a ram hma ngue da zä ga øthü 'be'a go dín numanhohü. Pë nu'bü ga øthü 'be'a gä i ja, hinga gä xün ho bü dán gohi. Majuani da zä da 'yøt'e hønt'a go numanho n'da ra jä'i, pë hinga gätho nan te rá 'befi Ojä ü. ²⁴ Pë i jatho ga huanhdü nda'a man'da xün ho, ngue da zä ga fãxhü ü mi'da, ne hin nangue man hosehü. ²⁵ Pë dami sihü 'be'a gätho i 'bä bü ja ra täi, ne hingui jatho gui 'yãnhdü 'be'a di ja a ra ngø 'bü m'bøts'e o hin'na. ²⁶ Nguetho gätho rá mbeti Ojä ü gätho i ja ua ja ra häi, ne ra ngø, ne'a ra ximhäi büya. ²⁷ Ne nu'bü 'bo'o da zix'ahü na ts'ihme bü ja yü ngu ü hing yu 'yëc'yëi, ne nu'bü guín nde gui mbähä, dami sahü 'be'a gätho di 'da'ahü, ne hin te gui 'yãnhdü, ne o guím bëmhbü ngue di hec'ahü Ojä ngue gui sihü. ²⁸ Pë nu'bü n'da ngue da xi'ahü: “Nuna ra ngø bi mba m'bøspe yu hmite,” da t'ën'ahü, pë o guí sihü büya, janangue'a hin gui ünba hü rá mbüi a to bi xi'ahü, nguetho im bëni hingui nde Ojä gui sihü a. ²⁹ Nguetho i jatho gui jamansup rá mbüi ni mijá'ui, madague'bü guí pädi ngue xün ho a ra ngø. Pë masque 'bü'i 'da ahü guín nde gui 'yãngahü: “Hanja ngue ga et' man ts'ihmehü 'bü 'bo'o hingui numanho a, pë tengu'bü hin'yü ma ts'edihü 'bü. ³⁰ Ne nu'bü dadí unhde ra jamadi Ojä nangue man ts'ihme dí sihe, hanja ngue sä di c'ãman'üje ü 'da,” gue'bü 'bo'o da 'yãngui. ³¹ Pë dí xi'ahü, dami jamansuhü a guí øthü, uague ran ts'ihme guí sihü, o 'be'a gätho guí øthü, pë hønt'a dí t'ëspa Ojä gui 'yøthü. ³² Ne ëmme ga jamansuhü 'be'a dí øthü ngue njon ga jafü da dãngui, xinga n'da ra judío, xínga gue'ü hing yu judío, ne xínga gue'ü ma mi'yëc'yëihü. ³³ Nguthogä ya, ëmme dí honi ngue ga øt'ä 'be'a gätho da numanho mi'da yu jä'i xün ngu, ne hin dí honi 'be'a dín numanhosëgä. Pëgue dí honi nangue mi'da, nguëpü da zä da dïn ra tema'da'yo ü gä mi'da xün ngu.

11

¹ Pë dí xi'ahü gui tenhdü a dí øt'ä, nguetho dí øt'ä a i øt'a ra Cristo dí tendä.

'Be'a da 'yøt' yu xisu bu ja ram peti

² Pe xan ho guí øthü ngue'a guím benthohü 'be'a gätho dá xi'ahü, ngue bi bængä Oja ga xi ahü. ³ Pe dín nde ahü gui pähmbü, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yohü, ne nu yu xisu, tengu'bu yá hmu u yú ndø. Ne dín jahü bu nangue Oja. Ne in jabü a ra Cristo, rá Hmu a Oja a. ⁴ Pe nu'bu n'da ran 'yohü i yaui Oja bu i ja ram peti, o gue im man ram hma, pe hingui sä da hyu'ts' rá fwi, tengu'bu hin'yü rá ts'edi. ⁵ Pe nu'bu n'da ra xisu i yaui Oja bu ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá ya, ngue hin da mispa a rá ndø, ne hin da 'yøt'e tengu'bu nt'axi rá ya. ⁶ Pe nu'bu n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá ya, man'da xan ho 'bu da 'yax rá ya 'bu. Pe nu'bu guím bëmhbü ra 'yasä 'bu nt'axi n'da ra xisu, o gue'bu tengu'bu hin'yü yá xtä, pe man'da xan ho 'bu xtán gomp' rá ya. ⁷ Pe nu n'da ran 'yohü hingui sä da hyu'ts' rá fwi bu ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'edi xan ho, tengu 'bu gueε Oja i 'bupü. Pe nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'edi n'da ran 'yohü. ⁸ Nguetho mbüdi bi 'yøt' Oja a ran 'yohü, ne m'bejua büya bi thäcpa n'da rá do'yo'bøts'e a ran 'yohü, ne gue'a í t'øt' ra xisu a büya. ⁹ Nu ran 'yohü hin í t'øt'e ngue da mbäx'a ra xisu, pe í t'øt'a ra xisu ngue da mbäx'a ran 'yohü. ¹⁰ Ne ε gue'a dím mangä a, ngue nu yu xisu i jatho da gomp' yá ya, janangue'a da 'yudi ja yá ts'edi yá ndø. Ne gue'a dín numanho yüm 'behni Oja mahëts'i a büya. ¹¹ Pe nu bu ja rá 'befi ra Cristo, hin da bømanho 'bu hønt'ü yun 'yohü dim pepü, xín da bømanho 'bu hønt'ü yu xisu, pegue gätho 'da däm fäxtahü u. ¹² Nguetho majuani nu'a ra xisu nt'øt'e nangue rá do'yo'bøts'e a ran 'yohü, pe guexta'a majuani ím 'bu a n'da ran 'yohü nangue rá mbe. Ne gätho bi zän Oja din jabü. ¹³ Pe dami bënsehü 'be'a man'da xan ho gui 'yøthü, nangue n'da ra xisu 'bu in yaui Oja, 'bu hingan jo'mi rá ya. Ha guí ëmhbü xan ho i øt'e uague hin'na. ¹⁴ Ne dí pähmbü 'yasä 'bu xtá mba rá ya n'da ran 'yohü. ¹⁵ Ne ngutho n'da ra xisu, gue'a ní necmanho a rá xtä 'bu xu mba. Ne gue'a í ts'anba n'da ra xisu a, ngue'a xtá mba yá xtä, tengu'bu ya rán jo'maya a. ¹⁶ Pe nu'bu 'bo'o in nde dán junt'a 'be'a dí xi ahü, pe hingui sä dán junthü a. Ne i jatho ga xifi ngue ngutho i t'ørpü ja mi'da yüm peti yu 'yεc'yεi.

Da hnumansu ran ts'ihme bi zän ra Hmu

¹⁷ Pe nu'a man'da ga xi ahü ya, hingui sä ga ën'ahü xan ho guí øthü. Nguetho hingui sä di zet'a ni mbüihü a guí øthü bu ja nim petihü, pe man'da di ts'on'nahü. ¹⁸ Nguetho i siqui 'be'a guí øthü 'bu guídím petihü, guídín junthü n'da ngu n'da ahü. Ne dí εc'yεi ngue majuani a i siqui. ¹⁹ Masque guím bëmhbü jatho gan hejü. Pe guerpü bi fädi nda'a majuani yu 'yεc'yεi. ²⁰ Nguetho nu bu ja nim petihü guí sihmehü, pe him majuani gue'a ran t'øt'e bi xic ma Hmuhü guí øthü. ²¹ Pe nu'bu ra ora guí sihmehü, ëmme guídín uëmhbü nin ts'ihmehü n'da ngu n'da ahü. Nu'ü 'da xínga n'damhme gá unhdü, ne nu'ahü büya gue'bu go ëmme gán niyahü. ²² Ha hin'yü ni ngumhbü ngue gan sihmehü bu. Nguetho guídí ts'onbahü rá 'befi Oja, ne guídí 'yasäbahü u ni cuhü nte gá unhdü. 'Be'a guí ëna ga xi ahü. Ha guí ëna ga ën'ahü xan ho a guí øthü. Pe hin'na.

Nangue 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zän ra Hmu

²³ Janangue'a dín nde ga xi ahü mahøn'a ya 'be'a nam bøn a ran ts'ihme bi zän ra Hmu. Ne tengu thoho bi xängä ra Hmu, ne ngutho dí xi ahü. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dä ra Hmu Jesús, ne bi hyac ra hme, ²⁴ bi 'yáp ra jamadi Oja ne bi xem büya. Ne bi 'yëna: "Dami sihü na, nuna ma ngøc'yεigä na, ngue din ünbi nangue ahü. Ne gui thoqui gui 'yøthü na, n'damhma guím bënju." ²⁵ Nu'bu mi jua a bi zi a ra hme, bi dec a ra tasa büya, ngue mi po ra gui'uva, ne bi 'yëna: "Nuna nam bøni ngue ya di hoc'ahü xan ho ra 'da'yo'yu da 'yøt'ahü Oja nangue ma jigä. Ne n'dandj ngu n'dandj gui sihü, guim bënju dá tugä nangue ahü," bi 'yën'a ra Jesús. ²⁶ Janangue'a n'dandj ngu n'dandj ga sihü ra hme ne ra gui'uva, dí uhmbü rán däte ra Hmu gue'bu go bá pengua mahøn'a.

'Bepü dá fën ran ts'ihme bi zän ra Hmu

²⁷ Pe nu'a to'o hin din 'yomfëni, ne sä i si a ra hme ne ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán däte a ra Hmu bi du. ²⁸ Janangue'a i jatho m'bet'o da bāε

n'da 'be'a i ja mbo rá mbui, ne nubuya da zä da zi ra hme ne'a ra gui'uva. ²⁹ Nguetho nu'bu i si a ra hme ne i si rán gui ra uva, ne hinguim bëni 'be'a ín unba ra Hmu 'bu mi du, ne hont'a ran unbi da nu a. ³⁰ Ne gue a gui øthu a, janangue'a xun ngu xun u ahü ne xun güent'i ahü, ne ya xcá tuhü 'da ahü. ³¹ Pe nu'bu m'bet'o dadí juanbazehe ma mbuihü, hin da zegbahü ra Hmu 'bu. ³² Pe nu'bu hin dadí juanbazehe ma mbuihü, guemhma da 'yorchahü ram fei 'bu. Pe man'da xun ho 'bu da mbezbahü ra Hmu ya, n'damhma hinga 'darpu gan nuhü ran unbi ra ximhäi. ³³ Janangue'a ma zi cu ahü, nu'bu guidím petihü, ngue gui sihü ra hme ne ra gui'uva, nde'bu hin gan uensehü, pe gui tõmhü din 'da ahü n'da ngu n'da ahü. ³⁴ Ne nu'bu 'bo'o i tumanthuhu, hin da bëni din sihme bu ja ram peti, pe jatho 'be din sihme bu ja rá ngu, n'damhma hin da mber ahü Oja nangue'a nim peti gui øthu. Ne nu'a 'be'a gätho man'da gui øthu, ga hoc'ahü 'bu dá mba bu.

12

'Dahma 'dan'yo yú ts'edi bi un rá Hogandähi Oja

¹ Ne nuya ma zi cu ahü, dín nde ahü gui pahmbü 'be'a nam bøn a ra ts'edi di 'dajü rá Hogandähi Oja nangue ga ørpahü rá 'befi 'dahma 'dan'yo. ² Gui pahmbü 'be'a gá 'yøthu 'bu him maní 'yëc'yëihü, ne gá hyä 'dahü yu hyäte oja, ne hingui yä u. ³ Janangue'a dín nde ahü gui pahmbü a majuani ya. Nu'bu gui øhmbü 'bo'o i yä nangue rá Hogandähi Oja, da 'yëmbi rá Hmu a ra Jesús 'bu i yä. Pe nu'bu i san'a ra Jesús 'bu i yä, him majuani in 'youi rá Hogandähi Oja a. ⁴ Ne 'dahma 'dan'yo yu 'befi da zä da hyän'a n'da ngu n'da yu 'yëc'yëi, pe n'dat'a rá ts'edi rá Hogandähi Oja ngue di unni. ⁵ Ne 'dahma 'dan'yo 'beru ní 'yørpa rá 'befi Oja n'da ngu n'da, pe n'dat'a ra Hmu dí ørpahü rá 'befi. ⁶ Ne gätho bi ts'änbi 'be'a da mbefi n'da ngu n'da yu 'yëc'yëi, pe n'dat'a Oja di bëmbi 'be'a da 'yøt'e. ⁷ Ne nu Oja bi 'dajü ra ts'edi, janangue'a gätho dí uhmbü ngue dín 'yohü rá Hogandähi Oja. Ne gue'a bi 'yorchahü Oja a, n'damhma da zä 'da däm fäxtahü. ⁸ Nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'yomfëni Oja ngue him mám fädi, pe nangue rá Hogandähi Oja di bëmbi da ma. Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xun ho 'be'a nam bøn'a rám hman Oja. Ne n'dat'a rá Hogandähi Oja bi unni gätho yü 'befi 'dahma 'dan'yo. ⁹ Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da badi din t'un'na i äp'a Oja. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da xox yu hyënni, ne n'dat'a rá Hogandähi Oja di unni. ¹⁰ Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yøt' yun t'øt'e mixte ngue hingui sä da 'yøt'a n'da ra jä'i. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'be'a din ja. Ne nu'bu 'da bin t'un ra ts'edi da badi nda'a ním hma bi bëmba rá Hogandähi Oja, ne nda'a bi bëmba ra zithu. Ne nu'bu 'da büya bin t'un ra ts'edi din yä man'da ra nde ngue hingan fädi 'be'a nam bøn. Ne nu'bu 'da büya da ma 'be'a nam bøn'a bi man a. ¹¹ Pe gätho ya i øzehe rá Hogandähi Oja, ne di darpi n'da ngu n'da 'be'a da ndese Oja da 'yøt'e.

Gätho n'danjä'i tho dí comhbü

¹² Ne tengu n'da ra jä'i ëmme xun ngu ní hut rá jä'i, pe n'danjä'i tho i cohi. Ne in jabu ra Cristo nangueju. ¹³ Ne dá gue'bu dyu judíohü o dyu griegohü, o dá gue'bu dyü 'yëhehü o hin'na, pe n'dat'a rá Hogandähi Oja dá hamhbü bu ja ma mbuihü, tengu'bu 'darbu í nex ra dehe dá sihü. Ne gue'a í 'yorchahü ngue n'danjä'i tho dín jahü. ¹⁴ Pe nu rá jä'i n'da, hinga n'datho ní huti, pe ëmme xun ngu i ja yü thuhu, ngue i juadi xun ho n'da ra jä'i. ¹⁵ Pe nu'bu n'da ra gua da 'yëense ngue hinga gue'a ra 'ye: "Janangue'a hin te dí pecä 'bu," ëna. Pe hingui sä ngubü da bëni, nguetho rá gua ra jä'i a. ¹⁶ Ne nu'bu n'da ra zagu da bëni: "Hin te dí pecä," nguetho im bëni hinga gue'a ra dä a. Pe hingui sä ngubü da bëni, nguetho rá zagu ra jä'i a. Ne hingui sä da bëni ngue hing rá ngø ra jä'i a. ¹⁷ Nguetho nu'bu gätho xtín jä'i a rá dä n'da, 'be'a dí 'yøhnahyü 'bu. Xi'bu gä xtín zagu rá jä'i n'da, ne hin'yü rá xiyu, 'be'a xtán zä xtám bahü tengu rá xiyu. ¹⁸ Pe nu Oja bi zänni 'be'a gätho i ja rá jä'i n'da, ne n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e 'be'a gätho in ndepe da 'yøt'e. ¹⁹ Pe nu'bu n'daxequi tho, ha dán zä din ja tengu ra jä'i. ²⁰ Pe in jabu n'da ra jä'i, ëmme xun ngu yu xequi i ja, guerpü nan ho a n'da ra jä'i. ²¹ Pe nu rá dä n'da hingui sä da 'yëmp a rá 'ye, ngue nte ní mbäts'i, xinga gue'a rá yä hingui sä da 'yëmp u yü gua

nte ní mbäts'i. ²² Pɛ hingui sä ngubɛ da ma, nguetho n'da ngu n'da yɛ xɛqui gätho i ja yú 'befi. Pɛ nu yú xɛqui ma ja'ihɛ ngue dí ɛmfɛ nte i pefi, pɛ man'da ɛmme di muui ɛ. ²³ Nɛ nu 'da yɛ xɛqui dí ɛmfɛ di 'bedi, pɛ man'da ga hojɛ n'damhɛma xtán ho. Nɛ nu yɛ xɛqui dí ɛmfɛ hingui sä da hnu, pɛ man'da dí jamansuhɛ n'damhɛma hin da ts'ani. ²⁴ Pɛ nu 'be'a di necmanho nangue ma ja'ihɛ, ya hin'yɛ 'be'a man'da ga jafɛ. Pɛ Oja bi hoqui gätho ma ja'ihɛ, nɛ bi japi ngue man'da bi muui a dí ɛmfɛ hingui ho. Janangue'a hin da t'ɛmp a n'da xɛqui nte di muui. ²⁵ Janangue'a hin da zä din hec yɛ 'yɛc'yɛi, tengu'bɛ yú xɛqui ma ja'ihɛ, pɛ 'da xtín jamansu n'da ngu n'da. ²⁶ Janangue'a nu'bɛ n'daxɛqui ma ja'ihɛ xɛn ɛ, ya 'da nan ɛ tho gätho ma ja'ihɛ bɛya. O nu'bɛ n'da ra xɛqui ngue hin hapɛ i sä, ya di johya gätho ma ja'ihɛ bɛya. ²⁷ Pɛ guim bɛmhɛma nangue nim pɛtihɛ, nɛ gue'a rá ja'i ra Cristo a, nɛ n'da ngu n'da ahɛ tengu'bɛ n'da a n'daxɛqui ahɛ rá ja'i ra Cristo. ²⁸ Nɛ ngubɛ bi zän Oja nangue ram peti dí ɔthɛ, ngue 'be'a ní 'befi dí ɔthɛ n'da ngu n'dajɛ. Nɛ nu'ɛ yú 'bäihɛ ra Cristo man'da bi ts'änbi da hnumansu ɛ. Nɛ nu yú pɔngahya Oja, nɛ'ɛ bi ts'änbi da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'igu. Nɛ ná hyu bɛya yɛ xänbate nangue ráɛ hman Oja, nɛ bi ts'änbi nɛ'ɛ da hnumansu ɛ, pɛ hinga 'da'iguhɛ ɛ mi'da. Nɛ'ɛ mi'da i ɔt' yɛn t'ɔt'e mixte, nɛ'ɛ mi'da i ɔthe yɛ hyɛnni, pɛ nɛ'ɛ mi'da to'o i fäx yú mi'yɛc'yɛihɛ nangue ran huɛcate ɔrpe, nɛ'ɛ mi'da yɛ ngurbi di manda ram peti, nɛ'ɛ to'o 'dahma 'dan'yo bɛ na ya ngue yɛ nde hingam fädi, gätho bi ts'änba yú 'befi n'da ngu n'da. ²⁹ Pɛ ha gätho ahɛ ni 'bäihɛ ra Cristo 'bɛ, uague yú pɔngahya ahɛ Oja 'bɛ, uague guí ɛmhɛma gätho gan xänbatehɛ, uague gätho gui 'yɔthɛ yɛn t'ɔt'e mixte 'bɛ. ³⁰ Ha gätho i ja ni ts'edihɛ ngue gui xoxhɛ yɛ hyɛnni, uague gä 'dahma 'dan'yo yɛ nde guí yaɛhɛ, ha gätho guí paɛdi guim mamhɛma 'be'a nam bɔn'ɛ yɛ nde xɛn hɛi. Nɛ majuani dí xi ahɛ ngue hin'na. ³¹ Pɛ dami hyomhɛma Oja ngue di 'da ahɛ ra ts'edi nda'a man'da dí fäx ni mijä'ihɛ. Pɛ nuya ga ut'ahɛ man'da ra 'befi 'be'a ctí fäx ni mijä'ihɛ pɛ xinda gue mi'da.

13

Nangue'a ran huɛcate

¹ Pɛ nu'bɛ gä xcán yaɛhɛ yú nde yɛ ja'i, o tengu bɛ na ya ɛ yúm 'behni Oja mahɛts'i, pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te ní mba tho 'be'a dí ɔthɛ 'bɛ, tengu tho ho n'da ra dambu o gue'ɛ yɛ xit'ɛgui zɛntho nɛ ndetho ɛmme xɛn hɛi. ² Nɛ madague'bɛ i ja ma ts'edihɛ gam mamhɛma ram hma ngue díɛm pɔngahyaɛ nangue Oja, pɛ nu'bɛ hin dadí huɛjɛ to dí xihmbɛ ram hma, nte ní mba tho. O nu'bɛ xcá paɛhmbɛ 'be'a gätho an t'ɛgui nangue Oja, o gue'bɛ xcá paɛhmbɛ 'be'a gätho man'da xɛn hɛi, o nu'bɛ ga paɛhmbɛ da t'ɔrcahɛ a dí äfɛ Oja, nɛ'ɛ yɛ t'ɔhɔ da zä da 'uegue, pɛ nu'bɛ hin'yɛ man huɛcatehɛ, hin te dadí muhɛ 'bɛ. ³ O nu'bɛ xcá unhɛ yɛ hyoya 'be'a gätho dí peshɛ, pɛ nu'bɛ hin dá bɛmhɛma a ran huɛcate, ya nte dá taɛhmbɛ bɛ na nu Oja 'bɛ. Nɛ ma xinda gue'bɛ gätho ma ja'ihɛ xcá umhɛma ngue xtín zɔ, pɛ nu'bɛ him bin ja man huɛcatehɛ, ya nte dá taɛhmbɛ bɛya nangue rán japi Oja. ⁴ Pɛ nu'a ran huɛcate nam bɔni, ra yembɛi, nɛ hin din xɔmbɛi, nɛ hin din seya, nɛ xín ná yaɛt'a ngue ja rá ts'edi, xíngui honi da t'ɛspa zɛhɛ. ⁵ Nɛ nu ran huɛcate nam bɔni, pespa rá sä rá mijä'iui, nɛ hingui honi nangue rán hose pɛ i honba ran ho rá mijä'iui. Nɛ hingui säman'ɛ, nɛ hingui ɔrpa ra güenda ran ts'o bi t'ɔrpe 'bɛ majuani ja rán huɛcate. ⁶ Nɛ nu'ɛ di huɛc yú mijä'ihɛ, hin di johya 'bɛ 'bo'o in nu i ɔt' ra ts'oqui, pɛ ɛmme di johya 'bɛ 'bo'o in nu i ten'na ra 'yu majuani. ⁷ Nɛ nu'a i ja rán huɛcate, hingui sumanhɛi di huɛc'a n'da, madague'bɛ i ɔrpa ran ts'o. Nɛ hinjam'bɛ ɛc'yɛi 'bɛ t'ɛmbi ɔt' ran ts'o a to di huɛqui. Pɛ nu'bɛ i paɛdi bi 'yɔt' ran ts'o, i tɔ'mi din 'yomfɛni. Nɛ hinjam'bɛ ɛ'ts'a ní 'yɔt' ran huɛcate. ⁸ Pɛ nu'ɛ 'da gä dí ɔthɛ ya, da zɔni da zɛ'ɛ. Nguetho da zɔn ra pa ngue njom mam pɔngahya nangue Oja, nɛ njom mam ma nangue mi'da yɛ nde 'dahma 'dan'yo ngue hingam fädi. Nɛ nu'ɛ to'o i ja yú ts'edi da ma 'be'a gätho xɛn hɛi da fädi nangue Oja, pɛ him ma man'ɛ, 'bɛ ya gätho ga paɛhmbɛ xɛn ho. ⁹ Pɛ nuya nu to'o bin t'unni da man'a xɛn hɛi, pɛ hinga gätho i paɛdi xɛn ho nangue Oja. Nɛ'ɛ to bin t'unni dim pɔngahya, pɛ hinga gä im ma. ¹⁰ Nɛ nu'a dí ɔthɛ ya ngue dí 'bɛhmbɛ yɛ pɔngahya,

pe ya him ma homhbũ 'bũ dá p̃ahmbũ xũn ho, nguetho hinga g̃atho im man'ũ. ¹¹ Ne tengu'bũ mán t'ũhniũ, dá ỹahũ tengu bũ na ỹa yũ t'ũhni, ne ngubũ d̃ám b̃emhbũ, tengu bũ nam b̃en yũ t'ũhni. Ne nu'bũ mán d̃an'yohũhũ b̃uya, ya dá b̃emhbũ ngue ga sohmbũ 'be'a g̃atho mí øthũ 'bũ mán t'ũhniũ. ¹² Ne gue'a dí øthũ yũ pa i jabũ a ya, ne hingui s̃a gan nuhũ 'be'a di ja Oj̃a. Tengu thofo 'bũ dí h̃ethũ n'da ran hỹd̃a hingui di nequi xũn ho rá hmi n'da ra j̃a'i. P̃egue da z̃oni ngue da z̃a ga p̃ahmbũ xũn ho 'bũ dá nusehũ Oj̃a. Nuya hingui s̃a ga p̃ahmbũ xũn ho ha in ja, p̃egue da z̃oni ga p̃ahmbũ xũn ho, tengu thofo Oj̃a i p̃ajũ ya. ¹³ P̃e hyu i jajũ ngue hinj̃am'bũ ga juahmbũ. Nu'a n'da, ngue'a ga p̃ahmbũ majuq̃ni da 'yøt'a ran ho bi man Oj̃a, ne nu'a ná yoho ngue'a ga t̃omhbũ a i mam b̃uya, ná hyu b̃uya, ngue a ran hũcate. Ne man'da xũn ngu di muui ran hũcate xinda gue'ũ mi'da i hmangua.

14

Nangu'e'ũ 'dahma 'dan'yo bũ na ỹa

¹ P̃e man'da ga humbi ga øthũ ran hũcate. Ne a man'da di b̃engahũ rá Hogand̃ahi Oj̃a, dam p̃ongahỹahũ ga mamhbũ rá m hman Oj̃a. Ne m'bejua ts'ũ da z̃a ga øthũ mi'da yũ 'befi di b̃engahũ rá Hogand̃ahi Oj̃a b̃uya. ² P̃e nu'ũ to'o i ỹa n'da ra nde hingat̃ f̃adi, h̃ont'a Oj̃a da z̃a din ỹaui, ne hinga gue'ũ yũ j̃a'i i ỹahũ. Nguetho njongui øde 'be'a im ma. Ne masque rá Hogand̃ahi Oj̃a di b̃enbi, p̃e nt'agui thofo. ³ P̃e nu'ũ to'o dim p̃ongahỹa nangu'e ra nde ngue'a mf̃adi, i xih ỹa mij̃a'ihũ, ne da z̃a di japi din te ỹa mb̃ui, ne di z̃erpa ỹa mb̃ui, ne ãmme di un ran johya ỹa mb̃ui. ⁴ P̃e nu'ũ to'o i ỹa n'da ra nde ngue hingat̃ f̃adi, masque di z̃ese rá mb̃ui, p̃e nu'ũ to'o dim p̃ongahỹa, g̃a di z̃e'ũ ỹa mi'ỹeç'ỹeiũ. ⁵ Ne d̃in ndehmag̃a g̃atho ahũ gan ỹahũ 'dahma 'dan'yo yũ nde. P̃e ãmme man'da d̃in nde ahũ g̃atho gui mamhbũ rá m hma Oj̃a nangu'e ra nde ngue mf̃adi. Nguetho man'da xũn ho a, xinda gue'bũ gan ỹahũ mi'da yũ nde gue n'dan'yo hinda h̃on'bũ da z̃a gui mamhbũ 'be'a nam b̃on'a g̃a mamhbũ, ne g̃atho din te ỹa mb̃ui yũ 'ỹeç'ỹei b̃uya. ⁶ Jannangu'e'a ma zi cu'ahũ, xi'bũ h̃ont'ũ yũ nde hingat̃ f̃adi gam mang̃a 'bũ dá mbag̃a bũ, 'be'a ñim f̃ats'i ga øt'ahũ 'bũ. P̃e man'da xũn ho 'bũ ga x̃an'nahũ rá m hman Oj̃a nangu'e ma ndesehũ, ne ga 'da ahũ n'da ran 'yomf̃eni hin guí p̃ahmbũ, ne ga x̃an'nahũ 'be'a bi 'yurc̃a Oj̃a. ⁷ Ne gam b̃emhbũ 'be'a i øt' ỹam 'bixt'i ne yũ 'bida. Nu'ũ hingui ja ỹa te p̃e i ỹa. P̃e nu'bũ hingui p̃omanho a im ma, ya hingat̃ f̃adi 'be'a ní 'bei a b̃uya, nguetho 'da nan g̃etho. ⁸ Ne ngutho n'da ra th̃uxi bũ ja ra s̃ui, da ma xũn ho a ra 'bei ngue d̃in tunh yũ dof̃ui. P̃e nu'bũ hin da mba m'bixt'i xũn ho, njon da b̃adi 'be'a nam b̃oni, ne njon din s̃a da mba ra tuhni. ⁹ Ne ngutho ahũ 'bũ hin guí ỹahũ n'da ra nde nt'øde xũn ho, Hague d̃an z̃a da f̃adi 'be'a guím mamhbũ. ¹⁰ Ne masque ãmme xũn ngu yũ nde i ja ua ja ra ximh̃ai, ne g̃atho xũn ho 'bũ 'bo'o i p̃adi 'be'a nam b̃oni. ¹¹ P̃e nug̃a, nu'bũ hin dí p̃a a ra nde ní ts'oqui, ya xc̃a øt'be tengu'bũ n'da an 'danni ma hnini'be, ne hingui s̃a dam p̃a'be. ¹² Nu'a guí ndehũ ãmme din ja ni ts'ediũ nangu'e rá Hogand̃ahi Oj̃a, p̃e dami 'ỹaf̃ũ 'be'a ní ts'edi da z̃a d̃in te ỹa mb̃ui g̃atho yũ 'ỹeç'ỹei guí 'b̃uhmbũ. ¹³ Nu'bũ n'da ra j̃a'i din ỹa man'da ra nde hingat̃ f̃adi, p̃e da 'ỹap̃ rá ts'edi Oj̃a da z̃a da ma 'be'a nam b̃oni. ¹⁴ Nu'bũ dí ỹa'be Oj̃a nangu'e man'da ra nde n'dan'yo, go i ỹa rá Hogand̃ahi Oj̃a i o ma mb̃ui, p̃e hin dí thocpa ran 'yomf̃eni ã mi'da 'b̃urp̃ũ, ngue 'be'a nam b̃on'a dí ma. ¹⁵ 'Be'a xũn ho ga øt'e. P̃e nde'bũ dan ỹa'be Oj̃a nangu'e rá Hogand̃ahi, p̃e i jatho ga japi da b̃a ã mi'da 'b̃urp̃ũ ngue 'be'a nam b̃oni. Ne ngutho 'bũ dan tuh yũ thuhu, ga ãspa Oj̃a nangu'e rá Hogand̃ahi, p̃e guexta'a i jatho ga b̃eni 'be'a nam b̃oni, ne ga japi da b̃en'ũ mi'da b̃uya. ¹⁶ Nguetho nu'bũ guí ãspahũ Oj̃a nangu'e n'da ra nde hingat̃ f̃adi, ne madague'bũ di b̃en'nahũ rá Hogand̃ahi Oj̃a, p̃e nu'ũ 'da hin da z̃a gui comhbũ a ram hma 'be'a gñi 'ỹeçpahũ Oj̃a, nguetho hingui p̃adi 'be'a nam b̃on'a guí mamhbũ. ¹⁷ Ne madague'bũ majuq̃ni guíd̃i unhdũ ra jamadi Oj̃a gue'bũ n'dan'yo ra nde guí ỹahũ, p̃e hin guíd̃i z̃erpahũ ỹa mb̃ui ni mij̃a'ihũ, ngue ne'ũ dí un ra jamadi Oj̃a. ¹⁸ Jamadi Oj̃a nguetho man'da i s̃a dan ỹag̃a yũ nde hingat̃ f̃adi xinda gue ahũ. ¹⁹ P̃e nu bũ ja ỹam peti, madague'bũ h̃ont'i cut'a thofo ỹam hma ga ma gue'ũ nt'øde xũn ho, p̃e man'da xũn ho, xinda gue'bũ ga ãna ga mam bũ 'det'a mahuq̃ni ỹam

hma gue'ɸ hingam fadi 'be'a nam bɔni. Nguetho dín nde ga xänba yu cu. ²⁰ Ma zi cu ahɸ, o guí øthɸ tengu'bu gyú t'uhni ahɸ, pe damín 'yomfɛnihɸ xɸn ho 'be'a man'da xɸn ho guí 'yøthɸ bu ja nim petihɸ. Nguetho gyɸ daja'ihɸ, madague'bu i t'ɛn'ahɸ gyɸ 'uerehɸ ngue'a hin guí nde guí 'yøthɸ yu ts'oqui. ²¹ Bi 'yɛm bu ja rá t'ohni Oja: “Madague'bu dá japi bá ɛh yu 'damhnini ngue 'dan'yo bu na ya, ngue da zo u 'bɸcua, pe ngutho him bi 'yɸrpa ra güenda a dám mangä u,” bi 'yɛn Oja. ²² Janangue'a ga paɸmbu n'da ra hmeɸya 'bu 'bo'o din ya man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'edi Oja, hndepe da 'yɛc'yɛi u hingui nde da 'yɛc'yɛi. Ne hinga gue'ɸ yu 'yɛc'yɛi i pa nt'ørpe yu hmeɸya. Pe nu ra ts'edi ngue da man rá m hman Oja nangue yú ndese u, xɸn ho ngue'a da xänbi gätho yu 'yɛc'yɛi, ne hin nangue'ɸ ɛmme xum me yú mbui, hingui nde da 'yɛc'yɛi. ²³ Pe xi'bu bim peti gätho yu 'yɛc'yɛi ne gätho 'dahma 'dan'yo yu nde i ya, ne da zøm bu 'da ngue hing yu 'yɛc'yɛi, o gue'ɸ hinga na paði xɸn ho. Ha hin guím bɛmhbu ngue da 'yɛn'ahɸ guí jaɸthɸ. ²⁴ Pe nu'bu gätho guí mamhbɸ rá m hma Oja ngue ra nde mfadi, ne da yɸrpu 'da hing yu 'yɛc'yɛi o gue'ɸ hinga na paði xɸn ho. Ne da bɸse buya ngue ja yú ts'oqui, ne da baði 'be'a i ja yú mbui zehɛ 'bu bi 'yø'a guí mamhbɸ. ²⁵ Ne nu'a nt'agui bu mbo yú mbui da japi di nequi xɸn ho. Ne dín danyahmu ne da 'yäp rá punbi Oja buya. Ne da 'yɛna: “Majuani maha guí 'buhmbu Oja,” da 'yɛm buya.

Da t'øt'e xɸn ho a ram peti

²⁶ Nuya, ma zi cu ahɸ, dín nde ga xi ahɸ 'be'a man'da xɸn ho guí 'yøthɸ 'bu guídím petihɸ. Pe nde'bu 'be guim bɛmhbu 'be'a dín te yú mbui gätho yu 'yɛc'yɛi, ne da zä gan tuhmbu n'da ra thuhu guín nde gan tuhmbu buya, o gue n'da ram hma guín nde gan xänbatehɸ, o gue n'da ram hma bi bɛn'nahɸ Oja ngue guí mamhbɸ, o n'da ram hma guí nde guí mamhbɸ n'da ra nde hingam fadi 'be'a nam bɔni, pe gue'bu di 'bui to'o da man a 'be'a nam bɔni ngue hingam fadi. ²⁷ Pe nu'bu guí yaɸhɸ man'da ra nde n'dan'yo, hønt'ɸ yonja'i din ya, ne nu'bu xɸn ngu, hyunja'i. Ne hinga n'dat'a ra ora din ya gätho. Nubuya i jatho dim 'bu'a n'da da ma 'be'a nam bøn a bi hma. ²⁸ Pe nu'bu njongui 'bɸpu n'da i paði da ma 'be'a nam bøn'a bi hma, man'da xɸn ho 'bu nte da mam bu ja nim petihɸ. Da zä din ya, pe n'danni din yaɸeui Oja. ²⁹ Ximangutho u i man rá m hman Oja nangue ra nde mfadi, din ya yoho o hyu. Ne nu'ɸ to'o bin t'un ra ts'edi da baði 'be'a nam bøn'a ram hma, da mam 'bu hingui ho, ua gue'bu xɸn ho. ³⁰ Ne nu'bu i hupu n'da bi bɛnba Oja da ma 'be'a im bɛni da ma, pe 'be di jua a i ya bu, ne guí jafɸ din ya a man'da buya. ³¹ Janangue'a da xøt'a gan yaɸhɸ 'dahmi 'datho, ne gätho ahɸ to'o gätho di bɛnba Oja din ya. Nubuya tengu 'bu gán niyaɸbahɸ yu cu nangue yú mbui ne gätho da hya yu ts'edi yú mbui buya. ³² Nu'ɸ to i man rá m hman Oja i jatho da zamzehe rá mbui zehɛ, madague'bu Oja bi bɛnbi din ya, pe jatho da dø'mi ts'ɸ, 'be din ya a man'da. ³³ Nguetho nde Oja da ts'änni 'be'a gätho din ja bu, ne hinga 'da ni thas thoho 'be'a gätho i øt' Oja. Ne in jabu i t'øt'e hønbu go hapu i ja yúm peti ma mi'yɛc'yɛihɸ. ³⁴ Ne nu yu xisu hingui sä din ya bu ja yu dæmpeti, nguetho hin'yɸ yún t'edi din ya u, ne i jatho da 'yø'a 'be'a da sifi, ne hin dim 'bet'o, tengu i mam bu ja rá t'ohni Oja. ³⁵ Ne nu'bu in nde da 'yänni 'be'a nam bøn a hmam bu, i jatho da 'yän'na rá ndø bu ja rá nguse, nguetho hin di næcmanho 'bu i ya n'da ra xisu bu ja ram peti. ³⁶ Ha guím bɛmhbu gá dæmzehehɸ rá 'bɛfi Oja, ngue guí ɛmhbu da zä guí sänzehehɸ 'be'a guí 'yøthɸ. Uague guím bɛmhbu høn'adahɸ gá hyamhbɸ a ram hma. ³⁷ Pe nu'bu majuani bi 'da ahɸ rá ts'edi Oja guí mamhbɸ rá m hma, o gue'bu majuani bin 'da ahɸ nin 'yomfɛnihɸ nangue rá Hogandahi Oja, nu'bu, jatho guí 'yøthɸ a dá ot'ahɸ 'bu, nguetho rá manda ra Hmu a. ³⁸ Ne nu'bu 'bo'o hingui nde da 'yø'a dá ot'ahɸ, pe hingui sä guí 'yɸrpaɸhɸ ra güenda a. ³⁹ Janangue'a ma zi cu ahɸ, man'da ɛmme guí hyumbi guí mamhbɸ rá m hman Oja nangue ra nde mfadi. Pe hin guí hecpahɸ to'o in nde din ya man'da ra nde. ⁴⁰ Pe gan 'yomfɛnihɸ xɸn ho, ne 'darpɸ dí mba guí 'yøthɸ, ne hinga 'da dí thas thoho 'be'a gätho guí 'yøthɸ.

15

Bi ndants' mahøn'a ra Cristo

¹ Nuya ma zi cu'ahũ, dín nde ga xi ahũ mahøn'a ran ho ma'da'yo, tengu dá xi ahũ mam 'bet'o. Ne gue'a ram hma gá hyãmhbũ, ne gue'a gním 'bähmbũ xũn ho a. ² Ne guet'a ram hman a gní yãn ni tehũ a 'bũ guidí thoqui gui ten thohohũ a dá xi ahũ. Pẽ nu'bũ hin'na, sãti tho guí ẽmhbũ guí øthũ 'bũ. ³ Ne dá ja ahũ gá pãhmbũ a ram hma bin 'dacã ngue man'da jats'edi tho ga pãhmbũ. Ngue dá xãn'nahũ bi du ra Cristo, bi hoga ma ts'oquihũ, tengu thoho mán t'o't'i bũ ja rá t'ohni Ojã. ⁴ Bi t'ãgui, ne bi xox Ojã 'bũ ná hyupa, tengu thoho mí mam bũ ja rá t'ohni Ojã. ⁵ Ne nu'bũ mi dãmbeñi ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse bũ 'bũh ra Pedro, ne m'bejua bũya bi nu mi'da yú xãdi. ⁶ Ne m'bejua bũya xø 'bexque bi nequi bũ 'darpũ mídím peti cõt'a ciento yũ cu. Ne ẽmmẽ xũn ngu i 'bũtho ẽ ya, madague'bũ xũn du ẽ 'da. ⁷ Ne m'bejua bi nu ra Jacobo, ne m'bejua mahøn'a bi nu gãtho ẽ yú 'bãihũ. ⁸ Pẽ rán zegui thoho necã bi zã dá nugã ra Cristo bũ 'yu. Ne ẽmmẽ xũn hẽi bũ dá ẽc'yẽigã a ram 'bũi ma'da'yo, tengu'bũ n'da ra 'uere hingui sã dim 'bũi, ne ẽmmẽ din ẽnbi. ⁹ Ne him man zã'be ngue xtã t'ẽngã ma 'bãi'be ra Cristo, ne man'da ts'ũtho dadí mu'be xinda gue'ũ mi'da yú 'bãihũ, nguetho ẽmmẽ dá ẽnbã ẽ yú 'yẽc'yẽi Ojã. ¹⁰ Pẽ nu Ojã rá mate zehẽ bi jaqui tengu dín jagã ya. Ne hinga sãti thoho rá mate Ojã bi 'yørque, nguetho ẽmmẽ dá humbi xinda gue gãtho mi'da yú 'bãihũ ra Cristo. Pẽ hinga guecã dá øt' ra 'befi, ne gue'a rá mate zehẽ Ojã bi zegui dá øt'e. ¹¹ Madague'bũ guecã o gue'ũ mi'da bi xãn'nahũ, pẽ n'dat'a ram hma dí mamhbe ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihũ, ne bi xox Ojã 'bũ mi du. Ne gue'a ram hma gá 'yẽc'yẽihũ a.

Da xox Ojã ẽ xũn du

¹² Pẽ xi a ram hma dí mamhbũ, ngue bi dãmbeñi ra Cristo 'bũ mí du, pẽ hanja gní 'yẽmhbũ 'da ahũ bũya, ngue hingui sã da dãmbeñi ẽ xũn du. ¹³ Nu'bũ hin da dãmbeñi ẽ xũn du, pẽ xinga gue'a ra Cristo xtãn dãmbeñi 'bũ, ne guexta'a ya xũn du a ya 'bũ. ¹⁴ Ne nu'bũ hin xtãn dãmbeñi a ra Cristo, hin'yũ rá ts'edi a ram hma dí mamhbũ 'bũ, ne ndetho guí 'yohũ bũ 'bũ. ¹⁵ Ne nu'bũ ngubũ guím bẽmhbũ ngue hingui sã da dãmbeñi ẽ xũn du, guí nubethãni gahe 'bũ ngue dí mamhbe bi xox Ojã a ra Cristo 'bũ mi du. ¹⁶ Nu'bũ hingui sã da dãmbeñi n'da ra du, pẽ xinga gue a ra Cristo xtãn zã xtãn dãmbeñi 'bũ. ¹⁷ Ne nu'bũ guexta'a ra du a ra Cristo, sãti thoho guí ẽc'yẽihũ a 'bũ, ne guexta'a him mahoqui ni ts'oquihũ 'bũ. ¹⁸ Ne nu'bũ ngubũ guím bẽmhbũ, pẽ ne'ũ yũ 'yẽc'yẽi xũn du bũ ja rá 'yẽ ra Cristo, ne má zã dim 'berpũ 'bũ Ojã 'bũ, gue'bũ ya má zã bim 'be a ra Cristo 'bũ mí du. ¹⁹ Pẽ nu'bũ hõntya dí nuhũ ran ho nangue ra Cristo, ha hin guím bẽmhbũ ga nuhũ man'da ran ho 'bũ dá tuhũ 'bũ. Pẽ huẽhigahũ 'bũ nte ga nuhũ, xinda gue'ũ gã mi'da yũ jã'i ngue nte mbẽni da nu. ²⁰ Pẽ majuãni maha bi dãmbeñi ra Cristo 'bũ mí du. Ne tengu'bũ rá mbũdi n'da ra thã bi sopũ ja n'da ra huãhi, ne gue'a nam bõni ngue da xox Ojã ẽ to'o gãtho i 'bũhmi ra Cristo. ²¹ Tengu thoho 'bũ mí dãmpe' ran dãte ua ja ra ximhäi n'da ran 'yohũ, ngue ra Adán, ne ngutho a man'da ran 'yohũ ngue ra Cristo, bi dũ'mi ngue da ndants' mahøn'a yũ du. ²² Ne tengu tho ẽ gãtho bi xãnd ra Adán, gãtho i tu, pẽ nu gãtho di xãnd ra Cristo, gãtho da mba nsots'i. ²³ Pẽ hinga gãtho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho rá mbũdi a ra Cristo, ne nu'bũ bá ẽh ra Cristo, gãtho ẽ xũ huahni da mba nsots'i m'bejua. ²⁴ Ne nubũya, ba ẽh rá pa ran zegui. Nguetho nu'a ra Cristo xí dãpi 'be'a gãtho má ts'edi, ngue yún swihũ Ojã, ne gãtho to'o i hãse yún t'ẽdi, ne to'o di manda zehẽ, ngue'ũ yũ jã'i ne'ũ yũ zĩthu. Ne nu'bũ ya bi dãha, di un'na Ojã rá Ta rá ts'edi mahøn'a. ²⁵ Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts'ũt'abi ya, ne gue'bũ go bi dãha di 'berpa yú ts'edi ẽ gãtho yún swihũ. ²⁶ Ne nu'a ran dãte ran zegui thoho da dãpi, ne má zã dim 'be a bũya. ²⁷ Tengu bi mam bũ ja rá t'ohni Ojã, di japi da dãh ra Cristo 'be'a gãtho má ts'edi i ja. Pẽ njon da bẽni ne'a Ojã rá Ta da dãpi, nguetho guese bi un rá ts'edi ra Cristo a. ²⁸ Ne nu'bũ gãtho bi dã a ra Cristo ẽ 'be'a gã ní ts'edi i ja, ne nu'a ra Cristo bũya, ngue rá Ts'ũnt'ũ Ojã, ne din dãse bũ 'bũ Ojã rá Ta. Nguetho m'bet'o xí un rá ts'edi. Nubũya da hõnse Ojã din ja rá ts'edi bũya. ²⁹ Ne man'da guí øthũ guídín xixyãhũ nangue'ũ xũn du. Pẽ hanja gní 'yẽmhbũ him mam 'bũ ẽ

xun du baya. ³⁰ Ne hanja hin dí su man dātehe, gātho u yu pa dí 'buhmbe ua tha, gue'bu xcá pāhmbe hin ga ndanshe mahon'a. ³¹ Ne majuani thocpa thoho dadim pom'be ran dāte. Ne gue'a dí xi ahū a ngue'a dín nde ahū gui pāhmbū 'be'a dí ot'ā. Nguetho emme dí numanho ahū, ma zi cu ahū, ngue n'dat'a ma Hmuhū ra Jesucristo dí ɛc'yehū. ³² Ne dá hāt'i xun ngu yan unbi, ne xi u yu zate dán tunhdā'be ua Éfeso, ngubū i emb yu jā'i. Pe 'be'a ní mba a dá ot'ā 'bū hin da dāmbēni u xun du. Pe nu'bu hin ga ndanshū mahon'a, mbāhā dan sihmehū ya ne dam minhdu, nguetho má zā ga tuhū nixudi mani. ³³ O guídín hyehmbū da thā ahū gui tenhdu yúm hman u 'da yu hyāte, janangue'a hin gui 'behmbū yu hogan t'ot'e. ³⁴ Pe damin 'yomfēnihū xun ho gui pāhmbū nda'a ram hma gue majuani, ne gui 'yeshū yu ts'oqui baya. Nguetho guí 'buhmbū 'da hinga ná pāhmbū xun ho Ojā. Ne guehna dí xi ahū na, janangue'a gui pes' ni sāhū.

Hague din ja 'bū bi dāmbēni u xun du

³⁵ Uague guím bēhmbū 'da ahū gui 'yāngahū: “'Be'a di ja 'bū bi dāmbēni u xun du, ne 'be'a ní ngoc'yēi din ja mahon'a.” ³⁶ Pe n'da rán t'ānni yu 'yāmbūi a. Ha hin guí nuhū 'be'a di ja n'da ra hmudā 'bū pa nthuhu ngue i 'ya rá xi ne ja da bōx'a rá mbūi baya. ³⁷ Ne hont'a go má hmudā guí tuhmbū, hinga guexta'a rá ndā 'bū bi bōts'e. Nguetho gue'a rá ndā gá tuhmbū, ne ra paxi bū dán go 'bū bi bōts'e. ³⁸ Ne hont'a go nda'a má hmudā da thuhu, gātho yú xise 'bū bin ja, tengu bi zānba Ojā. ³⁹ Ne hinga 'da'angu ma ngoc'yēihū yu fani o gue yu doja o yu huā. ⁴⁰ Ne in jabū 'be'a gātho i ja bū mahēts'i ne 'be'a gātho i ja ua ja ra ximhāi, nu'ū bí ja bū mahēts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue'ū ja ua ja ra hāi. ⁴¹ Nu'a rán nequi ra hyadi ne ra zāna ne yu sō gātho 'dahma 'dan'yo. Ne hinga 'da'angu u yu sō, 'dahma 'dan'yo bū ni nequi. ⁴² Ne ngutho nangue'bū bi dāmbēni yu du, ne nu'bu bi t'ā a ra ngoc'yēi, da 'ya nguetho nts'ānbi da 'ya a. Pe nu'bu bi dāmbēni baya ne hin njam'bū da du mahon'a. ⁴³ Nu'a bi t'āgui hingui ho, pe nu'a da bōts'e emme xun ho a. Nu'bu mi t'āgui hin'yū rá ts'edi, pe nu'bu mí bōts'e, man'da emme bin ja rá ts'edi. ⁴⁴ Nu'a ra ngō 'bū mi t'āgui, nts'ānni hont'ua ja ra ximhāi dim 'būi. Pe nu'bu bi bōts'e, nts'ānni dim 'būpū mahēts'i baya. Ne guí pāhmbū i ja ma jā'ihū nangue ra ximhāi, pe man'da i jatho gui pāhmbū ngue ne'a din ja ma jā'ihū nangue rá Hogandāhi Ojā. ⁴⁵ Ne gue'a in ja a tengu mán t'o't'i bū ja rá t'ohni Ojā, gue ná n'da ra Adán bi ts'ānni bin jā'i ua ja ra ximhāi. Pe nu'a ná yoho gue'a di un ra temazāi ngue njam'bū da guadi, gue'a ra Cristo a. ⁴⁶ Ne m'bet'o dām 'buhmbū nangue ma ngoc'yēihū ngue hont'ua ja ra ximhāi dim 'būi. Ne m'bejua baya dam 'buhmbū nangue ra ngoc'yēi ngue nts'ānni dim 'būpū mahēts'i. ⁴⁷ Ne nu rá mbūdi ran 'yohū nt'ot'e nangue ra hāi. Nu a ná yoho gue'a bí 'yēh mahēts'i, ma Hmuhū ra Cristo a. ⁴⁸ Ne ngutho ma ngoc'yēihū ua ja ra hāi, tengu tho a ran 'yohū ngue bi t'ot'e nangue ra hāi. Pe nu ma ngoc'yēihū m'bejua din ja tengu thoho rá ngoc'yēi a ma Hmuhū ra Cristo, nu'a ran 'yohū bí 'yēh mahēts'i a. ⁴⁹ Ne tengu thoho bū dá nequihū nangue ra Adán nt'ot'e ra hāi, ne ngutho bū dá nequihū mahon'a nangue'a ra mēngu bū mahēts'i. ⁵⁰ Ne dín nde ga xi ahū mahon'a, ma zi cu ahū, ngue nu'a man ngōhū ne ma jihū i jajū ya, hingui sā da gonhui rá ts'edi Ojā mahēts'i a. Nguetho nu'a hingui hāt'i, hingui sā 'darpū da 'bes'ui a da hyāt'i hōn'bū go njam'bū. ⁵¹ Pe dín nde ahū gui pāhmbū a him mam fādi, ngue hinga gātho ga tuhū ngue dyú 'yēc'yēihū, pe gātho da mba ma pārquigahū ma ngoc'yēihū. ⁵² Ne xōgue n'dan c'ueṛpadātho da 'yōrchahū 'bū bin yā ra thūxi 'bū rán zegui ra pa. Ne nu'bu bin yā ra thūxi, 'bex da ndants'i gātho u yu 'yēc'yēi xun du, ne din ja yú ngō him man zā din ts'oni. Ne'ū xí du, ne'ū hin ní du, gātho da mba ma pādi. ⁵³ Ne nu ma ngoc'yēihū dí hehū ya hin da hyāt'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyāt'i mazāi baya. Ne i ja rán dāte a ma ngoc'yēihū ya, pegue din jajū a njam'bū da du. ⁵⁴ Ne nu'bu bin ja ma ngoc'yēihū ngue njam'bū da du, ya bi jā'ts'a bi man rá t'ohni Ojā baya, bi 'yēna: “Pe nu'bu dām 'buhmbū mahon'a, gue'a dí guah ran dāte a, nguetho ya bi thāpi.” ⁵⁵ “Hague grán dāte, hapū i ja ni ts'edi ya ngue gui hyoje. 'Be'a gá ja ya tha, ne ya guí ɛna xquí taje.” ⁵⁶ Ne nu yún t'ēdi Ojā ne gue'ū nám fādi ja ma ts'oquihū. Ne nu'a ma ts'oquihū baya, gue'a ní zā di unghū ran dāte a. ⁵⁷ Pe jamadi gahū

Oja, nguetho bi jaju dá tafu ran däte nangu'e a ma Hmuhu ra Jesucristo. ⁵⁸ Janangu'e a, ma zi cu ahü, damín zamhbu bu xun ho ne hin haru gui 'uehmbu bu. Ne gui hyumbi man'da man'da gam pehmbu nangu'e rá 'befi ra Hmu, nguetho gui pahmbu hinga säti thoho a, xinda gue'bu hin ga ndanshu mahøn'a.

16

Nthaqqui yu mbeti da 'bäx yu cu

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahü 'be'a gui 'yøthu nangu'e ra mbeti guídí pethu, ngue nu'a rá m fäts'i ma mi'yec'yeihü. Damí 'yøthu tengu thoho dá xicä u 'buru ja yam peti bu Galacia. ² Ngu'e gätho 'bu domingo, n'da ngu n'da ahü gui hyaju ts'u a hangu xquí tahmbu nhyato 'bu nhyato, gui peshu. Ne nu'bu dá songä bu, ya di jabu, ne hinga ja gui pethu büya. ³ Ne nu'bu dá songä bu, ga pehdä bu Jerusalén u yan 'yohu ngue gá huanhdu. Ne ga un ra söcuä da gats'i nangu'e ran zengua, ne da hyax'a xquí pethu büya. ⁴ Ne 'be dán 'yomfëni 'bu da zä 'nequi ga mba, ya 'daru dá mbähmbe büya.

Bi ma da bøn na 'yo ra Pablo

⁵ Ne nu'bu dá mba na 'yo, i jatho 'be ba songä bu Macedonia, ne ja ga thocä bu Corinto büya. ⁶ Ne xømhma thoho dam 'buhmbu bu 'da yu pa, uague dam 'buhmbu bu gätho dám bøn yu pa xu se. Ne nubüya xømhma thoho da zä gui zejü ts'u 'bu di nequi to'o da 'yurca ra 'yu haru gätho dan 'yo m'bejua. ⁷ Pe hin dín ndegä ngue xø ga thotho bu guí 'buhmbu, pe dín nde dam 'buru 'da yu pa, 'bu gue'a da nde ma Hmuhu a. ⁸ 'Be dam 'bucä ua ja ra hnini Éfeso man yozna, ja ga mba bu. ⁹ Nguetho emme hndequ'e ga man rá m hman Oja ua, madague'bu xun ngu man sui'be 'bucua. Pe emme i te rá 'befi Oja ua, jannangu'e a him 'bexque sä ga mba n'dihi. ¹⁰ Ne nu'bu da zøm bu a ra Timoteo, dami simanhohu, janangu'e a nte da bëni. Nguetho dim pefi nangu'e rá 'befi ma Hmuhu a, tengu thohögä. ¹¹ Pe jatho gätho ahü gui numansuhü a ra Timoteo. Ne nu'bu bá ecua, dami faxhu ngue da zømanho ua. Nguetho dí tøn'ua a, ne emme dín nde ga nu mahøn'a, ne'u gätho mi'da. ¹² Ne emme dá xicä ma cuhu ra Apolo xtá mbähä 'da yu cu 'bucua, ngue da nu ahü. Pe him bi nde bi mba ya. Pe xømhma thoho m'bejua da mba bu 'bu bi zä da mba.

Yün zegui ran zengua

¹³ Ne jant'a thoho gui 'yøthu tengu'bu gan äthahu, ngue gan zamhbu bu ja ni t'ec'yeihü. Dami hyuthu ran zambui, din ja ni ts'edihü xun ho. ¹⁴ Ne 'be'a gätho guí øthu, pe dami 'yøthu nangu'e ran huçcate. ¹⁵ Ne nuya ma zi cu ahü, guí pahmbu ngue gätho ja a yün jahü ra Estéfano, mbüdi yu 'yec'yei bu ra häi Acaya, ne emme hønt'a im bëni ngue da mbäx yü mi'yec'yeihü u. ¹⁶ Janangu'e a dín nde ahü emme gui numansuhü a ra Estéfano, ngue'a gui 'yøthu a da man a. Pe ne'u mi'da i 'buru, ngue 'da'angu i øthu a ra Estéfano, ngue'a hin din sui, ne humbi da 'yøt' ra 'befi xun ho, ne'u gui numansuhü u. ¹⁷ Ne emme dadí johyagä, ngue nu'a mí hembä 'be'a guí øthu, pe ya dí pacä ya, nguetho bi zøcu'a a ra Estéfano, ne ra Fortunato, ne'a ra Acaico. ¹⁸ Janangu'e emme bi xah ma mbui. Ne ahü bi xah ni mbuihu ya, nangu'e a ram hma gá 'yängahu gue'a hin gmí pahmbu. Ne dami numanhohu u yu ja'i tengu u. ¹⁹ Nu yu cu i 'bucua ra häi Asia, gätho i pen'nahü ran zengua. Nu ra Aquila ne ra Priscila rá xisu, ne gätho u dim peti bu ja rá ngu, ne gätho i pen'nahü ran zengua nangu'e rá thuhu ma Hmuhu. ²⁰ Dami hyanbahu yün zengua gätho yu cu i 'bucua. Damin zengua zehëhu n'da ngu n'da ahü ngue 'da gdín huçctahu. ²¹ Pe nugä dra Pablogä ga ozehögä n'da ran zengua dí pen'nahü nangu'e ma 'yesegä. ²² Nu'bu i 'bu a n'da ngue him majuanü i numanho a ma Hmuhu ra Jesucristo, ne hin te rán jauü Oja a 'bu, ne da zänba ran unbi a. Ne mi ts'atho ba xh ma Hmuhu da 'yøt' ran juanbi a. ²³ Ne nuya da mbäx ahü rá mate ma Hmuhu ra Jesucristo. ²⁴ Ne emme dadí huçc'ahu gätho ahü nangu'e 'daru dí 'buhmbu ra Cristo Jesús. Ne hønt'a dí xi ahü ya.

2 CORINTIOS

Ná yoho ra søcuą bi 'yorba ra Pablo ɯ yu 'yɛc'yɛi bu ja ra ɔɔhnini Corinto

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, ne nangué rá pähä Ojå ma 'bäigä'be a ra Jesucristo. Dín 'yogä'be ma cuhɯ ra Timoteo. Ne dí pen'nahɯ bu ra søcuą gyɯ 'yɛc'yɛihɯ ngue dim peti bu ja rán ngu Ojå bu ja ra hnini Corinto, ne gätho yu 'yɛc'yɛi i 'buɾɾa ja ra xɛqui Acaya. ² Ne nu'a Ojå ma Tahɯ ne ra Jesucristo ma Hmuhɯ di 'da ahɯ rá mate a, ne da hyut'a ni mbuihɯ.

Yún unbi ra Pablo

³ Jamadi Ojå rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, nguetho i ja rá yembui nanguɛɯ. Ne guese Ojå thocua thoho i hurca ma mbuihɯ. ⁴ Nu'a Ojå i hurca ma mbuihɯ nangué gätho yun unbi dín nuhɯ. Janangué'a da zä ga hurpahɯ yú mbui 'da to'o in nu ran unbi, tengu tho bu í hyurcahɯ ma mbuihɯ Ojå. ⁵ Nu'bu dí comhbɯ yún unbi ra Cristo, nu'a di zerca ma mbuihɯ, go din theui ran unbi dín nuhɯ. ⁶ Ne nangué ran unbi dín nugä'be, gue'a dín te ni t'ɛc'yɛihɯ, ne di zet'a ni mbuihɯ a. Ne nu'bu di zerca ma mbui'be Ojå, ne ahɯ di zet'a ni mbuihɯ. Nguetho nu'bu guím bɛmhbu a ran unbi dín nu'be, sä gui hyäthɯ ne hin gan xombuihɯ ran unbi guín nuhɯ, tengu thohogä'be. ⁷ Hin ts'ɯ dadí 'yon ma mbui'be nangué ni t'ɛc'yɛihɯ. Ne dí pa'be ngue guí comhbɯ man unbi'be. Ngutho Ojå da hyurca ma mbuihɯ. ⁸ Nugä'be dín nde ahɯ, ma cu ahɯ, gui paɾmbɯ ngue dán nu'be ran unbi bu ja ra häi Asia. Ne hin'yɯ ma ts'edi'be ngue xcá häzehɛ'be, nguetho ɛmmɛ ts'edi ran unbi dá nu'be, ne mi ts'utho xcá tu'be bu. ⁹ Majuąni ɛ maguerɾa xcá tu'be, pɛ gätho ɯ bin ja n'damhma sä ga pa'be ngue hin'yɯ ma ts'edi zehɛ'be, pɛ ga tøm'be 'bɛ'a da 'yøt' Ojå, ngue man'da xun ndoho rá ts'edi ngue da xox'ɯ xun du. ¹⁰ Nu'a Ojå bi yąngä'be bu ja ran ɔɔte ngue ɛmmɛ nts'utho, ne dí pa'be ngue Ojå da yąngä'be mahøn'a. Ne dí ɛc'yɛi'be ne dí tøm'be ngue thocua thoho da yąngä'be Ojå. ¹¹ Ne nu ahɯ sä gui zec'be ts'ɯ 'bu guín yąhɯ Ojå nanguécä'be, ne m'bejua buya da zä gätho ahɯ n'dat'a ga xihmbɯ jamadi Ojå nangué 'bɛ'a bi 'yørcä'be.

Ra Pablo bi ma hanja him bi mba n'dihi bu ja ra hnini Corinto

¹² I hu ma mbui'be nguetho di bɛnga ma mbui'be ngue xun ho 'bɛ'a dí øt'be ua ja ra ximhäi, ne xun ho 'bɛ'a dí øt'be nangué ahɯ. Ne hin nangué man 'yomfɛnisɛ'be, pɛ Ojå i fäxca'be ngue dí øt'be ran ho. ¹³ Dín nde ahɯ gui paɾmbɯ xun ho 'bɛ'a dí øt'be, tengu dí ot'ahɯ ya. ¹⁴ Ne madague'bu hin guí paɾmbɯ gätho ya dí xi'ahɯ, pɛ nu'bu bi zøn ra pa ba ɛh ra Hmu Jesús, gan johyahɯ nangué a ram hma dí ot'ahɯ. Ne ngutho ga'be da hyu ma mbui'be nangué ahɯ. ¹⁵ Majuąni min ndegä xcá mba bu, ne nu'bu xcá mba bu, mi sä nyondí xcá hut'a ni mbuihɯ. ¹⁶ Mim bɛngä ngue xcá thocä bu guí 'buhmbɯ, gan nu ahɯ ts'ɯ nu'bu má mbagä bu ja ra häi Macedonia, ne dím bɛngä ga thopɾ mahøn'a 'bu dá pøngä ua ja ra häi Macedonia. Ne nu'bu dá mba bu, dím bɛngä ngue gui fäxcä bu ja ra 'yu Judea. ¹⁷ Pɛ hingui yoho man 'yomfɛnigä, tengu guí ɛnjɯ dí øt'ä 'bu him má thocä bu. Hin dí øt'ä tengu øt'i 'da ɯ yun 'yohɯ ngue yoho im bɛni. ¹⁸ Ne majuąni dá bɛngä xcá mba bu 'bu má xi ahɯ. Ne i pa Ojå majuąni dí xi ahɯ. ¹⁹ Nugä ne ra Timoteo ne ra Silvano ya dá xi ahe nangué ra Cristo Jesús, rá Ts'unt'ɯ Ojå. Ne nu'a ra Cristo hin di pä a im bɛni, pɛ hønt'a majuąni im man a. ²⁰ Ne gue'a ra Cristo ní ja'ts'i 'bɛ'a gätho i sän Ojå da 'yøt'e, ne nangué bi hogahɯ ra Cristo dí paɾmbɯ di 'dajɾ rá mate Ojå 'bu dí äfɯ, ne gue'a ná ɛspahɯ Ojå a. ²¹ Guet'a Ojå bi 'dajɾ ra ts'edi ngue thocua thoho ga tenhdɯ ra Cristo, ne n'da ngu n'dajɾ bi 'dajɾ ra 'befi. ²² Ne guet'a Ojå bi 'yøt'e yú mbeti gahɯ a, ne bi 'dajɾ rá Hogandahi mbo ma mbuihɯ, guerpɾ na faði majuąni di 'dajɾ 'bɛ'a gätho man'da. ²³ Majuąni a dí xi ahɯ ngue hanja hin dá thocä bu guí 'buhmbɯ. Nu'bu xcá søngä bu a ra pa dá xi ahɯ, xcá ɔɔmhyą ahɯ ts'ɯ 'bu, nguetho hinga nadí hojɯ 'bɛ'a guí øthɯ. Ne ndetho ɛmmɛ xcá un'na ni mbuihɯ 'bɛ'a xcá xi ahɯ. Ne dí paði majuąni a dí xi ahɯ ya, ne dí xi Ojå di 'dac ran unbi

'bũ him majuaŋi a dím ma. ²⁴ Pɛ dín nde ahũ da hyu ni mbũihũ, nɛ hin da du ni mbũihũ 'bɛ'a ga xi ahũ. Nɛ gue'a dín nde ga øt'ahũ 'bũ dá mbagã bũ. Pɛ hin'yũ man'da sä ga xi ahũ gui 'yɛc'yɛihũ, nguetho i jua'a guí ɛc'yɛihũ ngue guí paħmbũ majuaŋi ra Cristo.

2

¹ Janangue'a dá ɛnsegã, nu'bũ dá mba bũ mahøn'a, hin ga 'da ahũ ra dumbũ mahøn'a. ² Nguetho nu'bũ guím bɛndumbũihũ, hingui sä gui 'dajũ ran johya 'bũ. Nɛ hønse ahũ sä gui 'dajũ ran johya, pɛ hingui sä 'bũ i tu ni mbũihũ. ³ Janangue'a dá ot'ahũ ra søcuã nguetho dín nde ngue gan 'yomfɛnihũ ts'ũ, nɛ sä gui hojũ 'bɛ'a gnám 'bũhmbũ. Nɛ nu'bũ dá mbagã bũ, ya xquí hojũ a 'bɛ'a man'da gnám 'bũhmbũ, nɛ sä gui 'dajũ ran johya bũya nɛ hin din ja'ahũ ra dumbũ. Nguetho dí ɛnsegã ngue n'dat'a dím bɛmhbũ, nu'bũ dín johyagã nɛ ahũ ja nin johyahũ. ⁴ Nɛ ɛmmɛ mi tu ma mbũ nu'bũ má ot'ahũ ra søcuã, nɛ ɛmmɛ dán zoni, nguetho hin dín nde gui ɛ't' ni mbũihũ nangue 'bɛ'a dá ot'ahũ, pɛ dín nde gui paħmbũ ngue ɛmmɛ dadí huɛc ahũ.

Da mba ma punbi to'o bi 'yøt' ran ts'o

⁵ Hinga hønsegã pɛ gãtho ahũ i ja ahũ ra dumbũ nangue 'bɛ'a bi 'yøt' ran 'yohũ ngue bi zin rá hømbe. ⁶ Pɛ dí ɛna xøt'a ya ran ɛnbi gã unhdũ a ran 'yohũ. ⁷ Nɛ nuya nde'bũ gui punbahũ rá ts'oqui, nɛ gui hyurpahũ rá mbũ. Nguetho nu'bũ hin gui hyurpahũ rá mbũ, man'da din ja ra dumbũ ngue njãm'bũ sä din hogui. ⁸ Nuya dí ä ahũ ra mate ngue gui 'yuthũ xũn ho nin huɛcatehũ a ran 'yohũ. ⁹ Nugã dá ot'ahũ nguetho dín nde ga pa 'bũ guí øthũ tengu dí xi ahũ, uague hin'na. ¹⁰ Nu'bũ guí punbahũ n'da ni mijã'ihũ, nɛcã ga punba a. Nɛ nu'bũ guí punbahũ 'bɛ'a bi 'yøt'a n'da, nɛ dí punbã a nangue rán t'ɛdi ra Cristo. ¹¹ Nguetho hin dín ndegã da dajũ ra zĩthu nangue 'bɛ'a dí øthũ. Dí paħmbũ 'bɛ'a nde da 'yøt'a ra zĩthu nguetho in nde da hyãjũ.

Him bin säya a ní bɛm bũ Corinto ra Pablo

¹² Nu'bũ má søngã bũ ja ra hnini Troas, Ojã ya xí xocua yũ mbũ yũ jã'i bũ. Nɛ hingui hɛi dá mangã bũ rán ho ma'da'yo ra Cristo nguetho yũ jã'i min nde da 'yøde. ¹³ Pɛ hin dán johyagã, nguetho hin dá tĩngã bũ ma cuhũ ra Tito. Ngue xtã xiqui 'bɛ'a guí øthũ bũ. Jananjabũ dá socã yũ jã'i bũ Troas nɛ dá mbagã bũ ja ra häi Macedonia, ja dá tĩngã bũ a ra Tito.

Nangue ra Cristo sä ga tafũ ra zĩthu

¹⁴ Pɛ jamadi Ojã, nangue dín 'yohũ ra Cristo di jajũ ga tafũ ra zĩthu bɛ'a gãtho dí øthũ. Nɛ hønbe go hapũ dím mam'be ran ho ma'da'yo, Ojã di japi da tho a, tengu tho 'bũ n'da ra 'yɛthi i tux ran dãhi i yũmanho. ¹⁵ Nɛ nangue dín 'yohũ ra Cristo, Ojã in numanhojũ, tengu ra 'yɛthi i yũmanho bũ nam bɛn Ojã. Nugã'be dím mam'be ra Cristo Jesús bũ 'bũ gãtho yũ jã'i, gue'ũ i ja yũ temazã, nɛ ɛ di 'bɛh ra temazã. ¹⁶ Nu a ram hma dím mam'be, da zãnba ran ɛnbi a 'bũ hingui nde da hyãn a n'da, pɛ nu ɛ to'o i ɛc'yɛi 'bɛ'a dím mam'be, di un ra te a. Pɛ to'o maha da hyãt'i da'yøt' na. ¹⁷ Hønt'ũ tengu gã'be ngue n'dat'a Ojã dím bɛmhbe, nɛ dyãm 'bɛhnigã'be Ojã, nɛ dyũ 'yɛhɛ gã'be ra Cristo, nɛ nu a Ojã in nuc'be. Nɛ nugã'be hin dí øt'be tengu øt'ũ 'da xũn ngu ngue in nde da dãse nangue rá 'bɛfi Ojã i øt'e.

3

Rán hoqui Ojã ma'da'yo

¹ Ha guí ɛmhbũ dí ozehɛ ma certificado'be 'bũ dí xi ahũ 'bɛ'a dí øt'be. Ha jatho din ja ma certificado'be ngue da xi ahũ xũn ho dí øt'be tengu i cã yũ hyãte xãnbate guí 'bũhmbũ bũ. O ha guí ɛmhbũ jatho gui 'yørca'be n'da tengu guí ørpa ɛ 'da. ² Pɛ go gueɛ ahũ ma certificado ahũ nguetho nu'bũ 'bo'o ngue bi bã'a gním 'bũhmbũ, da bãdi 'bɛ'a ma hoga'bɛfi dá øt'ã bũ 'bũ máam 'bũhmbũ bũ. ³ Nɛ nu ɛ yũ jã'i ngue hingui ɛc'yɛi da nu ahũ, tengu 'bũ bi nu n'da ra søcuã nangue rám hman Ojã. Pɛ hinga gue ra søcuã nt'o't'i ra tinta o gue nt'o't'i bũ ja ra do ngue da nu ɛ, pɛ gue'a bi 'yo't'a ra Cristo bũ ni mbũihũ nangue rá

Hogandahi Oja 'bu má xän'nahü. ⁴ Da zä ngubu ga xi ahü ngue xün ho ra 'befi dí øt'a'be, nguetho i fäxca'be Oja nangué dín 'yohü ra Cristo. ⁵ Ne hin nangué man hose'be da zä ga øt'be ran ho, pe hönse Oja di 'dac'be ra ts'edi ga øt'be 'be'a dí øt'be. ⁶ Nu Oja bi 'dac'be 'be'a ga hom'be ngue i juadi xün ho, ngue da zä ga xi'be yu ja'i rán hoqui Oja ma'da'yo. Nu ran hoqui hinga 'da'anguui i mammi yün t'ëdi nt'o't'i maya'bu. Nguetho nu'a ran ho ma'da'yo i xijü di 'dajü ra temazaï a rá Hogandahi Oja. Pe nu yün t'ëdi i xijü tengu 'bu ma yapatehü, ngue'a hin dí hä't'i ga øzehëhü a ran ho im mam bu. ⁷ Pe nu'bu rá mbüdi bin t'un yün t'ëdi, pe min 'youi a rá nuixte Oja, nguetho emme madi yoxni rá hmi ra Moisés 'bu madín t'un yu do nt'o't'i yün t'ëdi, janangué'a hingui sä u yu ja'i da hyërpa rá hmi. M'bejua büya bim 'be a rá nuixte mi ja bu rá hmi. Pe madague'a in 'youi ra nuixte u yün t'ëdi 'bu ja min t'uni, pe din yapate ne ran ünbi. ⁸ Nu yün t'ëdi min 'youi rá nuixte Oja ne bi man a ran ðate. Pe emme xün ngu man'da rá nuixte Oja in 'youi rá 'befi rá Hogandahi Oja. ⁹ N'youi rá nuixte Oja yün t'ëdi ngue din yapate, pe emme man'da xün ngu rá nuixte Oja din 'youi ran ho ma'da'yo ngue im man Oja di hogahü. ¹⁰ Nuya bim 'beh rá ts'edi u yün t'ëdi, nguetho emme man'da i ja rá ts'edi ran ho ma'da'yo. ¹¹ Nu yün t'ëdi min 'youi ra nuixte, pe nts'änni 'da yu patho da hyät'i, ne bi thogui. Pe nuya emme xün ngu ra nuixte in 'youi a ran ho ma'da'yo, ne njäm'bu da guadi. ¹² Dí pähmbü ngue njäm'bu dim 'beh rá ts'edi a ran hoqui ma'da'yo ngue bi 'yøt' Oja. Janangué'a sä ga huthü nzämbüi gam mamhü ran ho ma'da'yo. ¹³ Ne nu'bu dím mamhü ran ho ma'da'yo, hin dí øthü tengu mi øt' ra Moisés maya'bu, ngue bi gop rá hmi ra 'bø't'e, ndepe hin da nu yu ja'i israel gue'bu xtím 'be a rá nuixte. ¹⁴ Pe nu yu ja'i him mi pa u ngue dim 'be u yá nuixte yün t'ëdi ne guexta'a yu pa ya, nu'bu in nu ra søcuä guerpü nt'o't'i yün t'ëdi rán hoqui Oja maya'bu, hingui sä da badi. Nguetho tengu 'bu i ja n'da ra 'bø't'e bu ja rá hmi da gop rá dä. Ne hont'a ra Cristo sä di 'uecpa a. ¹⁵ Guexta'a yü mbüi u 'da i 'bühya, nu'bu in nde da den yün t'ëdi ra Moisés ne nu'bu im ma, hingui sä da badi 'be'a nam bøn u, nguetho njot'i tho yü mbüi. ¹⁶ Pe nu'bu di päh rán 'yomfëni n'da nangué a ra Cristo ne di döp rá mbüi a, din ja ran nequi rá mbüi 'bu. ¹⁷ Nu'a ra Cristo, 'da anguui rá Hogandahi. Ne nu'bu i 'bäpü mbo ma mbüihü, ne gue'a í thøgahü bu ja ra 'bexui ne ran ünbi. ¹⁸ Ne hingan jo'mi ma mbüihü tengu 'bu dí hanthü xün ho a rá nuixte ra Cristo. Ne tengu n'da ra hyëdä di nequi bu to'o da hyandi, ne ngutho gahü man'da man'da di nequi gahü rá nuixte ra Cristo dí hanthü, ne gue'a ní 'yørcahü a ngue ga cohmbü tengu a.

4

¹ Nu rá mate zehë Oja ngue bi 'dac'be ra 'befi, janangué'a hingui cuent ma mbüi'be nangué ra 'befi dí øt'be. ² Zai hin di thoc man 'yomfënisse'be nangué rá 'befi Oja, ne hin dí häte'be 'bu dím mam'be rám hman Oja tengu i øt'u 'da. Pe dím mam'be ngue majuani a rám hman Oja, ne gätho yu ja'i sä da badi ngue dí 'yo'be xün ho bu ja rá hmi Oja. ³ Hont'u ngue ní mba bu ja ran ünbi hingui paði 'be'a nam bøn a dím mam'be ngue ran ho ma'da'yo. ⁴ Nguetho nu ra zithu t'ëmbi oja ua ja ra ximhäi i ja ya di xädäba yü mbüi u i tenni, hin di japi ngue da nu nuixte a rán ho ma'da'yo ra Cristo, ngue xtí yorpü 'büi. Pe nu'a ra Cristo gue'a ní fa Oja a, ne 'da anguui rá ts'edi. ⁵ Pe nugä'be hin dím mam'be a dí hnumanhoc'be, pe dím mam'be ngue gue'a ra Cristo Jesús ra Hmu a. Ne dí øt'be ni 'yëhe ga'be, nguetho emme dín numanho'be ra Jesús. ⁶ Nu Oja rá mbüdi bi manda din ja ran nequi bu mi ja ra 'bexui, guet'a Oja bi yorbü ja ma mbüihü. Ne nangué ran nequi i jajü bu ma mbüihü, sä ga pähmbü rá nuixte Oja. Nguetho ra Jesucristo bi jajü dá pähmbü rá nuixte Oja.

Nám 'bühmbü a ngue dí pähmbü a majuani

⁷ Oja bi 'dajü rá ts'edi mbo ma mbüihü, tengu n'da ra jahäi bi järpü a xün ngu di muui. Tengu 'bu dyü ts'øehü din xen'a n'dihi. Pe guerpü na faði him ma ts'edi zehëhü a ná ørpahü rá 'befi Oja, pe gueë rá ts'edi a bi 'dajü. ⁸ Nguetho thocua thoho dín nu'be yün ünbi, pe hingui tu ma mbüi'be nangué rá ts'edi Oja dín 'yohe. Ne ja'bu hin dí pa'be 'be'a dán go a dí øt'be, pe hin dím mam'be ngue ga heh ma 'befi'be. ⁹ I 'büh man süi'be pe hin

dí 'yose'be nguetho 'buh mam fäts'ihe ra Cristo, ja'bu in nu ran u ma ja'i'be, pe hin dí tu'be. ¹⁰ Hönbu go hapu ga mbe'be, dín nu'be ran unbi, ne sä xca tu'be nangue rá 'befi ra Jesús dí ot'be, tengu tho 'bu mi du ra Jesús. Pe nangue dí hät'be yun unbi di nequi dí 'buhmbe ra Jesús, ne di jamansuc'be. ¹¹ Ne thocua thoho ena da thog'be nangue dí ot'be rá 'befi ra Jesús, pe gue'a ní nequi rá ts'edi ra Jesús dín 'yo'be a, ngue i fäxca'be, ne hin'yu ma ts'edi zeh'e'be. ¹² Janangue'a thocua thoho i thusca man dātehū, pe gue'a man'da gnīm 'buhmbū Ojā xun ho a. ¹³ Nu'a n'da ran 'yohū bi ma maya'bu bu ja rá t'ohni Ojā: “Nugä dí εc'yēigä, janangue'a dīm mangä na,” bi 'yēna. Nguetho dí ot'ä'be ya, dí εc'yēi'be, janangue'a dí mam'be a dí εc'yēi'be. ¹⁴ Ne hin dí su'be, nguetho dí pa'be madā thog'be, pe guet'a Ojā ngue bi xox'a ma Hmuhū ra Jesús 'bu mi du, da xoxcā'be tengu bu í xox'a ra Jesús. Ne ahū dan 'yohū 'bu dá sōmhbu bu 'bu a Ojā. ¹⁵ Pe nu'ū 'be'a gātho dín nu'be nangue ahū, n'damhma man'da xtán ngu ahū guin nuhū rá mate Ojā, ne man'da xtán ngu ahū gui 'yēmfū Ojā, jamadi ni mate. Ne gue'a man'da dí t'εspa Ojā a buya. ¹⁶ Janangue'a hingui cuent ma mbūi'be nangue a ma 'befi'be, madague'bu man'da man'da in theh rá ts'edi ma ja'i'be. Pe Ojā di un ra ts'edi ma mbūi'be gātho yu pa. ¹⁷ Nu'ū yun unbi dín nuhū ua ja ra häi hingan ya'a u, pe gue'a man'da dá tīmhbū ran ho bu mahęts'i. Emmē man'da xun ngu ra nuixte gan nuhū bu, xinda gue ran unbi dá nuhū ua ja ra häi. ¹⁸ Hin dīm bēmhbu gātho yun unbi dín nuhū ua ja ra ximhäi, nguetho da tho u. Pe man'da dīm bēmhbu 'be'a gātho hin dín nuhū ya, nguetho nu'a din jagāhū bu mahęts'i hin da tho a.

5

¹ Ne dí paḥmbū ngue ma ja'ihū tengu n'da ra ngu ua ja ra ximhäi, hinga ya'a da hyät'i. Ne nu'bu da yot' ma ngu ua dín ja bu a man'da ma ngumhbū bu mahęts'i ngue bi hyō Ojā. Ne njam'bu da gua a, nguetho him bi hyōh yu ja'i. ² Ne nuju dadín xōmbūihū nangue ma ngōc'yēihū i jajū ya, ne dín dōmdahū di pārca ma ja'ihū, da gohi ma'da'yo, ngue rán säui bu mahęts'i a. ³ Nu Ojā di japi ngue din ja ma ngōc'yēihū bu. ⁴ Pe nuya ngue dí 'buhmbū ua, ne in nu ran unbi ma ngōc'yēihū ne dín xōmbūihū. Pe hin nangue a dín nde ga tuhū n'dihi, pe man'da dín ndehū a ma ja'ihū ma'da'yo, ngue dīm pārcahū ma ngōc'yēihū i ja ya. ⁵ Nu Ojā bi zānni ngue di pārca ma ja'ihū, ne bi 'dajū rá Hogandāhi ngue ra hmerpya majuāni dín ja. ⁶ Ne dín dō'mate thohū yu pa dí 'buhmbū ua. Nguetho dí paḥmbū nu yu pa dí 'buhmbū ma ja'ihū i jajū ya, hin dí 'buhmbū ma Hmuhū ra Jesús bu ja rá ngu bu mahęts'i. ⁷ Dí paḥmbū majuāni dín ja ma ngumhbū bu, nguetho dí εc'yēigāhū Ojā, madague'bu hin dín nuhū. ⁸ Ne dín dō'mate thohū ua, pe dí εmhbu ngue man'da xun ho ga sohmbū ua ma ngōc'yēihū, ne ga mbähā bu bí 'bu a ma Hmuhū mahęts'i. ⁹ Pe man'da hnehi thoho dín nde ga othū 'be'a in nde ma Hmuhū, madague'a dí 'buhmbū ua ja ra häi, uague dí 'buhmbū bu guerpū bí 'būi. ¹⁰ Nguetho da zōn ra pa ngue gātho dyū 'yēc'yēihū jatho dam 'bāhmbū bu ja rá hmi ra Cristo, n'da ngu n'dajū. 'Dahmi 'datho ga ḥmhbu 'be'a yún thehū dá othū ua ja ra häi. Ga tāḥmbū 'bu xun ho, ga 'behmbū 'bu hin ε ho.

Bi hogahū 'be'a nán sūmhbu Ojā 'bu mí du ra Cristo

¹¹ Ne dí su ga ot'ä a hin da numanho Ojā, janangue'a dí humbi dí xifi 'be'a dí 'yēc'yēi Ojā u yu ja'i. Nugä'be Ojā i paç'be xun ho 'be'a majuāni dí ot'be, ne nu ahū dín nde ngue gui paç'be xun ho. ¹² Hin dín nde a'be guim bēmhbu ngue dīm ma nangue man hose'be. Pe dín nde ngue guin numanhoc'be, guerpū da zā gui hecuahū yu ja'i ngue i ten'ndū yun 'yohū din 'yēzēhē, pe nu'ū yū mbūi u him majuāni u. ¹³ Pe dí ot'be 'be'a gātho da numanho Ojā, nguetho dín numanho'be Ojā, madague'a im man yu ja'i dí tontogä'be. Pe nu'a 'be'a dí ot'ä'be da bōmanho nangue ahū. ¹⁴ Nangue rán huçcate ra Cristo ná ot'be 'be'a gātho dí ot'be, nguetho dí paḥmbū ngue bi du bi nu ran unbi nangue gātho yu ja'i. Ne gue'a ní zā dim pomhbū ran unbi u, tengu 'bu xtán duse ngue xtán guzēhē yú ts'oqui. ¹⁵ Ne bi du ne bi ndants' mahōn'a ngue nde di un ra 'da'yote u gātho yu ja'i. Janangue'a da 'yē'ts'a ní 'yot' yū pähä zēhē u to da hyān ra 'da'yote, ne da 'yot'e 'be'a in numanho a. ¹⁶ Janangue'a nuya dá päh man 'yomfēnihū, ne nuya hin ná numanhohū ma mijā'ihū 'be'a di ja, tengu mi othū nu'bu him mi εc'yēihū. Pe gam bēmhbu tengu bu nam bēn Ojā u. Ne nu'bu him

mi ɛc'yɛigä, dí m bɛni ngue nu ra Cristo n'da ran 'yohu tho ho tengugä, pɛ nuya hinguin ja bu dí m bɛngä ya. ¹⁷ Nguetho gätho to'o in 'yohu ra Cristo tengu 'bu ma'da'yo u, nu yún yon 'yomfɛni zɛhɛ bi 'bɛ'u, pɛ nuya gätho bi gohi ma'da'yo. ¹⁸ Pɛ gätho bi 'yɔzɛhɛ Ojã dãm 'buhmbu ma'da'yo. Nguetho bi hogahu 'bɛ'a madín sũhmbu Ojã 'bu mi du ra Cristo. Nɛ nuya bi 'daju ra 'bɛfi ngue ga xihmbu yu ja'i 'bɛ'a dí zin a Ojã u, nɛ da mba ma punbi yú ts'oqui u gätho i ɛc'yɛi. ¹⁹ Nguetho nu'a Ojã min 'youi ra Cristo nu'bu mi 'yɔt'e 'bɛ'a dí hocpa yú mbui yu ja'i ja ra ximhäi. Nuya hin da gũcpa a rá muui u yú ts'oqui gätho to'o da 'yɛc'yɛi a. Nɛ bi 'daju ra 'bɛfi ngue ga xihmbu yu ja'i 'bɛpũ dín yamanhohu Ojã u. ²⁰ Nujũ ma 'bäigähu ra Cristo, ɛmmɛ dí hãh ma mbui dí xihmbu yu ja'i tengu tho 'bu xtã xisɛ Ojã u, ngue da 'yãpi di hocpa yú mbui, nɛ din 'yohu xũn ho Ojã. ²¹ Nu'a ra Cristo hin'yũ rá ts'oqui, pɛ bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihu tengu 'bu yú ts'oqui zɛhɛ. Janangue'a da 'yɛmbi rán ho a rán hose ra Cristo to'o gätho da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a í du a.

6

¹ Nɛsɛ a Ojã dí comhbe rá 'bɛfi, nɛ janangue'a gätho ma mbui'be dí xi ahũ ngue gui jamansuhũ rá mate Ojã. ² Nguetho Ojã bi mam bu ja rá t'ohni: “Dã ɔcã ni ndehũ a ra pa gã zoju, nɛ dá ɔt'ahũ ra mate. Nɛ dá zɛ ahũ ra pa dá yãn ahũ,” ɛn'a Ojã. Nuya yũ pa ja buya Ojã sä da 'yɔt'ahũ ran ho, nuya nám pa ya Ojã i sä di pɔ'ahũ. ³ Nɛ dí honi xũn ho 'bɛ'a gätho ga ɔt'be, ngue hin di u't' yú mbui 'da 'bɛ'a dí ɔt'be, n'damhma njon di c'ãman'u rá 'bɛfi Ojã dí ɔt'be. ⁴ Nɛ nangue 'bɛ'a dí ɔt'be dín nde ga ut yu ja'i ngue majuãni yúm 'bɛhniga'be ra Cristo ua ja ra häi. Nɛ gätho dí ɔt'be xũn ho nɛ hin dín xombui'be, madague'bu xũn ngu ran unbi dín nu'be. Nɛ xũn hɛi 'bɛ'a nám 'bu'be, nɛ ja'bu hin dí pã'be 'bɛ'a ga ɔt'be. ⁵ Nɛ xũn ngu yu nidi i 'benzaga'be, nɛ dí ofãdi'be, nɛ dín nu'be 'da yũn 'yo'ts'i 'bu in cue yu ja'i. Nɛ 'da yu pa ɛmmɛ dí yã'be nangue ra 'bɛfi xũn hɛi dí ɔt'be. Nɛ dí äthã'be 'da u yu xui, hin dí a'be, pɛ dí tɔmda'be 'bɛ'a dín ja. Nɛ 'da yu pa hin'yũ ga si'be. ⁶ Pɛ n'datho ma mbui'be tengu rán säui a majuãni, nɛ dá ɔt'be ran ho nguetho dín 'yo'be rá Hogandãhi Ojã. Nɛ hin dadí xombui'be nangue ma 'bɛfi'be, pɛ dí utã'be yu ja'i ma yembui'be nɛ man huɛcate'be. ⁷ Nɛ dí m mam'be a ram hma majuãni, nguetho di zɛc'be Ojã ga ɔt'be rá 'bɛfi. Nɛ nangue ma hocjã'i dí ɔt'ã'be, hingui sä di yãcpa'be yu ja'i. ⁸ Ja'bu i hnumansuc'be, ja'bu hin'na, nu'u 'da di c'ãman'uc'be, nu'u mi'da im ma xũn ho dí ɔt'be, nu'u 'da im ma dí fɛhnigã'be. Pɛ madague'a xũn ngu 'bɛ'a man u yu ja'i, dí m mam'be 'bɛ'a ngue majuãni. ⁹ 'Bu i 'da ngue im ma ngue hingui pãdi 'bɛ'a dí ɔt'be, pɛ 'bu i 'da i pãc'be xũn ho. Nɛ n'dapa ngu n'dapa i husca man dãtɛ'be, pɛ guexta'a dí 'bu'be. Nɛ xũn ngu yũn unbi dín nu'be, pɛ hin dí tu'be. ¹⁰ Nɛ nu'bu dín nu'be ra dumbui, 'bex di 'dac'be ran johya ra Hmu mahɛts'i. Nugã'be dí hyoya'be, pɛ xũn ngu u dí jap'be da dín a ran ho, nguetho dí xicã'be 'bɛ'a di un'na Ojã. Nɛ hin'yũ 'bɛ'a da zã gam mam'be ngue ma mbeti zɛhɛ'be, pɛ hin'yũ 'bɛ'a dadí 'bɛ'be, nguetho Ojã di 'dac'be gätho dí hom'be. ¹¹ Nu ahũ ma amigo ahũ guí 'buhmbu bu ja ra hnini Corinto, ya dá xi ahũ gätho 'bɛ'a dí m bɛni, nguetho dadí huɛc'ahũ ngue gätho ma mbui. ¹² Nugã'be majuãni dadí huɛc ahũ, pɛ nu ahũ hin ɛ ja nin huɛcate nanguecã'be. ¹³ Pɛ dí xi ahũ tengu tho 'bu ma t'ũhni ahũ, dami xoc ni mbuihu nɛ dín ja ahũ ran huɛcate nanguecã'be, tengu tho dí ɔt'be nangue ahũ.

Ojã i 'bũpũ mbo ma mbuihu

¹⁴ O guín 'yohu u 'da ngue hingui ɛc'yɛi Ojã, nguetho nte yún jahũ n'da u ɔt' ran ts'o 'bu ɔt' ran ho n'da. Nɛ nte rán jaui ra 'bexui a ran nɛqui. ¹⁵ Nɛ hin te rán jaui ra Cristo a ra Satanás ngue ra zĩthu, nɛ hinga 'dat'a im bɛmmi n'da ra 'yɛc'yɛi a hingui ɛc'yɛi. ¹⁶ Nɛ hin te rán jaui rá ngu Ojã u yu hmite, nguetho ni mbuihu rá ngu Ojã ngue i 'bui mazãi. Nɛ gue'a bi man Ojã maya'bu: “Nugã dam 'bũpũ mbo yú mbui, nɛ dan 'yohu, nɛ nugã ga ɔt'e yú Ojãgã u, nɛ nu'u ga ɔt'e ngue ma t'ũhnigã u,” bi 'yɛn Ojã. ¹⁷ Janangue'a bi 'yɛn Ojã: “Damí 'uehmbu bu, o guí tɛnhdu ngue'u hingui ɛc'yɛi, nɛ 'yo guí sähu 'bɛ'a xũn ts'o. Nɛ ga ɔt'e ngue ni Ojãu, nɛ ga sin ahũ buya. ¹⁸ Nɛ ga ɔt'e ni Tajũ nɛ nu ahũ ga ɔt'e ma ts'unt'u ahũ nɛ ma t'ixu ahũ.” Gue'a bi man Ojã ngue nuĩxte rá ts'edi.

7

Bim päh yá mbui yu 'yɛc'yɛi

¹ Ma amigo ahü dadí huɛc ahü, ya xun ngu yun ho bi man Oja da 'yørcahü, pɛ jatho ga 'uehmbü bü i ja 'bɛ'a gätho xun ts'o. Nɛ ga 'uehmbü 'bɛ'a in nde di ts'on ma ja'ihü, nɛ ma mbuihü. Jatho ga homhbü man'da man'da 'bɛ'a dí gua'a dán hoju, ngue gan numansuhü Oja. ² Nɛ nu ahü guí 'bühmbü bü ja ra hnini Corinto, dami bɛnc'be nanguecä'be, nguetho xinga n'da ahü bi nu ran unbi 'bɛ'a dá øt'ahü, nɛ hin te dá øt'ä'be ngue di ts'on'na ni mbuihü, nɛ xinga n'da ahü dá hä ahü ngue m'bejua ga ɛn'ahü gui jurcahü. ³ Nuya hin dín nde ngue ga dämhyä ahü, nguetho ya dí xi ahü ngue ɛmmɛ dadí huɛc ahü, nɛ thocua thoho dím bɛn ahü, asta gue'bü ga tugä. ⁴ Nugä dí ɛc'yɛi ngue guí øthü ran ho, nɛ gue'a ní hyu ma mbui a. Nɛ nu ahü gadí 'daju ran johya, madague xun ngu yun unbi dín nugä'be, pɛ ɛmmɛ hu ma mbui ran johya. ⁵ Nu'bü má søngä'be bü ja ra häi Macedonia, ɛmmɛ xun hɛi 'bɛ'a dá øt'be, nguetho hønübü go hapü dá tho'be bi züc'be yu ja'i, nɛ xun hɛi 'bɛ'a nám 'bü'be nɛ mi ja ra mbidi ma mbui'be. ⁶ Pɛ nu Oja nzai i hurpa yá mbui u to'o i tu yá mbui, nɛ bi hyurca ma mbui'be 'bü mi zøm bü ra Tito. ⁷ Bi hyurca ma mbui'be nangue gá hyurpa rá mbui ra Tito 'bü gmí 'bühmbü bü. Nu ra Tito bi xicä'be ngue ɛmmɛ bi du ni mbuihü nangue 'bɛ'a gá 'yøthü ngue hingui ho. Nɛ bi xicä'be ɛmmɛ gmín ndehü guin nuju. Nɛ nu'bü mi c'aman'ugä 'da, nu ahü bü gá yanjü. Nɛ nangue guím bɛnjü, man'da i hu ma mbui. ⁸ Bi du ma mbuigä 'da yu pa nangue rá mbüdi søcuä dá pɛn'nahü bü, pɛ hin'na ya. Bi du ma mbui nangue ra dumbüi dá 'da ahü. ⁹ Nuya dadí johyagä, hin nangue bi du ni mbuihü, pɛ nangue gá päh nin 'yomfɛnihü 'bü mi du ni mbuihü. Nɛ nu Oja bi japi ngue bi bømanko 'bɛ'a dá xi ahü. Nɛ nte man unbi bi gohi 'bɛ'a dá øt'a'be. ¹⁰ Nguetho nu'ü i hon Oja 'bü i tu yá mbui, di japi di päh yá mbui nangue yá ts'oqui, ngue da yäni, nɛ da 'ue'a ra dumbüi büya. Pɛ nu'bü i tu yá mbui ngue hingui pädi 'bɛ'a da 'yøt'e nɛ im bɛn ra ximhäi, hin di päh rá mbui 'bü, pɛ man'da di un ran däte büya. ¹¹ Nu ni dumbüihü bi 'da ahü ran 'yomfɛni xun ho nangue gá hyomhbü Oja, nɛ ɛmmɛ gá hyumbi gá hoju 'bɛ'a bin ja. Nɛ ɛmmɛ gá numan'ühü a ngue bi 'yøt' ra ts'oqui, nɛ ɛmmɛ gá suhü 'bɛ'a bin ja. Nɛ gá un ran unbi to'o bi 'yøt' ran ts'o, nɛ ɛmmɛ gán ɛhyahü gui 'yøthü ran ho. ɛmmɛ gmín ndehü xcä mbagä bü xcä zɛ ahü. Nɛ ya gá 'yuhmbü bin ho a ra ts'oqui gmín 'yohü. ¹² Jananjabü gue'a dá øt'ahü ra søcuä a, ngue hinga hønt'a ngue di hoc rá mbui a ran 'yohü ngue bi 'yøt' ran ts'o, xinga gue'a bi t'ørpa ran ts'o, pɛ nangue ma søcuä dá øt'ahü, Oja bi zä bi 'yut'ahü ngue majuäni guí tɛngahü. ¹³ Janangue'a ɛmmɛ hu ma mbui'be. Nɛ man'da dadí johya'be nu'bü mi xic'be ra Tito ngue gá hyurpa rá mbui a nangue 'bɛ'a gá 'yøthü. ¹⁴ Nɛ dá xih ra Tito, gue da t'ømanko a rá m hma bü guí 'bühmbü. Nɛ gue'a gá 'yørpahü, gá 'yømanko a ram hma bi xi ahü. Janangue'a hin dí pɛ'ts' ma sägä nangue 'bɛ'a dá xifi, pɛ ɛmmɛ i hu ma mbui. ¹⁵ Nguetho nu'bü mí mba bü ra Tito, ɛmmɛ gá numansuhü, nɛ ɛmmɛ gán ɛhyahü gá 'yøthü 'bɛ'a gätho bi xi ahü. Janangue'a man'da bin ja rán huɛcate ra Tito nangue ahü bü. ¹⁶ Nɛ ɛmmɛ hu ma mbui nguetho sä ga ɛc'yɛi ngue majuäni guí øthü ran ho.

8

Yün t'unni yu 'yɛc'yɛi

¹ Ma zu cu'ahü, dín nde ahü gui pähmbü 'bɛ'a gätho bi 'yøt' rá mate Oja bü mbo yá mbui yu 'yɛc'yɛi dim peti bü ja ra häi Macedonia. ² Nu yu 'yɛc'yɛi bü bi nu ran unbi nguetho yu hyoya thoho u. Pɛ guemhma ɛmmɛ i ja ran johya yá mbui, nɛ man'da man'da di unda yun t'unni yá mi'yɛc'yɛihü. ³ Nugä dí haξανjuäni ngue bi unni xun ngu, madague'a hin'yü 'bɛ'a da gopü ja rá nguse, nɛ rá pähäzɛhɛ bi uni. ⁴ Nɛ bi 'yác ra mate ngue nɛ'ü da gom'ma ram fäts'i dín t'un'ndü yu hyoya 'yɛc'yɛi bü ja ra häi Judea. ⁵ Nɛ man'da xun ho bi 'yøt'e xinda gue'a dá bɛngä, nguetho m'bet'o thoho bi hyon rá pähä Oja ngue di bɛnbi 'bɛ'a da 'yøt'e, nɛ nubüya bi xiqui ngue da mbäxqui ga fäx u yu cu. ⁶ Nu ra Tito rá mbüdi bi xi ahü nangue yun t'unni gui umhbü. Nɛ dá xi'be ra Tito di jua'a di peti gätho nin t'unnihü gá

mamhbũ gui umhbũ, nanguie nin huẽcatehũ, ngue ra mate thoho. ⁷ Nu ahũ ẽmmẽ xũn ngu yũn ho guí øthũ, nẽ i ja ni t'ẽc'yẽihũ xũn ho, nẽ sã guím mamfũ rá m hman Ojã xũn ho, nẽ ẽmmẽ guí pãhmbũ xũn ho, nẽ ẽmmẽ guí ẽhya gui 'yøthũ rá 'bẽfi Ojã, nẽ ja ahũ nin huẽcatehũ nanguiecã'be. Pẽ nuya xũn ho 'bũ gui umhbũ xũn ho nin t'unnihũ, n'damhma hin te gui 'bẽhmbũ nanguie rá 'bẽfi Ojã guí øthũ. ⁸ Nugã drã Pablogã hin dín nde ga manda ahũ 'bẽ'a guí øthũ. Nuna 'bẽ'a bi 'yøt' yũ cu bũ ja ra häi Macedonia, n'da ra hmẽpya a. Nu'bũ ngubũ gui 'yøthũ, da zã ga pãcã ngue majuañi i ja ahũ nin huẽcatehũ nanguie yũ 'yẽc'yẽi. ⁹ Nguetho guí pãhmbũ rá mate ma Hmuhũ ra Jesucristo. Nu'a tengũ 'bũ ra mẽmbeti a, pẽ bin hyoya nanguiejũ ngue bi nde din jajũ xũn ngu. ¹⁰ Nuya i ja a ga xi ahũ 'bẽ'a dím bẽngã. Xũn ho 'bũ gui juahmbũ 'bẽ'a gã dũmhbũ má jeya, nguetho ẽmmẽ gãn ẽyahũ má jeya gã un nin t'unnihũ. ¹¹ Nuya dami pethũ nin t'unnihũ, nẽ daman ẽyahũ ya, tengũ 'bũ rá mbũdi gã bẽmhbũ, nẽ gui umhbũ 'bẽ'a gãtho sã gui umhbũ. ¹² Nu'bũ ja a nde di un a n'da, Ojã da numanho, 'bũ gue'a rán thẽui 'bẽ'a pẽ'ts'a n'da a di uni. ¹³ Pẽ hin dí ẽna go din dãnhyẽi ẽ 'da o dim mẽmbeti ẽ 'da nanguie a gã unhũ, nẽ nu ahũ bũya hin'yũ 'bẽ'a gui hyomhbũ. ¹⁴ Pẽ nu'a dí xi ahũ, pẽ nuya xũn ngu i ja ahũ, xũn ho 'bũ gui unhũ ts'ũ ẽ 'da hin'yũ 'bẽ'a da hyoni. Nẽ nu'bũ da zõn ra pa ngue hin'yũ 'bẽ'a gui hyomhbũ, nu'ũ di zẽ ahũ ẽ. Jananguie'a gãtho thocua thoho din ja 'bẽ'a da hyoni. ¹⁵ Nẽ gue'a mán t'o't'i bũ ja rá m hman Ojã: "To'o di peti xũn ngu, pẽ hin da bong thoho a da hyonse, pẽ nẽ'ũ di peti zũ ts'ũtho, hin te di 'bẽdi."

Ra Tito nẽ'ũ in 'yohũ

¹⁶ Dí ẽmfe jamadi Ojã ngue bi 'dac mam fãts'i'be ra Tito, ngue nẽ'a ẽmmẽ im bẽn ahũ nẽ ẽmmẽ ẽhya nanguie ahũ. ¹⁷ Ngue nu ra Tito min nde da 'yøt'e 'bẽ'a dá xifi, nẽ'a mi ja rá pãhã zẽhẽ da mba bũ. ¹⁸ Nẽ da mbe ra Tito na man'da ra cu ngue dí pẽnhã bũ, nu'a im man rá m hman Ojã xũn ho, nẽ gãtho yũ 'yẽc'yẽi ngubũ im ma nanguie'a. ¹⁹ Ma mi'yẽc'yẽihũ bi huanhna ran 'yohũ na, ngue dan 'yohe 'bũ dá hãxhe ra mbeti bũ Judea. Nẽ gue'a ná uh man huẽcatehe ngue dín nde ga fãx ma cuhũ, nẽ dí nuĩxte ra Hmu mahẽts'i a. ²⁰ Nugã'be dadí jamansu 'bẽ'a dí øt'be nanguie yũn t'unni xũn ngu, nguetho hin dín nde din ja 'bẽ'a dí c'ãman'ũc'be. Nẽ gue'a í than'ndũ mi'da yũ cu ngue ga mbãhmbe 'bũ dá hãxhe a ra mbeti. ²¹ Nguetho dín nde ga øt'be gãtho xũn ho bũ na nu Ojã nẽpũ na nu ma mijã'i'be. ²² Nẽ ga pẽn'nahũ bũ man'da ra cu mahõn'a ngue da mbãhã ra Tito. Nẽ nuna dí pãhmbe ngue ra 'yẽc'yẽi xũn ho na. Nẽhna ẽmmẽ ẽhya da 'yøt'e xũn ho rá 'bẽfi Ojã. ẽmmẽ nde da mba bũ da nu ahũ, nguetho ya dá xihna nanguie ni hogant'øt'ehũ. ²³ Nẽ nuna ra Tito, man 'yo'be nanguie ma 'bẽfi dadí zẽ ahũ. Nẽ nu'ũ mi'da in 'yohũ ra Tito, yãm 'bẽhni ẽ yũ 'yẽc'yẽi dim peti ua. Nẽ da mbãx ahũ nanguie rá 'bẽfi Ojã, gue'a dín nẽqui xũn ho rá nuĩxte ra Cristo bũ guí 'bũhmbũ. ²⁴ Nuya dami 'yørca'be ra mate gui simanhohũ yũn 'yohũ, n'damhma gãtho mi'da yũ 'yẽc'yẽi da bãdi ngue majuañi i ja nin huẽcatehũ, tengũ tho dím mangã ngue nzãi i ja ahũ ran huẽcate.

9

Di pẽt yũn t'unni nanguie yã mi'yẽc'yẽihũ

¹ Nugã hingui jatho ga xi ahũ nanguie gui zẽhmbũ ni mi'yẽc'yẽihũ, nanguie yũn t'unni gui unhũ. ² Nguetho dí pãdi ngue ẽmmẽ i ja ahũ ra pãhã gui zẽhmbũ ẽ. Nẽ ya dá xih yũ jã'i ngue i 'bũcua ja ra häi Macedonia 'bẽ'a guí øthũ bũ ja ra häi Acaya. Dã xihya ngue gãn ẽyahũ gã pẽt nin t'unnihũ má jeya. Nẽ yũ cu ua nde da den'nahũ 'bẽ'a guí øthũ. ³ Nuya dí pẽn'nahũ ya yũ cu da mbãx ahũ gui pethũ nin t'unnihũ jannanguie'a di ja bũ 'bũ dá sõngãhe bũ, nẽ dín nẽqui ngue guín ẽyahũ gui fãxhũ yũ hyoya, tengũ dá xih yũ cu ua ngue guí øthũ. ⁴ Nẽ nu'bũ ga mbãhmbe bũ ẽ 'da yũ mẽngu ua ja ra häi Macedonia, nẽ hin xquín ẽyahũ gui pẽt nin t'unnihũ, ga pẽ'ts' ma sãhũ 'bũ. Nguetho ẽmmẽ dí ẽc'yẽi guí øthũ 'bẽ'a guím mamhbũ. ⁵ Jananguie'a dá xihya yũ cu dim 'bẽt'o da mba bũ, di zẽ ahũ, n'damhma da zã gui pethũ gãtho nin t'unnihũ, di jua a gã mamhbũ. Nẽ nu'bũ dá mbãhmbe bũ, ya xtí guadi xquí pẽt'ũ gãtho nin t'unnihũ. Nẽ nu man 'yohe da bãdi ngue

gá umhbü nangué ni pähä zehéhü, né hin nangué dá xi ahü. ⁶ Dami bëmhbü ya, to'o i tu zü yoho yü hmudä, zü yoho da xoc'ü, pé to'o da duhu xün ngu, da xoqui xün ngu ü. Janangué'a mpähä thoho gui unhdü yü hyoya yün t'unni, né nu Ojä xün ngu ran japi di 'da ahü büya. ⁷ N'da ngu n'da di uni tengü im bëñ rá mbüi zehé di uni. O gadí umhbü 'bü hin guín ndesé ni mbüihü, pé xinga gue'ü mi'da da xi ahü gui umhbü. Nguetho Ojä di huéc'ü to'o i ja ran johya di uni. ⁸ Nu Ojä sä di 'da ahü xün ngu, janangué'a dí gua a gui hyonsehü, pé né'a thocua thoho gui unhdü to'o hin'yü 'bé'a da hyoni. ⁹ Nt'o't'i bü ja ráñ hman Ojä to'o ngue di unni xün ho ü yü hyoya, nu'a rá hogant'öt'e da gohi mazai. ¹⁰ Nguetho nu'a Ojä ngue nzai di un yü hmudä to'o i tupü ja ra huähi, né di japi din xändi ngue din ja 'bé'a da zi, guet'a Ojä di 'da'ahü ra hmudä dán xänd ni hogant'öt'ehü, tengü bü nan xänd yü hmudä bü ja ra huähi. ¹¹ Nu Ojä di 'dajü xün ngu, n'damhma da zä xø ga thojü xün ngu büya. Né nu'bü dá undähe nin t'unnihü, né to'o da hyäni da 'yësüpa Ojä né di un ra jamadi Ojä. ¹² Yoho yün ho da bëni nangué nin t'unnihü, nu yü 'yéc'yéi din ja 'bé'a da hyoni, né gätho ü di un ra jamadi Ojä büya. ¹³ Né gätho to'o da hyän nin t'unnihü da 'yësüpa Ojä, nguetho nu nin t'unnihü ra hmeppya a ngue majuäni guí éc'yéihü rán ho ma'da'yo ra Cristo, né émmé di johya ngue guí pähmbü ni cuhü ü, né'ü gätho mi'da yü cu. ¹⁴ Né to'o da hyän nin t'unnihü, da 'yäp Ojä da mbäx ahü, né di huéc ahü büya, nguetho i ja ahü xün ngu rá mate Ojä bü mbo ni mbüihü. ¹⁵ Pé jamadi Ojä nangué ran t'unni émmé xün ho bi 'dajü, ngue rá Ts'ünt'ü, né hingui sä gam bëmhbü hangü na ngu di muui a. Janangué'a nu'bü díñ bëmhbü 'bé'a bin 'dajü, hin ga hyøjü 'bé'a dí peshü 'bü.

10

Ija rán t'édi ra Pablo 'bé'a da xih yü 'yéc'yéi

¹ Nugä drá Pablogä, émmé díñ nde ahü gui 'yøhmbü a ga xi ahü, pé janate tho ga xi ahü, tengü thoho 'bü da xi'azehéhü ra Cristo. Nguetho guí 'bühmbü bü 'da ü sä éna mbe díñ su 'bü dí 'bühmbü bü, ngue'a janate tho díñ mangä, pé nu'bü dí pen'nahü ma søcuä, émmé nts'edi díñ mam büya, sä éñ ü 'da. ² Nu'bü dá mbagä bü, hin díñ nde ga ut'ahü hangü rá ts'edi man zambüi, pé sä ga damhyagä ts'ü to'o im ma ngue díñ bëñsegä'be 'bé'a dí öt'be. ³ Majuäni dyü jä'i thohoga'be ua ja ra ximhäi, pé hin dí tñm'be ua a ra ts'edi ná tafü ra ximhäi. ⁴ Nujü hinga gue'a ma ts'edizehé nán sühmbü, pé rá ts'edise Ojä a ná tafü rá ts'edi ran ts'o. ⁵ Nangué rá ts'edi Ojä dí hecuahü yün 'yéts'i yü jä'i nangué 'bé'a päse, né'ü hinguin nde da bë Ojä. Né nu rá ts'edi Ojä da zä di päpü yün 'yomfëni yü jä'i ngue 'da'anguui da bëmhbü ra Cristo. ⁶ Né nu'bü ya dá pä'be ngue majuäni guí øthü 'bé'a in nde Ojä, nugä ga hut'anzambüi ngue ga 'uec'ü 'da guí 'bühmbü bü, ngue hingui nde da 'yøt'a in nde Ojä. ⁷ Dami bëmhbü ya 'bé'a i t'øt'ahü. 'Bü i 'da ahü ngue im bëni ngue majuäni in 'yohü ra Cristo, xün ho 'bü, pé jatho da bëdi ngue necä'be díñ 'yo'be ra Cristo. ⁸ Hin dí pé'ts' ma sä xün ngu yü nidi ga xi ahü, ngue bi 'dac man t'édi'be Ojä. Nu Ojä bi 'dac'be ra ts'edi ga zé ahü man'da gui pähmbü Ojä, pé hin nangué ga ts'ongä'be ra 'befi bü. ⁹ Nugä hin díñ nde gui sühü nangué 'bé'a dí øt'ahü. ¹⁰ Nguetho 'büpü 'da di c'aman'ügä, né éñ'ü: "Émmé ja rá ts'edi rá søcuä ra Pablo, pé nu'bü i 'bücuä hin'yü rá ts'edi, né hingui sä din yä xün ho," éñ ü 'da. ¹¹ Pé jatho guim bëmhbü 'da ahü ngue tengü bü nan ja rá ts'edi ü ma søcuägä, né ngutho 'bü dá xi a zehéhü. ¹² Nugä'be hinga 'da'ígu díñ bëmhbe yü jä'i i 'büpü, ngue i ja ran 'yéts'i nangué 'bé'a éna päse ü. Pé nu'ü to'o im bëni man'da i päse xinda gue'ü mi'da, pé hingui pä a majuäni. Nguetho sä i nüjsüpa yü mijä'ihü nangué 'bé'a im bëñsé. ¹³ Pé nugä'be hin díñ mam'be man'da ja man t'édi'be xinda gue'a bi zänga'be Ojä, pé hønt'a dí øt'be 'bé'a i xic'be Ojä. Né bi xic'be Ojä dam pé'be bü guí 'bühmbü. ¹⁴ Né njon da zä da 'yëna man'da bi tho'a dá øt'be, xinda gue'a bi xic'be Ojä 'bü mbüdi thoho dá søm'be bü guí 'bühmbü dá xi ahü rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁵ Né hin díñ nde ga éñ'be ngue ma 'befi'be 'bé'a bi 'yøt'ü mi'da bü guí 'bühmbü, hønt'a ma 'befi'be ga ja ahü guim benthü ni t'éc'yéihü xün ho, né gue'a dí zä ga øt'be man'da ra 'befi bü, 'bü da xic'be Ojä. ¹⁶ Né sä ga mbe'be bü mi'da yü hnini büya ngue

man'da yatho guepɛ njom bi xih yɛ jɔ'i rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne njon da zä da ma ngue n'dan'yo dá thocpa rá 'befi bɛ. ¹⁷ Hingui ho 'bɛ din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ man'da da hyɔdumbɛi da 'yɛspa ra Hmu mahɛts'i. ¹⁸ Nguetho hin te di muui 'bɛ din 'yɛzɛhɛ n'da, pɛ nu'bɛ i ɔt'e 'be'a da numanho Ojɔ, gue'a di muui.

11

Ra Pablo bi ma nangue yɛ hyäte

¹ O gadín xɔmbɛihɛ 'be'a dí xi ahɛ ya, madague'a dí yɔtontogä ts'ɛ. ² Pɛ nugä ɛmme dí hɔh ma mbɛi nangue ahɛ, nguetho i ja bɛ mbo ma mbɛi rán huɛcate Ojɔ. Ne ɛmme dín nde ahɛ hɔnse ra Cristo guin numanhohɛ, tengu n'da ra hmute ngue hin di ts'on rá mbɛi, hɔnt'a in numanho a to'o dim 'bɛhmi. ³ Pɛ dín su ngue di ts'on nin 'yomfɛnihɛ nangue ra fɛhni im man ra zɪthu, tengu thoho bi 'yɔrpa ra zɪthu ra Eva rá mbɛdi thoho, ne ts'ɛrɛpɛ thoho di ja ahɛ ngue hinga gätho ni mbɛihɛ guin numanhohɛ ra Cristo. ⁴ Pɛ ɛmme guí ɔhmbɛ 'be'a gätho i xi ahɛ 'da yɛ jɔ'i ngue i sɔm bɛ guí 'bɛhmbɛ, madague'a i xi ahɛ n'dan'yo ra Jesús ngue'a hin din theui a dá xi ahɛ, ne n'dan'yo n'da ran 'yomfɛni in nde di 'da ahɛ, ne i xi ahɛ n'dan'yo thoho nangue ran ho ma'da'yo, xinda gue'a dá xi ahɛ. ⁵ Pɛ nugä hingui coh ma ts'edigä xinda gue ɛ 'da guí tenhdɛ, ngue im manse ngue man'da yú 'bäihɛ ra Jesucristo. ⁶ Pɛ dí pɔcä a majuañi ran 'yomfɛni nangue Ojɔ, ne gue'a dá ut'ahɛ xɛn ngu yɛ nidi, madague'a hingui sä dan hɔt'ahyɔ tengu'ɛ yɛn 'yohɛ. ⁷ Uague guí ɛhmbɛ hingui ho dá ɔt'ä nguetho nte dá hɔc'ahɛ 'bɛ má mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo bɛ. Pɛ dá ɔt' ra 'befi dá hɔnse man ts'ihmɛ, nguetho min nde ga ze ahɛ. ⁸ Ne nu'bɛ má xän'nahɛ bɛ, nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi i 'bɛrɛ mi'da yɛm peti, gue'ɛ bi 'dacä 'be'a dá hongä bɛ, janangue'a bi zä dá xi ahɛ ran ho ma'da'yo ne nte dá ä ahɛ. ⁹ Ne nu'bɛ má mám 'bɛhmbɛ bɛ, him mi ja 'be'a dá hongä, ne hin te dá ä ahɛ. Pɛ nu'bɛ mí zɔm bɛ ma cuhɛ yɛ mengu macedonia, bi 'dacä 'be'a madi 'becä. Ne ngubɛ ga ɔt'ahɛ mahɔn'a bɛ, hin te ga ä ahɛ. ¹⁰ Ne dím ma majuañi bɛ ja rá hmi ra Cristo, ngue hin te ga hɔcua yɛ cu 'bɛrɛ ja ni häihɛ Acaya, nangue rá 'befi Ojɔ dí ɔt'ä bɛ, ne njon da zä da xiqui ga äh ra mbeti. ¹¹ Ha gue'a dí ɔt'ä gní 'yɛhmbɛ hin dadí huɛc'ahɛ, pɛ Ojɔ i pɔdi ngue dadí huɛc'ahɛ. ¹² Ne ga thoqui tengu dá ɔt'ä, n'damhma di nequi ngue hinga 'da'igu dí ɔthe yɛ hyäte madague'bɛ ná yɔt'a ɛna i ɔt'e xɛn ho rá 'befi Ojɔ. ¹³ Nu ɛ im manse ɛ ɛna yú 'bäihɛ ra Cristo, pɛ him majuañi im man ɛ, yɛ hyäte thoho, ne hin yú 'bäihɛ ra Cristo ɛ. ¹⁴ Pɛ nde'bɛ hin gui hyonya thohohɛ 'be'a i ɔt'ɛ, nguetho nese a ra zɪthu da zä da hyä ahɛ, da zä da 'yɔt'e tengu 'bɛ n'da ra hogam'behni mahɛts'i bá pen'na Ojɔ. ¹⁵ Janangue'a 'da'igu ɔthɛ ɛ yú 'yɛhɛ ra zɪthu, ne im bɛn yɛ jɔ'i yɛ hogam'behni ɛ. Pɛ da zɔn ra pa da nu ran ɛnbi din thehɛ 'be'a bi 'yɔt'e.

Ran ɛnbi bi nu ra Pablo nguetho rá 'bäiui ra Cristo a

¹⁶ Pɛ ɛmme dí nde ahɛ guí 'yɔhmbɛ 'be'a dí xi ahɛ, madague'bɛ guím bɛhmbɛ ngue dí tontogä ts'ɛ 'bɛ dí manse 'be'a dí ɔt'ä. ¹⁷ Nu'bɛ dím manse 'be'a dí ɔt'ä, ɛna gue'bɛ hinga gue'a bi xicä Ojɔ ngue gam ma, pɛ ɛna gue'bɛ dí tontogä ts'ɛ 'bɛ dím mangä tengu na. ¹⁸ Pɛ nu yɛn 'yohɛ bɛ i xi ahɛ nangue yún hose, nuya necä ga xi ahɛ ts'ɛ nangue man hose. ¹⁹ Nu ahɛ ɛmme xɛn ho nin 'yomfɛnihɛ, pɛ ɛmme guí ɛhyahɛ guí ɔhmbɛ 'be'a i xi ahɛ yɛ tonto. ²⁰ Ne ɛmme gadí hohɛ gan 'yɛhɛhɛ to'o in nde di manda ahɛ, madague'bɛ i hä ahɛ o gue i ä ahɛ 'be'a gätho i ja ahɛ. Ne guín numansuhɛ ɛ ɛmme din 'yɛzɛhɛ, madague da mbɛp'a ni hmihɛ, pɛ guexta'a guí tenhdɛ ɛ. ²¹ Nugä'be hingui sä ga ɔt'be tengu ɛ, pɛ gue'a gním mamhbɛ hin'yɛ ma ts'edigä'be. Nu'ɛ yɛn 'yohɛ guí 'bɛhmbɛ bɛ im man yún hose. Necä ga hut'anzambɛi gam mangä ts'ɛ nangue man hose, tengu n'da ra tonto. ²² Ná yɔt'ɛ ngue yɛ hebreo ɛ, pɛ necä drá hebreogä. Ne ná yɔt'ɛ gue yɛ israel ɛ, pɛ necä drá israelgä. Ne ná yɔt'ɛ gue yúm bom'betɔ ra Abraham ɛ, pɛ necä drám bom'betogä ra Abraham. ²³ Ne ná yɔt'ɛ ngue yú 'yɛhɛ ra Cristo ɛ, pɛ nugä man'da drá 'yɛhɛgä a ra Cristo xinda gue'ɛ. Nuya dím mangä tengu n'da ra tonto. Nugä man'da xɛn ngu ra 'befi dí ɔt'ä xinda gue'ɛ 'da yɛn 'yohɛ, ne man'da xɛn ngu yɛ nidi dán ofädigä, ne

xun ngu yu nidj dá nu ran unbi nangué yu m fei, ne xun ngu yu nidj mi éna xtá thogä. ²⁴ Ne cut'a nidj bi 'yörcä 'däte ma 'de'maguto yu m fei u ma menguhe yu judío. ²⁵ Ne nhyundj bi 'benzagä, ne n'dandj yu ja'i bi bat'adogä. Ne nhyundj án xen'a ra barco mi hugä büya, bi zo bü ja ra dehe, ne 'däte ma goho ora dá o bü ja ra dehe büya. ²⁶ Pe xun ngu yu nidj dán 'yogä ne xun ngu yu nidj má guerü xcá tugä bü ja yu dæthe, nepe 'büh yu bë. Ne bi gorcä ra 'yu ma menguhe yu judío, ne'ü hing yu judío. Ne mi éna xtá thogä bü ja yu hnini nepe ja yu dapo. Ne dá hu yu barco bü emme en ra dehe ran dæhi emme nts'utho. Ne mi éna xtá hyogä u yu hyäte 'yëc'yei. ²⁷ Ne ja'bü emme dá yäcä nangué ma 'befi, ne bin unba ma ja'i, ne ja'bü nya'a thoho hin dán açä. Ne ja'bü nya'a thoho hin dán sihmegä, xinga gue ra dehe dá sigä. Ne ja'bü xun se nguetho hinga xöt'a ma pahniägä. ²⁸ Emme xun hëi 'be'a dí øt'ä, ne'ü yu 'yëc'yei gätho hönbü go hapü dim peti emme dí hadumbüi ga jamansugä u. ²⁹ Ne'a dí øt'ä 'da'angu dí sägähe u 'be'a gätho i sä u, nu'bü 'bü a n'da ra 'yëc'yei xun güent'i, dí com'be rán güent'i a. Ne nu'bü n'da ra 'yëc'yei i øt' ran ts'o, nugä emme dí cuëgä nangué a to bi 'bepi da 'yöt'e. ³⁰ Pe nu'bü i ja a dín nde dá yädä, pe hont'a dán güent'igä dá yädä. ³¹ Nu Ojä rá Ta ma Hmuhu ra Jesucristo majapi mazai a, i paði ngue hing ra fehni dí m angä. ³² Tengu dá øt'ä n'dandj nu'bü mám 'bücä bü ja ra hnini Damasco, nu'bü min ts'üt'abi ra Aretas, ne nu'a ra ts'üt'abi bi xi u yu dofui da gorca ra 'yu bü ja ra goxthi rá mbä't'i ra hnini, mim bëni ngue da bendgä bü. ³³ Pe nugä dá pøngä bü ja n'da ra ventana ne dá hugä bü ja n'da ra dæ'bøts'e, ne nu'ü ma amigo bi çä'ma ra 'bøts'e ngue ra xähi bü thi rá mbä't'i ra hnini. Ne him bi bendgä u yu cot'yu. Mahotho dá øt'ä 'bü má pøngä bü ja ra hnini Damasco.

12

Ojä bi 'yurpü mahëts'i ra Pablo

¹ Nu'bü dí m mansëgä 'be'a dí øt'ä, hin te di muui. Pe guemhma ga xi ahü 'be'a bi 'yurcä ra Hmu mahëts'i 'bü n'dandj. ² Bi bonga 'de'magoho njeya Ojä bi zixcä bü mahëts'i. Hin dí paçä 'bü ne'a ma ngøc'yëi o hin'na, pe Ojä paði 'bepü ín ja. ³ Hont'a dí paçä ngue dá mba mahëts'i, hin dí paçä 'bü n'youi ma ngøc'yëi o hin'na, hont'a Ojä paði 'be'a dá øt'ä. ⁴ Ne nu'bü mí ts'ixcä bü guerü mahotho, dá øcä 'be'a bi hmam bü, ne njongui man yu ja'i tengu a. Ne him bin 'dac ran t'ëdi gam ma 'be'a dá øpü. ⁵ Ne nuna bi t'ørcä i sä xcá yädä a 'bü gue'a xcä bëni gam ma, pe hont'a man hosegä gam mangä ngue dí paçä hin'yu ma ts'edi zehëgä. ⁶ Nugä i jagä 'be'a xcan 'yëxä 'bü xcä ndegä ne hin dadín hyät'ä tengu 'bü ra tonto, nguetho da zä xcá ma majuani 'be'a bi t'urcä. Pe hin dín nde ngue gue'a dí t'ëscä a, pe dín nde ngue gue'a in nuse yu ja'i a dí øt'ä dí numansugä u, ne'a 'be'a øse ngue dí m angä. ⁷ Nugä dá nugä emme mahotho bü. Pe nu ra zithu bi 'dacä n'da ran unbi dí sägä. Ne Ojä bi un ran t'ëdi da 'yörcä, ndeque hin dan 'yëzëhëgä nangué 'be'a bi 'yurcä Ojä. ⁸ Ne hyundj dá äpä Ojä ngue di 'uec'i ts'ü ran u i jagä. ⁹ Pe nu'a Ojä bi xiqui hin di 'uec'a ran u, pe di 'dacä rá mate ne rá ts'edi sä ga hä't'ä ran unbi. "Nu'bü hin'yu ni ts'edizehe, man'da di nequi ma ts'edigä," i ëngä Ojä. Janangué'a nu'bü hin'yu ma ts'edi zehëgä, man'da emme dadín johyagä, nguetho dí paçä ngue'a man'da dí nequi rá ts'edi ra Cristo. ¹⁰ Nuya hingui tu ma mbüi 'be'a dí øt'ä, madague'a xun ngu yun unbi dín nugä, ngue di c'aman'ug yu ja'i, uague i pa ma uguigä. Ne hingui tu ma mbüi nangué 'be'a i ørca yu ja'i 'bü dí øt' rá 'befi ra Cristo. Nguetho nu'bü hin'yu ma ts'edi, pe man'da di 'dac rá ts'edi ra Cristo.

I hah rá mbüi ra Pablo nangué yu 'yëc'yëi bü Corinto

¹¹ Nu'a 'be'a guím bëngahu, jatho ga xi'asehü 'be'a dí øt'ä, tengu 'bü drá tontogä. Man'da xun ho 'bü xquím mansëhü man hogä xinda gue'bü gam mansëgä. Nu yun 'yohü guí tenhdü, hin'yu 'be'a i ja u ngue hin'yugä, madague'a nte i jagä a di muui. ¹² Nu'bü mám 'bücä bü, dá ut'ahü ngue majuani ma 'bäigä'be ra Jesucristo, hin dán xømbüi 'bü má ut'ahü yun t'øt'e nuixte ne yu hyonya nt'øt'e gue gä nusehü 'bü mám 'bühmbü bü. ¹³ Hanja guím mamhbü ngue hin dá øt'ahü bü tengu dá øt'ä bü 'büh mi'da yu 'yëc'yëi.

Pε 'da'angu dá øt'ahũ, pε hønt'a n'da, ngue hin dá ä ahũ 'bε'a dá hongä. Ha gue'a gni 'yεnjũ hingui ho a dá øt'ä. Pε dami pungahũ 'bũ. ¹⁴ Nuya ná hyundj ga mbagä bũ. Ne hin te ga ä'ahũ 'bε'a dí hongä mahøn'a, nguetho hin dín ndegä a ni mbetihũ, pε dín ndegä gan jahũ tengu 'bũ ma t'ũhni ahũ. Ne hinga gue'ũ yũ t'ũhni i pε'ts'i 'bε'a i hon rá ta o rá mbe. Pε nu yũ ta nε yũ mbe i pε'ts'i 'bε'a da hyon yú t'ũhni. ¹⁵ Pε da hyu ma mbũi 'bũ da zä ga 'bedi 'bε'a gätho dí pε'ts'i guepũ da zä ga hon'na ran ho ni mbũihũ, nε guepũ go him mi sä dam pefi ga zε'ahũ. Pε masque hin gadí huęgahũ tengu bũ na huęc'ahũ. ¹⁶ Ne guím mamhbũ majuañi ngue hin te dá haçä ni mbetihũ, pε guím bεmhbũ 'da ahũ ngue dá taçä ni mbetihũ ngue guí εmhbũ dá hä ahũ. ¹⁷ Ha guím bεmhbũ dá hä ahũ ngue dá pen'nahũ yũm 'bεhni bũ. ¹⁸ Nugä dá ndep ra Tito da mba bũ, in 'youi man'da ma cuhũ. Guí pañmbũ hin te bi daña ngue ðamá 'yä ahũ. Nguetho 'da'ingu dí m bεngä'be ra Tito ngue dadí huęc'a'be, nε 'da'ingu bũ na øt' ma 'befi'be. ¹⁹ Ma cu'ahũ, dadí huęc'ahũ, dín 'yohũ ra Cristo. Ne Oja pañi majuañi a dí m mam'be ya, ngue dí hom'be 'bε'a dín te ni mbũihũ. Janangue'a dí honi ga tapä u yũm hma him majuañi, ngue im man'ũ yũ hyäte di ugui. Ne hinga gue'a guím bεmhbũ 'da ahũ, ngue guí εmhbũ dí hom'be guin numanhojũ. ²⁰ Pε dí su ngue hin gan numanhogä 'bε'a guí øthũ bũ 'bũ dá mbagä bũ. Pε nε da du ni mbũihũ 'bε'a ga xi ahũ bũya. Dí su ngue ga tñ ahũ gadín sũhbũ n'da ngu n'da ahũ, nε gadín seyabahũ, nε gadín cuεfũ n'da ngu n'da ahũ, nε gadín tafũ n'da ngu n'da ahũ, nε gadín c'aman'ũhũ, nε gadín 'yøspatho 'bε'a gadín xihmbũ, nε gadín 'yεzεhεhũ, nε dí su ga tñ ahũ hinga gue'a guí øthũ bũ ja nim petihũ. ²¹ Ne nu'bũ dá mbagä bũ, dí su ngue ma Ojahũ di jaqui ga pε'ts' ma sä nangue 'bε'a guí øthũ bũ. Ne din jagä ra dumbũi nangue to'o bi 'yøt' ran ts'o mam'bet'o, nε guexta'a hin ni päh yá mbũi, him bi 'yäp rá punbi Oja nangue ran ts'o bi 'yøt'e, gue'ũ bi 'yøt' ran 'yomt'εni, nε'ũ bi zinba yá xisu mi'da yũn 'yohũ.

13

Rán zofa ra Pablo, nε yũn zengua

¹ Na hyundj ya ga mbagä bũ gan nu ahũ. Ne nu'bũ dá mbagä bũ, ga juañbä u i 'bähmbũ u yoho o gue hyu yũ testigo. ² Nu'bũ mám 'bucä bũ mam'bet'o dá ðamhya u to'o zai i øt' yũn ts'o. Nuya ga xi'ũ mahøn'a nε gätho mi'da ahũ, nu'bũ dá mbagä bũ mahøn'a, to'o gätho i øt' ran ts'o hin ga huęctho ho u. ³ Ne nu'ahũ da zä gui pañmbũ xũn ho ngue majuañi rá ts'edi ra Cristo 'bũ ja a dí m mangä bũya, nε him ma ts'edi zεhεgä. Ne nu'a ra Cristo hingui 'bεh rá ts'edi nε guí pañmbũ nguetho dim pepũ mbo ni mbũihũ rá ts'edi. ⁴ Nu ra Cristo him mi ja rá ts'edi 'bũ mi du bũ ja ra pont'i, pε nuya i 'bũi nangue rá ts'edi Oja. Necä'be hin'yũ ma ts'edi zεhε'be tengu tho a ra Cristo 'bũ mi du, pε nuya dín 'yohe ra Cristo nangue rá ts'edi Oja, n'damhma da zä ga hoc'ahũ bũ. ⁵ Nuya n'da ngu n'da ahũ dami bεmhbũ xũn ho mbo ni mbũizεhεhũ, janangue'a gui pañmbũ majuañi guí εc'yεihũ o hin'na. Nu'bũ hin gán hyäzεhεhũ, sä gui pañmbũ majuañi i 'bũpũ mbo ni mbũihũ ra Cristo. ⁶ Necä'be dín nde ahũ gui pañmbũ ngue majuañi dí εc'yεi'be ra Cristo. ⁷ Dí äp'be rá ts'edi Oja ngue gui 'yøthũ ran ho, nε hin nangue da bømanho ma 'befi bũ, nguetho man'da dín nde ahũ gam 'bũmanhohũ ra Cristo, xinda gue'bũ guin numansuc'be. ⁸ Nugä'be hin dín ndehma ngue ga hεm'be to'o i øt'a majuañi pε hønt'a dín nde ga øt'be 'bε'a di zε u. ⁹ Da hyu ma mbũi'be 'bũ di zac ni mbũihũ nangue Oja, madague'a guím bεmhbũ ngue hin'yũ ma ts'edi'be. Pε hønt'a dí äp'be Oja ngue din te ni mbũihũ nangue Oja. ¹⁰ Dí o't'ahũ ngue gui hoc ni mbũihũ, nguetho hin dín nde nts'edi ga ðamhya ahũ 'bũ dá mbagä bũ. Nu Oja bi 'dacä ran t'εdi ngue ga tet'a ni mbũihũ, pε him bi 'dac ran t'εdi ga u't'a ni mbũihũ. ¹¹ Nuya hønt'a dí xi'ahũ ya, ma zũ cu'ahũ, Oja gui cohmbũ bũ guí 'bũhmbũ. Pε man'da din te xũn ho ni mbũihũ. Ne dami bεmhbũ 'bε'a gätho dá xi'ahũ, nde'bũ n'dat'a guim bεmhbũ n'da ngu n'da ahũ, nε gam 'bũmanhohũ, nε hin gan sũhbũ bũ. Ne Oja da zä man'da di huęc ahũ nε da hyu ni mbũihũ. ¹² N'da ngu n'da dami zomanhothũ nangue ran huęcate, nguetho n'dat'a ra Hmu dí tεnhdũ. ¹³ Ne gätho yũ 'yεc'yεi 'bucua i pen'nahũ ran zengua. ¹⁴ Nu rá mate ma Hmuhũ ra Jesucristo,

ne rán huçcate Oja, ne rá m fáts'i rá Hogandáhi Oja dí comhbú gátho ahú. Ne hont'a dí xi ahú ya.

GÁLATAS

Ra søcuə bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra häi Galacia

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, guecä him bi huangä yɯn 'yohɯ, pɛ gueɛ a ra Jesucristo, nɛ'a rá Ta, ngue bi xox'a rá Ts'unt'ɯ 'bɯ mi du. ² Nugä nɛ gätho ya ma cuhɯ nangue Ojə ngue i 'bɯcua dí pen'nahɯ ran zengua. Guehna ra søcuə dí ot'ahɯ, nangue gätho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯpɯ ra häi Galacia. ³ Dí äp Ojə ra Ta nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo di 'da ahɯ rán jəpi nɛ da hyut'a ni mbuihɯ. ⁴ Nu'a ra Jesús bin däsɛ bi gurca ma ts'oquihɯ. Nɛ nangue'bɯ mí du a, bi zä da yənjɯ nangue ran ts'o i jaua ja ra ximhäi. Nɛ guehna rá pähä ma Tahɯ Ojə bi 'yɔrcahɯ. ⁵ Janangue'a dí ɛspahɯ Ojə nɛ i ja rá nuixte gätho yɯ pa mazəi.

Hin'yɯ man'da ram hma ngue dím pø a n'da

⁶ Nugä xɔgue dadí hyonya thoho hanja 'bexque gá hyehmbɯ Ojə ngue bi zon'nahɯ xquí pəhmbɯ rá mate ra Cristo, nɛ gá hyəxhɯ n'dan'yo ra 'yu t'ɛmbi ní zin ahɯ Ojə. ⁷ Pɛ hin'yɯ man'da ra 'yu ní zinɯ Ojə, hinda hɔnt'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pɛ i 'bɯ'i 'da'ɯ in nde da hyä ahɯ, ngue nde dí pä't'ahɯ ra 'yu nangue ra Cristo. ⁸ Pɛ ya xtá xi ahɯ ra 'yu ngue majuəni dí yənjɯ Ojə a. Nu'bɯ 'bo'o da xi ahɯ nɛ 'dahma 'dan'yotho da xi ahɯ, da nu rán ts'ɛmbi Ojə a, madague'bɯ guecä o n'da rá m 'bɛhni mahɛts'i. ⁹ Ga xi ahɯ mahɔn'a tengu ya xtá xi ahɯ, nu'bɯ 'bo'o xi ahɯ n'dan'yo n'da ra 'yu xinda gue'a gá hyəmhɯ, Ojə da zänba ran ɯnbi a. ¹⁰ Nuna ram hma dí xi ahɯ nts'ɛdi ts'ɯ. Mfədi hin dí honi guin numanhøjɯ, pɛgue dí hongä Ojə da numanhogui. Pɛ nu'bɯ xcá honi 'bɛ'a dí numanhog yɯ jə'i, hingui sä xcán 'yɛhɛgä nangue ra Cristo 'bɯ.

Hɔnt'a Ojə bi bɛnba ram hma im man ra Pablo

¹¹ Ma zɯ cu ahɯ, dín nde ahɯ gui pəhmbɯ hing rá m hman yɯ jə'i a rán ho ma'da'yo ra Cristo dá xi ahɯ. ¹² Nu ran ho ma'da'yo dím mangä, xínga n'da ran 'yohɯ bi xiqui, nɛ hín dá ɔcä bɯ ja man xädi a, pɛ gueɛ a ra Jesucristo bi jaqui dí pədi. ¹³ Nu ahɯ ya gá 'yøhmbɯ 'bɛ'a mí ɔt'ä nu'bɯ mi tendä yú t'ɛc'yɛi ɯ ma mijudíohe, ɛmme madí undä ran ɯnbi ɯ yú 'yɛc'yɛi ra Cristo, nɛ mim bɛngä xcá juadi gätho ɯ. ¹⁴ Nɛ mi ɔt'ä xɯn ho yú t'ɛc'yɛi ma menguhe yɯ judío, ɛmme mi ɛhya ga jə'ts'ä ɯ, nɛ xínda gue'ɯ mi'da 'da ingu yɯ jɛya mi pɛs'he. Nguetho ɛmme min nde xcá thocä yún t'ɔt'e ɯ ndu mam bombøtahe maya'bɯ. ¹⁵ Pɛ nu'bɯ hin nám 'bɯcä, Ojə xí huangui, nɛ m'bejua bi zongui nangue rá mate. Nguetho bi ndese Ojə a. ¹⁶ Janangue'a bi jaqui dá pə'a rá Ts'unt'ɯ ngue gue'a ra Cristo, guerpɯ bi zä gam man rá m hma bɯ 'bɯh yɯ jə'i hing yɯ judío. Nɛ nu'bɯ mi zoncä Ojə, xínga n'da ra jə'i bi xängui. ¹⁷ Nɛ him 'bex dá mbagä bɯ ja ra hnini Jerusalén ngue xcán yə'be ɯ mi'da yú 'bäihɯ ra Cristo ngue m'bet'o xinda guecä. Pɛ m'bet'o dá mbagä bɯ ja ra häi Arabia bɯ njongui 'bɯi, guerpɯ dán yəɛ'be Ojə. M'bejua bɯya duá pengä bɯ ra hnini Damasco. ¹⁸ Pɛ xí tho'an hyu jɛya 'bɯ má mbagä bɯ ja ra dəhnini Jerusalén, ja dá pəcä ra Pedro bɯya, nɛ 'dɛ'macut'a thoho dám 'bɯ'be bɯ ra Pedro. ¹⁹ Pɛ hin dá nugä mi'da yú 'bäihɯ ra Cristo, pɛ hɔnt'a ra Jacobo rán 'yohɯ ma Hmuhɯ dá nugä bɯ. ²⁰ Pɛ majuəni na dí ot'ahɯ, nguetho i pə Ojə hin dí mangä ra fehni. ²¹ M'bejua bɯya dá mbagä bɯ ja ra häi Siria nɛ ra häi Cilicia. ²² Nɛ nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi dim peti bɯ ja yám peti bɯ ra häi Judea, him mi pəqui nguetho njəm'bɯ min nugui. ²³ Pɛgue mi øde ngue guecä drá Pablo mi ɛna xcá juah yɯ 'yɛc'yɛi, pɛ nuya dím mangä rá m hman Ojə. ²⁴ Janangue'a bi un ra jamadi Ojə ngue 'bɛ'a bin ja nanguecä.

2

Mi'da yú 'bäihɯ ra Cristo bi zimanho a ra Pablo

¹ Nu'bɯ mi tho'a 'dɛ'magoho njɛya dá mbagä mahɔn'a bɯ ja ra dəhnini Jerusalén. Dá mbɛ'be ra Bernabé nɛ dá six'be ra Tito. ² Nugä dá mbəhmbe bɯ nguetho bi bɛngä Ojə. Nɛ

dán yahe 'da'u yá ngurpi yu 'yɛc'yɛi. Ne hɔnt'u dá xi'be 'be'a ním hma dí xi'u hing yu judío, ngue gue'a rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nguetho dí su di u't' yá mbui 'be'a dí ɔt'ä, ngue hinga ne'u yá t'ɛc'yɛi yu judío dí mangä hapu dí 'yo. Ne nu'bu hin xtá numanho, xtí ts'onga ma 'befi bu 'bu. ³ Pe nte bi xic'be, xím bi ma ngue jatho da thecuã rá xifani ra Tito tengu yá t'ɛc'yɛi yu judío. Ne nuna ra Tito hin ra judío na, pe ra griego na. ⁴ Pe mi 'bupu u 'da yu hyäte ngue yun 'yɔxte, ngue hɔntho in ɔxtho, ngue nde da baði gue'bu dí ɔt'ä yá t'ɛc'yɛi yu judío o hin'na. Nu'u in nde di hegahu 'be'a gätho bi 'daju ra Cristo, ngue bi jajü ga hehmbu yún t'ɔt'e yu judío. ⁵ Pe xíngui ts'u dán hyehmbe ngue da hyäje u yu hyäte, pe dá zacuahe a ram hma majuañi. Nguetho dín ndehe, hɔnt'a majuañi rán ho ma'da'yo ra Cristo gui 'yɛ't'ambuihu a. ⁶ Ne nu'u njuantho yu ngurpi bu, madague'bu t'ɛmbi man'da ja yún t'ɛdi xinda guecä, pe 'da'angudähe, nguetho 'da'angu yun 'yohathoho bu na nu Oja. Ne him bi xiqui n'dan'yo n'da ram hma ga xänba yu ja'i. ⁷ Pe nu'u yu ngurpi bi hyäxa njuani ngue gue'a Oja bi 'dacä ra 'befi ga xi'u hing yu judío a rán ho ma'da'yo ra Cristo, tengu thoho ra 'befi bi un Oja ra Pedro nangue da xih ma mijudíohe. ⁸ Nguetho n'dat'a Oja bi 'dac'be ra ts'edi ra Pedro, ne bi xifi da xi'u yu judío, pe nugä, bi xiqui ga xi'u hing yu judío. ⁹ Janangue'a nu'bu mi hyäxa njuani ngue 'da'angu nan hɛts'i a ra 'befi bin 'daje u yu ngurpi a ra Jacobo, ne ra Pedro, ne ra Xuua, bi bendga ma 'yɛ'be ra Bernabé. Nu'a nám bɔn'a n'dat'a dí ɛc'yɛihe, ne n'dat'a dím mamhbe ga mbe'be bu 'bu'u hing yu judío, dam pe'be bu, pe nu'u, di thoqui da xih yu judío. ¹⁰ Hɔnt'a bi xic'be jatho ga fäx'be yu hyoya, pe ngubu dí ɛhya ga ɔt'a.

Nu'a ra Pablo bi dãmhyã ra Pedro bu Antioquía

¹¹ Pe nu'bu mi mba bu ja ra hnini Antioquía a ra Pedro, nugä dá xip rá hmi, nguetho hingui ho bi 'yɔt'e. ¹² Nguetho nu'bu mi zɔm bu 'da u ma mijudíohe bi mben'na ra Jacobo, ne 'bex bi 'yɛ'ts'a na sihmeh u hing yu judío, sä bi zu da 'yɛmp'u yá mijudíohe hingui ho bi 'yɔt'e. ¹³ Ne nu'u mi'da yu judío ngue mi ɛc'yɛi bu, bi den'na ra Pedro. Ne'a ra Bernabé bi den'ndu ngue madí yorba yún t'ɔt'e. ¹⁴ Pe nu'bu má nugä ngue him bin theui ran ho ma'da'yo a bi 'yɔt'u, dá xi'a ra Pedro, ne gätho mi 'bäpu: “Nu'i gra Pedro gra judío, pe hin gmi ɔt' yún t'ɔt'e yu judío. Pe hanja gní 'yɔt' mahɔn'a yún t'ɔt'e yu judío, ne n'danni guín sihme. Pe tengu'bu guí uthu u hing yu judío ngue da 'yɔt' yún t'ɔt'e yu judío,” dá ɛmbi.

Dyu judíohe, ní yanje a ra Cristo

¹⁵ Nugähe ngue däm 'buhmbe dyu judíohe, nzai dá ɔthe yún t'ɛdi Oja bi sije. Ne hin däm 'buhmbe tengu'u hing yu judío, ngue hingui pañ yún t'ɛdi Oja u. ¹⁶ Pe guehma dí pañmbe hin dí hogahe u yun t'ɛdi gue Oja bi un mam bombɔtahe maya'bu, pe hɔnt'bu ga hañmbe rá mate ra Jesucristo, di hoga ma ts'oquihe, dyu judiógähe. Janangue'a necähe ngue dá pañmbe yún t'ɛdi Oja, pe dá hañmbe rá mate ra Jesucristo ngue di hogahe. Ne hin dí ɛmhbe di hogahe 'bu dí ɔzehhe u yun t'ɛdi. Nguetho mán t'o't'i: “Xínga n'da da t'ɛmbi xun ho nangue yún t'ɛdi Oja.” ¹⁷ Ne nugähe dyu judíohe, pe nangue ra Cristo dí homhbe di hogahe ya. Ne gue'a ná es'he a dím bɛmhbe di hogahe u yún t'ɛdi Oja. Pe hin dím bɛmhbe ngue dyu 'yɔt'ats'oquihe 'bu dí es'he u, nguetho gätho xun hotho rá 'yu ra Cristo. ¹⁸ Pe nu'bu gam mangä ngue jatho ga ɔt'ä mahɔn'a yún t'ɛdi Oja bi un ma mijudíohe, ngue gue'u dí hogä u, pe ga cohi dra 'yɔt'ats'oqui 'bu, nguetho hin dí hät'i ga ɔt'ä yun t'ɛdi tengu in nde Oja. ¹⁹ Janangue'a dá ɛ'ts'ä ná bɛngä ní zingä Oja u yún t'ɛdi, ne dá ten'na ra Jesucristo nguepu da zä di 'dac ra 'da'yote, ne da zä bu ga ɔrpa rá 'befi Oja buya. ²⁰ Nuya däm 'bucä tengutho 'bu 'darpu xcä tu'be ra Cristo bu ja ra pont'i, ngue bi 'berca man 'yomfenise. Ne gue'a ra Cristo i 'bucua mbo ma mbui ya, di bɛngä a dím ma ne 'be'a gätho man'da dí ɔt'ä. Pe gue'a nám 'bucä a ngue thocua tho dí hangä rá ts'edi a rá Ts'unt'u Oja, ngue bi huɛgä a ne bi un rá te nanguecä. ²¹ Ne nugä hin te dím mangä ngue säti thoho bi du'a ra Cristo. Pe nu'bu xtí hogahu u yún t'ɛdi Oja, säti thoho bi du'a ra Cristo 'bu.

3

Hinga gue'u yun t'ɛdi ín 'dajɔ rá Hogandáhi Ojɔ u

¹ Nu'ahɔ ma zɔ cu ahɔ, ngue guí 'bɔhmbɔ bɔ ra hái Galacia, hanja gnán 'yɔmbɔihɔ, to'o bi hyá ahɔ ngue hin gui 'yɔthɔ a majuani. Nguetho rá mbɔdi gá 'yɔhmbɔ xɔn ho 'be'a nam bɔn'a í du'a ra Jesucristo. ² Pɛ damim bɛmhɔ ya nda'a ín 'dajɔ rá Hogandáhi Ojɔ a, ha gue'u yun t'ɛdi Ojɔ bi man ra Moisés, uague gue'bɔ má ɛc'yɛihɔ bi du ra Cristo nangue ma ts'oquihɔ. ³ Nɛ ya gá dɔhmbɔ gán 'yohɔ rá Hogandáhi Ojɔ nangue gá 'yɛc'yɛihɔ ra Cristo. Ha guí ɛna gui hyɛhmbɔ a, nɛ guí ɛna gan hoczehɛhɔ ya. Hanja gán tontohɔ. ⁴ Nɛ nangue gátho yun unbi gá nuhɔ, ha hin te ts'u nin 'yomfɛni bi 'da ahɔ yun unbi. Nde'bɔ gui pɔhmbɔ ts'u 'be'a nam bɔn'u yun unbi. ⁵ Pɛ gá 'yɛc'yɛihɔ 'be'a bi 'yɔt'ahɔ ra Cristo, nɛ gue'a ín 'da ahɔ rá Hogandáhi Ojɔ a, nɛ gue'a ní ja ahɔ gui 'yɔthɔ yun t'ɔt'e nuixte, nɛ hinga gue'a gní 'yɔthɔ yun t'ɛdi yɔ judío. ⁶ Nu ra Abraham bi 'yɛc'yɛi a bi xi Ojɔ da 'yɔrpe, nɛ hin'yɔ man'da 'be'a í ts'imanho a. ⁷ Nde'bɔ gui pɔhmbɔ ya ngue gátho yu 'yɛc'yɛi i comhbɔ rán japi Ojɔ bin t'un'na ra Abraham, tengu'bɔ njuantho gátho yú t'uhni ra Abraham. Nguetho i ɛc'yɛi 'be'a bi man Ojɔ tengu ra Abraham. ⁸ Nu Ojɔ mám'bet'o mi pɔdi ngue da numanho u gátho to'o da 'yɛc'yɛi 'be'a bi ma, dague'bɔ dyám bom'betohɔ ra Abraham o hin'na. Janangue'a Ojɔ bi xi'a ra Abraham: “Gátho yu nde 'dahma 'dan'yo gui comhbɔ ran japi u da 'yɛc'yɛigui tengu i,” bi t'ɛmp'a ra Abraham. ⁹ Janangue'a gátho to'o da hyantho ram hma nangue ran ho da 'yɔrcahɔ Ojɔ, n'dat'a ran japi ga comhbɔ ra Abraham, nguetho n'dat'a rá t'ɛc'yɛi dí ɔthɔ. ¹⁰ Nu'u gátho ngue i ɛna, jatho da 'yɔt' yun t'ɛdi bi un Ojɔ yɔ judío, gátho da nu rán ts'embi Ojɔ u. Nguetho i mam bɔ ja ráam Hman Ojɔ: “Nu'bɔ gui fɛsthohohɔ a n'da ran t'ɛdi, sáti thoho 'be'a mi'da gui 'yɔthɔ 'bɔ, nɛ guexta'a gui nuhɔ rán ts'embi Ojɔ.” ¹¹ Mfadi ya ngue xínga n'da ra ja'í sá da zin'a Ojɔ nangue'a ní 'yɔt' yun t'ɛdi yɔ judío. Pɛ tengu i mam bɔ ja ráam Hman Ojɔ: “Gátho to'o da hyantho ram hma nangue ran ho da t'ɔrpe, nu Ojɔ di hocpa yú ts'oqui, nɛ di un ra temazai.” ¹² Pɛ nu yun t'ɛdi Ojɔ, guí ɛmhɔ gui uɔspahɔ rá mate Ojɔ u. Pɛ bi 'yɛntho u: “Nu'bɔ 'bɔi to'o da hyát'í da 'yɔt'e gátho yun t'ɔt'e yun t'ɛdi, dí zin Ojɔ u yun t'ɛdi 'bɔ,” bi 'yɛn'u. ¹³ Nu'a ra Cristo bi yanju nangue ran ts'embi mi ja xcá nuhɔ ngue hin dá jas'hɔ yun t'ɛdi. Nguetho bi nu ran ts'embi nangueju 'bɔ mín zɔpɔ ja ra pont'i. Nɛ gue'a nam bɔn'a mán t'o't'i bɔ ja ráam Hman Ojɔ: “Da nu rán ts'embi Ojɔ a to'o din zɔpɔ ja ra za,” mi ɛna. ¹⁴ Nangue 'be'a bi 'yɔt'a ra Cristo Jesús, sá ga hamhbɔ rá Hogandáhi Ojɔ, nangue'a dá ɛc'yɛihɔ. Nɛ n'dat'a ran japi bi un Ojɔ ra Abraham ngue da comhbɔ yu ja'í hing yu judío, nɛ gátho mi'da ngue da 'yɛc'yɛi.

Hingui sá yun t'ɛdi di ts'onba ran hoqui bi 'yɔt' ra Jesucristo

¹⁵ Ma zɔ cu ahɔ, ga xi ahɔ n'da ra hmɛpya ya. Tengu'bɔ yoho yun 'yohɔ i hon yu testigo da 'yɔt'a n'da ran hoqui, nɛ i huspa yú firma nɛ rá sello ra zɛ'mi. Njo'o man'da ran 'yohɔ sá di pádi. ¹⁶ Nu ran hogui bi 'yɔt'ui Ojɔ a ra Abraham nɛ ráam bom'bet'o. Pɛ nu ráam hman Ojɔ him bi ma ngue gátho yám bom'bet'o, pɛ bi ma hɔnt'a n'datho, ngue gue'a ra Cristo. ¹⁷ Nugá ga xi ahɔ ya 'be'a nam bɔn'a díim mangá. M'bet'o thoho xí 'yɔt'ui ran hogui Ojɔ a ra Abraham, nɛ tengu'bɔ ya bi firmabi ngue njam'bɔ dim pádi. Nɛ m'bejua bɔya bi un yun t'ɛdi ma mijudíohe, 'bɔ ya xí thoqui goho ciento nɛ 'däte ma 'det'an jɛya. Pɛ hin'yɔ yú ts'edi u yun t'ɛdi ngue di ts'onba a ran hogui bi 'yɔt'ui Ojɔ ra Abraham. ¹⁸ Nɛ nu'bɔ da gue'u yun t'ɛdi xtí zinju Ojɔ, pɛ hin xtá man'a Ojɔ a ran hogui í hogazehɛhɔ Ojɔ 'bɔ. Pɛ nu'a ran hogui bi mammi Ojɔ a ra Abraham, di untho nangue rá mate zɛhɛ. ¹⁹ Pɛ hanja í zán'na Ojɔ u yun t'ɛdi, gue'bɔ ya hinga gue'u ɔrcahɔ ran ho u. Pɛ m'bejua bi man Ojɔ yun t'ɛdi, guɛpɔ da fadi gátho i ja yú ts'oqui yu ja'í. Pɛ nu'u yám 'behni Ojɔ mahɛts'i bi xi'a ra Moisés ngue di un yun t'ɛdi yu ja'í nɛ hinga guessɛ Ojɔ. Nɛ bi zán Ojɔ din t'ɛ'ts' 'bɔ bi zɔh ráam bom'bet'o ra Abraham ngue bi ma ba ɛhɛ, ngue gue'a ra Cristo. ²⁰ Pɛ nu Ojɔ bin yɔsɛui ra Abraham 'bɔ mí 'yɔt'ui ran hogui, njom mi 'bá'inde n'da ra pɔngahya, nɛ him mi 'bá'hmi n'da ráam 'behni mahɛts'i. Nɛ hɔnt'a Ojɔ bi 'yɔt'ui ran hogui ra Abraham.

'Be'a nam bøn u yun t'ɛdi

²¹ Pɛ nu'a Oja hingui yoho yam hma bi xijɛ. Nu'bu xcá hãthɛ xcá jas'hɛ yún t'ɔt'e u yun t'ɛdi, gue'u xtí 'dajɛ ra temazaí 'bu. ²² Pɛ nu rãm Hman Oja i ma ngue gãtho yɛ ja'i i ja yú ts'oqui. Nɛ gãtho to'o da 'yɛc'yɛi 'be'a bi 'yɔt'a ra Jesucristo, da hyani 'be'a bi man Oja ngue di unni. ²³ Nu'bu hin ní zɔcua hãi ra Cristo, mí øthe yún t'ɛdi Oja madí mandagahe xun ho, tengu'bu dyɛ ofãdihe. Jague'bu mi zøh ra Cristo, dá hãmhbɛ rá mate bi xogahe. ²⁴ Nɛ nu yun t'ɛdi midí mandagahe 'bu hin ná pãhmbe ra Cristo. Nɛ tengu n'da ra t'uhni i pa ma unbi 'bu hingui ho øt'e, pɛ gue'u dá hãmhbɛ rá mate ra Cristo di hogahe. ²⁵ Nuya dá dãh ma mbũihɛ ra Cristo, nɛ him man dí homhbɛ 'be'a man'da di mandagahɛ. ²⁶ Nguetho gãtho bi 'yørcahɛ yú t'uhnigahɛ Oja 'bu má hãmhbɛ rá mate ra Cristo. ²⁷ Nɛ gãtho dán xixyãhɛ nangue dí tenhdɛ ra Cristo nɛ 'da'angu dí m bɛmhɛ a. ²⁸ Nɛ dí 'bũhbɛ ra Cristo, janangue'a hinga 'dahma 'dan'yo bu na nuju Oja, dyɛ judío hɛ, o gue dyɛ griegohɛ, o gue dyɛ 'yɛhɛhɛ o gue hin dyɛ 'yɛhɛhɛ, o gue yun 'yohɛ, o gue yɛ xisu. Pɛ gãtho gahɛ tengu'bu dí 'bũhbɛ n'danjã'itho bu na nu Oja. ²⁹ Nɛ nu'bu dí 'bũhbɛ ra Cristo, tengu'bu nɛ ahɛ gãtho bi xãngahɛ ra Abraham, nɛ sã ga comhbɛ ran hogui bi 'yɔt'ui Oja a, nɛ sã ga hãmhbɛ rán japi Oja bi ma di unni.

4

¹ Nuya dín nde ga xi ahɛ n'da ra hmɛpya 'be'a mi ørcahe yún t'ɛdi Oja 'bu him mi tĩmhɛ ran 'yomfɛni. Tengu'bu n'da ra t'ut'uhni da du rá ta, nɛ i 'bui tengu'bu n'da ra 'yɛhɛ bu ja rá ngu, madague'bu xun ngu 'be'a bi zɔcpa a rá ta. ² Jatho da mba ma manda asta gue'bu go bin te ra t'uhni. ³ Nɛ gue'a mi øthe a 'bu hin ná pãhmbe, midí mandagahe u yún t'ɛdi Oja, gue bi xije 'bɛpɛ dán 'yohe ua ja ra ximhãi. ⁴ Pɛ nu'bu mi zøn ra pa ngue bá penh Oja rá Ts'unt'u, nɛ bim 'bui nangue n'da ra xisu ngue ma mijudíohe. Nɛ nu'a rá Ts'unt'u Oja bi 'yɔt' yún t'ɛdi Oja. ⁵ Janangue'a bi zã bi hyãgahɛ gãtho yɛ ts'oqui dín dupatehɛ nangue hin dá øthɛ yun t'ɛdi xun ho, nɛ bi zã bu bi zinju Oja ngue dyɛ t'uhni gahɛ bɛya. ⁶ Nɛ nuju yú t'uhnigahɛ Oja, nɛ bá pɛngahɛ a rá Hogandãhi bu ja ma mbũihɛ. Nɛ nangue dí 'bũhbɛ rá Hogandãhi Oja, sã gam mamhbɛ ngue ma Tahɛ Oja. ⁷ Nuya guí 'bũhbɛ ngue yú t'uhni ahɛ Oja, nɛ hin guí 'bũhbɛ tengu gyɛ 'yɛhɛhɛ. Nɛ nangue'a 'be'a bi 'yɔt'a ra Cristo, Oja di 'da ahɛ 'be'a gãtho i ja, nguetho yú t'uhni ahɛ.

I hãdumbɛi ra Pablo nangue yɛ 'yɛc'yɛi

⁸ Pɛ nu'bu hin gní pãhmbe Oja majuani, ngue gue'ahɛ hing yɛ judío ahɛ, gmín 'yɛhɛhɛ yɛ oja ngue him majuani. ⁹ Pɛ nu ahɛ ya gá pãhmbe Oja, nɛ'a Oja i pã ahɛ. Ha guím bɛmhɛ guí hyomhbɛ man'da ra 'yu mahøn'a, ngue gan 'yɛhɛhɛ yún t'ɛdi Oja guím bɛnsɛhɛ dí zin'ahɛ Oja u. Pɛ nu yun t'ɛdi hin'yɛ yú ts'edi u, tengutho a ra 'yu gá hyɛhbɛ mam'bet'o, 'bu gmí thãndehɛ yɛ oja him majuani. Pɛ nte manho da 'yɔt'ahɛ mahøn'a u. ¹⁰ Pɛ nuya guí ɛmhɛ i ja yú ts'edi u 'da yɛ pa, o gue'u 'da yɛ zãna, o gue 'da yɛ jɛya. ¹¹ Nugã dra Pablogã, ɛmme dí su nangue ra 'bɛfi xtã øt'ã bu guí 'bũhbɛ, nɛ 'be'a dá xi ahɛ, ɛna gue'bu nte ní mbatho. ¹² Nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ, dín nde ahɛ gam 'bũhbɛ tengugã, nguetho dá ɛ'ts' yun t'ɛdi mi øt'ã, nɛ dí 'bucã tengu ahɛ ngue njãm'bu gá 'yøthɛ yun t'ɛdi mam'bet'o. Nɛ nu'bu mãm 'bũhbɛ bu, gán numanhoju, nte mán ts'o gá 'yørcahɛ. Masque nɛhya guí 'yømanhohɛ na. ¹³ Pɛ guí pãhmbe ngue mi ugã, nɛ gue'a dá mbagã bu. Nɛ nu'bu mãm 'bũhbɛ bu, dá xi ahɛ ran ho ma'da'yo bɛya. ¹⁴ ɛmme xun hɛi ran u mi jagã, pɛ njo'o ahɛ gá sanju ngue xun ugui. Pɛ gãtho ahɛ gá sinju xun ho, tengu'bu dram 'bɛhni mahɛts'igã, o tengu'bu da guecã dra Jesucristogã. ¹⁵ ɛmme mi hu ni mbũihɛ 'bu má xi ahɛ ram hma. Nɛ nu'bu 'bo'o xtãn zã, xtã hyãh rá dã nɛ xtí 'daqui. ¹⁶ Pɛ nuya, ha guí sũju ya nangue dí xi ahɛ majuani. ¹⁷ Nu yɛ ja'i ngue i hã ahɛ, høntho in nde di 'uec'ahɛ nanguecã, nguetho in nde ahɛ go guí numansuhɛ u nɛ guí tenhdɛ u. ¹⁸ Xun ho ngue guí tenhdɛ u 'da, pɛ guí huanhdɛ to'o majuani im ma xun ho, madague'a hinga 'darbu dí 'bũhbɛ. ¹⁹ Ma zã t'uhni ahɛ nangue ra Cristo, nts'edi gá unghɛ, tengu'bu n'da ra xisu ngue hinga nam 'bũh rá t'uhni, ngue xø ga ja ahɛ gam

'buhmbu ma'da'yo mahon'a. Ne guexta'a ga thoqui ga nu ran unbi, jague'bu ga pahmbu xun ho a ra Cristo. ²⁰ Xi'bu di 'bucä bu, n'dahma sä dan yäsehü, nguetho nuua dí 'bucä hingui sä ga pađi 'be'a guím bëmhbü.

Rá hmerpya ra Agar ne ra Sara

²¹ Nu ahü ngue guín nde gui 'yothü yün t'edi ma mijudíohe, ga xi ahü ya 'be'a nam bön u yün t'edi. ²² Nt'o't'i ngue mi 'bu'i yoho yú ts'unt'u ra Abraham. N'da rá ts'unt'u ra 'yēhē xisu, ne n'da rá ts'unt'u a rá xisu zehē ngue hinga gue'a rá 'yēhē. ²³ Nu rá ts'unt'u ra 'yēhē xisu bim 'bui tengutho 'bu im man yu ja'i dim 'buh yú t'uhni, pe nu rá ts'unt'u a rá xisu zehē bim 'bui nangue rá ts'edi Oja nguetho ya xí man'a Oja ngue dim 'bui. ²⁴ N'da ra hmerpya ngue yoho yu 'yu i hax yu ja'i. Nu ra 'yēhē xisu ní huti ra Agar, rán t'uti u yün t'edi Oja bin t'un'na Moisés bu ja ra t'ohø Sinai. Ne nu'u to i ten'ndu, tengu'bu yu 'yēhē u. ²⁵ Nu ra Agar i uh ra hmerpya nangue ra t'ohø Sinai nubü ja ra häi Arabia, ne ngutho ra dahniini Jerusalén ngue'a i ja bu a ya. Ne nu yu ja'i i 'bupü, i uh ra hmerpya tengu'bu yú 'yēhē u yün t'ot'e yün t'edi u. ²⁶ Pe nu ra xisu ngue hing ra 'yēhē i uh ra hmerpya nguepü mahęts'i, ra hnini Jerusalén ma'da'yo. Ne njongui pa ma manda bu nangue yün t'edi. Ne nuju dyü menguhü bu. ²⁷ Nt'o't'i bu ja rám hman Oja:

Gan johya gra xisu ngue hing ra 'yēhē, madague'bu hinga nam 'buh ni t'uhni.

Nts'edi gan ya nangue nin johya, gue'e hin gana nu ran unbi.

Nguetho dim 'buh mi'da ni t'uhni ngue yú t'uhni Oja, emme xtán ngu, xinda gue'a ra 'yēhē xisu ngue i tün yú t'uhni nangue bi manse tengu yu ja'i.

²⁸ Ma zu cu ahü, nuya dí othü tengu ra Isaac rá ts'unt'u ra Abraham, ngue Oja bi ma dim 'bui. Nguetho yú t'uhnigahü Oja tengu bi ma. ²⁹ Pe nu man'da ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue bi manse tengu man yu ja'i, bi zu'a ra ts'unt'u ngue bim 'bui nangue rá ts'edi a rá Hogandahi Oja, tengutho in ja ya. ³⁰ Im mam bu ja rám hman Oja; "Dami 'yethü ra 'yēhē xisu ne'a rá t'uhni, nguetho hin da gonhui 'be'a i ja rá ts'unt'u ra xisu ngue hing ra 'yēhē." ³¹ Gui pahmbu ya, ma zu cu ahü, ngue hin dyü t'uhni gahü ra 'yēhē xisu. Pe tengu'bu dyü t'uhnigahü ra xisu ngue hing ra 'yēhē.

5

Hin dan 'yēhēhü yün t'edi mahon'a

¹ Nu'a ra Cristo bi yanju bu min 'yēhēhü mam'bet'o, ngue ya him man dan 'yēhēhü bu. Pe damin zāmhü bu hapü bi mbäp'ahü ra Cristo, ne 'yo gadín umhbü gan 'yēhēhü mahon'a. ² Dami 'yohmbü ya 'be'a dí xi ahü, nugä dra Pablogä. Nu'bu gui 'yēna gui 'yothü 'da yün t'edi ngue gui hęc ni xifanihü, nu'a ra Cristo hin da zä da 'yot'ahü n'da ran ho a 'bu. ³ Dín nde ga xi ahü mahon'a. Nu'bu gui dü'mi gui 'yothü yün t'edi ma mijudíohe, jatho gätho gui 'yothü, nguetho hinga xot'a n'datho gui 'yothü. ⁴ Nu'bu 'bu i 'da ahü ęna ngue ja yú ts'edi u yün t'edi di hoc'a ni mbuihü ngue da zimanho ahü Oja, pe ya gá hęcmbü ra Cristo 'bu, ne gá 'uehmbü bu ja rán huęcate Oja büya. ⁵ Pe nu rá Hogandahi Oja dá hāmhbü 'bu má pahmbü majuani ra Cristo, gue'a dí 'yęnjü xün hojü Oja a, ne gue'a ná tømhbü da zinju xün ho. ⁶ Ne nu'bu dí 'buhmbü ra Cristo, madague'bu da mba nthequi ma xifanihü o hin'na, hin te di muui. Pe man'da hnehi thoho ga simhbü xün ho ma mbuihü a ra Cristo, ne gue'a dí jajü ga othü ran huęcate a. ⁷ Pe nu'bu rá mbüdi thoho, emme gmí 'yohü xün ho bu ja rá 'yu Oja. To'o bi zāmp'ahü ngue hin guí othü ra 'befi majuani. ⁸ Him bi zāmp'ahü Oja, nguetho guese Oja bi zon'nahü gan 'yohü bu ja rá 'yu. ⁹ Nu'bu guí 'buhmbü n'da in nde di ts'on'na nin 'yomfęnihü, 'da xni ts'on'natho ni mbuihü 'bu, tenguthoho 'bu rá íxi ra thuhme i sinni gätho ra jüni. ¹⁰ Nugä dí haxa njuani ngue ma Hmuhü Oja di ja ahü 'da'angu gam bëmhbü. Ne to'o i 'bupü ngue in nde di ts'on'na nin 'yomfęnihü, da nu rán ts'embi Oja a, hont'a go to'o. ¹¹ Nu'bu guexta'a dí xicä yu ja'i, jatho gui 'yothü yün t'edi ma mijudíohe, hin din nugä ran ucpi 'bu. Pe guexta'a i pa ma uguigä nguetho dím mangä, jatho gui 'yęc'yęihü a ra Cristo, ngue bi du bu ja ra pont'i nangue ma ts'oquihü. ¹² Nu'a to'o in nde da hęc'a ni xifanihü, man'da

xun ho 'bu da 'uetho u. ¹³ Nguetho nu ahü, ma zu cu ahü, Oja bi ja ahü bi thoc'ahü yun t'edi, ne bi zon'nahü in nde ahü gan 'yehéhü n'da ngu n'da ahü nangue ran huçcate. Ne hinguin nde ahü gui 'yothü ni pähä zehéhü. ¹⁴ Pe tengu'bu dá jas'hü gätho yün t'edi Oja 'bu dan huejü n'da ngu n'dajü tengu bu nan huçsehü. ¹⁵ Pe gan jamansuhü, xohma ts'urpu thoho gam 'beséhü 'bu gan sümbü n'da ngu n'da ahü, ne gan täthü.

Gam bëmhü rá Hogandähi Oja

¹⁶ Pe guehna dí xi ahü na ya. Dami 'yothü a di ben'nahü rá Hogandähi Oja, ne gue'a gní 'yes'hü gní 'yörpa rá pähäzehé ni ja'ihü büya. ¹⁷ Nguetho nín 'yomfënisé n'da, hinga gue'a im man rá Hogandähi Oja a, ne nu rá Hogandähi Oja hinga 'da'anguui ní pähäzehé n'da, ne din sühmi u. Ne nu rá Hogandähi Oja hin di jajü ga othü 'be'a in nde ma ts'on 'yomfënihü. ¹⁸ Ne nu'bu gue'a rá Hogandähi Oja dí tenhdü, di zerca ma mbühü, janangue'a hin da zä da sijü dá festahü yün t'edi Oja. ¹⁹ Gätho mfädi 'be'a nín t'öt'e n'da 'bü øzehé 'be'a in nde ní ja'i n'da. Ngue i öt' ran 'yomt'ëni, ne ran ts'om'bäi, ne ra ts'on 'yomfëni, ²⁰ ne i thände yu za o gue yu hmité, ne i öt' yun jaxtöni, ne i öt' yun süi, ne i öt' ran ts'eya, ne in cue, ne i öt'a i numanhosé, ne i öt' yun heque, ne i nde n'danni din 'yo, ²¹ ne i siyate, ne i hote, ne mihni, ne di muns' pu ja yu ngo ngue da 'yöt' yu ts'oqui, ne n'dan'yo thoho i öt'e. Ne dí xi ahü mahön'a tengu dá xi ahü, ngue nu'u to'o öt' ya, hin nan säui da yurpu di manda rá ts'edi Oja. ²² Pe nu'a rá Hogandähi Oja di jajü ga othü ran huçcate, ne ran johya, ne ní hyu ma mbühü a, ne hin dan xömbühü, ne ga othü ra yembüi, ne ran hocjä'i, ne ga jas'hü dí mamhbü, ²³ ne hin ga säman'ühü, ne ga samzehé ma mbühü. Ne nu'bu ga othü ya, hin'yü n'da ran t'edi da zä dí zäjü 'bü. ²⁴ Ne nu'a to'o in 'youi a ra Cristo, tengu'bu xí guarpu ja ra pont'i a rá ts'on'yomfëni zehé, ngue him man di manda a rá pähä zehé ne gätho 'be'a mí nde rá ja'i. ²⁵ Pe nu'bu dí 'bühmbü rá Hogandähi Oja, jatho ga jafü di mandagahü 'be'a gätho dí othü 'bü. ²⁶ Pe nde'bu hin dan 'yëzehéhü, janangue'a hin ga bënbahü u mi'da ngue da nde da 'yöt'e tengu'u 'da bin 'yëts'i.

6

Dam fäxhü n'da ngu n'dajü

¹ Ma zu cu ahü, nu'bu 'bü'a n'da ahü bi dang bü ja ran ts'o, pe nu'ahü gue guexta'a guím bëmhü rá Hogandähi Oja, janate tho guin zohmbü a, gui zehmbü da mbeng bü ja rá 'yu Oja, guim bëmhü ne'ahü hin'yü ni ts'edihü, ts'urpu thoho ne ahü gui tãnjü 'bü da ts'ä ahü. ² Ne nu'bu guí comhbü ni dumbühü, guí othü rán t'edi ra Cristo 'bü. ³ Pe nu'bu 'bü'a n'da ahü din 'yëzehé, ne hin'yü 'be'a pädi, din hyäzehé 'bü. ⁴ Ne hinga gue'a nan johyahü ngue gam bëmhü xun ho ma 'befihü xinda gue mi'da. Pe ga örpamasu ma 'befihü ngue ga othü xun ho, ne gue'a dán johyahü a büya. ⁵ Pe n'da ngu n'da ahü jatho gui 'yözehéhü 'be'a go ní 'befi di 'da ahü Oja, ngue ni 'befizehéhü. ⁶ Nu ahü ngue i sän'nahü ran ho ma'da'yo, nde'bu gui fäxhü ni xänbatehü gätho 'be'a i honi, janangue'a 'da xtám fäxtahü. ⁷ O guím bëmhü gui nuhü ran ho 'bü guí othü ran ts'o, nguetho guidín hyäzehéhü 'bü guím bëmhü a, ne hingui sä ga häthü Oja. Tengü'bu ga tuhmbü yu hmudä. Nu'bu dá tuhmbü a xun ho, xun ho a din ja büya, pe nu'bu ga tuhmbü a hingui ho, hingui ho din ja büya. ⁸ Nu'bu 'büi to'o i öt'e ngue i numanhosé rá ja'izehé, xmá mba di 'beh ra temazäi 'bü. Pe to'o 'büi nangue rá pähä rá Hogandähi Oja, nu'a din t'un ra temazäi. ⁹ Nde'bu hin dan xömbühü ngue ga othü ran ho, nguetho da zön ra pa da hnrca ma 'befihü 'bü hin da güent' ma mbühü. ¹⁰ Janangue'a jant'a thoho ga örpahü ran ho gätho ma mijä'ihü a ra ora ngue da zä ga örpahü. Ne man'da gam bëmhü ga örpahü ran ho u ma cuhü nangue ra Cristo.

Man'da ran zofo, ne ran zengua ran zegui

¹¹ Guím nuhü ya yu t'ohni xun ndoho dá o't'äzehé. ¹² Nu'u to'o in nde di 'ber'ahü ngue gui hyc ni xifanihü, pe hönt'a in nde dí numanho yu ja'i. I su xtá nu ran ünbi 'bü xtá ma, hönt'a ra Cristo í hogahü 'bü mí du bü ja ra pont'i nangue ma ts'oquihü. ¹³ Nu'u to'o im ma ngue da thec'a ni xifanihü, pe nde hönt'a dí yat'a gui tenhdü, gue'bu da zä

di 'bep'ahɯ gui hyɛc ni xifanihɯ. Nɛ hingui ɔt'e gátho yɯn t'ɛdi. ¹⁴ Pɛ nugä hin dín nde dá yɔt'a dí ɔzɛhɛ. Pɛ hɔnt'a nán johyagä a í du bɯ ja ra pont'i ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Nɛ nugä tengu'bɯ 'darbɯ dá tu'be ra Cristo, tengu'bɯ dá tugä ua ja ra ximhäi, ngue hin dí ɔt'ä yún t'ɔt'e a. Nɛ nu yún t'ɔt'e ra ximhäi, hin te rán jauri a 'bɛ'a dí ɔt'ä. ¹⁵ Pɛ nu'ɯ in 'yohɯ ra Cristo, hin te di muui 'bɯ nthɛqui o hin'na, pɛ man'da di muui ngue i ja ra tema'da'yo. ¹⁶ Nɛ dí äp Ojɔ da hyurpa yú mbui, nɛ di un rán johya ɯ gátho to'o i 'yo ra 'yu dí xi ahɯ, nguetho gue'ɯ majuɔni yú t'ɔhni Ojɔ ɯ. ¹⁷ Nu yɯ pa dí mba bɯ ya, o ɛmme gadí ɯngahɯ ma mbui, nguetho i ja yɯ mbɛdi ma jɔ'i hapɯ bi ts'ɛgui, nangue dán 'yɛhɛgä ra Hmu Jesús. ¹⁸ Ma zɛ cu ahɯ, dami cohmbɯ rá mate ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɯ a ya.

EFESIOS

Nu ra søcuä bi 'yorba ra Pablo ɯ yu 'yɛc'yɛi bu ra dāhnini Éfeso

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, nangué rá pähä Ojä ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Nu'ahɯ gyú 'yɛc'yɛihɯ bu ja ra hnini Éfeso, dí ot'ahɯ na ra søcuä. Ne gätho gyɯ mbeti ahɯ Ojä nangué guí ɛc'yɛihɯ ra Cristo Jesús. ² Dí äp Ojä ma Tahɯ di 'da ahɯ rán japi, ne rán johya da hyut'a ni mbuihɯ, ne ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

Ojä di jɛcuahɯ nangué dín 'yohɯ ra Cristo

³ Dí ɛspahɯ Ojä, nu'a rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo. Ne nangué a dín 'yohɯ ra Cristo, nu'a Ojä bi jɛcuahɯ nangué gätho yún japi i ja bu mahɛts'i. ⁴ Nu Ojä bi huangahɯ nangué ra Cristo nu'bu ma hin'yɯ ra ximhäi, nguetho in ndejɯ hin din ja ma ts'oquihɯ, ne xtán hotho ma mbuihɯ bu na nu Ojä. ⁵ Ne nangué rá pähä Ojä ya xɯ huangahɯ, ne nangué ra Jesucristo bi jajɯ ngue dyú t'ahnigahɯ Ojä. Ne gue'a bi 'yɔt'e nguetho bi huɛgahɯ. ⁶ Janangué'a zai dí ɛspahɯ Ojä, nguetho ɛmmɛ xɯn ngu rán huɛ cate bi 'yɔrcahɯ 'darbu dí 'buhmbɯ a rá Ts'unt'u di huɛqui. Ne gue'a rán japi bi 'dajɯ 'bu má dāh ma mbuihɯ a rá Ts'unt'u. ⁷ Ngue ɛmmɛ bi huɛgahɯ Ojä, ne gue'a í du a rá Ts'unt'u bi pɔjɯ, bi nde bi punga ma ts'oquihɯ. ⁸ Ne ɛmmɛ xɯn ngu rán huɛcate Ojä, ngue bi jajɯ dá pāhmbɯ a rá 'yu, ne bi 'dajɯ rán 'yomfɛni xɯn ho. ⁹ Pɛ bi jajɯ Ojä dá pāhmbɯ 'be'a mán t'āgui, ngue 'be'a mím bɛnse da 'yɔt'e ngue da 'yɔt'a ra Cristo. ¹⁰ Nguetho da zɔn ra pa di jua'a 'be'a mim bɛn Ojä da 'yɔt'e, ngue di jap ra Cristo di manda gätho ja ua ja ra häi nɛpɯ mahɛts'i. ¹¹ Nu'a Ojä i ɔt'e 'be'a gätho mim bɛni da 'yɔt'e, ne bi huangahɯ maya'bu ngue dan 'yohɯ ra Cristo. Ne nangué'a dín 'yohɯ ra Cristo, sä ga hāmhbu yún japi di 'dajɯ a. ¹² Gue'a bi zān Ojä nanguéjɯ, janangué'a da t'ɛspa Ojä 'bu bi hnu a ran ho da 'yɔrcahɯ. Ne guecāhe yú mbudigāhe dá ɛc'yɛihe ra Cristo, ne yú mbudigāhe bi 'yɔrcāhe a. ¹³ Ne ahɯ, nu'bu gmí 'yɔhmbɯ rán ho ma'da'yo ra Cristo di pɔjɯ, gue ram hma majuaɯni a, gá 'yɛc'yɛihɯ a. Ne nu'bu gmí 'yɛc'yɛihɯ, ne ahɯ gá hyāmhbu rá Hogandāhi Ojä, ra hmɛpya ngue yú mbeti ahɯ Ojä, tengu xí ma. ¹⁴ Nu rá Hogandāhi i udi ngue majuaɯni ga hāmhbu rán t'unni di 'dajɯ Ojä 'bu bi zɔn ra pa da zixcahɯ bu mahɛts'i, gätho gahɯ ngue yú mbetigahɯ a. Gue'a ná ɛspahɯ nuixte thoho a.

Nu ra Pablo i äp Ojä di un ran 'yomfɛni xɯn ho yu 'yɛc'yɛi

¹⁵ Ne nu'bu má ɔcā ngue guí ɛc'yɛihɯ a ra Hmu Jesús, ne i ja ahɯ ran huɛcate nangué ni mi'yɛc'yɛihɯ, dán yá'be Ojä, ¹⁶ ne zai dí xi Ojä i hu ma mbui ngue di huɛc'ahɯ, ne zai dí äpä rá m fäts'i nangué ahɯ. ¹⁷ Ne nu'a ra Ta nuixte thoho, gue'a rá Ojä ma Hmuhɯ ra Jesucristo, dí äp'ahɯ ran 'yomfɛni man'da gui pāhmbɯ xɯn ho a. ¹⁸ Ne dí äp'a Ojä ngue man'da da xoc'a nin 'yomfɛnihɯ, ngue gui pāhmbɯ a ran ho nuixte guí tōhmbɯ, ngue gue'a í zɔn'nahɯ gui comhbɯ a. Ne gui pāhmbɯ ngue ɛmmɛ nuixte thoho di muui 'be'a di 'da ahɯ Ojä gätho ɯ to'o yú mbeti a. ¹⁹ Ne dí äp Ojä gui pāhmbɯ ɛmmɛ xɯn ndoho rá ts'edi rá Hogandāhi hin hapɯ nín zegui, ngue dim pɛpɯ mbo ma mbuihɯ, gätho gahɯ dí ɛc'yɛihɯ. ²⁰ Ne n'dat'a rá ts'edi ngue ɛmmɛ se a dim pɛpɯ mbo ma mbuihɯ, gue'a bá xox'a ra Cristo bu 'bu ɯ xɯn du, ne bi japi ngue da hyupɯ ja rán 'yɛi Ojä bu mahɛts'i. ²¹ Ne nu'a ra Cristo bin t'un man'da ra ts'edi xinda gue'u to'o gätho ja yú ts'edi bu mahɛts'i necua ja ra häi, o gue yu ts'ut'abi, o gue yu ngurbi, o gue'u mi'da di manda. Ne hingui sä n'da da ndɔnba n'da ra thuhu da t'ɛmbi i ja man'da rá ts'edi gue i 'buhya o gue yu pa dí 'yɛpɯ. ²² Ne gätho 'be'a i ja Ojä bi jap'a ra Cristo ngue gätho di manda. Ne bi jap'a ra Cristo ngue di manda gätho yu 'yɛc'yɛi, nguetho tengu 'bu ma yāhɯ a di mandagahɯ. ²³ Ne nu yu 'yɛc'yɛi i 'bui tengu 'bu rá jã'i ra Cristo. Ne dí comhbɯ 'be'a gätho i ja ra Cristo. Ne nu rá ts'edi í yu'a 'be'a gä ɔzɛhe ua ja ra häi, nɛpɯ mahɛts'i.

2

Dám pøhmbu nangue rán huçcate Oja

¹ Ne mam'bet'o tengutho 'bu xtá tuhü nangue ma ts'oquihü, nguetho him mi ørpahu masu a ran ho mi sijü. Pe nuya nu Oja bi 'dajü ra temazai nangue ra Cristo. ² Ne nu'ahü nu'bu hin gmí 'yεç'yεihü, gmí tenhdü yün t'øt'e ra ximhäi, ne madí manda ahü rá hmu yu zithu, tengutho yu pa ja bu ya, gätho to'o hingui ørpa masu Oja, ne hingui øt'e 'be'a nde Oja. ³ Ne gätho gähe 'da'angu tho mi øthü 'bu mam'bet'o, ne mi tenhdü 'be'a min nde ma ja'i zehéhü. Ne dá øt' ma pähä zehéhü. Ne nu'bu xcá thoqui xcá tenhdü, εmme xcá nuhü rá cue Oja 'bu, tengu tho u mi'da. ⁴ Pe nu'a Oja εmme xün ngu rá yembui i ja, ne εmme i ja rán huçcate nangueju. ⁵ Janangue'a bi 'dajü ra 'da'yote, tengu 'bu 'darbu bi xoxgahü ra Cristo, madague'bu tengu 'bu ya xí du ma tehü nangue ma ts'oquihü. Pe nangue rá mate thoho Oja xtám pøhmbü. ⁶ Ne nu'a Oja n'dat'a bi xoxgahü ra Cristo Jesús, ne bi jajü 'darbu dá huhmbü a ra Cristo bu mahçts'i bu nam bæn Oja. ⁷ Guehna bi 'yøt'e, ngue gätho yu pa mazai da 'yuh rán huçcate, ne da fadi hin hapu se a rá mate bi 'yørcahü 'bu mí yanjü ra Cristo Jesús. ⁸ Bi pøju Oja 'bu má hãmhbü rá mate thoho Oja, ne hin nangue yu hogant'øt'e dá øthü. Pe nangue a rán t'unni zehε Oja xtám pøhmbü. ⁹ Ne hin nangue ra 'befi xün ho xtá øthü, janangue'a njon da zä din 'yçts'i. ¹⁰ Nguetho bi 'yørcä zehéhü Oja ngue däm 'bühmbü ma'da'yo nangue ra Cristo Jesús, guepu da zä ga øthü xün ho rá 'befi bi zän Oja maya'bu.

Nu ra Cristo bi jajü dán yamanhohü dyu judíohe ne'ahü

¹¹ Ne nu ahü ngue hin gyú judío'ahü, o gadín 'yεxhü nangue rá mate Oja, pe damim bëmhbü ngue yatho gnán hyajü Oja mam'bet'o. Ne nte má hmεpya gmí øthü tengu mí øt'ähe ngue dá hεc ma xifanihe dyú judíohe. Ne gue'a ná hut'a thohohe gyü 'yänthequihü. ¹² Ne nu'ü yu pa u, hin te nin jahü ra Cristo, xín te nin jahü u yu judío. Ne hin gní pähmbü ran hogui ngue mi man Oja da 'yøt'e. Pe gám 'bühmbü ua ja ra ximhäi ne nte gmí tømhbü 'be'a da 'yøt' Oja, nguetho hin gní pähmbü Oja. ¹³ Ne gmí 'yo man hεthü nangue a Oja, pe nuya bá jun'nahü, ne sä guin 'yohü ra Cristo ngue bi du nangueju. ¹⁴ Pe nu'a ra Cristo bi jajü dán yamanhohü, dyu judíohe ne ahü ngue hin gyú judíohe. Ne bi jajü ngue 'da'angu bu na nuju Oja yu judío ne'ü hing yu judío. Nu'a ra Cristo bi hogahü 'be'a madín hyajü. ¹⁵ Nguetho bi du ra Cristo, ne gue'a í jua u yün t'çdi yu judío bi xi Oja, ngue yün t'uti mi øt'ü. Ne bi japi ngue 'da'angu ga comhbü ra temazai yu judío ne'ü hing yu judío, nangue ma'da'yo dí 'bühmbü ra Cristo ya, ne hinga 'dahma 'dan'yo bu dán nuju Oja. Janangue'a hin dadín sühmbü ya. ¹⁶ Ne nu'bu mi du bu ja ra pont'i ra Cristo, bi japi da numanho Oja u hønt'a go to'o ma ja'i da 'yεç'yεi a, madague'a yu judío, uague hing yu judío. Ne him man sühmbü u. ¹⁷ Nu'a ra Cristo bi zøcua ja ra häi ne bi xijü ran ho ma'da'yo, ngue'a dá εshü ran sui mi øthü a Oja, guecähe dyu judíohe ngue mi hänthe rá 'yu Oja, ne ahü ngue hing yu judío'ahü ngue gmin 'yomanhεtho nangue rá 'yu Oja. ¹⁸ Ne gue'a ra Cristo bi zä dán yamanhohü Oja rá Ta, nguetho n'dat'a rá Hogandähi bi 'dajü, madague'bu dyu judíohe o gue hin dyu judíohe. ¹⁹ Pe nuya hin guí 'bühmbü tengu 'bu gyú 'damhninihü ya, pe 'da'angugdahü ngue dyu 'yεç'yεihü. Nguetho nuya gätho gahü dyu menguhü bu bí 'bu Oja, ne gätho gahü yú t'ühni gahü Oja. ²⁰ Ne nuju dyu 'yεç'yεihü, tengu 'bu n'da ra ngu bi thøe guepu dim 'bu Oja. Ne bi dü'mi bi hyøh yu pøngahya maya'bu, ne'ü yú 'bäihü ra Cristo nu'bu mi ma nangue ra Cristo. Ne bi dü'mi tengu 'bu i pa m'bä'mi yú guangujado n'da ra ngu, ne gueε a ra Jesucristo a ra do mahyoni bim pεpu. Ne guenju tengu 'bu dyu føt'ehü büya. ²¹ Ne nu'a ra Cristo tengu 'bu ra cemento nín zøt'ü yu do bu pa nthøts'e a ra ngu, ngue da gomanho, asta gue'bu go bi guadi xün ho, guepu ja rá ngu Oja, tengu ndese Oja. ²² Ne nangue dín 'yohü ra Cristo, neju tengu 'bu dyu dohü ngue dim pεpu ja a rá ngu Oja, guepu i 'büh rá Hogandähi.

3

Nu ra Pablo rá 'befi i xih ran ho ma'da'yo u hing yu judío

¹ Janangue'a dí äpä rá ts'edi Ojä nangue ahü, drá Pablogä. Pë dí ofädigä nangue dí xi ahü ran ho ma'da'yo, gue ahü ngue hing yu judío'ahü. ² Masque ya gá 'yøhmbü ngue Ojä bi 'dacä ra 'befi ngue dí xi ahü räm hma, nangue rá mate thoho. ³ Nugä ya dá ot'ahü ts'ü 'be'a bi 'yurcäzehe Ojä, ngue njom mi pädi, ngue ne ü hing yu judío da zin Ojä nangue ra Cristo. ⁴ Ne nu'bü gá nuhä ra søcuä, sä gui pähmbü a bi xicä Ojä ngue njom mi pädi nangue ra Cristo. ⁵ Ne xün ngu yu jeya bi thogui ngue him mi xi Ojä yu jä'i 'be'a mim bëni da 'yøt'e. Pë nuya bi 'uega ma mbüihe gueje ma 'bäigähe ra Cristo ne ü yü pøngahya, ne bi jaje rá Hogandähi ga pähmbü 'be'a him mam fädi, ngue i fah ya. ⁶ Pë nuna him mam fädi, guehna ngue ran ho ma'da'yo sä gui pähmbü ya 'be'a i ja ua ya, ngue ne'ü yu jä'i hing yu judío sä dim 'bühmbü Ojä tengutho yu judío. Ne n'dat'a gui comhbü yu judío ran hogui bi 'yøt' Ojä nangue ra Cristo Jesús. Ne n'danjä'itho gui comhbü nangue rá jä'i ra Cristo, nguetho ya gá 'yëc'yëihü rán ho ma'da'yo ra Cristo. ⁷ Pë nangue rá mate zehe ne rá ts'edi Ojä sä gam mangä rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague'a him man 'yëni'be. ⁸ Nugä hin te ts'ü dadí mu'be, ne him man 'yëni'be ngue ga xih yu jä'i ngue hing yu judío rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pë guehna bi 'dacä Ojä ra mate ngue gam mangä a, ne ga xih yu jä'i njon da hyät'i da mbede hangu nan ngu yün ho in nde di 'dajü ra Cristo. ⁹ Ne bi 'dac rá 'befi ga japi gätho yu jä'i da bädi 'be'a him mam fädi, ngue 'be'a mím bën Ojä da 'yøt'e 'bü rá mbüdi thoho, ngue ne'ü hing yu judío da zin Ojä 'bü da hyän rá mate ra Cristo. Ne gue'a mi sänni da 'yøt' Ojä, n'dat'a Ojä bi 'yøt'e 'be'a gätho ja ua ja ra ximhäi, nepü mahëts'i. ¹⁰ Gue'a mím bën Ojä da 'yørpa yu 'yëc'yëi, guepü da fädi xün ho gätho rá hogan'yomfëni, da bü ü i 'büpü mahëts'i ngue i ja yü ts'edi. ¹¹ Ne gue'a i øt' Ojä ya, tengu mim bëm 'bü ra mbüdi thoho da 'yøt'e, nangue ma Hmuhü ra Jesucristo, ne da 'yøt'e gätho yu pa mazäi. ¹² Ne nangue dí ëc'yëihü ra Cristo, hin dí su ga sømhbü bü nangue ma mbüihü ngue dan yähü Ojä. Ne dí pähmbü da 'yøde. ¹³ Janangue'a dí ä'ahü ra mate hin da du ni mbüihü 'bü dín nugä ran ünbi, nangue'a dá xi ahü ran ho ma'da'yo. Xingui ts'ü guim bëmhbü ngue'a dín nugä ran ünbi, pë 'da dán johya thohohü ngue bin 'dac ra ts'edi ga hät' yün ünbi.

Rán huëcate ra Cristo

¹⁴ Nu'bü dím bëngä ngue ne ahü gyü menguhü bü bí 'bü Ojä, dín danyahmu dí äp'ahü ra jamadi Ojä rá Ta ma Hmuhü ra Jesucristo. ¹⁵ Ne rá Ta ü gätho yu 'yëc'yëi, ne'ü bi zøm bü mahëts'i, ne'ü 'bütua ja ra ximhäi. ¹⁶ Ne dí äp Ojä ma Tahü nujxte thoho di muui rá ts'edi, ngue di zac ni mbüihü nangue rá ts'edi rá Hogandähi Ojä. ¹⁷ Ne dí äp Ojä ngue din zam bü mbo ni mbüihü a ra Cristo, nguetho guí ëc'yëihü a. Ne dí äp Ojä ngue man'da din te nin huëcatehü, ne nangue nin huëcatehü dí zac ni mbüihü. ¹⁸ Janangue'a ne ahü ne gätho mi'da yu 'yëc'yëi da zä gui pähmbü hangu nan uant'i, ne hangu na mba, ne hangu nan hë, ne hangu nan hëts'i a rán huëcate ra Cristo. ¹⁹ Ne madague'bü hingui sä gätho ga pähmbü rán huëcate ra Cristo nguetho ëmme xün ngu, pë dí äp Ojä ngue man'da man'da gui pähmbü a, janangue'a da zä gätho da yuh ni mbüihü a rá ts'edi zehe Ojä. ²⁰ Pë xün ho ga ëspahü Ojä gätho yu pa mazäi, nguetho i ja rá ts'edi da 'yøt'e xün ngu man'da, xinda gue'a 'be'a dí ähmbü o 'be'a dím bëmhbü. Ngue n'dat'a ra ts'edi dim pepü mbo ma mbüihü. ²¹ Ne gätho gahü dyü 'yëc'yëihü, xün ho dan johyahü ga ëspahü Ojä, nangue'a ra Cristo Jesús dí pähmbü, høn'bü go njäm'bü mazäi. Ne hønt'a gam bëmhbü a ya.

4

Nu rá Hogandähi Ojä di jajü n'dat'a gam bëmhbü

¹ Nugä drá Pablogä dí ofädigä nangue dí øt'a rá 'befi ra Hmu. Ne dí ä'ahü ra mate ngue gam 'bümanhohü tengu nin sähü ngue ya bi zon'nahü Ojä. ² Ne hin gan 'yëxhü, pë gui 'yøthü ngue hin'yü ni ts'edi zehehü, ne hin gan xømbüi n'da ngu n'da ahü 'be'a i t'øt'ahü, ne hin gan xuhnanyahü n'da ngu n'da ahü, pë gan huëjü. ³ Ne ëmme gan jamansuhü ngue hinga 'dahma 'dan'yo guim bëmhbü. Pë dami thoqui gui tenhdü rá Hogandähi Ojä di ja ahü n'dat'a guim bëmhbü. ⁴ Nguetho tengu 'bü gätho n'danjä'idähü bü na nujü Ojä

dyu 'yɛc'yɛihɯ, nɛ n'dat'a rá Hogandəhi Oja dí comhbɯ. Nɛ n'dat'a dí tɔmhɯ 'bɛ'a da 'yɔrcəhɯ Oja, ngue gátho bi zongahɯ. ⁵Hɔnt'a n'da ma Hmuhɯ i 'bɯi ngue di mandagahɯ. Nɛ n'dat'a ma t'ɛc'yɛihɯ nangue ma Ojahɯ i 'bɯi, nɛ n'dat'a man xixyáhɯ dí ɔthɯ, ngue dí uhmbɯ yú mbetigahɯ Oja. ⁶Nɛ n'dat'a Oja gue'a ma Tahɯ dí comhbɯ, ngue gátho gahɯ, nɛ gátho di mandagahɯ, nɛ gátho di 'yonjɯ, nɛ gátho gahɯ i 'bɯpɯ mbo ma mbɯihɯ a. ⁷Nu'a ra Cristo, nangue ra mate thoho, 'dahma'dan'yo yɯ ts'edi bi 'dajɯ n'da ngu n'dajɯ ngue sá ga ɔthɯ ra 'bɛfi ngue ndejɯ ga ɔthɯ. ⁸Nɛ gue'a mán t'o't'i bɯ ja rá m hman Oja maya'bɯ: “Pɛ gue'a ra Cristo bi un yú ts'edi ɯ yɯ ja'i 'bɯ mí mbeng bɯ mahɛts'i, 'bɯ mi dambɛni. Nɛ bi 'berba rá ts'edi gátho nan ngu ran ts'o mim bent'ɯ yɯ ja'i.” ⁹Nɛ nu'bɯ mi mbeng bɯ mahɛts'i, mfədi ngue guerpɯ bá nɛxpɯ, nɛ bi zɔcua ja ra häi, nɛ bi mba nt'ägui. ¹⁰Guet'a bá çaj, nɛ guet'a bi ndex mahɛts'i, ngue da yu'ts' rá ts'edi bɯ mahɛts'i, nɛ hɔnbɯ go hapɯ, nɛcua ja ra häi bi yu'ts' rá ts'edi. ¹¹Nɛ 'dahma 'dan'yo yɯ ts'edi bin 'dajɯ n'da ngu n'dajɯ ngue dyu 'yɛc'yɛihɯ. Bin 'dac ma ts'edihe 'dagähe ngue ma 'bäigähe ra Cristo, nɛ 'da ahɯ di ja'ahɯ gam pɔngahyáhɯ, nɛ mi'da ahɯ di ja ahɯ gadí 'yomhbɯ a ran ho ma'da'yo, nɛ 'da ahɯ di ja ahɯ gam mbädihɯ, nɛ mi'da ahɯ di ja ahɯ ngue gan xänbatehɯ nangue rá m hman Oja. ¹²Ngubɯ bi 'yɔt'a ra Cristo, bi un yú ts'edi yɯ 'yɛc'yɛi, nguerpɯ da zä da 'yɔt'e xɯn ho ra 'bɛfi bi zänbi n'da ngu n'da, nangue rá 'bɛfi Oja. Janangue'a da zä 'da dám fäxtahɯ. Nɛ gue'a dín te rá 'bɛfi Oja a, tengu 'bɯ bi zac rá ja'i ra Cristo. ¹³Nɛ da zɔni ngue gátho 'dat'a gam bɛmhɯ nangue ma t'ɛc'yɛihɯ, nɛ gátho n'dat'a ga pəhmbɯ xɯn ho rá Ts'unt'ɯ Oja. Nɛ gue'a dín te xɯn ho ma mbɯihɯ nɛ dam 'bɯmanhohɯ tengu ra Cristo. ¹⁴Nɛ nu'bɯ gue'a dí homhbɯ, hin da thäju tengu 'bɯ dyu t'uhnihɯ, 'bɯ 'bo'o 'dahma 'dan'yo da xijɯ ngue da 'yɛna da hyäju. Nguetho nu'ɯ yɯ hyäte ɛna gue'bɯ ɛmme paði, pɛ hɔnt'a in ndejɯ ga tenhdɯ yú fehni. ¹⁵⁻¹⁶Pɛ ga paði ga tenhdɯ a majuəni nangue ran huɛcate. Nɛ gue'a nán te xɯn ho ma mbɯihɯ, nɛ di jajɯ tengu 'bɯ n'danja'i tho ga cohmbɯ. Tengu 'bɯ rá ja'igahɯ ra Cristo, nɛ nu'a ra Cristo, tengu 'bɯ rá yə a. Nɛ gue'a nín zɔt'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi. Nguetho di manda gahɯ nɛ di zerca ma mbɯihɯ, di jajɯ n'dat'a gam bɛmhɯ, nɛ gátho ga comhma'ɔt'ehɯ xɯn ho ra 'bɛfi bi 'dajɯ n'da ngu n'dajɯ, ngue 'da dám fäxtahɯ, nangue ran huɛcate. Nɛ gue'a nán te xɯn ho rá 'bɛfi Oja, tengu 'bɯ bin te xɯn ho rá ja'i ra Cristo.

Dám 'bɯhmbɯ ma'da'yo nangue ra Cristo

¹⁷Nugä dra Pablogä dím pɔngahyägä nangue ra Hmu 'bɯ dí xi ahɯ na jaua, ngue nu'ahɯ him mam 'bɯhmbɯ ya tengu ɯ yɯ ja'i hinga na pa Oja. Nɛ him mam 'bɯhmbɯ tengu yɯ ja'i ngue di manda yú ts'on'yomfɛni zɛhɛ. ¹⁸Nɛ nu'ɯ i 'yo tengu n'da ra xädä nangue yán 'yomfɛni, nɛ hingui paði 'bɛ'a nam bɔn'a i ɔt'e nguetho hingui 'yo bɯ ja rán nɛqui Oja. Nɛ hinguin nde da ba Oja nguetho ɛmme xɯm mɛ yú mbɯi ɯ. ¹⁹Nɛ hingui pɛ'ts' yú sá 'bɯ ɔt yɯ ts'oqui, nguetho ya xɯm bent ran ts'o, nɛ ɛmme di ho da 'yɔt'e hɔnt'a go 'bɛ'a man ts'o, nguetho hin'yɯ mbo yú mbɯi 'bɛ'a di zedi ngue da zəmmi. ²⁰Pɛ nu'ehɯ hinga ngubɯ bi xän'nahɯ ɯ bi xi'ahɯ nangue ra Cristo. ²¹Ya gá 'yɔhmbɯ nangue ra Cristo, nɛ nu'bɯ majuəni gá 'yɔhmbɯ 'bɛ'a bi xi ahɯ, guí pəhmbɯ ya ngue gue'a majuəni a. ²²Janangue'a dami hyehmbɯ gátho 'bɛ'a gnám 'bɯhmbɯ, ngue ni nyon'yomfɛnisehɯ i hä ahɯ, ngue 'bɛ'a guí ndese gui 'yɔthɯ. ²³Nɛ ma'da'yo ni mbɯihɯ nɛ nin 'yomfɛnihɯ, ngue gátho ma'da'yo guim bɛmhɯ ya. ²⁴Nɛ dami hyehɯ ngue gátho ma'da'yo tengu bi zän'nahɯ Oja nangue rá pähä zɛhɛ. Nuya dami 'yuhmbɯ ram 'bɯi njuəntho gui 'yɔthɯ, ngue nte man ts'o gui 'yɔthɯ ya. ²⁵Dami 'yeshɯ a ra fehni ngue madín xihmbɯ n'da ngu n'da ahɯ, nɛ guim mamhbɯ a majuəni. Nguetho tengu 'bɯ n'danja'itho dí comhbɯ ra Cristo. ²⁶Nɛ nu'bɯ guín cɛhɯ nangue ran ts'o i t'ɔt'e, pɛ damím fähmbɯ, mamán də ahɯ ran ts'o. Nɛ hinga n'dapa gan cɛhɯ. ²⁷Pɛ xingui ts'ɯ ga cɛthɯ ra zithu bɯ ja ma mbɯihɯ. ²⁸Nu'bɯ guím pɛhɯ 'da ahɯ, pɛ gui 'yeshɯ a gnám pɛhɯ. Nɛ gam pɛhmbɯ xɯn ho, nɛ gue'a gdí tɪmhɯ a guí homhbɯ, nɛ da zä gui fäx'ɯ mi'da ngue hin'yɯ 'bɛ'a da hyoni. ²⁹Nɛ 'yo guím mamhbɯ yɯ ts'ore, pɛ guim mamhbɯ ran ho dí zɛ'ɯ nɛ dí hyu yú mbɯi ɯ to'o gui xihmbɯ. ³⁰Nɛ 'yo gadí unhdɯ ra dumbɯi a rá Hogandəhi Oja nangue n'da ra ts'oqui. Nguetho nu'a

i 'bupɔ mbo ma mbuihɔ, nɛ gue'a da 'yudi ngue yú mbetigahɔ Oja 'bu rán zɛgui ra pa, tengu 'bu jajɔ ra sello. ³¹ Dami 'yeshu a gni bɛman'uhɔ, nɛ hin gan cuehɔ 'bu ja 'bɛ'a da si ahɔ o ja 'bɛ'a da t'ɔt'ahɔ. Nɛ 'yo gadí c'aman'uhɔ n'da ngu n'da ahɔ, nɛ o guím bɛmhbu ran ts'o nangue ni mijá'ihɔ. ³² Pɛ gan 'yɔrpahɔ ran ho n'da ngu n'da ahɔ, nɛ 'da xtán ja ni yembuihɔ, nɛ gam punbahɔ n'da ngu n'da ahɔ, tengu tho í pun'nahɔ Oja nangue ra Cristo.

5

Da 'yɔt'e xun ho ɔ yú t'uhni Oja

¹ Ga ɔthɔ 'bɛ'a ɔt'a Oja, nguetho yú t'uhni gahɔ a ngue di huɛgahɔ. ² Ngue ga ɔrpahɔ ran huɛcate ma mijá'ihɔ, tengutho ra Cristo bi huɛgahɔ 'bu mín dásɛ bu ja ra pont'i nanguejɔ. Nɛ nu ra Cristo bi un rá te, n'da ran t'unni ngue bi numanho Oja. ³ Nɛ yú t'uhni gahɔ Oja, janangue'a xingui ts'ɔ gam bɛmhbu ran ts'o, hin ga ɔthɔ ran 'yomt'ɛni, xíng ran ts'iyate, nɛ xínga n'da ran ts'o ga ɔthɔ. ⁴ Nɛ hin gam mamhbɔ ra ts'ore o gue ran 'yánt'ɔ, nɛ hin dan yá mangat'ihɔ, nguetho hin rán theui rá 'yɛc'yɛi Oja ɔ. Pɛ ga xihmbɔ Oja jamadi nangue rán ho bi 'dajɔ. ⁵ Pɛ dí pɔhmbɔ hingui sá n'da da yɔrpɔ di manda ra Cristo nɛ Oja, nu'bu i ɔthoho ran 'yomt'ɛni, o gue im bɛn ra ts'on'yomfɛni, o gue i ɔt' ran ts'iyate. Nguetho nu ra ziyate tengutho 'bu i thánde 'bɛ'a i ja. ⁶ Nɛ njon ga jafɔ da hyájɔ gue'bu 'bo'o da xijɔ ngue xun ho 'bu ga ɔthɔ ran ts'o. Nguetho to'o da 'yɔt' ya yun ts'o, ɛmme xun ngu da nu rá cue Oja, nangue a him bi 'yɔrpa masu Oja. ⁷ Pɛ hin dan 'yohɔ to'o i ɔt' ran ts'o, nguetho hin'yɔ 'bɛ'a man jahɔ ɔ. ⁸ Pɛ nu'ahɔ mam'bet'o gmí 'yohɔ bu ja ra 'bɛxui. Pɛ nangue guí 'buhmbɔ ra Cristo ya guí 'buhmbɔ bu ja rán nɛqui a. Nuya damam 'buhmbɔ tengu rán sáui bu ja ran nɛqui. ⁹ Nɛ nu'a rán nɛqui Oja, gue'a dán jahɔ ra hogambɔ a, nɛ gue'a dám mamhbɔ majuani a, nɛ gue'a dá ɔthɔ ran ho a. ¹⁰ Nɛ dami hyumbi gan xáhmbɔ gui 'yɔthɔ 'bɛ'a dí hyu rá mbui Oja. ¹¹ Pɛ xíngui ts'ɔ ga ɔthɔ tengu ɔt'ɔ i 'yo bu ja ra 'bɛxui. Pɛ ga uhmbɔ ngue nte ní mbatho 'bɛ'a ɔt'ɔ. ¹² Pɛ ga pɛ'ts' ma sáhɔ hin gam mamhbɔ 'bɛ'a ɔt'ɔ i ɔt' mán t'águitho ran ts'o. ¹³ Pɛ nu'a rán nɛqui Oja di yot'ɔ to'o i 'yo bu ja ra 'bɛxui, ndepe da badi ngue i ja yú ts'oqui. Nɛ hingui sá da 'yán mant'águi thoho n'da 'bɛ'a ɔt'e, nguetho nu'a rán nɛqui Oja di yot'ɔ gátho ran ts'o. ¹⁴ Janangue'a nt'o't'i: “Daman nuhmbɔ ngue guí áhmbɔ, tengu 'bu gyú duhɔ, nguetho nu'a ra Cristo di 'da ahɔ ran nɛqui,” bi 'yɛna. ¹⁵ Janangue'a dami jamansu 'bɛ'a guí ɔthɔ, nɛ hin gam 'buhmbɔ tengu ɔ yɔ já'i ngue hingui padi 'bɛ'a ɔt'e. ¹⁶ Pɛ madague'a xun hɛi yɔ pa i ja bu ya, dami hyumbi gam pɛhmbɔ xun ho. ¹⁷ 'Yo guí co'yámbuihɔ, pɛ dami hyumbi gui hyoni gui pɔhmbɔ rá páhá ra Hmu. ¹⁸ Pɛ hin dán johyahɔ a ra sɛi, nguetho di ts'ongahɔ a. Pɛ man'da dán johyahɔ rá Hogandáhi Oja. ¹⁹ Nɛ 'da dán johyabahɔ n'da ngu n'dajɔ ngue dan xihmbɔ 'bɛ'a i ɔrcahɔ ra Hmu, ngue dan tuhmbɔ yú thuhu Oja gátho ma mbuihɔ dá ɛspahɔ Oja a. ²⁰ Nɛ thocua thoho ga xihmbɔ jamadi Oja ra Ta, nangue 'bɛ'a gátho jajɔ, nangue rá thuhu ma Hmuɔ ra Jesucristo.

Dim 'bumanho yɔ 'yɛc'yɛi bu ja yán nguse

²¹ Nɛ hin dan junthɔ, pɛ 'da xtán 'yɛhɛ thohohɔ, nguetho gátho gahɔ dín numansuhɔ ra Cristo. ²² Nɛ nu ahɔ gyú xisuhɔ, dami 'yɔthɔ 'bɛ'a im man ni ndòhɔ, tengutho bu gni 'yɔthɔ a im mam ma Hmuɔ mahɛts'i. ²³ Nguetho nu'ɔ yun 'yohɔ i 'bet'o bu ja rá ngu, tengu a ra Cristo i 'bet'o bu 'buh yɔ 'yɛc'yɛi, ngue tengu 'bu guesɛ a rá já'i a, nɛ rá m pɔrpate gátho ɔ. ²⁴ Nu'ɔ yɔ xisu da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man yú ndò, tengu tho yɔ 'yɛc'yɛi da 'yɔt'e 'bɛ'a gátho im man ra Cristo. ²⁵ Nɛ nu ahɔ ma min'yohɔ ahɔ, dami huɛc ni xisuhɔ, tengu tho a ra Cristo bi huɛc yɔ 'yɛc'yɛi, nɛ bi un rá te nanguejɔ. ²⁶ Nɛ nu a ra Cristo ngubu bi 'yɔt'e, nu'bu mi japi da bo xun ho gátho yɔ 'yɛc'yɛi nangue rá m hman Oja. Nguetho ram hma tengu 'bu ra dehe i pɛ't'e gátho ran ts'o. Nɛ nu'a ran xixyá, n'da ra hmɛpya ngue ra Cristo bi hoga ma mbuihɔ. ²⁷ N'damhma da zin ɔ yɔ 'yɛc'yɛi, ngue ya gátho mahoqui, nɛ nte man ts'o din 'yohɔ. Nɛ hin'yɔ 'bɛ'a da thɛnbi, pɛgue gátho i jua a ran ho. ²⁸ Nɛ gátho yun 'yohɔ, nde'bu di huɛc yú xisu, tengu bu ní huɛc rá já'izehɛ. Nguetho nu'ɔ to'o di huɛc rá xisu, dín huɛc zehɛ a. ²⁹ Nɛ xinga n'da ra já'i i

san rá ja'izehe, pe din jamansu, ne i 'ujni xun ho rá ja'i, tengutho i ot'a ra Cristo nangué yu 'yéc'yéi. ³⁰ Nguetho nuju dyu 'yéc'yéihu, tengu 'bu rá ngóc'yéi ne rá do'yo gahu a rá ja'i ra Cristo. ³¹ Tengu mán t'o't'i: "Nu'bu n'da ran 'yohu i sin rá xisu, i soh rá ta ne rá mbe, n'damhma da zä di manda rá xisu, tengu 'bu é rá ja'izehe," bi 'yén'a ra t'ohni. ³² Ne xun héi da baði 'be'a nam bøn na, pe dí engä drá Pablogä, ngue i udi nangué ra Cristo ne nangué yu 'yéc'yéi. ³³ Pe ne im ma, gätho ahü ngue gyün 'yohühu, dami huéc ni xisuhü tengu bu gní huéc zehéhu. Ne nu'ahü gyü xisuhü damin numansu ni ndøhu.

6

¹ Nu'ahü gyü t'uhnihu gyü 'yéc'yéihu dami 'yøthü 'be'a man ni tahü ni mbehü, nguetho gue'a yün thehü a ngue gui 'yøthü. ² Dami numansu ni tahü ne ni mbehü. Ne gue'a rá mbüdi a rán t'ëdi Oja ngue ní jap Oja n'da a, ngue bi ma maya'bu. ³ Ne guehna ran japi bi ma da nu n'da 'bu da 'yøt'e, ngue din ja ran johya ne xun ngu yu pa dim 'bucua ja ra häi. ⁴ Ne nu ahü gyü tahü, nu'bu guí süh ni t'uhnihu, nde'bu hin gui jafu din cuetho. Pe dami temanhohe guerü dí 'yéc'yéi ra Hmu ü. ⁵ Ne nu ahü gyü mbefihü ne gyü 'yèhèhü, dami 'yøthü xun ho 'be'a im man ni hmuhü ua ja ra häi, ne guin numansuhü ü, ne gui suhü. Ne mpähä thoho gui 'yøthü ni 'befihü, tengutho bu gní 'yøpahü rá 'befi ni Hmuhü ra Cristo. ⁶ Dami 'yøthü xun ho ni 'befihü, hinga høn'bu in nu ahü ni hmuhü, pe dami 'yøthü tengutho bu gnín 'yèhèhü ra Cristo. Ne gätho ni mbüihu, ne gue'a rá pähä Oja a büya. ⁷ Dami 'yøt' ni 'befihü nangué ran johya, tengu bu gní 'yøthü rá 'befi ni Hmuhü mahëts'i, ne hinga hønt'a dín numanho ahü yu ja'i. ⁸ Ne damim bëmhü ya, Oja di cos'ahü ran ho nangué ran ho xcá 'yøthü, madague'a gyü 'yèhèhü o gue gyü hmuhü. ⁹ Ne nu ahü gyü hmuhü, pe gui 'yøpahü a xun ho ü ni mbefihü, o gue ni 'yèhèhü, tengu tho bu gní ndepe da 'yøt'ahü ran ho. Ne hin gui xihmbü yün ünbi, nguetho guí pähmbü ngue n'dat'a ni Hmuhü mahëts'i. Ne nu a ra Hmu mahëts'i hin di hyespü na nuju.

Di zerca ma mbüihu rá ts'edi Oja tengu rá he ra dofui

¹⁰ Ne nuya ma zü cu ahü, ga zacua ma mbüihu nangué rá ts'edi Oja i jaju. ¹¹ Ngue tengu n'da ra dofui i he rá he ngue ra t'ëgui ní täcua yün sä ü yün süihu. Ne ngutho rá ts'edi Oja 'bu dí homhü ngue hin da zä da hyäju ra zithu. ¹² Nguetho hinga gue'ü yu ja'i man süihu, pe gue'ü yü hmu yu ts'oqui, ngue ra zithu rá hmu ra 'bexui i ja gätho ra ximhäi. Ne ü gätho yüm fäts'ihu ra zithu in 'youi ran dahi, ne gätho 'be'a má ts'edi bá nexpü 'büh rá hmu ran ts'o, gätho man süihu ü. ¹³ Janangué'a tengu 'bu ga hehü yu t'ëgui ya, nangué gätho rá ts'edi Oja, ngue ga häthü ga täfü yün sä ra zithu i säc ma mbüihu. Ne nu'bu dá tähmbü ran süi, ya dá juahmbü xun ho, ne dá nuhü xingui ts'ü dá 'behmbü. ¹⁴ Ne nu yu t'ëgui dí xi ahü, ne gue'ü nán sähü ü. Ngue nu'a ram hma dí tenhdü, ngue tengu 'bu ran güt'i ngue ra t'ëgui gam päthü. Ne nu'a ná hähmbü ran hogui bi 'yøcahü ra Cristo, tengu 'bu ra coto ngue ra t'ëgui a, ngue hingui sä da daju ra zithu. ¹⁵ Ne nu'a ná yamanhohe Oja nangué'a ran ho ma'da'yo dá hähmbü, ne gue'a ná huthü ran zambüi tengu 'bu dí net' ma zapatohü ngue yu t'ëgui, ne dan tihmbü ga sühmbü ra zithu. ¹⁶ Ne man'da, nu'a ná pähmbü majuani Oja, ngue tengu 'bu n'da ra xit'ëgui ní däqui gätho yün sä ra zithu, tengu 'bu t'engbahü n'da ra sibi. ¹⁷ Ne nu'a ná pähmbü majuani däm pøhmbü, tengu 'bu dá pant' ma yahü ra füi ngue ra t'ëgui, ngue hin gam bëmhü a in nde di bëngahü ra zithu. Ne nu'a rám hman Oja, tengu 'bu ra espada di 'daju rá Hogandahi Oja, gue'a däm muthü ra zithu a. ¹⁸ Pe thocua thoho dan yahü Oja, ga äfü rá ts'edi, xingui ts'ü ga eshü nan yahü Oja, tengu di bëngahü rá Hogandahi Oja. Ne dan èhyahü hin dan xømbüihu, ngue ga äfü Oja da mbäx'ü gätho ma mi'yéc'yéihu. ¹⁹ Ne nugä drá Pablogä, dami 'yäfü Oja nanguécä, n'damhma di 'dacä ran 'yomfëni ne ga hut'anzambüi gam mamp'a rám hma, ne ga xi ü hing yu judío 'be'a nde Oja ngue da bah ya. ²⁰ Gue'a nán ofädigä a, ngue dí xicä yu ja'i 'be'a bi xicä Oja. Dami 'yäfü rá ts'edi Oja ngue hin ga su ga thoqui gam mangä rám hma.

Ran zengua ran zëgui

²¹ Nuya dí penhdä bɛ na ma cuhɛ ra Tíquico, ngue ɛmme mahuɛqui. Ne nuna ɛmme øt'e xɛn ho rá 'bɛfi Ojã. Nu'a da xi ahɛ 'bɛ'a gätho dadí jagä, ne nanguɛ gätho 'bɛ'a dí øt'ä. ²² Nuna ra Tíquico da gax na ra søcuã dí øt'ä, ne da xi ahɛ nanguɛcähe, ne da hyut'a ni mbɛihɛ. ²³ Pɛ Ojã ma Tahɛ ne ma Hmuhɛ ra Jesucristo da hyut'a ni mbɛihɛ, ne di ja ahɛ gui huɛ c ni mi'yɛc'yɛihɛ, nguetho gá hyãmhbɛ rán ho mbo ni mbɛihɛ. ²⁴ Pɛ Ojã dí 'da ahɛ rán jãpi gätho ahɛ to'o gätho hin gui 'yɛ'ts'a gnín numanhohɛ a ma Hmuhɛ ra Jesucristo. Ne hønt'a dá xi ahɛ ya.

FILIPENSES

Ra sɔcuə bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra ɔɔhnini Filipos

Ran zɛngua

¹ Nugä drá Pablogä dí yo'be ra Timoteo drá 'yɛɛ'be ra Jesucristo. Dí o't'ä'be na ra sɔcuə gätho ahɯ ma zɯ cu ahɯ, nɛ ɯ yɯ ngɯrbi nɛ ɯ yúm fäts'ihɯ yɯ ngɯrbi, nɛ gätho ɯ i 'bɯpɯ ra ɔɔhnini Filipos ngue i ten'na ra Cristo. ² Pɛ dí ndep Ojə ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo da 'yɛnts'ahɯ rán jəpi nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Nu ra Pablo i äp ra jamadi Ojə nangue yɯ 'yɛc'yɛi

³ Jamadi, dí ɛmp'a ma Ojə, n'dandj ngu n'dandj dí m bɛn ahɯ, nguetho gue ahɯ mam fäts'i ahɯ bi 'dacä Ojə. ⁴ Nɛ zəi ɛmmɛ i jagä ran johya 'bɯ dí äpä ra jamadi Ojə nangue ahɯ. ⁵ Nɛ dadín johyagä nguetho n'dat'a rá 'bɛfi ran ho ma'da'yo dí comhbɯ, gue'a gní zɛjɯ a, nɛ gue'a gá 'yɔthɯ 'bɯ rá mbɯdi gá 'yɛc'yɛhhɯ, nɛ asta gue yɯ pa i jabɯya. ⁶ Nugä dí pədi ngue Ojə di thocta a ra hoga'bɛfi ngue bi dɯ'mi bi 'yɔrbɯ ni mbɯihɯ, janangue a di juadi xɯn ho 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛh mahɔn'a ra Jesucristo. ⁷ Nɛ gue'a ná äpä ra jamadi Ojə a, ngue ɛmmɛ dí m bɛn ahɯ. Nɛ tengu'bɯ 'da'angu dí sähɯ ran ɯnbi dí sägä nɛ gue'a ná comhbɯ rán jəpi Ojə a, dá gue'bɯ dí ofädigä, o gue'bɯ dí 'bäpɯ ja ran juənbate, ngue dadín yən a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí m ma ngue majuəni a. ⁸ Nɛ hɔnt'a Ojə i pədi hangu nan gu bɯ ná huɛc'ahɯ, nɛ tengu bɯ ɛmmɛ ni huɛgahɯ ra Jesucristo. ⁹ Hanangue'a dí äp Ojə ngue man'da xɯn gu din ja ahɯ ran huɛcate n'da ngu n'da ahɯ, nɛ din ja ahɯ ran 'yomfɛni xɯn ho, nɛ guim bɛmhɯ xɯn ho nangue a 'bɛ'a gätho guí ɔthɯ. ¹⁰ N'damhɯma gui huanhdɯ 'bɛ'a man'da xɯn ho gui 'yɔthɯ, nɛ n'dat'a guim bɛmhɯ, nɛ hin hapɯ di nɛqui ni ts'oquihɯ 'bɯ bi zɔn ra pa ngue ba ɛh ra Cristo. ¹¹ Nɛ hɔnt'a ra Jesucristo sä di 'da ahɯ ra hogambɯi, ngue xɯn gu yɯ hoga'bɛfi din ja ahɯ, nɛ gue'a dí t'ɛspa Ojə a.

Hɔnt'a ra Cristo nám 'bɯ a ra Pablo

¹² Ma zɯ cu ahɯ, dín nde ahɯ ngue gui pəhmbɯ, gue'a nán te ran ho ma'da'yo a nám 'bäcä ua. ¹³ Ngue gätho yɯ dofɯi ua ja ran guts'ɯt'abi, nɛ'ɯ gätho mi'da yɯ jə'i i pədi ngue rá 'bɛfi ra Cristo a ná 'bäcä ua. ¹⁴ Nɛ dá gue'bɯ dí ofädigä, pɛ gue'a ní hyut'an zambɯi ma cuhɯ ngue'ɯ xɯn gu i 'bɯcua, nɛ hinguin su 'bɯ im man rám hman Ojə. ¹⁵ I 'bɯcua 'da ɯ ngue im mamp'a rám hman Ojə, i seya nangue rám hman Ojə dí ɔt'ä. Pɛ i 'bɯh mi'da ngue im man rám hman Ojə ngue nde da 'yɔt' ran ho. ¹⁶ Nɛ nu'ɯ ngue ɯ i ja ran ts'ɛya, im ma nangue ra Cristo, nguetho in nde 'bɛ'a da dəsɛ ɯ. Pɛ hinga gätho rá mbɯi im ma, pɛ hɔntho nde ɯ ngue di yop a ma dumbɯigä ua ja ra fädi. ¹⁷ Pɛ nu'ɯ mi'da di huɛgä, nɛ nde da mbäxgui, nɛ gue'a ní man rám hman ra Cristo ɯ, nguetho i pədi 'bɛ'a ná 'bäcä ua, ngue dín yənbə a rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹⁸ Pɛ madague a hɔnt'a go to'o im mamp'a rám hman Ojə, dá gue'bɯ n'dat'a im bɛni o hin'na 'bɯ im ma nangue a ra Cristo, nɛ guexta a ɛmmɛ dadín johya. Nɛ thocuə thoho dan johyagä. ¹⁹ Nguetho dí pədi ngue ga pəmanhogä ua ja ra fädi, nguetho zəi guí äfɯ rá ts'ɛdi Ojə nanguecä, nɛ zəi i fäxcä rá Hogandəhi ra Jesucristo. ²⁰ Nugä hin dín ndegä ngue m'bejua ga pɛ'ts' ma sä nangue 'bɛ'a dí ɔt'ä, pɛ ɛmmɛ dín nde ga hut'an zambɯi gam mangä xɯn ho rám hman Ojə 'bɯ bi ts'ɛgbä. Janangue a gätho yɯ jə'i da bəh rán uixte ra Cristo nangue a dí ɔt'ä, madague'bɯ dí 'bäcä o gue'bɯ da thogä. ²¹ Nguetho hɔnt'a dí 'bɯi nangue ra Cristo, dín ndegä ngue din uixte ra Cristo nangue 'bɛ'a gätho dí ɔt'ä, nɛ man'da tho 'bɯ dá tugä. ²² Pɛ nu'bɯ guexta a dadí thoqui dí 'bɯcua ja ra häi, sä ga təh mi'da yɯ jə'i ngue da 'yɛc'yɛi a ra Hmu mahɛts'i. Pɛ hin dí pəsɛ nda a ga huanhni, hague dam 'bɯi, uague ga tu. ²³ Pɛ nugä ɛmmɛ xɯn hɛi ga pədi nda a ngue man'da xɯn ho. Pɛ nu'bɯ da hɔnsegä, man'da dín nde 'bɯ ga tu ngue ga mba ním 'bɯ'be ra Cristo, nguetho man'da xɯn ho nanguecä. ²⁴ Pɛ man'da xɯn ho nangue ahɯ ngue guexta a dí 'bäcä ua ja ra ximhäi. ²⁵ Janangue a dí həxanjuəni guexta a dam 'bäcä ua ngue ga fəx ahɯ ngue dín te ni t'ɛc'yɛihɯ. Nɛ man'da dín ja ahɯ

ran johya 'bũ man'da gá 'yɛc'yɛihũ ra Cristo. ²⁶ Nɛ nu'bũ dí 'bũcä ua ja ra häi, nɛ guín nuju mahøn'a, ɛmmɛ da hyu ni mbũihũ nangue ra Cristo, nɛ gui 'yɛspahũ ra Cristo bũya. ²⁷ Pɛ damam 'bũhmbũ 'bɛ'a rán sähũ rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nɛ madague a 'darbũ dí 'bũhmbũ o yabũ dí 'bũcä, pɛ ga ɔcä ran ho gui 'yøthũ bũya, nangue 'da' angu guim bɛmhbũ, nɛ gui fähmbũ ma t'ɛc'yɛihũ nangue rán ho ma'da'yo ra Cristo. ²⁸ Nɛ hin gui suhũ to'o da zũ ahũ nangue ran ho ma'da'yo. Nɛ nangue hin gá suhũ, da badi ngue di 'bɛh yú te ɩ, nɛ da badi ngue i ja ahũ ra temazaɩ ngue bi 'da ahũ Oja. ²⁹ Nguetho hinga hønt'a ran ho bi 'da ahũ Oja ngue gui 'yɛc'yɛihũ ra Cristo, pɛ nɛ'a man'da ran ho, ngue gui sähũ yũn ɩnbi nangue ra Cristo. ³⁰ Nɛ 'da'angu dí øthũ ya, dadín ɩnbahũ ngue dín yamhbũ a ran ho ma'da'yo, tengu thoho gá nuhũ dá øt'ä mám'bet'o, nɛ guí øhmbũ ngue guexta'a dí øt'ä ya.

2

Nu rán uixte ra Cristo, hin'yũ ran 'yɛts'i

¹ Nu'bũ gue'a ra Cristo di zɛ ahũ, nɛ guí paħmbũ rán huɛcate a, nɛ nu'bũ guín 'yohũ rá Hogandahi Oja, nɛ guí paħmbũ gui 'yøthũ ra yembũi nɛ ra mate, dan johyagä 'bũ. ² Pɛ dami yusca ma mbũi ran johya nangue 'bɛ'a guí øthũ ya, ngue n'dat'a guim bɛmhbũ, nɛ 'da xctín huɛctahũ, nɛ 'da'angu nin 'yomfɛnihũ guim bɛmhbũ, hinga 'dahma 'dan'yo guim bɛmhbũ. ³ Nɛ hin ga øthũ ran 'yũya, nɛ hin dan 'yɛxhũ, nɛ hin gam bɛmhbũ ngue dan uixtehũ, pɛ man'da da bɛnse n'da hingui hose xinda gue'ũ gä mi'da. ⁴ Nɛ hinga hønt'a ga honschũ gam bɛmhbũ, pɛ nɛ'a i hon ɩ mi'da ga fäxhũ. ⁵ Pɛ n'da ngu'n'da dam bɛmhbũ tengu tho bũ í bɛnjũ ra Cristo. ⁶ Nu ra Cristo 'da'angudui Oja a, pɛ him bin 'yɛzɛhɛ ngue Oja a, nguetho bi bɛnjũ. ⁷ Ngue bá sogui gätho rá ts'edi mahɛtsí, nɛ bin 'yɛhɛ 'bũ mín ja'i ua ja ra ximhäi, nɛ bi mbäx yũ ja'i. ⁸ Nɛ nu'bũ mín ja'i xingui ts'ũ bin 'yɛts'i, pɛ bi 'yøt'e gätho 'bɛ'a min nde Oja, nɛ bi du bũ ja ra pont'i tengu n'da ra ts'om'bäi. ⁹ Nɛ nangue a bi 'yøt' ra Cristo, Oja bi 'yɛspa a, nɛ bi un ra ts'edi man'da xũn gu, nɛ gue'a ra thuhu bi unni ɛmmɛ man'da dí muui. ¹⁰ Janangue a nu'a ra Jesús gue'a rán säui din thande a, gätho 'bũpũ mahɛts'i nɛcua ja ra häi nɛ'ũ gätho xũn du, yũ ja'i nɛ yúm 'bɛhni Oja nɛ yũ zithu, gätho da 'yɛspa ra Jesucristo ra Hmu. ¹¹ Nɛ gätho nán gu da badi nɛ da ma ngue gue'a ra Jesucristo a ra Hmu nangue gätho 'bɛ'a i ja, n'damhma gätho da 'yɛspa Oja ra Ta.

Nu yũ 'yɛc'yɛi guesɛ ɩ yũn yot'i ua ja ra 'bɛxui

¹² Janangue a ma zũ cu ahũ ngue dadí huɛc'ahũ, zai gá 'yøthũ 'bɛ'a dá xi ahũ nu'bũ 'darbũ mám 'bũhmbũ, pɛ madague'a yaua dí 'bũcä ya, man'da hnehi thoho gui 'yøthũ a nin sähũ ngue i 'bũh ma pørpatehũ, nɛ hin gan 'yɛxhũ, pɛ guín numansuhũ Oja. ¹³ Nguetho gue'a Oja dim pɛpũ mbo ma mbũihũ nɛ gue'a di 'dajũ rá pähä nɛ rá ts'edi ngue ga ørbahũ rá pähä Oja. ¹⁴ Nɛ o gadí yani thohũ, xín gan junthũ, pɛ dami 'yøthũ gätho in nde Oja. ¹⁵ N'damhma njon da dingahũ n'da ran ts'o ngue da ma i ja ma ts'oquihũ. Pɛ dam 'bũhmbũ tengu man sähũ ngue yú hogat'ahni gahũ Oja, guerpũ 'bũ ɩ yũ ja'i ngue i øt' ram fɛ'ts'i. Janangue a ga øthũ bũya tengu n'da ran yot'i bũ ja ra 'bɛxui, ngue ga xihmbũ rá m hman Oja di un ra te. ¹⁶ Nɛ nu'bũ gui xihmbũ rá m hman ra temazaɩ, nugä dan jhyagä 'bũ bi zøn ra pa ngue ba ɛh ra Cristo, ngue hin'yũ 'bɛ'a dá pɛ'ts' ma sä nangue ra 'bɛfi xtá øt'ä bũ guí 'bũhmbũ. ¹⁷ Nguetho dadí hoc'a ni t'ɛc'yɛihũ, tengu'bũ dadí hocä n'da ra 'bøts'e, xũn ho 'bũ dá undä Oja. Nɛ nugä 'bũ hin dí gua ɩ yũn ɩngi dá sä 'bũ gmí 'yɛc'yɛihũ, pɛ man'da xũn ho 'bũ ga un ma te nɛ ga fäm ma ji, ngue dí gua a ra 'bøts'e ga undä Oja nangue gätho ahũ. Guexta a dadín johyagä, nɛ da zä gui hyamhbũ man johyagä. ¹⁸ Janangue a ga comhbũ man johyagä 'bũ bi zøn ra pa da t'ɛna da thogä.

Ra Timoteo nɛ ra Epafrodito

¹⁹ Nɛ nu'bũ rá pähä Oja 'bɛx ga pɛn'nahũ bũ ra Timoteo da nu ahũ. Nɛ nu'bũ dá paɩi 'bɛ'a gadí jahũ bũ dan johyagä bũya. ²⁰ Nguetho njohgui 'bũcua man'da ngue im bɛni tengu dím bɛm'be ra Timoteo nangue ahũ. ²¹ Nguetho gätho mi'da i 'bũcua im bɛnse nangue yú 'bɛfi zɛhɛ, nɛ him majuani rá 'bɛfi ra Cristo Jesús im bɛm bũya. ²² Pɛ ya guí

paḥmbu ngue ɛmme di muui nangue 'be'a i ɔt' na ra Timoteo, ngue dí com'be rá 'befi Oja, tengu n'da ra ts'unt'u i conhui rá 'befi rá ta. ²³ Pɛ dí tɔ'mi hasta gue'bu ga paçã 'be'a din jacã ua. Ne m'bejua ga penhdã bu na ra Timoteo. ²⁴ Pɛ xomhma da nde ra Hmu mahɛts'i ngue da zã ga mba bu n'dihi, gan nu ahũ. ²⁵ Pɛ dím bɛni ngue m'bet'o ga pen'nahũ bu mahon'a na ra Epafrodito, ma cuhũ, ne dí com'be rá 'befi ra Cristo dín yaḅba'be a rán ho ma'da'yo. Guehna guá pɛncã'be ua nangue da mbãxca'be. ²⁶ Pɛ nuya ɛmme nde da mba bu gam 'bũhmbu mahon'a, ne ɛmme tu rá mbui ngue ya rá 'yøhmbu ngue mí u a. ²⁷ Ne majuani ɛmme mi u ne mi ts'utho xtán du. Pɛ nangue rá mate Oja ngue him bi du. Ne nu'bu xtán du, man'da ɛmme xũn gu ra dumbui xcã nugã 'bũ. ²⁸ Pɛ janangue a dí humbi ga penhdã n'dihi na, n'damhma gan johyahũ 'bu guin nuhũ mahon'a, necã da hyu ma mbuigã ua. ²⁹ Ne nu'bu bi zom bu dami simhbũ xũn ho, ne gui 'yãfu ra jamadi Oja ngue bi xox a. Ne gãtho yũ ja'i guin numansuhũ ngue ɔt'e tengu i ɔt' na ra Epafrodito. ³⁰ Ne nuna mi ts'utho xtán du nangue rá 'befi Oja, nguetho bi 'yen rá te nangue bi zequi, ngue bi 'yøt' ra 'befi tengu tho'bu gue ahũ xzuí zɛju.

3

Nu ra Cristo 'bu dí ɛc'yɛihũ, gue'a ní bo ma mbuihũ a

¹ Nuya ma zũ cu ahũ, dí xi ahũ, daman johyahũ nangue ra Hmu mahɛts'i. Nugã hin dadín xombui ngue ga xi ahũ mahon'a, gan johyahũ, nguetho nin hos'ehũ ngue dí xi ahũ. ² Daman jamansuhũ nangue u yũ ts'on'yomfɛni ja'i, nguetho nu'ũ tengu tho'bu yũ satexã'yo, ne i xi ahũ jatho da hmɛpya ni ja'ihũ ngue da mba nthɛqui ahũ. ³ Pɛ nuju majuani am hmɛpya gahũ bu na nuju Oja, nguetho dí thãndehũ Oja nangue rá Hogandãhi, ne dadín johyahũ nangue a ra Cristo Jesús, ne dí paḥmbu hinga gue'a man hosegahũ ní 'yɛnjũ yũ t'ũnigahũ Oja. ⁴ Pɛ nu'bu 'bo'o sã ɛna yũ t'ũhni Oja nangue xũn hose, pɛ man'da sã xcã ɛngã 'bũ, nguetho man'da mi pomanho man t'øt'egã. ⁵ Nguetho dãm 'bui nangue yũ judío, ne ná hyãtopa xtãm 'bucã 'bu mi thegã ma xifani, ne gãtho dá comhbe a bi xije Oja dyũ hebreohe dyũ judíohe, nguetho nu'a ma ta ra hebreo a gue a bi xãnd mam bombøta ra Benjamín mi 'bũh maya'bu. Ne dá tɛndã 'be'a im man yũ fariseo, ngue ɛmme dá humbi dá øt'ã u yũn t'ɛdi yũ judío. ⁶ Ne nugã ɛmme dá yãngã a ma t'ɛc'yɛihe dyũ judíohe, janangue a madí unba yũ 'yɛc'yɛi ra Cristo. Ne mi øt'ã u gãtho yũn ho im man u yũn t'ɛdi yũ judío, janangue'a njo'o to'o mi sã da man'a n'da rán t'ɛdi Oja ngue dá festhohø. ⁷ Ne mím bɛngã ní zingã Oja a man hose. Pɛ nuya dí paði ndetho di 'berpa nín 'yomfɛni n'da a. Ne dá ɛ'ts'ã a ná bɛngã xũn ho segã janangue bi zã dá tɛngã ran ho nangue ra Cristo. ⁸ Ne madague'a hangu nan gu xtã øzɛhegã, pɛ ndetho man'da dí 'bedi, nguetho man'da di muui ngue dí paçã ra Cristo Jesús ma Hmu. Janangue a gãtho man hose dá 'bedi, ya him mín numanho, n'damhma bi zã dán 'yo'be ra Cristo. ⁹ Ne nuya sã dam 'bũ'be ra Cristo, ne ntemanho i jagã 'be'a dí øzɛhegã nangue yũn t'ɛdi, pɛ nangue a dí ɛc'yɛi 'be'a bi 'yørcã ra Cristo, ne gue'a í bo ma mbui a ne in numanhogã Oja. Nguetho Oja in numanho u i hãntho rá mate ra Cristo. ¹⁰ Ne nuya hønt'a man'da ɛmme dín nde ga paði xũn ho a ra Crsito. Ngue ga com'be xũn ho a rá ts'edi bin t'um 'bũ mi dãmbeɛni, nguerũ da zã dam 'bui xũn ho 'bũ dí 'bũtua ja ra ximhäi, ne da zã dan unbã tengu yũn unbi bi nu a, ne da zã ga com'be rán ðate, ngue nde da ma di 'berqui xũn ho a man yombui zɛhe. ¹¹ Ne nubũya xomhma thoho da zã ga com'be xũn ho a rá ts'edi ra Cristo bin t'um 'bũ mí dãmbeɛni, ngue dam 'bui xũn ho a ra 'da'yote.

Gan uɛnthohũ ga taḥmbu ra 'dihĩ bũya

¹² Pɛ nugã hingui sã gam mangã ngue gãtho dí com'be rá ts'edi ra Cristo, nguetho hin danã søni ngue gãtho xtãn hotho ga øt'e. Pɛ guexta a dadí thoqui dí honi ngue ga paði gãtho 'be'a bi bɛngã ra Cristo Jesús 'bũ mi bɛndgã. ¹³ Pɛ ma zũ cu ahũ dí xi ahũ ya, ngue hinga gãtho dí øt'ã xũn ho, pɛ hin dín nde gam bɛngã mahon'a 'be'a xtã øt'ã mam'bet'o. Pɛ guexta a ɛmme dadí thoqui dí nde man'da ga øt'ã ran ho, ngue ga taḥã xũn ho. ¹⁴ Ne dín nde gan uɛntho xũn ho, ngue ga taḥã ga ḥãn a í zoncahũ Oja bu mahɛts'i

ga hãmhbu, nanguê dí êc'yêihũ ra Cristo. ¹⁵ Nê gãtho ahũ nguê xũn te nin 'yomfênihũ nanguê ni t'êc'yêihũ, nde'bu 'da'angu guim bẽmhbu tengu dím bẽngã. Nê nu'bu bu a n'da ahũ n'dan'yo guím bẽmhbu, nu a Ojã di ja ahũ nguê gui pãhmbũ 'bẽ'a nde Ojã. ¹⁶ Pê nde'bu ga thohmbũ tengu zãí dí øthũ, nanguê rá 'bẽfi Ojã. ¹⁷ Ma zũ cu ahũ, dami tẽnhdũ a 'bẽ'a dí øt'ã, nẽ'ũ mi'da 'bũ i øt'a tengu dí øt'ã, dami tẽnhdũ ỹ. ¹⁸ Nugã drã Pablogã, ga xi ahũ mahøn'a, êmmẽ xũn gu yũ nidĩ ya xtã xi ahũ, nguetho êmmẽ tu ma mbũi nanguê 'bẽ'a i øt'ũ 'da xũn gu, i ãna i 'yo bu rá 'yu Ojã, pẽgue din sũhmbũ ra Cristo nguê hingui êc'yêi 'bẽ'a í du bu ja ra pont'i. ¹⁹ Nê da zøn ra pa nguê da guadi nẽ di 'bẽh yũ te, nguetho hønt'a 'bẽ'a i si nẽ 'bẽ'a ndese rá jã'i i hãdumbũi. Pê êmmẽ din 'yẽx ỹ nanguê 'bẽ'a i øt'ũ nẽ hin'yũ yũ 'yãsä. Nê hønt'a im bẽni nanguê a 'bẽ'a jãua ja ra ximhãi. ²⁰ Pê nuju dyũ 'yêc'yêihũ, dyũ mẽnguhũ bu mahẽts'i, nẽ dadĩ thoqui dí tømдахũ nguê ba êh mahẽts'i a mam pørpatehũ, nguê gue'a ma Hmuhũ ra Jesucristo. ²¹ Nê nu'a ra Cristo di pãrca ma ngøc'yêihũ tengu rá jã'izehe nguê nuĩxte thoho, rá rs'edi i ja. Nê n'dat'a rá ts'edi nguê di manda 'bẽ'a gãtho i jãua.

4

Thoscua thoho dan johyahũ nanguê ra Hmu

¹ Ma zũ cu ahũ êmmẽ dadĩ huêc'ahũ nẽ êmmẽ dím bẽn ahũ, nguetho xcã 'dajũ ran johya, nẽ nanguê gã 'yêc'yêihũ, gue'a ní nẽqui xũn ho ma 'bẽfigã a. Nê nuya ma zũ cu ahũ, o gadĩ uãnsa nin 'yomfênihũ nanguê ni t'êc'yêihũ. ² Nê nu aui man ju aui nanguê ra Cristo ra Evodia nẽ ra Síntique, dami 'yørcaui ra mate nguê 'yo gadín sũhmi, nguetho gadín cuui nanguê ra Hmu mahẽts'i. ³ Nê nu i ma hogamfãts'i i nguê gã fãxca ra 'bẽfi, dami fãx ỹ yũ xisu nguê dim 'bũmanho, nguetho êmmẽ dãm pẽcãhe ỹ nu'bu mã mamhbe bu rán ho ma'da'yo ra Cristo. Nê a ra Clemente nẽ'ũ mi'da bi mbãxqui, nguê gãtho bi thusca ma thuhuhũ bu ja ra xøcuã bu mahẽts'i nanguê bin 'dajũ ra temazã. ⁴ Pê thocua thoho dan johyahũ nanguê ra Hmu, nẽ dí xi ahũ mahøn'a, dan johyahũ. ⁵ Nê ga fãxhũ ma mijã'ihũ, n'damhã gãtho yũ jã'i da nu nguê dadĩ jamansuhũ 'bẽ'a nám 'bũhmbũ. Nê gam bẽmhbu nguê mi ts'ũtho ba êh ra Hmu mahẽts'i. ⁶ Nê hin ga hãdumbũihũ nanguê 'bẽ'a gãtho dí homhbu, pẽ gãtho ga xihmbũ Ojã 'bẽ'a dí homhbu, nẽ ga xihmbũ ra jamadi nguê zãí ørcahũ a xũn ho. ⁷ Nê nu Ojã da hyurca ma mbũihũ bũya nanguê ran johya hingui sä xtãm bãse n'da, pẽ gue'a ran johya ní jamansuc ma mbũihũ nẽ man 'yomfênihũ, nanguê dín 'yohũ ra Cristo Jesús.

Gam bẽmhbu 'bẽ'a gãtho xũn ho

⁸ Nuya ma zũ cu ahũ, mi'da jãua nguê dín nde ga xi ahũ. Nguê gam bẽmhbu gãtho 'bẽ'a a majũni, nẽ gãtho 'bẽ'a yũn thehũ nguê dí hnumansujũ, nẽ gam bẽmhbu hin di yoho bu dá øthũ 'bẽ'a dí øthũ, nẽ hin te man ts'o gam bẽmhbu. Nê gam bẽmhbu ga ørpahũ 'bẽ'a dí hyu yũ mbũi ỹ ma jijã'ihũ, nẽ gam bẽmhbu ga øthũ 'bẽ'a mfãdi nguê xũn ho. Nê gam bẽmhbu gãtho 'bẽ'a êmmẽ xũn ho, nẽ gam bẽmhbu nguê 'bẽ'a gãtho da t'ẽspi xũn ho. ⁹ Nê gui 'yøthũ 'bẽ'a gãtho dá xãn'nahũ, nẽ gui tẽnhdũ gãtho 'bẽ'a xtã ut ahũ. Nê nu'bu ngubũ gui 'yøthũ, da zã gan 'yohũ xũn ho Ojã nguê zãí i hurpa ní mbũi n'da.

Bi 'bẽnpi ts'ũ ram fãts'i a ra Pablo

¹⁰ Nê nu Ojã bi 'dacã ran johya nanguê a gã bẽnjũ mahøn'a, nguê gadĩ zẽjũ ts'ũ. Nê dí pãcã nguê hin gã pumbẽnijũ, pẽ hønt'a nja, him mi sä bu gui zẽjũ mam'bet'o. ¹¹ Pê hin dí ãna nguê xcãn ỹnbã 'bũ hin xqui fãxcahũ, nguetho ya xtãn zãí nguê i jagã ran johya madague'bu i ja a ga honi o hin'yũ. ¹² Nugã dí pãcã 'bẽ'a nám 'bũmanho n'da ra hyoya, nẽ dí pãcã 'bẽ'a nám 'bũmanho n'da nguê i ja xũn gu. Nê dadín johyagã madague a dín niyãgã o gue dí tumanthuhugã. Nê hønt'a go 'bẽ'a dín nu, uague xũn gu i jagã o hin'yũ, pẽ i hu ma mbũigã. ¹³ Nê hønt'a go mã ts'edi i ndec Ojã, ya gãtho sä ga øt'e, nguetho i fãxca ra Cristo. ¹⁴ Pê guexta a xũn ho gã 'yøthũ nguê gã zẽjũ ts'ũ, nguê i pan hnuman'ũgã. ¹⁵ Nê nu ahũ guí 'bũhmbũ bu Filipos, guí pãhmbũ nguê hønse ahũ gã zẽjũ ts'ũ nu'bu mã pøngã bu ra hãi Macedonia, nguê rá mbũdi dá mangã ran ho ma'da'yo bu, nẽ gã pẽncãhũ

ra mbeti. ¹⁶ Ne nu'bu guexta a mí 'bucä bu ra hnini Tesalónica, yondj hyundj gá pēncāhū ra mbeti, gue'bu má hongä. ¹⁷ Ne hinga hōntho dín nde ga hāni, pē dín nde ngue di jap ahū Ojā nangue a xcá 'dajū, nangue gá zejū. ¹⁸ Nugä ya dá hāni 'bē'a guá pēncāhū 'bu mi zōcua ra Epafrodito, nē i pongui ts'ū 'bē'a dí honi. Ne nangue 'bē'a guá pēncāhū, nu Ojā i numanho, tengu'bu n'da ran t'unni ēmme di muui. ¹⁹ Ne nu'a ma Ojāhū di 'da ahū xān ho 'bē'a gātho guí homhbū nangue dí 'būhmbū ra Cristo Jesús. Nguetho nte di 'bē'a, nē ēmme xān ho a di 'dajū. ²⁰ Pē dí ēspahū ma Tahū Ojā nē gātho yū pa mazāi. Ne hōnt'a dīm bēngä a.

Rán zēgui ran zengua

²¹ Ne dí pēn'nahū ran zengua gātho yū 'yēc'yēi ngue i 'būpū, nangue rá thuhu ra Jesucristo. Ne gātho ya yū cu dí 'būhmbē ua i pēn'nahū ran zengua. ²² Nē'ū mi'da yū 'yēc'yēi ngue i 'būcua ja ra hnini, gātho i pēn'nahū ran zengua. Ne nu'ū yū 'yēc'yēi ngue dim pēcua ja ran gūts'ūt'abi man'da in nde di zengua ahū. ²³ Ne nu ma Hmuhū ra Jesucristo dí āpā di 'da'ahū rán japī gātho ahū. Ne hōnt'a dí xi ahū a, nē hōnt'a gam bēmhū a ya.

COLOSENSES

Ra sœcuą bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra dąhnini Colosas

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, ma 'bäigä'be ra Cristo Jesús, nangue rá pähä Oja. ² Ne dí yo'be ma cuhɯ ra Timoteo, dadí zengua ahɯ gätho yɯ 'yɛc'yɛi ngue guí 'bɯhmbɯ bɯ ja ra hnini Colosas, dadín cuhɯ nangue n'dat'a dím bɛmhɯ ra Cristo. Ne dín ndehe ngue gätho ahɯ guin nuhɯ rán japi Oja ma Tahɯ, ne da hyut'a ni mbɯihɯ.

Jamadi dí ɛmfɛ Oja

³ Nu'bɯ dí yąhe Oja ngue rá Ta ma Hmuhɯ ra Jesucristo, thocua thoho dí ɛmfɛ jamadi nangue ahɯ. ⁴ Nguetho ya xtá øhmbe nangue ni t'ɛc'yɛihɯ nangue ra Cristo Jesús, ne dá øhmbe ngue ja ahɯ ran huɛcate nangue ni mi 'yɛc'yɛihɯ. ⁵ Nguetho guí tømhbɯ 'be'a gätho yɯn ho guin nuhɯ bɯ mahɛts'i, ne guí tømhbɯ gue'bɯ go rá mbɛdi gmí 'yɛc'yɛihɯ a ram hma majuani. ⁶ Nu ran ho ma'da'yo ngue xcá 'yøhmbɯ, nuya din xandı, ne hønɯ go harɯ i pa, di pärpa yú mbɯi yɯ jı'i, tengu tho bin ja bɯ guí 'bɯhmbɯ 'bɯ gmí 'yɛc'yɛihɯ njuan̄tho rá mate Oja. ⁷ Gmí 'yøhmbɯ ran ho ma'da'yo gue'a bi xi ahɯ man 'yo'be ra Epafra. Nugähe ɛmme dadí huɛje na, nguetho nuna ran 'yohɯ n'da rá 'yɛhɛ ra Cristo, ne di ze ahɯ nangue rá 'bɛfi Oja. ⁸ Ne nuna ra Epafra bi xije ngue gadí huɛgahe nangue rá Hogandahi Oja di bɛn'nahɯ. ⁹ Ne nu'bɯ ra pa dá øhmbe ngue xɯn ho ni t'ɛc'yɛihɯ ne nin huɛcatehɯ, thocua thoho dí äfe rá ts'edi Oja nangue ahɯ, ngue guí pąhmbɯ rá pähä Oja ne guí pąhmbɯ rán 'yomfɛni a rá Hogandahi Oja. ¹⁰ Ne dí äfe rá ts'edi Oja ngue gam 'bɯhmbɯ tengu rán säui ɯ yú t'ɯhni Oja, ne thocua thoho zai guí 'yøthɯ a in numanho ra Hmu. Ne dí äfe Oja ngue guí 'yøthɯ yɯ hogant'øt'e, ne din te ni mbɯihɯ ngue man'da guí pąhmbɯ Oja. ¹¹ Ne gätho nan gu rá ts'edi Oja dí äpähe nangue gätho yɯn ɯnbi guín nuhɯ, ngue hin gan xømbɯihɯ. Ne nangue rá ts'edi Oja di ja ahɯ ngue hin di ɯn'na ni mbɯihɯ, ne din ja ahɯ ran johya. ¹² Janangue a da zä guí 'yɛmfɯ jamadi ma Tahɯ Oja, nguetho bi hogahɯ da zä ga comhbɯ 'be'a gätho di un yɯ 'yɛc'yɛi guepɯ bí ja rán nequi. ¹³ Ne bi yanjɯ Oja bɯ ja rá ts'edi ra 'bexui, ne bi zixgahɯ bɯ di manda rá Ts'unt'ɯ di huɛqui. ¹⁴ Ne nu'a rá Ts'unt'ɯ bi gurca ma ts'oquihɯ, ne gue'a í zä bi pungahɯ Oja a.

Rá 'bɛfi bi 'yøzehe ra Cristo

¹⁵ Ne nu Oja hingui sä da nu n'da, pɛ nu ra Cristo ngue 'da'angudui Oja, ne bin jı'i ua ja ra häi tengu tho 'bɯ dá nuhɯ Oja. Nu ra Cristo mi 'bɯ 'bɯ rá mbɛdi thoho, 'bɯ nte mi ja ua. ¹⁶ Ne nangue rá ts'edi Oja ra Cristo bi 'yøt'e 'be'a gätho i ja ne to'o gätho i 'bɯi, guecua ja ra häi, nɛpɯ mahɛts'i, nu'ɯ di nequi ne'ɯ hin di nequi, gätho ɯ i ja yú ts'edi, ne'ɯ ɛmbi i jase yú ts'edi, pɛ nu ra Cristo bi 'yøt'e gätho ɯ ngue di manda ɯ. ¹⁷ Ne nu'a ra Cristo mi 'bɯi nu'bɯ ma hin'yɯ ua ra ximhäi. Ne nangue rá ts'edi di jamansu xɯn ho gätho 'be'a bi 'yøt'e, ne gue'a ní bømanho a. ¹⁸ Nu gätho yɯ 'yɛc'yɛi i 'bɯi n'dam'bɯi tho i øt'e tengu'bɯ n'danjı'i tho, nu ra Cristo tengu'bɯ rá yą a. Ne di un ra temazai yɯ 'yɛc'yɛi. Ne nu'a, rá mbɛdi ngue bi dąmbɛni a. Janangue a hin'yɯ man'da ra ts'edi nuixte tengu rá ts'edi a. ¹⁹ Nguetho bi zän Oja hont'a rá Ts'unt'ɯ bi unni gätho rá ts'edi. ²⁰ Ne nu'bɯ mí mbän rá ji ra Cristo bɯ ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi ɯ gätho madín sɯhmbɯ Oja i 'bɯcua ja ra häi nɛpɯ mahɛts'i. Ne gue'a dí hocpi gätho 'be'a i ja, ne gue'a dí hocpa ɯ to'o gätho in nde. ²¹ Ne nu'a ra Cristo bi hogahɯ, nguetho yatho dá 'uehmbɯ bɯ rá 'yu Oja, ne mí øthɯ yɯn ts'o, ne gue'a dán sɯhmbɯ Oja a. Pɛ nuya Oja sä da numanhojɯ. ²² Nu Oja bi hogahɯ gätho ma ts'oquihɯ, nguetho rá jı'i ra Jesús bi nu ran ɯnbi ne ran dąte nanguejɯ. Janangue'a xtán hotho gahɯ 'bɯ bi dąjɯ bɯ 'bɯ Oja, ne hin da dįnga ma ts'oquihɯ. ²³ Pɛ nu'bɯ guín nde ngue din ja ahɯ bɯ, pɛ jatho thocua thoho guí 'yɛc'yɛihɯ, ne hin guí 'yon nin 'yomfɛnihɯ. Ne guí thoqui guí tømhbɯ ran ho ma'da'yo gá 'yøhmbɯ, nu'a bi sih yɯ jı'i gätho ra ximhäi. Ne n'dat'a ram hma dí øt'ä ngue dím pøngahyągä, guecä drá Pablogä.

Rá 'befi ra Pablo

²⁴ Ne nugä di johya ma mbui 'bu dín nu ran unbi nangué ahü. Ne xun zän Oja ga comhbü rán unbi ra Cristo, nguetho yú mbeti gahü a. Nu'a bi nu ran unbi nangué gätho yu 'yéc'yéi, necä dín nu ran unbi tengu bi zän Oja ngue gan nugä. ²⁵⁻²⁶ Ne bi huancä Oja gätho yu 'yéc'yéi ga pépi, ngue ga xih ran ho ma'da'yo. Ne nu'a ran ho ma'da'yo ní gua a rá m hman Oja a, ngue im ma gätho him mam fädi mam'bet'o. Nguetho gue'bu rá mbüdi thoho njom mí pädi. Ne nu'bu mám 'bühmbü büya, ne ja dá pähmbü büya. ²⁷ Ne nuna ram hma him mam fädi, ngue dim 'bupü ra Cristo bu mbo ma mbuihü, ngue gätho dyú 'yéc'yéihü i 'buh ra ximhäi, ne'ü hing yu judío. Ne nangué dim 'bupü mbo ma mbuihü ra Cristo, sä ga tömhü a rán ho nuixte bí ja bu mahçts'i. Ne guehna ran t'öt'e nuixte in ndejü Oja ga pähmbü ya. ²⁸ Janangué a nu ran ho ma'da'yo dím mamhbe ne dí xänbahe xun ho, ne gätho yu jä'i dí xihmbe ran ho, nangué bi 'dacä ran 'yomfëni Oja. Nguetho dí ndepe gätho da mba ma hocpi yú mbui ü, nu'bu i pädi 'be'a bi 'yörba ra Cristo. Ne da zä dim 'bui xun ho ra Cristo bu mbo yú mbui büya. ²⁹ Janangué a gätho ma mbui dí öt'ä ma 'befi, nangué ra ts'edi ngue bi 'dac ra Cristo dí öt'ä.

2

¹ Nugä drá Pablogä dín nde ahü gui pähmbü ngue dí hädumbüi dí äpä rá ts'edi Oja nangué ahü gyú 'yéc'yéihü. Ne'ü ngue 'bupü ra hnini Laodicea ne gätho ü mi'da ngue njam'bu mi nugui. ² Dín nde ahü ngue da hyu ni mbuihü, ne n'dat'a guim bëmhü nangué i ja ahü nin huçcatehü n'da ngu n'da ahü. Ne hin te di 'bedi ngue gui pähmbü nangué ra Cristo, nguetho 'be'a gätho him mam fädi sä gui tïmhü nangué ra Cristo. ³ Pé nangué ra Cristo sä gui tïmhü 'be'a him mam fädi nangué rán 'yomfëni ra Cristo. Ne hont'a ra Cristo sä da 'yut ahü rán 'yomfëni Oja. ⁴ Nuna guehna dí xi ahü na, nguetho 'bu'i 'da nde da hyä ahü, emme mahotho im man ü, pé him majuani. ⁵ Nugä hinga 'darbü dí 'bühmbü ya, pé i so ma mbui nangué ahü. Ne emme i hu ma mbui 'bu dí öde ngue hingui cuent' ni mbuihü, ne hingui tap a ni mbuihü ü yu hyäte, nangué ni t'éc'yéihü nangué ra Cristo. ⁶ Nde'bu thocua thoho gan 'yohü ra Cristo Jesús ra Hmu, nguetho ya gá sin a ra Cristo ngue dim Hmu bu ja ni mbuihü, ne bi du nangué ahü. ⁷ Nu ra Cristo tengu'bu ra dä'yü a, ne n'dat'a guí comhbü rá te ni mbuihü, ne gue'a nán te ni mbuihü a. Ne dami zacua ni t'éc'yéihü, tengu bi sän'nahü. Ne zai gui 'yemfü jamadi Oja gätho bi 'da ahü.

Dí comhbü ra 'da'yote ra Cristo

⁸ Damin jamansuhü ngue hin din ts'on ni t'éc'yéihü nangué 'be'a im man i 'da yun 'yohü, ngue nde da hyä ahü. Pé im bense a i xi ahü, ne him majuani a i xi ahü. Gue'ü yüm hmanse yun 'yohü im ma mi'da yu hmu hin di nequi di manda ua ja ra ximhäi, ne hin rán t'ëdi ra Cristo ü. ⁹ Pé nangué a ra Cristo da zä ga pähmbü xun ho Oja. Nguetho Oja bin jä'i nangué rán gøc'yéi ra Cristo, ne nte di 'bedi gätho i ja a Oja nangué rá jä'i ra Cristo. ¹⁰ Janangué a nu'bu dín 'yohü ra Cristo, i jajü 'be'a gätho dí homhbü. Ne nu'a ra Hmuts'üt'abi a, ne hont'a di manda gätho 'be'a i ja. ¹¹ Ne nu'bu má éc'yéihü ra Cristo, bi thegahü gätho ma ts'oquihü gätho gahü, ne ahü ngue hing yu judío ahü. Ne gue'a njuantho ran thequi in nu Oja a bi 'yöt ahü ra Cristo. ¹² Nguetho nu'bu mán xixyähü, tengu'bu 'darbü bi t'ägahü a ra Cristo, ngue dá sohmbü bu ma nyon 'yomfënihü. Ne tengu'bu 'darbü dá thambënihü ra Cristo bu ja ra 'da'yote, nguetho dí éc'yéihü rá ts'edi Oja bi xox'a ra Cristo 'bu mi du, nangué rá ts'edi xun ndoho. ¹³ Ne nu'bu hin ní hoc ni mbuihü, gätho ahü ngue hing yu judío ahü, tengu'bu gyú duhü nangué ni ts'oquihü, ne hin gmi comhbü ran hoqui bi man Oja maya'bu. Pé nu Oja bi ja ahü ne'ahü dá comhbü ra tema'da'yo ra Cristo, ne bi pungahü gätho ma ts'oquihü. ¹⁴ Ne nuju hin dá jäshü yün t'ëdi Oja, o gue'a ran hocjä'i dí päschü hin dá jäshü a, ne gue'a gä dín dupatehü a. Pé bi gurga man dupatehü a ra Jesús 'bu mi du bu ja ra pont'i. Ne gue'a ní hogahü Oja a. ¹⁵ Ne nangué a 'be'a bi 'yöt' ra Cristo 'bu mi du bu ja ra pont'i, bi 'berpa yú ts'edi ü i çna i ja yú ts'edi ngue hin di nequi. Ne bi japi ngue bi mbé'ts' yú sä 'bu mi hnu ngue bi dä a ra Cristo.

Ga homhbua ga øthua ngue dyua menguhua bu mahçts'i.

¹⁶ Janangue a njon da zä da xijua ga sufa 'be'a dí sihua, ne njon da zä da xijua jatho ga sufa n'da ran go, gue'ua yu t'ungopa, o gue'ua yu pa ran ts'äya. ¹⁷ Ne nuya yun t'edi çmbi xun duxqui, bi man Oja maya'bu ngue bi xi u yu judío, pe 'da yu patho u. Ne din t'es' 'bu bá çh ra Cristo u, nguetho yu hmepeya thoho nangue a ra Cristo. Pe nuya bi zøh ra Cristo, ne gue'a majuani i ja rá ts'edi a. ¹⁸ Ne masque i si ahua gui 'behmbu rán japi Oja 'bu hin gui thandehua yam 'behni Oja mahçts'i. Pe o guí suhua. Gue'a im man u 'da, nguetho çmbi ran 'yçts'i 'bu dí thandehua ra Cristo, nguetho i ja rá ts'edi. Pe go i çn u hing ran 'yçts'i 'bu ga thandehua u i coh yú ts'edi, ngue yam 'behni Oja mahçts'i. Pe im manse, ne him bi 'yut Oja, nguetho çmme xun ts'o yún 'yomfçni u. ¹⁹ Pe nu'ua hin'yua 'be'a yún jahua ra Cristo. Pe nuju dyu 'yç'yçihua dí 'buhmbu ra Cristo tengu'bu n'danja'i tho dí comhbua. Nu ra Cristo tengu'bu ra ya, ne di beŋgahua yun 'yomfçni xun ho, ne gue'a nán te ma mbuihua a, tengu bi zän Oja.

'Darbu dá tuhua ra Cristo ne 'darbu dí 'buhmbu a

²⁰ Ha hin gá tuhua ra Cristo, ne guí çna gá hyehmbu yún t'øt'e ra ximhäi. Pe hanja guexa a gní 'yøthua tengu'bu rá mbeti ahua ra ximhäi, ngue guí ødahua yún t'edi u to'o çmbi di manda ua ja ra ximhäi. ²¹ Ngue sä i çn ahua: “Yo guí thähmbu ya, ne o guí sahua ya, ne o guí haçhua ya.” Pe nde'bu hin gan hyehmbu ngue di 'ber ahua u yún t'edi u. ²² Pe gätho ya çnju ga sufa, pe an ts'änni gätho ga homhbua ne din thegue. ²³ Ne çna gue'bu gue'a ran 'yomfçni xun ho a im man ya yun 'yohua, nguetho im man a n'da ran thande ngue hin dín 'yçx a n'da, ne im ma da zethoho 'be'a in nde n'da. Pe mfaði hinga gue'a, nguetho hinga gue'a ní zerpa ní mbui n'da 'bu im beŋi da 'yøt' ran ts'o.

3

¹ Pe gam beŋmbu ngue 'darbu dá thambçnihua ra Cristo, tengu'bu ya dá sohmbu ra ximhäi. Janangue a ga homhbua ga øthua ngue dyua menguhua bu mahçts'i, ngue ya dí 'buhmbu ra Cristo, ne nu'a i 'buru ja rán 'yei Oja, i conhui rá ts'edi a. ² Gam beŋmbu tengu bu nam beŋ u 'buru mahçts'i, ne hin gam beŋmbu tengu bu nam beŋ u 'bæcua ja ra ximhäi. ³ Gam beŋmbu ngue 'darbu dá tuhua ra Cristo, ne nuya 'darbu bi 'besca ma tehua ra Cristo bu bí ja rá ts'edi Oja, bu nam beŋ a. ⁴ Nu ra Cristo dá simhbua mbo ma mbuihua, ne gue'a ma tehua i jaju a ya. Ne nu'bu bi hnu a rá ts'edi nuixte ra Cristo, neju da hnu ngue dí comhbua rá nuixte a.

Hønt'a ma'da'yo gam beŋmbu ya

⁵ Janangue a nuya gätho yún ts'o ra ximhäi i ja bu mbo ma mbuihua ga hehmbu, tengu'bu dán hyosehua. Hin dan 'yomt'çnihua, xin ga øthua yu 'yaçä, ne ga eshua u yu ts'on'yomfçni. Xín dan siyatehua, nguetho tengu'bu dí thandehua u yu oja ngue him majuani. ⁶ Pegue guehya da nu rán ts'embi Oja nts'utho, ngue gätho u hin di jamansu 'be'a im man Oja. ⁷ Nu'ehua ngubu gmí øthua 'bu gmí 'yohua bu ja ra 'bexui. ⁸ Pe nuya dami hyehmbu 'be'a gmím beŋbahua ni mijá'ihua ya, gätho ra cuç, ne dami hyehmbu a gní 'yçt'ambuihua ran ts'o. Ne o gadí c'aman'ua ni mijá'ihua nangue ra ts'ore, ne guí 'yeshua nangue ra ts'ore i pøn ni ndehua. ⁹ Ne o gadín xihmbu yu fehni n'da ngu n'da ahua, nguetho ya gá pähmbu nin 'yomfçnihua ne gätho 'be'a gmí øthua. ¹⁰ Ne nuya i ja ahua ma'da'yo nin 'yomfçnihua. Pe nu Oja man'da man'da di 'da ahua ran 'yomfçni, da gohi tengu thoho rán 'yomfçni ra Cristo, ngue bi 'daju ra 'da'yote. ¹¹ Nu ra Cristo 'da'angu bu na nu yu ja'i, madague hønt'a go 'be'a má ja'i, yu griego, o gue yu judío o gue hing yu judío, o gue yam 'bundaço ja'i, o gue yu 'yçhç, o gue hing yu 'yçhç. Nu ra Cristo in 'yohua hønt'a to'o nde da 'yçc'yçei, ne nangue ra Cristo ga tømhbua gätho dí homhbua. ¹² Ne nangue rán huçcate Oja ya bi huancahua ngue ga çc'yçihua. Janangue a nde'bu ga øthua ran hocja'i, ne hin dan 'yçxhua, ne ga ørbahua ran ho ma mijá'ihua, ne din ja ma yembuihua, ne hin dan xømmbuihua 'be'a da t'ørcahua. ¹³ Ne dam punbahua n'da ngu n'daju nu'bu da 'yørcahua ran ts'o n'da, tengutho bu í pungahua ra Cristo. ¹⁴ Pe man'da çmme hnehi thoho ga øthua ran huçcate,

hin te dadí 'behmbu 'bu. ¹⁵ Ne ga jafu ra Cristo di manda gahu, n' damhma dim 'bumanho ma mbuihu. Nguetho ya bá zoncahu Oja ngue dam 'buhmbu tengu'bu n'danja'itho. Ne thocua thoho ga xihmbu ra jamadi 'be'a bi 'yorchahu Oja. ¹⁶ Ne gam bembhu ram hman ra Cristo, ne nangue ram hma din jajur ran 'yomfeni xun ho. Ne gue'a dán xambahu a n'da ngu n'daju. Ne ga emfu jamadi Oja nu'bu dí tuhmbu yu thuhu, o gue dí m mammbu ram hman Oja. ¹⁷ Ne 'be'a gätho dí øthu, ne 'be'a gätho dí m mammbu, pe ga øthu a dí t'ëspara ra Hmu Jesús. Ne ga emfu jamadi Oja ma Tahu, nangue a ra Jesús.

Dam 'bumanhohu bu ja ma ngummbu

¹⁸ Ne nu ahü gyu xisuhu, dami 'yøhmbu 'be'a im man ni ndøhu, nguetho gue'a rán säui n'da ra 'yëc'yëi. ¹⁹ Ne nu ahü gyun 'yohuhu, dami huëc ni xisuhu, ne hin gui sühmbu u. ²⁰ Ne nu ahü gyu t'uhnihu, dami 'yøthu 'be'a gätho man ni tahu ne ni mbehu, nguetho gue'a in numanho Oja a. ²¹ Ne nu ahü gyu tahu, ne gyu mbehu, hinga thocua tho gui süh ni t'uhnihu, janangue a mpähä thoho da 'yøt'a guín numanhohu. ²² Ne nu ahü gyu 'yëhëhu ne gyu mbefihu, dami 'yøthu 'be'a gätho nde ni hmuhu, yu ja'i. Pe hinga hont'u guim bembhu da numanho ahü u, pe gue'a Oja guín ndehu da numanho ahü. Janangue a gui 'yøthu xun ho ni 'befihu ngue dí numanho ahü Oja. ²³ Ne nu'u 'be'a gätho ní 'befi guí øthu, gui 'yøthu xun ho, nguetho hinga hont'a ra ja'i ni hmuhu, pe nese a Oja. ²⁴ Nguetho ya guí pähmbu a ra herencia di 'daju ra Cristo, ngue i juadi xun ho, ne gue'a majuani ni Hmuhu a. ²⁵ Pe nu'u to'o i øt' ran ts'o, Oja di cospa a bi 'yøt'e, madague a hont'a go to'o ní ja'i.

4

¹ Ne nu ahü gyu hmuhu, dami 'yørpahu ran ho ni 'yëhëhu o gue ni mbefihu, nguetho guí pähmbu i 'buru mahëts'i ni Hmuhu.

Man'da ran zofo

² Ne gätho gahu hin dan xømbuihu nangue dan yahu Oja, ne thocua thoho ga xihmbu jamadi Oja 'be'a gätho di 'daju. ³ Ne nu ahü damin yahu Oja nanguécähe, ngue di jaje ga thoje gam mambe ram hma, ne ga xih yu ja'i 'be'a bi 'yorchahu, ram hma ngue him mam fadi, ngue dim 'buru mbo ma mbuihu ra Cristo. Ne nugä dí ofädigä nguetho dí m mangä na ram hma. ⁴ Dami 'yäfu rá ts'edi Oja ngue da bømanho 'be'a dí m mangä, ngue 'be'a bi 'yorchahu, nguetho jatho gam mangä xun ho a. ⁵ Ne dami jamansu ni mbuihu, janangue a nu yu ja'i hing yu 'yëc'yëi da nu ngue majuani guín 'yohu ra Cristo. Ne daman ëhyahu gui xihmbu nangue ra Cristo. ⁶ Dami zomanhohu yu ja'i, ne hin gui 'yøthu u, pe dami hyurpahu yu mbui. Pe ga pähmbu 'be'a dá thähmbu n'da ngu n'da, nangue a ran ho di bengahu Oja ngue ga xihmbu.

Ran zengua ran zëgui

⁷ Nuna ma zu cuhu ra Tíquico, emme dadí huëcä na, ne bi mbäxqui xun ho ngue dá øt'be rá 'befi Oja. Nu'bu bi zøm bu, da xi ahü gätho 'be'a dadí jagä. ⁸ Janangue a dí pehdä bu ya, ngue gui pähmbu 'be'a dí jagähe ua. Ne nu'a da hyut a ni mbuihu nangue ra Cristo. ⁹ Ne da mbe ra Tíquico ma cuhu ra Onésimo, nuna i ëc'yëi xun ho na, nehna dadí huëcä na. Nuna n'da ra mengu bu guí 'buhmbu, ne da xi ahü 'be'a gätho bin ja ua. ¹⁰ Nehna ma mi ofädi'be ra Aristarco, i pen'nahu ran zengua, ne ra Marcos rá meni ra Bernabé i pen'nahu ran zengua. Ne ya dá xi ahü nangue ra Marcos, ne nu'bu da zøm bu, dami simmbu xun ho. ¹¹ Nehna ra Jesús í Justo i pen'nahu ran zengua. Pe høndi hyutho ya ma mijudíohe ngue yu 'yëc'yëi dadím pehmbe ua nangue rá 'befi Oja, ne guehya hyu emme i hurca ma mbui. ¹² Ne nuna i pen'nahu ran zengua na ra Epafra, n'da ra mengu bu guí 'buhmbu, ne rá 'yëhë ra Cristo na. Ne zai i äp rá ts'edi Oja nangue ahü, ngue hin gui päh nin 'yomfënihu nangue ra Cristo, pe njuantho gui 'yøthu rá pähä Oja. ¹³ Ne majuani dí m mangä nangue ra Epafra, ngue emme xu hyadumbui in yäui Oja nangue ahü, pe hinga høn'a thohu, pe ne'u yu 'yëc'yëi i 'buru ja ra hnini Laodicea, ne'u 'buru ja ra hnini Hierápolis. ¹⁴ Nu'a ra Lucas, ra médico, emme dadí huëju a, ne'a i pen'nahu ran zengua. ¹⁵ Necä dra Pablogä

dí penpa ran zengua yu 'yɛc'yɛi ngue i 'bɔpɔ ja ra hnini Laodicea, nɛ'a man juhu nangué ra Cristo ra Ninfas, nɛ gátho u yu 'yɛc'yɛi ngue dim peti bu rán gu. ¹⁶ Nɛ nu ahɔ, nu'bu gá jua a gá mamhbɔ na ra sɔcuɔ dí pen'nahɔ ya, dami thocpahɔ u yu 'yɛc'yɛi bí 'bɔpɔ ja ra hnini Laodicea. Nɛ'a man'da ra sɔcuɔ dá pɛhndä bu Laodicea, dami nuhu bu. ¹⁷ Nɛ nu'i gra Arquipo, pɛ i jua a dí xi a'i. Dami 'yɔt'e xɛn ho ra 'bɛfi ngue bi 'da a'i ra Hmu, nɛ hingui ts'ɛtho gui 'yɔt'e. ¹⁸ Nugä dra Pablogä, dá o't'ä ua na man zengua nangué ma 'yɛsɛ. Pɛ damim bɛmhbu ngue dí ofädigä. Ojɔ di jamansu ahɔ nɛ da mbäx ahɔ. Nɛ hɔnt'a dí xi'ahɔ ya.

1 TESALONICENSES

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Pablo ɛ yɛ 'yɛc'yɛi bɛ ja ra dahnini Tesalónica

Ran zengua

¹ Nugã dra Pablogã nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí ot'ãhe na ra sɔcuɔ, nɛ dí pɛnh'nahe ran zengua gãtho ɛ yɛ 'yɛc'yɛi gue dim pɛti bɛ ja ra hnini Tesalónica, gãtho yɛ jã'i ngue in 'yohɛ Ojã ma Tahɛ nɛ ra Jesucristo ma Hmuhɛ. Nɛ nu ahɛ nɛ dín ndehe dín ja ahɛ rán jãpi Ojã, nɛ da hyut'a ni mbũihɛ Ojã ma Tahɛ nɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo.

Bi t'ut'ɛ 'bɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ mi'da yɛ hãi

² Nɛ zãi dí xihmbe jamadi Ojã nangue ahɛ. Nɛ zãi dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yãhe Ojã. ³ Nɛ dím bɛn ahɛ 'bɛ dí yãhe Ojã ma Tahɛ, nangue ni t'ɛc'yɛihɛ gní'yɛthɛ rá 'bɛfi Ojã nɛ nangue nin huɛcatehɛ ɛmmɛ guí humbi gam pɛhmbɛ, nɛ nangue a guí tɔmdahɛ ngue ba ɛh mahɔn'a ra Jesucristo, nɛ gue'a gní hyät'i gní sethɛ 'bɛ'a gãtho guín nuhɛ. ⁴ Ma zɛ cu ahɛ dí pãhmbɛ ngue ɛmmɛ dí huɛc'ahɛ Ojã, nɛ bi huan'nahɛ ngue gyɛ mbɛti ahɛ a. ⁵ Nɛ nu'bɛ rá mbɛdi dá mangãhe bɛ a rán ho ma'da'yo ra Cristo, gá pãhmbɛ him mam hmansɛgã, pɛ nangue rá ts'edi a rá Hogandãhi Ojã guí hyãmhɛ a ram hma bi bɛn'nahɛ gue majuaɲi a. Nɛ guí pãhmbɛ mam 'bũihe nu'bɛ mãm 'bɛcãhe bɛ, nguetho dá ut'ahɛ 'bɛ'a dãm 'bɛ a n'da. ⁶ Nɛ nu ahɛ gá tɛnhɛ a ram 'bũi dá ut'ahɛ ngue tengu bi 'yɔt' ra Hmu mahɛts'i. Nɛ madague'a xɛn ngu ran ɛnbi gá nuhɛ, pɛ guehma gá hyãmhɛ a ram hma nɛ gán johyahɛ nangue rá Hogandãhi Ojã. ⁷ Pɛ nangue mpãhã thoho gá hyãmhɛ ram hma nɛ gãm 'bɛmanhohɛ, gãtho gá 'yuthɛ 'bɛpɛ dí 'yɛc'yɛi ɛ 'bɛpɛ ra hãi Macedonia nɛpɛ ra hãi Acaya. ⁸ Nɛ nangue ahɛ gá jafɛ bi fã a rán ho ma'da'yo ra Cristo, janangue'a hinga hɔnbɛ ra hãi Macedonia nɛ ra hãi Acaya, pɛ hɔnbɛ go hapɛ i fãdi gue ɛmmɛ i ja ni t'ɛc'yɛihɛ nangue Ojã. Nɛ him mahyoni ga xihmbe a ram hman ya. ⁹ Nɛ nu'ɛ gãtho yɛ jã'i i ma ngue ɛmmɛ gá simanhoje 'bɛ má mbãhmbe bɛ ni hninihɛ. Nɛ i ma nangue gá sohmbɛ ni nyoguihɛ, nɛ nuya guí thãndehɛ Ojã i 'bũi ngue majuaɲi a. ¹⁰ Nɛ i ma gue guí tɔhmbɛ ba ɛh mahɔn'a mahɛts'i ra Jesús, rá Ts'ɛnt'ɛ Ojã. Gue'a bá xox'a Ojã bɛ 'bɛ ɛ xɛn du, nɛ gue'a ra Jesús da yãnjɛ nangue rán ts'ɛmbi Ojã xɛn ɛ tho ngue ba ɛhe.

2

Rá 'bɛfi ra Pablo bɛ Tesalónica

¹ Nɛ nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ guí pãhmbɛ ngue hinga sãti thoho dá mbãhmbe bɛ guí 'bũhmbɛ. ² Nɛ guí pãhmbɛ hangu nangu ran ɛnbi bi mba ma ɛnguigahe nu'bɛ mãm 'bũhmbe bɛ ja ra hnini Filipos. Pɛ madague'a dá nuhe ran ɛnbi, nu Ojã bi 'daje ran zambũi dá xi ahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo, madague xɛn ngu min nde da zãje. ³ Nguetho hin dá xi ahɛ n'da ram hma him majuaɲi, nɛ hin dá xi ahɛ nangue 'bɛ'a ga tãsehe, nɛ hin dím bɛni ngue hɔntho xcã hã ahɛ. ⁴ Pɛ nugãhe nzãi dí mamhbe tengu in nde Ojã, nguetho Ojã bi huangãhe ga mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, nɛ i pã Ojã ngue hin te dá cɔmhbe, nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a da numanho yɛ jã'i. Pɛ Ojã dí ɛsca ma mbũihe. ⁵ Nɛ hin dí huanhde yɛm hma mahotho guɛpɛ da numanhoje yɛ jã'i. Nɛ hin dí homhbe ngue ga tãhmbe ra mbɛti. Nu'a Ojã i pãdi 'bɛ'a dí mamhbe. ⁶ Nɛ hin dá homhbe 'bɛ'a dí numansuje yɛ jã'i, xínga gue ahɛ o gue'ɛ mi'da, madague'a mi sã xcã ɔt'ahɛ ts'edi nguetho ma 'bãigãhe ra Cristo. ⁷ Pɛ ɛmmɛ dá tump'a ma mbũihe tengu'bɛ n'da ra mbe di jamansu yã t'ũhni, nangue man huɛcatehe dá ɔt'ahɛ. ⁸ Dín nde ga comhbɛ a rám hman Ojã madague'a jatho ga ɛm ma tehe, nguetho ɛmmɛ dadí huɛc'ahɛ. ⁹ Ma zɛ cu ahɛ, ha hin guím bɛmhɛ 'bɛ'a dá ɔthe 'bɛ mãm pɛhmbe bɛ ma pa nɛ ra xui ngue dá honsehe 'bɛ'a dá homhbe, nguetho him mi nde ga pa ahe. Pɛ ra mate thoho dá xi ahɛ rám Hman Ojã. ¹⁰ Pɛ ha hin guí pãsehɛ, nɛ a Ojã i pãdi 'bɛ'a mam 'bũihe nu'bɛ mãm 'bũhmbe bɛ guí 'bũhmbɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ, ngue hɔnt'a Ojã dín ndehe da t'ɛspi, nɛ hin'yɛ 'bɛ'a dí mba ma yãcpihe, nguetho gãtho

xən ho 'be'a dá øthe. ¹¹ Ne guí pəhmbə ngue n'da ngu n'da ahə dá øthe tengu'bu ma t'əhni ahe tengutho n'da ra ta di huɛc yú t'əhni ne di un ran zofo. Ne xtá hət'ahə ra ts'edi ni mbəihə. ¹² Ne dá xi'ahə ja ts'editho gui 'yøthə ram 'bui tengu i numanho Ojə. Nguetho Ojə bi zonh'nahə gui comhbə a rá ts'edi nuixte bu di manda. ¹³ Ne nzəi dadí unhdə ra jamadi Ojə nangue ahə, nguetho nu'bu má xi ahə rá m Hman Ojə, gá hyəmhə a majuəni rá m Hman Ojə, ne hin gá 'yɛmhə gue høntho rá m hman ra jə'i. Ne gue'a ram hma dim pɛpɛ mbo ni mbəihə ya, gátho ahə ngue guí ɛc'yɛihə. ¹⁴ Nu ahə ma zə cu ahə, gá nuhə ran unbi gue bi 'yøt'a ni mɛnguhə, tengutho bi nu yə 'yɛc'yɛi bu ra hāi Judea nu'bu mi nu ran unbi ngue bi 'yørpə yú mijudíohə ɛ. ¹⁵ Nu yə judío bi hyo a ra Hmu Jesús, tengutho bi 'yørpə yú pøngahyə Ojə mam'bet'o, necəhe bi hyønje thi, ne Ojə din səhmbə ɛ, ne njo'o to i numanho ɛ. ¹⁶ Ne nu'bu má xihmbe yə jə'i ngue hing yə judío ra 'yu dí pø Ojə ɛ, pɛ bi hɛgəhe ɛ yə judío. Janangue'a bin te yú ts'oqui ɛ, ne nuya bi ts'ənni da nu rán ts'embə Ojə nts'utho ɛ.

Nu'a ra Pablo nde da mba mahøn'a bu Tesalónica

¹⁷ Ma zə cu ahə, nu'bu má njo'ogəhe bu 'da yə pa, hin dadí pumbɛni ahə, pɛ dí m bɛn ahə ne ɛmmɛ dín ndehe ga mbəhmbe bu, gua nu ahe. ¹⁸ Nugəhe mim bɛni ga mbəhmbe bu, ne nugə dra Pablogə mi səpi ga mbagə bu xən ngu yə nidj, pɛ 'bex bi zəngua ra zjthə. ¹⁹ Pɛ gue'a zɛhɛhə man johya ahe. Nguetho nu'bu bá ɛh mahøn'a ma Hmuhə ra Jesucristo, di nɛqui xən ho ma 'bɛfihe, ngue ya gá 'yɛc'yɛihə. ²⁰ Majuəni guesə ahə man johya ahə, nguetho tengu'bu man t'unni ahə ga də ahə bu.

3

¹⁻² Pɛ nugə him mí hət'i ga tø'mi mi'da yə pa ngue da 'bäx ahə. Janangue'a dá pɛn'nahə na ma zə cuhə ra Timoteo ba fəx ahə ne di zɛ ahə nangue ni t'ɛc'yɛihə, ne dá co'be ua ja ra hnini Atenas. Ne nu ra Timoteo n'da rá 'yɛhə Ojə ngue dadím pɛhmbe ngue dí mamhbə rán ho ma'da'yo ra Cristo. ³ Nuna ra Timoteo di zɛ ahə ngue hin gui 'uehmbə bu ja rá 'yu Ojə nangue ran unbi guín nuhə. Nguetho ya guí pəhmbə gue rá pähə Ojə ga nuhə ran unbi nangue'a ga tenhdə ra Cristo. ⁴ Guí pəhmbə 'be'a dá xi ahə nu'bu mām 'bəhmbə, ngue jatho guin nuhə ran unbi tengu guín nuhə ya. ⁵ Ne nu'bu him mi sə man'da nya'a ga tø'mi, dá pɛhndə n'dihi bu ra Timoteo, nguetho dín nde ga pədi 'be'a guí øthə nangue ni t'ɛc'yɛihə. Nguetho nugə dí su da də ahə ra zjthə, ne səti thofo ra 'bɛfi dá øt'ahe bu 'bə. ⁶ Pɛ nuna ra Timoteo ya bí 'bärpə guerpə guí 'bəhmbə ne dá həmhbe ra nde nangue ni t'ɛc'yɛihə ne nangue nin huɛcatehə. Ne bi xije ngue nzəi ɛmmɛ guím bɛnje ne guín nde guin nuje, tengutho bu na ndegəhe gan nu ahe. ⁷ Janangue'a ma zə cu ahə, madague'a dín nuhe ran unbi ua, pɛ nu'bu má øhmbe ngue'a gadí zacuatho ni t'ɛc'yɛihə, 'bex bi hyu ma mbəihe. ⁸ Ne nugəhe sə ga hətəhe ɛ yə unbi dín nuhe ua, nguetho dí pəhmbe gue ya gadí thot'a ni t'ɛc'yɛihə nangue'a ra Hmu. ⁹ Thocua thofo dí xihmbe jamadi Ojə nangue'a ran johya gadí 'daje. ¹⁰ Ne nu ra pa ne ra xui dí yəhe Ojə nangue ahə, ne dí äp'ahe rá ts'edi Ojə ngue gan nu ahə mahøn'a. Nguetho dín nde ga xän'nahə 'be'a gadí 'bɛhmbə nangue ni t'ɛc'yɛihə. ¹¹ Ne dí äcəhe Ojə ma Tahə nɛ'a ma Hmuhə ra Jesucristo gue di jaje ga mbəhmbe bu gua nu ahə. ¹² Ne ma Hmuhə di ja ahə ngue 'da gdán huɛctahə n'da ngu n'da ahə, ne gui huɛjə gátho mi'da, tengugəhe ngue dadí huɛc'ahə. ¹³ Gue nu'a ran huɛcate i ja ahə dí zac'a ni mbəihə ne di ja ahə n'dat'a Ojə guim bɛmhə, ne gátho ma hoqui bu dán nu Ojə ma Tahə nu'bu bá ɛh mahøn'a ma Hmuhə ra Jesús din 'yohə gátho xəm pøhø.

4

Dam 'bəhmbə a dí numanhojə Ojə

¹ Nuya ma zə cu ahə, dí xi ahə nangue rá thuhu ma Hmuhə ra Jesús gue gui thoju gui 'yøthə 'be'a dá xän'nahə. Ne gam 'bəhmbə a dí numanho ahə Ojə, ne man'da gui thoju xən ho. ² Ne guim bɛmhə ya 'be'a gátho dá xän'nahə nangue rá thuhu ma Hmuhə ra Jesús gue gui 'yøthə. ³ Ne gue'a nde Ojə gue gui dəfə gátho ni mbəihə, ne hin gui 'yøthə

ran 'yomt'ɛni. ⁴ Nɛ n'da ngu n'da ahɛ nde'bɛ gui pɔhmbɛ guin numansu ni xisu zɛhɛhɛ, janangue'a hin gui 'yɔthɛ ran 'yomt'ɛni mi'da yɛ xisu. ⁵ Nɛ hin gui 'yɔrpahɛ ran ts'o tengu i ɔt'ɛ yɛ jɔ'i ngue hingui pɔ Ojɔ. ⁶ Nde'bɛ xínga n'da ahɛ gui 'yɔthɛ gui ɛnba ni min'yohɛhɛ ngue gui nutontofɛ rá xisu. Nguetho Ojɔ di cos'ahɛ ran ɛnbi 'bɛ gue'a gui 'yɔthɛ, tengu dá xi ahɛ. ⁷ Nguetho Ojɔ bi zongahɛ ga ɔthɛ ran ho nɛ him bi zongahɛ ga ɔthɛ ran ts'o. ⁸ Nu'a to'o festhoho ɛ yɛn zofo im mangua, pɛ hin rá m hmanse n'da ran 'yohɛ i festhoho pɛ rán t'ɛdi Ojɔ, ngue bi 'dajɛ rá Hogandɔhi. ⁹ Nu Ojɔ ya bi xán'nahɛ ngue gan huɛjɛ n'da ngu n'da ahɛ, janangue'a hin'yɛ man'da ga xi ahɛ. ¹⁰ Nɛ ya gá 'yuthɛ nin huɛcatehɛ gátho yɛ cu i 'bɛpɛ ra hái Macedonia. Pɛ dí xi ahɛ ma zɛ cu ahɛ nɛ man'da gui 'yuthɛ nin huɛcatehɛ. ¹¹ Nɛ nu ahɛ o gadím pate thohohɛ pɛ gui 'yɔzɛhɛ ni 'bɛfi zɛhɛhɛ nɛ gui hyɔdumbɛi gui hyomhbɛ 'bɛ'a gdám 'bɛhmbɛ, tengu xtá xi ahɛ. ¹² Nu'bɛ ngubɛ gui 'yɔthɛ, da numanho ahɛ ɛ hingui ɛc'yɛi, nguetho hin guí áthɛ 'bɛ'a guí homhbɛ.

Ba ɛh mahɔn'a ma Hmuhɛ ra Jesucristo

¹³ Nuya ma zɛ cu ahɛ dín nde ahɛ gui pɔhmbɛ 'bɛ'a din ja ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du, janangue'a hin da du ni mbɛihɛ tengu ɛ yɛ jɔ'i nte mán ho i tɔ'mi, ngue hingui pɔ Ojɔ. ¹⁴ Nɛ tengu bɛ na ɛc'yɛihɛ ngue bi du ra Jesús nɛ bi dɔmbɛni a, nɛ nguetho bɛ dá ɛc'yɛihɛ da dɔmbɛni ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du, nɛ di jap Ojɔ gátho din 'yohɛ ra Jesús nu'bɛ bá ɛh mahɔn'a. ¹⁵ Guehna rá m hman ra Hmu dí xi ahɛ ya, nujɛ dyɛ 'yɛc'yɛihɛ gue dí 'bɛthohɛ 'bɛ bá ɛh mahɔn'a ra Hmu, hin dam 'bɛt'ohɛ ga texhɛ mahɛts'i, pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛc'yɛi xɛn du dim 'bɛt'o ɛ. ¹⁶ Nguetho gueɛ ra Hmu ba çɔh mahɔn'a mahɛts'i, nɛ ɛmme ts'edi da ma nangué rá ts'edi nu'bɛ bi zɔn ra pa da man Ojɔ. Nɛ rá ngurpa m'bɛhni mahɛts'i ɛmme nts'edi da ma. Nɛ gátho na ngɛni ra ximhái da t'ɔ a rá thɛxi Ojɔ. Nɛ gátho ɛ to'o xí 'yɛc'yɛi, ngue xɛn du, da dɔmbɛni, nɛ gue'ɛ rá mbɛdi da ndɛxpɛ mahɛts'i. ¹⁷ Nɛ dim 'bɛjua ɛ yɛ 'yɛc'yɛi ngue i 'bɛtho, 'dat'a da zixcahɛ, nɛ dan c'athɛ ra Hmu bɛ i ja yɛ güi nɛ dam 'bɛhmbɛ ra Hmu gátho yɛ pa mazai. ¹⁸ Nɛ guehna dá xi ahɛ gnín hyurpa ni mbɛihɛ n'da ngu n'da ahɛ.

5

¹ Ma zɛ cu ahɛ, hingui jatho ga xi ahɛ jam'bɛ da zɔn ɛ yɛ pa din ja ɛ an ts'ánni din ja. ² Nguetho nu ahɛ guí pɔhmbɛ xɛn ho ngue njongui pɔdi, o gue ra pa o gue ra xui ba ɛh ra Hmu. Tengubɛ hingui pɔ a n'da jam'bɛ ba ɛ'a n'da ra bɛ. ³ Nɛ nu'bɛ da man ɛ hing yɛ 'yɛc'yɛi gue gátho i 'bɛmanho nɛ nte mán ts'o din ja, 'bɛx ba ɛh ran ts'ɛmbi da 'yɔt' Ojɔ ngue hin dim pommɛ ɛ. Nguetho tengu n'da ra xisu gue bi zɔn ra ora dim 'bɛh rá t'ɛhni, nɛ hin hapɛ sá da mbatho. ⁴ Pɛ nu ahɛ ma zɛ cu ahɛ, hin di pi ahɛ ngue tengubɛ ba ɛ a n'da ra bɛ, nɛ hingan ts'árbɛ da zɔhɔ, nɛ di pi ɛ i hupɛ ja ra 'bɛxui. Pɛ guí tɔmhɛ ra pa ba ɛh ra Hmu. ⁵ Nguetho gátho gahɛ dí 'bɛhmbɛ bɛ ja ra 'bɛxui tengubɛ ra xui. ⁶ Nde'bɛ hin dam 'bɛhmbɛ tengubɛ dí ɔhmbɛ, tengu ɛ mi'da, pɛ dí nuhmbɛ nɛ dan 'yomfɛnihɛ xɛn ho. ⁷ Nu ra xui i ɔh yɛ jɔ'i nɛ ra xui di ho di mihni. ⁸ Pɛ nujɛ gue dí 'bɛhmbɛ ja rán nɛqui Ojɔ, nde'bɛ nzɔi din jajɛ ran 'yomfɛni xɛn ho. Nɛ nujɛ jatho ga hehɛ rá ts'edi Ojɔ nangué ma t'ɛc'yɛihɛ, nɛ ran huɛcate, nɛ ga tɔmdahɛ rán ho ma'da'yo ra Cristo gue gue'a dí pɔjɛ, janangue'a hin da dajɛ ra zɔthɛ. ⁹ Nguetho Ojɔ him bi zangahɛ ga nuhɛ rán ts'ɛmbi a. Pɛ bi zangahɛ ga hamhbɛ a ran ho ma'da'yo ngue di pɔjɛ ma Hmuhɛ ra Jesucristo. ¹⁰ Nguetho nu ra Jesucristo bi du nanguéjɛ, ngue in nde 'darbɛ dam 'bɛhmbɛ a, madague'bɛ xtá tuhɛ o gue dí tehɛ nu'bɛ bá ɛh mahɔn'a. ¹¹ Janangue'a damin hyurpa ni mbɛihɛ nɛ gam fáxhɛ n'da ngu n'da ahɛ tengutho guí ɔthɛ ya.

Nu ra Pablo di un ran zofo yɛ 'yɛc'yɛi

¹² Nuya ma zɛ cu ahɛ, damin numansuhɛ ɛ gátho bi huan Ojɔ ngue yɛn ngurpi bɛ, ngue xán'nahɛ nɛ di 'da ahɛ ran zofo nangué Ojɔ. ¹³ Dami numanhohɛ ɛ nɛ ɛmme gui huɛjɛ nangué ra 'bɛfi i ɔt'e nangué ahɛ. Nɛ dami 'yɛs'hɛ a gnín junthɛ bɛ guí 'bɛhmbɛ. ¹⁴ Nuya ma zɛ cu ahɛ dí xi ahɛ, dami xihmbɛ ɛ i dɔnhɛyɛi ngue hingui ho 'bɛ'a i ɔt'e. Nɛ dami zɛhmbɛ to'o i tu yú mbɛi, nɛ dami zɛhmbɛ ɛ ngue hinguin zaqui yá t'ɛc'yɛi.

Nε o gadín xombũihũ nangue gätho Ʃ, pε dami fäxhũ Ʃ. ¹⁵ Nε gan jamansuhũ hin gui cospahũ ran ts'o 'bũ i øt'ahũ ran ts'o Ʃ 'da, pε gan 'yørpahũ ran ho n'da ngu n'da ahũ, nε gätho i 'bũcua ja ra ximhäi. ¹⁶ Nε daman johyahũ gätho yũ pa. ¹⁷ Nε 'yo guí εs'hũ gan yähũ Ojå. ¹⁸ Nε Ojå gui xihmbũ jamadi 'be'a gätho bi 'yøt'ahũ. Nguetho gue'a in nde Ojå a gui 'yøthũ, gue ahũ guín 'yohũ ra Cristo Jesús. ¹⁹ Nε 'yo guí serpahũ rá ts'edi rá Hogandåhi Ojå dim pεpε mbo ni mbũihũ. ²⁰ Nε 'yo guí øman'ũhũ 'bũ 'bo'o da ma, ngue dim pøngahyå Ojå. ²¹ Dami bεmhbu gue 'be'a gätho xũn ho o hin'na. Nu'bũ xũn ho, dami pes'hũ. ²² Dami 'uehmbũ gätho 'be'a mán ts'o. ²³ Nu Ojå gue bi hoc'ahũ, nε di ja ahũ gätho ni mbũihũ guim bεmhbu a. Nε di ja ahũ ni mbũihũ nε ni tehũ nte mán ts'o din 'yohũ nu'bũ bá ģh mahøn'a ma Hmuhũ ra Jesucristo. ²⁴ Nu Ojå gue'a bi zon'nahũ, ngubũ da 'yøt'ahũ. Nguetho di jå'ts'a im ma nε da 'yøt'e gätho na.

Ran zεngua ran zεgui nε rán jåpi Ojå

²⁵ Ma zũ cu ahũ dami 'yåfũ rá ts'edi Ojå nanguecåhe. ²⁶ Dami zεnguagahũ ts'ũ Ʃ yũ cu nangue ran huçcate. ²⁷ Nuya dí xi ahũ nangue rán t'ędi ma Hmuhũ, dami mamhbũ ma søcuågä bũ 'bũi gätho yũ cu. ²⁸ Nε gue'a ma Hmuhũ ra Jesucristo di jåp'ahũ. Hønt'a dí xi ahũ ya.

2 TESALONICENSES

Ná yoho ra søcuą bi 'yorba ra Pablo ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra ɔąhnini Tesalónica

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablo, nɛ ra Silvano nɛ ra Timoteo dí o't'ahɯ na ra søcuą gätho ahɯ gyɯ cuhɯ nangue ra Cristo guí 'bɯhmbɯ bɯ ra hnini Tesalónica, gue ahɯ guí 'bɯhmbɯ Ojɔ ma Tahɯ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo. ² Nu'a Ojɔ ma Tahɯ, nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo dí ndepe di 'da ahɯ rán japi nɛ da hyut'a ni mbɯihɯ.

Di ɯnba ɯ yɯ ts'om'bäi 'bɯ bá peng ra Cristo

³ Ma zɯ cu ahɯ jatho ga xihmbe Ojɔ jamadi nangue ahɯ. Nɛ xɯn ho ngue ngubɯ dí m bɛmhbe, nguetho thocua thoho man'da te ni t'ɛc'yɛihɯ, nɛ man'da man'da gnín huɛctahɯ n'da ngu n'da ahɯ. ⁴ Janangue'a man'da jagähe ran johya nu'bɯ dí xihmbe mi'da yɯ 'yɛc'yɛi 'bɛ'a guí ɔthɯ. Nguetho hin gadín xɔmbɯihɯ nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, madague'a hangu nangu yɯn ɯnbi guín nuhɯ nɛ'ɯ 'bɛ'a gätho i t'ɔt'ahɯ ya nangue guí tɛnhɯ ra Cristo. ⁵ Nangue a guí häthɯ yɯn ɯnbi, guí uhmbɯ gue jatho di ɯnba Ojɔ ɯ to di ɯn'nahɯ, pɛ nu ahɯ gám pomhbɯ a. Nɛ nu'ɯ yɯn ɯnbi guín nuhɯ ya, gue'a ní hoc'a ni mbɯihɯ Ojɔ tengu rán säui bɯ di manda Ojɔ. ⁶ Nɛ xɯn ho da 'yɔt' Ojɔ 'bɯ bi un ran ɯnbi ɯ to di ɯn'nahɯ. ⁷ Nɛ nu Ojɔ di japi din säya nin ɯnbi guí nuhɯ ya, nɛ ngutho da 'yørcahe 'bɯ bá ɛh mahɔn'a mahɛts'i ma Hmuhɯ ra Jesús, din 'yohɯ yúm 'bɛhni gue i ja yú ts'edi, nɛ ban 'yohɯ ra sibi nts'utho. ⁸ Nɛ nu'bɯ bá ɛhɛ, di un ran ts'embi gätho to'o hingui pɔ Ojɔ, nɛ gätho to'o him bi 'yørpamasu rán ho ma'da'yo ma Hmuhɯ ra Jesucristo. ⁹ Nɛ nu'ɯ to'o da nu ran ts'embi xmá mba da nu ran ɯnbi ngue njɔm'bɯ da guadi, nɛ ma 'ueque tho bɯ 'bɯh ra Hmu mahɛts'i, nɛpɯ hapɯ ja rá ts'edi nuixte. ¹⁰ Pɛ nu'ɯ yɯ 'yɛc'yɛi, gue'ɯ dí hnu a rá nuixte a ra Hmu 'bɯ bi zɔn ra pa ba ɛhɛ. Nɛ gätho yɯ 'yɛc'yɛi da 'yɛspa a, nɛ ahɯ gan 'yohɯ ɯ, nguetho gá 'yɛc'yɛihɯ ran ho ma'da'yo dá xi ahɯ. ¹¹ Janangue a nzɔi dí yähe Ojɔ nangue ahɯ. Nɛ dí äfe di 'da'a ni mbɯihɯ ngue yún thehɯ ram 'bui bi zän'nahɯ. Nɛ nu'a Ojɔ di 'da ahɯ rá ts'edi gui 'yɔthɯ ran ho guím bɛni gui 'yɔthɯ. Nɛ nangue ni t'ɛc'yɛihɯ, Ojɔ di zɛ ahɯ gui 'yɔthɯ rá 'bɛfi. ¹² Nɛ nangue'a 'bɛ'a gui 'yɔthɯ bɯya, nu'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo da t'ɛspi. Nɛ nu'a xin da 'yɛs'ahɯ, nangue rá mate zɛhɛ a Ojɔ nɛ ma Hmuhɯ ra Jesucristo.

2

Ran 'yohɯ ngue ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui

¹ Nuya ma zɯ cu ahɯ, dí xi ahɯ ya 'bɛ'a din ja nu'bɯ bá ɛh mahɔn'a ma Hmuhɯ ra Jesucristo, ngue di perchahɯ 'darbɯ dam 'bɯhmbɯ. ² 'Yo gadí päh nin 'yomfɛnihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ, ya bi zɔn ra pa ba ɛh ra Hmu. 'Yo gadí 'yon ni mbɯihɯ 'bɯ 'bo'o da xi ahɯ bi bɛnba Ojɔ ngue ya ba ɛh ra hmu ya. Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'bɯ 'bo'o da hyä ahɯ ngue da 'yɛn ahɯ dá o't'ähe ra søcuą dá mamhbe ya bi zɔh ra Hmu mahɛts'i. ³ Nɛ 'yo guí ɛc'yɛihɯ 'bɛ'a gätho i man yɯ jɔ'i. Nguetho him ba ɛh ra Hmu asta gue'bɯ go gätho yɯ jɔ'i i 'bɯcua ja ra häi ngue hingui ɛc'yɛi din sɯhmbɯ Ojɔ. Nɛ him ba ɛh ra Cristo asta gue'bɯ din 'yo a n'da ran 'yohɯ ngue ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui, ngue m'bejua da t'ɛrpɯ ja ran ɯnbi mazai. ⁴ Nɛ nu'a ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui da zɯi gätho yɯ 'yɛc'yɛi gue i thɔnde Ojɔ, nɛ da zɯ ɯ mi'da i thɔnde hɔnt'a go 'bɛ'a i thɔnde, nguetho in nde a dí mba nthɔnde zɛhɛ. Nɛ da yɯrpɯ ja n'da ra nijɔ nɛ da hyurɯ, tengu'bɯ gue'a Ojɔ a. ⁵ Ha hin guím bɛmhbɯ guehna dá xi ahɯ nu'bɯ mám 'bɯhmbɯ bɯ. ⁶ Pɛ nuya guí pɔhmbɯ 'bɛ'a i sɔmmi ngue ba ɛhɛ, nguetho hinga na sɔn ra pa da man Ojɔ gue ba ɛhɛ. ⁷ Pɛ nuya ɛmmɛ xɯn ngu dim pɛpɯ yú mbui yɯ jɔ'i a rá ts'edi ra zithu, ngue hin di nequi. Pɛ i pa nts'ambi thoho rá ts'edi asta gue'bɯ go bi zɔn ra pa ngue Ojɔ di 'uec'a to'o i sɔmmi. ⁸ Nɛ gätho da nu ran 'yohɯ ngue ra ngɯrpa 'yɔt'ats'oqui. Pɛ nu'bɯ bá ɛh mahɔn'a ra Hmu Jesús nuixtetho rá ts'edi, da hyo a ran

'yohu, ngue da huic thoho. ⁹ Ne nu'bu bá ɛh ran 'yohu ngue xun ngu rá ts'edi ra zithu in 'youi, ne da 'yot'e xun ngu yu hmerpya, ne yun t'ot'e nuixte ngue dí hyät' yu ja'i. ¹⁰ Ne gätho 'be'a män thäte da 'yot'e, ngue da hyät' yu ja'i i 'yo rá 'yu ram 'bedi, gue'u him mín nde da 'yɛc'yɛi a majuani guerɔ mí sä xtím pøhø. ¹¹ Ne nu'u gätho him bi nde da 'yɛc'yɛi a majuani Oja, di japi da 'yɛc'yɛi yu fehni ne da den'na ran 'yohu ngue ra ngurpa 'yot'ats'oqui. ¹² Janangue'a gätho u him bi 'yɛc'yɛi a majuani pe man'da di ho ran ts'o, 'darbu da nu rán ts'embi Oja u.

Nthahni dim pøhø

¹³ Pe nzai ga xihmbe jamadi Oja nangue ahü 'be'a gätho bi 'yot'ahü ma zu cu ahü, ngue di huɛc'ahü ra Hmu. Nguetho Oja bi huahn'nahü rá mbadi thoho ngue di pø ahü. Ne nangue gá 'yɛc'yɛihü a majuani, nu'a rá 'befi rá Hogandahi Oja í bo ni mbuihü. ¹⁴ Ne bi huahn'nahü Oja ngue gá 'yɛc'yɛihü 'bu má xi ahe rán ho ma'da'yo ra Cristo. Ne bi zän'nahü Oja gui comhbü rá nuixte ma Hmuhü ra Jesucristo. ¹⁵ Nuya ma zu cu ahü dami thoctahü ni t'ɛc'yɛihü, ne 'yo gadí uans'hü 'be'a guím bɛmhü, ne 'yo gadí pumbɛnihü 'be'a dá xän'nahü nu'bu 'darbu mám 'bühmbü, ne'a 'be'a dá xi ahü nu'bu má o't'ahe u yu søcuä. ¹⁶ Nuya gue ma Hmuhü ra Jesucristo, guese a, ne Oja ma Tahü, da hyut'a ni mbuihü mazai nangue rán hose Oja. Nu'a Oja di huɛc'ahü, ne nangue rá mate bi jajü ga tøhmbü 'be'a di 'dajü. ¹⁷ Ne nu'a Oja da hyu ni mbuihü, ne di zet'a ni mbuihü ngue gui mamhbü ne gui 'yøthü 'be'a gätho xun ho.

3

Gui 'yäfü Oja nanguecähe, ɛn'a ra Pablo

¹ Hønt'a dí xi ahü ya ma zu cu ahü, dami 'yäfü rá ts'edi Oja nanguecähe n'dahma din ja rá ts'edi rá m hman ra Hmu, ne da bømanho hønbu go hapu ga 'yomhbe. Ne gätho to'o da 'yøde da hyani nangue ran johya, tengutho bin ja bu guí 'bühmbü. ² Ne gui 'yäfü rá ts'edi Oja ngue da yanje bu 'büh yu ts'om'bäi ja'i, nguetho hinga gätho in nde da hyan rá m hman Oja. ³ Nguetho nu'a ra Hmu njam'bu da hyegahü pe nzai da mbäjü, ne i ja rá ts'edi ngue hin di japi di un'nahü ra damants'o. ⁴ Ne nu'a ra Hmu di jaje dí pähmbe ngue gadí thoctahü guí øthü 'be'a gätho dí xi ahe. ⁵ Ne nu'a ra Hmu di ja ahü man'da man'da gui pähmbü rán huɛcate Oja, ne di ja ahü gui hyäthü 'be'a gätho guí thohmbü tengutho bi 'yot'a ra Cristo.

Jatho gui 'yot' ni 'befi zehchü

⁶ Ma zu cu ahü dí xi ahü nangue rá thuhu ma Hmuhü ra Jesucristo, dami 'uehmbü ts'u bu 'bu u ni cuhü i danhyɛi, ngue hingui nde dim pefi, gue'u hingui ten'na 'be'a dá xän'nahe. ⁷ Ne nu'ahü guí pähmbü 'be'a gdám 'bühmbü, tengu dá ut'ahe 'bu mám 'bücähe bu, ngue hin dám 'bündanhyɛi thohogähe. ⁸ Ne xingui ts'u gá 'daje 'be'a dá homhbe. Pe dám pèhmbé ra pa ne ra xui n'dahma bin ja 'be'a dá homhbe, ne xingui ts'u dá pa ahe. ⁹ Madague mí sä xcá ähmbe ngue xquí zeje. Pe dá ndehe ga ut'ahe ra hmerpya gui 'yøthü. ¹⁰ Ne nu'bu mám 'bühmbü bu, dá xi ahü, ngue'bu 'bu a n'da hingui nde dim pefi, hin din sihmɛ 'bu, pe da zä ra thuhu 'bu. ¹¹ Nguetho dí øhmbe gue 'bu i 'da ahü hingui nde dim pefi, pe di hødänhyɛi thoho ne ndetho din thjnt pü hin yú 'befi. ¹² Nuya nangue rá ts'edi ma Hmuhü ra Jesucristo, dí xi u to'o hingui nde dim pefi, ngue da hyanya zehɛ rá 'befi da 'yot'e, ne da hyonse 'be'a dám 'bui. ¹³ Pe nu'ahü ma zu cu ahü, o gadín xømbuihü gui 'yøthü ran ho. ¹⁴ Nu'bu 'bu a n'da ahü hingui nde da 'yot'a 'be'a dí xi ahü, dami hyethü 'bu, janangue'a da mbɛ'ts' yú sä. ¹⁵ Pe o gadín sühmbü, pe gui unhdü ran zofo tengu'bu ni cuhü.

Ran zɛgui ran zofo

¹⁶ Ne guese ra Hmu, hønt'a sä da hyut'a ni mbuihü, hønt'a go 'be'a guí thohmbü gätho yu pa. Ne nu'a ra Hmu gam 'bühmbü gätho ahü. ¹⁷ Nugä dra Pablo dí o't'ä na ran zengua í ja ua ya nangue ma 'yɛsɛgä. Tengu'bu ma firmagä na, ngue gätho ya ma søcuä. ¹⁸ Nuya nu'a ma Hmuhü ra Jesucristo di jap'ahü, gätho ahü. Ne hønt'a dí xi ahü a ya.

1 TIMOTEO

Ná n'da ra sɔcuɔ bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, ma 'bäigä'be ra Jesucristo nangue rán t'ɛdi Ojɔ ma yantehɯ, nɛ ra Jesucristo, guesɛ'a ran ho dí tɔmhɯ a. ² Dí penh'na n'da ra sɔcuɔ gra Timoteo, tengu'bu majuani ma ts'unt'ɯ i, ngue ya dá xän'na ma t'ɛc'yɛihɯ. Nɛ dí äp Ojɔ ma Tahɯ di 'da'a rá mate nɛ rán huɛcate, nɛ da hyut'a ni mbui a ra Cristo Jesús ma Hmuhɯ.

Da mba ma hɛcpi ɯ n'dan'yo in xänbate

³ Nɛ tengu dá xi'a 'bɯ má mba bu Macedonia, nɛ ngutho dí xi'a ya, dami cɔpɯ Éfeso, nɛ gui hɛcpa ɯ 'da bí 'bɯpɯ, ngue hinga n'dan'yo da ma 'bɯ in xänbate. ⁴ Nɛ dami xifi hin din xäh mi'da yɯ cuento gue 'be'a sä ɛmbi bi 'yɔt'ɯ ndu ma bombɔtahɯ maya'bɯ nɛ'bɯ ɛmmɛ ma 'be'a yú thuhu ɯ, ngue man'da di xant'ɯ yám hma. Nguetho nu'ɯ yám hma tengu ɯ, säti thoho ran 'yomfɛni di un'na n'da, pɛ hin di 'yomfɛniba n'da da 'yɛc'yɛi Ojɔ. ⁵ Pɛ nu'a ma 'bɛfihɯ dyɯ xänbatehɯ, ga xänba yɯ ja'i dan huɛjɯ. Nɛ gue'a ran huɛcate di nequi bu ma mbuihɯ 'bu m'be't'e a, nɛ'bu zai dí ɔthɯ a di bɛngahɯ Ojɔ, nɛ'bu hɔnt'a Ojɔ dí m bɛmhɯ a. ⁶ Pɛ nu'ɯ 'da hinga guehya yám hma dín huɛca n'da i honi, pɛ bi 'uepɯ ja rá 'yu Ojɔ, janangue i tɛn yám hma säti thoho. ⁷ Nu'ɯ, ɛmmɛ i honi nde din xänbate nangue yún t'ɛdi Ojɔ bi man ra Moisés, pɛ hingui pɔdi 'be'a im ma. Sä i mant'sɛditho, pɛ nɛ hingui pɔdi 'be'a nam bɔn'ɯ yám hmanse i ma 'bɯ i man yún t'ɛdi. ⁸ Dí pɔhmbɯ gue xún ho ɯ yún t'ɛdi bi xi Ojɔ ra Moisés. Pɛ bi ts'än yún t'ɛdi Ojɔ gue dí mba ma hɛcpi ɯ yɯ dɔdits'oqui. ⁹ Nɛ gue'ɯ yún t'ɛdi dí mba ma hɛcpi ɯ to'o jase yún t'ɛdi zehɛ, nɛ'ɯ i festa yún t'ɛdi Ojɔ, nɛ'ɯ to hingui numansu Ojɔ, nɛ di ho da 'yɔt' yɯ ts'oqui. Nɛ'ɯ to hingui ɛspa Ojɔ, nɛ i tɛn ra ximhäi, nɛ i ho yú ta nɛ yú mbe, nɛ yɯ hyodu. Gue'ɯ da sih yún t'ɛdi Ojɔ ɯ, nɛ hinga gue'ɯ hɔnt' Ojɔ mbɛni. ¹⁰ Nɛ bi ts'än yún t'ɛdi Ojɔ dí mba ma hɛcpi ɯ ɔt' ran 'yomt'ɛni, nɛ'ɯ din 'yasäbi yú min'yohuhɯ tengu'bu n'da ra xisu, nɛ'ɯ i pɛ yú mijá'ihɯ, nɛ'ɯ i man yɯ fehni, nɛ i xih ra fehni yɯ ze'mi. Nɛ gätho ɯ n'dan'yo i ɔt'e xinda gue ra hoganxädi, nɛ gue'ɯ da sih yún t'ɛdi Ojɔ ɯ, nguetho i xijɯ hin ga ɔthɯ yɯ ts'oqui. ¹¹ Pɛ nu'a rán ho ma'da'yo ra Cristo dí pärcä ma mbuihɯ Ojɔ a, nu'a mixte xún hotho a. Nɛ gue'a ran ho ma'da'yo bi xicä Ojɔ gam mangä.

I xi Ojɔ jamadi ra Pablo, nangue rá mate xún ngu

¹² Jamadi dí xih ma Hmuhɯ ra Jesucristo, nguetho bi huangui dram 'behnigä, nɛ i pɔdi ga ja'ts'i, nguetho di 'dac rá m fäts'i ga ɔt'a i xiqui. ¹³ Pɛ nugä ɛmmɛ dra nexmategä mam'bet'o, nɛ mí sangä a ra Cristo gue'bu go má unba ɯ 'da yú 'yɛc'yɛi. Nɛ xingui ts'ɯ mí pɔcä 'be'a nam bɔn'a mí ɔt'ä, nguetho him mí ɛc'yɛigä ra Cristo. Pɛ Ojɔ bi 'dac rá mate bi pungui. ¹⁴ Pɛ ɛmmɛ xún ngu rá mate ma Hmuhɯ ra Cristo Jesús, bi jaqui dá dápä ma mbui a, nɛ bi jaqui ɛmmɛ dá numanhogä a Ojɔ nɛ dá huɛc ma mijá'i'be. ¹⁵ I ja ua n'da ram hma da zä ga pɔhmbɯ majuani, ngue bi zɔcua ja ra ximhäi a ra Jesucristo di pɔ'ɯ yɯ ts'om'bäi tengugä man'da xún ts'o dá ɔt'ä. ¹⁶ Pɛ ɛmmɛ xún ngu rá mate bi 'yɔrcä Ojɔ, nguetho nde gätho da 'yut mi'da yɯ ja'i ɛmmɛ ja rá yembui a ra Jesucristo. Nɛ tengu thohogä, ngutho da 'yɔrpa ɯ to'o di dáp yú mbui a, nɛ'ɯ din ja ra te mazai. ¹⁷ Janangue'a ga ɛspa ma Ojɔhɯ gätho yɯ pa mazai. Nu'a, ra Hmuts'ut'abi mazai a, nɛ njongui sä da nu, nɛ njam'bu da guadi. Nɛ n'datho Ojɔ, njo'o man'da, nɛ gätho i pɔdi. Nɛ hɔnt'a gam bɛmhɯ a ya. ¹⁸ Nɛ nuya gra Timoteo, tengu'bu ma ts'unt'ɯ i, i ja ua a dí xi'a ya. Nu'i gra dofui nangue Ojɔ, dami 'yɔt' ra hogatuhni, tengu thoho bi xi'a ɯ yú pɔngahyɔ Ojɔ. Janangue'a dami hyadumbui gui 'yɛc'yɛi rá hogamhma Ojɔ, nɛ gui 'yɔt'a 'be'a i xi'a 'bu in zop'a ni mbui. ¹⁹ Nɛ hin gui 'yɔt'e tengu mi ɔt'ɯ 'da 'bu mí zop yú mbui Ojɔ, pɛ bi mbesta'a 'be'a bi sifi, bi ts'onse yú mbui buya. ²⁰ Tengu mí ɔt'a ra Himeneo nɛ ra Alejandro. Pɛ dá juanba ɯ, nɛ dá xifi bi mba ma dä bu 'buh ra zithu, di unbi, da badi hin da zan Ojɔ.

2

Da mba nt'äpi rá m fáts'i Ojã nanguê gátho yu ja'i

¹ Ne i ja ua n'da ram hma ga xi'i, gra Timoteo, ngue mahyoni gui 'yørpə ja ram peti. Ngue nu'bu guí yəhə Ojã, gui xihmbə nanguê gátho yu ja'i, gui 'yäfə rá mate nanguê'ə, ne gui xihmbə jamadi Ojã nanguê'a 'bɛ'a bi 'yørpa n'da ngu n'da ə yu ja'i. ² Ne'ə yu ts'ut'abi ne gátho to'o ja yú ts'edi, dami 'yäfə rá m fáts'i Ojã nanguê'ə, ngue hin din ja yu sɛi ne xing ra dumbɛi, ne hin te gam bɛmhɛ, ne da zã bu ga øthə xən ho 'bɛ'a bi man Ojã bɛya. ³ Ne xən ho 'bu ga øthə a, nguetho gue'a numanho Ojã mam pørpatehə a. ⁴ Nguetho in nde Ojã da yəni gátho yu ja'i nanguê rá ts'edi ra zithu ne di 'yomfɛnibi nanguê'a majuəni. ⁵ Ne n'datho Ojã i 'bɛi. Ne n'datho a i 'bä'inde ne din hocpate bu bí 'bu Ojã, nu'a ra Jesucristo ngue bin ja'i a. ⁶ Nguetho bin dæse ngue gátho bi gurca ma ts'oquihə. Ne guehna ram hma bi xijə Ojã 'bu mi zøn ra pa bi ma. ⁷ Ne guehna ram hma í thangä gam mangä na, ne guehna bí 'bɛncä na, ne majuəni hin dí fehniɡä, ngue ma 'bɛfigä ga xänba ə hing yu judío, ga japi di dăp yú mbɛi Ojã, da yəni, ne da 'yɛc'yɛi a majuəni. ⁸ Ne man'da dí xi'i, hønbu go hapə dim peti yu 'yɛc'yɛi, xtán hotho yú 'yɛ ə yən 'yohə di 'uə'ts' 'bu din yəhə Ojã, ngue nte má cue da bɛni, ne xing ran əcpate. ⁹ Ne dí xi'i 'bɛ'a gui xih yu xisu, ngue hin din hoc zehɛ nanguê ran 'yɛts'i, uague di hoc yú yə, uague ra oro o yu thebe o 'bɛ'a xəm hmadi da japi. Pɛ din hoc zehɛ nanguê yú he rán säui n'da ra hogambɛi ne ra hogan'yomfɛni. ¹⁰ Ne da bədi da 'yøt' ra hogambɛi, ne gue'a ran hoqui rán säui n'da ra xisu i numansu Ojã. ¹¹ Ne nubə ja nim petihə, da ndese yu xisu da sänbi, ne hin go din xänbate, ne gátho da 'yøde. ¹² Ne dí xi'i hin dim 'bet'o yu xisu ngue da xänba yən 'yohə, pɛ din hɛtho. ¹³ Nguetho m'bet'o bi 'yøt' Ojã a ra Adán, ne m'bejua a ra Eva, jananguê'a hingui sä dim 'bet'o n'da ra xisu. ¹⁴ Nguetho nu ra xisu bi numanho 'bu mí xih ra zithu da 'yøt' ra ts'oqui, pɛ nu ra Adán him mín nde xtá 'yøt'e. ¹⁵ Jananguê'a din ənba 'bu xəm 'buh yú t'əhni ə yu xisu, pɛ da mbəx Ojã ə 'bu thocpa thoho i ɛc'yɛi, ne'bu din ja yún huɛcate, ne'bu din 'yomfɛni xən ho, n'dat'a Ojã da bɛni.

3

Nda'ə yən 'yohə din ngərpi

¹ Majuəni a ram hma, nu'bu in nde din ngərpi n'da, in nde n'da ra 'bɛfi xən ho. ² Pɛ jatho din hocjã'i n'da ra ngərpi, ne nte da thɛnba n'da rá ts'oqui. Ne hønt'a n'da rá xisu da zi, ne da bədi da zamzehɛ rá mbɛi ne din 'yomfɛni xən ho, ne di jamansu 'bɛ'a i øt'e, ne di ho di un ran ts'äya bu ja rá ngu, ne da bədi din xänbate nanguê rá m hman Ojã. ³ Ne njəm'bu dim mihni, xín din ndesɛi, ne hin da 'yøman'ə a i sifi, ne xín din hecpate pɛ din hocpate, ne hin da nde xən ngu ra mbeti. ⁴ Ne da bədi dim 'bet'o bu ja rá nguse, ne nu yú t'əhni da 'yøt'e 'bɛ'a i xifi, nguetho numansu yú ta. ⁵ Nguetho nu'bu hingui pədi dim 'bet'o bu ja rá nguse n'da ran 'yohə, hin da bədi di jamansu yu 'yɛc'yɛi 'bu. ⁶ Ne hin din ngərpi n'da ra 'da'yo 'yɛc'yɛi, ts'ərpə thoho din 'yɛts'i tengutho ra zithu, ne da dex'a Ojã a. ⁷ Ne nu yu ngərpi da 'yøt'e ngue da hnumansu, nɛpə 'bu ə hing yu 'yɛc'yɛi da 'yøt'e 'bɛ'a dí hnumansu, jananguê'a njon di c'əman'ə, ne hin da dəp ra zithu bɛya.

Ndana ní ja'i dim fäxte

⁸ Ximangut'ə yám fáts'ihə yu ngərpi, ngutho guexta'a jatho din hocjã'i, ne 'da'angu da ma, ne hin dim mihni, xín din siyate nanguê ra mbeti. ⁹ Ne da bədi xən ho 'bɛ'a gátho rán theui a ram hma ne din zam bu, ne zai øt'a xi Ojã 'bu in zop yú mbɛi. ¹⁰ Ne nde'bu 'bɛ da hnu 'bu tenni xən ho, ne nubəya nu'bu hin te da thɛnbi, da zã da 'yøt' ra 'bɛfi dim fäxte bɛya. ¹¹ Ximangutho 'bu dim fäxte n'da ra xisu, i jatho da hnumansu, pɛ hin din c'əte, ne xín dim mihni, pɛ din 'yomfɛni xən ho, ne di ja'ts'i 'bɛ'a gä øt'e. ¹² Ne nu n'da ran 'yohə 'bu im fäxte, n'datho rá xisu da zi, ne da bədi dim 'bet'o bu ja rá ngu, ne da 'yøt'ə yú t'əhni 'bɛ'a da xifi. ¹³ Nguetho nu'bu i øt'e xən ho rá 'bɛfi n'da ram fáts'i, da hnumanho bɛya, ne man'da da hyut' ran zambɛi nanguê rá 'bɛfi ra Cristo.

Mixte xən ho a ram hma dí ɛc'yɛihə

¹⁴ Guehna dí ot'a na ya, gra Timoteo, madague'bu dí m bēni ga mba bu n'dihi. ¹⁵ Pe xi'bu him 'bex da zā ga mba bu, pe ya dá xi'i 'be'a xun ho gui 'yot'e nangue a rá ngu Oja. Ngue nu yu 'yεc'yēi xa hyōmba rá ngu Oja nangue yú mbui, ngue 'dat'a Oja i 'bui. Ne tengu'bu rá ngu Oja guerpū na fādi xun ho rām hma Oja, ne dín yāmhbu a. ¹⁶ Ne gue'a ran ho ma'da'yo dí tenhdū mixte xun ho a, ngue bin 'yuse ra Cristo ua ja ra hāi 'bu mín ja'i a, pe bin 'youi rá Hogandāhi Oja guerpū í fādi hin'yū rá ts'oqui a, ne bi nu u yām 'bēhni Oja mahęts'i. Ne bi hmangua dí 'būhmbū hōnbū go harū 'būh yū ja'i gue 'dahma'dan'yo bu na ya. Ne bi t'εc'yēi ua ja ra ximhāi, bi ts'ix mahęts'i bu bí ja rá ts'edi Oja mixte būya.

4

Mi pq Oja da 'ue'ū 'da

¹ Nu rá Hogandāhi Oja m'bet'o di bēngā ngue da 'uepū ja rá 'yu Oja u 'da. Ngue da 'yōmanho u yú nde u yū hyāte xānbate bin xādi nangue yām hman yū zīthu. ² Nu yū hyāte hingui sā bu da zop yú mbui Oja, nguetho bi ts'on yú mbui nangue yū fehni zāi im ma. ³ Ngue sā di hεcpa yū ja'i, i xifi hin dīn thāti, xīn da zi 'da yūn ts'ihmε, sā εn'ū. Pe bi zāngahū Oja ga hāmhbu hōnt'a go 'be'a mán ts'ihmε 'bu dí xihmbū jamadi Oja, gue nuju dyū 'yεc'yēihū, ne dí pāhmbū nda'a majuāni. ⁴ Nguetho gātho xun ho 'be'a bi 'yot' Oja, ne hin'yū 'be'a ga εmhbu, pe ga hāmhbu ne ga εmfū jamadi Oja būya. ⁵ Nguetho majāpi ngue'a dí āfū rán jāpi Oja, ne nu rām hman Oja í εmbi xun ho a.

Rá hogambēfi ra Jesucristo a ra Timoteo

⁶ Nu'i gra Timoteo, xun ho 'bu guim bēnba yū cu na ram hma i ja ua, janangue'a gam pefi xun ho nangue ra Jesucristo. Nguetho bi hā'a ra ts'edi ni mbui a ra hogamhma dí εc'yēihū, ngue ra hoganxādi guí tenni. ⁷ Ne o gui ūrpa ra güenda yām hmanse yū ja'i sāti thoho ne xun ts'o. Pe dami hyādumbū nangue rá 'bēfi Oja. ⁸ Ne tengu 'bu zāi dadin cunh ma ja'ihū, ne da hyā ra ts'edi, ne ngutho ga øthū nangue ma mbuihū, da hyā ra ts'edi 'bu zāi ga humbahū nangue rá 'bēfi Oja. Ne εmme xun ngu di muui 'bu ga humbahū, nguetho i ørchū ran ho yū pa i jabū ya, ne gātho yū pa mazāi. ⁹ Ne majuāni na ram hman na, janangue'a nde'bu gātho ga øthū xun ho. ¹⁰ Janangue'a dí hāthū yūn ūnbi ne dí humbi dadīm pēhmbū, guerpū go da zā ga xihmbū xun ho rām hma Oja yū ja'i. Ne da zā ga dāp yú mbui Oja būya, ne dim pōhø. Nguetho n'dat' Oja dí tōmhbu i 'bui, nu'a in nde da yān'ū gātho yū ja'i i 'bui, ne da yān'ū to'o da 'yεc'yēi a. ¹¹ Nuya yūn xādi i ja ua, thocpa thoho gui hyādumbū εmme gui bēnbi ne gui xānbi gātho yū cu bí 'būpū. ¹² O to guídí jāpi da 'yū'ts'i' ngue gra ts'unt'ū thoho. Pe gui 'yut'ū yū cu nangue yūn t'øt'e bi xijū Oja gue gui 'yøzεε xun ho, gui jamansu 'be'a gui ma, o 'be'a gui 'yørpū. Janangue'a gui 'yuti dīn huęqui n'da ngu n'da, ne di ja'ts'i, ne da zāmzεε yú mbui. ¹³ Pe gātho 'bu hin ná sōngā bu, pe gui jamansu ni 'bēfi 'bu guí man rām hman Oja, ne'bu gadí un ran zofo yū ja'i, ne'bu guí xānbi 'be'a nam bōn'a n'daxεqui gui xifi. ¹⁴ Damim pefi xun ho nangue a rá ts'edi Oja bi 'da'i, tengu bi xi'a u 'da yú pōngahyā Oja. Ngue bi bēn'na ni mbui Oja 'bu mí 'yāp rá mfāts'i nangue'e, ne bi gāx yú 'ye bu ja ni ya. ¹⁵ Thocpa thoho gui 'yot'a dí xi'i, ne hōnt'a gui hyādumbū gui 'yot'a, ne nubūya da nu i gātho yū ja'i ngue bin te xun ho ni mbui nangue rá 'bēfi Oja guí øt'e. ¹⁶ Ne thocpa thoho gui hyādumbū gam fāse nangue ni mbui, ne gui jamansu 'be'a gātho gui xi u 'būpū nangue rām hman Oja. Ne nu'bu ngubū gui 'yot'e, ne di jāp'a Oja, ne'ū gā mi'da yū ja'i guí xānbi.

5

Ga fāx ma cūhū

¹ O guí sū'a n'da ra dāc'yēi, pe dami zofo xun ho, tengutho 'bu ni ta. Ne nu'ū yū ts'unt'ū gui 'yot'e tengutho 'bu nin 'yohūhū. ² Ne nu yū zi bōmbe gui 'yot'e tengutho 'bu ni mbe,

ne nu yu hmute, gui 'yøt'e tengutho 'bu nin ju, ne hin guim bæn'a n'da ra 'yašä nangu'e'u. ³ Ne nubu ja yu peti gui jamansuhu n'da ra bømbe 'bu xun du rá ndø, ngue'bu njo'o to'o di jamansu. ⁴ Pe nu'bu n'da ra bømbe xun du rá ndø, ne 'buh yú t'uhni, o gue yú 'beto, da baði rán t'ædi Oja a di jamansu yú mbe, tengutho bi 'yørpa 'bu mín t'uhni. Ne gue'a in nde Oja. ⁵ Ne nu'bu n'da ra zi bømbe i nyau Oja gä ra pa ne ra xui, ne hønt'a Oja im bæni, ne nu'bu njo'o to'o di jamansu, pe gui fäxhu a buya. ⁶ Pe nu mi'da yu xisu, xun du yú ndø, ngue hinguim bæni Oja, ne i honi da 'yøzehe yú pähä zehē. Madague'bu i 'bui, pe tengu'bu xun du bu nam bæni Oja. Hinga gue'u da mba ma jamansu bu ja ram peti u. ⁷ Ne nuya yu hma i ja ua, gui xänba u yu cu, janangue'a njon da 'yæna hingui ho øt'u. ⁸ Ne nu'bu n'da hin di unni 'be'a di 'be a rá ta o gue rá mbe, o gätho mi'da yú meni, man'da xun ts'o rá mbui 'bu, xinda gue'bu hin xtá 'yæc'yei, ne bi gøn'a ra Cristo. ⁹ Nuya ga xi'i nda'u ní hyoya bømbe gui hyuspa yú thuhu dim pæpæ ja ram peti. Hønt'u pæ'ts'a hyate njeya ne emme bim 'būmanhoui yú ndø. ¹⁰ Ne i hnumanho nanguie yu hoga'bæfi i øt'e, ne bi jamansu xun ho yú t'uhni, ne zai di säyaba yu ja'i bu ja yú ngu, ne him bin 'yæzehe pæ bin 'yæhe nanguie yú mi'yæc'yeihu, ne bi hyurpa yú mbui to'o mi tu yú mbui, ne bin æhya bi 'yøt' mi'da yu hogant'øt'e. Ne guehya yu hyoya bømbe gui hyuspa yú thuhu ya. ¹¹⁻¹² Pe nu mi'da yu xisu xun du yú ndø, nu'bu hingui ngu yu jeya pæ'ts'i, hin gui hyuspa yú thuhu gue gui 'yæmfu dim pæpæ. Nguetho ts'ærpu thoho da bæni din thati, ne nu'bu din thati mahøn'a hin da 'yøt'a ra 'bæfi mí ma xtá 'yøt'e. Ne ra ts'oqui a nguetho him bi ja'ts'a bi ma. ¹³ Ne nu'u, ts'ærpu thoho din danyæi yú mbui 'bu njo'o yú ndø, ne da hya'da thoho yu ngu, ne høn nan c'æte di ja, im man'a hingui ho, ne sä din thjnt'i i øt'e ne hin rá 'bæfi bu. ¹⁴ Janangue'a man'da xun ho 'bu din thati mahøn'a, dim 'buh yú t'uhni, ne dim pæpæ ja yú nguse. Ne nu'bu din jabu da 'yøt'e, hin di c'aman'æju man sæihu 'bu. ¹⁵ Nguetho i 'bu i 'da yu xisu xun du yú ndø, ne ya xæ mbengui ne i ten ra zithu. ¹⁶ Ne dí xi'i mahøn'a, nu'bu 'bu a n'da ra cu ngue bi du rá ndø a rá mbe, jatho da mbæpi, o gue rá nana bi du rá ndø, o gue rá meni, i jatho di jamansu, ne hinga gue'a ra mbeti pa ma peti bu ja ra nijä dí mba ma jamansu u. Janangue'a dí gua'a ra mbeti bu ja ra nijä ngue hønt'u njo'o to'o di jamansu da mba m'bæpi bu. ¹⁷ Nu yu ngærpi bu ja ram peti, nu'u to di ja'ts'i xun ho yú 'bæfi, da t'æspa u, ne da mba m'bäts'i 'be'a di 'bedi. Ne nu'u to i humberi din xänbate nanguie rá m hman Oja, man'da jats'editho da t'æspi. ¹⁸ Nguetho nt'o't'i: "Nu yu uafanindani 'bu i uahi hingan thu't'i yú nde, pe da zä da za yu paxi i ja bu." Ne man'da ram hma i ja: "Nu'a to dim pæfi ja rán t'ædi din ju't'i," i æna. ¹⁹ Ne hin gui 'yørpa ra güenda 'bu da mba ma yapi n'da ra ngærpi t'æmbi bi 'yøt' ra ts'oqui, hinda hønt'bu di yoho hyu u di yapi gui 'yøh pæya. ²⁰ Ne nu'bu majuañi bi 'yøt' ra ts'oqui, da mba ma hæcpi bu dim peti u mi'da, n'dahma gätho din su. ²¹ Ne madague'bu gadín amigoui o hin'na, pæ 'da'angu gui 'yørpe. Ne gue'a i jats'edi dí xi'i gui 'yøt'a, nguetho in nu a Oja, Oja da baði 'bu guí ja'ts'i, ne'a ra Hmu, ra Jesucristo, in nu i, ne yú hogam 'behni Oja mahæts'i in nu i. ²² Him 'bex gui un ra 'bæfi n'da ran 'yohu, 'be gui pæhmbu 'be'a rá mbui. Nguetho nu'bu n'da gá un ra 'bæfi, ne da 'yøt' ra ts'oqui, guí conhui rá ts'oqui a buya. Janangue'a gan 'yomfæni xun ho, ne nte gan dupate buya. ²³ Nuya dí xi'i gra Timoteo, nanguie ni mbui xun u, ne jant'a pænts' thoho, dami si zits'ætho ra vino, ne hinga hønt'a ra dehe gui si. ²⁴ Guim bæmhbu ndana u yuñ 'yohu da sih ra 'bæfi bu ja ram peti, 'bu i 'da ngue mfadi i ja yú ts'oqui, ne 'buh mi'da ngue hinga mfadi i ja yú ts'oqui jague'bu da zøn ra pa da thjnbu yú ts'oqui. ²⁵ Ne ngutho nanguie ran hocja'i i øt'a n'da, mfadi nanguie yu ja'i. Ne nu'bu him 'bexque mfadi, pæ m'bæjua da fadi, nguetho hingui sä da 'yægui.

6

¹ Nu'u yu 'yæhe bí 'bæpæ, da numansu u yú hmu to i ørpa yú 'bæfi. Ne nu'bu din jabu da 'yøt'e, njon di c'aman'u nanguie Oja ne njon di c'aman'u rán xädi Oja. ² Ne nu'bu yu 'yæc'yei u yú hmu yu 'yæhe, pæ guexta'a da numansu u yú hmu ne hin da zani ngue'bu mbæni din cuhu u. Pe man'da da bæni da mbæpi xun ho, nguetho rá mi'yæc'yeiui da mbæpi, ne di huæc'a rá hmu. Dami xänba na ram hma, ne thocpa thoho gui bænbu u.

Xun ngu dí tãhmbu nangue rá 'befi Oja nguetho i hurca ma mbuihu

³ Pɛ i 'bu'i 'da yu xãnbate n'dan'yo ram hma in xãnbate, nɛ hin din theui a rãm hma ma Hmuhu ra Jesucristo ngue majuañi di zerca ma mbuihu, nɛ hin din theui a ram hma ga dãp ma mbuihu Oja. ⁴ Pɛ nu'u, bi u't' yá mbui nangue ran 'yɛts'i, nɛ nte i pađi. Nɛ ɛmme honi di dunba yam hma guepu i fupu ran ts'eya, ran heque, ran ts'ante, ran t'u't'ate, 'be'a gãtho im bɛn rá mbui. ⁵ Nɛ nu'u thocpa tho din sui n'da ngu n'da u, gue'u bin ts'on yun 'yomfɛni, nɛ hingui sã da bađi ndana a majuañi. Nɛ im bɛni xun ngu ra mbeti da dãha nangue rá 'befi Oja. Pɛ o guí øhmbu a i man u. ⁶ Pɛ majuañi xun ngu dí tãhmbu nangue rá 'befi Oja, i hurca ma mbuihu, nɛ dí 'bumanhohu nangue Oja. ⁷ Nguetho nte bá hađu 'bu mám 'buhmbu ua ja ra ximhäi, nɛ nte da zã ga hađu 'bu bi zøn ra pa ga tuhu. ⁸ Pɛ hin da du ma mbuihu 'bu zí ts'utho dí pes'hũ yun ts'ihme nɛ yu he. ⁹ Pɛ nu'u to'o in nde dim mbeti, hingan ts'ãrpũ thoho da thãt'i da 'yøt'a ra ts'oqui. Nɛ tengu'bu da mba nthu't'i rá mbui, nɛ man'da man'da nín xãndi 'be'a gãtho da bɛn rá mbui. Pɛ ndetho din unbazehɛ, nɛ din tonto rá mbui 'be'a gãtho honi, nɛ gue'u yun t'øt'e ní zo bu ja ram 'bedi. ¹⁰ Nguetho nu'bu 'bu a n'da ɛmme in nde ra mbeti, gue'a ní mbudi gãtho yu ts'oqui bu rá mbui a. Nɛ nu'a ní ho ra mbeti u 'da, bi 'uepu rá 'yu Oja, nɛ di unba zehɛ rá mbui nangue ra dumbui.

I øt' ra hogatuhni nangue Oja a ra Timoteo

¹¹ Pɛ nu'i gra Timoteo, rá mbefi'i Oja, dami 'uegue nangue yun ts'o i mangua. Pɛ gui hyumbi gui ten'na ran ho, nɛ hønt'a Oja guim bɛni da mbãx'i'i, nɛ gui huɛc ni mija'i hu, nɛ hin gan xømbui, nɛ din ja ni yembui. ¹² Xun ngu yu ja'i bi 'yø 'bu gmim ma xun ho ni t'ɛc'yɛi. Nɛ ngutho ya gui hyut'anzambui gui tãha, tengu'bu n'da ra dofui i hãt yun unbi ngue da dãh ran sui. Janangue'a da zã guim bent'i xun ho a ra te ma'da'yo, gue'a í zon'na a. ¹³ Nɛ guim bɛni Oja in nu i, nu'a di un yá te 'be'a gãtho i 'bui. Janangue'a gui hyut'anzambui nɛ hin gui su nin dãte. Nɛ in nu'a ra Jesucristo ngue bi ma xun ho a majuañi 'bu mí mba ma dãpi ra Poncio Pilato. ¹⁴ Janangue'a dí xi'i, jats'editho gui ja'ts'i gãtho ra 'befi bin 'da'i, nte gui ts'oni, nɛ njon da man ran ts'o nangue'a buya. Nɛ gue'a gui 'yøt'a ya, gue'bu go bi zøn ra pa di nequi ma Hmuhu ra Jesucristo. ¹⁵ Nguetho nu'bu bi zøn ra pa nts'ãnni, Oja ba penhua ra Cristo mahøn'a. Nɛ nu Oja mixte xun hotho, nɛ ɛmme di johya, nɛ i 'dase ngue di manda. Nɛ nu'a Oja ra ts'ut'abi xinda gue gãtho mi'da yu ts'ut'abi 'bui, nɛ nu'a ja rá ts'edi xinda gue gãtho mi'da ja yá ts'edi. ¹⁶ Nɛ hønt'a Oja njãm'bu da du. Nɛ ɛmme di nec thoho hapũ bí 'bui, njon da zã da hyãm bu, nɛ njongui sã da nu Oja. Nu'a ɛmme i t'ɛspi nɛ da 'yuh rá ts'edi mazai. Nɛ hønt'a gam bɛmhbu a ya. ¹⁷ Dami xi'u yu mbeti 'yɛc'yɛi, ngue'u to i ja yá mbeti ua ja ra ximhäi, dami xifi hin din 'yɛts'i, nɛ xín da bɛni di muui yá mbeti, nu'u ts'ãrpũ thoho dim 'bedi. Pɛ dami xifi hønt'a Oja da bɛni, ngue di muui xun ho, nɛ da bađi bí nɛxpũ 'bu Oja gãtho xun ho dí pes'hũ, ndeju dan johyahũ. ¹⁸ Pɛ dami xifi da 'yøt' ran ho, nɛ man'da tengu'bu gue'a ná mbeti u buya. Ngue hin din 'yuya pɛ da gomhbu yu ja'i 'be'a pɛ'ts'i. ¹⁹ Nɛ nu'bu din jabu ga øthu, ga pes'hũ 'be'a majuañi di muui, nɛ ga nuhu xun ngu rán japi Oja 'bu bi zøn ra pa, nɛ majuañi dam 'bumanhohu gãtho yu pa mazai.

N'da ran zofo ran zɛgui

²⁰ Nu'i gra Timoteo, dami jamansu xun ho ra 'befi nangue rãm hma Oja bi 'da'i. Nɛ dami 'uegue nangue'u yam hma ɛmbi ní dñ ran 'yomfɛni n'da, pɛ hingui ho u. Sãti thoho, nɛ n'dan'yotho ra 'yu i ut'a n'da. Nɛ nu'u to'o bi denni, bi 'beh rá 'yu Oja. ²¹ Nɛ nuya Oja di 'da ahũ rá mate. Nɛ hønt'a dí xi'a ya.

2 TIMOTEO

Ná yoho ra søcuą bi 'yorba ra Timoteo a ra Pablo

Ran zengua

¹ Nugä dra Pablogä, Ojå bi zänni ma 'bäi'be a ra Jesucristo, ga xih yu ja'i a bi mam majuani Ojå, ngue di un ra temazaı u to di dáp yú mbui ra Cristo Jesús. ² Dí pen'na ra søcuą gra Timoteo, dadı huęc'a'i tengu'bu ma ts'unt'u i. Ne dí äp Ojå ma Tahu di 'da'a rá mate ne rán huęcate ne da hyut'a ni mbui, ne ra Cristo Jesús ma Hmuh.

Ra Timoteo da ma ran ho ma'da'yo nanguie ra Jesucristo

³ Dí ęmbä jamadi Ojå 'bu dım bęn'i, ra xui ne ra pa thocpa thoho, nguetho dí pađi guı ęc'yei xun ho tengugä, ngue dá øt'ä ra 'befi bi 'dacä Ojå, ne nguetho mi øt'u mam bombøtahe 'bu maya'bu. ⁴ Dım bęn'i gán zom 'bu mán xummi, ne bi däh ni guidä. Ne ęmme dın nde ga nu i mahøn'a, ne din jagä ran johya xun ho 'bu ga nu i. ⁵ Dım bęn'i ngue hingui yoho ni mbui. Pe guı ęc'yei xun ho, tengubu na 'yęc'yei ni ndømbe ra Loida ne'a ni mbe ra Eunice. ⁶ Jananguie'a dın nde'e thocpa tho guim bęni bi 'da'a rá ts'edi Ojå 'bu má cäx ma 'ye bu ni ya, ne dí xi'i gan ęhya gui 'yøt' rá 'befi Ojå bi 'da'i. ⁷ Nguetho nu'a rá Hogandahi Ojå bi 'daju hin di jaju dan suhu, pe di jaju ga huthu ran zambuı, ne dan huęju n'da ngu n'daju, ne ga sam zehę ma mbuihu. ⁸ Jananguie'a o guı pes' ni sä gui mamp'a rá m hman ma Hmuh, ne o guı su ngue dí ofädigä nanguie Ojå. Pe ne'i dami hyät'i gui set yun unbi tengu thohogä, nanguie rá m hman Ojå guı øt'e. Ne Ojå da mbäx'i'i. ⁹ Ne bi yanju Ojå ne bi mberca ma mbuihu, ne nubuya bi xiju ga ørpahu rá 'befi. Pe hin í yanju a rá 'befi Ojå dí øthu, pe bi yanju 'bu má hamhu rá mate. Ne gue'a bi zän zehę Ojå 'bu him manı 'yøt' ra ximhäi, ngue da yanju ra Jesucristo. ¹⁰ Nuya bi nequi a mán ts'änni, ngue bi nequi ma yanteha ra Jesucristo, nu'a bi dap rá ts'edi ran däte, ne bi jaju dán 'yohu rá 'yu ra te mazai. Ne gue'a i xiju rán ho ma'da'yo ra Cristo. ¹¹ Ne gue'a ram hma dá mangä, ne bá 'bengä, ne gue'a ram hma dá xänba u yu ja'i hing yu judío. ¹² Jananguie'a dí sägä ran unbi ya. Pe hin dí pes' ma sä, nguetho dí pačä a to'o dí ęc'yeigä, dí pađi i ja rá ts'edi da mbesca ma tegä ngue dá däpi, ga pømanho 'bu rán zegui. ¹³ Ne nanguie ran ho ma'da'yo dá xän'ni'i, dami thoqui gui 'yęc'yei ra Cristo Jesús ne dami 'yøt' ran huęcate bi 'da'i. ¹⁴ Ne dami jamansu ran ho ma'da'yo i 'yo ni güenda, nanguie rá Hogandahi Ojå i 'bup mbo ma mbuihu. ¹⁵ Guı pađi gätho bi 'ue'u yu cu ngue yu mengu bu Asia, bi 'uegue nanguieä, ne ra Figelo ne ra Hermógenes. ¹⁶ Pe nu'u gätho 'bup rá ngu ra Onesíforo, Ojå dí jap'u. Nguetho nu ra Onesíforo xun ngu yu niđi bi mbäxcagui, ne him bi mbes' rá sä nanguie yu cadena i thurcă. ¹⁷ Ne nu'bu mi zøcua Roma a, ęmme bi hyongui ne bi dıngui. ¹⁸ Nu ra Jesucristo di japi xun ho 'bu rán zegui ra pa, nguetho nu'bu mám 'bup Éfeso, ne ęmme xun ngu 'be'a gätho bi 'yørpü ngue bi mbäx rá 'befi Ojå bu a. Ne man'da guı pađi xinda guecä.

2

Ra hoga dofui nanguie ra Jesucristo

¹ Pe nu'i tengu'bu ma ts'unt'u i, gra Timoteo, dami hya ra ts'edi nanguie rá mate bi 'da'a ra Jesucristo. ² Nu ram hma gä 'yøde dá mangä, ne xun ngu'u i man'a majuani. Ne n'dat'a ram hma gui thocpa ra 'befi mi'da yu hocja'i, gui huan'ndu to'o da zä da xänba u mi'da. ³ Dami hyät yun unbi tengugä, nguetho gra hogadofui nanguie ra Jesucristo. ⁴ Nu ra dofui hingui sä xtán hęti rá mbui, ngue xun ngu mi'da 'be'a gätho da 'yøt'e tengu mi'da yu ja'i thoho, jananguie'a da zä da 'yøt'a i numanho rá hmu ngue bi cu't' ran dofui. ⁵ Nu'a to'o nde da dah ran t'ęni, pe hin da da 'bu hin da 'yørpü yun t'ędi a ran t'ęni. ⁶ Nu'a to dim pępü ja ra häi da zi a rá mbudi din ja, jananguie'a da hyumbi da 'yøt' rá 'befi, ngue da bađi rá mbudi i taşę rá 'befi nanguie rá mbui zehę. ⁷ Dami pađi 'be'a dí xi'i, Ojå di

'yomfëni'i ngue 'be'a gätho gui 'yøt'e. ⁸ Thocpa thoho guim bëni i 'bu'a ra Jesucristo ya, bi dambëni 'bu mi du, ne nu'a n'da rá m bom'betto ra David. Ne gue'a ram hma dí mangä a. ⁹ Janangue'a dí sä ran unbi ya, ne dí ofädi, tengu'bu drá ts'om'bäigä. Pe nu rá m hman Ojå hingui ofädi a. ¹⁰ Ne dí hä't'i dí thocä a ra 'befi, madague'bu pa ma unguigä, dín ndepe ne'u dim pø u to'o gätho nthahni. Ne ga comhbu rá ts'edi mixte a ra Cristo, gätho yu pa mazai. ¹¹ Majuani a ram hma, ngue Nu'bu dí m bëmhbü tengutho 'bu 'darbu xcamá tuhü ra Cristo, da zä 'darbu dam 'bühmbü 'bu.

¹² Ne nu'bu dí häthü yun unbi, pe 'darbu ga comhbu bu ja rá ts'edi 'bu.

Pe nu'bu dí comhbu a ra Cristo, ne'a da gønjü a.

¹³ Nu'bu hin dí ëc'yëihü gue majuani a, pe guexta'a majuani a, ne gätho da 'yøt'a bi ma da 'yøt'e.

Ojå da numanho ra hogambëfi

¹⁴ Dami bënba u bí 'bupü nanguéhya yam hman ya, nguetho in nu Ojå u. Gui xifi hin din junt'i nangué yúm hma. Nguetho säti tho 'bu din junt'i, ndetho di u't'u to'o i øde. ¹⁵ Ne gan ëhya gan xädi nguetho gra hogambëfi nangué a ram hma majuani. Damin 'yomfëni gui hyoni 'be'a nam bëni n'da ngu n'da ram hma, ne gui paði 'be'a pe u n'da ngu n'da yam hma, ne gui pepi xun ho. Janangue'a da numanho Ojå a guí øt'e, ne hin guí pes' ni sä. ¹⁶ Ne gui 'uegue nangué yam hma säti thoho, nguetho nu'u hingui ho u, ne di japi ëmme din ts'om'bäi n'da. ¹⁷ Ne nu'u yam hma, tengu'bu ra säsi din ndoqui, ne da 'ya rá ja'i n'da. Ngue tengu yúm hma i man'a ra Himeneo ne ra Fileto. ¹⁸ Nu'u bi 'uegue nangué ram hma majuani, ne sä ën'u ya bin ja ngue ya xun dambëni u yu 'yëc'yëi i 'bui. Janangue'a bi pärra yú t'ëc'yëi u 'da. ¹⁹ Pe nu rá 'befi Ojå i ørpa yu 'yëc'yëi, hin da zä dim 'bedi, nguetho di jamansu u yú t'ühni Ojå. Ne nu'u yú t'ühni Ojå, ngue i man rá thuhu ra Cristo, i jatho da 'uepü ja ra ts'oqui. ²⁰ Ne nuju dyu 'yëc'yëihü, dí øthü tengu'bu dyum pëfihü bu ja rá ngu Ojå. Ne tengu'bu xun ngu yam pëfi bí ja bu. Nu'u 'da yu oro, ne yu t'axi, pegue ra za u 'da, ne ra jahäi u mi'da. Nu'u 'da ëmme pa nthoni, nu'u 'da hin e mahyoni. ²¹ Nu'bu n'da ra ja'i da 'uesë bu ja ra ts'oqui, da gohi xun ho, tengu n'da ram pëfi i pa nthoni, da mba ma jamansu, ne da zä di pepi xun ho rá hmu bu ja rá ngu. ²² Janangue'a dami 'uegue nangué yu ts'oqui di ho yu ts'unt'u, pe gan ëhya gui 'yøt' ran ho in nde Ojå. Ne gui hyä ra ts'edi nangué guim bën Ojå, ne din ja nin huëcate, ne n'dat'a guim bëmhbü u gä mi'da i ëc'yëi Ojå, nangué'u m'be't'e yú mbui. ²³ Ne gui 'uetho nangué ran junt'i im man'u to'o hin din 'yomfëni, nguetho ja guerpü da mbupü n'da ra sui. ²⁴ Pe nu yú 'yëhe ra Hmu hingui sä din sui, pe din ja yú yembui nangué n'da ngu n'da u, ne din ëhya din xänbate, ne da hyät'i xun ho 'be'a da t'ørpe. ²⁵ Ne nu'bu 'bu'a n'da n'dan'yo im bëni, jante thoho gui 'yuti, xøhma tho Ojå di japi di päh rá mbui, da zøni da bå a majuani. ²⁶ Ne da dñ ran 'yomfëni xun ho büya, nguetho da yäni nangué rá 'dihi ra zñthu xí bent'i, mín nde a ra zñthu xtá 'yørpa rá pähä.

3

I jatho dam fähmbü nangué'u yu ts'om'bäi

¹ Nu'i Timoteo, dami paði 'be'a din ja. Ba ëpü yu pa xun hëi, nguetho dim 'buh yu ts'om'bäi. ² Nguetho din huëc zehë, ne hønt'a ra mbeti da nde. Ne ná yat'a, ne din 'yëzehë, ne din sante, da mbesta'a 'be'a i xih rá ta ne rá mbe, ne hingui bën ra mate bi t'ørpe, ne hingui numansu Ojå. ³ Ne hin din ja yún huëcate, ne njam'bu din hoh yú mbui, ne hønt'a go 'be'a da xih yú mijä'ihü, ne øzehë yú pähä zehë, ne njo'o to i su, ne i san'u i øt' ran ho. ⁴ Ne yu zandatho, ne hingam 'be din 'yomfëni 'be'a da 'yøt'e. Ne mbëni ma guesë, ne di ho rán johya ra ximhäi xinda gue rá pähä Ojå. ⁵ I ja yún t'øt'e tengu yú t'ëc'yëi, pe hingui nde da hyän rá ts'edi Ojå u. Pe gui 'uegue nangué'u. ⁶ Ne i pa bu ja yu ngu, i hä't' yu xisu, i xifi 'da'angu da 'yøthü ngue'u yu xisu hingui zaqui yú mbui, ngue'a xun ngu yú ts'oqui i tu. Ne man'da ní ts'ixpü ja ra ts'oqui. ⁷ Ne da 'yømanho 'be'a gä ním hma

da sifi ne thocpa tho din xädi pe njam'bu da ba a majuani. ⁸ Tengu mi ot'u ra Janes ne ra Jambres, ngue'a mim badi u, ne midin sühmbu ra Moisés, ngue rá pøngahya Oja. Ne ngutho i ot' yun 'yohu ya, din sühmbu a ram hma majuani. Ne bi ts'on yun 'yomfëni, ne bim 'bedi nangu'e'a ra 'yu majuani. ⁹ Pe hingui ngu yu pa da hyät'i, nguetho gätho da t'uti nte ní mbat'u yúm hma, tengu bin jap'u yu badi ngue ra Janes ne ra Jambres.

Rán zegui ran zofo

¹⁰ Pe nu'i Timoteo, gá tenni 'be'a dá xän'na'i. Ne guí paði 'be'a dám 'bucä, ne guí paði hanja dá ot'ä a. Guí paði 'be'a dí ec'yegä, ne gán nu njam'bu dán xømbuigä. Ne guí paði ja man huçcate. ¹¹ Ne guí paði emme bi mba ma ugui, ne gán nu 'be'a mán unbi dá hät'ä. Ne guí paði 'be'a gätho dá thocä bu Antioquia, nepu Iconio, nepu Listra, ngue nu yun uci dá nugä. Pe Oja bi yangui nangu'e gätho u. ¹² Ne majuani dí xi'i, to'o gätho da nde n'dat'a ra Cristo da denni, da mba ma uci u. ¹³ Nu yu ts'om'bäi ne yu hyäte, man'da man'da xun ts'o 'be'a da 'yot'e. Ne 'da xtín hyäthoho. ¹⁴ Pe nu'i, dami thoqui 'be'a gán xädi, guí paði gue majuani a, gue guí paði to'o bi xän'na'i. ¹⁵ Ne gue'bu go gmín t'uhni, gá pah rá t'ohni Oja, i ja rá ts'edi bi bën'ni'i gá dáp ni mbui ra Jesucristo, ne gán yäni. ¹⁶ Gätho rá t'ohni Oja bi bënba Oja nangu'e rá mbui to'o bi 'yo't'i. Ne mahyoni di jajü ga pahmbu 'be'a rán 'yomfëni Oja, ne da xijü 'bu hinga gue'a dí øthu, ne gue'a dí pärca ma mbuihu a, ne da xängahu ran ho ga øthu. ¹⁷ Janangu'e'a nte di 'be a rá mbefi Oja, da zä bu da 'yot'e 'be'a gätho xun ho.

4

¹ Janangu'e'a dí xi'i gra Timoteo, Oja in nuju, ne ra Jesucristo, nu'a i jatho ba pengua da 'yot' ran ts'ut'abi, di juanba u 'bui ne'u xun du. In nuju, janangu'e'a emme dí xi'i: ² Dami mamp'a rám hma, emme gan ehya guim ma, hønbu go hapu ne hont'a go ní ora, pe guehma gui xifi n'da ngu n'da yu ja'i. Dami hecpa yu dädits'oqui, japi da 'ye'ts' yú ts'oqui, ne gui zerpa yú mbui büya. Ne jante thoho gui xänbi ne hin gan xømbui. ³ Gui hyumbi nguetho ba epu yu pa njon da nde da 'yø'a ram hma di hocpa yú mbui, pegue da zonh'nu mi'da yu xänbate, da man u 'da yum hma man'da di hose. ⁴ Da goh yú mbui nangu'e'a majuani, ne da den'nu yum hma him majuani. ⁵ Pe nu'i thocpa thoho gan 'yomfëni xun ho. Dami hyät' yun unbi, dami ja'ts'i xun ho a ni 'befi, nangu'e rán ho ma'da'yo ra Jesucristo. ⁶ Ne nugä, mi ts'utho da zøn ra pa da guah ran t'unni nangu'e ma te dadí un Oja, da zøn ra ora ga pøngä ua, ngue ga tu. ⁷ Bi gua a ran taha dá ot'ä ya nangu'e'a ran taha xun ho, ne bi gua a ra 'dihí dá ot'ä. Dá jamansu ma 'befi nangu'e ma t'ec'yei dá ot'e. ⁸ Ne nuya bí jabu a ran ho di 'dacä ra hoga Inspector, ngue rán theui a ran ho dá ot'ä. Ne di 'dacä 'bu bi zøn ra pa. Ne hinga høngdä, ne gätho u mi'da gue i xønni ba eh ra Hmu, ne'u gätho din t'un ran ho u.

Bi mba ma bënbi ra Timoteo

⁹ Ne nu'i, Timoteo, dami 'yot' ra ts'edi gua ecua n'dihi. ¹⁰ Nguetho nu ra Crescente bi mba bu Galacia, ne ra Tito bi mba bu Damacia, nu'a go ra Demas bi mbase bu ra hnini Tesalónica, ngue bi ho ra ximhäi in nu ya. ¹¹ Hont'a ra Lucas dí 'bu'be ua. Bá si a ra Marcos 'bu guá eh, nguetho ga hongua a. ¹² Ne dá penh pu ja ra hnini Éfeso a ra Tíquico. ¹³ Pe nu'bu guá eh, gua çangui ts'u ma coto dá sopu Troas bu bí 'buh ra Carpo, ne'u ma libro gua çangui ts'u, pe man'da jats'edi gua çanga yu søcuä hinga nt'o't'i. ¹⁴ Nu ra Alejandro ra 'yot'acobre, xun ts'o 'be'a bi 'yørque. Oja di cospi nangu'e yun t'ot'e. ¹⁵ Damim fädi hin da 'yot'e'e tengu bi 'yørcä, nguetho emme bi gorca ma nde 'bu mán ya. ¹⁶ Nu'bu rá mbudi bi mba ma juangui njom bi mbäxcagui, pe gätho bi hyega thoho. Oja di punba u. ¹⁷ Pe Oja dám 'bä'be ne bi zerca ma mbui, janangu'e'a dá ja'ts'i dá man'a rám hman bu bí 'bu'u hing yu judío. Ne Oja bi mbäxqui bi yangui nangu'e yú nde yu zate. ¹⁸ Ne Oja da yangui nangu'e gätho 'be'a xun ts'o, ne 'bex da zixca bu mahçts'i bu di manda. Ga epahu Oja gätho yu pa mazai. Ne hont'a gam bëmhu a ya.

Yun zengua rán zegui

¹⁹ Dami zenguagui ts'ɛ ra Prisca, nɛ'a rá ndø, nu'a ra Aquila, nɛ'ɛ 'bɛpɛ rá ngu ra Onesíforo. ²⁰ Nu ra Erasto bí copɛ Corinto. Nu'a ra Trófimo dá sopɛ Mileto ngue xɛn ɛ. ²¹ Dami 'yøt' ra ts'ɛdi gua ɛ 'bɛ hin ní yɛt' yɛ pa xɛn sɛ. I penh'na ran zengua gätho yɛ cu i 'bɛcua, nu ra Eubulo nɛ ra Pudente, nɛ ra Lino, nɛ ra Claudia, nɛ gätho mi'da yɛ cu 'bɛcua, gätho i penh'na ran zengua. ²² Nu ma Hmuhɛ ra Jesucristo da mbäx'a ni mbɛi, nɛ di 'da ahɛ rá mate Ojɔ. Nɛ hønt'a dá xi'a ya.

TITO

Ra søcuã bi 'yo't'a ra Pablo bi mbεnpa a ra Tito

Ran zengua

¹ Nugä drá Pablogä, dí pen'na ra søcuã i ja ua grá Tito. Nugä rá 'yεhεgä Oja, ne ma 'bäigä'be ra Jesucristo. Ga zedi da 'yεc'yεi ε bi huan Oja, ne da bā a ram hma majuani, janangue'a da 'yøt' ran hocja'i nanguε Oja. ² Guehna dí øt'ä nguetho dín ndep ε ga comhbε ra temazai ngue bi ma majuani Oja 'bε rá mbudi ra ximhäi. Ne nu Oja hingui sä da man ra fehni a. ³ Ne nuya bi zøn ra pa ngue bi ts'änni da hman ran ho ma'da'yo, ne bi 'dac man t'εdi gam mangä, ngue guese Oja ma yantehε. ⁴ Ne nu'i Tito, tengu'bε majuani ma ts'unt'ε i, ngue dá ja i gá 'yεc'yεi. Ne dí äp Oja ma Tahε di 'da'a rán japi ne rán huçcate, ne da hyut'a ni mbui, ne ra Jesucristo ma Yantehε.

I pa nsifi ra Tito 'be'a da 'yørpε Creta

⁵ Janangue'a dá soc'a bε ja ra häi Creta, ngue gui juadi hapε di 'be'a ra 'befi. Ngue gui huan'ndε yε ngurbi n'da ngu n'da yε hnini bε guí 'bui, ngue nu yε ngurbi nanguε yε 'yεc'yεi, tengu dá xi'a mam'bet'o. ⁶ Gui huan'ndε to'o nte ma ts'oqui i thĩnbi, nu'a n'datho rá xisu i si, ne nu yú t'uhni bi dāp yú mbui Oja, ne hingui øt'a n'da ran tonto, xinga gue ram fe'ts'i i øt'ε yú t'uhni, janangue'a njon di yapi. ⁷ Nguetho nu yε ngurbi i 'yo yú güenda a rá 'befi Oja. Janangue'a da thahni to'o hingui øt' ran ts'o, nu'a hin din 'yεzehε, ne hin din cue, ne xín dim mihni, xín din ndesui, xín din siyate ngue ra mbeti. ⁸ Ne da thahni to'o di säyaba yú mijá'ihε bε ja rá ngu, ne di ho 'be'a gätho xun ho. Ne din 'yomfεni ts'ε, ne 'da ni huçthoho gätho, ne da numansu Oja nanguε n'da ra hogambui, ne i samzehε rá mbui hin din tonto. ⁹ Ne din zam bε ja ram hma majuani, nanguε ram hma dadín xähmbε, janangue'a da zä da xänba ε bí 'bεpε, da mbäts'i. Ne nu mi'da bí 'bεpε, ngue'ε di εcpa rám hman Oja, di bεnbi hapε di 'be'ε, janangue'a da 'yεc'yεi. ¹⁰ Nguetho nu'ε to'o im ma da 'yøthoho yun t'øt'e mi xi Oja yε judío maya'bε, i jatho da mba ma hecpi ε. Nguetho nte ní mbat'ε yám hma ε, ne i häte ε, ne i øt' yú pähä zehε. ¹¹ Ne hønba go hapε i cεrpε ja yε ngu, i ε't'ε gätho i 'bεpε, nanguε yám hmanse yε hyäte, ngue hingui sä da hma. Ne hønt'a ra mbeti in nde. ¹² Ne i øt'e tengu mi man'a n'da yú mengu zehεbε bε ra häi Creta, ngue n'da ra bāsøcuã, bi ma: “Zai yε ndøbethani ε ma menguhe ua, ne tengu yε zate ngue xun ts'o øt'ε, ne hønt'a da zi i honi, ne εmme i dānhyεi,” bi 'yεna. ¹³ Ne majuani bi man'a n'da yú menguhε. Janangue'a gui hecpa ε, n'damhma da bømanho yú t'εc'yεi ε i 'bεpε. ¹⁴ Ne gui xifi hin da 'yεc'yεibi yám hman se ε yε judío, ne xín da numansup yú t'εc'yεi se yε ja'i, gue'ε hinguin nde da 'yøt'a majuani. ¹⁵ Nu'ε to'o xun ho yú mbui, hønt'a xun ho im bεni, pε nu'ε to'o hin bi dāp yú mbui Oja ne xun ts'o yú mbui, nu'ε, hin'yε 'be'a numanho ε. Nguetho bin ts'on yún 'yomfεni, ne him bi zä bi 'yø'a bi xi Oja 'bε mi zop yú mbui. ¹⁶ Ne nu'ε yε ja'i tengu ε, εna ngue i εc'yεi Oja, pε n'dan'yo thoho yún t'øt'e, guerpε ní faði hingui εc'yεi ε. Ne xun ts'o yú mbui nanguε'a festhoho 'be'a sifi, hingui sä da 'yøt' ran ho.

2

Ra Tito din xänbate nanguε ra hoganxädi

¹ Pε nu'i gra Tito, dami xänbi 'be'a nín t'øt'e rán theui a ra hoganxädi. ² Nu yε zí ndø, dami xifi hin din iti, ne da 'yøt'e ngue da hnumansu, ne da bεni xun ho 'be'a da 'yøt'e, ne da 'yεc'yεi xun ho, ne da 'yøt' ran huçcate, ne hin din xømbui. ³ Ne'ε yε zí bømbe, dami xifi da numansu Oja hapε din 'yo, ne njon di c'aman'ε, ne xín dim mihni, ne da 'yuh ra hoga'yε. ⁴ Ne nu yε zí bømbe da xänba yε hmute di huçc yú ndø ne yú t'uhni. ⁵ Ne da xänba n'da ran 'yomfεni xun ho, hin din 'yomt'εni, ne di jamansu bε ja yú nguse, din ja ra yembui, ne da 'yøt'a da xih yú ndø, n'damhma njon da zä da man ran ts'o nanguε rám

hman Oja. ⁶ Ne nu'u yu ts'unt'u, gui xifi din 'yomfɛnise ts'u. ⁷ Ne nu'i Tito, dami 'yut'u mi'da 'be'a gätho guí ɔt'e, ngue dim 'bʉmanho. Ne n'dat'a guim bɛni ngue gui xänbi 'be'a majuani, ne gui 'yɔt'e ngue da hnumanho'i 'bʉ guín xänbate. ⁸ Ne ɛmme xtán ho 'be'a gätho guim ma, n'damhma nte da thɛn'na nim hma. Ne da mbɛ'ts' yú sä to'o nde da zɛjʉ, ne hin hapu dí mbʉ'a 'be'a da ma. ⁹ Ne'u yu 'yɛɛ i 'bʉpʉ, dami xifi da 'yɔt'e gätho i xih yú hmu, ne hin da ɔti, ne mpähä thoho da 'yɔt'a i sifi. ¹⁰ Ne hin da bɛpi 'be'a pɛ'ts' yú hmu, pɛ da 'yɔt'a gätho in numanho yú hmu. Ne nu'bʉ gätho din jabʉ da 'yɔt'e, gue'a dí necmanho ram hma nangue ma yantehʉ Oja. ¹¹ Nguetho bi nequi rá mate Oja ngue in nde di pɔ'u gätho 'bʉcua ja ra ximhäi. ¹² Ne nu rá mate Oja di bɛngahʉ ga hehmbʉ ran ts'om'bäi, ne ga hehmbʉ ma pähä zehɛhʉ. Ne di bɛngahʉ ga samzɛhɛ ma mbʉihʉ ne ga ɔthʉ ran hocjʉ'i, ne gan numansuhʉ Oja gätho yu pa dí 'bʉhmbʉ ua ja ra ximhäi. ¹³ Ne di bɛngahʉ ga tɔmhbʉ ja gue'bʉ bi nequi a ran johya dí tɔmhbʉ, ngue di nequi a ma Ojahʉ ra Jesucristo tate tho rá ts'edi, ne ma yantehʉ a. ¹⁴ Ne bin däsɛ a ngue di 'bercahʉ gätho man ts'om'bäihʉ, ne da mberca ma mbʉihʉ, da 'yɔt'e ngue yú t'uhni zehɛgahʉ Oja, ne di ɛhyagahʉ nangue ran ho ya. ¹⁵ Ne guehna i ja ua gui xänba bʉya. Dami xänbi, gui 'yomfɛnip yu cu, ne gui hecpi, nguetho bin 'da'a ran t'ɛdi xun ho gui 'yɔt'e. Ne o guidí japi da mbesta'a nim hma.

3

I sih ra Tito nda'a nín zofo da xänba yu 'yɛc'yɛi

¹ Ne nu'i gra Tito, dami bɛnba u yu cu ngue da numansu ra ts'ut'abi, ne'u yúm fäts'ihʉ ra ts'ut'abi gätho da numansu. Ne hin da 'yɔrpa ram fɛ'ts'i, pɛgue mpähä thoho da 'yɔt'e 'be'a gätho xun ho. ² Ne gui xifi njon ga c'aman'uhʉ, ne hin dan junthʉ, pɛ ma pähä zehɛhʉ da thacpahʉ. Ne din jajʉ ra yembʉi nangue gätho yu jʉ'i. ³ Guim bɛmhbʉ ngue neju dán tontohʉ mám'bet'o, ne mi jase man t'ɛdihʉ, neju dán hyäzehɛhʉ, ne gätho dán 'yɛɛhʉ rá ts'oqui ra ximhäi. Ne dá 'bɛh ma pahʉ nangue man ts'om'bäihʉ dá ɔthʉ, ne dá seyabahʉ ma mijʉ'ihʉ. Mí ts'anju ne xim mí santehʉ. ⁴ Pɛ bi zɔn ra pa bi nequi rá mate Oja ma yantehʉ, ngue bi 'yɔrpa ran huɛcate u yu jʉ'i. ⁵ Ne bi yanju Oja. Pɛ hin nangue yun t'ɔt'e xun ho dá ɔthʉ, pɛ bi yanju nangue rán huɛcatesɛ 'bʉ má ɔmanhohʉ a. Bi 'dajʉ ra 'da'yote 'bʉ mi mberca ma mbʉihʉ, ne dí 'bʉhmbʉ ma'da'yo nangue rá Hogandahi. ⁶ Ne bi 'dajʉ xun ho rá Hogandahi n'yoi xun gu rán japi ne rá ts'edi nguetho ra Jesucristo ma yantehʉ a. ⁷ Ngue bi hogahʉ nangue rá mate, janangue'a 'darbʉ dam 'bʉhmbʉ nangue ra temazajʉ, ne gue'a dí tɔmhbʉ a ya. ⁸ Ne gätho majuani na im mangua. Gui hyah ni mbʉi gui xänbi xun ho yu 'yɛc'yɛi 'bʉpʉ, janangue'a da bɛni ɛmme da hyumbi da 'yɔt'a ran ho. Nguetho xun ho a, ne da mbäx yú mijʉ'ihʉ bʉya. ⁹ Pɛ o guidín junthʉ nangue'u yum hma nte ní mbatho, ne hinguin junthʉ nangue 'bɛ'u yú thuhu u yum bombɔta maya'bʉ. O guidín sʉhmbʉ nangue yun t'ɛdi midí un Oja yu judío, nguetho säti thoho 'bʉ dán sʉhmbʉ u. ¹⁰ Nu'bʉ 'bʉ a n'da n'dan'yo yum hma im ma ní dʉp'ahʉ yun junt'i, dami hecpi. N'dandj o yondj gui hecpi. Pɛ nu'bʉ hin da 'yɔde, gui hyethohʉ a. ¹¹ Nguetho nu'a xi'ahʉ yum hma ní dʉp'ahʉ yun junt'i, xí bɔm bʉ ja rá 'yu Oja a, ne ɔt' yu ts'oqui, ne da nuse bʉ 'be'a xí 'yɔr bʉya.

Man'da i xih yú amigo ra Pablo

¹² Dí ɛna ga pɛnhna ra Temio o gue ra Tíquico. Nu'bʉ bi zɔm bʉ, 'yɔrqui ts'u ra mate gua ɛ'a n'dihi, dan c'at'ui bʉ ra hnini Nicópolis. Nguetho dín nde dam 'bʉhmbʉ bʉ 'bʉ bin ja yu pa xun sɛ. ¹³ Dami fäts'i xun ho a ra Zenas, nu'a im pɔngahyʉ nangue yun t'ɛdi. Ne'a ra Apolos, dami zedi da dɛn'a mahyoni ngue da hyax 'bʉ bi mbɛ bʉ n'danni. ¹⁴ Nguetho nu yu cu da badi ngue dim pɛfi xun ho nangue yú 'bɛfi zɛhɛ, n'damhma da zä da mbäx u mi'da di 'be'a mahyoni. ¹⁵ Dami zengua gahe ts'u u bí 'bʉpʉ, ngue'u ma mí 'yɛc'yɛihʉ, ngue 'da xtán huɛctahʉ. Ne dí ap Oja da 'yents'ahʉ rán japi gätho ahʉ. Ne hont'a dí xi ahʉ ya, ne hont'a gam bɛmhbʉ a ya.

FILEMÓN

Ra søcuq bi 'yo't'a ra Pablo bi mbɛnpa a ra Filemón

Ra Pablo bi 'yorba ra søcuq ra Filemón

¹ Nguä drá Pablogä dí ofädigä nangue ra Cristo Jesús. Dí ot'ä'be ra søcuq ra Timoteo, ne ga pen'na'be ma amigo'a'be grá Filemón, man 'yohu i nangue rá 'befi Oja. ² Ne dadí zengua'be yu 'yɛc'yɛi ngue zai dim peti bu ni ngu, ne ma cuhu ra Apia. Ne dadí zengua ra Arquipo man 'yohuhu dín yamhbe rá 'befi Oja. ³ Nu Oja ma Tahu ne ma Hmuhu ra Jesucristo di 'da'ahu rá mate ne da hyut'a ni mbuihu.

Rán huɛcate ne rá t'ɛc'yɛi ra Filemón

⁴ Ne nu'i ma zu cu mahuɛqui i, nu'i grá Filemón, dadí undä ra jamadi nangue'e nu'bu dí ya'be Oja. ⁵ Nguetho dá øde 'be'a guí ørpø guí 'buhmbu, ɛmme i ja nin huɛcate nangue yú t'uhni Oja bu. Ne dí øde ngue i ja ni t'ɛc'yɛi xun ho nangue ra Jesús ra Hmu. ⁶ Ne dí äcä rá ts'edi Oja ngue xun ngu yu ja'i da 'yɛc'yɛi ra Jesús nangue nim hma, ne da hyani 'be'a gätho ran ho di 'daju ra Cristo Jesús. ⁷ Gueczehögä ɛmme dadí johya, ne i hu ma mbui nangue nin huɛcate, ma zu cu i grá Filemón. Nguetho xun ngu gá hyurpa yú mbui yú t'uhni Oja.

Bi t'öp ra mate ra Filemón nangue rá 'yɛɛɛ ra Onésimo

⁸ Nuya madague a i ja man t'ɛdigä nangue ra Cristo ngue xcá manda i, ⁹ pe man'da xun ho ga ä'a n'da ra mate tho gui 'yøt'e nangue ran huɛcate tho, ngue gui simanho mahøn'a na ni 'yɛɛɛ ra Onésimo. Nugä drá Pablogä, ya xtán dæc'yɛigä, ne dí ofädigä nangue rá 'befi ra Cristo Jesús. ¹⁰ Dí ä'a ra mate nangue ra Onésimo, nu'a tengu'bu ma t'uhnigä nangue ra Cristo, nguetho bi 'yɛc'yɛi ra Cristo nangue dá xicä ua ja ra fädi. ¹¹ Nu'bu 'da yu pa xu thogui, hin te madí muui ni 'yɛɛɛ ra Onésimo. Pe nuya xun ho da 'yørcui. ¹² Nuya ga pen'nahu ra Onésimo bu guí 'bui. Ne nu'bu bi mba a, da du ma mbui, nguetho ɛmme dím bɛn a. ¹³ Ne dín ndepe xtán gocua ra Onésimo, sä xtí zequi ts'u, nguetho dí ofädigä, ngue dím mangä ran ho ma'da'yo, ngue tengu'bu da gue'a zehɛ xquí zequi. ¹⁴ Pe hin dín nde gam ma ngue da gocua 'bu nte guím ma, nguetho nu'a ran huɛcate jatho da bɛnse n'da, hin da t'ørba ts'edi n'da a. ¹⁵ Pe nu'a bi 'yøt'na bi 'dapu guí 'bui 'da yu pa, pe bi bømanko, nguetho bi hocpa rá mbui Oja ya. Ne nuya gadín cuui mazai na ya. ¹⁶ Hin gui sini nangue ni 'yɛɛɛ thoho pe gui sini nangue ni zu cu nangue ra Cristo, nguetho nuna ma zu cuhu mahuɛqui. Nuya man'da di nuui ya, nguetho hinga hønt'a ni 'yɛɛɛ, pe ni zu cu nangue ra Cristo ma Hmuhu ya. ¹⁷ Nu'bu majuani dadín amigoui xun ho, dami sin na ra Onésimo, tengu tho 'bu xquí sin zehögä 'bu xcá mbasegä bu. ¹⁸ Nu'bu ja 'be'a bi 'yøt'e'e, uague i ja 'be'a i tu'a'i, pe 'yo ma güenda ga juzehögä. ¹⁹ Nugä ga firmagä, drá Pablogä, janangue da fädi majuani ga ju't'ä a rá güenda na. Janangue'a hingui høi gui sin ya ne gadín cuui. Pe nde'bu guin 'yomfɛni ts'u, nguetho guengä dá ja'a'i gá tɪn a ra temazai 'bu gmí 'yɛc'yɛi ram hma dá xi'i. ²⁰ Nuya ma zu cu, 'yørcui ts'u ra mate 'be'a dí ä'a'i, nangue guín 'youi ra Hmu. Nu'bu gui 'yut nin huɛcate nangue ra Onésimo, da hyu ma mbui 'bu. ²¹ Nugä dá o't'ä a ra søcuq i ja ua ya, nguetho dí ɛc'yɛi ngue gui 'yøt'e 'be'a dí xi'a'i. Ne dím bɛni hinga hønt'a dí xi'a'i pe man'da ran ho guim bɛnse 'be'a gui 'yøt'e. ²² Dami hoqui ts'u haru sä dan säyagä bu, ne dami 'yäfø Oja nanguecä, ne Oja da 'yøt'e da xogagui, da zä ga mbagä bu, gan nu'ahu büya.

Yün zengua ra Pablo, ne bi ma da nu ran japi a ra Filemón

²³ Nuya dí ofädi'be ra Epafras, ne'a di zengua i. Ne nu'a i ofädi nangue bi mamp'a rán ho ma'da'yo ra Cristo Jesús. ²⁴ Nu ra Marcos ne ra Aristarco ne ra Demas ne ra Lucas, nuya ma mimbefihe nangue rá 'befi Oja di zengua i. ²⁵ Ne nu'a ma Hmuhu ra Jesucristo di 'da'ahu rán japi a, gätho ahu. Ne hønt'a dí xi a ya.

HEBREOS

Ra sœcuã bi 'benba yu 'yεc'yεi, yu israel, ngue na yã ra hebreo u

Bin 'yuse Ojã nangu'e a rá Ts'unt'u

¹ Nu'bu maya'bu thoho 'dahmi ts'u bu í 'yu'a rán 'yomfɛni Ojã, ne 'dahma 'dan'yo bu á xi'u yú pøngahya. Ne gue'u bi xi a mam bombøtah u, gue dyu israelhu. ² Pɛ nuya rán zεgui yu pa ya, bi jajũ ga pãhmbu xũn ho Ojã ya nangu'e rá Ts'unt'u bi zœcuã dí 'bũhmbu. Ne gue'e a rá Ts'unt'u í 'yøt' Ojã gãtho yu ximhäi, ne bi zãnni dim Hmu 'be'a gãtho i ja. ³ Ne ní 'yεpu bí 'bu Ojã rá Ts'unt'u tengu'bu rá thai ra hyadi, gue'a di jajũ ga pãhmbu a rán ho Ojã. Ne tengu 'bu ra sello, 'da angu da bœni. Ne di 'yonse 'be'a gãtho i ja a rá Ts'unt'u Ojã, nangu'e rãm hma i ja rá ts'edi. Ne nu'bu mí juase bi hoga ma ts'oquihũ ua, bi mbeng bu mahɛts'i 'darpũ ní mandau i a tãte thoho i ja rá ts'edi.

Man'da i ja rá ts'edi rá Ts'unt'u Ojã xinda gue'u yúm 'behni mahɛts'i

⁴ Nu rá Ts'unt'u Ojã 'bu ya xí hogahũ, bin t'un rá ts'edi xũn ho xinda gue'u yúm 'behni mahɛts'i. Nguetho ya rá Ts'unt'u zεhe Ojã a, i conhui rá ts'edi rá Ta xinda gue'u yúm 'behni. ⁵ Nguetho:

Nu'i ma 'dats'unt'u i,
dí 'da a ni ts'edi ya,

pɛ njãm'bu bi t'ɛmp'u yúm 'behni Ojã, pɛ hinda hønt'a rá Ts'unt'u zεhe. Ne:

Nugã dra Ta nangu'e ma Ts'unt'u,

ne xínga n'da rãm 'behni Ojã bi 'yεmbi. ⁶ Pɛ nu Ojã 'bu mambá si ua ja ra ximhäi a rá Ts'unt'u, ne bi 'yεna:

Nu ahũ gyũm 'behnihũ mahɛts'i, gãtho gui thãndehũ na ma Ts'unt'u,

bi 'yεn Ojã. Nguetho nu'a rá Ts'unt'u go da t'ɛspa a bu na nu Ojã. ⁷ Pɛ nu yúm 'behni mahɛts'i, i øt' Ojã yú 'yεhe thoho u, tengu mán t'o't'i:

ɛmmɛ i tih yúm 'behni 'bu i ørpa rá 'befi tengu 'bu yũn ðãhi,

ne di juadi 'be'a gãtho hingui numanho Ojã tengu 'bu yu sibi, nangu'e rá ts'edi zεhe Ojã.

⁸ Pɛgue bi 'yεmp'a rá Ts'unt'u Ojã:

Nu'i gra Ojã, thocpa thoho gam manda zεhe mazãi,

njãm'bu dim 'beh ni ts'edi, ne guidí manda xũn ho.

⁹ Ne bi 'yεmbi:

Nu'i gra Ojã, ɛmmɛ guí numanho a ran ho, ne 'be xingui ts'u guí nde gui nu a ran ts'o.

Janangu'e a ni Ojãgui man'da dá 'da'a ran johya

xinda gue'u gãtho mi'da ni cu gue ma 'yεc'yεi,

bi 'yεmbi. ¹⁰ Ne bi 'yεmp'a rá Ts'unt'u a Ojã:

Nu'i gra Hmu, rá mbũdi gã 'yøt' ra ximhäi,

ne gã 'yøzεhe 'be'a gã bí ja mahɛts'i,

bi 'yεn Ojã.

¹¹ Ne nu'a ra ximhäi dim pãdi, ne mahɛts'i, pɛ nu'i gam 'bui mazãi.

Gãtho yu din ts'oni tengu'bu yu 'yahe.

¹² Ne tengu'bu di pãh ní he n'da,

din jabu 'bu gã pãh ra ximhäi.

Pɛ nu'i njãm'bu gam pãdi gãtho yu pa,

ne njãm'bu da gua'a ni te.

¹³ Ne, dami manda ua ja ma ts'edi ui,

ja gue'bu ga ja i gui tap'u gãtho man sũihũ,

bi 'yɛmp'a rá Ts'unt'u a Oja. Pɛ njam'bu bi xi u yúm 'behni Oja tengu a. ¹⁴ Gátho yúm 'behni bí pɛnhua, tengu'bu yɛn dahi gue hin dí nuhu, i øt' yú 'yɛhe Oja nangueju to'o gátho nts'anni da hyan a ra te njam'bu da guadi.

2

Jatho ga urpah ra güenda a ní yanjü Oja

¹ Pɛ nu'a rá Ts'unt'u Oja bi 'yurcahu rá 'yu Oja, xinda gue u 'be'a mí hma maya'bu. Janangue'a man'da ɛmme jats'editho ga jamansuh u 'be'a dí øhmbu ya, n'dahma hin ga 'behmbu a, nɛ xín dam 'behmbu buya. ² Nu'bu mí man'u yúm 'behni Oja u yún t'ɛdi Oja maya'bu, pɛ guehma bi nu ran unbi a rán säui a to bi mbesta a bi ma. Pɛ nu'a rá hma Oja bi man'a rá Ts'unt'u, man'da ja rá ts'edi a. ³ Janangue 'be xíngui ts'u ga ponju 'bu hin dí urpah ra güenda a rá hma mixte thoho. Nɛ gue'a ram hma ní yanjü Oja a. Nɛ rá mbudi bi manse ra Hmu 'bu mim 'bucua ja ra ximhäi. Nɛ m'bejua bi xiju u yú xädi gue bi 'yø a bi man ra Hmu. ⁴ Nɛ'a Oja bi 'yudi majuani a ram hma 'bu mí 'yøt' yu hmerpa nɛ xun ngu yun t'øt'e mixte. Nɛ'bu mí 'daju ra ts'edi nangue rá Hogandahi, tengu mí ndese Oja bi darcahu. Nɛ gue'a í 'yudi majuani a ram hma.

Nu ra Jesús njuqtho bin ja tengu thohogahu

⁵ Pɛ nuna rá ts'edi Oja gue dí mangä, hinga nan ja xun ho. Pɛ hinga gue'u yúm 'behni mahɛts'i di jap Oja di manda bu ja ra 'da'yo ximhäi 'bu bin ja rá ts'edi Oja xun ho bu. ⁶ Pɛgue bi zän Oja to'o di manda bu, tengu bi si'a Oja 'bu mí t'anni 'be'a di 'yɛt'ui yu ja'i: 'Be'a gue ɛ dí pɛhmbe gue ɛmme guím bɛnje, nɛ dyu ja'i thohohe. Nɛ man'da guidí jamansuje.

⁷ Pɛ ja 'da yu pa gá jaje him mí ja ma ts'edihe, xinda gue'u nim 'behni bu mahɛts'i.

Pɛgue gá sänni gui 'yɛscahe, nɛ gui 'dac ma ts'edihe.

Nɛ gá sänni ga mandahe 'be'a gátho i 'bui nɛ 'be'a gátho i ja gue gá 'yøt'e.

⁸ Nɛ gátho gá sän'ndu mi'da 'be'a gá gá 'yøt'e gue da 'yɛc'yɛigahe,

bi 'yɛm bu män t'o't'i. Janangue'a hin'yü 'be'a bi zänni gue hin ga mandahu, nguetho bi 'yɛna: "Gátho da t'ɛc'yɛi u yu ja'i." Pɛ hindaná nuhu gue gátho da 'yɛc'yɛigahu. ⁹ Pɛ hinda hont'a ra Jesús, bin ja tengu män t'o't'i, bi t'ɛspa 'bu mí du, bin t'un rá ts'edi. Pɛgue xín ja 'da yu pa bin japi him mí ja rá ts'edi xinda gue'u yúm 'behni Oja mahɛts'i. Janangue'a bi zä bi du nangue n'da ngu n'daju, nangue rán huɛcate Oja. Nɛ nu'a ran däte bi nu, gue'a í t'ɛspa a. ¹⁰ Nu Oja bi zän'ndu gátho da hyonse. Nɛ bi nde bá si xun ngu yú t'uhni bu ja rá ts'edi. Janangue'a xun ho a bi 'yøt' Oja gue bin unba u yú Hmu, gueru bi zä bi yanjü xun ho. ¹¹ Nɛ nu'a ra hocpate nɛ'u to'o mahoqui, nɛ n'dat'a yu Ta. Janangue'a hingui pɛ'ts' rá sä a ra hocpate da 'yɛmbi yú cu u bi hoqui. ¹² Tengu män t'o't'i, bi 'yɛna:

Ga xi u ma cu gátho nangue'e,

nɛ ga ɛs'i'i nubu ja rá mpeti ma cu,

bi 'yɛn'a ra Cristo. ¹³ Nɛ man'da bi man ra Cristo:

Dí tø'mi da mbäxcä Oja.

Nɛ xø bi 'yɛna:

Dí 'bähmbe ua ya yú t'uhni Oja bi 'daqui,

bi 'yɛn'a ra Cristo. ¹⁴ Nujü yú t'uhnigahu a, dyu ja'i thohohu, ngue i ja ma ngøhu nɛ ja ma jihü. Nɛ a ra Jesús bin ja'i nɛ bin ja rá ngøc'yɛi tengu thoho gahu. Janangue'a bi zä bi du ngue í 'berpa rá ts'edi a rá hmu ran däte, ngue ra zıthu. ¹⁵ Nɛ gueru da zä di 'uecpa yú mbidi u to'o i su ran däte gátho yu pa i 'bui. ¹⁶ Nɛ mfädi hinga gue'u yúm 'behni Oja mahɛts'i bi 'yørpa ra güenda da yäni, pɛgue guenjü dyu 'yɛc'yɛihu yúm bom'betoju ra Abraham, nde Oja da yanjü. ¹⁷ Janangue'a nu ra Jesús njuqtho bin ja tengu thoho gahu, bi bɛni 'be'a gátho dí m bɛmhbu, bi zä 'be'a gátho dí sähu. Nu'bu hin xtín jabu, hin xtán zä xtí huɛgahu, hin xtán zä xtí juah rá 'befi Oja gue bi hoga ma ts'oquihu. Gue'a í t'ɛmbi bim hmumbäjä a. ¹⁸ Nɛ nuya da zä da mbäxcahu to'o i ts'ä nangue yun unbi, nguetho nese a bi ts'ä nangue yun unbi, nɛ bi hyät'i.

3

Nu ra Jesús man'da sä da t'ɛspi xinda gue'a ra Moisés

¹ Nuya, ma hoga cu ahɯ, gue bi huan'nahɯ 'darpɯ dam 'bɯhmbɯ bɯ mahɛts'i a Ojɔ. Dami 'yɔhmbɯ ya nangue ra Jesús, nu'a ra pɔngahyɔ nɛ ra hocpate nangue rá 'yu Ojɔ dí tɛnhɔ. ² Nu ra Jesús bi juah rá 'bɛfi bi un'na Ojɔ, tengutho ra Moisés bi juah rá 'bɛfi gue bi jamansu ɯ n'dam'bɯi yú t'ɯhni Ojɔ. ³ Pɛ nu ra Jesús man'da sä da t'ɛspi xinda gue'a ra Moisés, tengu thoho ra ta bɯ ja n'da ra ngu man'da da t'ɛspi xinda gue'ɯ yú t'ɯhni. ⁴ Pɛ madague'bɯ i ɔrpa rá 'bɛfi Ojɔ ɯ yɯ ja'i, tengu bi 'yɔt' ra Moisés, pɛ nu'a Ojɔ i ɔzɛhɛ gátho rá 'bɛfi. ⁵ Nguetho rá 'yɛhɛ Ojɔ a ra Moisés, nɛ bi ja'ts' rá bɛfi bi jamansu gátho yú t'ɯhni Ojɔ maya'bɯ. Nɛ nu rá 'bɛfi ra Moisés bi 'yu i ts'ɯ a rá 'bɛfi ra Cristo da 'yɔt' 'bɯ bi zɔhɔ. ⁶ Pɛ nu ra Cristo rá Ts'ɯnt'ɯ Ojɔ a, nɛ bi ja'ts'i bim hmu nangue'ɯ n'dam'bɯi yú t'ɯhni Ojɔ. Nɛ guectahɯ ya n'dam'bɯi yú t'ɯhni gahɯ Ojɔ, 'bɯ dadí thoctahɯ dí pɔhmbɯ majuɔni a, nɛ'bɯ dadí thojɯ a nán johyahɯ a ran ho dí tɔmhɯ.

Da zin yú t'ɯhni Ojɔ da hyurpa yú mbɯi

⁷ Janangue'a i ɛn'a rá Hogandɔhi Ojɔ bɯ ja rá t'ohni:

Nuya ra pa i jabɯ ya in zo ahɯ Ojɔ. Pɛ ɛmmɛ xɯn ho 'bɯ gui 'yɔhmbɯ a i xi ahɯ.

⁸ 'Yo gadí ɯ't' ni mbɯihɯ tengu bi 'yɔt'ɯ mí tɛn ra Moisés, bi numan'ɯtho Ojɔ 'bɯ mín 'yo bɯ ja ra ɯhái.

Nɛ bi zä Ojɔ ɯ yɯ ja'i nangue 'bɛ'a bi numanhose.

⁹ Nu nim bombɔtahɯ bi 'yɔrca ran ts'áte nɛ bi numan'ɯthogui 'bɯ nyote njɛya mín 'yo bɯ ja ra 'yu, madague'bɯ bi nu xɯn ngu yɯn t'ɔt'e gue dá ut ma ts'ɛdi, bi 'yɛn Ojɔ.

¹⁰ Janangue'a dán cuɛgä nangue'ɯ yɯ ja'i, nguetho thocpa thoho i 'uegue nangue yú mbɯi, hin jam'bɯ bi bɔ a ra 'yu dá xifi, bi 'yɛn Ojɔ.

¹¹ Janangue'a ɛmmɛ dán cuɛgä nangue'ɯ. Majuɔni dá ma, hin ga singä bɯ ja ra häi ɯ ngue da hyu yú mbɯi, bi 'yɛn Ojɔ.

¹² Ma zi cu ahɯ, pɛ dam fáhmbɯ. Xi'bɯ n'da ahɯ gui 'uehmbɯ 'bɯ din ja ahɯ ra ts'ombɯi, gue gui 'yɛna hin gui nde gui 'yɛc'yɛihɯ Ojɔ, i 'bɯi. ¹³ Pɛ n'da ngu n'da ahɯ damim fäxhɯ bɯ ja ra hoga'yu, n'da pa ngu n'da pa, janya i sä ga ɔhmbɯ a im ma Ojɔ, yɯ pa ya. Nɛ nu'bɯ din jabɯ gui 'yɔthɯ, xínga n'da ahɯ da hyä ahɯ yɯ ts'oqui, gue di 'bät'a ni mbɯihɯ.

¹⁴ Nguetho dí comhbɯ a rán ho ra Cristo 'bɯ dí thojɯ a ní hyu ma mbɯihɯ a, gue'bɯ go rán zɛgui tengu 'bɯ rá mbɔdi dá tɔmhɯ. ¹⁵ Janangue'a i xijɯ a rá t'ohni Ojɔ ya:

ɛmmɛ xɯn ho 'bɯ gui 'yɔhmbɯ a rá nde Ojɔ gue in zo ahɯ ya.

'Yo gadí ɯ't' ni mbɯihɯ tengu bi 'yɔt'ɯ 'da bi numan'ɯ tho Ojɔ, bi 'yɛna.

¹⁶ To'o ɯ bi 'yɔh rá m hma Ojɔ nɛ bi numan'ɯ tho. Ha hinga gue ɯ yɯ ja'i bi yɔn Ojɔ nangue'a ra häi Egipto mín 'yohɯ ra Moisés. ¹⁷ Nɛ to'o bi un ra cue Ojɔ gátho nyote njɛya. Ha hinga guet'ɯ bi yɔn Ojɔ bɯ ja ra häi Egipto, bi 'yɔt' yɯ ts'oqui, janangue bi du bɯ ja ra ɯhái. ¹⁸ Nɛ to'o ɯ majuɔni bi t'ɛmbi hin da hyurpa yú mbɯi Ojɔ. Ha hinga guet'ɯ him bi 'yɛc'yɛi Ojɔ. ¹⁹ Gam bɛmhɯ ya hanja him bi zä bi zin Ojɔ ɯ, nguetho him bi 'yɛc'yɛi Ojɔ ɯ.

4

¹ Nuya i jatho ga suhɯ, janya i ja yɯ pa i xijɯ Ojɔ da zinjɯ bɯ ja rá ngu ngue da hyurca ma mbɯihɯ. Xɔhma ts'urbɯ thoho hin da zɔni ga cɯthɯ bɯ. ² Nguetho nejɯ bi sijɯ a ram hma gue dí cɯ't'a n'da, tengu bi sih yɯ ja'i mí 'bɯh maya'bɯ, gue'ɯ bin 'yohɯ ra Moisés. Pɛ nu'ɯ, him bi zä í ts'im bɯ a ram hma bi sifi, nguetho him bi nde bi bɔ ɯ gue majuɔni a. ³ Pɛ nujɯ gue dí pɔhmbɯ majuɔni a ram hma, guenjɯ gue ga cɯthɯ bɯ da hyurca ma mbɯihɯ Ojɔ. Nɛ guerpɯ him bi zä bi yɯt'ɯ 'da, bi 'yɛn Ojɔ:

Janangue'a dán cuɛgä nangue ɯ, nɛ majuɔni dá ma, njam'bɯ ga singä ɯ gue da hyu yú mbɯi, bi 'yɛn Ojɔ.

Pɛ bi dɛ'mi bi xih yɛ jɛ'i gue da zim bɛ 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi Ojɛ, nɛ bin säya bɛ, bi hyu rá mbɛi zɛhɛ. ⁴ Tengu bi ma rá t'ohni gue nubɛ bi ma, gue:

Ná yoto ma pa bin säya Ojɛ 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi.

⁵ Pɛgue bi xi'ɛ bɛya nangue'ɛ 'da mín 'yohɛ ra Moisés:

“Njɛm'bɛ ga singä ɛ gue da hyu yú mbɛi,” bi 'yɛn Ojɛ.

⁶ Pɛ guehma 'bɛi to'o din säya bɛ da hyu yú mbɛi. Pɛ hinga gue'ɛ 'da bi sifi maya'bɛ, nguetho him bi 'yɛc'yɛi a ram hma. ⁷ Pɛgue bi 'yu Ojɛ n'da ra pa mahɔn'a, gue ra pa i jabɛ ya, tengu bi ma ra David nangue ɛ xɛn ngu yɛ jɛya xí thogui 'bɛ mí 'bɛh ra Moisés. Nɛ gue'a ram hma xí hmangua, gue ɛna:

Nuya ra pa i jabɛ ya in zo ahɛ Ojɛ. Pɛ ɛmmɛ xɛn ho 'bɛ gui 'yɔhmbɛ a i xi ahɛ.

'Yo gadí ɛ't' ni mbɛihɛ tengu bi 'yɔt'ɛ 'da bi numan'ɛtho Ojɛ, bi 'yɛn'a ra David.

⁸ Nu'a ra Moisés bim pommi a ra Josué bi thoqui bi zix ɛ yɛ jɛ'i. Bi säyabi bɛ ja a ra häi Canaan bi un Ojɛ, bin johya bɛ. Pɛ nu'bɛ da gue'a ran johya bi man a Ojɛ, hin xtá ma mahɔn'a Ojɛ nangue man'da ra pa 'bɛ. ⁹ Janangue'a guexta'a i ja n'da ra xɛqui í juadi xɛn ho, guɛpɛ da hyurca ma mbɛihɛ Ojɛ, gue yú t'ahnigahɛ a. ¹⁰ Nu'ɛ to'o da yɛt'i gue da hyurpa yú mbɛi a Ojɛ, din säya nangue gätho yú 'bɛfi ɛ tengu tho Ojɛ bin säya nangue gätho rá 'bɛfi bi hyu rá mbɛi 'bɛ mí jua a bi 'yɔt' ra ximhäi. ¹¹ Janangue'a nde'bɛ ɛmmɛ ga ndehɛ ga cɛthɛ bɛ. Hin ga ɔthɛ tengu ɛ him bi 'yɛc'yɛi ram hma 'bɛ mí xi Ojɛ. ¹² Pɛ nu'a rá m hman Ojɛ dim pɛfi tengu'bɛ ra theni yoho yú het'i, pɛ man'da i ja rá ts'edi a xinda gue ra theni, ngue i sä da zɔrpɛ mbo ní mbɛi n'da, i urcahɛ 'bɛ'a gätho dí m bɛmhɛ mbo ma mbɛihɛ, 'bɛ'a majuañi dín nde ga ɔthɛ, ngue nda'a bi bɛngahɛ Ojɛ, nɛ nda'a dá bɛnsɛhɛ. ¹³ Xinga n'da ɛ bi 'yɔt'a Ojɛ gue i sä da 'yɛcpi 'bɛ'a mbɛni, gätho i paði, nɛ di nɛqui bɛ ja rá dá a to i hɛscahɛ ra güenda.

Nu ra Jesús ma hmumbäjäɛhɛ xɛn ndoho rá ts'edi

¹⁴ Nu ra Jesús rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɛ, i t'ɛmbi ma hmumbäjäɛhɛ nguetho ma hocpatehɛ a. Nɛ bi zɔm bɛ mbo mahɛts'i. Nɛ i fäxcahɛ a gue i ja rá ts'edi mixte. Janangue'a ga thoqui ga tenhdɛ a rá m hma. ¹⁵ Nu ra Jesús ma hmumbäjäɛhɛ i paði hinga gätho dí häthɛ ɛ dí sähɛ, nguetho bi zä 'bɛ'a gätho dí sähɛ. Pɛ hin jɛm'bɛ bi 'yɔt'a n'da ra ts'oqui. ¹⁶ Janangue'a hin ga suhɛ dan yɛhɛ Ojɛ bɛ bí ja rá ts'edi, nguetho di huɛgahɛ nɛ di pungahɛ, nɛ da mbäxcahɛ a ra ora dí homhbɛ a.

5

¹ Bi than'dɛ 'da yɛ jɛ'i israɛl 'bɛ maya'bɛ ngue dim hmumbäjä. Nɛ da 'yäp'a Ojɛ nangue gätho mi'da. Nɛ midí thocpa Ojɛ ɛ yú 'bɔts'e nangue ɛ yɛ zu'uɛ bi tho, gue ní mba ma punbi yú ts'oqui yɛ jɛ'i. ² Nɛ nangue yɛ jɛ'i tho ho ɛ yɛ hmumbäjä, hinga gätho bi 'yɔt'e xɛn ho, ngutho ɛ mi'da yú mija'ihɛ. Janangue'a bi zä janate tho bi hoc'ɛ yɛ 'yambɛi nɛ yɛ 'yɔt'ats'oqui. ³ Nɛ jatho rá mbɛdi midí un Ojɛ n'da ra 'bɔts'e ra mbäjä nangue yú ts'oqui zɛhɛ, tengu bi 'yɔt'e nangue yú ts'oqui yɛ jɛ'i. ⁴ Njongui sä da 'yɔt'e gue dim hmumbäjäɛ, nɛ hɔnt'a Ojɛ sä da huahna n'da ra hmumbäjä, tengu 'bɛ mí huahna ra Aarón. ⁵ Nɛ ngutho bin ja nangue ra Cristo, him bi manse gue dim hmumbäjäɛ, pɛ Ojɛ bi un ran t'ɛdi gue dim hmumbäjä, tengu bi ma rá t'ohni Ojɛ 'bɛ mí 'yɛna:

Nu'i ma 'dats'ɛnt'ɛ i,

dadí 'da'a ni ts'edi ya.

⁶ Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

Nu'i gam mbäjä gätho yɛ pa ya,

tengu ra hmɛpya bi 'yɔt' ra Melquisedec,

bi 'yɛn Ojɛ bɛ ja rá t'ohni. ⁷ Nu ra Cristo 'bɛ mim 'bɛcua ja ra häi, zɛi nan yɛi Ojɛ, bi 'yäp rá mfäts'i da dɛp'ɛ. Nts'edi bi mbafi nɛ bin zoni. Pɛ bi baði ja rá ts'edi Ojɛ da yɛm bɛ ja ran dɛte. Nɛ bi 'yɔ Ojɛ 'bɛ mí nde din unse bɛ ja rá pähä Ojɛ. ⁸ Nu'a ra Cristo, madague'bɛ rá Ts'ɛnt'ɛ Ojɛ a, pɛgue bin jɛ'i a, janangue'a bi xänba yɛn ɛnbi 'bɛ'a dí 'yɔrpa rá pähä Ojɛ a. ⁹ Bin jabɛ bi 'yɔt'e, janangue'a bi zɔni bi jɛ'ts'i gätho rá pähä Ojɛ. Nɛ bi zä bi un'na

ra te mazai gue to'o gätho da 'yɛc'yɛi a. ¹⁰ Nguetho bi huan Oja a gue dim hmumbäjä nangué dyu 'yɛc'yɛihɛ, tengu ra hmeɣya bi 'yɔt' ra Melquisedec.

Nts'utho 'bu ga penjɛ

¹¹ I ja xun ngu 'be'a dín nde ga xi ahɛ nangué a bim hmumbäjä a ra Cristo. Pɛ xun hɛi ga xi ahɛ nguetho hin guí honi gui paɣmbɛ. ¹² Nɛ xun ngu yu pa xu thogui gue mí ja ngue xquín xänbatehɛ, pɛ guexta'a i jatho da si ahɛ u yam hma hingui hɛi nangué Oja. Nguetho gá cohi gán 'yambuihɛ. I jatho gui sihɛ ra xi'ba tengu'bu gyɛ 'uerehɛ, nɛ hin guí häthɛ gui sihɛ njuan̄tho ran ts'ihmɛ. ¹³ Nɛ nu'a gnán ts'ihmɛhɛ ra xi'ba, in ja tengu yu 'uere, nɛ hinda ná paɣmbɛ 'be'a ra te gue dám 'buhmbɛ njuan̄tho. ¹⁴ Pɛ nu ran ts'ihmɛ xun ho nt'ɔt'e nangué yu daja'i. Nɛ xun te yú mbui nangué zai din 'yomfɛni, janangué'a paɗi nda'a xun ho nɛ nda'a hingui ho.

6

¹ Janangué'a nde'bu ga thoqui ga homhbɛ gue dan daja'ihɛ. Nde'bu hinga hont'a ga mamhbɛ a rá mbudi bi sāngahɛ nangué ra Cristo. Nde'bu hinga hont'a ga mamhbɛ gue ga päh ma mbuihɛ gue mí ɛna xtá hyojɛ, nɛ hinga hont'a ga mamhbɛ ga dáp ma mbuihɛ Oja. ² Nde'bu hinga hont'a ga mamhbɛ ram hma dan xixyɛhɛ, nɛ nangué ran jäxa'yɛ, nɛ nangué da dambɛni u xun du, nɛ nangué din ja ran juan̄bi 'bu rán zɛgui, nde'bu hinga hont'u ga mamhbɛ ya, nguetho dí paɣmbɛ nda'a u. ³ Mbähä ga thojɛ 'bu da zä da xoc'a ni mbuihɛ Oja, nguetho i ja mi'da. ⁴⁻⁶ Nguetho nu'bu hin ga thohmbɛ, xohma thoho da bɛni da mbenc i 'da. Nɛ nubɛya him man'dandj da nde ba pengui mahon'a. Nguetho nu'bu mí numanho n'dandj rán nequi Oja, nɛ bi zāmanho a bi un Oja, nɛ bin 'yohɛ rá Hogandahi Oja, nɛ bi zāmanho a rá hogamhɛma Oja, nɛ bi bɛ i ts'u rá ts'edi a ra 'da'yo ximhäi din ja. Pɛ nu'bu da mbengui, ya him man'dandj da zä di hoc yú mbui mahon'a. Nguetho im bɛni tengu'bu da zä di cuat mahon'a bu ja ra pont'i a rá Ts'unt'u Oja, nɛ di japi din thenda a ra Cristo. ⁷ Nguetho tengu'bu n'da ra häi a ra ja'i, n'dandj ngu n'dandj din 'ye, i pɔt'e, nɛ i pɔts'e 'be'a pa nthuhu bu. Nɛ nu'a ra häi nu'bu di japi din ja 'be'a tupɛ a ra mbefi, da hyan rán japi Oja a. ⁸ Pɛ nu'bu hin di japi da bɔx'a 'be'a bi thupɛ, nɛ hont'u yu 'uini i ja bu, nte di muui 'bu. Nɛ hin da hnumanho a ra häi 'bu. Nɛ nɛzɛgui da mba nt'udi nangué ra sibi.

Bi zangba ma mbuihɛ a ra Jesús, dí tømhbɛ a ran ho ya

⁹ Pɛ madague'bu njabɛ dá mamhbe, ma zi cu ahɛ, pɛgue dí haxhe njuani gan jahɛ tengu ra hogahäi, bin japi bin ja xun ngu 'be'a bi thupɛ, nguetho bi hoc'a ni mbuihɛ Oja. Nɛ xun ndoho ran japi ba ɛhɛ, guin nuhɛ. ¹⁰ Nguetho xun ho ɔt' Oja ngue hin di pumbɛni a ra 'befi gá 'yøthɛ, nɛ ran huɛcate gá 'yuthɛ u 'da ni cuhɛ, nangué rá thuhu Oja, nɛ nangué a guí ødahɛ ya. ¹¹ ɛmme dí ndehe gui thojɛ gan ɛhyahɛ, n'da ngu n'da ahɛ, gue'bu go rán zɛgui ra pa. Janangué'a da zoni gui hyamhbɛ 'be'a gätho guí tømhbɛ. ¹² Hin dí ndehe da yändanhyɛi thoho ahɛ, pɛ dami 'yøthɛ 'be'a mí ɔt'u 'da 'bu mí baɗi majuani a rá m hma Oja, nɛ bi hyät'i bi zet yú mbui, janangué'a bi hyan a ra herencia bi ma majuani Oja. ¹³ Nu Oja 'bu mí xih majuani a ra Abraham, bi ma majuani nangué rá thuhu zɛhɛ. Nguetho njo'o man'da xun ndoho rá ts'edi hinda hønse a. ¹⁴ Nɛ bi 'yɛn Oja: “Majuani xun ngu ran ho ga 'da i, nɛ ga 'da i xun ngu nim bom'beto,” bi t'ɛmp'a ra Abraham. ¹⁵ Nu ra Abraham bɛya bi hyät'i bi dø'mi, janangué'a bi hyani 'be'a bi xi a Oja. ¹⁶ Nu'bu 'da yu ja'i im ma majuani 'be'a da 'yøt'e, i ndønba rá thuhu Oja, nɛ ya him ma hyom mi'da yam hma dí hoc'a, nguetho i faɗi majuani a bi ma. ¹⁷ Nɛ'a Oja 'bu mí nde da 'yurcahɛ ngue majuani a rá m hma, bi man rá thuhu zɛhɛ 'bu mí xijɛ ra herencia. Ngue gueju nts'änni ga hamhbɛ a. Janangué'a ga paɣmbɛ njam'bu di pä a bi xijɛ. ¹⁸ Janangué'a yoho bu dá paɣmbɛ, rá m hmanse nɛ rá thuhu zɛhɛ, ga paɣmbɛ hin dim fɛhni Oja, pɛ majuani da zinjɛ bu. Ngue gueju bá 'dahmbɛ bu mí ja xcá tuhɛ, dá benthɛ bu hapɛ da zinjɛ ya. ¹⁹ Janangué'a bi zinjɛ bu a ra Jesús, bi zangba ma mbuihɛ bu mbo rá ngu Oja, njam'bu da hyɛgahɛ. ²⁰ Nguetho

m'bet'o bi yurpɔ a ra Jesús. Nɛ bi xi a Ojɔ ngue bi hogahɔ ngue da numanhojɔ bɔ. Gue'a nam bɔni ma hmumbäjäɔhɔ, ngue i 'bɔi mazai, tengu ra hmɛpya bi 'yɔt' ra Melquisedec.

7

Bim mbäjä ra Jesús tengu ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra Melquisedec

¹ Nu ra Melquisedec bim hmuts'ɔt'abi bɔ ja ra hnini Salem, nɛ bim mbäjä nanguɛ Ojɔ mixtetho rá ts'ɛdi. Nɛ nu ra Abraham 'bɔ mam bá tap'ɔ 'da yɔ ts'ɔt'abi, bin c'at'ui ra Melquisedec, bi t'äp rán japi Ojɔ nanguɛ a ra Abraham. ² Nɛ nu'a ra Abraham bɔya bi un'na ra Melquisedec a ná 'dɛt'a gue xpí hyɔnba yún sɔihɔ, gue rán t'unni Ojɔ a ná 'dɛt'a. Nɛ nu rá thuhu ra Melquisedec nde da ma “ra hoga hmuts'ɔt'abi.” Nɛ nde da ma gue “ra hmuts'ɔt'abi di hocpa ra sɔi,” nɛ gue'a nam bɔn'a rá thuhu rá hnini Salem. ³ Nɛ hinga mfɔdi to'o rá ta ra Melquisedec, o to'o rá mbe. Nɛ hinga mfɔdi nda'a rá 'yɔ, nɛ hinga nt'o't'i gue'bɔ mím 'bɔi o gue'bɔ mí du. Jananguɛ'a tengu'bɔ rá ts'ɛdi rá Ts'ɔnt'ɔ Ojɔ bɔ ín 'yu a ra Melquisedec, gue dim mbäjä gätho yɔ pa hɔn'bɔ go njam'bɔ. ⁴ Jananguɛ'a sä ga pɔhmbɔ ya gue xɔn ngu rá ts'ɛdi ra Melquisedec 'bɔ min ja, nguetho guesɛ ma ngurpa bɔtahɔ ra Abraham bi un'na ná 'dɛt'a bá tap'ɔ yún sɔihɔ. ⁵ Nu rán t'ɛdi Ojɔ bi xi ɔ yú t'ɔhni ra Leví gue yú mbäjä yɔ israel, gue da hyɔcpa a ná 'dɛt'a ɔ yú meni, madague'bɔ yúm bom'beto ra Abraham ɔ, pɛ nɛsɛ ɔ. ⁶ Pɛ nu ra Melquisedec, madague'bɔ hingui conhui rá 'yɔ ra Leví gue ra Abraham, pɛ bi un'na ná 'dɛt'a gue'a bá tap'ɔ ra Abraham. Nɛ nu ra Abraham, madague'bɔ xɔn ngu rá ts'ɛdi bɔ nam bɛn Ojɔ, nguetho bi xifi majɔani da 'yɔrpa a Ojɔ. Pɛ man'da ja rá ts'ɛdi ra Melquisedec nguetho bi t'äp a ran japi a ra Abraham. ⁷ Nɛ mfɔdi nu'a di jap'a n'da man'da ja rá ts'ɛdi xinda gue'a pa ma japi. ⁸ Pɛ nu'ɔ yú mbäjä ra israel zai midin t'un'na ná 'dɛt'a, pɛ yɔ jɔ'i ɔ, nɛ i tu ɔ. Pɛ nu man'da ra mbäjä gue ra Melquisedec, i mam bɔ ja ra t'ohni tengu 'bɔ i 'bɔtho. ⁹ Nɛ da zä gam bɛmhɔbɔ ya, gue gätho rá 'yɔ ra Leví, gue yú mbäjä ra israel, gue i äp'a ná 'dɛt'a ɔ yú meni, gam bɛmhɔbɔ gue nɛ'ɔ tengu'bɔ bin jut'ɔ 'bɔ mí un'na ná 'dɛt'a xɛqui a ra Melquisedec a ra Abraham. ¹⁰ Nguetho da zä gam bɛmhɔbɔ nanguɛ ra Abraham, tengu'bɔ ya xmín 'yohɔ yúm bom'beto 'bɔ mín c'at'ui ra Melquisedec, madague'bɔ hin nám 'bɔi. ¹¹ Bim mbäjä ra Aarón gue rá 'yɔ ra Leví, nɛ rá ngurpa bɔta a ra Abraham a. Nɛ gue'ɔ bim mbäjä ɔ nanguɛ'ɔ yɔ israel, tengu bi man yún t'ɛdi Ojɔ. Pɛ nu'bɔ da guehya yú 'bɛfi gue ní yɔn Ojɔ ɔ yɔ jɔ'i, him mi jatho xtí nɛqui man'da ra mbäjä gue n'dan'yo 'bɔ, tengu ra hmɛpya bi 'yu a ra Melquisedec, nɛ hin nanguɛ a ra Aarón. ¹² Pɛ nu'bɔ mí mba ma pädi yɔ mbäjä, nɛ 'bɛ'a mí ɔt'e, nɛ ɔ yɔn t'ɛdi mí tɛnni, mí jats'ɛditho da mba ma pädi ɔ. ¹³⁻¹⁴ Bi 'yɛn ra t'ohni gue nu a man'da ra mbäjä gue ra Cristo a, bim 'bɔi nanguɛ man'da rá ts'ɔnt'ɔ ra Israel, ngue hing rá 'yɔ yɔ mbäjä. Nguetho mfɔdi xɔn ho gue ma Hmuhɔ bim 'bɔi nanguɛ rá 'yɔ ra Judá. Nɛ nte bi ma yún t'ɛdi ra Moisés, gue dim mbäjä a rá 'yɔ ra Judá. ¹⁵ Pɛ man'da gui pɔhmbɔ 'bɛ'a dá mangä 'bɔ guim bɛmhɔbɔ nanguɛ a ra Melquisedec, gue i udi tengu a man'da ra mbäjä, nu'a ra Cristo a. ¹⁶ Nɛ hin nanguɛ ra 'yɔ bi man ɔ yɔn t'ɛdi da zä dim mbäjä a ra Cristo. Nɛ xín nanguɛ ɔ yɔn t'ɛdi mí ma 'bɛ'a da t'ɔt'ua bi dɛn'na, nguetho him mán ts'änni zai din ja ɔ. Pɛgue bi zä bim mbäjä nanguɛ a rá ts'ɛdi a rá tɛsɛ njam'bɔ da zä da guadi. ¹⁷ Gue'a bi man Ojɔ:

Nu'i gra mbäjä mazai,

tengu ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra Melquisedec,

bi 'yɛn Ojɔ. ¹⁸ Gue'a án t'e'ts'a ra 'yu gue bi ts'än maya'bɔ, nguetho mbe nte midí muui a. ¹⁹ Nguetho njom bi zä bi hocpa yú ts'oqui ɔ yɔn t'ɛdi bin t'un ra Moisés. Pɛ bi nɛqui man'da xɔn ho, gue i sixcahɔ bɔ bí 'bɔ Ojɔ. ²⁰ Nɛ man'da xɔn ho ra 'yu nanguɛ ra 'da'yo mbäjä, nguetho bi manse rá thuhu Ojɔ 'bɔ mí un rán t'ɛdi a rá Ts'ɔnt'ɔ. ²¹ Pɛ nu mi'da yɔ mbäjä 'bɔ mín t'un yú 'bɛfi, him bi hndɔnba rá thuhu Ojɔ. Nɛ nanguɛhna ra hmumbäjä, bi manse rá thuhuse Ojɔ. Tengu bi mam bɔ ja rá t'ohni Ojɔ, bi 'yɛmp'a rá Ts'ɔnt'ɔ zɛhɛ: Nugä dra Ojɔ, dí manse ma thuhugä, nɛ hin ga pä a dí ma.

Nu'i gam mbäjä gätho yɔ pa mazai,

tengutho ra hmɛpya bi 'yɔt'a ra Melquisedec,

bi 'yɛn Ojɔ. ²² Nu ra Jesús, da zä di ja'ts'a n'da ran hoqui man'da xɛn ho xinda gue'a mí ja mam'bet'o, nguetho dim hmumbäjä mazai a. ²³ Nu'u 'da yɛ mbäjä bi zɔni xɛn ngu mí 'bui, nguetho i tu, nɛ him bi zä bi thoqui hɔn'bu go njam'bu. ²⁴ Pɛ nu ra Jesús hingui tu, janangue'a njo'o man'da sä da hyɔnba rá 'bɛfi. ²⁵ Janangue'a da zä di hoqui xɛn ho ɛ to'o da zɔm bu 'bu Ojɔ ya, nangue a ra Cristo. Nguetho i 'bui mazai, da zä thocpa thoho da 'yɔp'a Ojɔ nangue ɛ to da zɔm bu. ²⁶ Njuantho ɛ gue'a ra Jesús a ma hmumbäjä dí homhbu. Nguetho xɛn hotho a, nte in dupatese him bi 'yɔt' yɛ ts'oqui, nɛ him bi hyɔnba yúm 'bäi ɛ yɛ ts'om'bäi, nɛ man'da i pa nt'ɛspi gue i ja rá ts'edi bu mahɛts'i. ²⁷ Nu yɛ ja'i 'bu mim hmumbäjä di thoqui da mbɔspa Ojɔ gätho yɛ pa, mbädi bi mbɔspe nangue yú ts'oqui zɛhɛ, nɛ m'bejua yú ts'oqui yɛ ja'i. Pɛ nu ra Jesús him bi 'yɔt'e tengu ɛ, nɛ n'dandj thoho bi mbɔspa Ojɔ 'bu mi un rá tesɛ, nguetho di muui mazai a. ²⁸ Nu rán t'ɛdi Ojɔ bi man ra Moisés bi t'ɛmbi dim hmumbäjä ɛ yɛ ja'i thoho, pɛ him bi hyät'i bi ja'ts'u yɛn t'ɛdi Ojɔ. Pɛ nu'bu mí manse rá thuhu Ojɔ, bi ma gue dim hmumbäjä rá Ts'unt'u zɛhɛ. Nɛ nu'a gätho bi ja'ts'u yɛn t'ɛdi nɛ bi juadi, nte di 'beh ya. Nɛ gue'a rá m poniui a rán t'ɛdi Ojɔ bin t'un ra Moisés a ra Jesús.

8

Nu ra Jesús bin hocpate nangue ra 'da'yon hogui

¹ Bí 'bɛpɛ mahɛts'i a ma hmumbäjähu gue ma hocpatehu, 'darpɛ ní mandau i tɛtɛ thoho rá ts'edi. Nɛ guehna man'da jats'edi na dí xi ahɛ. ² Nɛ dim mbäjä bu majuani i pa nthande Ojɔ bu mahɛts'i, tengu'bu ra nijɔ bi 'yɔt' Ojɔ, nɛ him bi hyɔh yɛ ja'i. ³ Gätho yú hmumbäjä ɛ yɛ israel, bi ts'anni di un yɛ 'bɔts'e nangue ɛ yɛ zu'uɛ bi tho, nɛ mi'da. Janangue'a nɛ a ra Jesucristo ja 'be'a bi uni, nguetho nɛ a ra hmumbäjä a. ⁴ Pɛ hinga guecua ja ra ximhäi bim mbäjä a. Nɛ nu'bu xtín zangua ja ra häi, njam'bu xtán zä xtím mbäjä. Nguetho hing rá 'yɛ ra Leví a, nɛ hing yɛ zu'uɛ bi mbɔx'a, tengu bi man rán t'ɛdi Ojɔ bi man ra Moisés. ⁵ Nɛ nu'a ra nijɔ bu midím pɛ ɛ yɛ mbäjä ua ja ra ximhäi, n'da ra hmɛpya thoho gue 'be'a ɔrpɛ mahɛts'i. Nguetho bi sih ra Moisés 'bu mí dɔp'a ra nijɔ: “Dami jamansu 'be'a gui jap'u i ja bu, nɛ 'be'a gätho gui 'yɔrpɛ, tengu thoho dá ut'a 'bu gmí 'bɛpɛ ja ra t'ɔhɔ,” bi 'yɛmp Ojɔ. ⁶ Pɛ nu ra Cristo bin t'un'na n'da ra 'bɛfi ɛmme man'da xɛn ho xinda gue'u mi'da yɛ mbäjä. Nguetho din hocpate nangue ran hogui man'da xɛn ho 'be'a gätho i ma da 'yɔrcahɛ. ⁷ Nu'bu xtán zä xtí hocpa n'da a rá mbädi ran hogui, him mí jatho xtán ja a ná yoho ran hogui. ⁸ Pɛ nu Ojɔ him bi zä bi numanho yɛ ja'i nangue a ran hogui mí ja, pɛ guexta'a ndupate bu na nu Ojɔ ɛ. Janangue'a bi 'yɛna: Da zɔn'a n'da ra pa

ga ɔt'ä n'da ra 'da'yon hoqui mahɔn'a nangue yɛ mɛ israel nɛ yɛ mɛ judá.

⁹ Nɛ hin din ja tengu ran hoqui dá xi ɛ yúm bombɔta

'bu mambá jɛcpɛ ra häi Egipto, nɛ dá jamansu.

Dá xifi xtí ja'ts'i, pɛ him bi hyät'i da 'yɔzɛhɛ man hoqui dá xifi, gue man t'ɛdi dá xi a ra Moisés.

Janangue'a him bi zä dá numanho ɛ, bi 'yɛn'a ra Hmu.

¹⁰ Pɛ nu ran hoqui ga ɔrpa yɛ israel 'bu m'bejua mi'da yɛ pa, din ja tengu gam mangä ya.

Ga un man 'yomfɛni bu ja yɛn 'yomfɛni ɛ,

nɛ ga japi mpähä thoho da dengui.

Janangue'a da numanhogui, nɛ ga ɔt'ä gue yú Ojɔgä ɛ, nɛ din ja gue ma t'uhni zɛhɛ ɛ buya.

¹¹ Nɛ hinga hneh i thoho 'bo'o da xänba ɛ,

nɛ njon da sänbi gue da baqui,

nguetho gätho da bɔc zɛhɛ ɛ,

yɛ ngurpi o gue yɛ ja'i thoho.

¹² Nɛ ga punbi nangue ran ts'o,

nɛ him man gam bɛngä ɛ yú ts'oqui,

bi 'yɛn Oja. ¹³ In jabu a ra 'da'yon hoqui, ne gue'a í t'ɛmbi ra nyonhoqui a mí ja, gue ya bi juah rá 'befi a, ne ní mba bu dim 'bedi 'bu mí man na.

9

Nɛcua ja ra häi mí ja rá ngu Oja, nɛpɛ mahɛts'i

¹ Nu'a rá mbudi ran hoqui, mí ja yún t'ɛdi nangue yún t'ɔt'e mí t'ɔrpɛ ja ra niɟa ua ja ra ximhäi. ² Ne nu'a ra niɟa bi t'ɔt'e, bin ja n'da ra cuarto rá mbudi, t'ɛmbi xɛn dɛxqui, guepɛ mí ja rán 'dɔgue yɛ lámpara, ne ra mɛxa gue i cɛx yɛ 'bɔxtuhmɛ. ³ Ne mí ja man'da ná yoho ra cuarto gue nubɛ mbo, mán joti n'da ra 'bɔt'e, guepɛ mí t'ɛmbi man'da xɛn dɛxqui. ⁴ Ne nubɛ, mí ja bu ra mɛxa ra oro guepɛ mí zɔ ra xɛca xiza yɛmanho. Ne a rá huada ran hoqui gue mán jots'i ra oro gátho yú hyo. Ne nubɛ mbo ra huada mí hɔpɛ n'da ra xaro gue ra oro, mí o bu zi ts'ɛ ra hmɛ i t'ɛmbi ra maná. Ne a rá tɔhɔ ra Aarón gue bi 'dogui, ne ɛ yɛ xɛndo bi t'o't'a ra nyonhoqui, gue nu'ɛ yún t'ɛdi Oja maya'bu. ⁵ Ne nu rán jo'mi ra huada, n'da ra xithe i t'ɛmbi ran ts'áya ram punbate. Ne mí tɔpɛ yoho yú pɔte ɛ yú mbädi Oja mahɛts'i, mí com'pɛ mate ra xithe bu mí pa nsits'i ra ji dí m punba yú ts'oqui yɛ ja'i. Pɛ hinga xɔt'a ga xi ahɛ 'be'a nam bɔn'ɛ gátho yɛ hmɛpya mí ja bu mbo ra niɟa. ⁶ Bin jabu bi t'ɔt'e. Nu yɛ mbäja thofo, thocpa thofo mí cɛrpɛ a rá mbudi ra cuarto, gue mí ɔt' yú 'befi nangue ran dɛnde bu ja ra niɟa. ⁷ Pɛ nubɛ ná yoho ra cuarto man'da xɛn dɛxqui, hɔnt'a ra hmumbäja mí thopɛ, hɔnt'a n'dapa thofo i tho a n'da jeya. Ne nu'bu mí yɛrpɛ, i thɛxpɛ rá ji yɛ zu'uɛ gue mí xixpɛ, nangue rá ts'oqui zɛhɛ 'bu rá mbudi, ne nangue yú ts'oqui yɛ ja'i 'bu ná yondi. ⁸ Nu'a rá Hogandahi Oja di jajɛ ga pɛhmbɛ, ngue hin ní soc'a ra 'yu ní mba bu bí 'bu Oja 'bu gátho mí t'ɔthoho ran dɛnde bu ja a ra niɟa ua ja ra ximhäi. Ne gue'a n'da ra hmɛpya bi 'yu a ra 'bɔt'e mí corpɛ man'da xɛn dɛxqui, mí corpa bu ɛ yɛ ja'i. ⁹ Gátho ɛ yún t'ɔt'e mí t'ɔrpɛ ja a ra niɟa, n'da ra hmɛpya thofo nangue a njuantho i jajɛ ya. Nguetho yún t'unni ne yɛ 'bɔts'e bi un'na Oja, him bi zä bi hocpa bu mbo rá mbui ɛ mi ɔt'e. Janangue mí pa njorpi bu ɛ. ¹⁰ Nguetho hɔnt'a mí man yún t'ɛdi nangue yún ts'ihmɛ midí hoqui, ne midín xɛt'i. Pɛ nu'ɛ gue'ɛ 'da yún t'ɛdi gue i ja thi. Ne gue'a bi zän Oja da 'yɔt'ɛ, ja gue'bu mam bá ɛh ra Cristo, ja bi nequi a majuani ra 'yu ja rá ts'edi a buya. ¹¹ Gue ya bá ɛh ra Cristo, ne gue'a ma hmumbäjahɛ a, nangue ra 'da'yo nhoqui i ja ya. Ne nu'a ra niɟa guepɛ dim pɛhna ra mbäja ya, man'da xɛn ho, ne guepɛ majuani bu. Ne him bi 'yɔt' yɛ ja'i, nguetho hing ra ngugua ja ra ximhäi a. ¹² Pɛgue mahɛts'i bu bi yɛt' na ra Cristo ya, tengu ra hmɛpya bi 'yuh yɛ hmumbäja 'bu mí yɛrpɛ man'da xɛn dɛxqui. Ne ya hin di un yú ji yɛ t'ɛde'yo o gue yɛ t'undani, pɛ bi un rá jise. Ne n'dandi thofo bi yɛrpɛ, ne bi yɛnjɛ xɛn ho a. ¹³ Nu rán t'ɛdi Oja bi t'ɛmbi xɛn ts'o ní ngɔc'yɛi n'da 'bu xí dā a n'da ra du. Ne bi ma jatho da mba ma c'uaspa rá ji ra toro ne ra de'yo, ne rá 'bospi a ra t'ɛsundani gue bi t'upɛ ja ra sibi. Ne gue'a dí hocpa ní ngɔc'yɛi n'da a. Ja bi zä bi dɛnde Oja ɛ buya. ¹⁴ Pɛ gam bɛmhbu man'da ɛmme i ja rá ts'edi a rá ji ra Cristo, bi mberca ma ts'on'yomfɛnihɛ midí 'uegahɛ nangue Oja, n'dahma da zä ga ɔrpahɛ rá 'befi Oja gue i 'bui. Nguetho hin'yɛ rá ts'oqui ra Cristo, ne bin unse bu 'bu Oja, ra 'bɔts'e gue mazai di muui bu nam bɛn Oja. ¹⁵ Nu ra Jesucristo bin hocpate nangue ra 'da'yon hoqui 'bu mí du. Janangue'a gátho bi mba mahoqui ma ts'oquihɛ, gue guejɛ mí tenhdɛ rá mbudi ra yonhoqui. Hinga hɔngdahɛ, pɛ ne ɛ mí 'bu 'bu hin nán ja a ra 'da'yon hoqui. Ne nubɛya gátho bi zä dá comhbɛ ran japi mazai gue bi xi Oja ɛ bi zohni. ¹⁶ Nu'bu i man'a n'da to'o da zocpa ɛ 'be'a pɛ'ts'i, pɛ 'be da fadi 'bu majuani bi du, ja da t'ɔt'a xi ma buya. ¹⁷ Hingui sä da t'ɔt'a xi ma 'bu i 'butho, hinda hɔn'bu bi du. ¹⁸ In jabu bin ja 'bu rá mbudi a ran hoqui bi man Oja, gue bin ho 'bu mí mba m'bänbi rá ji n'da ra zu'uɛ, ja bi fadi majuani bi nu ran dɛte buya. ¹⁹ Janangue'a nu'a ra Moisés 'bu mí xih rán t'ɛdi Oja gátho yɛ mɛ israel, ne bi c'uaspa ra ji buya. Bi mit' ra thenga xide'yo ne n'da ra t'ɛ'yɛza gue n'youi yú paxi, ne bi garbu ja ra dehe n'youi rá ji ra t'undani ne rá ji yɛ chibo, bi c'uaspa bu ja rá sɔcuɛ i man rán t'ɛdi Oja, ne gátho yɛ ja'i bi mba ma c'uaspi a ra ji buya. ²⁰ Nubɛya bi 'yɛna: “Nuna ra ji, guehna dí hoc'a ran hoqui na, gue bi man Oja nanguejɛ. Nuya da zä di punga ma ts'oquihɛ,” bi 'yɛn a ra Moisés. ²¹ Ne nubɛya bi

c'ua'ts' ra ji bu ja rá nijá Ojá, ne 'be'a gátho mí ja bu mbo mí pa nthoni bu ja rán thánde Ojá, gátho bi mboxpu yu ji. ²² Ne i mam bu ja rán t'èdi Ojá, gue gue'a ra ji í hoc'u 'be'a gátho mí t'òt'e. Pe nu'bu hin dim fán ra ji, hin'yu ra punbi nangué ra ts'oqui, i ém bu mán t'o't'i.

Í 'uec yu ts'oqui a ím 'bòts'e ra Cristo

²³ Nu'a ra nijá, n'da ra hmépya thoho mí ja ua ja ra hái, bi mba ma hoqui nangué u yú ji yu zu'ué mí hma. Janangué'a bin ja ra 'bòts'e man'da xun ho gue dí hogahú, tengu'bu dyú nijáhu majuáni bu mahéts'i. ²⁴ Ne hinga guépu ja ra nijá bi 'yòt' yu já'i i 'buh ra Cristo ya, nguetho yu hmépya tho u nangué a majuáni rá ngu Ojá. Pe e guépu mahéts'i bi yut'i, i áp Ojá ya nanguéju. ²⁵ Nu yú hmumbájá yu israel, jeya 'bu njeya mí carpu ja ra cuarto man'da xun duxqui, midí un ra ji, pe hin rá jise. Pe nu ra Cristo hinga thocpa thoho di un ra 'bòts'e. ²⁶ Xi'bu xtín ja tengu yu hmumbájá, jeya 'bu njeya midí un ra ji. Mí jatho xun ngu yu nidi xtán du ra Cristo 'bu, gue'bu go rá mbudi ra ximhäi. Pe him bin jabu bi 'yòt'a. Pe nuya n'dandj thoho bi zocua ra Cristo gue bin unse bim 'bòts'e zehé, gue í 'uecpa yú ts'oqui yu já'i. Ne guehya yu pa gue di já'ts'a mí hma mám 'bet'o. ²⁷ Tengu yu já'i, nts'änni n'dandj thoho da du, ne m'bejua da nu ran juanbi. ²⁸ Ne ngutho ra Cristo, n'dandj thoho bin uni bim 'bòts'e, ngue bi 'uecpa yú ts'oqui u xun ngu yu já'i. Ne m'bejua ba pengua da zin u i t'òmi, pe hin dí 'yèhé dí 'uec yu ts'oqui mahøn'a.

10

¹ Nu'a ran t'èdi bin t'un ra Moisés nangué yu 'bòts'e bi 'yòt' yu mbájá, n'da ra hmépya thoho nangué'a ran ho bá éhya. Ne hinga gue'a majuáni ran ho a. Ne njam'bu bi zä bi mba ma hocpi yú ts'oqui u mí øt' yu 'bòts'e, madague'bu njeya 'bu njeya midí uni. ² Nu'bu da gue'u yu 'bòts'e xtán zä xtín hoc'u, pe n'dandjtho xtí uni, ne xtá 'yè'ts'a ní un yu 'bòts'e 'bu. Ne ya xtám badi n'dandj thoho bi bo yú ts'oqui buya. ³ Pe nangué yu 'bòts'e bi uni gátho yu jeya, bi japi da bëni gue in dupate tho yú ts'oqui. ⁴ Nguetho hinjam'bu da zä di punba yú ts'oqui n'da u yú ji yu ndani ne yu de'yo. ⁵ Janangué'a bi 'yèñ ra Cristo 'bu mí zocua ja ra hái, bi 'yèmp'a Ojá rá Ta:

Hinga njuantho gue'u yu zu'ué guí nde.

Janangué gá jaqui dán já'igä ngue dam 'bòts'egä, bi 'yèñ'a ra Cristo.

⁶ Ne hin gnán johya n'da ran t'unni ngue yu zu'ué bi t'upú ja ra sibi, xínga gue'u yu 'bòts'e nangué yu ts'oqui.

⁷ Janangué dá éngä: “Bá écä ya ga øt'ä ni pähä ma Ojá i, dam 'bòts'e zehégä, tengu mán t'o't'i bu ja nim hma,”

bi 'yèñ'a ra Cristo. ⁸ Nu'a rá mbudi bi mangua, hin nán johya Ojá u yu 'bòts'e gue yu zu'ué bi t'udi nangué yú ts'oqui n'da, madague'bu gue'a bi man'a n'da rán t'èdi a. ⁹ Pe xø bi 'yèñ mahøn'a buya: “Bá écä ya gue ga øt'ä ni pähä, ma Ojá i, gue dam 'bòts'e zehégä.” Gue nde da ma, dí 'ueh ya yu 'bòts'e mí ja, ne din ja nu man'da ra 'bòts'e. ¹⁰ Nu ra Jesucristo bi 'yòt' rá pähä Ojá, gue bi unse rá já'i n'dandj thoho bi juadi. Janangué'a bi hogahú Ojá ya. ¹¹ Nu yú mbájá yu israel mí øt'u yú 'befi gátho yu pa, ne thocpa thoho midí un yu 'bòts'e, madague'bu hinjam'bu mí sä di hocpa yú ts'oqui n'da u. ¹² Pe nu ra Jesucristo n'dandj thoho bin uni bim 'bòts'e nangué ma ts'oquihú, pe him man'dandj din uni. Ne bí 'bupú 'darbu ní mandauí Ojá ya. ¹³ Ne guépu bí 'bupú ya, gue'bu go bi dap'u yún sèihú.

¹⁴ Nguetho nangué n'dandj thoho bin unse, janangué'a bi juadi bi hoc'u to'o bi 'yòt'e yú mbeti. ¹⁵ Guese a rá Hogandahi Ojá di jajú ga pahmbu a mangua, 'bu mí ma:

¹⁶ Nu ran hoqui ga ørpa yu já'i 'bu m'bejua, din ja tengu na, ga bënba bu ja yú mbui ma pähä zehé, da ndese gue da dengui.

Nguetho ga un man 'yomfèni bu ja yún 'yomfèni u.

¹⁷ Ne xø bi 'yèñ mahøn'a:

Him man'dandj gam bëngä yú ts'oqui, ne xínga gue'u yum fè'ts'i mí øt'u,

bi 'yèñ rá Hogandahi Ojá. ¹⁸ Nangué Ojá bi punga ma ts'oquihú, hingui sä ga unhdú mi'da yun t'unni dí punga ma ts'oquihú.

Da zä ga sòmhbũ bũ 'bũ Ojã

¹⁹Ma zi cu ahũ, gam bẽmhũ nangue a ra nyonhoqui mi ja, njo'o n'da ra ja'i thoho mí sã da yũrũ man'da xũn dũxqui, nẽ gue'a í t'u'a ra 'bø't'e mí ndam bũ. Pẽ nuya bi zã dí cũthũ bũ ja a rá ngu Ojã mahẽts'i, man'da xũn dũxqui. Nẽ dí cũthũ nangue a rá ji ra Jesucristo, bi hogahũ. Nẽ hin dín suhũ ya. ²⁰Nẽ dí cũthũ nangue a ra 'yu ma'da'yo gue i 'bũi. Nguetho bi 'uegahũ ra 'bø't'e mí ndam bũ ja ra goxthi, 'bũ mí unse rá ja'i ra Cristo ya. ²¹Nu'a ra Jesús, gue'a ma hmumbãjãhũ, nanguejũ gue yút'ũhnigahũ Ojã. ²²Janangue'a mbãhã ga sòmhbũ bũ 'bũ Ojã ya, n'dat'a gam bẽmhũ majuañi i ndejũ. Nguetho bi mberca ma mbũihũ nangue rá ji ra Cristo, hin gam bẽmhũ gue dín dupatehũ yũ ts'oqui ya. Nẽ tengu 'bũ am 'be't'egahũ a ra dehe xũn güe. ²³Nẽ ga thoqui ga mamhbũ a ran ho dí tømhbũ, hin ga suhũ. Nguetho majuañi di ja'ts'a rãm hma bi xijũ Ojã gue di pøjũ. ²⁴Mbãhã dan xãnbahũ ga øthũ ran huẽcate, nẽ 'da dán ẽhyadahũ ga øthũ a. ²⁵Nẽ hin ga øthũ tengu ø't'i 'da him mi sòm bũ ja mam pẽtihũ. Pẽgue mbãhã ga thoqui dam pẽtihũ, nẽ dan xãnbahũ n'da ngu n'dajũ. Nẽ man'da ga humbi ga øthũ ya, nguetho ya mí ts'ũtho ba ẽh ra Hmu. ²⁶Pẽ nu'bũ dí ndese ga thoctahũ yũ ts'oqui 'bũ ya má pãhmbũ a majuañi, tengu'bũ hin dá jamansuhũ a ra 'bøts'e xtím pungahũ. Pẽ ya hin'yũ 'be'a man'da sã ga umhbũ bũya, gue dí mba ma pungui ma ts'oquihũ. ²⁷Pẽ hõnt'a ra mbidi gan nuhũ 'bũ, gue ran unbi dí co'ts'a Ojã, nangue ra sibi nts'ũtho 'bũ bi dẽ, gue di jua ẽ yũn sũihũ Ojã. ²⁸Gam bẽmhũ tengu ran t'ẽdi bin t'un ra Moisés, gue'bũ 'bũ a n'da i øt' ram fe'ts'i, nẽ di nequi yoho o gue hyu yũ testigo gue bi nu, bi tho a ra ja'i bũya, nẽ hin da mba ma huẽqui. ²⁹Pẽ ha hin dím bẽmhũ gue man'da nts'ũtho ran ts'embi ga nuhũ 'bũ dím bẽni ga nẽmhũ bũ hãi a rá Ts'ũnt'ũ Ojã, nẽ dí ẽmhũ nte di muui a rá ji xtí hoga ma mbũihũ, nẽ'bũ dí numan'ũ tho a rá Hogandãhi Ojã gue mí ẽna xtí huẽgahũ. ³⁰Pẽ dí pãhmbũ a ra Hmu gue bi ma: "Nugã ma 'bẽfi ga ju't'i, ga un'na rá muui bi 'yøt'e." Nẽ bi 'yẽn ra t'õhni: "Da zemba yũ t'ũhni Ojã 'bũ di thoqui da 'yøt' ra ts'oqui." ³¹Ëmme nts'ũtho 'bũ da dũnba yũ ts'oqui n'da a Ojã bũ ja ran juãnbi, gue'a i 'bũi. ³²Pẽ dami bẽmhũ 'be'a gã 'yøthũ ẽ yũ pa xũ thogui, gue'bũ ja gmí tĩmhũ ran nequi. Xũn ho gã 'yøthũ, jante tho gã hyãthũ yũn unbi xũn ndoho. ³³Nẽ 'da ahũ bi mba nthenni ahũ, nẽ bi mba ma un'ni ahũ bũ ja yũ hmi yũ ja'i. Nẽ mi'da ahũ gue hin gã suhũ da mba ma un'ni ahũ 'bũ 'darbũ gmí 'yohũ ẽ bi mba ma unbi. ³⁴Nẽ hin gãn suhũ gue gã zenguahũ ẽ ni cuhũ 'bãpũ ja ra fãdi, nẽ gãn johya thohohũ 'bũ mí thãn'nahũ 'be'a gmí pes'hũ. Nẽ gã pãhmbũ ja ahũ bũ mahẽts'i a man'da xũn ho, gue da hyãt'i mazãi. ³⁵O guí es'hũ a gní hyuthũ nzambũ, janangue'a din 'da ahũ n'da ran t'unni xũn ndoho. ³⁶Pẽ i jatho ga sethũ ts'ũ, n'dahma da zã ga øthũ rá pãhã Ojã, janangue ga hãmhbũ a bi ma majuañi di 'dajũ. ³⁷Nguetho i mam bũ ja rá t'õhni Ojã: Mi ts'ũtho ba ẽ'a i ja gue ba ẽhẽ,

ya hin da ya'a ba ẽhẽ, nẽ di 'da ahũ a guí tømhbũ.

³⁸Nẽ nu'ũ to da 'yẽc'yẽi majuañigã, gue'ũ ga hocpa yũ ts'oqui, ga ẽmbi xũn ho bũya, nẽ ga un'ndũ ra temazãi ẽ.

Pẽ nu'ũ bi mbengui hin ga numanho ẽ,

bi 'yẽn Ojã. ³⁹Pẽ nujũ hinga guejũ dá penjũ guerpũ xcã nuhũ ran unbi mazãi. Pẽ dí ẽc'yẽihũ gue majuañi a Ojã, janangue'a din jajũ ra temazãi.

11

Nẽ gue'a ná ẽc'yẽihũ majuañi a Ojã

¹'Be'a nam bõn'a na ẽc'yẽihũ majuañi a Ojã. Nãm bõni, gue dí ẽc'yẽihũ majuañi ga hãmhbũ a ran ho bi xijũ Ojã. Nẽ nam bõni ga ẽc'yẽihũ majuañi 'be'a gãtho i ma Ojã, madague'bũ hin dí nuhũ a. ²Nu ma bombøtahũ bi hnumanho nguetho bi 'yẽc'yẽi majuañi a Ojã. ³Dí ẽc'yẽihũ majuañi bi 'yøt' Ojã yũ ximhãi, madague'bũ hin dá nuhũ 'bũ mí 'yøt'ũ. Nu'bũ mí 'yẽna din ja, ya bin ja bũya, gue bi 'yøt'e nangue ẽ 'be'a him midí nequi. ⁴Nu'a ra Abel bi un Ojã n'da ra 'bøts'e xũn ho xinda gue a bi un a ra Caín, nguetho bi 'yẽc'yẽi majuañi a bi xi Ojã. Nu'bũ mí thãnba a rãn t'unni ra Abel, bi fãdi bi numanho Ojã a. Nẽ madague'bũ bi du ra Abel, pẽ tengu 'bũ 'bũtho, gue urcahũ 'be'a mí øt'a, gue bi 'yẽc'yẽi

majuani a Oja. ⁵ Ngutho ra Enoc, bi 'yɛc'yɛi mbo rá mbui a majuani. Janangue'a bi ts'ixpu ja rá ngu Oja ne him bi du. Ne him bi thingua ja ra häi a, nguetho bi zix'a Oja. Ne i ɛn ra t'ohni: "Nu'bu hin ní ts'its'i, bi hnumanho a." ⁶ Pe nu'bu i 'bu a n'da i nde da zom bu 'bu Oja, pegue da 'yɛc'yɛi majuani i 'bu a, ne da 'yɛc'yɛi majuani din t'un ran ho a to i hon Oja. Nguetho hingui sä da numanho Oja n'da 'bu hingui ɛc'yɛi a majuani. ⁷ Bi 'yɛc'yɛi a ra Noé gue majuani a mí xi Oja din ja a ra dambunt'i, madague'bu hin ní nu. Ne bi 'yot'a ra dābarco bi xifi, gueru da yan'u i 'bupu rá ngu. Ne bi 'yɛmbi xun ho Oja a nguetho mí ɛc'yɛi mbo rá mbui a Oja. Ne gue'a í nequi hing yu 'yɛc'yɛi gätho ra ximhäi, jan í ts'emba u. ⁸ Bi 'yɛc'yɛi majuani Oja a ra Abraham. Janangue'a bi bøm 'bu mí zon'na Oja, gue da mba bu ja a ra häi bi xi Oja gue di unni. Bi nexpu ja rá häi zehɛ, ne him mí paði hapu man ní mba. ⁹ Ne nu'bu mí zom bu, pe bin 'yotho bu. Nguetho bi 'yɛc'yɛi majuani gue ja nín zam bu rá ngu Oja mahɛts'i. Janangue'a bi hyotho yu ngum'bõt'e bu. Ne ngutho bi 'yot'a ra Isaac rá ts'unt'u, ne a ra Jacob rá 'beto, gue ne'u da gomhbu ra herencia bi sih majuani ra Abraham. ¹⁰ Nguetho nu ra Abraham mí tøm'i da zoni nín zam bu ja n'da ra dahnini gue mahɛts'i, din ja høn'bu go njam'bu, gue bi bɛn Oja ne bi 'yozehɛ. ¹¹ Ne bi 'yɛc'yɛi majuani a ra Sara, ne gue'a í hyan rá ts'edi Oja a gue dim 'buh rá ts'unt'u. Ne him mí sä xtím 'buh rá t'uhni, gue ya xum bømbe. Pe bim 'bu'a rá ts'unt'u, nguetho bi baði majuani da 'yot'a bi man Oja. ¹² Ne ngutho ra Abraham, madague'bu ya xí thoh yu pa gue mí sä xtím 'buh yú t'uhni, pegue bi zoni bim 'buh yám bom'beto ɛmme xun ngu, tengu yu sɔ mahɛts'i, o tengu yu 'bomu bu ja ra ndendeja, gue njongui hät'i da mbede. ¹³ Ne gätho u bi du 'bu him mani hyan a ran ho bi xi Oja. Pe tengu'bu mí handi yatho bu bí ja a ran ho bi sifi, nguetho mí ɛc'yɛi mbo yú mbui gue majuani din t'unni. Janangue'a bin johya 'bu mí bɛni gue da nu a. Jananjabu bi mansɛ tengu'bu bi thotho ua ja ra ximhäi u. ¹⁴ Ne nu u im ma tengu na, i udi gue i 'yotho ne i hon man'da ra häi gueru din zai. ¹⁵ Ne nu'bu xtám benthō a ra häi bu xpí bøn u, mí sä xtá mbeng mahøn'a u 'bu. ¹⁶ Pe mí nde n'da ra häi man'da xun ho, gue nde da ma, ra häi mahɛts'i. Janangue'a bin johya Oja gue da 'yɛmbi yú Oja u, ne bi hocpa yú hnini u. ¹⁷⁻¹⁸ Ne nu'bu mí ts'äp rá mbui ra Abraham, gue bi sifi bá si a rá ts'unt'u ra Isaac, da mbøspa Oja. Ne mí nde xtá 'yot'e, nguetho bi 'yɛc'yɛi majuani a Oja, madague'bu bi xifi dim 'buh yám bom'beto 'bu bi xand ra Isaac. ¹⁹ Gue'a bi bɛn'a ra Abraham gue i ja rá ts'edi Oja da xox u xun du. Janangue'a tengutho 'bu bi dambɛni bu 'bu u xun du a ra Isaac 'bu mam bá si mahøn'a a rá ta. Ne n'da ra hmɛpya bi 'yot' na. ²⁰ Ne nangue a bi 'yɛc'yɛi majuani ra Isaac gue da gomhbu rán ho Oja u yú t'uhni, janangue bi sih majuani ra Jacob ne ra Esaú gue da mba majapi. Ne bi sifi 'be'a bi zänba Oja n'da ngu n'da u. ²¹ Ne ngutho a ra Jacob, bi 'yɛc'yɛi majuani a ran japi bi man Oja. Ne ní mba bu da du, pe bi thocpa a ran japi u yú 'beto, gue'u yú ts'unt'u ra José. Ne bi dande Oja 'bu mí dospa rá ya rá tøm a ra Jacob. ²² Ne a ra José bi 'yɛc'yɛi majuani a bi man Oja. Janangue'a nu'bu mí ts'utho da du, bi xi u yú menguhu gue yu israel, gue da zoni da mbeng bu yú häi zehɛ. Ne bi xifi da thux'a ra ánima 'bu bi bøm bu u, gue'a ra José xí du. ²³ Ne rá ta ne rá mbe ra Moisés 'bu mim 'buh ra Moisés, bi 'ya'a rá ts'unt'u an hyuzna. Ne him bi numansu a rán t'ɛdi ra ts'ut'abi gue mí ma xtí tho u yú ts'unt'u yu israel. Nguetho midí nequi din hocja'i, ne mí ɛc'yɛi majuani di jamansu Oja. ²⁴ Ne a ra Moisés guexta'a mí ɛc'yɛi majuani a Oja. Janangue'a nu'bu mín dan'yohu, him mam bi nde da t'ɛmbi rá ts'unt'u a rá t'ixu ra ts'ut'abi bu Egipto, gue xtán zä xtín jase rá ts'edi. Ne gue'a rá t'ixu a ra ts'ut'abi bi dím bu mán t'agui ne bi tede. ²⁵ Pe man'da bi nde 'darbu bin unbahu u yú t'uhni Oja a ra Moisés nu'u yú menguhu, xinda gue'bu xtán den rán johya ra ximhäi gue ní mba bu da guadi. ²⁶ Ne nu'bu mín 'yomfɛni ra Moisés, man'da di muui 'bu n'dat'a yun ts'ante da nuui ra Cristo, xinda gue'bu xtí manda 'be'a gätho mí ja bu ra häi Egipto, nguetho man'da mí numanho 'be'a di un Oja m'bejua. ²⁷ Ne nangue bi 'yɛc'yɛi majuani ra Moisés, janangue'a bi bøm bu ra häi Egipto, ne him bi zu a nán cue a ra ts'ut'abi. Pe bi hyut'an zambu, nguetho bi baði in 'youi Oja, madague'bu him mí nu. ²⁸ Pe bi 'yɛc'yɛi majuani a bi xi Oja a ra Moisés, janangue'a bi 'yot'a bi xifi, ngue bi manda dí cots'i ra ji bu ja yú 'yojut'i yu israel. Janangue'a him bi thop yú mbudi

ts'unt'u u yu israel 'bu mam bá ħh rám 'behni Oja. Gue'a t'ẽmbi ndabaxjua bi du'mi bi 'yot'u. ²⁹ 'Bu mí 'yẽc'yeyi mbo yú mbui i ja rá ts'edi a Oja u yu israel, janangue'a bi jap'a Oja bi xocpa n'da ra 'yu bu ja ra deja, gue bi tho u. Pẽ nu'bu mí 'yẽna ne u xtá 'dax'u yu me egipto, gue'u mí cute, bi comp' ra dehe bi du u baya. ³⁰ Nu yu israel bi sifi di thẽ'ts'a ra dahni Jericó gátho nyoto pa, nguetho ma mbä't'i ra jado a ra hnini. Ne nu'a í 'yẽc'yeyi majuani a Oja, ne gue'a í yot' ra jado a 'bu mí gua'a nyoto pa di thẽ'ts'i. Ne bi zä bi dap ra hnini u yu israel baya. ³¹ Pẽ mí 'buru n'da ra xisu gue ra Rahab. Ne madague'bu man ra 'yomt'eni mam'bet'o, pe hinga ne a bi tho a 'bu mí tho yú menguhu gue him mí ẽc'yeyi Oja. Ne nu'a í zimmanho u yúm 'behni yu israel, ne gue a í fadi mí ẽc'yeyi mbo rá mbui a Oja. ³² Ne xun ngu mi'da xtán zä xcá xi ahũ, pe hinga xot'a yu ora ga xi ahũ, nanguue ra Gedeón ne ra Barac, ne nanguue ra Sansón ne ra Jefté, ne nanguue ra David ne ra Samuel, ne gátho mi'da yu pøngahya. ³³ Ne mí ẽc'yeyi majuani Oja u, ne gue'a í hyan rá ts'edi Oja u, gue bi dap yu ja'í mí 'buru n'danni mi'da yu häi 'bu mín sũhmbũ. Ne bin ts'ut'abi xun ho. Ne mí ẽc'yeyi majuani a bi sifi, janangue'a gátho bi zä bi 'yør baya. Ne nu'u mi'da mí ẽc'yeyi majuani a Oja, janangue'a him bi za yu dazate. ³⁴ Ne him bin zø u mi'da bí thøtpe ja ra orno 'bu ẽmme midí thoni nám pa, nguetho bi 'yẽc'yeyi a majuani u. Ne him bi zä bi tho mi'da 'bu mí t'ẽmbi xtá tho nanguue ra juai. Ne nu'bu mí güent yú ja'í u mi'da, bi jap'a Oja bi zaqui. Ne madague'bu him mí ja yú ts'edi u mi'da, pẽgue tengu'bu ya mí ja yú ts'edi 'bu mí 'yẽc'yeyi majuani Oja, ne gue'a í 'da u yu dofui yún sũihũ. ³⁵ Ne mí 'bu i 'da yu xisu 'da'a n'danni, gue xí du yú t'ũhni. Pẽ bi dambeni u yú t'ũhni 'bu mí 'yẽc'yeyi majuani u yú mbe. Ne nu'u mi'da bi ndese bi tho nanguue'a bi 'benza, ne him bi nde bi goh yú mbui gueru xtá mba ma thøgue, nguetho bi 'yẽc'yeyi majuani da bømanho bu ja ran däte u, da mba bu ja ra te man'da xun ho. ³⁶ Ne nu'a í 'yẽc'yeyi majuani u mi'da, ne gue'a í hyät' yun ucpi gue bi t'ũspi, ne bi hyät' 'bu mí m'benza, ne'bu bi thu't'i 'da nanguue yu cadena ne bi jot'a fädi. ³⁷ Ne bi tho u 'da gue bi mba ma bat'ado. Ne nu'u mi'da bi thengui nde nanguue ra thegui. Ne mi'da í tho ra juai 'bu mí sifi da mba ma thøgue. Ne mí 'yotho u mi'da, ne í huẽhi thoho u, mí he yu xide'yo, nguetho pa ma ucpi. Ne mí sä ran u gue mí pa ma unbi. Ne gátho u bi hyät'i, nguetho bi 'yẽc'yeyi majuani a Oja. ³⁸ Ne him mí fadi gue man'da xun ho u, pe man'da di muui u xinda gue'u gátho ra ximhäi. Pẽ ha sä mí 'yotho bu ja yu uhäi 'bu mí 'dagui, neru ja yu t'øhø. Ne mí 'buru ja yu hyado neru ja yu hyähäi. ³⁹ Pẽ gátho bi hnumanho u nanguue bi 'yẽc'yeyi majuani Oja. Janangue'a i pa mfeni thoho u. Pẽ him 'bex bi hyan a bi xi a Oja di unni. ⁴⁰ Nguetho xí zän Oja 'be'a man'da xun ho da 'yot'e nanguueju, gue 'darbu ní hãmhbũ ran ho u mí 'bũh maya'bu.

12

Thocpa thoho ga tẽnhdũ a ma ngũrpihũ ra Jesús

¹ Janangue'a nuju i 'bui xun ngu yu ja'í gue xu 'yurcahu a majuani Oja tengu ja dá xi ahũ. Janangue'a ga 'ueju ts'u gátho di pajũ, ne yu ts'oqui gue tengu'bu an thu't'i ma guahu, n'dahma ga häthũ dan tihmbũ nanguue'a ran tãha bin 'daju gueru go him min sä. ² Ne thocpa thoho ga hanthũ a ma ngũrpihũ ra Jesús, janangue'a da zä n'dat'a ga øthũ baya. Ne di jaju ga øthũ tengu bi 'yøzehe, gue bi 'yẽc'yeyi majuani a Oja, ne gue'a í hyät' ran unbi bu ja ra pont'i a. Ne nu'a ran däte bi nu, yún däte u yu ts'om'bäi, ẽmme ma ucpi a. Pẽ him bi zu da nu a tengu a, nguetho mí pađi din ja ran johya m'bejua nanguueju. Ne nuya bí 'buru mahets'i 'darbu ní mandau i Oja. Ne gueru i sixcahu bu. ³ Ne gam bẽmhbu tengu bi 'yot' ra Jesús, bi hyät' 'bu mí ts'ui, ne'bu bin unba bu 'bũh yu ts'om'bäi. Janangue'a hin dan xømbũihũ, ne hin gam bẽmhbu gue ga penju. ⁴ Pẽ nu ahũ hinga ná es'hũ yu ts'oqui gueru gdí tuhũ. Pẽ dami 'yes'hũ u, madague'bu gdí tuhũ 'da ahũ. ⁵ Ha gá pumbeniũ a ran zofo gue i xiju Oja, gue yú t'ũhni gahũ a, tengu mam bu ja ra t'ohni bu i ẽna: Ma ts'unt'u i, dami bẽni 'be'a dí mber'a a ni Hmu, gue'bu bi xi i hapu gá 'bedi. Ne xín gui säman'u 'bu bi zu i.

⁶ Nu'a ra Hmu i xänba u di huẽqui, ne i fe u gátho u i ẽmbi yú t'ũhni.

⁷ Dami hyäthü u yäm fei, nguetho gue'u i xän'nahü u. Nu Oja i xna yú t'ähni ahü. Ne jo'o n'da ra t'ähni gue hin da xänba rá ta nangue yäm fei. ⁸ Pe nu'bu hin da mbep'ahü Oja, tengü u gätho yú t'ähni i fei, nu'bu, masque hin yú t'ähni ahü 'bu. Guín jahü tengü ra t'ähni gue hinga mfädi to'o rá ta. ⁹ Ne man'da, nu'bu mín t'ähnihü, gue'bu mí mbegba ma tahü däm 'bühmbü ua ja ra häi, dá numansuhü u. Hanja man'da hin dín umhbü da mbegbahü Oja, rá Ta ma mbühü, janangue ga tühbü ra te ma mbühü. ¹⁰ Nu ma tahü ua ja ra ximhäi bi mbegbahü 'bu n'dandj, gue mí m bēni xun ho. Pe nu Oja 'bu i fegbahü, zai xun ho i ørcahü, gue di jajü xtán hothogahü tengü a. ¹¹ Majuani hin dí emhbü xun ho a ram fei 'bu ra ora dí sähü a, nguetho xun u. Pe nu'bu bin hoh ma mbühü nangue ram fei, ne dí 'būmanhohü büya, ne i hu ma mbühü.

Nts'utho 'bu ga hehmbü rá nde Oja

¹²⁻¹³ Janangue'a dan xhyahü mahøn'a gue ga thoju a rá 'befi Oja, ne hin ga 'uehmbü. Pe ga haxhü ra 'yu xun juani. Nübüya nu ni guahü guí hēmfü, mí xna xtá 'uagui, pēgue da yāni, da hyā ra ts'edi mahøn'a. ¹⁴ Ne gui hyomhbü hin gui dūmhü n'da ra säi. Ne gui hyomhbü ra hogambüi. Nguetho nu'a hin'yü ra hogambüi hin da zä da nu a ra Hmu. ¹⁵ Ne 'da gdám fäxta nin 'yomfēnihü n'da ngu n'da ahü, janangue'a hin dim 'bü i 'da ahü hin da nde rá mate Oja. Ne xinga n'da ahü din ja tengü n'da rá 'yü ra ts'oqui, gue hin di nequi 'bü rá mbüdi, pe nu'bu bi bōts'e din xāndi, di ts'on u mi'da büya. ¹⁶ Ne dam fähmbü njon dan 'yomt'ēnihü. Ne xín ga samhü a rá mate Oja, tengü bi 'yōt' ra Esaú, gue í pä a ra tühü a rán japi mí xna xtí un'na Oja, gue rá mbüdi ts'ünt'ü ra Isaac. ¹⁷ Ne guí pähmbü 'be'a bi 'yōt' ra Esaú, gue m'bejua bi nde a ran japi mí xna xtí un'na rá ta. Pe him mam bi zä bi un'na. Ne ts'edi bin zoni, pe him bi dīni 'be'a xtá 'yōt' mahøn'a gue xtá hyān'a. ¹⁸ Gam bēmhü 'be'a bi 'yōt' yu israel, bi zōm bü ja n'da ra t'øhø ua ja ra ximhäi, guerpü bi de ra sibi nts'utho, ne bi 'bexui yu güi tengü 'bü ra xui, ne bin ja ra ndønthj 'bü mi sih yün t'ēdi Oja u. Pēgue n'da ra hmēpya a tengutho bü rá ngu Oja gue emme xun duxqui. ¹⁹ Ne bi 'yøh ra thuxi, ne rá nde Oja bi 'yø u. Ne nu'bu mí 'yø a rá nde u yu israel, emme bi 'yäh ra mate gue hin da 'yøh mahøn'a, nguetho emme bin su. ²⁰ Him mí hä't'i da 'yø a ra nde bi xifi, bi 'yēna: “Xinga n'da ra jā'i ne xing yu zu'uē da zä da dācua, nu'bu da dācua, 'bexque da tho, ne da mba ma 'yē'mado o gue da mba ma sänza.” ²¹ Emme nts'utho 'be'a bin ja bü. Nese ra Moisés bi 'yēna: “Dí fet'i gue dín su.” ²² Pe nuju ya njuantho rá hnini Oja bü mahēts'i dí cūthü, i pāpü ma mbühü, gue Oja zai 'büi. Ne i t'ēmbi ra t'øhø Sión a rá hnini Oja, ne i t'ēmbi Jerusalén bü mahēts'i. Ne dá sōmhü bü 'büh yäm 'behni Oja mahēts'i gue yu mahuahi thoho, guerpü di munts'i i thānde Oja emme di johya. ²³ Ne dá cūthü bü an thuts'i ma thuhuhü bü mahēts'i, guerpü dām petihü gätho to'o bi hyān ra herencia bi un Oja. Ne dá cūthü bü bí 'bü Oja ra Ze'mi di juānbi gätho. Nerpü 'büh yü mbü u i tu, gue nu'ü bi t'ēmbi xun ho 'bü mí hoc'a Oja. ²⁴ Ne dá cūthü bü 'büh ra Jesús ma hocpatehü bü bí 'bü a i ørcahü ran hoqui ma'da'yo. Ne dí cūthü nangue rá ji ra Jesús 'bü mí tho, í pungahü Oja a. Janangue'a man'da xun ho i xijü rá ji 'bü mí tho, xinda gue'a rá ji ra Abel 'bü mí tho, nu'a i ma di ünba a to bi hyo a. ²⁵ Janangue'a i jatho dam fähmbü hin ga hehmbü a rá nde a in zoju ya. Gam bēmhü him bi zä bi zo a ran ünbi u bi mbesta a rá nde Oja, 'bü mí ts'ocua ja ra ximhäi. Janangue'a 'be xingui ts'ü da zä ga sohmbü ran ünbi 'bü ga festahü a Oja, nguetho mahēts'i bü in zoju ya. ²⁶ Nu'bu mí man yun t'ēdi Oja bü ja ra t'øhø, bi japi bi 'yān ra häi. Pe nuya i xna Oja: “Man'dandj ga japi di 'yāni, pe hinga høn ra häi, pe ne mahēts'i,” bi 'yēn Oja. ²⁷ Ne nu'a 'be'a gätho hingui dū, da mba ma bünt'i. Ne din zām bü u hingui sä da mba ma 'ueque, gue nu'ü 'be'a gätho bi zän Oja gue din zām bü. ²⁸ Ne bin 'dajü bü di manda Oja gue hingui sä da mba ma 'ueque. Janangue'a ga xihmbü jamadi Oja, ne ga thāndehü ngue ga numansuhü ne ga suhü. Ne gue'a numanho a büya. ²⁹ Nguetho nu ma Ojähü di juadi 'be'a hingui numanho tengü ra sibi.

¹ O guí ε'ts'a gnán huçju n'da ngu n'da ahú tengu'bu guidín cuhú. ² Ne guim bẽmhbu gui säyabahú ja ni ngumhbú to'o da zøm bú. Ne nu'ú 'da njabú mí øt'e, bi zin ú 'da yúm 'behni Oja bá nexpu mahçts'i ne him mí paði. ³ Ne dami bẽmhbu ú yú ofádi, ngue tengu'bu n'da gnan ofädithohú. Ne guim bẽmhbu ú bi mba ma unbi, nguetho ne ahú i ja ni ja'ihú gue sä da mba ma un'ni ahú. ⁴ Ne gátho ahú guin numansuhú a ran tháti gá 'yøthú ni xisuhú, ne a bi 'yøt'ú mi'da. Ne gam 'bumanho nangue nin tháti, njon di ts'on a. Nguetho di unba Oja ú to'o da 'yøt' ran 'yomt'çni, ne ú hinga na din tháti, ne ú xun tháti nu'bu i øt' ran 'yomt'çni. ⁵ Ne 'yo guí numanhohú xun ngu ra mbeti. Pe gan johyahú nangue hangú ts'ú i ja ahú. Nguetho: "Njam'bu ga hec'ahú, thocpa thoho ga jamansu ahú," bi 'yçn Oja. ⁶ Janangue'a sä dan johyahú 'bu dí çmhbu:

I fáxchú ra Hmu,

ne hin ga suhú 'be'a da zä da 'yørcahú yú ja'i.

⁷ Dami bẽmhbu 'be'a bi 'yøt'ú yú ngurpi gue bi xi ahú rá m hman Oja. Ne guim bẽmhbu 'be'a bi bøni nangue ra te man nám 'bu ú. Ne gui thøjú a bi 'yut'ahú, nangue bi 'yçc'yçi majuani a Oja ú. ⁸ Nu ra Jesucristo hingui dim pädi, gue'bu go maya'bu, nehya ne gátho yú pa høn'bu go njam'bu. ⁹ Janangue'a hin gan hyehmbú da ts'ix ahú bú ma'ueni, gueru i hman yúm hma 'dahma 'dan'yo ne hingam faði. Pe nu'a ná bẽmhbu rá mate Oja gue'a ní zac ma mbúihú a, xinda gue'ú yan t'çdi gue 'be'a i ts'i. Nguetho njo'o to'o xí zac yú mbú 'bu supi 'bu ja a i si. ¹⁰ Pegue i jajú n'da ran ts'ihme, tengu ra hmerpya gue ra 'bøts'e mí øt' yú mbäjä bú ja ra nijá maya'bu, him mí ja ran t'çdi da zi. ¹¹ Pe nu rá hmumbäjä yú israel 'bu mí mbøspa Oja nangue yú ts'oqui, bi dexpu mbo a rá ji ú yú zu'uç, gueru ja ra cuarto man'da xun daxqui. Pe nu yú ngø ú yú zu'uç mí zø bú ndehnini. ¹² Ne gue'a bi 'yøt' ra Jesús, bin unbi bi du bú ndehnini bú 'buh yú israel. Ne gue'a rá jise í hoc yú ja'i. ¹³ Pe ga mbähä ga tenhdú bú ndehnini bú 'buh ra Jesús, tengu'bu n'da na 'bengadahú bú ma'ueni. ¹⁴ Nguetho nuua ja ra ximhäi hin'yú ua n'da ma hninihú gue din zai xun ho. Pe dí homhbú ra dahni gue njam'bu da gua a, gueru nín zamhbú bú. ¹⁵ Ne nde'bu thocpa thoho ga thandehú Oja nangue ma ndehú, ne ga xihmbú ra jamadi. Ne di thoc'a mam hmamhbú a ra Jesucristo, tengu'bu di un Oja ma 'bøts'ehú. ¹⁶ Ne hin dam pumbçnihú a na øthú ran ho, ne hin dam pumbçnihú ga comhbú 'be'a jajú, nguetho ne'ú tengu'bu yú 'bøts'e i numanho Oja ú. ¹⁷ Ne gui 'yøthú a xi a ni ngurpihú, ne gui paçmbú ja yún t'çdi da xi ahú 'be'a gui 'yøthú. Nguetho i fät'a ni mbúihú ú, ne i jatho di dáp Oja ra güenda nangue ahú. Gui 'yøthú a dán johya ni ngurpihú, ne hin da du yú mbú. Nguetho nu'bu hin gui 'yøthú a, xín da bømáho ahú 'bu. ¹⁸ 'Yäfu rá m fäts'i Oja nangueçähe, nguetho n'dat'a dí m bẽmhbe ga tenhde a, ne dí nde ga øthe xun ho gátho. ¹⁹ Dí ä ahú ra mate, gue çmme gui 'yäfu Oja di jaqui ga mbagä bú n'dihi.

I äp rán japi Oja ú yú cu

²⁰ Nu Oja ra hocpate a, bi xoxpu 'bu ú xun du a ma Hmuhú ra Jesucristo, nu'a di jamansuc ma mbúihú. Ne nu'a rá ji í hoc'a ran hoqui njam'bu da guadi. ²¹ Ne dí äp rá mate Oja da 'yøt'ahú hin hapú gui 'behmbú, n'dahma da zä gui 'yøthú rá pähä a. Ne dí äp rá mate da 'yørcahú 'be'a gátho i nde a rá ts'edi ra Jesucristo. Ga numansuhú Oja gátho yú pa mazai. Ne hont'a gam bẽmhbu a. ²² Ma zi cu ahú, dí ä ahú ra mate hin gan xømbúihú gui 'yømhbu na ran zofo, nguetho nuna ram hma dá ot'ahú hingui ngu 'be'a ma. ²³ Ja n'da ram hma dí nde ga xi ahú, nu'a man 'yohuhú ra Timoteo ya bi so'ts'i. Nu'bu da zøcua n'dihi, ga six 'bu dá mba bú. ²⁴ Zenguagahú ts'ú bú gátho ni ngurpihú, ne gátho ú yú cu gue ma mi'yçc'yçihú. Nehya bá nexpu Italia i pen'nahú ran zengua. ²⁵ Ne dí äp rán japi Oja nangue gátho ahú. Ne hont'a dí xi ahú ya.

SANTIAGO

Ra søcuą bi 'yo't'a ra Jacobo Santiago

Ran zengua

¹ Nugä drá Jacobogä, rá 'yęhęgä Ojå ne ma Hmuhå ra Jesucristo. Ne hønbu go haru gá mbähå n'da ngu n'da ahå, dí zengua ahå ma meni ahå, ngue n'dat'å mam bombõtahå ı de'mayoho yú ts'unt'å ra Israel.

Di 'dajå ran 'yomfęni Ojå

² Ma zi cu ahå, nde'bu dan johyahå 'bu dí sähå yån unbi, hønt'a go man unbi dın nuhå. ³ Nguetho dí pähmbå nu'bu da ts'ac ma t'ęc'yęihå, gue'a ní jajå ga häthå xån ho a. ⁴ Pe i jatho ga häthå xån ho ne hin gan suhå, ne gue'a dın te ma mbühå a, ne di hajå xån ho ra ts'edi, ne nte ga 'behmbå baya. ⁵ Pe nu'bu hin dí pähmbå nda'a xån ho ga øthå, ga äfü Ojå ran 'yomfęni ne di 'dajå a. Nguetho di unni xån ho to'o da 'yåpi, ne hin di japi da mbę'ts' rá sä n'da. ⁶ Pe jatho n'dat'a gam bęmhbu 'bu ja 'be'a dí äfü, ne hinga 'dahma'dan'yo gam bęmhbu. Hin ga øthå tengu ra t'øthe bu ja ra dądądehe, hønbu go haru ní 'yen ran dąhi. ⁷ Nu ra jå'i i øt'e tengu a, sä im bęni di un'na i äp a Ojå, pe nte di unni. ⁸ Nguetho 'dahma'dan'yo im bęnse, ne hingui sä n'dat'a da 'yøt'e. ⁹ Pe ęmme di johya n'da zi hyoya 'yęc'yęi, nguetho i pądi ęmme xån ngu di muui bu nan nu Ojå. ¹⁰ Ne'a ra membeti 'yęc'yęi, ęmme di johya 'bu mi bądi hinga gue'a rá mbeti ní numanho Ojå a, ngue nu rá mbeti tengu yú dõni ı yå paxi i høe. ¹¹ Ngue nu'bu xpám bøx ra hyadi ęmme xån pa, di hmang yå paxi ne i høh yú dõni baya, ne him man di necmanho. Din jabu n'da ra membeti 'bu hønt'a ra mbeti in numanho, madague'bu di thoqui dim pefi, pe di 'bedi 'be'a gątho i pe'ts'i.

Ga häthå 'bu bi ts'äjå

¹² Nu'bu ga häthå yån unbi, dan johyahå baya. Nguetho nu'bu mi ts'äjå ne dá häthå, ya dın 'dajå ra temazåi, tengu bi man Ojå di 'dajå 'bu hønt'a gam bęmhbu a.

Dım bęnsehå yå ts'oqui

¹³ Nu'bu 'bu'a n'da da bęni da 'yøt'a n'da ra ts'oqui, pe hin da 'yęna Ojå bi bęnbi. Nguetho xån ho Ojå ne hingui xifi da 'yøt' ra ts'oqui n'da ra jå'i, ne xın da zå da si Ojå da 'yøt' ra ts'oqui. ¹⁴ Pe n'da ngu n'da yå jå'i 'bu im bęni da 'yøt' yå ts'oqui, pe bin 'yørpazehę nangue rán 'yomfęni se. ¹⁵ Ne nu'a 'be'a bi numanho se, ne nu'bu mi bęni da 'yøt'e, ne gue'a dí mbuxca yå ts'oqui rá mbüi a. Ne nu'bu mi 'yøt'å yå ts'oqui mi bęni, ne man'da bi thoqui bi 'yør baya, ne gue'a dí nu ran unbi mazåi a baya. ¹⁶ Ma zi cu ahå, hin dan hyäzehęhå 'bu dí øthå yå ts'oqui, gue'a hin gam bęmhbu Ojå di 'becpahå. ¹⁷ Nguetho xån hotho 'be'a gątho di 'dajå Ojå, ne hønt'å gątho xån ho bí nexpu bí 'bu Ojå, ngue bi zån yå nyot'i ua ja ra häi. Nu'å ja'bu di 'beh yån nequi 'bu xå 'bät'å, pe nu Ojå njåm'bu di 'beh ran ho. ¹⁸ Rá pähä zehę Ojå bi xąndgahå 'bu má hąmhbu rá m hma majuani, ne yú t'åhni gahå a baya. Janangue'a man'da xån hoju xinda gue'å mi'da gątho bi 'yøt'e.

Dan xähmbå ram hma ne ga øthå yån thehå

¹⁹ Gue'a dí pähmbå a, ma zi cu ahå. Janangue'a dan ęhya dan xähmbå a rá m hma, xinda gue'bu go dan yąsehå, ogue ga ęmhbu go dí pąsehå ngue dan junthå. ²⁰ Nguetho nu'bu dadın junthå, hingui sä ga øthå 'be'a nde Ojå. ²¹ Pe ga eshå a ná øthå yå ts'oqui, ne ran ts'o zåi dá bęmhbu. Ne hin dan 'yęzehęhå. Janangue'a da zå ga cå't' ma mbühå a ram hma, tengu'bu n'da ra hmudå da thupu, ne din te bu. Ne gue'a dí pøcpa ma mbühå a baya. ²² Pe hinga høntho dan xąthohå ram hma. Nguetho dán hyäzehęhå 'bu dım bęmhbu hin'yå man'da ga øthå. Pe i jatho thocpa thoho ga øthå yån thehå a ram hma dadın xähmbå. ²³ Nguetho nu'bu dí ęmhbu dadın xähmbå ram hma, ne hin dí øthå yån thehå, dadı pumbęni thohå a dán xähmbå 'bu. Tengubå dí hęthå ran hyędå ma hmihå,

bi 'yɛc'yɛi mbo rá mbúi, bin ja ra ts'edi bɔya ngue da 'yɔt'ɯ yún thehɯ. Janangue'a rám pe ra t'ɛc'yɛi ɯ yún t'ɔt'e. ²³ Ne gue'a mi mam bɔ ja rám hman Ojɔ, bi 'yɛna: “Nu ra Abraham bi 'yɛc'yɛi a bi man Ojɔ, janangue'a bi 'yɛmp Ojɔ xún ho,” ne bi 'yɛmbi rá amigo xún ho Ojɔ bɔya. ²⁴ Dí pɔhmbɯ ya, i ɛmp Ojɔ xún ho n'da ra ja'i 'bɯ ɔt' rán sáui rá t'ɛc'yɛi, ne hinga sá da 'yɛna ɛc'yɛi Ojɔ. ²⁵ Ximangutho a Rahab, ngue ra xisu zai min 'yomt'ɛni mam 'bet'o. Pe bi 'yɛmp Ojɔ xún ho 'bɯ midí nequi rá t'ɛc'yɛi, 'bɯ mi 'yɔt'a ran ho bi 'yɔt'e, ngue bi jamansu ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯ mi mba bá ɔspa rá hnini. Ne bá uti n'dan'yo ra 'yu bá hɔx 'bɯ mam bá pengui, janangue'a him bi mba mfent'i ɯ. ²⁶ Ja ga pɔhmbɯ bɔya ngue hingui ho rá t'ɛc'yɛi n'da 'bɯ hingui ɔt'ɯ yún thehɯ, tengu n'da ra ja'i xún du ngue hin'yɯ bɯ rá mbúi.

3

Ga sɔmzɛhe ma janihɯ

¹ Ma zi cu ahɯ, nde'bɯ hinga gátho dan xánbatehɯ bɯ ja ram peti. Nguetho dí pɔhmbɯ Ojɔ da nu 'be'a dí ɔthɯ, ne nuje, man'da da 'yángahe Ojɔ, xinda gue'bɯ hin xcán xánbatehe. ² Ne gátho gahɯ xún ngu yɯ nidi ja'bɯ dí ɔthɯ yɯ ts'oqui. Pe nu'bɯ 'bɯ'a n'da xinga n'da ra ts'oqui im ma, ya xún te xún ho rá mbúi a, ne i pɔdi di jamansu xún ho gátho i ɔt'a 'bɯ. ³ Tengu'bɯ dí cärbahɯ yún ts'are yɯ fani, da 'yɔt'a dí xihmbɯ bɔya, ne hinga hont'a rá nde di 'bä't'i, pe 'da dí 'báthoho. Ngutho 'bɯ i sɔmzɛhe rá jani n'da, ne hinga hont'a rám hma da badi da zɔmmi, pe da da badi di jamansu xún ho gátho i ɔt'e. ⁴ Ne tengu ra dɔbarco, madague'a xɯ ndoho, ne ts'edi ran dahi i joni, pe ɛmme zicue a ní mba ma 'yoni, pe hɔnbɯ go da ndepe dí mba a di 'yoni. ⁵ Ngutho ma janihɯ, zicue, pe ɛmme xún ngu da bɔni nangue 'be'a da ma. O tengu'bɯ n'da ra despi zicue, pe ɛmme xún ngu 'be'a da 'yudi, ne da zä da 'yu a n'da ra xánthɔ xɯ ndoho. ⁶ Nguetho ma janihɯ tengu'bɯ n'da ra sibi. Ne man'da xún ts'o ɔt' ma janihɯ xinda gue'a ma 'yehɯ ogue ma guahɯ. Ne gue'a ní ts'oni gátho dí ɔthɯ a, ne di xand ran ts'o gátho ra ximhäi, ngue di bɛnba a ra zithu. ⁷ Pe nu yɯ ja'i man'da da zä di maxubi hont'a go má zate ne yɯ doja ne yɯ pozɯ ne yɯ huɔ. ⁸ Pe nu rá jani n'da, njo'o to da zä di hɔt ra 'yu. Ne i hote, tengu n'da ra pozɯ, ɛmme in cue, ran dɔte a rá nde. ⁹ Nangue ma janihɯ sá dí ɛmhɯ dí ɛspahɯ Ojɔ ma Tahɯ, pe ne dí äfɯ ra 'yánthi ma mijá'ihɯ. Pe nu'ɯ, bi zän'na Ojɔ ɯ, bi ndepe dim 'búi tengu tho Ojɔ ɯ. ¹⁰ N'dat'a ma ndehɯ ná yáhhɯ 'bɯ dí ɛspahɯ Ojɔ ne'bɯ dí äfɯ ra 'yánthi ma mijá'ihɯ. Pe ma zi cu ahɯ, hingui sá ga ɔthɯ tengu a. ¹¹ Ha i sá 'darbɯ da bɔhmi ra dehe xún ho a ra dehe xún xɔ. ¹² O 'be'a di ja yɯ za'ixi, ma zi cu ahɯ, ha ne'ɯ yɯ peni i zɔpɯ. O xi n'da ra zabot'i, ha zɔpɯ yɯ ixi. Xíngui sá 'darbɯ da bɔhmi ra dehe xún ho a hingui ho.

Bí nɛxpɯ bí 'bɯ Ojɔ ran 'yomfɛni xún ho

¹³ Nu'bɯ dí pɔhmbɯ ran 'yomfɛni, pe ga uhmbɯ 'bɯ, nangue ran hocjá'i ga ɔthɯ, ne hin dan 'yɛzɛhɛhɯ, guerpɯ da fadi majuani i ja man 'yomfɛnihɯ. ¹⁴ Pe nu'bɯ xún ju dí m bɛnba ma mijá'ihɯ nangue ran ts'ɛya, ne dadí mispahɯ, ne sá dí ɛmhɯ ja man 'yomfɛnihɯ, pe ra fehni a dí m mamhɯ 'bɯ. ¹⁵ Pe nuna ra ts'on'yomfɛni na him bí nɛxpɯ bí 'bɯ Ojɔ, pe bi nequida ua ja ra ximhäi, ne dá bɛnse ma mbúihɯ, ne ra zithu bi bɛngahɯ tengu na. ¹⁶ Nguetho nu'bɯ dí ɔthɯ ran ts'ɛya, ne dín nde dam mixtehɯ, nu'bɯ, dí ɔthɯ gátho yɯ ts'oqui 'bɯ, ne yɯ súi. ¹⁷ Pe nu ran 'yomfɛni di 'dajɯ Ojɔ, n'dat'a gam bɛmhɯ, ne ga hocpahɯ rá mbúi ma mijá'ihɯ, ne gan numanhohɯ ɯ, ne din ja man huɛcatehɯ, ne ga fáxhɯ ɯ, ne hin da goh ma mbúihɯ 'bɯ ja a dí xihmbɯ ɯ, ne hin ga háthɯ ɯ. ¹⁸ Pe nu'bɯ jante thoho ga hocpahɯ rá mbúi ma mijá'ihɯ, dí ɔthɯ tengu'bɯ dí pomhɯ ra hmudä dí bɔx ran ho 'bɯ.

4

Hin ga ɔthɯ rá pähä ra ximhäi

¹ Ha hin guí pɔhmbɯ hapɯ di nequi ɯ yún súi guí ɔthɯ, ne yún heque. Ha hinga gue'ɯ di ho ni mbúi zɛhɛhɯ a gnín súhmbɯ. ² Nu'a hin ní zä gui tɔmhɯ a guín ndehɯ, gue'a gnín hote thohohɯ a. Ne gue'a ran ts'ɛya a gnín súhmbɯ 'ne gnín tunhdɯ, nguetho hingui

sä gui tãhmbu a guín ndehu nangué ni pähä zehéhu. Pé hin guí tĩmhbu ngue hin guí äfu Oja. ³ Pé madague'bu guí äfu Oja a guín ndesehu, pé hin di 'da'ahu, nguetho hingui ho guím bëmhbu, guín nde gui xãnd ni pähä zehéhu. ⁴ Sä guí ãmhbu hønt'a Oja guím bëmhbu, né ya guí ten thohohu ra ximhäi. Ha hin guí pãhmbu gadín sũhmbu Oja 'bu guín numanhothu ra ximhäi. ⁵ Uague guí ãmhbu säti thoho bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'yena: “Pé ãmme dín ndepe da bëngui, janangué'a dá un ma Hogandãhi di huç'u, né di jamansup yú mbui,” bi 'yên Oja. ⁶ Pé di zet'a ni mbuihu Oja, n'damhma da zã hønt'a guim bëmhbu a. Janangué'a ên Oja, di un rá mate n'da 'bu hin din 'yêzehe, pé da zã a n'da 'bu din 'yêzehe, i ên rá t'ohni Oja. ⁷ Damin unsehu ya ngue di manda ahũ Oja, né dami sũhmbu ra zĩthu, da 'dagui nangué'ahu. ⁸ Zã damim bëmhbu ngue 'darbu guí 'bũhmbu Oja, né zã da hyut'a ni mbuihu bãya. Dami 'yeshu yũ ts'oqui guí øthu, né hingui yoho da bën ni mbuihu. ⁹ Pé i jatho da du ma mbuihu nguetho dyú ts'om'bãi hu. Né dan zomhbu, hingui sä dan thethohu. Nu ma thedehu dim pommi ra ts'oni, né nu man johyahu dim pommi ra dumbui. ¹⁰ Né ga øthu ngue hin'yũ ma ts'edi zehéhu bu ja rá hmi Oja. Ga äfu ra punbi, janangué'a di pungahu né di jajũ dan johyahu bãya.

Hin dan c'ãman'ũhu

¹¹ Ma zi cu ahũ, o gadín c'ãman'ũhu, nguetho nu'bu gadín c'ãman'ũhu, masque guím bëmhbu hingui ho rán t'edi Oja i ãna dan huçju. Né nu'bu hin dí øthu rán t'edi Oja, ãna gue'bu jase man t'edihu 'bu. ¹² Pé hønt'a n'da sä di 'dajũ yũn t'edi, nguetho Oja a, né hønt'a sä da yãn'a n'da né i sä di jua'a n'da. Pé ha dím bëmhbu dyũ ojaũhu ngue sä ga ãmhbu ja yú ts'oqui u 'da.

Hin dí hand bu ní 'yêh man zaquihu

¹³ Mbãhä dan 'yomfẽnihu ts'u ya, nguetho dí ênthohu: “Nuya ogue nixudi ga mbãhä n'danni, dam 'bũhmbu n'da jeya bu, né dam pẽhmbu, ga tãhmbu,” dadín 'yẽmfu. ¹⁴ Pé hingui sä gam mamhbu tengu a, nguetho ya hin dí pãhmbu 'be'a ga øthu, né hin dí hand bu ní 'yêh man zaquihu. Tengu tho n'da ra güi, guín nu, jabu, né xø gãn nu, hin'yũ bu. Njarbu n'da ra ja'i. ¹⁵ Pé nde'bu ga ãmhbu: “Nu'bu da nde Oja, dam 'bũhmbu ts'u, né din ja 'be'a da zã ga øthu bãya.” Guehna gam mamhbu na ya. ¹⁶ Pé dán 'yêzehehu 'bu hin dá äfu Oja 'be'a da zã ga øthu. Pé ra ts'oqui a. ¹⁷ Nu'bu dí pãhmbu a ran ho, né hin dí øthu a, ra ts'oqui a 'bu.

5

N'da ran zofo i sih yũ membeti

¹ Damin 'yomfẽnihu ts'u gyũ membetihu, gan zomhbu né ga mbahmbu nguetho nts'utho ra 'yãnthĩ guín nuhu. ² Nu'a 'be'a gã guí peshu tengu'bu xu 'ya bu nam bën Oja, né ni hehu tengu'bu xũn za yũ zu'uç. ³ Nu ni mbetihu xũn ts'om bu na nu Oja a, nguetho nin ts'iyatehu a gní tĩmhbu u, né hin gá pãhmbu nda'a xũn ho xquí jafu. Né gue'a dí jua ahũ a tengu'bu ra sibi. Né tengu'bu guidí munshu a ran unbi guín nuhu 'bu ran zegui. ⁴ Gá hyät ni mbefihu hin gá juarpahu yũn zãbi 'bu min xopu ni huãhihu. Né nu'a ran zãbi gá cõnba ni mbefihu, né gue'a dí yãp ahũ a. Né nu'a rá ts'oni ni mbefihu bi 'yø Oja tãte thoho rá ts'edi, né da hyã ra güenda nangué'u. ⁵ Nu'ahu gãm 'bũhmbu nangué nin johya zehéhu nguécua ja ra ximhäi gyú ziyatehu. Né bi zac ni mbuihu tengu n'da ra ts'udi. Pé gue'a dín ja'ahu tengu'bu ran thots'udi 'bu rán zegui ra pa. ⁶ Né nu'ahu guí cothu fãdi u nte in dupate, né xø guí hohu bãya, né hin dí mu.

Ga häthu 'be'a i t'õrcahu

⁷ Janangué'a ma zi cu'ahu, nu'bu i t'õrcahu a, pé hin dan xõmbuihu, né ga tõmhbu gue'bu go bá êh ma Hmuhu ra Cristo. Tengu'bu dí tuhmbu yũ hmudã ua ja ra häi, dí tõmhbu hønt'bu go njãm'bu ba êh ra 'ye, di hoqui 'be'a gã xtã tuhmbu bãya. Né din ja a mi numanhothu din ja bãya. ⁸ Janangué'a ga sethu hin dan xõmbuihu, nguetho ya him maya'a ba êh ra Hmu. ⁹ Ma zi cu'ahu, hin ga ãmhbu rá ts'oqui na n'da ma cuhu 'bu dín

nuh_u y_un _unbi, ne x_omhma di _ungah_u Oj_a. Pe guim b_emhb_u mi ts'_utho da z_o'a ra ze'mi ya. ¹⁰ Ma zi cu'ah_u, gam b_emhb_u gue bi hyät y_un _unbi _u y_u p_ongahya Oj_a, ne ngutho ga häth_u _u. ¹¹ Nguetho dí p_ahmb_u maj_api _u i hät y_un _unbi. Xtá øhmb_u ngue bi hyät y_un _unbi a ra Job, ne x_un ngu ran ho bi t'ørpa m'bejua. Nguetho nu'a Oj_a x_un ngu rán hu_ecate ne x_un ngu rá mate. ¹² Hnehi thoho hin ga u_aspah_u rá thuhu Oj_a a mam hmans_eh_u, xín ga ndønba_h_u rá thuhu 'be'a man'da j_aua ja ra häi ngue ga _emhb_u di zerca mam hmans_eh_u. “Ha guí _ec'y_ei a dí xi'i uague hin'na,” ga _emthohoh_u. Janangue'a hin di _ungah_u Oj_a.

Dan y_ah_u Oj_a

¹³ Nu'b_u dín nuh_u ran _unbi, dan y_ah_u Oj_a 'b_u. O nu'b_u dadín johyah_u, dan tuhmb_u n'da ra thuhu ngue dí _espah_u Oj_a. ¹⁴ Nu'b_u x_un _uju, ga xihmb_u y_u ng_urbi b_u ja ram peti ba _eh_e da 'y_ap rá mfäts'i ra Hmu, ne da jaj_u ra aceite nangué rá thuhu ra Hmu. ¹⁵ Ne Oj_a di 'uec'a ran _u dí h_emf_u, nguetho dá _ec'y_eih_u ngue maj_uani da y_an_u 'b_u má äf_u a. Ne nu'b_u ma ts'oquih_u a dán hy_enh_u, pe di p_ungah_u. ¹⁶ Ne dan xih ma ts'oquih_u n'da ngu n'daj_u, janangue'a da zä dan 'y_af_u rá mate Oj_a n'da ngu n'daj_u, ne nu'b_u x_un _u n'da da y_am b_uya. Nguetho x_un ngu rá ts'edi da 'y_ot' Oj_a 'b_u da 'y_ap a maj_uani n'dat'a Oj_a im b_eni, ne gue'b_u di b_enba Oj_a a i ädi. ¹⁷ Tengu a ra Elías, nu'a n'da ra j_a'i thoho tengu gah_u, ne bi hy_ah rá mb_ui bi 'y_ap Oj_a ngue hin din 'ye. Ne him bin 'ye ua ja ra ximhäi gätho nhyunjeya ne n'dato z_ana. ¹⁸ Ne x_o bin y_ani Oj_a mahøn'a ngue bi 'y_ap ra 'ye. Ne bá penh'na Oj_a ra 'ye, ne bi b_ox y_u hmudä ua ja ra häi b_uya. ¹⁹⁻²⁰ Ma zi cu'ah_u, nu'b_u n'da ra 'y_ec'y_ei da 'uep_u ja ra 'yu x_un ju_ani, ne nu'b_u da zä ba sih_u mahøn'a, ga p_ahmb_u ngue dá y_anba_h_u rá te a xí 'uegue. Ne madague'b_u x_un ngu y_u ts'oqui, pe bi mba ma punbi.

1 PEDRO

Ná n'da ra søcuã bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

¹ Nugã drá Pedrogã, ma 'bãigã'be ra Jesucristo. Dí penh'nahũ ra søcuã gyũ 'yẽc'yẽihũ ra Cristo, n'da'a n'danni gá mbãhã ja ra hãi Ponto nẽpũ Galacia nẽpũ Capadocia nẽpũ Asia nẽpũ Bitinia. ² Nu ma Tahũ Ojã maya'bũ thoho bi huancahũ, nẽ bi zãnni da 'yõrcahũ yú t'ũhni gahũ. Nẽ bi 'uega ma mbũihũ a rá Hogandãhi Ojã, nẽ bi mbãn rá ji nanguejũ a ra Jesucristo, guẽpũ nan zã ga øthũ a i xijũ. Dí ãp'a Ojã ngue man'da gui hyãmhbũ rá mate, nẽ man'da da hyu ni mbũihũ bũya.

Ga tafũ ran ðate

³ Jamadi Ojã, ngue nu rá Ta ma Hmuhũ ra Jesucristo, nẽ rá Ojã a. Nguetho xãn ngu rán huẽcate bi jajũ dãm 'bũhmbũ ma'da'yo. Nuya dí pãhmbũ gan nuhũ ran ho mazã, nguetho bi ðambẽni ra Jesucristo. ⁴ Nẽ nuya dí tõmhbũ Ʃ yũ erencia di 'dajũ Ojã ngue m'be'ts'i bũ mahẽts'i, nẽ njãm'bũ dim 'bedi, nẽ njãm'bũ din ts'oni. ⁵ Nẽ nuya i fãjũ Ojã nangue rá ts'edi, nguetho dí ẽc'yẽihũ a. Nẽ ya i sãnni da yãnjũ xãn ho 'bũ bi zõn ra pa ran zẽgui. ⁶ Nẽ nu'bũ dí m bẽmhbũ ya, nẽ guehya ní 'dajũ ran johya, madague'bũ da du ma mbũihũ bũ na sãhũ hõnt'a go man Ʃnbi 'da yũ pa ya, 'bũ da 'yẽn Ojã. ⁷ Tengu ra oro i ts'ã ngue ra sibi ngue din hogui. Nẽ ngutho ma t'ẽc'yẽihũ i ts'ã, nẽ man'da di muui a xinda gue'a ra oro ngue dim 'bedi. Janangue'a di nẽcmanho ma t'ẽc'yẽihũ 'bũ bá peng ra Jesucristo, nẽ da numanhojũ, nẽ di 'dajũ ran ho, nẽ 'darbũ dam 'bũhmbũ bũya. ⁸ Nẽ nuya madague'bũ hinga nãn nuhũ ra Cristo, pẽ ẽmmẽ guín numanhohũ a. Nẽ madague'bũ hin guín nuhũ a ya, pẽ guí pãhmbũ majuañi a. Janangue'a ẽmmẽ ðadí johyahũ, tengu tho'bũ ya dí 'bũhmbũ ra Cristo bũ mahẽts'i. Nẽ hin di jua Ʃ mam hmanschũ gam mamhbũ a ran johya. ⁹ Nguetho ya dí ðũ'mi dí hãmhbũ a dí tõmhbũ, ngue da yãnjũ Ojã. ¹⁰ Guehna bi 'yo't'ũ yũ põngahyã maya'bũ ngue da yãnjũ rá mate Ojã. Nẽ bi hyãdumbũ min nde xtãm bãdi xãn ho 'be'a nam bõn a ram hma bi 'yo't'ũ. ¹¹ Min nde xtãm bãdi jam'bũ din ja a, nẽ nda'a ní pa din ja a bi man rá Hogandãhi ra Cristo mi o yú mbũi. Nguetho bi bẽnbi da 'yo't'i 'be'a da 'yõt' ra Cristo 'bũ bi zõhõ, ngue da nu ran Ʃnbi ngue da tho, nẽ da t'ẽspa 'bũ m'bejua. ¹² Pẽ bi xi Ojã Ʃ yũ põngahyã ngue hin da bãsẽ, xinga gue'ũ yũ jã'i mi 'bũhmbũ, pẽgue gue'a go i sijũ a ya nangue ran ho ma'da'yo. Nẽ nu'ũ to bi xijũ na, bi ma nangue rá Hogandãhi bá penpa Ojã. Nẽ'ũ yúm 'behni Ojã mahẽts'i ẽmmẽ in nde da bãdi 'be'a nam bõn a i sijũ ya.

I xijũ Ojã ngue xtãn hojũ

¹³ Pẽ nuya dan sãhũ ga øthũ a rán thẽhũ a dí tenhdũ, ngue ga sãmzehe ma mbũihũ 'be'a gãtho dí m bẽmhbũ. Nẽ hõnt'a rá mate Ojã ga tõmhbũ di 'dajũ 'bũ bá ẽh ra Cristo. ¹⁴ Nẽ ga øthũ 'be'a i xijũ Ojã, tengu yũ t'ũhni i øt'a i xih yú ta. Nẽ hin ga øthũ tengu mi øthũ mam'bet'o ngue ma pãhã zehẽhũ 'bũ nte mi pãhmbũ. ¹⁵ Pẽ gã xtãn hotho ga øthũ, nguetho xãn hotho Ojã ngue bi zoncahũ bi 'yõt'e yú t'ũhni gahũ a. ¹⁶ Tengu nt'o't'i: "Xtãn hotho ahũ nguetho xãn hotho gã," bi 'yẽn Ojã. ¹⁷ Pẽ nu'bũ dí yãhũ Ojã, dí ẽmfũ ma Tahũ. Pẽ gam bẽmhbũ njuãntho da gurcahũ 'be'a dá øthũ n'da ngu n'dajũ. Janangue'a dam fãhmbũ ngue gan numansuhũ Ojã gãtho yũ pa dí 'bũhmbũ ua ja ra ximhãi. ¹⁸ Nguetho dí pãhmbũ bi yãnjũ Ojã nangue yũn t'õt'e bi xãnga ma tahũ sãti thoho. Pẽ hing ra mbeti í yãnjũ a, nu'a dim 'be'a. ¹⁹ Pẽ bi yãnjũ ra Cristo 'bũ mi du ngue bi mbãn rá ji, nẽ hõnt'a da zã di põ a n'da a. Nguetho xãn hotho ra Cristo, tengu n'da ra ðe'yo mi man Ojã maya'bũ ngue da 'bõts'e, pẽ gue'a hing ra mbedi nẽ xãn hotho. ²⁰ Nu ra Cristo bi ts'ãnni din yãnte 'bũ hin ní 'yõt' ra ximhãi a Ojã. Nẽ ran zẽgui ya ja bi nequi ua ja ra ximhãi nanguejũ. ²¹ Nẽ nangue ra Cristo bi zõcua, gue'a dá ẽc'yẽihũ Ojã ya, ngue bi xox a ra Cristo 'bũ mi du, nẽ bi 'yẽspi. Janangue'a dí pãhmbũ majuañi di 'dajũ rán ho Ojã dí tõmhbũ ya. ²² Nuya nangue

rá Hogandahi Oja dá tenhdu ram hma majuañi, ne gue'a dán hoju a. Ne gue'a dán zä ya majuañi ga huɛc ma cuhu. Janangue'a mpähä thoho dan hueju n'da ngu n'daju nangue gätho ma mbuihu. ²³ Nguetho dám 'buhmbu ma'da'yo nangue rá mhan Oja da hyät'i mazai a, ne njam'bu di 'beh rá ts'edi a. Pe nu ma tehu bi 'dac ma tahu ne ma mbehu, hinga gue'a da hyät'i mazai a. ²⁴ Ne nt'o't'i:

Tengu yu paxi thoho yu ja'i,

ne gätho xun ho 'be'a pe'ts'i tengu yú dñni u yu paxi.

Pe nu yu paxi di hmangui, ne yú dñni i hœe.

²⁵ Pe nu'a rá mhan a ra Hmu njam'bu dim 'beh rá ts'edi.

Gue'a ran ho ma'da'yo i sijü a.

2

Nu'a ra Cristo tengu n'da ra do

¹ Jatho ga eshu gätho ran upate ne ra fehni ne'bu yoho ma mbuihu, ne ga eshu ran ts'eya ne ran c'ate. ² Ne tengu yu 'uere ngue ma'da'yo bim 'bui, ngue emme i hon ra xi'ba da zi, ne ngutho ga othu, thocpa thoho ga homhbu rá hogamhna Oja, ngue dín te xun ho ma mbuihu a. ³ Nguetho ya dá tñmhbu a rá mate Oja nangue rá mhan hma, ne dá pahmbu ngue xun ho a. ⁴ Ne man'da gam bñmhbu ga cuathu ra Cristo xun ho, nu'a bi 'daju ra te. Madague'bu i pa ma upi, tengu'bu n'da ra gado di bunt'a n'da ra do, pe Oja bi huahni man'da di muui bu da thoh rá ngu. ⁵ Tengu'bu n'da ra do man'da di muui a ra Cristo bu ja ra ngu, ne nuju i pa ma cuati gahu buya, tengu'bu dyu dohu, da 'yøju rá ngu Oja ngue hin di nequi. Ne yú mbäja gahu Oja, nguetho dí unhdu Oja yun t'unni gätho ma mbuihu. Ne di thocpa a rá Ta man t'unnihu a ra Cristo, janangue'a da numanho Oja u. ⁶ Ne nt'o't'i maya'bu bu ja rá mhan Oja nangue 'be'a da t'ørpa ra Cristo. Bi 'yæn Oja:

Tengu'bu drá ngurpagado dá huahna n'da ra do man'da di muui, ne dá hørpu ja ma dongu bu Sión, nubu hapu ja ma ts'edi, bi 'yæn Oja.

Ne nu'a to'o da guat'a, hin da mbe'ts' rá sä 'bu bi nu ran juanbi,

bi 'yæn Oja. ⁷ Neju xun ngu dadí muhu nguetho dí cuathu a ra Cristo. Pe madague'bu hin da guat'u 'da, pe guexta'a din ja tengu bi man Oja, ngue bi 'yæna:

Madague'bu him bi numanho u 'da yu gado a ra do,

pe da gorpu ja ma dongu, ngue man'da di muui 'bu da thoh ma ngu,

bi 'yæn Oja. ⁸ Ne man'da mi hma:

Nu'a ra Cristo tengu'bu n'da ra do ngue di ferpu rá gua n'da, ne dim 'berpu,

bi 'yæn ra t'ohni. Ne bi ts'anbi dim 'berpu, nguetho hinguin nde da 'yæc'yæi ram hma nangue ra Cristo.

Yú t'uhni gahu Oja

⁹ Pe nuju, Oja bi huancahu bi 'yørcahu tengu'bu n'da 'bui gahu, ma'ueque ma mbuihu. Ne gätho gahu dyu mbäja gahu bi 'dac ma ts'edihu Oja, ne yú mbeti gahu a. Nguetho in nde ga uhmbu ngue mixte xun ho Oja, ngue bá jugahu bu ja ra 'bexui mi 'buhmbu, ne bi zixcahu bu ja rán nequi mahotho ya. ¹⁰ Nu'bu mám'bet'o mi 'buhmbu tengu'bu dyu hyoya t'uhnihu, ne nuya dí 'buhmbu yú t'uhni gahu Oja. Pe nu mám'bet'o him mi pahmbu rá mate Oja, pe nuya dá hamhbu rá mate Oja ya.

Ga humbi ga othu ngue yú mbefi gahu Oja

¹¹ Ma zi cu ahü, emme dadí huɛc'ahü. Janangue'a nts'edi dí xi'ahu ga othu tengu'bu hin dyu menguhu ua ja ra ximhäi, hin ga othu rá pähä ma nyon 'yomfñihü ngue i ørcahu ran sui ma mbuihu. ¹² Ne thocpa thoho dam fähmbu dan 'yomanhohü, nguetho in nuju u hingui pa Oja. Ne madague'bu i ønju dyu ts'om'bäihü, pe xømhma thoho da zøn ra pa da 'yæspa Oja 'bu bi nu ran hocja'i dí ørpahu. Nguetho da zä da xocpa yú mbui Oja u. ¹³ Ne ga othu a im man a ra ts'ut'abi ngue i 'bet'o ua ja ma häihü, janangue'a da hnumanho ma Hmuhu ra Cristo buya. ¹⁴ Ne'u mi'da to'o gätho bi un yún t'ædi ra ts'ut'abi, gätho ga æc'yæihü u. Nguetho i ja yú ts'edi di unba u to'o øt' yu ts'oqui, ne da numanho u to'o øt'

ran ho. ¹⁵ Nguetho ne'a Oja rá pähä a 'bũ dí øthũ a, ne gue'a dí 'ye'ts'ũ yũn c'ate im man u yũ 'yambũi bũya. ¹⁶ Nuya hingui ørcahũ ra ts'edi ga tenhdũ yũn t'edi Oja, nguetho in ndejũ mpähä thoho ga tenhdũ. Pẽ hin gam bẽmhũ gue'a ní jajũ ga øthũ yũ ts'oqui a, pẽ man'da ga øthũ ngue yũ mbefi gahũ Oja. ¹⁷ Ne gan numanhohũ gätho yũ ja'i, ne ga huẽc ma mi'yẽc'yẽi hũ, ne gan numansuhũ Oja, ne ga ẽspahũ ra ts'ut'abi i 'bet'o ua ma häihũ.

Ga øthũ tengu bi 'yøt ra Cristo bin unbi nanguejũ

¹⁸ Gyũ 'yẽhẽhũ ne gyũ mbefihũ dami 'yẽc'yẽi ni hmuhũ 'bũ gadí zehmbũ u. Ne'ũ yũ hocja'i ne'ũ yũ ts'om'bäi 'bũ di un'nahũ, gätho guin numansuhũ u. ¹⁹ Nguetho man'da da numanho ahũ Oja 'bũ gui hyäthũ yũn unbi 'bũ nte man ts'o gá 'yøthũ, pẽ bi un'nahũ nangue guí tenhdũ Oja. ²⁰ Pẽ nu'bũ gan nuhũ ran unbi nangue ma ts'oquihũ, ne ga häthũ, pẽ hin gam bẽmhũ ga tãhmbũ n'da ran ho nangue'a. Høntho dá jut ma ts'oquihũ. Pẽ nu'bũ ga häthũ ran unbi nangue ran ho dí øthũ, da numanhojũ Oja. ²¹ Oja bi zãnni ga häthũ yũn unbi tengu ra Cristo, bi nde bin unbi nanguejũ, ne bi 'yurcahũ 'be'a ga øthũ. ²² Nguetho nu ra Cristo njãm'bũ bi 'yøt' yũ ts'oqui, ne njãm'bũ bi man yũ fehni. ²³ Ne nu'bũ mi ts'ani, njãm'bũ bi dãdi. Nu'bũ mi mba ma ucpi, him bi ma dí co'ts'i. Him bi zu da zan yũ ja'i, nguetho bi bãdi Oja da numanho a. ²⁴ Nu rá ja'i zehẽ ra Cristo bi nu ran unbi nangue ma ts'oquihũ 'bũ mi 'dømp'ũ ja ra za. Ne gue'a í thøgahũ ma ts'on 'yomfẽnihũ a, nguerũ da zã ga øthũ ran ho ya. Nu yũn unbi bi zã 'bũ mi tho, gue'a í yãnjũ a. ²⁵ Nujũ dá 'behmbũ ra 'yu, tengu yũ de'yo. Pẽ nuya bá penjũ bũ 'bũh ma mbãnde'yohũ, nu'a i färca ma mbũihũ.

3

Ran zofo bi sih yũ xisu ne yũ ndø

¹ Nu'ahũ gyũ xisuhũ, gui 'yẽspa ni ndøsehũ n'da ngu n'da ahũ. Ne nu'bũ 'da ni ndøhũ hinguin nde da 'yẽc'yẽi ráh hman Oja, pẽ nu'bũ bi nu guí 'bũmanhohũ, xømhma thoho da zøni da 'yẽc'yẽi u, ne hinga hnehi thoho ja a gui xihmbũ 'bũ hinguin nde da 'yøde. ² Nguetho da nu ahũ gadím fãhmbũ ngue guín numansuhũ Oja, ne hin gui 'yomt'ẽnihũ. ³ Ne nu'bũ guím bẽni gan hoczehẽhũ, pẽ nangue ni mbũihũ. Ne hin guim bẽmhũ nangue 'be'a gã i ja'ahũ thi ngue dí necmanho ahũ, ogue ni yãhũ, ogue ni hehũ gui hojũ, ogue yũ thebe, ogue yũ ts'ũngu. ⁴ Pẽ gan hoczehẽhũ ngue ni mbũihũ, ngue di necmanhotho bũ dá nu Oja, ngue hin di nequi, ne nu'a njãm'bũ dim 'be a. Ngue'a hin gan 'yẽzehẽhũ, pẽ gan johyahũ nangue Oja. Ne ẽmmẽ xũn ngu di muui bũ nam bẽn Oja a. ⁵ Ne njabũ mi øt' yũ xisu mi 'bũh maya'bũ, ngue gue'ũ yũ 'yẽc'yẽi mi numansu Oja, nu'ũ mi hoczehẽ yũ mbũi ngue mi numansu yũ ndø. ⁶ Tengũ ra Sara bi 'yẽc'yẽi a rá ndø ngue ra Abraham, ne bi 'yẽmbi rá hmu. Nuya tengũ'bũ yũ t'ixu ahũ ra Sara 'bũ guí øthũ 'be'a mi øt'e, ngue thocpa thoho gui 'yøthũ ran ho ne nte gui suhũ. ⁷ Ne ngũtho dí xi'ahũ, man 'yohũ ahũ, dam 'bũmanhohũ ma xisuhũ nangue ran 'yomfẽni bi 'dajũ Oja. Ga pãhmbũ hin'yũ yũ ts'edi yũ ja'i u yũ xisu, janangue'a ga fãxhũ u. Ne gan numansuhũ u, nguetho n'dat'a rá mate Oja i conhui rá xisu n'da ran 'yohũ, ngue n'dat'a ra te ma'da'yo. Ne nu'bũ hin dam 'bũmanho ma xisuhũ, hin da 'yømanho ma ndehũ Oja 'bũ.

Ga øthũ a di bẽnga ma mbũihũ Oja

⁸ Ne gätho gahũ n'dat'a gam bẽmhũ n'da ngu n'dajũ, ne gam bẽmhũ tengũ'bũ 'da dá sãhũ 'be'a i sä a n'da. Ne dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ, ne din ja ma yembũihũ, ne hin dan 'yẽzehẽhũ n'da ngu n'dajũ. ⁹ Ne hin ga cospahũ ran ts'o 'bũ 'bũi to da 'yørcahũ ran ts'o, xín ga cospahũ ran ts'ante 'bũ 'bo'o da zanjũ. Pẽ ga äfũ ran jãpi tengũ thoho i ørcahũ Oja, bi zoncahũ di 'dajũ rán jãpi. ¹⁰ Nguetho nt'o't'i: Hønt'a go to'o in nde dim 'bũmanho, ne da nu yũ pa xũn ho, pẽ i jatho da zãm rá jãni nangue ran ts'o, ne xín da man yũ fehni.

¹¹ Ne da hyẽ a ran ts'o, da 'yøt' ran ho.

Ne hin da nde dim 'bũh yũn sũihũ, pẽ ẽmmẽ da hyoni 'berũ dí hocpa rá mbũi rá mijã'iui.

¹² Nguetho nu ra Hmu in numanho ʉ to i ʃt' ran ho, ne i ʃmanho 'bʉ ja a äpi, pɛgue da zʉ ʉ ʃt' ran ts'o, bi 'yɛn rá t'ohni. ¹³ Pɛ to'o maha di ʉngahʉ 'bʉ dan ɛhya ga ʃthʉ ran ho. ¹⁴ Pɛ madague'bʉ ga sähʉ ran ʉ 'bʉ dí ʃthʉ ran ho, pɛ gue'a man'da ná tɪmhʉ rán ho Oja a. Janangue'a hin ga suhʉ 'bʉ in nde di pijʉ ʉ 'da, xín da du ma mbʉihʉ. ¹⁵ Pɛ hontho gan numansuhʉ ra Cristo mbo ma mbʉihʉ, ngue ma Hmuhʉ a. Ne thocpa thoho dan sähʉ ga xihmbʉ 'bɛ'a dí ɛc'yɛihʉ 'bʉ 'bo'o da 'yängahʉ. Pɛ jante thoho ga xihmbʉ ne gan numansuhʉ ʉ. ¹⁶ Ne thocpa thoho ga ʃthʉ a di bɛnga ma mbʉihʉ Oja. Janangue'a da mbɛ'ts' yú sä to'o di c'aman'ʉ ran ho dí ʃthʉ 'bʉ dí tɛnhdʉ ra Cristo. ¹⁷ Nguetho man'da xʉn ho 'bʉ gue'a ran ho ná sähʉ ran ʉnbi, 'bʉ da nde Oja, xínda gue'bʉ ga sähʉ ran ʉnbi nangue ma ts'oqui zɛhɛhʉ. ¹⁸ Ne'a ra Cristo bin ʉnbi, ne njam'bʉ bi 'yɔt' yʉ ts'oqui. Pɛ n'dandj thoho bi du nangue ma ts'oquihʉ, guejʉ dyʉ ts'om'bäihʉ, nguetho bi nde da zixcahʉ bʉ bí 'bʉ Oja. Ne majuani bi tho rá ngɔc'yɛi, pɛ nu rá mbʉi guexta'a mi 'bʉi. ¹⁹ Ne nu rá mbʉi ra Cristo 'bʉ mi du, bi mba bi zop yú mbʉi ʉ xʉn du ngue ofädi. ²⁰ Ngue yú mbʉi yʉ jã'i nangue ʉ ngue him bi 'yɛc'yɛi Oja 'bʉ maya'bʉ thoho. Pɛ Oja mi tɔ'mi xtá 'yɛc'yɛi gätho ní 'yɔt' ra barco ra Noé. Guepʉ bi zä bin yʉn ʉ zi hyato njã'i thoho, bi bong 'bʉ min ja ran ts'embʉi, nangue ra dehe ra dambʉnt'i. ²¹ Ne nu ran xixyã nam bɔni, nejʉ dãm pomhbʉ ran ts'embʉi nangue bi dambɛni ra Jesucristo. Ne nu ran xixyã hinguin nde da ma ngue i pa m'be't'e ma jã'ihʉ ngue ra häi, pɛ nam bɔni dí äfʉ Oja di hoga ma mbʉihʉ. ²² Ne nuya, nu ra Jesucristo bi mba mahɛts'i, darbʉ di mandauʉ bʉ ja rá ts'edi Oja. Ne nu'ʉ gätho yʉ ts'edi i 'bʉi i su a ra Cristo, nguetho hont'a i ja rá ts'edi xinda gue'ʉ yãm 'bɛhni Oja mahɛts'i ne yʉ zɪthu.

4

Dan darbahʉ rá mate Oja

¹ M'bet'o thoho dan sähʉ din ʉnba ma ngɔc'yɛihʉ tengu ra Cristo, ne gue'a ní täc yʉ ts'oqui a. Nguetho nu'a to bin ʉnba rá ngɔc'yɛi, him man da nde yʉ ts'oqui a. ² Ne gätho mi'da yʉ pa dí 'bʉhmbʉ ua ja ra ximhäi, hin dãm 'bʉhmbʉ nangue ma pähä zɛhɛhʉ, pɛ dam 'bʉhmbʉ ga ʃthʉ rá pähä Oja. ³ Dá xɔt'a dá ʃthʉ rán t'ʃt'e ra ximhäi, midí hohʉ ran 'yomt'ɛni, ne mi ʃt' ma pähä zɛhɛhʉ, ne mi minhda, ne madín sixhʉ bʉ ja yʉ calle ne mi mbahmbʉ bʉ, ne dãm munshʉ bʉ dãm minhda, ne mi thandehʉ yʉ pɔte, pɛgue Oja him bi zänni ga thandehʉ ʉ. ⁴ Ne nu'ʉ 'bʉcua ja ra ximhäi hingui sä da badi hanja hin dí ʃthʉ ran tonto tengu i ʃt'ʉ, janangue'a i sanjʉ ʉ ya. ⁵ Pɛ Oja di ʉnba ʉ to i sanjʉ, nguetho di juanba Oja ʉ 'bʉi ne'ʉ xʉn du. ⁶ Ne nu yʉ jã'i xʉn du ya, bi sih ran ho ma'da'yo 'bʉ mi 'bʉi, ngue'a í zä bi un Oja ra te yú mbʉi ʉ, madague'bʉ ya xʉn du yú ngɔc'yɛi. Ne gue'a rán säui nangue yú ts'oqui, nangue gätho yʉ jã'i i tu. ⁷ Nuya bi zɔn ra pa ran zegui. Janangue'a dan 'yomfɛnihʉ xʉn ho, ne ga samzɛhɛ ma mbʉihʉ, ngue da zä thocpa thoho dan yʉhʉ Oja bʉya. ⁸ Ne m'bet'o thoho ga ʃthʉ ngue ɛmme dan huɛjʉ n'da ngu n'dajʉ. Nguetho nu'a to'o ja rán huɛcate, di punba rá ts'oqui rá mijã'iui, madague'bʉ xʉn ngu yú ts'oqui. ⁹ Dan säyabahʉ n'da ngu n'dajʉ bʉ ja ma ngumhbʉ nangue ma pähä zɛhɛhʉ. ¹⁰ Ne 'da dãm fäxtahʉ n'da ngu n'dajʉ nangue rá 'bɛfi Oja 'dahma 'dan'yo bin 'dajʉ, gue dan darbahʉ a rá mate Oja 'dahma 'dan'yo ngue dá hamhbʉ. ¹¹ Ne nu to bin t'un ra 'bɛfi da mamp'a rá m hman Oja, da ma tengu'bʉ da gueɛ Oja da ma. Nu to bin t'un ra 'bɛfi da mbäx'ʉ mi'da, da mbäts'i nangue ra ts'edi xʉn ho bi un'na Oja. Ngue'a da nde dí 'yɛspa Oja a 'bɛ'a gätho ʃt'e, nangue dí tɛnhdʉ ra Jesucristo, nu'a mixte thoho, ne i ja rá ts'edi gätho yʉ pa mazai.

Gan nuhʉ ran ʉnbi nangue dí tɛnhdʉ ra Cristo

¹² Ma zi cu'ahʉ, hin ga hyonya thohohʉ 'bʉ i ts'äjʉ yʉn ʉnbi nts'edi, ne hin ga ɛmhʉ, hague in ja a ya. ¹³ Pɛ dan johya thohohʉ, nguetho dí comhbʉ yʉn ʉnbi ra Cristo. Ne nu'bʉ bi nequi xʉn ho rá ts'edi, man'da xʉn ngu ran johya gan nuhʉ bʉya. ¹⁴ Nu'bʉ

pa ma ugui gahu nangué dí tenhdá ra Cristo, pɛ majapi gahu, nguetho mixte thoho rá ts'edi rá Hogandáhi Ojá dín nuhú bɔya. Nɛ madague'bu di ucpa ra Cristo u 'da, pɛ nuju dí ɛspahu a. ¹⁵ Pɛ nu'bu gan hotɛhú nɛ gam pɛhú, ogue n'da ran ts'o ga ɔthú, ogue sá dan thínthú 'bɛ'a ɔt' ma mijá'ihú, ga pɛ'ts' ma sáhu 'bu, nɛ gan nuhú ran unbi nangué a ra ts'oqui dá ɔthú. ¹⁶ Pɛ nu'bu dín nuhú ran unbi nangué dí tenhdá ra Cristo, hin ga pɛ'ts' ma sáhu 'bu. Pɛ ga ɛmfú jamadi Ojá, ngue dí páhmbú ngue dí tenhdá ra Cristo. ¹⁷ Nguetho bi zɔn ra pa ya di dá'mi ɔt' rán ts'ɛmbi Ojá. Pɛ rá mbúdi thoho gahu i ɔrcahu ran ts'ɛmbi, ngue yú t'uhni gahu a. Pɛ ts'utho dín nuhú. Pɛ nu'u hingui ɛc'yɛi rá m hman Ojá, xán ngu 'bɛ'a gá da nu u 'bu bi zɔn ra pa da 'yɔt'e xán ho rán ts'ɛmbi Ojá. ¹⁸ Nɛ ɛmme xán ngu yán unbi gan nuhú bu dí pɔju Ojá, ngue dyu 'yɛc'yɛihú, nguetho ja'bu n'dandj hin dí ɔhmbú a i xijú. Nɛ 'buh mi'da 'bɛ xingui ts'ú nde da 'yɔde, nɛ i san Ojá. Nɛ nu'u hin da zä dim pɔ u. ¹⁹ Janangué'a nu'bu dí sáhu yán unbi bi zängahú Ojá, pɛ ga däh ma mbúihú Ojá di jamansujú. Nɛ njám'bu da hyɛgahú, nguetho gue'a bi 'dajú ra te. Nɛ ga thoqui ga ɔthú ran ho.

5

Di jamansu yú dɛ'yo Ojá u yu ngurbi

¹ Nuya n'da ram hma dí xi'ahú, yú ngurbi ahú yu 'yɛc'yɛi. Nɛcä drá ngurbigä, dá nuse ra Cristo 'bu mi du, nɛcä ga comhbú ran japi din 'dajú m'bejua. ² Ma mi ngurbi ahú dyu mbändɛ'yohú, dí xi'ahú ya, jatho ga jamansuhú yú dɛ'yo Ojá, nguetho 'yo ma güendahú ga jamansuhú u. Nɛ hin gam bɛmhú i t'ɔrcahu ts'edi, pɛgue gam bɛmhú ma páhä zɛhɛhú ga ɔthú. Nɛ hin nangué a din jurgahú ngue dyu ngurbihú, pɛ nangué a dín numanho sehú a. ³ Nɛ hin ga sathohú yú t'uhni Ojá hapú dí 'buhmbú n'da ngu n'dajú, pɛ janate tho ga uthú ra 'yu nangué man t'ɔt'e zɛhɛhú. ⁴ Nɛ nu'bu bi nɛqui ma Hmuhú dyú mbändɛ'yohú, di 'dajú ran japi ngue ga tãhmbú, ngue hin jam'bu din thegue. ⁵ Ngutho ahú man 'yohú ahú, dami 'yɛc'yɛihú 'bɛ'a im man yu dɛc'yɛi ngue ni ngurbihú. Nɛ gátho ahú gan umhbú da si ahú n'da ngu n'da ahú. Nɛ njám'bu gan 'yɛzɛhɛhú, nguetho: Da zú Ojá a din 'yɛts'i, pɛ di un rá mate a to'o hin din 'yɛts'i.

⁶ Janangué'a ga ɔthú ngue hin'yú ma ts'edi zɛhɛhú bu ja rá hmi Ojá, gam bɛmhú hɔnt'a ja rá ts'edi xínda guejú. Janangué'a da 'yɛsca zɛhɛhú Ojá 'bu bi zɔn ra pa. ⁷ Nɛ ga xihmbú Ojá gátho ma dumbúihú, nguetho di jamansujú a. ⁸ Damín äthahú xán ho, ngue damím fãhmbú, nguetho nu man sũihú ra zjthú i 'yo ua, tengu n'da ra zate i 'yo, in cue, i honi to'o da za. ⁹ Pɛ dami sũhmbú a ra zjthú nangué rá ts'edi Ojá guí ɛc'yɛihú. Nɛ gam bɛmhú ngue n'dat'ú yán unbi dín nuhú ma mi'yɛc'yɛihú ngue gátho ra ximhäi. ¹⁰ Pɛ nu Ojá ɛmme xán ngu rá mate, bi zoncahú ga comhbú rá ts'edi mixte gátho yu pa mazaj, nangué dí 'buhmbú ra Cristo. Pɛ m'bet'o thoho dan unbahú ts'ú, ngue di hoga ma mbúihú Ojá, nɛ di hãt ra ts'edi ma mbúihú, nɛ di jajú dan zãmhú xán ho bu. ¹¹ Nu Ojá nte hɛmbi, gátho da zä da 'yɔt'e, gátho yu pa mazaj. Nɛ gue'a gam bɛmhú a ya.

Rán zɛgui ran zengua

¹² Dí penh'nahú ra søcuá i ja ua, ngue da gax a ra Silas, nuna n'da ma cuhú ngue da zä ga ɛc'yɛihú a man a. Nuna ra søcuá ja ua, hingui ngu 'bɛ'a ma, n'da ran zofo thoho, nɛ dí xi'ahú majuani rá mate Ojá a guí tenhdá. Janangué'a damín zãmhú bu. ¹³ I penh'nahú ran zengua ni cuhú i 'bucua Babilonia, nthahni nangué Ojá, tengu ahú. Nehna ra Xuua Marcos di zengua ahú, tengu'bu ma ts'unt'ú na. ¹⁴ Nɛ zaj gan zohmbú n'da ngu n'da ahú nangué ran huɛcate. Nɛ dín nde da hyu ni mbúihú nangué guí tenhdá ra Cristo. Nɛ gue'a gam bɛmhú a ya. Hɔnt'a dí xi'ahú ya.

2 PEDRO

Ná yoho ra søcuą bi 'yo't'a ra Pedro

Ran zengua

¹ Nugä dra Simón Pedrogä, rá 'yęhęgä ra Jesucristo, ne ma 'bäigä'be a. Dí penh'nahü ra søcuą ja ua, ngue gätho n'dat'a dí ęc'yęihü a bi ząngahü Ojå. Ne 'da nan zimanhogdahü Ojå, nguetho 'da í hoga thohohü ra Jesucristo, nu'a ma Ojåhü a ne mam pørpatehü a. ² Dí äp Ojå man'da gui pąhmbü a, ne ma Hmuhü ra Jesús. Ne man'da gui hyąmhbü rá mate, ne man'da da hyu ni mbühü büya.

Nu Ojå i ørcahü dan jahü tengu a

³ Nu rá ts'edi Ojå bi 'dajü 'be'a gätho ga homhbü ngue dam 'bühmbü ra 'da'yom'bui, janangue'a bi zä bü dá tenhdü Ojå. Nguetho dá pąhmbü a bi zoncahü 'darbü dam 'bühmbü bü bí ja rá ts'edi mixte. ⁴ Ne nangué rá ts'edi i ørcahü ran ho mixte thoho ngue mím ma, nguetho i ørcahü dan jahü tengu a, ngue in yąnjü bü ja rá ts'o'yu ra ximhäi i øt' ran ts'iyate. ⁵ Ne nu'bü dí pąhmbü in yąnjü Ojå nangué ra ts'o'yu, ęmme ga hądumbühü ga øthü 'be'a mangua 'bü. Ya dí ęc'yęihü rá mate bi hogahü. Pe hinga hont'a, nuya ga øthü yü hogant'øt'e. Ne hinga hont'a ga øthü yü hogan t'øt'e, pe man'da ga homhbü dan xähmbü ga pąhmbü rá 'yu Ojå. ⁶ Ne hinga hont'a dan xähmbü rá 'yu Ojå, pe man'da ga sąmzehe ma mbühü. Ne hinga hont'a ga sąmzehe ma mbühü, ne man'da ga sethü. Ne hinga hont'a ga sethü, ne man'da hont'a Ojå gam bęmhbü. ⁷ Ne hinga hont'a ga øthü ngue gam bęmhbü Ojå, ne man'da ga fäx ma mi 'yęc'yęihü. Ne hinga hont'a ga fäx ma mi 'yęc'yęihü, ne man'da ga huęjü gätho yü jå'i. ⁸ Ne nu'bü ęmme ga humbi ga øthü ü im mangua, dyü hoga mbefi gahü a ma Hmuhü 'bü, ne da zä ga fäx ma mi jå'ihü büya, nguetho dí pąh ma Hmuhü ra Jesucristo. ⁹ Pe nu'bü hin ga øthü ü im mangua, hin dí cüthü xün ho ran nequi ma mbühü 'bü. Nguetho dí pumbęni thohü ngue m'be't'e ma mbühü nangué yü ts'oqui mi øthü. ¹⁰ Pe ma zi cu'ahü, ęmme ga hądumbühü ga uhmbü ngue yü thahni gahü Ojå, ngue bi zoncahü a. Ne nu'bü din jabü ga øthü, hin hapü ga tąnjü 'bü. ¹¹ Ne din johya Ojå 'bü dá cüthü bü di manda rá ts'edi mazåi a ma Yąntehü ma Hmuhü ra Jesucristo büya. ¹² Janangue'a thocpa thoho dín nde ga bęn'nahü na mangua, madague'bü guí pąhmahü a, ne guí ząnthü bü ja ram hma majuąni ngue bi si ahü. ¹³ Pe man'da xün ho 'bü ga thoqui ga 'yomfęni ahü, ngue gätho yü pa dí 'bucä ua gätho ma ngøc'yęi, ga ja ahü guim bęmhü a dá xi'ahü. ¹⁴ Nguetho mits'ütho da zøn ra pa ngue ga soh ma ngøc'yęi, ngubü bi xicä ma Hmuhü ra Jesucristo. ¹⁵ Janangue ęmme dí humbi dí xi'ahü, n'damhma thocpa thoho guim bęmhbü a 'bü dá mbagä.

Dá nuhe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma dąsche

¹⁶ Nugä xtå xi'ahü nangué rá ts'edi ma Hmuhü ra Jesucristo, din ja 'bü bá ęcua mahøn'a a. Hinga ngu mi'da yü jå'i im bęnse 'da yü cuento ngue ní hyät'a n'da. Pe nu'a dá nuhe, gue'a dím mamhbe a. Ne gue'a xtå xi'ahü a, nguetho dá nusehe rá ts'edi mixte ra Cristo ngue ma dąsche. ¹⁷ Gue'bü má øhmbe n'dandj rá nde Ojå bí 'yęh mahęts'i mixte thoho, ne gue'a í 'yęspa a rá Ts'ünt'ü 'bü mi 'yęna: "Guehna ma Ts'ünt'ügä na, ngue ęmme dadí huęcä na, ne ní hyu ma mbüi na," bi 'yęn Ojå. Ne bi japi ęmme bi necthoho. ¹⁸ Ne majuąni dá øhmbe rá nde Ojå bí 'yęh mahęts'i, nguetho 'darbü mi 'bühmbe ra Jesucristo bü ja ra t'øhø guerpü bin yå. ¹⁹ Janangue'a man'da da zä ga pąhmbü majuąni a mi hmam bü ja yü søcuą yü pøngahyå maya'bü, ngue mi ma nangué ra Cristo ba ęhę, ne din ja rá ts'edi mixte. Ne nu ram hma man t'o't'i, xün ho 'bü thocpa thoho ga honi ga pąhmbü, tengu'bü ra nyot'i di yot'ua ja ra 'bexui, gue'bü go bi zøn ra pa ngue da mbüdi gan nuhü yü hmępya ngue udi ya ba ępü ra Hmu, ga pąhmbü xün ho 'be'a man t'o't'i büya. ²⁰ Ne m'bet'o thoho ga pąhmbü ngue xínga n'da ra jå'i sä da bąse n'da rá t'ohni Ojå 'bü hin nangué a rá Hogandåhi di zedi. ²¹ Nguetho nu'ü yü pøngahyå Ojå ma'ueque yü mbüi,

him bi bense a ram hma bi 'yo't' u, pe guese a rá Hogandahi Oja bi benbi 'be'a bi 'yo't' 'bu mi 'yo't' rám hman Oja u.

2

Dim 'buh yu hyäte xänbate

¹ Ne mi 'buhmbu 'da yu hyäte pøngahya yu ja'i israhel maya'bu, ngutho ah, gam 'buhmbu 'da yu hyäte xänbate. Ne yu zandate tho, nguetho di cu't' yúm hmanse 'bu im man rám hman Oja. Ne nangue u yúm hma dím 'be'a n'da u. Ne hingui ørpa rá pähä a ra Hmu ngue bi gurba yú ts'oqui. Janangue a ja xun dambeni, ya xím 'bedi. ² Ne xun ngu da den'na dí 'yøt' yú pähäzche u yu hyäte xänbate. Janangue da mba nthenni tho ho a ra 'yu majuani. ³ Ne emme da nde da hyä ah nangue yum hma mahotho, nguetho da nde gui juthu u. Pe ya maya'bu tho ho bi ts'anni da nu yun unbi u, tengu øt'u, ne guehma da nu nguetho hingui pa ma pumbeni 'be'a da nu. ⁴ Nguetho xinga gue'u yúm 'behni Oja mahets'i bi yan 'bu mi 'yøt' ra ts'oqui. Ne'u bi hyøtpu ja ra 'bexui, bi dat'i con yu cadena, gueru bi got'u, da dømp'u ran juanbi. ⁵ Ne xím bi yan yu ja'i 'bu maya'bu a Oja, hinda hønt'a ra Noé, ngue bi 'yec'yçi Oja, ne bi xih yu ja'i xtá 'yøt' ran ho. Ne hønt'u yotonja'i min 'yohu ra Noé bi yan Oja 'bu mam bá penh ra 'ye, bin ja ra dambant'i gätho ra ximhäi nangue u yu ts'om'bäi mi 'bui. ⁶ Ximangutho a ra hnini Sodoma ne Gomorra, bi nu ran ts'embi ne bi gohi bim 'bospi u. Janangue'a nu Oja i urcahu 'be'a din jap u yu ja'i hinguin nde da den Oja. ⁷ Pe bi yan a ra Lot ra hocja'i a. Ne nu'a emme madin xømbui nangue u yún t'øt'e u mi sänzche 'be'a mi øt'e. ⁸ Ne emme madi unba rá mbui a ra hocja'i, nguetho n'dapa ngu n'dapa min nu yún t'øt'e xun ts'o ne mi øh yú ts'ore 'bu 'darbu mi 'buhmbu bu ra hnini Sodoma. ⁹ Janangue'a dí pahmbu ja rá ts'edi Oja i färpa yú mbui u to'o mben Oja, hin da 'yøt'e tengu øt' yu ts'om'bäi 'bu 'darbu i 'buhmbu. Ne i ja rá ts'edi Oja da gorbu ja ran unbi u yu ts'om'bäi, ne ya in nu ya gätho yu pa tømp'u ran juanbi u. ¹⁰ Ne nu'u 'da i ørpa yú pähä yú ngøc'yçi, man'da da nu ran unbi u. Pe di ts'on yú mbui ngue i øzehe yú pähä zeh, ne i san ma Hmuhu ra Cristo. Nu'u yu zambui u, ne yun 'yets'i u, i thenda u to'o ja yún t'edi, ne hingui su. ¹¹ Pe nu yúm 'behni Oja mahets'i man'da i ja yú ts'edi ne yún t'edi xinda gue'u yun 'yohu i sante, pe i su di cospa ran ts'ante u go i sante, gueru ja rá hmi Oja. ¹² Tengue yu zu'u u i 'bucua ja ra ximhäi, i ts'anba u ngue da fent'i ne ma zä dim 'bedi, ne ngutho u yu hyäte xänbate. Ne i sani 'be'a hingui paði. Ne nu'bu bi du, hønt'a ran unbi mazai da nu. ¹³ I øt' ran ts'o, pe hønt'a ran unbi da daja. Ne im beni ngue ran johya 'bu di thoc'a ní 'yøt' yú pähä zeh gä ra pa. Ne nu'u tengue yun ts'oni ne yu mbedi bu guidim petihu, nguetho di johya i øt' yú pähäzche 'bu gui sihmeh u. ¹⁴ Ne hønt'a ran 'yomt'eni im bem 'bu i hand yu xisu, ne njam'bu sä da 'ye'ts' yú ts'oqui. I hät'u 'da hinga na ec'yçi xun ho, nguetho nu'u thocpa tho ho yu ziyate. Pe Oja di unba u. ¹⁵ Nguetho bi zoh ra 'yu xun juani, bi mbase bu ma'ueni. Ne i ten ra 'yu mi ten ra pøngahya Balaam, rá ts'ant'u a ra Beor, nu'a emme madí ho din ju't'i nangue yu ts'oqui mi øt'e. ¹⁶ Pe bi hecpa Oja 'bu n'dandi, ngue bi japi bin ya rá fani hingui sä din ya. Pe bin ya rá fani ngue bi hecpa a ra pøngahya, ngue hin da 'yøt'a ra ts'oqui mi ena xtá 'yøt'e. ¹⁷ Pe nuya yu hyäte ya, tengue n'da ra hyado ena i po bu ra dehe, pe nte po bu. Ne tengue yu güi i tuxta ran dahi, sä ena din 'ye. Ne nts'anni ra 'bexui man'da xum pothi da nu u, tengue u, gätho yu pa mazai. ¹⁸ Nguetho emme xu ngu 'be'a ma, pe hin'yu 'be'a nam bøni. Ne i hät'yu ja'i mi ena xtá 'ueru ja ra ts'o'yu. Ne ø i xifi dá 'yøthu yu ts'oqui, ne emme da 'yørpa yú pähä yú ngøc'yçi, ne im beni nte din japi. ¹⁹ Ne i xifi, mathøgue tho ho ah, njon da zamp ah 'bu gui tengahe, sä ena. Pe i fehni u, nguetho guese u i sam ra zithu u. Nguetho nu'bu bi dap ra ts'oqui n'da ra ja'i, ya rá 'yehø ra zithu a buya, ne hingui sä da mba mathøgue nangue yú ts'oqui. ²⁰ Nguetho nu'bu n'da ra ja'i bin yuani nangue rá ts'o'yu ra ximhäi, nangue bin xäh rám hma ma Hmuhu mam pøtehu ra Jesucristo, pe nu'bu da mbengui mahøn'a, hingui sä da bøm bu ja yu ts'oqui mahøn'a a. Ne nubuya man'da xun ts'o da 'yøt'e xinda gue'a mi øt' 'bu him mi pah ra Cristo. ²¹ Janangue'a nu'u to bi mbenc 'bu ya mi du'mi da ba'a ra hoga'yu, man'da xun ho 'bu hin xtí du'mi, nguetho bi hyetho rá

hogant'ɛdi Oja 'bɛ mi sɛnbi. ²² Nɛ bi 'yɔt'e tengu man t'o't'i: “Tengu'bɛ n'da ra fo'yo bi zi mahɔn'a yɛ ts'odi xɪ zani. Nɛ tengu'bɛ n'da ra ts'ɛdi bi 'yo mahɔn'a ra bɔhɛi 'bɛ xɪn hi.”

3

Ra Cristo bi ma majuɔni ba ɛh mahɔn'a

¹ Ná yoho na ra sɔcuɔ dí ot'ahɛ ya, ma zi cu'ahɛ. Nɛ nu gátho yoho yɛ sɔcuɔ n'dat'a díɱ bɛni man'da ga bɛn'na ni hogan 'yomfɛnihɛ. ² N'damhma guim bɛmhbu ɛ yɛm hma mi ma mam'bet'o ɛ yɛ pɔngahyɔ Oja. Nɛ guim bɛmhbu mam hmamhbe dá xi'ahɛ, ma 'bɛi gáhe ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ ma pɔrpatehɛ a. ³ M'bet'o thoho ga pɔhmbɛ 'bɛ'a din ja 'bɛ rán zɛgui yɛ pa. Di nɛqui 'da yɛ 'yɛspate da denthoho ra 'yu majuɔni, gue'ɛ zɔi ot' yɛ páhɛ zɛhɛ. ⁴ Nɛ da 'yɛna: “Hapɛ gán yáhu ngue bi xi'ahɛ ra Jesucristo ba ɛh mahɔn'a, nɛ hin jam'bɛ i sá ba ɛhɛ. Nɛ gue'bɛ go mi 'bɛ ɛ ndu ma ngurba bɔtahɛ maya'bɛ thoho, guexta'a i ja, gue'bɛ go rá mbɛdi ra ximhɛi,” da 'yɛna. ⁵ Pɛ nu'ɛ 'da i ɛna, i ɛna nguetho di pumbɛni tho 'bɛ'a bin ja maya'bɛ, nɛ hinguin nde da bɔdi, ngue bi juah ra ximhɛi Oja nangue ra dambɛnt'i. Nguetho xɪ 'yɔt' Oja mahɛts'i nɛ ra ximhɛi nangue ráɱ hma. Nɛ bi japi bi bɔx pɛ ja ra dehe a ra hɛi, nɛ gue'a ra dehe ín 'yɔt' ra hɛi. ⁶ Pɛ guet'a ra dehe bi juah ra ximhɛi mi ja, ngue bi mbɛnt'i. ⁷ Nɛ nuya mahɛts'i nɛ ra ximhɛi ngue i ja ya, Oja i sánni di juadi mahɔn'a. Pɛ i tɔ'mi da zɔn ra pa ngue bi ma ba penh ra sibi ua ja ra hɛi, gue'a ran ɛnbi da 'yɔt'a Oja a nangue yɛ ts'om'bɛi. ⁸ Ma zi cu'ahɛ, hin ga pumbɛni thohɛ ngue nu'a dí ɛmfɛ n'da mahuɔhi njeya, da zá da 'yɛn Oja n'dapa tho bɛ nam bɛn a, nɛ nu'a dí ɛmfɛ n'dapa thoho, da zá da 'yɛn Oja n'da mahuɔhi njeya bɛ nam bɛn a. ⁹ Nɛ hinguin dɔnhyɛi Oja tengu im man i 'da, guemhma da 'yɔt'e 'bɛ'a bi ma da 'yɔt'e. Pɛ i tɔgbahɛ Oja da zɔni ga coh ma mbɛihɛ, nguetho in nde xɪnga n'da dam 'bɛhmbɛ. ¹⁰ Pɛ nu'bɛ bá ɛh ra Hmu, tengu'bɛ ba ɛ'a n'da ra bɛ 'bɛ bin xui, hinga mfɔdi 'bɛ'a ma ora da zɔhɔ. Nɛ di juadi gátho ɛ di nɛqui mahɛts'i, ɛmme din thoni ndɔspi, nɛ gátho 'bɛ'a i ja da mbɛnt'i ngue nám pa. Nɛ gátho ra hɛi, nɛ gátho 'bɛ'a bi 'yɔt' yɛ jɔ'i ua ja ra hɛi, gátho din zɔ ɛ. ¹¹ Janangue'a nte man ts'o da bɛn ma mbɛihɛ, nɛ thocpa thoho gan numansuhɛ Oja, nguetho dí pɔhmbɛ da mbɛnt' ra ximhɛi ra sibi. ¹² Nɛ nuya díɱ dɔmdahɛ da zɔn ra pa bi man Oja, ngue da 'yuh mahɛts'i, nɛ dim 'bedi gátho jabɛ. Nɛ din hyɛgui 'bɛ'a gátho i ja nangue ra sibi. Nɛ dí xɔnhɛu din ja n'dihi a. ¹³ Nguetho dí tɔmdahɛ ma'da'yo mahɛts'i nɛ ra ximhɛi, tengu bi ma majuɔni Oja, ngue din zɔm bɛ ran ho. ¹⁴ Janangue'a, ma zi cu'ahɛ, nu'bɛ dí tɔmhɛu ngue din ja, ga humbi gan nde da numanhɔju ra Cristo 'bɛ bá ɛhɛ da 'yɔt' ran ts'ɛt'abi. Nɛ nte man ts'oni, nɛ nte man dupate da dɪngahɛ 'bɛ bá ɛh pɛya. ¹⁵ Nɛ gam bɛmhbu ngue i set rá mbɛi Oja, i tɔ'mi dim pɔ'ɛ 'bɛcuɛ ja ra ximhɛi. Tengu thoho bi 'yot'ahɛ ma zi cuhɛ ra Pablo nangue rán 'yomfɛni bi un Oja. ¹⁶ Nɛ mbɛ gátho yɛ sɔcuɔ bi 'yo't'i im ma tengu dí ot'ahɛ ya. Pɛ xɛn hɛi da fɔdi 'bɛ'a nam bɔn'i 'da yɛm hma bi 'yo't'a ra Pablo. Nɛ 'bɛ'i 'da him bin xádi nɛ him bin zɔm bɛ ja ram hma. Janangue'a nu'bɛ sá im man'a rá t'ohni ra Pablo, ogue mi'da yɛ t'ohni Oja, pɛ hinga gue'a bɛ na hma. Nɛ gue'a ím 'bɛ'i 'da a. ¹⁷ Pɛ nu'ahɛ guí pɔhmbɛ ngue ngubɛ da 'yɔt'i 'da yɛ jɔ'i. Janangue'a gam fáhmbɛ hin da zix'ahɛ bɛ rá 'yu Oja gmí zɔmhɛu, guerpɛ i yɔ ɛ yɛ jɔ'i i honse yɛm hmanɛ. ¹⁸ Pɛ man'da damí pɔhmbɛ rá mate ma Hmuhɛ ra Jesucristo, nɛ ma pɔrpatehɛ a. Nɛ nu'a ga ɛspahɛ a ya, nɛ gátho yɛ pa mazɔi. Nɛ gue'a gam bɛmhbu a ya. Hɔnt'a dí xi'ahɛ ya.

1 XUUA

Ná n'da ra søcuq bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ram Hma ngue di 'daj ra 'da'yote

¹ Nu'a mí 'bũ 'bũ rá mbũdi thofo, gue'a dá hęthe ma dāhe, ne dá øhmbe a bi ma, ne dá nuhe xũn ho, ne dá thāhmbe ma 'yęhe. Ne gue'a ra Jesucristo a, rām Hma Ojā ngue bi ma di 'daj ra 'da'yote. ² Nguetho nu'a di 'daj ra 'da'yote bin 'yuse gue bin ja'i, ne dá nuhe, janangue'a dí mamhbe majuaņi a bin ja, ne dí xi ahũ ya gue zai xmi 'bũi ne zai dim 'bũi. Mam bí 'bũhmi rá Ta nguetho n'dat' Ojā a, ne bin 'yuse ua dí 'bũhmbũ. ³ Ne nu'a dá nuhe ne dá øhmbe a bi ma, gue'a dí xi ahe a ya, n'dahma ne'ahũ gui paņmhũ a, ne gātho dan yaņanhohũ a ra Ta ne rá Ts'ũnt'ũ ra Jesucristo. ⁴ Guehna dí ot'ahũ na ya, n'damhma ne'ahũ din ja ahũ ran johya xũn ho.

Nu Ojā ran Nequi a

⁵ Nu'a Ojā ran Nequi a, nde da ma xũn hofo a, ne hin'yũ ra 'bexui nangu'e'a. Ne gue'a ram hma bi xije ra Jesucristo, ne gue'a dí xi'ahũ a ya. ⁶ Sā dí ęmhbũ dí yaņanhohũ ra Jesús, pe nu'bũ guexta'a dí 'yohũ bũ ja ra 'bexui, dí fehni'ũ 'bũ, nguetho hín dí øthũ a rán sāui a majuaņi. ⁷ Pe nu'bũ majuaņi dí 'yohũ bũ ja ran nequi guepũ 'bũ Ojā, hin'yũ 'be'a ga aņhbũ bũ, ne dí yaņanhohũ a 'bũ, ne nu rá ji ra Jesús rá Ts'ũnt'ũ Ojā, thocpa thofo i thugahũ gātho ma ts'oquihũ a. ⁸ Pe nu'bũ sā dí ęmhbũ hin'yũ gahũ ra ts'oqui, dadín hyāzehẽhũ 'bũ, nguetho hin dá cũ't' ma mbũihũ a majuaņi. ⁹ Pe nu'bũ ga mamhbũ ma ts'oquihũ, gue hingui ho dá øthũ, da zā di pungahũ Ojā nangu'e ra Cristo bi gut'i, ne da mbercahũ gātho ran ts'o, tengu mím ma. ¹⁰ Pe nu'bũ sā dí ęmhbũ hin te dá øthũ yũ ts'oqui, dí nubethaņihũ Ojā 'bũ, nguetho bi 'yęn Ojā gātho bi 'yøt' yũ ts'oqui. Pe xingui ts'ũ dí cũ't' ma mbũihũ rām hman a 'bũ.

2

Ma hocpatehũ a ra Jesucristo

¹ Ma zi t'ũhni ahũ gue dyũ 'yęc'yẽihũ, dí ot'ahũ ra søcuq i ja ua, dadí hec'ahũ hin gui 'yøthũ yũ ts'oqui. Pe nu'bũ ga øthũ n'da ra ts'oqui, gue him majuaņi dí numanhohũ, pe dí 'bāhmbũ ma Hocpatehũ din hocpaui bũ 'bũh ra Ta, ra Jesucristo, ra Hocjā'i a. ² Nguetho guešẽ a ran t'unni a di hoga ma ts'oquihũ. Ne hinga hõngdahũ in nde di hogahũ, pe gātho yũ ts'oqui ja ua ja ra ximhāi in nde di hoqui nangu'e bi du ra Cristo. ³ Nu'bũ majuaņi dí øthũ ỹn t'ędi Ojā, da zā ga paņhbũ gue dí yaņanhohũ a bũya. ⁴ Pe sā ęn i 'da: "Dí pačā Ojā," ęn ỹ, pe fehni ỹ ne hingui ørpa ỹn t'ędi, ne hin di cũ't' rá mbũi a majuaņi. ⁵ Pe nu'bũ i øt'a man Ojā n'da, hinga ndetho bi huęc Ojā n'da 'bũ, pe bi bõmanho a bi 'yørpe. Ga xi ahũ ya 'berpũ dán zā ga paņhbũ 'bũ majuaņi dí 'bũhmbũ a ra Cristo. ⁶ Nguetho nu'bũ ęn'a n'da gue i 'bũhmi ra Cristo, "jatho ga øt'ā tengu bi 'yøt' ra Cristo," da 'yęnse 'bũ. ⁷ Ma zi cu ahũ, nu ran t'ędi dí ot'ahũ gue dan huęjũ, him ma'da'yo a, pegue guet'a ram hma mbũdi bi sijũ maya'bũ, 'bũ ra mbũdi thofo dá paņhbũ ra Cristo. ⁸ Pegue tengu 'bũ ma'da'yo a, nguetho janaguehya dí øthũ ya tengu bi 'yøt' ra Cristo. Nguetho bi dũ'mi di 'uegahũ ra 'bexui ma mbũihũ ra nyot'i majuaņi. ⁹ Nu'bũ sā ęn'a n'da i 'bũpũ ja ran nequi, ne i san rá cu, pe guexta bũ ja ra 'bexui i 'bũ 'bũ. ¹⁰ Ne nu'a to'o di huęc rá cu, bin zãm bũ ja ran nequi a, ne nu'a hin hapũ da danc'a. ¹¹ Pe nu'a to'o san rá cu, i 'bũpũ ja ra 'bexui a, ne i zãm bũ. Hingui sā da bađi nda'a xũn ho, nguetho bi 'berpa ran 'yomfęni a ra 'bexui. ¹² Dí ot'ahũ ma zi t'ũhni ahũ, nguetho dí pađi xũ pun'na ni ts'oquihũ, bi hoc'ahũ ra Cristo. ¹³ Ne nuya 'da ahũ dyũ đac'yẽihũ, dí ot'ahũ nguetho dí pađi gui paņhbũ a mí 'bũi gue'bũ rá mbũdi thofo. Ne 'da ahũ gyũ ts'ũnt'ũhũ, dí ot'ahũ nguetho dí pađi gá tařũ ra zĩthũ. Ne xø dí ot'ahũ ya gātho ahũ ma zi t'ũhni ahũ, nguetho gātho gahũ dá paņhbũ ra Ta. ¹⁴ Ne xø dí ot'ahũ, dyũ đac'yẽihũ, nguetho dí pađi gá paņhbũ a mí 'bũi gue'bũ

rá mbúdi thoho. Ne xø dí ot'ahú gyú ts'unt'uhú, nguetho dí pãdi i ja ni ts'edihú gá tafú ra zĩthu, nangué rãm hman Ojã thocpa thoho guím bẽmhbu. ¹⁵ O guídí hohú rá pãhá ra ximhã, gue hin gui 'yøt' ni pãhá zehẽhú. Nguetho nu'bu dadí ho ma pãhá zehẽhú, hin dadi hohú Ojã 'bu. ¹⁶ Nguetho nu'ú yú pãhá ra ximhã, gãtho him bi zãn Ojã ú, 'be'a gã di ho ní ngøc'yeyi n'da, ne ní dã n'da di ho 'be'a gãtho in nu nde da mbezehe, ne'bu im bẽni jase rán 'yomfẽni n'da. Pẽ nu'ú bi nequidã ua ja ra ximhã ú tengú ú. ¹⁷ Pẽ nu ra ximhã ní mba bu da guadi, ne'ú yún 'yomfẽni ra ximhã da gua'ú. Pẽ nu'ú ørpa rá pãhá Ojã, dim 'bumanho gãtho yú pa mazãi.

Ba ẽh rán súiui ra Cristo

¹⁸ Ma zi t'uhni ahú, rán zẽgui ya. Ne xtã øhmbú ngue di nequi n'da rán súiui ra Cristo. Ne nuya bi mbúdi bi nequi xun ngu yú mfãts'ihú a rán súiui ra Cristo. Janangu'e'a dí pãhmbú mbe rán zẽgui ya. ¹⁹ Ne gue'ú 'da xum bõngua dí 'buhmbú. Pẽ him majuañi ma mi'yẽc'yeyihú ú, nguetho nu'bu majuañi ma cuhú ú, hin xtã 'ue ú 'bu. Pẽ bi bõn'ú janangu'e'a bi 'yuse gue him majuañi ma cuhú ú gãtho ú bi bõni. ²⁰ Pẽ nu ahú bi 'dajú rá Hogandãhi Ojã a ra Cristo. Janangu'e'a gãtho gahú dí pãhmbú nda'a majuañi. ²¹ Dí ot'ahú na, pẽ hin dí ẽn'i hin guí pãhmbú a majuañi. Pẽ guí pãhmbú a, ne guí pãhmbú hinguin 'youi ra fehni a majuañi. ²² Nu'a gue ẽna hing ra Cristo a ra Jesús, ẽ gue'a ra ngurpa fehni a, ne rán súiui Ojã a, nguetho i ẽna hing rá Ts'unt'ú Ojã a ra Jesucristo, ne xingui ẽc'yeyiba a rá Ta búa. ²³ Nguetho nu'a to'o hingui ẽc'yeyi ra Cristo rá Ts'unt'ú Ojã xinga gue'a Ojã rá Ta i pãdi. Pẽ nu'a to'o ẽc'yeyi rá Ts'unt'ú ne'a rá Ta i pãrpa a búa. ²⁴ Ne nu'a 'be'a gãtho dá øhmbú ra mbúdi dá pãhmbú ra Cristo, ga thoqui gam bẽmhbu a. Nguetho nu'bu dí thoqui dí m bẽmhbu a, zãi dí 'buhmbú a ra Ts'unt'ú ne'a rá Ta búa. ²⁵ Ne bi xijú majuañi di 'dajú ra 'da'yote gue i ja ya ne njãm'bu da guadi. ²⁶ Guehna dí ot'ahú na, nguetho 'bu i 'da in nde da hyã ahú. ²⁷ Pẽ nu ahú, nu'a rá Hogandãhi bi 'dajú ra Jesucristo bin zãm bu ma mbuihú a, ne guesẽ a i xãngahú gãtho 'be'a man Ojã. Janangu'e'a him mahyoni to'o da xãngahú yún thehú. Ne nu'a i xãngahú rá Hogandãhi Ojã majuañi a, hing ra fehni a. Ne di bẽngahú dan zãmhbú bu 'buh ra Cristo. ²⁸ Ne nuya ma zi t'uhni ahú, damin zãmhbú bu 'buh ra Cristo, n'damhma dan johyahú 'bu dá nuhú ne hin ga pes' ma sãhú. ²⁹ Nu'bu dí pãhmbú gue xun ho Ojã, ngutho ga pãhmbú gue bim 'bui ma'da'yo nangué Ojã ú to'o gãtho i øt' ran ho.

3

Yú t'uhnigahú Ojã

¹ Dyú 'yẽc'yeyihú, gam bẽmhbu gue ẽmme xun ngu rán huẽcate ra Ta, ngue bi 'yøt'e ngue yú t'uhnigahú a. Janangu'e'a hingui pajú ú i ten ra ximhã, nguetho njãm'bu mi pã Ojã. ² Ma zi t'uhni ahú, nuya yú t'uhnigahú Ojã. Ne hinga na urcahú hague dán jahú m'bejua. Pẽ nu'bu bi nequi 'be'a da 'yørcahú, dí pãhmbú dan jahú tengú ra Cristo, nguetho da zã ga pãhmbú hague majuañi in ja a ra Cristo. ³ Ne n'da ngu n'dajú 'bu dí tømhbú dan jahú tengú ra Cristo, janangu'e'a dadín hoc zehẽ ma mbuihú, dí n'ndehú da gohi xun ho tengú ra Cristo. ⁴ Nu'a to'o øt' ra ts'oqui i festhoho rán t'ẽdi Ojã, nguetho nu'a ra ts'oqui nam bõni ram fe'ts'i nangué yun t'ẽdi. ⁵ Pẽ dí pãhmbú bi zøcua ra Cristo gue di 'berca ma ts'oquihú. Ne nu'a ra Cristo hin'yú rá ts'oqui a. ⁶ Nu'bu zã 'buhmi ra Cristo n'da, hingui nde da 'yøt' yú ts'oqui a. Pẽ nu'bu bin zãm bu ja yú ts'oqui n'da, njãm'bu bi cẽ't' rá mbui hague in ja a ra Cristo, ne njãm'bu bi ndepe di hocpa rá mbui. ⁷ Ma zi t'uhni ahú, njon gui jafú da hyã ahú, nguetho hõnt'ú gue zã øt' ran ho bi mba mahoqui ú ne xun ho ú tengú ra Cristo. ⁸ Pẽ nu'a zã øt' ran ts'o, rá 'yẽhe ra zĩthu a. Nguetho nu ra zĩthu zã øt' ra ts'oqui gue'bu go rá mbúdi thoho. Ne gue'a í zøcua ja ra ximhã rá Ts'unt'ú Ojã, gue di ts'onba rá 'befi ra zĩthu. ⁹ Nu'ú to'o bim 'bui mahøn'a nangué Ojã, hingan zã øt' yú ts'oqui ú, nguetho í hyãxta Ojã yú ta gue ra hogambui. Hingui sã din zãm bu ja yú ts'oqui nguetho bim 'bui mahøn'a nangué Ojã. ¹⁰ Da zã ga pãhmbú nda'ú yú t'uhni Ojã ne nda'ú

yú t'uhni ra zithu. Nguetho nu'ũ to'o bin zãm bũ ja ra ts'oqui, ne hin di huẽc yú cu, hing yú t'uhni Ojã ẽ.

Dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ

¹¹ Nguetho guehna ran t'ẽdi bi siju 'bũ rá mbædi dá pãhmbũ ra Cristo, ngue dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ. ¹² Ne hin ga øthũ a bi 'yøt'a ra Caín gue í hyãxta a rãm 'bãi ra zithu ne bi hyo rãn 'yohũ. Hanja ngue bi hyo a. Nguetho hingui ho rá mbæi a, janangue'a bi hyo rãn 'yohũ ngue xũn ho rá mbæi a. ¹³ Janangue'a, ma zi cu ahũ, hin ga hyonya thohohũ ngue'bũ di ẽgahũ yũ jã'i i ten ra ximhãi. ¹⁴ Pẽ nujũ dí pãhmbũ dá sohmbũ rá ts'edi ran ðate, ne dá sømhbũ bũ ja rá ts'edi ra te. Guehna dí pãhmbũ nguetho dadí huẽc ma mi'yẽc'yẽihũ. Nu'a to'o hin'yũ rãn huẽcate, bin zãm bũ ja rá ts'edi ran ðate a. ¹⁵ Nu'a to'o di ẽp rá cu, ra hyodu a. Ne dí pãhmbũ njo'o n'da ra hyodu i ja ra 'da'yote mazãi. ¹⁶ Pẽ nu ra Cristo bi 'yurcahũ 'bẽ'a njuãntho ran huẽcate, ngue bi dãse rá te nanguejũ. Ne jatho ngutho ga øthũ, hin ga su ga dã ma tehũ guerpũ da zã ga fãx ma cuhũ. ¹⁷ Pẽ nu'a to'o i ja 'bẽ'a i pẽ'ts'i, ne i pãdi hin'yũ 'bẽ'a da hyon a rá cu, ne nu'bũ hingui ørpa ran huẽcate, hingui bẽni da numanho Ojã a 'bũ. ¹⁸ Ma zi t'uhni ahũ, hinga hõntho gam manthohũ ran huẽcate, pẽ guemhma ga øthũ a.

Dadín johyahũ 'bũ dí yãhũ Ojã

¹⁹ Ne nu'bũ majuañi dí øthũ ran huẽcate, janangue dí pãhmbũ yú t'uhnigahũ a Majuañi, ne gue'a nan johyahũ bũ ja rá hmi a. ²⁰ Pẽ nu'bũ ga juãnba zehẽ ma mbæihũ, pẽ da hyurca ma mbæihũ Ojã, madague'bũ i pãdi 'bẽ'a gãtho dá øthũ, nguetho man'da ja rãn huẽcate xinda guejũ. ²¹ Janangue'a ma zi cu ahũ, nu'bũ hin te dí tĩmhbũ ja ma mbæihũ a xũn ts'o, dadín johyahũ ngue dí pãhmbũ dí yãmanhohũ Ojã, ²² ne di 'dajũ 'bẽ'a gãtho dí ãfũ 'bũ dí yãhũ, nguetho dí ørpahũ yũn t'ẽdi, ne dí ørpahũ gãtho i numanho. ²³ Ne i ja ua yũn t'ẽdi Ojã, gue ga ẽc'yẽihũ rá Ts'ũnt'ũ, ra Jesucristo, ne dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ, tengu bi xijũ. ²⁴ Ne nu'a to'o i ørpa yũn t'ẽdi, i 'bũhmi Ojã ne bim 'bũpũ Ojã bũ rá mbæi a bũya. Ne dí pãhmbũ dí 'bũhmbũ Ojã, nguetho gue'a di bẽngahũ rá Hogandãhi bi 'dajũ.

4

Nda'a rãm Hman Ojã, ne nda'a rãm hman a rãn sũiui Ojã

¹ Ma zi cu ahũ, hingui sã ga ẽc'yẽihũ 'bẽ'a gãtho nĩm hma ẽmbi rãm hman Ojã. Pẽ i jatho ga pãhmbũ 'bũ majuañi ngue gue'a rãm hman Ojã, uague hin'na. Nguetho xũn ngu yũ hyãte pøngahyã i 'youa ja ra ximhãi. ² Ne nu'a jatho ga pãhmbũ nda'a nĩm hma bi bẽnba rá Hogandãhi Ojã, nu'bũ im ma ngue rá Thahni Ojã ngue bin jã'i ne gue'a ra Jesucristo a, gue'a ram hma bi bẽnba rá Hogandãhi Ojã a bũya. ³ Pẽ to'o gãtho ngue ẽna hin bin jã'i a rá Thahni Ojã gue ra Jesucristo, pẽ nu'a ra hyãte a 'bũ, nguetho bi thocpa rãm hman a rãn sũiui ra Cristo. Xtã øhmbũ ngue din 'yo ua rãm hma, ne ya i 'yo ua rãm hman a ya. ⁴ Ma zi t'uhni ahũ, yú t'uhnigahũ Ojã. Ya dá tafũ ẽ yũ hyãte pøngahyã, nguetho nu'a dí 'bũhmbũ, man'da ja rá ts'edi a xinda gue'a rãn sũiui Ojã, ngue i 'bũcua ja ra ximhãi. ⁵ Nu yũ hyãte pøngahyã, yú mbefi ra ximhãi ẽ, ne guecua ja ra ximhãi bi nequidã yũm hman ẽ, janangue'a i ømanho ra ximhãi 'bẽ'a im man ẽ. ⁶ Pẽ nujũ yú t'uhnigahũ Ojã. Janangue'a hõnt'a to'o i pã a Ojã i ømanho ma hmamhbũ ẽ. Pẽ nu'ũ ngue hin yú t'uhni Ojã, hingui ømanho ma hmamhbũ ẽ. Guerpũ na pãhmbũ bũya nda'a i ten'na majuañi, ne nda'a i ten'na him majuañi.

Ran huẽcate a Ojã

⁷ Ma zi cu ahũ, nde'bũ dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ. Nguetho nu ran huẽcate bí 'yẽpũ 'bũ Ojã. Ne nu'a di huẽc rá mijã'iui, gue'a bim 'bũi ma'da'yo nangue Ojã, ne dim pãhmi Ojã a. ⁸ Pẽ nu'a hin'yũ rãn huẽcate, hingui pã a Ojã a, nguetho nu'a Ojã ran huẽcate a. ⁹ Ojã bi 'yurcahũ ran huẽcate 'bũ mambã penhua ja ra ximhãi rá 'dats'ũnt'ũ bi yãnjũ, n'dahma din jajũ ra 'da'yote. ¹⁰ Ojã bi 'yurcahũ ran huẽcate ngue majuañi, nguetho bá penhua rá Ts'ũnt'ũ ngue bin dãse bi gurca ma ts'oquihũ. Ne mada hangũ gam bẽmhbũ

Oja, pe njam'bu da zä gam bəmhbü, tengu bü nam bənjü. ¹¹ Ma zi cu ahü, nu'bu emme xun ngu rán huɛcate bi 'yörgahü Oja, nde'bu neju dan hueju n'da ngu n'dajü. ¹² Hingui sä gan nuhü Oja nangu ma dähü. Pe mfadi bin zam bü ja ma mbühü 'bü dadín hueju. Ne bi bəmanho rán huɛcate i ørchahü büya. ¹³ Dí pəhmbü ngue dí 'bühmbü Oja, ne nu Oja bin zam bü ja ma mbühü. Guehna dí pəhmbü, nguetho bi 'dajü rá Hogandəhi, ¹⁴ neje dí bə'nahü nguetho dá nussehe rá Ts'unt'ü Oja, ne dí mamhbe majuəni bá penh Oja ua ja ra ximhäi gue da yənbə yú te yu jə'i. ¹⁵ Nu'a to'o im ma ngue rá Ts'unt'ü Oja a ra Jesús, nu'a Oja bin zam bü ja rá mbüi, ne nu'a ra jə'i xim mi 'bühmi Oja a. ¹⁶ Dín nuhü rán huɛcate Oja, nguetho dí ɛc'yebahü a. Nu Oja ran huɛcate a. Nu'a to'o zəi ɛc'yeyi rán huɛcate Oja, ne'bü zəi di huɛc rá mijə'iui, nu'a i 'bühmi Oja a, ne Oja bin zam bü ja rá mbüi a. ¹⁷ Ne nangu dí 'bühmbü Oja dí pəhmbü xun ho rán huɛcate. Janangue'a dan johyahü 'bü bi zən ra pa din ja ran juəni. Nguetho dí 'bühmbü tengutho ma Hmuhü ra Cristo i 'bühmi Oja, madague'bü guexta dí 'bühmbü ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Nu'a to'o i su ran juəni, i su nguetho hinga na pədi xun ho ran huɛcate i ørpa Oja. Pe nu rán huɛcate Oja di 'uec'a ra mbidi a. Pe nu'bü dín suhü, dí ɛmhbü di ɔngahü Oja 'bü. ¹⁹ Dí øthü ran huɛcate, nguetho m'bet'o bi huegahü Oja. ²⁰ "Dí numanho Oja," sä dí ɛmhbü, pe dadí ɔp ma cuhü. Dí fehniü 'bü. Nguetho nu'bü hin dadí huɛc ma cuhü gue zənt'a dín nuhü, Hague dán zä ga numanhohü Oja gue njam'bü dín nuhü. ²¹ Ne jəua rán t'ɛdi Oja, bi xijü: "Nu'a to'o da numanho Oja, pe i jatho ngue ne'a rá cu da numanho, ne di huɛqui."

5

Dí tafü ra ximhäi nangu ma t'ɛc'yeyihü

¹ Nu'ü to'o gətho i ɛc'yeyi gue bin jə'i Oja ne n'dat'a ra Jesucristo a, yú t'əhni Oja ü. Ne gətho to'o i numanho Oja ne'ü yú t'əhni Oja di huɛc'ü nguetho n'dat'a Oja yú Ta. ² Ne nu'bü majuəni dín numanhohü Oja, ne'bü dí øthü yún t'ɛdi, dí pəhmbü büya ngue majuəni dadí huɛc ma cuhü. ³ Ne nu'bü majuəni dín numanhohü Oja, ga øthü yún t'ɛdi, ne nu'ü yún t'ɛdi hingui həi. ⁴ Nguetho nu'ü to'o bim 'büi ma'da'yo nangu Oja bin t'un ra ts'edi rá mbüi gue da dəp ra ximhäi. Ne dí tafü rá ts'edi ra ximhäi nangu dí ɛc'yeyihü ra Cristo. ⁵ To'o ngue i tap rá ts'edi ra ximhäi. Nu'a gue i ɛc'yeyi ngue rá Ts'unt'ü Oja a ra Jesús.

Rá Hogandəhi Oja di bəngahü rá Ts'unt'ü Oja a ra Jesús

⁶ Nu ra Jesucristo bi zəcua ja ra häi. Bin xixyə ra dehe a. Ne n'dat'a gue bi mbän rá ji 'bü mi du a. Ne hinga hənt'a ngue bin xixyə ra dehe, pe ne bi mbän rá ji, ngue bi du. Nu'a ra Jesucristo, rá Thahni Oja a. Gue'a im ma majuəni rá Hogandəhi Oja nguetho hingui sä dim fehni a. ⁷ Hyu ü bí 'büh mahɛts'i im ma majuəni gue rá Ts'unt'ü Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, ra Ta, nu'a n'da ram Hma, nu'a n'da rá Hogandəhi Oja, ne n'dat'a im man'ü. ⁸ Ne hyu ü i urcahü majuəni ua ja ra ximhäi gue rá Ts'unt'ü Oja a ra Jesucristo. Nu'a n'da, rá Hogandəhi Oja, nu'a n'da rán xixyə ra Jesucristo, nu'a n'da, rán dəte ra Jesucristo. Ne gətho ü hyu n'dat'a i urcahü. ⁹ Dí ɛc'yeyihü yüm hman yu jə'i 'bü majuəni, pe man'da ja ts'edi tho ga ɛc'yeyihü rá m hman Oja. Ne bi man Oja gue rá Ts'unt'ü a ra Jesús. ¹⁰ Nu'a to'o ɛc'yeyi rá Ts'unt'ü Oja, i pəse mbo rá mbüi gue majuəni a. Pe nu'a to'o hingui ɛc'yeyi, i nubethəni Oja a 'bü, nguetho hingui ɛc'yeyi a bi man Oja nangu rá Ts'unt'ü. ¹¹ Ne i jəua a ram hma ngue bi ma, gue Oja bi 'dajü ra 'da'yote mazəi 'bü má ɛc'yeyihü rá Ts'unt'ü. ¹² Nu'a 'bühmi rá Ts'unt'ü Oja, i ja ra te ma'da'yo a, pe nu'a hingui 'bühmi rá Ts'unt'ü Oja, hingui ja ra te ma'da'yo a.

Dí pəhmbü dí pəshü ra 'da'yote mazəi

¹³ Janangue'a dí ot'ahü gyü 'yɛc'yeyihü a rá Ts'unt'ü Oja, n'dahma gui pəhmbü i jajü ra 'da'yote. ¹⁴ Ne dadín johyahü gue dan yəhü Oja, dí pəhmbü i numanhøjü. Ne nu'bü din theui rá pähä Oja a dí ähmbü, dí pəhmbü i ømanho 'bü dí yəhü a. ¹⁵ Ne nu'bü dí pəhmbü ngue ømanho, ga pəhmbü gue da 'yøt'a dí ähmbü 'bü. ¹⁶ Nu'bü dín nuhü n'da ma cuhü i øt' ra ts'oqui, ngue him má zä bi hyəx ra ts'o'yu, ga äfü rá mate Oja nangu a. Nu Oja

bɣya di japi ba pengui to'o bi 'yɔt' ra ts'oqui. Pɛ nu'bɛ 'bo'o má zä bi hyax ra ts'o'yu, pɛ hin dí ɛn ahɛ ga äfɛ rá mate Oja nanguɛ a. ¹⁷ Gätho ɛ hing yán thehɛ i ɔt'a n'da, ra ts'oqui a. Pɛ ja'bɛ ɔt' ra ts'oqui n'da him má zä bi hyax ra ts'o'yu, jananguɛ'a ga äfɛ Oja bɣya. ¹⁸ Dí pɔhmbɛ to'o gätho bim 'bɛi ma'da'yo nanguɛ Oja, hin din zɔm bɛ ja yɛ ts'oqui a. Nguetho i fäh rá Ts'unt'ɛ Oja a, nɛ hingui sä di 'uec'a ra zɪthu bɛ 'bɛ Oja a. ¹⁹ Nɛ dí pɔhmbɛ ngue yú t'ɛhnigahɛ Oja. Nɛ dí pɔhmbɛ i o rá ts'edi ra zɪthu ɛ gätho mi'da i 'bɛcua ja ra ximhäi. ²⁰ Nujɛ dí pɔhmbɛ bi zɔcua ja ra ximhäi rá Ts'unt'ɛ Oja, nɛ nu'a bi jajɛ dá pɔhmbɛ a majuɔni. Nɛ dí 'bɛhmbɛ a majuɔni nguetho dí 'bɛhmbɛ ra Jesucristo. Nɛ gue'a majuɔni Oja a, nɛ gue'a di 'dajɛ ra 'da'yote ma mbɛihɛ a gue njɔm'bɛ da guadi. ²¹ Ma zi t'ɛhni ahɛ, hin ga ɛc'yɛihɛ yɛ hyäte oja. Nɛ hɔnt'a dí xi ahɛ ya.

2 XUUA

Ná yoho ra sœcuã bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra dâc'yêi ngurpigä, dí penh'na ra sœcuã jaua, grá xisu, nthahni nangue Ojã, ne guí 'bãhmbũ bu ni t'ũhni. Dadí huẽc'ahũ ngue'a n'dat'a dí tenhdũ ram Hma majuãni. Ne hinga hõngdã dadí huẽc'ahũ pẽ ne'ũ gãtho mi'da ngue i pã a Majuãni. ² Dadí huẽc'ahũ, nangue'a ram Hma majuãni bin zãm bu ja ma mbũihũ ne njãm'bu dim 'bepũ a. ³ Ma zi cu ahũ, 'da'angu dí m bẽmhũ a ram hma majuãni, ne dadín huẽjũ. Janangue'a dí äp Ojã ma Tahũ ne'a rá Ts'ũnt'ũ ra Jesucristo da gopũ ni mbũihũ a rá mate, ne rán huẽcate, ne thocpa thoho da hyut'a ni mbũihũ.

Ga cohmbũ bu ja rán xãdi ra Cristo

⁴ Nugä ẽmmẽ dán johyagã 'bu má œcã ngue i ten'na ram Hman u 'da u ni t'ũhni, tengu i xijũ ra Ta. ⁵ Ne nuya, grá xisu, nthahni nangue Ojã, n'da ran t'ẽdi dín nde ga bẽn'ni i. Ne him ma'da'yo na ran t'ẽdi gue ga xi i, pẽ tengu thoho bi sijũ rá mbũdi dá pãhmbũ ra Cristo, ngue dan huẽjũ n'da ngu n'dajũ. ⁶ Nu'a ran huẽcate nam bõni, gãtho ga øthũ yãn t'ẽdi Ojã. Ne gue'a rán t'ẽdi bi sijũ rá mbũdi gue thocpa thoho dan huẽjũ. ⁷ Guehna dí xi ahũ na, nguetho xũn ngu yũ hyãte i 'youa ja ra ximhäi, ngue i ẽna him bin jã'i a ra Jesucristo. Pẽ nu'ũ hãte u, ne i ten rán sũiui Ojã u. ⁸ Pẽ jatho gam fãhmbũ njon da hyã ahũ, janangue'a hin dim 'bẽ a xtã pẽhmbũ. Pẽ dami thojũ xũn ho ni 'bẽfihũ, janangue'a gãtho gui tãhmbũ 'bẽ'a in nde Ojã di 'da ahũ m'bejua. ⁹ Pẽ nu'a to'o in nde da mispa rán xãdi ra Cristo, nu'a hinguin 'youi Ojã 'bu. Pẽ nu'a to'o copũ ja rán xãdi ra Cristo, nu'a dín 'youi ra Ta ne rá Ts'ũnt'ũ a bũya. ¹⁰ Nu'bu da zõm bu n'da ẽna im man rãm Hman Ojã, pẽ nu'bu hin dín theui rãm hman ra Cristo, hin ga säyabahũ bu ma ngumhbũ, xín ga äfũ rãm fãts'i Ojã nangue a. ¹¹ Nguetho nu'a to i äp rãm fãts'i Ojã nangue a, tengu thoho 'bu i fãx'ũ yãn t'øt'e gue hingu ho.

Dím bẽni ga mba bu

¹² ẽmmẽ xũn ngu 'bẽ'a dín nde ga xi ahũ, pẽ masque hõnt'a dá huxã ra sœcuã jaua. Nguetho xõmhma da zã ga mbagã bu, gan nu ahũ bu, ne dan yãhũ bu, janangue a hin te ga 'bẽhmbũ ran johya. ¹³ I penh'na ran zengua u yũ t'ũhni a ni juhũ, ne'a nthahni nangue Ojã a. Ne hõnt'a dí xi ahũ ya.

3 XUUA

Ná hyu ra søcuą bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Xuua

Ran zengua

¹ Nugä dra ðac'yeyi ngurpigä, dí penh'na ra søcuą ma zi cu i Gayo, mahuęqui i. Dadí huęc'i i nanguie ram Hma majuąni dí ęc'yeyiui. ² Dí äp Oja di ja i gui pømmanho, ne di zac ni ja'i, tengu nán zaqui ni mbui. ³ ęmme dán johyagä nanguie'e, nguetho bi xicä 'da yu cu bá peng bu guí 'bui, ngue guí ten'na ram Hma majuąni, ne nu'u gätho guí ęt'e din theui a ram Hma. ⁴ Hin'yü man'da dán johyagä 'bu dí øde i ten'na ram hma majuąni u dá xänbi.

Xün ngu rá mate ra Gayo

⁵ Ma zi cu i, xün ngu ni mate ngue'a gadí jamansu ni cuhu, madague'bu hin guí pa u. ⁶ Nu'u 'da yu cu gue bá peng bu guí 'bui bi ma nanguie'e. Nu'bu mám petihe bi xije ngue i ja nin huęcate. 'Yörqui ts'u ra mate gui fäx'u 'bu bi zøm bu mahøn'a, nguetho yün sähu da 'bäx'u yüm 'behni Oja. ⁷ Nguetho nu'u 'da bi 'behni da mba n'danni da ma nanguie ra Jesucristo, ne hin te da 'yöp'u hingui ęc'yeyi. ⁸ Jananguie'a jatho ga jamansuh u. Ne nu'bu dí fäxhu u, dí comhu ra 'befi nanguie rá m Hman Oja büya.

Nu ra Diótrefes in hecpate

⁹ Dá penh'na n'da ra søcuą bu ja nim petihu. Pe nu ra Diótrefes hinguin nde da 'yøde 'be'a dí mamhbe, nguetho in nde dim 'bet'o nangues. ¹⁰ Jananguie'a, nu'bu dá mbagä bu, ga xi ah u 'bu dám petihu, 'be'a i ęt'a ra Diótrefes, ngue di c'aman'uje. Ne hinga høn't'a, ne hingui sin'u yüm 'behni ya ní nets'i, ne di hecpa u to'o ęna da zin u, ne i høn a thi büya.

Im mamanho nanguie ra Demetrio

¹¹ Ma zi cu'i, dí xi i, hin ga tenhd u yün t'ęt'e yu ts'om'bäi, pe ga humbi ga tenhd yün t'ęt'e yu hocja'i. Nu'u to'o zaí ęt' ran ho, bim 'bui ma'da'yo nanguie Oja. Pe nu'u to'o zaí ęt' ran ts'o hingui pa Oja u. ¹² Pe nu ra Demetrio gätho im mamanho yu cu nanguie'a. Ne nu yün t'ęt'e gätho din theui a ram Hma majuąni. Necä n'dat'a dí m mangä ngue xün ho a ra Demetrio. Ne guí pađi ngue majuąni dí m mangä.

Rán zegui ran zengua

¹³ ęmme xün gu 'be'a dín nde ga xi'i, pe høn't'a dá huxä ra søcuą jaua. ¹⁴ Nguetho xømhma mi ts'utho ga mbagä bu ba nu i, ne dan yaui bu. ¹⁵ Oja da hyut'a ni mbui. I penh'na ran zengua ni amigo 'bucua ne dami zenguagahe ts'u n'da ngu n'da u guí 'buhmbu bu. Ne høn't'a dí xi ah ya.

JUDAS

Ra søcuq bi 'yo't'a rá 'bäiui ra Jesucristo ra Judas

Ran zengua

¹ Nugä drá Judascä, drá 'yçhægä ra Jesucristo, nε man 'yohugä a ra Jacobo Santiago. Dí o't'ahü ra søcuq hönbu go hapu i 'buh yu 'yçc'yei, gätho ahü ngue Ojä bi huahn'nahü nε εmme di huçc'ahü, nε ra Jesucristo di jamansu ahü. ² Nε Ojä dí ndepe di 'da ahü rá mate xün ngu, nε da hyut'a ni mbühü. Nε thocpa tho man'da gui hyamhbü rán huçcate Ojä.

Yu hyäte xänbate

³ Nu'ahü ma zu cu ahü dadí huçc'ahü, mí ndegä ga o't'ahü nangue 'be'a í pøjü Ojä gätho gahü. Pε dí m bεngä ngue n'dan'yo jatho ga xi ahü. Jatho gui hyuthü nzambüi guin yamhbü a rá m hma ma t'çc'yehü ngue bi 'dajü Ojä, dyu 'yçc'yehü, n'damhma njon da zä di pä't'ahü 'be'a guí çc'yehü. ⁴ Dí xi ahü na, nguetho i 'bü i 'da ü yu hyäte xänbate, gue'ü 'darbü gadím petihü, nε him bi xi ahü ngue xün ts'o im bëni da 'yöt'e. εmme xün ts'otho nε hinguin 'yohü Ojä ü. Nguetho sä i çn ü: “Sä gui 'yöthü 'be'a go guím bënselhü, nε hin di ün'nahü Ojä nguetho i ja rá mate,” sä i çn ü yu hyäte. Him majuani i man ü, nε nu'ü hingui çc'yei ma Hmuhü ra Jesucristo gue'a di mandagahü. Nε nt'o't'i bü ja rá m Hman Ojä 'be'a ran ünbi da nu ü i ma tengu na. Nε Ojä da 'yöt'e tengu bi ma. ⁵ Nuya dí n de ga bë'n'nahü 'be'a gá pähmbü mám'bet'o, ngue 'be'a bi 'yöt' Ojä maya'bü. Nu Ojä bi yän ü yu jä'i israel gue bi gupü ja ra häi Egipto, pε to'o gätho him bi 'yöt'e 'be'a nde Ojä, gätho Ojä bi japi bi du bü ma'ueni ü. ⁶ Nε nu 'da ü yüm 'behni mahçts'i mí ja yú ts'edi. Pε m'bejua bi 'beh yú ts'edi 'bü mí ts'on yün 'yomfçni. Janangue'a bá pøm bü mahçts'i guerpü mí 'büi. Nuya Ojä hin di japi da bøm bü ja ra 'bexui guerpü 'bühya. Nguetho nu'ü tengu nthu't'i yu cadena bü, nε da gopü asta gue'bü go da zøn ra pa din ja rán ts'embi Ojä nts'utho. ⁷ Nε'ü yu jä'i mí 'bupü ja ra hnini Sodoma nε ra hnini Gomorra nε yu hnini mbε 'darbü mí jahü, bi 'yöt' ran ts'o. Bi 'yöt' yün 'yomt'çni, nε yün 'yohü bi 'yörpa ran ts'o yú min 'yohühü, tengu 'bü ra xisu i 'bühmi, nε yu xisu mí øt'e tengu a. Pε nu Ojä bi juadi nangue ra sibi mahçts'i. Nε nu'a 'be'a bi t'örpü, Ojä bi 'yuh ra hmepya 'be'a da 'yörpa yu dädits'oqui. ⁸ Pε madague'bü i ja yu hmepya 'be'a da 'yöt' Ojä, pε nu yu hyäte xänbate guexta'a i øt'e tengu mí øt' yu jä'i bü ja ra hnini Sodoma. I ma guese Ojä i uti 'be'a da 'yöt'e xün ho gue'bü i 'ui, nε i örpa ran ts'o rá jä'izehe. Nε i festhoho yün t'çdi ra Hmu mahçts'i, nε di c'aman'ü tho yüm 'behni mahçts'i. ⁹ Pε nu ra Miguel rá hmu yüm 'behni mahçts'i, hingui øt'e tengu i øt'ü yu hyäte xänbate. Nguetho nu'bü mín junt'ui ra zithu nangue rá jä'i ra Moisés xün du, nu'a ra Miguel mí pädi ngue hingui ho 'bü dí yap'a ra zithu ram hma xün ts'o. Janangue'a bi t'çm thoho a ra zithu: “Ojä di hec'a'i.” ¹⁰ Pε nu'ü yu hyäte i man ran ts'o nangue yüm 'behni mahçts'i, nε nangue 'be'a gue majuani. Pε nu'ü hingui pädi 'be'a gue majuani. Hønt'a i pädi tengu yu xä'yo nε yu buru, nε i øt'e tengu ü. Pε Ojä di un yün ünbi nε di jua ü nangue ran ts'o i øt'ü. ¹¹ Huçcate ü i øt' yú pähä zehε tengutho bi 'yöt'a ra Caín. Nε nu'ü i nde da xänba yu jä'i 'be'a gue him majuani, tengu bi 'yöt'a ra Balaam, n'damhma da däh ra mbeti. Nu'ü i festhoho yün t'çdi a i ja rá ts'edi di mandagahü, tengu bi 'yöt'a ra Coré. Nε'ü da mba ma juadi, tengutho ra Coré. ¹² Nε nu'bü guí øt' nin ts'ihmehü, gue'a ra hmepya gadín huçjü n'da ngu n'da ahü, nε i søm bü yu hyäte xänbate, nu'ü tengu 'bü i pä't'a xün ts'o bü ja ni pahniü. Nε nu'ü xingui ts'ü i pç'ts' yú sä da zi nangue yün johya zehε, nε xinguim bëni 'be'a nam bøn'a ran ts'ihmε. Pε nu'ü yu hyäte hin te i ja a di muui, tengutho yu güi hinguin 'youi ra 'ye, nε ran dahi i tuts'i. Nε nu'ü tengu tho n'da ra za njam'bü züh yün dät'o. Tengutho n'da ra za xü 'yot'i bi yöt'e. ¹³ Nε nu'ü yu hyäte xänbate 'bü i yä, i mbafi tengu 'bü εmme mahyoni tho ü yüm hma. Tengu ra dehe bü ja ra dädējä ngue εmme di hi 'bü i çn ran dahi, pε hønt'a 'be'a xün ts'o min 'youi ra dehe bi zopü ndendejā. Nε nu'ü hingui sä da 'yut

ra 'yu n'da nguetho tengu yu sə bi dāgui, hin din ja ran yot'i mahøn'a, da gohi ra 'bexui mazai. ¹⁴ Nu'a ra Enoc bim pəngahya maya'bu 'be'a nín juanbi da nu a n'da ngue i øt'e tengu i øt'u. Nu'a ra Enoc, ná cut'a a rām bom'betō ra Adán, bi ma: “Dami 'yøhm̄bu ya 'be'a da 'yøt' ra Hmu mahęts'i. Ba ęhe din 'yoh̄u yu miyone thoho u yám 'bēhni mahęts'i, ¹⁵ ngue di juanba u gātho u i øt' ran ts'o. Ne di unbi nangue 'be'a hingui ho bi 'yøt'u, ne bi man ran ts'o nangue Oja gātho u ngue him bi 'yęc'yeyi Oja.” ¹⁶ Ne nu'u yu hyāte xānbate i sani nangue dí øt' mam 'buih̄u tengu i nde Oja. Ne i ma ęmbi ngue'a n'da ra ja' i rá ts'oqui a 'be'a nám 'bu u. Nu'u i øt' ran ts'o tengu i ndese rá mbui u, ne din 'yęzehe. Ne i xih rán ho u mi'da yu ja' i ngue i honi 'be'a i ndese.

Nu ra Judas bi zam yu 'yęc'yeyi ne bi xifi 'be'a da 'yøt'e

¹⁷ Pe nu'ah̄u ma zu cu ah̄u, dadí huęc'ah̄u, o guí pumbęnih̄u 'be'a bi man u yú 'bāih̄u ma Hmuh̄u ra Jesucristo. ¹⁸ Ya bi xi ah̄u ngue dim 'bu i 'da, gue'bu rán zegui, ngue da den'nah̄u ne da 'yøt' ran ts'o i ja bu mbo yú mbui u ne gue'a bi si ah̄u. ¹⁹ Ne nu'u yu hyāte di d̄amp u yu 'yęc'yeyi din junt'i. Pe i sänzehe 'be'a i øt'e, ne hinguin 'yoh̄u rá Hogandahi Oja u. ²⁰ Pe nu'ah̄u ma zu cu'ah̄u, o guí øth̄u tengu i øt' yu hyāte, pe dami tenni xun ho ni t'ęc'yeyih̄u him ma thąspi, ne gue'a dán te ni mbuih̄u a buya. Ne dami japi di manda ah̄u rá Hogandahi Oja 'bu guí yaḥu Oja. ²¹ Dami 'yøth̄u ram 'bui xun ho ngue din theui rán huęcate Oja, ne dami tømhb̄u a ra pa ba ęh ra Jesucristo ma Hmuh̄u, din ja rá yembui nangueju ne di 'daju ra temazai. ²² Dami japi da 'yęc'yeyi to'o di 'yon yú mbui nangue Oja. ²³ Dami yam bu ja ran ts'o, tengu tho 'bu gá yam bu ja n'da ra sibi. Ne din ja ni yembui nangue u 'da, pe damin jamansuse ngue hin gui 'yøth̄u yun ts'o tengu i øt'u. Dami samh̄bu 'be'a i øt'u gue bi ts'on yú mbui u.

I ęspa Oja ra Judas

²⁴ Nu'a Oja i ja rá ts'edi di jaju hin ga øth̄u yun ts'o, ne di dāj̄u bu ja rá hmi mahoqui tho ma mbuih̄u. Ne ęmme din jaju ran johya bu. ²⁵ Hønt'a n'datho Oja i 'bui, ne hønt'a i pađi xun ho. Ne di pøj̄u nangue 'be'a bi 'yøt'a ra Jesucristo ma Hmuh̄u. Ne nu'a Oja i ja rá nuj̄te thoho, nu'a ra Hmuts'ut'abi, ne di manda 'be'a gātho i ja a rá ts'edi, ne gātho mí ja, ne i ja ya, ne din ja mazai. Ne hønt'a dí xi'ah̄u ya.

APOCALIPSIS

Rán t'uti ra Jesucristo bi nu ra Xuua

Rám hman ra Jesucristo bi sih ra Xuua

¹ Nu'a Ojã bi 'yut yú 'yẽhẽ i 'bũcua ja ra hãi. Janangue'a nu ra Jesucristo bá pehna n'da rãm 'behni mahẽts'i bi 'yurcã dra Xuuagã, rá 'yẽhẽgã, 'be'a din ja. ² Ne nugã dra Xuuagã dí o't'ã ya 'be'a gãtho dín nugã, ne'a rãm hman Ojã ne'a rãm hman ra Jesucristo i xiqui. Gãtho dí o't'ã ngue da fãdi 'be'a majuañi din ja. ³ Din johya gãtho to'o da man'a 'be'a nt'o't'i ua ja ra søcuã. Ne din johya to'o gãtho da 'yøde 'be'a din ja. Ne din johya 'bũ da 'yøt'e 'be'a gãtho i mangua ja ra søcuã, nguetho him maya'a din ja 'be'a gãtho nt'o't'i ua.

I t'orpa ra søcuã yũ 'yẽc'yẽi bũ ja yoto yũ hnini

⁴ Nugã dra Xuuagã dí ot'ahũ ra søcuã gãtho yũ 'yẽc'yẽi dim peti bũ ja yoto yũ hnini bũ ja ra hãi Asia. Ojã di jãp ahũ ne da hyut'a ni mbũihũ, guet'a Ojã i 'bũi ne mi 'bũi, ne guet'a dim 'bũi mazã. Ne rá Hogandãhi Ojã i juadi xũn ho rá ts'edi, gue i 'bũpũ hapũ di manda rá ts'edi Ojã, i pen'nahũ rán jãpi. ⁵ Ne bí pen'nahũ rán jãpi a ra Jesucristo, ne da hyut'a ni mbũihũ. Nu'a ra Jesucristo zã i mam majuañi, ne rá mbũdi bi dãmbeñi 'bũ mi du, ne dim hmuts'ut'abi ne di manda gãtho yũ ts'ut'abi gue i 'bũcua ja ra hãi. Nu'a di huẽgahũ ne bi yãnjũ nangue ma ts'oquihũ, bi mberca ma mbũihũ nangue ran ts'o, nangue rá ji bi mbãm 'bũ mi du bũ ja ra pont'i. ⁶ Nu ra Jesucristo bi 'dajũ ra ts'edi dan ts'ut'abihũ ne dam mbãjãhũ ga ørpahũ rá 'befi bũ i ja rá ts'edi Ojã rá Ta. Ne nu'a ra Jesucristo din ja rá nuĩxte ne rá ts'edi høn'bũ go njãm'bũ mazã. Ne høn't'a gam bẽmhũ a ya. ⁷ Nuna ra Jesucristo guet'a ba ẽhẽ ban 'yohũ yũ güi, ne gãtho yũ jã'i da nu. Ne gãtho to'o bi ucri da nu, ne gãtho yũ jã'i i 'bũcua ja ra ximhãi ẽmme din ja ra dumbũi 'bũ bi nu a. Majuañi njabũ din ja 'bũ bá ẽhẽ. Ne høn't'a gam bẽmhũ a ya. ⁸ Nu ra Cristo bi 'yẽna: “Nugã ra mbũdi dãm 'bũcã, ne njãm'bũ him mi 'bũcã,” ẽn'a ra Hmu mahẽts'i nuĩxte rá ts'edi, nu'a i 'bũi ne mi 'bũi, ne i 'bũi mazã.

Ra Xuua bi nu madq rá ts'edi ra Cristo

⁹ Nugã dra Xuuagã, ni cujũ nangue ra Cristo, dí ot'ahũ ra søcuã ya. Nujũ dí comhbũ yũn unbi guín nuhũ nangue dí ẽc'yẽihũ ra Hmu mahẽts'i. Nu'a Ojã di manda bũ ja ma mbũihũ, ne ra Jesucristo bi 'dajũ ra ts'edi ngue hin dadí xømbũihũ 'be'a dí nuhũ. Ne nugã dra Xuuagã dí ofãdigã bũ ja ra hãi Patmos, n'da ra t'ũhãi i ja bũ ja ra dehe nguetho dím mangã rãm hman Ojã ne dí mangã nangue ra Jesucristo. ¹⁰ Nu'a ra pa domingo dán yã'be Ojã, ne 'bex bi bẽngã a rá ts'edi rá Hogandãhi Ojã. Ne dá øcã n'da ra nde bũ ja ma xũthã tengu'bũ n'da ra thũxi, ẽmme nts'edi thoho. ¹¹ Ne nu ra nde bi 'yẽna: “Nugã dra mbũdigã ne hinjãm'bũ ngue him mi 'bũcã, ne zã dí 'bũcã.” Ne nu'a ra nde bi xicã, bi 'yẽna: “Gui 'yo't' ya 'be'a gãtho gui nu, ne gui penpũ 'bũh yũ 'yẽc'yẽi, gue'ũ dim peti bũ ja yoto yũ hnini bũ ja ra hãi Asia, guerpũ ja ra hnini Efeso, nepũ ja ra hnini Esmirna, nepũ ja ra hnini Pérgamo, nepũ ja ra hnini Tiatira, nepũ ja ra hnini Sardis, nepũ ja ra hnini Filadelfia, nepũ ja ra hnini Laodicea.” ¹² Ne nugã dra Xuuagã 'bex dá nyẽgui ngue dín nde ga nugã to'o bin yã. Ne dá nugã yoto yũ lámpara ngue ra oro yú gua. ¹³ Ne dá nugã i 'bã inde bũ ja yũ lámpara ra Cristo, ngue'a bin jã'i ua ja ra ximhãi, mi he ra pahni xũm mba, i sørpũ ja yú gua, ne man thu't'i rá tija n'da ran gũt'i ngue ra oro. ¹⁴ Nu'ũ yú xtã tengu ra t'axca xide'yo, ogue tengu ra t'axcase. Ne nu yú dã ẽmme bi hyãt'i tengu'bũ n'da ra sibi i sø. ¹⁵ Ne nu'ũ yú gua, ẽmme di fexni tengu ra xit'egui ra bronce di hoc ra sibi ne i pa nthãmmi xũn ho. Ne nu'a rá nde tengu yũ dãthe xũn ngu ne nts'edi di hĩ. ¹⁶ Ne mi o rãn 'yẽi yoto yũ sø, ne bi bøxpũ ja rá nde tengu n'da ra espada i yoho yú het'i ngue din juãnbate. Ne nu'a rá hmi ẽmme bi fexni tengu rá ts'edi ra hyadi 'bũ bi huuxyadi. ¹⁷ Ne nu'bũ má nugã, dá tãngã bũ ja rá gua tengu'bũ ya xtã tugã. Pẽ nuna bi dosca rãn 'yẽi ne bi xiqui: “Yo guín su, nguetho nugã dra mbũdigã ne dran zẽguigã, ne hinjãm'bũ him mi 'bũcã. ¹⁸ Nugã zã

dí 'bui, guecä dá tugä pe nuya guí nu dí 'bucä ya, ne dam 'bucä mazai høn'bu go njam'bu. Ne i ja ma ts'edi gue dadí manda hapu i pa u xun du. I jagä ran sogui ngue ga xocpa u 'da, ne ga jurpa u mi'da." ¹⁹ Ne bi xiqui, bi 'yena: "Dami 'yo't' ya 'be'a gätho guí nu ya, ngue gätho i ja ya, ne' u gätho din ja m'bejua. ²⁰ Ga xi a ya 'be'a ní hmerpa i ja bu man 'yei, ngue yoto yu sò ne' u yoto yu lámpara ngue yu oro yú gua. Gue yoto yu sò, rá hmerpa u yoto yu m'behni mahets'i, gue di ze' u dim peti bu yoto yu hnini, ngue 'da'a n'danni yu hnini i 'bui. Ne nu' u yoto yu lámpara rá hmerpa u yoto yu m'peti yu 'yec'yeyi hapu zai dim peti."

2

Ram hma da hmam bu ja ra hnini Éfeso

¹ Nu'a ra nde bi xicä ngue ga o't'a n'da ra søcuä, ga undä a ram 'behni ngue i fäx u yu 'yec'yeyi bu ja ra hnini Éfeso. Ne nu'a ra søcuä da hmam bu 'buh yu 'yec'yeyi. Nu yu m' hmanse a gue i 'yo inde bu ja yoto yu lámpara, ne i o rän 'yeyi yoto yu sò. ² Ne nu'a ra nde bi xi' u yu 'yec'yeyi bu, bi 'yena: "Dí paçä 'be'a gätho gá 'yøthu bu, ne dí paçä hangu nangu ra 'befi gá 'yøthu. Ne dí paçä gue hin gán xømbui nangu ni 'befihu. Ne dí paçä ngue xingui ts' u gadí jafu da 'yøt' ran ts'om'bäi n'da. Ne gá 'yänhdü 'da yu m' hman u to'o xna yú 'bäihu ra Cristo, ne gá pa hmbu yu hyäte tho ho u. ³ Ne dí paçä gue hin gán xømbuihu ran unbi gá nuhu, ne ra 'befi gá 'yøthu nangu gá 'yec'yeyigahu, ne xingui ts' u gá 'ye'ts' ni t'ec'yeyihu. ⁴ Pe i ja ahü ts' u gue hin dí numanhogä, ngue gá 'yes'hü ts' u a guí bñjü ya ne hín gadín huçjü. Ne hin guín jahü bu 'bu ra mbüdi tho ho gá 'yec'yeyigahu. ⁵ Dami bñmhü ya hangu na ngu bi ga'a ni t'ec'yeyihu 'bu gmí 'yes'hü a gní bñjü ne gá 'ye'ts' nin huçcatehu. Dami päh nin 'yomfñihu ya. Dami thoju a gmí øthu rá mbüdi tho ho. Pe nu'bu guexta'a guí øthu, ga 'uecä n'da ra lámpara 'bu, ne him man ga ja ahü tengu'bu ra lámpara bu guí 'buhmbu, 'bu hin gui hoc nin 'yomfñihu. ⁶ Pe i ja ahü 'be'a xun ho ts' u, nguetho n'dat'a dí m' bñmhü gue hin dín numanhohü a i øt' u yu nicolaítas. ⁷ Nu'bu i ja ni zaguhü, gui 'yøhmbu 'be'a da xi ahü a rá Hogandähi Oja gätho gyü 'yec'yeyihu. Ne nu' u to'o hin da thapi nangu ran ts'o, ga undä ran t'edi da za yun dät'o bu ja ra za t'çmbi rá za ra temazai, gue i 'bäpu 'bu Oja," bi 'yén'a ra nde bi zoqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Esmirna

⁸ Ne xø bi 'yengui: "Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'behni gue i fäx yu 'yec'yeyi bu ja ra hnini Esmirna. Ne gui xifi gue mam hmangä, guecä mi 'bucä 'bu ra mbüdi tho ho ne dam 'bucä mazai, nugä dá tugä ne dá ndants' mahøn'a ne dí 'buhya, gui 'yena. Ne nu'a ra søcuä da hmam bu 'buh yu 'yec'yeyi bu ra hnini Esmirna." ⁹ Ne xñ'a ra nde: "Dí paçä 'be'a gätho nín unbi guí sähu nangu ecä. Ne dí paçä gue gyü hyoyahu bu ja ra häi, pe xun ngu i ja ahü nangu Oja. Nugä dí paçä gue di c'aman' u ahü 'da yu judío gue xñse majuani yu judío u, gue nde da ma yú t'uhni Oja u. Pe him majuani yú t'uhni Oja u, pegue rá m' peti ra zithu a i øt' u. ¹⁰ Ne 'yo guí suhu ran unbi gue mi ts'utho din ja ahü. Gui 'yøhmbu ya 'be'a din ja ahü, ngue gui nuhu rán ts'äte ra zithu nu'bu da jo ahü 'da ahü. Ne 'det'apa guin nuhu yun unbi. Ne nu'bu hin gui 'ye'ts' ni t'ec'yeyihu madague'a gui tuhu, gá tñhmbu xun ho a ra te 'bu. ¹¹ Nu'bu i ja ni zaguhü, gui 'yøhmbu ya 'be'a i xi ahü rá Hogandähi Oja gyü 'yec'yeyihu. Ne nu' u to'o hin da thapi nangu ran ts'o, hin da mba bu ja ran unbi mazai, ne hin di unba a ná yoho ran däte," bi 'yén'a ra nde bi xiqui.

Ram hma da hmam bu ra hnini Pérgamo

¹² Ne bi xic mahøn'a ra nde, bi 'yena: "Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'behni ngue i fäx u yu 'yec'yeyi bu ja ra hnini Pérgamo, gue da mam bu 'buh yu 'yec'yeyi. Ne gui 'yo't'i 'be'a dí mangä gue i jagä ra espada yoho yú het'i. ¹³ Nugä dí paçä 'be'a guí øthu hapu guí 'buhmbu, gueru di manda ra zithu. Ne dí paçä gue hin gá hyehmbu ni t'ec'yeyihu, xingui ts' u gá cønju nu'bu mi mba ntho bu a ma hoga'yehç ra Antipas, gueru 'buh ra zithu. ¹⁴ Pe i ja ahü ts' u a gue hin dí numanhogä, nguetho i 'bu i 'da ahü i ten rán xädi ra Balaam, nu'a ran 'yohü gue bi xänba ra Balac 'be'a da 'yøt'e gue da hyät' u yu israel. Nu ra Balac bi xih yu ja'i da den yün gopa yu hmite, ngue da zi 'be'a bi mbøspa u, ne da 'yøt' ran

'yomt'ɛni. ¹⁵ Nε i 'bɯ i 'da ahɯ gue hingui nde da 'yɛ'ts' yún xädi yɯ nicolaítas, nε hin dí numanho 'bɛ'a øt'ɯ. ¹⁶ Janangue'a dami päh nin 'yomfɛnihɯ. Nε nu'bɯ hin'na, ga mbagä bɯ n'dihi nε ga sɯ'ɯ nangue mam hmangä, tengu ra espada gue i pøm bɯ ma ndegä," bi 'yɛn'a ra nde gue bí 'yɛh mahɛts'i. ¹⁷ Nε bi thoqui bi xiqui, bi 'yɛna: "Nε to'o i ja yú zagu, da 'yøde 'bɛ'a xi'a rá Hogandähi Oja yɯ 'yɛc'yɛi. Nε to'o hin da thapi nangue ran ts'o, ga undä ra maná mahɛts'i gue nt'agui. Nε ga undä n'da a n'da ra do xɯn t'axi guerpɯ nt'o't'i ma'da'yo rá thuhu zɛhɛ. Nε xínga gue'ɯ mi'da yɯ ja'i da badi 'bɛ'a nt'o't'i bɯ, hønt'a to'o da hyäni," ɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i.

Ram hma da hmam bɯ ra hnini Tiatira

¹⁸ Nε bi xic mahøn'a, bi 'yɛna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'bɛhni gue i fäx ɯ yɯ 'yɛc'yɛi bɯ ja ra hnini Tiatira, gue da hmam bɯ 'bɯh yɯ 'yɛc'yɛi. Gui 'yorpi 'bɛ'a dí mangä rá Ts'unt'ugä Oja, gue i sø ma dä tengu ra sibi i thɛ, nε nu'ɯ ma gua di fɛxni tengu n'da ra bronze ra xit'ɛgui gue i pa nthəmmi xɯn ho. ¹⁹ Dí pãcä 'bɛ'a gätho guí øthɯ nε dí pãcä gue i ja nin huɛcatehɯ nε majuäni guím bɛnjɯ, nε ja a ni t'ɛc'yɛihɯ xɯn ho. Nε dí pãcä gue guí øthɯ xɯn ho rá 'bɛfi Oja, nε hin gán xømbɯihɯ. Nε man'da xɯn ho guí øthɯ ya xinda gue'bɯ ra mbɯdi tho gá 'yɛc'yɛihɯ. ²⁰ Pɛ i ja ahɯ ts'ɯ a hin dí numanhogä, nguetho gadí jafɯ in xänbate bɯ n'da ra xisu, ra Jezabel, gue'a i ɛnse rá pøngahya Oja. Pɛ nu'a i xänba yɯ 'yɛc'yɛi bɯ da dɛn yún ts'ihmɛ yɯ hmite, nε i xänba ran 'yomt'ɛni. ²¹ Nugä dá tøm'i a ra xisu ngue xtí päh rán 'yomfɛni, pɛ hingui nde, i nde di thocta a ra ts'on'yomfɛni. ²² Janangue'a ga un ran ɯnbi nts'edi, gue din hyɛn'na ra xisu, nε'ɯ gätho to'o i tenni da nu ran ɯnbi nts'edi gue ga undä. Nε din jabɯ ga øt'ä nu'bɯ hin di päh yún 'yomfɛni ɯ nε hin da hyɛh ran ts'o i øthɯ a ra xisu. ²³ Nε nugä ga ho gätho yú t'ɯhni a ra xisu, guerpɯ da bɯ ɯ gätho yɯ 'yɛc'yɛi gue dí pãcä yún 'yomfɛni yɯ ja'i, nε dí pãcä 'bɛ'a gätho in nde yú mbɯi ɯ. Nε ga cos'ahɯ 'bɛ'a gá 'yøthɯ n'da ngu n'da ahɯ. ²⁴ Pɛ mi'da ahɯ bɯ ja ra hnini Tiatira gue hin gá tenhdɯ rán xädi ra xisu, nε hin guí pãhmbɯ rán xädi ra zɪthu tengu i man ɯ 'da gue ɛna pãdi xɯn ho rán xädi ra zɪthu. Nε nugä hin ga 'da ahɯ man'da xɯn hɛi gui 'yøthɯ. ²⁵ Pɛ hønt'a ga xi ahɯ, guim benthɯ xɯn ho ni t'ɛc'yɛihɯ asta gue'bɯ go bá ɛcä mahøn'a. ²⁶ Nε nu'ɯ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, nε'bɯ di thoqui da 'yøt'e 'bɛ'a gätho dí ndegä asta gue'bɯ go rán zɛgui ra pa, ga undä ran t'ɛdi di manda 'da yɯ xɛqui ra häi, ngue ga comhbe ra ts'edi bi 'dacä ma Ta. ²⁷ Nε'ɯ di manda gätho ɯ yɯ ja'i ngue 'dahma 'dan'yo bɯ na ya. Nε da 'yut ram fet'ɛgui ɯ man sɯihe, tengu'bɯ da xɛn ra jahäi a ra bareta ngue din tɛxt'i. Nε gue'a ra ts'edi bi 'dacä ma Ta. ²⁸ Nugä tengu'bɯ dra Dɛsø. Nε to'o da 'yøt'e 'bɛ'a xɯn ho, dam 'bɯhmbe 'bɯ guá pengä. ²⁹ Nε nu'bɯ i ja ni zaguhɯ, gui 'yøhmbɯ 'bɛ'a i xih rá Hogandähi Oja yɯ 'yɛc'yɛi," ɛn'a rá Ts'unt'ɯ Oja.

3

Ram hma da hmam bɯ ra hnini Sardis

¹ Nε xø bi 'yɛng mahøn'a: "Nuya gui 'yorpa ra søcuä ram 'bɛhni i fäx ɯ yɯ 'yɛc'yɛi 'bɯpɯ ja ra hnini Sardis. Nε gui xih mam hmangä, ngue dí 'bɯ'be rá Hogandähi Oja i juadi xɯn ho yú ts'edi. Nε i o ma 'yɛ ɯ yoto yɯ sø. Nε nuna mam hma da hmam bɯ 'bɯh yɯ 'yɛc'yɛi. Nugä dí pãcä 'bɛ'a gätho guí øthɯ bɯ. Nu ahɯ guí mamhbɯ maxøts'e thofo, nε sä guí ɛmhɯ guí 'bɯhmbɯ nangue Oja, pɛ dí pãcä, nu ahɯ, tengu'bɯ ya xɯn du ni tehɯ. ² Pɛ daman nuhmbɯ ya, nε dami zacuahɯ a zɯ ts'ɯ ni t'ɛc'yɛihɯ bi bongui, n'damhma him majuäni da du ni tehɯ ngue gan ɯnbahɯ mazä. Nguetho dí pãcä gue hin guí øthɯ in nde Oja gui 'yøthɯ. ³ Dami bɛmhɯ ya 'bɛ'a bi sän'nahɯ. Nuya dami päh nin 'yomfɛnihɯ, nε dami tenhdɯ 'bɛ'a gá pãhmbɯ rá mbɯdi. Pɛ nu'bɯ hin gui päh nin 'yomfɛnihɯ, ga mbagä bɯ tengu n'da ra bɛ, nε hin gui pãhmbɯ 'bɛ'a má ora ga søngä bɯ, nε ga ɯn'nahɯ. ⁴ Pɛ i 'bɯ'i 'da ahɯ gue him bi ts'on yú mbɯi. Nε nu'ɯ dan 'yohe ɯ, nε da hye ɯ yɯ pahni xɯn t'axi nguetho yún sähɯ dan 'yohe," bi 'yɛn'a ra nde bí 'yɛh mahɛts'i. ⁵ Nε bi thoqui bi xic ra nde, bi 'yɛna: "Nε nu'ɯ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, da hye yɯ pahni xɯn t'axi. Nε hin ga ts'onba yú thuhu i huxpɯ ja ra søcuä i ma to'o i ja ra temazäi. Nε gam mangä

gue ma mbetigä ɯ, guerɯ ja rá hmi ma Ta, guerɯ i 'bäh yúm 'behni mahęts'i. ⁶ Ne nu'bu i ja ni zaguhɯ, dami 'yøhmbɯ 'be'a i xih rá Hogandąhi Ojă ɯ yɯ 'yęc'yei," ęn'a ra nde.

Ram hma da hmam bu ra hnini Filadelfia

⁷ Ne bi xiqui mahøn'a: "Nuya gui 'yo't' man'da ra søcuą, gui un'na ram 'behni i fäx'ɯ yɯ 'yęc'yei 'bɯɯ ja ra hnini Filadelfia, gue da hmam bu 'buh yɯ 'yęc'yei. Ne gui xih mam hmangä gue xun hothogä, hin'yɯ ma ts'oqui, ne hont'a majuąni dím mangä. Ne dí hą ran sogui ngue ra hmeɣya i jagä ra ts'edi tengu ra hmeɣya bi 'yu'a ra David. Ne nu'bu ga xocpa n'da bu ja ma ts'edi, njo'o n'da da zä da gurpi, ne nu'bu ga jurpa n'da, njon da zä da xocpi. ⁸ Nugä dí pačä 'be'a gätho guí øthɯ bu, ne dá xoc'ahɯ rá 'yu Ojă man'da da zä gui 'yørcahɯ ma 'befi, ne hingui sä n'da ra ja'i da got ra 'yu. Ne dí pačä ngue hinguin zaqui ni t'ęc'yeiɯ, pe i ja ahɯ ts'ɯ. Thocua thoho gá ten man xädigä, xingui ts'ɯ gá hyegahɯ. ⁹ Pe nuya dami 'yøhmbɯ ts'ɯ ya 'be'a din ja yɯ ja'i bu gue i ten ra zıthɯ, nu'ɯ im ma gue yɯ hogajudío ɯ, pe him majuąni yɯ hogajudío, ngue hingui ten Ojă ɯ. Nugä ga japi din dąnyahmu bu ja ni guahɯ to'o i ten'na ra zıthɯ, n'dahma da bą ɯ ęmme ngue dádí huęc'ahɯ gyɯ 'yęc'yeiɯ. ¹⁰ Ne nangue a dá xi ahɯ, ne hin gán xømbuihɯ 'bu mi mba ma un'ni ahɯ, tengugä, janangue'a ga jamansu ahɯ nu'bu bi zøn ra pa din ja ran unbi nts'utho ua ja ra ximhäi, ngue da ts'ä gätho yɯ ja'i i 'bucua ja ra ximhäi. ¹¹ Nuya him maya'a ga mbagä bu. Nde'bu gan jamansuhɯ gue hin gui jafɯ n'da di ts'on'na ni t'ęc'yeiɯ, ngue hin da zä gui hyąmhbu 'be'a gá tąhmbɯ. ¹² Ne nu'ɯ to'o hin da thapi nangue ran ts'o, ga japi da hyąn a ra 'befi nuıxte thoho, ngue tengu n'da ra guangu bu ja rá ngu ma Ojăhɯ mahęts'i, ne njam'bu da bøm bu. Ne ga o't'ä rá thuhu ma Ojă bu ja rá ja'i, ne ga orɯ rá thuhu rá hnini ma Ojă, Jerusalén ma'da'yo, guet'a ra hnini ba çɯɯ bí 'bu Ojă mahęts'i. Ne'a ma thuhu ma'da'yo ga o't'ä bu ja rá ja'i ɯ. ¹³ Ne to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmbɯ 'be'a i xih rá Hogandąhi Ojă ɯ yɯ 'yęc'yei," bi 'yęna.

Ram hma da hmam bu ra hnini Laodicea

¹⁴ Ne bi xiqui mahøn'a, bi 'yęna: "Nuya gui 'yorpa ra søcuą ram 'behni i fäx'ɯ yɯ 'yęc'yei 'bɯɯ ja ra hnini Laodicea, da hmam bu a. Ne gui xih mam hmangä guecä zai dím mam majuąni. Nugä dá øt'ä 'be'a gätho i ja ua ya gue bi zänd Ojă. ¹⁵ Nugä dí pačä 'be'a gätho gá 'yøthɯ bu, xøgue guí 'yo indethɯ, yoho nin 'yomfęnihɯ, ne 'da xni hothɯ. Man'da xcá numanho ahɯ 'bu n'dat'a ni t'ęc'yeiɯ xquí 'yøthɯ, xtán ho ogue hin di ho. ¹⁶ Pe nugä dí san'nahɯ a gá 'yøthɯ, ne ga sox ahɯ. ¹⁷ Guetho nu ahɯ sä guí ęmhbu gyɯ membetihɯ 'be'a gätho guí homhbɯ, ne guí ęmhbu hin'yɯ 'be'a man'da guí homhbɯ. Pe nugä dí pačä gue hin'yɯ 'be'a i ja ahɯ di muui. Pe huęcate ahɯ, xøgue ndumbui thoho ahɯ, tengu'bu gyɯ 'yąhehɯ ne guí xädähɯ," ęn'a ra nde bí 'yęh mahęts'i. ¹⁸ Ne xø bi 'yęna: "Nugä gan zo ahɯ ts'ɯ, gua ęhmbɯ ga 'da ahɯ ra temazai, tengu'bu gui tämhbu ra oro mahoquí ngue ra sibi, janangue'a majuąni gam membetihɯ. Ne ga 'da ahɯ ran ho ni mbuihɯ, tengu'bu gui tän yɯ pahni xun t'axi gui hyehɯ, janangue'a hin gui pe'ts' ni sähɯ ngue hin'yɯ 'be'a gdí comp' ni ja'ihɯ. Ne ga xoc'a ni dähɯ, tengu'bu gui tämhbu ra 'yęthı gui cospa ni dähɯ, janangue'a da zä gui nuhɯ xun ho. ¹⁹ Nugä ga dąmhyą ahɯ ts'ɯ, ne ga 'da ahɯ ts'ɯ ran unbi gätho to'o dadí huęcä, n'damhma di hoc'a ni mbuihɯ. Janangue'a daman ęhyahɯ gui päh nin 'yomfęnihɯ. ²⁰ Nuya gui 'yøhmbɯ ts'ɯ, nguetho dí 'bäcä bu ja ra goxthi, dín zo ahɯ. Ne to'o da 'yøh ma ndegä ne da xogui, ga çɯɯɯ, dam 'bu'be bu ne dam pa'be. ²¹ Ne to'o hin da thapi nangue ran ts'o, ga japi ga huxhe bu mahęts'i, guerɯ i ja ma ts'edi, tenguthoho 'bu má tapä ran ts'o ne dí hux'be ma Ta bu mahęts'i. ²² Ne to'o i ja yú zagu, da 'yø'a i xi a rá Hogandąhi Ojă ɯ yɯ 'yęc'yei," bi 'yęn'a ra nde bi xiqui.

4

Ran thąnde bu mahęts'i

¹ Ne nu'bu mi jua a bi mam buya, dá ndøts'e, ne dá nugä nsoqui n'da ra jut'i mahęts'i. Ne nu'a ra nde dá øcä tengu thoho n'da ra thuxi i yą nts'edi, bi 'yęngui: "Ba ęcua ne ga ut'a i 'be'a jatho din ja m'bejua." ² Bex bi 'dacä ra ts'edi rá Hogandąhi Ojă gue bi zä dá

nugä bũ. Ne dá nugä bũ mahęts'i n'da ran thuts'i mahoqui xũn ho, tengutho bũ hux yũ hmuts'ũt'abi. Ne mí huxpũ n'da. ³ Ne nu'a to'o mi hupũ, di fexni tengu yũ fexna sodo ra jaspe ogue ra cornalina. Ne bi go'ma ra 'bejũni di fexni tengu ra fexna sodo ra esmeralda. ⁴ Ne bi mbäs' pũ ja ran thuts'i mi 'däte ma goho yũn thuts'i, guepũ mi hupũ 'däte ma goho yũ dác'yei. Gätho mi he yũ pahni xũn t'axi ne mi hu'ts' yú corona ra oro. ⁵ Ne guepũ ja ran thuts'i mi hõ inde, bi bõm bũ ra huei nts'edi, ne ran gãni ęmme di thoni, ne yũ nde. Ne nubũ mi hu a n'da, mi ja bũ yoto yũ sibi gue mi xeh yũ t'usibi, rá hmeþya rá Hogandãhi Ojã Ʃ, gue í juadi xũn ho yú ts'edi. ⁶ Ne nubũ mi hu a n'da, mi ja bũ n'da ęna ra deja, ne ęna ra xito. Ne dá nugä goho yũn t'uti gue madim 'bã't'a ran thuts'i, gue i 'bũi. Ne gãtho goho yũn t'uti mi ja yú dã bũ yú hmi ne yú xũthã, ne gãtho yú jã'i. ⁷ Nu'a n'da ran t'uti bi nequi tengu n'da ra zate ra león, ná yoho bũya bi nequi tengu n'da ra toro, ne ná hyu bũya bi nequi tengu rá hmi ran 'yohũ, ne ná goho bi nequi tengu n'da ra dãpents'ũ madí tũnts' yú zahua, tengu'bũ 'yo. ⁸ Ne gãtho goho yũn t'uti i 'bũi, ja n'da ngu n'da 'dato yú hua. Ne gãtho yú hua i ja xũn ngu yú dã maxõts'e neþũ mbo. Ne ma pa ne ra xui bi dãnde Ojã, xíngui ts'ũ bin hę'a nán tuhu, ne bi 'yęm 'bũ min tuhu:

Xũn ho, xũn ho, xũn hotho Ojã

nũjxte rá ts'edi,

gue'a mi 'bũi ne i 'bũhya, ne guet'a i 'bũi mazãi.

⁹ Ne gãtho goho yũn t'uti bi dãnde a gue mi hu inde bũ, bi 'yęspa a Ojã ne bi xifi jamadi Ojã gue i 'bũhya ne dim 'bũi mazãi hõn'bũ go njãm'bũ. ¹⁰ Ne nu'bũ mi dãnde Ojã yũn t'uti, gãtho 'däte ma goho yũ dác'yei bin dãnyahmu bũ ja rá hmi a i hu inde bũ, ne bi un'ndũ yú corona ra oro gue mi hu'ts'i. ¹¹ Ne bi 'yęna:

Nu'i ma Hmu ahe, ma Ojã ahe,

hõn'a thoho nin säui din ja ni nũjxte ne ni ts'edi, ne hõn'a thoho nin säui da numansu a Ʃ gãtho i 'bũi.

Nguetho gãtho gá 'yõt'e 'be'a i ja ya,

nangue ni pähä zehę, ne gue'a ni pähä án ja'ũ 'be'a i ja ya.

5

Ra T'ũde'yo rán säui di tũnts'a ra sõcuã

¹ Ne nugä dra Xuuagã dá nugä a mi huxpũ ja ran thuts'i mi çã bũ rán 'yeyi n'da ra sõcuã m'bants'i ne nt'o't'i maxõts'e neþũ mbo. Ne mi ja yoto yũn cuahmi bũ ja ra sõcuã. ² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahęts'i xũn zaqui, ne nts'edi bi ma: “Ha 'bũ a n'da rán säui da xõc'ũ yũn cuahmi i ja ua ja ra sõcuã, ngue di tũnts'i,” bi 'yęna. ³ Ne xínga n'da mi 'bũpũ mahęts'i, xínga n'da mi 'bũpũ ja ra häi, ne xínga n'da mi 'bũpũ i 'bũ Ʃ xũn du rán säui da xõc'ũ yũn cuahmi ra sõcuã ngue da bãdi 'be'a nt'o't'i bũ. ⁴ Ne nugä dra Xuuagã ęmme dán zongã nguetho njongui 'bũi rán säui di tũnts'a ra sõcuã ngue da nu 'be'a nt'o't'i bũ. ⁵ Ne nu n'da ra dác'yeyi bi 'yęngui: “O guí zoni,” bi 'yęngui, “nguetho 'bũ'a n'da t'ęmbi ra León nangue rá 'yũ ra Judá, ne rá 'yũ ra ts'ũt'abi ra David, nu'a him bi thãpi nangue ran ts'o, ne da zã da xõc'ũ yũn cuahmi ra sõcuã.” ⁶ Ne 'bex dá nugä n'da i 'bã inde bũ 'bũh yũn t'uti, ne'ũ 'däte magoho yũ dác'yeyi. Ne nu'a bi nequi tengu n'da ra T'ũde'yo bi mba ntho. Nu'a ra T'ũde'yo mi ja yoto yú dãni ne mi ja yoto yú dã, gue'a ra hmeþya rá Hogandãhi Ojã gue í juadi xũn ho yú ts'edi, bá 'behni gãtho ná ngũni ra ximhäi. ⁷ Ne bi mba bũ ne bi gãnba ra sõcuã gue mi ja bũ rán 'yeyi n'da gue mi hupũ ja ran thuts'i. ⁸ Ne nu'bũ mi gãnba ra sõcuã, nu'ũ 'däte magoho yũ dác'yeyi bin dãnyahmu bũ ja rá gua ra T'ũde'yo. Ne n'da ngu n'da mi hã yú arpa'bida, ne gãtho mi ja yú ximbo ra oro mayuh rán dęga ra za i yũmanho, ra hmeþya gue ní mba nt'ęspi Ojã, gue i ęspa Ojã Ʃ yú t'ũhni. ⁹ Ne gãtho bin tu a n'da ra thuhu ma'da'yo, ęn'ũ:

Hõn'a zehę i nin säui gui xõcua yũn cuahmi ra sõcuã,

nguetho ya bi tho i, ne nangue ni ji guí jut'ũ yũ jã'i, ngue gá 'yõrpa yú mbeti Ojã Ʃ

gãtho Ʃ 'da gue 'dahma 'dan'yo bũ na ya, ne gãtho Ʃ 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yũ, ne gãtho Ʃ 'da gue 'dahma 'dan'yo yú häi mi 'bũi.

¹⁰ Ne gá un ni ts'edi din ts'ut'abi, ne dim mbäjä bu di manda rá ts'edi Oja, ne di manda bu ja ra häi, bi 'yem 'bu min tuhu.

¹¹ Ne nugä dra Xuuagä, 'bex dá nugä ne dá ocä yá nde yam 'behni mahets'i emme xun ngu ya munts'i, ngue ya millone thoho madim 'bä't'a mi hupä ja ran thuts'i, ne yan t'uti ne ya dác'yei. ¹² Ne gátho yam 'behni mahets'i nts'edi bin tuhu, ne bi 'yem 'bu min tuhu: Nangue bi du ra Jesús ra T'ude'yo, rán säui din t'un rá ts'edi, ne 'be'a gátho di muui, ne ran 'yomfēni nuixte, ne ra ts'edi nuixte, ne da hyanba yam hman u i numansu. Ne da t'ēspi ne emme da hnumanho.

¹³ Ne 'bex dá ocä bi mba nt'ēspi a hupä ja ran thuts'i, ne ra Jesús ra T'ude'yo. Gátho i 'bui bi man'u tengu n'dare thoho:

Majapi thoho ne i hnumansu ngue nuixte thoho. Ne din ja rá ts'edi xun ho, ne gátho i 'bui da 'yēspi hōn'bu go njam'bu mazai. Njabu bi ma gátho i 'bupä mahets'i, nerpä ja ra häi, ne'u xun du, ne'u 'bupä ja ya dejä, ngue n'dat'a bi man'u.

¹⁴ Ne gátho goho yan t'uti i 'bäpā mahets'i bi 'yēna: “Necāhe n'dat'a dí m bēmhe a,” bi 'yēn'u. Ne gátho 'dāte magoho ya dác'yei mi 'bupä bin danyahmu i thānde a hu'inde bu mahets'i, ne ra T'ude'yo.

6

Yoto yan cuahmi

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xoc'a rá mbudi rán cuahmi ra sōcuā ne bi dā'mi di tants'a ra sōcuā. Ne n'da ran t'uti bi xicā, ne nt'ode rá nde tengu ran gāni: “Ba ēcua gua nuua,” bi 'yēngui. ² Ne dá hētā bu, ne dá nu n'da ra t'axca ndofani. Ne nu'a mi hupä mi hā n'da ran sā, ne bi mba ma unni n'da ra corona. Ne bi mba bu zai da dāh yan sui din ja. ³ Ne nu ra Jesús ra T'ude'yo bi xoc'a ná yoho rán cuahmi ra sōcuā. Ne dá ocä a bi mam man'da ran t'uti, bi xicā: “Ba ēhe, gua nu,” bi 'yēngui. ⁴ Ne dá nugä, bi bōm bu n'da ra thenga ndofani. Ne mi hupä n'da, ne bi mba ma unni ra espada xam mba. Ne bin t'un'na ran t'ēdi gue di japi din su'u ya jā'i gátho 'bupä ja ra ximhäi, ngue din hyo n'da ngu n'da u. ⁵ Ne nu'a ra Jesús ra T'ude'yo bi xocua ná hyu ran cuahmi, ne xō dá ocä rá nde man'da ran t'uti bi xicā: “Ba ēhe, gua nu,” bi 'yēngui. 'Bex dá nugä bi bōm bu n'da ra 'bondofani, ne mi hupä n'da mi hā ra t'ent'i. ⁶ Ne dá ocä n'da ra nde bi bōm bu mi 'bāh yan t'uti, bi 'yēna: “Hōnt'a n'da kilo ra trigo da dān'a n'dapa, ne hōnt'i hyu kilo ra cebada da dān'a n'dapa. Pe dami jamansuhä ra aceite ne ra vino, o gadí japi dim 'bedi.” ⁷ Ne nu'bu mi xoc'a ná goho ran cuahmi a ra T'ude'yo, dá ocä rá nde man'da ran t'uti, bi 'yēngui: “Ba ēhe gua nu,” bi 'yēna. ⁸ Ne 'bex dá nugä bi bōm bu n'da ra ndofani xun c'axt'i ts'u. Ne mi hupä a n'da t'ēmbi ran dāte, ne mí ten'na ran dāte n'da gue xí bōm bu 'bu u xun du. Nu'u bin t'un ra ts'edi di manda u ná goho bu 'buh ya jā'i gátho ra ximhäi. Ne nu'u bin ja ra ts'edi gue da hyo ya jā'i nangue ra espada, ne nangue din tumanthuhu, ne nangue ra gēhē, ne ya zate da hyo ya jā'i. ⁹ Ne nu'bu mi xoc'a ná cūt'a rán cuahmi ra sōcuā a ra T'ude'yo, dá nugä bu n'da ra mexa guerpä i pa m'bōspe Oja, gue bim 'bōts'e zēhe u ya 'yēc'yēi. Ne dá nugä bi hyupä 'bimexa yá te u gátho í tho a rām hman Oja, ne bi ma nangue ra Cristo. ¹⁰ Ne gátho u mi hupä 'bimexa nts'edi bi 'yēna: “Ma Hmu tātethoho ni ts'edi, ne xun ho i, ne majuāni guím ma. Ham'mi pa gui tō'mi ngue gui 'yōrpa ran juānbi u, ne gui cospa u ya jā'i 'bupä ja ra ximhäi 'be'a bi 'yōrcahe,” bi 'yēn'u. ¹¹ Pe nu'u bin t'un yá pahni xun t'axi, ne bi sifi da dō'mi ts'u 'da ya pa, ja gue'bu bi gua'u dí du a rām hman Oja u yá mi'yēhēhē, ngue tengu u. ¹² Ne nugä dra Xuuagä dá nugä ra T'ude'yo bi xoc'a ná 'dato rán cuahmi a ra sōcuā. Ne 'bex bin ja n'da ra 'yāmhāi nts'utho. Ne nu'a ra hyadi gátho 'bex bi boqui tengu n'da ra 'bo'bōt'e, ne nu'a ra zāna 'bex bi thengui tengu ra ji. ¹³ Ne gátho ya sō bi dāpā häi, tengu n'da ra za i hōh yún dāt'o 'bu i huān ran dāhi. ¹⁴ Ne nubū xun c'ammi ra ximhäi, bi mba m'bants'i tengu'bu ra sōcuā, bim 'bedi. Ne gátho ya t'uhāi mi ja bu ja ra dehe, pe ne'u gátho ya t'ōhō, bi mba ma pādi bu mi ja. ¹⁵ Ne gátho ya ts'ut'abi bu ja ra häi, ne gátho yá ngurpi ya jā'i, ne gátho ya hmudofui, ne gátho ya

membeti, ne gätho i jase yú ts'edi, ne gätho yu 'yêhe, ne gätho hing yu 'yêhe, bi mba bu dapo, mi honi haru din 'yani gueru ja yu hyanhäi, o gueru ja yu hyado. ¹⁶ Ne gätho mi nde u da zamba yú ya yu do 'bu bi xo't' yu t'ohø ne da go'mi, ngue i su da nu a rá cue a i huxru ja ran thuts'i mahets'i, ne'a ra T'ude'yo. ¹⁷ Nguetho bi zøn ra pa ran unbi nts'utho, ne njon da zä da hyät ran unbi.

7

Rá 'bede u yu israel bu mahets'i

¹ Ne nubuya dá nugä goho yam 'behni mahets'i, ne 'da a n'danni mi 'bäru rá nyani ra ximhäi i sam'ma ran dahi i 'yo ua gue xingui ts'u din 'yo bu ja ra häi, o gueru ja ra dadeja, ne xinga gue di 'yan yu za. Ne'u yu dadeja hin di 'yani, di nequi tengu n'da ra xito xun juani thoho. ² Ne dá nugä n'da ram 'behni mahets'i bí 'yepu ní bøk ra hyadi, ne nu'a bá hya a rá sello Oja ngue i 'bui, ne nts'edi bi mba't'u goho yam 'behni Oja gue i 'bäru yú nyani ra ximhäi. Gue'u mi 'bäru bin t'un ra ts'edi di unba ra häi ne ra dadeja. ³ Ne nu'a ram 'behni mi ha ra sello, bi xi u mi'da gue da dø'mi ts'u, him 'bex di unba ra häi o gue ra dadeja o gue yu za, ja gue'bu di selloba bu ja yú dë yu 'yêc'yêi a rá sello Oja. ⁴ Ne dá øcä hangu bi 'beh yu ja'i di jap ra sello yú dë, n'da ciento ne yote ma goho mahuahi, bi thasta u yúm bom'beto yú ts'unt'u ra Israel. ⁵ Bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Judá. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Rubén. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Gad. ⁶ Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Aser. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Neftalí. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Manasés. ⁷ Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yúm bom'beto ra Simeón. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi yúm bom'beto ra Leví. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yúm bom'beto ra Isacar. ⁸ Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yúm bom'beto ra Zabulón. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yúm bom'beto ra José. Ne bi thasta u 'de'mayo mahuahi u yúm bom'beto ra Benjamín.

Yu ja'i mi he yu pahni xun t'axi

⁹ Ne nugä dra Xuuagä, dá handi ne dá nugä xun ngu yu ja'i ne njon da zä da mbede hangu na ngu dá nugä. Dá nu u i 'bäru gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo bu na ya, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yú 'yu, ne gätho u 'da gue 'dahma 'dan'yo yú häi mi 'bui. Ne gätho u mi 'bäru mí hët'a mí huxru ja ran thuts'i bu mahets'i, ne mi hët'a ra Jesús ra T'ude'yo. Gätho mi 'bäru mi he yú pahni xun t'axi, ne mi cä yu xijam'boza. ¹⁰ Ne gätho nts'edi bi 'yena:

Emme dín numanho ahe, ma Oja ahe,

tätetho ni ts'edi, ne'e gra Jesús gra T'ude'yo, dí ês'ahe ngue gá pøje, bi 'yên u.

¹¹ Ne gätho yam 'behni mahets'i bi mbä'ts'a mi hupu made bu mahets'i, ne gätho 'däte ma goho yu dác'yêi ne'u gätho goho yun t'uti bi mbäs' thoho gätho mi 'buru, bin danyahmu, bi nye'mahäi, bi dande Oja i hu inde bu. ¹² Gätho bi 'yena:

Necähe 'dat'a dím bëmhbë, dí ês'ahe, ma Oja ahe, nuixte xun ho i.

Ne gätho guí paði. Zai dí xi ahe jamadi nangu ran ho guí ørcahe. Dín numansu ahe, ne nte guí hëmbi, pe i ja ni ts'edi xun ho, ne gam 'bui høn'bu go njam'bu mazai.

Ne høn'a tho dím bën ahe ya, bi 'yên'u.

¹³ Ne nu n'da ra dác'yêi bi 'yängä dra Xuuagä: “Ha guí paði haru bá nex yu.” ¹⁴ Ne dá êmp'a ra dác'yêi: “Nu'i guí paði.” Ne nu'a ra dác'yêi bi 'yêngui: “Nu'u gue'u bi 'yêc'yêi Oja 'bu mi ja ran unbi ndumbui tho bu ja ra ximhäi. Ne nu'a rá ji ra Jesús gue a í bo yú pahni u, bi japi xtan t'axi. ¹⁵ Janangu'e'a i 'bähnu ja rá hmi Oja yu. Ne in 'yêhe ma pa ne ra xui ua ja rá nija Oja. Ne gue'a i huxru ja ran thuts'i di jamansu yu. ¹⁶ Ne him man'dandj din tumanthuhu yu, ne him man'dandj din tuthe. Ne him man'dandj da nu ran unbi nam pa ra hyadi, xinga gue u mi'da xum pa di unbi. ¹⁷ Nguetho nu ra Jesús ra T'ude'yo gue i 'bu inde bu mahets'i da 'yøt'e tengu 'bu ra mbände'yo, ne da zixru haru i ja ra dehe gue di un ra te yú mbui. Ne nu'a Oja him man'dandj di japi din zoni.”

8

Ná yoto ran cuahmi ne ra t'uts'i ra oro

¹ Ne nu'bu mi xocua na yoto yún cuahmi ra sœcuã, made ora njom bin ya bu mahçts'i ne nte bi 'yañi. ² Nu'bu mí gua'a buya dá nugã yoto yum 'behni mahçts'i zai i 'bãpũ ja rá hmi Oja, ne bin t'un yu thuxi n'da ngu n'da. ³ Ne dá nugã n'dan'yo ram 'behni mahçts'i, bi mba bim 'bãpũ ja rá mexa yun t'unni, ne mi the n'da ra t'uts'i ra oro ne bi mba nt'unni xun ngu rá ndega ra za din zø bu, i yuman'u, ne nu'a rá 'bifi da mba ma uaspi yúm hma yu 'yçc'yçi 'bu i çspa Oja. Ne gãtho i zø bu ja rá mexa ra oro gue i hørũ ja rá hmi a Oja i hu inde bu. ⁴ Ne nu'a ra 'bifi i nexpũ ja rá t'uts'i a ram 'behni, mauçts'i yúm hman yu 'yçc'yçi 'bu i çspa Oja, ne bi zøm bu bí 'bu Oja. ⁵ Ne nu'a ram 'behni bi yus' yu despi bu ja ra t'uts'i ra oro gue mi zø bu ja ra mexa, ne bi 'yem bu ja ra ximhäi. Ne 'bex dá œcã nts'edi yun gãni din thoni. Ne dá nu nts'edi yu huei bi c'uçti bu ja ra ximhäi, ne bin ja n'da ra 'yãmhäi bu.

Yu thuxi

⁶ Nuya bim 'bãpũ yoto yum 'behni mahçts'i i tøm'i da huixt' yú thuxi. ⁷ Ne rá mbudi ram 'behni bi huixt' rá thuxi, 'bex bi t'en bu häi yun do, ne ra sibi, mauçpi ra ji. Ne ná hyu xequi ra häi bin zø, bi gopũ mi yoxequi ra häi. Nepũ na hyu xequi bin zø yu za ne yu t'çi xun c'ammí. Pe bi gohi yo xequi ngue him bin zø. ⁸ Ne na yoho yum 'behni bi huixt' rá thuxi, ne dá nu tengu n'da ra t'øhø xun ndoho, i sø ne çmmẽ ndøspi, ne bi mba nt'ent'i bu ja ra dãdejã. ⁹ Ne na hyu xequi ra dãdejã bi japi din ji. Ne gãtho bi du u mi 'bãpũ mbo ra dehe. Ne gãtho yu dambosa gue mi 'yo bu bin ts'oni. Pe bi go u yoxequi ra dãdejã ngue him bin ts'oni. ¹⁰ Ne ná hyu yum 'behni bi huixt' rá thuxi. Ne 'bex bi däh mahçts'i n'da ra sø xun ndoho ngue i zø ne çmmẽ xeh yu t'usibi. Ne bi dãpũ ja ná hyu yu dãthe ne ná hyu yu mbøthe bu ja ra ximhäi. ¹¹ Nu rá thuhu ra sø ngue bi dãgui ra Ajenjo na. Ne guerpũ bi däh ra sø gãtho ra dehe çmmẽ bi ju'ts'i. Ne xun ngu yu jã'i bi du ngue bi zi a ra dehe xun ju. ¹² Ne nu ná goho ram 'behni bi huixt' rá thuxi. Ne 'bex bi boqui ná hyu xequi ra hyadi, ne'a ná hyu xequi ra zãna bi boqui. Ne a ná hyu nets'i yu sø bi boqui. Ne mbe ngoho ora ra pa ne ra xui him bin ja ran nequi. ¹³ Ne drã Xuuagã dá nu n'da ram 'behni mahçts'i mi 'yo inde bu mahçts'i, ne çmmẽ nts'edi mbafi, bi 'yçna: “Huçcate, huçcate, huçcate yu jã'i 'bãpũ ja ra ximhäi, nangue 'be'a din ja 'bu bi huixt' yú thuxi yu mi hyu yum 'behni mahçts'i gue i 'bãhnũ,” bi 'yçna.

9

¹ Ne ná çut'a yum 'behni bi huixt' rá thuxi ne dá nu n'da ra sø tengu n'da ram 'behni mahçts'i ngue hingui ho, bi dãpũ mahçts'i bi zøpũ ja ra ximhäi. Ne bin t'un'na n'da ran sogui da xoc ra hyãhäi ngue çmmẽ xun hç ne nts'utho, guerpũ i 'bu a ra zĩthu. ² Ne nu'bu mí xoc'a, bi bøm bu ra 'bifi xum pothi tengu 'bu fan ra sibi xun ndoho. Ne 'bex bi go'ma ra hyadi a ra 'bifi ne bin uants'ui ran dãhi gãtho ra ximhäi. ³ Ne xun ngu yu he'yaxi bi bøm bu ja ra 'bifi ngue bin 'yo gãtho ra ximhäi. Ne bin t'un yú ts'edi da 'yøt'e tengu ran unbi di un yu mbozũ. ⁴ Ne bi sifi ngue hin di ts'on yu t'çi o gue yu za o gue mi'da i ja ua ja ra ximhäi, hønt'ũ yu jã'i di unbi gãtho to'o him mi ja rá sello Oja bu ja yú dç. ⁵ Ne him bi japi da hyo yu jã'i, hønt'a çut'a zãna di unba yu jã'i, tengu i øt' yu mbozũ 'bu i sa n'da. ⁶ Ne nu'ũ yu pa gue i 'yo ua yu he'yaxi in nde yu jã'i da du pe hingui sä da du, hønt'a ran unbi thoho da nu. ⁷ Ne nu yu he'yaxi di nequi tengu yu fani çna da mba ra sæi, pe nu yú hmi tengu yú hmi yu jã'i, ne i hu'ts' yu corona yu oro. ⁸ Ne nu u mi ja yú xtã tengu n'da ra xisu, ne mi ja yú ts'i tengu yú ts'i ra dãzate. ⁹ Ne nu u mi ja bu yú tĩya tengu rá xi ra dãhuã, pe xum me tengu ra t'çgui. Ne di hĩ yú zahua tengu'bu yu carro i jũt yu fani i tihí, çmmẽ di thoni tengu'bu i pa bu ja ran sæi. ¹⁰ Ne nu yú 'yozũ tengu yu mbozũ, ne çut'a zãna bin t'un ran t'çdi di unba yu jã'i, nangue yú 'bite i ja yú 'yozũ. ¹¹ Ne nu'a rá hmu u yu he'yaxi 'bãpũ ja ra hyãhäi ngue çmmẽ xun hç, ne nu'a rá thuhu ra Abadón ngue rá nde ra hebreo, ne nu'ũ yu griego çmbi ra Apolión. Pe nu rá thuhu nde da ma, gue nde di

ts'oni 'be'a gätho i ja. ¹² Nuya rá mbüdi ran unbi bi thogui, pe ba ɛh mi yoho yun unbi. ¹³ Ne ná 'dato yam 'behni bi huixt' rá thuxi. 'Bex dá ɔcä n'da ra nde bi bøm bu ja yú dani gue'u mi ja bu goho yú ts'at'i ra mɛxa ngue ra oro i hørp ja rá hmi Oja. ¹⁴ Ne nu a ra nde bi 'yemp'a ná 'dato yam 'behni mahɛts'i gue i ja bu rá thuxi: “Dami xoc'u goho yam 'behni mahɛts'i ngue nthu't'i bu ja ra dæthe Eufates,” bi t'ɛmbi. ¹⁵ Ne bi mba nsoqui, nguetho bi døm'i da zøn ra ora, ne ra pa, ne ra zana, ne ra jeya da soc'u. Ne da mba u da hyo a ná hyu njä'i bu 'buh yu jä'i gätho ra ximhäi. ¹⁶ Ne yociento millone yu dofui i hux yu ndøfani bi den'ndu. Nugä dra Xuuagä dá ɔcä hangu na ngu bi mba. ¹⁷ Ne in ja bu 'bu má nugä yu ndøfani, ne nu'u yu dofui madin tögue bi dæc yú tjya ra t'egui ma cæhu xun theni, xun c'ammi ne xun c'axt'i. Ne nu'u yú yá yu ndøfani tengu yú yá yu dazate. Ne bi bøm bu ja yú nde yu ndøfani ra sibi ne ra 'bifi ne ra despi. ¹⁸ Ne na hyu ram 'bede yu jä'i mi 'bæcua ja ra ximhäi bi du nangue rán unbi ra sibi, ra 'bifi ne ra despi gue bi bøm bu yú nde yu ndøfani. ¹⁹ Nu yu ndøfani mi ja yú ts'edi nangue 'be'a bi bøm bu ja yú nde, ne mi ja ra ts'edi yú 'yozu, nguetho yú 'yozu i ja yú yá tengu yu pozu di unba yu jä'i. ²⁰ Ne gätho mi'da yu jä'i gue him bi du, him bi päh yún 'yomfæni, pe guexta'a bi dænde yu zjthu ne'u yu hmite bi 'yøzehe, yún t'øt'e ra oro ne ra t'axi ne ra fexna t'egui, ne ra do, ne yu za, yu hmite u gue hingui nute ne hingui øhnahyä, ne hingui sä din 'yo. ²¹ Ne xingui ts'u bi hyeh yun t'øt'e xun ts'o. Guexta'a bin hyodu ne bim bædi ne bin 'yomt'æni, ne bim pe.

10

Ra t'usøcuä i çä n'da rá m 'behni Oja

¹ Ne nugä dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Oja bá çah mahɛts'i, mi ja rá ts'edi. Ne bán 'youi n'da ra güi, ne mi comba ra 'bejuni rá yá. Ne nu'a rá hmi bi yoxni tengu ra hyadi, ne nu'u yú gua madi nequi tengu'bu n'da ra sibi. ² Ne mi çä n'da ra t'usøcuä ma tunts'i. Ne nu'a rán 'yeigua mí nemp'u ja ra dædeja, ne nu'a rá gahagua mi nemp'u ja ra häi. ³ Ne nu'a ram 'behni nts'edi bi mbafi, tengu'bu i mba a ra dazate. ⁴ Ne nu'bu mi mbafi, 'bex dá ɔcä yoto yun gäni. Ne mí ɛngä xcä o't'ä ra søcuä 'be'a dá nugä, pe 'bex dá ɔcä n'da ra nde mahɛts'i bi 'yængui: “Yo gui o't'ya 'be'a bi ma yun gäni, nguetho hingui sä gui ma 'be'a bi man'u.” ⁵ Ne dá nugä rá m 'behni Oja mahɛts'i gue i 'bäp ja ra deja nepe ja ra häi, bi 'uä'ts' rán 'yei bu mahɛts'i. ⁶ Ne bi ndønba rá thuhu Oja i 'bui ne dim 'bui mazai, gue bi 'yøt' mahɛts'i ne ra ximhäi ne ra deja ne gätho 'be'a i jabu. Bi ndønba rá thuhu, gue majuani hin da døm'i mi'da yu pa 'be'a din ja. ⁷ Ne ɛna, nu'bu bi huixt' rá thuxi a ná yoto rá m 'behni Oja gue mi 'buhn, 'bex din ja buya 'be'a bi xi Oja yú pøngahya maya'bu gue din ja, gue him mám faði. ⁸ Ne nu'a ra nde mahɛts'i bi 'yængä mahøn'a: “Nu'i, ní mba bu, bá çan'a ra søcuä gue i çä'a rá m 'behni Oja mahɛts'i i 'bähnu ja ra deja ne ra häi.” ⁹ Janangue'a dá mbagä bu mi 'bä'a ram 'behni mahɛts'i, ne dá xifi gue di 'dac'a ra søcuä. Ne nu'a ram 'behni bi 'yængui: “Çani, ne gui sa. Ne nu'bu gá sa, tengu'bu ra t'afit'asa bu dán zä ni nde, pe nu'bu bi mba bu ni foho ɛmme xtán ju buya.” ¹⁰ Ne dá çangä ra søcuä buya, ne dá sagä a. Ne bin ja tengu bi xicä ram 'behni, xu cæhi 'bu má sagä, ɛmme xun u, pe guerp ma foho, ɛmme xun ju. ¹¹ Ne bi xiqui: “Jatho gui mamp'a rá m hma Oja mahøn'a, hønbu go hapu 'buh yu jä'i 'dahma 'dan'yo bu na yá ne 'da n'danni yú häi, nepe 'buh yu ts'ut'abi.” Ne gue'a bi sicä a dra Xuuagä.

11

Yoho yu pøngahya

¹ Ne nugä dra Xuuagä, bin 'dacä n'da ra t'eni gue ra za, ne bi t'ængui: “Ní mba bu ja ra danija ne gui 'yeni hangu na ndoho ra ngu. Nepe ja ra mɛxa i pøx yun t'unni yu jä'i.” Ne bi siqui ga pede hangu na ngu yu jä'i i thænde Oja bu. ² Pe bi sicä: “O gui eni hangu na ndoho ra häi ma mbä't'i bu thi ja ra danija, nguetho bin t'un'du yu jä'i 'dahma 'dan'yo bu na yá, gue'u hingui pa Oja. Ne yote ma yozna din 'yo bu ne di un'na rá hogahnini Oja.” ³ Ne bi 'yængui: “Ga penhdä bu yoho ma pøngahya, ne da hye yu he tengu'bu i tu yú mbui. Ne n'da mahuhi yo ciento ne hyæte pa da man'a mam hmangä bu u,” ɛn Oja.

⁴ Ne nu'u yoho yú pøngahya Oja, gue'u mí u'u yoho yu za ngue yu olivo, ne'u yoho bu tøh yu lámpara gue i 'bäpü ja rá hmi ra Hmu mahçts'i, gue'a di manda gätho ra ximhäi.
⁵ Ne to'o im bëni di ünba u yoho yün 'yohu gue yú pøngahya Oja, da bøn ra sibi bu yú nde ngue'a í zø'u. Ne gue'a dí du'u gätho yün sühü u yoho yú pøngahya Oja. ⁶ Ne nu'u yoho yu pøngahya, din ja yú ts'edi ngue di japi hin din 'ye gätho yu pa gue dim pøngahya bu. Ne din ja rá ts'edi gue gätho yu dehe di japi ngue din ji. Ne din ja yú ts'edi hønt'a go 'be'a man ünbi di ünba ra ximhäi, hønt'a go ní pa i nde. ⁷ Ne nu'bu mi gua'a rá 'befi Oja u, 'bex bi bøm bu ja ra hyähäi emme xun hç tengu n'da ran dætezate, rá m 'behni ra zithu emme nts'utho. Ne bi mba bu, bi zu'u yoho yú pøngahya Oja, ne bi dāha bi hyo u. ⁸ Ne nu'u yú ngøc'yei u yoho bi du, mi 'bem bu ja ra calle made ra dāhnini, gue n'dat'a ra hnini guerpü bi du ra Hmu mahçts'i bu ja ra pont'i. Ne nu'a ran ts'o bin ja bu ja ra dāhnini 'da'angu nan ts'oui bin ja bu ja ra hnini Sodoma, nepü ja ra häi Egipto. ⁹ Ne nhyupa made bi mba yu jā'i gätho 'dahma 'dan'yo bu na ya gue bi nexpü gätho yu häi, bi hyçt'u 'bom bu xí du. Ne him bi japi bi mba nt'ägui. ¹⁰ Ne gätho yu jā'i i 'bucua ja ra ximhäi bin johya 'bu mi du u, ne nangu ran johya, bi un yün t'unni n'da ngu n'da, ne bi hyu yú mbüi ngue hin di paha mahøn'a u yú pøngahya Oja, nguetho bi nu ran ünbi nangu 'be'a bi 'yørpa u. ¹¹ Pe nu'bu mi tho a nhyupa made mi 'bom bu, pe Oja bi un ra xehya mahøn'a, ne 'bex bi ndants'u, ne gätho to'o bi nu, emme bin su u. ¹² 'Bex bá ç'a n'da ra nde mahçts'i nts'edi bin ya, bi 'yçmp'u: "Ba çcua ya," bi 'yçna. Ne bi ndex mahçts'i u, in 'yohu n'da ra güi. Ne gätho yün sühü mi 'bäpü bi nu 'be'a bin ja. ¹³ Ne nu'bu mi mba u yú pøngahya Oja, 'bex bi 'yan ra häi bu ja ra dāhnini, emme nts'utho. Ne ná 'det'a ra xequi ra hnini bin ts'oni, yoto mahuahi yu jā'i bi du nangu nts'edi ra 'yānhäi. Ne nu'u yu jā'i gue him bi du, emme bin su, ne bi 'yçspa Oja mahçts'i büya. ¹⁴ Nuya ná yoho yün ünbi bi thogui, ne 'bex ba ç'a ná hyu ran ünbi.

Ná yoto ra thuxi

¹⁵ Ne nu'bu mi huixt' rá thuxi a ná yoto ram 'behni mahçts'i gue mi 'bäpü, 'bexque nt'øde bu mahçts'i xun ngu yu nde nts'edi bin ya, bi 'yçna:
 Nuya gätho ra ximhäi bi dā Oja ma Hmuhü,
 ne'a ra Cristo bi huahni,
 ne hønt'u di manda bu høn'bu go njam'bu mazai, bi 'yçn'u yu nde i ya mahçts'i.
¹⁶ Ne nu'u 'däte magoho yu dāc'yei ngue mi hupü ja yün thuts'i di mbä't'a Oja bu mi hudi, bin dānyahmu ne bi dānde Oja. ¹⁷ Ne bi 'yçm 'bu mi dānde:
 Nu'i ma Oja ahe nte guí hçmbi,
 Nu'i çai guí 'büi, ne çai gmi 'büi,
 nuya gá du'mi gá 'berpa yú ts'edi gätho mi'da,
 ne da zä gui manda xun ho 'be'a gätho i ja.
 Dí xi ahe jamadi, ngue ya gá 'yuh ni ts'edi tæte thoho.
¹⁸ Nu'u yu jā'i i 'bäpü høn'bu go hapü i ja yu häi emme bin cue ngue ya bi zøn ra ora da nu ran ünbi.
 Nuya bi zøn ra ora da nu nin juānbi, ne gätho u xun du.
 Bi zøn ra ora gue gui un'du ya 'be'a bi dā'u ni 'yçhe ne ni pøngahya.
 Ne bi zøn ra ora gue gui un'du yün t'unni gätho bi 'yçc'yei,
 hønt'a go to'o i ja yú ts'edi, ne'u hin'yü yú ts'edi.
 Ne bi zøn ra ora, gue gui jua'u gätho to'o di ünba yú mija'ihü, bi 'yçn'u.
¹⁹ Ne nu'bu mi gua'a bi man'u yu dāc'yei, dra Xuuagä dá nugä nsoqui ra dānija mahçts'i. Ne dá nugä ra huada i hørpü mbo, guerpü m'be'ts'i ran hoqui bi 'yøt'ui Oja u yú 'yçc'yei. Ne bin ja nts'edi ra huei, ne bin thoni, ne yün gāni, ne bin ja n'da ra 'yānhäi, ne bi hyøh yün do.

¹ Ne dá hant'a n'da ran t'uti xun ndoho bu magats'i, ngue n'da ra xisu mi he ra hyadi ngue rá pahni, ne mi tɔpɔ ja ra zana. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona gue min 'youi 'de'mayoho yu sɔ. ² Ne nu'a ra xisu mi hat'uhni a, ne ɛmme mi mbafi ngue xun u, ngue nde dim 'buh rá t'uhni. ³ Ne bi nequi bu man'da ran t'uti tengu n'da ra jarga xun ndoho ne xun theni, ɛmme nts'utho. Ne nu'a ra jarga mi ja yoto yú ya, ne n'da ngu n'da yú ya mi hu'ts' yu corona. Ne mi ja 'det'a yú dani. ⁴ Ne nu'bu mi uan'na rá 'yozu, bi hyom bu hai ná hyu nets'i yu sɔ mi ja bu mahets'i. Ne nu ra jarga 'darbu mi 'bähmi ra xisu, i nde da zap'a rá t'uhni 'bu bim 'bui. ⁵ Ne bim 'bu'a n'da ra ts'unt'u, rá t'uhni ra xisu buya. Ne guehna ra ts'unt'u din ts'ut'abi gätho yu hai, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Pe nu'bu mim 'bui, bi jamansu Oja, ne 'bex bi zixpu mahets'i bí ja rá ts'edi. ⁶ Pe nu ra xisu bi 'dagui, bi mba bu ma'ueni gueru bi hocua Oja dim 'bui n'da mahuahi ne yociento ne hyate pa. Ne din ja bu 'be'a gätho da hyoni. ⁷ Ne nu bu mahets'i bin ja n'da ra dasui, nu'a rá ngurba m'behni Oja mahets'i ngue ra Miguel ne gätho u mi'da yam 'behni Oja mahets'i, bin sühmbu a ra jarga ne'u gätho yú 'yeha a ra jarga. ⁸ Pe nu'a ra jarga him bi daha, ne Oja him bi japi dim 'bupu mahets'i buya. ⁹ Ne bi thon'a thi bu mahets'i a ra jarga, guet'a ra c'eya, ra zithu a, rá thuhu ra Satanás, gue i häte gätho ua ja ra ximhai gue'bu rá mbudi thoho. ¹⁰ Ne nubaya nugä dra Xuuagä dá ocä n'da ra nde mahets'i nts'edi bin ya bi 'yena: "Ya bi zon ra pa da yan'u yu 'yec'yeyi, ne da nu a rá ts'edi Oja, di manda rá ts'edi Oja u, ne a ra Cristo. Nguetho ya bi thon'a thi bu mahets'i ra zithu ngue nzai madi yap'u ma cuhu bu ja rá hmi Oja ma pa ne ra xui. ¹¹ Pe gue'a rá ji ra Jesús, tengu'bu ra De'yo, ní dap'a ra zithu u yu 'yec'yeyi, ne'bu i ma ngue ec'yeyi ra Jesús, ne'bu hingui su da du. ¹² Janangue'a dan johyahu gätho dí 'bühmbu mahets'i. Pe ndumbui thoho ahü gue guí 'bühmbu bu ja ra hai, nepu ja ra deja, nguetho bi zom bu ja ra ximhai ra zithu, ne ɛmme in cue. I padi him maya'a yu pa din ja rá ts'edi bu," bi 'yena'a ra nde dá ocä bin ya bu mahets'i. ¹³ Ne nu'bu mi nu ra jarga zithu ngue bá t'ent'ua hai, bi gu'a ra xisu gue bim 'buh rá ts'unt'u. ¹⁴ Pe nu'a ra xisu bi mba nt'unni yoho yu zahua tengu n'da ra pents'u xun ndoho, ne bi zägui bi mba ma'ueni gueru him bi zä bi bent'a ra jarga. Ne bi mba ma jamansu bu hyu jeya made. ¹⁵ Nu ra jarga buya bi bon ra dehe rá nde, tengu'bu n'da ra dathe xun ndoho, ɛna xtán dux'a ra xisu ra dehe. ¹⁶ Pe Oja bi xoc'a n'da ra hyahai gueru bi yu'a ra dehe bi bom bu rá nde ra jarga. ¹⁷ Pe nu ra jarga buya ɛmme bi de ra cue nangue'a ra xisu, ne bi mba bi zu'u gätho mi'da ngue rá 'yu'a ra xisu, gätho u gue bi 'yot'a bi man Oja ne bi den'du 'be'a bi man'a ra Jesús.

13

Ran t'uti bi bɔxpɔ ja ra deja, ne ran t'uti bi bɔxpɔ ja ra hai

¹ Ne bi mba bim 'bäpu ja ndenthe a ra jarga zithu. Ne nugä dra Xuuagä dá nu man'da tengu n'da ra zate, bi bɔxpɔ ja ra dadeja. Ne nuna ra zate mi ja yoto yú ya, ne 'det'a yú dani, gueru mi ja 'det'a yu corona. Ne man' t'o't'i bu yú ya yú thuhu zeha a ra zate ɛmbi guesɛ Oja, ne bi ma mants'o nangue Oja. ² Ne nuna ra zate dá nu, gue bi bɔxpɔ ja ra deja, tengu n'da ram hmasni, pe nu yú gua tengu yú gua yu oso, ne nu u yú nde, tengu yú nde yu león. Ne nu'a ra jarga bi un zeha rá ts'edi ná yoho ra zate gue xí bɔxpɔ ja ra deja. Ne bi un ran t'edi di manda bu hapu i ja rá ts'edi ra jarga zithu, ɛmme xun ngu ra ts'edi mi ja a. ³ Nu'a n'da rá ya mi ja bu n'da ra seni ngue mí ɛmbi dí du a, pe bi zä. Ne gätho yu ja'i mi 'bucua ja ra ximhai, bi denni, ne bi hyonya thoho nangue rá ts'edi mi ja. ⁴ Ne nu u yu ja'i bi dande ra jarga, nguetho ya xi un rá ts'edi ra zate xi bɔxpɔ ja ra deja. Ne bi dande ra zate, ne bi 'yena: "Njo'o man'da tengu na, ne njo'o to'o da zä din sühmi na." ⁵ Ne bin t'un rán t'edi ra zate xí bɔxpɔ ja ra deja, da man ra ts'ore xun ts'o nangue Oja. Ne bin t'un ran t'edi din ja rá ts'edi yote ma yozna. ⁶ Ne nu'bu mí nya, ɛmme xun ts'o bi ma nangue Oja. Bi ndom mánts'o rá thuhu Oja, nepu bí 'bui, ne gätho u i 'bupu mahets'i. ⁷ Ne bin t'un ran t'edi ngue din sühmbu yú t'uhni Oja ngue di japi di 'be'u. Ne bin t'un ra ts'edi ngue di manda gätho ná ngu yu ja'i 'bucua ja ra ximhai, gätho yu hai, ne gätho 'dahma 'dan'yo bu na ya yu ja'i, gätho yu hnini. ⁸ Ne gätho yu ja'i bi dande a. Pe him bi dande u xman

t'o't'i yú thuhu bu ja rá sœcuą ra Jesús gue bi 'yo't'a ra T'ude'yo gue'a bi tho. Ne ya mán t'o't'i bu u yú thuhu u 'bu má hin'yu ra ximhäi, im ma to'o i ja ra temazai. ⁹ Nu'u to'o i ja yú zagu, dami 'yøhmbu xun ho ya. ¹⁰ Nu'a to'o di un ran unbi yu ja'i gue da got' ra fädi, nese a da nu ran unbi ngue da mba njot'i. Ne to'o din hote ngue di sente, nese a da nu ran däte ngue da ts'eni. Janangue'a to'o gätho u yú t'uhni Oja, jatho hont'a da bæni gue yú yante Oja, ne hin din xømbæi. ¹¹ Ne nubuya dá nu man'da ran t'uti gue bi bœxpæ ja ra häi, ne mi ja yoho yú t'udani tengu n'da ra t'ude'yo. Pe nu'bu mín yá emme nts'utho tengutho ra jarga zithu. ¹² Ne nu'a ran t'uti xí bœxpæ ja ra häi bin ja rá ts'edi tengu ra zate ngue xí bœxpæ ja ra dædejå ngue mi ja n'da ra seni a n'da rá yá gue xí zä. Ne bi japi gätho i 'bucua ja ra häi da dænde ra mbudi ra zate. ¹³ Ne nu'a ran t'uti gue bi bœxpæ ja ra häi, bi 'yøt' yun t'uti nts'utho, bi japi bá çah mahçts'i ra sibi ngue da nu yu ja'i. ¹⁴ Ne bi hyät' yu ja'i gätho 'bucua ja ra ximhäi 'bu mi 'yøt' yu hyonya nt'øt'e. Ne høn'bu i 'bæpu ja rá hmi ra zate xí bœxpæ ja ra dejå, bi zä bi 'yøt'u. Ne bi xih yu ja'i da 'yøt'a n'da ra nyoguido tengu ra zate xí bœxpæ ja ra dejå, gue mí ja ra seni bu ja n'da rá yá, ngue xí zä. ¹⁵ Ne nu'a ran t'uti gue bi bœxpæ ja ra häi, bin t'un ran t'edi di japi dim 'bu a ra nyoguido nt'øt'e tengu ra zate bi bœxpæ ja ra dejå. Ne di japi din yá. Ne bi japi da mba ntho gätho to'o him bi dænde a. ¹⁶ Ne bi manda ngue gätho yu ja'i din ja rá hmepya ra nyoguido bu ja rá dæ nepu ja rán 'yeyi, madague'a hont'a go má ja'i, gätho i ja yú ts'edi ne'u hin'yu yú ts'edi, gätho yu membeti ne gätho yu hyoya, gätho yu 'yehhe ne gätho ngue hing yu 'yehhe, gätho yu ja'i jatho din ja ra hmepya. ¹⁷ Ne hingui sä n'da ra ja'i dim pä o gue din täi 'bu hin di nequi rá hmepya ra zate xí bœxpæ ja ra dejå, nu bu ja rá ja'i. Gätho jatho din ja ra hmepya ngue nam bøni rá thuhu, o rá número, rá hmepya rá thuhu ra zate. ¹⁸ Jatho gan 'yomfënihæ xun ho ngue gui paħmbæ 'be'a nam bø'n'a rá número ra zate, nguetho nu rá número, 'dato ciento ne hyæte ma 'dato, rá número n'da ra ja'i.

14

Bin tuhu u bim pøhø

¹ Ne nubuya dá nugä ra Jesús ra T'ude'yo i 'bæpu ja ra nyuni t'ëmbi Siön. Ne mi 'bähmbæ ra Jesús n'da ciento ne yote ma goho mahuahi yu ja'i ngue gätho i ja bu ja yú dæ rá thuhu ra Jesús ne rá thuhu rá Ta. ² Ne dá øcä n'da ra nde bu mahçts'i nt'øde tengu yu dehe xun ngu emme di hi ne tengu ran gäni nts'edi di thoni. Ne dá øcä tengu'bu yu arpa'bida xun ngu i pei. ³ Ne nu'u n'da ciento ne yote ma goho mahuahi bi yan Oja bu ja ra ximhäi, ne bin tupu n'da ra thuhu ma'da'yo bu ja rá hmi Oja gue'a i huxpu ja rán thuts'i, ne gueru 'bäh yun t'uti i 'bæi, ne yu dæc'yeyi. Ne njo'o mi'da bi zä bi bæ a ra thuhu. ⁴ Ne nu'u, gätho xun hotho u, gue hont'a Oja mænæni. Ne i ten'na ra De'yo hønbu go hapu da mba. Ne nu'u gue bi yam bu ja ra ximhäi bu 'bæh mi'da yu ja'i, yun t'unni man'da xun ho bin t'un Oja ne ra De'yo. ⁵ Ne xinga n'da ra fehni bi thjnba u, xøgue xingui ts'u yú ts'oqui bu na nu Oja.

Nu'a bi man'u hyu yám 'behni Oja mahçts'i

⁶ Ne nubuya dá nugä man'da ram 'behni mahçts'i mi 'yo inde bu mahçts'i, ne i çå ra sœcuą nt'o't'i bu ran ho ma'da'yo hin njam'bu da guadi ne da mba gätho nanguni ra ximhäi. Da mba bu gätho yu häi ne nu yu ja'i 'dahma 'dan'yo bu na yá da 'yøde hont'a go to'o ní ja'i. ⁷ Ne nu'a ram 'behni mahçts'i nts'edi bi 'yçna: "Dami numansuhæ Oja ne gui 'yçspahæ rá ts'edi nuixte a, nguetho ya bi zøn ra ora da 'yøt' rán juanbi Oja. Dami thandehæ a ya, gue'a gue bi 'yøt' mahçts'i ne bi 'yøt' ra ximhäi. Ne bi 'yøt' yu dejå ne bi 'yøt' yu mbøthe," bi 'yçna. ⁸ Ne nu'a man'da ram 'behni mahçts'i mahøn'a bi den'na rá mbudi m'behni, ne bi 'yçna: "Ya bin theh rá ts'edi ra dahnini Babilonia ngue emme mi ja rá ts'edi. Nguetho nu'u yu ja'i mi 'bæpu bi xandi gätho ra ximhäi a ran 'yomt'ëni mí øzehe. Ne gätho u bi 'yøt' ran ts'o tengu n'da ra iti gue com'ma rá seji gätho mi'da," bi 'yçna. ⁹⁻¹⁰ Ne nu'a ná hyu ram 'behni mahçts'i bi den'na ná yoho, ne nts'edi bi 'yçna: "To'o gue da dænde ra zate gue bi bœxpæ ja ra dejå, ne ra nyoguido, ngue i ja rá hmepya

bɛ ja rá dɛ o guepɛ ja rá 'yɛ, da nu hangu nangu rá ts'edi rá cue Ojɔ. Nu Ojɔ xingui ts'ɛ da 'yɛ'ts'a ran ɛnbi di un'ndɛ nangu rá cue. Ne da nu a ra Jesús ra Dɛ'yo nɛ yú hogam 'behni mahɛts'i 'bɛ bin t'un'na, ngue ra sibi n'youi ra dɛspi. ¹¹ Nu'a ra 'bifi i pɔm bɛ njɔm'bɛ din hɛ a hɔnt'bɛ go njɔm'bɛ mazɔi. Ne nu'ɛ i 'bɛpɛ njɔm'bɛ din hɛ a ran ɛnbi i nu ɛ ma pa nɛ ra xui. Gue'ɛ gátho bi dɔnde ra zate xí bɔxpɛ ja ra dejɔ, nɛ ra nyoguido, gátho ɛ i ja bɛ ja rá jɔ'i rá hmɛpya nɛ rá thuhu ra zate. ¹² Pɛ nu ahɛ gyɛ 'yɛc'yɛihɛ pɛ nde'bɛ man'da gui hyɔdumbuihɛ gui thoc ni t'ɛc'yɛihɛ nɛ gui hyáthɛ yɛn ɛnbi. Nguetho yú t'ɛhni Ojɔ ɛ gátho di thoqui i ɔt' yán t'ɛdi nɛ di thoqui i ɛc'yɛi ra Jesús,” bi 'yɛn'a ná hyu rám 'behni Ojɔ mahɛts'i. ¹³ Ne nubɛya bi 'yɛngá man'da ra nde dá ɔcá mahɛts'i: “Dami 'yo't' ya 'bɛ'a ga xi a i. Din johya thoho gátho ɛ xɛn du 'bɛ ya mí ɛc'yɛi a ra Hmu Cristo mahɛts'i. Majɔpi thoho, ɛn'a rá Hogandáhi Ojɔ, nguetho din sáya a rá 'bɛfi mi ɔt'e. Ne nu'a ran ho mi ɔt'ua ja ra ximhái ɛ, nɛ nubɛ mahɛts'i da nu rá muui bɛ.”

Rán sofo ra ximhái

¹⁴ Ne dá nu n'da ra güi xɛn t'axi thoho nɛ mi hu inde bɛ ja ra güi a n'da tengu n'da ra jɔ'i. Ne mi hu'ts'a n'da ra corona ra oro. Ne mi hɔ ra mbore theni ɛmmɛ het'i. ¹⁵ Ne bá pɔm bɛ rá dɔnijɔ Ojɔ mahɛts'i man'da rám 'behni Ojɔ, nɛ nts'edi bi xi a mi hupɛ ja ra güi: “Dami 'yɔrpa yɛ jɔ'i bɛ hái tengu'bɛ da hyɛc yɛ uva xɛn yɔxpɛ ja ra nuɔndát'o. Nguetho ya bi zɔn ra ora gue gui pɛ'ts'ɛ bin ja bɛ ni huáhi,” bi 'yɛn'a rám 'behni Ojɔ. ¹⁶ Ne 'bɛx bi 'yɔt'a mi hupɛ ja ra güi tengu xi sifi. ¹⁷ Ne man'da ram 'behni bá pɔm bɛ ja rá ngu Ojɔ mahɛts'i nɛ'a mi hɔ n'da ra mbore theni ɛmmɛ i het'i. ¹⁸ Ne xɔ bá pɔm bɛ man'da rám 'behni Ojɔ bɛya guepɛ ja rá mɛxa yún t'unni Ojɔ, nɛ nu'a di manda da dɛ ra sibi bɛ. Ne nts'edi bi xi a ram 'behni gue mi hɔ ra mbore theni: “Dami 'yɔt' ya tengu i ɔt' yɛ jɔ'i 'bɛ i hɛc yɛ uva hingui ho nguetho bi zɔn ra ora gue da nu ran ɛnbi ɛ nangué rán juɔnbi Ojɔ,” bi 'yɛna. ¹⁹⁻²⁰ Ne njabɛ bi 'yɔt' rám 'behni Ojɔ, tengutho 'bɛ di pɛt yɛ uva nɛ da 'yɛn bɛ ja ran thɛ'mi da bɔn rán gui bɛya. Ne tengutho ra jɔ'i i nɛ't'ɛ yɛ uva da bɔn yún gui, nɛ ngutho da 'yɔrpa ɛ to da zɛmbi, da nu rá cue Ojɔ ɛmmɛ nts'utho. Janangué'a ran t'uti ngue bi mbán rá ji. Ne bi 'yɔrpɛ ja ra ndehni, nɛ ɛmmɛ xɛn ngu ra ji bi mbáni, hyuciento kilómetro nan jɔnni, nɛ nan hɛ tengu 'bɛ da hyɛcpɛ ja yú nde yɛ fani a ra ji bi 'yugui.

15

Yoto yám 'behni di manda yoto yɛn ɛnbi

¹ Ne nugá dra Xuuagá dá nu man'da ran t'uti bɛ mahɛts'i, nɛ ɛmmɛ dá hyonya thoho. Mi 'báhmbɛ bɛ yoto yám 'behni Ojɔ mahɛts'i, gue ɛ di manda yoto yɛn ɛnbi din ja ua ja ra ximhái, nɛ nu'bɛ bi thoh yɛn ɛnbi, ya bi thoh rá cue Ojɔ bɛya. ² Ne dá nu n'da ra xito di nequi tengu ra dejɔ, rá cuhɛ xɛn theni tengu ra sibi. Ne gátho mi 'bárpɛ ja ra xito, gue'ɛ gue him bi dɔnde ra zate xí bɔxpɛ ja ra dehe, bi zɛdi, hím bi dɔnde ra nyoguido ngue ra pɔte a, nɛ xím bin jap'a rá número o rá thuhu a. Ne n'da ngu n'da mi hɔ yɛ 'bida, ngue yɛ arpa xí un'na Ojɔ ɛ. ³ Ne gátho mi 'bárpɛ bin tuh rá thuhu ra Moisés rá 'yɛhɛ Ojɔ, nɛ bin tuh rá thuhu ra Jesús ra Dɛ'yo. Bi 'yɛn'ɛ:

Nu'i ma Ojɔ ahe, ma Hmu ahe, nuixte thoho ni ts'edi, ɛmmɛ xɛn ho i, nɛ ma hyonya thoho nin t'ɔt'e.

Majuɔni nin t'ɔt'e xɛn hotho ɛ.

Nu'i grá hoga ts'ɛt'abi mazɔi.

⁴ Xinga n'da dim 'bɛi gue hin da dɔnde i, gue hin da numansu ni thuhu, nu'i ma Hmu ahe.

Hɔn'a thoho i xɛn ho i, ma Ojɔ ahe.

Gátho hɔnt'a go 'bɛ'a má nde da dɔnde i, nguetho gátho ya bi nu ngue xɛn ho 'bɛ'a gátho guí ɔt'e, bi 'yɛn'ɛ.

⁵ Ne nubɛya dá nu nsoqui n'da ra jut' i i ja bɛ mbo rá dɔnijɔ Ojɔ bɛ mahɛts'i, guepɛ m'bɛ'ts'i yɛn t'ɛdi bi 'yo't' ra Moisés. ⁶ Ne yoto yám 'behni Ojɔ ngue di manda yɛn ɛnbi

bɛ ja ra häi bi bøm bɛ. Gätho i he yú pahni xun t'axi ngue ra lino, ne gätho bi du't' yú tija ra oro. ⁷ Ne nu'a n'da ran t'uti mí 'bäpɛ bi un'i yoto yɛ ximbo bi un'ndɛ yám 'behni Oja. Gätho ma yudi rá cue Oja, ne nu'bɛ 'dah mi'da da mbän ɛ mí po bɛ ja ra ximbo, gätho yɛ ja'i i'bucua ja ra ximhäi da nu rá cue Oja, gue i 'bɛi mazai. ⁸ Ne gätho rá nija Oja bɛ mahɛts'i ma yudi rá ts'edi ne rá nuixte Oja tengu ra 'bifi 'bɛ i yupɛ mbo ra ngu. Ne xinga n'da sä da yurpɛ asta gue'bɛ bi gua'a rá 'befi ɛ yoto yɛm 'behni gue di manda yoto yɛn ɛnbi ua ja ra ximhäi.

16

Yɛ ximbo i po yɛn ɛnbi ngue rá cue Oja

¹ Ne dá ɔcä n'da ra nde gue bi bøm bɛ ja rá danija Oja. Ne nu'a ra nde bi xi ɛ yɛm 'behni: “Dami fämhbɛ bɛ ja ra ximhäi rán ɛnbi Oja nts'utho i po ɛ yoto ni ximbohɛ,” bi 'yɛna. ² Nu rá mbɛdi ram 'behni bi mbäm bɛ ja ra ximhäi rá cue Oja mí po bɛ ja rá ximbo. Ne gätho yɛ ja'i gue bin ja rá hmɛpya a ra zate xí bɔxpɛ ja ra dehe, ne'a ra nyoguido ngue i thände ɛ, bi nu ran ɛ ngue yɛ sasi xun ts'otho. ³ Nubɛya ná yoho ram 'behni mahɛts'i bi mbän a rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo, bɛ ja ra dɛdejɛ. Nu'a ra dehe bɛya bin ja tengu rá ji n'da ra ja'i xun du. Ne gätho mi 'bɛpɛ mbo ra dejɛ bi du. ⁴ Ne ná hyu ram 'behni mahɛts'i bi mbän'a rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo hapɛ ja gätho yɛ dɛthe ne gätho yɛ mbøthe. Gätho ra dehe mi po bɛ bin ji. ⁵ Bex dá ɔcä rá nde rá m 'behni Oja gue'a bi ɛnba yɛ dehe bi 'yɛna: “Nu'i ma hoga Hmu, ma Oja i, zai guí 'bɛi ne gmí 'bɛi, xun hotho gätho nin juɛnbi, nguetho rán säui ɛ gá ɛnbi. ⁶ Ya gá un ra ji da zi ɛ, nguetho bi hyo ɛ nim 'behni bɛ häi ne ni pøngahya. Nuya gá cospa ra pengui nangue 'bɛ'a bi 'yøt'ɛ,” bi 'yɛna. ⁷ Ne dá ɔcä n'da ra nde bi bøm bɛ ja ra mexa guerpɛ mí ja yɛn t'unni Oja, i ɛna: “Ma Hmu i Oja nuixte ni ts'edi xun ho, njuɛntho a nin juɛnbi, ngue rán säui ɛ,” bi 'yɛna. ⁸ Ne nu'a ná goho rá m 'behni bi mbäm bɛ ja ra hyadi a rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo. Ne ɛmme bin ja rá ts'edi ra hyadi ngue bin zø ɛ mi 'bɛpɛ ja ra ximhäi nangue nam pa ra hyadi. ⁹ Ne nu'ɛ gue bi nu ran ɛnbi nangue rá ts'edi ra hyadi, bi ndømants'o rá thuhu Oja, gue'a bi manda yɛn ɛnbi, pɛ guexta'a him bi 'yɛspa Oja, him bi päh yán 'yomfɛni ɛ. ¹⁰ Nuya ná cɛt'a ram 'behni bi mbäm bɛ rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo, ne bi mbäm bɛ hapɛ i ja rá ts'edi ra zate xí bɔxpɛ ja ra dehe. Ne nupɛ hapɛ ja rá ts'edi, gätho xɛm 'bexui tho ho bɛ. Ne nu'ɛ yɛ ja'i gue i 'bɛpɛ bi zase yú jani nangue ran ɛnbi bi nu. ¹¹ Ne bi c'amants'otho Oja nangue yɛn ɛ, ne nangue yɛ sasi mi ja. Pɛ guexta'a him bi 'yɛ'ts'a ran ts'o mi øt'e, him bi päh yán 'yomfɛni. ¹² Ne nu'a ná 'dato ram 'behni bi mbäm bɛ rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo, bi mbäm bɛ ja ra dɛthe xun ndoho t'ɛmbi Eufrates. Ne bi xä ra dehe ne 'bex bi 'yo't' ra dɛthe ngue da zä da thopɛ yɛ ts'ut'abi gue ní 'yɛpɛ ní bɔx ra hyadi. ¹³ Ne nugä dra Xuuagä, dá nu hyu yɛ ts'onthi di nequi tengu yɛ 'ue, ngue bi bøm bɛ ja rá nde ra jarga zijthu, nɛpɛ ja rá nde ra zate xí bɔxpɛ ja ra dejɛ, ne bi bøm bɛ ja rá nde ran t'uti xí bɔxpɛ ja ra häi, gue ra hyäte pøngahya. ¹⁴ Nguetho nu'ɛ, gue'ɛ yú ts'onthi ra zijthu ɛ i ja yú ts'edi ngue da 'yøt' yɛ hyonya nt'øt'e. Ne nu'ɛ bi mba bɛ gätho ná ngüni ra ximhäi, hønɛ go hapɛ 'bɛh yɛ ts'ut'abi, ngue bi japi di pɛt yɛ ja'i. Ngue din ja ra dəsui din sɛhmbɛ Oja. Ne nu'a ra pa din ja ra sɛi gätho da nu rá ts'edi Oja nuixte. ¹⁵ Ne dá ɔcä rá nde ra Jesucristo ngue bi 'yɛna: “Gui 'yøhmbɛ ya, nugä ba ɛcä tengu n'da ra bɛ. Hinga mfadi njam'bɛ ga søhø. Din johya tho ho ɛ gue him bin aha pɛ bi jamansu yɛ he dá unni, janangue'a hin din 'yahe ne hin din 'yašä bɛya, ngue im bɛntho a ran hoqui dá ørpa ɛ, janangue'a hin di nequi yú ts'oqui, ne hin da mbe'ts' yú sä,” bi 'yɛna. ¹⁶ Ne gätho bim pɛti bɛ yɛ ts'ut'abi ne yɛ ja'i bɛ ja ra xɛqui t'ɛmbi Armagedón, ngue yú nde yɛ hebreo a. ¹⁷ Nuya ná yoto ram 'behni bi mbäm bɛ rá cue Oja mi po bɛ ja rá ximbo, bi huic ran dahi 'bɛ'a mi po bɛ. 'Bex bi t'ø a n'da ra nde bi bøm bɛ ja rá nija Oja mahɛts'i, guerpɛ i hu inde Oja. Ne nu'a ra nde bi 'yɛna: “Ya da guadi gätho man ts'ɛmbi,” bi 'yɛna. ¹⁸ Ne 'bex bi hyät'i nts'edi yɛ huei, ne nts'edi bin thoni yɛ ngäni. Ne bin ja n'da ra 'yañhäi nts'edi hin jam'bɛ bi nu n'da ra ja'i tengu na, asta gue'bɛ go mim 'bɛ ɛ yɛ mbɛdi tho ho yɛ ja'i. ¹⁹ Nu ra 'yañhäi bi xen'a ra dahnini Babilonia, hyu xɛqui bi bøni. Ne gätho mi'da

yu hnini hõnbu go hapu mi ja bi guadi. Ne bi bẽn Oja gue xun ts'otho mi ot' yu ja'i 'buru ja ra dahnini Babilonia, ne nts'edi bi unba u, nangue ra cue nts'edi a, asta gue'bu go min theh ra cue Oja. ²⁰ Ne gätho yu t'uhäi i ja bu ja yu deja bim 'bedi. Ne gätho yu nyuni ne yu t'øhø bim 'bedi, hin'yu buya. ²¹ Ne 'bex bi dāpu mahęts'i yun do emme nts'utho nguetho yote kilo nán hyu n'da ran do, bi zu i 'da yu ja'i. Pe nu u yu ja'i bi c'amants'o Oja nangue ran unbi nts'edi bi nu nangue yun do.

17

Ra ngurpa 'yomt'ęni xisu

¹ Ne nu'a n'da u yım 'behni Oja mahęts'i gue'a mí ja n'da ra ximbo, bi xicā: “Ba ęhe ga ut'a i rán juarıbi Oja da nu ra 'yomt'ęni xisu i hupu ja yu dehe 'dahma 'dan'yo bu gätho ra ximhäi. ² Nu'u yu ts'ut'abi bu ja ra ximhäi bi 'yøthu ran ts'o a ra 'yomt'ęni xisu. Ne yu ja'i 'bucua ja ra ximhäi bi xänba bu gue da 'yøt' ran ts'o gueru 'bu a ra 'yomt'ęni xisu. Gätho mi ot' ran ts'o tengu'bu iti thoho,” bi 'yęm 'bu mi xiqui. ³ Ne nubya nu rám 'behni Oja bi zicā bu ja n'da ra huenhäi ma'ueni njon mi 'buru. Ne nu rá Hogandahi Oja bi jaqui gue dá handi, ne dá nugā a ra xisu i hux'a n'da ra zate xun theni. Nu ra zate mi ja yoto yu ya ne 'det'a yu dani, ne nt'o't'i bu ja rá ja'i ęna jase rá ts'edi, gue rá thuhu ęna guese Oja. ⁴ Nu ra xisu mi he n'da ra hoc'bøt'e xun jupoi ne xun theni. Ne emme madin 'yøt'e xun ho nangue yu thebe ne yum fo'ye ra oro ne yu ts'ungu emme xum hmadi thoho, ne hont'a go mi cuat rá pahni. Ne mi the n'da ra tasa ra oro. Pe gätho 'be'a mi po ra tasa ra hmeþya nangue gätho yun ts'o mi ot' ra xisu. ⁵ Ne nubu ja rá dę nt'o't'i bu rá thuhu: “Ra dahnini Babilonia, ngue ja rá ts'edi tengu'bu rá mbe gätho yu 'yomt'ęni ne tengu'bu rá mbe gätho i ot' ran ts'o hõnbu go hapu i ja ra ximhäi,” bi 'yęn'a ra t'ohni. Pe hin da bāse n'da 'be'a ním bøn'a. ⁶ Ne dá hant'a ra xisu, tengu 'bu iti thoho nangue yu ji u gätho bi hyo 'bu mi den Oja ne'bu mi mamp'a rám hman ra Jesús. Ne nugā drá Xuuagā, dadí hyonya thoho 'bu má nugā a n'da ran t'uti. ⁷ Ne nu rám 'behni Oja mahęts'i bi xiqui: “O gadí hyonya thoho, nguetho ga xi a ya 'be'a ni hmeþya a ra xisu, ne 'be'a ni hmeþya a ra zate i hux'a ra xisu, gue i ja yoto yu ya ne i ja 'det'a yu dani. ⁸ Nu'a ran t'uti ngue ra zate gá nu, pe gue'a n'da mi 'bui, ne hingui 'buh ya, pe him ma ya'a ba ęhe mahøn'a, da bøm bu ja ra hyähäi emme xun ęę. Ne m'bejua da nu ran dāte xun ho hin dim 'buh mahøn'a. Ne gätho yu ja'i ngue hinga nt'o't'i yu thuhu bu ja ra søcuę mahęts'i, gue bi t'orpu 'bu ma hin'yu ra ximhäi, di hyonya thoho 'bu bi nu mahøn'a tengu bu í hnu ra zate. Nguetho mi 'bui, ne njo'o ya, pe dim 'bui mahøn'a. ⁹ Nu'u to'o i ja yın 'yomfęni xun ho, sä da badi 'be'a ním bøn a ra hmeþya. Nu yoto yu ya ra zate ra hmeþya ngue u yoto yu nyuni gueru i hu a ra xisu. ¹⁰ Ne ra hmeþya gue'u yoto yu ts'ut'abi, ngue yu ts'om'bäi thoho. Bi du u cut'a ne nu ná 'dato i 'buru ya, ne ná yoto dim 'bui, pe hingan ya'a din ts'ut'abi. ¹¹ Ne nu'a n'da, ná hyāto ra ts'ut'abi buya, gue'a gue mi 'bui, pe njo'o ya. Nu'bu bá ęh mahøn'a, di manda tengu u yoto yu ts'om'bäi ts'ut'abi, pe m'bejua da mba da nu ran unbi mazai. ¹² Ne nu'u yu dani ra zate gá nu, yu hmeþya ngue 'det'a yu ts'ut'abi din ja yu ts'edi 'da yu t'ø ora tho ne da gomhbū rá ts'edi ra zate. ¹³ Ne gätho yu ts'ut'abi 'dat'a da bęni ngue di un ra ts'edi di manda ra zate. ¹⁴ Ne gätho yu ts'ut'abi da zu'a ra Jesús ra De'yo. Pe nu'a ra Jesús da dāha, nguetho ra Hmu a nangue gätho mi'da yu hmu, ne ra hmuts'ut'abi nangue gätho mi'da yu ts'ut'abi. Ne nu'u gätho din 'yohu ra Jesús 'bu bi dāhā, gue'u bi zon Oja u, ne bi huahni, ne him bi 'ye't'sa ní denni,” bi 'yęn'a ram 'behni. ¹⁵ Ne nu rám 'behni Oja mahęts'i xø bi xicā mahøn'a dra Xuuagā: “Nu yu dehe gá nu gueru mi huh ra xisu, ra hmeþya a nangue gätho mi'da yu ja'i i 'buh nangani ra ximhäi, gätho yu häi gätho yu nde 'dahma 'dan'yo bu na ya. ¹⁶ Ne nu yu dani gá nu, ngue yu hmeþya yu ts'ut'abi, ne'a ra zate, m'bejua da zu a ra 'yomt'ęni xisu u. Ne nu'u da hyācpi 'be'a gätho mi ja a ra xisu, ne da zap rá ngøc'yei a, ne da 'yu'ma ra xisu nangue ra sibi. ¹⁷ Nguetho Oja bi bęnba yu ts'ut'abi da 'yøt'e tengu mim bęn Oja, ngue n'da ngu n'da u di un rá ts'edi ra zate di manda, asta gue'bu go bin ja 'be'a bi man Oja ngue din ja. ¹⁸ Ne nu'a ra xisu gá nu

bɛ, rá hmeɽpya ra ɔɔhnini gue'a di manda yɛ ts'ut'abi a, nangue gátho yɛ hái i ja ua ja ra ximhái,” bi 'yɛn'a ram 'behni.

18

Bi 'bɛh rá ts'edi ra ɔɔhnini Babilonia

¹ M'bejua dá nugá man'da ram 'behni bá çah mahɛts'i, ne ɛmmɛ i ja rá ts'edi. Ne i ja rán nequi, bi hyát ra ximhái 'bɛ mi gaj, tengu ra hyadi. ² Ne ɛmmɛ ts'edi bin ya, bi 'yɛna: “Bi guahya, bi guahya rá ts'edi ra ɔɔhnini Babilonia. Ne hont'ɛ yɛ zĩthu dim 'bɛɽɽ, ne gátho yɛ ts'onthĩ. Ne i 'bɛɽɽ hont'a go 'be'a mán ts'o, ne yɛ doja gue hingui ho ɔt'e, xɛn ts'otho. ³ Nguetho nu yɛ mengu bɛ bi xánba ran ts'o gátho yɛ ja'i mi sɔm bɛ gue i 'bɛh ná ngɛni ra ximhái. Ne gátho yɛ ts'ut'abi bi gomhbɛ ran ts'o ra hnini, ngue tengu'bɛ ra 'yomt'ɛni xisu bɛ. Ne xɛn ngu yɛ ja'i 'da n'danni yú hái, bim mɛmbeti 'bɛ mí mbáp'ɛ 'be'a gátho bi numanhosɛ yɛ mengu bɛ ja a ra hnini,” bi 'yɛn'a ram 'behni. ⁴ Ne dra Xuuagá dá ɔcá man'da ra nde bí 'yɛh mahɛts'i, bi 'yɛna: “Ba ɛhe gátho yɛ ja'i ngue ma mbetigá, dami pɔm bɛ ja ra ɔɔhnini, gue hin gui cohma ɔt'ehɛ ran ts'o i ja bɛ, ne hin guin nuhɛ ran ɛnbi gue da nu ɛ to'o da gopɛ. ⁵ Nguetho nu'bɛ sá da mba ma munts'i yán ts'o i t'ɔɽɽ, tengu'bɛ da zɛh nán hɛts'i ra ximhái mahɛts'i. Ne nu'a Oja xingui ts'ɛ bi pumbɛni ran ts'o 'be'a bi t'ɔɽɽ.” ⁶ Ne bi sih yám 'behni Oja bɛya: “Nuya dami cospahɛ ra pengui tenguthoho bi 'yɔɽpa mi'da, dami cospahɛ ran ɛ gue gui yofɛ mahɔn'a. ⁷ Dami un ya ran ɛnbi ne nts'edi ra dumbɛi 'be'a rán theui bi 'yɔt'e. Nguetho bi bɛni maguesɛ, ne bi 'yɔt' yɛ ts'oqui bi numanhosɛ, ne xɛn ngu 'be'a gátho bi hyonɛ. Tengu'bɛ n'da ra xisu da manɛ mbo rá mbɛi, da 'yɛna: “Nugá xɛn ngu ma ts'edigá, hingan ts'ogui thohogá, ne njam'bɛ din jagá ra dumbɛi,” ngubɛ bi ma. ⁸ Pɛ janangue'a da nu ran ɛnbi di und Oja, ne gátho 'be'a din ja, 'da huɛtho án ja gátho yɛ 'yanthĩ. Ne da nu ra gɛhe ne ra dumbɛi, ne di juadi nangue ra sibi. Nguetho tate thoho rá ts'edi Oja ra Hmu, gue di un'na rán theui bi 'yɔt'e. ⁹ Ne nu yú ts'ut'abi gátho yɛ hái gue zaji i comhbɛ ran ts'o, gátho din zoni ne dim mbafi 'bɛ i hand rá 'bifi ra ɔɔhnini ngue i zɔ. ¹⁰ Ne gátho dim 'bámanhɛ nguetho ɛmmɛ i su da nu ran ɛnbi tengu in nu ɛ i 'bɛɽɽ ja ra ɔɔhnini. Ne da ma: “Huɛcate, huɛcate, nguetho mahotho ra ɔɔhnini, ne ɛmmɛ mi ja rá ts'edi, pɛ n'da huɛtho gue bi ts'ɛmbi,” da 'yɛn'ɛ. ¹¹ Ne gátho yɛ mbá bɛ ja gátho ra ximhái din zoni ne dim mbafi, nguetho njo'o da dámbi 'be'a da mbá. ¹² Ngue yɛ oro, yɛ t'axi, yɛn 'yɔt'e, yɛ perla, ne ra 'bɔt'e ra lino xɛn ho, ra 'bɔt'e ra seda, ra 'bɔt'e xɛn tudi xɛn jɽpoi ne xɛn theni, ne gátho yɛ za gue muman'u, ne'ɛ nt'ɔt'e yɛ do'yo, ne gátho ɛ yɛ za nt'ɔt'e ɛmmɛ xɛm hmadi, ne'ɛ nt'ɔt'e ra bronze ngue ra thenga fɛxna t'ɛgui, ne'ɛ nt'ɔt'e ra t'ɛgui, ne'ɛ nt'ɔt'e ra 'yaxi. ¹³ Ne zaji mi 'bá bɛ yɛ canela, yɛ 'yɛthi ngue in 'yohɛ yɛ tɛhɛ, ra t'ɛza muman'u, yɛ 'yɛthi i yɛmanho, yɛ perfume, yɛ vino, yɛ aceite, ra hocjɛni, ra trigo, yɛn ɔani, yɛ de'yo, yɛ fani, yɛ carro, ne yɛ 'yɛhe mi 'bá bɛ, nguetho mi 'báp yú te yɛ ja'i tengu'bɛ i 'bá yɛ fani. ¹⁴ Ne da 'yɛn'ɛ yɛ mbá: “Gátho gue xɛn ho gmi honi bin thegue. Ne gátho yɛ mbeti ne gátho 'be'a mahotho ya bi mba. Him man'dandĩ guin nu mahɔn'a tengu mí ja bɛ,” da 'yɛn'ɛ. ¹⁵ Ne nu'ɛ gue bim mɛmbeti ngue'ɛ mim pá bɛ ja ra ɔɔhnini, dim 'bámanhɛ tho, nguetho i su da nu ran ɛnbi, tengu in nu'ɛ mi 'bɛɽɽ. Ne ɛmmɛ din zoni, i tu yú mbɛi, nguetho njo'o da dái 'be'a i ja da mbá. ¹⁶ Ne da 'yɛna: “Dumbɛi thoho nangue 'be'a bin ja ra ɔɔhnini, ɛmmɛ mi ja bɛ mahotho, ne mi ja bɛ yɛ 'bɔt'e ra lino, ne yɛ 'bɔt'e xɛn jɽpoi, ne yɛ 'bɔt'e xɛn theni, ne madi nequi bɛ 'be'a mahotho gue yɛ oro ne yɛn 'yɔt'e ne yɛ perla xɛm hmadi. ¹⁷ Nuya nte jabɛ ya, n'da oratho ám 'bedi gátho ɛmmɛ xɛm hmadi mi ja bɛ,” da 'yɛn'ɛ mim pá bɛ. Ne gátho yú hmu yɛ barco ne'ɛ gátho i hu bɛ, ne gátho yɛ mbefi di 'yon yɛ barco, mi 'bámanhɛtho. ¹⁸ Ne bi du yú mbɛi 'bɛ mi nu ra 'bifi i zɔ ra ɔɔhnini, ne bi 'yɛna: “Hin'yɛ man'da ra hnini mahotho tengu nɛ.” ¹⁹ Ne nu'ɛ, bi 'yɛx yú ya yɛ fonthái, ra hmeɽpya gue tu yú mbɛi, ne bin zoni ne bi mbafi, ɛna: “Huɛcate ra ɔɔhnini ɛmmɛ mi ja rá ts'edi, nguetho gátho gahɛ dyú hmuhɛ yɛ barco dámmɛmbetihɛ nɛ, ne xɔgue n'da oratho ám 'bedi gátho mi ja bɛ,” bi 'yɛn'ɛ. ²⁰ Pɛ gan johyahɛ gátho ahɛ gue guí 'bɛhmbɛ ua mahɛts'i, gan johyahɛ nangue 'be'a bin ja ra ɔɔhnini, bi ts'ɛmbi. Ne

dan johyahe gätho gahe ma 'bäihe ra Cristo ua ja ra häi, ne gätho gyu pøngahyaḥu Oja, ne gätho gahü ngue dí tenhdü Oja, dan johyahü, nguetho ya bi cos'ahü 'be'a bi 'yøt'ahü yu ja'i mi 'bupü ja a ra dahnini. ²¹ Ne nubüya n'da rá m 'behni Oja mahęts'i ngue xun ngu rá ts'edi, bi gũ'ts'a n'da ra do ęmme xun ndoho, ne nts'edi bi 'yem bu ja ra dadeja. Ne bi 'yęna: “Tengu thoho din ja ra dahnini Babilonia ngue mi ja rá ts'edi, pe njam'bu da hnu mahøn'a, gätho n'da m'bedi thoho. ²² Ne hin da t'øpü mahøn'a yu mbe'bida, gätho u i pe yu arpa, ne gätho u i huixt yu thuxi, xinga gue'u yu hyuxi. Xinga n'da ran 'yohü dim pøpü mahøn'a, ne njon din cum bu mahøn'a. ²³ Ne din ca'bexui thoho, him man'dandj mahøn'a di nequi bu yu sibi, ne njon da 'yøt' ran thati bu ngue din johya tengu mi øt'e. Nguetho man'da mi ja yú ts'edi u mi øt' yú 'befi bu xinda gue'u mi'da gätho ra ximhäi. Pe mi hät yu ja'i 'bu mi xänbi di ho yú pähä zehę u gätho mi søm bu, bí nexpü ná ngüni ra ximhäi. ²⁴ Ne guerpü bim fän yú ji u yú pøngahya Oja, ne u gätho mi'da yú t'uhni Oja, gue bi tho. Pe guerpü bi tho u, ne gue'a í ts'emba a ra dahnini,” bi 'yęn'a rá m 'behni Oja.

19

¹ Ne nubüya, dra Xuuagä dá øcä yú nde n'da munts'i yu ja'i i 'bupü mahęts'i. Ne bi 'yęn'u: “Dí ęspahü Oja, nguetho ma pøpatehü a, ne hønse ma Ojahü i ja rá nuixte ne tate thoho rá ts'edi. ² Xun ho rán ts'embi Oja, nguetho rán säui bi t'øpü ra dahnini, tengu'bu ra 'yomt'ęni xisu, gue bi ts'onba yú mbüi gätho yu ja'i ra ximhäi. Ne nuya Oja bi cospa u gätho to'o bi hyo yú 'yęhe,” bi 'yęna. ³ Ne nts'edi bi mam mahøn'a yu nde dá øcä: “Dí ęspahü Oja nguetho ya bi juah ra sibi a ra dahnini, ne hin din hę a nín 'yo rá 'bifi,” bi 'yęn'u yu ja'i. ⁴ Nubüya gätho 'däte magoho yu dacyei ngue zai di mbä'ts'a Oja, ne'u goho yun t'uti i 'büi, bin danyahmu bu i hu a Oja, ne bi dande. Ne gätho bi ma bi 'yęn'u: “Necähe, ngubu dí m bęmhbe dí ęspahe Oja,” ęn'u.

Bi zin rá xisu ra De'yo

⁵ Ne dá øcä man'da ra nde bi bøm bu guerpü i hu a Oja, ngue bi ma: “Dami 'yęspa ma Ojahü gätho u yú 'yęhe. Dami 'yęspahü gätho to'o i numansu Oja, ne'u i ja yú ts'edi ne'u hin'na,” bi 'yęn'a ra nde. ⁶ Ne dá øcä yú nde yu ja'i xun ngu, ngue di hi tengu'bu xun ngu yu dehe, ne tengu'bu bi thoni yun gäni. Ne bi 'yem 'bu mi ya: “Dí ęspahü Oja, nguetho di manda ya ra Hmu, ma Ojahü tate thoho rá ts'edi. ⁷ Gätho dan johyahü, ne da hyu ma mbühü, ne ga ęspahü Oja ngue i ja rá ts'edi. Nguetho bi zøn ra ora da zin yu 'yęc'yei ra Jesús, ra De'yo, tengu thoho n'da ran 'yohü din thät'ui rá xisu. Ne mahøntho da mba ra xisu, mahoqui thoho. ⁸ Ne bin t'un ran t'ędi da hye ra pahni di fexni, gue ra lino xingui ts'u ts'o. Nu'a ra pahni xun t'axi nam böni ngue bi mba mahoqui yú ts'oqui u yú t'uhni Oja ne nubüya i øt' yün thehü.” ⁹ Ne nuna ram 'behni mahęts'i bi xicä 'be'a ga o't' ya: “Din johya gätho to'o u bi ts'on bu ja ran sihme nangue rán thati ra De'yo. Majuani rá m hman Oja na dí xi a ya,” bi 'yęng rá m 'behni Oja mahęts'i. ¹⁰ Ne nubüya dán danyahmu bu ja rá gua ram 'behni mahęts'i. Pe nu'a bi xicä: “O guín jabü, nguetho nugä rá 'yęhe thohogä Oja tengu thoho i, ne tengu ni cuhü, gätho u i mamp'a rá m hman Oja nangue ra Jesús, gätho dadí jafü da fah ra Jesús,” bi 'yęng 'bu mi xiqui.

Nu'a n'da bi hyux ra t'axca ndøfani

¹¹ Ne nubüya, dra Xuuagä, dá nugä nsoqui mahęts'i. Ne mi 'bäpü n'da ra t'axca ndøfani pa nthuts'i. Ne nu'a i huts'i, Majuani a rá thuhu, nguetho zai im mam majuani a. Ne di Ja'ts'a rá thuhu, janangue'a n'da ngu n'da di un'na rán säui 'bu bi juanbi, ne xun ho 'bu i øt' ran süi a. ¹² Ne nu'u yú dä a mi huxpü, mi zø tengu ra sibi, ne mi jabü xun ngu yu corona bu ja rá ya. Ne nu rá thuhu nt'o't'i bu, hønse mi pađi 'be'a rá thuhu. ¹³ Ne nu rá pahni mi he, bi zinni gätho ra ji, ne nu rá thuhu, ngue rá m Hman Oja a. ¹⁴ Ne nu'u yu dofui mahęts'i, gätho mi he ra t'axca lino mahotho, xingui ts'u xun ts'o. Ne gätho mi hux yu t'axca ndøfani, ne bi den'na ra mbüdi mi huxpü ja ra ndøfani. ¹⁵ Ne nu'a ra ngurbi i pøxpü ja rá nde n'da ra espada ęmme het'i, ngue da dap yün süihü 'bupü gätho yu häi bu ja ra ximhäi. Ne gätho di manda u büya, ne njon di japi da mbesta'a da ma. Ne tengutho

ra ja'i bu ja ran the'ma gui'uva, i nen yu uva, ne ngutho da 'yørpa u to da zembi, di un rá cue Oja nts'utho, ngue nu'a nte hembu da 'yøt'e. ¹⁶ Ne nt'o't'i bu ja rá pahni ne rá xinthe rá thuhu, ngue ra Hmuts'ut'abi a ngue di manda gätho yu ts'ut'abi, ne rá thuhu, ngue ra Ngørpa Hmu a ngue di manda gätho yu hmu. ¹⁷ Ne dá nugä n'da rá m 'behni Oja mahęts'i mi 'bäpə ja ra hyadi, ne nts'edi bi mba't'u gätho yu doja mi 'yo bu magats'i, bi 'yęmbi: "Gätho ahə gyə dojahə, ba ęhmbə ya, nguetho Oja bi 'yøt'ahə n'da ra dąnts'ihmę. ¹⁸ Ba ęhmbə ya gui sihə yú ngøc'yeyi yu ts'ut'abi ne yu hmudofui, ne'u gätho mi ja yú ts'edi. Ne yu ndofani ne gätho mi huts'i, ne gätho yu ja'i yu 'yęhe ne gätho hing yu 'yęhe, ne yu hmu uague yú mbefi," bi 'yęm 'bu mi mba't' yu doja. ¹⁹ Ne dá nugä ra zate gue xí bəxpə ja ra dądeja, ne 'darbə bim petihə gätho yu ts'ut'abi ngue gätho yu häi, ngue da 'yørpa n'da ra dąsui a mi huxpə ja ra t'axca ndofani, ne'u gätho mi tenni. ²⁰ Ne nu ra zate buya bi mba mfent'i a, ne'a ra hyäte pəngahya bi fent'i, gue'a ran t'uti í bəx ra häi ne xí 'yøt' yu hyonya nt'øt'e bu ja rá hmi ra zate. Ne gue'a mi hāt yu ja'i gätho to'o mi ja rá thuhu bu ja rá dę. Gätho yoho bi t'entpə ja ra sibi ra azufre, tengu n'da ra deja na ndoho a ra sibi. ²¹ Ne gätho yu ja'i mi ten'na ra zate, bi tho nangue ra espada mi pəxpə ja rá nde a mi huxpə ja ra t'axca ndofani. Ne nu'u yu doja buya bin niya thoho nangue yu ngøc'yeyi.

20

N'da mahuahi njeya

¹ Ne nubuya, dra Xuuagä dá nugä man'da rá m 'behni Oja mahęts'i bá çai ne bá hyä rán sogui ra hyähäi ęmme xən hę ne nts'utho, guerpə i 'buh yu zıtho. Ne nu'a rá m 'behni Oja mi çə n'da ra cadena xən ndoho. ² Ne bi bent'a ra jarga, ne t'ęmbi ra c'ęya, pę guet'a ra zıtho, rá thuhu í Satanás. Ne bi mba nthət'i n'da mahuahi njeya nangue ra cadena. ³ Ne nu'a rá m 'behni Oja buya, bi 'yentpə ja ra hyähäi a ra zıtho. Ne bi go'mi, ne bi hyut'a ran sogui, ne bi cuahmi xən ho, ngue hin da zä da bəm bu da hyät yu ja'i, asta gue'bu bi gua'a n'da mahuahi njeya. M'bejua da mba nso'ts'i 'da yu pa. ⁴ Ne dá nugä man'da ra hmępya mahęts'i, xən ngu yən thuts'i, ne nu to'o mi huxpə bin t'un ran t'ędi da 'yøt' ran juənbate, gätho min 'yohə u bi tho 'bu mi ma í ęc'yeyi ra Jesús, ne'bu mi mamp'a rá m hman Oja. Gue nu'u gätho him mi thənde ra zate xí bəxpə ja ra deja ne rá nyoguido. Ne nte mi ja bu yú dę rá thuhu ra zate, xinga guerpə ja yú 'yę. Nu'u bi ndants' mahøn'a 'bu mi du, ne bin 'yohə ra Jesús bin ts'ut'abi n'da mahuahi njeya. ⁵ Ne guehya yú mbədi bi xox Oja bi t'urcă. Pę nu'u mi'da gue bi du, hin da dąmbęni asta gue'bu bi gua'a n'da mahuahi njeya. ⁶ Ne di johya ne majapi u gätho u ra mbədi da xox Oja, ne hin da nu a na yoho ran dąte ngue ra sibi mazai. Ne dim mbäja nangue ra Cristo bu bí ja rá ts'edi Oja, ne din 'yohə ra Cristo ngue din ts'ut'abi n'da mahuahi njeya.

Da mba nthapi ra zıtho

⁷ Ne nu'bu bi gua'a n'da mahuahi njeya, da mba nsocui a ra zıtho mi ofädi. ⁸ Ne nu'a ra zıtho buya da bəm bu, xø da hyät mahøn'a yu ja'i gätho na ngəni ra ximhäi. Da mba bu ja ra häi Gog ne ra häi Magog ne di japi dim peti gätho nangue din ja ra dąsui. Ne xən ngu da denni hingui sä da 'bede, tengu ra 'bomu 'bom bu ndendeja, njon da hyät'i da mbede. ⁹ Ne din 'yęrpa thoho bu ní mba bi mbä'ts'i hapə mi 'bu u min 'yohə Oja, guerpə ja ra dąhnini di huęc Oja. Pę bá çah mahęts'i ra sibi bi juadi gätho yən sühə. ¹⁰ Ne nu'a ra zıtho ngue bi hyät'u, bi t'entpə ja ra sibi i the ra azufre, tengu n'da ra deja na ndoho, guerpə xí t'entpə ra zate xí bəxpə ja ra dądeja, ne'a ra hyäte pəngahya gue ran t'uti xí bəxpə ja ra häi. Ne gätho hyu da nu ran ənbi nangue ra sibi, ma pa ne ra xui høn'bu go njam'bu gätho yu pa mazai.

Ran zęgui ran juənbə

¹¹ Ne drá Xuuagä dá nugä mahøn'a, gue n'da ran thuts'i xən ndoho xən t'axi, ne mi hupə Oja. Ne nu ra ximhäi ne mahęts'i bim 'be 'bu mi hyant'a mi hupə, ne him man ja buya. ¹² Ne dá nugä gätho u xən du, hont'a go 'be'a ní ja'i, mi 'bäpə ja rá hmi Oja i hupə. Ne bi mba ma tants'i yu søcuə bu, ne'a ra søcuə im ma to'o i ja ra temazai. Ne gätho bi

mba ma juanbi nangu'e'a nt'o't'i bu 'be'a gätho bi 'yot'a, nu'bu mi 'bui. ¹³ Ne gätho u gue bi du bu ja ra deja, ne gätho u mi'da bi du hönbu go hapu, ngue gätho i 'buru 'bu'u xun du, bi böm bu, ne bim 'bäru ja rá hmi Oja. Ne bi mba ma juanbi nangu'e 'be'a gätho bi 'yot' 'bu mi 'bui. ¹⁴ Ne nu'a ra xequi mi 'bu'u xun du, bi t'entru ja ra sibi, tengu ra deja na ndoho. Gue'a na yoho ran däte a. ¹⁵ Ne nubu ja ra söcuä gue im ma to'o i ja ra temazai, ne nu'u gätho him man t'o't'i yú thuhu bu, bi t'entru ja ra sibi.

21

Ma'da'yo mahęts'i ne ra ximhäi

¹ Ne nubuya, dra Xuuagä, dá nugä man'da bi t'urcä, ngue ma'da'yo mahęts'i ne ma'da'yo ra ximhäi. Nguetho ya bim 'bedi 'be'a gätho mi ja bu mahęts'i ne ra ximhäi. Ne hin'yu ra deja bu ja ra 'da'yo ximhäi. ² Ne dá nugä bá cañ mahęts'i gueru bí 'bu Oja n'da ra hogahnini, gue'a ra Jerusalén ma'da'yo, mahotho, mahoqui, tengu n'da ra hmute i he ra pahni mahotho da mba dín thät'ui rá ndø. ³ Ne dá öcä n'da ra nde nts'edi bin ya, gue bá nexru ja ran thuts'i bu bí hu Oja, bi 'yena: “Dami hyand ya, bi gäcua mahęts'i rá ngu Oja,” bi 'yena, ne nuya zai dim 'buhmbu yu ja'i a. ⁴ Ne guese Oja di un ran johya, ne him man ja yu guidä yu ja'i, ne hin din ja ran däte mahön'a bu, ne hin din ja yu dumbui bu. Nguetho gätho 'be'a män unbi mi ja, ya bi thogui. ⁵ Ne nu Oja ngue i hupu ja ran thuts'i, bi 'yena: “Gätho ma'da'yo dá ot'ä ya.” Ne bi xiqui, dra Xuuagä: “Dami 'yo't' ya 'be'a dí xi a i, ne sä da t'ęc'yeyi nguetho majuani a.” ⁶ Ne bi xiqui mahön'a: “Ya bi guadi 'be'a gätho dá ot'ä ya. Gätho dá du'mi, ne ga juacä ra 'befi dá du'mi. Zai däm 'bucä ne dam 'bui mazai. Ne nu'u to'o i sä ngue di 'be a ra te mahyoni thoho, tengu'bu i tute, ga undä ra te i juadi, tengu'bu ra mbøthe im fonts'a ra dehe ga unni, ne hin da gurqui. ⁷ Ne to'o da dāha, ga combe 'be'a gätho i jagä, ne ga ot'e ma t'uhnigä u, ne dyu Ojagä u. ⁸ Pe ga entru ja ra sibi u to'o i su yun unbi 'bu da dengui, ne'u to'o yoho yün 'yomfēni, ne gätho u xun ts'o yú mbui, ne gätho yu hyodu, ne gätho yu 'yomt'ēni, ne gätho u in yahu yu zithu, ne gätho u i thānde hont'a go 'be'a gue him majuani, ne gätho u i man yu fehni. Gätho ya da nu na yoho ran däte, da t'entru i zø ra sibi ra azufre, tengu ra deja na ndoho,” bi 'yēn Oja.

Ma'da'yo ra hnini Jerusalén

⁹ Ne xø dá nugä man'da ra hmepya bi t'urcä. Nu'a n'da u yüm 'behni Oja mahęts'i gue min 'yohu 'dato yam 'behni, gue'u mi the yu ximbo gue bi un yun unbi bu ja ra häi, ne nu'a bi xiqui: “Ba ęhe, ga ut'a ra hnini, tengu'bu ra hmute bin thät'ui ra De'yo.” ¹⁰ Ne nu'a rá Hogandāhi Oja bi bęngä man'da mahön'a, tengu'bu bi zixcä a rá m 'behni Oja bu ja n'da ra t'øhø xun hęts'i, ne bi 'yurca ra hogahnini Jerusalén ma'da'yo, bi gañ mahęts'i gueru bí 'bu Oja. ¹¹ Ne nu'a ra hnini ęmme di yoxni nangu'e rán hose Oja i 'buru mbo. Ne di yoxni tengu ra do ra jasje i pømhyats'i. ¹² Ne nu'a ra hnini mi ja bu ra mbät'i, ra jado xun hęts'i, goho yú ts'ät'i. Ne nu'a ra mbät'i, mi ja bu 'de'magoho yu dajut'i, ne n'da ngu n'da yu jut'i mi 'bäru n'da rá m 'behni Oja mahęts'i, da mbäh ra goxthi. Ne nu'u 'de'mayoho yu jut'i, n'da a n'da nt'o't'i yú thuhu u 'de'ma yoho yú ts'ant'u ra Israel. ¹³ Ne n'da nguadi min ja hyu yu jut'i, hyu i xopu ní bøx ra hyadi, ne hyu i xopu ní yuh ra hyadi, ne hyu i xopu ra norte, ne hyu i xopu ra sur. ¹⁴ Ne nu'a ra hnini mi fa'ts'i 'de'mayoho yu do, n'da'a n'da nt'o't'i yú thuhu u 'de'mayoho yun 'yohu gue yú 'bäihü ra Jesús, ngue ra De'yo. ¹⁵ Ne nu'a rá m 'behni Oja mahęts'i gue dán ya'be, mi ha n'da ra t'eni ra oro, tengu'bu ra metro, gue da 'yen ra hnini, hangu na ndoho yu jut'i, ne yu fø't'e. ¹⁶ Nu'a ra hnini xun zant'ma ndoho, 'da'angu ná mba, ne 'da'angu nán jünni. Ne nu'a ram 'behni mahęts'i bi 'yen ra hnini, ne bi 'yu' ra güenda ngue yo mahuahi ne yo ciento kilómetro ná ndoho, 'da'angu ná mba, 'da'angu nán jünni, ne 'da'angu nán hęts'i. ¹⁷ Ne nu'a ram 'behni bi 'yeni hangu nán hęts'i rá mbät'i ra hnini, ne bi 'yu' ra güenda ngue hyate ma goho metro. Ne bi 'yeni tengutho i ot' yu ja'i. ¹⁸ Ne nu'a ra mbät'i nt'ot'e nangu'e yu do ra jasje, pe nu ra hnini nt'ot'e nangu'e ra oro, tengu'bu ra xito a ra oro. ¹⁹ Ne nu'u

'de'mayoho yu dądo mi fa'ts'a ra mbä't'i, xun ngu nt'ut'i yu t'udo 'dahma 'dan'yo, ngue di fexni, xum hmadi di muui. Nu'a rá mbadi ra dądo nt'ut'i yu t'udo ra jaspe, nu'a ná yoho ra dądo nt'ut'i yu t'udo ra zafiro, nu'a ná hyu ra dądo nt'ut'i yu ágata, nu ná goho ra dądo nt'ut'i yu esmeralda. ²⁰ Ne nu'a ná cut'a ra dądo nt'ut'i yu ónice, ná 'dato ra dądo nt'ut'i yu cornalina, ná yoto ra dądo nt'ut'i yu crisólita, ná hyato ra dądo nt'ut'i yu berilo, ná guto ra dądo nt'ut'i yu topacio, ná 'det'a ra dądo nt'ut'i yu crisoprasa, ná 'de'ma'da ra dądo nt'ut'i yu jacinto, ná 'de'mayoho ra dądo nt'ut'i yu amatista. ²¹ Ne gátho 'de'mayoho yú jut'i rá mbä't'i ra hnini nt'ot'e nangue yu perla gue xun t'axi, ne n'da'a n'da yu perla gue bi t'ot'e n'da ngu n'da ra jut'i. Ne nu'a ra calle xun ndoho bu mbo ra hnini nt'ot'e nangue ra oro xun ho, tengubü ra xito a ra oro. ²² Ne hin dá nugä n'da ra nijä bu, nguetho gátho rá nguse Ojä a ra hnini, ngue ra Hmu tətetho rá ts'edi, ne ra De'yo, ne 'darpu i 'bühmbu u i 'bupü ja ra hnini. ²³ Ne nu'a ra hnini, him mahyoni ra hyadi di yorpu, ogue ra zana, nguetho guese Ojä ne ra De'yo di yorpu. ²⁴ Ne nangue'a ra nyot'i i ja bu, gátho di yot'u ne dim 'būmanho u yu jā'i dim 'bupü gátho yu häi ua ja ra ximhäi. Ne yu ts'ut'abi gátho yu häi dim 'bui di dá bu u yun ho xu 'yot'e, tengubü di um bu yun t'unni xun ngu di muui. ²⁵ Ne nsoquitho yu jut'i gátho ra pa, ne njam'bu da mba njut'i, nguetho njam'bu din xui bu. ²⁶ Ne hont'a go 'be'a gátho di muui, gue bi zän Ojä bi 'yot' yu jā'i 'dahma 'dan'yo yu häi ua ja ra ximhäi, ne gue'a da hyaxpu u, ní thim bu mbo ra hnini. ²⁷ Pe hin da yurpu ja ra hnini 'be'a xun ts'o, xing yu ts'om'bäi da yurpu, xing yu hyäte. Pe hont'u to'o bi 'yorpa rá thuhu ra De'yo bu ja rá søcuä, gue to'o gátho bi un ra temazäi, hont'u da zä da yurpu.

22

Mi ts'utho ba ģh ra Jesucristo

¹ Ne nu'a rá m 'behni Ojä xö bi 'yurcä man'da mahön'a, dra Xuuagä. Ngue n'da ra dąthe mahoqui thoho ra dehe xun güe tengu ra xito, t'ęmbi rá dehe ra temazäi. Ne bí nexpu ja rán thuts'i Ojä ne ra Jesús ra De'yo. ² Ne bi tho'inde bu ja ra calle xun ndoho bu ja ra hnini. Ne n'da n'danguadi mi 'bäpu yu za t'ęmbi yu za gue di un ra te. Ne nu'u yu za din züdi, n'dazna ngu n'dazna ma'da'yo yun dät'o din zupü, janangue'a 'demayo nidj din züdi n'dajeya. Ne nu'u yú xi di un yün zaqui gátho yu jā'i. ³ Ne hin'yü 'be'a dí hnu rán ts'embi Ojä bu. Pe din ja bu rá ts'edi Ojä ne rá ts'edi ra Jesús ra De'yo. Ne gátho yú 'yęhe da dąnde u ne da 'yörpa yú 'befi. ⁴ Ne nu'u dim 'bupü da nu rá hmi Ojä, ne gátho din ja rá thuhu Ojä bu ja yú dę. ⁵ Ne hin'yü bu ra xui, janangue'a njon da hyom man'da ran nequi, xing ra hyadi, nguetho guese Ojä ra Hmu di yozehę bu. Ne nu'u dim 'bupü din ts'ut'abi gátho yu pa mazäi. ⁶ Ne nu'a ram 'behni bi xicä: “Gátho ram hma gá 'yöde, majuani a, ne da zä da t'ęc'yeyi gátho. Nu'a Ojä ra Hmu, gue'a di un rá Hogandahi yú pöngahya, ya bá pencä ua drám 'behnigä a, ngue ga xi ahü 'be'a din ja, gue yú 'yęhe ahü Ojä. Ne him maya'a din ja,” bi 'yęna. ⁷ “Dami 'yöhmü ya,” ęn'a ra Jesús, “him maya'a gue gua ęcä. Gan johyahü gátho ahü gue guí ęc'yęihü 'be'a din ja, nt'o't'i bu ja ra søcuä,” bi 'yęna. ⁸ Ne nugä dra Xuuagä, majuani dá øde ne dá nugä 'be'a gátho bi t'urqui ngue dá o't'ä ua. Ne nu'bu mi gua'a 'be'a dá øcä ne 'be'a xí 'yurqui, dán danyahmu bu ja rá gua ram 'behni mahęts'i bi 'yurqui gátho, dí ęna gue ga thąnde. ⁹ Pe nu ram 'behni bi xiqui: “O guí thąndegui, nguetho nugä dra 'yęhęgä tengu i, ne ni cuhü mi'da yu pöngahya, ne gátho mi'da u gue i ęc'yeyi 'be'a gá 'yörpu ja ra søcuä. Hönse Ojä gui thąnde,” bi 'yęna. ¹⁰ Ne xö bi xicä ram 'behni büya: “O guí pes' thoho na gá 'yo't'i, ngue 'be'a din ja, nguetho him maya'a din ja. ¹¹ Ne nu'u to'o i øt' ran ts'o, thocua thoho da 'yot' ran ts'o, ne gátho to'o i øt' ran ts'om'bäi, thocua thoho da 'yot'e. Pe nu'u to'o i øt' ran ho, thocua thoho da 'yot' ran ho, ne to'o mahoqui thoho yú mbui thocua thoho gue xtán ho yú mbui,” bi 'yęn'a rá m 'behni Ojä mahęts'i 'bu mi xiqui. ¹² Ne bi 'yęngä ra Jesús büya: “Ne guehna dí xi ahü, him maya'a ba ęcä. Ne n'da ngu n'da ga un rán theui 'be'a gátho bi 'yot'e. ¹³ Nugä gátho dá dü'mi ne ga juacä ra 'befi dá dü'mi, dra mbüdigä ne dran zęguigä, zäi däm 'bui ne dam 'bui mazäi. ¹⁴ Majäpi thoho gátho mahoqui yú mbui nangue Ojä, tengubü m'beni

yú pahni. Janangue'a i ja yún t'èdi da yúrpu ja yú goxthi ra hnini. Ne nu'ú to'o da zä da yúrpu, da zä da zi yún dät'o yá za gue t'èmbi yá za di un ra temazaí. ¹⁵ Pè hingui sä da yúrpu gätho ú ngue bi 'uegue nangué Oja. Ne da gopu thi ú gätho i yáhu yá zíthu, ne gätho yá 'yomt'èni, ne gätho yá hyodu, ne gätho i thände 'bé'a him majuani, ne gätho yá já'i gue di ho da man yá fèhni, hingui sä da yúrpu ú. ¹⁶ Nugä dra Jesúsgä, dá penhdä bú mam 'behnigä gue da xi ahú gyú 'yèc'yèihú, gue 'bé'a gá 'yorpú ja ra søcuá. Nugä dram bom 'betogä ra David, ne tengu'bú dra Dəsø dín 'yo'be ran nequi," bi 'yèn'a ra Jesús. ¹⁷ "Ba èhmbú gätho ahú," èn'a rá Hogandáhi Oja, ne'a rá xisu ra Dè'yo èna. Ne'ú gätho gue i øde, da ma: "Ba èhmbú." Ne ba ècuá gätho i tuthe, ne gui sihú ra dehe gue di un ra temazaí, ne hin gui juthú a.

Ran zofo ran zegui

¹⁸ Ne nuya dí xi ahú, gätho ahú guí nuhú ya yám hma i jaua, ngue i ma 'bé'a din ja, o gue ahú guí øhmbú 'bú i hman ya yám hma nt'o't'i ua, pè nu'bú guí èna gui hyuspahú mi'da yám hma, pè da hyus'ahú Oja ú yún únbi im mangua ja ra søcuá 'bú. ¹⁹ O nu'bú guí èmhú him majuani 'da yám hma nt'o't'i ua, èna gue'bú gdí 'uejú ú, pè Oja di 'uec'ahú yún jápi im mangua ngue hin di ja ahú gui cærpú ja ra hogahnini, ne hin di ja ahú gui sífú yún dät'o a ra za di un ra temazaí. ²⁰ Ne nu'a ra Jesús gue bi man ya yám hma gätho i jaua, i èm búya, "Majuani ba ècä n'dihi," bi 'yèna. Ne gue'a dín nde'e, ne dí xi a i, ba èhe ma Hmu i Jesús. ²¹ Ne gätho ahú dín nde guin nuhú rán jápi a ma Hmuhú ra Jesús. Ne hønt'a dí xi ahú ya.